

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

2

~~Tr. lat. a. 913~~ in 8vo
8° A. lat. a. 123

Catullus

Ex bibliotheca
Steph. Quatremeri.

Quatremeri

Ex libris Quatremère

C. VALERIUS
CATULLUS
ALBIUS
TIBULLUS E. R.
SEX. AURELIUS
PROPERTIUS

Ex recensione

JO: ANTONII VULPII BERGOMENSIS
J. U. D.

*Cum ejusdem Observationibus, atque Indice
lacupletissimo.*

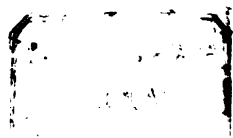
Quae acceſſerint praeſerea, indicat Epistoſta ad Lectorem.

PATAVII, M. DCCX.

Apud Joſephum Corona.

SUPERIORUM PERMISSU, ac PRIVILEGIO.

RECHTSGEBUNG

VERORDNUNGEN

Verordn. d. k. bayer. Staatsbibliothek München

RECHTSGEBUNG

Verordn. d. k. bayer. Staatsbibliothek München

Verordn. d. k. bayer. Staatsbibliothek München

Viro Illustrissimo & Excellentissimo

HIERONYMO JUSTINIANO

ASCANI FILIO , PATRITIO VENETO,
D. MARCI PROCURATORI.

Jo: Antonius Vulpus F.

Uod maxime optave-
ram, HIERONYME JUSTINIA-
NE, quodque ab immortalis Deo fre-

† 3.

-948-

quentibus votis precatus fueram, ut videlicet studiorum meorum, quibus excolendis totam fermè adolescentiam consumpsi, patronum aliquem, virtute non minus, quàm genere, nobilem reperirem; id sanè in te uno ex animi sententia mihi videor consecutus. Quamvis enim, pro amplissima tua dignitate, multis, iisque gravissimis, negotiis impeditus detineare, si quid tamen à mole rerum gerenda superest otii, doctorum virorum familiaritates ultro appetere soles, & subcisiua tempora, si quæ incurrunt, absque fructu liberalium disciplinarum perire non pateris. Accedit huic erga litteras & litteratos benevolentia singularis quadam humanitas, atque incredibilis morum elegantia, quibus adeò inter paucos excellis, ut quicumque te primum aspexerit, idem

con-

continuo admirari & diligere incipiat. Rarum hoc, & prodigii penè simile in tanta fortuna, sed perpetuum in JUSTINIANA gente; quæ cum clarissima VENETÆ REIPUBLICÆ munera domi forisque, & bello & pace semper administraverit: summosque honores, veluti hereditatis jure sibi debitos, quasque domesticos, obtinuerit: moderatione tamen, equitate, clementia, facilitate, divitiarum contemptu, amore optimarum artium, præcipuè verò in superos pietate gloriosius nihil aut præstabilius judicavit. At de majorum tuorum notissimis laudibus quid attinet plura dicere? nulla est regio tam barbara, tam in via, tam à Solis cursu remota, in quam fama ipsarum jamdiù non penetraverit: nemini mortali, qui modò se vivere sentiat, fa-

*Et vestra obscura esse possunt. E tot
autem egregiis luminibus, quae pluribus
retro saeculis antiquissimam familiam
illustraverunt, nefas duco, LAU-
RENTIUM JUSTINIANUM,
totius orbis confessione sanctissimum vi-
rum, silentio praterire; quem Adriacae
urbis Pontificem superior aspexit atas,
nunc autem Divorum concilio adscri-
ptum ob ingentia merita, aris templif-
que universa Christiana Respublica ve-
neratur. Sed, ut vetera omitтам, re-
censavi tui, D. MARCI PROCU-
RATORIS, patruique memoria bo-
norum dolorem incendere, ac renovare
videtur: illa enim subit animum cogi-
tatio, quos amiserint cives, quàm com-
muni saluti prospicientes, quàm guber-
nandi peritos, quàm solidis verisque
virtutibus ornatos. ASCANIUM*
ve-

verò parentem tuum, cuius aspectu jucundissimo frueris, cuius vocem audis, cuius vestigia persequeris, nulla umquam ex animis nostris delebit oblivio: tanta enim equitatis ac prudentia laude Patavinam Praturam administravit, ut opinionem honestissimam, qua de virtute ejus erat, non modò sustinuerit, verum etiam, quod vix uni aut alteri contingere solet, longè supera-verit. Cum igitur & splendore nobilitatis, & acumine ingenii, & natura suavitatis reliquis antecedas, HIERONTME JUSTINIANE, idcirco te potissimum elegi, cui opellam hanc meam, breves nimirum OBSERVATIONES in CATULLUM, TIBULLUM, & PROPERTIUM, Romanorum poetarum & mea & plurimorum sententia castigatissimos, dedicarem

*rem: quam si lata fronte, ut spero,
acceperis, primum uberrimum suscepti
laboris ex approbatione tua sum perceptu-
rus. Non assis faciam, te defensore,
ac vindice, inanes malevolorum homi-
num rumusculos; illud Venusini poeta
subinde usurpans:*

— satis est **EQUITEM** mihi plaudere, ut audax
Contemptis aliis explosa Arbuscula dixit.

Men' moveat cimex Pantilius? aut crucier, quòd
Vellicet absentem Demetrius, aut quòd ineptus.

Fannius Hermogenis lædat conviva Tigelli?

*Vale vir Amplissime, diuque patriæ
utilitati, ac litterarum commodis vive.*

*Patavii, Anno à Christi natali M. D.
CC X. Mense Septembri.*

JO: ANTONIUS VULPIUS
BERGOMENSIS.

LECTORI BENEVOLO

S. D.

 Um aliquando, Lector amice, studia humanitatis, quæ culpa temporum penè interciderant, divino beneficio rursus efflorescere cœpissent, id statim doctissimis viris provisum est, ne antiquitatis monumenta diutius in obscuro latèrent, utque à situ & squallore per ipsos vindicata, olim amissæ dignitati restituerentur. Pulchrum sanè consilium, & cui posteritas *universa* gratias immortales meritò habeat: *nihil enim* veterum scriptis aut jucundius, aut fructuosius excogitari potest, garriant quantum libet novitatis amatores. Opusne magnam vim exemplorum colligere, quorum obtutu Rempublicam tuam administres? præsto sunt Historici utriusque linguæ gravissimi, Thucydides, Xenophon, Polybius, Plutarchus, Sallustius, Livius, Corn. Tacitus; Philosophorum sectas cognoscere mavis, & sapientiæ sacris initiari? en tibi Platonem, Aristotelem, Senecam, Epictetum; An Eloquentiæ gloria tactus, idoneos dicendi magistros ad imitandum requiris? nullum profectò acriorem Demosthene, dulciorem Isocrate, uberiorem Tullio nostra sæcula tulerunt; Vel denique animum seriis cogitationibus fatigatum, illustrium poetarum tractatione reficere postulas? non faciliè invenias, quos opponas Ho-

me-

E P I S T O L A

mero, Sophocli, Pindaro, Terentio, Mironi, Horatio, ut de reliquis taceam, quos persequi longum esset. At quamquam Græcorum hominum volumina, velut instructissimus rerum thesaurus, & ἡ πάντα τέλειον πέρας ἀμαλθείας, manibus eruditorum assidue teri consueverint, Romano tamen sermoni primi semper honores habiti: decebat quippe victoris gentium populi memoriam colere, linguam ejus præ cæteris maximè celebrando, quæ cadentis ruinam Imperii, per tot barbarorum sævientium tempestates, fato singulari sola evassisset. In hanc igitur versæ litteratorum curæ, factumque tandem summis conatibus, ut deterga rubigine, quæ libros frequentia dignissimos clanculū occupaverat, optimum quemque Latinitatis auctorem, si non omnino emendatum, at certè integritati proximum legeremus. Hæc porro tanta diligentia, licet communi bonorum suffragio approbata, in quorundam tamen reprehensiones incidit; eorum puto, qui duriorē Latinè loquendi sibi legem imponi molestè ferrent, cognitionem verò antiquitatis remotiosam, sterilem, atque ineptam existimarent. sunt enim nonnulli, ut verbis utar 2 Ciceronis, quibus nihil aliud laudare propositum est, præter id, quod se assequi posse confidunt. Non mirum ita insanire minutam istiusmodi plebeculam, si quidem pastillos numquam olebit caprarius, neque ad fossorem pertinet Roscii gestus, aut Bathylli saltatio. Ego contra totum hoc litterarum genus aded̄ severioribus disciplinis conjungi oportere censeo, ut mihi pessimè fecisse videantur, qui primum scientiam ab eloquentia, mutæ necessitudinis fœdere violato, separare tentaverint.

---

1 Numeris omnibus absolutum copię cornu.

2 Lib. 2. *Transcl. quest.*

AD LECTOREM.

rint. Poetis autem sedulò evolvendis quantum operæ,
ac laboris insumpserim, testes fuerint leporum omnium
parentes, purissimique Latine linguæ scriptores, CA-
TULLUS, TIBULLUS, & PROPERTIUS, quos
novis à me observationibus auctos in vulgus edere sta-
tui, hortante potissimum adolescentiâ, cui ætati favori
magis, quàm invideri, manifestò compertum est. Vi-
debam equidem hoc ipso munere clarissimos viros jam
antea præclarè functos, inter quos eminent dubio pro-
cul M. ANTONIUS MURETUS, ACHILLES STA-
TIUS, JOSEPHUS SCALIGER, JOANNES PAS-
SERATIUS, duo JANI DOUZÆ, P.&F. ISAACUS
VOSSIUS, JOANNES GEORGIUS GRÆVIUS: &
cum tamen aliqua subinde occurrerent silentio ab illis
damnata, pauca quædam, ut ab hominibus, perperam
explicata, nonnulla summis tantum labris (quod ajunt)
delibata; plenum idcirco bonæ frugis putavi futurum,
si cervicem oneri, quamquam fortasse imparem, sup-
posuissim. Nunc ordo poseit, benigne Lector, ut pri-
usquàm calumniatoribus respondeo (qui mihi diem, cre-
do, dicturi sunt eo nomine, quòd scilicet amatorios,
& parùm sobrii argumenti poetas in scenam trahere
non dubitaverim) de singulis in hoc opusculo præstitis
breviter disseram. Principiò trium auctorum contex-
tumquàm accuratissimè descripsi, eam ubique legendi
atque interpungendi secutus ratioem, quæ mihi ele-
gantior, & veritati propior visa est. Conjecturas autem
solo temeritatis præsidio munitas valere jussi, longè que
exsulare: illas non invitus admittens, quas & multa
veterum testimonia, & calamo exarati Codices firmo

con-

¹ His addendus Janus Broukhufius, qui, ut pridem audiui, poli-
tissimos in TIBULLUM, & PROPERTIUM edidit commentarios:
quos tamen (si qua fides) nondum inspexi.

E P I S T O L A

consensu juvarent. Quapropter ita Scaligeri editionem repræsentare curavi, ut interdum mihi liberum fuerit ab acerrimi Critici opinionibus dissentire, cum & ipse (pace dicam ejus fautorum) ingenio suo nimium obsecundaverit. Magno quidem ille poetis nostris adjumento fuit, nam & plurima loca miserrimè depravata feliciter sanavit, & perturbatas paginas incredibili sagacitate disposuit: at dum Chironio ferro licentiùs grassatur, partem integram sæpe corrumpit. Fateor me libros manuscriptos non inspexisse, neque enim erat operæ pretium. satis habui, si notas eruditorum, qui à se testarentur inspectos, passim consulerem, atque in eorum fide securus acquiescerem. Cognosces itaque, nisi valdè me fallit animus, delectum adhibitum, & ex variis lectionibus, quas natio Grammaticorum cupidè consecratur, cæteri verò fastidiunt, aptissimam tantum, præstantissimamque receptam. Præterea, cum instituissem unumquodque poemation brevibus argumentis illustrare, lemmata omnia vel discrepantia, vel obscura, vulgò circumferri solita, de medio tollere non sum veritus; quod ne quis injuria factum queratur, sciat me, doctorum sententiis, judiciisque præeuntibus, id ausum esse. Observationes deinde adjeci (sive Ingenitium Commentariorum: Ἀνάλεκτα, ἔ Παράληπμα vocare mavis, nam utrumque potes) qui labor à me præcipuè susceptus est, ut difficultates & salebras, quæ tot oculos hactenùs fugerant, adeoque contumaciòres inherant, à mundissimorum poetarum carminibus removerem. Frustra igitur, mi Lector, aut largas eruditionis opes, aut priscorum rituum comites inculcatam historiam ex libello nostro petas: cujus enim stuporis fuisset,

set, aliena scrinia compilando, inanem gloriolam turpiter venari? quotus autem quisque Philologorum usque adhuc exstitit, qui de conviviis, de coronis, de funeribus, de sacrificiis, de gladiatoribus, ludisque Circensibus, de theatro, de balneis, de servis, de militia, de triumphis, postremo de magistratibus Romanorum aliquid litteris mandare neglexerit? Hæc tamen ipsa modicè attingere non puduit, sicubi ratio perspicuitatis flagitabat, ad quem scopum totis animi viribus unicè intendi. Quòd si nobilium interpretum detegendos errores aliquando sum arbitratus, id verò feci, non ut, magnis nominibus detrahendo, improbam & minime liberalem voluptatem perciperem, vel quòd acutioris ingenii famam eo pacto me consecuturum sperarem: at simplicitate quadam potius, & studio veritatis. Hoc tibi liquebit planè, simul atque animadvertere cœperis, eosdem à me justis laudibus cumulos, quotiescumque merita ipsorum postularent. In producendis auctoritatibus parvus admodum, ac temperatus fui, ne delicatos quosdam offenderem, qui nimirum ad longiora dormitant, & se paucis doceri volunt. Nonnumquam, arrepta occasione, aliorum etiam scriptorum quomodò intelligenda sint loca, veluti digito, demonstro; è diverticulo tamen in viam continuò redire festino. Proverbia vernacula, tametsi rarè, inspersa reperies, quòd videlicet nodum pulchrè solverent, remque subtiliùs explicarent. Invenies quoque semel, aut bis, principum poetarum inter Etruscos, Francisci Petrarchæ, ac Torquati Tassii versiculos ornatissimos; quidni enim admiscendi fuerant? cum præsertim opportunitas pateretur, & multum honestæ delectationis allaturi viderentur. His actis, Promptuarium concinnavi, quod tibi poetas iterum daret, sed membratim distributos, ut
nullo

nullo negotio lectissimum quemque sermonis flosculum
 carpere posses, atque in usus tuos transferre. Eò rejeci
 fabulas, historias, omnia denique ad Geographiam
 pertinentia, licet pleraque trita & inventu facilia: no-
 veram etenim hac in parte magis rudioribus & imperi-
 tis, quàm excultis, & Marte suo pollentibus abundè
 satisfaciendum esse. Idcirco personam Grammatici sæ-
 penumerò sustinui, & ad humilia descendi, ut niten-
 ti quidem, verùm imbecillæ, tyronum turbæ manum
 porrigerem, ac subvenirem. Quibus moribus poetæ
 nostri fuerint, qua stirpe orti: quos amicos, quos fa-
 miliares habuerint, luculenter exposui; nam Criniti, &
 Gyraldi videbam in eo genere diligentiam desiderari.
 Ne quid autem operi prorsus deesset, Catulli *tu mētra*
examinavi, & perpendi, finem ibi scribendi faciens.
 Illud jam superest, ut adversariis tempestivè occurram,
 quorum pudentissimæ aures jocosum petulantiam refor-
 midant: qui profectò, si clavum civitatis tenerent, hu-
 jusmodi scripta, tamquàm teterrimas pestes, ab homi-
 num communitate exterminarent. Catulli multa quidem
 obscœna: non pauca Tibulli, & Propertii suburpicu-
 la: cogor enim fateri, quod apertissimum est. at nihilo
 meliora suppeditant Plautus, Horatius, Petronius, Ju-
 venalis, Martialis; leguntur tamen, nec leguntur so-
 lum, verumetiam in amoribus & deliciis habentur.
 Quonam reciderent Latine litteræ, his fontibus clau-
 sis, atque interdictis? Num Prometheo malè precabi-
 mur ob ignem è cælo in terras delatum, cum aliquod
 repentè tristissimum incendium exortum fuerit? nemo
 sanus id fœiet; plures enim ex igne utilitates, quàm
 detrimenta capiuntur. Eadem omninò ratio est de poe-
 tis elegantissimis, qui si tractentur incautè, vel à qui-
 bus minimè decet, sententiis mollibus nervos virtutis
 frangunt.

AD LECTOREM.

frangere, aut saltem debilitare possunt: non sunt abolendi, sed custodiendi: grandioribus, non puerulis committendi. Gravius autem periculum imminet infirmiori ætati ab iis libris, qui populari lingua conscripti, & nequitiis repleti, usque ad virginum calathos furtim subrepunt. Eos devoveri, & cremari oportet, in quibus plerumque, præter insignem fugitivorum doctrinam, nihil est, quod admirare. Ego, quæ meæ partes fuerunt, cavi diligenter, ne pruritus excitarem, ne simulacrum Veneris denudarem, ne Floralia coram Catonibus agerem. desinant igitur malevoli homines læsæ verecundiæ crimine laborem huic nostrum accusare: & quandoquidem fraudi non fuit spectatæ castimonie viris in hac palæstra luctari, nec mihi pariter noceat, qui securus eorum exempla, in ipsorum auctoritate defensionem positam habeo. Tibi verò, ac fidei tuæ, Lector amice, primos ingenii mei sætus committo, quos ita velim excipias, ut mihi ad utiliora studia properanti, & majora in dies publicis commodis impertire molienti, calcar & stimulos addas. Vale.

PROLEGOMENA.

CAPUT I.

Veterum Scriptorum testimonia de C. Valerio Catullo.

Cornelius Nepos in vita T. Pomponii Attici.

L Julium Calpurnium, quem post Lucretii, Catullique mortem, multò elegantissimum poetam nostram tulisse ætatem verè videor posse contendere.

Horatius Satyra 10. l. 1.

Nil præter Calvum, & doctus cantare Catullum.

Tibullus l. 3. Eleg. 6.

Sic cecinit pro te Doctus, Minois, Catullus.

Propertius l. 2. Eleg. 17.

Ista meis fiet notissima forma libellis,

Calve tuâ veniâ, pace, Catulle, tuâ.

Idem l. eod. Eleg. 23.

Hæc quoque lascivi cantarunt scripta Catulli,

Lesbia queis ipsâ notior est Helenâ.

Ovidius Amorum l. 3. Eleg. 9.

Obvius huic venies ederâ juvenilia cinctus

Tempora, cum Calvo, Docte Catulle, tuo;

Idem l. eod. Eleg. 15.

Mantua Virgilio gaudet, Verona Catullo.

Idem Tristium l. 2. vers. 427.

Sic sua lascivo cantata est sæpe Catullo

Femina, cui falsum Lesbia nomen erat.

Nec contentus eâ multos vulgavit amores,

In quibus ipse suum fassus adulterium est.

PROLEGOMENA

Seneca Pater Controversia 19.

Erat enim (*Calvus*) exiguus statura, propter quod etiam *Catullus* in hendecasyllabis vocat illum *Salicippium* disertum. *v. carmen Catulli 53.*

Plinius Major Hist. Natur. prefatione.

Namque tu solebas nostras esse aliquid putare nugas, ut obiter emolliam *Catullum* conterraneum meum.

Idem l. 28. c. 1.

Hinc Theocriti apud Græcos, *Catulli* apud nos, proximeque Virgilii, incantamentorum amatoris imitatio.

Idem l. 36. c. 6.

Hic namque est Mamurra, *Catulli* Veronensis carminibus profectus.

Idem l. eod. c. 21.

Sed & ii pumices, qui sunt in usu corporum levigandorum feminis, jam quidem & viris, atque, ut ait *Catullus*, libris.

Idem l. 37. c. 6.

Nonius Senator.... filius Strumæ Nonii ejus, quem *Catullus* poeta in sella curuli visum indignè tulit.

Plinius Junior l. 1. Epist. 16.

Facit versus, quales *Catullus*, aut *Calvus*, quantum illis leporis, dulcedinis, amaritudinis inserit.

Idem l. 4. Epist. 14. loquens de hendecasyllabis.

Scimus alioqui hujus opusculi illam esse verissimam legem, quam *Catullus* expressit: Nam casum esse decet pium poemam &c.

Sentius Augurinus apud eundem l. eod.

Epist. 16.

Canto carmina versibus minutis,
His, olim quibus & meus *Catullus*,
Et *Calvus*, veteresque

P R O L E G O M E N A
Cornelius Tacitus l. 4. Annalium ,
in oratione Cremutii Cordi .

**Carmina Bibaculi , & Catulli referta contumeliis Ca-
farum .**

Svetonius in Julio c. 73.

*Valerium Catullum , à quo sibi versiculis de Mamurra
perpetua stigmata imposita non dissimulaverat , satisfac-*
cientem eadem die adhibuit cænæ : hospitioque patris
ejus , sicut consueverat , uti perseveravit .

Quintilianus l. 1. Instit. Orat. c. 10.

ubi de aspirationibus .

Erupit brevi tempore nimius usus , ut chorona , clientu-
rones , præchones adhuc quibusdam inscriptionibus ma-
neant ; quâ de re Catulli nobile Epigramma est. v. can-
men 83.

Mem l. 10. c. 1.

Jambus non sanè à Romanis celebratus est , ut proprium
opus : à quibusdam interpositus , cujus acerbitas in Catul-
lo , Bibaculo , Horatio .

Martialis l. 1. Epist. ad Lectorem .

Lascivam verborum licentiam , idest Epigrammaton lin-
guam , excusarem , si meum esset exemplum : sic scribit Ca-
tullus , sic Marfus , sic Pedo , sic Getulicus , sic qui-
cumque perlegitur .

Idem l. 1. Epig. 62.

Verona Docti syllabas amat Vatis .

Idem l. 4. Epig. 14.

Sic forsân tener ausus est Catullus
Magno mittere Passerem Maroni .

Idem l. 7. Epig. 13.

Accidit infandum nostræ scelus , Aule , puellæ :
Amisit lusus , deliciasque suas .

Non

PROLEGOMENA

Non quales teneri ploravit amica Catulli
Lesbia, nequitiis Passeris orba sui.

Idem l. 8. Epig. 72.

Lesbia dictavit, Docte Catulle, tibi.

Idem l. 10. Epig. 78.

Nec multos mihi præferas poetas,
Uno sed tibi sum minor Catullo.

Idem l. 14. Epig. 100.

Si non ignota est Docti tibi terra Catulli.

Idem l. eod. Epig. 195.

Tantum magna suo debet Verona Catullo,
Quantum parva suo Mantua Virgilio.

Agellius Noct. Attic. l. 7. c. 20.

Catullus quoque elegantissimus poetarum.

Ausonius Drepanio Pacato Latino.

Cui dono lepidum novum libellum?

Veronensis ait Poeta quondam,

Inventoque dedit statim Nepoti.

L. Apulejus in Apologia.

Eadem igitur operâ accusent C. Catullum, quod Lesbiam
pro Clodiâ nominarit.

Sidonius Apollinaris ad Hesperium.

Memineris quod sæpe versum complevit Lesbia cum
Catullo.

Severinus Boethius l. 3. de consolat. Philosophia Prosa 4.

Num vis ea est magistratibus, ut utentium mentibus vir-
tutes inferant, vitia depellant? Atqui non fugare, sed
illustrare potius nequitiam solent. quo fit, ut indigne-
mur eos sæpe nequissimis hominibus contigisse. unde
Catullus licet in curuli Nonium sedentem strumam appellat.

Diomedes Grammat. l. 3. c. 6. de Jambico.

Cajus carminis præcipui scriptores apud Græcos Archi-
lo

PROLEGOMENA

Iochus, Hipponax, apud Romanos Lucilius, & Catullus, & Horatius, & Bibaculus.

CAPUT II.

Veterum Scriptorum testimonia de Albio Tibullo.

Horatius Ode 33. l. 1.

Albi ne doctas plus nimio memor
Immitis Glyceræ, neu miserabiles
Decantes Elegus; quod tibi junior
Læsâ præstiteat fide.

Idem Epistolâ 4. l. 1.

Albi nostrorum sermonum candide iudex,
Quid nunc te dicam facere in regione Pedana?
Scribere quod Calsi Parmensis opuscula vincat; &c.
paulò post

Non tu corpus eras sine pectore: Dii tibi formam,
Dii tibi divitias dederant, artemque fruendi.

Ovidius Amorum l. 3. Eleg. 9.

ita Tibulli mortem desolat.

Memnona si mater, mater ploravit Achillem,

Et tangunt magnas tristitia fata Dera:

Flebilis indignos Elegeia solve capillos,

Ah nimis ex vero nunc tibi nomen erit.

Ille tui vates operis, tua fama Tibullus

Ardet in exstructo corpus inane rogo.

Ecce puer Veneris fert eversamque pharëtram,

Et fractos arcus, & sine luce facem.

Aspi

PROLEGOMENÆ

Aspice, demissis ut eat miserabilis alis,
 Pectoraque infestâ tundat aperta manu.
 Excipiunt lacrymas sparsi per colla capilli;
 Oraque singulus concutiente sonant.
 Fratris in *Aeneæ* sic illum funere dicunt
 Egressum testis, pulcher Iule, tuis.
 Nec minùs est confusa Venus moriente *Tibullo*,
 Quàm juveni rupit cum ferus inguen aper.
 At sacri vates, & Divûm cura vocatur:
 Sunt etiam, qui vos nomen habere putent.
 Scilicet omne sacrum mors importuna profanat,
 Omnibus obscuras injicit illa manus.
 Quid pater *Ismario*, quid mater profuit *Orpheo*?
 Carmine quid victas obstupuisse seras?
 [Et *Linon* in silvis idem pater & *Linon* altis
 Dicitur invitâ concinuisse *lyrà*.]
 Aspice *Mæoniden*, à quo, ceu fonte perenni,
 Vatum *Pieriis* ora rigantur aquis.
 Hunc quoque summa dies nigro summersit *Avernus*:
 Effugiunt avidos carmina sola rogos.
 Durat opus vatum *Trojani* fama laboris,
 Tardaque nocturno tela retexta dolo.
 Sic *Nemesis* longum, sic *Deia* nomen habebit,
 Altera cura recens, altera primus amor.
 Quid nunc sacra juvant, quid hunc *Ægyptia* profunt
 Sistra? quid in vacuo secubuisse toro?
 Cum rapiant mala fata bonos (ignoscite fasso)
 Sollicitor nullos esse putare Deos.
 Vive pius, moriere pius: cole sacra, colentem
 Mors tamen à templis in cava busta trahet.
 Carminibus confide bonis, jacet ecce *Tibullus*;
 Vix manet è toto, parva quod urna capit.

P R O L E G O M E N A

Tène sacer vates flammæ rapuere rogales,
 Pectoribus pasci nec timuere tuis?
 Aurea sanctorum potuissent templa Deorum
 Urere, quæ tantum sustinuerunt nefas.
 Avertit vultus Erycis quæ possidet arces;
 Sunt quoque, qui lacrymas continuisse negent.
 * Sed tamen hoc melius, quàm si *Phœacia* tellus
 Ignotum vili supposuisset humo.
 Hic certè manibus fugientes preffit ocellos
Mater, & in cineres ultima dona tulit.
 Hic *soror* in partem miserâ cum matre doloris
 Venit, inornatas dilaniata comas.
 Cumque tuis sua junxerunt *Nemesisque*, *Priorque*
 Oscula, nec solos destituere rogos.
Delia discedens, felicius, inquit, amata
 Sum tibi: vixisti, dum tuus ignis eram.
 Cui *Nemesis*, quid, ait, tibi sunt mea damna dolori?
 1. *Me tenuit moriens deficiente manu.*
 Si tamen è nobis aliquid, nisi nomen, & umbra
 Restat, in 3. *Elysia* valle *Tibullus* erit.
 Obvius huic venies ederâ juvenilia cinctus
 Tempora, cum *Calvo*, docte *Catulle*, tuo.
 Tu quoque, si falsum est temerati crimen amici,
 Sanguinis atque animæ prodige Galle tuæ.
 His comes umbra tua est, si qua est modè corporis umbra.
 Auxisti numeros, *Culte Tibulle*, pios.
 Ossa quieta, precor, tutâ requiescite in urnâ,
 Et sit humus cineri non onerosa tuo.
 Idem *Amorum* l. 3. Eleg. 15:
 Donec arunt ignes, arcusque Cupidinis arma,
 Discantur numeri, *Culte Tibulle*, tui.

Idem

---

1. *Tibullus* Eleg. 3. l. 1. vers. 5. & seq.

2. *Idem* Eleg. 1. l. 1. v. 74.

3. *Idem* Eleg. 3. l. 1. v. 58.

PROLEGOMENA

Idem Artis Amat. l. 3. vers. 233.

Et teneri possis carmen legisse Propertium,
Sive aliquid Galli, sive, Tibulle, tuum.

Idem Remed. Amoris vers. 763.

Carmina quis potuit tutè legisse Tibulli?

Idem Tristium l. 2. vers. 447.

Credere juranti durum putat esse Tibullus,

Hoc etiam de se quòd neget illa viro.

Fallere custodem demùm docuisse fatetur,

Seque suà miserum nunc ait arte premi.

Sæpe, velut geminam dominæ, signumque probaret;

Per cassam meminit se tetigisse manum.

Utque refert, digitis sæpe est, nutuque locutus,

Et tacitam mensa duxit in orbe notam.

Et quibus è succis abeat de corpore livor,

Impresso fieri qui solet ore, docet.

Denique ab incanto nimium petit ille marito;

Se quoque uti servet, peccet ut illa minus.

Scit cui latretur, cum solus obambulat ipse,

Cur toties clausas excreet ante fores.

Multaque dat furti talis præcepta, docetque;

Qua nuptæ possint fallere ab arte viros.

Nec fuit hoc illi fraudi, legiturque Tibullus,

Et placet, & jam te principe notus erat.

Hæc omnia, paulò tamen diversa leguntur apud ipsum Tibullum Elegiâ 7. l. 1.

Idem Tristium l. 4. Eleg. 10.

Virgilium vidi tantum, nec avara Tibullo

Tempus amicitie fata dedere meæ.

Succesor fuit hic tibi Galle, Propertius illi:

Quartus ab his serie temporis ipse fui.

Idem Tristium l. 5. Eleg. 1.

———— ingenium come Tibullus ————

Do.

PROLEGOMENA

Domitius Marsus.

Te quoque Virgilio comitem non æqua, *Tibulle,*

Mors juvenem campos misit ad Elysios:

Ne foret, aut *Elegis* molles qui fieret amores,

Aut caneret forti regia bella pede.

Velleius Paterculus l. 2.

Tibullusque, & *Naso* perfectissimi in formâ operis sui.

Papinius Statius lib. 1. Silv. carm. 1.

diversque foro lucente *Tibullus*.

Quintilianus Instit. Orat. l. 10. c. 1.

Elegia Græcos quoque provocamus, cujus mihi tersus,
atque elegans maxime videtur auctor *Tibullus*.

Marxialis l. 4. Epig. 6.

qui compositos metro *Tibulli*

In Stellæ recitat domo libellos.

Idem l. 8. Epig. 72.

Fama est arguti *Nemesis* lasciva *Tibulli*.

Idem l. 14. Epig. 72.

Ussit amatorem *Nemesis* lasciva *Tibullum*,

* In totâ juvit quem nihil esse domo.

L. Apulejus Apologia.

Accusent:..... & *Tibullum*, quod ei sit *Plantia* in ani-
mo, *Delia* in versu.

Sidonius Apollinaris carm. 9.

Non *Getulicus* hæc tibi legerur,

Non *Marsus*, *Pedo*, *Silius*, *Tibullus*.

Idem ad Hesperium.

Memineris quod sæpe versum complevit *Delia* cum
Tibullo.

Diomedes Grammat. l. 3. c. 6.

Quod genus carminis (*Elegiam*) præcipue scripserunt
apud.

---

* *Tibul. Eleg. 5. l. 1. vers. 10.*

PROLEGOMENA

apud Romanos Propertius, & Tibullus, imitati Græcos Callimachum, & Euphorionem.

C A P U T III.

Veterum Scriptorum testimonia de Sexto Aurelio Propertio.

Ovidius Artis Amat. l. 3. vers. 233.

ET teneri possis carmen legisse Propertii.

Idem Remed. Amoris, vers. 763.

Carmina quis potuit autem legisse Tibulli,

Vel Tui, Cujus opus Cynthia sola fuit?

Idem Tristium l. 3. vers. 465.

Invenies eadem blandi præcepta Propertii,

Difficilis minimâ nec tantâ ille uoxa est,

Idem Tristium l. 4. Elegiâ 10.

Sæpe suos solitus recitare Propertius ignes,

Jure sodalicii qui mihi junctus erat.

Idem Tristium l. 5. Eleg. 1.

———— blandique Propertius meis.

Plinius Junior l. 6. Epist. 15.

Passienus Paulus splendidus eques Romanus, & in primis eruditus, scribit Elegos. Gentilitium hoc illi, est enim municeps Propertii, atque etiam inter majores suos Propertium numerat.

Idem de eodem l. 9. Epist. 22.

In litteris veteres æmulatur, exprimit, reddit: Propertium in primis, à quo genus ducit, vera soboles, coquo

PROLEGOMENA

que simillima illi, in quo ille præcipuus. Si Elegos
ejus in manum sumpseris, leges opus tersum, molle,
jucundum, & planè in *Propertii* domo scriptum.

Papinius Statius l. 1. *Silv.* *carm.* 2.

*Callimachus*que senex, *Umbro*que *Propertius* antro.

Quintilianus *Instit.* *Orat.* l. 10. c. 1. ubi de *Eleg.*

Sunt, qui *Propertium* malint.

Martialis *Epig.* 72. l. 8.

Cynthia te vatem fecit, lascive *Properti*

Idem l. 14. *Epig.* 189.

Cynthia facundi carmen juvenile *Properti*.

Accepit famam, nec minùs ipsa dedit.

L. Apuleius *Apologia*.

Accusent..... & *Propertium*, qui *Cynthiam* dicat;
Hostiam dissimulet.

Sidonius Apollinaris ad *Hesperium*.

Memineris quòd sæpe versum complevit..... *Cynthia*
cum *Propertio*.

Lactantius Firmianus *Divin. Instit.* l. 2. c. 7.

De quo Senatu *Propertius* *Elegiarum* scriptor hæc loquitur;

* *Curia* prætexto quæ nunc nitet alta Senatu &c.

Diomedes *Grammat.* l. 3. c. 6.

Quod genus carminis (*Elegiam*) præcipuè scripserunt
apud Romanos *Propertius*, & *Tibullus*, & *Gallus*, imi-
tati Græcos *Callimachum*, & *Euphorionem*.

C.A.

* *Propert.* *Eleg.* l. 1. v. 4. vers. 11.

De Vita, & Scriptis C. Valerii Catulli.

Valerio Catullo Cajus prænomen fuit, quidquid contra sentiat Josephus Scaliger, qui corruptissimi, loci auctoritate nixus Quintum appellat: testaturque se in antiquo libro Jacobi Cusacii J. C. ita disertè scriptum reperisse. Refragantur etenim editiones omnes, quotquot hætenus prodierunt: reclamatione consensus eruditorum: L. denique Apulejus mendacii reum agit, cum Apologia priore carminum quorundam suorum lasciviam & lusus Caii Catulli nobilissimo exemplo tuetur. Cui sanè, ut ætate multò propiori, fides habenda est. Veronensem fuisse liquidò constat, cum ex Ovidio, Plinio seniore, Martiali, Ausonio, cæterisque; tum etiam ex ipsius testimonio, qui & alicubi Veronam suam dicit, &, ubi è Bithynia reversus, Sirmionem lacus Benaci peninsulam alloquitur, ad Latrem domesticum saluum se advenisse gaudet. Natus est, si Hieronymus rectè rationem subduxit, Olympiadis CLXXIII. anno II., ab Urbe verò condita DCLXVII. L. Cornelio Cinna, Cn. Octavio COSS. Quamobrem non immeritò Lilius Gyraldus Crinitum reprehendit, quòd scribere non dubitaverit: *pro comperito haberi, carmen de pascere Lesbia ad Virgilium missum fuisse, ob illud Martialis:*

Sic forsan tener ausus est Catullus

Magno mittere passerem Maroni.

Etenim, ut omittamus *forfan*, quod argumenti vim omnem infringit, verisimile non fit, Catullum septem-

de-

PROLEGOMENA

decim annis Marone grandiore [natus est enim Maro, teste Hieronymo ac Donato, Olympiadis CLXXVII. anno. III. , ab urbe verò condita DCLXXXIV. Cn. Pompejo Magno, M. Licinio Crasso primùm COSS.] eidem adhuc puero tantum detulisse, ut ad ejus tribunal accessurus indigeret audacia.

Parentem habuit Valerium, honesti ordinis virum, cujus nimirum hospitio, si Tranquillum audimus, C. Cæsar usus fuerit. Rei familiaris autem inopia laboravit, utpote qui *sacculum suum aranearum plenum* ingenuè fateatur, Furiumque & Aurelium inter principes amicorum observaverit: quorum alteri *nec senus, nec arca, nec cimex erat*; alterum *esuritionum patrem* ipse festivè appellat. Cumque divitum Romanorum familia maxima esset, neminem habuit Catullus.

Fractum, qui veteris pedem grabati.

In collo sibi collocare posset.

Lucellum itaque unde corrasurus, Memmium prætorem in Bithyniam simul cum fratre secutus est, nullo tamen successu; idque prætoris ejusdem nimia cupiditate, atque oscitantia. Immo cum in provinciam Troadem venisset, fratrem suum, quem æquè ac se ipsum diligebat, immatura morte præreptum amisit. Hujus postea cineribus, ex Asia in Italiam revertens, moestissimè parentavit; ejusque memoriam, ubicumque se obtulit occasio, mira pietate semper coluit. Navigatione absoluta, phaselium, quo mare transmiserat, Castori & Polluci, habitis eo tempore navium servatoribus, illustri carmine dedicavit. Postquam ex ophoebis excessit, in castnis Amorris cœpit stipendia facere; inprimisque Clodium præstanti mulierem forma, quam mutato nomine Lesbiam vocavit: Hypsithillam, & Juventium puerum deparit. Ardores quoque suos mollissimis versibus complexus, eo

scri-

PROLEGOMENA

scribendi genere non minorem assecutus est gloriam, quàm immortali verèque divino *Aeneidos* poemate vates Mantuanus. Amici ejus plurimi enumerantur: Cornelius Nepos, cui libellum suum dono dedit; Verannius & Fabullus; Furius & Aurelius; Licinius Calvus Orator vehementis, & nobilis poeta, quem prisca scriptores ferè semper Catullo adjungunt; Alphenus Varus J. C. Cæcilius, qui de matre Deorum poema composuit; Manlius Torquatus, cujus nuptias elegantissima Ode celebravit, & ad quem est epistola illa, quam tanti Muretus fecit; Cinna Smirnae auctor; Cornificius, fortasse ille, cujus esse ad Herennium Rhetoricorum libros quatuor eruditi homines voluere; Ortalus; Cato, non ille Uticensis, morum severitate insignis, at litterator quidam, cujus meminit Suetonius libro de illustribus Grammaticis c. XI. denique Cælius Veronensis. M. Tullium Ciceronem in causa forensi [quænam ea fuerit, ignoratur] videtur patronum adhibuisse, cui certè ob acceptum beneficium v. nullo *Epigrammate* gratias egit. Jambicis, & Hendecasyllabis versibus in pessimos quosque homines, nullo discrimine, grassatus est, nec ipsi Cæsari, quantumvis rerum potito, pepercit, quin calami aciem in *sinistram* ejus *liberalitatem*, aliaque vitia distringeret. Mamurram, Gellium, Vatinium, quos impensè oderat, propriis nominibus indigitavit, & styli amaritudine traduxit. Luse insuper in Volusium, ineptum [ut ipse quidem existimabat] Annalium scriptorem: in rivalem Egnatium: in Sufsenum, quem cum Cæsiis, & Aquinis litterarum venenis uno & eodem jure venisset: demum in Sextium oratorem, cujus frigidissima oratione molestam gravedinem se contraxisse jocose scribit. Græcis litteris non vulgariter imbutum fuisse inde colligi potest, quod suavissimam *Oden* poetriae Sapphus, & Callimachi Elegiam de coma

Be-

P R O L E G O M E N A.

Beronices mundissimis versiculis Latine reddiderit: ob id fortè à Tibullo, Ovidio, Martiali *doctus* appellatus. Et idcirco mirum videri debet, Julium Scaligerum eà virum eruditione, quodque caput rei est, Veronensem, ideòque municipi suo saltem hoc nomine devinctum, hæc de Catullo posteris reliquisse: (*Poetices* l. 6. c. 7.) *Catullo docti nomen quare sit ab antiquis attributum, neque apud alios comperi, neque dum in mentem venit mihi; nihil enim non vulgare est in ejus libris.* Quamquam veluti mutato consilio, qui mos est homini, Palinodiam canere postea cogatur, *Galljambicum* ejus carmen *divinum* auxumans, & poema de nuptiis Pelei, ac Thetidos, *verum aditum, & gradum ad Aeneidos divinitatem* else pronuntians. Nonne probatius de *nugis* poetæ nostri Cornelius Nepos gravissimus vir judicium tulerat, cum eas esse *aliquid putabat*? Nonne benignius, & justius cum ipso egere Pompejus Saturninus, & Senrius Augurinus, quorum uterque, auctore Plinio in epistolis, Catulliani carminis imitationem gloriæ sibi fore augurabantur? Sed hæc aliàs: nunc id, quod cœpimus, agamus. Censet Angelus Politianus Miscellaneorum centuria 1. c. 6. passerem, quem tantoperè Catullus commendat, allegoricè accipiendum, ut scilicet obscœnum aliquid sub se contineat, confirmatque Martialis versibus ex libro XI. Epig. VII.

Da mi basia, sed Catulliana.

Quæ si tot fuerint, quot ille dixit,

Donabo tibi passerem Catulli.

at nullo prorsus argumento id evincit, cum ea, quæ Catullus narrat de suo passere, ut rectè Critici monuerunt, nonnisi de avicula commodè intelligi possint. Satiùs igitur fuerit existimare, Martialem ipsum ad nequitiam torfisse, id quod sensu simplici Veronensis noster effuderat; quo pacto ex castissimis Virgilii versibus Au-

so-

P R O L E G O M E N A.

sonius Nescenninum centonem confarcinavit. Quintilianus, & Diomedes inter poetas Jambicos Catullum reponunt: Hieronymus inter Lyricos: reliqui inter Epigrammatographos. Ego verò, si modò fas est meam sententiam aperire, inter Varios potius referrem, nam ceterè in ejus poematis quædam excedunt Epigrammatis modum. Ambigitur jure à nonnullis, an hæc solùm pauca, quæ hodie extant, ab illo scripta fuerint, an verò longè plura, quæ vetustas nobis inviderit. Ansam dubitandi præbet Plinius, qui de incantamentis opusculum à Catullo exaratum inquit, cujus ne vestigium quidem superest. Nisi Raphaeli Eglino Tigurino auscultare velimus, qui Ceirim * Virgilio abjudicans, Catullo attribuit propter styli similitudinem. Decessit annos aliquot natus supra quadraginta, ut adversus Eusebii Chronicon ostendo ad ejus carm. 52. & 100.

~~~~~

C A P U T V.

De Vita, & Scriptis Albii Tibulli.

QUO cognomine Albii Tibullus insignitus fuerit, omnino incognitum est: sive ad incuria librarium evenerit, sive nullam habuerit; quod tamen à consuetudine Romanorum Equitum, inter quos poeta iste censetur, procul abesse videri potest. Patriam foris est Urbem agrarum dominam, ut perantiquæ membrae idem faciunt: illustri verò loco natus, &, quod Ovidius de se jactat,

***

ut-

---

* In epist. ad Goldastum, præfixa selectis Catulli operibus.

PROLEGOMENA.

I — *usque à proavis vetus ordinis hæres,*

Non modo militia turbine factus eques.

Petrus Crinitus, & Lilius Gyraldus, qui ante duo sæcula poetarum vitas persecuti sunt, constanter tradiderunt, annum Urbis conditæ DCCXI. Tibullo simul, & Ovidio natalem fuisse, C. Vibio Pansa, A. Hirtio COSS. qui prælio Mutinensi adversus Antonium non absimili nece occubuere. Valido autem argumento ad id sibi, & aliis persuadendum compulsi fuerunt: si quidem apud utrumque poetam celeberrimus exstat pentameter, ubi de natalibus suis loquantur, qui hanc opinionem confirmat:

2 *Cum cecidit fato Consul interque pari.*

At Josepho Scaligero, sagacissimi viro ingenii, primum suboluit, ex hujus versiculi bona fide magnam temporum perturbationem oriri. Calculum adjecit Janus Douza, qui Schediasmate succidaneo in Tibullum evidentissimè ostendit, de scrinio Sulmonensis equitis à quodam in re aliena nimis officioso Romani hujus supellectilem auctam. Primum enim [ut summi Critici rationes compendio proferam] si Tibullo de se ipso narranti credendum est, qui potuit Messalam sequi ad expeditionem Aquitanicam, nec sequi tantum, sed & æra mereri, & gnavi militis vicem agere quindecim annos natus, vel eo minus? tottenim ferè intercedunt ab Hirtii, & Pansæ consulatu ad Messalæ victoriam, anno V. C. DCCXXVI. relatam, velut luce clariùs in vetustissimo lapide apparet. Deinde quomodo Ovidius, dum Elegiæ scriptores per seriem temporum enumerat 3, Gallo primum locum attribuens, Tibullum ante Propertium collocat, se verò post utrumque? Nisi quis ineptè cavilletur, Ovidium seriùs ad id carminis genus accessisse quàm Tibullum; quod ab ingeniosissimi

poetæ

1 *Amor. l. 3. Eleg. 15.* 2 *Tibull. Eleg. 5. l. 3.* 3 *Ovid. 4. Trist. Eleg. 10.*
3 *Trist. 4. Eleg. 10.*

PROLEGOMENA.

poetæ facundia, cujus nascentis in ore apes Heliconiæ insederunt, & qui versus ex tempore uberrimi torrentis ritu passim fundebat, immane quantum discrepat. Huc attinget Ode * illa Horatii, quæ ad Albium inscribitur, in qua Venusinus poeta sui exemplo proposito Tibullum ob Glyceræ perfidiam *Elegos miserabiles* canentem, & sibi *junior* præferri *dolentem* à mœstitia revocat, & solatur. Quæ Ode si, ut ordo carminum requirit, scripta fuit ante illam 2 de Augusti adversus Antonium, & Cleopatram victoria, quam in annum V. C. DCCXXIII. incidisse liquet, inveniemus, juxta receptam opinionem, Tibullum annorum vix duodecim Elegiacum poetam, Glyceræ amatorem, & quod monstra omnia excedit, veluti grandævum ab amica foras exclusum. Omnibus igitur succum fecit Ovidianus ille versiculus, *Tibullo* [ut ait præcitatus Douza] à mala manu assutus. His magni viri solidissimis rationibus liceat leviculam quamdam addere de nostro penu, ne scilicet ad has epulas, quod ajunt, *asymboli veniamus*. Vix est, ut credere valeam, Ovidium Tibulli memoriæ studiosissimum, cum animadvertisset se cum illo natalem diem habere communem, quâ erat præcipuè diligentiam in rebus vel minimis, tantum eventus silentio prætermisissimum fuisse. Verisimilius itaque fuerit, Horatio Tibullum æqualem facere, id suadente ipsius Flacci testimonio, qui primo Epistolarum 3 libro *candidum judicem suorum sermonum* eum appellare non dedignatur. Emundæ verò naris hominem, jam octo lustra prætergressum, qualis Horatius erat, scripta sua elucubratiſſima adolescenti viginti duobus annis juniori castiganda committere merited puduisset. Quibus jactis fundamentis alius error convellitur, qui jam invaluit,

314

††† 2

Ti-

* 33. l. 1. 2 37. l. 1. 3 *Epist.* 4.

PROLEGOMENA

Tibullum scilicet in ipso ætatis flore viri defunctum esse, idque propter Domitii Marci Epitaphium, quo juvenem ad Elysiæ illum migrasse testatur. Hæc porro auctoritas nihil obstat: scimus enim rex instituto Servii Tullii eos, qui XLVI. ætatis annum non excessissent juniores appellatos: qui verò excessissent, seniores. Quapropter Sallustius a C. Cæsarem triginta sex annos natum, cum summi Pontificatus apicem peteret, *adolescens* vocare non dubitavit. Itaque cum ex eodem Epitaphio constat, paulò post Virgilii mortem Tibullum summum diem obiisse, Virgiliumque donatum C. Sentio, Q. Lucretio COSS. Anno V. C. DCCXXXV. Donatus refert, necessariò sequitur, si Tibullum, ut ratio postulat, Horatio supparem facimus [cujus natales contigerunt A. V. C. DCLXXXIX. L. Aurelio Cotta, L. Manlio Torquato COSS.] eum ultra quadraginta annos vitam produxisse. At de istis fortasse plus nimio: ad reliqua pergamus.

Patrimonium, quod peremptum habuerat, repetendū accisum decessit: sive illud luxuriis suis ipse prodegerit, sive militum Cæsarianorum excursionibus, quibus tum omnia vastabantur, persumdatum fuerit. Hæc secundum magis placet: cujus rei, præter cetera, id quoque argumentum affertur, Cæsarem Octavianum tanti nominis principem, & de litteratorum laboribus optimè meritum, ad quem laudibus exornandum reliqui poeta certatim accurrebant, ab unico Tibullo, velut indignum, præfusi omissum atque oblivioni traditum: ob odium, credo, Equitis nostri, disreptarumque facultatum moerorem. Non ideo tamen ad summam inopiam reductus est, sed illi benigne semper copie cornu abundè suppeditavit.

vit unde et famem despiciere posset. Ruri certè vitam agere decrevit, ubi remotus à strepitu rerum urbanarum a salubres inter silvas reptaret, curaretque per otium quidquid sapiente bonoque maximè dignum foret. Melsalæ Corvini triumpho Aquitanico notissimi cliens, & comes perpetuus fuit, quem cum in Macedoniam proficiscentem itinere maritimo secutus esset, apud Phzacas Græciæ populos gravi morbo correptus decubuit. Cum esset in amores paulò proclivior, quibus etiam colendis præpter oris elegantiam factus videbatur, in primis Deliam puellam, vero nomine Plautiam, uti Apulejus testis est, mirè dilexit. Deinceps Nemefin, & Neæram, puerumque Marathum. Sulpitiam quoque, ac Cerinthum, amatorum par sibi jucundissimum carminibus celebravit. Miror autem cur ab Ovidio duæ tantùm ejus amicæ nominentur, Delia, & Nemesis, quarum alteram lecto morientis aditisse, manumque illius deficientem pressam testetur. Fortasse [nihil enim commodius in mentem venit] sub Lygdami, & Neæaræ nomine cuiuspiam amicorum gratificatus est, non suis, at alienis amoribus inserviens. Parùm libenter se militasse ipse non semel significat, nam & Pacis cultorem se præfetur, diramque sitim humani sanguinis variis in locis abominatur. Inter familiares Macrum, & Horatium poetæ habuit: etiam T. Valgii heroico versu excellentis honorificam facit mentionem. Ejus autem imitaturus obitus Nasonis illustri Epicedio defletus est, qui matrem & sororem suprema illi pietatis officia persolvisse scribit. Quanti autem Tibulli Elegiæ sint æstimandæ, vel ex uno Fabio colligere licet, qui cum *tersum*, & *elegantem* judicet, simul ei principatum in hoc genere

P R O L E G O M E N A

carminis faciliè tribuit. Horatius Cassio Parmensi præponit; Ovidius *cultum* appellat, ejusque carmina nunquam intermoritura vaticinatur. Equidem Tibullo suaviorem poetam, planiorem, aut magis aptum ad motus animi pingendos non invenio. Sunt, quibus Panygyris ad Melsalam minùs arrideat, nec injuria; voluit enim in illo poematio egredi gyrum ingenii sui, adeoque nil mirum si ei non successerit.

C A P U T VI.

De Vita, & Scriptis Sexti Aurelii Propertii.

Sextum Aurelium Propertium in Umbria natum certo scimus, id enim ipse pluribus in locis Elegiarum suarum testatus est. De oppido autem, ubi natus fuerit, magna inter Criticos controversia insurgit, cum Josephus Scaliger Ameriam ejus patriam esse contendat, Caspar Scioppius, * & reliqui ferè omnes Mevaniam. Opinionum dissimilitudo ex varietate lectionum originem ducit: nam ita Scaliger legit Hexastichon Elegiæ

1. 1. 4. quo Genethliacus poetam alloquitur:

Umbria te notis antiqua penatibus edit.

Mentior? an patriæ tangitur ora tue?

Quæ nebuloſa cavo rorat Mevania campo,

Et lacus æſtivis intepet Umbra aquis,

Scandentiſque axis conſurgit vertice murus,

Murus ab ingenio notior ille tuo.

aliud verò distichon superius positum sic:

Scân-

---

* In Paradoxis.

PROLEGOMENA.

Scandentes si quis cernat de collibus arces,

Ingenio muros aestimet ille meo.

Ait igitur primò, Mevaniam eo loco haud esse accipiendam pro ipso oppido, sed pro longa latiusque planitie, quæ Americæ fines attingat; ideoque Propertium rectè dici posse Mevanatem, minùs rectè Mevaniensem. Deinde à Propertio patriam suam in collibus edificatam indicari, & propterea situm Americæ optimè continere, Mevania autem in campo jacentis non item. Tertio periphrasin lacus Umbri nihil aliud, quàm Vadimonem innuere existimat: Vadimonem verò Americæ proximum stagnare, Plinii Cæcilii testimonio confirmat. Postremò, vocem *axis* nonnumquam *regionis tractum*, vel *collem editum* significare, Juvenalis, Papinii, & Siliii auctoritate conatur ostendere. Excusat insuper, quæ hominis benignitas est, Umbrum poetam, quòd abstinuerit à propriis nominibus Americæ ac Vadimonis; id enim factum putat repugnantia syllabarum, cum & *Ameria* quatuor brevibus constet, & *Vadimon* creticum pedem constituat; quas propterea voces in Hexametrum versum admittere religio sit.

Sed audiamus & Sciopium pro contraria sententia disferentem. Illud ante omnia testatur Scioppius, in antiquissimis exemplaribus legisse *imber*, non *lacus Umber*, eumque fuisse fontem aquæ calidæ, mureo lapideo inclusum, cujus hodierna die etiamnum aliqua rudera supersint: thermasque illas ab indigenis paulum detorto vocabulo *Imbersaro* appellari. Deinde contendit in altero Disticho legendum esse de *vallibus*, non de *collibus*, fidem vulgatarum omnium editionum secutus: ita ut Mevania arces dicantur in altum exsurgere de planitie. Post hæc Scaligerum haud leviter in Geographiæ peccatum castigat: etenim ex Cluverio demonstrat, nequa-

quam à Mevanienti planitie Ameriam contingi, cum inter utrumque oppidum altissimæ rupes positæ sint: nec fieri ullo modo posse, ut Clitumni fons, quem Scaliger cum Etrusco Vadimone confundit, ex Amerinismœnibus despectetur, si quidem viginti millibus passuum ab Ameria distet. Negat porro, à Juvenale, Papinio, & Silio Italico vocem *axis* ea significatione accipi, quatenus Scaliger; immò verò longè dissimili. Et sanè inveniri arbitror neminem, modò Latinæ linguæ rudimenta calleat, cui Juvenalis versus è Satyra 4. quem arbitrato suo Scaliger explicabat:

Dignus Aricinos qui mēdicaret ad axes
non videatur intelligendus de curribus Aricina via prætereuntibus, ut pars pro toto, more poetis familiari, usurpata sit. Quod etiam ex iis, quæ statim sequuntur, adstrui potest:

Blandaquæ devexa jactaret basia rheda.
At quamquam (pergit Scioppius) liqueret, poetas illos vocis hujus propriam significationem corrupisse, nihil tamen Propertio ætatis aureæ scriptori cum deterioris ætatis auctoribus. Penitus autem explodit Scaligeri sententiam, cum ait se veteres codices inspexisse, qui omnes vocem *axis* non agnoscant, sed potius *arcis*, aut *altus*. Lætissimo interim cachinno ridet discrimen inter Mevanates & Mevanientes, quod curiosè nimis in medium attulit doctissimus ille vir. Hæc à summis Philologis de Propertii patria disputata sunt: liberum cuique judicium esto, uter propius ad veritatem accesserit. Me Scioppii argumenta magis movent, in ejusque sententiam lubens eo. Missa faciam Gyraldi, & aliorum somnia, qui cum perperam *Assis* legissent, *Assilium* Propertii patriam fuisse temerè divinabant.

De anno natalium ejus Chronologi ne verbum quidem

P R O L E G O M E N A

dem; facilis tamen conjectura est fuisse DCXCVI. ab V. C. L. Pisone, A. Gabinio COSS. Id colligimus, ex ipsius auctoris testimonio, qui Eleg. t. l. 4. paulò ante laudatâ, ita infortunia sua memorantem Genethliatum inducit:

Ossaque legisti non illâ ætate legenda

Patris, & in tenues cogeris ipsi lares.

Nam tua cum multi versarent rura juvenci,

Abstulit excultas pertica tristis opes.

Mox ubi bulla rudi demissa est aurea collo,

Matris & ante Deos libera sumpta toga:

Tum tibi pauca suo de carmine dicitur Apollo;

Et vetat insano verba tonare foro.

Fatetur se, cum adhuc puer esset, orbatum patre, extitumque paternis opibus tristissimo illo tempore, quo post Philippense bellum prædia Itala veteranis militibus dimensa & distributa sunt. Auream deinde bullam, quæ pueros ingenuos à servis & libertinis distinguebat, Diis penetibus suspensam consecrasset scribit, virilemque togam sumpsisse. Quæ quidem vestis mutatio fieri solebat anno XVII. ætatis, vel etiam XV. Sed primum potius de Propertio credendum ea ratio suadet, quod statim à prætexta deposita ad Musarum oria se contulit, relicto fori tumultu, & caufidicorum clamoribus contemptis; ideoque grandiusculum fuisse oportet, qui ad fingendos Elegos ingenium & calumum admooveret. Procul enim aberant veteres illi omnium elegantiarum promicondi ab ea barbarorum hominum hæresi, quæ nunc passim viget, ut puerilium annorum oblectamentum poetica studia putarent. Constat autem divisionem agrorum, quæ jussu Augusti facta est, in urbis conditæ annum DCCXIII. incidisse, à quo si anni septemdecim retro numerentur, invenimus Propertium COSS.

††† 5. . . . . quos

PROLEGOMENA

quos diximus, in lucem editum. Hæc ferè Janus Douza Schediasmate succidaneo ad Tibullum.

Poetæ hujus nostri pater videtur fuisse Sextus ille Propertius, cujus nomen delatum, cum P. Clodius Tribunus plebis Rempublicam seditionibus misceret, civiumque locupletium bonis inhiaret, quæritur Cicero oratione pro domo sua. Ignobilis verò fuit, & nullis majorem imaginibus clarus, licet nonnulli dissentiant præstat enim ipsum audire, quem ita de se scribere non puduit. 1.

Aspice me, cui parva domi fortuna relicta est,

Nullus & antiquo Marte triumphus avi.

& alio loco : 2

Tu mea compones, & dices : Ossa, Properti,

Hæc tua sunt; cheu tu mihi certus eras.

Certus eras cheu, quamvis nec sanguine avito.

Nobilis, & quamvis non ita dives eras.

Paulò post à patris interitu matrem quoque, apud quam educatus fuerat, amisit, sic enim ad Cynthia: 3.

Ossa tibi juro per matris, & ossa parentis,

(Si fallo, cinis heu sit mihi uterque gravis).

Opè ingenii Mæcenatis amicitiam consecutus est, cujus hortis in 4 Esquilina regione positis proximè habitavit. Mirum autem cur nec Horatium Propertius, nec Propertium Horatius ullo in loco poematum suorum mutuo benevolentiae pignore nominaverit, cum tamen in eodem contubernio vixerint, & eidem patrono cari fuerint. Sed enim quotidie verissimum agnoscimus illud Hesiodi:

Καὶ κεραιμὸς κεραιμὸν κατέειπε, ὅτι τέκτωνι τέκτωνι :

Καὶ πλοῦς πλοῦς φθονεῖ, ὡς αἰδὼς αἰδῶ.

Et :

PROLEGOMENA

Et figulus figulo succenset, & fabro faber:

Et mendicus mendico invidet, & cantori cantor.

Et sanè garrulus ille, quem sibi viâ Sacrà deambulanti venisse obviam, & lateri molestè adhæsisse scribit Horatius Sat. 9. l. 1. Propertius noster fuisse videtur: quod, non infirmis rationibus ducti, conicere possumus. Hominem sanè scribendis carminibus aptum hæc ipsius verba demonstrant:

Si bene me novi, non viscum pluris amicum,

Non Varium facies, nam quis me scribere plures,

Aut citius potuit versus? —————

amatorculum verò, & deliciarum studiosum, ea quæ sequuntur:

quis membra movere

Mollius? —————

Atqui Propertius Eleg. 3. l. 2. hoc de se fassus est:

Nequidquam perfusa meis angustæ capillis,

ibat & expensæ plura morata gradu

ut scilicet Cynthiæ suæ placeret, cujus pedes molliter ire solebant. Adde, quod summi istius loquaculi Romanæ impleverat, & propterea Horatius ait:

————— *notus mihi nomine tantum.*

Superbia Propertii, quæ se Romanum Callimachum appellavit (ut alia plurima hujus generis missa faciam) in illis apparet:

Noris nos, inquit; docti sumus —————

& mox, cum de Mæcenate quævisset, ejus amicitiam affectabat, hæc subdit:

————— *haberes*

Magnum adiutorem, posset qui ferre secundas;

Hunc hominem velles si tradere: dispeream, ni

Sum-

---

* Eleg. 9. l. 2. v. ultimum.

PROLEGOMENA.

Summosse omnes —————

Interrogatus verò à Flacco :

————— *Est tibi mater ;*

Cognati , quis te salvo est opus ?

ita respondet :

haud mihi quisquam ; —————

Omnes composui —————

Quæ omnia poetæ nostri moribus & infortuniis , de quibus superiùs locuti sumus , mirè conveniunt. Nondum à me impetrare potui , ut hanc suspicionem ponerem ; de cujus tamen audacia & novitate judicent doctiores .

Cornelio Gallo viro patritio , atque illustri poetæ , nec non Tullio Consularis familiæ , qui plures in Urbe forisque magistratus gessit , gratissimus fuit . Ovidium , Ponticum , Bassum æquales suos familiariter dilexit , quorum judicia , si quid populi recitaturus erat , * experiri consueverat . Hostiam puellam , quam dissimulato nomine Cynthia dicere maluit , ex Apulejo novimus , immodicè amavit : hanc omnibus naturæ antiquisque dotibus ornatam describit , à Malarum sacris præcipuè non abhorrentem . Qui verò Propertium una Cynthia contentum tradidere , non videntur legisse i Elegiam illam , quæ se multis amoribus obnoxium , & cujuslibet formæ feminarum sectatorem maximum absque rubore fatetur . Quam postea imitatus est Ovidius 2 , ut & alia innumera hujus poetæ . Octaviano Cæsari sæpe blanditus est , immemor , puto , injuriarum , quas ab ejus militibus acceperat , magnique principis gratiam obsequio carminis aucupatus . Callimachum & Philetam è Græcis , Tibullum & Virgilium è Romanis ad imitandum sibi proposuit : quod ne quis fortè à me temere affir-

---

* Ovid. Trist. 4. Eleg. 10. 1 Eleg. 16. l. 2. 2 Amor. 2. Eleg. 4.

PROLEGOMENA.

affirmari existimet, consulat observationes nostras ad Eleg. 9. & 14. l. 3. Cæterum gloriam Elegiæ ex Græcorum fontibus primùm deductæ sibi falsò tribuit, cum ante illum Catullus id magno successu tentaverit. Hel-
ladem certè omnem populus, transmarino sale scripta sua condivit, veterum fabularum, uti apparet, studio-
sissimus. Credibile est, Ovidium ad Heroidum episto-
las conscribendas Propertii lectione excitatum, prævit
enim poeta UMBER elegantissimâ illâ Arethusæ ad Lyco-
tam: nec audiendus Nicolaus Heinsius, qui contrariam
omnino sententiam tuetur. Licet autem ingenii sui vi-
res consultò extenuet, magno tamen spiritu, & Heroi-
cis aptissimo præditus fuit: cujus rei fidem faciunt ea,
quæ in quarto libro de antiquitatibus urbis Romæ, ac
identidem de Augusti victoriis magnifico verborum ap-
paratu, & numeris Elegiam excedentibus, eruditè ce-
cinit. Nonnulli, auctore Quintiliano, Propertium Ti-
bullo præposuere; Passienus quoque Paulus gentilis ejus
carmine scribendo ab ipsius vestigiis ne latum quidem
unguem recessit. Iratus amoribus suis, quod non ex
sententia cessissent, Athenas petere decrevit: an verò pro-
fectus fuerit, incertum est. Fortasse ultimam senectū-
tem exegit in studiis illis, quibus se operam daturum
ætate ingravescente * significaverat. Etenim Douzæ exi-
stimanti juvenem decessisse, quod se amicæ à genuum
viore semper commendaverit, assentiri non possum:
quasi verò necesse fuerit eundem illi scribendi ac viven-
di terminum esse.

* Eleg. 3. l. 3.

PROLEGOMENA.

CAPUT VII.

De Metris Catullianis.

Versuum genera, quibus in Epigrammatibus, cæterisque poematibus Catullus utitur, numero quatuordecim invenio. Primum locum obtinet Phalæcius Hendecasyllabus, qui constat è Spondæo, Dactylo, & tribus Trochæis, hoc pacto:

Cui do - no lepi - vv dum no - v num li - v bellum - v

In prima tamen sede admisit quandoque Trochæum, & Jambum loco Spondæi, ut in sequentibus:

Ari - v da modò - vv pumi - v ce expo - v litum - v

Meas v - esse ali - vv quid pu - v tare - v nugas - v

Versus autem ille initio carminis 40.

Quenam te mala mens miselle Ravide

est Hypermeter, sive unâ syllabâ redundans; Hunc autem eâ ratione metiemur, ut postrema syllaba per Sinaelphen elidatur à prima subsequentis, quæ incipit à vocali:

Quenam -- te mala - vv mens mi - v selle - Ravide - v
de Agis v -

Hoc primo genere versus utitur Catullus tricies novies, videlicet carmine 1. 2. 3. 5. 6. 7. 9. 10. 12. 13. 14. 15. 16. 21. 23. 24. 26. 27. 28. 32. 33. 35. 36. 38. 40. 41. 42. 43. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 53. 54. 56. 57. 58.

Sequitur secundo loco Jambicus Trimeter, seu Senarius Acatalectus, qui constat sex pedibus, qui omnes possunt esse Jambi, ut:

Ait v - suis v - se na v - ium v - celer vv - rimus v -

nonnumquam verò in locis disparibus, puta in primo, tertio, quinto admittuntur compares pedes, veluti Spon-

daus,

PROLEGOMENA

æus, non autem Choræus; quandoque etiam impari-
syllabi, veluti Anapæstus vv- Dactylus, Tribrachys vvv.
At in locis paribus præter Jambum, & ejus loco Tri-
brachyn, vix extra Comœdiam cæteri pedes recipiuntur.

Exempla misti Jambici:

Sella in -- curru v - li Seru -- ma No v - nius v - sedet v -
Per Con -- sula v - tum pe -- ierat v - Vati v - nius v -

Hoc genere Catullus utitur quater, nimirum carmine:

4 Phasellus ille, quem videtis, hospites.

20 Ego hæc, ego arte fabricata rusticâ.

29 Quis hoc potest videre, quis potest pati?

52 Quid est, Catulle, quod moraris emori?

Succedit superioribus Choliambicus, sive Scæzon, in
omnibus præcedenti conveniens, si duos ultimos pedes
excipias; etenim ordine inverso quintus pes semper est
Jambus, ultimus semper Spondæus, ut:

Fulse -- re quon v - dam can -- didi v - tibi v - sobes --

Hoc genere Catullus utitur septies:

Carm. 8. Miser Catulle desinas ineptire.

22. Sufferens iste, Varre, quem probè nosti.

31. Peninsularum Sirmio, insularumque.

37. Salax taberna, vosque contubernales.

39. Egnatius, quod candidos habet dentes.

44. O funde noster, seu Sabine, seu Tiburs.

59. Bononiensis Rusa Rufulum fallat?

Quarti generis est Sapphicus Hendecasyllabus, qui con-
stat Trochæo, Spondæo, Dactylo, & duobus Trochæis;
ut:

Sive in -- v extre -- mos pene -- vv traris -- v Indos -- v

licet interdum poeta noster secundâ sede Trochæum po-
suerit, veluti:

Seu Sa -- v cas sa -- v giuise -- vv rosque -- v Parthos -- v

Pauca -- v nunci -- v ate me -- vv æ pu -- v elle -- v

Qui -- v um Ca -- v tulle ti -- vv bi mo -- lestum est -- v

illæ

P R O L E G O M E N A

illi autem versus redundant semipede, qui absorbetur à vocali subsequēntis:

Nullum amans verè, sed identidem omnium.

Qui illius culpā cecidit, velut prati.

In eo non servatur Sinalœphe, sed hiatus relinquitur quarto loco:

Galli - v cum Rhe - num horribi - v ulesque - v ulsi - v

Hoc genere versus utitur Catullus bis, nimirum in duabus Odis, quarum utraque est Dicolos Tetraſtrophos, constant enim duplici genere versus, Sapphico, & Adonio, singulaeque earum strophæ quaternis versibus concluduntur:

Carm. 11. Furi, & Aureli comites Catulli.

51. Ille mi par esse Deo videtur.

Quinti generis est Adonius, qui constat Daçtylo, & Spondæo, ut:

Hia - v v rumpens -

Utitur eo Catullus bis, ut superius diximus.

Sexti generis est Trochaicus Stesichorius, qui constat sex pedibus: Choræo, vel Spondæo, Daçtylo, Cretico - v - iterum Choræo, iterum Daçtylo, postremum Choræo, ut:

O Co - v lonia - v v quæ cupis - v - ponte - v ludere - v v longo v v -

Nam te - præcipu - v v è in suis - v - urbi - v bus colit - v v ora - v

Utitur eo Catullus ter, nimirum

Carm. 17. O Colonia, quæ cupis ponte ludere longo.

18. Hunc lucum tibi dedico confecroque, Triape.

19. Hunc ego iuvenes locum, villulamque palustrem.

Septimi generis est Jambicus Tetrameter Catalectus, qui constat septem pedibus, & cæsura in fine, in quo servantur eadem, de quibus diximus, cum de Jambico Trimetro ageremus. Exemplum fit:

Remis v - te pal v - lium v - mihi v - mentum v - quod in v - volas v - ti -

Uti-

PROLEGOMENA

Utitur eo Catullus semel

Carm. 25. *Cinade Thalle mollior cuniculi capillo.*

Ostavi generis est Choriambicus, qui constat quinque pedibus, nimirum Spondeo, tribus Choriambis, & Pyrrichio, ut:

Ventos - irrita fer - vu - re & nebulas - vu - amias - vu - finis vu

Utitur eo Catullus semel

Carm. 30. *Alphene immemor, atque unanimis false sodalibus.*

Noni generis est Pseudo-Phalæcius, qui constat duobus Spondeis, ac tribus Choræis, ut:

Esme! - las om - nes & - v uice - v prendi - v

Quas vul - tu vi - di tu - v men se - v veno - v

quandoque Spondeo, & quatuor Choræis, veluti:

Te in cir - ca te in - v omni - v bus la - v bellis - v

Utitur eo Catullus semel, quamvis intermiscet Hendecasyllabos,

Carm. 55. *Oramus, si forte non molestum est.*

Decimi generis est Glyconius, qui ferè constat Spondeo, & duobus Dactylis, ut:

Jam ser - vire Tha - vu lassio - vu

At Veronenlis poeta primo loco frequentissimè Trochæum usurpat, veluti apparet in his:

Cinge - v tempora - vu floribus - vu

Suave o - v lentis v - vu maraci - vu

Flamme - v um cape - vu laus hinc - vu

Hoc ve - v ni nive - vu o gerens - vu

quandoque Jambum, ut in hoc:

Post v la & pug - vu rati ingri - vu

Utitur eo Catullus bis

Carm. 34. *Diane sumus in fide.*

60. *Collis & Heliconii.*

Undecimi generis est Pherecratius, qui ferè constat Spondeo, Dactylo, atque iterum Spondeo, ut:

Ex - v ois in - vu unum - vu

Ca-

P R O L E G O M E N A

Catullus tamen in prima sede frequentius Trochæum collocat, veluti :

Luce - v um pede - vv focum -
Frige - v rans Aga - vv nippe -
Semper - v ingene - vv rari -
Sospi - v tes ope - vv gentem -

quandoque etiam Jambum, ut :

Puel v - laque ca - vv namus -
Hymen v - o Hymē - vv nae -

semel secundo loco Spondæum posuit :

Muri - v uni lu - vv more -

Hoc genere versus bis utitur, nempe in duabus Odis, de quibus paulò ante, quarum prima est Dicolos Tetra-
strophos, altera Dicolos Penta-
strophos.

Duodecimi generis est Hexameter, cujus notissima stru-
ctura. Catullus non rarò adhibet Spondæum pro Dactylo
in quinta sede, veluti :

Tempe - qua sil - va cin - gunt super - vv impen - dentes -
Non prius - vv ex it - lo fla - grantia - vv decli - navit -
Erui - vv illa pro - vv cul ra - dieibus - vv autur - beia -

Hoc genere versus utitur Catullus bis : perpercaud. sebio,
Carm. 61. *Vesper adest, juvenes consurgite, Vesper Olympo.*

63. *Peliæo quondam prognata vertice pinus.*

alternatim verò cum Pentametro, à carmine 64. usque ad
finem libri.

Decimi tertii generis est Pentameter Elegiacus. æquè no-
tus. Est autem Catullus in hoc genere duriusculus; qua-
lia enim sunt illa !

Troja virum, & virtutum omnium acerba cinis.
Divum ad fallendos numine abusum homines.
Verè, quantum à me Lesbia amata mea es.
Nec desistere amare, omnia si facias.

Et si qua sunt alia.

Decimi quarti generis est Galliambicus, ita dictus, quod
caneretur à Gallis sacerdotibus Magnæ Matris. Constat

fæ

PROLEGOMENA.

sex pedibus, quorum primus frequentius est Anapæstus
 vv- aliquandò tamen Spondæus, Tribrachys vvv, vel
 Proceleusmaticus vvvv; secundus ferè Jambus, rariùs
 Anapæstus, Tribrachys, vel Dactylus; tertius semper
 Jambus; quartus Dactylus, vel Spondæus; quintus sæ-
 pe Dactylus, quandoque Creticus -v-, ultimus Anapæ-
 stus, & interdum Jambus Cretico præcedente. Exempla
 sem satis obscuram dilucidabunt:

Pepulit vv- que no v- csi sum v- bras nege -vv sis seni -vv pedibus vv-
Tibi - cen ubi vv- canis v- Phryx cñr - uo graue - vv calamo vv-
Ibi mari vvv a nas v- sa ni v- sens lacry - vv māmibus -vv oculis vv-
Patria vvv o mea - vv crea v- trix patri - vva o mea - vv genetrix vv-
Ibi jun vv- cta juga vvv resol v- uens Cybe - vv le leo - v- nibus v-
Alie vv- na quæ v- pten v- tes uelut - vv exules - v- loca v-
Itaque ut vv- domum v- Cybel v- les tui - vv gire las - v- sula v-
 Catullus hoc genere versus utitur semel

Carm. 62. Super alta vestis Arys celeri rate maria.

**Typographica σφάλματα graviora, quæ nobis absentibus
in hoc Opusculum irrepserunt, ita corriges,
amice Lector.**

Pag. 4. columna 1. Observ. lin. 28.

pro hi versiculi sunt lege hic versiculus est.

7. col. 2. l. 1. *semper* *semper*

26. col. 1. l. 15. *varicus, & varibus* *varius*

in aliquibus tantum Exempl.

33. col. 2. l. 14. l. 2. l. 3.

57. col. 2. l. 1. *κακὸς αἶμων.* *κακοδαίμων.*

76. col. 2. l. 26. *scrupos* *scrupos*

82. post CARMEN LX. *IN NUPTIAS JULIÆ ET MANLI.*
omissus est titulus:

120. col. 2. l. 2. *αἰσχροῖσι* *αἰσχροῖσι*

122. in contextu l. 15. *Jacchus* *Jacchus*

182. col. 2. l. 1. *TELA stant* *stant TELA*

l. 9. *TELUque* *TELUque*

in aliquibus tantum Exempl.

190. col. 1. l. 9. *ἀλοκαλῆς* *ἀποκαλῆς*

236. in contextu l. 11. *duri* *duri*

248. col. 2. l. 7. *μέγ αφάινετο* *μέγα φαίνεται*

293. col. 2. l. 18. *δῶνδεῶσι* *δῶνδεῶσι*

433. in contextu l. 3. *Non tm nocturnâ* *Non tam nocturnâ*
in aliquibus tantum Exempl.

476. v. 1. Eleg. XXIII. *amori.* *amori?*

Pag. 54. colum. 1. Observ. locus ille, quem ex Julio Obsequente
produxi, est Corradi Lycosthenis, qui Obsequentem interpo-
lavit. Et hoc volebas nescius ne esses. Vale.

C. VALERII CATULLI
VERONENSIS
LIBER.

C VALERII CATULLI

VERONENSIS

LIBER.

CARMEN I.

*Dedicat libellum suum Cornelio Nepoti
Chronicorum Scriptori.*

CUli dono lepidum novum libellum,
Aridâ modò pumice expolitum?
Corneli, tibi s. namque tu. solebas
Meas esse aliquid putare nugas,
Jam tum, cum ausus es. unus Italorum
Omne ævum. tribus. explicare chartis,
Doc-

OBSERVATIONES.

V. 6. **T**ribus chartis] Omnino non absimiliter locuti videntur, cum etiam locus Propertii, cui, quin eorum Interpretum semen-
tæ accedam, quibus tres chartæ, ista non exiguum lucem afferet.
sunt exiguae molis libellus. Eò me Cātulus igitur c. 78. quod obser-
vel invitum impellit tum consue- varum ab Achille Statio, opinionem
tudo bonorum scriptorum, qui nostram astutiam, cum ita in Gellium.

A. 2.

Sed

Doctis, Jupiter ! & laboriosis !

Quare habe tibi, quidquid hoc libelli est,

Qua-

OBSERVATIONES

*Sed tamen his pulcher vendat cum
gente Callimachus,*

*Si TRIA notorum fuerint reppe-
veris.*

En vides tria usurpari pro paucis.

Plautus Mil. Gl. A. 4. sc. 2.

MI. cedo te mihi sola solum.

PA. Brevis an longinquo sermone ?

MI. TRIBUS verbis.

Terentius Phorm. Act. 4. sc. 3.

*Ut est ille bonus vir, TRIA non
commutabis*

Verba hodie inter vos.

& aperte Ovidius Eleg. 3. l. 4. de
PONO:

*Si mihi rebus operum nullam, fa-
ctisque feribus;*

*Penisset verbis chara notata TRI-
BUS !*

nisi dicamus, Ovidium ab amico
instabili hoc saltem optare, ut epi-
stolam sibi mittat nihil præterea
cōtinentem: QUID AGIT NASO?
eodem pacto, quo Cicero epist. 19.

l. 9. *Ego autem tribus primis verbis:*

QUID NOSTER POETUS? Sed ve-
nio ad Propertium, cuius ex Ele-
giæ ro. l. 2. hi versiculi sunt, dubii
sane intellectus:

*Sas sis magna, mei, si TRES sint
pompa libelli:*

Loquitur de funere, quod sibi post
obitum parari velit: cumque ipse
fumosis majorum imaginibus ca-

reat. quas ante lectulum defuncti
longâ serie præferri mos erat, ait:
sibi sa is futuros paucos libellos,
pura Callimachi, Philææ, vel alio-
rum poetarum, quibus legendis,
ac terendis assidue tempus insum-
pserat. Quod ne suspicatus qui-
dem Scaliger, anxie quærebat, quid
sibi vellent libelli tres, nondum
absoluto secundo: non etenim ne-
cesse est explicare de illis, quos Pro-
pertius ipse edidisset. Nec te mo-
retur, mi lector, *tri mei*; nam ut
ait Martialis quodam Epig. *Quod
emis, possis dicere jure tuum*. Et pro-
fecto auctores illos, quos sibi quis-
que imitandos proposuisset, inter
maiores numerari solitos ostendi-
mus ad Eleg. l. 4. ejusdem poetæ,
v. 79. Huc facit animosum Senecæ
effatum Epist. 44. ad Lucilium de
generis obscuritate dolentem:
*Platonem non accepit nobilem Phi-
losophia, sed fecit. Quid est, quare
desperes his te posse fieri parem? Om-
nes hi majores tui sunt, si te illis ge-
ris dignum*. L. verò Apulejus Apo-
log. ita disertè scribit: *Legas vete-
rum Philosophorum monumenta: san-
dem ut intelligas, non me primùm
hæc requisisse, sed jam pridem majo-
res meos: Aristotelem dico, & Theo-
phrastum, & Eudemum, & Lyco-
nem, ceterosque Platonis minores.*
Nulla

Quaecumque : quod , ô Patrima Virgo ,
Plus uno ~~maneat~~ perenne saclo-

10

C A R M E N II.

Passerem Lesbiam sua delicias potitè alloquitur .

PASSER deliciae meae puellae ,
Quicum ludere , quem in sinu tenere ,
Cui primum digitum dare adpetenti ,
Et acrés solet incisare morfus :
Cum desiderio meo nitenti
Carum nescio quid lubet jocari ,
Ut solatiolum sui doloris ,
Credo , ut tum gravis acquiescat ardor ;
Tecum ludere , licet ipsa , possem ,
Et tristes animi levare curas !

10

Tam

O B S E R V A T I O N E S .

Nulla verò imago dignior effingi
potest ad nominis memoriam pro-
ducendam , quàm opus litterarum :
in eo enim apparet vis ingenii , qui
satis exprimendae clarissimorum
artificum instrumenta nequaquam
apta censentur . Idcirco verissimè
Ovidius citatus l. 1. Tactium , El. 6.
Effigiemque meam subvo complens
in auro ,

Cara relegasi , quâ potestera vides .

Quae quocumque spectas , subest tibi
dicere serpens :

Quam procul à nobis Naso feda-
lis abest !

Grata tua est pietas : sed carmina
major imago

Sunt mea , quae mando qualis-
cunque legas .

Hæc pluribus prosecutus sum , quia
necessaria duxi ad Propertium rectè
intelligendum .

CARM. II. 7. 7. *Ut solatiolum*]

Josepho Scaligero Criticomm sui
temporis facile principi hæc viden-
tur corruptissima , si quæ alia in-

A 3

Ca-

CATULLI

Tam gratum mihi, quàm ferunt puellæ
Pernici aureolum fuisse matrem, onus est!
Quod zonam solvit, diu ligatam.

CARMEN III.

Passeris obitum lamentatur.

Lugete, & Veneres, Cupidinesque,
Et quantum est hominum venustiorum;
Passer mortuus est meæ puellæ,
Passer deliciæ meæ puellæ,
Quem plus illa oculis suis amabat;
Nam mellitus erat, suamque norat
Ipsam tam bene, quàm puella matrem:
Nec se se à gremio illius movebat,

Sed

OBSERVATIONES.

Catullo: & propterea ita corrigi, . CARM. III. v. 3. *suamque norat*;
partim ex membranais, partim ex
ingenio: .
Et solatium sui doloris .
Cruentum; cum gravis acqutisat .
andor. .
Dreitur sine recto casu, quemad-
modum apud Propertium El. 5. l. 2.
Non ira complebans Ephyræ Læ-
dos ades. .
At mihi (pace dicam tante umbræ)
vulgata lectio magis aridet, eam-
que intellectu faciliorem dijudico;
non sum enim ex illorum numero,
qui nodum in scirpo quaerunt.

Ordo Syntaxeos paulò turbatior;
sic autem continuabis: *Et norat ip-*
sam tam bene, quàm puellæ matrem
suam. Inversionem huiusmodi ob-
servo apud Horatium Ode 23. l. 1.
Tandem de sine matrem Tempestiva
sequi videri: ubi *ressequi* quàm malè
collocatum sit, nemo non videt.
Ovid. etiam idem peccavit (si modò
peccatum est) Anonymus l. 1. Elegia.
Quam, face, sustineo; talia super-
ba perant. .
si. e. *face, quam sustineo.* Lucan. 1.
quoque lib. 1. v. 14.

Lucan.

Sed circumfiliens modò huc, modò illuc,
 Ad solam dominam usque pipilabat:
 Qui nunc it. per iter tenebricosum
 Illuc, unde negant redire quemquam.
 At vobis: male sit: male senectus
 Orci, quæ omnia bella devoratis.
 Tam bellum mihi pascenem abstulistis.
 O factum male! ô miselle passer,
 Tuâ nunc operâ mea puelle
 Flendo turgiduli rubent ocelli.

OBSERVATIONES.

*Ita, quantum terra potuit, pal-
 ligue parari.
 Hoc, quem viriles hausserunt, san-
 guine, dextra?
 i.e. hoc sanguine, quem hauserunt
 dextra civiles.*

V. 11. *Quinam se per iter.]* Poë-
 tarum vanitas cò usque devenit,
 ut vel avicularum umbras ad Ely-
 sios militare docerent. Ovidius
 Amor. l. 2. Eleg. 5. de morte
 Plitraci:

*Celle sub Elyseo nigra stans illic
 frondet.]*

*Udaque perpetuo gramine terra
 vivet.*

*Si qua fides dubis, ostium locis
 Ille paterat.]*

*Dicunt, obscenaque possidentur
 avaris.]*

*Illic inveni late posuimus clavis
 clavis.]*

*De vaua phœnix, ualca semper
 avis.]*

*Specias & ipsa suas ales Junonia
 pennas.]*

*Oscula de quibus blanda colum-
 ba mara.]*

*Phœnix has inter nemoralis sedes
 receptus.]*

*Convertis volucres in sua verba
 pias.]*

Quam opinionem leviter attingit
 suavissimus Tibullus Eleg. 3. l. 1.
 Scelus hæcæ Circulatorum descri-
 bens:

*Ille thorus, cantusque viginti,
 passimque vagantes.]*

*Dulce sonant rema gutture car-
 men.]*

V. 16. *O factum male.]* Cicero
 ad Atticum l. 1. Epist. 1. 10. F. A.

Clavis clavis de clavis.]

*Phasellum quendam emeritum ab origine, celeritate,
itineribus laudat, Diisque servatoribus consecrat.*

Phasellus ille, quem videtis, hospites,
Ait fuisse navium celerrimus,
Neque ullius natantis impetum trabis
Nequisse præterire: sive palmulis
Opus foret volare, sive linteo.
Et hoc negat minacis Adriatici
Negare litus, insulasve Cycladas,
Rhodumve nobilem, horridamve Thraciam,
Propontida, trucemve Ponticum sinum;
Ulbi iste, post phasellus, antea fuit
Comata silva; nam Cythorio in iugo
Loquente sæpe sibilum edidit comâ.
Amastri Pontica, & Cythore buxifer,
Tibi hæc fuisse, & esse cognitissima
Ait phasellus: ultimâ ex origine

Tuo

OBSERVATIONES.

CARM. IV. v. 1. Quem videtis] *Deuricus*, ut infra c. 20.

Agellulum hunc, sinistra tute
QUEM VIDES.

& Plautus in prologo Captiv.

MI, QUOS VIDETIS stare hic ca-
pitulos duos.

v. 10. *Iste, post phasellus]* Italo-
cuti contubernales poëta, Tibul-

lus Eleg. 4. l. r.

*Vidi jam juvenem, premeret cum
senior atas.*

hoc est, qui nuper in ætatis flore cō-
stiturus fuerat. Propert. Eleg. 19. l. 2.

*Redde etiam excubias Divæ nunc,
ante juventa.*

idest Isidi, quæ olim vacca signa-
ram prætulit.

V. 24. No-

Tuo Retisse dicit in cacumine:
 Tuo imbuisse palmulas in æquore:
 Et inde tot per impotentia freta
 Herum tulisse: læva, sive dextera
 Vocaret aura, sive utrumque Jupiter.
 Simul secundus incidisset in pedem;
 Neque ulla vota litoralibus Diis
 Sibi esse facta, cum veniret à mare
 Novissimo hunc ad usque limpidum lacum.
 Sed hæc prius fuere: nunc reconditâ
 Senet quiete, seque dedicat tibi
 Gemelle Castor, & gemelle Castoris.

C A R M E N V.

*Admonitu mortis puellam ad fruendas secum
 voluptates cohortatur.*

Vivamus, mea Lesbia, atque amemus,
 Rumoresque senum severiorum
 Omnes unius æstimemus assis.

SOLES

O B S E R V A T I O N E S .

V. 24. *Novissimo*] Cur Pontus a freto Gaditano, & ad Tanaim, Euxinus dicatur mare novissimum, usque protenditur.
 nemo satis dilucidè explicavit. Sed
 ratio est in promptu: est enim recessus ultimus Mediterranei maris, si unam tantummodò extipias Mæotidem, quæ paludis nomen vexit. Incipit verò Mediterraneum
 V. 24. *Sed hæc prius fuere*] Tibullus Eleg. 5. l. 2. *Hæc fuerunt olim.*
 CARM. V. v. 1. *atque amemus*] Absolutè posuit *amemus*. ita & Salust. de bello Jugurth. in orat. Manii ad Quirites; *Quin ergo, quod juvat, quod*

SOLES occidere, & redire possunt:
 Nobis, cum semel occidis brevis lux,
 Nox est perpetua una dormienda.
 Da mi basia mille, deinde centum,
 Dein mille altera, dein secunda centum,
 Dein usque altera mille, deinde centum.
 Dein, cum millia multa fecerimus,
 Conturbabimus illa, ne sciamus:
 Aut ne quis malus invidere possit,
 Cum tantum sciat esse basiorum.

C A R M E N VI.

*Colligit amorem Flavi turpem esse, quem ille
 amico detegere nollet.*

FLavi, delicias tuas Catullo,
 Ni sint illepidæ, atque inelegantes,
 Velles dicere, nec tacere posses.
 Verum nescio quid febriculosi
 Scorti diligis: hoc pudet fateri.

Nam,

O B S E R V A T I O N E S.

quod caram aestimant, id semper fa-
 ciant: AMENT, potens: ubi ado-
 leſcentiam habuere, ibi senectutem
 agans, in conviviis, dediti ventri,
 & turpissima pars corporis.

CARM. VI. v. 4. febriculosi scorti.
 Quæ nobis graphicè describit au-
 ctor obsceni carminis;

Uvis avidior puella passia,
 Buxo pallidior, novaque cera;
 Collatas sibi quæ, suisque membris,
 Formicas facit altiles videri:
 Cujus viscera non aperta Thy-
 ſcus
 Per pellem poteris videre arus-
 pex &c.

Nam te non viduas jacere noctes
 Nequidquam tacitum cubile clamat,
 Sertis, ac Syrio fragrans olivo,
 Pulvinusque penusque, & hic, & illic
 Attritus, tremulique quassa lecti
 Argutatio, inambulatioque,
 Nam nil praevalet ista, nil, tacere;
 Cur nunc tam latera exfututa pandas,
 Ni tu quid facias ineptiarum?
 Quare quidquid habes boni, malique,
 Dic nobis; volo te, ac tuos amores
 Ad caelum lepido vocare versu.

CARMEN VII.

Immemram osculorum segetem à Lesbia petis.

QUæris, quot mihi basiationes
 Tuz, Lesbia, sint satis, superque?
 Quàm magnus numerus Libyllæ arena
 Lascipitiferis jacet Cyrenis.

Ora-

OBSERVATIONES.

v. 12. *nil praevalet ista, nil, tacere*.] Sequor ictionem, quam ex-
 audi curavit magni nominis Criti-
 cus Joannes Gossius Grævius: mi-
 nimura enim necdie à vestigiis
 prisca scriptura; & simul continet
 optimam sententiam. Catulli mens
 est: Nihil agis, ô Flavi, amores

tuos me calando, nihil porro agis.
 Repetitio ista tñ *nil* efficacem ha-
 bet significationem, ut non non
 apud Propertium. Additur autem
 verbo *valde* particula *pro*, quia
 comparatur silentium Flavii cum
 apertis libidinis indicis, adversus
 quæ ridiculum est omnino tacere.

CARM.

Oraclum Jovis inter æstuosi,
 Et Batti veteris sacrum sepulcrum:
 Aut quàm sidera multa, cum tacet nox,
 Furtivos hominum vident amores:
 Tam te basia multa basiare
 Vesano satis; & super Catullo est,
 Quæ nec pernumerare curiosi
 Possint, nec mala fascinare lingua.

CARMEN VIII.

*Cum animadverteres se ab amicâ contemni, & ipse
 patrem illi gratiam referre statuit.*

Miser Catulle desinas ineptire,
 Et quod vides perisse, perditum ducas:
 Fulsero quondam candidi tibi soles,
 Cum ventitabas, quò puella ducebat
 Amata nobis, quantum amabitur nulla.
 Ibi illa multa tam jocosa fiebant,
 Quæ tu volebas, nec puella nolebat.

Ful-

OBSERVATIONES

CARM. VII. v. 7. *Aut quàm sive-*
 ra] Hoc poëtis notæ melioris non
 infrequens. Papinius Statius & Achil-
 leidos (si bene memini) ubi Achil-
 les stuprum infert Deidamiæ:

— *risis chorus omnis ab alto*
Astrorum, & tenax tubæ
coruna Læte.

&c. Franciscus Petrarca omnino ad
 gustum Catulli (p. 1. canz. 3.)

*Con lei foss' io da ch'è si parte il sole
 E non c'è vedesse alori, ch'è de stelle
 Sol una notte, e mai non fosse d'albat*

CARM. VIII. v. 7. *nec nolebat*] Pa-
 rissime Petronius in re pro fus de-
 testabili; *At ille non indelestus non*
quidam

Fulsere verè candidi tibi soles . (sis,
 Nunc jam illa non vult, tu quoque impotens ne
 Nec, quæ fugit, sectare, nec miser vive : 10
 Sed obstinatâ mente perfer, obdura.
 Vale puella, jam Catullus obdurat :
 Nec te requiret, nec rogabit invitam .
 At tu dolebis, cum rogaberis nulla .
 Scelestâ rere, quæ tibi manet vita . 15
 Quis nunc te adibit? cui videberis bella?
 Quem nunc amabis? cujus esse dicêris?
 Quem basiabis? cui labella mordebis?
 At tu, Catulle, destinatus obdura .

C A R M E N IX.

Iatatur, Verannium saluum ex Hispania rediisse.

Veranni, omnibus è meis amicis
 Antistes mihi millibus trecentis:
 Venistine domum ad tuos penates,
 Fratresque unanimos, tuamque matrem?
 Venisti. ô mihi nuntii beati!

Visam 5

O B S E R V A T I O N E S .

quæstia mea; ubi velim advertas novæ dictionis licentiâ, quæ à pædagogulis, credo, tuta non erit. Hæc, ajunt, Cicero nunquam dixit, & idcirco transverso calamo delendum. Id genus hominum apud similis farina plebeculam

plurimi sit: solidæ autem eruditōnis viris lufui, & contempnui est.

CARM. IX. v. 1. *Veranni*] Confer hanc lepidiſſimam Veronenſis noſtri gratulationem, cum Horatianâ, ſuper amici Plotii Numidæ reditu ex Hiſpaniâ, Ode 3^{6. l. 1.}
 CARM.

Visam te incolumem, audiamque Iberum
 Narrantem loca, facta, nationes,
 Ut mos est tuus: applicansque collum,
 Jucundum os, oculosque suaviabor..
 O quantum est hominum beatiorum, 10
 Quid me lætius est, beatiusve?

C A R M E N . X .

*Narrat, quâ ratione Scortilli Varriani
 cupiditatem eluserit..*

VArrus me meus ad suos amores
 Visum duxerat è foro otiosum:
 Scortillum, ut mihi tum repentè visum est,
 Non sanè illepidum, nec invenustum..
 Huc ut venimus, incidere nobis: 5
 Sermones varii: in quibus, quid esset
 Jam Bithynia, quomodò se haberet,
 Et quantum mihi profuisset ære..
 Respondi, id quod erat: mihi neque ipsi,
 Nec prætoribus esse, nec cohorti, 10
 Cur quisquam caput unctius referret:
 Præsertim, quibus esset irrumator:
 Prætor, nec faceret pili cohortem.
 At certè tanten, inquit, quod illic
 Natum dicitur, ære comparasti. 15
 Ad lecticam homines. ego, ut puellæ
 Unum

Unum me facerem beatiorē,
 Non, inquam, mihi tam fuit malignē,
 Ut, provincia quod mala incidisset,
 Non possem octo homines parare rectos. 20
 At mi nullus erat nec hic, neque illic,
 Fractum qui veteris pedem grabati
 In collo sibi collocare posset.
 Hic illa, ut decuit cinædiorem:
 Quæso, inquit, mihi, mi Catulle, paulum 25
 Istos; commodò nam volo ad Serapin
 Deferri. mane, inquit puellæ:
 Istud, quod modò dixeram me habere,
 Fugit me ratio: meus sodalis
 Cinna est Cæius: is sibi paravit. 30
 Verùm utrum illius, an mei, quid ad me?
 Utor tam bene, quàm mihi pararim;
 Sed tu insulsa malè, & molesta vivis,
 Per quam non licet esse negligentem.

CAR-

OBSERVATIONES.

CARM. X. v. 23. *In collo sibi col-* Plautus Epidico Act. 3. sc. 2.
locare] Non est hic dicendi modus | *Ipse in meo COLLO meus pater cru-*
 Catullo singularis, prior enim | *minam COLLOCAVIT.*

Dea.

CARM.

*Furio, & Aurelio mandat, ut suo ipsius nomine
puella infideli valedicant.*

Furi, & Aureli, comites Catulli:
Sive in extremos penetrarit Indos,
Litus ut longè resonante Eoâ
Tunditur undâ:
Sive in Hircanos, Arabasque molles, 5
Seu Sacas, sagittiferosque Parthos,
Sive, quâ septemgeminus colorat
Æquora Nilus:
Sive trans altas gradietur Alpes,
Cæsaris visens monumenta magni 10
Gallicum Rhenum, horribilesque, ulti-
mosque Britannos:
Omnia hæc, quæcumque feret voluntas
Cælitum, tentare simul parati;
Pauca nuntiare meæ puellæ 15
Non bona dicta:
Cum suis vivat, valeatque mœchis,
Quos

OBSERVATIONES.

CARM. XI. v. 16. *non bona dicta*] riunt: & si dixerim ab ipso mutua-
Turnus apud Virgilium l. 12. *Æ-* ta, non valdè fallar; Fuit enim
neid. v. 75. Maro nobilium poëtarum, qui
Nuncius hac Idmon Phrygio mea ante se decesserant, perpetuus æmu-
dicta Tyranno lator.
Hand placitura refer — v. 17. *vivat, valeatque*] Idem
quæ unicè Catulli mentem ape- Virgilius in Pharmaceutriâ, ex per-
sonâ

Quos simul complexa tenet trecentos,
Nullum amans verè, sed idem omnium
Ilia rumpens.

Nec meum respectet, ut ante, amorem:
Qui illius culpâ cecidit, velut prati
Ultimi flos, prætereunte postquam
Tactus aratro est.

C A R M E N XII.

*Afinium forem ad raptâ sudoria sibi remittenda
minamèr bortatur.*

MArrucine Afini, manu sinistra
Non bellè uteris in joco, atque vino:
Tollis

O B S E R V A T I O N E S.

sonâ pastoris jam jam morituri:
VIVITE filius. Nos Itali sic efferre-
mus vulgari sermone: *Addio, re-
stateui in pace.*

V. 19. *idem omnium Ilia rum-
pens*] Penè risum mihi movit A-
chillis interpretatio, qui ait *rum-
pere ilia* esse agere aliquem rabie ac
furore, citatque perperam illud
Maronis: *rumpantur ut ilia Codro;*
quod quàm sit dissimile, nemo
non videt. Hic autem *rumpere ilia*
obscœnum est, salvâque verecun-
diâ explicari non potest. vide Car-
men 79. infra. Sententia est: Nul-
lum sincero amore prosecuta, ut
solent meretrices; cum singulis

tamen subinde stupri consuetudi-
nem habens.

V. 23. *prætereunte postquam &c.*] *Muretus* malè: *Ultimos prati flores*
vocamus, qui sunt proximè viam:
ii autem ferè aut viatorum pedibus,
aut currum prætereuntium rotis
obteri solent. Ut concedam sic ef-
se, Catullum id significare ab-
nuo: hic enim audimus aratri men-
tionem fieri, & ideo necesse est
pratium arvo proximum, non vic-
publicæ intelligere.

CARM. XII. v. 1. *manu sinistra*] *Lævam furto infamem ex pluribus*
auctorum locis cognoscimus. In-
de Ajax Qvidianus 13. Metamor-
ph.

Tollis linthea negligentiorum.

Hoc falsum esse putas? fugit te, inepte;

Quamvis sordida res, & inuenta est. 5

Non credis mihi? crede Pollioni.

Fratri, qui tua furta vel talento

Mutari velit; est enim leporum

Disertus puer, ac facetiarum.

Quare aut hendecasyllabos trecentos 10

Expecta, aut mihi lintheum remitte,

Quod me non movet aestimatio,

Verum est mnemosynon mei sodalis;

Nam

OBSERVATIONES.

ph. cæteris convitiis, quæ in Ulyssæm ingerit, hoc addit:

Nec clypeus vasti cælarum imagine mundi

Conveniet timide, nataque ad furtiva SINISTRÆ.

Ex quo more lucem caput Mautus in Epidico Act. 1. sc. 1. ubi duo conservi scurriles jocos inter se miscunt:

EP. Corpulentior videre, atque habitior. TH. huic gratia.

EP. Quam quidem te jamdudum deperdidisse oportuit.

Huic gratia pronuntiandum est detritis, & ostendenda sinistra manus, cui scilicet furcifer ille bonam corporis habitudinem debebat.

v. 8. *leporum disertus*. Sermo insolens videtur Passeratio; at ego putò dictum, quemadmodum il-

lud Horatii: cum famulis operum soluit.

v. 12. *Quod me non movet aestimatio*. Non eò mendicitatis perveni, ut sudarii jacturam magnopere doleam. Propertius l. 2. Eleg. 16.

Ah peream, si me ista MOVENT dispendia: veram

Fallaci domina jam pudes esse jocum.

& in carmine libero:

Nec MOVET amissam me jacturam, pudorque,

Quam præbemo justos altera tela motus.

Denique Arbiter in Satyr. *Non tam jactura me MOVET, quam negligentia nequissimi servus.*

v. 13. *mnemosynon mei sodalis*. Munus, quod amici memoriam refricare valeat. Virgilius 3. *Æneidos*

Nam sudaria Setaba ex Iberis
Miserunt mihi muneri Fabullus,
Et Verannius. hoc amem necesse est,
Et Veranniolum meum, & Fabullum.

CARMEN XIII.

Ad canam jocosâ lege Fabullum invitât.

Cenabis bene, mi Fabulle, apud me
Paucis, si tibi Dii favent, diebus:
Si tecum attuleris bonam, atque magnam
Cenam, non sine candida puella,
Et vino, & sale, & omnibus cachinnis.
Hæc si, inquam, attuleris, veniste noster.
Cenabis bene, nam tui Catulli
Plenus sacculus est aranearum.
Sed contra accipies meros amores,
Seu quid suavius, elegantiusve est.
Nam unguentum dabo, quod meæ puellæ
Donarunt Veneres, Cupidinesque:
Quod tu cum olfacies, Deos rogebis,
Totum ut te faciant, Fabulle, nasum.

CAR-

OBSERVATIONES.

dos monumentum vocat:
Cratera impressum signis: quem
Thracius obit
Anchise gaudere in magno mune-
re Cissaris
Tibi sui dederat monumentum &
pignus amoris.

CARM. XIII. v. 2. *Paucis diebus*
Id est, paucos post dies. Propertius
Eleg. 1 + l. 2.
Tu quoties aliquid conabere, visa,
memento
Venturum P. AUGIS me tibi luci-
feris ..

B 2

CARM.

*Calvo Licinio, quod sibi malorum poetarum carmina
dono misisset, facere irascitur.*

NI te plus oculis meis amarem,
Jucundissime Calve, munere isto
Odissem te odio Vatiniano.
Nam, quid feci ego, quidve sum locutus,
Cur me tot malè perderes poetis? 5
Isti Dii mala multa dent clienti,
Qui tantum tibi misit impiorum.

Quodd

OBSERVATIONES.

CARM. XIV. v. 3. *Odissem odio*] Sapit quiddam peregrinum locutio ista, qualis illa in Evangelio Lucæ c. 22. *Desiderio desideravi hanc cænam manducare vobiscum.* & sexcenta hujusmodi in scripturis, ἐμὸν πένος. Sed & Cicero Philippicâ 14. *ejusque copias, inquit, occisione occiderit.*

v. 4. *Nam, quid feci ego*] Causas infortunii, quod sibi accidisset, investigat etiam Tibullus Eleg. 5. l. 1. juxta collocationem Scaligeri:

Nam Veneris magna violavi numina verbo,

*Et mea nunc penas impialingua
luit? &c.*

v. 7. *impiorum*] Bene monuerunt Critici *pium, & impium* poetam Catullo doctum, & indoctum esse: rationem verò nullam afferunt; ii saltem, quos vidi. Obser-

vandum est, poetica studia sacra passim vocari; poetas vero sacerdotes. Virgiius 2. Georgicon:

Me verò primùm dulces ante omnia Musæ,

Quarum sacra fero ingenti parentis amore,

Accipiant —

Propertius Eleg. 1. l. 3.

Primus ego ingredior puro de fonte sacerdos

Italia per Grajos orgia ferre choros. Quos igitur nascentes Musæ placido lumine non vidissent, nec sacer ille spiritus afflaret, sine quo nihil cedro dignum paginis committi potest, tamen invito Apolline carmen tentantes, *impios* merito appellat Catullus. Hinc Horatio novam faciem accendo, qui Ode 17. l. 1. sic exultabundus;

Dii

Quòd si, ut suspicor, hoc novum, ac repertum
 Munus dat tibi Sulla litterator :
 Non est mi malè, sed bene, ac beatè, 10
 Quòd non dispereunt tui labores.
 Dii magni horribilem, & sacrum libellum!
 Quem tu scilicet ad tuum Catullum
 Misti, continuo ut die periret,
 Saturnalibus, optimo dierum. 15
 Non non hoc tibi, false, sic abibit;
 Nam si luxerit, ad librariorum
 Curram scrinia: Cæsios, Aquinos,
 Suffenum, omnia colligam venena,
 Ac te his suppliciis remunerabor. 20
 Vos hinc interea valere, abite
 Illuc, unde malum pedem tulistis,
 Sæchi incommoda, pessimi poëtar.

CAR.

OBSERVATIONES.

<i>Dii me tuentur: Dii PIETAS meam</i> <i>Es Musa cordi est</i> ——— vides conjungi Musæ pietatem. Et Maroni, qui 6. Æneid. vers. 662. unice firmat explicationem no- stram. Audi; <i>Quique PII vates,</i>	<i>Phæbo digna locuti.</i> Sed heu, quantum impiorum etiam nostra sæcula tulerunt! Nominibus par- co, tantum hoc ajo: <i>Scribimus indocti, doctique poemata</i> <i>passim.</i>

Petit ab Aurelio, ut manus seorsum habeat à puero suo: si focus fecerit, mulctam indicit.

Commando tibi me, ac meos amores,
 Aureli. veniam peto pudentem,
 Ut, si quidquam animo tuo cupisti,
 Quod castum expeteres, & integellum,
 Conserve puerum mihi pudicè: 5
 Non dico à populo; nihil veremur
 Istos, qui in plateâ modò huc, modò illuc
 In re prætereunt suâ occupati:
 Verum, à te metuo, tuoque pene,
 Infecto pueris bonis, malisque: 10
 Quem tu, quâ lubet, ut lubet, movero
 Quantum vis, ubi erit foris, paratum.
 Hunc unum excipio, ut puto, pudenter:
 Quòd si te mala mens, furorque vecors
 In tantam impulerit, scelestè, culpam, 15
 Ut nostrum insidiis caput laecssas,
 Ah tum te miserum, malique fati!
 Quem attrahis pedibus, patente portâ,
 Percurrent raphanique, mugilesque.

CAR-

OBSERVATIONES.

CARM. XV. v. 3. *si quidquam animo tuo cupisti*] Optima sanè ratio aliquid impetrandi, cum eum, à quo expetimus, carissimorum pignorum admonemus. Virg. XII. *Æneid.* ex ore Turni letum à se deprecâti: — fuit & tibi talis — *Anchises genitor* — v. 19. *Percurrent*] Obscenissimum est. Epigramma in Chloën Mar-

CARMEN XVI.

*Furio, & Aurelio quiddam turpe comminatur, quod
è mollibus versiculis se minus pudicum existimassent.*

Pædicabo ego vos, & irrumabo,
Aureli patrice, & cinæde Furi:
Qui me ex versiculis meis putastis,
Quod sint molliculi, parum pudicum.
Nam CASTUM esse deter plum postam 5
Ipsam, versiculis nihil necesse est;
Qui tunc denique habens salem, ac leporem,
Si sunt molliculi, ac parum pudici,
Et quod pruriat incitare possunt,
Non dico pueris, sed iis pilosis, 10
Qui duros nequeunt movere lumbos.
Vos, quod nulla multa basiorum

Le-

OBSERVATIONES.

Martiali falso adscriptum:

*En fide gony mode culu: se quiti-
bet intras.*

quod verbum paria requirit.

CARM. XVI. v. 1. *Pædicabo ego*

Or] Ut scilicet re ipsa experiri pos-
sit me marem esse, qualem antea
non putabatur. Ita carminis ob-
sceni auctor:

Me non fœditer esse non spadamem.

v. 4. *parum pudicum*] Impudicus
apud priscos habebatur, non scor-
rator, aut motus, sed tantum-

modò, qui alienam ho. d. ment. exci-
piebat. Citatur auctor in Priapum:
Si fur veneris, impudicus his.
Inde impudicitia magis propria
feminarum.

v. 9. *quod pruriat, incitare*] Acri-
ter Petrus in poetas corruptores
1. Sat.

*cum carmina lumbum
Intrant, & tenera scalpuntur nōs
intima verso.*

v. 12. *nulla multa basiorum*]
Mentem carmen ad Lesbiam 5. & 7.

B 4

v. 13.

Legistis, malè me marem putastis,
 Si qui fortè mearum ineptiarum
 Lectores eritis, manusque vestras
 Non horrebitis admovere nobis:
 Pædicabo ego vos, & irrumabo.

15

CARMEN XVII.

*Coloniam rogas, ut de suo ipsa ponte stolidissimum
 quemdam hominem Veronensem in paludem
 mitti patiatur.*

O Colonia, quæ cupis ponte ludere longo,
 Et salire paratam habes, sed vereris inepta
 Crura ponticuli adfulitantis, irredivivus
 Ne

OBSERVATIONES

v. 13. *malè marem*] Cinædum
 vestri similem. Ovidius in Artibus:
Es si quis M. ALE vir queris habere virum.

v. 14. *Si qui fortè*] Expungunt
 nonnulli tres istos versiculos ab al-
 bo hujus Epigrammatis, veluti mi-
 nus ad rem, quæ de agitur, perti-
 nentes: verum injuriâ pergit enim
 Catullus alloqui Aurelium, &
 Furium. Sententia est: vos, impro-
 bi exoleti, conjecturam facitis ex
 lasciviâ versuum meorum, me
 quoque esse perditæ nequitie: sed
 nihilominus mea scripta prurientes
 legitis: aut igitur manus ab iis re-
 movete, aut, si volvere non desini-

tis, porro supplicium expectate.
 Particula *si* superabundat, ut sæ-
 piuscule apud Propertium:

*Nec SI qua Arabia lucet bombyce
 puella.*

*Nec SI qua illustres femina jactas
 avos.*

*SI qua venis serò, magna ruina
 venit.*

Pedo Albinovanus Elegiâ de mor-
 te Mœcenatis:

*Vivacesque magis servos docet esse
 parentes,*

*SI quorum in torva cornua frons
 rigens.*

CARM. XVII. v. 3. *irredivivus*]

Non instauratitius. Hujusmodi
 epi-

Ne supinus est, cavâque in palude recumbat:
 Sic tibi bonus ex tua pons libidine fiat, 5
 In quo vel Salisubfuli sacra fuscipiunto:
 Munus hoc mihi maximi da, Colonia, rifus.
 Quemdam municipem meum de tuo volo ponte
 Ire præcipientem in lutum per caputque, pedesq;
 Verum ceterius ut lacus, puridæque palodis 10
 Lividissima, maximèque est profunda vorago.
 Insulsiſſimus est homo, nec sapit pueri instar
 Bimuli, tremula patris dormientis in ulna.
 Cui cum sit viridissimo nupta flore puella,

Et

O B S E R V A T I O N E S .

epitheta rebus inanimis attribui
 consuetum est, præsertim à poetis.
 Juvenalis 6. Sat.

Ac velut exhausta REDIVIVUS
pullules arca

Nummus ———

v. 7. *Munus*] Acutè simul, & ve-
 rè notavit Stautius, intelligendum
 hoc cum respectu ad munera pu-
 blicæ ætatis, quæ à prætoribus,
 vel illustribus viris, exhiberi populo
 solebant. *Legi* Suetonium in Cæ-
 saribus, nec non Spartianum, Lam-
 pridium, Capitolinum, & socios,
 apud quos passim de talibus habe-
 tur sermo.

v. 9. *præcipientem per caputque, pe-
 desque*] Attingit vocis ethymolo-
 giam: *præcep*s enim dicitur, quasi
præmissis capite, ut *biceps*, mon-
 strum duobus capitibus insigne &c.

v. 14. *viridissimo flore*] Viripo-

tens, ut loquuntur J. C. annisque
 ad patiendum gestientibus. *FLOS*
 pro ætatis vigore frequenter usur-
 patur. Ovidius 7. Metamor. v. 215.

Nunc opus est succis, per quas ro-
novata senectus

In FLOREM redeat ———

& 2. de Arte v. 665. loquens de
 puellâ senescente:

Præcipue si FLORE caret, me-
linque paratam

Tempus; & albenses jam legit il-
la comas.

Cui concinit lepidissimus Arbiter
 in Satyr. *Matrona inter primas ho-*
nesta, Philomene nomino, quæ mul-
tas sæpe hereditates officio ætatis ex-
torserat, sum annus, & FLORIS ex-
sincti. Philius quoque Epist. 21. l. 4.
Itea mihi luctuosum videtur, quod
puellas honestissimas in FLORE pri-
mo fecunditas absint.

v. 16.

Ex puella tenellulo delicatior hædo, 15
 Asservanda nigerrimis diligentius uvis:
 Ludere hanc finis, ut iubet, nec pili facit ungi,
 Nec se subleuat ex sua parte: sed velut alens
 In fossâ Liguri jacet supernata securi,
 Târundè omnia sentiens, quâ si nulla sit usquâ: 20
 Talis iste meus stupor nil videt, nihil audit.
 Ipse qui sit, utrum sit, an non sit, id quoque nescit.
 Hunc ego volo de tuo ponte mittere pronum,
 Si pote stolidum repentè excitare veterum,
 Et supinum animû in gravi derelinquere coeno, 25
 Ferream ut soleam tenaci in voragine mula.

CAR-

OBSERVATIONES.

v. 16. *nigerrimis diligentius uvis*.
 Sed camus ad calculos, & videamus
 numquid altioris intellectus insit
 sub hac similitudine, quam cæteri
 in *assam* relinquunt Horatius Ode
 5. l. 2. comparat puellam iugo nu-
 pciali non dum idoneam uix acer-
 bat, monetque amicum, vel se ip-
 sum (nam id satis exploratum non
 est) ad ejus desiderium ponendum.
 Flacci verba sunt:

— tolle cupidinem.

Inmisit UPÆ: jam sibi livida

Distingues Autumnum racemos,

Purpureo variis colore.

Ut autem vires æstivo tempore,
 cum fructus ineptos gustui sustin-
 ent, minori diligentia custodiun-
 tur, quàm Autumnus, cum uva

du' exdo viatores ad furandum alli-
 cit: ita puellæ rudes amorum, ob
 ætatis reneritudinem, non ita ser-
 vantur, ut *istæ* grandiores, quarum
 in *cor Veneris dulcedinis gussa fil-
 lavit*. Etenim auctore Aristotele
 l. 7. de historia animalium c. 1. vir-
 gunculis ingens adhibenda custo-
 dia est, cum ubera primum turge-
 scere incipiunt, & menstruæ purga-
 tiones effluere, & vox in asperiores
 sonum mutari. *Nigerrime*, igitur
uvæ sunt ad plenam maturitatem
 Solis calore perductæ: primum
 enim virent, deinde livescunt, ul-
 timò nigrescunt.

v. 18. *Nec se subleuat*. Quid sit
 hoc, lector ipse per se suspicari
 potest.

CARM.

Priapo silvam dedicat.

HUnc lucum tibi dedico, consecroque, Priape,
Quà domus tua Lampfaci est, quàque silva,
Priape,

Nam te præcipue in suis urbibus colit ora
Hellepontia, cæteris ollyceosior oris.

CAR-

OBSERVATIONES.

CARM. XVIII. v. 3. *ora Helle-*
pontia] Videndus Natalis Comes
lib. 5. Mythologiae c. 15. ubi Priapi
fabulam, sive historiam persequi-
tur. Nam, ut veram historiam po-
tius reat, impellar auctoritate Pru-
dentii, Christianorum poetarum
elegantissimi, cuius carmina huc
pertinentia ex lib. 1. contra Symma-
chum non gravabor adscribere:

*Ecce deum in numero formatus, &
æneus æstus*

*Græus homo, augustaque Næmæ
præfulget in arce.*

*Sirenone excolti dominus quidam
fuit agri,*

*Hororumque opibus memorabilis:
hic nomen idem*

*Scortator nimis, multaque libidi-
ne fœtus*

*Ruspicalis vitare lapas, interque
salicibus*

*Es densas fœpes, obscuras cubilia
inire:*

*Indomium intendens animum,
semperque paratum*

*Al facinus, nunquam calidis de-
bat reia rursus.*

*Hic deus è patrio prænobilis HEL-
LESPONTO*

*Venis ad usque Italos sacris cum
corpibus hortos:*

*Sinum lacris, & hac votorum li-
ba quotannis*

*Accipis, & vinctis servas vinetis
Sabini,*

*Turpiter adfixo pudens quem visere
vamo.*

Plures etiam Priapos memorat au-
ctor liberi carminis illo versiculo:

*Najadas antiqui, Dryadasque ha-
buere Priapi.*

Quod fortasse homines mutonis
magnitudine, vel ardore libidinis,
præcellentes, non alio nomine ap-
pellari solerent. Notum est illud
Sidonii Apollinaris cam. 9. de Pe-
tronio:

*Es te Massiliensium per hortos
Sacri Sipitis, Arbiter, colorum,
HELLESPONTIACO pariem Priape
po.*

CARM.

*Inducitur Priapus Hortorum Deus fures admonens,
ut ab hortulo sibi commissæ manus abstineant.*

Hunc ego, juvenes, locū, villulamque palustrē,
Tectam vimine junceo, caricisque maniplis,
Quercus arida, rusticâ conformata securi
Nutrivi: magis, & magis ut beata quotannis;
Hujus nam domini colunt me, Deumque salutant, &
Pauperis tugurii pater, filiusque coloni:
Alter assiduâ colens diligentia, ut herba
Dumosa, aspera que à meo sit remota sacello:
Alter parva ferens manu semper munera largâ.
Florido mihi ponitur picta vere corolla
Primitu, & tenerâ virens spica mollis aristâ:
Luteæ violæ mihi, luteumque papaver,
Pallentesque cucurbitæ, & suaveolentia mala,
Uva pampineâ rubens educata sub umbrâ.
Sanguine hanc etiam mihi (sed tacebitis) aram &

Bar-

OBSERVATIONES.

CARM. XIX. v. 15. *sed tacebitis*] Cur Priapus vetet, ne hujusmodi sacrificia, & hircorum jugulationes in vulgus proferantur, non adeo compertum est. Eorum sententiam cadere necesse est, qui cum Livinejo existimarunt, majoribus tantum Diis hostias mactare licitum fuisse; non item his pusillis, & rusticis;

quis enim ignorat, Priapum apud veteres asini sanguine publicè placari solitum? Immo Pollænus Petronianus hircum, & porcellum lactentem Priapo vovet, ut sibi nervos restituat. En tibi versus:

*Non sine honore tuum patiar decus:
ibit ad aras,*

Sancte, tuas hircus: pecoris pa-
ter

Barbatus limit hirculus, cornipesve capella;
Pro queis omnia honoribus hæc necesse Priapo
Præstare, & domini hortulum, vineamque tueri.
Quare hinc, ô pueri, malas abstinere rapinas.
Vicus prope dives est, neglegensque Priapus. 20
Inde sumite, semita hæc deinde vos feret ipsa.

C A R M E N XX.

Idem rapaci viatori penam condicit.

EGO hæc, ego arte fabricata rusticâ,
Ego arida, ô viator, ecce populus
Agellulum hunc, sinistrâ tute quem vides,
Heri-

O B S E R V A T I O N E S.

per ibis ad aras

*Corniger, & querula fetus suis,
hospita lactens.*

Igitur, si verum invenire volumus, aliò confugere oportet. Nocturno plurimum tempore sacris Priapi operabatur antiquitas: eoque meretriculæ profligati pudoris, & feminis viri molliores confluebant, ubi nullus flagitiis modus, & obscœnissima pervigilia. Audi carmen liberum:

*Cum sacrum fieres Deo salaci,
Conducta est pretio puella parvo,
Communis satis omnibus futura &c.*
Quapropter confectis tam turpium sacrorum nihil magis commendabatur, quàm silentium. Quartilla

meretrix apud Petronium cit. *Major in prætoribus dolor sapit, qui me usque ad necessitatem mortis deducit, ne scilicet juvenili impulsu licentia, quod in sacello Priapi vidistis, vulgetis, Deorumque consilia proferatis in populum.* Protendo igitur ad gemma vestra supinas manus, petoque, & oro, ne nocturnas religiones jocum risumque faciasis: neve tradere velitis tot annorum secreta, que mysta vix omnes noverunt. Hinc facile colligere potes, mi lector, Priapum taceri velle polluta hæc sacrificia, quæ severos homines ad iracundiam & vindictam provocassent. His porò similia sunt, quæ narrat Livius de Bacchanalib. l. 39.

CARM.

Herique villulam, hortulamque pauperis
 Teor, malasque furis arceo manus.
 Mihi corolla picta vere ponitur
 Mihi rubens arista sole fervido
 Mihi virente dulcis uva pampino
 Mihique glauca dura oliva frigore.
 Meis capella delicata pascuis.
 In urbem adulta lacte portat ubera:
 Meisque pinguis agnus ex ovilibus
 Gravem domum remittit are dexteram,
 Tenerque, matre mugiente, vaccula
 Deum profundit ante templa sanguinem.
 Proin', viator, hunc Deum verberis,
 Manumque sorsum habebis: hoc tibi expedit
 Parata namque crux, sine arte mentula.
 Velim pol, inquis: ac pol ecce, villicus
 Venit, valente cui revulsa brachio
 Fit ista mentula, apta clava dexteræ.

CAR.

OBSERVATIONES.

CARM. XX. v. 13. *Gravem are dexteram*] Virgilius Eclogâ 1.

Non unquam GRATIS ARE domum mihi DEXTRA credibas.

v. 18. *Crux*] Non ineptè jocofum illud supplicium *crucem* vocat: & quidem acutam fuisse convenit, de qua Seneca in Consolat. ad Martiam: *Videō istic CRUCES, nec unius generis, sed aliter ab aliis fabricatas. Alii capite converso in ter-*

ram suspendere, alii per obscana stipitem egerunt. Et Maccenas ab eodem Seneca citatus Epist. 101.

Vita domi superest, bone est.

Hanc mihi, vel amica

Si sedeam CRUCE, fustine.

Qui mos occidendi noxios apud immanissimum Turcarum populum etiam nunc viget.

v. 19. *Velim pol, inquis*] Indicat hominem impudicum. Sic auctor

li-

In Aurelium pauperem, puero suo infidias instruente.

AUreli, pater. esuritionum,
 Non harum modò, sed quot aut fuerunt,
 Aut sunt, aut aliis erunt in annis:
 Pædicare cupis meos amores,
 Nec clam: nam simul exjocaris una, 5
 Hærens ad latus omnia experibis.
 Frustra; nam infidias mihi instruente
 Tangam te prius irrumatione.
 Atqui, si id faceres satur, tacerem:
 Nunc ipsum id doleo, quod esurire 10
 Ne meus puer, & sitire discet.
 Quare desine, dum licet pudico:
 Ne finem facias, sed irrumatus.

CAR-

O B S E R V A T I O N E S .

liberi carminis:
*Quidam mollior anseris medulla
 Euratum venit huc, amore panis
 & alibi:
 Nimis aperta convolutis ad panem,
 Et vos hoc ipsum, quod minamur,
 invicem.*

CAR. XXI. v. 3. *Tangam* } TAN-
 GERE in re libidinis usitatissimum
 est scriptoribus poeticis. Ovidius 3.
 Metamorph. de Narcisso:

*Muli illum juvenes, mulca opsa-
 vere puella.*

Sed tui in venera tam dura su-

perbia forma }
 Nulli illum juvenes, nulle TE-
 TIGERE puella.

Hinc intactus pro pudico. Propertius l. 2. Eleg. ult.

*Felix, intactum Corydon qui sen-
 tat Alexin*

Agricola domini carpere delicias.
 Magnam segetem exemplorum co-
 accervare possem, sed consulto præ-
 termitto, nelectorem aliò prope-
 rantem detineam.

v. 13. *Ne finem facias* } subaudi
 eandem.

CARM.

Ad Varrum.

*Mali poeta Suffeni, mirè sibiipsi placentis, ridiculam
φιλαντίαν describit.*

Suffenus iste, Varre, quem probè nosti,
Homo est venustus, & dicax, & urbanus,
Idem.

PROBES BRIVATIO NESL.

CARM. XXII. v. 1. *Suffenus*] Placet referre verba Fulvii Urfini lib. de Familiis Romanorum, in gente Nonia: *Reperitur*, inquit, *in antiquis denariis SEXT. NONIUS SUFFENAS*, qui prator Indos vocit-
vos feceris. Ac fortasse is est, cuius meminit Catullus illo versu ad Var-
rum:

*Suffenas iste, Varre, quem probè
nostis.*

Ita enim legendum est; non, ut in vulgatis libris, SUFFENUS. Quem iure merito reprehendit Scaliger his verbis, licet dissimulato nomine: SUFFENAS, ait quidā hic legendū, sed delirat; quomodo enim constaret versus? Addo ego, Urfini lectionem omnino labefactari Catulli versu, qui sequitur infra:

*Quem non in aliqua re videre Suf-
fenum*

Possis

At, si primo versu poeta scripsisset *Suffenas*, ut somniabat Urfinus,

quarto casu non *Suffenus*, at *Suffe-
nam* posuisset, ut inflexionis ra-
tio clare postulat.

v. 2. *dicax*] Qui falsa in quælibet dieteria iacet. Porro adjectiva nomina, quæ desinunt in *ax* vim significant ejus rei, in qua unus-
quisque maxime præstat: veluti fallax, mendax, procax, pertinax, & centena id genus. Ovidius de Arte l. 1. versu 423.

*Institor ad dominam veniet dissi-
ctus ematem.*

id est ad puellam multivola, quæ integra patrimonia corpore circumferre non dubitat: quæ, ut amatoris loculos emungat, novam quotidie causam emendi secum ipsa meditatur. Sed illustrior locus est ejusdem poetæ l. 2. Fastorum, ubi sacra Charistia describit:

*Innocui veniant: procul hinc, pro-
cul, impius esto*

*Frater, & in partus mater acerba
suos:*

Cui

Idemque longè plurimos facit versus.
 Puto esse ego illi milia aut decem, aut plura
 Perscripta: nec sic, ut sit, in palimpsesto
 Relata; chartæ regiae, novi libri,
 Novi umbilici, lora rubra, membrana
 Directa plumbo, & pumice omnia æquata.
 Hæc cum legas, tum bellus ille, & urbanus
 Suffenus, unus caprimulgus, aut fossor 10
 Rursus videtur: tantum abhorret, ac mutat.
 Hoc quid putemus esse? qui modò scurra,
 (Aut, si quid hac re tritius) videbatur,
 Idem inficeto est inficetior rure;
 Simul poemata attigit: neque idem unquam 15

OBSERVATIONES.

*Qui pater est viruax, qui matris
 digerit annos.*
 Longè absit, inquit, cui senectæ pa-
 tris molesta est: qui eum ultra de-
 bitum tempus vitam obstinatè
 trahere conqueritur. Horatius pa-
 ter Sat. 1. l. 2.
 — *Scævæ viruacæ crude nepoti
 Matrem, nil facies sceleris pia
 dextera, mirum.*
*Us neque calce lupus quemquam,
 neque dense pesis bos.*
*Sed mala tolles animum vivio melle
 cicuta.*
 V. 6. *charta regia*]. Puto de illis
 poemata intelligere, quæ majores
 appellantur in lemma appposito
 Disticho Martialis 8. in Apopho-
 retis.

v. 10. *fossor*] Opponitur urbano:
 rustici enim homines animo supi-
 no, & simpliciori solent esse. Ap-
 posito Persius 1. Sat.

— *nec, cum sis cætera FOSSOR,*
*Tres tantum ad numeros Sæpti
 moveare Bathyli.*

v. 13. *Si quid hac re tritius*] Hic
 aqua hæret interpretibus: ego bre-
 vitate, qua soleo, nodum extricare
 contendam. Tero verbum ad ex-
 tremam nequitiam non rarò acco-
 modatur, ut patet ex Propertii ver-
 siculo, l. 2. Eleg. 9.

*Et famulos inuor femina TRITIA
 suos.*

& passim ex Martiali. Pueri
 autem meritorii, quos lauto-
 rum quisque (honus sit auribus)

C

rur-

Æquè est beatus, ac poema cum scribis.
 Tam gaudet in se, tamque se ipse miratur.
 NIMIS quidem omnes fallimur, neque est quisquam,
 Quem non in aliqua re videre Suffenimus
 Possis. Suis cuique attributus est ornor: 20
 Sed non videmus, mantica quod in tergo est.

CARMEN XXII.

Ut mendicium Furium irrideat, commodi pauperatis
 ironicè recenses.

FURI, cui neque servus est, neque arca,
 Nec cimeæ, neq araneus, nec ignis:
 Verùm est & pater, & noverca, quorum
 Dentes vel stficem comesse possunt:
 Est pulchre tibi cum tuo parente, 5

Et

OBSERVATIONES.

turpiter terebat, salibus, & leom-
 matibus in convivis gratiam do-
 mini sibi conciliabant. Hi verò ex
 Ægypto plurimum accersebantur.
 Testis: Quintilianus l. 1. Institur.
 c. 3. ubi passim amiliberorum edu-
 cationem sugillat: Si quid licen-
 tias, inquit, dixerim, urbana Ale-
 xandrinis quidem permittenda deli-
 citur, ex solo exaripimus. Vides
 hic ex Alexandria Ægypti Regnam
 ad vestros servos, dicaculos, & im-
 pudentes: Quod censuras: cio
 Martialis Epig. 42. l. 4.

Si quis foret mihi posset prestare
 roganti:

Audi quem puerum, Flacce, ro-
 gare velim.

Niliacis primum puerulis, nascen-
 tibus in oris;

Nequisitas colas, scit dare nulla
 magia.

Idem alibi vocat buccam ciciadi lo-
 quasem. Tacite igitur Catullus no-
 rat Suffenum impudenter, com-
 eum seu ræ nomine appellat: de-
 inde subdit: si quid hæc re viciant,
 ciciadi enim tritissimi.

CARM.

Et cum coniuge lignæ parentis.
 Nec miramur bene nam valetis omnes,
 Pulchre concoquitis, nihil timetis:
 Non incendia, non graves ruitas,
 Non facta impia, non dolos venoni, 40
 Non casus alios periculorum.
 Atqui corpora ficciora cornu,
 (Aut, si quid magis aridum est) habetis,
 Sole, & frigore, & esuritione.
 Quare non tibi sit bene, ac beate? 15
 A te sudor abest, abest saliva,
 Mucusque, & mala piquita nasi.
 Hanc ad mundiciem adde mundio rem,
 Quod culus tibi prior salillo est,
 Nec toto decies cacas in anno: 20
 Atque id durius est fabâ, & lupinis:

OBSERVATIONES.

- CARM. SAT. V. 8. Pulchre concoquitis.]** Sanè cruditate laborare nequeunt, quibus vix est, quod rubidam orem pellant.
v. 9. Non incendia.] Quæ tamen Romæ frequentissima, ut refert Iuvenalis 13. Sat.
v. 11. casus alios periculorum.] Ita Propertius Eleg. 19. l. 13.
librorumque tuorum.] Nocte æden andre, fabes.
v. 14. Sole, & frigore.] Papinius Statius l. 2. Achilleidos:
 durasque mælo
 sole, geluque tuis
 v. 16. A te sudor abest.] Cicero 5. Tuscul. Modici victus utilitates enumerans, eadem ferè ait, quæ Gæcultis: Adde STOCROSTEDM, quæ consequitur hanc continendam in vitiis: adde integritatem PALETUDINIS. Confer SUDANTES, succidantes, refertos epulis, tanquam opimos boves: cum intelliges, qui volupratem in accinis superantur, eos minime consequi, ipsamque vitæ victus esse in desiderio, non in satietate.
v. 21. lupinis.] Ita legit Hor-

Quod tu si manibus teras , fricesque ,
 Non unquam digitum inquinare possis .
 Hæc tu commoda tam beata , Furi ,
 Noli spernere , nec putare parvi . 25
 Et sestertia , quæ soles precari ,
 Centum , desine ; nam sat es beatus .

C A R M E N XXIV.

*Expostulat cum Juventio puero , quod , se posthabito ,
 pauperi truiam florem ætatis fructum præbuisse .*

O Qui flosculus es juveniorum ,
 Non horum modò , sed quot aut fuerunt ,
 Aut posthac aliis erunt in annis :
 Mallem delicias mihi dedisses ,
 Quàm isti , cui neque servus est , nec arca : §
 Quàm sic te sineres ab illo amari .
 Qui non est homo bellus , inquires ? est :
 Sed bello huic neque servus est , neque arca .

Hæc

O B S E R V A T I O N E S .

manus , quem sequor . Vulgati libri habent *lapillis* .

CARM. XXIV. v. 6. *te sineres amari*] Ovidius Epist. Sapphus :
Non , ut ames , oro , verum ut *Am. &*
RE SIN. AS.

v. 8. *bello huic neque servus est , neque arca*] Non habet , quo pretium Veneris persolvat . Pueri autem pathici mercedulam officii ab-

amatoribus exigebant . Cicero 2. in Antonium acerbissimè : *Sumpisti virilem togam , quam statim mulierem stolum reddidisti . prima culgare scortum : certa flagitii merces , nec ea parva : sed cito Curio intervenis , qui te à meretricio questu ab- auxis &c.* Idipsum attingit Aristophanes in Pluto Act. 1. sc. 2. postquam locutus fuisset de mulier- cula-

Hæc tu quàm lubet ; abjice , clevaque :
Nec servum tamen ille habet , neque arcam. 10

CARMEN XXV.

*T'ballo furunculo flagella minatur , ni surreptum
pallium , & quædam alia sibi remittat .*

CInæde Thalle , mollior cuniculi capillo ,
Vel anseris medullulâ , vel imulâ oricillâ ,
Vel pene languido senis , situque araneoso :
Idemque Thalle , turbidâ rapacior procellâ ,
Cum

OBSERVATIONES.

cularum cupiditate :

Καὶ τὸς γὰρ πᾶσι τοῖς τὸν τὸν
το δῶκεν ,

Οὐ τὸν ἐπὶ τῷ , ἀλλὰ τ' ἀπὸ τοῦ
χάρι .

Hæc ipsum ajunt facere pueros te-
nellulos ,

Non propter amatores , sed quæstus
gratia .

Fortasse non aliâ ratione explican-
dum est illud Pauli Apostoli ad
Romanos c. 1. v. 27. quod ita vertit
vulgaris interpretes : *Similiter au-
tem & masculi , relicto naturali usu
femina , exarserunt in desideriis suis
ad invicem , masculi in masculos tur-
pitudinem operantes , & mercedem ,
quam oportuit , erroris sui in semet-
ipsis recipientes .* Alii aliter inter-
pretantur .

v. 9. Hæc tu , quàm lubet , abjice]

Licet divitias contemnas , & simul
monita mea , turpe tamen est te
ingenuum adolescentulum pauper-
rimi hominis contubernio obsole-
scere , cum ab honestioribus gra-
tiam inire possis .

CARM. XXV. v. 1. *cuniculi ca-
pillo*] Sic auctor obscœni carminis
alicubi lanuginem inguinum CA-
PILLOS vocat .

v. 4. *Idemque Thalle*] Subdole
Ovidius hinc videtur derivasse , quæ
Polyphemus in Galateam convitia
ingerit , & quidem post varias lau-
des : licet suo more *ἴδμεν* latissimè
prosequatur . Formula certè Ca-
tulliana est :

*Candidior nivei folio , Galatea ,
lignistri ,*

*Floridior pratis , longa procerior
alno ,*

C 3

Splen-

Cum de viâ mulier alites ostendit oscitantes :
 Remitte pallium mihi meum, quod involasti,
 Sudariumque Serabum, catagraphosque Thynos,
 Inepre, quæ palam soles habere, tanquam avita :

Que

O B S E R V A T I O N E S.

*Splendidior viro, temper lascivior
 hado &c.*

& paulò post :

*Senior indomitæ, EADEM Ga-
 latea, iuvenis,*

*Durior annosa quercu, fallacior us-
 das &c.*

v. 5. de viâ mulier] Emendatio Scaligeri ; legunt alii *Diva Mater*, & interpretantur de Thetyde maris dominâ, cujus est imminentes tempestates præmonstrare. Tu, lector, icesse quod mavis.

v. 6. *pallium, quod involasti*] Quatuor fuisse palliorum genera scriptores veteres evolventi comperitum est. Primum, idque celebratissimum, quo Græci supra tunicam utebantur, quemadmodum Romani togâ. Legendus Tertulianus opere singulari, quod inscripsit *de pallio*. Alterum inter vestes matronales, à palla non diversum, teste Nonio Marcello. Ovidius ad puellam cursum equorum spectantem ; Amorum l. 3. Eleg. 2.

*Sed nimium demissa jacens tibi
 PALLIA terra.*

Collige: vel digis in ego tollo meis,
 Tertium stragula vestis, sive ad lectum operiendum. Propertius :

Tum queror in toto non sedere PALLIA lecto.

Fecerunt tepidas PALLIA nuptias vias.

Ultimum sudarioli genus, quo ægel, vel femine, virique molliores caput obnubebant adversus aeris injurias. De hoc explicandus Martialis l. 9. Epig. 33.

Hanc volo, quæ facilis, quæ palliolata vagatur.

& Ovid. citatus *Artis Amatorie* lib. 1.

Ægrotum te factis simulas, nec turpe putaris.

PALLIOLUM viciis imposuisse comis.

Nunc inquiramus, quale fuerit pallium, quod sibi Catullus ait à Thallo surreptum. Non profectò primi generis, nec enim Græcus poëta noster: non secand' aut tertii, quoniam voluminis majoris ea erant, quàm ut pueri *vola* concederentur ; si quidem à *vola* dictum *involare* juxta Grammaticos veteres. Superest igitur, ut dicamus fuisse velum capitis, quod pugillo nullo negotio contineretur.

v. 7. *catagraphosque Thynos*] Thynia Bithyniæ contemina regio: cata-

Quæ nunc tuis ab unguibus reglutina, & remitte,
Ne laneum latusculum, natesque mollicellas, 10
Illusa turpiter tibi flagella conscribissent.
Et insolenter æstues, velut minuta magno
Deprensa navis in mari, vesaniente vento,

C A R M E N XXVI.

*Furia stansisti, tui vento villa sua abnoxia esset,
per disigiam facere responderet.*

Furi, villula nostra non ad Austrum
Elatus opposita est, nec ad Favonum,
Nec sævi Boreæ, aut Apelloræ?
Verum ad millia quindecim, & ducentos.
O ventum horribilem, atque pestilentem!

CAR-

O B S E R V A T I O N E S.

catagraphi autem Thyni sunt homines eius regionis, velibus, seu perperam nominantibus. Virgilius 3. Georg.

Purpurea intenti tollunt aulea Brinnini.

quod jam a. i. monuerunt, sed thynos perperam legentes.

v. 9. *reglutina*] Furum enim pica-
ta manus..

v. 11. *conscribissent*] Lacerat velut icera graphio scinditur. Vi-
de Prudentium in supplicio Cassia-
ni Martyris Hymn. 9. *scelera*
Huc pertinet, quod à γράφω seu

scribo videtur deductum 1. alium
verbum *graffare*, ob *αμολγία*.

v. 13. *Deprensa navis in mari*]
Horæius Ode 16. l. 2.

Quam Deos regas in parenti

PRENSUS *Egeæ*

CARM. XXVI. v. 4. *Verum ad*

millia] Jocus ex inexpectato. In-

terrogaverat Furius Catullum, cui

vento ejus villa opposita esset, sive

in quam cæli regionem spectaret:

poeta, ut erat festivo ingenio, &

ad jocandum parato, responder pi-

gnori oppositam esse, ob certam

pecuniae summam, de qua dividia

Cyathos meri vividioris à ministro poscit.

Minister vetuli puer Falerni,
 Inger mî calices amariores,
 Ut lex Posthumiae jubet magistræ,
 Ebriosâ acinâ ebriosioris.
 At vos, quò lubet, hinc abite lymphæ, &
 Vini perniciës, & ad severos
 Migrate: hic merus est Thyonianus.

CAR-

OBSERVATIONES.

magnæ inter Criticos. Legunt nonnulli *quindexim, & ducenta*. Nos lectionem Scaligeri sequimur, veterum Codd. auctoritate subnixam. Consulendus Gronovii liber de pectunia veteri. Cæterum *opponere pignori* dixit etiam Terentius Phormione Act. 4. sc. 3. *Ager OPPOSITUS est pignori ob decem minas*.

CARM. XXVII. v. 2. *calices amariores*] Saporis austrioris, qualem vina contrahunt è vetustate. v. Scarii notas, qui affert Plinii testimonium.

v. 4. *Ebriosâ acinâ ebriosioris*] Indicat feminam convivio præfectam aded remulentam fuisse, ut ne ipsa quidem acinis in uvæ succo immersis madore cederet. Hic autem *acinâ* est secundi generis, ut innuit Gellius Noct. Attic. l. 7. c. 20.

v. 5. *lymphæ vini perniciës*] Contra Propertius l. 2. Elcg. 22. *Ah pereas quicumque meracas reperis minas,*
Corruptisque bonas neccare primæ aquas.

CARM.

C A R M E N XXVIII.

*Amicorum, & suam ipsius, in sequendis pratoribus
fortunam sinistram indignatur.*

Personis cōmites, cohors inanis,
Aptis sarcinulis, & expeditis,
Veranni optime, tuque mi Fabulle,
Quid rerum geritis? satissime cum isto
Vappâ, frigoraque, & famem tulistis? 5
Ecquidnam in tabulis patet lucelli
Expensum? ut mihi, qui meum securus

Præ-

O B S E R V A T I O N E S.

CARM. XXVIII. v. 2. *Aptis sarcinulis*] *Aptus est is, qui convenienter alicui junctus est, auctore Festo.* Iridet igitur Catullus sodales suos, qui ex Italia retulerant unde nihil impedimenti eorum itineri obveniret. Eadem ferè sententia Juv. Sat. 6.

Collige SARCINULAS, dices liberum, Oxi.

Loquitur de libello repudiî, quem uxoribus mariti mittere soliti erant, si quando illos conjugii prœtulerat. Indicat autem mulierem fuisse dote tenuiori. Sed magis apparet apti significatio ex voce *habilis*, quæ non diversæ significationis est. Virgilius 1. *Æneidos*:

→ *habilemque humeris suspenderat arcum.*

Italicè diceret: fatto à suo doſſo. Et Ovidius de quadam pusillæ statueræ Amor 2. *Eleg.* 4.

Hac habilis brevisate sua est — verte: *maneggevole*. Quam versionem confirmo ex Virgilio cit. 2. Georg. con. versu 248.

Tinguis item quæ sit tellus, hoc denique pacto

Discimus: haud unquam MANIBUS JACTATA fatiscis,

Sed picis in morem ad digitos lentescis HABENDO.

vides habere & manibus jactare nihil prorsus differre in hac sententia. *Habilis* autem ab *habeo*, ut vel pueris notum.

v. 7. *expensum*] Subaudi vobis & pratore.

v. 8. da-

Pratorem, refero datum Lucello:

O Memmi, bene me, ac diu supinum

Tota istâ trabe lentius irramasti; 10

Sed, quantum video, pari fuistis

Casu; nam nihilo minore verpâ

Farti estis, . pete nobiles amicos.

At vobis mala multa Dii, Deaque

Dent, opprobria Romuli, Remique. 15

CAR.

OBSERVATIONES.

v. 8. datum Lucello] Subaudi mi-
bi à pratore meo.

v. 9. O Memmi] Hæc sunt verba,
quæ Catullus in syngaphâ scripsit:
nihil enim aliud potuit referre ac-
ceptum stolidissimo Memmio. Jo-
sephus Scaliger, quæ erat iudicii
dexteritate, ista pulcherrimè con-
cinnavit, cum essent antea pessimè
divulsa. Miror autem viros, alio-
qui doctos, repositos, quibus hujus-
modi emendationes improbaren-
tur, cum, ausim d'ceré, si Catul-
lus ab inferis resurgeret, optime
secum actum non invitus fateretur.

Ibid. supinum] Quæ sequuntur

usqueque accipienda, ut egregiè
advertit laudatus vir. Supinus hic
est incogitans, se ludificari patiens.

v. 11. Sed, quantum. video] Con-
vertit sermonem ad amicos.

v. 13. pete nobiles amicos] Indi-
gnabunde hoc pronuntiandum,
q. d. I nunc, sequere prætore. Pro-
pertius ita se ipsum increpat Eleg.
20. l. 2.

I nunc, & noctes discè manere domi.

v. 14. vobis] Piso, & Memmi,
spurcissima capita. O lepidum pro-
fecto Catallum! accedant modo qui
Martialem præ illo amplectun-
tur.

C A R M E N   X X I X .

Mamurram præfectum fabrorum Caesaris, (ut è Cornelio Nepote Plinius refert l. 36. c. 6.) ad immensas opes epectum, moxque ipsum Casarem probris omnibus proscindit.

Quis hoc potest videre, quis potest pati,
Nisi impudicus, & vorax, & helluo?
Mamurram habere, quod comata Gallia
Habebar unctum, & ultima Britannia?
Cinæde Romule hæc videbis, & feres?
Es impudicus, & vorax, & helluo.
Et ille nunc superbus, & superfluens
Perambulabit omnium cubilia,
Ut albulus columbus, aut Adoneus?

Ci-

O B S E R V A T I O N E S .

CARM. XXIX. v. 5. *Cinæde Romule*] Juli Cæsar, qui clavum Reipublicæ moderans. *Romuli* vocabantur xxi' ῥωμῦλοι, quialiquam egregiam operam patriæ navassent. Sallustius Crispus 1. Historiarum in oratione Lepidi contra Sullam: *Que cuncta sævus iste ROMULUS, quasi ab externis rapta, tenes*. Idem adversus Ciceronem (si tamen Sallustii est ea declamatio) *ORO te, ROMULE Arpinas, qui egregia tua virtute omnes Paulos, Fabios, Scipiones superasti*. Hæc tamen stomachabundè, & ironicè jacta sunt in

emulos. Addo Florum cap. ultimo l. 4. qui de Octaviano Cæsare ita: *Tractatum etiam in Senatu, an, quia condidisset Imperium, ROMULUS vocaretur*. Suetonius in ejus vita c. 7. *Quibusdam censensibus ROMULUM appellari oportere, quasi & ipsum conditorem urbis*.

Ibid. *hæc videbis, & feres?*] Similis indignatio Juvénatis 13. Sat. — audis

Jupiter hæc, nec labra moves, cum mittere vocem

Deberas, vel marmoreus, vel athenens?

V. II. F.

Cinæde Romule, hæc videbis, & feres? 10
 Es impudicus, & vorax, & helluo.
 Eone nomine, imperator unice,
 Fuisti in ultimâ occidentis insulâ;
 Ut ista vestra diffututa mentula
 Ducenties comisset, aut trecenties? 15
 Quid est aliud? sinistra liberalitas
 Parùm expatratavit? an parùm helluatus est?
 Paterna prima lancinata sunt bona:
 Secunda præda Pontica: inde tertia

Ibe-

O B S E R V A T I O N E S.

V. 11. *Es impudicus*] Conclusio syllogismi, dixerat enim supra:

Quis hoc potest videre, quis potest pati,

Nisi impudicus & vorax, & helluo? Argumentatio huiusmodi est:

PROPOS. Nemo, præter hominem omni visiorum genere inquinatissimum, facile pati potest *Mammurram* ad tantas opes malis artibus emeruisse.

ASSUMP. Tu *Cæsar* facile pateris, nam, cum posses prohibere, potentia tua pepercisti.

CONCL. Igitur sateri necesse est nullum esse visium, cuius tu sordibus sedatus non sis.

V. 16. *sinistra liberalitas*] Quid hoc rei sit, explicat M. Tullius l. 1. Officiorum: *Videndum est igitur, ut ea liberalitate utamur, quæ profis* amicis, noceat nemini: quare L. Sul-

la, C. CÆSARIS pecuniarum translatio à iustis dominis ad alienos non debet LIBERALIS videri: nihil enim LIBERALE, quod non idem sit iustum. Longè diversam elargiendi rationem sequebatur Trajanus optimus Princeps, si Plinio Consuli auscultare velimus. Nihil magis, ait Orator elegantissimus, in tua tota liberalitate laudaverim, quàm quòd congiarium das de tuo, alimenta de tuo: neque à te liberi civium, miserarum catuli, sanguine, & cadibus nutriuntur; quodque gratissimum est accipientibus, sciunt dari sibi, quod nemini est ereptum; locupletatisque tam multis, pauperiorum esse factum principem tantum. Hæc autem conferre licet cum iis, quæ superius dixerat: Nihil largiatur Princeps, dum nihil auferat: non alas, dum non occidat &c.

V. 20. *quam*

Ibera , quam scit amnis aurifer Tagus . 20
 [Hunc Gallia timent , timent Britannia ?]
 Quid hunc , malum , fovetis ? aut quid hic potest ,
 Nisi uncta devorare patrimonia ?
 Eone nomine , imperator unice ,
 Socer , generque perdidistis omnia ? 25

C A R M E N XXX.

Alphenum perfidia etiamne inensat .

Alphene immemor , atque unānimis false so-
 dalibus ,
 Jam te nil miseret , dure , tui dulcis amiculi :
 Jam me prodere , jam non dubitas fallere , perfide .
 NEC facta impia fallacum hominum caliculis placem ;
 Quæ

O B S E R V A T I O N E S .

v. 20. *quam scit amnis aurifer Tagus*] Male aliqui legunt , *quam au-*
xit ; nam & carm. 4. utitur testi-

moni rerum inanimatarum :
Anastri Pontica , & Cythore bauxifer ,
Tibi hæc fuisse , & esse cognitissima
Sit phasellus —

v. 21. *Hunc Gallia timent*] Non
 immerito dubitat Scaiger de huius
 versiculi fide , nimis enim senten-

tiam interrumpit .
 v. 23. *Nisi uncta devorare patrīm* .]
 Horatius Ep. st. 2. l. 1. ad Lolium :
Nec numerus sumas , & fruges con-
sumere nati .

v. 24. *Eone nomine*] Tantæ igitur

molis erat Mamurram locupleta-
 ri , ut ideo Cæsar , & Pompei , Rem-
 publicam ex imo fundo m. scere de-
 beretis ? O turpissimum exitum ve-
 stri certaminis ! Eiusdem generis
 sunt illa Juvénalis in Annibalem
 Sat. 10.

— *i demens , & servas curæ per*
Alpes ,

Ut pueris placeas , & declamatiofias .

CARM. XXX. v. 4. *Quæ tu negli-*
gis] Quibus concoquendis ferreum
 stomachum habes : quæ jam pro
 lusibus æstimas . Salomon Proverb.
 c. 18. v. 3. *Impius , cum in profundum*
veneris peccatorum , contemnit .
 v. 8.

Quæ tu negligis, ac me miserum deferis in malis. y
Heu heu, quid faciant, dic, homines, cuive
habcant fidem?

Certè tute jubebas animam tradere, inique, me.
Inducens in amorem, quasi tuta omnia mi forent.
Idem nûc retrahis te, ac tua dicta omnia, factaque
Ventos irrita ferre, & nebulas aërias sinis. 10
Si tu oblitus es, at Di meminerunt, meminit Fides,
Quæ te ut poeniteat postmodò facti faciet tui.

C A R M E N XXXI.

*E Bithynia hilariter domum suam se recipiens, Sirmid-
nem lacus Bœnaci peninsulam amœnissimam salutat.*

PENinsularum, Sirmio, insularumque
Ocelle, quascumque in liquentibus stagnis,
Marique vasto fert uterque Neptunus:
Quàm

O B S E R V A T I O N E S.

v. 8. *Inducens in amorem*] Tibul-
lus Eleg. 7. l. 1.

*Semper, ut INDUCAR, blandos
offers mihi vultus,*

*Post tamen es misero tristis & as-
per, Amor.*

Ibid. tuta omnia] Vide interpre-
tes ad illud Maronis 4. Æn. v. 298.

Omnia tuta timens —

v. 11. *Si tu oblitus es, ac Di me-
minerunt*] Par est omnino locus
Virgilio 1. Æneid.

*SI genus humanum, & mortalia
pœnitenti arma,*

*AT sperate Deos MEMORES fan-
di, atque nefandi.*

Ibid. meminit Fides] Fides apud
Romanos divinis honoribus vul-
tam cum aliunde cognoscere licet,
cum ex Juvenali apertum sit, q i
Sar. 1.

— *nullas nummorum creximus
aras,*

Ut colimus Pax, atque FIDES —

CARM

Quàm te libenter, quàmque lætæ in viso,
Vix mî ipse credens Thyniam, atque Bithynos;
Liquisse campos, & videre te in tuto.
O quid solutis est beatius curis,
Cum mens onus reponit, ac peregrino
Labore fessi venimus Larem ad nostrum,
Desideratoque acquiescimus lecto? 10
Hoc est, quod unum est pro laboribus tantis.
Salve ô vênusta Sirmio, atque hero gaude:
Gaudete vosque ludæ lacus undæ:
Ridete quidquid est domi cachinnorum.

C A R M E N XXXII.

*Hypsibillam rogat, ut sibi post prandium concubitus
copiam faciat.*

A Maßò, mea dulcis Hypsibilla,
Meæ deliciæ, mei lepôres,
Jube ad te veniam meridiatum.
Quod si jusseris, illud adjuvato,

Ne

O B S E R V A T I O N E S:

CARM. XXXI. v. 7. *O quid solutis* [Non video cur rante opère à viris eruditis rejicienda fuerit, nota interrogationis, quæ hunc versiculum proxime subsequēbarur: cum præsertim ita explicari possit: *O quid felicius est illis, qui soluti sunt curis*]. *et* [sanctiora litterarum familia, nodum in scirpo quævisse]. v. 13. *ludæ lacus undæ*] Emendavit Scaliger, cum antea legeretur *Lydia*. *Ludia* igitur erunt *salsarritæ*, vel à motu piscium, vel à vento suaviter crispante.

et get me, tædetque, Douzampa-

CARM.

Ne quis liminis obferet tabellam ,

5

Neu tibi lubeat foras abire :

Sed domi maneat, paresque nobis

Septem continuas fututiones.

Verum , si quid ages , statim iubeto :

Nam pransus jaceo , & satur supinus

10

Pertundo tunicamque , palliumque.

CAR-

OBSERVATIONES.

CARM. XXXII. v. 8. *Septem continuas*] Lumborum valentium fuisse oportet poetam Veronensem, qui uno spiritu stadium laboriosissimum toties decurrere sibi postulet: sed existimo poetice dictum, quomodo ab Ovidio Amor. 3. El. 7.

At nuper bis flava Chie, ter candida Pitho,

Ter Libas officio CONTINUAT

meo.
*Exigere à nobis angusta nocte Corin-
thiam,*

Me memini numeros sustinuisse iocum.

v. 9. *si quid ages, statim iubeto*] Huc pertinet Distichon Ausonii de tarda gratia:

*Si bene quid facias, facias cito.
nam cito factum*

*Gratum erit: ingratum gratia
tarda facit.*

v. 10. *pransus jaceo*] Ciborum abundantia Venicem dormientem excitare solet. Persius in calce primæ Satyræ luxuriosos quosdam perstringens:

His mane edistum, post PRANDIA

Callirhoen do.
famofam scilicet meretricem. Nec tantum absoluto convivio, sed inter mensam ipsam, & calices, adhibita scorta. Lampridius in Heliogabalo: *Exhibuit aliquando & tale convivium, ut haberet viginti & duo scortula ingentium epularum, sed per singula lavarent, & mulieribus uterentur & ipse, & amici, cum iurejurando, quod efficerent voluptatem.* Quod pertinet illud Plaur. Mil. Act. 3. sc. 1. *Neque ego unquam alienum scortum subigito in convivio.*
v. 11. *palliumque*] Intellige stragula lecti discubitorii, aut synthesin, quam induebant convivæ.

CAR.

C A R M E N XXXIII.

*In Vibennios patrem, & filium: alterum furem,
alterum cinadum.*

O Furum optime balneariorum
Vibenni pater, & cinæde fili:
Nam dextrâ pater inquinatiores,
Culo filius est voracior:
Cur non exilium, malasque in oras
Itis? quandoquidem patris rapinæ
Notæ sunt populo: & natès pilosas,
Fili, non potes asse venditare.

C A R M E N XXXIV.

*Diana laudes, à choro puerorum & virginum
canenda.*

Dianæ sumus in fide
Puellæ, & pueri integri:
[Dianam pueri integri,]
Puellæque canamus.

O L I -

O B S E R V A T I O N E S.

CARM. XXXIII. v. 3. *dextra in-
quinatione*] Glutinosâ, & mæcâ pice
illitâ. supra carm. 25.

*Que nunc suis ab unguibus regu-
tina, & remitte.*

CARM. XXXIV. v. 1. *Diana su-
mus in fide*] Id est, Diana tuteatur nos,

vigilat nostræ incolumitati. Hinc
recipere in FIDEM apud Cicero-
nem 1. de Officiis, id est in tutelam:
Es cum iis, inquit, quos vis deviceris,
consolendum est, sum is, quæ, armis
positis, ad Imperatorum FEDERUM
fugione, quamvis in armis idcirco per-
casse-

- O Latonia, maximi
 Magna progenies Jovis,
 Quam mater prope Deliam
 Deposivit olivam;
 Montium domina ut fores,
 Silvarumque virentium,
 Saltuumque reconditorum,
 Amniumque sonantium.
 Tu Lucina dolentibus
 Juno dicta puerperis:
 Tu potens Trivia, & notho es
 Dicta lumine Luna.
 Tu cursu, Dea, menstruo
 Metiens iter annuum,
 Rustica agricolæ bonis
 Tecta frugibus explēs.
 Sis quocumque tibi placet

San-

OBSERVATIONES.

cuserit, recipiendi sunt. Propertius
 l. 4. Eleg. 6.

Vincit Roma FIDE Phabi.

v. 1. *Dianam pueri integri*] Hic
 versus in MSS. desideratur, cum-
 que primus impressit A'dus Ma-
 nutius: verisimile tamen est ita Ca-
 tullum scripsisse, ob simplicita-
 tem locutionis.

v. 2. *Deposuit.*] Sicuti puerpera-
 rum erat *deponere*, ita obstertricum
tollere; vel *suscipere*. Exempla in
 auctoribus obvia.

v. 15. *& notho et d. l. l.*] Luna ip-
 sa apud Lucianum in Icaromenip-
 po, de Philosophis conquerens:
 ἔτελλ' αὐτὴν ἔ, καὶ τὸ ΦΩΣ αὐτὴ.
 κλοπιμύῃα τε καὶ ΝΟΘΟΝ τῇ φασί
 μοι, αἰνέειν ἡκοι, καὶ τῇ ἑλίῃ.
Postremo ipsam quoque LUMEN ajunt
mibi & furtivum esse, & NOTHUM:
quodque supernè à Sote proficiscatur.

v. 20. *Tecta frugibus explēs*] Plu-
 nius l. 18. c. 30. Crescente enim Luna
frumentum grande scunt.

v. 21. *quocumque tibi placet*] No-
 rarius

Sancta nomine, Romulique,
Ancique, ut solita es, bonâ
Sospites opte gentem.

CARMEN XXXV.

*Cacilium poetam Novocomo, ubi puella cujusdam
amoribus vacabat, Veronam accersit.*

POETÆ tenero meo sodan
Velim Cæcilio, papyre, dicas:
Veronam veniat, Novi relinquens
Comi moenia, Lariumque litus;
Nam quasdam volo cogitationes
Amici accipiat sui, meique.
Quare, si sapiet, viam vorabit,
Quamvis candida millies puella
Euntem revocet, manusque collo
Ambas injiciens, roget morati:
Quæ nunc, si mihi vera nuntiantur,
Illum deperit impotente amore.
Nam, quo tempore legit inchoatam
Dindymi dominam, ex eo miellæ

Ignes

OBSERVATIONES.

satius pariter carmine seculari:

Rite maturos aperire paruos
Bonis lilijs, nova matres
Sive tu facine probas venari,
Sen genialis.

CARM. XXXV. v. 14. ex eo]

Virgilius 2. Æneidos:

En illo fuerit, ac retro sublapsa
referri
Omnia —

Propertius Eleg. 20. l. 2.

En illo felix nax mihi nulla fuit.

D 2

CARM.

Ignes interiorem edunt medullam. 15
 Ignosco tibi Sapphicâ puella
 Musâ doctior, est enim venustè
 Magna Cæcilio inchoata mater.

CARMEN XXXVI

*Forerat puella, si mihi Catullum habuisset, male
 poetæ scripta igni se daturam: nunc itaque, Ca-
 tullus reconciliatus, ut eam voti religione,
 solvat, Annales Volusi cremandos ait.*

Annales Volusî, cacara charta,
 Votum solvite pro meâ puellâ;
 Nam sanctæ Veneri, Cupidinique
 Vovit, si sibi restitutus essem,
 Desissemque truces vibrare jambos;
 Electissima pessimi poetæ
 Scripta tardipedi Deo daturam
 Infelicibus ustulanda lignis.
 Et hæc pessima se puella vidit.

Jo-

OBSERVATIONES.

CARM. XXXVI. v. 9. *pessima*
puella] Vox blanditiarum *ra. pes-*
sima. sic infra carm. 15 35
Camerinum mihi, pessime puellæ.
 Jocis liberioribus amici uti consue-
 verunt inter se, qui, si ex inimi-
 ci ore prodirent, contumeliosi ha-
 berentur. Optime igitur, & mo-

tatè Tereñtius, apud quem Eunuo-
 cho Act. 3. sc. 4. Antipho adole-
 scens Chæream sodalem suam fa-
 cetè illudit:
Tuum equidem est hoc os tuum impu-
dens videre nimium rubem;
Qui esset stans, stibellum tenere
te aynum tantum.

Ibidi.

Jocosè , & lepidè vovere Divis . 10
 Nunc , ô caruleo creata ponto ,
 Quæ sanctum Idalium , Urisque apertos ,
 Quæque Ancona , Cnidumque arundinosam
 Colis , quæque Amathunta , quæque Golgos ,
 Quæque Durrachium Adriæ tabernam : 15
 Acceptum face , redditumque votum ,
 Si non illepidum , neque invenustum est .
 At vos interea venite in ignem
 Pleni turis , & inficetiarum
 Annales Volusî , cacata charta . 20

C A R M E N XXXVII.

*Contubernalibus quibusdam , qui puellam ab ipso
 transfugam detinebant , ultionem minatur.*

Salax taberna , vosque contubernales ,
 A pileatis nona fratribus pila ,
 Solis putatis esse mentulas vobis ?
 Solis licere quidquid est puellarum
 Confutuere , & putare cæteros hircos ? 5
 An ,

O B S E R V A T I O N E S .

[*Ibid. vidis*] Arbitror dictum pro
curavit , quemadmodum Cicero
 Academic. Quæst. ed. 1. l. 2. n. 6.
 Nec quidquam aliud **VIDENDUM**
 est nobis , quæ populus Romanus hoc
 in gradu collocavit , nisi ne quid pri-
 vatis studiis de opera publica detra-

hamus. Vel sic : vidit calida puella
 Volusii annales esse poematum
 omnium ineptissimum , ideoque
 non alia carmina , sed tantum illos
 Vulcano vovit.

CARM. XXXVII. v. 2. *pileatis
 fratribus*] Pausanias in rebus Meli-

An, continenter quòd sedetis insulsi
 Centum, aut ducenti, non putatis ausurum
 Me unà ducentos irrumare sessores?
 Atqui putate: namque totius vobis
 Frontem tabernæ scipionibus scribam.
 Puella nam mea, quæ meo sinu fugit,
 Amata tantum, quantum amabitur nulla,
 Pro quâ mihi sunt magna bella pugnata,
 Confedit istic! hanc boni, beatique
 Omnes amatis: & quidem, quod indignum est,
 Omnes pusilli, & semitarii mœchi.
 Tu præter omnes une de capillatis

Cu-

OBSERVATIONES.

fenicis describit nobis Gouppum & Panormum, Dioscuros se esse simulant, gestantesque idcirco dicitur. *pilos in capitis.*

v. 6. *continenter*] Deinceps, perpetuâ serie. Ut autem Catullus de loco, ita Cœsar l. i. Belli Gallici de tempore idem adverbium usurpavit: *Proximi sunt Germanis, qui trans Rhenum incolunt, quibuscum CONTINENTER bellum gerunt.* & Julius Obsequens de prodigiis c. 36. *In Albano monte biduum CONTINENTER lapidibus pluit.*

v. 8. *irrumare*] Pro nihilo habere: hic enim obscenum verbum contemptum significat, accipiturque translato, ut rectè admonuit Scaliger.

v. 11. *que meo sinu fugit*] Hinc arbitror jocum quæsitum à Cicerone Act. 3. in Verrem n. 18. *Calumniatores, inquit, EX SINU SUO apposuit, qui illam hæreditatem Veneri Erycinæ commissam esse dicerent.* Explicant interpretes de suis familiaribus, ego tamen censio intelligendos exoletos, inter quos Verres ille sparcissimè volutabatur. Sciunt omnes Tullium hujusmodi salibus non pepereisse, cum illud monstrum hominis incesset. Vide Ciceronem de tr. claudio, ubi explicat, quid sit IN SINU recubere.

v. 16. *semitarii mœchi*] Qui metretices consectamini, obolo in angiportis prostantes. Semita est deflexus à via, ut licet ex Plauto cognoscere, qui Casinâ: *De via in se-*

mitam

Cuniculosæ Celtiberiæ fili
Egnati, opaca quem bonum facit barba,
Et dens Iberâ defricatus urina.

CARMEN XXXVIII.

Conqueritur de Cornificio, quod se merore confectum
nullo sermone solatus esset.

MALÈ est, Cornifici, tuo Catullo:
Malè est metheculè, & laboriosè.
Magisque, & magis in dies, & horas
Iraſcor tibi. Sic meos amores
Quem tu, quod minimum, facillimumque est,
Qua solatus es adlocutione?
Paulum quid lubet adlocutionis,
Mœstus lacrymis Simonideis.

CARMEN

OBSERVATIONES.

nitam egredere. Phædrus prologo
l. 3. loquens de Æſopo fabulatore:
Ego illius parro semina feci viam,
Escogitavi plura, quam reliquerat.

CARM. XXXVIII. v. 4. sic meos
amores. Ellipsis ad vim doloris of-
tendendam; sic autem supplenda
sententia. Iste, o Cornifici, vete-
ris necessitudinis, quæ mecum tibi
intercedit, sanctissimum vinculum
defricatui habet, ut mihi in tantis
miseriis posita brevem aliquam al-
locutionem negare veritus non sis?

v. 5. quod minimum, facillimum-
que. Verba etenim minimè sum-
ptuosa.

v. 6. adlocutione. Alloqui non-
nunquam sumitur pro solari. Ovi-
dus Tristium l. 1. Eleg. 3.

ALLOQUOR extremum MOESTOS
abituus amicos

v. 7. Paulum quid lubet. Subaudi
satis fuerat. Dum hæc lego, videor
mihi audire singultientem homi-
nem, cuius oratio frequenti gemitu
passim interumpatur.

CARMEN XXXIX.

Egnatium temerè ubique ridentem, quò dentium
candorem urina haustu questum ostenderet,
naso suspendit.

EGnatus, quòd candidos habet dentes,
Renidet usquequaque: seu ad rei ventum est
Subsellium, cum orator excitat fletum,
Renidet ille: seu pii ad rogum filii
Lugetur, orba cum flet. unicum mater, 5
Renidet ille: quidquid est, ubicumque est,
Quodcumque agit, renidet. hunc habet morbum,
Neque elegantem, ut arbitror, neque urbanum.
Quare monendus es mihi, bone Egnati:
Si Urbanus esses, aut Sabinus, aut Tiburs, 10
Aut porcus Umber, aut obesus Etruscus,
Aut Lanuvinus ater, atque dentatus,
Aut Transpadanus, ut meos quoque attingam,

Aut.

OBSERVATIONES.

CARM. XXXIX. v. 5. *Lugetur*]
ἀπορώπας, ut apud Terentium
in Andria Act. 1. sc. 1.

— ad sepulcrum venimus:

In ignem posita est: **FLETUR** —
ubi Donatus: Hic bene impersona-
liter, fletur ab omnibus; extrema
enim quæque mortuorum omnes com-
mouent ad lacrymas.

v. 10. *Urbanus*] Romanus; Ro-
ma enim dicta URBS κατ' ἐξοχὴν.

v. 11. *porcus Umber*] Pingui oma-
so distentus. Horatius Epist. 4. l. 1.

Me pinguem, & nitidum bene cu-
rata cute vises.

Si ridere voles Epicuri de grege-

PORCUM

legitur & parcus.

v. 14.

Aut quilibet , qui puriter lavit dentes :
Tamen renidere usquequaque te nollem . 15
NAM risu inepto res ineptior nulla est .
Nunc Celtiber in Celtiberiâ terrâ
Quod quisque minxit , hoc solet sibi manè
Dentem , atque rufsam defricare gingivam .
Ut quò iste vester expolitor dens est , 20
Hòc te amplius bibisse prædicet loti .

C A R M E N XL

*Ravido , si pergat ulterius rivalem pungere , jambosum
suorum virulentissimam minatur .*

Q Uænam te mala mens , miselle Ravide ,
Agit præcipitem in meos jambos ?
Quis Deus tibi non benè advocatus
Vecordem parat excitare rixam ?
Anne ut pervenias in ora vulgi ?

Quid

O B S E R V A T I O N E S .

v. 14. *puriter*] Absque lotio : putacandico illo pulvisculo , de cuius usu Apuleji nomen delatum .

v. 16. *risu inepto*] Quamobrem pueri , & mulierculæ , quibus minus inest consilii , facillimè in risum dissolvuntur . E contrario Xenocrates notæ severioris . Philosophus , caperata fronte semper fuit , ut vulgò appellaretur *ἀγέλας* .

CARM. XL. v. 1. *mala mens*]

ναυόδευμα . Mirum , quod narrat Florus l. 4. Hist. c. 7. Ipsique Eruto per noctem , cum illato lumine ex more aliqua secum agiteret , atra quidam imago se obtulit , & , quæ esset , interrogata ; TUUS , inquit , MALUS GENIUS .

v. 3. *non bene advocatus*] Non ritè . Simile Italorum adagium : Non si segnasti bene quæstus matina .

v. 4. *vecordem rixam*] Imparem ,

in

Quid vis? quâlibet esse notus optas?
Eris: quandoquidem meos amores
Cum longâ voluisti amare poenâ.

CARMEN XLI.

*Puellam turpiculam, quâ ab ipso immanem summam
pro nocte poposcerat, delirare ait.*

AH me, an illa puella defutura
Tota, millia me decem, poposcit?
Ista turpiculo puella naso,
Decostoris amica Formiani?
Propinqui, quibus est puella curæ,
Amicos, medicosque convocate:

Non

OBSERVATIONES.

in quâ tibi jugulum præbere neces-
se fuerit: vel qualis fuit Glauci &
Diomedis apud Homer. 6. Iliados,
de quâ Horat. Sat. 7. l. 1.

*Aut si disparibus bellum incidat,
ut Diomedis*

*cum Lycio Glaucio, discedat pri-
rior, ultra.*

muneribus missis —

l. epide Juvénalis. 3. Sat.

*Si RIXA est, ubi in pulsas, ego
vapulo tantum.*

v. 6. *qualubet esse notus optas* Quâ-
cumque ratione. Dum modò famam
assequaris, bonane an pessima ea
futura sit, minime sollicitus vivis.
Infra Epig. 75.

*Difficile est longum subito deponere
amorem:*

*Difficile est; verum hoc. QUALU-
BET efficias.*

CARM. XLI. v. 1. *defutura tota*]

*Omnibus modis larga, ut ait Martia-
lis, vel cuius quidam spiritus pu-
rus est; ut Petronius. Minus pla-
cent qui tota referunt ad millia,
nam illud primum licentiam Ca-
tulli magis redolet.*

v. 3. *turpiculo naso*] Sima fortas-
se, quales capellæ. Hoc vitium in
puellis ad venustatem, detorque-
bant infanti amariores Lucretius l. 4.

Simula, stillum, ac saryra est —

Non est sana puella, nec rogate,
Qualis sit. solet hac imaginofum.

C A R M E N XLII.

*Hendecasyllabos convocat, ut ad repetenda pugillaria
è manu cujusdam impudica sibi opem feram.*

A Deste hendecasyllabi, quot estis,
Omnes undique, quotquot estis omnes.
Jocum me putat esse moecha turpis,
Et negat mihi vestra reddituram
Pugillaria, si pati potestis.
Persequamur eam, & reflagitemus.

O B S E R V A T I O N E S.

v. 3. *Imaginofum*] Post Scaligeri,
Mercurialis, aliorumque doctorum
vitorum super hoc loco diligentif-
simas animadversiones, merum
delirium sit, & porro non dissimile
isti, de quo loquitur Catullus, ul-
tèius garrine. Tamen observo pro
coronide, mentionem huius morbi
etiam ab Horatio fieri Epist. 2. l. 2.

— fuit hand ignobilis Argis,
Qui se credebatur miras audire tra-
gedos,

In vacuo letus sessor, plausorque
theatro.

— paulo post:

Hic ubi cognatorum opibus, curis-
que refectus

Exulit elleboro morbum bilemque
meraco,

Et redis ad sese: Pater occidisti,
amici,

Non servastis, ais: cui sic extorta
voluptas,

Et demptus per vim mortis gravis-
simus error.

CARM. XLII. v. 1. *Adeste hen-*
decasyllabi] Ita Martialis Epig. 97.

l. 1. alloquitur Scaxonem:

Si non molestum est, seque non pi-
ges, Scaxon,

Nostro, rogamus, pauca verba
Materno

Dicas in aurem, sic, ut audiat solus.

v. 3. *jocum me putas esse*] Pupam
ceream, de qua sibi ludos faciat.
Horat. Sat. 3. l. 2.

— *hac mea cura est,*
Ne quid impendas, non sis JOCUS.
v. 8.

Quæ sit, quæritis? illa, quam videtis
Turpe incedere, mimicè, ac molestè,
Ridentem catuli ore Gallicani.

Circumsistite eam, & refagitate: 10

Moecha putida redde codicillos.

Redde putida moecha codicillos,

Non assis facis? ô lutum, lupanar,

Aut, si perditius potest quid esse.

Sed non est tamen hoc satis putandum. 15

Quòd, si non aliud potest, ruborem

Fer-

OBSERVATIONES.

v. 8. *mimicè, ac molestè*] *Histrionicè*, adeò ut spectantibus nauscam creet. Quid sit hoc, videor eruere ex Suetonio Tiber. c. 68. *Incedebas*, inquit, *cervice rigida & obstipa*: adducto fere vultu, plerumque tacitus: nullo, aut rarissimo, etiam cum proximis sermone; eoque tardissimo: nec sine molli quadam digitorum gestulatione. *Quæ omnia ingrata*, atque arrogantiæ plena, & animadvertit Augustus in eo, & excusare tentavit sæpe apud Senatum & populum, professus: *Natura vitia esse, non animi*. In his Tranquilli verbis mollis digitorum gestulatio totam mimorum rationem designat, nobisque Imperatorem *χερσὶν ὀφθαλμοῖς* ob oculos ponit. Cum autem ait omnia ista fuisse ingrata, atque arrogantiæ plena, unice explicavit *molestè* Catullianum.

v. 9. *Ridentem catuli ore Gallicani*] *Canes Gallicos* spatulo rictu fuisset convenit, idque ad feras mordiculis tenendas. Ovidius 1. *Metamorph.* v. 533.

Ue CANIS in vacuo leporem cum GALLICUS arvo

vidit; & hic prædam pedibus petiit, ille salutem;

Alter in hæsiro similis, jam jamque tenere

Sperat, & extento stringit vestigia rostro &c.

Idem verò l. 3. de Arte, ubi varia puellarum vitia enumerat, sic ait:

Est, quæ perverso distorqueat ora cachinno:

Cum risu lata est altera, flere putes.

v. 16. *si non aliud potest*] Subaudi *exprimi*.

CARM.

Ferreo canis exprimamus ore,
 Conclamate iterum altiore voce:
 Mœcha putida redde codicillos,
 Redde plura: mœcha codicillos: 20
 Sed nil proficimus, nihil movetur.
 Muranda est ratio, modusque vobis,
 Si quid proficere amplius potestis.
 Pudica, & proba redde codicillos.

C A R M E N XLIII.

Deformis puella, quam audierat cum Lesbia comparari, vitia figillatim carpit.

S Alve nec nimio puella dafso,
 Nec bello pede, nec nigris ocellis,
 Nec longis digitis, nec ore sicca,
 Nec sanè nimis elegante lingua,
 De-

O B S E R V A T I O N E S.

CARM. XLIII. v. 3. *nec ore sicco*] Parum emunctæ naribus vel immun-
 dis labiis amatores conspuens. Nisi
 malis explicare de cerussa, atque id
 genus venenis, quæ guttatim e fa-
 cie defluerent. Elegantissimè Pe-
 tronius in Satyr. *Perfluebant per
 frontem sudantis acaciæ rivus, & in-
 ter rugas malarum sanctorum erat cre-
 ste, ut putares detectum parietem
 nimbo laborare.* Cui concinit Ju-
 venal. Sat. 6.

hinc miseri viscantur labra mariti.
 v. 4. *Nec sanè nimis elegante lin-
 gua*] Quod etiam formosis fraudi
 est. Ovidius citat. 3. de Arte:

*Et nocuis formæ BARBARA LIN-
 GUA bone.*

Propertius contra Cynthia suam
 laudat à sermone elegantia:

*Unica nec dafso jucundis gratia
 verbis,*

*Omnia quæque Venus, quæque Mî-
 nerva probas.*

CARM.

Decoctoris amica Formiani.

Ten' provincia narrat esse bellam?

Tecum Lesbia nostra comparatur?

O sæculum insipiens, & inficetum!

C A R M E N XLIV.

*Ad fundum suum, in quo græcedinem, & frigidissimam
Sextii oratione contractam, optimam victus ra-
tione depulerat.*

O Funde noster, seu Sabine, seu Tiburs,
(Nam te esse Tiburtem autumant, qui-
bus non est

Cordi Catullum lædere: ac quibus cordi est,
Quovis Sabinum pignore esse contendunt.)

Sed seu Sabine, sive verius Tiburs,

Fui libenter in tuâ suburbanâ

Villâ, malamque pectore expui tussim:

Non immerenti quam mihi meus venter,

Dum sumptuosas appeto, dedit, cænas.

Nam Sextianus dum volo esse conviva

Ora-

O B S E R V A T I O N E S.

CARM. XLIV. v. 2. *quibus non* bant, scripta sua secitarum ami-
est c. l.] Fortasse, quod Tiburti- cis, eos ad cænam invitabant, tali
na prædia fertiliora, & amœniora officio iudicii favorem operi cap-
essent, nihil enim certi affirmare tantes: Quod valde improbat Per-
possumus sius 1. Sav.

v. 10. *conviva]* Lautiores, qui — *calidum seis potere sument,*
oratoris vel poetæ nomen affecta- Scis comitem horridulum trinarum
nare.

Orationem in Attium petito-
 Plenam veneni, & pestilentia legi-
 Hic me gravedo frigida, & frequens tussis
 Quassavit, usquedum in tuum sinum fugi,
 Et me procuravi ocimoque, & urticâ 25
 Quare resectus maximas tibi grates
 Ago, meum quod non es ultra peccatum.
 Nec deprecor jam, si nefaria scripta
 Sexti recepto: quin gravedinem, & tussim
 Non mihi, sed ipsi Sextio ferat frigus, 20
 Qui tunc vocat me, cum malum legi librum.

CAR-

OBSERVATIONES.

mare lacerna,
Es verum, inquit, amo: verum
mibi dicite de me.
Qui potest vix dicam t magis.
 V. 11. *petito-rem*] Magistratum
 ambicentem. Horatius Ode 1. l. 3.
 — *hic genitorum*
Descendas in campum PETITOR
 in comitia videlicet.
 V. 12. *Plenam veneni*] Ineptissi-
 mam, & cicutâ frigidioram. Eo
 pacto supra cabam. 14.
 — *Casus, Aquinas,*
Sessem, omnia colligem PE-
 NEN.
 V. 15. *procuravi*] Expiavi, veluti
 sanguine idum.
 V. 17. *quod nomen ubi*] Tussim,
 & gravedinem alloquitur: aut, si
 malis, villam sababbanam.
 V. 20. *Non mi, sed ipsi Sextio*]

Jocus exinexpectato. Ceterum si-
 mile prorsus huic Catulliano Epi-
 gramma est illud in obscenis lusi-
 bus, ubi malus infecunda co. opum
 suum affatur, quod propter ele-
 gantiam totum excribere non
 pigebit:
Quid frustra quereris, colone, mecum,
Quod quondam bene fructuosa malus,
Autumnis sterilis duobus adstem?
Non me praegravas, ne putas, senectus:
Nec sum grandina verberata dura:
Nec gemmas modo germine exentes
Seri frigoris astularis aura:
Nec venti, pluviaeque, siccitasve,
Quod de se quereret, malum dederunt:
Nec sturnus mihi, graculus, va rapitor,
Aut cornix anus, aut aquosus anser,
Aut corvus, nocuit, sicculasus:
Sed quod, carmina possunt posse
Romae, solumque latuisse,

CARM.

Acmes, & Septimii mutuas blanditias, & felicissimos amores describit.

ACmen Septimius suos amores
 Tenens in gremio, Mea, inquit, Acme,
 Ni te perditè amo, atque amare porro
 Omnes sum assiduè paratus annos,
 Quantum qui pote plurimum perire:
 Solus in Libyâ, Indiâve tostâ,
 Casio veniam obvius leoni.

Hoc

OBSERVATIONES.

CARM. XLV. v. 6. *Solus in Libyâ*] Sociorum ope destitutus, in Africæ litoribus desertis.

v. 7. *Casio veniam obvius leoni*] Glauci ferarum oculi terribiles occurrentibus solent esse. Pindarus Ode 6. Olymp. ερεφ. γ.

— δύο δὲ γλαυκῶπες αὐτῶν

δαίμωνες βελαῖσι ἐ-

βριψάντο δράκοντες.

Duo vero CÆSII ipsum,

Deorum consiliis, enutriverunt Dracones.

Huc facit, quod scribit Plinius l. 8. c. 16. omnem LEONIS vim in oculis constare, ideoque tenui velamine supra caput injecto, ejus furorem continuo languescere. Cur autem Septimius è tot tantisque periculis, quæ vitæ mortalium insidiantur, Leonis potissimum meminit? Di-

cam, lector. consuetudo fuit primum apud externos reges, deinde apud Romanos, noxios leonibus devorandos objicere. Inde legimus Iysimachum ob venenum Callistheni datum, jussu Alexandri ferocissimo leoni obiectum: quem tamen ille mirâ fortitudine, arrepta lingua exanimavit, ut loquitur Justinus l. 15. c. 3. Licet Q. Curtius fabulam hanc esse dicat cap. 1. l. 8. suo more Alexandri crudelitatem celare cupiens. Et Latinis verò scriptoribus Lampridius in Commodio inter alias Senatus acclamationes, post obitum illius terribimi monstri, hanc quoque recenset: *Delatores ad LEONEM*. Item Tertullianus libro de spectaculis: *Es qui insigniori cuique homicida LEONEM* poscit, item gladiatori atroci perat.

Hæc

Hoc ut dixit, Amor sinistra * ut ante
Dextram sternuit adprobationem.

At Acme leviter caput reflectens, 10

Et dulcis pueri ebrios ocellos :

Illo purpureo ore suaviata,

Sic, inquit, mea vita Septimille,

Huic uno domino usque serviamus :

Ut multò mihi major, acriorque 15

Ignis mollibus ardet in medullis.

Hoc ut dixit, Amor sinistra, ut ante,

Dextram sternuit adprobationem.

Nunc ab auspicio bono profecti,

Mutuis animis amant, amantur. 20

Unam Septimius misellus Acmen

Mavult, quam Syrias, Britanniasque :

Uno in Septimio fidelis Acme

Facit delicias, libidinesque.

Quis ullos homines beatiores 25

Vidit? quis Venerem auspicatorem?

CAR.

OBSERVATIONES.

Hæc pluribus exsequi operæ præ- tante Horatius alio Epitheto idem
tium ratus sum, ne quis fortè nimis expressit Ode 36. l. 1.
inconsiderato iudicio notam frigi- Omnes in Damalin pueros
ditatis Catullo inureret. Deponunt oculos —

v. 8. sinistra, ut ante.] Corrupta Ovidius l. 2. Artis Amatoræ :
profecto ista, & legendum inante, Aspiciet oculos tremulo fulgore mi-
quo pacto Propertius l. 2. Eleg. 2. tantes,

Hic dominam exemplo ponat IN AN-

TE meam.

Vol. 1. ebrios ocellos.] Molliter nu- Ut Sol à liquida sepe resulget aqua.
tatore Sat. 1.

E

— li-

*Vare incunite Fronsam relinquerastismit, & in Siby-
niam regredi. Joseph. Scalig.*

JAM ver egelidos refert tepores,
Jam cæli furor æquinoctialis
Jucundis Zephyri fiescit auris:
Linguntur Phrygii, Catulle, campi,
Nicæque ager uber æstnosa. 5
Ad claras Asiæ volemus urbes.
Jam mens prætrepidans avert vagari:
Jam læti studia pedes vigescunt.
O dulces comitum valete coetus,
Longè quos simul à domo profectos, 10
Diversos variæ viæ repossant.

CAR-

OBSERVATIONES.

— *liquido cum plasmate guttur* enim vernum venti vehementius
Mobilis collueris, patransi fractus flant. Adde quod oratio concin-
oello. nior sit.

Quid sit hoc loco *repatransi*, nemo v. 7. *prætrepidans*] Festinans. fræ
paulò eruditior ignorat. Horatius Ode 4. l. 2.

CARM. XLVI v. 8. *æquinoctia-* *Cujus octavum TREPIDAVIT atas*
lis] Video Muzetum, & Scænum, *(laudare lastrum.*

hoc adjunctum Zephyro tribuere; Persius cit. Sat. 2. *Læti PRÆ-*
per me quidem licet, sed ego liben- *TREPIDUM cor.* id est, mirum in
tius cælo tribuo; sub æquinoctium, modum gestiens, & letabundum,

CARM.

C A R M E N XLVII.

*Indignatur Porcium, & Socratonem nequam homines
Verannio, & Fabullo amicis suis à quodam
divite preferri.*

POrci, & Socraton, due sinistra
Pisonis, scabies, famesque Memmi:
Vos Verannio meo, & Fabullo
Verpus præpositus Præpus ille?
Vos convivia lauta sumptuose
De die facitis, mei sodales
Querunt in triviis vocatationes?

CAR-

O B S E R V A T I O N E S.

CARM. XLVII. v. 1. *due sin-*
istra Pisonis] *Quorum opera sumus*
& compilare solitus Pilo, inquit *Fa-*
seratius. Optimè. Ita Verrem Si-
ciliz prætorem, *pluribus canibus*,
quæ Scyllam succinctum vocat Ci-
cero Aët. in eum 3. per quos vide-
licet sociorum facultates deprada-
tur.

v. 2. *scabies, famesque*] Intelligo
eos fuisse Memmio *A volupcratibus*,
qualis erat Neroni C. Petronius,
teste Cornelio Tacito Annalium
16. *Scabiem* pro libidine usurpat
Martialis l. 11. Epig. 8.

Penelope lites effesibi sub principe
Nerva,
Sed prohibet SCABIES, ingeni-
umque vetus.

Non abs re, igitur fuerit hoc nomi-
ne appellari nequissimos homines,
qui collantem prætoris prætorum
exquisitis urticis, & stimulis exci-
tarent. Famen quoque *novis ci-*
borum condimentis instaurari so-
litem, scimus ex Juvenali Sat. 4.
ubi de Montano Senatorum pin-
guissimo: — *novenas ille*

Luxuriam imperii veterem, noctes-
que Neronis
Jam medias, aliæque FAMEM,
cum pulmo Falerno
Arderet —

At Heliogabalus amabat sibi pretia
rerum ærium majora dici, que ven-
se parabantur, omnino præter hanc
esse assensus. verba sunt Lampridii.
v. 7. *Querunt in triviis*] Domi-

Blanditur Juvenio puero.

Mellitos oculos tuos, Juventi,
 Si quis me sinat usque basiare,
 Usque ad millia basiem trecenta,
 Nec umquam saturum inde cor futurum est:
 Non si densior aridis aristis.
 Sit nostræ seges osculationis.

CARMEN XLIX.

M. Tullio Ciceroni gratias agit.

Disertissime Romuli nepotum,
 Quot sunt, quotque fuerè, Marce Tulli,
 Quotque post alius erunt in annis:
 Gratias tibi maximas Catullus
 Agit pessimus omnium poeta:

Tan-

OBSERVATIONES.

canium scilicet *canè pejus & angue* vitantes.

CARM. XLVIII. v. 4. *Nec umquam saturum*] Isâacus Vossius hunc versiculum ita legi e' priscis codd.

Nec umquâ inde erò satur futurus. hianti, inquit, syllaba, ut solet Catullus. An bene, judicandum relinquo doctioribus. Cæterum huc spectant illa venustissima de oscu-

lis, quæ habentur in fragmentis Petronianis:

*Hic nullus labore est, ruborque nullus:
 Hoc iuravit, iuravit, & diu iurabit:
 Hoc non deficit, incipique semper.*

CARM. XLIX. v. 1. *Disertissime R. n.*] Quapropter Cornelius Severus poeta magni spiritus, apud Senecam patrem Suasor. 7. canit mortuo Cicerone obmutuisse Romanam.

Tantò pessimus omnium poëta,
Quantò tu optimus omnium patronus.

C A R M E N L.

*Ad Calvum Licinium : se ita familiaritatem ejus , &
convictum deperire , ut agrè divelli possit .*

Hesternò , Licini , die otiosi
Multum lusimus in meis tabellis ,
Ut convenerat esse delicatos.
Scribens versiculos uterque nostrum
Ludebat numero modò hoc , modò illoc , 5
Reddens mutua per jocum , atque vinum .
Atque illinc abii , tuo lepore
Incensus , Licini , facetisque ,
Ut nec me miserum cibus juvaret ,
Nec somnus tegetet quiete ocellos : 10
Sed toto indomitus furore lecto
Versarer , cupiens videre lucem ,
Ut tecum loquerer , simulque ut essem .

O B S E R V A T I O N E S .

nam eloquentiam. Audi versus :

*Absulis una dies cui decus , ista-
que luctu*

*Tomicis Latè trisib fatumdia
lingue .*

Tu lege reliqua , si vacat ; pretium
enim operæ feceris .

CARM. L. v. 2. *in meis tabellis*]
Scribebant veteres in ceratiscabu-

lis , ut lippis ac tonsoribus notum.

v. 3. *Ut*] *Pro ubi* sic sup. carm. 11.

Litus UT longè resonante Eoa

Tunditur unda .

v. 5. *numero modò hoc*] Vario car-

minis genere jocabamur ex tempo-

re. Non placet Ursinus , qui in Ap-

pendice ad Ciaconium de trili-

nio , talorum jactum intelligit .

At defessa labore membra postquam
 Semimortua lectulo jacebant, 15
 Hoc, jucunde, tibi poema feci,
 Ex quo perspiceres meum dolorem.
 Nunc audax, cave, sis: precesque nostras
 Oramus, cave despuas, ocelle,
 Ne poenas Nemesis reposcat à te. 20
 Est vehemens Dea; lædere hanc caverò, 1

CARMEN LI.

*Supra humanam sortem felices judicat, quibus aspe-
 ctu Lesbia frui contingat: mox, quasi resi-
 piens, otium damnat.*

Ille mi par esse Deo videtur,
 Ille, si fas est, superare Divos,
 Qui sedens adversus identidem te
 Spectat, & audit
 Dulce ridentem, misero quod omnes 3
 Eripit sensus mihi: nam simul te,
 Lesbia, aspexi, nihil est super mi

* *

Lin-

OBSERVATIONES.

v. 18. *Nunc audax cave sis*.] Noli
 Superbire, conscius laboris & vir-
 tutum tuarum. Solent enim ple-
 rumque homines, cum laudantur,
 cristas tollere. Vide Propertii Eleg.
 22. l. 9.

CARM. LI. 3. Hanc lacunam
 ingeniosè Parthenius expleverat
 addito versiculo *Quod loquar amant.*
 At in bonis auctoribus aliquid si-
 mile præstare flagitium potius est,
 quàm beneficium: si quidem ver-
 tuta

Lingua sed torpet : tenues sub artus
 Flamma dimanat : sonitu suopte
 Tintinant aures : geminâ reguntur
 Lumina nocte .

10

Videtur desse integra Strophe .

Otium , Catulle , tibi molestum est ,
 Otio exultas , nimiumque gestis :
 Otium & reges prius , & beatas
 Perdidit urbes .

20

CAR-

O B S E R V A T I O N E S .

tusta simulacra mutila magis placent , quàm diversi operis additione perfecta . Sed nec unum duntaxat versum deesse apparet : cum enim Catullus eodem poetâz Sapphus Latino carmine vertendam sibi proposuisset , ad finem usque pergere debuit : sunt enim illa , quæ desiderantur , ejusdem ferè argumenti :

Καὶ δὲ ἰδρὸς ψυχρὸς καὶ τρέμει
 Πῶτα αἶψά χαλκότηρ ἢ πολὺς
 ἔρμυρ . τῶνδ' αὖτ' ἰδρὸς αἶμα δέσσει ,
 καὶ τρέμει ἄντρον .

Si autem interpretatur Henricus Stephanus :

*Manat ex sudor gelidus , tremorque
 Occupat totam : velut herba , pallens
 Ora : spirandi neque compos Orco
 Proxima credor .*

Omnino videndus in hunc locum
 Isaacus Vossius .

v. 17. *Otium , Catulle*] Increpat se ipsam , quasi veteris amoris excusso . Eodem pacto Virgilium Ecl. 2. *Alc Corydon , Corydon , quæ se demencia cepit*

Semiputata tibi frondosa vitis in ulmo est .

Quin tu aliquid saltem posuisti , quorum indiget usus ,

Viminibus , mollique parvas detexere juncos

Theophrastus apud Stobæum serm. 62. interrogatus quid esset Amor , sapientissime respondit , *καὶ δὲ ψυχῇ χαλκότηρ* . affectus animæ oriose . Et Franciscus Petrarca delictum Musarum & nostrum ita (nel trionfo d'Amore c. 1.)

Ei nacque d'OZIO , e di lascivia umana

*Rudrilo di pensier dolci , e scavi ,
 Fatto Signor , e Dio da gente vana .*

E 4

CARM.

*Indignatur Strumam, & Vatinium nequam homines
magistratum consecutos.*

Quid est, Catulle, quid moraris emori?
Sella in curuli Struma Nonius sedet:
Per consulatum pejerat Vatinius.
Quid est, Catulle, quid moraris emori?

*De quodam, cui mirum videbatur Calvum pusillum
hominum eloquentiam praeclere.*

Risi nescio quem modò in coronâ,
Qui, cum mirificè Vatinianâ
Meus crimina Calvus explicasset,

Ad.

OBSERVATIONES.

CARM. LII. v. 1. *quid moraris emori?*] Ovidius Epist. De aniræ: *Impia, QUID dubitas Daianiræ MORI?*
v. 2. *Sella in curuli*] Prætor puer, vel Ædilis: non certè Consul.
v. 3. *Vatinius*] Hinc luce meridianâ clarius apparet, Catullum vitam produxisse ultra ætatis annum trigessimum, quo illum denatum Eusebius in Chronico perperam tradit, nisi forte numeri corrupti sunt. Etenim P. Vatinius P. filius Consulatum gessit cum Q. Fusio Caleno Q. F. C. N. Anno ab U. C. D CC VII. ut rerum Romanarum scriptores, & antiqua marmora testantur. Quapropter, si annus Catulli natalis incidit in annum U. C. DCLXVII. ut est apud eundem Eusebium, Consule Vatinio postea post octo lustra jam impleverat. Sed vide Carmen I. 10. ibique observationes meas.

Admirans ait hæc, manusque tollens:
Dii magni, salicippium disertum!

C A R M E N LIV.

In Cæsarem, & exoletos ejus.

O Thonis caput oppidò pusillum,
Subtile, & leve peditum Libonis,

O B S E R V A T I O N E S.

CARM. LIII. v. 5. *salicippium disertum*. Risum tenere non potuit Catullus ob novitatem vocabuli ab admirante compositi: *salicippium* enim Latinis auribus ignotum erat. At profectò magis rideret, si postea lectionum audiret, quæ in hunc locum viri eruditi otiosè nimis commentari sunt. Horum alii *Calabasinum*, alii *Salapinnum*, alii denique *Salapinnum* sibi finxerunt, cum tamèn vera lectio se obtundat vel invitit. Vide Senecam Rhetorem contravers. 19. ex quo nodi solutio petenda est.

CARM. LIV. v. 1. *Othonis caput*. Venimus ad ænigma totius operis Catulliani multorum sententiâ obscurissimum, quod Muretus, & cum securus Vossius, velut inextricabile deposuere, illud Hippocratis præcinentes, *desperatis medicinam haud esse adhibendam*. Scaliger contra, & Sratius, nullum non lapidem movent, ut paucis immutatis, plura explicant. quid verò

maximis conatibus ambo proficiant, non est modestiæ nostræ iudicare. Ego (si modò fas est in eandem arenam descendere, ubi litterarum principes non omnino feliciter rem gessisse videntur) solo interpunctionis vitio hos versus hætenus non intellectos existimo, at, si rectè distinguas, tam claros esse, quàm Solis radii olim, cum sudum esset, solent. Invehitur suo more Catullus in Cæsarem pathicis pueris gaudentem, & quidem sine delectu, bonis videlicet malisque infestum: quem propterea *rusticum* vocat. Non enim audiendus Achilles, qui putat *Rusticum* esse nomen proprium. Sufficiunt deinde socium flagitii perstringit. Est autem sententia huiusmodi: O Cæsar omnis urbanitatis expertus, & pulchritudinis inepte iudex, optarent tibi, & Sufficio seni temulentos, si non omnia, at saltem hæc in cinas vestris displicere, nempe O. Thonis pusillum caput: Libonis crepitum

Vetti, rustice, semilauta crura:
 Si non omnia, displicere vellem
 Tibi, & Fufficio seni recocto.
 Irascere iterum meis Jambis.
 Immerentibus, unice Imperator.

5

CAR.

OBSERVATIONES.

etiam obscenum, quo laborat, sed
 immingere tentat, ut nares tan-
 tummodò teter odor contingat:
 Vetti denique crura sordidiuscula,
 & malè lora. At perge morbosos
 istos amplecti, exspectaque interim
 jamborum, naeorum virulentum
 acumen, cui solitus es irasci, verum
 injuria, non caim, æquum est. Sa-
 tyrarum, scriptoribus silentium
 imponere, at potius Imperatorem
 unicum animum suum à vitis
 emendare. Ea tibi, ó lector, liqui-
 da, & plana omnia. Illud jam su-
 perest, ut, scriptorum testimonio
 singula consumemus.

Ibid. *agnus oppido pusillum*. Id est
 valde, & minutus. Fortasse huc tra-
 hendum illud Horatii Ode 3. l. 1.

Insignem tenui fronte Lycorida.

Cyri terre amor.

Insignis enim est ille, qui aliquo si-
 gno inter ceteros dignoscitur, sive
 illud tanti, sive vitio deitur. Hinc
 apud Ciceronem pro Quintio legi-
 mus *insignis improbum*: pro Rabi-
 rio, *insignis hominem omnibus no-
 tis turpitudinis*. Et magis in rem
 presentem apud Virg. Georg. 3.
maenlis, uacant insignem. Adde

quod subdit Horatius: *Cyrus in as-
 peram declinat Phloem*, vides hic
 Lycoridem minus formosam esse,
 utpote quæ ultro Cyrum depercat,
 & à Cyro negligatur: quod utrum-
 que à formosis alienum. *Tennis* igitur
frons, quæ respondet *capiti pu-
 scillo*, minus in pretio, imò dedecori
 est. Castigandus ideo Scaliger pa-
 ter, iniquus in Horatium censor,
 qui Poëtes l. 6. c. 7. ita de hoc loco:
*Numquam vel in viro, vel in femina
 laudatam tantum frontem, neque ad-
 docerem, neque ad venustatem*. Esto,
 ut ais, magne vir, sed amabo, un-
 de verò scire potes ab Horatio lau-
 datam? Fingamus tamen lauda-
 tam, adhuc poeta Venerinus excu-
 sari posset: *trahit enim sua, quæritque
 voluptas*, & non idem est omnium
 judicium. Sane *frons minima* emi-
 neratur à Perronio inter partes ve-
 nustatis, ubi pulcherrimam femi-
 nam describit, & Martialis Epig. 42.
 l. 4. *frontem brevem* in puero desi-
 derat. Amoris loligine septuagimæ
 rō cæcutiunt homines, ut eā, quæ
 cæteris maxime indecora videntur,
 ipsi laudent, atque in deliciis ha-
 beant. Horat. cit. Sat. 3. l. 1.

Illuc

*Illuc praevertamur: amatorem quid
amica*

*Turpia decipiunt cecum visia, aus
etiam ipsa haec*

*Delectant; veluti Balbinum poly-
pus Agne.*

& quæ sequuntur ulterius elegan-
tissima. Par omnino ratio decapito
Othonis pufillo, quod Catul'um of-
fendebat, Julium vero Cæsarem
mire delectabat. Audi M. Tullium
l. 1. de nat. Deorum n. 35. Deinde
nobis, inquit, qui, concedensibus phi-
losophis antiquis, adolescentulis de-
lectamur, etiam visia saepe iucunda
sunt. *Nævus in articulo pueri dele-
ctat Alcæum. at est corporis macula
nævus: illi tamen hoc lumen viden-
batur. Q. Catulus, huius collega &
familiaris nostri pater, dilexis mar-
ticipem tuum Rascium: in quem
etiam illud est ejus,*

*Consideram exorientem Aurora
forse salutans,*

*Cum subito a hæc Rascius exori-
tur.*

*Paco mihi liceat, caelestes, dicere
vestra,*

*Mortalis visus pulchrior esse Deo.
Huic pulchrior Deo? at erat, sicut ho-
die est, perverfissimis oculis. Quid
refert, si hoc ipsum falsum & venu-
stum illi videbatur? Huc pertinet
quæ scribit Lucretius lib. 4. mun-
dissimis versiculis:*

*— hoc faciunt homines plerumque
cupidine cæci,*

*Et tribuunt ea, quæ non sunt his
commoda verè.*

*Multimodis igitur pravæ, surpes-
que videmus*

Plin.

*Esse in deliciis, summamque in ho-
nore vigere.*

A reliquis abstinco, sunt enim plu-
scula. Videsis Ov'idium l. 2. Anto-
rum Eleg. 4. Catul. suprac. 43. in-
frac. 85. *Quintia formosa est matris
&c. Propeit. denique Eleg. 22. l. 3.
Apud Plutarchum libello de A-
more Nicomachus quidam ad ru-
dem quemdam, qui sibi Zeuxidis
Helenam non purchram videri di-
xerat, ira locutus est tur: λέγε τὸς
ἐμὸς ὀφθαλμοῖς. & γὰρ οὐ φανί-
σκει. Summe tibi meos oculos, & Dea
tibi videbitur.*

v. 2. *Subtile & leve pedatum*] Op-
ponitur crepitibus inveterandis, &
resonantibus, quos liberorum quæ,
ac ructus, esse Stoici voluerant. Ci-
cero Epist. 22. l. 9. ad Papirium Por-
cium: SUPPEDIT, flagitium est.
iam eris nudus in balneo, non repre-
hendas. [Horatius Sat. 6. l. 1. ex ore
Priapi:

*— displasa sonas quantum vesica,
PEPEDI.*

Sed hæc nimis olida, nec amplius
miscenda. Si quis fortasse curiosior
est, consulat Scaligeri notas.

v. 3. *Vetti*] Testatur Isaacus Vos-
sius in antiquis exemplaribus scri-
ptum exstare *Esri*, aut *Veteri*, ex cu-
jus corruptæ scripturæ ductibus ip-
se legendum conjicit *Vetti*, quem
finè, ut oris impuri, traducit poeta
noster carm. 95. Vulgati libri ha-
bent *Heri*, quod non omnino ma-
lum. Dilectos enim pueros veteres
illi scarabæi dominos vocabant.
Martialis lib. 11. de quodam fice-
tum alienante:

Plin.

Plorantes dominos vendere, Tucca,
potes?

Ibid. *rustice*] Agrestes homines
Gratiarum sunt expertes, nec ferè
dignoscunt, quid distent æra lupi-
nis. Supra carm. 22.

Idem *insiceto est insicetior RURE*.
Contra Chærea Terentianus Eu-
nuch. Act. 3. sc. 5. ita de se ad An-
tiphonem:

— quid ego ejus tibi nunc faciem
predicem, aut laudem, Antipho,
Cum ipsum me noris, quam elegans
formarum spectator siem?

In hac commotus sum —
Ubi Donatus: *Elegans spectator est*,
qui sit cunctantis, & fastidiosi judi-
cii: cui non quid placeat facile. At
rusticus, modò malam libidinem
expleat, in quamlibet formam
impetum facit.

Ibid. *semilauta crura*] Idem, malè
lotas *Lautum* enim significat lotum,
teste Nonio Marcello, apud quem
exempla vide. Sordida igitur crura
digna rustici amoribus, nam fosso-
rum pedes luto ferè inquinati.

v. 4. *Si non omnia*] Concedit ali-
qua esse in Othone ac Libone haud

omnino improbanda, sed quæ tan-
ti non sint, ut propter ea reliqua
tolerentur.

v. 5. *seni recocto*] Ebrietati dedito.
Petronius in fragmentis:

Anus RECOCTA vino
Trementibus labellis.

Quod superiores explicationes no-
stras mirè astruit: ebriis enim so-
lent videri pulchra, quæ reapse de-
formia sunt. Faver Ovidius Artis
Amat. l. 3. v. 753.

Et si turpis eris, formosa videre
potis.

v. 6. *Irafcere iterum*] Semel enim
iratus fuisti ob versiculos de Ma-
murra. At Hendecasyllabum car-
men, quo hæc scribimus, aptius est
lusibus, quam contumeliis. Ovi-
dii pariter in Ibin:

Postmodò plura leges, & nomen
habentia verum,
Et pede, quo debent acris bella
geri.

Jambo scilicet: Hæcenus per sale-
bras & serupos iter fecimus, nunc
ad clariora & minùs impedita per-
gamus.

Ad Camerium.

*Sic se illum querendo defessum jam esse, rogatque
ubi tandem locorum conveniri vellet.*

O Ramus, si forte non molestum est,
Demonstres ubi sint tuæ tabernæ.
Te campo quæsitivus minoræ,
Te in circo, te in omnibus labellis,
Te in templo superi Jovis sacro,
In Magni simul ambulatione:
Femellas omnes, amice, prendi,
Quas vultu vidi tamen sereno,

Has

OBSERVATIONES.

CARM. LV. v. 2. *Demonstres ubi
sint tuæ tabernæ*] Præmiator no-
cturnus apud Juvenal. Sat. 3.

*Ede UBI consistas; in qua te quæro
proseucha?*

v. 3. *campo minore*] Intellige
Martium prope Tiberim, ubi ju-
ventus Romana variè se exercebat:
hunc autem campum vocat *minorem*.

Catullus, propter campum coeti-
torum, in quo populus serebat
suffragia. Hic autem debuit meritò
major appellari, in altero enim lu-
dicra, in hoc seria gerebantur.

Uterque tamen CAMPI nomine
absolutè venit. De primo Pro-
pertius l. 2. Eleg. 3.

*Tot jam abierunt dies, cum me nec
cura theatri,*

*Nec tetigit CAMPI, nec mea
Musa juvat.*

De secundo Cicero pro Milone:
Hunc diem igitur CAMPI speratum,
utque exoptatum sibi proponens Milo;
idest diem comitiorum. & Hora-
tius Ode 1. l. 3.

— *hic generosior*

Descendat in CAMPUM peritor.
Fuerunt & alii campi Romæ, sed
minùs celebres; puta Esquilinus,
ubi postea hortus Mæcenatis, Aven-
tinus, Agrippæ &c. de quibus vide
P. Victorem in libello de regionibus
Urbis Romæ, cæterosque anti-
qui-

Has vult te sic ipse flagitabam :
 Camerium mihi , pessimæ puellæ : 10
 Quædam , inquit , nudam finum reducens ,
 En hic in roseis lateat papillis .
 Sed te jam ferre Herculei labos est ;
 Tanto te in fastu negas amice .
 Dic nobis ubi sis futurus , ede hoc 15
 Audacter : committe , crede luci .
 Num te lacteolæ tenent puellæ ?
 Si linguam clauso tenes in ore ,
 Fructus propicies amoris omnes .
VERBOSA gaudet *Venus* loquelâ . 20
 Vel si vis , licet obferes palatum ,
 Dum vestri sim particeps amoris .

Non custos si fingar ille Cretum ,
 Non si Pegaseo ferar volatu ,

Non

O B S E R V A T I O N E S .

quitatum Romanarum scriptores . v. 4. <i>Labellis</i>] Diminutivum à <i>labro</i> æneo , cuius usus in balneis . Cicero ad uxorem Epist. 20. l. 14. <i>LABRUM</i> (si in balneo nō absit fac ut sit : v. 10. <i>Camerium mihi</i>] Subaudi indicatote . v. 17. <i>lacteola puella</i>] Epigram- ma Ovidio adscriptum in codice Petri Scriverii : <i>LACTEOLAS</i> que animas lactens humor alie .	Polyphemus vesò apud eundem : 13. <i>Metamorph.</i> comparat Ga. atea . tenuerit iudinem caseolis è lacte re- centi : <i>Mollis è cœni planis , è LA- CTE coacta .</i> v. 19. <i>Fructus amoris</i>] Propertius . l. 3. Eleg. 18 : <i>Semper amor , FRUCTU semper AMORIS agens .</i> v. 23. <i>custos Cretum</i>] Vide <i>Ridic- cem</i> nostrum sup. loco .

v. 26.

Non Latus si ego, pennipesve Perseus, 25
 Non Rhesi niveæ, citæque bigæ:
 Adde huc plumipedes, volatilesque,
 Ventorumque simul require cursum,
 Quos junctos, Cameri, mihi dicares:
 Defessus tamen omnibus medullis, 30
 Et multis languoribus peresus
 Essem te, mi amice, quæritando.

C A R M E N LVI.

*Valerio-Catonis Grammatico. facetam de puero
 narrat historiam.*

O Rem ridiculam, Cato, & jocosam,
 Dignamque auribus, & tuo cachinno!
 Ride, quidquid amas, Cato, Catullum:
 Res est ridicula, & nimis jocosa.
 Deprendi modò pupulum puellæ 5

Tru-

O B S E R V A T I O N E S.

v. 26. *[Non Rhesi]* Subaudi si me
 viderim. At existimo nonnulla
 deesse.

v. 27. *[Adde huc plumipedes]* Sub-
 audi equos. Potest tamen vim sub-
 stantivæ obtruncare, ut *sonipes*, *qua-*
drupes, *cornipes*, & id genus alia.
 Infra c. 62.

*[Pupulumque noctis umbras vegetis
 sonipedibus.]*

v. 29. *[junctos.]* Currui scilicet.

Inde Virgilius Eclogâ 3. *adjuvante*
 explicare volens:

*Atque idem JUNGAT Pulpes, &
 mæneas hircos.*

Sic etiam fieri nequit, ut venti
 iugo copulentur.

CARM. LVI. v. 5. *[Deprendi]*
 Proprium sâcè verbum *deprende-*
re, quod nobis Italis *cogliere sul fas-*
to. Juvenalis Sat. 6. de mulierum
 insigni impudentia:

— nihil

Trufantem. hunc ego, ſi placet Dionæ,
Protelo rigidâ meâ cecîdi.

C A R M E N LVII.

*In Cæſarem & Mamurræ, flagitiſſimumum
amicorum par.*

PULchrè convenit improbis cinædis,
Mamurræ pathicoque, Cæſarique.
Nec mirum: maculæ pares utriſque,
Urbana altera, & illa Formiana,
Impreſſæ reſident, nec eluentur.
Morboli pariter, gemelli utrique:

O B S E R V A T I O N E S.

— nihil eſt audacius illis

DEPRENSIS: iram atque animos
à crimine ſumunt,

v. 7. *rigida mea*] Subaudi ſicula.

Ibid. *cecidi*] Hinc præciſus, ille
qui muliebria patitur. Auctor car-
minis in Priapum:

Hic inter frutices loco remoto

(*Dicat forſitan hæc ſibi ipſe*) nemo

PRÆCIſUM ſciat eſſe me. ſed er-
rat:

Magnis teſtibus iſta res agetur.

Hoc autem erat ſupplicium adole-
ſcentulorum, qui nupras mulie-
res, vel concubinas alterius affecta-
bantur, ut notavit Muretus ex
Apuleii Mileſiſ fabellis. Martialis
quoque ait cinædum quemdam li-
berius mœchari ſolitum, quod

naſibus conſideres. At grandiores
non à domino, ſed à mancipiis id
ferre cogebantur. Horatius Sat. 2.
l. 1. quæ tota de adulteriis:

Hunc perminxerunt calones.

CARM. LVII. v. 5. *Impreſſæ re-
ſident, nec eluentur*] Notas vicio-
rum, quas quiſque contraxiſſet,
nullâ humanâ viclebiles ad infe-
ros ferri, docuit Plato in Gorgiâ;
cujus opinionem albis dentibus ri-
det Lucianus in Caraplo. Ambos
videtiſ, nam mihi ſufficit loca di-
gitro monſtraſſe, utpote longiuſ-
cula. Claudianus ex eadem ſenten-
tiâ l. 2. in Ruſinum:

*Quid demens manifeſta negas? en-
pectus inuſte.*

Deformant MACULÆ —

Uno in lectulo eruditi ambo :
 Non hic, quàm ille, magis vorax adulter :
 Rivales focii puellularum.
 Pulchrè convenit improbis cinædis . 70

C A R M E N LVIII.

Ad Calpurnium de Lesbia quantum meretricium faciente.

CÆli, Lesbia nostra, Lesbia illa,
 Illa Lesbia, quam Catullus unam
 Plus quàm se, atque suos, amavit omnes :
 Nunc in quadriviis, & angiportis
 Glubit magnanimos Remi nepotes . 5

C A R M.

O B S E R V A T I O N E S.

v. 7. *lectulo*] *Pes creticus* pro *da-*
ctylo, hianse syllabâ in fine.

Ibid. *erudituli*] Significat Ma-
 murram & Cæsarem alternis vici-
 bus mutuo simul consuevisse, quod
 penè incredibile videri possit de
 tanto Imperatore, nisi momentum
 adderet Sveronii gravis auctoritas,
 qui ejus famam Nicomedis contu-
 bernio læsam, & obscœnis mili-
 tum jocis petitam aperte narrat.
 Idem refert scriptor citatus de C.
 Caligulâ in ejus vitâ c. 36. O por-
 tentâ hominum in apice rerum lo-
 cata! Quod autem ait Catullus
erudituli, referendum est ad scien-
 tiam flagitiorum, quam uterque
 ad amissum calcabat. Hinc Proper-

tius novam nupram appellat ru-
 dem Eleg. 3. l. 4.

Cum rudis urgenti brachia cincta
dedit.

Et Petronius Satyr. *Nec se resicie-*
bas à blanditijs DOCTISSIMUS
puer. Id est nequitia olim imbutus.

v. 8. *vorax*] Patrimonii dilapida-
 tor. supra carm. 29.

— *uncta* DEFORARE patrimonium.

CARM. LVIII. v. 5. *Remi nepo-*
tes] Artingit illorum opinionem,
 qui urbem Romam non à Romu-
 lo, sed à Remo cõditam fuisse tra-
 diderunt. Propertius quoque l. 2.
 Eleg. 1. *Regnare prima REMI.* Con-
 sulendus Thomas Dempsterus Pa-
 talip. ad c. 1. l. 1. Rosini Antiq. Rom.

F

CARM.

*Indignatur Rufam quamdam, nuper mendicam, et
superbia devenisse, ut amantis Rufuli preces
eluderet.*

BOnoniensis Rufa Rufulum fallat?
Uxor ne Meni? saepe quam in sepulcrotis
Vidistis ipso rapere de rogo canam,
Cum devolutum ex igne prosequens panem
Ab semiraso tunderetur ustore?
Num te læna montibus Libyfinis,
Aut scylla latrans infimâ inguinum parte,
Tam mente durâ procreavit, ac retrâ,
Ut supplicis vocem in novissimo casu
Contemptam haberes? ô nimis fero corde! 10

CARMEN LX.

*Hoc nuptiali carmine, quod sanè elegantissimum est,
poëta noster cum amico uxorem ducenti gratum fac-
cere studet, tum ea, quæ ad veteres connubiorum
ritus cognoscendos maxime pertinent, miro quo-
dam lepore persequitur.*

Collis ô Heliconei
Cultor, Uranie genus,

Qui

OBSERVATIONES.

CARMEN LX. v. 1. *Rufulum fal-*
[ari] Pronunciandum cum indi-
gnatione.

CARMEN LX. v. 12. *Uranie genus*]
[Sonæa Medæ Ch. 1. Bacchi filium
facit: Cam-

Qui rapis teneram ad vinum
 Virginem, ô Hymenae Hymen,
 O Hymen Hymenae:
 Cinge tempora floribus
 Suaveolentis amaraci.
 Flammeum cape. letus huc
 Huc veni, niveo gremio
 Luteum pede soccum
 Excitusque hilari
 Nuptialia concinens
 Voce carmina timida,
 Pelle humum pedibus, manu
 Pineam quate cadam.
 Namque Julia Manlio,
 Qualis Idalium colens
 Venit ad Phrygium Venus
 Judicem, bona cum bona
 Nubit alite virgo:

Flg.

OBSERVATIONES.

*Candida thyrsiferi proles generosa
 Lyai,
 Molissimum iam tempus erat suc-
 cedere pinem &c.
 Claudianus Epith. Palladii de Ce-
 linae Catullum secutus videtur:
 Molibus exsangue ferasis, interque
 suorum
 Agnon, & innumeros HOMINUM
 UM possis Avaros.
 Hanc Musa genitum legis Cytherea
 d uenique*

*Profecit thalamis —
 Quae tamen duo loca ita componi
 poterunt, ut dicamus Uraniam è
 Bacchi semine Hymenaei peperisse.
 v. 6. floribus suaveolentis, amara-
 ci.] Virgilius i. Aeneidos v. 697.
 — ubi mollis AMARACUS illum
 Floribus, & dulci aspirans com-
 plectitur umbra.
 ubi te aspirans accipiunt interpre-
 tes de suavi odore.*

Floridis velut enitens
 Myrtus Asia ramulis,
 Quos Hamadryades Dea
 Ludicrum sibi roscido
 Nutriunt humore. 25
 Quare age, huc aditum ferens
 Perge linquere Thespie
 Rupis Aonios specus,
 Lympha quos super irrigat
 Frigerans Aganippe. 30
 Ac domum dominam voca
 Conjugis cupidam novi,
 Mentem amore revinciens,
 Ut tenax hedera huc, & huc
 Arborem implicat errans. 35
 Vos item simul integræ
 Virgines, quibus advenit
 Par dies, agite, in modum
 Dicite: ô Hymenæe Hymen,
 Hymen ô Hymenæe: 40

Ut

OBSERVATIONES.

v. 35. *Arborem implicat errans*]
 Comparatio hæc poetis familiaris-
 sima est in re amoris honestè ob-
 nubendâ. Horatius Ode 36, l. 1.

— nec Damalis novo

*Divelletur adultero,
 Lascivis ederis ambrosion.*

v. 36. *integræ virgines*] In ipso

ætatis flore constitutæ. velle epi-
 thetum virginitatis proprium. Te-
 rentius Hecyrâ Act. 1. Sc. 2.

— eam ludibrio haberi, *Parmenæ*,

Quin INTEGRAM istidem red-
 dam, ut accepi ab suis,
Neque honestum mihi, neque usita-
ipſi VIRGINI est.

v. 32.

Ut lubentiùs , audiens
Se citatier ad suum
Munus , huc aditum fera
Dux bonæ Veneris , bon
Conjugator amoris .

45

Quis Deus magis ah magis
Est petendus amantibus ?
Quem colent homines magis
Cælitum ? ô Hymenæe Hymen ,
Hymen ô Hymenæe .

50

Te suis tremulus parens
Invocat : tibi virgines
Zonulâ solvunt sinus :
Te tumens cupidâ novus
Captat aure maritus .

55

Tu

O B S E R V A T I O N E S .

V. 52. *Invocas*] Solent enim senio
confecti patresfamilias ardentissi-
mo desiderio teneri nuptias filia-
rum videndi, ne præmorientes, eas
indefensas, ac sine præsidio relin-
quant. Inde Sulpitius ad Cicero-
nem Epist. 5. l. 4. ubi cum de Tul-
liolæ morte consolatur, sic ironice:
*Licitum est tibi, credo, pro tua di-
gnitate, ex hac juvenute generum
deligere, cujus fidei liberos tuos te tu-
to committere putares.* Qua propter
videtur mihi Ovidius non satis ex
decoro Peneum fluvium filiam
Daphnen his verbis alloquentem
introducere 1. Metamorph. Gene-

*rum mihi filia debes: debes mihi na-
ta nepotes;* Si enim Deus Peneus,
ut omnes fluvii, nonne ipse pote-
rat filiam custodire, absque ope
generisæque optatam virginitatem
haud gravatè permittere? Si au-
tem immortalis, cur tantoperè so-
licitus erat de posteritate? quam
ideò mortales desiderant, ne omni-
no sui memoria & imago deleatur.

V. 54. *tumens*] Bene repositum,
cum antea legeretur *timens*. Simi-
le illud Lucretii l. 4.

*Irritata TUMENT loca semine,
sique voluntas*

Ejicere id, quod se contēdit dira libido.

Tu fero juveni in manus
 Floridam ipse puellulam
 Matris' è gremio suæ
 Dedis. ô Hymenæe Hymen , 60
 Hymen ô Hymenæe.
 Nil potest sine te Venus,
 Fama quod bona comprobet,
 Commodi capere : at potest,
 Te volente. quis huic Deo
 Compararier ausit? 65
 Nulla quit sine te domus
 Liberos dare , nec parens
 Stirpe jungier : at potest ,
 Te volente. quis huic Deo
 Compararier ausit? 70
 Quæ tuis careat sacris ,
 Non queat dare præsides
 Terra finibus : at queat ,
 Te volente. quis huic Deo
 Compararier ausit? 75

Clau-

OBSERVATIONES.

v. 59. *Matris è gremio suæ*] Vir-
 gines enim in custodiâ matrum, ut
 omnibus notum. Infra carm. 63.
 de Ariadna:

— *quam suaves exspirant castus*
odores

Leellulus in molli complexu matris
atebat.

v. 71. *Quæ tuis careat sacris*] Dii
 multumque mecum ipse reputavi,
 quid sibi vellet Catullus hac stro-
 phe: non enim facile invenias re-
 glonem, cujus populi nuptiarum
 sint expertes. At forte fortunâ in-
 Plinium incidi, qui lib. 5. c. 17. ne-
 fecto quos *Æstænos* commemorat.

gen-

Claustra pandite janam.

Virgo adest, videtur, ut faceret

Splendidas quatuor comas

Sed moraris, abit dies,

+ Prodeas nova nupta. 80

Tardet ingenuus pudor,

Quæ tamem nuptia audient

Flet, quod ita necesse sit.

Sed moraris, abit dies,

Prodeas nova nupta. 85

Fle-

O B S E R V A T I O N E S.

gentem miram, sine *Alia* *formis*,
omni Venere abdicata, sine pecunia,
sociam palmarum. In diis, inquit,
et *Ipso* *conveniarum* turba *remotetur*,
large frequentantibus, quas *vila*
fessos ad mores eorum fortunæ fluctus
agitas. Ita per seculorum *multa*
(incredibile dictu) gens aeterna est,
in qua nemo nascitur. Hæc, ut sint
levia, tamen videntur explicare ali-
quo modo, cujusmodi terram Ca-
rullus indicare voluerit sacris Hy-
menæi carentem; non enim teme-
re auscultandum Scaligero, qui
ait intelligendos peregrinos, & Ro-
manæ civitatis privilegio non do-
natos, ad quos *idcirco* *civis* *nuptia*
stratum perire non poterat.
Nihil sane ista ad Hymenæum, aut
ad ritus Matrimoniorum: nam &
apud peregrinos contrubia celebra-
bantur, & Hymenæi religio Gra-
ecorum prius fuit, quam Romanorum.

rum. Igitar ubi nulla in matrimonia,
necesse est nullum esse regimen,
tutæ Oeconomica potestas quæ-
dam umbra sit Politicæ potestatis:
imò ipsa civitatis gubernatio in-
venta fuerit ad privatorum domus,
& familias regendas.

v. 78. comas. Paolo Albinovanus
Eleg. Consolat. ad Liviam Augu-
stam elegantissimè:

Flamma diu claudata caput con-
tingere sanctum,

Erravis posito lenta sub usque toro.

Tandem ubi complexa est silvas,

alimentaque sumpsis,

Ethere suspectis lambis, &. Astra,
CO. III. 9.

v. 79. abis dies] Dantes Eterusius
poeta, ut illa tempora ferebant,
non inelegans, hanc phrasim Ca-
canti expressit (metr. 2. dell'Inf.)

Es giorno se n'andava.

Flere desine. non tibi
 Aurunculeja periculum est,
 Ne qua femina pulchrior
 Clarum ab Oceano diem
 Viderit venientem : 90

Talis in vario solet
 Divitis domini hortulo
 Stare. flos Hyacinthinus :
 Sed moraris, abit dies,
 Prodeas nova nupta. 95

Prodeas nova nupta sis:
 (Jam videtur) ut audias
 Nostra verba (viden' ? facies
 Aureas quatunt comas.)
 Prodeas nova nupta. 100

Non tuus levis in malâ
 Deditus vir adulterâ,
 Probra turpia persequens,
 A tuis teneris volet
 Secubare papillis : 105

Len-

OBSERVATIONES.

- v. 81. pudor] Nondum enim vir-
 ginalem verecundiam deposuit. Tibullus Eleg. 4. l. 3.
 Ut juveni primum virgo deducta
 marito
 Inficitur teneras ore rubens oenas.
 v. 97. (Jam videtur] *μυωρινός*
 ex ore vulgi optantis novam spon-
 sam prodire, ut acutissime Scaliger
 emendavit. Sic etiam illa (viden' &c.
 v. 101. in mala adultera] Pro-
 pertium hac particulâ eodem pa-
 tro, usum observo, Eleg. 13. l. 1.
 Perdissus IN quadam
 & l. 2. Eleg. 5.
 IN qua populus lussit Eriethonius.
 v. 111.

Lenta qui velut affinis
 Vitis implicat arbores,
 Implicabitur in ~~unum~~
 Complexum; sed abis dies,
 Prodeas nova nupta.

* * *
 * * *
 * * *

O cubile, quot (ô nimis
 Candido pede lecti)

Quæ tuo veniunt hero,
 Quanta gaudia, quæ vagâ
 Nocte, quæ mediâ die
 Gaudeas, sed abis dies,
 Prodeas nova nupta.

Tollite, ô pueri, faces:
 Flammeum videor venire.

Ite, concinite in modum:

Io Hymen Hymenæe io

Io Hymen Hymenæe.

125
 Nec

O B S E R V A T I O N E S .

v. 111. Hoc loco lacuna est in poëta suo sæculo major, Hymno 2.
 MSS. teste Scaligero, & primitres ~~videor~~ de Divo Laurentio:
 vericuli defuncti; itaque sententia *VIDEORVIDERE* illustribus
 sit obscurior. *Gemmis æriscantem virum.*

v. 122. *Flammeum videor venire*]
 Catullus fortasse scripserat, *videor*
videre: quo pacto & Prudentius
 neri potest.

v. 126.

Nec diù taceat **procax**
 Fescennina **locutio**,
 Neu nuces **pueris** neget
 Desertum **domini** audiens
 Concubinus **amorem**. 130
 Da nuces pueris **iners**
 Concubine. **satis** diù
 Lufisti nucibus. **lubet**
 Jam **seruire** **Thalamo**.
 Concubine, **nuces** **da**. 135
 Sordebant tibi **villicæ**,
 Concubine, **hodie**, **atque** **heri**.
 Nunc tuum **cinerarius**,
 Tondet **os** **miser**, **ah** **miser**.
 Concubine, **nuces** **da**. 140
 Diceris **malè** **re** **à** **tuis**.

O B S E R V A T I O N E S .

v. 126. *procax*] Seneca *dicatam* appellat Medea ch. 1.

Festa *dicax* *fundat* *convitia* **FESCENNINUS**.

v. 128. *nuces*] Inter alios ritus nuptiarum, mos erat apud veteres, nuces juglandes pueris evoletis dare, quas ante maritale cubiculum strepitum magno miserere, ne gemitus puellæ virginitorum poneret ad aures proximorum perveniret. Si quis alias causas hujus consuetudinis petit, consulat Ludovicum de la Cerda ad illud Virgilij

Ecl. 8. *Sparge melle* **NUCES**. ubi plures reperiet. Nos enim semel statuimus aliorum scrinia non compilare, nec repetitam cramben lectori apponere. Sunt enim hæc spicilegia, non messis; quæ jam præfecta est.

v. 136. *Sordebant tibi villicæ*] Superbe fastidiebas rusticarum aures mores in sinu domini entitibus.

v. 137. *hodie, atque heri*] Nuptiarum admodum.

v. 141. *malè abstinere*] Virg. *Geot. Mæli* *Evtemperat unda carinis*.

v. 147.

Unguentare glabris marke

Abstinere, sed abstinere.

Io Hymen Hymenæe io,

Io Hymen Hymenæe. 145

Scimus hæc tibi, quæ licent

Sola cognita: sed marito

Ista non eadem licent,

Io Hymen Hymenæe io,

Io Hymen Hymenæe. 150

Nupta tu quoque, quæ tuus

Vir petet, cave ne neques:

Ne petitur aliunde eat.

Io Hymen Hymenæe io,

Io Hymen Hymenæe. 155

En tibi domus ut potens,

Et beata viri tui,

Quæ tibi fene ferviet.

Io Hymen Hymenæe io,

Io Hymen Hymenæe. 160

Usque

OBSERVATIONES.

v. 147. *marito istæ non eadem licent*] Habes enim, unde v. nupta-tem elicere possis, absque concubino. Adde, quod mulieres nuptæ vehementer indignabantur, si maritum in pueri amoribus deprendissent; sibi que iniuriam fieri irascimabant. Martialis ad uxorem l. 11,

Cur, quasi pellicibus, corquoris in-
cepas te idissina,

In quibus & brevior est, & fugi-
tius. Martialis.

v. 151. *que tuus vir petet*] Præ-
posteram scilicet Venerem, ne ite-
rum ad exolentem confugiat: subdit
enim Martialis:

Hi dant, quod non visamur dare --
v. 163.

Usque dum tremulum movens

Canā tempus anilitas

Omnia omnibus annuit.

Io Hymen Hymenæe io,

Io Hymen Hymenæe. 165

Transfer omine cum bono

Limen aureolos pedes,

Rasilemque subi forem.

Io Hymen Hymenæe io,

Io Hymen Hymenæe. 170

Aspice, imus ut accubans

Vir tuus Tyrío in toro,

Totus immineat tibi.

Io Hymen Hymenæe io,

Io Hymen Hymenæe. 175

Illi,

OBSERVATIONES.

v. 163. *Omnia omnibus annuit*] Tremore cervicis videtur omnibus annuere. Lepidè Ovidius in Epist. Heris ad Leandrum:

Jamne putas exisse domo mea gaudia, nutrit?

An vigilans omnes, & times ille suos?

Jamne suas Inmors illam depone vestes;

Pallade jam pingui tingere membra putas?

ANNUIT illa ferè; non nostra quod oscula cures,

Sed movet obrepens somnus AN-
LE caput.

Poëta ingeniosissimus, Catulli vestigiis insistens, traxit ad somnum, quod ille dixerat de communi senectutis morbo.

v. 168. *Rasilem forem*] Ligneam, quia ligna ferè rasilia. Sic autem dictum puto, quomoddò sæpius à poëtis *virides herbe*, *maria humida*, *calum altum* & id genus alia dicuntur.

v. 171. *Aspice, imus ut accubans*] Vide notam ad versum 191. infra. Isaacus Vossius contendit legendum *imus*.

v. 173. *immineat tibi*] Ausonius Centone Nuptiali pari verbo usus:

Mon-

Illi, non minus ac tibi,

Pectore uritur intimo.

Flamma, sed penitè magis.

Io Hymen Hymenæe io.

Io Hymen Hymenæe. 180

Mitte brachiolum teres,

Præterrate, puellula.

Jam cubile adeat tui.

Io Hymen Hymenæe io.

Io Hymen Hymenæe. 185

Vos bonæ senibus viris

Cognitæ brevè femine,

Collocate puellulam.

Io Hymen Hymenæe io,

Io Hymen Hymenæe. 190

Jam licet venias, marite.

Uxor

OBSERVATIONES.

Monstrum horrendum, informe, ingens, cui lumen ademptum, Eripis a femore, & trepidans i servidus *FNST AT.*

V. 191. *Jam licet venias, marite*]

Miror tot insigniter eruditis viris, qui hæcenus hunc poetam interpretati sunt, numquam suboluisse, strophæ istam videri contrariam illi superiori: *Aspice, immo, ut accubant &c.* Cum enim ibi sermo sit de marito cubante, jamque avidis ulnis puellam excipere optante, nunc veluti abscissus accitur, vocis-

que omnium ad lectum genialem vocatur. Qui nodus, ut candidè verum fatear, malè me torfit. Tandem lux affulsit insperanti, dum enim attentè considero naturam, & vim *tū venias*, memini Propertiani versiculi Eleg. 16. l. 2.

Aut si es dura, nega: si non dura, VENITO.

Non telatè, o lector, negare proprium esse pudicarum mulierum, aut certè illarum, quæ amatorem excludunt; ut contra *dare, facere, venire* apta esse ad indicandas feminas

Uxor in thalamo est tibi

Ore floridulo nitens:

Alba parthenice velat,

Luteumve papaver.

195

At, marite (ita me juvent

Cælitæ) nihilominus

Pulcher es, neque te Venus

Negligit, sed abit dies:

Perge, ne remorare.

200

Non diu remoratus es.

Jam venis, bona te Venus

Juverit: quoniam palam

Quod cupis, cupis, & bonum

Non abscondis amorem.

205

Ille pulveris ætheris,

Sic.

O B S E R V A T I O N E S.

minas obsequentes, faciles, quarum limen semper patet. Exemplum tibi suppeditabit noster Index. Catullus igitur dum ait: *Jam licet venias, marite*, invitat jacentem sponsum ad fructum Veneris colligendum, ad virile munus obeundum; sequitur enim: *Uxor in thalamo est tibi*, id est, tene, quod cupisti, exple desiderium tuum. Hinc lucem capier alter locus ejusdem poetæ supra carm. 8.

Cum VENIT ABAS, quod puellum ducebat.

venitare, ac ducere hoc loco pertinet ad nequitiam extremam, ideo-

que non audiendus Douza Filius, qui legit dicebat. Ausonius in citato Cent. Nupt. explicat unice.

Jamque fere spatium extremo, fessique sub ipsam

Finem ADVENTABANT ---

Quæ omnia necesse habui attingere, ut Catullum expedirem.

v. 194. *parthenice*] *παρθένος* Græci appellant.

v. 196. *At, marite*] Cum sponsam laudat, ne id fecisse videatur ad mariti pulchritudinem elevandam, hanc suspensionem a se avertit.

v. 206. *pulveris ætheris*] Cum hoc loco mira esset veterum librorum dif-

Siderumque micantium, 210
 Subducat numerum prius,
 Qui vestri numerare videtur
 Multa millia ludant, 210
 Ludite, ut lubet, & brevitas
 Liberos date; non decet illi
 Tam, verus sius liberis
 Nomen esse, sed indidem
 + Semper, ingenuitatis, 215
 Torquatus, volo, patulus
 Matris è gremio fuisse
 Porrigens ætatas manus,
 Dulce ridear ad patrem
 Semihiantæ labello, 220
 Sit

O B S E R V A T I O N E S.

discrepancia, censebat Scaliger legendum *anthi*, explicabatque de pulvere, quem sacerdos *Rebona* sacerdos dispergebant. At multis *parafangis* meliorem: sed quoniam *sedminant* ingenuitatem. *Thasari* *Mamili* *Profectoris* *negli*, quoniam *proprium* *condendam* *quæritur* veluti genuinam & à manu *Caroli* *li*. Pulvis ætherius vocantur corpuscula minuta per ætrem irrequeeto motu volitantia, quæ nonnunquam in cubiculo Solis radiis illustrato videre est. Adeundus Lucretius. 4. Cæterum eadem ratione ponitur *ætheri*, ultimâ per Crasimum circumflexâ, quâ Horatius dixit

Ode 2. l. 1.

Quem vocet Divum populus ruentis
Inpari *tabus* &
 & infra Ode 6. eiusdem libri:
Laudes *igitur* *deservit*, & *mas*,
Tempus *deservit* *ingenui*:
 V. 214. *Quoniam* *Familiam*. Cicero *pro* *Cur. Plancio*. *Es* *nam* *Q.*
MEN *utraque* *familia* *consulere*.
 Non dubitas igitur, quin omnes, qui
 favens nobilitati, qui id, utant esse
 pulcherrimum, qui imaginibus, qui
Q. *MEN* *vestris* *ducuntur* *re*
dilem *fecerint*?

Ibid. indidem] Ex eadem stirpe, non ope adoptionis.

Sit suo similis patri:

Manlio, & facile inſciis

Noſcitur ab omnibus,

Et pudicitiam ſuæ

Marris indicet ore :

225

Talis illius à bonâ

Matre laus genus approbet,

Qualis unica ab optimâ

Matre Telemacho manet

Fama Penelopeo.

230

Claudite oſtia virgines;

Luſimus ſatis. at boni

Conjuges bene vivite, &

Munere aſſiduo valentem

Exercete juventam.

235

CAR-

OBSERVATIONES.

v. 233. bene vivite] Nefcio an Mihi quidem videtur ſententia
apud Petronium in cenâ Trimal- concinnior, ſi hanc interpunctio-
chionis ita ſit accipiendus verſiculus: nem adhibeamus, quam tamen
Ergo *VIVAMUS*, dum licet eſſe, Erhardus, & Barthius immeritò
ſenſe. accuſant:

CARM.

CARMEN LXI.

Carmen istud ejusdem ferè argumenti est cum superiori; In hoc autem illud singulare videri potest, quòd scilicet pueri, & innupta virgines alternis carentes inducantur. Caterùm omnia mel merum, & verè Catulliana.

JUVENES.

Vesper adest, juvenes confurgite: Vesper
Olympo

Expectata diù vix tandem lumina tollit.

Surgere jam tempus, jam pingues linquere mensas

Jam veniet virgo, jam dicetur Hymenæus.

Hymen ô Hymenæe, Hymen ades ô Hymenæe.

PUELLÆ.

Cernitis, innuptæ, juvenes? confurgite contra
Ni-

OBSERVATIONES.

CARM. LXI. v. 1. *juvenes confurgite*] Verba sunt choragi æquales invitantis ad canendum, aen, ut existimat Muretus, ex personâ ipsius poetæ. Hoc enim poematum dixerunt.

v. 6. *Cernitis, innuptæ, juvenes?*] Consuebam olim (licet postea mutaverim opinionem) *to juvenes* ad puellas referendum; neque enim audiebam illos, qui negant nomen hoc seminei generis usquam reperiri: in quibus est Schefferus ad Phædri versiculum fab. 3. l. 2.

Animosque ejusdem pulchra JUVENIS ceperat,

cum adverteretur manifesta Ovidii auctoritas, qui i. de Arte, ita scribit:

Quos calidæ stellæ, tot habet inæ Roma puellas:

Macer & Enæa constat in urbe sui.

Seu caperis primis, & adhuc crescentibus annis,

Ante oculos veniet vera puella suos.

Sive cupis JUVENEM, JUVENES tibi mille placebunt.

G

AP

Nimirum Oceano se ostendit noctifer imbre.
 Sic certè, viden' ut pernicious exsiluere?
 Non temerè exsiluere: cavent quo jure parente.
 Hymenè Hymenæ, Hymen adesè Hymenæ. 10
 J U V E N E S.

Non facilis nobis, æquales, palma parata est.
 Aspicite, innuptæ secum ut meditata requirant.
 Non frustra meditantur; habent memorabile
 quod sit.

Nos aliò mentes, aliò divisimus aures:
 Jure igitur vincemur. *Ad ista victoria curamus.*
 Quare nunc animos saltem committite vestros.
 Dicere jam incipient, jam respondere docebit:
 Hymenè Hymenæ, Hymen adesè Hymenæ.
 PU-

OBSERVATIONES.

Apposui libenter quinque versus ad sententiæ integritatem, ne quis fortè cavillaretur Nasonem de pueris locutum. At, inquiet Grammaticus notæ severioris, hoc loco *juvenis* nomen est adjectivum, cui necessario subaudiendum *puella*; nam quæ matrem erit substantivum feminei generis, ut ab ipso adjectivum regatur: quemadmodum dicimus in genere masculino, *juvenis compositus, formosus, robustus &c.* & idcirco Phædri versus ita est explicandus; *& ejusdem juvenis animos pulchra ceperat*, per Ellipsin vel ita, *& ejusdem animos ceperat pulchra, & juvenis*, solum enim poetæ

uti disjunctionibus. Hujusmodi magis duplicem responsionem opponimus. negamus primum quidquam esse subaudiendum in Ovidiano versiculo, nulla enim puella est anus, quæ propter non est necesse intelligi *juvenem puellam*: deinde dicimus, Phædrum nitidissimum scriptorem substantivè accepisse *juvenis* pro puellâ, nec aliter explicari posse, nisi adhibeâ insigni violentiâ.

V. 9. *caveant quo jure parent se.*

Representavi Scaligeri lectionem, quæ haberet in textu: licet in verbis lateat libi non suppetere conjecturam, quæ expleat animum suum.

P U E L L A E.

Hesperè , qui cælo fertur crudelior ignis ?
 Qui natam possis complexu avellere matris , 20
 Complexu matris retinentem avellere natam ,
 Et juveni ardenti castam donare puellam ?
 Quid faciant hostes captâ crudelius urbe ?
 Hymen ô Hymenæe , Hymen ades ô Hymenæe .

J U V E N E S.

Hesperè , qui cælo huic incundior ignis ?
 Qui desponsa tuâ fides connubia flammâ munda
 Quod pepigere viri , pepigerunt ante parentes ,
 Nec junxere prius , quam fœtus exultat ardor ?
 Quid datur à Divis felici optatus horâ ?
 Hymen ô Hymenæe , Hymen ades ô Hymenæe . 30

P U E L L A E.

Hesperus è nobis , æquales , abstulit unam .

Nonnulla desiderantur.

J U V E N E S.

Namque tuo adventu vigilat custodia semper .
 Nocte latent fures , quos idem sæpe revertens , 40
 Hef-

O B S E R V A T I O N E S.

um. Vulgati libri: *cenens* ; quos mi sox ad puellas , ultimus ad juvenes pertinebat .

32. Hic ingens sarcina , defuncti V. 41. *missio nominis* Lucifer matrem versum septem , quorum pri- ne dicitur , qui sero Hesperus. Cko-

Hesperè, mutato comprehendis nomine eòdem.
 At lubet innuptis fìcto te carpere questu.
 Quid tum sic carpunt, tacitâ quod mente requirunt?
 Hymen ô Hymenæe, Hymen ades ô Hymenæe!

P U E L L Æ

Ut flos in sepris secretus nascitur hortis, 45
 Ignotus pecori, nullo contusus aratro,
 Quem mulcent auræ, firmat Sol, educat imber,
 Multi illum pueri, multæ optavere puellæ:
 Idem cum tenui carpus defloruit ungui,
 Nosti illum pueri, nullæ optavere puellæ: 50
 Sic virgo dum intacta maneo, tum cara suis: sed
 Cum castum amisit polluto corpore florem,
 Nec pueris jucunda manet, nec cara puellis.
 Hymen ô Hymenæe, Hymen ades ô Hymenæe.

P U E R Æ S.

Ut vidua in nudo vitis quæ nascitur arvo, 55
 Numquã se extollit, numquã misera educat uvam,
 Sed tenerum prono deflectens pondere corpus,
 Jam jam contingit summum radice flagellum.
 Hanc nulli agricolæ, nulli accollere juvenis:

A

OBSERVATIONES.

102. de Nat. Deorum: *Stella Veneris, quæ Quoropos Græcè, Lucifer Latine dicitur, cum antegreditur Solem: cum subsequitur autem, Hesperos.*

V. 51. *tum cara suis,*] Parem loquendi modum exhibet Inscriptio ve-

tus XCVI. apud Reinesium cl. 171.

ROMPEIAR. C. F. RVFAE

MATRI. TIRONIS

PROBA. ET. SANCTA.

CARA. SVIS. VIXIT.

V. 55. *in nudo arvo*] Ita Virg. Eclogâ 1. *filice in NUDA.*

v. 65.

At si fortè eadem est ulmo conjuncta marito, 69
 Multi illam agricolæ, multi accollere juvenci:
 Sic virgo dum intacta manet, tum inculta senescit:
 Cum par connubium maturo tempore adepta est,
 Cara viro magis, & minùs est invisa parenti.
 [Hymen ô Hymenæe, Hymen ades ô Hymenæe] 65
 At tu ne pugna cum tali conjuge virgo;
 Non æquum est pugnare, pater cui tradidit ipse,
 Ipse pater cum matre, quibus parere necesse est.
 Virginitas non tota tua est; ex parte parentum est.
 Tertia pars patri data, pars data tertia matri, 70
 Tertia sola tua est: noli pugnare duobus,
 Qui genero sua jura simul cum dote dederunt.
 Hymen ô Hymenæe, Hymen ades ô Hymenæe
 CAR-

O B S E R V A T I O N E S.

v. 65. *Hymen*] Achilles Statius|quiri, cum sermo juvenum ad
 admonuit hoc ~~etiam~~ deesse in|sponsam conversus ulterius proce-
 MSS. quod quidem censeo non re-|dat.

Argumentum ex Mureti Commentario.

Cum Aty in nemus Cybele sacrum venisset, magnâ comitum
 stipatus manu, furore correptus virilia sibi amputavit. Idem
 fecere ceteri quoque, qui cum eo venerant. Tum per aliquod
 tempus, ut mos factorum ferebat, munulisti obdormierunt.
 Expergescens Aty, cum ad se redisset, cepit lamentari
 conditionem suam, etiamque de repetendâ patriâ cogitabat:
 cum Cybele objecto leone tam ita perterritus, ut ab ultimo li-
 bore, quò jam processerat, iterum in membris opacitatem
 cumpulerit: abi omne reliquam vitæ spatium exegit.

Super alta vestus Aty celeri rate maria,
 Phrygium nemus citato cupide pede tetigit,
 Aditque opaca filvis rectissima loca Deæ:
 Stimulatus ubi furenti rabie, vagus animi
 Devoluit illa acutè sibi pondera silice. 5
 Itaque ut relictâ sensit sibi membra sine viro:
 Et jam recente terræ sola sanguine maculans,
 Niveis citata cepit manibus leve typanum,
 Typanum, tubam, Cybelle, tua, mater, initia.
 Quatientsque terga tauri teneris cava digitis, 10
 Canere hæc suis adorta est tremebûda comitibus:
 Agite, ite ad alta, Gallæ, Cybeles nemora simul,
 Simul ite, Dyndjmenæ dominæ vaga pecora,
 Alie-

OBSERVATIONES.

CARM. LXII. v. 5. *Devoluit*] dem testiculi veluti funiculis invo-
 Apriissimo verbo usus est, si qui-]luti; ut norunt Anatomes studiosi.

v. 13.

Aliena quæ petentes, velut exules, loca,
 Sectam meam exsecutæ, duce me, mihi comites 15
 Rapidum salum tulistis, truculentæque pelagi.
 Et corpus evirastis Veneris nimio odio.
 Hilarate excitatis erroribus animum.
 Mora tarda mente cedat: simul ite, sequimini
 Phrygiam ad domum, Cybelles Phrygia ad
 nemora Deæ.
 Ubi cymbalum sonat vox, ubi tympana reboant,
 Tibicen ubi canit Phryx curvo grave calamo,
 Ubi capita Mænades vi jaciunt edenigeræ,
 Ubi sacra sancta acutis ululatibus agitant,
 Ubi sævit illa Diæ volitare vaga cohors: 25
 Quò nos decet citatis celerare tripudiis.
 Simul hæc comitibus Atys cecinit nova mulier,
 Thiasus repente linguis trepidantibus ululat,
 Leve tympanum remugit, cava cymbala rectepant.
 Viridem citus adit Idam properante pede cho-
 rus.

30

Fu-

OBSERVATIONES.

v. 15. *duce me, mihi comites*] Tibul. Eleg. 6. l. 3.

*Neve neget quisquam ME DUCE
se COMITEM.*

v. 16. *truculentæque pelagi*] Quæ-
lia multa mari navæ patiuntur in
alto, ut loquitur divinus Maro.

v. 18. *Hilarate excitatis*] Post
Anapæstum hiatus relinquitur, &
Sinalæphe negligitur, ut constet
mensura versus.

v. 18. *excitatis erroribus*] Festi-
vis, & properis discursibus.

v. 21. *reboant*] Convenient ad-
modum, nam tympana è tauri ter-
go: reboare autem est vocem tau-
rorum imitari.

v. 23. *vi jaciunt*] Hinc frequen-
tativum *jaſſare*, quod nonnum-
quam ad superbiam pertinet; su-
perbi enim cervicem quassant.

G 4

Ho-

Furibunda simul anhelans, vaga vadit, animo
egens,

Comitata tympano Atys, per opaca nemora dux,
Veluti juvenea vitans onus indomita jugi.

Rapidæ ducem sequuntur Gallæ pede propero.

Itaque, ut domum Cybelles tetigere lassulæ, 35

Nimio è labore somnum capiunt sine Cerere.

Piger his labante languore oculos sopor operit.

Abit in quiete molli ravidus furore animi.

Sed ubi oris aurei Sol radiantibus oculis

Lustravit æthera album, sola dura, mare ferum, 40

Repulitque noctis umbras vegetis sonipedibus.

Ibi somnus exitum Atyn fugiens citus abiit.

Trepidantem eum recepit Dea Pasithea sinu.

Ita de quiete molli ravidâ sine rabie,

Simul ipsa pectore Atys sua facta recoluit, 45

Liquidâque mente vidit sine queis, ubique foret,

Animo æstuante rursus reditum ad vada retulit.

Ibi

OBSERVATIONES.

Horatius Sat. 5. l. i. de Messio scur-
râ cum Sarmiento iurgantes:

— Ridemus, & ipse

Messius, accipio, CAPUT & move:

O tua cornu.

Nâ fores exsulto frens, inquit,
quid faceres, cum

Sic mutillum miniscaris?

v. 36. sine Cerere.] Ovidius 10.

Metamorph. vers. 74. de Orpheo:

Squalidus in ripa CERERIS SI-

NE munere sedis.

Cura dolorque animi, lacrymaque
alimenta fuere.

v. 41. vegetis sonipedibus IVirgi-

lius interpres esto Æneid. 12.

Postera vix summos spargebat lu-
mine montes.

Orsa dies; cum primum alto segur-
gite tollunt.

Solis equi, lucemque elatis navibus
efflant.

Potuit elegantius?

2165.

Ibi maria vasta visens lacrymantibus oculis,
 Patriam adlocuta voce est ita mœsta miseriter
 Patria ô mea creatrix, patria ô mea genetrix, 50
 Ego quam miser relinquens, dominos ut herifugæ
 Famuli solent, ad Idæ tetuli nemora pedem:
 Ut apud (miser) ferarum gelida stabula forem,
 Et ut omnia earum adirem futibunda latibula:
 Ubi nam, aut quibus locis te posita, patria, fear? 55
 Cupit ipsa pupula ad te sibi dirigere aciem,
 Rabie ferâ carens dum breve tempus animus est:
 Egone à meâ remota hæc ferar in nemora domo?
 Patriâ, bonis amicis, genitoribus abero?
 Abero foro, palæstrâ, stadio, & gymnasiis? 60
 Miser ah miser querendum est etiam, atque
 etiam anime.

Quod enim genus figuræ est, ego non quod ha-
 buerim?

Ego puber, ego adolescens, ego ephœbus,
 ego puer,

Ego gymnasii sui flos, ego eram decus olei.

Mihi januæ frequentes, mihi limina tepida, 65

Mihi

OBSERVATIONES.

v. 65. *limina tepida*] Frequentiâ
 eorum, qui meam domum venti-
 tabant. Huc pertinet illud Cicero-
 nis ad Atticum Epist. 1. l. 1. Cum
 Romæ à iudicis forum refociliaris.
 Quod imitatus videtur Prudentius,

veterum elegantiarum studiosissi-
 mus, Hymno 2. *ref. sepianus* v. 498.

Refrixit ex illo die

Calvus Deorum surpion:

Plebs in sacellis rarior:

Christi ad tribunal curritur.

v. 66.

Mihi floridis corollis redimita domus erat,
 Linquendum ubi esset orto mihi Sole cubiculum.
 Egone Deū ministra, & Cybeles famula fenu? 70
 Ego Menas, ego mei pars, ego vir sterilis ero?
 Ego viridis algida Idæ nive amicta loca colā?
 Ego vitam agam sub altis Phrygiæ columinibus:
 Ubi cerva silviculrix, ubi aper nemo rivagus?
 Jam jam dolet, quod egi, jam jamque poenitet.
 Roscis ut huic labellis palans sonitus abis,
 Ibi juncta iuga resolvens Cybele leonibus, 75
 Geminas eorum ad aures nova nuntiat ferens,
 Lavumque pecoris hostē stimulans, ita loquitur:
 Agedū, inquit age ferox, i, face ut hinc furoribus,
 Face ut hinc furoris laetū reditum in nemora ferat,
 Mea liber ah nimis qui fugere imperia cupit. 80
 Age, cæde terga caudā: tua verbera patere:
 Face cuncta mugienti fremitu loca retonent:
 Rutilam ferox rorosa cervice quate jubam.

Ait:

OBSERVATIONES,

v. 66. *Mihi floridis corollis*] *Lundi* enim *ducebatur in Grecia* adolescentibus plurimos habere amatores, ut ait Corn. Nepos in *Præfatione*.

v. 69. *vir sterilis*] Spado, Eunuchus, cui matrimonium interceperat.

v. 72. *silviculrix*] Ita Phædrus fab. 4. l. 2. vocat *formam nemoralitricem*.

v. 74. *labellis palans sonitus abis*]

Valerius Aëdianus diversâ longē sensu eandem phrasim adhibuit in venustissimo quodam Epigramate:
Ditericum coner curam tibi, Pamphila, cordis;

Quid mihi abs te querenti, verba:
LABRIS ABSENT.

v. 83. *rorosa cervice*] Virgilius à Castulo, ut patet, xi l. 1. *Æcid.*

Sancius ille gravi venatione vulnere pectus

Tum:

Ait hæc mimæ Cybellæ, religatque iuga manu;
Ferus ipse se se adhortans rapidum incitat ani-
mum: 85

Vadit, fremit, refringit virgulta pede vago.
At ubi ultima albicantis loca litoris adit,
Tenerumque vidit Arva prope marmora pelagi:
Facit impetum. ille demens fugit in nemora fera.
Ibi semper omne vitæ spatium famula fuit. 90
Dea, magna Dea, Cybellæ, Didymi Dea domina,
Procul à meâ tuis sit furor omnis, hera, domo,
Alios age incitatos, alios age rabidos.

C A R M E N LXIII.

De Nuptiis Pelci, & Thetidos.

*Enarraturus poeta Pelci, ac Thetidos nuptias, creditur à tem-
pore, quo illas contigisse litteris traditum est, cum videlicet
Argonauta dux Jason ad vellus aureum repetendum Colchos
profelli fuit: idque homines astrahentes in errorem induxit,
ut perperam hoc opus inscriberent Argonautica. Deinde vi-
sionem Ariadna à Theseo relicta, quam in pulvinari Theti-
dæ ac uxoriam fuisse fingit, more Lycorum latissime perse-
quitur. Tandem ad propositum regressus, Parcarum vaticini-
um exponit de Achille nascituro.*

PELISCO quondam prognatæ vertice pinus
Dicuntur liquidas Neptuni nasse per undas
Pha-

O B S E R V A T I O N E S.

Tum demum motus animæ LEO: CARM. LXIII. v. s. prognatæ]
gondemur amantibus --- Genitrix in cacumine Pelci Thetis-
Excutiens CERVICETOROS --- liae montis. Horatius non abijt, qui
Ode

Phasidos ad fluctus, & fines Ætæos:
 Cum lecti juvenes Argivæ robora pubis
 Auratam optantes Colchis avertere pellem, 5
 Ausi sunt vada falsa citâ decurrere puppi,
 Cærule verrentes abiegnis æquora palmis:
 Diva quibus retinens in summis urbibus arces,
 Ipsa levi fecit volitantem flamine currum,
 Pineæ conjungens inflexæ texta carinæ. 10
 Illa rudem cursu prima imbuat Amphitriten.
 Quæ simul ac rostro ventosum proscidit æquor,
 Tor-

OBSERVATIONES.

Ode 14. l. 1. ita de navi:

Quamvis Pontica pinus

Silvæ filia nobilis

Jactes & genus, & nomen inutile.

v. 2. *nasse*] Supra c. 4. ubi phasellum laudat:

Neque ullius NATANTIS impetum trabis

Nequisset praterire --

Propertius tamen videtur tribuere natationem illis dumtaxat navibus, quæ scopulis occurrentibus colliduntur: Ita enim Eleg. 17. l. 2.

*An quisquam in mediis persolvit
 vota procellis,*

*Cum sæpe in portum fracta carina
 NATET?*

Cui ad stipulatur Ovidius Epist. Herus:

*Quod cupis, hoc nauta metuunt,
 Leandro, NATARE;*

Exitus hic fractis puppibus esse solet.

v. 3. *Phasidos ad fluctus*] Novè dictum de fluvio, quod maris proprium est.

v. 9. *currum*] Eidem metaphorsæ insistens Ovidius Eleg. 3. l. 1. Tristitium, navis gubernatorem aurigam appellavit:

*Sic, non quò voluit, sed quò rapit
 impetus unde,*

Aurigam video vela dedisserati.

Imò venti, quorum ope navigia feruntur, quandoque à poetis equi vocantur. Valerius Flaccus t. Argonautic.

— fundans se carcere Lati

*Thraces equi, Zephyrusque, &
 nocti contolor alas*

Nimborum cum prole Notus —

v. 11. *rudem cursu p. imbuat A.*] Idem Valerius eodem libro, de Triptolemo loquens:

*— ignavus Cereris què vomere
 terras*

IM-

Tortaque remigio spumis incanuit unda,
 Emergere feri candenti è gurgite vultus
 Equoreæ monstrum Nereides admirantes;
 Illâque, atque aliâ viderunt luce marinas
 Mortales oculi nudato corpore Nymphas
 Nutricum tenus exstantes è gurgite cano
 Tum Thetidis Peleus incensus fertur amore,
 Tû Thetis humanos non despexit Hymenæos,
 Tum Thetidi pater ipse jugandum Pelea sensit.
 O nimis optato sacrorum tempore nati
 Heroes salvēte, Deum genus; ô bona mater:
 Vos ego saepe meo vos carmine compellabo.
 Teque adeo eximie tædis felicibus aucte
 Thessaliæ columen Peleu, cui Jupiter ipse,
 Ipse suos Divum genitor concessit amores.
 Tene Thetis tenuit puicherrima Neptunine?
 Tene suam Thetys concessit ducere neptem,
 Oceanusque mari totum qui amplectitur orbem?
 Quæ simul optata finito tempore luces
 Advenere, domum conventu tota frequentat
 Thessalia: oppletur latanti regia coetu.

Dona

O B S E R V A T I O N E S.

IMBUT, & flava quercum dam-
navit arista.

v. 23. Ô bona mater] Recte Mu-
 retus hoc ait intelligendum de Ar-
 go navi, ex quâ, velut ex utero,
 tot clarissima capita prodierunt.
 Ita Virgilius Duracum equum

describens Æneid. 2.

scandis fatalis machina muros

Fesa armis

v. 32. conventu tota frequentat

Thessalia] Propertius Eleg. 5. l. 2.

Ad cuius jacuit Gracia TOT A fo-
 res.

v. 46.

Dona ferunt : præ se declarant gaudia vultu.
 Deseritur Scyros : relinquunt Phthiotica Tempe.
 Grajugenasque domos, ac moenia Larissæa
 Pharsalon coeunt, Pharsalia tecta frequentant.
 Rura colit nemo, mollescunt colla iuvençis :
 Non humilis curvis purgatur vinea rastro.
 Non glebam prono convellit vomere taurus.
 Non falx attenuat frondatorum arboris umbram :
 Squallida desertis rubigo inferitur aratris.
 Ipsius at sedes, quacumque opulenta recessit.
 Regia, fulgenti splendent auro, atque argento.
 Candet ebur solius, collucens pocula mente.
 Tota domus gaudet regali splendida gaza.
 Pulvinar verò Divæ geniale locatur.
 Sedibus in mediis, Indo quod dente politum
 Tincta tegit roseo conchylî purpura flico.
 Hæc vestis priscis hominum variata figuris
 Heroum, mirâ virtutes indicat arte.
 Namque fluentifono prospectans litore Diæ
 Thesea cedentem celeri cum classe tuetur.
 Indomitos in corde gerens Ariadna furores,
 Nec dum etiam se se, quæ visit, visere credit.
 Ut.

OBSERVATIONES.

v. 46. *Tota domus gaudet*. Mirus
 lepor. loquendi, qualis Horatii
 Ode 1. l. 4.
Ridet argento DOMUS —
 vide infra v. 284.

v. 55. *Nec dum etiam*. Isaacus
 Vossius ex antiquorum Codicum
 vestigiis ita legendû suspicatur, quæ
 lectio tamdiu retinenda est, quam-
 diu melior & certior non emerget.

Urpote fallaci quæ tunc primis excita somno
 Deserta mihi solam miseram se cernit arenâ.
 Immemor adjuvenis fugiens pollice vada remis,
 Irrita ventosæ linquens promissa procellæ:
 Quem procul ex algæ molis Minos ocellis,
 Saxea ut effigies bapchantis prospicit Evæ,
 Prospicit, & magnis curarum fluctuat undis,
 Non flavo retinens subridem vertice mitram,
 Non contexta levi velatum pectus amictu,
 Non tereti strophio luctantes vincta papillas
 Omnia quæ toto delapsa è corpore passim
 Ipsius ante pedes fluctus salis allidebant.
 Sed neque tû mitræ, neque tum fluitantis amictus
 Illa vicem curas, toto ex te pectore, Theseu,
 Toto animo, totâ pendebat perdita mente.
 Ah! misera, adhuc quam luctibus extenuat
 Spinosas Erycina ferens in pectore curas.
 Illâ tempestate ferox, & tempore Theseus
 Egredius curvis è litoribus Piræi
 Attigit injasti regis Gortynia recta.
 Nam perhibent olim crudeli peste coactam
 Androgeonæ poenas exsolvere cædis,

75

Ele-

OBSERVATIONES.

v. 61. Saxea ut effigies J Opera
 pretium, fuerit legere Ovidianam
 epistolam Aristæ ad Thesem,
 in qua piram pueri inventis in
 rationem Caribæ et eubæ hæc
 facit versiculus ille:

Quamque lapsi sedes, tum lapis ipsa
 sui.
 v. 73. Illa tempestate] Hæc enim
 vestem descripsit, nunc orditur
 narrationem.

v. 80.

Electos juvenes simul, & decus innuptarum
 Cecropiam solitam esse dapem dare Minotauris.
 Queis angusta malis cum moenia vexarentur, 80
 Ipse suum Theseus pro caris corpus Athenis
 Projicere optavit potius, quam talia Cretam
 Funera Cecropiæ ne funera portarentur.
 Atque ita nave levi nitens, ac lenibus auris,
 Magnanimum ad Minos venit, sedesque sua
 perbas. 85
 Hunc simul ac cupido conspexit lumine virgo
 Regia, quam suaves exspirans castus odores
 Lectulus, in molli complexu matris alebat;
 Quales Eurotæ progignunt flumina myrtos,
 Aurave distinctos educit verna colores: 90
 Non prius ex illo flagrantia declinavit
 Lumina, quam cuncto concepit pectore flammam.

Fun-

O B S E R V A T I O N E S.

v. 80. *Angusta mania*] Augurio condita, inquit Scaliger, & confirmat Enniano versu. Cave auctores legentibus *angusta*.

v. 82. *optavit*] Elegit, ut sæpe apud veteres; Livius unus fuerit satis l. 6. ab U. C. *Introductis in Senatum captivis, tum bello persequendos Tusculanos patres censuissent, Camilloque id bellum mandassent: adiutorem sibi ad eam rem unum peti: permissoque ut ex collegis OPTARET, quem vellet, contra spem omnium L. Furium optavit.* Hinc habemus l. 33.

Pandectarum Juris titulum 6. de **OPTIONE**, vel *electione legata*: ubi Ulpianus J. C. Leg. 2. initio sic eleganter: *Quotiens servi electio vel OPTIO datur, legatarius OPTABIT, quem velis.* Hæc autem omnia originem ducunt à Græco verbo *ἐπιλογαί*, idest *video*: qui enim optionem accipit, diligenter inspicere solet, utrum ex duobus propositis eligere conveniat.

v. 83. *funera ne funera*] Ita dies ne fastus erat ille, in quo prætori fari, seu jus dicere, non licebat.

v. 94.

Funditus, atque imis exarsit tota medullis,
 Heu miserè exagitans immitti corde furores.
 Sancte puer, curis hominū qui gaudia misces, 97
 Quæque regis Golgos, quæque Idaliū frondosum,
 Qualibus incensam jactastis mente puellam
 Fluctibus, in flavo sæpe hospite suspirantem!
 Quantos illa tulit languenti corde timores!
 Quantum sæpe magis fulgore expalluit auri! 100
 Cum sævum cupiens contra contendere monstrū,
 Aut mortē oppeteret Theseus, aut præmia laudis.
 Non ingrata, tamen frustra, munuscula Divis

Pro-

O B S E R V A T I O N E S.

V. 94. *imitti corde*] Immaturo, vers. 231.
 & nondum talibus assuetus.

V. 100. *magis fulgore expalluit auri*
 v.] Dat puellæ meruenti pallorem,
 sed aureum, & qui ad augendam
 formam conducit plurimum. In
 hanc sententiam duo insignia scrip-
 torum loca observavi, alterum
 Statii Papinii, alterum Silii Italici;
 quæ si expendas, non tam pomum
 pomo simile judicabis, quàm ipsa
 inter se. Nescias utrum plagii po-
 stules: vixit enim uterque Domi-
 tianæ temporibus. Prior igitur car-
 mine Lyrico ad Maximum Junium
 l. 2. Silvarum:

*Quando te dulci Latio remittens
 Dalmata montes? ubi Dite viso
 PALLIDUS fossor rediis, erutoque
 Concolor AURO.*

Posterior l. 1. de 2. bello Punico

— *Assur avarus*

*Inscribis lacerae telluris mergitur
 imis,
 Et redit infelix effosso concolor AU-
 RO.*

Si lis ad tribunal meum deferatur,
 pro Papinio sententiam pronun-
 ciens, fuit enim acrioris ingenii,
 & ad excogitandum promptioris,
 ut ex ejus operibus facile cognosci
 potest. Alter ille perpetuò langui-
 dus, Virgiliani poematis compi-
 lator, & planè ad aliorum imita-
 tionem compositus.

V. 103. *Non ingrata, tamen fru-
 stra*] Hoc vult Catullus; Ariadna
 Thesei periculum videns, contra
 immanissimum fratrem tendere
 parantis: frequenti se voto damna-
 bat, eaque superis daturam polli-

H

cc-

Promittens, tacito suspendit vota labello.
 Nā velut in summo quatiente brachia Tauro 105
 Quercum, aut conigeram sudanti cortice pinum
 Indomitus turbo contorquens flamine robur
 Eruit: illa procul radicibus exturbata
 Prona cadit, latēque, & cominūs obvia frangens:
 Sic domito seivum prostermit corpore Theseus 110
 Nequidquam vanis jactantem cornua ventis.
 Indē pedem sospes multā cum laude reflexit,
 Erra-

O B S E R V A T I O N E S.

tebatur, quibus unice delectati so-
 lent, puta nidorem thuris, & vi-
 ctimarum occisarum: ne scilicet
 carissimi capitis jacturam faceret,
 sed potius interempto Minotauro
 Theseus incolumis ad se rediret,
 cujus conjugio tandem frueretur.
 Sed hæc omnia frustra, fata enim,
 quæ in Jovem ipsum imperium
 exercent, partem voti ratam ha-
 buerunt, conjugii verò spem irri-
 tam fecerunt.

V. 104. *tacito suspendit vota label-
 la*] Ne scilicet desiderium proderet
 fraternæ mortis. Mirum, ut ait Jo-
 sephus Scaliger ad Tibullum, hanc
*veteribus superstitionem fuisse, ut
 semper taciti vota conciperent. Sed
 admiratio cesserit, si consideremus
 quænam sibi à superis expetere so-
 liti fuerint. Omitto Martialem
 l. 1. Epig. 40. Persium Sat. 2. Juve-
 nalem Sat. 10. ver. 280. quia mul-
 tis observati; Tibullum etiam,*

quem vide in cæce Eleg. 1. l. 2.
 Carm. 5. lib. 4. Sequentes dabo.
 Horatius lepidesimè Epist. 16. l. 1.
 de nebulo ne quodam:

*Vir bonus, omne forum quem spe-
 ctas, & omne tribunal,
 Quando cumque Deus vel porco, vel
 bove placeas,*

JANE PATER clarè, clarè cum
 dixit APOLLÒ,

*Labra movet metuens audisi: Pul-
 chra Læurnæ,*

*Damihī fallere, da jussum sanctum
 que videri:*

*Noctem peccasis, & fraudibus obvi-
 ce nubem.*

Ovidium 10. Metamorph. in fabellā
 Pygmalionis:

*Conspice, & timide: si Diū dane
 cum hæc gressis,*

*Sis canis optata (non ansus, ebur-
 nea virgo,*

*Dicere): Pygmalion, similis man-
 dixit, eburna.*

Pe-

Errabunda regens tenui vestigia filo:
 Ne labyrinthis è flexibus egredientem
 Tecti frustraretur inobservabilis error. 115
 Sed quid ego à primo digressus carmine plura
 Commemorem? lūquens genitoris filia vultum,
 Et consanguineæ complexum, ut denique matris,
 Quæ misera ingrata vixit perditâ relâ,
 Omnibus his Thesei dulcem præferret amor? 120
 Aut ut vecta ratis spumosa ad litora Divæ
 Aut ut eam tristi devictam lumina somno
 Liquerit immemori discedens pectore conjux?
 Sæpe illam perhibere ardenti corde furentem
 Clarificas imò fuisse è pectore voces: 125
 Aut tum prærupto tristem conscendere montes,
 Un-

OBSERVATIONES.

Petronius Sartyr agens de re nequissima: *Itaque timidissimo murmure votum feci, O, Domina, inquam, Petrus &c.* Quos Hispano sale perficit Seneca l. 2. de Beneficiis cap. 1. his verbis: *Vota homines parcius facerent, si palam facienda essent.* & l. 6. c. 38. *Quam multas sine voce, quæ etiam sibi fieri pudes t. quam pauca, quæ facere coram teste possimas t. denique Epist. 10. Nunc enim quanta dementia est hominum turpissima vota Dis insistentibus: si quis admoventi aurem, conscescens; & quod scire hominem volumus, Deo narrans. At nonnumquam secreto* vovebant veteres ob invidia me-

tum. Ovid. cit. r. Tristitum Eleg. 1. *Es T. CITUS socum, ne quis malus audias, opter, Sit mea lenta Cesare pena minor.* E contrario palam ad averendam suspicionem; quamobrem idem poeta l. 2. Artis versu 327. monet amantem sollicitum de puellæ valetudine: *Multa voce, sed euncta palam.* Hæc non ingrata viris eruditis fore confido.

v. 116. *Sed quid ego* Vidit Catullus errorem suum, sed amavit, ut mortalium omnium consuetudo est.

v. 126. *conscendere montes* Notanda locutio: *perhibens conscendere,*

Unde aciem in pelagi vastos protenderet ætus :
 Tum tremuli salis adversas procurrere in undas
 Mollia nudatæ tollentem tegmina furæ :
 Atque hæc extremis mœstâ dixisse querelis, 130
 Frigidulos udo singultus ore cientem :
 Siccine me patriis avectam, perfide, ab oris ,
 Perfide deserto liquisti in litore Theseu ?
 Siccine discedens neglecto numine Divûm
 Immemor ah devorâ domû perjurâ portas ? 135
 Nullane res potuit crudelis flectere mentis
 Consilium ? tibi nulla fuit elementia præsto ,
 Immite ut monstri vellet miscere pectus ?
 At non hæc quondam nobis promissa dedisti
 Voce : mihi non hoc miseræ sperare jubebas : 140
 Sed connubia læta , sed optatos hymenæos :
 Quæ cuncta ærii discerpunt irrita venti .
 Tum jam *NULLA* viro juranti femina credas ,
 Nulla viri speres sermones esse fideles :
 Qui , dum aliquid cupiens animus prægestit apisci, 145
 Nil metuunt jurare , nihil promittere parcunt ;
 Sed simul ac cupida, mentis satiata libido est ,
 Dicta nihil metuere , nihil perjurâ curant .
 Certè ego te in medio versantem turbine Ieri
 Eripui , & potius germanum amittere crevi , 150
 Quam

OBSERVATIONES.

quasi res agatur in præsentia . Sic enim ex animo Theseus juraverat ,
 infra , *procurrere* . sed summis tantum labris .

v. 140. *Voce*] *impetibus* , non v. 144. *esse*] *pro fore* .

Quàm tibi fallaci supremo in tempore deessem.
 Pro quo dilaceranda feris dabor, atribusque
 Præda, neque injectâ tumulabor mortua terrâ.
 Quænam te genuit solâ sub rupe leana?
 Quod mare conceptum spumantibus expulit
 undis?

Quæ Syrtis, quæ Scylla vorax, quæ vasta Cha-
 rybdis;

Talia qui reddis pro dulci præmia vitæ?
 Si tibi non cordi fuerant connubia nostra,
 Sæva quod horrebas prisci præcepta parentis,
 Attamen in vestras potuisti ducere sedes;
 Quæ tibi iucundo famularer serva labore,
 Candida permulcens liquidis vestigia lymphis,
 Purpureæve tuum consternens veste cubile.
 Sed quid ego ignaris nequidquâ conqueror auris
 Externata malo, quæ nullis sensibus auctæ
 Nec missas audire queunt, nec reddere voces?
 Ille autem prope jam mediis versatur in undis,
 Nec quisquam apparet vacuâ mortalis in algâ.

Sic

O B S E R V A T I O N E S.

V. 151. *supremo in tempore*] Cum
 periculum vehementius instaret;
in novissimo casu, ut alibi loquitur.

V. 159. *prisci*] Antiquæ severi-
 tatis, cui amores juvenum fasti-
 dium creant. Huiusmodi senes mo-
 roso graphicè describit Terentius
 Heautont. Act. 2. Sc. 1.

Quàm iniqui sunt patres in omnes
 adolescentes iudices,
 Qui æquum esse censent nos à pueris
 illic nasci senes;
 Neque illarum affines esse rerum,
 quas fert adolescentia!
 Ex sua libidine moderantur, nunc
 quæ est, non quæ olim fuit.

H 3

v. 170.

Sic nimis insulans extremo tempore lava
 Fors etiam nostris invidit questibus aures. 170
 Jupiter omnipotens, utinam ne tempore prius
 Gnoſſia Cætopiæ tetrigiſſent litora puppes
 Indomito nec dira ferens ſtipendia tauoi.
 Perfidus in Cretam religaſſet navita funem:
 Nec malus hic, celans dulci crudelia formâ 173
 Conſilia, in noſtris requieſſet ſedibus hoſpes!
 Nam quò me referam? quali ſpè perdita mita?
 Iſthmon, coſne petam montes, ah gurgite lato
 Diſcernens pontû truculentû ubi dividû equor?
 An patris auxiliû ſperem, queanne ipſa reliqui 180
 Reſperſum juvenem fraternâ cæde ſecuta?
 Conjugis an fido conſoler memet amore,
 Quine' fugit lentos incurvans gurgite remos? 181

Pra-

OBSERVATIONES.

v. 170. *noſtris invidit questibus aures*] Similliter Virgilius Ecloga 7. *Liber pampineas INVIDIT collibus umbras.*

utrobique pro *negavis*, vel *abſulis*.

v. 175. *celans dulci crudelia &c.*]

Narrat Svetonius, Neronem hominum crudeliſſimum *pulchro vul-*
tu fuiſſe, in ejus vitâ c. 31. Et quotidiano experimento diſcimus fronti non eſſe credendum. Verus philoſophus apud Joannem Stobæum ſerm. 63. eo nomine pulchritudinem laudat, quòd præ cæteris animi, fortunæque bonis, cognitu faciliffima ſit. Formoſum etenim uno

intuitu agnoſcimus, non item claris parentibus ortum, aut virtutè præditum, aut opulentum.

v. 177. *quò me referam?*] Italicè diceret: *A qual partito m'appiglio?*

v. 178. *Iſthmon*] Implicata eſt horum verſuum ſententia, & certè aliquod inſigne mendum ſub iis, quod ſine ope librorum MSS. colligere nequit.

v. 183. *incurvans gurgite remos*] Non quia re verà curvi ſint, ſed quia videntur, oculorum errore. Lucretius l. 4.

N. 118

Præterea litus solum, nullo insula recto;
 Nec parer egressus pelagi cingentibus undis. 185
 Nulla fugæ ratio, nulla spes: omnia muta,
 Omnia sunt deserta, ostentant omnia letum.
 Non tamen ante mihi languescunt lumina morte,
 Nec prius à fessio fecedens corpore fessus,
 Quàm iustâ à Divis exposcam pro dita multâ, 190
 Cælestumque fidem postremâ comprecet horâ.
 Quare facta virum multantes vindice poenâ
 Eumenides, quibus anguineo redimita capillo
 Frons expirantis præportat pectoris iras,
 Huc huc adventare, meas audite querelas, 195
 Quas ego, vâ miserâ, extremis proferre medullis
 Cogor inops, ardens, amenti cæca furore;
 Quæ quoniam verè nascuntur pectore ab imo,
 Vos nolite pati nostrum vanescere luctum:
 Sed quali solam Theseus me mente reliquit, 200
 Tali mente, Deæ, funestè seque, suosque.
 Has postquam moesto profudit pectore voces,
 Sup-

OBSERVATIONES.

*Non quæcumque supra rarem salis
 edita pars est.*

REMORUM, *multa est & resistit
 supernæ gubernæ:*

*Quæ demersa liquore oboritur, refracta
 claudensur.*

Omnia conparia, sursumque supi-

*Et reflexa prope in summa subare
 liquore.*

ubi vide interpretes.

V. 194. *From ex sp. prep. p. iras*]

Animi Speculum humana frons:
 hæc enim, ut ait Plinius l. 11. c. 37.

*visiva, hilaritatis, clementia,
 severitatis index. vide tamen supi-*

Supplicium sævis exposcens anxia factis :
Annuit invictō cælestum numine rector ,
Quo tunc & tellus , atque horrida contremue-
runt .

Equora, concussitque micantia sidera mundus .
Ipse autem cecā mentem caligine Theseus .
Confusus obliō dimisit pectore cuncta ,
Quæ mandata prius constanti mente tenebat :
Dulcia nec moesto sustollens signa parenti ,
Sospitem , & ereptum se ostendit visere portum .
Namque ferunt , olim clausis cum moenia Divæ
Lin-

OBSERVATIONES.

V. 204. *invictō numine* Ἀνικητοῦ
Jovē nobis describit, vel ἀδάμαστον.
Est autem perpetuum Epitheton,
ut *omnipotens*, *Saturninus*, & id ge-
nus multa. Quamvis non negave-
rim etiam aliis numinibus tribu-
tum. Id apparet vel ex Inscripta.
XXXIII. cl. x. apud Gruterum, quæ
hujusmodi est:

DEO
INVICTO

MITHRAB

C. LVCRETIVS. MNESTER

M. AEMILIUS. PHILETVS

SVM. MAG. ANNI. PRIMI

M. AEMILII. CHRYSANTI

D. S. D. D.

Epidē Lucianus initio Dialogi,
qui Timon seu μισάνθρωπος inscri-
bitur: Ω. Ζῆν φιλία, & ξένια, &
ἐπαίγε, & ἐφείσι, & ἀποδοτεῖς,
& ὄρκια, & περὶ τῶν σπέρμα, & ἐπὶ τῶν

δαπε, & εἰ τι ἄλλο ἐμβρούχεται, πο-
ρηταὶ καλῶς, & μάλιστα ὅταν ἀλο-
γῶνται πρὸς ἐμὲ. τίτε γὰρ αὐτοῖς
παλαιαῖον & γρηγορῶν & ὑπερπεριδε-
τὸ πῖπτοι & μέγας, & ἀνακληροῖς
τὸ πῶλως & ῥῶμα. Jupiter
Philiæ (idest amicitie præses)
hospitalis, sodalitie, domesticæ,
fulgurator, iurjurandice, νυκτογέ,
grandistrepe, & si quod aliud tibi
cognomen attolisi poeta tribuimus :
maximè cum hieant in versu. nam
cum illis in multinominis factus, car-
minis ruinam fulcis, metrique exple
hiatum. Sed mirum videri non de-
bet à Luciano poetas perstringi,
cum & gravissimos philosophos in
seemant producat usum populo
daturus, & barbaram Deorum affi-
dudē volat, quæ sibi risum excutiat.

V. 212. *mania Divæ* Ἀθῆνας in-
tutelā Palladis positas.

Linquentem gnatum ventis concrederet Ægeus,
 Talia complexum juveni mandata dedisse:
 Gnate mihi longâ jucundior unice vitâ, 215
 Gnate, ego quē in dubios rogor dimittere casus,
 Reddite in extremæ nuper mihi fine senectæ:
 Quâdoquidem fortuna mea, ac tua fervida virtus
 Eripit invito mihi te, cui languida nondum
 Lumina sunt gnati carâ saturata figurâ: 220
 Non ego te gaudens latanti pectore mittam,
 Nec te ferre sinam fortunæ signa secundæ:
 Sed primùm multas expromam mente querelas,
 Canitiem terrâ, atque infuso pulvere scedans:
 Indè infecta vago suspendam lintea malo, 225
 Nostros ut luctus, nostræque incendia mentis
 Carbasus obscurâ dicat ferrugine Iberâ.
 Quod tibi si sancti concesserit incola Itoni,
 Quæ nostrum genus, ac sedes defendere fretis
 Annuit, ut tauri respergas sanguine dextram: 230
 Tum verò facito, ut memori tibi condita corde
 Hæc vigeant mandata, nec ulla obliteret ætas:
 Ut simul ac nostros invisent lumina colles,
 Funestam antennæ deponant undique vestem,
 Candidaque intorti sustollant vela rudentes: 235
 Quam-

O B S E R V A T I O N E S.

v. 225. *infecta*] Tincta; indè in-
fectio.

v. 227. *ferrugine Iberâ*] Purpurâ
significanti, quam Propertius mi-

nium appellat Eleg. 2. l. 2.

Ut *Meosica* nix minio si certet
IBERO.

Quamprimùm cernens ut latâ gaudia mente
 Agnoscam, cum te reducem ætas prospera sistet.
 Hæc mandata prius constanti mente tenentem
 Thesea, ceu pulsæ ventorum flamine nubes.
 Aërium nivei montis, liquere, cacumen: 240.
 At pater, ut summâ prospectum ex arce petebat,
 Anxia in assiduos absûmens lumina fletus:
 Cum primùm inflati conspexit lintea veli,
 Præcipitem se se scopulorum è vertice jecit,
 Amisum credens immiti Thesea fato. 245.
 Sic funesta domus ingressus tecta paternâ
 Morre, ferox Theseus, qualem Minoidi luctum
 Obrulerat mente inmemori, talem ipse recepit:
 Quæ tamen ad spectans cedentem moesta carinâ.
 Multiplices animo volvebat saucia curas. 250.
 At parte ex aliâ florens volitabat Jacchus,
 Cum thiaso Satyrorum, & Nyssigenis Silenis,
 Te quarens, Ariadna, tuoque incensus amore:
 Qui cum alacres passim lymphatâ mente furebant:
 Evox bacchantes, evox capisa inflectentes. 255.

Ho-

OBSERVATIONES.

[243. inflati] Libentius dege- domus funesta genitoris interitu.
 rem infestis, quod sententia postulat. Sic autem dixit tecta domus, ut su-
 v. 246. paternæ morte] Male inter- pra. lintea veli.
 pungit Muretus post paternæ, & v. 251. florens] Ætate integrâ.
 peius explicat: Superbus, inquit, ab Eibul. Eleg. 4. l. 1.
 Minosaurum interfectum, Non hoc Solis æterna est Phæbo, Bacchoque
 vult Catullus, ac ita potius: The- iuvenius.
 seus ingenio ferox ingressus tecta consule obsecro nostras ad Carm. 17.
 (sup. v. 14. u. 257.

Horum pars testâ quarebant cuspide thyrsos,
 Pars è divulso jactabant membra juvento,
 Pars se se tortis serpentibus incingebant,
 Pars obscura cavis celebrabant orgia cistis,
 Orgia, quæ frustra cupiant audire profani. 166
 Plangebant alii proceris cympara palmis,
 Aut rereri tenues rinnitus ære ciebant.
 Multi raucis sonis efflabant cornua bombis,
 Barbaraque horribili stridebat tibia cantu.
 Talibus amplificè vestis decorata figuris, 167
 Pulvinar complexa suo velabat amictu.
 Quæ postquam cupide spectando Thessala pubes
 Expleta est, sanctis cepit decedere Divis.
 Hic quadis flatu placidum mare matutino
 Horrificans Zephyrus proclives incitat undas 170
 Aurorâ exoriente, vagi sub lumina Solis:
 Quæ tarde primum clementi flamine pulsa
 Procedunt, lenique sonant plangore cachinni:
 Post ventor crescente, magis magis increbescunt,

NOTÆ CRITICÆ

Pue-

OBSERVATIONES.

v. 257 è divulso jactabant mem-
 bra juvento] Furoris hujusmodi me-
 moria etiam Ovidiana i. Metamor.
 ubi de Bacchis Orpheum discerp-
 tibus:

Et primum attonitas stantibus
 vides cæcenas

Innumeras volucres, angustique
 agmine ferantur

Menades Orphei stantibus rapere

diabris:

Inde cruciatis vertuntur in Orphea
 dextris.

Et infra:

Quæ postquam rapere fera, cor-
 uaque minantur

DIVULSÆ bonæ: ad satisfac-
 ta recutitur.

valde placet lectio Scaligeri rapere
 bonæ.

Purpureâque procul nantes à huoc resurgunt: 275
 Sic tum vestibuli linquentes regia recta
 Ad se quisque vago passim pede discedebant.
 Quorum post abitum princeps è vertice Peltri
 Advenit Chiron portans silvestria dona. 280
 Nam quocumque ferunt campi, quos Thessalia
 magnis
 Montibus ora creat, quos præpter fluminis undas
 Aura parit flores tepidi fecunda Favoni,
 Hos indistinctis plexos tulit ipse corollis,
 Queis perousa domus jucundo risit odore
 Confestim Penæos adest, viridantia Tempe, 289
 Tempe, quæ silvæ cingunt superimpedentes,
 Minyasini linquens Doris celebranda choris,
 Crænona ærisonamque: tulit radicibus altas.
 Fagos, ac recto præceras stipite laurus,
 Non sine nutanti platano, fletuque sorore 290
 Flammari Phaëtonis, & æriâ cupressu.
 Hæc circum sedes latè contexta locavit,
 Vestibulum ut molli velatum fronde vireret.

Post

OBSERVATIONES.

V. 278. *Quorum post abitum*] A quemadmodum loquitur Virgilius
 mortalium discessu accedunt Semidei gratulantes: deinde Jupiter
 cum cœtu Deorum universo. observatione, ut sit, me præversis
 Achilles Staius.

V. 287. *Minyasini*] Thessalis nym-
 phis, quæ ita dictæ à Minyis Thes-
 salia populis.

V. 288. *radicibus*] Ab radice,

V. 293. *molli velatum fronde*] Pro-
 pert. Eleg. 3. l. 4.

*Flore sacella vago, verbosis com-
 pita VELO.*

v. 309.

Post hunc consequitur solerti corde Prometheus,
 Extenuata gerens veteris vestigia poenæ: 295
 Quam quondam filici restrictus membra catenâ
 Persolvit, pendens è verticibus præruptis.
 Indè pater Divùm sanctâ cum conjugè, natisque
 Advenit cælo, te solum, Phœbe, relinquens,
 Unigenamque simul cultricè môtibus hydri: 300
 Pelea nam tecum pariter soror aspernata est,
 Nec Thetidis tadas voluit celebrare iugales.
 Qui postquam nivèos flexerunt sedibus artus,
 Largè multiplici constructæ sunt dape mensæ.
 Cû interea infirmo quatientes corpora motu, 305
 Veridicos Parcæ ceperunt edere cantus.
 His corpus tremulum complectens undique vestis
 Candida, purpureâ Tyrios intexerat orâ.
 At roseo nivææ residebant vertice vittæ,
 Eternumque manus carpebant ritè laborem. 310

Læ-

O B S E R V A T I O N E S .

309. *A roseo*] Quid sit *roseus ver-*
tex in Parcis, p'anè fateor ignora-
 re: valde autem suspicor pro verâ
 & germanâ Catulli lectione ab im-
 pentis librariis notham esse confi-
 ctam. Scripsit sine dubio poëta:

Ambrosio nivææ residebant vertice
vittæ.

quod non intelligentes *ἀμύρον* ho-
 mines, vocem pessimè diviserunt,
 nonnullis litteris commutatis. Fa-
 vet nostræ conjecturæ vates Man-
 nianus, qui 1. *Æneidos* versu 407-

de Venere sic:

AMBROSIAE QUE comæ divinum
VERTICE odorem

Spirare —

ἀμβροσίᾳ Græcis est *immortalis*.
 Cur verò capillis Deorum potissi-
 mùm hoc epitheton tribuatur, si
 curiosè aliquis exquirat, paulò al-
 tius repetenda res est. Putabant ve-
 teres maximum vitæ robur in ci-
 nibus consistere, & propterea mo-
 rientis cuiuslibet comam Proserpi-
 næ forcipe attonderi: quod ab eo-
 dem

Læva colum molli lanâ retinebat amictam :
 Dextera tum leviter deducens fila supinis
 Formabat digitis : tum prono in pollice torquens.
 Libratum tereti versabat turbine fufum :
 Atque ita decerpēs æquabat sæper opus dens, 315
 Laneaque aridulis hærebant morfa labellis,
 Quæ prius in leni fuerant exstantia filo.
 Ante pedes autem candentis mollia lanæ
 Vellera virgati custodibant calathifci .
 Hæ tum clarifonâ pellentes vellera voce, 320.
 Talia divino fuderunt carmine fata ,
 Carmine , perfidiæ quod post nulla arguet ætas :
 O decus eximium magnis virtutibus augens ,
 Emathiæ columen Peleu , clariffime natu :
 Accipe , quod læta pandunt tibi luce forores, 325
 Veridicum oraculum : sed vos , quæ fata fequuntur ,
 Cur-

OBSERVATIONES.

dem Marone non est prætermiffum
l. 4. Æneid.

Sic ait, & deinde crinem, secas :
omnis & una

Dilapsus calor, atque in ventos vi-
ta recessit.

Imò non ante admovebatur culter jugulo victimæ, quàm ex eius capite aliquot seræ præscindatentur, ex eadem superstitione . Jure igitur optimo comæ Deorum, & Parcarum ambrosiæ, vocantur, ut poete quæ mortis novacula obnoxia non fuit.

v. 314. *Libratum*] Et istud mendose : legendum enim *vibratum*, quod est consortium. Virg. 12. Æn. — *sedare in pulvere crines.*

Fibras, calido ferro. —

v. 320. *pellentes, vellera voce*] Frustra fuit, qui emendant *pellentes*, nam Catullus ipse fungitur vice interpretis, cum toties incutiat : *Curritæ ducentes subtemina, curritæ fusi.*

Hortantur scilicet Parcæ, fufos ad currendum . Plaut. Aulul. *Deus mihi impulsor fuit, id est, horror.*

u. 332a

Currite ducentes subtemina, currite fusi.
 Adveniet tibi jam portans optata maritis
 Hesperus: adveniet fausto cum sidere conjux,
 Quæ tibi flexanimo mentē perfundat amore, 330
 Languidulosque paret secum conjungere somnos,
 Lavia substernens robusto brachia collo.
 Currite ducentes subtemina, currite fusi.
 Nascetur vobis expertus terroris Achilles,
 Hostibus haud tergo, sed forti pectore notus: 335
 Qui persæpe vago victor certamine cursus,
 Flammea prævertet celeris vestigia cerva.
 Currite ducentes subtemina, currite fusi.
 Non illi quisquam bello se conferet heros,
 Cum Phrygii Teucro manabit sanguine rivus: 340
 Troicaque obsidens longinquo mœnia bello
 Perjuri Pelopis vastabit tertius hares.
 Currite ducentes subtemina, currite fusi.

Ulixis

OBSERVATIONES.

v. 330. *flexanimo mentem p. a.*] Ita Pacuvius Hermionæ:

— *o FLEXANIMÆ,*

Atque omnium regina rerum vras.

v. 334. *Nascetur vobis*] Ante hunc versum legebatur in vulgatis tetrastichon, quod felici manu delirio Sciliger. Est autem hujusmodi:

Nulla domus sales umquam contem-
nis amores:

Nullus amor salis conjunctis fœdere
amantes:

Qualis ante Thaidi, qualis con-
cordia Peleo.

Currite ducentes subtemina, currite
fusi.

v. 337. *prævertet celeris vest. c.*] Achilles de se ipso apud Statium:

Pix mihi bisse nos annorum torserat
urbes

Vita rudis, volucres cum jam PRÆ-
VERTERE CERVOS,

Es Lepichuscegebas non pramisse
que CURSU

Telle sequi

v. 378.

Illius egregias virtutes, claraque facta
 Sæpe fatebuntur gnatorum in funere matres, 345
 Cum cinere incanos solvent à vertice crines,
 Putridaque infirmis variabunt pectora palmis.
 Currite ducentes subtemina, currite fusi.
 Namque, velut densas præsternens messor aristas
 Sole sub ardenti flaventia demetit arva: 350
 Trojugenùm infesto prosternet corpora ferro.
 Currite ducentes subtemina, currite fusi.
 Testis erit magnis virtutibus unda Scamandri,
 Quæ passim rapido diffunditur Hellesponto:
 Cujus iter cæsis angustans corporum acervis, 355
 Alta tepefaciet permistâ flumina cæde.
 Currite ducentes subtemina, currite fusi.
 Denique testis erit morti quoque reddita præda:
 Cum teres excelso coacervatum aggere bustum
 Excipiet niveos perculsæ virginis artus. 360
 Currite ducentes subtemina, currite fusi.
 Nam simul ac fessis dederit fors copiam Achivis,
 Urbis Dardaniæ Neptunia solvere vincla:
 Alta Polixeniâ madefient cæde sepulcra;
 Quæ, velut ancipiti succumbens victima ferro, 365
 Projiciet truncum submisso poplite corpus.
 Currite ducentes subtemina, currite fusi:
 Quare agite optatos animi conjungite amores,
 Accipiat conjux felici fœdere Divam,
 Dedatur cupido jamdudum sponsa marito. 370
 Currite ducentes subtemina, currite fusi.

Non

Non illam nutrix orienti luce revisens,
 Hesterno collum poterit circumdare filo.
 Currite ducentes subtemina, currite fusi.
 Anxia nec mater discordis moesta puellæ 375
 Secubitu, caros mittet sperare nepotes.
 Currite ducentes subtemina, currite fusi.
 Talia præfantes quondam felicia Pelci
 Carmina divino cecinerunt omine Patre.
 Præfantes nâque ante domos invisere castas 380
 Sapius, & se se mortali ostendere coetu.
 Cælicolæ nondum spretâ pietate solebant.
 Sæpe pater Divûm templo in fulgente revisens,
 Annua dum festis venissent sacra diebus,
 Conspexit terrâ centum procurrere currus. 385
 Sæpe vagus Liber Parnassi vertice summo
 Thyadas effusis evantes crinibus egit:
 Cum Delphi totâ certatim ex urbe ruentes
 Acciperent læti Divum fumantibus aris.
 Sæpe in letifero belli certamine Mavors, 390
 Aut rapidi Tritonis hera, aut Rhamnusia virgo
 Armatas hominum est præfens hortata catervas.
 Sed postquam tellus scelere est imbuta nefando,
 Justitiamque omnes cupidâ de mente fugarunt:

Per-

OBSERVATIONES.

v. 373. *Hesterno poterit.* Cervicis torias, quod sensit Douza Pater in
 quâ vim venæ à coitu intumescit re so- quodam carmine ad Hauteim
 lent, ut observant Scaliger, & Me- v. 380. *Præfantes.* Vide Propert-
 curialis: vel ob morfiunculas ama- rium Eleg. 11. l. 3. à versu 41.

I

v. 404

Perfudere manus fraterno sanguine fratres : 395
 Destitit extinctos natus lugere parentes :
 Optavit genitor primævi funera nati,
 Liber ut innuptæ poteretur flore novercæ :
 Ignaro mater subternens se impia nato ,
 Impia non verita est Divos scelerare Penates: 400
 Omnia fanda , nefanda malo permista furore
 Justificam nobis mentem avertère Deorum .
 Quare nec tales dignantur visere coetus ,
 Nec se contingi patiuntur lumine claro .

CARMEN LXIV.

*Opusculum de comâ Beronices inter fraterna mortis
 mærores absolutum Orsalo mittit .*

ET si me assiduo confectum cura dolore
 Sevocat à doctis , Orsale , virginibus :
 Nec potis est dulces Musarum expromere fetus
 Mens animi . tantis fluctuat ipsa malis :

(Nam .

OBSERVATIONES.

v. 404. *lumine claro*] Huc perti-
 net Actæonis fabula , qui cum Dia-
 nam lavantem imprudens aspexis-
 set , mutatus est in cervum , & à
 propriis canibus misère disceptus .
 Pii tamen homines etiam corrupto
 sæculo Deos nonnumquam impu-
 ne viderant , veluti Æneas Virgi-
 lian us patriâ procumbente . Utor

cuius testimonio :

*Cum mihi se , non ante oculis tam
 clara , videndam*

*Obtulit , & pura per noctem in lu-
 ce resulsis*

*Alma parens , confessa Deam , qua-
 lisque videri*

Calicis , & quænta soles —

CARM.

(Namque mei nuper Lethæo gurgite fratris 5
 Pallidulum manans alluit unda pedem,
 Troia Rheteo quem subter fitore tellus
 Ereptum nostris obterit ex oculis.

* * * * *

Numquam ego te vitâ frater amabilior 10
 Aspiciam posthac? at certè semper amabo,
 Semper mœsta tuâ carmina morte canam:
 Qualia sub densis ramorum concinit umbris
 Daulias, absumpti fata gemens Ityli.)
 Sed tamen in tantis moeroribus, Ortale, mitto 15
 Hæc excerpta tibi carmina Battiadæ:
 Ne tua dicta vagis nequidquam credita ventis
 Effluxisse meo fortè putes animo:
 Ut massum sponsi furtivo munere malum
 Procurrit casto virginis è gremio, 20
 Quod miseræ oblata molli sub veste locatum,
 Dum adventu matris profilit, excutitur,
 Atque illud prono præceps agitur decursu:
 Huic manat tristi conscius ore rubor.

CAR-

OBSERVATIONES.

CARM. LXIV. v. 9. Hic inepti Sed Critici doctiores expunxerunt,
 homines versiculum spurium sup-
 posuerant: jussēruntque illuc redire, unde
 malum pedem tulerat. Deest igi-
 tur legitimus.
*Alloquer. audiero namquam tua
 verba loquentem?*

Elegia de Comâ Beronice.

Beronicæ Ptolemai Evergetis Ægyptiorum regis conjux & foror, viro adversus Assyrios proficiscente, comam suam Veneri vorvit, si maritus re-prospere gesta sospes, & victor domum redisset. Cum autem omnia e sententiâ evenissent, votique fidem, comâ in ade Veneris appensâ, Regina solvisset, ea postridiè non apparuit. Quapropter ambobus conjugibus juxta mœrentibus Conon percelebris Astronomus persuasit comam à superis in cælum sublatam, ibique novum fidus fallam. Hoc autem ibem a prior Callimachus versu tractavit, ex quo Catullus ista desumpsit, ut non obscure colligitur ex Elegiâ precedenti.

OMnia qui magni dispexit lumina mundi,
 Qui stellarum ortus comperit, atque obitus ::
 Flammeus ut rapidi Solis nitor obscuretur,
 Ut cedant certis sidera temporibus,
 Ut Triviam furtim sub Latmia saxa relegans, &
 Dulcis amor gyro devocet aërio :
 Idem me ille Conon cælesti lumine vidit.
 E Beroniceo vertice cæsariem.
 Fulgentem clarè : quam multis illa Deorum,
 Lævia protendens brachia, pollicita est, 10
 Quâ rex tempestate, novo auctus Hymenæo
 Va-

OBSERVATIONES.

CARM. LXV. v. 9. multis Deorū] Addo ego, Æsculapio Pergamum
 Observavit Starius ex vetusto Persii usque missam in aureâ pyxide cæ-
 Scholiaste, cirros, seu τὸς σπῆρος cæsariem Flavii Earini, quod testa-
 tis numinibus consecratos fuisse. tur Papinius l. 3. Sil v. arm. 4.

Vastatum finēs juerat Assyrios,
 Dulcia nocturnæ portans vestigia rixæ,
 Quam de virgineis gesserat exuviis.
 Estne novis nuptis odio Venus? anne parentū 15
 Frustrantur falsis gaudia lacrymulis,
 Uberrima thalami quas intra limina fundunt?
 Non, ita me Divi, vera gemunt, juverint.
 Id mea me multis docuit regina querelis,
 Invisente novo prælia torva viro. 20
 At tu non orbem luxuri deserta cubile,
 Sed fratris cari flebile dissidium,
 Cum penitus mœstas exedit cura medullas;

U:

O B S E R V A T I O N E S.

V. 12. *Refectum finēs iuvenat*] Cum hæc attentè considero, venit in mentem loci cuiusdam Virgiliani pessimè ab interpretibus accepti, qui sic habet 1. *Æneidos*:

Antenor potuit mediis elapsus Achivis

Illyricos penetrare sinus, atque intima tutus

Regna Liburnorum, & fontem superare Timæi:

Unde per ora novem vasto cum murmure montis

IT MARE PRORUPTUM, & pelago premittitur arua sonanti.

Adrianus Turnebus litterarum sui ævi facile princeps, existimavit hoc dictum à Virgilio Græcorum imitatione, qui & ipsi flumina maris nomine interdum appellant,

confirmatque Nicandri testimonio. Sed, ignoscant mihi tanti viri magis, non est necesse confugere ad occultiora, quando clarius explicatio se oculis objicit. Quis enim vel Grammaticis rudimentis imbutus non statim explicet, unde *Timæi* per novem ora, cum magno montis murmure, is ad mare prorumpendum? eâ ratione, quâ Catullus dixit *vastatum finēs*, pro *ad finēs vastandos*. At sæpe id evenit, ut qui multarum lectionis famam aucupatur, à mente bonorum auctorum quam longissime abeant, in eosque mera somnia comminiscantur.

V. 23. *Cum*] Pro *quandoquidem*, ut apud Tibul. Eleg. 5. l. 2.

Es faveo morbo, CUM jureat ipse dolor.

Ut tibi nunc toto pectore sollicita
 Sensibus ereptis mens excidit atqui ego certe 25
 Cognoram à parvâ virgine magnanimitatem.
 Anne bonum oblita es facinus, quod regium
 adepta es

Conjugium? quod non fortior aut sit alis?
 Sed sum moesta viri mittens quæ verba locuta es!

Jupiter, ut tereti lumina sæpe manu! 30
 Quis te mutavit tantus Deus? an quod amantes
 Non longè à caro corpore abesse volunt?

At quæ ibi, proh, cunctis pro dulci conjugè Divis
 Non sine taurino sanguine pollicita es,
 Si reditum tetulisset is, aut in tempore longo 35

Captam Asiam Ægypti finibus adjiceret!
 Queis ego pro factis cælesti reddita cætu
 Pristina vota novo munere dissolvo.

Invita, ô regina, tuo de vertice cessi,
 Invita. adjuro teque, tuumque caput, 40
 Digna ferat, quod si quis inaniter adjuravit.

Sed qui se ferro postulet esse parem?
 Ille quoque eversus mons est, quem maximû in oris
 Progenies Phthiæ clara supervehitur:

Cum Medi peperere novum mare: cumque

ju-

OBSERVATIONES.

v. 37. *cælesti reddita cætu*] Ita su- qui maternum genus ducebat ab
 pra carm. 63. *mortali ostendere cætu*. Achille Phthio Græcorum fortissi-
 v. 44. *Progenies Phthiæ*] Mace- mo. Vide Cyprium l. 4. c. 6. Vel-
 donum reges Alexandri successores, lejum Paterculum l. 1.

v. 52.

juventus

45

Per medium classi barbara navit Athon.
 Quid facient crines, cum ferro talia cedant?
 Jupiter, ut χαλὺβας omne genus pereat:
 Et qui principio sub terrâ quærere venas
 Institit, ac ferri frangere duritiem! 50
 Abruptæ paulò ante comæ meæ sata sorores
 Lugebant, cum se Memmonis Æthiopis
 Unigena impellens nitantibus aëra penois
 Obtulit Arfinoës Chloridos ales equus;
 Isque per ætherias me tollens advolat umbras, 55
 Et Veneris casto collocat in gremio.
 Ipsa suum Zephyriis cò famulum legarat,
 Gnata Canopiis incosa litoribus
 Ludit ubi, vario ne solum in lumine cæli,
 Aut Ariadneis aurea temporibus 60
 Fixa corona foret, sed nos quoque fulgeremus

Do-

OBSERVATIONES.

V. 52. *Memmonis Æthiopis unig.*] uxor. Scaliger. hæc abunde.
 Pegasus eadem natus matre, quâ
 Memmon Æthiops: licet alii fa-
 bulatores æternam tradant è sangui-
 ne Medusæ, cujus caput Perseus fal-
 cato ense reciderit. Sed quid fabu-
 lis inconstantius?

V. 54. *Arfinoës Chloridos*] Hic se-
 mel monitum lectorem volo, Arsi-
 noëa Beronices matrem cultam
 fuisse apud Ægyptios nomine Ch-
 loridis, & Veneris: Chloris autem
 Zephyriis dicitur, quia Zephyri

V. 58. *litoribus ludir*] Talem des-
 cribit Medicam Valerius Flaccus l. 5.
 Argonau.

— *fluvios, ripamque petebas*
Phæsidis, aequali Scythidum co-
misante cæteris.

Floræ per uerni qualis iuge duxit
Hymetti,

Aut Sicania sub roga choros, hinc
gressibus hærens

Palladas, hinc casta Proserpine
iuncta Diava.

I 4

v. 66.

Devotæ flavi verticis exuviæ.

Vuidulo à flatu cedentem ad templa Deum me
Sidus in antiquis Diva novam posuit.

Virginis & sævi contingens namque Leonis 65
Lumina, Callistoe juncta Lyncæonæ,

Vertor in occasum tardum dux ante Booten,
Qui vix ferò alto mergitur Oceano.

Sed quamquã me nocte premunt vestigia Divum,
Luce autem canæ Tethyi restitutor : 70

(Pace tuâ fari hæc liceat Rhamnusia virgo:

Namque ego non ullo vera timore tegam :
Non si me infestis discerpant sidera dictis,

Condita quin veri pectoris evolam .)

Nō his tam lætor rebus, quàm me absorte sēper, 75
Absorte me à dominæ vertice discrucior.

Quicum ego, dum virgo quondam fuit, omni-
bus expers.

Unguentis, murrhæ millia multa bibi.
Nunc vos, optato quæ junxit lumine tæda

Nōn post unanimis, corpora, conjugibus : 80
Tradite nudantes rejectâ veste papillas,

Quâ jucunda mihi munera libet onyx :
Vester onyx, casto petitis quæ jura cubili.

Sed:

OBSERVATIONES.

v. 66. *Callistoe*] Ita excudendum
curavimus ab Græco *Καλλιστώ*, mo-
nente Scaligero, qui negat *Callisto*
dici posse tertio casu : inflectitur

enim, ut Dido, Didus, Didoni,
Dido.

v. 79. *optato lumine*] Die votis
omnibus expetitâ. sic infra *festis la-*
minibus.

r. 22a

Sed quæ se impuro dedit adulterio,
 Illius ah mala dona levis bibat irrita pulvis: 85
 Namque ego ab indignis præmia nulla peto.
 Sed magis, ô nuptæ, semper concordia vestras,
 Semper amor sedes inolat assiduus.
 Tu verò, regina, tuens cum sidera, Divam
 Placabis festis luminibus Venerem: 90
 Sanguinis expertem non siveris esse tuam me,
 Sed potius largis affice muneribus.
 Sidera cur retinent? utinam coma regia fiam!
 Proximus Hydrochoi fulgeret Oarion.

C A R M E N LXVI.

Januam cujusdam mulieris inducit cum viatoribus colloquentem, dominæque suæ flagitia & scelera per ambages memorantem.

V I A T O R E S.

O Dulci jucunda viro, jucunda parenti,
 Salve, teque bonâ Jupiter auctet ope,
 Janua, quam Balbo dicunt servisse benignè
 Olim, cum sedes ipse senex tenuit:

Quam-

O B S E R V A T I O N E S.

v. 90. *Venerem*] Arfinoën matrem tuam.

v. 94. *Proximus Hydrochoi*] Hoc vult Catullus: Dummodò in capite Beronices iterum sedeam, perturbetur ordo siderum, & disjun-

ctissima quæque simul coëant: nihil ad me attinet. Similis concessio illa pastoris morituri apud Virg. in Pharmaceutriâ. *Omnia vel medium fiant mare.* Quod si Critici animadvertissent, minùs profectò à scopo aberrassent.

CARM.

Quamque ferunt rursus voto servisse maligno, 5
 Postquam est porrecto facta marito sene.
 Dic agedum nobis, quare mutata feraris
 In dominum veterem deseruisse fidem..

J A N U A.

Non (ita Cæcilio placeam, cui tradita nunc sum).
 Culpa mea est, quamquam dicitur esse mea. 10.
 Nec peccarum à me quicumque potest dicere quid-
 quam

* * * * *

Quin quacumque aliquid reperitur non bene factum,
 Ad me omnes clamant: Janua, culpa tua est..

V I A T O R E S.

Non istuc satis est uno te dicere verbo, 15;
 Sed facere, ut quisvis sentiat, & videat..

J A N U A.

Qui possum? nemo quærit, nec scire laborat..

V I A T O R E S.

Nos volumus: nobis dicere ne dubita..

J A N U A.

Primum igitur, virgo quod fertur tradita nobis,

Fal-

O B S E R V A T I O N E S.

CARM. LXVI, v. 8. *In dominum veterem*] Fortasse, quod moechos intro admitteret.

v. 12. Non tot ornatus Vertum-
 no fuerunt, quos huius versiculi
 lectiones à plerisque conceptæ sunt,
 quem propterea delendum censui-
 mus: constat enim obtrusum à
 correctoribus, lacuna in agrè scien-

tibus. Scaliger ex hoc persuadere
 contendit, Catullum Quinti præno-
 mine appellatum; sic autem legit:
Verum isti populi nenia, Quinte,
facit.

Sed fragili nimium tibicine opinio-
 nem suam fuleit, ut quisque nullo
 negotio videre potest, cum viatores
 januam interrogent, non poeta ipse.

u. 29.

Falsum est. non quî illam vir prior attigerit , 20
 Languidior tenerâ cui pendens sicula berâ
 Numquam semediam sustulit ad tunicam :
 Sed pater ille sui nati violasse cubile
 Dicitur , & miseram conscclerasse domum :
 Sive quòd impia mens cæco flagrabat amore , 25
 Seu quòd iners sterili semine natus erat :
 Et quærendum unde unde foret nervosius illud ,
 Quod posset zonam solvere virgineam .

V I A T O R E S .

Egregium narras mirâ pietate parentem ,
 Qui ipse sui nati imminxerit in gremium. 30

I A N U A .

Atqui non solum hoc se dicit cognitum habere
 Brixia Chinæ supposita speculæ :
 Flavus quam molli percurritumine Mela :
 Brixia Veronæ mater amata meæ :

Sed

O B S E R V A T I O N E S .

v. 20. attigerit] Devirginaverit ,
 vel quoquo modo corrupevit . Ti-
 bul. Eleg. 7. l. 1.

Parcite , quam custodis Amor ,
 violare puellam :

Ne pigeat magno post didicisse
 mala.

ATTIGERIS. Labenne spes etc.

v. 21. Languidior tenera berâ] Pa-
 ri omnino metaphorâ usus est Ar-
 biter in re simili :

Ter corripui terribilem manu bi-
 pennem ,

Ter LANGUIDIOR coliculi tepente

thyrsu

Ferrum nimis , quod tropido male
 dabat usum .

v. 32. Brixia Chinæ supposita spe-
 cula] Populus Brixientis è speculâ
 Chinæâ prospectiensi ; quod ne quî s
 temerè à me affirmari existimet ,
 Ovidium audiat , qui epistolâ Lean-
 dri unice Catullum illustrat :

Ascensusus eram : nisi quòd , cum
 vincula proræ

Solveres , IN SPECULIS omis

Abydos eras .

nimirum populus Abydenus .

Sed de Posthumio, & Corneli narrat amore, 35

Cum quibus illa malum fecit adulterium.

Dixerit hicaliquis: Quirai isthæc Janua nosti,

Cui numquam domini limine abesse licet,

Nec populum auscultare: sed huic suffixa tigillo

Tantum operire soles, aut aperire domum? 40

Sæpe illam audiui furtivâ voce loquentem

Solam consciolis hæc sua flagitia,

Nomine dicentem, quos diximus: utpote quæ mî

Speraret nec linguam esse, nec auriculam.

Præterea addebat quemdâ, quem dicere nolo 45

Nomine, ne tollat rubra supercilia.

Longus homo est, magnas cui lites intulit olim

Falsum mendaci ventre puerperium.

CAR-

O B S E R V A T I O N E S.

V. 44. *nec linguam esse, nec auriculam*] Sed spes illam sua frustra-
ta est, nam ut verissimè Juvena-
lis 9. Sat.

— *servi ut taceant, jumenta lo-*
quentur,

Es canis, & posses, & marmora —

V. 47. *Longus homo est*] *Insuffici-*
mus, ut alibi loquitur, & cui nulla
in tam magno corpore mica salis.
Persius quoque *ingentem* hominem
pro bardo videtur posuisse in calce
Sat. 5.

Dixeris hæc inter varicosos Centu-
riones :

Continuò crassum ridet Vulpinius
ingens,

Et centum Græcos curso centusse
licetur.

& supra versu 95.

Sambucam citius caloni aptaveris
alto.

servi enim lignarii artis musicæ
penitus ignari.

CARM.

C A R M E N L X V I I .

Ad Manlium .

De Antonii Mureti Argumentum .

Pulcherrima omnino hac Elegia est , atque haud scio , an ulla pulchrior . in omni Latina lingua reperiri queas . Nam & dictio purissima est : & mira quadam affectuum varietate permixta oratio : & tot ubique aspersa verborum , ac sententiarum lumina , ut ex hoc uno poemate perspicere liceat , quantum Catullus ceteris in hoc genere omnibus praestare poteris , si vim ingenii sui ad illud excolendum contulisset . Primum enim quod Manlius in duris , atque acerbis rebus suis , ea quae sibi solatio forent , ab ipso potissimum petere volueris , gratam sibi esse affirmat illam amicis significacionem . Cum autem illo duorum generum munera peteres , Musarum videlicet , & Veneris ; ostendis neutrum à se praestari posse ; quod è fratris sui morte tantum dolorem hauseris , ut earum rerum studia ipsi penitus ex animo exciderint . Postremo beneficia à Manlio apud se posita elegantissimis versibus commemoras , atque fausta , feliciaque omnia à Diis immortalibus comprehensas .

Q Uod mihi fortunâ , casuque oppressus acerbò
 Conscripturn hoc lacrymis mittis epistolum ,
 Naufragû ut ejectum spumantibus æquoris undis
 Sublevem , & à mortis limine restituum ,
 Quem neque sancta Venus molli requiescere
 somno

5

De-

O B S E R V A T I O N E S .

CARM. LXVII. v. 5. *mollire*
quiescere somno] Indè adagium .
somno mollire , ad molliorem quid
 significandum . Virg. Eclogâ 7 .
Muscosi fontes , & SOMNO MOL-
LIOR herba .

Ante illum verò Theocritus id. 5.

ἢ μὴ ἀπαιδὸς τε , & ἀπὸ τοῦ
 τοῦ πικροῦ
 Αἴν' ἐνδὸς ὕπνου μαλακώτερον —
 Corâ hic pelles agninas , & lanas
 calcabis ,
 SOMNOS MOLLIOR —
 Et sanè nihil infirmius hamine
 dor-

Desertum in lecto cœlibe perpetitur,
 Nec veterum dulci scriptorum carmine Musæ
 Oblectant, cum mens anxia pervigilet :
 Id gratum est mihi, me quoniam tibi ducis amicū,
 Muneraque & Musarū hinc petis, & Veneris. 10
 Sed tibi ne mea sint ignota incommoda Manli,
 Neu me odisse putes hospitis officium :
 Accipe queis merfer fortunæ fluctibus ipse,
 Ne amplius à misero dona beata petas.
 Tēpore quo primū vestis mihi tradita pura est, 15
 Jucundum cum ætas florida ver ageret,
 Multa satis lusi : non est Dea nescia nostri,
 Quæ dulcem curis miscet amaritiem..
 Sed totum hoc studium luctu fraterna mihi mors.
 Abscidit. ô misero frater adempte mihi ! 20
 Tu mea, tu moriens fregisti commoda, frater :
 Tecum unâ tota est nostra sepulta domus ::

Om--

O B S E R V A T I O N E S.

dormiente; nervis enim resolutis, veluti cadaver aut saxum, minimo impulsu labitur, & in quamcumque partem vacillans fertur. Vel hoc epithetum somno tribuitur *μυρτυρηνός*, quia scilicet soporis causa sit humor quidam pinguis cerebrum obnubens, ut Philosophi ferè sentiunt. Aut denique Somnus ipse Deorum ignavissimus innuitur, cujus venustam descriptionem dabit Ovidius l. 11. Metamorphi.

V. 15. *vestis mihi tradita pura est*]

Toga virilis, quæ unicolor: cum vestis puerorum limbo purpureo prætexta esset. *Purus*. Latinis est *ἁμωρ*: hinc *argentum purum*; id est læve, nullisque emblematis insignis, quod minoris pretii: *pura scilicet* eadem acceptione:

V. 18. *dulcem amaritiem*] *γλυκύπικρον* vocat Musæus v. 166. de amoribus Hérus & Leandri, & Franciscus Petrarca frequentissimè: *dolce amaro*.

Omnia tecum unâ perierunt gaudia nostra,
 Quæ tuus in vitâ dulcis alebat amor.
 Cujus ego interitu totâ de mente fugavi 25
 Hæc studia, atque omnes delicias animi.
 Quare, quod scribis Veronæ turpe Catullo
 Esse: quòd hîc quisquis de meliore notâ
 Frigida deserto tepescit membra cubili:
 Id, Manli, non est turpe: magis miserum est. 30
 Ignosces igitur, si, quæ mihi luctus ademit,
 Hæc tibi non tribuo munera, cum nequeo.
 Nam quòd scriptorum non magna est copia
 apud me,
 Hoc fit, quòd Romæ vivimus. illa domus,
 Illa mihi sedes, illic mea carpitur ætas: 35
 Huc una è multis capsula me sequitur.
 Quod cum ita sit, nolim statuas me mente malignâ
 Id facere, aut animo non satis ingenuo,
 Quòd tibi non utriusque petiti copia facta est.
 Ultrò ego deferrem, copia si qua foret. 40
 Non

OBSERVATIONES.

v. 28. de meliore nota] Primâ nobilitate. Quòd autem Lesbia dare consuevisset viris principibus, habemus ex carmine 58. supra:
 Nunc in quadrivitis, & angipontis,
 Glubis magnanimas Remi nepotes.
 v. 38. non est turpe, magis miserum est] Quæ vitio nostro non accidunt incommoda, ea potius infamia, quam flagitia, dici merentur.

Optimè Phædrus fab. 11. l. 3.
 Sed quid fortune, stulte, delictum arguis?
 ID demum est homini TURPE, quod meruit pati.
 Magis pro potius lego apud Valerium Flaccum 1. Argonaut. v. 74. quem sic cum Caspares Barthio potarum Epicorum principem dixeris post Virgilium, æquissimam potèd

Non possum reticere, Deæ, quâ me Allius in re
 Juverit, aut quantis juverit officiis
 Ne fugiens sæclis obliuiscens ætas
 Illius hoc cæcâ nocte tegat studium.
 Sed dicam vobis. vos porro digite multis
 Millibus, & facite hæc charra loquatur anus.

* * * * *
 Notescatque magis mortuus, atque magis:
 Ne tenuem texens sublimis aranea telam,
 In deserto Allî nomine opus faciat.
 Nam mihi quam dederit duplex Amathusia curâ;
 Scitis, & in quo me torruerit genere:
 Cum tantum arderem, quantum Trinacria rupes,
 Lymphaque in Oetæis Malia Thermopylis;
 Mœsta neque assiduo tabescere lumina fletu
 Cessarent, tristisque imbre madere genæ:
 Qualis in aërii pellucens vertice montis
 Rivus muscoso profilit e lapide.

Qui

OBSERVATIONES.

porro sententiam tuleris: ad eod mag-
 ni spiritus, lectissimique sermonis
 auctor est. En tibi verba:

*Heu quid agat? populumne levem,
 veterique tyranno*

*Insensum, atque olim miserantes
 Æsona patres*

*Advocet? an socia Junone, &
 Pallade fretus*

*Armifona, superet MAGIS
 freta iussa capeffat?*

v. 47. In vulgaris hoc loco exstat
 huiusmodi verius:

*Omnibus Inque locis celebratur sa-
 ma sepulsi.*

Scaliger delevit, quem consule.

v. 50. In deserto Allî nomine. In
 titulo statuae supposito. Colloca-
 bantur autem simulacra maiorum
 in atris domum, ut nâmini ob-
 scurum est: sed cum servarentur,
 negligentius, pulvere, situ, ru-

Quicum de pronâ præceps est valle volutus,

Per medium densi transit iter populi, 60
Dulce viatori lasso in sudore levamen,

Cum gravis exustos æstus huiuscat agross
Ac velut in nigra jactatis turbine nautis

Lenius aspirans aura secunda venit,
Jam prece Pollucis, jam Castoris imploratâ: 65

Tale fuit nobis Manlius auxilium.

Is laxum lato patefecit limite campum,

Isque domum nobis, isque dedit dominam:
Ad quam communes exerceremus amores,

Quò mea se melli candida Diva pede 70
Intulit, & trito fulgentem in limine plantam

Innixa, argutâ constitit in soleâ:

Con-

O B S E R V A T I O N E S.

bigine, araneis deturpabantur. Quamobrem legimus apud Juv. 8. Sat.

Es Curios jam dimidiòs, nâsumque minorem

Corvini, & Galbam amiculis, nâsque carentem.

& paulò post:

Fumosos equitum cum Diffatore magistros.

Promittit ergò Catullus Manlio nominis immortalitatem carminum suorum adiumento, quæ marmoribus vetustate corrosis, tamen duratura sint.

V. 65. Jam prece Pollucis, jam Castoris] Alternis vicibus modò Polluci, modò Castori yoro concepto.

Tibullus Eleg. 2. l. 1.

JAM ciet infernas magico stridore caveruas,

JAM jubet aspersas lacte referre pedem.

Sed præcem implorare insolens videtur Achilli Statio, mihi non item qui sciam à poëtis non rare induci Deos minores Jovi supplicantes, ut ex uno Virgilii poemate videtur. Poterant idèò nautæ Dioscuros rogare, ut ipsi à patre Jove matris tranquillitatem impetrarent.

V. 72. argutâ confixis in soleâ]

Quæ aliq. nomine dicta crepida, & crepidu scilicet, quem edebat inter ambulandum.

K

U. 73.

Conjugis ut quondam flagrans advenit amore,
 Proteſilaëam Laodamia domum
 Incepram fruſtra, nondum cum ſanguine ſacro 75
 Hoſtia cæleſtes pacificaffet heros.
 Nil mihi tam valde placeat, Rhamnusia virgo,
 Quod temerè invitis ſuſcipiatur heris.
 Quàm jejuna pium deſideret ara erudem,
 Docta eſt miſſo Laodamia viro, 80
 Conjugis ante coacta novi dimittere totum,
 Quàm veniens una atque altera rariſſus huius
 Noctibus in longis avidum ſaturaffet amoris,
 Poſſet ut abrupto vivere conjugio:
 Quod ſciant Parcæ non longo tēpore abeſſe, 85
 Si miles muros iſſet ad Iliacos.
 Nam tum Helenæ raptu primores Argivorum
 Ceperat ad ſeſe Troia cedere viros:
 Troia (neſas) commune ſepulcrum Europe, Aſiæque
 Troia virum, & virtutum omnium acerba
 cinis; 90

Que,

OBSERVATIONES.

v. 73. *Conjugis ut quondam*] Incipit poeta latiſſimè vagari, donec ad fratris mortem dolendam miſero quodam artificio, veluti aliud agens, ruruſum ſe conſerāt.

v. 75. *Incepram fruſtra*] Malis avibus, & Diis averſantibus ob neglecta ſacrificia.

v. 76. *cæleſtes heros*] Terrarum dominos, ut ait Horatius. Ita ſu-

pra c. 62. ad Cybelen:

Procul à mea ſuiſſe furor annis,
HERA, domo.

Ennius quoque apud Ciceronem 1. de Officiis, ex ore Pythiæ:

Peſem velio an me regnare HERA,
quid ve ſeras ſons.

v. 90. *virum, & virtutum omnium acerba cinis*] Quæ procumbentium mul Heroum genus inſeritæ viſum eſt.

Quæ, væ te, nostro letum miserabile fratri
 Attulit. hei misero frater adempte mihi!
 Hei misero fratri jucundum lumen ademptum!
 Tecum unâ tota est nostra sepultra domus:
 Omnia tecum unâ perierunt gaudia nostra, 95
 Quæ tuus in vitâ dulcis aiebat amor.
 Quem nunc tam longè non inter nota sepulcra,
 Nec prope cognatos compositum cineres,
 Sed Troiâ obscenâ, Troiâ infelici sepulcrum
 Detinet extremo terra aliena solo: 100
 Ad quam tû properans fertur undetundique pubes
 Græca penetrales deseruisse focos:
 Ne Paris abductâ gavissus libera moecha
 Otia pacato degeret in thalamo.
 Quo tibi tum casu, pulcherrima Laodamia, 105
 Ereptum est vitâ, dulcius, atque animâ
 Conjugium. Tanto te absorbens vortice amoris
 Ætus in abruptum derulerat barathrum:
 Quale ferunt Grai Pheneum prope Cylleneum
 Sic-

O B S E R V A T I O N E S .

est: quis enim sequentibus tempo-
 ribus aut Achille fortior, aut He-
 ctore constantior, aut Ulyse saga-
 cior, aut Nestore prudensior exi-
 rit? quis vel peti passu ad gloriam
 tetendit? quis vel proxime accessit?
 Ita Catullus; at nos longè diversâ
 opinione sumus: nullum enim
 seculum virtutibus maximis, pa-
 nterque ingentibus vitiis caruit.

v. 99. *Obscenâ*] Sinistris auspiciis
 conditâ. *Obscenam* opponitur au-
 gusto. Accius Oenomaos:
Citer omniâbus fausta angustam
adhæbant
Favensiam, ore OBSCONÂ di-
ta sequebant.
 Noster supra carm. 63. de Athenis:
Quis angusta malis cum mania
verarentur.

Siccari emulsâ pingue palude solum , 110
 Quod quondam cæsis montis fodisse medullis
 Audet falsiparens Amphitryoniades :
 Tempore quo certâ Stympthalia monstra sagittâ
 Percussit, imperio deterioris heri :
 Pluribus ut cæli tereretur janua Divis, 115
 Hebe nec longâ virginitate foret.
 Sed tuus altus amor barathro fuit altior illo,
 Quod Divum domitum ferre jugum docuit.
 Nam neque tam earum confecto atate parenti
 Una caput feri gnata nepotis alit : 120
 Qui cum divitiis vix tandem inventus avitis
 Nomen restatas intulit in tabulas,
 Impia derisi gentilis gaudia tollens,
 Suscitât à cano vulturium capite;
 Nec tantum niveo gavisa est ulla columbo 125
 Compar, quâ multò dicitur improbius
 Oscula mordenti semper decerpere rostro :

Quam-

OBSERVATIONES.

V. 110. *Siccari emulsâ*] Narrat quàm ut ipsi Hercules.
 Pausanias in Arcadicis, Herculem
 V. 123. *gentilis*] Gentiles, juxta
 Tirynthe ab Eurystheo pulsum, Ciceronem in Topicis, appellantur
 Pheneum se recepisse : cumque ejusdem familiæ, sive nominis, ho-
 Olbius amnis immodicâ eluvione mines, ingenui tamen, & quorum
 Pheneaticum agrum vastaret, fos- nemo servitutem serviverit, aut
 sam duxisse longitudine stadiorum capite minurus fuerit.
 L. sub vicinos montes excurrentem, inquam paludes defluerent.
 V. 124. *vulturium*] Hæc edipe-
 tam captatorem, qui miseri senis
 V. 114. *deterioris heri*] Eurysthei divitiis inhiaret, non aliter ac vul-
 digni potius, qui Herculi serviret, tures cadaveribus.

Quamquam præcipuè multivola est mulier.
Sed tu olim magnos vicisti sola furores,

Ut semel es flavo conciliata viro: 130

Aut nihil, aut paulò cui tum concedere digna

Lux mea senòstrum contulit in gremium;

Quam circumcursans hinc illinc sæpe Cupido

Fulgebat crocinâ candidus in tunicâ.

Quæ tamen etsi uno non est contenta Catullo, 135

Rara verecundæ furta feremus heræ:

Ne nimium simus stultorum more molesti:

(Sæpe etiam Juno maxima cælicolùm

Conjugis in culpâ flagravat quotidianâ,

Noscens omnivoli plurima furta Jovis: 140

Atquæ nec Divis homines componier æquum est.)

Ingratum tremuli tolle parentis onus.

Nec tamen illa mihi dextrâ deducta paternâ

Fragrantem Assyrio venit odore domum:

Sod

O B S E R V A T I O N E S.

V. 137. *stultorum more*] Dementes ea cupere solent, quæ nullo modo fieri possunt. Ovidius Tristium 3. Eleg 8.

STULTE, quid hæc frustra votis
puerilibus optas,
Quæ non ulla tibi fertque feretque
dies?

V. 140. *omnivoli Jovis*] Notum
Distichon:

Ζεὺς κύριος, ταῦτα, κύριος,
ἡρώς δὲ ἑρως
Αἰὼς, Εὐγένης, Ἀντίοχος, Δανάη.

Jupiter cyrenus, caryns, satyrus, aurum factus est, ob amorem
Leda, Europa, Antiope, Danaë.

V. 142. *tolle parentis onus*] Id est; omnia feremus, dominæ arbitriis morem gerentes, excepto sene morosissimo, quem velim sepultum, ne amores mutuos inturbet.

V. 144. *Assyrio odore*] Non prætermittendus est Solini locus c. 48. huc maximè pertinens: ASSYRIORUM, inquit, initium Adyabene facie,

K 3

Sed furtiva dedit mirâ munuscula nocte, 145
Ipse ex ipso dempta viri gremio.

Quare illud satis est, si nobis is datur unus,
Quem lapide illa diem candidiore notat.

Hoc tibi, quod potui, confectum carmine munus
Pro multis, Alli, redditur officiis: 150

Ne vestrum scabrâ tangat rubiginis nomen

Hæc atque illa dies, atque alia, atque alia:
Huc addent Divi quamplurima, quæ Themis olim
Antiquis solita est munera ferre piis.

Sitis felices & tu simul, & tua vita, 155

Et domus, ipse in quâ lusimus, & domina:
Et qui principio nobis te tradidit, à quo
Sunt primo nobis omnia nata bona:

Et longè ante omnes mihi quæ me carior ipso est,
Lux mea: quâ vivâ vivere dulce mihi est. 160

CAR-

O B S E R V A T I O N E S.

cis, in cuius parte Arbelitis regio est, quem locum victoria Alexandri Magni non sine præseriri Nam ibi copias Darii fudit, ipsumque subegit, expugnatique ejus castris, in reliqua apparatus regis scrinium unguentis relictum reperit, unde primum Romana luxuria fecit ingressum ad ODORES peregrinas, Tibul. Eleg. 3. l. 1.

Non serar, ASSYRIOS cinari que dedas ODORES.

v. 149. Quod potui] Pra virili. Virg. Eclog. 3.

QUOD POTUI, puero silvestri ex arbore lecta

Aurea mala decem misi, cras altera missam.

CARM.

C A R M E N LXVIII.

Miranti Rufo cur se puella fugerent, trago, sive axillarum graveolentiâ, id effici ait.

Noli admirari, quare tibi femina nulla,
 Rufe, velit tenerum supposuisse femur:
 Non si illam raræ labefactes munere vestis,
 Aut pelluciduli deliciis lapidis.
 Læditte quædam mala fabula, quâ tibi fertur
 Valle sub alarum trux habitare caper.
 Hunc metuunt omnes: neque mirum; nam ma-
 la valde est
 Bestia, nec quicum bella puella cubet.
 Quare aut crudelem nasorum interdice pestem:
 Aut admirari desine, cur fugiunt. 10

C A R M E N LXIX.

*Lesbia, unaque feminarum omnium, levitatem
 sugillas.*

Nulli se dicit mulier mea nubere malle,
 Quàm mihi: non si se Jupiter ipse petat.
 Di-

O B S E R V A T I O N E S.

CARM. LXVIII. v. 1. Noli admi-
 rari] Sua quemque vitia fallunt,
 & nemo sibi fastidiendus videtur.
 Huc pertinent illa Horatii amarissi-
 ma Epod. §. in vetulam prurientem:

*Rogare longo putidam te saculo,
 Vires quid enerves meas?
 Cum sis tibi dens ater, & rugis ve-
 stis
 Fronsem senectus exares? &c.*
 K 4 CARM.

Dicit: *Sed MULIER cupido quod dicit amanti,
In vento, & rapidâ scribere oportet aquâ.*

CARMEN LXX.

Ad Virronem de rivali ejus.

SI cui, Virro, bono facer alarum obstitit hircus,
Aut si quem meritò tarda podagra fecat:
Æmulus iste tuus, qui vestrum exercet amorem,
Mirificè est à te nactus utrumque malum.
Nam quoties fuit, toties ulciscitur ambos, &
Illam affligit odore, ipse perit podagrâ.

CAR-

OBSERVATIONES.

CARM. LXX. v. 3. *Sed mulier*
Femineum genus apud poëtas malis rumoribus passim flagrat, nec injuria: quippe mulieres nihil promittere parcunt, ut os sibi frigefactent, & amatori sublinant. Sed hæc omnia vulgata.

CARM. LXX. v. 6. *Illam affligit odore* Optime dictum; qui enim graveolentiâ laborat, vitium ipse suum vix animadvertit, vicinis tamen, quibuscum versatur, molestiam creat. Quamobrem hircosus ille Rufus, de quo paulò ante, admirabatur cur se cane ppius & angue mulieres fugerent, morbi sui videlicet, nescius. Plinius idem observat de pretiosis unguentis l. 13. c. 3. Ejus verba sunt: *Summa commendatio eorum, ut transseunte femina odor invicet etiam aliâ agentes.* Ex-

ceduntque quadragenos denarios libra. Tanti emitur voluptas aliena! Etenim ODOREM qui gerit, ipse non sentit. Vis autem diuturnæ consuetudinis id efficit, quâ sensus hebetiores fieri videntur. Ovidius Artis Amat. l. 2. versu 633.

Eximit ipsa dies omnes à corpore mendas,

Quodque fuit vitium, desinit esse mora.

Ferre novæ naves castrorum terga recusant:

Affiduo domitas tēpore fallis ODOR.
Quid tamen detestus halat bubulis pellibus recenter detractis? Indè Plautus Casinâ spectatores domum dimittens, optat ei, qui manibus clare non plausisset, hircum nautea unctum pro scorto supponi. Nautea verò est aqua coriariorum.

CARM.

C A R M E N LXXI.

Lesbia ruptam fidem exprobras.

Dicebas quondam, solum te nosse Catullum,
 Lesbia, nec præ me velle tenere Jovem.
 Dilexi tum te, non tantum ut vulgus amicam,
 Sed pater ut gnatos diligit, & generos.
 Nunc te cognovi; quare, etsi impensius uror, 5
 Multò mi tamen es vilior, & levior.
 Quì potis est? inquis. Quod amantem injuria talis
 Cogit amare magis, sed bene velle minùs.

C A R M E N LXXII.

De ingrati animi vitio.

Define de quoquã quidquã bene velle mereri,
 Aut aliquem fieri posse putare tuum.
 Om-

O B S E R V A T I O N E S.

CARM. LXXI. v. 1. *nosse*] Magni æstimare. Ita Cicero pro Archia poëta: *Omnes, qui aliquid de ingenuis poterant judicare, COGNITIONE atque hospitio dignum existimaverunt.* Contra Propertius Elegia 2. l. 2.
Jupiter, ignaro pristina furta tua.
 Id est, despiciatui habeo, contemno, elevo.

v. 8. *amare magis, sed bene v. m.*] Amo enim te vehementius, quo

magis aditus omnes mihi præcludere tentas: nihil enim aliud est amare, quàm immodicè cupere; in ea verò potissimum copias nostras omnes intendimus, quorum difficilis possessio apparet, aut de quibus nobis cum altero rixa est. Sed quì possum, o Lesbia, tibi à Diis immortalibus prosperos serum eventus deposcere, cum ob perfidiam de cælo tangi potius merere?
 CARM.

Omnia sunt ingrata: nihil fecisse benignè e st:
 Imò etiam tædet, statque magisque magis.
 Væ mihi, quæ nemo gravius, nec acerbius urget, 5
 Quàm modò qui me unum atque unicum ami-
 cum habuit.

C A R M E N LXXIII.

In Gellium incestum.

Gellius audierat, patrum objurgare solere,
 Si quis delicias diceret, aut faceret.
 Hoc ne ipsi accideret, patrum perdesse ipsam:
 Uxorem, & patrum reddidit Harpocratem.
 Quod voluit, fecit: nam quamvis irrumet ipsum 5
 Nunc patrum, verbum non faciet patruus.
 CAR-

O B S E R V A T I O N E S.

CARM: LXXII. v. 3. *nihil fecisse
 benignè est*] Nihil omnino prodest
 se munificum præbere, imò etiam
 nocet. Cato de re rustica: EST in-
 zerdum præstare populo, mercaturis
 rem quærere. Italicè dicimus: ser-
 vare à conto.

v. 4. *Sæpeque*] Animo infixum est
 beneficiendi rædium: certum &
 decretum est largitionibus finem
 imponere. Virg. 2. Æneidos:

STAT casus renovare omnes, om-

nemque reverti
Per Trojam, & rursus caput obje-
ctare periculis.

v. 6. *unum atque unicum*] Ε'μφα-
 σις.

CARM. LXXIII. v. 3. *Hoc ne ipsi
 accideret*] Sciebat enim patrum:
 talia flagitia operiturum silentio,
 ne per ora hominum suæ domus
 infamia vulgaretur.

v. 6. *verbum non faciet*] Operè
 obscuro impeditus.

In Lesbiam foedisfragam.

NULLA potest mulier tantum se dicere amatam
Verè, quantum à me Lesbia amata mea es.
Nulla fides ullo fuit umquam foedere tanta,
Quanta in amore tuo ex parte reperta meâ est.
Nunc est mens deducta tuâ mea, Lesbia, culpâ, 5
Atque ita se officio perdidit ipsa pio:
Ut jam nec bene velle queam tibi, si optima fias,
Nec desistere amare, omnia si facias.

C A R M E N LXXV.

*Ab amore, quod immerenti sibi semper malè cesserit,
Deorum ope capis exsolvi.*

SI qua recordanti benefacta priora voluptas
Est homini, cum se cogitat esse pium:
Nec sanctam violasse fidem, nec foedere in ullo
Divum ad fallendos numine abusum homines:
Multa parata manent in longâ ætate, Catulle, 5
Ex hoc ingrato gaudia amore tibi.

Nam

O B S E R V A T I O N E S.

CARM. LXXIV. v. 8. *Omnia si fallendos.* Parem loquendi formu-
facias] Etiam si consultò id agas, lam observo apud Curtium l. 10.
ut amoris tui omnem ex animo c. 9 Cum ejus nomine, quem ipse se-
neco delectas. Omnia facere est nul- cerat regem, in perniciem suam ABU-
lum lapidem non movere. TENTES videres inimicos.

CARM. LXXV. v. 4. *Divum ad*

Nam quæcumque homines bene cuiquam aut dicere possunt,

Aut facere : hæc à te dictæque , factæque sunt ;
Omnia quæ ingrata perierunt credita menti .

Quare jam te cur ampliùs excrucies ? 10
Quin te animo offirmas itaque , instructoque
reducis ?

Et , Diis invitis , definis esse miser ?

Difficile est longum subito deponere amorem :

Difficile est : verùm hoc qualubet efficias .

Una salus hæc est , hoc est tibi pervincendum . 15

Hoc facies , sive id non pote , sive pote .

O Dii , si vestrũ est misereri , aut si quibus umquam

Extremâ jam ipsâ in morte tulistis opem :

Me miserum aspiciate , & si vitam puriter egi ,

Eripite hanc pestem , perniciemque mihi ; 20

Quæ mihi subrepens imos , ut torpor , in artus ,

Expulit ex omni pectore lætities .

Non jam illud quæro , contra ut me diligat illa ,

Aut , quod non potis est , esse pudica velit :

Ipsc

OBSERVATIONES.

v. 12. *Diis invitis*] *Fortuna quidem & satum , ô Catulle , in te conjurant , sed tu medium illis unguem ostende . In eâ enim hæresi erant antiqui , ut putarent , sapientem arbitrii sui viribus posse virtutem adipisci , superis etiam repugnantibus .*

Juvenalis 10. Sat.

Monstro quod ipse tibi possis dare .

Semita certè

Tranquilla per virtutem patet unica vita .

v. 16. *sive id non pote , sive pote*]

Sive id factu difficile , sive primum .

CARM.

Ipse valere opto, & tetrū hunc deponere morbum;
O Dii reddite mī hoc pro pietate meā.

C A R M E N LXXVI.

*In Rufum, quodd contra fidem amicitiae cum
Lesbia consuevisses.*

RUfe mihi frustra, ac nequidquā, credite amice,
Frustra? imō magno cum pretio, atque malo.
Siccine subrepisti mī, atque intestina perurens,
Mī misero eripuisti omnia nostra bona?
Eripuisti. heu heu nostrae crudele venenum
Vitae, heu heu nostrae pestis amicitiae.
Sed nunc id doleo, quod purae pura puellae
Suavia comminxit spurca saliva tua.
Verū id non impune feres, nam te omnia saecula
Noscent, &, qui sis, fama loquetur anus. 10

C A R M E N LXXVII.

*Gallum quemdam ut libidinum inter suos ad-
ministrum notat.*

GALLUS habet fratres: quorum est lepidissima
conjug

Al-

O B S E R V A T I O N E S.

CARM. LXXVI. v. 9. *Non im-* nem, vulnera enim, quae à bonis
pune feres] Gravissimam quidem poëtis calamo infliguntur, ad ci-
Catullus rivali suo minatur ultio- catricem serò perveniunt.

CARM.

Alterius, lepidus filius alterius.

Gallus homo est bellus, nam dulces jungit amores.

Cum puero ut bello bella puella cubet.

Gallus homo est stultus, nec se videt esse maritum,

Qui patruus patruum monstrat adulterium.

CARMEN LXXVIII.

In Gellium, quem ipsi Lesbia prænlerat.

Gellius est pulcher: quidni? quem Lesbia malit,

Quam te cum totâ gente, Catulle, tuâ.

Sed tamen hic pulcher vendat cum gente Catullus,

Si tria notorum suavia reppererit.

CARMEN LXXIX.

In Gellium: impuri hominem oris.

Quid dicam, Gelli, quare rosea ista labella
Hibernâ fiant candidiora nive:

OBSERVATIONES.

Ma

CARM. LXXVII. v. 5. *nec se videt esse maritum*] Non cogitat, se quoque simili de deo ora accipisse, ac secum suo jure agi.

CARM. LXXVIII. v. 3. *vendat cum gente Catullum*] Non recuso quin me cum totâ familiâ subhâster, dummodò tres tantum inveniat, qui se amicitiae osculo excipiant. *no vendat* permittentis est.

v. 4. *notorum*] Familiarium. Ho-

ratius Sat. 1. l. 1.

Non uxor saluum te vult, neque filius & omnes.

Vicini oderunt, NEPTI, pueri hunc puella.

v. 4. *Suavia*] Tacite objicit Gellio spurcitiam labiorum. Pariter Mart.

Basia das aliis, aliis das, Posthume, doctam.

Queri surrum malim, Posthume: mala manum.

CARM.

Manè domo cum exis, & cum te octava quiete
 E molli longo suscitatur hora die?
 Nescio, quid certe est: an verè fama susurrat,
 Grandia te medii tenet vorare viri?
 Sic certè: clamant Victoris rupta miselli
 Illa, & emulso labra notata sero.

CAR.

OBSERVATIONES.

CARM. LXXX. v. 3. *Octava*] Hora meridiana, de qua citat. Martialis:

Sufficit in nonam nescidis OCTAVA palestris.

eà enim cœnatui prius exercebantur, lavabant, corpus fricabant atque ungebant, sudorem ciebant &c.

v. 4. *longo die*] Ita Cicerò l. 6. de Rep. *sermoneis in mulsam noctem produximus.*

v. 5. *Nescio, quid certe est.*] Ignoro quænam causa sit huius inuitati candoris, at sanè magnam aliquid esse oportet. Virgil. Pharmaceutriâ:

Aspice, corripuit tremulis altaria flammis

Sponse suæ, dum ferre moror, cinis ipse: bonum sit.

NE SCIO, QUID CERTE EST, & *Hylæ in limine latras.*

v. 6. *medii viri*] Quamvis locutiones istæ sapiant obsecrationem, nonnumquam tamen honestè intel-

ligi debent, nisi accedant alia verba manifestè impudica, ut in hoc versiculo. Terentius Adelph. Act.

3. Sc. 2.

Sublime MEDIUM arriperem, & capite primum in terram statuerem,

Ut cerebro dispergat viam —

Idem Andria Act. 1. Sc. 1.

interea hæc soror, Quam diu, ad flammam accessis imprudenter,

Satis cum periculo ibi tum exanimatus Pamphilus

Bene dissimulatum amorem, & celatius indicat:

Accurris: MEDIAM mulierem complachinari:

Idea Glycerium, inquit, quid agis? cur te is perditurus?

v. 7. *sic certe*] Supra carm. 61.

SIC CERTE, videntur porrector explorare:

CARM.

Juuentium irrides, quòd minùs elegantem amatorem elegisses.

NEmone in tanto potuit populo esse, Juventi,
Bellus homo, quem tu diligere inciperes:
Præterquàm iste tuus moribundâ à sede Pisauri
Hospes, inauratâ pallidior statuâ:
Qui tibi nunc cordi est, què tu præponere nobis;
Audes? ah nescis, quod facinus facias.

CARMEN LXXXI.

Ad Quintium, ne amores suos attingat.

Quinti, si tibi vis oculos debere Catullum,
Aut aliud, si quid carius est oculis:
Eripere ei noli, multò quod carius illi
Est oculis, seu quid carius est oculis.

CAR-

OBSERVATIONES.

CARM. LXXX. v. 3. *moribunda à sede Pisauri* Fortasse quòd aeris vitio Pisauenses omnes misèrè pallerent. Hic autem color mortis proximos occupare solet. Virg. 4. *Æneid.*

— *maculisque tremantes*

Interfusa genas, & PALLIDA
morte futura.

Lucanus lib. 7.

— *multorum PALLOR in ore*

Mortis ventura est, faciesque si-
millima fato.

Optima sunt, quæ in hunc locum attulit Isaacus Vossius. illum videtis.

CARM. LXXXI. v. 1. *Quinti* Fortasse hic Quintius ille Veronensis est, cui carmine 97. infra Cælium præponit. Quod magis verisimile sit consideranti, Aufilenam Quintio & Catullo simul in amoribus fuisse: & propterea in hoc Epigrammate non Lesbia, sed Aufilena intelligenda est.

CARM.

C A R M E N LXXXII.

Maritum Lesbia subsannat.

Lesbia mī præsente viro mala plurima dicit.
 Hoc illi fatuo maxima lætitia est.
 Mule nihil sentis. si nostri oblita taceret,
 Sana esset; quod nunc gannit, & obloquitur,
 Nō solū meminit: sed, quæ multò ærior est res,
 Irata est: hoc est uritur, & loquitur.

C A R M E N LXXXIII.

Arrium perstringit, quod inter pronunciandum temere aspirationibus uteretur.

Commoda dicebat, si quando commoda vellet
 Dicere, & *binsidias* Arrius insidias:
 Et rum mirificè sperabat se esse locutum,
 Cum, quantum poterat, dixerat *binsidias*.
 Credo sic mater, sic Liber avunculus ejus,
 Sic maternus avus dixerit, atque avia.

Hoc

O B S E R V A T I O N E S.

CARM. LXXXII. v. 3. <i>Mule</i>] lege reliqua, quæ huc unice faciunt. Idem censet Ovidius de adolescentibus cum amicâ expostulantibus: <i>v. 6. uritur, & loquitur</i>] Interpres optimus Propertius Eleg. 6. l. 3. ubi de Cynthiâ iratâ: <i>Nimirum veri dantur mihi signa caloris,</i> <i>Nam sine amore gravi femina nulla dolet.</i>	— <i>qui dicit multa puella</i> <i>Probra, satisfieri postulat illesbi.</i> <i>Denique Terentius verissimâ yvovv</i> <i>Amantium ira amoris integratio est.</i>

L

CARM.

Hoc misso in Syriam, requierant omnibus aures,
 Audibant eadem hæc leniter, & leviter.
 Nec sibi postillâ metuebant talia verba,
 Cum subitò affertur nuntius horribilis:
 Jonios fluctus, postquam illuc Arrius isset,
 Jam non Jonios esse, sed *Hionios*.

CAR-

O B S E R V A T I O N E S.

CARM. LXXXIII. v. 8. *Audi-*
bant ead. hæc len. & lev. Populus
 enim Romanus longè aberat à tam
 ineptâ consuetudine, & nemo te-
 nues litteras aspirabat. Igitur post
 Arrii discessum ab Urbe, *commoda*,
 & *insidiæ*, & pleraque alia generis
 ejusdem jam pronuntiabantur ab
 omnibus *leniter & leviter*, id est si-
 ne aspirationis molestiâ, ideoque
aures omnium duro illo & fragoso
sonitu concussæ tandem requie-
rant. Hæc genuina, & simplicissima
 hujus loci explicatio est. Nam quod
 vir doctus ait, *hunc sonum quantum-*
vis asperum, lenem tamen & levem
visum fuisse omnibus propter longam
consuetudinem, à Catulli mente
 longissime discedit, cum statim se-
 quatur:

Nec sibi postillâ metuebant talia
verba.

Non metuebant scilicet, quod Ar-
 rius in Syriam esset missus: at ver-
 ba ipsa metuenda erant, & idcirco

lenia & levia videri non poterant.
 Adde *nuntium horribilem*. cur au-
 tem *horribilis*, nisi quia ingratus
 & asper audientibus?

v. 11. *postquam illuc Arrius isset*]
 Hinc nonnulli conjiciunt, Arrium
 tempestate absorptum, & propte-
 rea *fluctus Jonios* dictos *Hionios* ab
hiatu, seu voragine. Vide quò de-
 veniant nimis acuti homines. Ec-
 ce tor sanus in illuc de Syria iatelliget
 quod autem poeta maris Jonii men-
 tionem faciat, id absque ratione non
 est: qui enim ad provincias versus
 Orientalem plagam positas admini-
 strandas mittebantur, à Brundisio
 Calabriae oppido, quod maris A-
 driatici, atque Jonii fines attingit,
 vela solvebant; ut patebit legenti
 Ciceronis epistolas. Non igitur
Hionii fluctus ab *hiatu* dicti, sed ita
 corruptè appellati ab ipso Arrio;
 cujus novæ appellationis rumor in
 Urbem perlatus est.

CARM.

CARMEN LXXXIV.

Ad Lesbiam Surripit.

Odi, & amo, quare id faciam, fortasse requiris.
Nescio: sed fieri sentio, & excrucior.

CARMEN LXXXV.

Quintiam Lesbiam confiteor.

Quintia formosa est multis: mihi cā dida, longa,
Recta est. hoc ego. sic singula confiteor.
Totum illud, FORMOSA, nego: nā nulla venustas,
Nulla in tam magno est corpore mica salis.
Lesbia formosa est, quæ cū pulcherrima tota est, &
Tum omnibus una omnes surripuit Veneres.

CAR-

OBSERVATIONES.

CARM. LXXXIV. v. 1. *Odi, & amo.* Elegantiſſimè Plutarchus apud Stobæum ſerm. 62. Amorem comparat Sphingi: hoc autem illud diſſerre cenſet, quod ænigmatica ſolvenda non proponat, ſed ipſe obſcuřiſſimum ænigma ſit. Uti ſi quis interroget, quid ſit, quod ODERIT ſimul & AMET, fugiat & perſequatur, minetur & ſupplicet, irascatur & miſereatur, deſerere vellet ac nollet, eadem re maxime tum gau-

deat, cum triſteatur &c. CARM. LXXXV. v. 4. *Digna in tam magno eſt auro mica ſalis.* Id eſt nullus nectus, cuius illeco-bais & venuſtate amari detineatur. Huc unice pertinent, quæ obſervavimus ad CARMEN 54. ſuperius: illud præcipue Ciceronis: ut erat (Roſcius) ſicut hadie eſt, parveniſſimis oculis. Quid reſert, ſi tunc ipſum SALLUſTII & venuſtum illi videretur?

In Gellium incestum.

Quid facit is, Gelli, qui cum matre atque sorore.
 Prurit, & abjectis pervigilat tunicis?
 Quid facit is, patrum qui non finit esse maritum?
 Ecquid scis, quantum suscipiat sceleris?
 Suscipit, ô Gelli, quantum non ultima Thetys, 5
 Non genitor Nympharum abluit Oceanus.
 Nam nihil est quidquā sceleris, quo prodeat ultra:
 Non si demisso se ipse voret capite.

CAR-

OBSERVATIONES.

CARM. LXXXVI. v. 6. *abluit Oceanus.* Ea veterum animis falsa persuasio infederat, ut putarent adulteria, stupra, nefarias libidines, hominum cædes, atque id genus delicta marinis, vel flumineis aquis tolli posse, cumque ad facrum accessuri erant, corpus lavabant: quo facto, omnem ex animo viriorum squallorem detersum simul opinabantur. Hunc errorem video ab Ovidio notatum 2. Fastorum, ubi de purgaminibus:

*Ab nimium faciles, qui tristia crimina cædis
 Flumineæ tolli posse putatis aqua.*

Sed acrius Lactantius Firmianus religionis veræ propugnator miscram superstitionem insectatur Div. Instit. l. 5. c. 20. *At illi infelices, inquit, nec ex sceleribus suis intelligunt quā malum sit, quod colant, quandoquidem flagitior omnibus inquinati veniunt ad precandum, & se pie sacrificasse opinantur, si cutem laverint, tamquam libidines intra peccatus inclusas ulli amnes ABLUANT, aut ulla MARIA purificent. Quamvis satius est mentem potius eluere, quæ malis cupiditatibus sor didatur, & uno virtutis ac fidei lavacro inversa vitia depellere.*

C A R M E N LXXXVII.

In eundem.

Gellius est tenuis. quidni? cui tam bona mater,
 Tamque valens vivat, tamque venusta soror,
 Tamque bonus patruus, tãque omnia plena puellis
 Cognatis. quare is desinat esse macer?
 Qui ut nihil attingat, nisi quod fas tangere nõ est, s
 Quantumvis quare sit macer, invenies.

C A R M E N LXXXVIII.

In eundem.

Nascatur Magus ex Gelli matrisque nefando
 Conjugio, & discat Persicum aruspicium.
 Nam Magus ex matre & gnato nascatur oportet,
 Si vera est Persarum impia relligio:
 Gnatus ut accepto veneretur carmine Divos, s
 Omentum in flammâ pingue liquefaciens.

CAR-

O B S E R V A T I O N E S.

- CARM. LXXXVII. v. 1. *Gellius est tenuis*] Vix ossibus hærens, ob libello de Iude & Osiride: ei *bu-*
 assidua stupra cum feminis consan- *læis*, & *isqvis* *irres*.
 guineis. *Ib. accepto*] A maioribus deinceps
 - CARM. LXXXVIII. v. 3. *Gnatus ut accepto*] Innuit, apud Persas eos- veluti per manus tradito. Ita Ci-
 dem sacerdotes esse, qui reges. Hoc cero l. 1. de Nat. Deorum: *Anaxa-*
 multis nationibus usitatum, *Aegy-* *goras, qui ACCEPIT ab Anaximene*
disciplinam.

In eundem, quod puellam suam attraxisset; est autem amarissimo felle mistum Epigramma.

Non idèd, Gelli, sperabam te mihi fidem
In misero hoc nostro perduto amorè fore:
Quòd te cognossem bene, constanremque putarè,
Aut posse à turpi mentem inhibere probro;
Sed neque quòd matrem, nec germanam esse
videbam

Hanc tibi, cujus me magnus edebat amor.
Et quamvis tecum multo conjungerer usu,
Non satis id causæ credideram esse tibi.
Tu satis id duxti. tantum tibi gaudium in omni
Culpâ est, in quacumque est aliquid sceleris.

C A R M E N XC.

De mutuis inter se puellamque maledictis.

Lesbia mî dicit semper malè, nec tacet umquam
Deme: Lesbia me; dispeream, nisi amât.

Quo

O B S E R V A T I O N E S.

CARM. LXXXIX. v. 10. *Culpâ* facis, itam à scamoliat. Satè fac-
est, in quacumq; est aliquid sceleris. not hi versiculi ex Eleg. 3. l. 1. Trist.
Culpæ nomine gaudent delicta le- *Calestimo viro, quis me decepe-*
viora, quæ vel humane fragilitatis *ris error,*
vitio; vel negligentia committi so- *Dicitur: pro CULP. dicitur SCILINDE*
lent: ac scelerati dicuntur, quæ male *se puer*
nocendi animo ab iniquis homini- *CARM. XC. v. 1. Lesbia mî*
bus patrantur. Utitur Ovidius hac *Vide quæ observationes ad eundem*
distinctione frequentissimè, ut Cæ- *82. supra*

Quo signo? quasi non totidem mox deprecor illi
Assiduè; verùm dispaream, nisi amo.

C A R M E N XCI.

*In Cæsarem, & Mammurram, quævis turpi
nomine appellas.*

Nihil nimium studeo, Cæsar, tibi velle placere,
Nec scire utrum sis albus, an ater homo.
Mentula moechatur: moechatur mentula certè.
Hoc est, quod dicunt: ipsa olera olla legis.

CAR-

O B S E R V A T I O N E S.

v. 3. *quasi non totidem*] *et peritiam*,
ut apud Tullium i. de Nat. Deo-
rum: QUASI aut aer sine ulla for-
ma Deus esse possit. Quod alii per
tamquam variarunt. Virgilius Eclo-
gâ 10.

— *tamquam hæc sit nostri medi-
cina furoris.*

Ovidius Epist. Herûs:

*Impositas tamquam furæque arena
notas.*

& Epist. Sapphûs:

*Astræ nemusque peto, tamquam no-
mus antraque profans.*

CARM. XCI. v. 1. *Nihil nimium*]

Apparet Carullum hoc Epigram-
ma in Cæsarem scripsisse, novo
quodam ejus adulterio commo-
tum. Principio autem ait se non
ad id laborare, quæ amicitiæ gra-
dum apud ipsum obtineat: hanc
verò solitudinem exoletis relin-

quere, quibus exploratissimum sit,
candeat julkana cutis, necne. De-
inde responderet Cæsari fabam in Ma-
murræ cadenti, Romæ pervul-
gato adagio.

v. 3. *Mentula moechatur*] Veluti
diceret Cæsar: Non ego sum, ô
Catulle, qui metrenarum pudori
calles intendam, sed improbus ille
Mammurra, ob inexplebilem libidi-
nem, caudæ suæ acis nomine appel-
landus. Supra c. 29.

*Us ipsa vestra diffundens MEN-
TULA*

Ducensias emisisset, aut trecenties.

v. 4. *Ipsa olera olla legis*] Que-
madmodum inepta foret excusatio
furiæ hortensis, qui manifesto in
furto deprehensus, non suum, sed
canistrî delictum esse contenderet
ita, ô Cæsar, omnibus ridiculum
te præbes, dum flagitiorum Ma-
murræ

*Smyrnam Cinna laudat: Volusii annales irridet:
Epigrammata sua cordi sibi esse dicit.*

Smyrna mei Cinnae nonam post denique messem
Quam cepta est, nonamque edita post hiemē,
Millia cum interea quingenta Hortensius uno
*   *   *   *   *   *

Smyrna cavas Atracis penitus mittetur ad ūdas;
Smyrnam incana diū sæcula pervolūent.
At Volusii annales apuam porgentur ad ipsam,
Et laxas scombris sæpe dabunt tunicas.
Parva mei mihi sunt cordi monumenta laboris,
At populus tumido gaudeat Antimacho.   10

CAR-

O B S E R V A T I O N E S .

muræ ne quidem particeps videri cupis, quæ tuo potissimum hortatu, & favore gravissima in dies emergunt. Nisi enim perditum hominem in intimam familiaritatem recepisses, aut pinguibus patrimoniis ditasses, nã ille casta cubilia non perambulare, nec incertum genus facere pergeret. Tu Mamuræ scorta conquiris, tu illum spoliis provinciarum, & proscriptione civium locupletas: ipse vicem otæ præstat injecta devorando, & sinistrae liberalitatis tuæ fructum percipiendo. Scio, neminem antehac satis affectum hujus Epigrammatis sententiam. Vossius nescio

quæ spurca hic somniat, sed perperam.

CARM. XCI. v. 5. *Atracis penitus mittetur ad ūdas*] Scriptores Græcos provocatura; est enim Ætolia, ubi Atrax fluvius, Græciæ contermina.

v. 7. *porgentur*] Porrigentur, veluti cadavera. Ita emendavit Scaliger.

v. 8. *Scombris sæpe dabunt tunicas*] Hoc fatum malorum librorum. Jocosè verò Martialis in præfatione Xeniorum ait se scribere, *Ne roga cordyllis, ne panula desit olivis.*

v. 9. *mei monumenta laboris*] Cum diffi-

C A R M E N   X C I I I .

Ad Calvum Quintilia obitum deflentem.

SI quidquam mutis gratum, acceptumque sepulcris

Accidere à nostro, Calve, dolore potest,
Quo desiderio veteres renovamus amores,
Atque olim amissas flemus amicitias:

Certè non tanto mors immatura dolori est
Quintiliæ, quantum gaudet amore tuo. 5

CAR-

O B S E R V A T I O N E S .

difficillimum sit Heroico poemate scribendo elegantiam & doctrinam Cinnæ proximè attingere, facillimum verò aleam Volusii subire, ego Catullus pangendis Epigrammatibus honestum otium insulam, in quibus minus periculi, & levior jactura. Hæc verissima explicatio; nam quod Scaliger ait, Smyrnam tacitè à Catullo perstringi; ut poema prolixum & obscurum, liberè dicam, non placet; cur enim tot laudibus prius extulisset, si reprehensurus postea fuerat?

CARM. XCIII. v. 5. non tanto mors immatura dolori est] Contra-

tiam sententiam continet vetus epitaphium honestæ matronæ, quod Romæ asservatur:

Ille ego, quæ claris fueram prælata puellis,

Hoc Homonææ brevi condita sum tumulo.

Cui formam Paphia, Charites tribuere decoram,

Quam Pallas cunctis artibus erudit:

Nondum bis decem ætas mea viderat annos,

Injecere manus invida fata mihi.

Nec pro me queror hoc: morte est mihi tristior ipsa

Mæror Asiæ coniugis ille mei.

CARM.

In Æmilium turpissimi oris hominem.

Non (ita me Dii ament) quidquā referre putavi,
 Utrumne os, an culum olfacerem Æmilio.
 Nil immundius hoc, nihiloque immundius illud,
 Verū etiam culus mundior, & melior:
 Nā sine dentibus est. hoc dentes sesquipedales,
 Gingivas verò ploxemi habet veteris.
 Præterea rictum, qualem defessus in æstu
 Mejēntis mulæ cunnus habere solet.
 Hic futuit multas, & se facit esse venustum,
 Et non pistrino traditur, atque asino? 10
 Quem si qua attingit, non illam posse putemus
 Ægroti culum lingere carnificis?

CARMEN XCV.

Vetrii garrulitatem insectatur.

Ite, si in quemquam, dici pote, putide Vetti,
 Id quod verbosus dicitur, & fatuis:

Ista

OBSERVATIONES.

CARM. XCIV. v. 9. *facis*] Putat, existimat.

v. 11. *Quem si qua attingis*] Germana est indignatio illa Tibulli Eleg. 10. l. 1.

Hic tamen accubitis noster puer

hunc ego credam

Cum trucibus Venarem iungere posses feris.

v. 12. *Ægroti*] Sordentis & marcidī ab immundo tractandorum cadaverum officio.

CARM.

*istâ cum linguâ, si sensus veniat tibi, possis
Culos, & orepidas lingere carbasinas.
Si nos omnino vis omnes perdere, Vetti,
Dicas: omnino quod cupis, efficies.*

C A R M E N. XCVI.

*Juvenio puer, osculum sibi à poetâ inter luden-
dum surreptum, indignabundo se nihil tale am-
plius ausurum promissit.*

Surripuit tibi, dum ludis, mellite Juventi,
Suaviolum dulci dulcius ambrosiâ.
Verum id non impune tuli, namque amplius horâ
Suffixum in summâ me memini esse cruce:
Dum tibi me purgo, nec possum flectibus ullis
Tantillum vestræ demere favitæ.

Nam

O B S E R V A T I O N E S.

CARM. XCV. v. 6. *Dicas*] Elo-
quere tantum, & olidissimi oris
tui spiritu afflati, veluti peste, pe-
ribimus: vel molestiâ verborum
jugulati concidemus. Quod poste-
rius confirmat Horatius Sat. 9. l. 1.
festivissime:

*Confice, namque infectum mihi
visse, Sabella*

*Quod puer cecinit divina mea
carmine:*

*Hunc ne quo diu veniens, nec hosti-
tis auferes ossa,*

*Dixi lacrima dolor, aut fissa, nec
sorda pedagra.*

*Garrulus hunc quando consumer
cumque. loquaces,
Si sapias, vites, simul atque adole-
veris etas.*

CARM. XCVI. v. 2. *dulcius am-
brosia*] Lucianus in Dialogis Deo-
rum verbis Junonis ait, *Fori des-
cultationem Ganymedis ipso nectare
sacriorem esse.*

v. 8. *vestra favitæ*] Id est, quâ
vos, ô formosi, amantes torque-
re soletis. Ovidius Epist. Penelopes:
*Hec ego dum fules modior (que
VESTRA labeo, est)*

*Esse peregrino cupens amare possis.
ut*

Nam simul id factum est, multis diluta labella
 Guttis absterxisti omnibus articulis:
 Ne quidquam nostro contractum ex ore maneret,
 Tamquam comminctæ spurca saliva lupæ. 10
 Præterea intesto miserum me tradere amanti
 Non cessasti, atque omni excruciare modo;
 Ut mi ex ambrosio mutatum jam foret illud
 Suaviolum, tristi tristius helleboro.
 Quam quoniam poenâ misero proponis amanti, 15
 Non umquam posthac basia surripiam.

CARMEN XCVII.

De Calij, & Quintii Veronensium juvenum amoribus.

CÆlius Aufilenum, & Quintius Aufilenam
 Flos Veronensium depereunt juvenum;
 Hic fratrem, ille sororē. hoc est, quod dicitur, illud
 Fraternum verè dulce sodalitium.

Cui

OBSERVATIONES.

ut mos est virorum, dum longè
 absunt ab uxoribus. Achilli Statio
 non assentior, qui hoc dictum de
 uno tantum interpretatur.

v. 7. multis diluta labella guttis]
 Hic desidero Mureti diligentiam,
 qui ait *Juventium os aqua sibi pro-*
luisse ad basii notam delendam.
 Apage commentum istud. quas
 guttas poeta significet, non ob-
 scurum est, si quidem sequitur:

Ne quidquam nostro contractum ex
ore maneret,

Tamquam comminctæ spurca sali-
va lupæ.

Intelligit ergo saliva guttulas pue-
 ri labellis inhærentes, veluti osculi
 reliquias, quas non aliter ille ab-
 stergere festinavit, ac si meretricis
 fuissent ab opere obsceno recen-
 tis. Sunt enim, qui *basio conspuant*,
 ut cum Petronio loquar.

CARM. XCVII. v. 4. *Frater-*
nium verè] Horatius in hanc omni-
 no sententiam Sat. 3. l. 2.

Quin-

Cui faveam potius? Cæli, tibi. nam tua nobis
 Perspecta, exigitur unica amicitia,
 Cum vesana meas torreret flamma medullas.
 Sis felix Cæli, sis in amore potens.

CARMEN XCVIII.

Frateris cineribus parentat.

MULTAS per gentes, & multa per æquora vectus
 Advenio has miseras, frater, ad inferias,
 Ut te postremo donarem munere mortis,
 Et mutum nequidquam alloquerer cinerem.
 Quandoquidem fortuna mihi tete abstulit ipsū:
 Heu miser indignè frater adempte mihi!
 Nunc tamen interea prisco quæ more parentum
 Tradita sunt tristes munera ad inferias,
 Accipe fraterno multum manantia fletu:
 Atque in perpetuum frater have, atque vale. 10

CAR.

OBSERVATIONES.

Quintæ progenies Arri, parabile
 FRATRUM,
 Nequitiæ, & meæ, pravorum &
 amore gemellum.

v. 5. Cui faveam potius? Cæli, ti-
 bi] Pari usus est interrogatione
 carm. 1.

CU I dono lepidum novum libellum,
 Arida modo pumice expolitum?
 Corneli, TIBI —

v. 6. exigitur] Ducit metapho-

ram à re fabrilī, ut rectè monuit
 Achilles. Propertius quoque inde
 Eleg. 1. l. 3.

EXACTUS tenui pumice versus eat.
 v. 8. potens] Voti compos.

CARM. XCVIII. v. 10. have]
 Inscriptio antiquissimi sepulcri Za-
 cynthi reperti sic habet:

M. TVLLI. CICERO. HAVE.

ET. TV.

TEPTIA. ANTONIA.
 CARM.

CATULLI

CARMEN XCIX.

Cornelio se optimè servaturum arcana pollicetur.

SI quidquam tacito commissum est fide ab amico,
Cujus sit penitus nota fides animi:
Meque esse invenies illorum jure sacratum,
Corneli, & factum me esse puta Harpocratem.

CARMEN C.

Ad Silonem, lenoniam arcem superbè exercentem.

AU't sades mihi redde decem sestertia, Silo,
Deinde esto quamvis savus, & indomitus:
Aut, si te nummi delectant, desine quæso
Leno esse, atque idem savus, & indomitus.

CARMEN CI.

Purgat se cuidam, quòd amica non maledixerit.

CRedis, me potuisse meæ maledicere vitæ,
Ambobus mihi quæ carior est oculis?
Non potui, nec, si possem, tam perditè amarem,
Sed tu cum Tappone omnia monstra facis.

CAR-

OBSERVATIONES.

CARM. XCIX. v. 4. *Harpocratem*] minimè decet superbo esse, ac potius divitibus obsecundare; ut voprii colebant, vide opus eruditissimum Gisberti Cuperi.

CARM. CI. v. 4. *omnia monstra facis*] Monstra dicuntur scriptoribus priscis nefariæ Ubidines. Huc

par-

C A R M E N CII.

*In Mamurræ, ad scribendos versus animum
appellamenti.*

MEntula conatur Pimplæum scandere montem:
Musæ furcillis præcipitem ejiciunt.

C A R M E N CIII.

De puero, & præcone.

CUm puero bellos præconem qui videt esse,
Quid credat, nisi se vendere discupere?

CAR-

O B S E R V A T I O N E S.

pertinet locus insignis Juvenalis
Sat. 2 ubi de quodam pæthico so-
lenni ritu nubente:

*Quadringenta dedis Gracchus se-
stertia dotem*

*Cornicini, sive hic uestro cantave-
rat ære.*

*Signate tabule, dictum FELICI-
TER, ingen*

*Cena, sed & gremio jactis nova
nuptæ mariti.*

*O proceres, censere opus est, an aruf-
pice nobis?*

*Scilicet lioreras, majoraque MON-
STRÀ putares,*

*Si audiar vitandum, vel si hoc edores
agnum?*

CARM. CII. v. 1. *scandere*] Ma-
cus Vossius testatur, in omnibus

antiquis libris disertè scriptum esse
scindere, tucturque hanc esse ger-
manam Catulli lectionem. Sed cum

Josepho Scaligero vulgatam pla-
cuisset videam, qui & ipse plures
Codices manu exaratos inspexerat,
eam retinere satius duxi; cum &
sententia planior fiat.

v. 2. *furcillis*] Proverbium sapit.
Cicero ad Atticum Epist. 2. l. 16.
quemadmodum legunt Lambines
& Bosius: *Sed quoniam FURCILLÀ*
extrudimur, Brundisium cogiso. Ho-
rati Epist. 10. l. 1. ad Fuscum A-
ristium: *Naturam expellas FURCÀ*
lices, usque recurrit.

CARM. CII. v. 2. *vendere di-
scupere*] Nam in auctionibus præ-
cone utebantur.

CARM.

Alloquitur Lesbiam postliminio ad se redeuntem.

SI quidquam cupidoque, optantique obtigit.
umquam

Insperanti, hoc est gratum animo propriè:
Quare hoc est gratum, nobis quoque carius auro,
Quod te restituis, Lesbia, mihi cupido.

Restituis cupido, atque insperanti ipsa refert te
Nobis. & lucem candidiore notâ!

Quis me uno vivit felicior, aut magis est me
Optandus vitâ? dicere quis poterit?

CARMEN CV.

In Cominium maledicum, & improbum senem.

SI, Comini, populi arbitrio tua cana senectus
Spurcata impuris moribus intereat:

Non equidē dubito, quin primū inimica bonorū

Lingua exsecta avido sit data vulturio:

Effossos oculos voret atro gutture corvus,

Intestina canes, cætera membra lupi.

CAR-

OBSERVATIONES.

CARM. CIV. v. 7. *aut magis est me optandus vitâ*] Si absolutissimam felicitatem aliquis petat, nullam certè præter hanc meam sibi eligere debeat. Contra Propertius Eleg 13. l. 2.

Durius in terris nihil est quod vivas amante,

Nec (modò si sapias) quod minis esse velis.

CARM. CV. v. 5. *Effossos oculos voret*] Plinius non ineptam rationem

C A R M E N C V I .

*Petit à superis , ut lepidum Lesbia promissum
ratum habeant .*

JUcundum , mea vita , mihi proponis amorem
Hunc nostrum inter nos , perpetuumque fore.
Dii magni , facite , ut verè promittere possit :
Atque id sincerè dicat , & ex animo ;
Ut liceat nobis totâ perducere vitâ
Alternum hoc sanctæ foedus amicitiae .

C A R M E N C V I I .

*Ad Aufilenam : ut vel pretium recuset , vel accepto
noctem largiatur .*

AUfiflena , bonæ semper laudantur amicæ .
Accipiunt pretium , quæ facere instituunt .
Tu quodd promisti mihi , quodd mentita inimica es ,
Quodd nec das , nec fers : sæpe facis facinus .
Aut facere ingenuæ est , aut nō promissæ pudicæ ,
Aufiflena , fuit . Sed data corripere

Frau-

O B S E R V A T I O N E S .

nem videtur asferre , cur volucres
carnivoræ potissimum oculos in-
vadant l. 11. c. 37 . *Ea causa est , in-
quit , ut pleræque alitum è manibus
hominum oculos potissimum appetant ,
quodd effigiem suam in iis cornentes ,
velut ad cognata desideria sua cen-
dunt .*

CARM. CVI. v. 6 *Alternum*]
Mutuum , reciprocum . Quidam le-
gunt *Eternum* .

CARM. CVII. v. 4. *nec fers*]
Nec reddis , quæ accepisti noctis
nomine .

M

CARM.

Fraudando, efficitur plusquam meretricis avaræ,
Quæ sese toto corpore prostituit.

CARMEN CVIII.

In Aufilenam incestam.

Aufilena, viro contentas vivere solo
Nuptarum laus è laudibus eximiis.
Sed cuivis quamvis potius succumbere fas est,
Quàm matrem fratres efficere ex patruo.

CARMEN CIX.

Nasoni homini sui pleno impudicitiam objicit.

Multus homo est, Naso (nam tecum multus
homo es) qui
Descendit? Naso, multus es, & pathicus.
CAR-

OBSERVATIONES.

CARM. CVIII. v. 2. *laus è laudibus eximiis*] Ocyus enim extorquebis à plenisque matronarum, ut oculo uno contentæ sint, ut falsè Juvenalis 6. Sat.

v. 4. *fratres*] *Patruales*, inquit Muretus. rectè. Confirmo ex Ovidio, qui epist. Hermiones:

Quid, quod avus nobis idem Pelopæus Atreus?

Et, si non esses vir mihi, FRATER eras?

At Hermione Orestis germana so-

ror non fuit: cum altera Menelai & Helenæ filia, alter Agamemnonis & Clytæmnestræ filius feratur. Menelaum tamen Agamemnonis fratrem, & Helenam Clytæmnestræ sororem historiz tradunt.

CARM. CIX. v. 1. *Multus homo*] *virginus*. Propriè verò loquendo multus homo est, qui variis muneribus fungitur, qualem describit Petronius Trimalcionis uxorem Fortunatam: *Trimalcionis*, inquit, *& virgine est*. Nec abic

CARMEN CX.

Ad Cinna, de frequentia mæchorum.

Consule Pompeio primum duo, Cinna, solebant
Mœchi. illi ah tacto Consule nunc iterum

Man-

OBSERVATIONES.

abit Sidonius Apollinaris carm. 7.
— *tunc Respublica nostra.*

Tota Camillus erat —

Quibus Ovidium adjungo Epist.
Medæ:

*Deseror (amissis regno, patriaque,
domoque)*

Conjuge, qui nobis Omnia solus erat.

Albinovanus de Druso:

*MULTI in te amissi: nec tu, tot
turba bonarum,*

Omnis cui virtus contigit, unus erat.

Ibid. secum] Tibi ipsi privato ju-
dicio vir egregius videris. Supra
carm. 22.

*Tam gaudet in se, tamque se ipse
miratur.*

v. 2. *Descendis*] Inclinator ad pa-
tiendum stuprum.

Ibid. *mutus es, & pashicus*] Cum
tot egregie partes impleas, etiam
cinædi personam scitissime agis.

CARM. CX. v. 1. *Consule Pom-
peio primum*] Anno ab U. C. D C
LXXXIV. P. Virgillii natalibus cla-
ro, quo Cn. Pompeius Magnus col-
legam habuit in primo Consulatu
M. Licinium Crassum Divitem.

Ibid. *solebant*] Subaudi *matrona-*

rum pudicitiam sollicitare, vel certe
quippiam simile.

v. 2. *tacto Consule nunc iterum*]

Videlicet Anno ab U. C. DCXCIX.

cum eodem Crasso. Eos igitur nu-

gari necesse est, qui Catullum an-

nos natum triginta decessisse scri-

bunt: hoc enim Epigramma, jux-

ta illorum supputationem, à poe-

tâ nostrâ biennio post mortem

conscripsum fuisset. Quod monuit

olim Obertus Gifanius vir doctissi-

mus in prolegomenis ad Lucre-

tium. At Isaacus Vossius nodum

aliâ ratione conatur expedire: Bene

se habet, inquit, *scriptura optimi*

exemplaris:

*Consule Pompeio primum duo, Cin-
na, solebant.*

*Cæcilio tacto Consule nunc iterum
Manferunt duo —*

Pompeius primum Consul anno Urbis

DCLXXXIV. una cum Licinio Cras-

so. Sequens verò annus Consules ha-

buit Cæcilium Metellum Creticum, &

Q. Hortensium. Clarum itaque, quid

velis Catullus. Pessimum exemplar

fuit illud meo iudicio, quod tam

absurdam lectionem continebat.

M 2

Quid

Manferunt duo : sed creverunt millia in unum
Singula. *FECUNDUM semen adulterio.*

CARMEN CXI.

Ad Mamurræ sumptuosum, de saltu Formiano.

FORMIANUS saltus non falsò, Mentula, dives
Fertur : qui quot res in se habet egregias !
Aucupia omne genus, pisces, prata, arva, ferasque.
Nequidquam. fructus sumptibus exsuperas.
Quare concedo sit dives, dum omnia desint. &
Saltum laudemus, dum tamen ipse egeas.

CARMEN CXII.

In eundem, divitias vitis aquantem.

MENTULA habet iusta triginta jugera prati,
Quadraginta arvi. cætera sunt maria.

Cur.

OBSERVATIONES.

Quid enim facias *τῷ primum*, & *τῷ*. Consulatum.

iterum ? quæ certè nemo inficias. v. 4. *secundum semen adulterio*.
iverit ad unum eundemque Con- Malæ filicis more vitia uberrimè
sulem pertinere. Vide supra ob- germinant.

servationes nostras ad Carm. 52. ubi CARM. CXI. v. 4. *fructus* Hinc
de Catulli ætate nonnulla diximus. *agros fructuarios* legimus in episto-
la Cælii ad Ciceronem.

v. 3. *creverunt millia in unum* CARM. CXII. v. 2. *cætera sunt*
sing.] Id est, singulis mœchis prio- *maria*] Piscinæ ingentes. Refert
ribus singula millia recentiorum Svetonius, Neroni fuisse *stagnum*.
acceserunt, quindecim annorum *MARIS instar, circumseptum adi-*
spatio: tot enim numerantur à pri- *ficiis ad urbium speciem.*
mo ad secundum Pompeii Magni

Cur non divitiis Crœsum superare potis sit;
 Uno qui in saltu totmoda possideat?
 Prata, arva, ingentes silvas, saltusque, paludesq;
 Usque ad Hyperboreos, & mare ad Oceanum.
 Omnia magna hæc sunt: tamen ipse est maxi-
 mu' lustro,
 Non homo, sed verè mentula magna, minax.

C A R M E N CXIII.

Gellio, ineptis versiculis in ipsum debaccanti, Diras
 acerrimas minatur.

Sæpe tibi studioso animo venanda requirens
 Carmina uti possem mittere Battiadæ,
 Queis

O B S E R V A T I O N E S.

v. 4. totmoda] Omnigenas delicias. Ita legit Scaliger.

v. 6. Usque ad Hyperboreos.] Auctoris poetica.

v. 8. Non homo, sed verè mentula magna] Petronius de quodam bene munito: Habebat enim ingluviem pondus tam grande, ut ipsum HOMINEM laciniam fascini crederet. Cui concinit Arnobius l. 6. prope finem: Genitalibus propriis inferior Priapus. Juvenalis pariter ad gustum Catulli, obesum Senatorem ventrem appellavit Sat. 4.

Montani quoque venser adest, ab domine tardus.

Ibid. minax.] Auctor liberi carminis:

Salce MINAX, & parte tui majore Priape.

Columella de cultu hortorū v. 13.

— numen venerare Ithyphalli

Terribilis membri, medio qui semper in horto

Inguinibus puero, prædoni salce MINATUR.

CARM. CXIII. v. 1. studioso animo venanda] Obscuræ doctrinæ, atque eruditionis plena, & ad quæ intelligenda sagacissimo ingenio sit opus. Hæc translatione utitur Cicero l. 5. de Finibus n. 54. Maxima autem sunt, primum, ut mihi quidem videtur, & iis quorum nunc in ratione versamur, consideratio, con-

163 CATULLI LIBER.

Queis te lenirem nobis, neu conarere
Telis infesto mi icere musca caput:
Hunc video mihi nunc frustra sumptum esse la-
borem,

Gelli, nec nostras hinc valuisse preces.
Contra nos tela ista tua evitamus amictu,
At fixus nostris tu dabi' supplicium.

OBSERVATIONES.

gnitioque rerum celestium, & ea-
rum, quas a natura occultatas, & la-
centes indagare ratio potest.

v. 4. *musca*] Impudentis & mo-
desti hominis Hieroglyphicum mu-
sca fuit apud Aegyptios, quemad-
modum tradunt Horus, & Joannes
Picinius.

v. 7. *evitamus amictu*] Velut In-
dici elephanti. Lucanus l. 6. ver-
su 207.

*Getulus densis Elephas oppressus ab
armis*

*Omne repercutissim squallenti missile
tergo*

*Frangis, & haerentes mota cunctis dis-
cussis hastas.*

*Viscera tua latens penitus, citra-
que cingrem*

Confixa stans TELA fera

Hebetudinem telorum Gellii sub-
sanat, cum etiam lacerti debili-
tatem. Dum haec lego, videor cer-
nere Triamum adversus Pyrrhum
languide insurgentem, quem diu-
nus Mars ita nobis ob oculos ponit
2. Aeneid. versu 544.

*Sic factus senior TELUMque imbel-
le sine ictu*

*Coniecis, rance quod protinus are
repulsum,*

*Et summo clypei nequidquam um-
bone pependis.*

v. 8. *tu dabi' supplicium*] Teren-
tius Eunuchus Act. 1. sc. 1.

*Es te ultro accusabis, & DABIS
ultro SUPPLICIUM.*

FINIS.

ALBII TIBULLI
EQUITIS ROMANI
LIBRI EV.

LIBRARY OF THE
COMMONS
IN
PARLIAMENT

ALBII TIBULLI

EQUITIS ROMANI ELEGIARUM

LIBER I

ELEGIA I

*Sit se rure dum vixerit perpetuo futurum, & opum
cupidine possidit in amariis Delia sua-
riter moriturum.*

Divitiis alius fulvo sibi congerat auro,
Et teneat culti jugera multa soli:
Quem labor assiduus vicino terreat hoste,
Marta cui somnos classica pulsa fugent.

Me

OBSERVATIONES.

ELEG. I. v. 2. *jugera multa*] Op-
tine observavit Achilles Statius,
hanc lectionem idcirco praeferebant
vulgare magis, quod antiqui scri-
ptores ita se locuti sunt, cum in-
cidisset mentio iugum. Adde
ego, certum fuisse iugum magnitu-
dinem, et liquet ex Varone l. l. de

R. R. c. 10. Eius verba sunt: *Pe-
sus dicunt, centum pedes quoque cer-
vix quadratum. JUGERUM, quod
quadratus dunt assis habeat. Assis
quadratus, qui & latus est pedes cer-
tum viginti, & longus totidem, is
medius, et minus Latinè appellatur.*
En latitudo iugum fuit pedum CC.

21.

Me mea paupertas vitæ traducat inerti, 5
 Dum meus exiguo luceat igne focus:
 Nec spes destituat, sed frugum semper acervos
 Præbeat, & pleno pingua musta lacu.
 Ipse feram teneras maturo tempore vites
 Rusticus, & facili grandia poma manu. 10
 Nec tamen interdum pudeat tenuisse bidentem,
 Aut stimulo tardos increpuisse boves:
 Non agnamve sinu pigeat, fetumve capellæ
 Desertum oblitâ matre referre domum.
 Hic ego pastoremque meû lustrare quotannis, 15
 Et placidam soleo spargere lacte Palem;
 Nam veneror, seu stipes habet desertus in agris,
 Seu vêtus in trivio florea ferta lapis.
 Et quodcumque mihi pomû novus educat annus,
 Libatum agricolæ ponitur ante Deo. 20

Plat

OBSERVATIONES.

XL, & longitudo toridem: igitur omnia æqualia, nec aliud parvum, aliud magnû. Qui tritam sectionem suentur, injuriam Tibullo faciunt, eumque postulant aut in scitiæ in agriculturâ, aut otiosi epirheri: quod utrumque abest à frugali patrefamilias: & survisimo poeta, quatenus ex eius operibus ipsum fuisse cognoscimus.

Mal. O. grandia poma. Solem agricolæ præstantissimâ quæque ad factionem sceligere, ne rerum species in deterius mutantur. Virgil. cel. 5.

GRANDIA sept. quibus stando-
 vimus bardea sulcis.

& rationem subdit in Georgicis:

Vidi, lecta diu, & multis spectata
 labore,

Degenerare tamen, ni vis humana
 quinquennis.

Maxima quæque, Marto leperet.

Idemque præcipit Cotuacila ru-

Rico suo l. 2. c. 19. Optimam quanti-

que spicam legere oportet, separatim-

que, et ea semina reponere.

V. 15. pastoremque meum lustrare.]

Non est, cur se conqueant viri erue-

dici.

Flava Ceres, tibi sit nostro de ture corona
 Spicæ, quæ templi pendeat ante fores.
 Pomosque ruber custos ponatur in hortis,
 Terreat ut savâ falce Priapus aves.
 Vos quoque felices quondam, nunc pauperis
 horti

Custodes, fertis munera vestra, Lares.
 Tunc vitula innumeros lustrabat cæsa juvencos:
 Nunc agna exigui est hostia magna soli.
 Agna cadet vobis, quam circum rustica pubes
 Clamet: iocundæ, & bona vina date. 30
 Aditis Divi, nec vos è paupere mensâ
 Dona, nec è puris spernite fœtilibus.
 Fœtilia antiquis primum sibi fecit agrestis
 Pocula, de facili composuitque lyto.
 At vos exiguâ pecori furesque, lupique 35
 Partes de magno est præda perenda gregæ.
 Non ego divitias patrum, fructusque requiro,
 Quos tulit antiquo condita messis avo.

Par-

OBSERVATIONES.

dicti querentes, quid sit *hospitare* pe-
stem: nec ad Panam confugiendum
 censo, ut ipse nodum extricet. Ti-
 bullus sibi met cereum lucet, cum
 ait Eleg. 1. l. 2. *purgamus agros, pur-*
gamus agrestes. Clarius tamen M.
 Caro c. 1. 41. huiusmodi solenne sa-
 crum describens: *Mars pater, in-*
quit, ne precor, quasque, nisi sis
volens propisus mihi, domo, fa-

milieque nostra, quibus rei ergo
agrum, terram, fundumque meum
suorumque circumagi iussi. &
post aliqua PASTORES, pecunæque
salva servassis, domusque bonam senu-
tem, valentiamque mihi, domus,
familieque nostra.

V. 36. *de magno est præda perenda*
grege] Simile monitum Priapi apud
 Catullum c. 19.

Quare

Parva seges satis est: satis est requiescere lecto,
 Si licet, & solito membra levare toro. 40
 Quàm juvat immites ventos audire cubantem;
 Et dominam tenero continuïsse sinu:
 Aut, gelidas hibernus aquas cum fuderit Auster,
 Securum somnos imbre juvante sequi!
 Hoc mihi contingat; sit dives jure, furorem 45
 Qui maris, & tristes ferre potest pluvias.
 Jam modò non possum contentus vivere parvo,
 Nec semper longæ deditus esse viæ:
 Sed Cànis æstivos ortus vitare sub umbrâ
 Arboris, ad rivos prætereuntis aquæ. 50
 O quantum est auri pereat, potiusque smaragdi,
 Quàm flect ob nostras ulla puella vias!
 Te bellare decet terrâ, Messala, marique,
 Ut domus hostiles præferat exuvias.
 Me retinent vinctum formosæ vincla puellæ, 55
 Et sedeo duras janitor ante fores.
 Non ego laudari cupio, mea Delia: tecum
 Dum-

OBSERVATIONES.

*Quare hinc, o pueri, malas ab-
sistete rapinas.*

*Vicinus prope dives est, neglegensque
Priapus.*

*Indè sumite, semita hæc deinde vos
feret ipsa.*

v. 40. *membra levare toro*] Iure-
ligo torum discubitorium; membra
verò levare, est corpus fessum cibo
nutrire: cuticulam curare.

v. 45. *sit dives jure*] Imitatus est
Propertius Eleg. 3. l. 3.

*Præda sit hæc illis, quorum mercede
re labores.*

& pari sarcasmo Juvenalis in eum,
qui laterum officio vetulæ testa-
mentum captabat:

*Accipias sanè mercedem sangui-
nis* —

Dummodò sim , quæso segnis , inersque vocer :
 Ipse boves , mea , sim tecum modò , Delia , possim
 Jungere , & in solo pascere monte pecus . 60
 Et , te dum teneris liceat retinere lacertis ,

Mollis & incultâ fit mihi somnus humo .

Quid Tyrio recubare toro sine amore secundo

Prodest , cum fletu nox vigilanda venit ?

Nâ neque tû phloxæ , nec stragula picta soporê , 65

Nec sonitus placidæ ducere possit aquæ .

Ferreus ille fuit , qui , te cum possit habere ,

Maluerit prædas stultus , & arma sequi :

Ille licet Cilicum victas agat ante catervas ,

Ponat & in capto Martia castra solo : 70

Totus & argento contextus , totus & auro

Insideat celeri conspiciendus equo .

Te spectem , suprema mihi cum venerit hora :

Te teneam moriens deficiente manu !

Flebis & arfuro positum me , Delia , lecto , 75

Tristibus & lacrymis oscula mista dabis .

Flebis ; non tua sunt duro præcordia ferro

Vincta , nec in tenero stat tibi corde filex .

Illo non juvenis poterit de funere quisquam

Lumina , non virgo , sicca referre domum . 80

Tu manes ne læde meos , sed parce solutis

Cri-

OBSERVATIONES.

v. 81. *manes ne læde meos*] Qui injurii esse credebantur . Quomodo-
 kustu immoderato defunctorum sa- | brem Cornelia apud Propertium
 ta prosequabantur , eorum umbris , ita maritum stentem increpat :

Desi-

Crinibus, & teneris, Delia, parce genis.
 Interea, dum fata sinunt, jungamus amores;
 Jam veniet tenebris mors adoperta caput;
 Jam subrepet iners ætas, nec amare decebit, 85
 Dicere nec cano blanditias capite.
 Nunc levis est tractanda Venus, dū frāgere postes
 Non pudet, & rixas inseruisse juvat.
 Hic ego dux, milesque bonus vos signa, tubæque
 Ite

O B S E R V A T I O N E S.

*Desine, Paulo, meum lacrymis
 urgeri sepulcrum.*
 & defunctus juvenis apud Lucianum libello de Luctu sic paternis querelis respondet: ὦ καπὸδαμον ἄθροστε, τί κίχρεχας; τί δὲ μοι κίχρεχας πρῶγμῳ; πᾶσαι τι- μορῶν τῶν καυλῶν, & τὸ πρῶτον πῶς ἐξεπῶλῆς ἡμῶν ἀλοναλῆς & δυσμορῶν, πολὺν βελτίω, & μακροτέρω γεγενῆσθαι. Infelix homo, quid clamas? quid mihi malestus es? Desine vellicare comam, ac vulsus etiam cutem lacerare. cur mihi convulsam facis, ac miserum appellas & infortunatum, qui jam sit te multo melior, tum etiam felicior? Omitto reliqua, sunt enim plura in hanc sententiam. Puto autem id opinatos esse veteres, quod mors malorum omnium finem afferret, humanasque animas ab ergastulis corporum liberatas vel in purissimum ætherem, vel ad Elysios mitteret: ideoque bonorum obitum deplorare summæ

stultitiæ tribuebant. Creusa Virgiliana nostræ sententiæ subscribitur.

— *lacrymas dilectæ pelle Crense.*
Non ego Myrmidonum sedes, Dolopumque superbas

Aspiciam: aut Graiis servitum matribus ibo.

Cui concinit Seneca Tragicus Troasdis Choro 1.

Alio lacrymas fleffite vestras:

Non est Priami miserranda mei Mors, Iliades. FELIX PRIAMUS:

Dicite cuncta; liber manes.

Palit ad imos: nec fereb unquam Vincfa Grajum cervice jugum &c.

Cicero in somnio Scipionis ex Academicorum sententiā: Imò vero, inquit, hi vivunt, qui ex corporum vinculis, samquam è carcere, evolverunt. Vestra verò, quæ dicitur vita, mors est. ad quem locum vide commentarium Macrobij l. 1. c. 10. His adde, si vocat, Senecam in Consolatione ad Marciam, ubi multa cognitu dignissima invenies.

Ite procul ; cupidis vulnera ferte viris : 90
 Ferte & opes. ego composito securus acervo
 Despiciam dites , despiciamque famem.

ELEGIA II.

*Queritur januam puella sua sibi clausam esse : deinde
 variis delinimentis puellam ipsam ad se venire
 conatur .*

A Dde merū, vinoque graves compesce dolores,
 Occupet ut fessi lumina victa sopor.
 Neu quisquam multo perfusum tempora Batcho
 Exciret , infelix dum requiescit amor ;
 Nam posita est nostræ custodia sæva puellæ , 5
 Clauditur & durâ janua firma serâ.
 Janua difficilis domini , te verberet imber ,
 Te Jovis imperio fulmina missa petant .
 Janua jam pateas uni mihi victa querelis ,
 Neu furtim verso cardine aperta sones : 10
 Et,

OBSERVATIONES.

V. 92. *Despiciam dites*] Hoc dicit :
 non timebo paupertatis mala , nec
 divitiarum incommodis obnoxius
 ero. Unicus interpres Horatius Ode
 10. l. 2. ad Licinium :

Auram quisquis mediocritatem

Diligis , tanto caret obsolei

Sordibus nesci , caret invidenda

Sobrius aula .

ELEG. II. v. 1. *vinoque graves*

compesce dolores] Anacreon idem ju
 se fateretur experiri :

Ὅττι ὁ βαυχὸς αἰσινδρ .

Εὐδυσσεύς αἰ μεσσηται .

Ut me subis Lyans ,

Tunc cura dormis omnis .

V. 3. *posita est custodia*] Custodes,
 veluti gravissimum onus , procaci-
 bus puellis dicti sunt imponi. Ovi-
 dius Amorum 3. Eleg. 4.

Dis

Et, mala si qua tibi dixit dementia nostra,
 Ignoscas. capiti sint precor illa meo.
 Te meminisse decet, quæ plurima voce peregi
 Supplice, cum postî floreâ ferta darem.
 Tu quoque ne timidè custodes Delia falle, 15
 Audendum est: *FORTES adjuvat ipsa Venus.*
 Illa favet, seu quis juvenis nova limina tentat,
 Seu referat fixo dente puella fores.
 Illa docet furtim molli decedere lecto,
 Illa pedem nullo ponere posse sono. 20
 Illa viro coràm nutus conferre loquaces,
 Blandaue compositis abdere verba notis.
 Nec docet hoc omnes, sed quos nec inertia tardat,
 Nec vetat obscurâ surgere nocte timor;

Nec

OBSERVATIONES.

Dure vir, IMPOSITO teneræ CUSTODE PUELLÆ.

& simplicius Propertius Eleg. 4. l. 2.

Quos igitur tibi CUSTODES, quæ limina PONAM?

V. 19. *furtim molli decedere lecto*

Clanculum, stertente marito, è toro conjugali surgere, atque ad mœchum prorepere. Quod facere consuevit impudentissima Messalina Claudii principis uxor, teste Juvenali 6. Sat.

— dormire virum cum senseras uxorem,

Ansa Palatino tegetem præferre cubili,

Sumere nocturnos meretrix Augustæ cunculos,

Linguebas —

V. 24. *nec vetas obscura*] Post hunc

versiculum in vulgatis editionibus sequitur ineptissimum Distichon, quod felici manu sustulit Jos. Scaliger, ne purissimum Tibulli sacrarium coinquinaret. Id est huiusmodi:

En ego cum tenebris tota vagor anxius urbe,

Securum in tenebris me facis ipsa Venus.

Quicumque tandem ille fuit, qui Romano poetæ barbarum appinxit emblemata, sibi certè non constat, cum unum & eundem hominem *anxium*, & *securum* simul descri-

cri-

Nec finit occurrat quisquam, qui corpora ferro 25
Vulneret, aut raptâ præmia veste petat.

QUISQUIS amore tenetur, leas transque socrque

Qualibet: insidias non timuisse decet.

Non mihi pigra nocent hibernæ frigora noctis,

Non mihi, cum multâ decidit imber aquâ. 30

Non labor hic lædit, referet modò Delm postes,

Et vocet ad digitum me taciturna sonum.

Parcite luminibus, seu vir, seu femina fias

Obvia: *CELARI vult sua furta Venus.*

Neu strepitu terrete pedil, neu quarite nomē, 35

Neu prope fulgenti lumina ferte face.

Si quis & imprudens aspexerit, occulat ille,

Perque Deos omnes se meminisse neget.

Nam fuerit quicumque loquax, is sanguine narâ,

Is Venerem è rapido sentiet esse mari. 40

Nec tamen hūc credet conjux tuus, ut mihi verax

Pollicita est magico saga ministerio.

Hanc ego de cælo ducentem sidera vidi:

Fluminis hæc rapidi carmine verrit iter.

Hæc cætu finditque solum, manesque sepulcris 45

Eli-

OBSERVATIONES.

cribat: quæ duæ naturæ contrariæ
si conjungere velis, *nihiloplus agas,*
quàm si des operam, ut cum ratione
insanias.

v. 32. *voces ad digitum sonum*] Ne

sentiat maritus insidias sibi parari.

Collisio digitorum lautis in usu fuit

etiam ad cieffos vernas, ut co-
gnoscimus ex Petronio cap. 27. Sat.
Cum has miraremur lautissias, Tri-
malcio lautissimus homo DIGITOS
concrepuit: ad quod signum matellam
spado ludenti supposuit. Vide Mar-

tialem Epig. 62. l. 3. Epig. 119. l. 14.

Elicit, & tepido de vocat pſſa rogo.
 Jam ciet infernas magiſco ſtudioſe cæteruas:
 Jam jubet aſperſas lacte referre pedem.
 Cum libet, hæc triſti depellit nubila caloꝝ
 Cum libet, æſtivo convocat orbe nives.
 Sola tenere malas Medæ dicitur herbas:
 Sola feros Hecates perdomuiſſa canos.
 Hæc mihi composuit cantus, quæis fallere poſſes,
 Ter cane, ter dictis deſpue carminibus.
 Ille nihil poterit de nobis credere cuiquam:
 Non ſibi, ſi in molli viderit ipſo toro.
 Tu tamen abſtineas aliis, nam cætera cernet
 Omnia: de me uno ſentiet eſſe nihil.
 Quid ego dam? nempe hæc eadem ſe dixit amores
 Caribus, aut herbis ſolvere poſſe meos.
 Et me laſtravit rædis, & nocte ſerenâ
 Concidit ad magicos hoſtia pulſa Deos.
 Non ego totus abeſſet amor, ſed mutuus eſſet,
 Orabam: nec te poſſe carere velim.

Videntur aliqua deſiderari.

ELE.

OBSERVATIONES.

v. 64. poſſe carere] Invenio Mar-
 tiale citat. hac locutione familia-
 riter uſum. Ex pluribus duo loca
 profero. Epig. 53. l. 3.
 Teſa te POTERAM, Chloë, CA-
 RERE.

Epig. 57. l. 11.

O quam magnus homo es, qui ſece-
 rubentis aceti,
 Et ſtipula, & nigro pane CAR-
 RE POTES!

ELEG.

ELEG. III. v. 10. confutasse] Vi-
Adversâ valitudine proci, à parente detentus, longo
ilinerâ damnavit, sequi mori ad Elissios mori
obitâ migraturum sperat.

I Bitis Egeas sine me, Messala, per undas,
 O utinam memores ipse, cohorsque mei.
 Me tenet ignotis agrum Phœacia terris:
 Abstineas avidas mors precor atra manus;
 Abstineas mors atra precor; non hic mihi mater, s
 Quæ legat in montes ossa perusta sinus:
 Non soror, Assyrios cineri quæ dedat odores,
 Et fleat effusis ante sepulcra comis:
 Delia non usquam, quæ me quàm mitteret urbe
 Dicitur ante omnes consuluisse Deos.
 Illa sacras pueri sortes ter sustulit: illi
 Rettulit & triviis omina certa puer.
 Cuncta dabant reditus, tamè est deterri tantumquâ,
 Quin fieret, nostras respiceretque vias.
 Ipse ego solator, cum jam mandata dedissem, 15
 Quærebam tardas anxius usque moras.

Aut

OBSERVATIONES.

ELEG. III. v. 10. *confutasse] Vi-* Eleg. 3. l. 1. Tristium:
 de quæ observatas ad Eleg. 3. l. 4. *Sæpe vale dicto rursus: sunt multar*
 Propertii, versu 17. *locum;*
 v. 15. *mandata dedissem] Idem* Et quasi discedens. oscula summa:
 sibi usquevenisse, cum Rosta iussu *dedit.*
 principis discederet, scribit Ovidius *Sæpe eadem MANDAT DEDIT*
 N. 2. me.

Aut ego sum causatus aves, aut omina dira
Saturni sacrâ me tenuisse die.

O quonies ingressus iter mihi cristia dixi
Offensum in portâ signa dedisse pedem.

196] Tibullus

Au-

OBSERVATIONES.

maque ipse fessellâ
Respicens oculis pignora cara meâ.
v. 18. Saturni sacrâ] Romani su-
perbia pignora peragunt in urbem
receptant, sed potissimum Judæo-
rum religionem observabant, cuius
rei auctor Homerus. Horatius Sat.
9. l. 1. ubi cum Fulco Aristio con-
fabulatur:

Certe nescio quid feceris velle illo-
rum
Habes tecum Memini bene,
sed melior

Tempore dicam, hodie istæ sabbata
Sabbata. vin tu

Curtis Judæis oppedere. Noli mi-
hi, inquam,

Religio est. At mi (sum paulo
inferior, unus

Multorum.) ignoscas: alias lo-
quar

Nec prætermittendus Persius, qui
Sat. 15. versu 184.

Labra moves tacitus, recubisque
Sabbata palles

Sed omnium disertissime Aquinas
poëta Sat. 14. v. 97.

Quidam fortis metuentem Sabbata
patrem,

Nil præter nubes, & cali numen
adorant.

Nec distare putant humana carne
Sullam,

Qua pater abstinnis; mox & præ-
cipua potione;

Romanas autem soliti contemne-
re leges,

Sadæcum ediscunt, & servant, &
memunt ius,

Tradidit arcano quodcumque volu-
mine Moses.

Non monstrare vias eadem nisi sa-
cræ colenti:

Quæstum ad fontem solos deduce-
re verpos.

Sed pater in causa est, cui septima-
que eque fuit lux.

Ignava, & partem vitæ non attri-
git ullam.

Idcirco minus placent, qui hunc
Tibulli versiculum explicant de Sa-
turnalibus, cum præcipue Ovidius

à me ster, qui Remed. amoris ju-
venes ad longa itinera ineunda his

verbis hortatur:

Nec pluvias vites, nec te peregrina-
morentur

Sabbata: nec damnis Allia no-
ta suis.

Ominosum igitur fuit, plenum-
que alic, Saturni die, seu Sabbata

viæ se committere. Nescio an lit-
teræ

Audeat invito ne quis discedere Amore,
 Aut sciat egressum se prohibente Deo.
 Quid tua nunc Ilistibi, Delia? quid mihi profunt
 Illa tuâ toties ara repulsa manu?
 Quidve, piè dum sacra colis, pureque lavari
 Te (memini) & puro secubuisse toro?
 Nunc, Dea, nunc succurre mihi: nam posse mederi
 Picta docet templis multa tabella tuis.
 Et mea votivas persolvens Delia noctes
 Ante sacras lino tecta fores sedeat:
 Bisque die resoluta comas tibi dicere laudes
 Insignis turbâ debeat in Phariâ.
 At mihi contingat patrios celebrare penates,
 Reddereque antiquo menstrua thura Lari.
 Quàm bene Saturno vivebât rege, priusquàm
 Tellus in longas est patefacta vias!
 Nondum cæruleas pinus contempserat undas,
 Effusum ventis præbueratque sinum:

Nec

OBSERVATIONES.

terre insistendo, huc pertinenti-
 la CHRISTI apud Mattheum c. 24.

*Orate autem ut non fias fugi-
 sty in hieme, vel Sabbato.*

Y. 28. *Picta docet templis* [Lepidè
 cit. Juvenalis 12. Sat. ubi de nau-
 fragium passis:

— *Pars dira quidam, sed cogni-
 ta multis,*

Es quam mirra resantur fana

TABELLA

Plurimum: PICTORES quæ nescio
 ab ISTIS peficit

v. 28. [Legunt non angli-
 ni, sed perperant. (Infra. Eleg. 17.

ET. in istis sine turbe legunt, laudant
 nec illam

Possum; quis oculos apparet illa
 v. 31. Bisque die resoluta comas; si-
 bi dicere laudes] Hoc non tantum

in sacris Ilistis ritè servatum fuit;

-N 3

sed

Nec vagus ignotis repereus compendia terris
 Praeferrat externa navita mellea rāem. 40
 Illo non validus subiat iuga tempore taurus,
 Non domito fraudis ore momordit equus.
 Non domus ulla fores habuit: non fixus in agris,
 Qui regeret certis finibus arva, lapis.
 Ipsa mella dabant quercus, ulroque ferebant 45
 Obvia securis ubera lactis oves.
 Non acies, non ira fuit, non bella: nec effes
 Immiti savus duxerat arte faber.
 Nunc Jove sub domino caedes, & vulnera semper:
 Nunc mare, nunc leti mille repente viæ. 50
 Parce Pater, timidum non me peritura terrent,
 Non dicta in sanctos impia verba Deos.
 Quid si fatales jam nunc explevimus annos,
 Fac lapis inscriptis stet superba fletu.
 HEC. IACET. INUITO CONSUETV. MORTE. TIBVLLVS
 MESSALAN. TERRA. DIVM. SECVITVROVE. MANDV. Sed

OBSERVATIONES.

sed etiam in Veneris. Horatius, temporum consuetudinem secuti,
 Odo 1. l. 2. ad Cytheream. *Illic BIS pueri DUM*
Nam cum pueris virginibus appellat.
 L. 2. D. ANTES.
 Simile quiddam de Christianis narrat Plinius Traiano Epist. 97.
 l. 10. *Quod essent soliti, stato die ante lucem convenire: carmenque Christi*
quasi Deus, DICERE, secum in-
venire. Et sane Monachi & Sacerdotes nostri: piā illam veterum
 post matutinam supplicationem canent inchoant, quod LAUDES
 appellat.
 V. 39. *compendia* Bactra. Cicero in Verrem Act. 2. ubi Siciliam commendat. *Quos illa parum meritis impediendis, cum quassu COMPETE*
Dique dimittit, parum &c. His contraria dispendia.
 V. 46. *ubera lactis* Hippallage, pro
 lac uberum.

Sed me, quod facilis tenero sum semper amori,
 Ipsa Venus campos ducet in Elysios.
 Hic choreæ, cantusque vigent, passimque vagantes
 Dulce sonant tenui gutture carmen. 25
 Fert cassiam non culta seges, torosque per agros
 Floret odoratis terra benigna rosis.
 Ac juvenum series teneris immista puellis
 Ludit, & assidue prælia miscet Amor.
 Illic est cuicumque rapax mors venit amanti, 65
 Et gerit insigni myrtea festa comæ.
 At scelerata jacet sedes in nocte profunda
 Abdita, quam circum flumina nigra sonant:
 Tisiphoneque impexa feros pro crimibus angues
 Sævit, & huc illuc impia turba fugit. 70
 Tum niger in portâ serpens: tum Cerberus ore
 Stridet, & æratas excubat ante fores.
 Illic Junonem tentare Ixionis ausi
 Versantur celeri noxia membra rotæ.
 Porrectusque novem Tityus per jugera terræ 75
 Assiduas atro viscere pascit aves.

OBSERVATIONES.

v. 58. *Ipsa Venus*] Hoc ait, quia vulgo Mercurius umbrarum ductor putabatur.

v. 62. *Terra benigna*] Plinius negyr. Trajani: Itaque beneficio nec maligna tellus, & obsequens Nilus, Ægypto quidem sæpe, sed gloria nostra nunquam largior fluxit.

v. 67. *scelerata jacet sedes*] Virgilius Æneidos 6. materiam eandem tractans:

Nulli fas casto SCELERATUM
 insistere limen.

v. 71. *serpens: tum Cerberus ore*] Melior lectio, quam præferunt aliqui Codd.

Tantalus est illic, ubi circumstans sedantem
 Jam jam poturi deserit unda sitim;
 Et Danaï proles, Veneris quæ numina læso;
 Incava læthæas dolis portat aquas: solus
 Illic sitis, quicumque meos violavit amores;
 Optavi lentas, & mihi militas.
 At tu cæsta; precor, maneat, sanctique pudoris
 Affideat custos sedula semper anus;
 Hæc tibi fabellas referat, positæque nocturnæ;
 Deducat plenæ stamina longa color;
 Ac circa gravibus pensis affixa puella
 Paulatim somno fessa remittat opus:
 Tunc veniam subito, nec quifquam nuntiet ante,
 Sed videar calo missus adesse tibi;
 Tunc mihi, qualis eris, longos turbata capillos,
 Obvia nudato, Delia, curte pede
 Hoc precor: hunc illum nobis Aurora nitentem
 Luciferum roseis candida porret equis.

OBSERVATIONES

Tam niger in porta serpentum Cor-
 bernus ore
 Strides

v. 82. lentas] Ut diutius, me ab-
 sente, deliciis nostris frui posset.

ELEGIA IV.

*Inducta Priapus fugitivos tradentem artes, quibus
os* *adderet, abundè instrueretur.*

Sic umbrosa tibi contingant tecta, Priape,
Ne capiti soles, ne noceantque nives:
Quæ tua formosos cepit solertia? certè
Non tibi barba niter, non tibi culta coma est.
Nudus & hibernæ producis frigora brumæ,
Nudus & æstivi tempora sicca Canis.
Sic ego: tum Bacchi respondit rustica proles
Armatus curvâ sic mihi falce Deus.

Tu, puero quodcumque tuo tentare libebit,
Cedas: *OBSEQUIO* plurima vincit Amor.
Sed ne te capiant, primò si fortè negabit,
Tediâ: paulatim sub juga colla dabit.
LONGA dies homini docuit parere leones,
Longa dies molli saxa peredit aquâ.

ANNUS in apricis maturat collibus uvas, 15
Annus agit certâ lucida signa vice.

Nec

OBSERVATIONES.

ELEG. 4. v. 1. umbrosa tibi contingent tecta] Sacellum. Auctor liberi carminis:

Eius hoc quisquis es in Dei salacis
Dicor, grave nepus sacellum.

v. 4. Non tibi barba niter] Apud eundem auctorem Priapus graphi-

cè se ipsum describit:

Parum est mihi, fixi quod hic miser scdam

Agens terra per Caniculæ rimas,
Siticulosam sustinens diu aestatem:

Parum, quod imi perfundunt finus
imbre,

Es

Nec jurare time; *VENERIS* perjuria ventis
 Irrita per terras, & freta summa ferunt.
 Gratia magna Jovi: vetuit Pater ipse valere,
 Jurasset cupide quidquid ineprus amor. 20
 Perque suas impune finit Dictynna sagittas.
 Affirmes, crines perque Minerva suos.
 Ah, si tardus eris, errabis. transiet ætas.
 Quàm citò non segnis it, remeatque dies!
 Quàm citò purpureos deperdit terra colores! 25
 Quàm citò formosas populus alta comas!
 Quàm jacet, infirmæ venere ubi fata senectæ,
 Qui prior Elèo est carcere missus equus!
 Vidi jam juvenem, premeret cum senior ætas,
 Moerentem stultos præteruisse dies. 30
 Crudeles Divi! serpens novus, exuit annos:
 Formæ non ullam fata dedere moram.
 Solis æterna est Phæbo, Bacchoque juventa,
 Nam decet intonsus crinis utrumque Deum.
 Neu.

O B S E R V A T I O N E S.

Et in capillos grandines cadunt no- rior esset peccandi licentia. Idip-
 stros, sum affirmat. Plato philosophus
 Horretque dura BARBA victa poeta in Symposio: Ο δὲ δεινός
 crysallo. ἔστι γὰρ λέγουσι οἱ πολλοί.
 v. 17. Nec jurare time] Catul. c. 63. ὅτι ἔοικυιται μὴ ἐγγυιῶμεν
 Nil metuunt JURARE. ὅτι γὰρ, ἐκβάλλει τὸν ἀγ-
 v. 19. Gratia magna Jovi] Ovid. nor. ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΝ γὰρ ΟΡΚΟΝ,
 Eleg. 10. l. 4. Trist. GRATIA Mu- ἡ φωνὴ τῆς ὕψος ἔστι γὰρ ὁ οὐρανός
 sa tibi: τῶν ποταμῶν ἐκβαλλομένων περὶ τὴν ἑσπέρην, ὡς ἐκείνη ὁ οὐρανὸς ἀνδρῶν
 Ibid. vetuit Pater ipse valere] Hoc Quad. verò maximi momenti est plé-
 vulgò creditum antiquis, ut libe- ratur.

Nec domes ire neget, quamvis via longa pareat, 33
Et Canis arenti torreat arva siti.

Quamvis prætexens picta ferrugine celum,
Venturam admittat imbrifer arcus aquam.

Vell si carulæ puppi velit ire per undas,
Ipse levem remo per freta pelle ratem. 40

Nec te poeniteat duros subiisse labores,
Aut operi infloreat æternisse manus.

Nec, velit insidiis alras si claudere valles,
Dum placeas, humeri rena ferre neget.

Si volet arma, levi tentabis ludere dextra: 45
Sæpe dabis nudum, vincat ut ille, latus.

Tunc tibi mris tuis, raptas tunc cara licebit
Oscula, pugnabit, sed tamen apta dabit.

Rapax dabit præm, post offeret ipse volenti,
Postquam collo se implicuisse volet. 50

Hæc male nunc artes miseras hæc sæcula tractant!
Jam tener assuevit munera velle puer.

Jam

OBSERVATIONES

*visque tradens, solis videlicet am-
antibus pueris Dico tantum dure
Fenestras quippe RES VULGANDUM
nihil valere ajunt. Itaque Jam Dii,
quoniam homines amant, amantibus licen-
tiam concesserunt, ut luc. nostris in-
statum est.*

*V. 23. ubi si tandem. unde.] Docet
Priapus, ut ait, ut ait, ut ait, ut ait, ut ait,
ut ait, ut ait, ut ait, ut ait, ut ait, ut ait,*

*placem labellare possit.
V. 46. nudum.] Clypeo nudo pectus
dum. Vide Epistolum Satira. II
c. 20.*

*V. 48. pugnabit.] Detestabile ba-
lia. Orisuius de Arte v. 67.
PUGNABIT PRIMO fortassis, &
improbe, dicitur.*

*Pugnabit, videlicet, sed tamen illa vo-
let.*

v. 25.

Jam tua, qui Venerem docuisti vendere prius,
 Quisquis es, infelix urgeat ossa lapis.
 Pieridas, pueri, doctos & amate poetas:
 Aurea nec superent munera Pieridas:
 Carmine purpurea est Nisi coma: carmina ni sunt,
 Ex humero Pelopis non nitisset ebur.
 Quem referent Musæ, vivet, dum robora tellus,
 Dum cælum stellas, dum vehet annis aquas:
 At qui non audit Musas, qui vendit amorem,
 Idææ currus ille sequatur Opes:
 Et tercentenas erroribus expleat urbes,
 Et secet ad Phrygios vilia membra modas.
 Blanditis vulscesse locum Venus ipsa querelis:
 Supplicibus miseris, flentibus ipsa, faretur
 Hæc mihi, quæ caverem Titio, Deus edidit ore,
 Sed Titium conjux hæc meminisse vesas:

OBSERVATIONES.

v. 57. *Carmine purpurea est*] Ad Horatium Ode 8. l. 4. Ovid. Amor. 3. Eleg. 12. utrobique plura invenies huic sententiæ consona.

v. 61. *At qui non audit Musas*] Qui precibus facilis esse consuevit, dicitur. Contra Horatius Ode 2. l. 4.

— *prece quæ fatigant*
Virgines sanctæ minus AUDIEN-
TEM

Carmina Pestant?
 v. 63. *erroribus expleat urbes*] Miserissima est profugorum vita, & in-

juriis tempestatum obnoxia. Infra Eleg. 10.

*Uretur facies,urentur Sole capilli,
 Deteret invalidos & via longa pe-*
des:
 Hinc illa querela Virgiliana: *Enone
 Ipso ignotis egens, Libye deserta*
peragro,

Eurapa atque Asia pulsas.
 Cæterum adverte, numerum cer-
 tum à Tibullo pro incerto usura-

rum, ut solent poete. Catull. c. 11.
Quos simul complena omnes TRACAT
TOS: Virg. civ. 4. *Æneidos de fugâ*

TER-

O fuge recte tenebris pactorum credere turbae,
 Nam causam iusti semper amoris habemus. 70
 Hic placet, angustis quod equi cōpescit habenis;
 Hic placidam niveo pectore pellit aquam.
 Hic, quia foris adest audacia, cepit: at illi
 Virgineus teneras stat pudor ante genas,
 Pareat ille suæ; vos me celebrate magistrum, 75
 Quos malè habet multâ callidus arte puer.
 GLORIA inique sua est; me qui spernentur amantes
 Consultent; cunctis janua nostra patet.
 Tempus erit, cum me Venetis præcepta ferentem
 Deducat juvenum sedula turba senem. 80
 Eheu quàm lento Marathus me torquet amore!
 Deficiunt artes, deficiuntque dolus.

Par-

OBSERVATIONES

TERCENTUM sonat ore Deos.

v. 69. O fuge.] Verba uxoris ad Titium.

v. 73. Hic, quia foris adest audacia, cepit.] Alius petulantia quadam, & lascivia puerili in sui amorem inducit: alius verò virginali verecundia diligi meretur. Adest pro est invenio apud principem poetarum Eclog. 4.

Non me carminibus vincet vel Thracius Orpheus,

Vel Linus: huic mater quæcunvis, atque huic pater ADSIT, Orpheo Calliopea, Lina formosus Apollo.

item apud Martialem Epig. 6. l. 1. Que majora pueris miracula? sumus unus utrisque

Aulior ADSIT: hæc sumi Cæsaris, illa Jovis.

v. 80. Deducat.] Per urbem committetur honoris gratia. Hinc deducit res apud Q. Ciceronem de petitione Consulatus: Nam ex ea ipsa copia, inquit, conjectura fieri poteris, quæcum sis in ipsa campo virium ac facultatis habiturus. Minus autem rei res partes sunt: una salutaribus, cum domum veniunt: altera DEDUCTORIUM: turba affertur enim. Marcus autem frater Catone majore

Parce, puer quæso, ne nobis fabula fiam.

Cum mea ridebunt vana magisteria. 1

ELEGIA V.

Expostulat cum amica, quod, se relicto, tuus precibus famitari restituta fuerat, rivalem suum recipiat.

A Spernam, & bene diffidū me ferro loquar:
Ar mihi nunc longē gloria fortis, abest.
Namque agor, ut per plūcitū, sola verberetur
tūben,

Quem, :

OBSERVATIONES.

jore, ubi senectutis voluptatem maximam in auctoritate positam esse demonstrat, sic ait: *Hæc enim ipsa sunt honorabilia, quæ videntur levis atque communia, salubria, appetita, decedi, affargi, DEDUCI, reduci, CONSULI: quæ & apud nos, & in aliis civitatibus, ut quæque optime morata, ita diligentissime observantur*: Nec prætermittendi sunt vericilli Callimachi apud Joannem Stobæum ferri. 114. quos videtur Tibullus in animo habuisse, dum hæc scriberet:

Γηράσκει δ' ὁ γέρον καὶ ἐλα-
φρότερον.

Κῦροι ἡ φιλέωσι· νέοι δέ μιν, οἷον
τρικῆς.

Ἰδετε. ἐν οἰκίῳ ἄλλοις ἔγχετε
θύψαν.

jore, ubi senectutis volupratem maxi-
 mam in auctoritate positam esse
 demonstrat, sic atq. *Hæc enim ipsa*
sunt honorabilia, quæ videntur le-
vis æque consensu. skilicet, ap-
Multo, levius. SENEX ille senescit,
quem adolescentes amant: & JU-
VENES ipsum, veluti patrem,
manibus DEDUCUNT ad proprium:
usque timent.

v. 84. *Cam-mea, rideant*] Quam-
quidem subsannabunt, praecepta
aggressi ipsi omnino inutilia. Pul-
tre Ovidius de huiusmodi consue-
t. *Artis Amatoris*.

Quique aliis cavet, non cavet ipse
sibi

ELEG. V. v. 1. *Loquatur*] *Loqui*
nonnumquam pertinet ad super-
biam, & vanum tumorem. Pro-
pertius Eleg. 2. l. 1. *Siamodolibers-*
as, quarelibet, LOQUI. Aus-
tinovanus de morte Drusi :

*Hic mihi, quam facile est (quantitas
hic contigit omnes).*

Quem celer assuetâ versar ab arte puer.
 Ure ferum, & torquet: libeat ne dicere quidquâ
 Magnificum possit ac, horrida verba domat.
 Parceretamen, te per furtivi fœdera lecti,
 Per Venerem quaeso, compositumque caput.
 Ille ego, cum eristi morbo defessa iaceres,
 Te dicor vocis eripuisse meis: 10
 Ipseque ter circum lustravi sulphure puro,
 Carmine cum magico præcinnisset anus:
 Ipse procuravi, ne possent sava nocere
 Somnia, ter falsâ deventeranda molâ:
 Ipse ego velatus filo, tunicisque solutis 15
 Vota novem Trivia nocte silente dedi.

Om-

OBSERVATIONES.

Alius lectu fortia verba, LO-
 QUI.
 Cicero ad familiares l. 1. Epist. 22.
 Pansa & sensis bene, & LOQUI-
 TUR fortiter.
 v. 3. sola] Catullus pariter c. 62.
 v. 7.
 Et jam recente terra SOLA sangui-
 ne maculans.
 v. 4. ab arte] Particula ab redun-
 dant eleganter, ut apud Ovidium
 Amor. 2. Eleg. 4.
 Et tenerum molli torquet AB AR-
 TE laetis.
 v. 5. compositumque caput] Quod
 simul iunxit, Veneri opor-
 dantes. Petronius Satyr. In hoc gra-
 mine pariter COMPOSITI mille af-
 cubi lesimus.

v. 14. falsa mola] Inter cornua
 victimæ struem veteres colloca-
 bant ex farre, ac sale, quam ap-
 pellabant molam falsam: inde ver-
 tum: immolare. Expiabantur au-
 tem pessima somnia sacrificiis, ut
 nos docet ipse Tibullus Eleg. 4. l. 3.
 Ab natum in curas hominum genus
 omnia molis
 Farre pio placans, & saliente sale.
 v. 15. velatus filo, tunicisque solu-
 tis] Idem præcipit Themis Ovidi-
 na 1. Meram, Deucalionis & Pyr-
 rhæ, iactu lapidum homines re-
 parantur.
 Et PELATE caput, circumfusaque RE-
 SOLVITE vestes.
 v. 16. Vota novem Trivia] Ter-
 na

Omnia persolvi; fruitur nunc alter amore,
 Et precibus felix utitur ille meis.
 At mihi felicem vitam, si salva fuisses,
 Fingebam demens, sed renuente Deo:
 Rura colam, frugumque aderit mea Delia: custos,
 Arca dum messes sole calente teret.
 Aut mihi servabit plenis in limribus uvæ,
 Pressaque veloci candida musta pedo.
 Consuescet numerare pecus: consuescet amare,
 Garrulus in domina ludere, verna fumi.
 Illa Deo sciet agricola pro vitibus uvam,
 Pro segete spicas, pro grege ferre dapem:
 Illa regat cunctos, illi sint omnia cara,
 Et juvet in totâ me nihil esse domo.
 Huc veniet Messala meus, cui duleia poma
 Delia selectis detrahabet arboribus;
 Et tantum venerata virum, hunc sedula curer,
 Huic paret, atque epulas ipsa ministra gerat.
 Hæc mihi fingebam, quæ nunc Caurusque, No-
 tusque

30

35

Ja-

OBSERVATIONES.

na scilicet singulis Dianæ capitibus,
 quæ triformis Horatio dicitur,
 Virgilio *tergemina*, Græcis *τρίμορφη*,
 ob triplicem
 potestatem: Luna enim in cælo,
 Diana in silvis, Proserpina, seu
 Hecate, apud inferos putaba-
 tur.

v. 21. *Rura colam*] Hæc sibi fin-
 gebat poeta credulus, quæ irrita
 ceciderunt.

v. 33. *virum, hunc*] Negligit poë-
 ta Eclypsim licet. a M, idque
 propter insequentem aspiratio-
 nem, quæ vicem sustinet mutæ
 consonantis.

v. 36.

Jactat odoratos vota per Armenios.
 Num Veneris magnæ violavi numina verbo,
 Et mea nunc poenas impia lingua luit?
 Num feror incestus sedes adijisse Deorum,
 Sertaque de sanctis deripuisse focis? 40
 Non ego tellurem genibus perrepere supplex,
 Et miserum sancto tundere poste caput:
 Non ego, si merui, dubitem procumbere templis,
 Et dare sacratis oscula liminibus.
 At tu, qui lætus rides mala nostra, caveto: 45
 Mox tibi non unus sæviet usque Deus.
 Vidi ego, qui juvenum miseros lussisset amores,
 Post Veneris vinctis subdere colla senem;
 Et sibi blandicias tremulâ componere voce,
 Et manibus canas fingere velle comas. 50
 Stare nec ante fores puduit, caræve puellæ
 Ancillam medio detinuisse foro.

Hunc

OBSERVATIONES.

v. 36. *jactat odoratos*] Longin-
 quam, & certam regionem desi-
 gnat, ut desiderii sui frustratio-
 nem *μὴ πρὸς τὸν τόπον* ostendat. Sic
 Horatius, ut magnam animi securi-
 tatem significet, hæc scribit Ode
 26. l. 1.

Musis amicus tristitiam & metus
Tradam protervis in mare Cypsicum
Portare ventis —

v. 41. *sellarem genibus perrepere*] *Piaculi hujus meminit* & Juvenalis
 6. Sat. v. 525.

— *Inde superbi*
Totum regis agrum nuda & tremen-
bunda cruentis

EREPTET GENIBUS —

v. 42. *tundere poste caput*] Quos
 gravior aliqua calamitas vexat,
 præsertim si vitio suo accidisse ag-
 noscant, caput parietibus illidere
 solent. Hac rabie agitata Octa-
 vianum Cæsarem post cladem Va-
 rianam, narrat Suetonius c. 23. in
 ejus vita.

O

v. 54.

Hunc puer, hunc juvenis turba circumfretâ arctâ,
 Despuit in molles & sibi quisque sinus.
 At mihi parce Venus: semper tibi dedita servit
 Mens mea. quid messes uris acerba tuas?

ELEGIA VI.

*Dolet sibi divitem in amore præferri, puellamque do-
 cet, quæ officia pauper præstare possit.*

SEPE ego tentavi curas depellere vino,
 At dolor in lacrymas verterat omne merum:
 Sæpe aliam tenui: sed, jam cum gaudia adirem,
 Admonuit dominæ, deseruitque Venus.
 Tum me discedens devotum femina dixit;
 Et (pudet heu!) narrat scire nefanda mea.
 Non facit hoc verbis: facie, tenerisque lacertis
 Devover, & flavis nostra puella comis.

Ta-

OBSERVATIONES.

v. 54. *Despuit*] Rei novitatem admirantes, & veluti portentum avertere studentes; Magnam vim salivæ hominis inesse, Plinius docet l. 28. c. 4. quem vide.

v. 55. *sibi dedita*] Hujusmodi sententiam expressit Ovidius Amor. 2. Eleg. 9. ubi ad Cupidinem:

*Nos tua sentimus populus sibi DE-
 DITUS arma;*

*Pigna reluctanti cessat in hoste
 manus.*

v. 56. *messes uris acerba tuas?*] Par-

illud Flacci adagium: *vineta sua cadere.*

ELEG. VI. v. 5. *devotum femina dixit*] Veneficio contactum, ut loquitur Petronius Arbiter ex Polyzæni personâ. Ovidius à magistro suo Amor. 3. Eleg. 7.

*Quid me ludis? ait. quis te male
 sane jubebat*

*Invicem nostroponere membra toro?
 Aut se trajectis & ea venefica laniis*

*DEFORET: aut alio lassos amo-
 re venis.*

v. 13.

Talis ad Emonium Nerëis Pelea quondam
 Vecta est frenato carula pisce Thetis. 10
 Hæc nosceremur quod adest huic dives amator,
 Venit in animum callida Iena meum.
 Sanguineæ edat illa dapes, atque ore cruento
 Tristia cum multo pocula felle bibat.
 Hanc volitæt animæ circum sua fata querentes 15
 Semper, & ætæstis strix violenta canat.
 Ipsa fame stimulante furens, herbasque sepulcris
 Quærat, & à saxis ossa relicta lupis.
 Currat & inguinibus nudis, ululetque per urbem
 Postagat à triviis aspera turba canum. 20

Ere-

OBSERVATIONES.

v. 10. *Vecta est frenata*] Idem
 Ovidius Fastorum 2. v. 41.

VECTAM FRENATIS per inane
 draconibus. *Egens*

Credulus, immerita Phæda ju-
 vit ope.

Et 2. *Metamorph.* sub initium:

Dorideque, & natas: quæcumq; pars
mare videtur,

Pars viridas in mole sedens fæcæ
capillos,

PISCES VEHIT quædam

Cætærum formosas puellas, qua-
 rum amore tenerentur, poætæ an-
 tiquis. *Horatius*, imò & *Doctus*
 comparant. *Catullus* c. 67.

Quo meo se molli candida Diva
pede

lunatis, & triso fulgentem in li-
mine plantam

Innixa, arguta confisit in solea:
Conjugia ut quondam flagrans ad-
venit amore

Prosefilæam Laodamia domum.

v. 19. *ululetque per urbes*] Optat,
 pessimam vetulam eo melancholizæ
 genere vexari, quo affecti se lupos
 esse arbitrantur, ideòque furore
 perciti ululatus tollunt, obvios
 moribus appetunt, pecora inva-
 dunt, noctu degunt in silvis: unde
 fabula incredula, homines magicis
 artibus in veros lupos converti pos-
 se, quam refutat *Plinius* cap. 22.
 l. 8. Scio, nemini *Tibullum* ita ex-
 plicatum, eam tamen sequenti ver-
 siculo ipse quid voluerit manifestè
 indicet: canes enim viso lupo, na-
 tivæ simulatis memores, turba-
 tim ad fugandum accurrunt, quod

Eventet: dat signa Deus. *SUNT* Numina amanti;

Seruis & iniusta lego relicta Venus.

At tu quamprimum sage præcepta rapacis

Desere: *NAM* domus vincitur omnis amor.

Pauper erit præsto tibi, præsto pauper adibit 25

Primus, & in tenero fixus erit latere:

Pauper in angusto fidus comes agmine turbæ

Subjicietque manus, efficietque viam:

Pauper ad occultos furtim deducet amicos,

Vinclaque de niveo detrahet ipse pede. 30

Heu canimus frustra, nec verbis victa patefcir

Janua: sed plenâ est percutienda manu.

At tu, qui potior nunc es, mea furta caveto.

VERSATUR celeri Fors levis orbe rota.

ELE-

OBSERVATIONES.

Si aliquem audiant lupinam vocem imitatum, latratibus temperare nequeunt. *Ululare* proprium est luporum, quomobrem divinus Maro nihil temerè effutiens ita l. Georg. Per noctem resonare. **LUPIS ULULANTIBUS URBES.** Fuerunt, qui se crederent juvencos esse, & idcirco mugirent, quâ insaniam filias Erceti laborasse, idem poëta narrat Eclog. 6.

Prædites implerunt falsis mugitionibus agros.

At non tam surpos pecudum tamen ulla secuta est

Concubitus, quamavis collo simulisset amicum,

Es sepe in lævi quassisset cornua frontis.

v. 30. *Vinclaque de niveo*]. Servilia munia exsequetur sedulo. Hinc De Joannet. Baptista Luca c. 3. *venies autem fortior me, cujus non sum dignus solvere corrigiam calceamentorum* &

ELEGIA VII.

*Monet conjugem puella sua, ut eam sibi ferendam
committat; ob cuius matris merita ubi
se non effecturum pollicetur.*

Semper, ut inducar, blandos offers mihi vultus;
Post tamen es misero tristis & asper. Amor.
Quid tibi savitæ mecum est? an gloria magna
Insidias homini composuisse Deum?
Jam mihi tenduntur casses; jam Delia furtim;
Nescio quem tacitâ callida nocte fovet.
Illa quidem tam multa negat, sed credere du-
rum est;

Sic etiam de me pernegat usque viro.
Ipse miser docti, quo posset ludere pacto
Custodes, cheu nunc premor arte mea! 10
Fingere tunc didicit causas, cur sola cubaret:
Cardine tunc tacito vertere posse fores:
Tunc succos, herbasque dedi, queis livor abiret,
Quem facit impresso mutua dente Venus.

At

OBSERVATIONES.

ELEG. VII. v. 11. *Fingere tunc
didicit causas*] Puta Cereris, vel
Isidis religionem, quarum sacris
operatæ mulieres à visorum am-
plexibus abstinabant. Propert.
Eleg. 5. l. 4.

Denique ubi amplexu Venerem pro-
miseris empto,

Fac simulacros pueros Isidis esse die 5
v. 13. succos, herbasque dedi] Sina-
pi somen liquoribus illini cum mel-
le & adipe anserino, aut cera Cy-
priâ, docet Plinius l. 20. c. 23. Eos-
dem fabæ, ac lupinorum farinâ
emendari l. 22. c. 25. diserte scribitur.

O 3

v. 16.

At tu fallacis conjux incaute puellæ, 15
 Me quoque servato, peccet ut illa nihil.
 Neu juvenes celebret multo sermone caveto,
 Neve tui laxo pectus aperta sinu:
 Neu te decipiat nutu, digitoque liquorem
 Ne trahat, & mensæ ducat in orbe moras. 20
 Exhibit quàm sæpe, time: seu visere dicet
 Sacra Bonæ maribus non adeunda Deæ.

OBSERVATIONES.

V. 10. *Me quoque servato*] Illam mihi utendam concedas, saxe deinde, ne quis juvenum cum ipsa rem habeat: sed veluti Hesperius Draco tibi & mihi, solis factam testam præstitero, ad quam communes amores exerceamus: quod faustum, felix, & utique sit tutile nostrum. Placent, qui legunt: *peccet ut illa minus*: JOANNES verò CHECCOTIUS Vicentinus, adolescens bonis artibus ornatissimus, quem honoris & amicitie causâ *notino*, hanc nostræ explanationi minimè acquiescit, censetque id velle Tibullum, ac si diceret: Dummodo puella, quam efflictum depereo, nemini det, ipse quoque haud gravatè ab ejus consuetudine abstineto: & propterea tu marite cave diligenter, ne ad illam accedam. Tætur autem vulgaram lectionem: *peccet ut illa nihil*. Si quis Checcotii sententiam nostræ persequenda existimet, non

valde abnuam, qui nimirum Etiam iratos homines id moris habere, ut desiderio nocendi adversariis sua ipsi vineta credant. Vide Senecam lib. 1. de Ira c. 10. Non ita similem insaniam elegantè adagio significare consuevimus: *Can dell'Ortolano, che non mangia lattuga, nè lastia, che altri ne mangi*. Cæterum servare hic, si Checcotium audimus, est observare, impicere, oculis notare. Virgilius pariter 6. *Æneid.* v. 338.

Dum sidera SERVAT.

Val. Flaccus Argonaut. 1. v. 18.

— neque enim in Tyrias Cynosura carinas

Certior, aut Graiis Helice SERVANDA magis.

& lib. 4. v. 437.

— simul æquora SERVANT.

Istra simul —

V. 22. *Sacra Bonæ*] Illuc enim Clodii surrepunt. vide Juvenal. 8. Sat.

At mihi si credas, illam sequor unus ad aram :
 Tunc mihi non oculis sit transiisse meis . . .
 Sape vel ungues tuos sua signumque probare , 29
 Per causam nemini me tenuisse manum .
 Sape mero formum peperit ubi : at ipse bibebam
 Sobria supposita pocula victor aqua . . .
 Non ego te laesi prudens : ignosce fatenti . . .
 Jussit Amor . *CONTRA* Quis facit arma Deas ? 30
 Ille ego sum (nec majam dicere vera pudebit)
 Instabat tota cui tua nocte canis . . .
 Non frustra quidam jam nunc in limine prestat
 Sedulus , ac crebro prospicit , ac refugit :
 Et simulat transire domum : mox deinde recurrit 35
 Solus , & ante ipsas excrescat usque fores .
 Nescio quid furivus amor parat : utere quæso
 Dum licet in liquidâ nat tibi linter aqua . . .
 Quid . . .

OBSERVATIONES.

v. 29. *At mihi si credas*] Enimvero, Tibulle, hoc fuerit ovem lupo committere, nonne paulo ante dixisti :

Pamper ad seculum furtim deduces amicos :

v. 24. *non oculis sit transiisse meis*] Non verbor, ne forte cæcus fiam, sacris aspiciendis, quæ viris interdita sunt .

v. 26. *paraussem*] Itali dicerent : *falso pretesto, sotto colore* .

v. 29. *prudens*] Quod adversum

te malè animatus forem, sed potius Amorem instigante . Cicero l. 6. ad famili. Epist. 6. Sic ego PRUDENS & sciam ad possum amicos seculum furtim deduces .

v. 30. *Jussit Amor*] Sic & I. yconides Plautinus Aulul. confidit se concubaturum apud Euctionem, cuius filiam virginem viriaverat :

DEUS mihi impulsor fuit, is me ad illam illece .

v. 37. *utere quæso*] Me sollicitum stode, atque excubitor .

Quid tenerâ tibi conjuge opus, tua si bona nescis
Servareâ frustra clavis inest foribus. 40

Tu tener, absentes alios suspirat amores,
Et simulat subito condoluisse caput.

At mihi servandam credas, non sava recuso
Verbera: detrecto non ego vincla pedum.

Tunc procul abstas, quisquis colit arte capillos, 45
Effluit effuso cui toga laxa sinu.

Quisquis se occurret, ne possit crimen habere,
Stet procul, aut alia stet procul ante viâ.

Sic fieri jubet ipse Deus, sic magna sacerdos
Est mihi divino varicinata sono. 50

Hæc ubi Bellonæ moru est agitata, nec acrem
Flammam, nec demens verbera torta timet.

Ipsa bipenne suos exdit violenta lacertos,
Sanguineque effuso spargit inulta Deam.

Statque latus præfixa veru, stat faucia pectus, 55
Et canit eventus, quos Dea magna monet.

Parcite, quam custodit Amor, violare puellam :
Ne

OBSERVATIONES.

v. 42. *condoluisse caput*] Tibi percontanti, cur frequentes gemitus ducat, respondet puella nequissima, & dolis omnibus instructa, se repentino capitis dolore tentari.

v. 53. *Ipsa bipenne suos*] Furoris hujus immanissimæ Propercii imminit Eleg. 16. l. 2.

Cor aliquis sacris laniat sua brachia cultris.

Sacerdotes Baal, ut ignem elicerent ad victimam comburendam, simili ritu Deum suum placare studebant, ut habemus l. Regum 3. c. 18. Verba Scripturæ sunt : *Clamabant ergo voce magna, & incidebant se juxta ritum suum cultris & lanceolis, donec PERFUNDERENTUR SANGUINE.*

Ne pigeat magno post didicisse malo,
 Attigeris; labentur opes, ut vulnere nostra
 Sanguis, ut hic ventis dissipaturque cinis. 66
 Et tibi nescio quas dixit, mea Delia, poenas;
 Si tamen admittas, sit precor illa levis.
 Non ego te propter parco tibi, sed tua mater
 Me movet, atque iras aurea vincit amas.
 Hæc mihi te adducit tenebris, multoque timore 65
 Conjungit nostras clam taciturna manus:
 Hæc foribusque maner nocturne affixa, proculque
 Cognoscit strepitus me veniente pedum.
 Vive dum mi dulcis anus: proprios ego tecum,
 Sit modò sis, annos contribuisse velim. 74
 Te semper, gratumque tuum te propter, amabo.
 Quidquid agit, sanguis est tamen illa tuus.
 Sit modò casta doce, quamvis non vitta ligatos
 Impediat crines, nec stola longa pedes.
 Et mihi sint duræ leges, laudare nec ullam 75
 Possim ego, quin oculos appetat illa meos.
 Et si quid peccasse putor, duxerque capillis
 Immerito, properas propitiusque vias.

Non

OBSERVATIONES.

V. 59. <i>Attigeris; labentur opes</i>] supplicium sumere.	
Paxi modulo Juven. 3. Sat. v. 78.	V. 72. <i>sanguis est tamen illa tuus</i>]
<i>Græculus esuriens insulam, jussu-</i>	Virg. <i>Æneidos</i> 6. <i>Proinca salu manu</i>
<i>ris, ibit.</i>	SANGUIS MEUS. Silius Italicus
V. 62. <i>sit precor illa levis</i>] Conni-	l. 3. <i>tenes, æternumque tenebit Tar-</i>
veat delicto, nec extemplo velit	<i>pejas arces</i> SANGUIS TUUS.

u. 80.

Non ego te pulsare velim, sed venerit iste
 Sis furor, optarim non habuisse manus. 80
 Ne saevo sis casta metu, sed mente fideli
 Mutuus absenti te mihi servet amor.
 At quæ fida fuit nulli, post victa senectâ
 Ducit inops tremulâ stamina torta manu:
 Firmaque conductis annectit licia telis, 85
 Tractaque de niveo vellere ducta putat.
 Hanc animo gaudente vident, juvenûque catervæ
 Commemorant meritò tot mala ferre senem:
 Hanc Venus ex alto flentem sublimis Olympo
 Spectat, & infidis quàm sit acerba, monet. 90
 Hæc aliis maledicta cadant, nos, Delia, amoris
 Exemplum canâ sumus uterque comâ.
 ELE-

OBSERVATIONES.

v. 80. optarim non habuisse manus] morte Drusi
 Ovidius Amor. 1. Eleg. 7. dolens, *Occidit* EXEMPLUM juvenis ut
 quoddam amicam verberasset. *nonnulla. morum*
Atque meos homines vellere cecidisse Verus denique inscriptio apud At-
lacertos: dum juniorem in. Orrographia
Utilis potui parte carere mei: pag. 57.
 V. 91. amoris Exemplum] Citat. ANICIAE. FALTONIAE
 Juven. 10. Sat. v. 246. PROBÆ. FIDEI. NOBILITA-
Rex Pylius, magnos quidquam cre- TIS. ANTIQVAE. ORNA-
dis Homero, MENTO. ANICIANAE
 EXEMPLUM vixit fuit à cornice FAMILIAE SERVANDAE. AC
ferenda: DOCENDAE. CASTITATIS.
 Ita Podo Albinovanus Eleg. de EXEMPLO &c.

ELEGIA VIII.

*Celebrat nasalem Messala, opportuna ad ejus victorias
recondendas, undatunquae regionum laudes
excurrentes.*

Hunc cecinere diem Parca fatalia nentis
Stamina, non ulli dissolvienda Deo:
Hunc fore, Aquiranas posset qui fundere gentes,
Quem tremere et forti milite victus Atur.
Evenere. novos pubes Romana triumphos
Vidit, & evinctos brachia, capta duces.
At te, victrices lauros, Messala, gerentem
Portabat nitidis curtus eburaus equis.
Non sine me est tibi partus honos; Tarbella
Pyrene

Testis, & Oceani litora Saronici:
Testis Arar, Rhodanusque celer, magnusque
Garumna,

Carnuti & flavi cærulea lympha Liger.
At te Cydne canam, tacitis qui leniter undis
Ceruleus placidis per vada serpis aquis?
Quantus & æthereo contingens vertice nubes
Frigidus intonsos Taurus alar Cilicas?
Quid referam, ut volitet crebras intacta per ur-
bes,

Alba Palestino sancta columba suo?
Utque maris vastum prospicer turribus æquor

Prima

Prima ratem ventis credere docta Tyros? 20
 Qualis &, arentes cum findit Scirius agros,
 Fertilis æstivâ Nilus abundet aquâ?
 Nile pater, quânam possum te dicere causâ,
 Aut quibus in terris oculuisse caput?
 Te propter nullos tellus tua postulat imbres, 25
 Afida nec pluvio supplicat herba Jovi.
 Te canit, atque suum pubes miratur Osirin
 Barbara, Memphitem plangere docta bovem.
 Primus aratra manu solerei fecit Osiris,
 Et teneram ferro sollicitavit humum: 30
 Primus inexpectæ commisit semina terræ,
 Pomâque non notis legit ab arboribus.
 Hic docuit teneram palis adjungere vitem,
 Hic

OBSERVATIONES.

ELEG. VIII. v. 20. *Prima ratem*
venit] Qui primus mortalium na-
 vigandi artem vulgavit, non con-
 venit inter auctores. Lege Plinium
 l. 7. c. 56.

v. 21. *cum findit Scirius agros*
 Hoc observatum Claudiano in
 Eidylliis:

*Quoque die Titana Canis flagran-
 tior armat,*

*Es rapit humores madidos, vana-
 que calore*

*Compescit, radiisque potentibus æ-
 stuat axis;*

*NILIO bruma vasis contraria tem-
 pora mundo,*

*Defectis solisum referens dulcedibus
 aquar.*

v. 28. *Memphitem plangere docta*
bovem] Ridiculam de Api Ægyptio-
 rum superstitionem describunt Plin-
 ius l. 8. c. 46. & Julius Solinus c.
 45. quem iure optimo umbram,
 & simiam Plinii dicere possis, adeo
 ejus verba sublegere curat, veluti
 ex locorum collatione facillè di-
 gnoscitur.

v. 30. *ferro sollicitavit humum*
 Claudianus præfatione ad 1. lib.
 de raptu Proserp.

*Inventa secuit qui PRIMUS navæ
 profundum,*

*Es rivibus remis SOLLICET MYT
 aquas.*

Hic viridem durâ cadere falce comant.
 Illi iacundos primùm matura saporos 35
 Expressa incultis uva dedit pedibus.
 Ille liquor docuit voces inflectere cantu,
 Movit & ad certos nescia membra modos.
 Bacchus & agricolæ magno confecta labore
 Pectora tristitiæ dissoluenda dedit: 40
 Bacchus & afflictis requiem mortalibus affert,
 Crura licet durâ compede pulsa sonent.
 Non tibi sunt tristes curæ, nec luctus, Osiri,
 Sed chorus, & cantus, & levis aptus Amor:
 Sed varii flores, & frons redimita corymbis, 45
 Fusa sed ad teneros lutea palla pedes:
 Et Tyriæ vestes, & dulci tibia cantu,
 Et levis occultis conscia cista sacris.
 Huc ades, & centum ludos, Geniumque choræ
 Concelebra, & multo tempora funde mero. 50
 Illius & nitido stillent unguenta capillo,
 Et capite, & collo mollia ferta gerat.
 Sic venias hodiernæ: tibi dem thuris honores,
 Liba & Mopsopio dulcia melle feram.
 At tibi succrescat proles, quæ facta parentis 55
 Augeat, & circa stet veneranda senem.

Nec.

O B S E R V A T I O N E S.

V. 56. *veneranda*] Formæ dignitate præcellens: quemadmodum Italiani secuti fuerant:
 Ascanius Virgilianus *Æneid.* 9. ad *Te verò, mea quem spatiis propioribus atas*
 Euryalum pulcherrimū omnium,

In-

Nectaceant monumenta viæ, quæ Tuscula tellus,
 Candidaque antiquo detinet Alba Lare;
 Namque opibus congesta tuishic glærea dura
 Sternitur, hæc aptâ jungitur arte fîlex. 60
 Te canet agricola, è magnâ cum venerit urbe
 Serus, inoffensum rettuleritque pedem.
 Actus, natalis, multos celebrande per annos,
 Candidior semper, candidiorque veni.

E L E G I A IX.

De infelicibus Marathæ amoribus.

Non ego celari possim, quid nutus amantis,
 Quidve ferant miti lenia verba sono.
 Nec mihi sunt sortes, nec conscia fibra Deorum:
 Præcinit eventus, nec mihi cantus, avis.
 Ipsa Venus magico religatum brachia nodo
 Perdocuit multis non sine verberibus.
 Desine dissimulare. *DEUS crudelius urit,*

Quos;

O B S E R V A T I O N E S.

Insequitur VENERANDE puer —
 Poeta idem in Culice:

Ostendi VENERANDE meis allat-
bero ceptis,

Savisse puer —

Sicuti fortasse mirum videatur formosus hoc nomine appellari, cogitet non dissimili ratione à Terentio *honestum* usurpari pro pulchro,

Eunu. Act. 3. Sc. 2. PAR: ubi tu es Dore. t. accedo. huc. homo comichum tibi. Quam liberali facia; quam ætate integra t. TH. Ita me. Dii amant; HONESTUS est. Ad quem locum Donatus affert illud Maronis Æneid. 1. *Latos oculis afflaxerat honores.* Sanè quæ honesta sunt, moerentur venerationem.

ELEG.

Quos videt inuitos succubuisse sibi.
 Quid tibi nunc molles prodest coluisse capillos,
 Sapeque mutatas disposuisse comas? 10
 Quid fucosplendente genas ornasse? quid ungues
 Artificis docta subsecuisse manu?
 Frustra jam vestes, frustra mutantur amictus,
 Ansaque compressos colligat arcta pedes.
 Ipsa placet, quamvis inculto venerit ore, 15
 Nec nitidum tarda complerit arte caput.
 Num

OBSERVATIONES.

ELEG. IX. v. 8. Quos videt inuitos] Hoc est potentium ingenium, parcere nimirum subiectis, & superbos debellare, quemadmodum ait Maro de Romanis. Nec tantum heroibus, aut principibus viris, hos inellectores videmus, sed etiam feris generosioribus. Quod Aristoteles confirmat l. 2. Rhetoric. cap. 3. h's verbis: οτι δ' ορεος τυς ζωνον μισος παύεται η σφρη, & οι κυνεις δηλον, η δ' ανθρωποι τυς ακηλ οφει. αλυστος αυτον σο submittentes requiescere iram, etiam canes manifestum faciens, non mordentes eos, qui prostrati sunt. Plinius tamen solis leonibu id videtur tribuere, sic enim l. 8. c. 16. Leoni tantum ex feris clementia in supplices: prostratis parcia: & ubi saevit, in viros potius, quam in feminas, fremit; in infantes non nisi magna furore. Ceterum Euripides Hippolyto simili omnino sententia Tibullum atrevertit:

Κινητε δ' α φορητις, ηι ωνην
 ην.

Η τ' μνη ενανθ', ηουχη μετα-
 χεται.

Ο, δ' η ανθρωποι, & φρονος αλη-
 μους.

Τυτοι λαβουτε, πυς δουδης, ακ-
 υβουσι.

Intolerabilis Venus est, si abundaveris: quae concedentem SIBI leniter sequitur, & benignius trahit: illum vero, quem praeteritis abestis sapore inteneris: comprehensum multis absurdum afficit. Huc pertinet illud quod omnium trinum adagium: Ducunt volentem fasa, nolentem trahunt.

V. 14. Ansaque compressos] Hoc est, quod Ovidius amatorculis praecipit, ut videlicet calceis astrictioribus utantur, puellarum gratia captandae:

Nec vergus in laxa. pos tibi pelle
 nates.

Num te carminibus, num te pallentibus herbis

Devovit tacito tempore noctis anus?

Cantus vicinis fruges traducit ab agris:

Cantus & iratæ detinet anguis iter: 20

Cantus & è curru Lunam deducere tentat,

Et faceret, si non æra repulsa sonent.

Quid queror heu misero carmen nocuisse? quid
herbas?

FORMA nihil magicis utitur auxiliis.

Sed corpus tetigisse nocet, sed longa dedisse 25

Oscula, sed femori conseruisse femur.

Nec tu difficilis puero tamen esse memento;

Persequitur poenis tristitia facta Venus.

Munera ne poscas. det munera canus amator,

Ut foveat molli frigida membra sinu. 30

Carior est auro juvenis, cui lævia fulgent

Ora, nec amplexus aspera barba terit.

Huic tu candentes humero suppone lacertos,

Et regum magnæ despiciantur opes.

At Venus inveniet puero succumbere furtim, 35

Dum tumet, & teneros conserit usque sinus:

Et dare anhelanti pugnantibus humida linguis
Of-

OBSERVATIONES.

v. 28. *tristitia facta*] Animi duri-
tiam, & inexorabilem crudelita-
tem. Virgilius *Æneidos* 2. v. 548.

— *illi mea TRISTITIA FACTA*,
Degeneremque Neoptolemum nar-

rare memento.

v. 36. *conserit usque sinus*] Persius
ultimâ Satyrâ obscœniùs expressit
his verbis: *Patritia immejat vulve.*
Hæc facti, ne sentina moveatur

v. 30.

Oscula, & in collo figere dente notas.
 Nō lapis hanc geminæque juvent, quæ frigore sola
 Dormiet, & nulli sic cupienda viro. 40
 Neu SERO revocatur Amor, seroque juventa,
 Cum vetus infecit cana senecta caput.
 Tū studium formæ est: coma tū mutatur, ut annos
 Dissimulet viridi cortice tincta nucis:
 Tollere tum cura est albos à stirpe capillos, 45
 Et faciem demptâ pelle referre novam.
 At tu, dum primi floret tibi temporis ætas,
 Utere; non tardo labitur illa pede.
 Neu Marathum torque; puero quæ gloria victo est?
 In veteres esto dura puella fenes. 50
 Parce precor teneo. non illi fontica causa est,
 Sed

OBSERVATIONES.

v. 50. *veteres fenes*] Ita Horatius
 Epod. 8.

Cum sis tibi dñs ater, & rugis
 PETUS

Propterea SENECTUS enaret.

v. 51. *fontica causa*] Festus Pompeius ex emendatione Josephi Scaligetis SONTICA CAUSA dicitur à morbo *fontico*, qui quid agendum agere non permittit. Sed locus interpolatus est; in antiquis enim codicibus, quibus usum testatur Antonius Augustinus diligentissimus antiquitatis scrutator, ita fere legitur, phantibus literis, vortolis & fagientibus . . . . *causa dicitur à morbo* . . . . *erendum agere* . . . .

Gratius verò Faliscus non ignobilis poeta, qui temporibus Augusti vixit, causas pro morbis manifesto usurpavit eo versiculo Cynegeri CAUSASQUE, affectusque canum tua cura tueri est.

Indè causarii milites dicti, qui ob malam valetudinem sacramento militiæ solvebantur. Et causaria missio apud Jurisconsultos. Nec deductum aliunde existimaverim elegans vocabulum, quo politioris Errusæ linguæ scriptores graciliorum hominem & frequentibus morbis obnoxium significare consueverunt: id est *cagionevole*. Audi Joannem Boccacium & nella novel-

Sed nimius luto corpora tingit amor.

Vah miser, absenti moestas quam sepe querelas

Conjicit, & lacrymis pennis plena madent!

Quid me spernis? ait, poterat custodia vini;

Ipsè dedit cupidis fallere posse Deus.

Nota Venus furtiva mihi est, ut lenis agatur

Spiritus, ut nec dent oscula raptæ foris.

Et possum mediâ quamvis obrepere nocte,

Et strepitu nullo clam referare fores.

Quid profunt artes, miserum si spernit amantem,

Et fugit ex ipso læva puella toro?

Vel cum promittit subito, sed perfida fallit,

Est mihi nox multis evigilanda malis.

Dum mihi venturam fingo, quodcumque mo-
verur,

65

Illius credo tunc sonuisse pedes.

Ah pereant artes, & mollia jura colendi.

Horrida villosâ corpora veste tegam!

Nunc, si clausa mea est, si copia rara videndi,

Memiserum, laxam quid juvat esse togam?

Desistas lacrymare puer; non frangitur illa,

Et

OBSERVATIONES.

la 6. giorn. 6.) Il Re roggendola
bella l'abbecava; ma perciocchè CA-
GIONE POLARE era alquanto della per-
sone, infino a tanto che più forte fos-
se, comandò che ella fosse messa in
cerce case bellissima d'un suo giardino
&c.

v. 66. *non sonuisse pedes* In car-
mine libero, quod Tibullo adscri-
bitur:

As ille cum verbis amantem puer,
Simul sonantem sensiva iur
PEDIS

v. 73.

Et tunc jam fletu lumina fessa tument.
 Oderunt, Pholoë, moneo, fastidia Divi,
 Nec prodesse sanctis thura dedisse focis.
 Hic Marathus quondam miseros ludebat amares 75.
 Nescius uitorem post caput esse Deum.
 Sæpe etiam lacrymas fertur risisse dolentis,
 Et cupidum ficta deriuuisse mori.
 Nunc omnes odit factus, nunc displicet illi
 Quacumque opposita est janua firma serâ. 80.
 At te poena manet, nisi desinis esse superba.
 Quam cupies votis hunc revocare diem!

ELEG. X

*Tullius incusat, quod vi munerum captus juratam
 sibi fidem frangeret.*

Quid mihi, si fueras miseros læsurus amores,
 Foedera per Deos jam violanda dabas?
 Ah.

OBSERVATIONES.

v. 75. *Hic Marathus* J. de amide.
 Tullius Catone Majore: *Sapenu-*
mero militari soleo cum HOC C. Lelia.

v. 76. *Nescius uitorem* p. c. e. D. J.
 Homines, quibus fortunæ favor
 blanditur, miseros despectos ha-
 bent, nec illud cogitant, se quoque
 à felicitatis vertice in barathrum
 ærumnarum ætu bari posse. Pul-
 chre Virg. *Æneid.* de Cleo-
 patræ stupore:

Regina in mediis partiore vocat ag-

mina sistro,
Nec dum etiam geminos à argente-
spicis angues.

Aspides videlicet, quarum monitu
 interituræ erant. Idem l. 10. *gravis-*
simè.

Nesci *Amens* *hominum* *fati,* *ser-*
tisque futurae,
Et servare modum, rebus sublata
secundis.

ELEG. X. v. 1. *Quid tu si fueras*
Quid astinebar conceptissimis ver-
bis.

Ah miser, *ET SI* quis primò perjurâ celat,
Sera tamen vaciis pœna venit pedibus.

Parcite caelestes, æquum est impune licere.

Numina formosis lædere vestra semel.

Lucra petens habili tauros adjungit aratro,

Et durum terræ rusticus urget opus..

Lucra petituras freta per parentia ventis

Ducunt instabiles sidera certa rates.. 10

Muneribus meus est captus puer; at Deus illa

In cinerem, & liquidas munera vertat aquas.

Jam mihi persolves pœnas, pulvisque decorem

Detrahet, & ventis horrida facta coma.

Uretur facies, urentur sole capilli, 15

De-

O B S E R V A T I O N E S.

biste jurare à datâ fide numquam
discessurum, si mox testes Deos ni-
bili facturus eras? Hæc autem in-
dignationis, & exprobrationis ple-
na. Horat. Epod. 35.

Cum tu magnorum nomen LÆSU-
RA Deorum,

In verba jurabas mea.

v. 5. æquum est impune licere]

Ovidius Amor. 2. Eleg. 14.

Dii faciles, peccasse SEMEL con-
cedite rursò:

Id satis est. pœnam culpa secunda
ferat.

v. 9. freta per parentia ventis]

Arbirrio ventorum tolluntur, &
deprimuntur fluctus. Poëta Sul-
monensis Tristium 1. Eleg. 2.

Inter utrumque fremunt immani-
turbine VENTI:

Nescis, cui domino PAREAT,
unda maris.

v. 14. Uretur facies] Plinius l. 29.

c. 3. occurrit incommodo: Candido
overum, ait, in oculis & pili re-
clinantur. Hammoniaco tris o,
admistoque. & vari in facie cum
pinis nucleis, ac melle modico. Ipsa
FACIES illita SOLE non ADURITUR.

Quod jam inde à Senecæ
temporibus in usu oportuit esse,
sic enim Philosophus Epist. 123.
Omnium pædagogia oblita facie ve-
huntur, ne SOL, ne frigus teneram
cūsem lædat. turpe est, neminem esse
in comitatu PUERORUM, cujus sa-
nas

Detrahet, & ventis horrida facta coma.
 Admonui quoties! auro ne pollue formam;
SÆPE solent auro multa subesse mala.
 Divitiis captus si qui violavit Amorem:
 Asperaque est illi, difficilisque Venus. 20
 Ure meum potius flammâ caput, & pete ferro
 Corpus, & intorto verberare terga seca.
 Nec tibi celandi spes sit peccare paranti;
EST Deus, oculos qui versat esse dolos.
 Ipse Deus tacito permisit vela ministro, 25
 Ede-

OBSERVATIONES.

na *FACIES* medicamentum desideret.

v. 17. *auro ne pollue formam*] Vide Eleg. 2. l. 1. Propertii, & ibi observ. nostras.

v. 20. *Asperaque est illi*] Supra Eleg. 7. v. 89.

Hanc *VENUS* ex alto stentem sublimis Olympo

Spestat, & infidis quam sit acerba, monet.

v. 21. *Ure meum potius*] Qui se auctorabant ludo gladiatorio, in hæc tria jurabant, *URI FLAMMIS, virgis SECARI, FERROQUE necari*, teste Acrone in Horatium. Plura dabit Lipsius l. 2. Saturnal. c. 5.

v. 24. *EST Deus*] Verissima, & homine Christiano digna sententia, quam paulò aliter extulit Plautus Captiv. Act. 2. Sc. 2.

EST profecto DEUS, qui, que

nos gerimus, antequam & c.

v. 25. *permisit vela ministro*] Flagitii conscio, & adjutori potestatem loquendi fecit, licet os obfignatum haberet. Germanâ metaphorâ usus est Juvenalis. Satyrâ, ubi se ipsum hortatur ad corruptis Romanorum mores albis dentibus, acrique dicendi genere persequendos:

Omne in præcipiti vitium stetit: utere VELIS,

Totos pande sinus —

Et Plinius junior de libris Maximî Epist. 20. l. 4. *In quo tu ingenii simul, dolorisque VELIS latissime ventus-es.* Et ante utrumque Naso Metamorph. 15. v. 176. ex ore Pythagoræ differentis:

— quoniam magno feror equore, plenaque ventis

VELA dedi —

Ederet ut multo libera verba mero.
 Ipse Deus somno domitos emittere vocem
 Jussit, & invitos facta regenda loqui.
 Hac ego dicebam. nunc me flevisse loquentem,
 Nunc pudet ad teneros procubuisse pedes. 30
 Tunc mihi jurabas, nullo te divitis auri
 Pondere, non gemmis vendere velle fidem;
 Non, tibi si pretium Campania terra daretur,
 Non, tibi si Bacchi cura Falernus ager.
 Illis eriperes verbis mihi sidera cæli 35
 Lucere, & puras fluminis esse vias.
 Quin etiam flebas; at non ego fallere doctus
 Tergebam humentes credulus usque genas.
 Quid

OBSERVATIONES.

- v. 26. *multo libera verba mero*] *Expensum?* —
 Propertius Eleg. 23. l. 2.
Una tamen causa est, qua crimina tanta remisit;
 Errabant *MULTO* quod tua *VERBA MERO*.
 v. 28. *& invitos facta regenda loqui*] Cicero Topic. Es per *SOMNUM*, vinum, insaniam, multa sepe patefacta sunt.
 v. 32. *Pondere*] Antiqui summam pecuniæ ingentem appendebant, non, ut hodiè, numerabant. Hinc frequenter invenias apud scriptores, *impendere, expendere, expensum referre*, & hujusmodi alia. Catull. c. 28.
Ecquidnam in tabulis pater lucelli Epist. 4. *si vera sunt, ignoscere: si*
Expensum? — Livius l. 5. ab V. C. Per altercationem nondum omni AURO appenso, dictator intervenit. Cicero pro C. Rabirio: *etiam tanto PONDERE AURI*, quantum tempus illud postulabat, discessum illum sustinest. v. 35. *Illis eriperes verbis mihi*] Persuadere posses tuâ facundia id, quod oculorum sensui manifestò contrarium est. Italicè: *mi daresti ad intendere, che gl'Asini volano*. Hoc est, quod ait Juvenalis 3. *Sarcinæ maneat, qui nigra incandida verunt*. *Eripere*, hac notione, significat veterem opinionem ex animo discutere. Cicero ad Atticum l. 16. Epist. 4. *si vera sunt, ignoscere: si*
fat-

Quid faceres, nisi & ipse fores in amore puellæ?

Sic precor exemplo sed levis illa tuo. 40

O quoties, verbis ne quisquam conficius esset,

Ipse comes multâ lumina nocte ruli!

Sæpe insperanti venit tibi munere nostro,

Sed latuit clausas post adoperta fores.

Tunc miser interii, stultè confusus amari; 45

Nam poteram ad laqueos cauior esse tuos.

Quin etiam attonitâ laudes tibi mente canebam;

At me nunc nostri, Pieridumque pudet.

Illâ velim rapidâ Vulcanus carmina flammâ

Torreat, & liquidâ delectat amnis aquâ. 50

Tu procul hinc ab sis, formam cui vendere curæ est,

Et pretium plenâ grande referre manu.

At te, qui puerum donis corrumpere es ausus,

Rideat assiduâ uxor inulta dolis.

Et cum furtivo juvenem lassaverit usu, 55

Tecum interpositâ languida veste cubet.

Sint:

OBSERVATIONES.

falsa, me libense ERIPIES mihi hunc errorem.

v. 39. *fores in amore puellâ*] Puellam amares. Contra Cicero Aët. 6. in Verrem: Unde igitur potius incipiam; quam ab ea civitate, quæ tibi una IN AMORE, atque in deliciis FUIT? :

v. 44. *clausas post adoperta fores*] Quæ lascivia mulierum. Horat. Eccl. 9. l. 1.

Nunc & LATENTIS proditor intimo.

Gratus puellâ risus ab angulo dextra v. 55. *usu*] Proprie, ut semper, locutus Tibullus: nam, somnia adulteræ mancipia maritorum suorum esse videntur, usu maritorum ventitantium. Hinc apud Plautum prologo Amphitruonis:

Is amare cepit Alcmena, clam virum,

P. 4.

usu.

Sint externa tuo semper vestigia lecto,
 Et pateat cupidis semper aperta domus.
 Nec lasciva soror dicatur plura bibisse
 Pocula, vel plures emeruisse viros. 60.
 Illam sæpe ferunt convivia ducere Baccho,
 Dum rota Luciferi provocet orta diem.
 Illa nulla queat melius consumere noctem,
 Atque operum varias disposuisse vices.
 At tua perdidicit, nec tu stultissime sentis, 65.
 Cum tibi non solita corpus ab arte mover..
 Tunc putas illam pro te disponere crines?
 Aut tenues denso pectere dente comas?
 Ista hæc persuadet facies, auroque lacertos
 Vinciat, & Tyrio prodeat apta sinu. 70.
 Non tibi, sed juveni cuidam vult bella videri,
 Devoveat pro quo remque, domumque tuam..
 Non

O B S E R V A T I O N E S :

USURAMque eius corporis cepis sibi. V. 59. Nec lasciva soror] Facessant, qui hæc intelligunt de sorore corruptoris. Hoc loco soror accipienda est pro meretrice in lupanari prostante. Petron. Arbiter: Si non fastidis, inquit, feminam ornatam, & hoc primum anno virum expertam, concilio tibi; o juvenis, SOROREM. Martialis l. 10. Epig. 64. Quare desino me vocare fratrem,	Næse, Carmenion, vocem SOROREM. V. 64. Atque operum varias.] Næse interpret esto 2. de Arte: Utque velis Venerem jungens per mille figuras. Invenias plures nulla te bella mēdos. V. 66. non solita corpus ab arte movet] Officium tibi facit, maximam ex concubitu voluptatem capere simulans, ut adulterii suspicionem à se avertat.

Non facit hoc vitio, sed corpora: foeda podagra

Et senis amplexus culta puella fugit.

Huic tamen accubuit noster puer: hunc ego credam.

75.

Cum trucibus Venerem jungere posse feris.

Blanditiæne meas alii tu vendere es ausus?

Tunc alii demens oscula ferre mea?

Tunc flebis, cum me vinetum puer alter habebit,

Et geret in gremio regna superba tuo.

80.

At tua tum me poena juvet, Venerique merenti

Fixa notet casus aurea palma meos:

HANC. TIBI. FALLACI. RESOLVTVS. AMORE. TIBVLLVS.

DEDICAT. ET. GRATA. SIS. DEA. MENTE. ROGAT.

ELE-

OBSERVATIONES.

[v. 82. aurea palma] Censet Scalliger emendatione hunc locum indigere, quod palmā non sit opus, ubi nulla victoria: conaturque restituere *lamina*, seu *parma*. Ejus tamen bonā cum veniā dixerim, nihil omnino mutandum est, cum hic *palma* non arborem, sed manum doloſi amoris catenis expeditam significet, quod ostendit *notas* digitis convenientissimum. Vovet igitur Veneri Tibullus manum auream, quæ subsequens distichon in pariete, vel tabulā incidisse videatur, quales & nostro tempore in cælitū templis aliquando conspiciuntur. Cornificius Rhetoric: ad Herennium l. 3. ubi de arte memoriæ copiose disserit, sic

habet: *Et ne forte in numero locorum falli possimus, quintum quemque locum placet notari: quod genus, si in quinto loco MANUM AUREAM collocemus &c.* Vides, huiusmodi si mulacra non fuisse Romanis peregrina. Scimus alioqui membra diutino morbo vexata, si Deorum auxilio invocato pristinas vires & sanitatem recepissent, pingi & suspendi solita in fanis & sacellis; quæ de re jocosum exstat Epigramma inter Priapeja:

*Cur pectus memori sis in sabella
Membrum, quærisis, unde præcrea-*
mur?

*Cum penis mihi forte lasus esset,
Chirurgique manum miser timerem:
Diis me legitimis, nimisque magnis*

Cu.-

*Ad bellum sturus militiam detestatur, & pacis
otia laudat.*

Quis fuit, horrendos primus qui protulit enses?
Quam ferus, & verè ferreus ille fuit!
Tunc cades hominum generi, tunc praelia nata,
Tunc brevior diræ mortis aperta via est.
At nihil ille miser meruit; nos ad mala nostra
Vertimus, in sævas quod dedit ille feras.
Divitis hoc vitium est auri; nec bella fuerunt,
Faginus adstabat cum scyphus ante dapas.
Non arces, non valluserat, somnumque petebat.
Securus varias dux gregis inter oves. 10
Tunc mihi vita foret! vulgi nec tristitia nossem.
Arma, nec audissem corde micante tubam.
Nunc ad bella trahor, & jam quis forsitan hostis.
Hæsuræ in nostro tela gerit latere.
Sed patrii servate Lares: aluistis & iidem, 15
Cursarem vestros cum tener ante pedes.
Neu.

OBSERVATIONES.

Curatum dare mentulam verebar. sentiremus, aperuisse.
Huic, dixi, fer opem, Priape, parti ELEG. XI. v. 11. *Tunc mihi vita*
etc. *foret!* Subaudi *minam foret autem*
At de tabellis votivis plerique scrip-
serunt, quamobrem non est con-
sili nostri actum agere. satis fue-
rit, super hoc Tibulli versiculo quid
dixit pro *fuisse* more poetarum:
Catullus c. 2.
Tecum ludere, sicut ipsa, possent.

Neu pudeat prisco vos esse è stipite factos;
 Sic veteris sedes incoluistis avi.
 Tunc melius renuere fidem, cum paupere cultu
 Stabat in exigua ligneus æde Deus. 20
 Hic placatus erat, seu quis libaverat uvam,
 Seu dederat sanctæ spicea ferra comæ.
 Atque aliquis voti compos liba ipse ferebat,
 Postque comes purum filia parva favum.
 At nobis ærata, Lares, depellite tela; 25
 Hostia erit plenâ mystica porcus harâ.
 Hanc purâ cum veste sequar, myrtoque canistra
 Vincita geram, myrto vinctus & ipse caput.
 Sic placeam vobis. alius sit fortis in armis,
 Sternat & adversos Marte fremente duces. 30
 Ut mihi potantî, possit sua dicere facta
 Miles, & in mensâ pingere castra mero.
QUIS furor est atram bellis accersere mortem?
Imminet, & tacito clam venit illa pede.
 Non seges est infra, non vinea culta, sed audax 35
 Cerberus, & Strygæ navita puppis aquæ.
 Illic percussisque genis, ustoque capillo
 Errat ad obcuro pallida turba lacus.
 Quàm

OBSERVATIONES.

v. 26. *mystica*] Quia Ceteri sacra,
 cuius ærana religio, & silentio in-
 voluta fuit. Testatur tamen Achil-
 les Statius in omnibus Codd. MSS.
mystica liquidò existare, quod magis
 placet.

v. 37. *ustoque capillo*] Omnes
 enim imagines mortuorum calva
 singuntur, comis igne rogi consum-
 ptis. Vide Lucianum in Dialogo
 Nirei, Diogenis, & Theritis.

Quàm potius laudandus hic est, quem prole parat;
 Occupat in parvâ pigra fenestra casâ! 40
 Ipse suas sectatur oves, at filius agnos,
 Et calidam fesso comparat uxor aquam.
 Sic ego sim, liceatque caput candescere canis,
 Temporis & prisca facta referre senem.
 Interea Pax arva colat; Pax candida primum 45
 Duxit araturos sub juga curva boves:
 Pax aluit vites, & succos condidit uvæ,
 Funderet ut gnato testa paterna merum:
 Pace bidens, vomerque nitent: at tristia duri
 Militis in tenebris occupat arma situs. 50
 Rusticus è lucoque vehit malè sobrius ipso
 Ukorem plaustrum, progeniemque domum.
 Sed Veneris tunc bella calent, scissosque capillos
 Femina, perfractas conqueriturque fores.
 Flecte teneras subtrusa genas: sed victor & ipse 55
 Flet sibi dementes tam valuisse manus.
 At lascivus Amor rixæ mala verba ministrat,
 Inter & iratum lentus utrumque sedet.
 Ah lapis est ferrumque, suam quicumque puellam
 Verberat; è cælo deripit ille Deos. 60

Sit

OBSERVATIONES.

v. 54. *perfractas conqueriturque
fores*] Quas ætate, vinoque servi-
 dus adolescens vestibus labefacta-
 vit. Horatius Ode 26. l. 3.

— hic hic ponite lucida
Funalia, & vestes, & arcus
Oppositis FORIBUS minaces.

Sit satis è membris tenuem perscindere vestem :

Sit satis ornatus dissoluisse comas.

Sit lacrymas movisse satis. quater ille beatus,

Quo tenera irato flere puella potest.

Sed manibus qui sævuserit, scutūque sudēque 65

Is gerat, & mihi sit procul à Venere.

At nobis Pax alma veni, spicamque teneto,

Perfluat & pomis candidus ante sinus.

AL-

OBSERVATIONES.

v. 65. *scutūque sudēque* Is ge- | Venustè Propertius Eleg. 5. l. 4.
rat]. Si tantoperè sæviendi cupidus | *Nec sibi displicet miles non fa-*
 est, militiæ durum opus exerceat. | *ctus amor.*

ALBII TIBULLI

EQUITIS ROMANI ELEGIARUM.

LIBER II.

ELEGIA I.

* *Sacrum Ambarvale describit.*

Quifquis adest, faveat : fruges iustramus,
& agros,

Ri-

OBSERVATIONES.

* *Sacrum Ambarvale dictum* est ab arvis ambiendis. rustici enim statis anni temporibus visitant circum prœdia sua ducebant, Deos agrorum præsides orantes, uti volentes propitii segetem, vineam, pecus, liberos, totamque familiam fortunarent : atque ita diem illam potu & cantu hilares transgebant. Vide Catonem de R. R. c. 141. Virgilium 1. Georg. At JOANNES ANTONIUS ASTORIUS J. C. Veneris (quo ego viro nihil elegantius, nihil humanius fieri posse ar-

bitum : cui plurimum debent ac semper debeant studiosi antiquitatis ob insignem de Diis Cabiris editum libellum, in quo sic materiam obscurissimam dilucidavit, ut omnia eruditorum tulerit puncta) monuit me per epistolam, Petrum Marcellinum Corradinum Summi Pontificis Auditorem in libro, cui titulus : *Petrus Latinum profanum, & sacrum lib. 1. cap. 19. pag. 261. dubitare, an revera Tibullus hac Elegiâ sacrum Ambarvale describat, cum in plerisque* Vir-

Virgilio dissentire videatur, & quædam addat, de quibus alter ille non loquitur. Cui dubitatione Astorius ipse calculum addit. Ego verò (pace dicam tantorum virorum) M. Antonium Muretum, Achillem Statium, Ludovicum de la Cerda, Fridericum Taubmanum, duos priores ad Tibullum, posteriores ad Virgilium, secutus, communem sententiam tueri malo. Licet enim poeta noster sacrum hoc pluribus fortasse describat, quàm Virgilius: non idcirco præbet ansam dubitandi, an sacrum Ambarvale significare voluerit; cum præsertim cætera mixte conveniant. En tibi utriusque poeta collationem:

Virgilius.

Sacra refer Cereri —

Cuncta tibi Cererem pubes agrestis adoret.

Et Cererem clamore vocent in tecta —
Tibullus.

— *spicis tempora cinge Ceres.*

dixerat autem præcedenti versiculo: *Bacche veni*, quod scilicet agricolæ Bacchum & Cererem unâ invocarent. Columella de cultu horum lib. 10. prope finem:

Est Menalium, te Bacchum, teque Lyæum,

Lenamque patrem canimus sub tecta vocantes.

Quamvis non diffitear, eo loco lætitiâ Autumnalis temporis à Columella describi: cum sacrum Ambarvale verè fieri solitum esset.

Virgilius.

Tunc agni pingues —

Tibullus.

Cernite, fulgentes ut eat sacæ agnus ad aras.

Pingues enim victimæ Diis cedebantur, & largissimis pabulis enutritæ.

Virgilius.

— *Et tunc mollissima vina.*

Tibullus.

Vina diem celebrent; non festa luce madere

Est rubor, errantes & male ferre pedes

Virgilius.

Terque novas circum felix eat hostia fruges.

Tibullus.

— *fruges lustramus & agris.*

At quid est lustrare, nisi expiare circumeundo? Testis Virgilius citatus l. 6. *Æneid.* v. 229.

Idem ter socios pura circumtulit unda,

Spargens rore levi, & ramo feliciis olivæ:

Lustravitque viros, dixitque novissima verba.

Adde illud poetæ nostri:

Vos mala de nostris pellite limitibus.

videlicet exterminate, propulsate a finibus agrorum, circum quos victimam ducimus. At in re clarâ diutius morari piget. Si quis tamen dubitare malit, id magnis auctoribus faciet.

Ritus ut à prisco traditus exstat avo.
 Bacche veni, dulcisque tuis è cornibus uva
 Pendeat: & spicis tempora cinge Ceres.
 Luce sacrâ requiescat humus, requiescat arator,
 Et grave suspensio vomere celsset opus.
 Solvite vincla jugis; nunc ad præsepia debent
 Plena coronato stare boves capite.
 Omnia sint operata Deo: non audeat ulla

La-

OBSERVATIONES.

V. 2. *Ritus ut à prisco*] Hinc illæ
 querelæ Symmachi præfecti urbis,
 pro veteri Deorum cultu adversus
 Christianos: Jam si longa ætas au-
 ctioritatem religioni facit, servan-
 da est tot sæculis fides, & sequendi
 sunt nobis parentes, qui sequuti sunt
 feliciter suos. Romam nunc putemus
 assistere, atque his vobiscum agere
 sermonibus: Optimi principes, pa-
 tres patriæ, reveremini annos meos,
 in quos me pius RITUS adduxit:
 utar ceremoniis AVTIS, neque enim
 pænitet: vivam meo more, quia li-
 bera sum. Cui scitè Prudentius re-
 spondet l. 1.

Ut semel obsedit gentilia pectora
 patrum

Una superstitio, non interrupta cu-
 currit

Ætatum per mille gradus: tener hor-
 ruit hæres,

Et coluit, quidquid sibimet vene-
 rabile cani

Monstrarent AT API. puerorum in-
 fantia primo

Errorem cum lacte bibis —
 Sed Cicero propius ad rem nostram
 2. de Legibus: Eademque ratio-
 nem læci habens in agris, neque ea,
 quæ à majoribus prodita est cum do-
 minis, cum famulis posita in fundi,
 villæque conspectu patrum re-
 pudianda est. Jam RITUS familiæ,
 patrumque servari, id est, quoniam
 antiquitas proximè accedit ad Deos,
 à Diis quasi TRADITAM religio-
 nem tuere.

V. 5. *Luce sacra requiescat humus*]
 Non omne opus diebus festis inter-
 mittere necesse habebant agricolæ,
 sed ea tantum, quæ duriorē la-
 borem afferebant, nam ut ait Ca-
 to c. 2. R. R. Per ferias verò fossas
 veteres tergeri, viam publicam my-
 niri, vepres recidi, hortum fodiri,
 pratum purgari, virgas vinciri, spi-
 nas runcari cremarique, ex piscina
 immunditias afferri, munditias fieri
 nulla religio vetuit. Ideo Tibullus
 grave opus dumtaxat cessare jubet.

Lanificam penlis imposuisse manum. 10.
 Vos quoque abesse procul jubeo (discedite ab aris)
 Quis tulit hesternâ gaudia nocte Venus.
 CASTA placent superis. purâ cum veste venite,
 Et manibus puris sumite fontis aquam.
 Cernite, fulgentes ut eat sacer agnus ad aras. 15
 Vinetaque post oleâ candida turba comas.
 Dii patrii, purgamus agros, purgamus agrestes.
 Vos mala de nostris pellite limitibus.
 Neu seges eludat messem fallacibus herbis,
 Neu timeat celeres tardior agna lupos. 20
 Tunc nitidus plenis confusus rusticus arcis
 Ingeret ardenti grandia ligna foco.
 Turbaque verarum saturi bona signa coloni
 Ludet, & ex virgis exstruet arte casas.
 Eventura precor. videntur felicibus extis 25
 Significet placidos nuntia fibra Deos?
 Nunc mihi fumosum veteris proferte Falernum
 Consulis, & Chio solvite vincla cado.
 Vina diem celebrent; non festâ luce madere
 Estrubor, errantes & malè ferre pedes. 30
 Sed

OBSERVATIONES.

v. 25. *videntur felicibus extis*]. Ca-
 tull. c. 60. *VIDENTur faces aureas*
quasiens comas?
 v. 28. *solvite vincla*] *Religuate*
cadum pice obstrictum; quod Te-
rentio Heautront. Act. 3. sc. 1. est
æclinere dolia. Persius 4. Sat. v. 29.

de seneparicissimo:

Qui quandoque jugum perusa ad
compita figit,
Seriola veteris metuens deridere
limum,
Ingenis —

Q

v. 27.

Sed bene-Messalâ sua quisque ad pocula-dicat;
 Nomien & absentis singula verba sonent.
 Gentis Aquitanæ celeberrima Messala triumphis,
 Et magna intonsis gloria victor avis,
 Huc ades, aspira que mihi, dum carmine nostro 35
 Redditur agricolis gratia cælitibus.
 Rura cano, rurisque Deos: his vita magistris
 Desuevit quernâ pellere glande fœnem.
 Illi compositis primùm docuere rigillis
 Exiguam viridi fronde opêrire domum: 40
 Illi etiam tauros primùm docuisse feruntur
 Servitium, & plaustro supposuisse rotam.
 Tunc victus abiere feri: tunc confita pomus:
 Tunc bibit striguis fertilis hœtus aquas:
 Aurea tunc pressos pedibus dedit uva liquores, 45
 Mistaque securo est sobria lymphæ mero.
 Rura ferunt messes, calidi cum sideris æstu
 De-

OBSERVATIONES.

v. 37. *vita*] Subaudi *humana*, Lucet. l. 1.

*Humana ante oculos fadè cum VI-
 TA jaceret*

*In terris oppressa gravi sub relli-
 gione.*

Idem l. 2. Ellipsi Tibullianâ:

*Omnis cum in tenebris præsertim
 FIT laborat.*

v. 38. *Desuevit quernâ*] Antiqui mortales, ut nemo nescit, glandi-
 vori fuerunt, donec ad mitiorem

cibum Triptolemo auctore revoca-
 rentur. Is tritici semine primus ar-
 va conserpsit, & curru per aërem
 vectus, frumentariam plerosque
 populos docuit. Valer. Flaccus l.
 Argonautic.

*ant curru ut servos frenasse
 dracones*

*Credulus, ignarus Ceteris qui vo-
 mere terras*

*Imbuis, & flata QUERCUM dam-
 naris arista.*

Deponit flavas annua terra comas.
 Rure levis verno flores apīs ingerit alveo,
 Compleat ut dulci sedula melle favos.
 Agricola assiduū primūm satiat aratro,
 Cantavit certo rustica verba pede:
 Et satur areni pīcūm, nō modulatus avenā
 Carmen, ut ornatos duceret ante Deos.
 Agricola & mimio suffusus, Bacche, rubenti

Pri-

OBSERVATIONES.

v. 40. *viridī fronde operire domum.*] Huc pertinent, quæ scribit Vitruvius Architect. l. 2. c. 1. de pīscorum hominū ædificiis: *Primumque furcis erectis, & virgultis interpositis, luto parietes texerunt.*

Alii luteas glebas arefacientes struebant parietes, materia eos ingruementes, vitandoque imbres & æstus, tegebant arundinibus, & FRONDE.

v. 51. *satiatus*] Diuturni laboris iactio affectus. Cicero in Lælio: *Non enim amicitiarum esse debent, sicut aliarum rerum, SATIETATES.*

v. 53. *satur*] Famili etenim & carmini non convenit. Lepide Juven. 7. Sat. ubi de miseris poetarum: *SATUREst, cum dicit Horatius: ohe.*

Ibid. modulatus] Libentius legem meditatus, ut esset simile illi Virgiliano:

Silvestrem tenui Musam meditaris
AVENÆ

tum etiam propter ea, quæ sequuntur: *ut ornatos duceret ante Deos,*

Debuit enim agricola secum ipse meditari, quæ postea in frequentia sacrorum ante aras Numinum canere oportebat. Catul. c. 61.

Aspicite, innuptæ secum ut meditata requirant;

Non frustra meditantur: habent memorabile quod sit.

v. 55. *mimio suffusus*] Aut capse purpureo colore infectus, aut facibus vini perunctus. Horat. A. P. v. 275.

Ignotum tragica genus invenisse Camanæ,

Dicitur, & plaustris vexisse poemata Thespi,

Quæ canerent, agerentque peruncti facibus ora.

Ibid. Bacche.] Non satis ex decoro dubitat Achilles Statius, ante hunc vesiculum nonnulla deesse, quod scilicet Bacchi improvisa inentio fiat. Quivis enim vel mediocriter eruditus intelligit à Tibullo hic attingi principia Tragediæ, quæ humilia & agrestia fuerunt,

Primus in experta duxit ab arte choros.
 Huic datus à pleno memorabile munus oviss
 Dux pecoris hircus (duxerat hircus oves.)
 Rure puer verno primum de flore coronam
 Fecit, & antiquis imposuit Laribus. 60
 Rure etiam teneris curam exhibitura puellis
 Molle gerit tergo lucida vellus ovis.
 Hinc & femineus labor est, hinc pensa, colusque;
 Fusus & appposito pollice versat opus.
 Atque aliqua assidue textrix operata Minervâ, 65
 Can-

OBSERVATIONES.

xunt, ut omnia maximarum rerum rudimenta. Cum Icarius à Baccho vini usum edoctus, diligenter admodum vitem coluisset, forte fortuna hircum invenit folia ejus. tennerrima depascentem, quem arreptum statim jugulavit, Bacchique aris imposuit. Ad hoc sacrificium verò plurimos ex vicinis pagis convocavit, qui carminibus incomptis Dei ultionem celebrare cœperunt: mox poëta quotannis τραγῳδίας, sive poëma de hircu certatim scribere perrexerunt, & qui victoriam sub arbitris adeptus esset, hircu donabatur. Lusibus deinde immista seria, & actor introductus, cujus esset herois alicujus gesta recensere, donec Thespis plautro scenam circumferret, moxque gnavior Æschylus personam, syma, cothurnos, pulpita, cæteraque ornamen-

ta, quibus Tragœdia nitet, reperiret. Vide Bulengerum de Theatro l. 1. c. 1.

v. 56. *in experta duxit ab arte choros*] Supra Eleg. 8. lib. 1.

Ille liquor docuit voces inflatere cantu,

Movet & ad certos nescia membra modos.

v. 58. *duxerat hircus oves*] Rectè Scaliger emendavit è corruptâ lectione *auxeras*. Porro hac parenthesis veniit usus est Ovidius Eleg. 5. l. 3. Amor.

Utque procul vidit carpentes pabula tauros;

(Carpebant tantâ pabula lata procul)

v. 62. *lucida*] Pinguis, & nitida. Martialis l. 13. Epig. 2.

Cæta qua patulo LUCET fœcunda lumbo.

Cantat, & appulso tela sonat latere.
 Ipse quoque inter agros, interque arma Cupido
 Natus, & indomitas dicitur inter equas.
 Illic indocto primum se exercuit arcu,
 Hei mihi, quàm doctas nunc habet ille manus! 70
 Nec pecudes, velut ante, petit: fixisse puellas
 Gestit, & audaces perdomuisse viros.
 Hic juveni detraxit opes: hic dicere jussit
 Limen ad iratae verba pudenda senem.
 Hoc duce custodes furtim transgressa jacentes 75
 Ad juvenem tenebris sola puella venit:
 Et pedibus praetentat iter suspensa timore,
 Explorat caecas cui manus ante vias.
 Ah miseri, quos hic graviter Deus urget: at ille
 Felix, cui placidus leniter afflat Amor! 80
 Sancte veni dapibus festis, sed pone sagittas,
 Et procul ardentes hinc procul abde faces.
 Vos celebrem cantate Deum, pecorique vocate
 Voce: palam pecori, clam sibi quisque vocet:
 Aut etiam sibi quisque palam, nam turba jocosa 85
 Obstrepit, & Phrygio tibia curva sono.
 Ludite, jam nox jungit equos, currumque se-
 quuntur
 Matris lascivo sidera fulva choro.

Post-

OBSERVATIONS.

v. 84. *clam sibi quisque vocet*] Vi-[c. 63. v. 104.
 de qua observavimus ad Catull.

Q₃

ELEG.

Postque venit tacitus furvis circumdatus alis
Somnus, & incerto somnia nigra pede. 90

ELEGIA II.

Cerintæ natalem celebrat.

Dicamus bona verba, venit natalis: ad aras
Quisquis ades linguâ vir mulierque fave,
Urantur pia thura focis, urantur odores,
Quos tener è terrâ divite mittit Arabs,
Ipse suos Genius adsit visurus honores, 5
Cui decorent sanctas mollia ferra comas.
Illius puro distillent tempora nardo,
Atque satur libo sit, inadaatque mero.
Annuat & Cerintæ tibi quodcumque rogabis.
En age, quid cessas? annuit ille, roga. 10
Auguror, uxoris fidos optabis amores,
Jam reor hoc ipsos edidicisse Deos;
Nec tibi malueris totum quæcumque per orbem
For-

OBSERVATIONES.

ELEG. II. v. 3. *urantur odores*] liciarum nativam affluentiam. Catul. c. 62.
Aromata odorata, puta cinnamomum, costus, casia, bdellium, stacte, & huiusmodi suffimenta.
Cicero Tuscul. 3. *Fasciculum ad naves admovebis? incendes ODORES?* inflexione. Ita & Valer. Flaccus 1. Argonaut.
Tacitus Annalium 3. initio: *ODORES, aliaque funerum solemnia creabant.* Hanc mihi militiam, veterum quæ pulchrior actis.
v. 4. *tener*] Luxu perditus, ob de- *ANNUE* —

Fortis arat valido rusticus arva bove :
 Nec tibi gemmarum quidquid felicibus undis rē
 Nascur , Eor quā maris unda ruber .
 Vota cadunt . utinam strepitantibus advolet alis ,
 Flavaque conjugio vincula portet Amor :
 Vincula quæ maneāt semper , dum tarda senectus
 Inducat rugas , inficiatque comas . 20
 Huc veniat natalis avis , prolemque ministret ;
 Ludat & ante tuos turba novella pedes .

ELE.

OBSERVATIONES.

V. 17. *Vota cadunt*] Malè quidam interpretantur : *desideria tua frustrantur* Numina , ó *Cerinthe* , quid enim paulò ante dicere attinebat : *annus ille , roga ?* Satin' sanus Tibullus esset ? *Cadere* hic est *evenire* , *accidere* . Tullius 1. *Epistolarum* ad Q. Fratrem : *sed certe à te mihi omnia semper honesta , & jucunda CECIDERUNT* . Idemque 2. de Legibus mirifice ad rem nostram : *Jam verò permultorum exemplorum & nostra plena est* Respublica , & omnia regna , omnesque populi , cunctæque gentes , augurum prædictis multa incredibiliter vera CECIDISSE .

V. 18. *Flavaque conjugio vincula*] Ceston cingulum Veneris luteo colore , qui color nuptiis dicatus . Juven. 6. Sat. Ursidium à matrimonio deterrens , capistrum hujusmodi vincula fortasse appellavit : — *si machorum nostrissimus olim*

Stulia maritali jam porrigat ora capistro .

V. 21. *natalis avis*] Hic scèdè lapsum Achillem Statium licet animadvertere , si quidem *70 avis dictum* existimare de majoribus Cerinthi , casu tertio , vel sexto numeri multitudinis . Rectè Scaliger intelligit volucram boni ominus , puta cornicem symbolum conjugalis concordiae . Addo ego ex meâ petu , veteres observare solitos fuisse in partu , quæ aves volarent , seu garrirant , inde recenter natis felicia , seu tristia prædicentes : Ovidius in *Ibin* :

Qui simul impura matris prolapsus ab alvo

Cinyphiam sedo corpore pressit huium .

Sedit in adverso nocturnus calmine lupo ,

Fumeroque graves edidit ore sonos .

Q4.

Cum

Amicam rusticari malè fert, seque Apollinis exemplo agreste opus facturum dicit.

Rura tenent, Cornute, meam villæque puellam.
Ferreus est cheu quisquis in urbe manet.
Ipsa Venus lætos jam nunc migravit in agros,
Verbaque aratoris rustica discit Amor.

O ego cum dominam aspicerem, quàm fortiter illic

Versarem validò pingue bidente solum!

Agricolæque modo curvum sectarer aratrum,
Dum subigunt steriles arva ferenda boves:

Nec

OBSERVATIONES.

Cum verò paulò ante Amoris facta mentio sit, quem Tibullus optat strepitantibus alis huc advenire, & flava conjugio vincula portare, haud procul absum ab ea opinione, ut existimem ipsum Cupidinem vocari *natalem avem*, quòd videlicet nascente Cerintho, & Cerinthi uxore, felix utrique omen sternuerit, ut loquitur Propertius Eleg. 2. l. 2.

Num tibi *NASCENTI* primis,
mea visa, diebus

Aridus argutum sternuit omen
Amor!

Sanè Bion Smyrnæus elegantissimus poëta, in Bucolicis Amorem avem appellat. En tibi versus:

Ἰθάξ' ἐστὶ κῶρος ὡς ἄλσσι δει-
δράσκει.

ὈPNEA θηράων, τὴν ἀποτρόπων
οἶδεν ΕΡΩΤΑ

Εὐδ' ὀφθαλμοὶ πύξωσι ποτὶ κλάδων
ὡς δ' οὐρανὸν

Χαίρων, ὥστε καὶ δὴ μέγ' ἀφαιετο
ὈPNEON αὐτῷ. &c.

Adolescens olim aucupis in nemore
arboribus densò.

Dum venatur AVES fugitivum vi-
dēs AMOREM

Buxi ramo insidentem. Ut igitur
animadvertis,

Gaudens (quoniam AKIS ei perma-
gna videbatur.) &c.

Omitto reliqua, sunt enim plura.
Nostræ sententiæ adstipulatur,
quod.

Nec quereret, quòd sol graciles exureret artus,
 Læderet aut teneras pustula rupta manus. 10
 Pavit & Admeti tauros formosus Apollo,
 Nec cithara, intonsæ profueruntve comæ:
 Nec potuit curas sanare salubribus herbis;
 Quidquid erat medicæ vicerat artis Amor.
 Tunc

OBSERVATIONES.

quod statim sequitur in hoc Tibulli versiculo: *prolemque ministret*; cuius autem est, nisi Amoris, ministrare prolem?

ELEG. III. v. 8. *steriles*] Testiculis demessis; vel, si feminæ, vulvâ extractâ. Catul. c. 62.

Ego Menas, egæmei pars, ego vir
 STERILIS ero?

v. 10. *pustula rupta*] Ut accidit iis, qui teneriori sunt cute, atque opere faciundo pondum occalluerunt. Martialis l. 14. Epig. 165.

Fervida ne triso tibi pollice PUSTULA surgat,

Exornens docilem garrula pleetra lyram.

Cornelius Celsus Medicinæ l. 5. c. 28. §. 15. PUSTULÆ, inquit, livide sunt, aut pallide, aut nigre, aut aliter naturali colore mutato: subestque illis humor. Ubi hæ RUPTÆ sunt, infra quasi exulcerata caro apparet.

v. 11. *Pavit & Admeti*] Virgilius Eclogâ 10.

Et FORMOSUS oves ad flumina
 PAVIT Adonis.

v. 14. *Quidquid erat medicæ*] Apollo ipse apud Ovidium 1. Metamorph. sic Daphnen fugientem alloquitur:

Invenit MEDICINÆ meum est,
 opiferque per orbem

Dicor, & herbarum subiecta potentia nobis.

Hæi mihi, quòd nullis AMOR est
 MEDICABILIS herbis,

Nec profunt domino, quæ profunt
 omnibus artes.

* Crassâ litterarû inscitia regnum tenente, barbari homines quatuor impurissimos versus commenti sunt, quibus mundam Tibulli suppellectilem sædè conspurcarent; credo, quòd arbitrarentur sententiam haud satis absolutam esse. Scaliger emunctæ naris homo filicem istam primus eroncavit; cuius felicem audaciam necesse habent probare, quicumque tandem in studiis humanioribus aliquid sentire videri volunt. Nihilominus, ut curiosis morem geram, hic eos proferam: qui fascinum timent, despuant sibi in sinum.

Ep/a

Tunc fiscella levi dextera est vimine iunci, 15

Raraque per nexus est via facta fero.

O quoties illo vitulum gestante per agros,

Dicitur occurrens, erubuisse soror!

O quoties ausæ, caneret dum valle sub altâ,

Rumpere mugitu carmina docta boves! 20

Sæpe duces trepidis petiere oracula rebus,

Venit & à templis irrita turba domum:

Sæpe horrere sacros doluit Larona capillos,

Quos admirata est ipsa noverca prius.

Quisquis inornatūque caput, crinesque solutos 25

Aspiceret, Phœbi quæreret ille comam..

De..

O B S E R V A T I O N E S.

Ipsè Dens solitus stabulis expellere vaccas,

Es potum pastas ducere fluminibus:

Es miscere novo docuisse coagula lacte,

Lacteus & mistis obriguisset liquor.

V. 15. dextera est vimina iunci.]

Virgilius Eclog. 2.

Quintu aliquid saltē positis, quorum indiges usus,

VIMINIBUS, mollique paras DETEXERE JUNCO?

Detexere Latinis est perfectè texere.

Titianius Fullonibus: Que interdecem annos nequissi unam togam

DETEXERE.

V. 17. vitulum gestante per agros.]

Id quoque pastoritium est. Supra Eleg. 1. l. 1.

Non agnatus sinu pigan; scinurve capella

Desertum oblita, matre referre domum..

v. 22. irrita turba.] Inconsulti abeunt, ut ait Maro. Æneidos 3.

v. 452.

v. 26. quæreret.] Desideraret dicens, ubi nunc honor comarum?

Phavorinus apud Stobæum ferm. 64. veram pulchritudinem laudans,

ita scribit: Ετι & τῶν Σοφιστῶν καλῶς. Ἀλλ' ὁ βέλτερος & ὁ καλῶς ἀποκρίνεται τὸ καλὸν, & τῶν καλῶν ἀποκρίνεται τὸ καλὸν, & τῶν ἀποκρίνων αὐτῶν & τῶν ὁρῶντων. Εἰς τὸν. ἡ Ἀλβινδω.

So..

Delos ubi nunt, Phœbe, tuæ est? ubi Delphi-
ca Pytho?

Nempe Amor in parvâ te jubet esse casâ.
Felices olim, Veneri cum fertur apertè

Servire æternos non puduisse Deos. 30

Fabula nunc ille est: sed cui sua cara puella est,

Fabula sit, mavult, quàm sine amore, Deus.

At tibi dura seges, Nemesim quæ abducis ab urbe,

Per solvat nullâ semina terra fide.

Et tu, Bacche tener, jucundæ confitor uvæ, 35

Tu quoque devotos, Bacche, relinque lacus.

Haud impunè licet formosas tristibus agris

Abdere: non tanti sunt tua musta, pater.

O valeant fruges: ne sint modò rure puellæ.

Glans alat, & prisco more bibantur aquæ. 40

Glans aluit veteres, & passim semper amarunt.

Quid

OBSERVATIONES.

Socrates etiamnum pulcher est: Alcibiadem verò viventem adhuc sua destituit pulchritudo: & multi, qui post pubertatem eum accesserunt, quorum nonnulli eum antea viderant, nunc etiam intuentes, Alcibiadem QUÆREBANT.

V. 31. *Fabula nunc ille est*] Nunc Apollo per ora hominum traducitur. Horat. Epod. 11. *Hæc me, per urbem (nam pudet tanti mali) FABULA quanta FUI!* Ovidius *Amorum* 3. Eleg. 1.

FABULA, nec sentis, tota jactaris in urbe.

V. 32. *sine amore*] Absque amicâ. Exempla dabit noster Index.

V. 39. *valeant fruges*] Nil moror proventus agrorum. Propert. Eleg. 4. l. 4.

ET VALEAT probro *Vesta pudenda* meo.

V. 41. *passim*] Sine delectu in quodcumque incidissent, eo fluentes.

FLEG.

Quid nocuit sulcos non habuisse satos?
 Tum, quibus aspirabat Amor, præbebat apertè
 Mitis in umbrosâ gaudia valle Venus.
 Nullus erat custos, nulla exclusura volentes 45
 Janua. si fas est, mos precor ille redi.
 Ducite: ad imperium dominæ fulcabimus agros.
 Non ego me viaculis verberibusque nego.

ELEGIA IV.

Avaritiam puellarum damnat, qua contemptis poetis, divites tantum recipere.

Hic mihi servitium video, dominamque paratam:

Jam mihi libertas illa paterna vale.
 Servitium sed triste datur, teneorque catenis,
 Et numquam misero vincla remittit Amor.
 Et, seu quid merui, seu quid peccavimus, urit. 5
 Uror, io remove sæva puella faces.
 O ego, ne possim tales sentire dolores,
 Quàm mallem in gelidis montibus esse lapis:
 Stare vel insanis cautes obnoxia ventis,
 Naufraga quam vasti tunderet unda maris! 10
 Nunc

OBSERVATIONES.

ELEG. IV. v. 2. *mihi*] Ita Ovidius Tristium 1. Eleg. 3. significat se ingenuum esse, nec libertatem adeptum ope manumissionis.
Esse salvum tempus in omne MIHI.
 Ibid. *libertas illa paterna*] Signi- y. 10. *Naufraga*] Quasi navifraga.

Nunc & amara dies, & noctis amarior umbra est,
 Omnia nam tristi tempora felle madent.
 Nec profunt Elegi, nec carminis auctor Apollo;
 Illa cavâ pretium flagitat usque manu.
 Itē procul Musæ, si non prodestis amanti. 15
 Non ego vos, ut sint bella canenda, colo.
 Nec refero solisque vias, & qualis, ubi orbem
 Complevit, versis Luna recurrat equis.
 Ad dominam faciles aditus per carmina quæro.
 Itē procul Musæ, si nihil ista valent. 20
 At mihi per cædem, & facinus sunt dona paranda,
 Ne jaceam clausam flebilis ante domum.
 Aut rapiam suspensa sacris insignia fanis;
 Sed Venus ante alios est violanda mihi.
 Illa malum facinus suadet, dominamque rapacē 25
 Dat mihi: sacrilegas sentiat illa manus.
 Opereat quicumque legit viridesque smaragdos,
 Et niveam Tyrio murice tingit ovem!

Hic

OBSERVATIONES.

fraga. Horatius Ode 16. l. 1.

— non acma

Sic geminant Corybantes æra,
 Tristes ut ira: quas neque Noricus
 Deterret ensis, nec mare NAU-
 FRAGUM.

Valer. Flaccus Argonautic. l. 1.

Has nimbi, ventisque domos, &
 NAUFRAGA servas

Tempestas —

v. 28. ovem] Id est lanam; quem-

admodum Virgilius in calce 6.
 Æneidos usurpavit elephantum pro
 ebore:

Sunt gemina somni porte, quarum
 altera fertur

Cornæ, qua veris facilis datur
 exitus umbris:

Alter a candenti perfecta niveus ele-
 phanto:

Sed falsa ad calum mittunt inso-
 mnia manes.

v. 29.

Hic dat avaritiæ causas, & Coa puellis
 Vestis, & è rubro lucida concha mari. 30
 Hæc fecere malas: hinc clavin. janua sensit;
 Et coepit custos luninis esse canis.
 Sed pretium si grande feras, custodia victa est,
 Nec prohibent claves, & canis ipse tacet.
 Heu quicumque dedit formam cælestis avaræ, 35
 Quale bonum multis attulit ipse malis!
 Hinc fletus, rixæque sonant, hæc denique causa
 Fecit, ut infamis hic Deus esset Amor,
 At tibi, quæ pretio victos excludis amantes, 36
 Eri-

OBSERVATIONES.

v. 29. *Hic dat avaritiæ causas*] Credimus? an celeres &c. Audi ver-
 Vide Propertium Eleg. 1. l. 3. ubi
 hoc argumentum venustissime tra-
 ctat.

v. 34. *Et canis ipse tacet*] Quia &
 ipse parasitum agit. Lena Plautina
 Asin. Act. 1. sc. 5. graphicè novi
 amatoris mores describens, hæc ait:

— ubi de pleno promitur,

Neque ille scis quid des, quid dam-
 ni faciat, illi rei studeo.

*Vult placere se se amice, vult mi-
 hi, vult pedisseque,*

*Vult famulis, vult etiam ancillis:
 Et quoque CATULO meo.*

*Subblanditur novus amator, se ut
 cum videat, gaudeat.*

Cæterum hunc locum Tibulli vi-
 detur imitatus ANDREAS MA-
 RANUS Nob. Vicentinus, erudi-
 tissimus vir, in Eleg. quæ incipit

*Credimus? an celeres &c. Audi ver-
 sus, & aureos judicabis:*

*Optamus serò que oblata remisimus
 ultro.*

*Utere, felici dum licet esse tibi
 Mox subeunt casus subeuntque pe-
 ricula mille:*

*Advigilat custos, advigilatque
 CANIS.*

*Mutantur CLAVES, firmo sub car-
 dine frides*

*Janua; non tenui vertitur illa so-
 no.*

*Dum pretio capitur custos, & dum
 unguine postes,*

*Dum cena, aut alia fallitur arte
 CANIS;*

*Interea obrepunt morbi, vel deca-
 lor ætas:*

*Blanditias nec fas dicere nec fa-
 cere.*

Eripiant partas ventus & ignis opes. 40
 Quin tua tunc juvenes spectent incendia læti,
 Nec quisquam flammæ sedulus addat aquam.
 Seu veniet tibi mors, neque erit qui lugeat ullus,
 Nec qui det mœstas munus in exequias.
 At bona, quæ nec avara fuit, cætum licet annos 45
 Vixerit, ardentem flebitur ante rogam.
 Atque aliquis senior veteres veneratus amores,
 Annua constructo sessa dabit tumulo.
 Et bene, discedens dicet, placideque quiescas,
 Terraque securæ sit super ossa levis. 50
 Vera quidem moneo, sed profunt quid mihi verâ?
 Illius est nobis lege colendus Amor.
 Quin etiam sedes jubeat si vendere avitas,
 Ite sub imperium, sub titulumque lares.
 Quidquid habet Circe, quidquid Medea ve-
 neni, 55
 Quidquid & herbarum Thessala terra gerit:
 Et quod, ubi indomitis gregibus Venus af-
 flat amores,
 Hippomanes cupidæ stillat ab inguine equæ:
 Si modò me placido videat Nemesis mea vultu:
 Mille alias herbas misceat illa, bibam. 60

ELE-

OBSERVATIONES.

V. 40. *ventus & ignis*] Bene con- | V. 42. *addat aquam*] Supra Eleg.
 junxit, ventus enim alit incendia. | 2. l. 1. ADDE *merum*.

ELE 3.

*Messalino in Collegium Quindecimviro-
rum cura erat Sibyllinos versus interpretari:
oracula Sibyllarum laudat, Phœbique
opem implorat.*

PHœbe fave: novus ingreditur tua templa
sacerdos,

Huc age cum citharâ, carminibusque veni.

Nunc te vocales impellere pollice chordas,

Nunc precor ad laudes flectere verba meas.

Ipse triumphali devinctus tempora lauro, 5

Dum cumulant aras, ad tua sacra veni;

Sed nitidus, pulcherque veni: nunc indue vestem

Sepositam, longas nunc bene pecte comas,

Qualem te memorant Saturno rege fugato,

Victori laudes concinuisse Jovi. 10

Tu procul eventura vides: tibi deditus augur

Scit bene, quid fati provida cantet avis;

Tuque regis sortes, per te præsentit aruspex,

Lubrica signavit cum Deus exta notis,

Te duce Romanos nūquā frustrata Sibylla est, 15

Ab-

OBSERVATIONES.

ELEG. V. v. 7. *nunc indue vestem* stictus, palla inaurata indutus, cum
Sepositam] Theatrale syrma, quo corona aurea, citharam tenens auro
citharædi prodibant in publicum. & ebore distinctam, ipse præerea
Cornificius ad Herennium l. 4. *Us* statim sit appposito ad dignitatem
citharædus cum prodierit optime ve- &c.

Abdita quæ senis fata canit pedibus .
 Probe sacras Messalinum sine tangere chartas
 Vatis : & ipse precor , quod canat illa , docet
 Hæc dedit Eneæ sortes , postquam ille parentem
 Dicitur , & raptos sustinuisse Lares . 20
 Hæc fore credebat Romam , cum moestus ab alto
 Ilion , ardentes respiceretque Deos
 Romulus æternæ nondum formaverat Urbis
 Moenia , consorti non habitanda Remo .
 Sed tunc pascebant herbosa Palatia vacca , 25
 Et stabant humiles in Jovis arce case .
 Lacte madens illic suberat Pan ilicis umbræ ,
 Et facta agresti lignea falce Pales ;
 Pendebatque vagi pastoris in arbore votum
 Garrula silvestri fistula sacra Deo : 30
 Fistula , cui semper decrescit arundinis ordo ,
 Nam calamus cerâ jungitur usque minor .
 At quæ Velabri regio pater , ire solebat
 Exiguus pulsâ per vada linter aquâ .
 Illâ sæpe gregis dici placitura magistro . 35
 Ad juvenem festâ est vocata puella dies ;
 Cum quæ secundi redierunt munera ruris
 Caseus , & niveæ candidus agnus ovis .

Im-

O B S E R V A T I O N E S .

v. 36. *festâ die*] Palilibus , quæ nediſtum invenies apud auctores :
 agebantur xi. Kalendas Majas , *pulli equarum* , *catuli tigrisum* ,
 tunc enim pecora maximè secunda . *ſeymi leonum* , *hinnuli cervorum* .
 v. 38. *agnus ovis*] Eadem ratio- &c. Vulgaris Bibliorum interpres
 R Psalm.

Impiger Æthea volitantis frater Amoris,
 Troica qui profugis sacra vehis ratibus, 40
 Jam tibi Laurentes assignat Jupiter agros,
 Jam vocat errantes hospita terra Deos.
 Troja quidem tunc se mirabitur, & sibi dicet
 Vos bene tam longâ consuluisse viâ.
 Illic sanctus eris, cum te veneranda Numici 45
 Unita Deum cælo miserit indigerem.
 Ecce super fessas volitat Victoria puppes:
 Tandem ad Trojanos Diva superba venit.
 Ecce mihi lucent Rutulis incendia castris;
 Jam tibi prædico, barbære Turne, necem. 50
 Ante oculos Laurens castrû, murusque Lavini est,
 Albaque ab Ascanio condita Longa duce.
 Te quoque jam video, Marti placitura sacerdos
 Iliæ, Vestales deseruisse focos:
 Concubitusque tuos furtim, vitasque jacentes, 55
 Et cupidi ad ripas arma relicta Dei.
 Carpite nunc tauri de septem montibus herbas,
 Dum licet: hic magnæ jam locus urbis erit.
 Roma, tuum nomen terris fatale regendis,
 Quâ

OBSERVATIONES.

Psalm. 113. *Montes exsultaverunt ut arietes: & collas sicut agni* OVIUM.

v. 46. *Deum cælo miserit indigensem*] *Αἰσχροδαίμων*, id est ex homine Deum. Dicti sunt autem

indigenæ, sive indigetes, Heroes, quos jactu lapidum reparavit Deucalion; unde consuetudo invaluit indigetes eos appellari, qui mortali semine oriundi, ob ingentia facta cælorum in templa recepti fuerant.

Quæ sua de cælo prospicit arva Ceres: 60
 Quæque patent ortus, & quæ fluitantibus undis
 Solis anhelantes abluunt amnis equos.
 Vera cano; sic usque sacras innoxia lauros
 Vescar, & æternum sit mihi virginitas.
 Hæc cecinit vates, & te sibi, Phœbe, vocavit, 65
 Jactavit fusâ sed caput ante comâ.
 Quidquid Amalthea, quidquid Marpeſsia dixit,
 Herophile Phœbo grata quod admonuit:
 Quasque Albuna sacras Tiberis per flumina sortes
 Por-

OBSERVATIONES.

v. 62. *amnis*] Oceani undæ. In-
 fra Eleg. 4. l. 3.

*Tam nox ætherium nigris emensa
 quadrigis.*

*Abundum, caruleo lauras AMNE
 rotas.*

v. 63. *lauros vescar*] Quia laurum
 comedissent paulo frequentius,
 eos ad perfectam vaticinandi scien-
 tiam ope Phœbi perventuros, cre-
 dula & vana existimavit antiqui-
 tas. Huc animum adhibuit Juve-
 nalis 7. Sat. v. 17.

*Nemo tamen studiis indignum ferre
 laborem*

*Cogetur posthac, nescit quicumque
 canoris.*

*Eloquium vocale modis, LAURUM
 QUE momordis.*

Et faciunt verba Commodi apud
 Xiphilinum de se ipso: *διδόντες
 ὅτι αὐτὸ ἐν τῇ σπονδῇ εἶχον αὐτὸς
 ἀνιγνόν. Ἐδὲ LAURI folia, quæ erant*

coronatus.

v. 67. *Quidquid Amalthea*] Hæc
 videntur cum superioribus conti-
 nuanda; iis nimirum:

*Phæbe sacras Messalinum sine tan-
 gere chartas*

*Vatis; & ipse precor, quod ca-
 nas illa, doce.*

Interferuit enim longam Sibyllæ
 Cumææ prædictionem, nunc tran-
 sit ad reliquas laudandas, veluti
 Apollinem ita roget: Non tan-
 tum, ô Phœbe, & te doceri cupio
 Messalinum, quid cecinerit Cuma-
 na sacerdos, at etiam quid Amal-
 thea, quid Marpeſsia, quid Albu-
 na. Profecto antequam hoc anim-
 advertentem, aqua mihi hærebat,
 secumque obscurissimum indicabam:
 de qua tamen difficultate docti viri ne verbum quidem.

v. 69. *Quasque Albuna*] Sic ex-
 tendendum curavi sententiâ postu-
 lan-

Portarit; sicco perlueritque sinu. 70
 Hæ fore dixerunt belli mala signa cometen,
 Multus ut, in terras deplueretque lapis:
 Atque tubas, atque arma ferunt strepitantia cælo
 Audita, & lucos præcuisse fugam.
 Ipsum etiam Solem defectum lumine vidit. 75
 Jungere pallentes nubilus annus equos:
 Et simulacra Deum lacrymas fudisse repentes,
 Fataque vocales præmonuisse boves.
 Hæc fuerunt olim; sed tu jam mitis Apollo.
 Prædigia indomitis merge sub æquoribus; 80
 Ut succensa sacris crepitet bene laurea flammis,
 Omine quo felix, & sacer annus eat.

At

O B S E R V A T I O N E S.

lante. Inepti sunt, qui vulgatam lectionem tuentur. Quodque. Ipsi non explicaverint, quæ aliis audacter propinant.

v. 71. *Hæ fore dixerunt*] Supra de Sibyllâ Cumæi: *Hæc dedit Æneæ sortes.*

v. 74. *Lucos, præcuisse fugam*] Deos lucorum ingenti voce minatos discessum. Mirum est, quod narrat Cornel. Tacitus l. 5. Histor. *Expasta repente delubri fores, & audita major humana vox: excedere Deos. Simul, ingens motus excedentium.* Titus Livius pariter l. 5, ubi dicit: *Vetorum excidio: Deinde cum quidam seu spiritum divino tactus, seu juvenili joco, visne Romanam ire*

Juno? annuisse ceteri Deam conclamaverunt: inde fabula adjectum est, vocem quoque dicentis, Velle, auditam. Consule interpretes ad illud Maronis *Æneidos* 2.

Excessere omnes, adytis arisque relictis,

Dii, quibus imperium hoc steterat —

v. 79. *Hæc fuerunt olim*] Catul. c. 4. *Sed Hæc prius FUERE.*

v. 80. *Prodigia indomitis*] Infra carm. 4. l. 4.

Et quodcumque mali est, & quidam quid triste timeamus, In pelagus rapidis evehat annis aquis.

Hunc ritum expiandi portenta pro-

Et

tA laurus bona signa dedit: gaudete coloni:
 Distender spicis horrea plena Ceres:
 Oblitus & musto feriet pede rusticus uvas, 85
 Dolia dum, magni deficiuntque lacus.
 Armadidus Batecho sua testa Palilia pastor
 Conciner, à stabulis tunc procul este lupi;
 Ille levis stipulae solennes potus acervos
 Accendet, flammam transilietque sacras. 90
 Et fetus matrona dabit, natusque parenti
 Oscula comprehens auribus eripiet.
 Nec tædebit avum parvo advigilare nepoti,
 Balbaque cum puero dicere verba senem.
 Tunc operata Deo pubes discumbet in herbâ, 95
 Arboris antiquæ quæ levis umbra cadet,
 Aut è veste sua tendent umbracula fertis
 Vincita; coronatus stabit & ipse calix.
 At sibi quisque dapes, & festas exstruet altè
 Cespitibus mensas, cespitibusque torum. 100
 Ingeret hic potus juvenis maledicta puellæ,
 Postmodò quæ votis irrita facta velit;
 Nam ferus ille suæ, plorabit sobrius idem,
 Et

OBSERVATIONES.

bè noverat P. Claudius, qui, ut *ses*, abjici eos in mare iussit, dicens
 auctor est Valer. Maximus l. 1 c. 4. *Quia esse nolunt, bibant.*
 bello Punico primo, cum prælium v. 86. *Dolia dum*] Si quidem tan-
 navale committere vellet, auspicia-
 que mora majorem petisset, & pulla-
 tius non exire cavea pullos nunti-
 liant.

Et se jurabit mente fuisse malâ.
 Pace tuâ pereant arcus, pereantque sagittæ,
 Phoebe, modò in terris erret inermis Amor.
 Ars bona, sed postquam sumpsit sibi tela Cupido,
 Hei mihi, quàm multis ars dedit illa malum.
 Et mihi præcipue, jaceo cum saucius, annum.
 Et faveo morbo, cum juvat ipse dolor;
 Vixq; cano Nemefim, sine quâ versus mihi nullus
 Verba potest, justos aut reperire pedes.
 Acer Amor, fractas utinam tua tela sagittas,
 Si licet, extinctas aspiciamque faces.
 Tu miserum torques, tu me mihi dira precari
 Cogis, & insanâ mente nefanda loqui.
 At tu, nam *Divam feruas, tutela potas,*
 Præmoneo, vaci parce, puella, sacro
 Ut Messalinum celebrem, cum præmia belli
 Ante suos currus oppida victa feret.
 Ipse gerens laurus, lauro devinctus agresti,
 Miles id magnâ voce triumphæ canam.
 Tunc Messala meus pia det spectacula turbae,
 Et plaudat curru prætereunte pater.
 Annue, sic tibi sint intonsi, Phoebe, capilli,
 Sic tua perpetuò sis tibi casta soror.

ELE-

OBSERVATIONES.

v. 123. *pia det spectacula turbae*] rum in Circo, ad favorem vulgi capi-
 Ob filii triumphum exhibeat mu- randū: Plebs enim Romana mirificè
 hus gladiatorium, vel Amphithea- hujusmodi spectaculis decinebat
 tri venationem, vel certamen equo-
 v. 126. *sis tibi casta soror*]
 ait,

ELEGIA VI.

Revocat Maetrum militatum abeuntem, præda cupidinem improband, & amantiūm quondam esse militiam docens.

Castra Macer sequitur tenero quid fiet Amori?
 Sit comes, & collo fortiter arma gerat:
 Et, seu longa virum terræ via, seu vaga ducent
 Æquora, cum telis ad latus ille volet.
 Ure puer quæso, tua qui ferus otia liquit, 5

At-

OBSERVATIONES.

git, puto, quod Orion, unus ex Gigantibus, olim Dianæ vim inferre tentasset, sed nullo successu. Horat. Ode 4. l. 3.

*Tessis mearum centimanus Cyds
 Sententiarum notus, & integra
 Tentator Orion Bida,
 Virgineæ domitus sagitta.*

ELEG. VI. v. 1. *tenero quid fiet Amori?* Ita Ovidius Artis Amatoriae l. 1. v. 338.

*Perfidus ille abis, QUID mihi
 FET ait.*

v. 2. *collo fortiter arma gerat* Baltheum scilicet militarem, qui collo per dextrum humerum ad latus oppositum decurrens, ensen dependens sustinebat, vel phatram cum sagittis. Virgilius Æneidos 12. *intellx humero cum apparuit alto Baltheus.* Nos Itali dicimus: *poriare il pendaglio à ARMATA*

COLLO, quæ phrasis vernacula maxime Tibullum illustrat.

v. 3. *Et seu longa* Cave auscultes Josepho Scaligero, qui nodam in serpo quærens, elegantissimos versus misere corruptis. Omnia plana sunt, & clara, modo recte accipiantur: non enim caculam, vel armigerum Maetrum ipsum futurum ait poeta noster, quod contendit bonus Scaliger, sed magis Cupidinem, utpote puerulum telis gerendis aptissimum. Confirmat ex Valerio Flacco 1. Argonauticon v. 107.

*Protinus Inachidis ultro Tirynthius
 Argis*

*Advolas: Arcadio tuius flammæa
 veneno*

*Tela puer, facitesque humero
 densibus arcus*

*Gesser thylas: vobis illa quidem
 sed*

R 4

Atque iterum erronem sub tua signa voca.
 Quod si militibus parces, erit hic quoque miles
 Ipse, levem galeâ qui sibi portet aquam.
 Castra peto, valeatque Venus, valeantque
 puellæ;

Et mihi sunt vires, & mihi facta tuba est. 10
 Magna loquor, sed magnificè mihi magnalocuto
 Excutiunt clausæ fortia verba fores.

Juravi quoties reditutum ad limina nunquam!

Cum bene juravi, pes tamen ipse redit.

At tu quisquis is es, cui tristi fronte Cupido 15
 Im-

OBSERVATIONES.

sed dextera nondum

Paro mihi, clavaeque capax —

v. 6. *Erronem sub tua signa voca*]

Hunc versum habuit in animo
 Torquatus Tassus, meo judicio
 poetarum Italorum facili prin-
 ceptis, cum ita cecinit (C. 1. st. 1.)

— *E SOTTO a i santi*

*SEGN'iridussa i suoi compagni ER-
 RANTI.*

v. 7. *eris hic quoque miles*] To his
 pronuntiandum est *dexterae*,
 loquitur enim Tibullus de se ipso,
 ut ego primus omnium observo.
 Euryalus apud Maronem *Aenei-*
dos 9.

Est hic, est animus lucis consum-
ptor: & ipsum

Qui vita bene credas emi, quaten-
dis, honorem.

Sequentia est; O Cupido, si rescie-

ro bellatores commodius à te habere
 ti, ego quoque militiæ sacramen-
 to me adstringere non cunctabor.

v. 14. *pes tamen ipse redit*] Hæc
 locutio sapit adagium, & bonis au-
 ctoribus frequenter usurpatur.
 Virgilius *Eclog.* 9.

*Quo te, Mari, PEDES? an, quò
 via ducis, in urbem?*

Horatius *Epod.* 11.

*Ereber incerto, PEDE
 Ad non amicos, heu, mihi posses
 &c.*

Idem *Ode* 11. l. 3.

E, PEDES quò te rapiunt —
 Plinius *Epistolâ* 5. l. 7. ad uxorem:

*Quibus horis te visere solebam, ad
 dietam tuam IPSI me, ut verissi-*
mè dicitur, PEDES ducunt. Nec
abstinuerunt Græci. Theocritus
apud Stobæum serm. 61.

Imperitat, nostrâ sint tuâ castra domo.
 Ferrea non Venerem, sed prædam sæcula laudant;
 Præda tamen multis est operata malis.
 Præda feras acies cinxit discordibus armis;
 Hinc cruor, hinc cædes, mors propiorque
 venit.

20

Præda vago iussit geminare pericula ponto,
 Bellica cum dubiis rostra dedit ratibus.
 Prædator cupit immensos obsidere campos,
 Ut multa innumerâ jugera pascat ove.
 Cui lapis externus curæ est, urbisque tumultus,
 Portatur validis mille columna jugis:
 Claudit & indomitum moles mare, lentus ut intra
 Negligat hibernas piscis adesse minas.
 At tibi læta trahant Samiæ convivia testæ,
 Fictaque Cumanâ lubrica terra rotâ.
 Eheu divitibus video gaudere puellas.
 Jam veniant prædæ, si Venus optat opes:
 Ut mea luxuriâ Nemesis fluat: utque per urbem
 Incedat donis conspicienda meis.

30

Illa

OBSERVATIONES.

— Οὐδ' ἔτι ΠΟΔΕΣ ΑἴΓΩΝ ἐχούμεν, faciamus.

μυστέριον —

Ille autem, quò PEDES ferebant

procedens

Insanlebas.

V. 16. nostrâ sint tuâ castra domo

Simus in eodem contubernio, uno
 sub Imperatore Cupidine stipendia

V. 29. At tibi læta trahant] Per-
 sonatus quidam locuples penes
 Cornificium l. q. Rhetoric. Edes
 commodavi, familiam dedi, er-
 gentum quoque vidi? Tamen si hospi-
 tes habeo, tamen usatur licet, nos
 SAMILIS delectabimur.

V. 42.

Illa gerat vestes tenues, quas femina Coa 35
 Texuit, auratas disposuitque vias.
 Illi sint comites fulci, quos India torret,
 Solis, & admotis inficit ignis equis.
 Illi selectos gerent præbere colores.
 c Africa punicum, purpureumque Tyros. 40
 Nota loquor: regnum ipse tenet, quæ saepe coëgit
 Barbara gypsatos ferre catasta pedes.

ELEGIA VII.

*Aut se modicâ spe sustentari: deinde Nemesis ad se
 vertere variis rationibus tentat.*

Finirent multi leto mala: *CREDULA* vitam
 Spes fovet, & melius tras fore semper ait.
 Spes alit agricolas, spes fulcis credit aratis
 Semina, quæ magno fœnore reddat ager.
 Hæc laqueo volucres, hæc captat arundine
 pisces,
 Cum tenues hamos abdidit ante cibus.
 Spes etiam validâ solatur compede vinctum:
 Crura sonant ferro, sed canit inter opus.
 Spes facilè Nemesis spondet mihi, sed negat illa.

Hei

OBSERVATIONES.

7. 42. *Barbara gypsatos.*] Man-
 cipii in catastâ prostantibus pedes
 gypso, vel cretâ illinebantur. Ovi-
 dius Amorum 1. Eleg. 8.

*Nec tu, si quis eris capitis mercede
 redemptus.*
*Despice GYPSATI crimen inane
 PEDIS.*

ELEG.

Hei mihi, ne vincas dura puella Deam. No
Partes, per immatura tua predor ossa sororis?
Sic bene sub tenera parva quiescat humo.
Illa mihi sancta est, illius dona sepulcro,
Et madefacta meis ferra feram lacrymis.
Illius ad tumultum fugiam, supplexque sedebo, rō

Et

OBSERVATIONES.

EL. VII. v. 15. *supplexque sedebo*] Graviter dolentes, Veteri consuetudine fere sedebant. Id liquet ex sacris, & profanis auctoribus. David Psalm. 126. *Surgite, postquam SEDERITIS, qui manducatis panem doloris.* Isaías cap. 47. *Desponde, SEDE in pulvere, virgo filia Babylon; SEDE in terra, non est solitudo filii Chaldaeorum, quia ultra non vocaberis mollis, & tenera.* Jeremias Threnis cap. 1. *Quomodo SEDENS sedebat civitas plena populo, facta est quasi vidua domina gentium; princeps proviniatium factus est subtribus.* Ezechiel cap. 8. *Et ecce mulieres SEDEBANT plangentes Adonidem.* Jonas cap. 3. *Et pervenit verbum ad regem Ninive, & surrexit a solio suo, & abiecit vestimentum suum a se, & indutus est sacco, & SEDIT in cinere.* cum sexcentis aliis toro Bibistorum volutamine. Jam Ethnikos aliquot proferamus. T. Livius 1. libro prope finem. *Lucretiam SEDENTEM matrem in cubiculo inveniens. advenit subter lacryma oborse.* Vir-

gilius l. 9. de Turno avi manibus parentante. *sacra velle SEDEBAT.* & l. 11. *etiamque vidimus CONSEDISSE urbem luctu.* Quia etiam divinus poeta sessionem tribuit aviculis plorantibus, ut 4. Georg. philomela: *Elet noctem, ramoque SEDENS miserabile catamen Innegras.* & buboni sanella volucri 12. *Aeneidos: Quae quondam in bustis, aut culminibus desertis Nocte SEDENS serum canis imporrata per umbras.* Propertius Eleg. 15. l. 1.

Multis illa dies incomptis massa capillis SEDERAT, injusto multa locuta salo.

Ovidius Epist. Ariadnae: *Aene mare prospiciens in saxo frigida SEDI, Quamque lapis sedes, tam lapis ipsa fuit.*

Petrónius cap. 17. Sat. *SEDEBAT QUB super curru meum, Alia Ravis.* At cesso ab exemplis, ne oculo lectoris abuti videar.

Et mea cum muto fata querar cinere.
 Non feret usque suum te propter flere clientem.
 Illius ut verbis sis mihi lenta veto.
 Ne tibi neglecti mittant mala somnia manes,
 Mœstaque sopitæ stet soror ante torum,
 Qualis abi excelsâ præceps delapsa fenestrâ
 Venit ad infernos sanguinolenta lacus.
 Desino, ne dominæ luctus renoventur acerbi;
 Non ego sum tanti, ploret ut illa semel.
 Nec lacrymis oculos digna est foedare loquaces.
 Lena nocet nobis, ipsa puella bona est.
 Lena vetat miserum Phryne, furtimque tabellas
 Occulto portans itque redditque sinu.
 Sæpe, ego cum dominæ dulces à limine diro
 Agnosco voces, hæc negat esse domi.
 Sæpe, ubi nox promissa mihi est, languere puellam
 Nuntiat, aut aliquas extimuisse minas.
 Tunc morior curis: tunc mens mihi perdita fingit,
 Quisve meam teneat, quot teneatve modis:
 Tunc

OBSERVATIONES.

V. 18. *Illius ut verbis*] Syntaxis
 ita ordinanda: *Veto ut sis mihi len-*
ea, verbis illius, idest iussu tuæ
 sororculæ. Cicero ad familiares
 l. 9. Epist. 6. *Caninius nosse me TUIS*
VERBIS admonuit, ut scriberem ad
 te.

V. 26. *Lena nocet nobis*] Conque-
 stio similis Argyrippi adolescentis

apud Plautum *Afin. Act. 1. sc. 2.*
Nam isti quod succenseam ipsi
(puellæ nimirum) nihil est: nihil
quidquam meret. Tuo facis iussu, tuo
imperio pares: mater tu, eadem hora
es.

V. 34. *quos teneatve modis*] Ne-
 quitiz plena consideratio. Sumpsit
 Ovidius *Amor. 2. Eleg. 8.*

Quo-

Tunc tibi, Iena, precor diras. satis anxia vivas, 35
Moverit è votis pars quotacumque Deos.

AL-

OBSERVATIONES.

Quoque loco tecum fuerim; quies- Epod. 5. ex ore pueri beneficio per-
que, Cypassi, euntis:
Narrabo domine, QUOTQUE, DIRIS agam vos. DIRA deestatio
quibusque MODIS. Nolla expiatur victima.
v. 35. precor diras] Horatius

ALBII TIBULLI

EQUITIS ROMANI ELEGIARUM

LIBER III.

ELEGIA I.

*Festis Matronalibus Musas rogat, ut ad Nearam
perferant librum suum.*

MArtis Romani festæ venere Calendæ ;
Exoriens nostris hinc fuit annus avis .
Et vaga nunc certâ discurrunt undique pompæ .
Perque vias urbis munera , perque domos .
Di-

OBSERVATIONES.

ELEG. I. v. 2. *Exoriens nostris*] nuarium reliquis omnibus præpo-
Principio Romulus annum consti-
tuit mensium decem , quorum pri-
mum de parentis nomine *Martium* nas , id poscente novâ consuetudi-
appellavit : inde factum , ut post ne , ratio numerorum haud am-
Junium cæteri deinceps à numero pliùs constabit : etenim Quintilis
vocarentur , nempe Quintilis ,
Sextilis , September , October ,
November , December. Quod si Ja-
v. 3. *certa pompa*] Itali dicerent :
in processione .

Dicite Pierides, quonam donetur honore
 Seu mea, seu fallor, cara Naxa tamen.
CARMINE formosa, pretio capitulum avara.
 Gaudeat, ut digna est, versibus illa meis.
 Lutea sed niveum involvat membrana libellum,
 Pumex & canas tondeat ante comas: 10
 Summaque prætexat tenuis fastigia chartæ,
 Indicet ut nomen littera pacta meum:
 Atque inter geminas pinguantur cornua frontes,
 Sic etenim computum mittere oportet opus.
 Per vos auctores hujus mihi carminis oro, 15
 Castaliamque umbram, Pieriosque lacus,
 Ite domum, cultumque illi donate libellum
 Sicut erit: nullus defluat inde color.

Illa

OBSERVATIONES.

v. 6. *sen fallor, cara Naxa tamen*] Infra Eleg. 6. hujus libri:

Persida, sed quamvis persida, CARMEN TAMEN

v. 9. *Lutea sed niveum*] Veteres interiore tantum libri parte scribebant, quæ candida erat, ut litteræ succo liginia exaratae magis apparerent: extrinsecus verò membranæ colore luteo, vel purpureo insciebant. Quamobrem indignatur Juvenalis Orestem cujusdam tragici poetæ marginibus contineri non posse, æque in rerum chartæ damnosa loquacitate redundare.

v. 10. *tondeat ante comas*] Abre-

v. 12. *littera pacta*] Infixa. Sic Virgilius Epigrammate quodam ad Venerem:

Non ego ihure modo, aus PACTA tua templa cabella

Ornabo.

Nec aliter accipiendum reor illud Propertii Eleg. 18. lib. 3.

Ergo qui PACTAS in fœdera ruperis aras.

v. 18. *Sicne eris*] Non explicatum, sed obstrigillis clausum, & sigillo munitum. Notatu digna sunt, quæ scribuntur: *nullus defluat inde color.* Dum enim volumen temere aperitur, color paulatim atteritur, & diluitur. Horatius Epist. 13. l. 1.

Us

Illa mihi referet, si nostri mutua cura est,
 An minor, an toto pectore deciderim. 20
 Sed primum Nympham largâ donate salute,
 Atque hæc submisso dicite verba sono:
 Hæc tibi vir quondam, nunc frater, casta Neæra,
 Mittit, &, accipias munera parva, rogat.
 Teque suis jurat caram magis esse medullis. 25
 Sive sibi conjux, sive futura soror,
 Sed potius conjux. hujus spem nominis illi
 Auferet extincto pallida Divis aqua.

ELE-

OBSERVATIONES.

*V. 19. Illa mihi referet] Epistolâ
 felicit missâ.
 V. 21. Nympham] Hæc testio præ-
 ferenda vulgatæ meritam, cum pro-
 ximè conjugii mentio fiat. NYMPH
 ex æquâ Græcis nupta, dicitur. Ita
 locutus & Ovidius Epist. Penelopes:
 Grata ferunt NYMPHÆ pro salyis
 dona, meritis.*

V. 22. submisso dicite verba sono]
 Veteres paydissimo, tenuique
 murmurare solitos fuisse vora concipere,
 diximus ad Catullum carm. 63. Bene igitur Tibullus, qui Neæ-
 ræ matrimonium opprobabat, man-
 dat Musis, ut submissâ voce de hoc
 puellæ verba faciant.

V. 23. vir quondam, nunc frater]
 Optime Lipsius hunc locum explicavit,
 nec idè tamen curiosorum
 hominum linguas penitus obtu-
 xit. Quomodo, æquunt rō fra-
 ter concubinum significare valeat,
 si poeta vocat Neæram castam? at
 quæ viro concumbit, casta profe-
 ctò vocari nequit. Næ illi oscitan-
 ter Tibullum legerunt, qui supra
 Eleg. 7. l. 1. auream illam aniculam,
 cujus filiâ potiebatur, hoc pacto
 alloqui non dubitavit;
*Sit modo casta doce, quamvis non
 vitta ligatos
 Impediat crines, nec stola longa
 pedes.*
 Casta nostro est, quæ cæteris ama-
 toribus exclusis, uni sibi noctis co-
 piam facit. Eadem Elegiâ v. 81. Ne
 servo sis casta meum. Eleg. 3. ejusdem
 libri: At tu casta precor maneat.
 Valeant ergo nugatores.

ELEG.

*Mandat, quomodò mortuus condi sepulcro velit,
ubi elegantissimè offilegium describit.*

Qui primùm caram juveni, carumque puellæ
Eripuit juvenem, ferreus ille fuit.
Durus & ille fuit, qui tantum ferre dolorem,
Vivere & ereptâ conjuge qui potuit.
Non ego firmus in hoc, non hæc patientia nostro
Ingenio. *FRANGIT fortia corda dolor.* 6
Hæc mihi verba loqui pudor est, vitæque fateri
Tot mala perpessæ tædia nota meæ.
Ergo ego cum tenuem fuero mutatus in umbram,
Candidaque ossa super-nigra favilla-teget, 10
Ante meum veniat longos incompta capillos,
Et flicat ante meum mœsta Neæra rogam.
Sed

OBSERVATIONES.

ELEG. II. v. 6. *Ingenio*] Nativam
cujusque vim & facultatem, Latini
scriptores *ingenium* appellant. Plau-
tus Truculento Act. 4. sc. 3.

— *qui improbus est, sive sub-*
bibit,

Sive adeo caret temeto, tamen ab

INGENIO est improbus.

Quod etiam ad res inanimas trans-
fertur. Petronius Satyr. *Crines IN-*
GENIO suo flexi, per totos se se hu-
meros effuderant. id est crispi suapte
naturâ. Apulejus lib. 9. Asini au-
rei: *Interdum acerrimo gravique*

odore sulphuris juvenis inescatus ab-
que obnubilatus, intercluso spirito
diffuebat: utque est INGENIUM
vivacis metalli, crebras ei sternu-
sationes commovebat.

v. 8. *tædia nota*] Placet lectio A-
chillis Statii *tædia nata.*

v. 9. *Ergo ego cum tenuem*] A riti-
bus funerum exponendis consulto
manum abstinco, id enim plerique
viri famâ eruditionis nobiles abun-
dè præstiterunt.

v. 10. *super-nigra favilla-teget*] *Hyperbaton pro super-tegetes.*

S. 7. 14.

Sed veniat caræ matris comitata dolore;
 Mœreat hæc genero, mœreat illa viro.
 Præfatæ ante meos manes, animamque rigatæ, 15
 Perfusæque pias ante liquore manus:
 Pars quæ sola mei superabit corporis, ossa
 Incinctæ nigrâ candida veste legant.
 Et primùm annoſo ſpargant collecta Lyæo,
 Mox etiam niveo fundere lacte parent: 20
 Poſt hæc carbazeis humorem tollere ventis,
 Atque in marmoreâ ponere ficca domo.
 Illic,

OBSERVATIONES.

V. 14. *Mœreat hæc genero*] Sic Latine dicimus *alicui mœuere*. Exemplum obvia.

V. 21. *carbazeis humorem tollere ventis*] Hæc omnium Codd. MSS. constantissima scriptura, ut Statius testatur, & confirmat Scaliger. Sed alter sicco pede locum præterit, alter malè interpretatur: quid enim frigidius excogitari potuit, quàm *ossa in linteo ventilari solita*, *ne exſugereetur humor*, *quo sparsa erant*? Nostro tempore ab oleribus ita guttas excutiant coqui. Nullum præterea idoneum auctorem producit, quo sententiam suam tueatur, sed quasi ex tripode ac lauro consulentibus responsa daret, sibi credi iubet. Spero me verissimam explicationem allaturum, faveant modò lectores candidi. *Veni carbazei* sunt byssina lintea tenuissima, instar nebulæ præse-

rentia. Manus dabit, qui meminerit elegantissimorum versuum Publii Syri Mimographi apud Reironium Arbitrum:

Æquum est induere nuptam VENTUM TEXTILEM?

Palam proſtare nudam nebula lineæ?

Fortè alius quispiam observaverit, cui gloriâ suam non inviderim.

V. 22. *domo*] Nescio an Peto Albinovanus Elegiâ de morte Drusi domum hac ipsâ notione usurpaverit. Hi sunt versiculi:

Claudite jam, Parce, nimium referata sepulcra:

Claudite. plus iusto Jam DOMUS ista patet.

idest tumulus Augustæ familiæ. Quamquàm & pro familiâ ipsâ Parcis nimium obnoxia rectè accipi posse lubens fateor. Huc pertinet elegans Inscriptio, quæ apud Reion-

Illic, quas mittit dives Panchaja, merces,

Eoque Arabes, dives & Assyria:

Et nostri memores lacrymæ fundantur eodem. 25

Sic ego componi versus in ossa velim.

Sed tristem mortis demonstret littera causam,

Atque hæc in celebri carmina fronte notet:

LYGDAMVS. HIC. SITVS. EST. DOLOR. HVIC. ET. CVRA.
NEAERAE.

CONIVGIS. EREPTAE. CAUSA. PERIRE. FVIT.

30
ELE-

OBSERVATIONES.

nesium legitur classe 14. n. 16. Est autem huiusmodi:

V. F.

M. AMNOLVS. PONTICVS.

SIBI. ET. SABINAE.

DOCTA LYRA GRATA ET GESTV FORMOSA PVELLA

HIC IACET AETERNA SIBI HVMATA DOMO.

CVIVS FATALES PENSARE OPTAVERAT HORAS

PONTICVS HVIC CONIVX VLTIMA DONA TVLIT.

Item vetustissimum Distichon Patavii tumulo Antenoreo insculptum
ad D. Laurentii:

EXVLT EVGANEOS PATAVINAM CONDIDIT VRBEM
QVEM TENET HIC HVMILI MARMORE CAESA DOMVS.

v. 27. *mortis demonstrat littera*
causam] In cippo sepulchrali causam
incidabant, quâ quis diem supre-
mum obiisset. Ovidius Epist. Phyl-
lidis:

Inscribere mea CAUSA invidiosa
sepulcro:

Aus hoc, aut simili carmine notus
eris:

Phyllida Demophoon loco dedit,
hospes amantem:

Ille neci CAUSAM præbuit, ipsa
manum.

Albinovanus ad Liviam: CAU-
SAQUE dicemus nos tibi, Druse,
necis. Obierat enim Drusus pro pa-
triâ pugnans adversus Germanos.

*Ad Nearam : se nihil aliud umquam optavisse ,
quàm ut ejus conjugio frueretur ; sed vota
perdidisse .*

Quid prodest cælum votis impleſſe , Neara ?
Blandaue cum multâ thura dediffe prece ?
Non ut marmorei prodirem è limine recti
Inſignis clarâ , conſpieuusque domo :
Aut ut multa mei renovarent jugera tauri , 5
Et magnas meſſes terra benigna daret :
Sed tecum ut longæ ſociarem gaudia vitæ ,
Inque tuo caderet noſtra ſenectâ ſinu
Tunc , cum permenſo deſunctus tempore lucis
Nudus Lethæâ cogerer ire rate . 10
Nam grave quid prodeſt pōdus mihi divitis auri ,
Arvaue ſi findant pingua mille boves ?
Quidve domus prodeſt Phrygiis innixa columnis :
Tænare five tuis , five Caryſte tuis ?
Et nemora in domibus ſacros imitantia lucos , 15
Au-

OBSERVATIONES.

ELEG. III. v. 9. *renovarens*] Verterent ad novam ſationem. Ovidius 1. Metamorph.

Nec RENOVATUS ager gravidis canebat ariſtis.

v. 10. *Nudus Lethæa*] Propertius Eleg. 16. l. 3.

NUDUS ab inferna , ſulte , vehere RATE .

Cæterum hic poëta uſus eſt nume-
ris paulò aſperioribus , ob itera-
tam geminationem caninæ litteræ.

v. 15. *nemora in domibus*] Fidem
excedunt , quæ narrat Syeronius
de

Aurataeque trabes, marmoreumque solum?
 Quidve in Erythræo legitur quæ litore concha,
 Tinctaque Sidonio murice lana juvat?
 Et quæ præterea populus miratur? in illis
 Invidia est. *FALSO plurima vulgus amat. 20*
NON opibus mentes hominum, curaque levantur,
Nam fortuna suis tempora lege regit.
 Sit mihi paupertas tecum jucunda, Neera,
 At sine te regum munera nulla volo.
 Oniveam, quæ te poterit mihi reddere, lucem! 25
 O mihi felicem terque quaterque diem!
 At si pro dulci reditu quæcumque voventur
 Audiat aversâ non meus aure Deus:
 Nec me regna juvent, nec Lydius aurifer amnis,
 Nec quas terrarum sustinet orbis opes. 30
 Hæc

OBSERVATIONES.

de Neronis ædibus & viridariis, in
 ejus vitâ cap. 31. Postquam enim
 de vestibulo immensæ domus, &
 amplitudine stagni lectorem ad-
 monuit, hæc addit: *Rura insuper*
arvis asque vineis, & pascuis sil-
visque, varia cum multitudine omnis
generis pecudum ac ferarum. subau-
di fuerunt.

v. 20. *Falso*] Injuriâ: non enim
 divitiarum aut honores bona sunt ab
 hominibus tantopere expectanda,
 si quidem fortunæ imperio subie-
 cta, horæ momento sæpe dilabun-
 tur. Adde metus, insomnia, sa-

tietatem, quæ potentibus & locu-
 pletibus, magis quam pauperibus
 & humilibus nocere solent. Nota
 vim, & proprietatem adverbii *fal-*
sò Crisp. Sallustius initio Belli Ju-
 gurthinî: *FALSO queritur de na-*
tura sua genus humanum, quod im-
becille, asque ævi brevitas, sortis por-
sis, quam virtute regatur. Italicè
redderes: A torto si lamenta &c.

v. 22. *sua tempora lege regit*] Sa-
 pienter Seneca Tragicus Thyestæ
 ch. 3.

Quem dies vidit veniens super-
bum,

Hæc alii cupiant: liceat mihi paupere cultu

Securo carâ conjuge posse frui.

Adsis, & timidis faveas, Saturnia, votis,

Et faveas conchâ Cypria vestrâ tuâ.

Aut si fata negant reditum, tristesque sorores, 35

Stamina quæ ducunt, quæque futura neunt:

Me vocet in vastos amnes, nigramque paludem

Dives in ignavâ luridus Orcus aquâ.

ELEGIA IV.

*Narra se somniantem à Phæbo admonitum de Neæræ
pacta sibi conjugis perfidiâ; itemque doctum;
quibus artibus eam flectere posset.*

DLi meliora ferant, nec sint insomnia vera,
Quæ tulit extremâ proxima nocte quies.
Ite procul, vanum falsumque avertite visum:
Desinite in vobis quærere velle fidem.

Di-

OBSERVATIONES.

Hunc dies vidit fugiens jacentem.
Parcius igitur insolecant divites,
humanæ inconstantiae memores.

v. 33. *Saturnia*] Juno Lucina
matrimonii præses.

v. 36. *neunt*] Placet Heinsii con-
jectura *cantunt*, sed in textum reci-
pere non aulim.

v. 38. *ignava*] Cænosâ, tarde-
que fluente.

ELEG. IV. v. 2. *extrema nocte*]
Cum cibo concocto, abeunt cras-

siore imagines, & somnia viden-
tur *pituita purgatissima*, ut loqui-
tur Persius 2. Sat. Ovidius Epistolâ
Herûs:

Namque sub Auroram, jam dor-
mitante lucerna,
SOMNIA quo cerni tempore vera
solent.

Tertullianus lib. de Anima cap. 48.
Certiora, & colatiora *SOMNARI*
affirmant sub *EXTREMIS NOCTI-*
BUS. lege reliqua.

Divi vera monent: venturæ nuntia fortis 5

Vera monent Thuscis exta probata viris.

SOMNIA fallaci ludunt temeraria nocte,

Et pavidas mentes falsa timere jubent.

At natum in curas hominum genus, omnia noctis

Farre pio placant, & saliente sale. 10

Est tamen, utrumque est, sive illi vera moneri.

Mendaci somno credere sive volent:

Efficiat vanos noctis Lucina timores,

Et frustra immeritum pertimuisse velit.

Si mea nec turpi mens est obnoxia facto, 15

Nec læsit magnos impia lingua Deos.

Jam nox æthereum nigris emensa quadrigis

Mundum, cæruleo laverat amne rotas;

Nec

OBSERVATIONES.

v. 6. *Thuscis exta probata viris*] *quedam etiam ex hominibus, pecu-*
Aruspicinâ maximè illustres fue-
runt Etrusci, quin etiam omni su-
perstitione laborantes. Tanaquil
vocatur à Livio l. 1. Historiarum
perita, ut vulgò Etrusci, cælestium
prodigiorum mulier. Sed audien-
dus M. Tullius, qui l. lib. de Divi-
natione rem ita declarat. Etrusci
autem, quòd religione imbuti studio-
sius, & crebris hostias immola-
bant, EXTORUM cognitioni se ma-
ximè dederunt: quòdque propter
aeris crassitudinem de calo apud eos
multa fiebant, & quòd ob eandem
causam multa inusitata parùm ex
celo, alia ex terra oriebantur,
quedam etiam ex hominibus, pecu-
dumve conceptu & sato, portentsarum
exercitatissimi interpretes extiterunt.
v. 8. falsa timere jubent.] Vide quæ
observ. ad Eleg. l. 1. Propertii v. 8.
v. 13. Lucina.] Ridiculi sunt, qui
Lunam intelligunt: nihil enim ad
rem. Junonem Lucinam precatur
poëta, ut quandoquidem ea nu-
ptiis contrahendis præsecta sit, Nex-
æ conjugium sibi conservet, nec
patiaturs mala somnia, & spei suæ
contraria, vim habere. Seneca Me-
deæ Act. 3. sc. 1.
Dii conjugales, suæque genialis tori
Lucina custos: —
v. 18. Mundum.] Ingenua cæli
spa-

Nec me sopierat menti Deus utilis ægræ
SOMNUS; sollicitas deficit ante domos. 20
 Tandem cum summo Phœbus prospexit ab ortu.
 Pressit languentis lumina sera quies.
 Hic juvenis castâ redimitus tempora lauro
 Est visus nostrâ ponere sede pedem.
 Non illo quidquam formosius ulla priorum 25
 Ætas, humanum nec videt illud opus.
 Intonsi crines longâ cervicæ fluebant:
 Stillabat Syrio myrtea rore coma.
 Candor erat, qualem præfert Latonia Luna,
 Et color in niveo corpore purpureus. 30

Ut

O B S E R V A T I O N E S.

spatia. M. Manilius eodem pacto
 usurpavit initio i. lib. Astronomic.

*Carminè divinas artes, & conscia
 fasti*

*Sidera diversos hominum varian-
 tia casus*

*Celestis rationis opus, delucere
 MUNDO*

Aggredior —

Plinius quoque l. 1. Nat. Hist. c. 1.
*MUNDUM, & hoc, quod nomine
 alio calum appellare libuit.*

v. 23. *Hic*] Adverbium loci, pro
 adverbio temporis; cum dicere de-
 buerit *tunc*. Ita Virgilius *Ænei-*
dos 2.

*Hic aliud majus miseris, multoque
 tremendum*

*Objicitur magis, atque improvida
 peffora turbat.*

v. 25. *Non illo quidquam formo-*
sus] Dum hos versus attentius le-
 go, ad scopulum impingere videor,
 nulla enim sana sententia ex his eli-
 ci potest. Scaliger consultò præte-
 rit, quasi lectorem moraturi non
 sint. Statius in *Pentametro* ma-
 nult fuit pro *vides*, nec tamen ali-
 quid proficit. Ego lubens depono,
 & peritiori manui committo. Cer-
 tē latet malignum ulcus, quod
 Chironis auxilio indigeat.

v. 28. *myrtea coma*] Myrti colo-
 rem præferens, qui pannis tin-
 gendis etiam adhibitus. Vide *Qvi-*
dium 3. de *Arte* v. 181.

v. 29. *qualem præfert Latonia Lu-*
na] Optimè, quia Phœbus Lunæ,
 sive Dianæ frater: oportuit igitur
 illi similem esse.

v. 33.

Ut juveni primùm virgo deducta marito,
 Inficitur teneras ore rubente genas:
 Ut cum contexunt amaranthis alba puellæ
 Lilia, & Autumno candida mala rubent.
 Ima videbatur talis illudere palla, 35
 Namque hæc in nitido corpore vestis erat.
 Artis opus raræ, fulgens testudine & auro
 Pendebat lævâ garrula parte lyra.
 Hanc primùm veniens plectro modulatus eburno,
 Felices cantus ore sonante dedit. 40
 Sed postquam fuerant digiti cum voce locuti,
 Edidit hæc tristi dulcia verba modo:

Sal-

O B S E R V A T I O N E S.

v. 35. *Ima videbatur*. Palla usque minas dissectis varia opera fingebant artifices. Virgilius 2. Georg. gentium ornat: fuit enim index majestatis, & potentiz. Virgilius de Venere 1. *Æneidos*: *pedes vestis defluxit ad imos, Et vera incessu patris Dea* Propertius de Baccho Eleg. 15. l. 3.

Es feries imos veste fluente pedes. Valerius Flaccus Mopsum Phæbii filium paterno amictu induit 1. Argonaut.

Hic vates, Phæbique fides non vana parentis
Mopsus: puniceo cui circumfusa cothurno

PALLA imos ferit alba pedes —
 v. 36. *fulgens testudine* Corticibus marinæ testudinis in remus la-

Nec varios inhians pulchra TESTUDINE postes.

v. 41. *digiti cum voce locuti* Casiodorus Variarum l. 4. Epist. 51. eodem pacto vocat gesticulatorum *LOQUACISSIMAS manus, LINGUOSOS DIGITOS.* Elegantissimè autem vetus poëta de Pantomimo:

Tot lingua, quot membra viro: mirabilis est ars,
Que facis ARTICULOS VOCE silentis LOQUI.

v. 42. *tristi modo* Vel Elegiacò carmine ad res fl-biles apto, vel ea narrans, quæ poëtæ displicitura erant.

Salve cura Deum, casto nam ritè poetæ
 Phoebusque, & Bacchus, Pieridesque favent.
 Sed proles Semeles Bacchus, doctæque forores 45
 Dicere non norunt, quid ferat hora sequens.
 At mihi fatorum leges, ævique futuri
 Eventura Pater posse videre dedit.
 Quare ego quæ dico non fallax, accipe, vates:
 Quodque Deus vero Cynthius ore ferat. 50
 Tantum cara tibi, quantum nec filia matri,
 Quantum nec cupido bella puella viro:
 Pro quâ sollicitas cælestia Numina votis,
 Quæ tibi securos non finit ire dies:
 Et cum te fusco somnus velavit amictu, 55
 Vanum nocturnis fallit imaginibus:
 Carminibus celebrata tuis formosa Neæra.
 Alterius mavult esse puella viri;
 Diversasque suas agitat mens impia curas,
 Nec gaudet castâ nupta Neæra domo. 60
Ab crudele genus, nec fidum femina nomen!
 Ah pereat, didicit fallere si qua virum!
 Sed.

OBSERVATIONES.

v. 51. *Tantum cara tibi*] Ut perfidiae crimen vehementius appareat, recenset Apollo, quantus amor Tibulli fuerit erga Neæram.

v. 59. *Diversasque suas*] Rectius, qui legunt *suas*, & consanguineos puellæ intelligunt, à quibus Tibul-

lo-desponsa fuerat. Catul. c. 61.

At tu ne pugna tali cum conjugè uirgo?

Non aequum est pugnare, pater cui tradidit ipse,

Ipse pater cum matre, quibus parere necesse est.

Sed flecti poterit: mens est mutabilis illis.

Tu modò cum multâ brachia tende fide.

Sævus Amor docuit validos tentare labores, 65

Sævus Amor docuit verbera sæva pati.

Me quondam Admeti niveas pavisse juvencas,

Non est in vanum fabula ficta jocum.

Tunc ego nec citharâ poteram gaudere sonorâ,

Nec similes chordis reddere voce sonos, 70

Sed perlucenti cantus meditabar avenâ,

Ille ego Latonæ filius, atque Jovis.

Nescis quid sit Amor, juvenis, si ferre recusas

Immitem dominam, conjugiumque ferum.

Ergo ne dubita blandas adhibere querelas; 75

VINCUNTUR molli pectora dura prece.

Quòd si vera canunt sacris oracula templis,

Hæc illi nostro nomine dicta refer:

Hoc tibi conjugium promittit Delius ipse.

Felix hoc. alium desine velle virum. 80

Dixit, & ignavus defluxit pectore somnus.

Ah ego ne possim tanta videre mala!

Nec tibi crediderim votis contraria vota,

Nec tantum crimen pectore inesse tuo.

Nam

OBSERVATIONES.

v. 64. cum multa brachia tendo si-
de] Obtestando sæpius fidem ho-
minum, & Deorum. Propertius
l. 2. Eleg. 12.

Es non ulla meo clamat in ore FL-
DES.

v. 71. Ille ego] ἵματινός. qua-
si dicat: Quod Phœbum deoīs, quæm
non docet?

ELEG.

Nam te nec vasti genuerunt æquora Ponti, 85
 Nec flammam volvens ore Chimæra fero.
 Nec canis anguinæ redimitus terga catervâ,
 Cui tres sunt linguæ, tergeminumque caput,
 Scyllaque virgineam canibus succincta figuram:
 Nec te conceptam sæva læna tulit. 90
 Barbara nec Scythiæ tellus, horrendave Syrtis,
 Sed culta, & duris non habitanda domus,
 Et longè ante alias omnes mitissima mater,
 Isque pater, quo non alter amabilior.
 Hæc Deus in melius crudelia somnia vertat, 95
 Et jubeat tepidos irrita ferre Notos.

ELEGIA V.

*Ad amicos in thermis Etruscis commorantes, ut pro
 suâ valetudine vota suscipiant.*

VOs tenet, Etruscis manat quæ fontibus unda,
 Unda sub æstivum non adeunda Canem.
 Nunc autem sacris Bajarum maxima lymphis,
 Cum se purpurco vere remittit hiems.
 At mihi Persephone nigram denuntiat horam. 5
 Im-

OBSERVATIONES.

ELEG. V. v. 3. *Bajarum maxima*] gatam lectionem tuetur Scaliger
 Caspar Scioppius in Paradoxis literariis legit *proxima*, quod valde
 arridet. Effet simile illi Horatiano v. 5. *nigram denuntiat horam*
 Ode 12. l. 1. *PROXIMOS illi tamen occupavit Pallas honores*. Vul-
 Mortis diem Propertius l. 4.
 Eleg. 3

Ula

Immerito juveni parce nocere Dea.
 Non ego tentavi nulli temeranda virorum
 Audax laudandæ sacra docere Deæ.
 Nec mea mortiferis infecit pocula succis
 Dexterâ, nec cuiquam tetra venena dedit. 10
 Nec nos sacrilegos templis admovimus ignes,
 Nec cor sollicitant facta nefanda meum.

Nec

OBSERVATIONES.

Illæ dies hornis cadem DENUN- his verbis: *Cum Æsculapium ipsum*
TIAT agnis.

v. 8. *laudandæ sacra docere Deæ*]
 Cereris mysteria populo revelare,
 quod gravissimo supplicio dignum
 existimabatur. Cur autem *laudan-*
dam vocet, non satis liquidò com-
 pertum est mihi. Fortasse laudes
 dicebantur Cereræ à sacerdotibus,
 quemadmodum Isidi. vide supra
 Eleg. 3. l. 1. Adde quòd eadem Ce-
 res, Isis Ægyptiis dicta est, ac sub
 utroque nomine secubitu à puellis
 colebatur.

v. 11. *Nec nos sacrilegos*] Lectio
 valde suspecta. Fuit in antiquis
 Codd.

Nec nos sacrilegis templis admovi-
mus agros.

Muto litterulam, & locum fani-
 sati restituo:

Nec nos sacrilegos templis admovi-
mus agros.

In Æsculapii fano excubabant
 olim ægreti, ut valetudinem pri-
 stinam à Deo reciperent, quam su-
 perstitutionem ridet Arnobius l. 1.

datorem, ut predicant, sanitatis,
quoad ipsi super suis vita, & preci-
bis fatigarent, & miserrimis votis
invitarent, nonne alios scimus ma-
lis suis commortuos? cruciatibus alios
consensisse morborum? perniciosius
alios se se habere capisse, postquam
dies noctesque in continuis precibus,
& sanitatis expectatione triverunt?
Quid ergo prodest ostendere unum aut
alterum fortasse curatos, cum tot mil-
libus subvenieris nemo, & plera sint
omnia miserorum, infeliciumque de-
lubra? Cappadox leno apud Plau-
tum Curculione Act. 2. sc. 1.

Migrare certum est jam nunc è fa-
no foras,

Quando Æsculapii ita sensio sen-
tentiam:

Ut qui me nihili faciat, nec sal-
vum velit.

Hinc facilis est conjectura, Tibul-
 lum quoque idem remedium ten-
 tasse, at nullo successu: & propterea conquestus ait, se non ingres-
 sum sacraria coinquinatum sacri-
 legii

Nec nos insanæ meditantés jurgia linguæ
 Impia in adversos solvimus ora Deos.
 Et nondum cani nigros læsere capillos, 15
 Nec venit tardo curva senectâ pede.
 Natalem primò nostrum videre parentes,
 [Cum cecidit fato Consul uterque pari.]
 Quid fraudare juvat vitem crescentibus uvis,
 Et modò nata malâ vellere poma manu? 20
 Tarcite pallentes umbras quicumque tenetis,
 Duraque fortiti tertia regna Dei.
 Elysios olim liceat cognoscere campos,
 Lethæamque ratem, Cinumeriosque lacus,
 Cum mea rugosâ pallebunt ora senectâ, 25
 Et referam pueris tempora prisca senex.
 Atque utinam vano nequidquam terrear æstu;
 Languent ter quinos sed mea membra dies.

At.

OBSERVATIONES.

legii labe. Frustra enim sacrilegi
 Dorum opem implorant, quorum
 sacra compilaverunt. Existat ele-
 gans Æsopi Apologus in hanc
 sententiam: Κόραξ ἰσοῦν ἔφη τῇ
 μητέρι. Μῆτερ δ' ἔχῃ τῷ Θεῷ, ἔμῃ
 θύμῳ. Ἡ δ' ὑπολαβῶσα ἔφη. τίς
 σε, ὦ τέκνον, τῷ Θεῷ ἐλεήσῃ;
 τίς γὰρ κρείσσονος γένεσθαι δύναται;
 Corvus egrotans ait matri: Mater
 precare Deum, nec lamentare. Ea
 verò respondit, dixitque: quis Deo-
 rum, ὦ fili, miserebitur tui? cu-
 jus enim tu cogenes non es furatus?

Nec te moveat, lector ingenue,,
 geminatio epitheti, quando & Vir-
 gilius 6. Æneidos ira cecinit: In-
 cent genialibus alitis. Aurea sacra
 toris. & Catullus: Cui dono lepi-
 dum novum libellum?

V. 18. Cum cecidit fato] Spurius
 versiculus, de quo consule nostra
 Prolegomena cap. 3. Imò & præ-
 cedentem delendum autumo, ubi
 τὸ primò Galistâ nive frigidius.
 Profectò alienum hoc distichon to-
 tam sententiam interrumpit.

V. 23. Languent ter quinos? Supra
 Elg.

At vobis Thuscæ celebrantur numina lymphæ,
 Et facilis lentâ pellicitur unda manu. 30
 Vivite felices, memores & vivite nostri,
 Sive erimus, seu nos fata fuisse velint.
 Interea nigras pecudes promittite Dixi,
 Et nivei lactis pocula mista mero.

ELEGIA VI.

*Marore confectus, quod puella sua pactam sibi fi-
 dem violaverit, curas ebrietate abigere statuit,
 sed amore impellente sæpius ad querelas
 relabitur.*

CAndide Liber ades; sic sit tibi mystica vitis,
 Sic ederâ semper tempora vincta feras.
 Aufer & ipse meum paritet medicando dolorem;
 Sæpe tuo cecidit munere victus Amor.
 Care puer, madeant generoso pocula Baccho, 5
 Et nobis pronâ funde Falerna manu.
 Ite procul durum curæ genus, ite labores:
 Fulserit hîc niveis Delius alitibus.
 Vos modo proposito dulces faveatis amici,
 Neve neget quisquam me duce se comitem. 10

Aut

OBSERVATIONES.

Eleg. 5. l. 2. jacto cum saucius annum.

v. 32. seu nos fata fuisse velint.]

Albinovanus Elegiâ in obitum

Mæcenatis:

Mollibus ex oculis aliquis sibi deci-

det humor,

Cum dicar subita voce FUISSE
 sibi.

ELEG. VI. v. 10. Neve neget quis-

quam m. d. f. e.] Horatius Ode 35.

l. 1.

Aut si quis vini certamen mite recuset,
 Fallat eum tecto cara puella dolo.
 Ille facit dites animos Deus: ille ferocem
 Contudit, & dominæ misit in arbitrium.
 Armenias tigres, & fulvas ille lænas 15
 Vicit, & indomitis mollia corda dedit.
 Hæc Amor, & majora valet; sed poscite Bacchi
 Munera; quem vestrûm pocula sicca juvant?
 Convenit ex æquo, nec torvus Liber in illos,
 Qui se, quique unâ vina jocosa colunt. 20
 Jam venit iratus nimium nimiumque severis:
 Qui timet irati Numina magna, bibat.
 Quales his poenas qualis quantusque minetur,
 Cadmeæ matris præda cruenta docet.
 Sed procul à nobis hic sit timor: illaque, si
 qua est, 25
 Quid valeat læsi sentiat ira Dei.

Quid

OBSERVATIONES.

l. 1. ad Fortunam:

Tc spes, & albo rarafides colis
Velata panno, NEC COMITEM
ABNEGAT,

Utrumque mutata potentes
Veste domos inimica linquis.

v. 17. *Hæc Amor, & majora va-*
let] Id est Bacchum gestis æquat,
 superatque.

v. 18. *pocula sicca*] Cyathi mero
 exhausti.

v. 25. *illaque si qua est*] Non hæc

ad Agaven referenda, ut malè Scalliger censet, cui ad stipulatur Douza pater, sed ad Neeram. Sequitur enim: *Quid precor ah demens?* Maledixerat poeta puellæ perfidæ, sed statim eum pœnituit maledictorum, ex amantium consuetudine. Idcirco abstinet à nomine, utiturque imperfectâ oratione, quasi lingua nō auderet apertè convitiari. Hoc debuerant Critici advertere, nec solum in voculis emen-

Quid precor ah demens? venti temeraria vota,
Aëriæ & nubes diripienda ferant.

Quamvis nulla mei superest tibi cura, Neæra,
Sis felix, & sint candida fata tua. 30

At nos securæ reddamus tempora mensæ.

Venit post multas una serena dies.

Hei mihi, *DIFFICILE* est imitari gaudia falsa,
Difficile est tristi fingere mente jocum.

Nec bene mendaci risus componitur ore, 35
Nec bene sollicitis ebria verba sonant.

Quid queror infelix? turpes discèdite curæ.

Odit Lenæus tristia verba pater.

Gnossa, Thesææ quondam periuria linguæ
Flevisti ignoto sola relicta mari. 40

Sic cecinit præædoctus, Minoi, Catullus,
Ingrati referens impia facta viri.

Vos

OBSERVATIONES.

emendandis, & MSS. inculcandis cum fastidio lectoris inhærere.

v. 30. *Sis felix*] Catul. c. 67. *SITIS FELICES* & in simul, & sua visa.

v. 31. *reddamus tempora*] Multis exantlatis laboribus, reliquum temporis genio, & jucundæ comestationi debetur; & quamobrem poeta noster verbo *reddendi* elegantissime usus est. Martialis pariter Epig. 49. l. i.

Non impudenter visa, quod reliquum est, pesis,

Cum fama, quod satis est, habet.

v. 36. *Nec bene sollicitis*] Hinc videtur derivasse, quæ scribit Plinius Junior Oratione ad Trajanum: *Aliud SOLICITUDINIS, aliud securitatis ingenium est; alia tristitium inventio, alia gaudensium. Neutræ simulationes expresserint. habent sua VERBA miseri, sua VERBA felices.*

T

v. 43.

Vos ego nunc moneo: *FELIX*, quicumque dolore
Alterius discas posse carere tuo.
 Nec vos aut capiant pendenti brachia collo, 45
 Aut fallat blandâ sordida lingua fide.
 Et si perque suos fallax juravit ocellos,
 Junonemque suam, perque suam Venerem,
 Nulla fides inerit. *PERJURIA* ridet amantium
Jupiter, & ventos irrita ferre jubet. 50
 Ergo quid toties fallacis verba puellæ
 Conqueror? ite à me seria verba precor.
 Quàm vellem tecum longas requiescere noctes,
 Et tecum longos pervigilare dies!
 Perfida, nec meritò nobis inimica; merenti 55
 Perfida, sed quamvis perfida, cara tamen.
Najada Bacchus amat. cessas ô lente minister?
 Teni-

OBSERVATIONES.

v. 43. *Vos ego nunc moneo*] Sermo-
 nem vertit ad convivas, veluti dicat:
 Monuit puellas Catullus, ne
 virorum juramentis fidem habe-
 rent, proposito exemplo Thesei;
 ego vicissim viros admoneo, ut si-
 bi caveant à muliercularum levi-
 tate, proposito exemplo Næaræ.

v. 48. *Junonemque suam*] *Infra l.*
4. carm. 13.

Hæc tibi sancta TUÆ JUNONIS
numina juro,

Qua sola ante alios est mihi ma-
gna Deas.

v. 52. *seria verba*] Tristitia, &
 lamentabilia.

v. 55. *merenti Perfida*] Mihi de
 te oprimè merito. v. Indicem ver-
 bo merere.

v. 57. *Najada Bacchus amat*] *A.*
 Nymphis enim educatus fuit, quod
 poëticum figmentum innuit me-
 rum aquâ diluendum esse. Melea-
 ger in Anthologia:

Αἱ Νύμφαι τῷ Βάκχῳ, ἔτ' ἐν
 πύρρῳ ἤλαδ' ὁ κύρῳ,
 ἡλῶν, ὑπὲρ τέφερος ἀρτί-κυλίσ-
 μῳ.

Τῷδε καὶ σὺν Νύμφαις Βρόμιον
 φίλον, ἃ δέον εἶργης
 μίσγεσθαι, δέξῃ τὸς ἐπὶ καὶ οὐρανόν.

E

Temperet annosum Martia lymphæ merum.
Non ego, si fugiat nostræ convivæ mensæ

Ignotum cupiens vana puella torum, 60
Sollicitus repetam torâ suspiria nocte.

Tu puer, liquidum fortius adde merum.
Jamdudum Syrio madefactus tempora nardo
Debueram fertis implicuisse comas.

AL-

OBSERVATIONES

Ex cinere ut Bacchum Nymphæ cepere
sorores,

Membraque lavantur fonte peren-
nis aquæ,

functus amicitia est Nymphis. Si
forte repellas,

Natum de flammis experire De-
um.

& Phavorinus apud Stobæum
serm. 112. Καθάπερ φησὶν ὁ Πλάτων
ἐπὶ τῷ μεγάρῳ πρὸς ὕδωρ αἰ-

ρίτῳ, καὶ οὐδὲν ἑὸν ἐτέρῳ ἑστῶ
ῥήθοντι ἐκ φρονέουσιν. Quemadmodum
Plato inquit de vino aquæ miscendo
insanientem Deum ab alio Deo sobrio
TEMPERARI.

Ibid. cessas o lecte ministrare? Vir-
gilius 6. Æneidos ex ore Sibyllæ:

— CESSAS in vota, præcæque
Tros, ais, Ænea, CESSAS? —
v. 62. *fortis*. Adverbium est, ut
cuius manifestum.

ALBII TIBULLI

EQUITIS ROMANI

*variorum Carminum Liber , vulgò
Elegiarum IV.*

CARMEN I.

*Laudat Messalam ab animi prudentiâ , & rebus belle
gestis : eumque toto illustrem orbe futurum
vaticinatur .*

TE, Messala, canam. Quamquàm me co-
gnita virtus
Terret, ut infirmæ nequeant subsistere vires,
In-

OBSERVATIONES.

CARM. I. v. i. *cognita virtus*]
Robur & fortitudo animi, cuius
ego probè sum conscius. Virgilius
Æneidos v. 455. citatus à Nonio
Marcello :

*Tum pudor incendit VIRES , &
conscia VIRTUS .*

At ibi contrariâ sententia est, co-
gnoscat enim Entellus fortissimus
pugil se magnis viribus Dareti præ-
stare : Tibullus autem se nervorum
succisorem esse, imparemque lau-
dibus Messalæ. Utrobique tamen
virtus pro vigore accipitur.

Incipiam tamen. At meritas si cœmina laudes
Deficiant: humilis tantis sim conditor actis:
Nec tua, te præter, chartis intexere quisquam;
Facta queat, dictis ut non majora supersint:
Est nobis voluisse satis. Nec carmina parva
Respueris, etiam Phœbo gratissima dona
Cres tulit, & cunctis Baccho jucundior hospes
Icarus, ut puro testantur sidera cœlo 10
Erigoneque, Canisque, neget ne longior ætas.
Quin etiam Alcides Deus ascensurus Olympum
Lata Molorchæis posuit vestigia testis.

Par-

O B S E R V A T I O N E S.

v. 4. *conditor*] Apud poëtas non-
numquam condere est immortalitati
consecrare. Propertius Eleg. 1. l. 2.

*Nec mea conveniunt duro præcordia
versu*

*Cæsaris in Phrygiis CONDERE
nomen avos.*

v. 5. *te præter*] Mira laus à facun-
diâ, & bonis artibus. Paria Li-
vius de M. Tullio Histor. l. 20. cuius
fragmentum debemus Rhetori Se-
nece Suasor. 6. *Si quis tamen virtu-
tibus vitia pensarit, vir magnus,
acer, memorabilis fuit, & in cuius
laudes persequendas Cicero laudato-
re opus fuerit.*

v. 6. *dictis ut non majora supersint*] Poly-
anus Petronianus ad mulie-
rem pulcherrimam describendam
itragradum facit. *Nulla vox est,
que formam ejus possit comprehendere.*

re, nam quidquid dixerò, minus erit.

v. 9. *Cres*] Quis hic sit erit, neque
scimus, neque multum interest aa
sciamus. V. Scaligeri ad Eusebium
pag. 17. Si fas est in re dubiâ divina-
re, à Cretensibus hospitio exceptum
Apollinem existinaverim, cum
propter interfectos Cyclopas, à Jo-
ve cœlo pulsus aberrabat. *Cres* nu-
mero multitudinis facit *Cretes*. Ovi-
dii Amorum 3. Eleg. 10.

*Cretes erunt testes, nec fingunt
omnia Cretes.*

v. 10. *puro cœlo*] Sereno, etenim
nubilis noctibus astra non apparent.

v. 12. *Alcides Deus*] Ne putes
otiosum esse *Deus*, nam signifi-
cat Herculis *εὐδοκῶν*, qui antea
mortalis fuerat. vide Ovid. citat.
9. Metamorph.

v. 13. *Lata*] Hilari Molorchæ
tecta

Parvaque cælestes pacavit mica, nec illis
Semper inaurato taurus cadit hostia cornu. 15
Hic quoque sit gratus parvus labor, ut tibi possim
Indè alios, aliosque memor componere versus.

Alter dicter opus magni mirabile mundi,
Qualis in immensum defederit aëra tellus,
Qualis & in curvum pontus confluxerit orbem, 20
Et vagus è terris quâ surgere nititur aër,
Huic & contextus passim fluat igneus æther,
Pendentique super claudantur ut omnia cælo.
At quodcumque meæ poterunt audere Camœnæ,
Seu tibi par poterunt, seu, quod spes abnuat,
ultra, 25

Sive minus (certèque canet minus) omne vovemus
Hoc tibi, nec tanto careat mihi nomine charta.
Nā, quāquā antiquæ gentis superant tibi laudes,
Non tua majorum contenta est gloria famâ,
Nec

OBSERVATIONES.

testa introivit, non indignatus
hospitis paupertatem. De hac ma-
gni Herois comitate, atque opum
contemptu Evander apud Virgil. 8.
Æneidos:

— hæc, inquit, limina victor
ALCEDES subiit, hæc illum regia
cepit.

Unde hospes contemnere opes, & te
quoque dignum

Impinge Deo, robisque veni non asper
egenis.

V. 15. Inaurato cornu.] Talis vete-

rum elegantia in ornandis victi-
mis. Valerius Flaccus 1. Argonaut.

— dabit AURATIS & CORNU-
BUS igni

Colla pascor, nivesque greges alcantia
cingent.

V. 20. pontus confluxerit.] Genesis
cap. 1. Dixitque Deus: Congregentur
aque, quæ sub cælo sunt, in locum unum.

V. 28. superant.] Pro superfluit.
Ovidius 1. de Arte versu pepulit.
Pars: SUPERAT capiti, pars est
ambagosa laboris.

Nec quaeris, quid quaque index sub imagine
dicat :

Sed generis praescos contendis sincere honores,
Quam tibi majores, majus decus ipso futurus.
At tua non titulus capiet sub nomine facta,
Eterno sed erunt tibi magna volumina versu,
Convenientque tuas cupidi componere laudes
Undiq; quique canene vincto pede, quique soluto.
Queis potius certamen erit, si viator in illis,
Ut nostrum tantis inscribam nomen in actis.
Nam quis te maiora gerit castrisve, forove?
Nec tamen hinc, aut hinc tibi laus majorve,
minorve :

Iusta pari premitur veluti cum pondere libra,
Prona nec hac plus parte fedit, nec surgit ab illa,
Qualis, inaequatū si quando onus urget utrimque,
Instabilis natat aeterno depressior orbe.
Nam seu diversi fremat inconstantia vulgi,
Non alius sedare queat: seu iudicis ira

Sic

OBSERVATIONES.

v. 46. *iudicis ira*] Iudices irasci
flagitium est, ruac etenim viden-
tur homines, non scelera, odisse.
Claudianus de Mallii Theodori
Consulatu sapientissime:

*Quin etiam sonse expulsa corrigis
IRA,*

*Et placidus delicta domas, nec
densibus umquam*

Instrepis horrendum, fremitu nec

verbera poscis.

*Qui fruitur pana, foras est, la-
gumque videtur*

*Vindictam praestare sibi: cum vi-
scera felle*

*Canduerint, ardet simulis, fet-
urque nocendi*

*Prodignus, ignarus causa. Diis
proximus ille est,*

Quem ratio, non illud nocet —

T 4

v. 51.

Sit placanda, tuis poterit mitescere verbis.
 Non Pylos, aut Ithace tantos genuisse feruntur
 Nestora, vel parvæ magnum decus urbis Ulysses;
 Vixerit ille senex quamvis, dum terna per or-
 bem

50

Sæcula fertilibus Titan decurreret horis:
 Ille per ignotas audax erraverit urbes,
 Quæ maris extremis tellus includitur undis.
 Nam Ciconumque manus adversis reppulit armis:
 Non valuit Lotos coeptos avertere cursus: 55
 Cessit & Etnææ Neptunius incola rupis
 Victa Maroneo foedatus lumina Baccho.
 Vexit & Æolios placidum per Nerea ventos,
 Incultos adit Læstrygones, Antiphatenque,
 Mobilis Arracæ gelidos quos irrigat unda. 60
 Solum nec doctæ verterunt pocula Circes:
 Quamvis illa foret Solis genus, apta vel herbis,
 Aptaque vel cantu veteres mutare figuras.

Cim-

OBSERVATIONES.

v. 51. *fertilibus horis*] Secum v. 60. *gelidos*] Quæ ratione Læ-
 omnia ferentibus, res humanas mu- strigones antiquissimi Siciliæ po-
 tantibus: *Fertilis à ferendo*, ut ne- puli gelidi vocari queant, equi-
 mo nescit. Ideo Virgilius Eclog. 9. dem ignoro: Sicilia enim regio ca-
Omnia FERT ætas, *animum quo-* lida est, utpote in Africam & Me-
que. — ridionalem plagam conversa. Lo-
id est auferre. Contrario sensu Ve- cus igitur cubat in mendo, & for-
 nusinus in A. P. tasse ita legendus:
MULTA FERUNT anni venientes *Mobilis Arracæ gelida quos irri-*
commoda secum. *gas unda.*

v. 70.

Cimmerion etiam obscuras accessit ad arces,
 Queis numquam candente dies apparuit ortu, 65
 Sive supra terras Phœbus, seu curreret intra.
 Vidit ut inferno Plutoni subdita regna
 Magna Deum proles levibus discurreret umbris:
 Præteritque citâ Sirenum litorea puppi.
 Illum inter geminæ nantem confinia mortis, 70
 Nec Scyllæ sævo conterruit impetus ore,
 Cum canibus rapidas inter fræta serperet undas;
 Nec violenta suo consumpsit more Charybdis,
 Vel si sublimis fluctu consurgeret imo,
 Vel si interrupto nudaret gurgite pontum. 75
 Non violata vagi sileantur pascua Solis,
 Non Amor, & secunda Atlantidos arva Calypsus;
 Fi-

O B S E R V A T I O N E S.

v. 70. *Illum inter geminæ*] Occasione arreptâ videor mihi pretium operæ facturum, si lectoribus meis indicavero, quomodo censeam scribendos tres Virgilii versus ex 3. Æneide, hætenus pessimè interruptos, & pejùs intellectos. Hi verò sunt, maximèque ad Tibulum pertinent:

Contra, iussu montis Heleni, Scyllam atque Charybdim

Inter (utramque viam leti, discrimine parvo)

Ni teneant cursus: certum est dare linsea retro.

Haud facile cogitatu est, quantum lucem afferat Virgilio paren-

thesis illa. Sed malo doctos viros iudicium ferre de hisce nugis, quàm ipse meam diligentiam venditare. Quid verò turbatius, quàm vulgata scriptura?

Contra, iussu montis Heleni, Scyllam atque Charybdim

Inter utramque viam, leti discrimine parvo,

Ni teneant cursus: certum est dare linsea retro.

Certè hic locus Grammaticis molestiam sæpè creavit. Sat scio.

v. 77. *secunda arva*] Notum est Calypso ex Ulyssè filium Ausonem enixam, quamobrem suspicor sub hac arborum translatione obscurum

Finis & erroris miseri Phæacia tellus.
 Atque hæc seu nostras inter sunt cognita terras,
 Fabula siue novum dedit his erroribus orbem, 80
 Sit labor illius, tua dum facundia major.
 Nam te non alius belli tenet aptius artes,
 Quà deceat tutam castris præducere fossam:
 Qualiter adversos hosti defigere cervos:
 Quemue locū ducto melius sit claudere vallo, 85
 Fontibus ut dulces erumpat terra liquores,
 Ut facilisque tuis aditus sit, & arduus hosti,
 Laudis & assiduo vigeat certamine miles.
 Quis tardamve sudem melius, celeremve sagittant
 Jecerit, aut lento perfregerit obvia pilo? 90
 Aut quis equū celeremve arcto compescere freno
 Possit, & effusas tardo permittere habenas?
 Inque vicem modò directo contendere passu,
 Seu libeat curvo melius contendere gyro?
 Quis parmâ, seu dextra velit, seu læva tueri, 95
 Sive hæc, sive illac veniat gravis imperus hastæ,
 Amplior, aut signata citâ loca tangere funda?
 Jam

OBSERVATIONES.

num aliquid latere, quod poeta
 honesto. verborum circuitu vela-
 verit: cum potissimum præcesserit
 mentio de amore. Lucretius l. 4.

Aque in eo est Venus, ut mulie-
bria conferat. ARVA.

Quem imitatus Maro Georgicon 3.

Hoc faciunt, nimio ne luxu obru-

sior usus

Sic genitâi ARVA, & falcos obli-
met inertes.

v. 97. signata loca] Oculis nota-

ta: Nos Itali vocamus *il bersaglio*.

Citat. Virgilius 3. *Aeneidos* de cur-

su certantibus: *simul ultima St-*

GNANT; ubi Servius: *invenies*

in-

Jam simul audacis veniant certamina Martis,
 Adversisque parent acies concurrere signis,
 Tunc tibi non desit faciem cōponere pugna: 100
 Seu sit opus quadratum acies consistat in agmen,
 Rectus ut æquatis decurrat frontibus ordo:
 Seu libeat duplicem, seu jūctum cernere Martem,
 Dexter uti lævum teneat, dextrumque sinister
 Miles, sitque duplex gemini victoria casus. 105
 At.

OBSERVATIONES.

Inquit, & notantes ultima spatia, id est finem, aviditate vincendi, & deest visu. ut Cicero: notat & DESIGNAT oculis.

v. 100. *faciem componere pugna*] Exercitum ad prælium instruere.

v. 101. *quadratum acies consistat in agmen*] Antiquis temporibus ratio aciei disponendæ simplicissima hæc fuit, ut scilicet copię omnes unâ stipatę incederent quadratâ figurâ, & rectis frontibus. Observandum tamen est *non consistat*, quod videtur magis pertinere ad expectationem hostis, quàm ad ipsam manuum commixtionem.

Neque Tibullus h's versibus triplicem instructionem exercitus innuere voluit, ut quidam falso arbitrati sunt: *duplex* enim, & *juncta* pugnae facies, nihil aliud sunt, quàm species *quadrati agminis* vel in geminum cornu leviter flexi, vel conjunctim in hostem immixsi, cum esset munus Imperatoris alterutrum eligere. Clau-

sius adhuc rem enodare congemdam: Castris motis, ducis jussu legiones omnes in unum confluebant, deinde uti opus fuisset, vel collectę usque ad pugnam procedebant, vel ante novo quodam ordine disjungebantur.

v. 104. *Dexter uti lævum*] Non dissimulabo legendum videri superiori versu:

Seu libeat junctum, duplicem seu cernere Martem.

vulgata enim lectio maximè sententiam implicat, quæ talis est: Cum geminum cornu Romanorum in geminum hostium impetum facit, tunc noster miles, qui dextro latere dimicat, sinistras adversariorum copias laceffit; contra, qui sinistro præliatur, dexteram concutit, atque ita duplex victoria de gemino inimicorum casu, seu lapsu, refertur. Hæc, spero, tam dilucida nunc erunt, quam *Solluxadii, olim cum Judam esset, fortis*.

At non per dubias errant mea carmina laudes,
 Nam bellis experta cano. testis mihi victæ
 Fortis Japidix miles: testis quoque fallax
 Pannonius, gelidas passim disiectus in Alpes:
 Testis Arupinis & pauper natus in armis, 110
 Quem si quis videat vetus ut non fregerit ætas,
 Terna minùs Pyliæ miretur sæcula famæ.
 Namque senex longæ peragit dum sæcula vitæ,
 Centum fecundos Titan renovaverit annos,
 Ipse tamen velox celerem super edere corpus 115
 Audet equû, validisque sedet moderator habenis.
 Te duce non aliàs conversus terga domator
 Libera Romanæ subjecit colla catenæ.
 Nec tamen his contentus eris, majora peractis
 Instant, compertû est veracibus ut mihi signis, 120
 Queis Amithaonius nequeat certare Melampus.
 Nam modò fulgentem Tyrio subtemine vestem
 Induceras, oriente die duce fertilis anni,
 Splendidior liquidis cum Sol caput extulit undis,
 Et

OBSERVATIONES.

v. 107. *bellis experta cano*] Ita
 supra Eleg. 8. l. 1.

Non sine me est tibi partus honos,
Tarbella Pyrene

Testis, & Oceani litora Santonici.

v. 110. *natus in armis*] Ut Cali-
 gula, qui cognomen castrensi joco tra-
 xit, quia manipulario habitu inter
 milites educabatur. Imò versiculi,
 imperante mox eo divulgati, apud

*hibernas legiones procreatum indi-
 cant:*

*In castris NATUS, patriis nutri-
 tus IN ARMIS*

Jam de gnati principis omeneras.
 Svetonius in ejus vita c. 8. & 9.

v. 113. *Namque senex longæ*] Hanc
 versum reperi in editione Scalige-
 ri, sed Tibulli non est, ac meo pe-
 riculo delendus.

Et fera discordes tenuerunt flamina venti, 125
 Curva nec assuetos egerunt flumina cursus :
 Quin rapidum placidis etiam mare cōstitit undis ,
 Ulla nec aërias volucris perlabitur auras ,
 Nec quadrupes densas depascitur aspera silvas :
 Quin largita tuis sunt multa silentia votis . 130
 Jupiter ipse levi vectus per inania curru
 Adfuit , & cælo vicinum liquit Olympum ,
 Intentâque tuis precibus se præbuit aure ,
 Cunctaque veraci capite annuit : abditus aris
 Lætior eluxit struētos super ignis acervos. 135
 Quin hortante Deo magnis insistere rebus.
 Incipe : non iidem tibi sint , aliisque triumphī .
 Nō te vicino remorabitur obvia Marte
 Gallia , nec latis audax Hispania terris :
 Nec fera te Tyrio tellus obseffa colono: 140
 Nec.

OBSERVATIONES.

v. 125. *Esfera discordes*] Oportuit Jovem surdastrum esse , ut enim preces Messalæ audiret , cuncta siluerunt , & ipse domum suam reliquit , aureſque intendere necesse habuit . Quamobrem Elias Regum 3. c. 18. subsannat sacerdotes Baal dicens : *Clamate voce majore : Deus enim est , & forsitan loquitur , aut in diversorio est , aut in itinere , aut certe dormit , ut excitetur .*

v. 139. *latis audax Hispania terris*] Pomponius Mela l. 2. de situ

orbis cap. 46. *Ipsa HISPANIA , inquit , nisi quæ Gallias tangit , pelago undique incincta est : ubi illis adhaeret maximè angusta , paulatim se in nostrum mare , & Oceanum extendit , magis magisque latior ad Occidentem abis , ac fit ibi LATISSIMA .*

v. 140. *Nec fera te Tyrio*] Ab Hispaniâ opportunè transit in Africam , quæ ab illâ interfluente Gaditano freto solum disjungitur , ubi Herculis cōsummx . Dido reginacum magnâ Tyriorum manu

Nec quâ vel Nilus, vel regia lympha Choaspes
 Profluit, aut rapidus Cyri dementia Gindes,
 Ardet Areëteis aut unda perhospita campis.
 Nec quâ regna vago Tomyris finivit Araxe,
 Impia nec sævis celebrans conviviam mensis 145
 Ultima vicinus Phœbo tenet arva Padæus:
 Quâque Hebrus, Tanaisque Geras rigat, atque
 Magynos.

Quid moror? Oceanus ponto quâ continet orbem,
 Nulla tibi adversis regio sese offeret armis.
 Te manet invictus Romano Marte Britannus, 150
 Teque interjecto Mundi pars altera Sole.
 Nam circumfuso consistit in aëre tellus,

Et

OBSERVATIONES.

in eam regionem venit, atque ibi
 Chartaginem condidit. v. Virgil.
 1. *Æneidos*.

v. 142. *Cyri dementia Gindes*]
 Rem enarrat Seneca l. 3. de ira c. 21.
Hic iratus fuit genti, & ignota, &
immericæ; sensura tamen: Cyrus
flumini. Nam cum Babylonem op-
pugnaturus festinaret ad bellum, cur-
pus maxima momenta in occasioni-
bis fuit, GINDEN latens fuit am-
nem vado transire tentavit: quod
vix tutum est, etiam cum sensu estu-
tem, & ad minimum deductus est.
Ibi unus ex iis equis, qui trahere
regium currum albi solebant, abrep-
tus, vehementer commovit regem.
iuravit itaque annem illum regis
aquæ meatum auferentem, eò se re-

ducturum, ne transiri calcarique
etiam a feminis posset. Huc deinde
omnem transfudit belli apparatus,
& tandem affedit operi, donec C. &
LXXX. cuniculis divisum alveum in
CCC. & LX. rivos dispergeret, &
siccum relinqueret, in diversum
fluentibus aquis. Perit itaque &
tempus, magna in vanis rebus ja-
ctura; & militum ardor, quem
inutilis labor fragit, & occidit o ag-
grediendi imparatos, dum ille bel-
lum indictum hosti cum flumine ge-
rit. Totum locum libenter trans-
scripsi, ut commodis lectoris infer-
virent. Si cui otium est, adeat
Herodotum in Clio.

v. 143. *Ardet Areëteis*] De hoc
 versu consule Scaligeri notas.

u. 161.

Et quinque in partes totus disponitur orbis.
 Atque duæ gelido vastantur frigore semper:
 Illic & densâ tellus absconditur umbrâ, 153
 Et nulla incoepto perlabitur unda liquore,
 Sed durata riget densam in glaciëque, nivemque:
 Quippe ubi non umquam Titan superegerit ortus.
 At media est Phœbi semper subiecta calori,
 Seu propior terris æstivum fertur in orbem, 160
 Seu celer hibernas properat decurrere lucas.
 Non ergo pressa tellus consurgit aratro,
 Nec frugum segetes præbent, nec pabula terræ.
 Non illic colitarva Deus, Bacchusve, Ceresve,
 Nulla nec exustas habitant animalia partes. 165
 Fertilis hanc interposita est, interque rigentes,
 Nostraq; & huic adversa solo pars altera nostro,
 Quas similis utrimque tenens vicinia cæli
 Temperat, alter & alterius vires necat aër.
 Hinc placidus nobis per tēpora vertitur ānus, 170
 Hic & colla jugo didicit summittere taurus,
 Et lenta excelsos vitis conscendere ramos,

Ton-

OBSERVATIONES.

v. 161. *properat*] Virgilius *Æneidos* l. v. 749.

Quid tantum Oceano PROPE-

RENT se tingere Soles

HIBERNI —

v. 170. *per tempora vertitur annus*] In quatuor tempestates dividitur, cum sub zonâ torridâ per-

petua sit æstas, sub rigentibus verò perpetua hiems. Ovidius l. Metamorph. v. 116.

Jupiter antiqui contraxit tempora veris,

Perque hiemes, æstusque, & inæ-
quales autumnos,

Et breve ver, spatium exegit qua-
ntior

Tondeturque seges maturos annua partus,
 Et ferro tellus, pontus confinditur ære:
 Quin etiam struētis exsurgunt oppida muris. 175
 Ergo ubi per claros jerint tua facta triumphos,
 Solus utroque idem dicēris magnus in orbe.
 Non ego sum satis ad tantæ præconia laudis;
 Ipse mihi non si præscribat carmina Phoebus.
 Est tibi, qui possit magnis se accingere rebus, 180
 Valgius: æterno propior non alter Homero.
 Languida non noster peragit labor otia, quamvis
 Fortuna, ut mos est illi, me adversa fatiget.
 Nam mihi cum magnis opibus domus alta niteret,
 Cui fuerant flavi ditantes ordine sulci 185
 Horrea, secundas ad deficientia messes:
 Cuique pecus denso pascebant agmine colles,
 Et domino satis, & nimium furique, lupoque:
 Nunc desiderium superest; nam cura novatur,
 Cum memor anteaſtos semper dolor admonet
 annos. 190
 Sed licet asperiora cadant, spolierque relictis,
 Non

OBSERVATIONES.

tuor annum.

V. 173. *seges annua*] Supra Eleg.
1. l. 2.

Deponit flavas ANNUA terra co-
mas.

ideſt, quæ ſeritur quotannis, &
opere agreſti exercetur.

V. 191. *ſpolierque relictis*] Malè

Scaliger interpretatur, Tibullum
ære alieno obſtriſtum à creditori-
bus ſpoliari: non enim hoc ex ver-
bis poëtæ elici poteſt, ſed, non
ceſſaturum ſe à laudibus Meſſalæ
canendis, etiamſi ſpolietur, quod
non accidit tamen. vide Prolego-
mena.

V. 198.

Non te deficient nostræ memorare Camœnæ.
 Nec solum tibi Pierii tribuentur honores:
 Pro te vel rapidas ausim maris ire per undas,
 Adversis hiberna licet tumeant freta ventis: 195
 Pro te vel solus densis subsistere turmis,
 Vel parvum Etnææ corpus committere flammæ.
 Sum quodcumque, tuum est. nostri sit par-
 vula cura,
 Sit tibi quanta liber, si sit modò, non mihi regna
 Lydia, non magni, potior sit fama Gylippi, 200
 Posse Meleteas nec mallema vincere chartas.
 Quod tibi si versus noster notusve, minusve,
 Vel bene si notus, summo vel ineret in ore:
 Nulla mihi statuent finem te fata canendi.
 Quin etiam mea tunc tumulus cū texerit ossa, 205
 Seu matura dies celerem properat mihi mortem,
 Longa manet seu vita, tamen mutata figuram:
 Seu me finget equum rigidos percurrere campos
 Doctum, seu tardi pecoris sim gloria taurus:
 Si-

OBSERVATIONES.

V. 198. *Sum quodcumque, tuum est*]
 Subaudi *munus*. Propertius Eleg.
 15. l. 2.

*Quidquid eram, hoc animi gratia
 magna tui.*

Horatius Ode 3. l. 4. ad Melpome-
 nen:

*Totum muneris hoc tui est,
 Quod monstror digito prætereuntem*

Romana fidicen lyra.

V. 201. *Meleteas chartas*] Home-
 ricum poema. v. Indicem.

V. 209. *pecoris sim gloria tauri*] Ovidius 1. de Arte v. 289.

*Forse sub umbrosis nemorosa valli-
 bus Ida*

Candidus armenii GLORIA TAURUS
erans.

V.

* Cypria

Sive ego per liquidum volucris vehar aëra
pennis: 210

Qui quemcumque hominē me longa receperit ætas,
Inceptis de te subtexam carmina chartis.

CARMEN II.

* *De Sulpitia Calendas Martias, qui mos matronarum erat, celebrante.*

OBSERVATIONES.

* Cum superiora exarasse, opportunè venit ad manus meas *Bibliotheca Latina veterum scriptorum*, libellus utilissimus: Jo: Alberti Fabricii viri litterarum bono nati: quem dum attentius excoho, in hæc verba incidi, quæ leguntur cap. 14. l. 1. pag. 251. ubi de Albio Tibullo: *Librum quartum excepto jam dicto in Messalam Panegyrico Barthii* LIX. 16. *suspiciatur esse non Tibulli, sed Sulpitiae, ejusque mariti Caleni. Sulpitiae etiam tribuit doctissimus Broukhufius.* Hic vehementer admirari cœpi novæ hujus opinionis insolentiam, & mecum ipse cogitare, quibus potissimum argumentis id sibi persuaserint, cæterisque persuadere conati fuerint homines tanti judicii. Nec enim prætor erat Barthii Adversaria, & Broukhufii Commentarios in Tibullum nondum aspexeram. Sed fucum fecit acutissimis Criticis, ut ego quidem existimo,

locus Martialis Epig. 35. l. 10. ubi poeta Hispanus castos amores Caleni & Sulpitiae miris laudibus extollit, simulque carmina ejusdem Sulpitiae elegantiae ac pudicitiae nomine commendat. En tibi versus: *Omnes Sulpitiam legunt puella, Uni quæ cupiunt viro placere. Omnes Sulpitiam legunt mariti, Uni qui cupiunt placere nupta. Non hæc Colchidos asserit furorem, Diræ prandia nec refert Thyesta, Scyllam, Eblida nec fuisse credit: Sed castos docet & pios amores, Lusus, delicias, faciatiasque: Cujus carmina qui bene assimulat, Nullam dixerit esse sanctiorem. Tales Egeria jocos fuisse Udo crediderim. Numæ sub antro: Haccondiscipula, vel hæc magistra Effes doctior, & pudica Sappho. Sed tacum pariter simulque visum Durus Sulpitiam Phaon amaret. Frustra, namque ea nec Tonantis* uxor,

Non

*Nem Bacchi, nec Pollinis puella
Erepto sibi viveret Caleno.*

Verum hæc deficiat mulieris nobilissimæ temporum injuria olim intercederunt: quemadmodum & L. Arruntii Stellæ Patavini lusus in Columbam, qui tantopere ab eodem Valerio Martiali pluribus in locis laudantur. Dolendum est valde, nostri temporis eruditos viros quidam libidine ac scabie laborare, antiquorum scripta modo ad unum, modo ad alterum auctorem referendi, & de singulis trepidè nimis ac moleste dubitandi. Quis tamen dolor levior sanè sit, si ad alios quosdam mentem animi convertas, qui non ita pridem ore durissimo, atque insigni stupore pronunciare non sunt veriti, omnia veterum monumenta, præter pauca, quæ ipsi pro arbitrio excipiunt, ante aliquot sæcula à callidis hominibus fuisse conficta, & prognivis divendita. Quæ quidem opinione (si tamen hujusmodi vanissima capita id sentiunt, quod effutiant, & non potius turbis & dissidiis excitandis, malo dæmone instigante, maxime student) nihil dementius, absurdius, detestabilius excogitari potest: nihil quod ad subvertendam Historiarum veritatem, Ecclesiæ pacem tollendam, litteris universis caliginem offundendam breviori compendio conducatur. Sed è semita in viam redeamus, unde nos impurissimorum hominum infelicia, & nescio an magis ridenda, vel cayen-

da mendacia longè deflexerant. Jam primum omnium satis constat, Sulpiciam poetica facultate illustrem Domitiani temporibus floruisse, idque citari Martialis testimonio. At Sulpicia nostra vixit Augusto remi Romanam gubernante, quod pluribus argumentis evincere parati sumus. Etenim carm. 8. hujus quarti libri sit mentio Messalæ, quem omnes norunt Equitis nostri patronum fuisse de Tibulli aurem ætate neminem arbitror dubitare. Deinde Cerinthus mollissimus & pulcherrimus adolescens, quem Sulpicia mirifice diligebat, notatur ab Horatio Sat. 2. l. 1. hoc pacto:

Desine matronas sectarier: unde laboris

Plus haurire malies, quam ex re decerpere fructus,

Nec magis hinc inser. virveas viridisque lapillos,

Sis licet hoc CERINTHE suum, tenerum est femur, aut crus.

Rectius: atque etiam melius persape rogata.

ubi velim advertas, non suum accipiendum non esse de ipsius adolescentis femore, ac potius de Sulpiciæ, quo tamen Cerinthus periebatur, & idcirco suum appellare poterat. Cum enim Horatius matronarum amores prætutionibus contemnat, debuit matronæ, non pueri, exemplum adhibere. Id clarius est, quàm ut verbis meis indigeat. Non aliâ ratione locutus est Catullus carm. 66.

Egregium narras mira pietate parentem,

Qui ipse SUI nati minxeris in gremium.

idest nutum suam contupraverit, quæ tamen filii thalamis debebatur. Næ ipse Tibullus Eleg. 10. 1. 2. ad puerum infidelem:

*Blandirasne MEAS alii in vende-
re es ausus?*

*Tunc alii demens oscula ferre
MEA?*

idest blanditias & oscula mihi debita: non autem illa, quibus poeta puerum demulcebat. Hinc liquidd. apparet, amores multos Cerinthi & Sulpitiæ rem fuisse torâ urbe notissimam, & multorum jocos petirâm. Quamobrem Sulpitia inquit carm. 7.

— mea gaudia narres,

Dicitur si quis non habuisse sua. Fortasse patritia hæc mulier filia fuerit Servii Sulpitii Jurisconsulti, cujus ad Ciceronem exstant epistolæ. Id videtur ipsa non obscure innuere carm. 10. ubi Cerinthum suum amicè objurgat:

*Sis tibi cura toga potior, præsumque
quasillo*

Scorum, quàm Servi filia Sulpitiæ. En gloriatur de patre suo clarissimo viro, & summis Reipublicæ muneribus functo. Ratio temporum unicè convenit. His omnibus adde, M. Fabium Quintilianum lib. 1. c. 11. imitatum videri lepideum hoc distichon è carmine 2.

Illam quidquid agit, quoque vestigia movit,

*Componis furtim, subsequiturque
decor.*

Verba Fabii sunt: Neque enim *gestum Oratoris COMPONI* ad similitudinem saltationis volo, sed subesse aliquid ex hac exercitatione puerili, unde nos non id agentes *FURTIM DECOR*. Ille discitibus traditus *PROSEQUATUR*: Quis neget hæc inde planissimè adumbrata? ut ait Douze filius. At Fabium eloquentissimū Rhetorem puduisset vivētis adhuc sentinæ phrasibus uti, multoque verisimilius est à Tibullo magni nominis poetâ sumere voluisse.

Nec audiendus Caspar Barthius, qui carmina illa, in quibus laudatur Sulpitia, Caleno ejus conjugis tribuit: videbat enim homo eruditus contra honestatem esse, probam & modestam feminam à seipsâ laudari. Sed inane hoc peritium est: si quidem Valerius Marcialis in præcitatâ versiculis de Musis Caleni omnino silet. Quomodo autem Sulpitiæ liber *castos & pios amores* doceret, si de furtivis amplexibus identidem tractaret? At carm. 5. hujus libri hæc leguntur:

Mutius adsit amor, tua per dulcissima furta,

Perque tuos oculos, per Geniumque rogo.

& passim alia, quæ ad amatorem potius, quàm ad conjugem pertinent. Ulterius Barthium interrogarem, cur Calenus uxorem proprio nomine appellet, & Sulpitia maritum supposito, nempe *Cerinthi*? Numquid pudebat mulierem

inparis conjugii ? nihil minus.

Audi verba ipsius :

Sed peccasse iuvat : vultus componere fame

Tades . cum digno digna fuisse ferar .

Deinde cur Tibullus noster Eleg. 2.

l. 2. de quâ , ut puto , controversia nulla est , Cerinthis natalem celebrat ? An ille alter est Cerinthus : guerræ maximæ . Quod autem ait idem Barthius , omnia quæ in quarto libro continentur , præter Panegyricum Messalæ , Caleno & Sulpitiæ tribuenda esse , in eo quoque falsus deprehenditur ; carmen enim

13. præter omnem dubitationis aleam , à Tibullo conscriptum fateri oportet . Quò enim illa spectant :

Nunc licet è calo mittamur amica Tibullo ,

Missatur frustra , deficietque Venus ?

Hæc sufficere poterant ad veritatis defensionem , nisi aliud argumentum superesset maximè idoneum , styli nempe similitudo . Pauca de plurimis excerpere iuvat ; reliqua studiosi lectores ipsi per se colligēt .

Carm. 2. l. 4.

Illius ex oculis , cum vult exire Divos ,

Accendit geminas lampadas acer Amor .

dixerat superius Eleg. 5. l. 2.

Acer Amor fractas noxam tua tela sagittas &c.

Carm. 2. l. 4.

Sola puellarum digna est , cui meliora caris

Vellera des succis bis madefacta Tyros .

At Eleg. 6. l. 2.

Illi selectos certent præbere colores Africa punicam , purpureumque Tyros .

Carm. 2. l. 4.

Cultor odoratae drives Arabs segetis .

Huiusmodi numerus Tibullo frequens in libris præcedentibus :

Qui maris , & tristes ferre potest pluvias .

Ante sacratissimo tella fores sedeat .

Primus , & in tenero fixus eris latere .

Servare ? frustra clavis inest foribus .

Expressa incultis uva dedit pedibus .

Sera tamen tacitis pana venit pedibus .

Mesura in nostro tela geris latere .

Plena coronato stare boves capite .
Canas , & appulso tela sonat latere .

Bellica cum dubiis rostra deditra-
sibus .

Annua constructo fœda dabis tumulto .

Abdita quæ senis fata canis peitibus .

Troica qui profugis sacra vehis rasisibus .

Et madefacta meis fœta feram lacrymis

Et mea cum multo fœta querar cinere .

Junonemque suam , perque suam fenerem .

Carm. 2. l. 4.

*Hanc vos Pierides festis cantate
Calendis.*

At Eleg. 1. l. 3.

*Martis Romani festa venere Ca-
lende.*

Carm. 3. l. 4.

*Nec tibi si duros acuisse in praelia
dentes.*

At Eleg. 7. l. 1.

*Tunc mihi non oculis sit timuisse
meis.*

Carm. 3. l. 4.

*Incolumam cufas hunc mihi seruet
Amor.*

rursus Eleg. 7. l. 1.

*Murus absenti te mihi seruet
Amor.*

Carm. 3. l. 4.

*O pereant silvæ, deficiantque ca-
nes!*

At Eleg. 3. l. 2.

*O valeant fruges, ne fuis modè rure
puella!*

Carm. 4. l. 4.

*Sancte veni, tecumque feras qui-
cumque saporis,
Quicumque & cantus corpora fes-
sa levans.*

At Eleg. 1. l. 2.

Sancte veni dapibus festis —

Eleg. 8. l. 1.

*Illi jucundos primum matura sa-
pores*

*Expressa incultis uva dedit pedi-
bus.*

Carm. 4. l. 4.

*Phæbe fave, laus magna tibi tri-
buetur —*

Eleg. 5. l. 2.

*Phæbe fave, novus ingreditur tua
simpla sacerdos.*

Carm. 5. l. 4.

*Qui mihi te Cerinthe dies dedit,
hic mihi sanctus.*

*Duos versus observo paris duritiæ,
alterum Eleg. 7. l. 1.*

*Semper, ut indocet, blandos offert
mihi vultus.*

alterum Eleg. 5. l. 2.

*Vixque cano Nemesim, sine qua
versus mihi nullus, &c.*

*Si quis adhuc peroratâ causâ Tibul-
lo injurius esse mavult, per me
quidem licet: ego certè veritatis
patrocinium semel susceptum in-
victus retinebo.*

Sulpitia est tibi culta tuis, Mars magne, Calēdis:
 Spectatum ē cælo, si sapis, ipse veni.
 Hoc Venus ignoscet; at tu violente caveto,
 Ne tibi miranti turpiter arma cadant.
 Illius ex oculis, cum vult exurere Divos,
 Accendit geminas lampadas acer Amor.
 Illam, quidquid agit, quoquo vestigia movit,
 Componit furtim, subsequiturque decor.
 Seu solvit crines, fuis decet esse capillis:
 Seu compsit, ~~compis~~ est veneranda comis, 10
 Urit, seu Tyriâ voluit procedere pallâ,
 Urit, seu niveâ candida veste venit.
 Talis in æterno felix Vertumnus Olympo
 Mille habet ornatus, mille decenter habet.
 Sola puellarum digna est, cur mollia caris 15
 Vellera der suæcis bis madefacta Tyros,
 Possideatque, metit quidquid bene olētibus arvis
 Cal-

OBSERVATIONES.

CARM. 2. v. 1. *tibi culta*] Hono-
 ri tuo videlicet. Infra carm. 6. ad
 Junonem:

*Tota TIBI est hodie, TIBI se lætis-
 sima compsa.*

Terentius Heautontimor. Act. 2.
 sc. 2.

*Sine auro tum ornatum, ita mi-
 qua ornatur SIBI.*

v. 4. *Ne tibi miranti*] Tanta est
 pulchritudo Sulpitiæ, ut si propius
 eam spectes, remissis digitis præstu-

pore, hastam effluere necesse sit.
 Ovidius Epist. Paridis v. 251.

*Dum stupor visis, (nam pocula
 forte tenebam)*

*Torsilis è digitis excidit ansa
 mea.*

v. 10. *veneranda*] Vide quæ ob-
 servav. ad Eleg. 8. l. 1. v. 56.

v. 15. *Sola puellarum*] Ita locu-
 tus Catull. carm. 1.

*Jam tum, cum anser ac mus itale-
 rum*

Cultor odoratæ dives Arabs segetis:
 Et quascumque niger rubro de litore conchas
 Proximus Eois colligit Indus aquis, 20
 Hanc vos Pierides festis cantate Calendis,
 Et testudineâ Phoebe superbe lyrâ.
 Hoc solenne sacrû multos consummet in annos;
 Dignior est vestro nulla puella choro.

CARMEN III.

*Sulpitia conqueritur Cerinthum suum studio
 venationis abesse.*

PARce meo-juveni, seu quis bona pascua campi;
 Seu colis umbrosi devia montis aper.
 Nec tibi sit duros acuisse in prælia dentes.
 Incolumem custos hunc mihi servet Amor!
 Sed procul abducit venandi Delia curâ. 5
 O pereant silvæ, deficiantque canes!
 Quis furor est, qua mens, densos indagine colles
 Claudentem teneras lædere velle manus?
 Quid-

OBSERVATIONES.

CARM. III. v. 3. *Neo tibi sit du-
 ros*] Subaudi *potes*tas. Horatius Sat.
 5. l. 1.

*Mansuri oppidulo, quod versu di-
 cere non est.*

Propertius Eleg. 8. l. 2.

*Ut caput in magnis ubi non est tan-
 gere signis.*

Ubique E'mannde.

v. 5. *Delia*] Diana venationis:
 Dea, non Delia Tibulli amica.
 Virgil. Eclogâ 7.

Setos caput hoc apricibi, DELIA,
parum,

*Et ramosa Mycon vivacis cornu
 cervi.*

Quidve juvat furtim latebras intrare ferarum?

Candidaque hamatis crura notare rubis? 10

Sed tamen, ut tecum liceat. Cerinthe vagari,

Ipsa ego per montes retia torta feram:

Ipsa ego velocis quæram vestigia cervi,

Et demam celeri ferrea vincla cani.

Tunc mihi tunc placeant silvæ, si lux mea tecum 15

Arguar ante ipsas concubuisse plagas.

Tunc veniat licet ad casses, illæsus abibit,

Ne Veneris cupidæ gaudia turbet, aper.

Tunc sine me sit nulla Venus; sed lege Dianæ

Caste puer castâ retia tende manu. 20

Et quæcumque meo furtim subrepat amanti,

Incidat in sævas diripienda feras.

At tu venandi studium concede parenti,

Et celer in nostros ipse recurre sinus.

CARMEN IV.

Ad Phœbum, ut Sulpitiam agrotantem saluti restituat.

HUc ades, & teneræ morbos expelle puellæ,
Huc ades intonsâ Phœbe superbe comâ.

Cre-

OBSERVATIONES

V. 19. *Tunc sine me*] Libentius insidiarum. Catul. carm. 76.
legerem: *Nunc sine me*. Ait nem- *Siccine SUBREPSTI mi, arque*
pe Sulpitia: Quandoquidem tecum *inestina perarens,*
esse non possum, nulla saltem te- *Mi misero epipuisi omnia nostra*
cum sit. *bona?*

V. 21. *furtim subrepat*] Verbum CARM. IV. v. 1. *morbos expelle*
Gra-

Crede mihi propera, nec te jam Phœbe pigebit
 Formosâ medicas applicuisse manus.
 Effice ne macies pallentes occupet artus, 5
 Neu noxet informis pallida membra color;
 Et quodcûque mali est, & quidquid tristecimemus.
 In pelagus rapidis evehat amnis aquis.
 Sancte veni, tecumque feras quicumque sâpores,
 Quicumque & cantus corpora fessa levant. 10
 Neu juvenem torque, metuit qui fata puellæ,
 Votaque pro dominâ vix numeranda facit.
 Interdum vovet, interdum quod langueat illa,
 Dicit in æternos aspera verba Deos..
 Pone metum Cerinthe, *Deus non ladit amantes*. 15
 Tu modò semper ama, salva puella tibi est.
 Nil opus est fletu, lacrymis erit aptius uti,
 Si quando fuerit tristior illa tibi..
 At nunc tota tua est: te solum candida secum
 Cogitat, & frustra credula turba sedet. 20
 Phœbe fave: laus magna tibi tribuetur, in uno
 Corpore servato restituisse duos..

Jam

OBSERVATIONES

Græcis Phœbus est θεὸς ἡλιακὸς
 Deus malorum depulsor, Latinis
 averruncus.

v. 9. *sâpores*]. Herbarum succi.
 Non aliò nomine mustum appel-
 lavit Eleg. 3. l. 1.

Illic juncidos primum matura Sâ-
PORES.

Expressa incultis sua dedit pedi-
bus..

v. 20. *credula turba sedet*]. Aut
 circa lectulum ægrotantis, aut in
 ædibus Deorum, preces pro domi-
 nâ fundens, ut sic ab illâ gratiam
 ineat, sed frustra: nam tibi, o
 Cerinthe, totum animum addixit.

CARM.

Jam celebrer, jam lætus eris, cum debita redder
 Certatim sanctis lætus uterque focis.
 Tunc te felicem dicet pia turba Deorum: 25
 Optabunt artes & sibi quisque tuas.

CARMEN V.

Sulpitia Cerinthe natalem celebrat.

Qui mihi te Cerinthe dies dedit, hic mihi
 sanctus,

Atque inter festos semper habendus erit.
 Te nascente novum Parcæ cecinere puellis
 Servitium, & dederunt regna superba tibi.
 Uror ego ante alias, juvat hoc, Cerinthe,
 quòd uror, 5
 Si tibi de nobis mutuus ignis adest.

Mutuus adsit amor, tua per dulcissima furta,
 Perque tuos oculos, per Geniumque rogo,
 Magne Geni cape thura libens, votisque faveto,
 Si modò, cum de me cogitat, ille volet. 10

Quòd

OBSERVATIONES.

CARM. V. v. 2. *inter festos sem-*
per habendus eris] Virgilius 5. *Æ-*
ncidos:

Jamque DIES, ni fallor, adest,
quem SEMPER acerbum,
SEMPER honoratum (sic Dii vo-
luisse) HABEBO.

V. 10. *volet*] Efficiam deperibit.

Supra Eleg. 3. l. 2.

Nullus erat custos, nulla exclusu-
ra POLENTES

Janua —

Martialis Epig. 59. lib. 11.

Cum me VELLE vides, tenentumque,

Telaphore, sentis,

Magna rogas —

V. 13.

Quòd si fortè alios jam nunc suspirat amores,
 Tunc precor infidos, sancte, relinque focos.
 Nec tu sis injusta Venus; vel serviat æquè
 Vinc̄tus uterque tibi, vel mea vincla leva.
 Sed potiùs validâ teneamur uterque catenâ, 15
 Nulla queat posthac quam soluisse dies.
 Optat idem juvenis quod nos, sed tutiùs optat,
 Nam pudet hæc illum dicere verba palam.
 At tu natalis quoniam Deus omnia sentis,
 Annue; quid refert clamne, palamve roget? 20

CARMEN VI.

*Ad Junonem pro mutuis amoribus Cerinthe, &
 Sulpitiae.*

Natalis Juno sanctos cape thuris acervos,
 Quos tibi dat tenerâ docta puella manu.

Tota

OBSERVATIONES.

V. 13. *vel serviat æquè*] Simile
 desiderium Phædræ apud Terent.
 Eun. Act. 1. sc. 2.

— *O Thais Thais, usinam esset
 mihi*

*Pars æqua amoris tecum, ac pa-
 riter fieres,*

*Ut aut hoc tibi doleret itidem ac mi-
 hi dolet;*

*Aus ego istuc abs te factum nihil
 penderem!*

Qui enim contemnere incipit,
 amoris vinculo solutus videtur.

V. 17. *tuus optas*] Ad fugiendam
 invidiam, cui procul dubio esset
 obnoxius, si vulgo innotesceret
 eum amoribus patritiæ feminae
 detineri.

CARM. VI. v. 1. *Natalis Juno*]
 Ut maribus nascentibus Genium,
 sic mulieribus Junonem adesse va-
 na sibi persuasit antiquitas. vide
 interpretes ad illud Maronis Ecl.
 gâ 4.

*Nec Deus hunc mensa, Dea nec di-
 gnata cubili est.*

Tota tibi est hodie, tibi se lætissima compfit;
 Staret ut ante tuos conspicienda focos.
 Illa quidem ornandi causastibi, Diva, relegat; 5
 Est tamen, occultè cui placuisse velit.
 At tu sancta fave, ne quis divellat amantes;
 Sed juveni quæso mutua vincla para.
 Sic bene compones; ulli non ille puellæ
 Servire, aut cuiquam dignior illa viro. 10
 Nec possit cupidos vigilans deprendere custos,
 Fallendique vias mille ministret Amor.
 Annue, purpureæque veni perlucida pallâ.
 Ter tibi fit libo, ter, Dea casta, mero.
 Præcipit & natæ mater studiosa, quod optat, 15
 Illa aliud tacitâ jam sua mente rogat.
 Uritur, ut celeres urunt altaria flammæ,
 Nec, liceat quamvis, sana fuisse velit.
 Sit juveni grata, adveniet cum proximus annus.
 Hic idem votis jam vetus esset amor. 20

CAR-

OBSERVATIONES.

- v. 9. *Sic bene compones*] Metaphora ducitur à gladiatoribus, qui componi dicebantur, cum simul pugnant. Petronius pariter de re amoris: *Ego sic jam paria COMPOSUERAM, ut si depugnandum foret, ipse cum Quarta confisterem, Ascleas cum ancilla, Gison cum virgine.*
- v. 15. *Præcipit & natæ*] Dictat filiz genitrix voti formulam, & rationem: illa tamen aliud ore, aliud mente precatur.
- v. 16. *Jam sua*] Quæ propter ætatem jam possit natare sine cortice, sui juris & arbitrii facta.
- v. 18. *sana*] Cupidinis laqueo expedita. Ovid. Remed. Amoris: *Discite SANARI, per quem didicistis amare.*
- v. 20. *jam vetus esset amor*] Scaliger testatur ita scriptum existare in VC-

Sulpitia de honesto Cerinthe amore.

TAndem venit Amor, qualem texisse pudori,
 Quàm nudasse alicui sit mihi, fama, magis.
 Exorata meis illum Cytherea Camœnis.
 Attulit, in nostrum deposuitque sinum.
 Exsolvit promissa Venus. mea gaudia narret, 5
 Diceretur si quis non habuisse sua.
 Non ego signatis quidquam mandare tabellis,
 Ne legat id nemo, quàm meus ante, velim.
 Sed peccasse juvat; vultus componere famæ
 Tædet. cum digno digna fuisse ferar. 10

CAR-

OBSERVATIONES.

veteri libro, sed sententia fit obscura. Melius vulgati Codd.

Sit juveni grata: adveniet cum proximis annus

Hic idem votis jam vetus adfit amor.

Cupit novellum amorem lapsu temporis veterem, ac firmiorem fieri.

CARM. VII: v. 5. *mea gaudia narret*] Ostendit se rumores nihili facere, quandoquidem si solum aliena gaudia reprehendere solent, qui suis potiri nequeunt; & est modus itridendi.

v. 8. *ne legat id nemo*] Iterata negatio pro simplici. Virgilius Ecl. 8. 5.

— *nulla neque amnem*

Gustavia quadrupes, nec graminis. assigit herbam.

Propertius Eleg. 14. l. 2.

Nulla neque ante tuas orietur rixæ fenestras.

v. 10. *cum digna digna fuisse ferar*] Similia Horatius. Carm. 1. Ode 27. ad Opuntiam Megillæ fratrem:

— *Qua te cumque domas Kenna, Non erubescendis adaris.*

Ignibus: ingenioque semper Amore. PEGAS —

Ovidius quoque ad gustum poetæ nostri Epistolâ Helenæ:

Ulla bene erravis, culpamque amare redemit.

CARM.

CARMEN VIII.

*Dolet Sulpitia, quod sibi rurs eundum sit natali
Messala.*

INvisus natalis adest, qui rure molesto,
Et sine Cerint ho tristis agendus erit.
Dulcius urbe quid est? an villa sit apta puellis,
Atque Eretino frigidus annus agro?
Jam nimium Messala mei studiose quiescas, 5
Non tempestivæ sæpe propinque viæ.
Hic animum, sensusque meos abducta relinquo,
Arbitrio quamvis non finis esse meo.

CARMEN IX.

Tibullus ad Messalam de Sulpitia.

SCis iter ex animo sublatum triste puellæ,
Natali Romæ jam licet esse tuo.
Omnibus ille dies nobis natalis agatur,
Qui nec opinanti nunc tibi fortè venit.

CARM.

OBSERVATIONES.

CARM. VIII. v. 7. Hic animum,
sensusque meos] Euclo ille avarissimus
apud Plautum Aulul. Act. 2.
sc. 2. simile quiddam experiri fate-
tur:

Nunc domum properare propera:
nam egomet sum hic, ANIMUS
domi est.
Sanè amantibus, & avaris ex æquo
convenit.

CARM.

Sulpitia de nimia Cerinthe securitate conqueritur.

GRatum est, securus multum quòd jã mihi de me
 Permittis subitò, ne malè inepta cadam.
 Sit tibi cura togæ potior, pressumque quasillo
 Scortum, quàm Servî filia Sulpitia.
 Solliciti sunt pro nobis, quibus illa dolori est, 5
 Ne credam ignoto, maxima causa, toro.

CARMEN XI.

Sulpitia agrotans ad Cerinthum.

EStne tibi Cerinthe tuæ placiture puellæ,
 Qui mea nunc vexat corpora fessa calor?
 Ah ego non aliter tristes evincere morbos
 Optarim, quàm te si quoque velle putem.
 Ah mihi quid prosit morbos evincere, quòd tu 5
 Nostra potes lento pectore ferre mala?

CARM.

OBSERVATIONES.

CARM. X. v. 1. *Gratum est*] *Dis-*
etum ei pectus; re verà enim Sul-
 pitia displicebat ea Cerinthe secu-
 ritas, quam contemptus filiam
 existimabat.

v. 3. *cura togæ*] Togatæ ac liber-
 tinæ mulieris.

v. 4. *Servî filia Sulpitia*] Loqui-
 tur de se ipsâ, ut de tertiâ personâ.

v. 5. *Solliciti sunt pro nobis*] Ri-

valetui me pluris faciunt, quàm
 tu, diligentius enim observant,
 quid agam.

Ibid. *illa*] Nimirum *Sulpitia*.
 persistit in commutatione personæ.

v. 6. *maxima causa*] Hæc ad ip-
 sum Cerinthum, casu vocandi.

Primus omnium Scaliger hujus
 Epigrammatis sententiam probè

asserutus est.

CARM

CARMEN XII.

Eadem ad eundem.

NEtibi sim, mea lux, æquè tam fervida cura,
 Ut videor paucos ante fuisse dies,
 Si quidquam totâ commisi stulta juventâ,
 Cujus me fatear pœnituisse magis,
 Hesternâ quàm te solum quòd nocte reliqui, 5
 Ardorem cupiens dissimulare meum.

CARMEN XIII.

*Tibullus amica pollicetur se ab ejus amore numquam
 discessurum.*

Nulla tuum nobis subducet femina lectum:
 Hoc primum jūcta est fœdere nostra Venus.
 Tu mihi sola places, nec jam, te præter, in
 urbe

Formosa est oculis ulla puella meis.
 Atque utinam posses uni mihi bella videri! 5
 Displiceas aliis, sic ego tutus ero.
 Nil opus invidiâ est, procul absit gloria vulgi:
 Qui sapit, in tacito gaudeat ille sinu.
 Sic ego secretis possum bene vivere silvis,
 Quâ nulla humano sit via trita pede. 10
 Tu mihi curarum requies, tu nocte vel atrâ
 Lumen, & in solis tu mihi turba locis.

Nunc licet è cælo mittatur amica Tibullo ,
 Mittetur frustra, deficietque Venus.
 Hæc tibi sancta tuæ Junonis numina juro , 15
 Quæ sola ante alios est mihi magna Deos.
 Quid facio demens? heu heu mea pignora cedo.
 Juravi stultè; proderat iste timor.
 Nunc tu fortis eris, nunc tu me audaciùs ures :
 Hoc peperit misero garrula lingua malum. 20
 Jam faciam quodcūque voles: tuus usque manebo,
 Nec fugiam notæ servitium dominæ.
 Sed Veneris sanctæ confidam vinctus ad aras;
 Hæc notat injustos, supplicibusque favet.
 CARM.

OBSERVATIONES.

CARM. XIII. v. 13. <i>Nunc licet è cælo</i>] Idem ferè sentiebat Cephalus Ovidianus l. 7. Metamorph. Ejus verba sunt ad Phocum : <i>Cum me cornigeris tendentem retia cervis</i> <i>Vertice de summo semper florens Hymetti</i> <i>Lucea manè videt pulsas Aurora tenebris :</i> <i>Invisumque rapis. liceat mihi vera referre,</i> <i>Pace Deæ, quod sis roseo spectabilis ore,</i> <i>Quod teneat lucis, zoneas consinia noctis,</i> <i>Nectareis quod alatur aquis; ego Procrin amabam,</i> <i>Pectore Procris erat, Procris mihi semper in ore.</i>	v. 15. <i>Hæc sibi</i>] Fortasse: <i>Per sibi</i>, quod sensus videtur postulare. v. 17. <i>Quid facio demens</i>] Virgilius Eclogâ 2. <i>Eheu quid volui misero mihi?</i> <i>Ibid. mea pignora cedo</i>] Si quidem puellæ timorem juramento adimo, qui solus eam potest in officio continere. v. 19. <i>fortis</i>] Idest superba, & nihil non in amantem sibi permit- tens. Supra Eleg. 5. l. 1. <i>At mihi nunc longe gloria FORTIS abest.</i> v. 23. <i>Sed Veneris sanctæ</i>] Ubi tu immodicè sævies, ego, quod unicuique auxilium mihi relictum est, ad Veneris templum supplex confugiam, & religione me tutabor.

CARM.

CARMEN XIV.

De infamia sua puella.

Rumor ait crebrò nostram peccare puellam.
 Nunc ego me surdis auribus esse velim.
 Crimina non hæc sunt nostro sine ficta dolore.
 Quid miserum torques rumor acerbe? tace.

OBSERVATIONES.

CARM. XIV. v. 4. *Quid miserum torques* Non ego, ne pecces, cum sis formosa, recusam,
 Ovidius apertè in hanc sententiam Amorum 3. Eleg. 14. | *Sed ne sis MISERO scire necesse mihi.*

F I N I S.

*Nonnulli Codices duo Epigrammata Tibullo adscribunt, quæ
inter Priapeja leguntur. Horum, alterum oculis tuis ex-
pono, pudice lector; alterum incipiens: Quid hoc novi
est? quid ira nuntiat Deum? obprofligatam argumenti
nequitiam consule subduco. Satiùs enim est malè meyeri
de litteris, quàm de moribus.*

Villicus æran quondam, nunc cultor agelli;
Hæc tibi Perspectus templa Priape dico.
Pro quibus officiis, si fas est, sancte, pacifcor,
Assiduus custos ruris ut esse velis:
Improbis ut si quis nostrum violarit agellum;
Hunc tu. sed taceo: scis puto, quod sequitur.

SEXTI AURELII
P R O P E R T I I

U M B R I

L I B R I IV.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

1900

1900

SEXTI AURELII PROPERTII

UMBRI MONO'BIBAOΣ, seu vulgò
ELEGIARUM

LIBER I.

OBSERVATIONES.

* MONO'BIBAOΣ] Hunc genuinum titulum quarti libri Propertiani fuisse censet Justus Lipsius Var. Lect. l. i. c. 16. quod nimirum tres priores nugas tantum & amores contineant, ultimus ille materiam singularem, & gravior. m. Ego tamen cum Josepho Scaligero crediderim primo libro tribuendum, id suadentibus Martialis Apophoretis, in quibus cuidam Disticho hujusmodi lemma præfigitur, *Propertii monobiblos*; ipsum verò Distichon tale est:

CYNTHIA facundia carmen juve-

nile PROPERTI

*Accepis famam, nec minus ipsa
dedit.*

Adde quod vicissim & in prioribus gravia tractantur, ut l. III. Eleg. V. VII. IX. XVI. XX. & in quarto levia, ut Eleg. III. V. VII. VIII. Quamobrem Lipsii ratio nulla est. Primus autem liber diverso quodam ab aliis genio, & charactere conscriptus videtur, cum in eo poeta Umber polysyllabis vocibus Pentametrum versum frequentius claudat, more Græcorum: in cæteris ratiùs.

E L E G I A I.

Ad Tullum; se Cynthia amore primum capsum fatetur, adversus quem remedia quarit.

Cynthia prima suis miserum me cepit ocellis,
 Contactum nullis ante cupidinibus.
 Tum mihi constantis dejecit lumina fastus,
 Et caput impositis preffit Amor pedibus.

Do-

O B S E R V A T I O N E S.

ELEG. I. v. 1. *me cepit ocellis*] Venusta phrasis, & ingenio Propertii dignissima. Ducitur verò metaphora ab aucupibus, qui pedicis, laqueis, visco instructi incautis alitibus insidiantur. Huius generis locutiones non semel invenias apud probatos Latinæ linguae scriptores. Elegantissimè Phædrus Augusti libertus fab. 5. l. 4.

Quidam decedens iras reliquit filias:

Unam formosam, & OCULIS venantem viros.

Quod ab illis Plautinis desumptum apparet Mil. Glor. Act. 4. sc. 1.

Fiden' tu illam OCULIS venantem facere, atque aucupium auribus?

licet eorum sententia non ad allicientem feminam, sed ad explorantem pertineat. Huiusmodi oculos rectè quis vocet *fascinantes*.

Virgilius Ecl. 3.

Nescio quis teneros OCULUS mihi

fascinat agnor.

Amor enim quoddam genus est veneficii.

v. 3. *dejecit lumina fastus*] Fortasse Propertius eâ corporis pulchritudine præditus erat, ut mulierum imperio parere dedignaretur: multoque præstabilius judicabat rogari, quàm rogare. Notum illud Juvenal. de puero ministrante Sat. 5.

— *sed forma, sed atas.*

Digna supercilio —

Quò spectant illa Catulli carm. 60. v. 136.

Sordebant tibi villicæ,

Concubine, hodie, atque heri.

& magis Tibulli carm. 5. l. 4. de Cerintho formoso juvene, quem Sulpitia deperibat:

Te nascente novum Parcæ cecinere puellis

Servitium, & dederunt regna SUPERRA tibi.

Constat certè, Propertium feliciter supernumerò cum amore pugnasse.

Donec me docuit castas odisse puellas 5
 Improbus, & nullo vivere consilio;
 Et mihi jam toto furor hic non deficit anno,
 Cum tamen adversos cogor habere Deos.
 Minalion nullos fugiendo, Tulle, labores,
 Sævitiā duræ contudit Iasidos; 10
 Nam modò Partheniis amens errabat in antris,
 Ibat

OBSERVATIONES.

se, donec à Cynthia victus est. Horus Mathematicus ita ipsum alloquitur Eleg. 1. l. 4.

*Militiam Veneris blandis patiēre
 sub armis,*

Et Veneris pueris utilis hostis eris.

*Nam sibi vilitates quasumque
 labore parasti,*

Eldet palmas una puella tuas.

v. 5. *castas odisse puellas*] Quæ idcirco minius obsequentes amanti-
 bus. Non placet Barthius, qui *castas puellas* de Musis dictum accipit, quasi Propertius amore interveniente poëticis deliciis nuncium remisisset: contrarium enim ipse nos docet Eleg. 1. l. 2. ubi materiam carminum suorum ex amoribus potissimum deductam aperte fatetur. Musis autem aded integram virginitatem videtur negare Eleg. 21. ejusdem libri, ubi sic ad Cynthiam:

*Nec tu virginibus reverentia move-
 ris ora;*

*Hic quoque non nescit quid sit ama-
 re choris.*

*Si tamen Oeagri quadam compressa
 figura*

Eristoniis olim rupibus accubuit.

v. 6. *nullo vivere consilio*] Seneca interpres esto in ipso vestibulo libri de vitâ beatâ: *Quamdiu quidem, inquit, passim vagamur, non ducem secuti, sed fremitum & clamorem dissonum in diversa vocantium, conteritur VITA inter errores, brevis, etiam si dies noctesque bona mentis laboremus.* At in hujus bonæ mentis sacrum serò se recepit Propertius, postquam ætatem cessando, & kortando exegerat. v. Eleg. ult. l. 3. *Amorem sine consilio esse* testis fuerit servulus ille frugi apud Terent. Eunuchus; nihil igitur mirum, si ejus auditores temeritatem & inconstantiam vivendi è cæco magistro quotidie discant. Vide adagium, *nullo scopo jaculari.*

v. 7. *toto non deficiis anno*] Ita dixit, quomodo alibi: *tota nocte receptus: tota nocte hospitium paravis: totas expectat in horas, & si qua sunt alia.*

v. 12.

Ibat & hirsutas ille videre feras.

Ille etiam Hylæi percussus vulnere ramis

Saucius Arcadiis rupibus ingemuit.

Ergo velocem potuit domuisse puellam; 15

Tantum in amore preces, & benefacta valent!

In me tardus Amor non ullas cogitat artes:

Nec meminit notas, ut prius, ire vias.

At vos, deductæ quibus est fallacia Lunæ,

Et labor in magicis sacra piare focis: 20

En agedum dominæ mentem convertite nostræ,

Et facite illa meo palleat ore magis.

Tunc.

O B S E R V A T I O N E S.

v. 12. *videre feras*] *re-videre*. significat hoc loco formidinem, quâ concutimur ad aspectum rei tristis, & metuendæ. Ita Virg. 3. *Æneid.*

*Præstat Trinacrii metas lustrare
Pachyni*

*Cessantem, longos & circumflectere
cursus,*

*Quam semel informem vasto VI-
DISSE sub anro*

*Scyllam, & cæruleis canibus reson-
nantia saxa.*

& infra:

*Vix ea factus erat, summo cum mon-
te VIDEMUS.*

*Ipsam inter pecudes vassa se mole
mouentem*

Pastorem Polyphemum

& 5. *Æneid.*

*Quid si quis cessus, ipseus & Her-
culis arma.*

*VIDISSET, tristemque hoc ipso in-
litore pugnam?*
& 6. *Æneid.*

*Cocysi stagna alta VIDES, Sty-
giamque paludem.*

frustra igitur sunt, qui hunc lo-
cum, quasi dubiæ sanitatis, ten-
tantes, ferire supponebant.

v. 17. *in me tardus Amor*] Aut
valde me fallit animus, aut hæc est
verissima poetæ sententia: Ignavus
Cupido, licet me usu man-
cupioque suum habeat, tamen cir-
ca me inaniter cunctatur, nec no-
vam sibi prædam quærit, ad alios
proficiscens. vide *Eleg. 9. l. 2. simul*
Ovid. Amor. 2. Eleg. 9.

v. 21. *mentem convertite*] infra
Eleg. 15. Quarum nulla nos potuit:
CONVERTERE mores.

Tunc ego crediderim vobis, & sidera, & amnes
 Posse Cytæinis ducere carminibus.
 Et vos, qui serò lapsum revocatis, amici, 25
 Quærite non sani pectoris auxilia.
 Fortiter & ferrum, sævos patiemur & ignes:
 Sit modò libertas, quæ velit ira, loqui.
 Ferte per extremas gentes, & ferte per undas,
 Quà non ulla meum femina norit iter. 30
 Vos remanete, quibus facili Deus annuit aure,
 Sitis & in tuto semper amore pares.
 In me nostra Venus noctes exercet amaras,
 Et nullo vacuus tempore deficit Amor.
 Hoc, moneo, vitæ malū suū quemque moretur 35
 Cura, neque assueto mutet amore locum.
 Quòd si quis monitis tardas adverterit aures,
 Heu referet quanto verba dolore mea!

ELEGIA II.

*Pluribus exemplis Cynibiam debortatur à nimio
 forma cultu.*

Quid juvat ornato procedere, vita, capillo,
 Et tennes Coā veste movere sinus?

Aut

OBSERVATIONES.

V. 31. vos remanete] Sumpsit Ovi-
 dius de remedio Amor.

*Si quis amat, quod amare juvat,
 feliciter ardens*

Gaudens, & vento naviget ille

suo.

*At si quis malè fere indigna regna
 puella,*

*De peras, nostra sentias arde
 opem.*

ELEG.

Aut quid Orontea crines perfundere myrrha?

Teque peregrinis vendere muneribus?

Naturæque decus mercato perdere cultu, 5

Nec sinere in propriis membra nitere bonis?

Crede mihi, non ulla tuæ medicina figuræ est.

NUDUS Amor formæ non amat artificem.

Aspice quos summittit humus formosa colores,

Et veniant edera sponte suâ melius: 10

Surgat & in solis formosius arbutus antris,

Et sciat indociles currere lympa vias.

Li-

O B S E R V A T I O N E S.

ELE. II. v. 6. *nec sinere in propriis*] Bona membrorum appellat, quæ Ovidius 2. de Arte corporis bona vocavit:

Ingenii dotes corporis adde BONIS.

Forma BONUM fragile est. porro in hanc sententiam scripsit Tibullus Eleg. 10. l. 1.

Admonui quoties, auro ne pollue formam!

Sæpe solens auro multa subesse MALA.

i. e. illepidi, inveniusta, quæ idcirco auro & gemmis teguntur, ne spectatoribus nauseam creent, aut saltem emporibus minus probari possint. V. Lucianum in Amoris, ubi ad rem plurima.

v. 7. *medicina figura est.*] Eâ formâ per te polles, ô Cynthia, ut quidquid conferas ad illam expoliendam, potius dehonestet,

Huc loci revoco Plautina illa Mostell. Act. 1. Sc. 3.

PHIL. *Cedo cerussam.* SC. *quid cerussa opus est?* PHIL. *nam qui malas oblinam.*

SC. *Una opera ebur astramento candescere possules.* & infra:

PHIL. *Tum tu igitur cedo purpurissam.* SC. *non do. scita es tu quidem,*

Nova pictura interpolare vis opus lepidissimum.

v. 9. *colores*] Eâ ratione hîc posuero colores pro floribus, quâ l. 2. Eleg. 20. odores pro unguentis:

Spirabunt tibi non Arabum de gramine odores,

Sed quos ipse suis facit Amor manibus.

odores enim facere, quid aliud est, quàm unguentariam exercere, myropolam agere?

v. 12. *indociles*] Quas ipsa suâ spon-

Litora nativis pellucent picta lapillis ,
 Et volucres nullâ dulcius arte canunt .
 Non sic Leucippis succendit Castora Phœbe , 15
 Pollucem cultu non Thelayra soror :
 Non Idæ , & cupido quondam discordia Phœbo
 Eveni patriis filia litoribus .
 Nec Phrygium falso traxit candore maritum
 Avecta externis Hippodamîa rotis . 20
 Sed facies aderat nullis obnoxia gemmis ,
 Qualis Apelleis est color in tabulis .
 Non illis studium vulgò conquirere amantes ;
 Illis ampla satis forma , pudicitia .
 Non ego nunc vereor , ne sis mihi vilior istis : 25
 Uni si qua placet , culta puella sat est .

Cum

OBSERVATIONES.

sponte didicit, nullo doctore.

v. 13. *Litora nativis &c.*] Pulchrè
 Juvenalis 3. Satyrâ :

— *quansò præstantius esses*

Numen aque, viridi si margine
clauderet undas

Herba, nec ingenuum violarent
marmora topium ?

quæ fortasse hausit ab Ovidio l. 3.
 Metamorph.

— *in extremo est antrum nemorale*
recessu,

Arte laborasum nulla: simulave-
rat artem

Ingenio natura suo. nam pumice
vivo,

Et leuibz topis NATIVUM di-

xerat arcum.

Fons sonat à dextra tenui pellucidus
unda,

Margine gramineo patulos succin-
ctus hiatus.

v. 19. *falso candore*] Arte quæsi-
 to. v. Eleg. 22. l. 3. Contra Teren-
 tius Eunuchus, Act. 2. Sc. 3. PAR.
quid tua isthæc? CH. *nova figura*
oris. PAR. *papa!* CH. *COLOR VE-*
RUS, corpus solidum, & succiple-
num.

v. 24. *illis ampla satis &c.*] Bo-
 nos mores ad veram pulchritudi-
 nem comparandam magis prodesse,
 quàm corporis cultum, & mu-
 liebres munditias, veterum Socra-
 ti-

Cum tibi, præsertim Phœbus sua carmina donet,
 Aoniamque libens Calliopœa lyram:
 Unica nec desit jucundis gratia verbis,
 Omnia quæque Venus, quæque Minerva
 probat.
 His tu semper eris nostræ gratissima vitæ,
 Tædia dum miseræ sint tibi luxuriæ.

30

E L E G I A. III.

*Narrat se Cynthia dormientem reperisse, sed
 excitare non ausum esse.*

Qualis Theseâ jacuit cedente carinâ
 Languida desertis Gnoſſia litoribus:
 Qualis & accubuit primo Cepheïa somno,
 Libera jam duris coribus Andromede:
 Nec

O B S E R V A T I O N E S.

ticorum opinio fuit.

v. 30. *quæque Venus &c.*] In quibus modestia, & venustas pariter collucent. Non abit Petronius Arbitrator, ubi de puero Gitone: *multaque alia moderationis, verecundique VEREA, quæ formæ ejus egregie decebant* facit etiam Carul. c. 60. *neque se VENUS negligit.* Tibullus quoque Sulpitiam laudans: *Illam quæ quid agit, quoque vestigia movit, Componis furtim, subsequiturque decor.*

ELEG. III, v. 1. *Qualis Thesea*]

Uſus eſt hac fabularum congerie Sulmonenſis poëta Umbri noſtri perpetuus æmulator, Amorum 1. Eleg. 10:

QUALIS ab Eurota Phrygiis æveſſa carinis

Conjugibus belli cauſa: duobus erat:

Qualis erat Lede, quam pluvius abditus albis:

Callidus in falſa ſiſſo adulteræ:

Qualis Anymone ſiccis errabas in agris,

Cum

Nec minùs assiduus Edonis fessa choreis 5

Qualis in herboſo concidit Apidano:

Talis viſa mihi mollem ſpirare quietem

Cynthia, non certis nixa caput manibus,
Ebria cum multo traherem veſtigia Baccho,

Et quaterent ſerâ nocte facem pueri. 10

Hanc ego, nondû etiam ſenſus deperditus omnes,
Molliter impreſſo condor adire toro.

Et quamvis duplici correptum ardore juberent

Hâc Amor, hâc Liber, durus uterque Deus,
Subjecto leviter poſitam tentare lacerto, 15

Oſculaque, admotâ ſumere & arma manu:
Non tamen auſus eram dominæ turbare quietem,

Expertæ metuens jurgia ſævitiæ.

Sed ſic intentis hærebam fixus ocellis,

Argus ut ignotis cornibus Inachidos. 20

Et

OBSERVATIONES.

Cum premeres ſummi verticis urna comam:

Talis eras.

v. 10. quaterent facem] Catul. c.

60. manu Pineam QUATE et adam.
& hoc eſt ventilare. Propertius ipſe l. 4. Eleg. 3. Hanc Penus, ut vivas, ventilas ipſa facem.

v. 11. nondum etiam ſenſus &c.] Modica enim ebrietas libidinem excitare ſolet, immoda obruere. Audi Ovid. de remed. Amor.

Vina parans animos Veneri, niſi plurima ſumas,

Ut ſupeans multo corda ſepulſa mero.

Aut nulla ebrietas, aut tanta ſit, ut tibi curas

Eripiat: ſi qua eſt inter utramque, nocet.

v. 14. durus uterque Deus] Impetioſus, & cui dicto audientem eſſe oporteat. Hinc Ovid. Nox, & Amor, vinumque nihil moderabile ſuadens; Illa pudore vacas, Liber, Amorque meus. & Juven. Sat. 6. quid enim Penus ebria curas?

Et modò solvebam nostrâ de fronte corollas;

Ponebamque tuis, Cynthia, temporibus:

Et modò gaudebam lapsos formare capillos;

Nunc furtiva cavis poma dabam manibus:

Omniaque ingrato largibar munera Somno, 25

Munera de prono sæpe voluta sinu.

Et quoties raro duxti suspiria motu,

Obstupui vano credulus auspicio,

Ne qua tibi insolitos portarent visa timores,

Neve quis invitam cogeret esse suam. 30

Donec diversas percurrrens Luna fenestras,

Luna moraturis sedula luminibus,

Compositos levibus radiis patefecit ocellos.

Sic ait in molli fixa toro cubitum:

Tandem te nostro referens injuria lecto. 35

Alterius clausis reppulit è foribus.

Nam-

O B S E R V A T I O N E S.

v. 21. *corollas*] Et hoc argumentum temulentiaë. Valerius Maximus l. 6. c. 9. ita describit Polemonem Xenocratis auditorium intrantem: *vinogravis, unguentis delibutus, fectis capite redimito*. Multa exempla hujus consuetudinis passim auctores suppeditant.

v. 24. *furtiva poma*] Scio disputatum olim ad Lipsii mensam (ut ipse refert Antiq. Lectionum l. 3.) quænam essent poma ista, de quibus ebriolus noster lepide meminit. Antonius Deinius unus ex

convivis, vir elegantis ingenii, nequitiam hîc latere suspicatus est: à quo tamen, si fas, longè dissentio; adverto etenim sequens distichon scholion esse præcedentis versiculi:

Omniaque ingrato largibar munera somno,

Munera de prono sæpe voluta sinu.

Quid aliud, amabo, hæc *munera*, quàm poma ipsa in arbore nata, ob rotundam figuram nullo negotio decurrentia? Catullus adstipula-

Namque ubi longa meæ consumpsisti tēpora noctis
 Languidus exactis, hei mihi, sideribus?
 O utinam tales perducas, improbe, noctes,
 Me miseram quales semper habere jubes! 40
 Nam modò purpureo fallebam stamine somnum,
 Rursus & Orpheæ carmine fessa lyra.
 Interdum graviter mecum deserta querebar
 Externo longas sæpe in amore moras.
 Dum me jucundis lapsam sopor impulit alis, 45
 Illa fuit lacrymis ultima cura meis.

ELE-

OBSERVATIONES.

larur, neque ampliùs dubio locum
 relinquit c. 64.

*Ue. misum sponsi furtivo munere
 malum*

Procurris casto virginis è gremio.

*Quod misera oblita molli sub veste
 locatum,*

*Dum adventu matris profilis, ex-
 cussim,*

*Atque illud: pro præceps agitur,
 decursu.*

en liquidissimè asserta nostra sen-
 tentia. At, nescio quo pacto,
 elegantioris litteraturæ studiosos
 jam pridem inuasit pessimum vi-
 tium, ambigua omnia in deterio-
 rem partem trahendi.

v. 35. *injuria*] Q. d. ad me demum
 confugis, postquam tibi alterius
 fruendæ copiam non est facta.

v. 37. *mea consumpsisti tempora no-
 ctis*] Conqueritur Cynthia de-
 sertum à Propercio vadimonium,
 quod in certam noctē promiserat.

v. 41. *purpureo f. st. somnium*] Non
 erat hoc villum ancillarum; ut in-
 nuit Horatius Ode 18. l. 2.

*Nec Laconicas mihi
 Trahunt honesta PURPURAS
 cliensæ.*

v. 46. *ultima cura*] Gravissima.
 Ita Eleg. 5. hujus libri:

*Infelix! properas ULTIMA nosse
 mala.*

&c. Horatius citatus Ode 16. l. 1.
*Ire Thyesten exitio gravi
 Stravere, & aliis urbibus ULTI-
 MÆ*

*Stetere causæ, cum perirent
 Funditus*

E L E G I A IV.

*In Bassum, quod se à Cynthia amore abducere
conaretur.*

Quid mihi tam multas laudando, Basse, puellas
Mutatum dominâ cogis abire meâ?
Quid me non pateris, vitæ quodcumque sequetur
Hoc magis assueto vivere servitio?
Tu licet Antiopæ formam Nycteidis, & tu
Spartanæ referas laudibus Hermionæ,
Et quascumque tulit formosi temporis ætas,
Cynthia non illas nomen habere sinat:
Ne dum, si levibus fuerit collata figuris,
Inferior duro iudice turpis eat.
Hæc sed forma mei pars est extrema furoris:
Sunt majora, quibus, Basse, perire juvat.
Ingenuus color, & multis decus artibus, & quæ
Gaudia sub tacitâ dicere veste libet.

Quod

O B S E R V A T I O N E S.

ELEG. IV. v. 14. *Gaudia sub ta-* *dia getmana locutio est illi Catul-*
citis &c.] Quid sit *dicere gaudia*, *lianæ c. 73. si quis delicias DICE-*
plurimum querunt, nemo explicat. *RET*; quod autem his turpiculis
Nonnulli audacissimâ mutandi li- *verbis nefas fuerit extra cubiculum*
bertate legunt *ducere*, atque ita *uti, disertè indicat Juven. Sat. 6.*
nodum Gordium gladio scindunt. *— non est hic sermo pudicus*
Ego verò vulgaram lectionem tu- *In vetula, quædam lascivum inter-*
cor, idem ubique factururus, nisi *venis illud:*
contumax aliquod ukus conjecturæ *Zug & ψυχη. modò sub lodice re-*
medicinâ tolli postulet. *Dicere gau-* *liſis*

Quò magis & nostros cõtendis solvere amores, 15
 Hòc magis acceptâ fallit uterque fide.
 Non impunè feres: sciet hæc insana puella,
 Et tibi non tacitis vocibus hostis erit.
 Nec tibi me post hæc committeret Cynthia, nec te
 Quæret, erit tanti criminis illa memor. 20
 Et te circum omnes alias irata puellas
 Differet. heu nullo limine carus eris.
 Nullas illa suis contemnet fletibus aras,
 Et quicumque sacer, qualis ubique, lapis.
 Non ullo gravius tentatur Cynthia damno, 25
 Quàm sibi cum raptò cessat amore Deus;
 Præcipuè nostri. maneat sic semper, adoro:
 Ne quidquam ex illâ, quod querar, inveniam.
 ELE-

OBSERVATIONES.

Uteris in turba? —

quæ ad explicandam Propertii mentem unice faciunt: audis enim subtilissima verba: *vita & anima*; audis *lodicem*, seu vestem stragulam, sub quâ delicta relinquenda. Accedat Ovidius. Amor. 3. Eleg. 14.

Es quæ nequissimæ locus exigas: omnibus illam.

Delictis imple: sit procul indè pudor.

Hinc simul exieris, lascivâ proxinus omnis

Abste, & in lecto crimina pone

En tibi, crimina in lecto ponere, sub lodice relinquere, gaudia dicere sub tacita veste.

E L E G I A V.

*Galli dementiam irridet, qui amorem Cynthia
sibi efflagitaret.*

INvide tu tandem voces compesce molestas;
Et sine nos curfu, quo sumus, ire pares.
Quid tibi vis insane? meos sentire furores?
Infelix! properas ultima nosse mala:
Et miser ignotos vestigia ferre per ignes, 5
Et bibere è totâ toxica Thessaliâ.
Non est illa vagis similis collata puellis:
Molliter irasci non sciet illa tibi.
Aut si fortè ausis non est contraria nostris,
At tibi curarum millia quanta dabit! 10
Non tibi jam somnos, non illa relinquet ocellos.
Illa feros animis alligat una viros.
Ah mea contemptus quoties ad limina cures,
Cum tibi singultu fortia verba cadent:
Et tremulus moestis orietur fletibus horror, 15
Et timor informem ducet in ore notam:
Et quaecumque voles fugient tibi verba querenti,
Nec poteris qui sis, aut ubi, nosse miser.
Tum

O B S E R V A T I O N E S.

ELEG.V. v.8. *Molliter irasci non* quam mediocriter minatus.
sciet] Ira crudelissimus expilator v.27. *fugient tibi verba querenti*]
Siciliæ Verres; *numquam* (si Tullio) Pari modulo Ovid. Eleg. 7. l.3. ex
credimus Aët. in cum 77.) est cui- Ponto :

PER-

Tum grave servitium nostræ cogere puellæ
 Discere, & exclusum quid sit abire domum. 20
 Nec jam pallorem toties mirabere nostrum,
 Aut cur sim toto corpore nullus ego.
 Nec tibi nobilitas poterit succurrere amanti.
NESCIT Amor priscis cedere imaginibus.
 Quod si parva tuæ dederis vestigia culpæ, 25
 Quàm citò de tanto nomine rumor eris!
 Non ego tum potero solatia ferre roganti,
 Cum mihi nulla mei sit medicina mali.
 Sed pariter miseri socio cogemur amore

Al-

OBSERVATIONES.

VERB. A mihi desunt eadem tam
 sepe roganti.

Id autem de se miratur Flaccus
 Ode l. l. 4.

*Cur facunda parùm decore
 Inter verba cadis lingua silentia?*

V. 18. aut ubi] Si quidem aman-
 tes animo illucferuntur, quò cor-
 pore nequeunt. Alcesimarchus
 apud Plaut. Cistell. Act. 2. Sc. 1.

—feror, differor, distrahor, di-
 ripior: ita nubilam mentem
 Animi habeo: ubi sum, ibi non
 sum: ubi non sum, ibi est ani-
 mus.

& Q. Catullus vetus poeta citatus
 ab Agellio l. 19. c. 9.

*Aufugis mi animus: credo, ut so-
 let, ad Theotimum*

*Devenis: sic est, per fugium illud
 habes.*

*Quid si non interdixem, ne illum
 fugivum*

*Mitteret ad se intro, sed magis
 ejiceret?*

*Ibimus quassum. verum, ne ipsi
 teneamur*

*Formido. quid ago? da Venas
 consilium.*

v. 25. *Quod si parva &c.*] Id est,
 si homines, qui multum sapien-
 tiæ tuæ tribuunt, notaverint ex
 aliquo inditio vel minimo, te de-
 scendisse ad amatoriam levitatem.
 Nam, ut scitè Horat. Epod. 12.
*Amantem & languor, & silentium
 Arguis, & latere petitis imo spiri-
 tus.* Quæ autem hic Propertius
 vocat *vestigia*, inferius Eleg. 18.
 appellat *signa*:

*An quia parva damus mutato signa
 calore?*

Alter in alterius mutua flere sinu . . . 30
 Quarè, quid possit mea Cynthia, desine Galle
 Quærere. non impunè illa rogata venit.

E L E G I A VI.

*Excusat se Tullo, quòd implicatus amoribus cum eo
 maritimum iter aggredi nequeat.*

Non ego nunc Adriæ vereor mare noscere tecū
 Tulle, neque Ægæo ducere vela salo:
 Cum quo Riphæos possim conscendere montes,
 Ulteriusque domos vadere Memnonias;
 Sed me complexæ remorantur verba puellæ, 5
 Mutatoque graves sæpe colore preces.
 Illa mihi totis argurat noctibus ignes,
 Et queritur nullos esse relicta Deos:
 Illa meam mihi jam se denegat: illa minatur,
 Quæ solet irato tristis amica viro. 10
 His ego non horam possum durare querelis.

Ah

O B S E R V A T I O N E S.

v. 30. *mutua flere sinu*] Simile
 quiddam legitur in fragmentis Pe-
 tronii:

*Namfrangit ejecta nudus rate, qua-
 ris eodem*

*Percussum telo, cui sua fata legat.
 Grandine qui segetes, & totum
 perdidit annum,*

*In simili DEFLET tristia fata
 SINU. &c.*

ELEG. VI. v. 7. *arguat noctibus
 ignes*] Præter solitum blanda est:
 vehementius amorem suum quere-
 lis, & suspiriis ostentat, si fortè
 queat me detinere. Puto autem
arguere idem prorsus esse ac *crepa-*
re. Horat. Sat. 3. l. 2. *Si quid Ster-*
tinus veri crepat. Epist. 7. l. 1. *Sul-*
cos, & vineta crepat mera.

Ah pereat, si quis lentus amare potest.
 An mihi sit tanti doctas cognoscere Athenas,
 Atque Asiæ veteres cernere divitias:
 Ut mihi deductâ faciat convitia puppi 15
 Cynthia, & insanis ora notet manibus:
 Osculaque opposito dicat sibi debita vento,
 Et nihil infido durius esse viro?
 Tu patru meritas conare anteire secures,
 Et vetera oblitis jura refer sociis. 20
 Nam tua non ætas umquam cessavit amoris:
 Semper at armatæ cura fuit patriæ.
 Et tibi non umquam nostros puer iste labores
 Afferat, & lacrymis omnia nota meis.
 Me sine, quem semper voluit Fortuna jacere, 25
 Hanc animam extremæ reddere nequitia.
 Multi longinquo periere in amore libenter,
 In quorum numero me quoque terra tegat.
 Non ego sum laudi, non natus idoneus armis:
 Hanc me militiam fata subire volunt. 30
 At tu seu mollis quâ tendit Jonia, seu quâ
 Lydia Pactoli tingit aratra liquor:
 Seu pedibus terras, seu pontum carpere remis
 Ibis, & accepti pars eris imperii:

Tum

OBSERVATIONES.

v. 24. *lacrymis omnia nota meis*] Eunuchus, ambo Act. 1. sc. 1. Ex il-
 lid est, mihi lacrymanti. Amoris | lis pete -
 incommoda exsequuntur plenissi- | v. 34. *accepti pars e. imp.*] Olim
 me Plautus Mæcatore; Terentius | suspicabar hic legendum: & acco-
 pro

Tum tibi si qua mei veniet non immemor hora, 35
Vivere me duro fidere certus eris.

E L E G I A VII.

*Ad Ponticum. Poëtam : fore ut aliquandò amans effe-
ctus molles Elegos Heroicis carminibus anseferat.*

DUm tibi Cadmæ dicuntur, Pontice, Thebæ,
Armaque fraternæ tristia militiæ:
Atque (ita sim felix) primo contendis Homero:
Sint modò fata tuis mollia carminibus:

Nos,

O B S E R V A T I O N E S.

propter eris imperio, idest magnitudine animi amplitudinem provincie, ad quam gubernandam missus es, exæquabis. Deinde mutata sententiâ eò recidebam, ut putarem Propertium *non* parvasurpasse pro *particeps*, at nullâ scriptorum auctoritate firmare poteram opinionem meam: nisi quòd sciebam veteres Iureconsultos eodem pacto *damnas* pro *damnatus* frequenter dixisse, Terentium venò Eunuch. Act. 5. sc. 6. *satiæ* pro *satietas*. At hæc levia & futilia mihi videbantur. Tandem lux oborta est dubitanti, cum enim Virgilio forte fortuna manum admovissem, ad illum versiculum 7. libri Æneidos deveni:

PARS mihi pacis erit dextram tenigisse tyranni.

nam initium faderis. Tunc

animadvertere cœpi locum Propertii simillimum esse; si quidem Augustus Cyzicenis populi Romani sociis, ob gravia in Rempublicam peccata, libertatem ademerat, eoque Tullum cum imperio miserat, ut rectè observavit Boethius. Quamobrem Tullus erat *accepti imperii pars*, idest initium & primus moderator Cyzicensorum, post amissam ab illis libertatem. Cæterum apparet Cyzicenos Romano imperio jam pridem subiectos fuisse, antequàm scilicet Mithridatico bello libertate donati essent, poëta enim ita superius: *Es vetera obliis jura refer sociis.* Cur *vetera jura*, & cur *obliis sociis*? Quia olim in potestate Romanorum, à quâ propter merita soluti fuerant, & in quam postea Cæsar Augustus illos redegerat.

ELEG.

Nos, ut consueamus, nostros agitamur amores, 5
 Atque aliquid duram quærimus in dominam.
 Nec tantum ingenio, quantum servire dolori
 Cogor, & ætatis tempora dura queri.
 Hic mihi cõteritur vitæ modus, hæc mea fama est,
 Hinc cupio nomen carminis ire mei. 10
 Me laudent doctæ solum placuisse puellæ,
 Pontice, & injustas sæpe tulisse minas.
 Me legat assidue post hæc neglectus amator,
 Et prosint illi cognita nostra mala.

Te

OBSERVATIONES.

ELEG. VII. v. 5. *nos, ut consue-*
mus] Ita festivissimus Anacreon:

Σὺ μὴ λέγεις ὅτι θύβης,

Ὁδ' αὖ φρυγῶν αὐτὰς

Ἐγὼ δ' ἐμὰς ἀλώσας.

Thebæa bella cantas,

Phrygumque dicis alter:

Idæas at ipse clades.

v. 7. *servire dolori cogor*] Nec ideo
 scribimus, quod speremus opus
 nostrum valde probatum in lecto-
 ribus, ac potius ut curas amoris
 leniamus. Propertium imitatus
 videtur Franciscus Petrarca cultis-
 simus poetarum Italorum (nel So-
 netto *S'io avessi pensato* p. 2.)

E certo ogni mio studio in quel tem-
p' era

Pur di sfogare il doloroso core

In qualche modo; non d'acquistar
fama.

Pianger cercai; non già del
pianto onore.

Ante utrumque verò Theocritus
 Idyllio 11. sic eleganter:

Οὐδὲν ποτ' ἐρεῖα περὶ καὶ φάρ-
 μακον ἄλλο

Νίκια, ἢ τ' ἐγχεῖται ἐμὸν δοκῆι,
 ἢ δ' ὀνίπασον,

ἢ Ἐπιχρίδες —

Nullum adversus amorem exstat
 aliud remedium,

O Nicia, nec utiliter aliquid inun-
 gi aut inspergi posse videtur,

Præterquam Pierides —

v. 9. *Hic mihi coneritur v. m.*]

Hoc in stadio currimus, hac in pa-
 lastrâ luctamur. Infra Eleg. 11.
 l. 3. *Quæque TERUNT fastus, Ica-*
rioi, tuos: id est, quæ imitantur
 asperum & severum vivendi mo-
 dum, quo usa es, ô Penelope Ica-
 ri filia, marito absente.

v. 14. *profus illi c. n. m.*] Sapien-
 ter Tibull. Eleg. 6. l. 3.

— *felix quicumque dolore*

ad-

Te quoque si certo puer hic concusserit arcu ; 15
 Quod nolim nostros evoluisse Deos :
 Longè castra tibi , longè miser agmina septem
 Flebis in æterno sarda jacere situ :
 Et frustra cupides mollem componere versum ,
 Nec tibi subiciet carmina serus Amor . 20
 Tunc me non humilem mirabere sæpe poetam :
 Tunc ego Romanis præferar ingeniis .
 Nec poterunt juvenes nostro reticere sepulcro :
 Ardoris nostri magne poeta jaces .
 Tu cave nostra tuo contempnas carmina fastu ; 25
 SÆPE venit magno fœnore tardus Amor .

ELE-

O B S E R V A T I O N E S .

Alterius discas posse carere tuo .
 & Demæa Terentianus Adelph.
 Act. 2. sc. 4.

*Inspicere , tamquam in speculum
 in vitas omnium .*

*Jubeo , atque ex aliis sumera exem-
 plum sibi .*

*Hoc facito , hoc fugito , hoc laudi
 est , hoc vitio datur .*

quibus consonat Cicero Philipp. 2
 initio : *Te miror , Antoni , quorum
 facta imitare , ærum exitus non
 perhorrescere .*

v. 18. *sarda*] Id est muta , *κρη-
 νηστίνες* . vel absurda & *κακὸφωνα* .
 Idem El. 3. l. 4. *Omnia SURDA* *Ata-
 cent* . & Eleg. 5. ejusd. lib. *Ipsius ti-
 bi sit SURDA* . *sine arte lyra* .

v. 25. *cave nostra tuo c. c. f.*] Si-
 miliis comminatio Catulli ad Cal-

vumc. 50. *precesque nostras , Ora-
 mus , CAVE despicias .*

v. 26. *magna fœnore*] Menander
 in Thesauro apud Stobæum serm.
 61. poetæ nostro prævit his ver-
 siculis :

Τῆς ὑπὸς ἑσῶς μὲν ἐν ᾧ πᾶσις ἐχέει
 νῆος αὐτοὶ τὰ τα προσκίπειν ποιεῖν .
 οἷδ' εἰς τὸ γῆρας ἀναβολὰς ποιῶμεν
 ἔτοι' ᾠροπατῆυσιν . ἔγραυς ΤΟ-
 ΚΟΥΣ .

*Quibus opes sunt ampliores
 juvenitæ adhuc , amoris indulgere
 jubeas :*

*Qui verò ad senectutem rem disce-
 runt ,*

*Illi insuper solvant longi temporis
 USURAM .*

Hujusmodi senem amore insanien-
 tem graphicè describit lepidissimus

Ti-

ELEGIA VIII.

*Expostulat primò cum Cynibia, prætorẽ quemdam in
Illyriam proficiscẽtẽ secuturã: deinde lætatur,
quòd eam à proposito precibus, & blan-
diis averterit.*

TUNE igitur demens? nec te mea cura moratur?
An tibi sum gelidâ vilior Illyriâ?
Et tibi jam tanti, quicumque est, iste videtur,
Ut sine me vento quolibet ire velis?
Tune audire potes vesani murmura ponti?
Fortis & in durâ nave jacere potes?
Tu pedibus teneris positas sulcare pruinas?
Tu potes insolitas, Cynthia, ferre nives?
Ourinam hibernæ duplicentur tempora brumæ,
Et

OBSERVATIONES.

Tibullus Eleg. 5. l. 1.

*Vidi ego, qui juvenum miseros
lufiffes amores,*

*Post Veneris vinclis subdere colla
senem &c.*

leg: reliqua.

ELEG. VIII. v. 5. *Tune audire po-
tes] Poterit sanè, o Propertii, dum-
modò libidini suæ morem gerat;
etenim feminæ,*

iusta pericli

*Si ratio est, & honesta, timens,
pavidoque gelantur*

Pectore, nec tremulis possunt infi-

stere planis.

*Fortem animum præstant rebus, quas
corpiter audent.*

*Si jubeat coniux, durum est con-
scendere NAVIM;*

*Tunc sentina gravis, tunc summus
vertitur aer:*

*Quæ machum sequitur, stomacho
valet. illa maritum*

*Convomit, hæc inter nautas &
prandet, & errat*

*Per puppim, & duros gaudet tra-
ctare rudentes.*

Juvenal. Sat. 6. v. 96.

v. 8.

Et sit iners tardis navita Vergiliis! 10
 Ne tibi Tyrrhenâ solvatur funis arenâ,
 Neve inimica meas elevet aura preces.
 Et me defixum vacuâ patiatur in orâ
 Crudelem infestâ sæpe vocare manu.
 Atque ego non videam tales subsidere ventos, 15
 Cum tibi provectas auferet unda rates.
 Sed quocumque modo de me, perjura, mereris,
 Sit Galatea tuæ non aliena viæ:
 Ut te felici prævecta Ceraunia remo
 Accipiat placidis Oricos æquoribus. 20
 Nam me non ullæ poterunt corrumpere, de te
 Quin ego, vita, tuo limine acerba querar.
 Nec me deficiet nautas rogitare citatos:
 Dicite, quo portu clausa puella mea est?
 Et dicam: licet Atraciis confidat in oris, 25
 Et licet Eleis, illa futura mea est.

Hic

O B S E R V A T I O N E S.

v. 8. *insolitas nives*] Quas Romæ numquam experta fueris, ubi aër tepidus & mitis.

v. 14. *infesta manu*] Genis inter dolendum laceratis. supra Eleg. 6.

— & *insanis ora notes MANI-
BUS.*

v. 15. *tales subsidere ventos*] Qui nunc mare possident, & navigantibus viam intercludentes, desiderio meo favent. Quid sit in hoc loco *subsidere* Virgil. explicabit *Æneid.*

Cum *VENTI* posuere, omnisque repente *RESEDIT*

Flatus, & in lenso luctantur marmore tonse.

v. 17. *quocumque modo*] Infra Eleg. 19. l. 3.

Qualiscumque mihi tuque puella vale.

v. 21. *corrumpere*] Allicere, atque à fide, quam tibi debeo, avertere. Ovid. Amor. 2. Eleg. 4. *CORRUMPOR utraq.*

v. 29.

Hic erit, hic jurata manet. rumpantur iniqui.

Vicinus: assiduas non tulit illa preces.

Falsa licet cupidus deponat gaudia livor;

Destitit ire novas Cynthia nostra vias. 30

Illi carus ego, & per me carissima Roma

Dicitur: & sine me dulcia regna negat.

Ille vel angusto mecum requiescere lecto,

Et quocumque modo maluit esse mea:

Quam sibi dotata regnum vetus Hippodamiae, 35

Et quas Elis opes ante pararat equis.

Quamvis magna daret, quamvis majora daturus,

Non tamen illa meos fugit avara sinus.

Hanc ego non auro, non Indis flectere conchis,

Sed potui blandi carminis obsequio. 40

Sunt igitur Musæ, neque amanti tardus Apollo:

Queis ego fretus amo. Cynthia rara mea est.

Nunc

OBSERVATIONES.

v. 29. *falsa gaudia*] Vide quæ annotavimus ad Eleg. 3. l. 3. Tibulli. v. 20.

v. 41. *Sunt igitur Musæ*] Tibull.

Eleg. 6. l. 1. *SUNT numina amanti*.

Statius Papinius Soteria pro Rutil.

Gallico: *ESTIS* io *superi*. Anti-

quorum autem ea fuit levitas, &

consultoria pietatis ratio, ut pro

arbitrio numina statuerent, pro

arbitrio tollerent. Si quid ex ani-

mi sententiâ evenisset, id ope Deo-

rum se consecutos existimabant,

ut hic Propertius, & reliqui cita-

ti: si verò novum occurrisset in-

fortunium, vel Deos incusabant

quasi auctores, vel omnino esse

negabant. Exempla dabo utrius-

que insaniæ. Prioris. Virg. Eclog. 5.

Cum complexa sui corpus miserabi-

le nati,

Atque Deos, atque astra vocat cru-

delia mater,

à quo Tibull. Eleg. 4. l. 1.

Crudeles Divi! serpens novus exiis

annos:

Forma non ullam fasa dedere mo-

nam.

Huc

Nunc mihi summa licet contingere fidera plantis

Sive dies, seu nox venerit, illa mea est.

Nec mihi rivalis certos subducet amores. 145

Ista meam norit gloria canitatem.

ELEGIA IX.

Pontica insultat, amore, quem antea contempserat,
deflagranti.

Dicebam tibi venturos, irrisor, amores,

Nec tibi perpetuò libera verba fore.

Ecce jaces, supplexque venis ad jura puellæ,

Et tibi nunc quovis imperat empti modo.

Non.

OBSERVATIONES.

Huc spectant verba, Corn. Taciti lib. 1. Historiarum: Nec enim unquam atrocioribus populis Romani cladibus, magisve justis judiciis approbatum est, non effecit Deis securitatem nostram: esse ultionem. Posterioris. Calvus in Epigrammate:

Marmoreo Licinus annulo jaces, at

Cato parvo,

Pompejus nullo. quis putet ESSE

Deos?

Ovid. Amorum 3. Eleg. 3.

ESSE Deos credamne? fidem jurata fefellit,

Es facies illi, quæ suis ante, manet.

Idem Eleg. 9. ejusd. libri.

Cum rapiant mala fatis bonos

(ignoscite fasso).

Sollicitor, nullo. ESSE putare.

Deos.

Vide Annæum Senecam de Providentiâ, Claudianum lib. 1. in Rufinum.

ELEG. IX. v. 4. *empta*] Ancillam loco dominæ habes. Hujusmodi fatuos Romani per fannam ancillariolam appellabant. Martialis Epig. 58. l. 12.

Ancillaridum sua se vocat uxor, at ipsa

Lefficariola est. estis, *delenda*, pares.

O par conjugum elegans! atque verbere fectis corporibus mirum in modum afflictebat: altera vices marito dependens, amplexus suos in

Non me Chaonia vincant in amore columbæ 5

Dicere, quos juvenes quæque puella domet.

Me dolor, & lacrymæ meritò fecere peritum:

Atque utinam posito dicar amore rudis?

Quid tibi nūc misero prodest grave dicere carmē,

Aut Amphionia moenia flere lyra? 10

Plus in amore valet Mimnermi versus Homero:

Carmina mansuetus lenia quærit Amor.

I quæso, & tristes istos deponere libellos,

Et cane quod quævis nosse puella velit.

Quid si non esset facilis tibi copia? nunc tu 15

Insanus medio flumine quæris aquam.

Nec dum etiam palles, vero nec tangeris igni.

Hæc est venturi prima favilla mali.

Tunc magis Armenias cupies accedere tigres,

Et magis infernæ vincula nosse rotæ: 20

Quàm pueri toties arcum sentire medullis,

Et nihil iratæ posse negare tuæ.

Nullus Amor cuiquam faciles ita præbuit alas,

Ut non alternâ presserit ille manu.

Nec te decipiat, quòd sit satis illa parata; 25

Acriùs illa subit, Pontice, si qua tua est.

Quip-

OBSERVATIONES.

in crucem mittebat, ut cum Pe- l. 10. Metamorph. de Apolline
tronio loquar. quid enim aliud amante:
servi leſticarii, quàm cruciarii — *longaque alis aſſuetudine flam-*
meri? *mas.*

v. 26. *acriùs illa subit* } Ovidius & in Artibus:

Tac

Quippe ubi non liceat vacuos seducere ocellos;
 Nec vigilare alio nomine cedat Amor;
 Qui non ante pater, donec manus attigit ossa.
 Quisquis es, assiduas aufuge blanditias. 30
 Illis & silices, & possunt cedere quercus:
 Ne dum tu possis spiritus iste levis.
 Quare, si pudor est, quamprimùm errata fateri:
 Dicere quo pereas sæpe in amore juvat.

E L E G I A X.

*Gratum se proficetur Gallo, quòd ab eò sacris Cupidinis
 adbibitus fuerit: præcipit deinde, quibus arti-
 bus amorem servet.*

O Jucunda quies, primo cum testis amori
 Affueram vestris conscius in lacrymis!

O B S E R V A T I O N E S.

<i>Fac tibi consuescas: nihil assuetu- dine majus.</i> Profectò exitiale videtur, cum pe- riculis familiariter jocari. V. 29. <i>donec manus attigit ossa</i>] Non est novum à poëtis manum, & dexteram usurpari pro cædis in- strumento. Sufficiat unus Virgi- lius, qui 1. Æneid. — <i>mene Iliaci occumbere campis</i> <i>Non potuisse, tuaque animam hanc</i> <i>effundere dextra?</i> & 2. — <i>& si fata fuissent</i> <i>Ut caderem, meruisse</i> BLADU.	sed cello à re vulgari. V. 32. <i>spiritus iste levis</i>] Talis versiculus Ovidii Amor. 2. El. 15. <i>Es peragam partes annulus ille viri.</i> V. 34. <i>Dicere quo pereas</i>] Vel quòd abscondito vulnere nulla medicina possit adhiberi, & ideò relegendum sit: vel quòd Amor mitius agat cum humilibus, & se victos faten- tibus. Tibull. Eleg. 9. l. 1. <i>Desine dissimulare: Deus crudelius</i> <i>uris,</i> <i>Quos videt invitos succubuisse</i> <i>sibi.</i>

Vide

O noctem meminisse mihi jucunda voluptas
 O quoties votis illa vocanda meis!
 Cum te complexâ morientem, Galle, puellâ;
 Vidimus, & longâ ducere verba morâ;
 Quamvis labentes premeret mihi somnus ocellos;
 Et mediis cælo Luna ruberet equis:
 Non tamen à vestro potui secedere lusu;
 Tantus in alternis vocibus ardor erat. 10
 Sed quoniam non es veritus concedere nobis,
 Accipe commissæ munera lætitiæ.
 Non solum vestros didici reticere dolores:
 Est quiddam in nobis majus, amice, fide.
 Possum ego divisos iterû conjungere amantes, 15
 Et dominæ tardas possum aperire fores,
 Et possum alterius curas sanare recentes,
 Nec levis in verbis est medicina meis.

Cyn-

OBSERVATIONES.

Vide ibi observationes nostras.

ELEG. X. v. 12. *Lætiæ*] Honeſte hoc nomine rem Veneis obnubilit. Scilicet Eleg. 5. l. 2. ubi de laſcivis picturis:

Ab gemat in terris, iſta qui protulit arte

Jurgia ſub tacita condita LÆTITIA.

& infra Eleg. 19.

— inter nos LÆTEMUR amantes.

Eadem ratione nos Itali dicimus:

vivere allegrement, darſi bel tempo.

v. 17. *curas ſanare recentes*] Non item putidas, & ulcerofas. Ovid. de remed. Amoris:

Principiis obſta: ſerò medicina paratur,

Cum mala per longas convalſere moras.

v. 18. *in vombis*] In conſiliis meis. Cæterum anſit aliqua vis in verbis certâ quadam formâ pronuntiatis, diſputat luculenter Cælius

Rhodiginus l. 16. Antiq. Lect. c. 11. v. 20.

Cynthia me docuit semper quæcumque petenda,
 Quæque cavenda forent. nonnihil egit amor. 20
 Tu cave ne tristi cupias pugnare puellæ,
 Neve superba loqui, neve tacere diù:
 Neu, si quid petiit, ingrata fronte negaris,
 Neu tibi pro vano verba benigna cadant.
 Irritata venit, quando contemnitur illa, 25
 Nec meminit iustas ponere læsa minas.
 At quò sis humilis magis, & subjectus amori,
 Hòc magis effecta sæpe fruarè hono.
 Is poterit felix unâ remanere puellâ,
 Qui numquam vacuo pectore liber erit. 30

E L E G I A X I .

Ad Cynthia Bais immorantem, ne peccet.

ECquid te mediis cessantem, Cynthia, Bais,
 Quà jacet Herculeis semita litoribus,
 Et

O B S E R V A T I O N E S .

v. 20. *nonnihil egit amor*] Id est, mederi didici agrotando.

v. 23. *ingrata fronte*] Oreduro, ut loquuntur optimi auctores.

v. 24. *pro vano cadant*] Id est, ne tibi nullius pretii videantur blandi sermones, & vernilis adulatio. Hac ipsâ notione Lucret. l. 5. in cake:

Pellis irem CECIDIT, vestis contempta ferita.

v. 30. *Qui numquam vacuo*] Qui dominæ semper præsto erit, qui eius gratiam omnibus officiis promereri non desinet. Ovid. 2. de Arte:

Te semper videas, tibi semper præbeas aurem:

Exhibeant vultus noxque diesque suos.

O amantes capite minuti, & ad opus damnati!

ELEG.

Et modò Thesproti mirantem subdita regno ,
 Et modò Misenis æquora litoribus ,
 Nostri cura subit memores ah ducere noctes ?
 Ecquis in extremo restat amore locus ?
 An te nescio quis simulatis ignibus hostis
 Sustulit è nostris , Cynthia , carminibus ?
 Atque utinam mage te remis confisa minutis
 Parvula Lucrinâ cymba moretur aquâ : 10
 Aut teneat clausam tenui Teuthracis in undâ
 Alternæ facilis cedere lympa manu :
 Quàm vacet alterius blandos audire susurros
 Molliter in tacito litore compositam :
 Itt solet amoto labi custode puella 15
 Perfida , communes nec meminisse Deos .
 Non quia perspectâ non es mihi cognita famâ ,
 Sed quòd in hac omnis parte timetur amor .
 Ignoscas igitur , si quid tibi triste libelli
 Attulerint nostri : culpa timentis erit . 20
 An mihi sit major caræ custodia matris ,

Aut

OBSERVATIONES.

ELEG. XI. v. 5. *memores ah ducere noctes*] Tempori tribuit , quod est personæ . Ita supra Eleg. 6.

Tum tibi si qua mei veniet non Ith- MEMOR hora .

v. 7. *hostis*] Rivalis , quicum similitates asperimur . Ovid. Amorum 1. Eleg. 9. ubi mihi amantem comparat :

Mittitur infestas alter speculator in hostes :

In rivale oculos alter , ut HOSTE , tenet .

& noster l. 2.

Nulla sunt inimicitia , nisi amoris , acerba .

v. 21. *custodia matris*] Fuit enim apud matrem educatus Propertius ,

Z 2

quod

Aut sine te vitæ cura sit ulla meæ?
 Tu mihi sola domus, tu Cynthia sola parentes,
 Omnia tu nostræ tempora lætitiæ:
 Seu tristis veniam, seu contra lætus amicis: 25
 Quidquid ero, dicam: Cynthia causa fuit.
 Tu modò quamprimum corruptas desere Bajas;
 Multis ista dabunt litora dissidium:
 Litora, quæ fuerant castis inimica puellis.
 Ah pereant Bajæ crimen Amoris aquæ! 30

E L E G I A XII.

Dolet absentiam Cynthia.

Quid mihi desidiæ non cessas fingere crimen,
 Quòd faciat nobis conscia Roma moram?
 Tam multa illa meo divisa est millia lecto,
 Quantum Hypanis Veneto dissidet Eridano.
 Nec mihi consuetos amplexu nutrit amores;
 Cynthia, nec nostrâ dulcis in aure sonat.
 Olim

O B S E R V A T I O N E S.

quod manifestum sit legenti Eleg.
 1. l. 4.

v. 23. *Tu mihi sola domus.*] Hinc
 Ovidius Epistolâ Medæ:

*Deferor (amissis regno, patriaque,
 DOMOQUE)*

*Conjuge, qui nobis omnia SOLUS
 erat.*

ELEG. XII. v. 2. *Quòd faciat nobis*
is.] Quòd licet malis rumoribus

flagrem, tamen infamiæ patiens
 pedem ab urbe non efferam.

v. 3. *illa.] Cynthia mea.* Tibullus
 pariter Eleg. 6. l. 3.

— *ILLAQUE, si qua est,
 Quid valeat læsi sentiat ira Dei.*

v. 6. *dulcis in aure sonat.]* Bibliorum interpretem profanis litteris
 eruditum fuisse, cum ex aliis no-
 vimus, tum ex locorum collatio-
 ne.

Olim gratus eram. non illo tempore cuiquam
 Contigit, ut simili posset amare fide.
 Invidiæ fuimus. num me Deus obruit? an quæ
 Lecta Promethæis dividit herba jugis? 10
 Non sum ego qui fueram. mutat via longa puellas.
 Quantus in exiguo tempore fugit amor!
 Nunc primùm longas solus cognoscere noctes
 Cogor, & ipse meis auribus esse gravis.
 Felix qui potuit præsentì flere puellæ. 15
NONNIHIL aspersis gaudet Amor lacrymis.
 Aut si despectus potuit mutare calores,
 Sunt quoque translato gaudia servitio.
 Mî neque amare aliam, neque ab hac discedere
 fas est;
 Cynthia prima fuit, Cynthia finis erit. 20
 ELE-

OBSERVATIONES.

ne fateri necesse est. Omissis pluribus fidem fecerit locus Cantici Canticorum 2. 14. *SONET* vox tua in *AURIBUS MEIS*: vox enim tua *DULCIS*. Nonne pura puta Propertiana phrasis? Scio quid objiceret valent homines *avusor*, de genere Thracum; at istis non scribo.

v. 10. *dividir*] Subaudi, amantes.

v. 16. *Nonnihil aspersis*] Imò, ut verè Virgilius 10. *Eclogâ*:

Nec LACRYMIS crudelis AMOR,
nec gramina rivis,

Nec cythis saturantur apes, nec
fronde capella.

Sed elegantissimè Franciscus Petrarca, qui nominis immortalitatem debet carminibus vernaculo idiomate conscriptis (vel Son. 73. p. 1.) ex ore Cupidinis:

Forse non avrai sempre il viso a-
sciutto,

Ch'io mi pasco di lagrime, e tu'l sai.

E L E G I A XIII.

Ad Gallum, quod tandem à vulgivagâ Venere ad stabilem amorem se recepiſſet.

TU, quod ſæpe ſoles, noſtro lætabere caſu
 Galle, quod abrepto ſolus amore vacem.
 At non ipſe tuas imitabor, perfide, voces;
 Fallere te numquàm, Galle, puella velit.
 Dum tibi deceptis augetur fama puellis,
 Certus & in nullo quæris amore moram:
 Perditus in quadam tardis pallescere curis
 Incipis, & primo lapſus abire gradu.

Hæc

O B S E R V A T I O N E S.

ELEG. XIII. v. 8. *lapſus abire gradu*] Vulgati libri nullo probò ſenſu *adire*. ſed hæc optima lectio. Sumitur autem à luctatoribus, qui tum *gradu abire* dicebantur, cum vi adverſarii obnitentis compulſi de loco cedebant. Eadem metaphorâ uſus eſt M. Cicero lib. 1. de Officiis: *Fortis verò & conſtantis eſt non perturbari in rebus aſperis, nec tumultuantem de GRADU dejici, ut dicitur.* At Croconiatem Milonem, cum conſtituiſſet, nemo veſtigio educebat, ut ait Plinius l. 7 c. 20. Galluſigitur, qui ſæpiuſculè cum amore compoſitus, ſiſmo genuum robore palmam retulerat, tandem ſeſſis vitibus, è ſtatu de-

pulſus procubuit. Huc pertinet lepidum ſomnium Anacreontis, quod propter ſingularem leporem adſcribere non gravabor:

Εἰδὼν ἔναρ ἰσχυρῆς
 Πτέρυγας φέρει ἐπ' ὤμων,
 Ὃς ἔρας, ἔχων μέλυσδον
 Περί τοῖς καλοῖς ποδίσκοις
 Εἰδιώκας, καὶ κίχαιεν.
 Τί θελδ' ἔναρ τὸ ἐν;
 Δουλέω δ' ὁ γὰρ γε πολλοῖς
 Ἐν ἔρωσι με πλάκιν' ἔχων,
 Διχλοδαυεῖν μὲν ἄλλους,
 Ἐν τῷδε σιωδεθῶμαι.
Videbar in quiete

*Huc curſitare, & illuc:
 Humeros amiſſus aliſ
 Amor, ſed impeditus*

Pluni-

Hæc erit illatum contempti poena doloris:

Multarum miseras exiget una vices: 10

Hæc tibi vulgares istos compescet amores,

Nec nova quærenda semper amicus eris.

Hæc ego non rumore malo, non augure doctus;

Vidi ego: me quæso teste negare potes?

Vidi ego te toto vinctum languescere collo, 15

Et flere injectis, Galle, diu manibus,

Et cupere opratis animam deponere verbis,

Et quæ deindè meus celat, amice, pudor.

Non ego complexus potui diducere vestros.

Tantus erat demens inter utrosque furor. 20

Non sic Æmonio Salmonida mistus Enipeo

Tænarius facili pressit amore Deus:

Nec sic cælestem flagrans amor Herculis Heben

Sensit in Oetæis gaudia prima jugis.

Una dies omnes potuit præcurrere amantes: 25

Nam tibi non tepidas subdidit illa faces.

Nec tibi præteritos passa est succedere fastus,

Nec finet abduci. te tuus ardor ager.

Nec mirum, cum sis Jove digna, & proxima Ledæ,

Et Ledæ partu: gratior una tribus 30

Illa sit Inachiis & blandior Heroinis,

Illa

OBSERVATIONES.

*Plumbo pedes senectos,
Me persequensprehendit.
Sibi somnium quid hoc vult?
Mihi quidem videtur*

*Me plurimos amores
Fugisse jam implicatum:
Hæere in hoc sed amo.*

Illa suis verbis cogat amare Jovem.
 Tu verò quoniam semel es periturus amore,
 Urere: non alio lumine dignus eras.
 Quæ tibi sit felix, quoniam novus incidit error: 35
 Et quodcumque voles, una sit ista tibi.

E L E G I A XIV.

Ad Tullum: amorem divitiis omnibus præstare.

TU licet abjectus Tiberinâ molliter undâ,
 Lesbia Mentoreo vina bibas opere:
 Et modò tam celeres mireris currere lintres,
 Et modò tam tardas funibus ire rates:
 Et nemus omne satas intendat vertice silvas, 5
 Urgetur quantis Caucasus arboribus:
 Non tamen ista meo valeant contendere amorì.
 NESCIT Amor magnis cedere divitiis.
 Nam sive optatam mecum trahit illa quietem,
 Seu facili totum ducit amore diem: 10
 Tunc mihi Pactoli veniunt sub testâ liquores,
 Et

O B S E R V A T I O N E S.

34. non alio lumine dignus] Ti-
 bul. Carm. 6. l. 4.
 -- ulli non ille puellæ
 Servire, aut cuiquam. DIGNIOR
 illa viro.

ELEG XIV. v. 5. Et nemus omne]
 Subaudi, me. Et miraris, ut nemus
 omne silvas intendat. Defectum
 hujus particulæ observare est Eleg.

2. hujus libri:

Aspice quos summissis humus for-
 mosa colores:
 Et veniant edera sponte sua me-
 lius.

sic enim explico: & aspicias velim,
 ut edera per se felicius nascentur.
 Quod Critici non videntes, varia
 importunè commenti sunt.

Et legitur rubris gemma sub æquoribus:
 Tunc mihi cessuros spondent mea gaudia reges,
 Quæ maneant dum me fata perire volent.
 Nam quis divitiis adverso gaudet amore? 15
 Nulla mihi tristi præmia sint Venere.
 Illa potest magnas Heroum infringere vires:
 Illa etiam duris mentibus esse dolor:
 Illa neque Arabium metuit conscendere limen,
 Nec timet ostrino, Tulle, subire toro: 20
 Et miserum toto juvenem versare cubili;
 Quid relevant variis serica textilibus?

Quæ

OBSERVATIONES.

v. 13. *Tunc mihi cessuros*] Hæc felicitum amatorum infania est, ut omnia putent infra fortunam suam. Phædromus Piaurinus Curcul. Act. 1. sc. 3.

Sibi sua habeant REGNA REGES, sibi divitias divites,
Sibi honores, sibi virtutes, sibi pugnas, sibi prælia:

Donum mihi abstineant invidere, sibi quisque habeant, quod suum est.

Et in fine Scenæ:

PLAN. *Facis ut memineris, tene etiam, priusquam hinc abeo, savius.*

PHÆD. *Si quidem tercle mihi REGNUM ætetur, nunquam id potius persequar.*

v. 15. *Nam quis divitiis*] V. Tibul. Eleg. 1. l. 1. v. 61.

v. 18. *duris mensibus*] Seria persequentibus, & fruge Socraticâ im-

butis: Andreas Alciatus Emblemate 198.

Immersus studiis, dicundo & jure peritus,

Et maximus libellio,

Helianiran amat, quantum nec Thracius unquam

Princeps sororis pellicem.

Pallada cur alio superasti iudice Cypri?

Nam sat sub Ida est vincere?

Ut plurimum tamen amor bonarum artium pravi Cupidinis vires retundit. V. Lucianum Dialego Veneris, & Cupidinis, editionis Basilienensis Tomo 1. pag. 205.

v. 22. *te silibus*] Id Propertius ait de morbis animi, quod antea Lucretius dixerat de corporis ægitudine l. 2.

Nec calida citius decedens corpore febris,

Quæ mihi dum placata aderit, non ulla verebor
Regna, nec Alcinoi munera despiciere.

E L E G I A   X V .

Perfidiam Cynthia criminatur :

Sæpe ego multa tuæ levitatis dura timebam,
Hac tamen exceptâ, Cynthia, perfidiâ.

Aspice me quanto rapiat Fortuna periclo;

Tu tamen in nostro lenta timore venis:

Et potes externos manibus componere crines, &

Et longâ faciem quærere desidiâ.

Nec minùs Eois pectus variare lapillis,

Ut formosa novo quæ parat ire viro.

At non sic Ithaci digressu mora Calypso

Desertis olim fleverat æquoribus.

Multos illa dies incomptis mœsta capillis

Se-

O B S E R V A T I O N E S .

febris,

TEXTILIBUS si in picturis, affro-
que rubenti

Jactaris, quàm si plebeja in veste
cubandum est.

ELEG. XV. v. 6. longâ faciem q. d.]
Tempus terere speculum consu-
lendo. Terent. Heautonti. Act. 2.
sc. 2. — *nostri mores mulierum;*

Dum molliuntur, dum comuntur,
annus est —

v. 8. *Ut formosa novo]* Apud ad-

hibita comparatio: quid enim qua-
rebat Cynthia. ornatu novo, nisi
novum amatorem? Contra citat;
Terent. Antipham pudicam vir-
ginem ita describit:

Sine auro sum ornata, ita uti quæ
ornantur sibi,

Nulla mala re esse expolitam mu-
liebri.

v. 11. *incomptis mœsta capillis]*
Doloris præsentissimum signum,
ornamenta & mundities negligere:

præ-

Sederat, injusto multa locuta falso :
 Et quamvis numquam posthac visura, dolebat
 Illa tamen longæ conscia lætitiæ.
 Alphefibœa suos ulta est pro conjugē fratres, 15
 Sanguinis & cari vincula rupit Amor.
 Nec sic Æsonidem rapientibus anxia ventis,
 Hypsipyle vacuo constitit in thalamo.
 Hypsipyle nullos post illos sensit amores,
 Ut semel Æmonio tabuit hospitio. 20
 Conjugis Evadnæ miseros elata per ignes
 Occidit Argivæ fama pudicitia.
 Quarum nulla tuos potuit convertere mōres,
 Tu quoque uti fieres nobilis historia.

De-

OBSERVATIONES

præsertim apud antiquos, quibus
 consuetudo fuit in funeribus pro-
 pinquorum, sordidatos in publi-
 cum prodire. Cato Uticensis apud
 Lucanum l. 2. Pharsaliæ, ex quo
 bella civilia cœperant,

— nec horrificam sancto dimovis
 ab ore

Cæsariem, duroque admisit gaudia
 vultu.

Insonos rigidam in frontem descen-
 dere canos

Passus eras, mœstamque genis in-
 crescere barbam.

& in levioribus affectibus Ovidia-
 na Sappho:

Ecce jacens collo sparsi sine lege CA-
 PILLI,

Nec premis articulos lucida gem-
 ma meos.

Veste tegor vili: nullum est in cri-
 nibus aurum:

Non Arabo noster rore CAPIL-
 LUS olet.

item Laodamia:

Nec mihi pestendos cura est præbere
 CAPILLOS:

Nec liber aurata corpora vello
 segi.

v. 12. multa locuta falso.] Simile
 illud Virg. 2. Ec.

Montibus & silvis studio jactabat
 inani.

Et nostri Eleg. 18. præsentis libri:
 Et quodcumque mei possunt narrare

dolores,

Cœter

Desine jam revocare tuis perjuria verbis 25

Cynthia, & oblitos parce monere Deos.

Audax ah nimium nostro dolitura periclo,

Si quid fortè tibi durius inciderit.

Multa prius vasto labentur flumina ponto,

Annus & inversas duxerit ante vices: 30

Quàm tua sub nostro mutetur pectore cura,

Sis quodcumque voles, non aliena tamen:

Quamque mihi viles isti videantur ocelli,

Per quos sæpe mihi credita perfidia est.

Hos tu jurabas, si quid mentita fuisses, 35

Ut tibi suppositis exciderent manibus.

Et contra magnum potes hos attollere Solem?

Nec tremis admissæ conscia nequitiae?

Quis te cogebat multos pallere colores,

Et

O B S E R V A T I O N E S.

Cogor ad argutas dicere solus aves. Ejusdem porro insanitæ videtur queri ad rupes, ad nemora, ad mare, ad simulacra, & hujusmodi res inanimas.

v. 30. *vices*] Tibul. Eleg. 4. l. 1.

ANNU agit cæta lucida signa
PICE.

v. 34. *perfidia*] Mendacium.

Ita usurpatur à Catullo c. 63.

Carmine, *PERFIDIE* quod possi
nulla arguet ætas.

v. 37. *contra magnum Solem*]

Quia Sol omnia cernere credebatur, eundemque factorum huma-

norum testem, ac vindicem esse

putabant. Homerus Iliad. γ. ubi

Agamemnon Deos testes invocat:

Ἡελίο· θ' ὅς πᾶσι· ἐφ' ὧν ἔ
παύ· ἐπαύει·

*Sol qui cuncta audis, quique omnia
conspicis unus.*

Æschylus in Prometheus:

καὶ τὸν παρόπῳ κύκλῳ Ἡλίου
καλῶ.

Poco videntem cuncta Solis circum-
lanti.

indè fabulati sunt, ab eo proditum Martis, & Veneris adulterium. v. Ovid. Metamorph. l. 4.

v. 40.

Et fletum invitis ducere luminibus? 40
 Quis ego nunc pereo, similes moniturus amantes:
O nullis tutum credere blanditiis!

ELEGIA XVI.

*Fapnam cujusdam mulieris turpitudinem suam
 conquerentem inducit.*

Quæ fueram magnis olim patefacta triumphis
 Janua Tarpejæ nota pudicitiaë,
 Cujus inaurati celebrarunt limina currus
 Captorum lacrymis humida supplicibus:
 Nunc ego nocturnis pоторum saucia rixis 5
 Pulsata indignis sæpe queror manibus.
 Et mihi non desunt turpes pendere corollæ

Sem-

OBSERVATIONES.

V. 40. *Et fletum invitis*] Lacry-
 marum potentes mulierculæ mo-
 dō illas emittunt, modō revocant,
 ut libuerit. Egregiè Juvenalis Sat.

6. de uxore maritum fallente:

*Aut odit pueros, aut ficta pellice
 plorat*

*Uberibus semper lacrymis, semper-
 que paratis*

*In statione sua, atque expectanti-
 bus illam,*

Quojubeat manare modo —

Vide quæ observamus ad Eleg. 22.

l. 3. v. 26.

v. 42. *O nullis tutum*] Nam, ut ait
 Phædrus fab. 19. l. 1.

Habent insidias hominis BLAN-
DITIÆ mali.

Huiusmodi erant fraudes tyranno-
 rum, de quibus Plinius Junior
 panegy. Trajani: *Omnes, inquit,
 ante te eadem ista dixerunt, nemi-*
ni tamen ante te CREDITUM est.
Erant sub oculis naufragia multo-
rum, quos insidiosa tranquillitate
provectos improvisus turbo perculerat.
Quod enim tam invidum mare, quam
BLANDITIÆ principum illorum,
quibus tanta levitas, tanta fraus, ut
facilius esset iratos, quam propitios
habere?

ELEG.

Semper, & exclusi signa jacere faces.
 Nec possum infamis dominæ defendere noctes
 Nobilis obscœnis tradita carminibus. 10
 Nec tamen illa suæ revocatur parcere famæ,
 Turpior & sacri vivere luxuriâ.
 Has inter gravius cogor desere querelas
 Supplicis à longis tristior excubiis.
 Ille meos numquam patitur requiescere postes, 15
 Argutâ referens carmina blanditiâ.
 Janua vel dominâ penitus crudellior ipsâ,
 Quid mihi tam duris clausa taces foribus?
 Cur numquam referata meos admittis amores,
 Nescia furtivas reddere mora preces? 20
 Nullane finis erit nostro concessa dolori?
 Tristis & in tepido limine somnus erit?
 Me mediæ noctes, me sidera prona jacentem,
 Fri-

O B S E R V A T I O N E S.

ELEG. XVI. v. 10. *nobilis*] Derivatur à *naso*, & in utramque partem accipitur. quamobrem dicimus *nobilem artificem*, *civitatem*, *meretricem*, *latronem*, ut quisque maxime præcellit virtute, vel vitio. M. Tullius l. 2. de officiis. *Testis est Phalaris, cujus est præter ceteros*

NOBILITAS *crudelitas*. Lucilius Satyr. l. 7.

Phryne NOBILIS illa.

Terent. Eunuch. Act. 5. sc. 7.

Tu jam pendebis, qui stultum ada-

lescentulum NOBILITAS

Flagitii —

v. 19. *meos admittis amores*] Me amantem. Harum verò locutionum leges uberrima in Propertio.

v. 21. *nullane finis*] Floratius ad Canidiam Epod. 17.

Quæ FINIS? aut quod me manet stipendium?

v. 25. *Me mediæ noctes*] Infra Eleg. 22. l. 2.

MEDIÆ nequens te frangere NOCTES.

Frigidaque Eo me dolet atra gelu.
 Tu sola humanos numquam miserata labores 25
 Respondes tacitis mutua cardinibus.
 O utinam trajecta cavâ mea vocula rimâ
 Percussas dominæ vertat in auriculas!

Sit

OBSERVATIONES.

V. 24. *me dolet*] Hoc inoptatum, ait
 Scaiger, & supponit *dolet*, at
 pace tanti visi velim dixisse, in-
 peccissima correctio est. Primum
 enim novum non est, *dolet* usur-
 patum ab optimis scriptoribus pro
miserari. Cicero ad Atticum l. 3.
 Epist. 2. *Quam à nostro amico sa-*
ctum est: cuius ego vicem DOLEO.
 plura exempla possem afferre, sed
 in re tam tritâ pudet morari. De-
 inde solent poetæ rebus inanimis
 miserationem tribuere. Quis hoc
 neget? Prodeat in scenam Maro
 Ecl. 10.

*illum etiam luari, illum etiam
 fovere myrica:*

*Pinifer illum etiam sola sub rube
 jacentem*

*Manalus, & gelidi severius saxa
 Lycæi.*

En audis lacrymantes arbore,
 montes, lapides. Ovidius Epistolâ
 Ariadnæ:

Interea ro o clamanti litore, The-
sen,

*Roddebans nomen concava saxa
 æmum:*

*Et quoties ego te, quoties locus ipse
 vocabas*

*Ipso locus miseræ ferre volebas
 opem.*

Tendo ulterius. Cælo tribuitur lu-
 cus ab eodem Ovidio Epist. Heris.

*Me miseram quæso planguntur li-
 tora fluctu,*

Et later obscura condita nube dies!

*Forssitan ad pontum mater sua re-
 veris Elles,*

*Marsaque voratis nata siccat
 aquis.*

Soli, à Tibullo Eleg. 5. l. 2.

*Ipsam etiam Solem deserta lumi-
 ne vidis*

*fungere pallentes nutilus annus
 equos.*

& clarius ab ipso Propertio Eleg.
 3. l. 3.

Solis & atratis luxeris orbis equis!

Quin etiam Divi mortalium tata
 miserrantes inducuntur. Tiberinus

apud Pedonem Albinovanum: Ve-
 nus apud Ovidium de morte Tibuli

li: Hercules apud Virg. l. 10. Æ-
 neid. in cæde Pallantis. Quod si

omnia huc pertinentia collige &
 vellem, paginæ citius medesce-
 rent. At quidsum hæc? inquit.

Ut evincam hanc esse Propertiâ
 mentem: amantem illam, de quo

10-

Sit licet & saxo patientior illa Sicano,
 Sit licet & ferro durior, & chalybe: 30
 Non tamen illa suos poterit compescere ocellos,
 Surget & invitis spiritus in lacrymis.
 Nunc jacet alterius felici nixa lacerto,
 At mea nocturno verba cadunt Zephyro.
 Sed tu sola mei tu maxima causa doloris, 35
 Victa meis numquam janua muneribus.
 Te non ulla meæ læsit petulantia linguæ,
 Quæ solet iratus dicere trita loco:
 Ut me tam longâ raucum patiare querelâ
 Sollicitas trivio pervigilare moras. 40
 At tibi sæpe novo deduxi carmina versu,
 Osculaque impressis nixa dedi gradibus.

An-

O B S E R V A T I O N E S.

loquitur, apud noctem, sidera,
 & ventum ipsum reperisse clemen-
 tiam, adeo ut cuncta doleant mis-
 rias ejus: unam januam immobi-
 lem, duram, obstinatum exper-
 tum esse. nam subdit:

*Tu sola humanas nunquam misera-
 ta labores.*

v. 29. *patientior*] Durior. Tibul.

Eleg. 2 l. 3. *non hæc P A T I E N T I A*
nostro ingenio. id est durities.

v. 38. *dicere trita loco*] Quæ vul-
 go irati dicere solent. Loco, est op-
 portune, tempestive, aptè. Sic Dio-
 nysius Cato in distichis de mori-
 bus l. 2.

Inspiciens esto, cum tempus postulat, sacratis OSCULA liminibus.

ant res;

*Stultitiam simulare LOCO sapien-
 tia summa est.*

Terentius verò Adelph. Act. 2.
 sc. 2.

*Pecuniam in LOCO negligere ma-
 ximum interdum est lacrum.*

Denique Horatius Ode 12. l. 4. ad
 Virgilium:

*Nigrorumque memor, dum licet,
 ignium*

*Misce stultitiam consiliis brevem.
 Dulce est de pere in LOCO.*

v. 42. *Osculaque impressis*] Argu-
 mentum obsequii osculanti. Qua-
 mobrem Tibul. Eleg. 3. l. r. *Et dare*

Ante tuos quoties verti me, perfida, postes,
 Debitaque occultis vota tui manibus?
 Hæc ille, & si quæ miseri novistis amantes, 45
 Et matutinis obstrepit alitibus.
 Sic ego nunc dominæ vitiiis, & semper amantis
 Fletibus, æternâ differor invidiâ.

ELEGIA XVII.

Naufragium à se deprecatur.

ET meritò, quoniam potui fugisse puellam,
 Nunc ego desertas alloquor alcyonas:
 Nec mihi Cassiope solitò visura carinam,
 Omniaque ingrato litore vota cadunt.
 Quin etiam absenti profunt tibi, Cynthia, venti. 5
 Aspice quàm sævas increpat aura minas.
 Nullane placatæ veniet fortuna procellæ?
 Hæccine parva meum funus arena teget?
 Tu

OBSERVATIONES.

v. 44. *occultis vota tui manibus*]
 Morem precantium intelligo, qui
 manus velamine obvolvebant,
 quas idcirco poëta *occultas* appel-
 lat. Virg. 7. *Æneid.* in oratione
 Ilionei:

— ne temne, quod ulero
 Præferimus MANIBUS vitas, &
 verba precantium.

Ovid. de Arte amandi:

Stiliceras laurumque MANU, vit-

tasque ferentem

*Pro nata Chrysin non valuisse
 sua.*

ELEG. XVII. v. 8. *parva meum
 funus arena teget*] Cadavera ejecto-
 rum ad litus, solenni fun. r. desti-
 tuta, arenâ condi solebant à præ-
 ternavigantibus. Architas Taren-
 tinus apud Horat. Ode 28. l. 1.

*At tu nautæ vage ne parce mali-
 gnus ARENÆ*

A a

Oss-

Tu tamen in melius lævas converte querelas,
 Sat tibi sit poenæ nox, & iniqua vada. 10
 An poteris siccis mea fata reponere ocellis?
 Ossaque nulla tuo nostra tenere sinu?
 Ah pereat, quicumque rates, & vela paravit
 Primus, & invito gurgite fecit iter.
 Nonne fuit melius dominæ pervincere mores? 15
 Quamvis dura, tamen rara puella fuit:
 Quàm sic ignotis circumdata htorâ silvis
 Cernere, & ppratos quærere Tyndaridas?
 Illic si qua meum sepelirent fatâ dolorem,
 Ultimus & posito staret amore lapis: 20
 Illa meo caros donasset funere crines,
 Molliter & tenerâ poneret ossa rosâ:

Illa

O B S E R V A T I O N E S.

Ossibus, & capiti inhumato
Particulam dare —

v. 9. *in melius*] Tibul. Eleg. 4. l. 3.

Hæc Deus IN MELIUS crudelia
somnia VERTIT.

v. 11. *mea fata*] Me vitâ fun-
 ctum, corpus meum exanime.

v. 12. *ossaque nulla*] Gracilia, de-
 minuta. Supra Eleg. 5.

Aut cur sem toto corpore NULLUS
ego.

v. 20. *ultimus lapis*] Cippus se-
 pularis.

v. 21. *donasset funere crines*] Hinc
 Phædra illa impudica, & calum-
 niatrix apud Senec. Trag. Hippoly-
 to Act. 5.

Placemus umbras. capitis exuvias
cape,

Laceraque frontis accipe abscissam
comam.

v. 22. *poneret ossa rosa*] Colloca-
 ret in floribus. Juven. Sat. 7.

Dii majorum umbris tenuem, & si-
ne pondere terram,

Spirantesque crocos, & in urna
perpetuum rer.

Nec solum prope tumulum, vel in
 sarcophago sternebantur flores, at
 etiam quâ pompa funeris ducebatur,
 largè spargi soliti fuerunt.
 Auctor Plinius l. 21. c. 3. ubi de Sci-
 pione: *Nec erat in bonis funeris*
impensa. Asservgo contulis populis,
ac

Illa meum extremo clamasset pulvere nomen,
 Ut mihi non alio pondere terra foret.
 At vos æquoreæ formosa Doride natæ 25
 Candida felici solvite vela choro.
 Si quando vestras labens Amor attigit undas,
 Mansuetis socio parcite litoribus.

ELEGIA XVIII.

Nemoribus, & saxis dolores suos manifestat.

Hæc centè deserta loca, & taciturna querenti,
 Et vacuum Zephyri possidet aura nemus.
 Hic licet occulos proferre impunè dolores,
 Si

OBSERVATIONES.

ac funus elocavit, quaque præfer-
batur, flores è prospectu omni spar-
sis. Causam verò satis idoneam
huius elegantis consuetudinis ex
ipso Plinio videor subodorari, qui
proœmio ejusdem libri sic ait:
Floræ odoresque in diem gignit (na-
tura) magna, ut palam est, admo-
nitione hominis, quæ spectatissime
florēt, celerrimè marcescere. Job
in sacris c. 14. humanam vitam
comparat flori: Qui quasi flos egre-
ditur, & contrahitur.

V. 23. *clamasset pulvere nomen*]
 Supremum VALE dixisset. Hinc
 funera conclamata. Exempla ob-
 via.

ELEG. XVIII. v. 2. *Zephyri possi-*

det aura nemus] Pari verbo usus est
 Ovidius l. 1. Metamorph. ubi va-
 rias ventorum regiones describit:
Hic quoque non passim mundi fabri-
catur HABENDUM

Aura permisit; vix nunc obsistitur
illis.

Cum sua quisque regens diverso
flamina tractis,

Quin laniens mundum tanta est
discordia fratrum.

Eurus ad Auroram &c.

Sed pressius Propertii vestigiis infi-
 nit vulgatus Bibliorum interpretes
 Jobi modò citati c. 3. v. 6. *Non tem-*
illam tenebrosus turba POSSI-
DEAT.

v. 3. *impunè*] Etenim si hoc fieret

Si modò sola queant saxa tenere fidem:
 Unde tuos primùm repetā, mea Cynthia, fastus?
 Quod mihi das flendi, Cynthia, principium?
 Qui modò felices inter numerabar amantes,
 Nunc in amore tuo cogor habere notam.
 Quid tantum merui, quæ te mihi carmina mutant?
 An nova tristitiæ causa puella tuæ?
 Sic mihi te referas levis, ut non altera nostro
 Limine formosos intulit ulla pedes.
 Quamvis multa tibi dolor hic meus aspera debet,
 Non ita sæva tamen venerit ira mea:
 Ut tibi sim meritò semper furor, & tua flendo
 Lumina dejectis turpia sint lacrymis.

An

O B S E R V A T I O N E S.

præfente Cynthia, omnino periculofum foret. Infra Eleg. 13. l. 2.
Affidua multis odium peperere querela.

v. 5. *Unde tuos primùm*] Dido apud Virgiliū l. 4. *Quæ quibus antereferam?* Uberius autem Papinius hanc dubitationem adhibet, sed in re diffimili, Silv. l. 2. carm. 1.

Jamdudum dignas aditus, laudumque tuarum,

O meritò dilectæ puer, primordia querens,

Distrahor. hinc anni stantes in limine vite,

Hinc me forma rapit, rapit inde mediæ præcox &c.

Cui Lucanus, vel quisquis est auctor, prævit Panegyrico ad Cal-

purn. Pisonem:

UNDE prius capiti surgas mihi carminis ordo,

Quosque canam titulos dubius feror. hinc tua, Piso,

Nobilitas, veterisque cicant sublimia Calpi

Nomina Romanas inter fulgentia gentes:

Hinc tua me virtus rapit, &c.

v. 9. *quæ te mihi carmina mutant?*]

Num in te Jambos vibravi, quibus meritò irata sis? v. Catull. carm. 36. Horat. Ode 16 l. 1.

v. 13. *debet*] Citatus Horatius Odq 14. l. 1.

— *Tu, nisi venis*

DEBES Indibrium, cave.

An quia parva damus mutato signa calore?
 Et non ulla meo clamat in ore fides?
 Vos eritis testes, si quos habet arbor amores,
 Fagus, & Arcadio pinus amata Deo. 20
 Ah quoties teneras resonant mea verba sub
 umbras,
 Scribitur & vestris Cynthia corticibus!
 An tua quòd peperit nobis injuria curas,
 Quæ solùm tacitis cognita sunt foribus?
 Omnia consuevi timidus perferre superbae 25
 Jussa, neque arguto facta dolore queri.
 Pro quo, Dii, vivi fontes, & frigida rupes,
 Et datur inculto tramite dura quies.
 Et quodcumque meæ possunt narrare querelæ
 Cogor ad argutas dicere solus aves. 30
 Sed qualiscūque es, resonant mihi Cynthia silvæ,
 Nec deserta tuo nomine saxa vacant.

ELEGIA XIX.

Etiā morte obitā se Cynthia amaturum.

Non ego nunc tristes vereor, mea Cynthia,
 manes,

Nec

OBSERVATIONES.

v. 22. *teneras sub umbras*] Um- di? & idcirco conscientia criminis
 bris tribuit, quod est foliorum. | territa, verens ad me accedere!
 23. *Aut tua quid peperit etc.*] Pu- | at ego vix mecum, quas acciperem
 detne te mihi causam fuisse doien- | injurias.

A 2 3

ELEG.

Nec moror extremo debita fata rogo:
 Sed ne fortè tuo careat mihi funus amore.
 Hic timor est ipsis durior exequiis.
 Non adeò leviter nostris puer habet ocellis,
 Ut meus oblitò pulvis amorè vacet.
 Illic Phylacides jucundæ conjugis heros
 Non potuit cæcis immemor esse locis:
 Sed cupidus falsis attingere gaudia palmis,
 Thessalis antiquam venerat umbra domum;
 Illic quidquid ero, semper tua dicar imago:
TRAFICIT & fati litora magnus amor.
 Illic formosæ veniant chorus heroinæ,
 Quas dedit Argivis Dardania præda viris,
 Quarum nulla tuâ fuerit mihi, Cynthia, formâ;
 Gratiors, & tellus hoc ita justa sinat:
 Quamvis te longæ remorentur fati senectæ,
 Cara tamen lacrymis ossa futura meis:

Q12

O B S E R V A T I O N E S.

ELEG. XIX. v. 11. *tua dicar imago*] Umbra tibi fidelis.

v. 16. *tellus iusta*] Reddit enim accepta cum sœnore. Virg. 2. Georgic.

Emendat humo facilem victum] *STISSIMA TELLUS.*

Est autem perpetuum epitheton.

v. 18. *Cara tamen lacrymis ossa*] *f. m.*] Hæc est, nisi fallor, poetæ sententia: Quamvis, ô Cynthia, fatorum imperio ad ultimam senectutem

sis perventura, quæ ætate nullo antiquæ pulchritudinis vestigium exstabit, sed arida ossa vitæ tenui regentur cunctis: ego tamen apud inferos desiderium tuum ægrè patiens, osculis & lacrymis te longo post tempore advenientem accipiam. Adde, quod imagines mortuorum ossa fingebantur. Ovidius in Ibin:

Insequar, & vultus OSSEA FORMAM

Et

Quæ tu viva meâ possis sentire favillâ.

Tum mihi non ullo mors sit amara loco. 20

Quàm vereor, ne te contempto, Cynthia, busto

Abstrahat à nostro pulvere iniquus Amor,
Cogat & invitam lacrymas ficcare cadentes!

Flectitur assiduus certa puella minis.

Quarè dum licet, inter nos lætemur amantes. 25

NON satis est ullo tempore longus amor.

ELEGIA XX.

*Gallum admonet exemplo Hylæ, ut formosum puerum
sibi dilectum causè custodiat.*

HOc pro continuate, Galle, monemus amore :
Id tibi ne vacuo defluat ex animo.

Sæpe imprudenti fortuna occurrit amanti ;

Crudelis Minyis dixerit Ascanius.

EST

OBSERVATIONES.

Et facit locus elegans Petronii Satyræ. Romanis ergo, & accuratissimas nobis lautitias mirantibus, larvæ argenteam astutis serpens, & aptam, ut articuli ejus vertebraeque locata in omnem partem flecterentur. Hanc cum super mensam semel iterumque abjecisset, & catenatio mobilis aliquot figuras exprimeret, Trimalchio adjecit :

*Hæu heu nos miseros, quàm totus
homo uncio nil est !*

Sic erimus cuncti, postquam nos au-

feret Orcus.

V. 19. *Quæ tu viva mea p. i. f.]* *tò viva* casus est rectus numeri singularis, & ad Cynthia pertinet, non ad ossa. Id vult Propertius : Utinam, ô Cynthia mihi superstes futura, pari pietate funus meum prosequare ! Utinam talia de me sentias, qualia ego de te !

ELEG. XX. v. 4. *Crudelis Minyis dix. Asc.]* Mirum sanè, quantum hic versus torserit ingenia eruditum. Vulgati codices habebant

Aa 4.

dux.

Est tibi non infra speciem, non nomine dispar, 5
 Thiodamanteo proximus ardor Hylæ.
 Hunc tu, sive leges umbrosæ flumina silvæ,
 Sive Aniena tuos tinxerit unda pedes:
 Sive Giganteâ spatiabere litoris orâ,
 Sive ubicumque vago fluminis hospitio: 10
 Nympharum cupidâ semper defende rapinâ;
 Non.

O B S E R V A T I O N E S.

dixeris; quod mendum Chironiâ manu feliciter sustulit Josephus Scaliger, & reposuit *dixeris*, idest testis fuenit. Porro non dissimiliratione Tibullus Eleg. 6. l. 3. ita cecinit:

Fulserit hic niveis Delus alitibus profulgeat. Idem verò poëta regiones & maris testes producit stipendiorum, quæ sub Messalæ imperio miles fecisset, Eleg. 8. l. 1.

Non sine me est tibi partus. honos:

Tarbella Pyrene

Testis, & Oceani litona Sansonici.

Et Catullus pariter phasellum laudaturus, utitur testimonio montium & urbium carm. 4.

Anastri Pontica, & Cythore buxifer,

Tibi hac fuisse & esse cognitissima sit phasellus —

Rutgersius variarum Lectionum l. 3. c. 8. conjungit *to crudelis* cum præcedenti versiculo, idque epitheton *fortune* adjungit: rectè, an minus, non disputo. Ego tamen

Ascanio flumini attribuo, qui *crudelis* vocari potuit ob raptum apud se Hylam Herculis delicias. Juvat poëta ipse, qui postea *indomicum* appellat. Legendus Valerius Flaccus l. 3. ubi dolentes Argonautas hoc infortunio describit.

v. 6. *ardor*. Puer delicatus, *et audina*. Obscenos istos magni Herculis amores exagitat Prudentius lib. 1. contra Symmachum v. 116.

HERCULEUS mollis pueri famosus amore

ARDOR, & in transiris jactata efferbuit **ARGO**...

Nec maris erubuit Nemea sub polle fovere.

Concubitus, & HYLAN pereuntem querere calebs.

v. 7. *Hunc tu*] Malim *Hunc tu cum* Lipsio, & quarto ab hinc versu: *Nympharum cupidas semper defende rapinas.*

Ut illud notissimum: *Solstitium pecori defendite.*

Non minor Ausoniis est amor ah Dryasin.
 Ne tibi sit duros montes, & frigida saxa,
 Galle, neque expertos semper adire lacus:
 Quæ miser ignotis error perpessus in oris 15
 Herculis indomito fleverat Ascanio.
 Namque ferunt olim Pagasæ navalibus Argo
 Egressam longè Phasidos isse viam,
 Et jam præteritis labentem Athamantidos undis,
 Myforum scopulis applicuisse ratem. 20
 Hic manus heroum placidis ut constitit oris,
 Mollia compositâ litora fronde regit.
 At comes invicti juvenis processerat ultra
 Raram sepositi quærere fontis aquam.
 Hunc duo sectati fratres Aquilonia proles, 25
 Hunc super & Zethes, hunc super & Calais
 Oscu-

OBSERVATIONES.

v. 12. *Non minor &c.*] Subaudi, quàm fuerit in Bithynicis Nymphis, à quibus alter Hylas raptus est.

v. 16. *fleverat Ascanio*] Ita supra Eleg. 12.

Felix qui potuit præsentis FLERE puellæ.

v. 17. *Namque ferunt*] Rem ab ovo exorditur.

v. 19. *labentem*] Ennius Annal. LABITUR unctâ carina.

v. 29. *Ille sub extrema*] Malè Pafseratius intelligit de fratribus alatis, quod omnino pertinet ad pue-

rum ipsum. Lubenter enim manus darem, si Pentametro versu, qui statim sequitur, legeretur:

Hic volucres ramo submovet infidiar.

at cum legatur *Et*, non est locus disjunctioni. Sic igitur explico: Dum Hylas Boreadum lasciviâ in altum attollitur, osculum detrectare cupiens, caput addit inter alam & cubitum attollentis: tum etiam frondeo ramo oculos & labra procacis impedit, ne propositum perficere queat.

Oscula suspensis instabant carpere palmis,

Oscula & alternâ ferre supina fugâ.

Ille sub extremâ pendens secluditur alâ,

Et volucres ramo submovet insidias. 30

Jam Pandioniae cesset genus Orithyiae:

Ah dolor! ibat Hylas, ibat Hamadryasin.

Hic erat Arganti $\pi\eta\gamma\eta$ sub vertice montis

Grata domus Nymphis humida Thyniasin.

Quam supra nullæ pendebant debita curæ 35

Roscida desertis, poma sub arboribus:

Et circumrigo, surgebant lilia prato.

Candida purpureis mista papaveribus;

Quæ modò decerpens, tenero pueriliter ungui

Proposito florem prætulit officio: 40

Et modò formosis incumbens nescius undis.

Errorem blandis tardat imaginibus.

Tandem haurire parat demissis flumina palmis,

Innixus dextro plena trahens humere.

Cujus

O B S E R V A T I O N E S.

V. 41. *incumbens, nescius undis*] Puerili simplicitate admiratus in fonte imaginem suam. Virgilius 2. *Aeneid.* ludicrum puerorum describens:

stupet INSCIATA turba,

Impubesque manus, mirata volubile buxi.

Hæc nos reficendi animi, & styli exercendi gratiâ ita secuti sumus in Bucolico quodam poematio:

Tum canerem liquidi pendentem à margine fontis

Narcissum, gelida cum se miser arsit in unda:

Ut frustra incumbens labiis, & brachia tendens,

Perderet amplexum, & vana daret oscula formæ.

Ah, ne te similis capiat, Rhododmille, cupido,

I procul à ripis. FORMOSOS fascinat annis. v. 47-

Cujus ut accensæ Dyades candore puellæ 45
 Miratæ solitos destituere choros,
 Prolapsum leviter facili traxere liquore.

Tum sonitum raptò corpore fecit Hylas.
 Cui procul Alcides iterat responsa, sed illi
 Nomen ab extremis fontibus aura refert. 50
 His, ô Galle, tuos monitis servabis amores,
 Formosum Nymphis credere tutus Hylam.

ELEGIA XXI.

*Galli bello Perusino interfecti ad viatorem
 Prosopopæja.*

TU, qui consortem properas evadere casum,
 Miles ab Etruscis saucius aggeribus,
 Quid nostro gemitu turgentia lumina torques?
 Pars ego sum vestræ proxima militiæ.
 Sic te servato possint gaudere parentes,

Hæc

OBSERVATIONES.

v. 47. *Prolapsum leviter.*] Valer. Flaccus eleganter lib. 6 citato:

— *nil umbra, comæque,
 Turbavitque sonus surgentis ad oscula Nymphæ:*

Illæ avidas injectæ manus, heu se-
ra cientes

Auxilia, & magni referentem no-
men amici

DETRAHIT: adjunctæ prono nam
 pondere vires.

v. 52. *credere tutus.*] Parùm sollicitus, nil veritus committere.

ELEG. XXI. v. 5. *Sic te servato.*] Magna est parentum in liberos caritas, & idcirco veteres, cui bene vellent, incolumes & superstites filios maxime optabant. Ovidius Epist. Pænelops:

*Tres sumus imbelles numero: sine
 viribus uxor,
 Laertesque senex, Telemachusque
 puer.*

Hæc soror Acca tuis sentiat è lacrymis,
 Gallum per medios ereptum Cæsaris enses,
 Effugere ignotas non potuisse manus:
 Et quæcumque super dispersa invenerit ossa
 Montibus Etruscis, hæc sciat esse mea. 10

ELE-

O B S E R V A T I O N E S.

puer.

*Ille per insidias penè est mihi nuper
 adeptus,*

*Dum parat invitis omnibus ire
 Pylon.*

*Dii precor hoc jubeant, ut cuncti-
 bus ordine fatis,*

*Ille meos oculos comprimat, ille
 tuos.*

V. 9. *Et quæcumque super*] Hæc omnia inculcat Gallus commilitoni, ne intumulatus jaceat, cogaturque centum annos errare, antequam cymbâ Charontis ad ulteriorem Erebi ripam transvehatur, quod vel pueri norunt ex 6. Æneid. Virgilii. Quamobrem Hector precatur Achillem victorem Iliad. χ.

Συμε δ' οἱ ἀδ' ἐμοὶ δόρυ βαι πάλιν
 ὄφρα πυρὸς με

Τρώες, & Τρώων ἄλοχοι λελάχ-
 ωσι θανάτῳ.

*Corpus meum reddas domum feren-
 dum, ut igne me*

*Trojani, & Trojanorum uxores
 dignentur mortuum.*

quem Homeri locum attingit Virgilius Æneid. 42.

*Es me, seu corpus spoliatum lumi-
 ne maris,*

Redde meis —

Præcipuè verò cupiebant in patriâ sepeliri, quod votum frequentissimum fuit Ovidio exulanti. Illum videbis.

ELEG.

ELEGIA XXII

Ad Tullum de patriâ suâ.

Qualis, & unde genus, qui sunt mihi, Tul-
 le, parentes,
 Quæris pro nostrâ semper amicitîâ.
 Si Perusina tibi patriæ sunt notâ sepultæ,
 Italix duris funera temporibus,
 Cum Romana suos egit discordia cives: 5
 (Sit mihi præcipue pulvis Etrusca dolor:
 Tu projecta mei perpeffa es membra propinqui,
 Tu nullo miseri contegis ossa solo.)
 Proxima supposito contingens Umbria campo
 Me genuit terris fertilis uberibus. 10

SEX.

OBSERVATIONES.

ELEG. XXII. v. 6. *Sis mihi præ-* ad rem nostram carm. 67. *Quæ*
cipue p. E. d.] Parenthesis inserta *ut te, nostro lesum miserabile fratri*
 ad significandum vehementem &c. quam videtur Propertius in
 animi mœrorem. Talis illa Catul- animo habuisse, cum hæc scri-
 li carm. 64. *Namque mei imper Le-* beret.
thæo gurgite fratris &c. propiusque

ELEG.

SEX. AURELII
 PROPERTII
 ELEGIARUM
 LIBER II.

ELEGIA I.

*Ad Mœcenatem: se Cynthia amoribus irretitum ad
 carmen Heroicum imparem esse.*

QUæritis, unde mihi toties scribantur amores,
 Unde meus, veniat mollis, in ora liber?
 Non hæc Calliope, non hæc mihi cantat Apollo,
 Ingenium nobis ipsa puella facit.
 Sive togis illam fulgentem incedere Cois, 5
 Hoc totum è Coâ veste volumen erit:
 Seu, vidi ad frontem sparsos errare capillos,
 Gaudet laudatis ire superba comis:
 Sive lyræ carmen digitis percussit eburnis,
 Miramur faciles, ut premat arte manus: 10.
 Seu.

Seu cum poscentes somnum declinat ocellos,
Invenio causas mille poeta novas:

Seu nuda erepto mecum luctatur amictu,
Tunc verò longas condimus Iliadas:

Seu quidquid fecit, sive est quodcunque locuta, 15
Maxima de nihilo nascitur historia.

Quòd mihi si tantum, Mœcenas, fata dedissent,
Ut possem heroas ducere in arma manus:

Non ego Titanas canerem, non Ossan Olympo
Impositum, ut cæli Pelion esset iter: 20

Nō veteres Thebas, nec Pergama nomen Homeri,
Xerxis & imperio bina coisse vada:

Regnave prima Remi, aut animos Carthagi-
nis altæ,

Cimbrorumque minas, & benefacta Mari.
Bellaque resque tui memorarem Cæsaris; & tu 25
Cæsare sub magno cura secunda fores.

Nam quoties Mutinā, aut civilia busta Philippos,
Aut canerem Siculæ classica bella fugæ:

Everfosque focos antiquæ gentis Etruscæ,
Et Ptolemææ litora capta Phari: 30

Aut

O B S E R V A T I O N E S.

ELEG. I. v. 24. *Cimbrorumque mi-* gerebatur, *inter esset, non inter in-*
nas] Eò dicit, quia populi truces, *peraret: cum Latinis, Sabinis,*
& nullā præditi humanitate. V. *Samnitibus, Pænis, Pyrrho de im-*
Florum l. 3. c. 3. Pulchrè Cicero l. *perio dimicabatur.*

1. Officiorum: *cum Celsiberis, cum* v. 27. *civilia busta*] Sic supra
CIMERIS bellum, ut cum inimicis, Eleg. ult. l. 1. *Itadi: funera.*

31.

Aut canerem Ægyptum, & Nilum, cum tractus
in urbem

Septem captivis debilis ibat aquis:

Aut regum auratis circumdata colla catenis,

Actiaque in Sacrà currere rostra viâ:

Te mea Musa illis semper contexeret armis, 35

Et sumptâ, & positâ pace fidele caput.

Theseus infernis, superis testatur Achilles,

Hic Ixioniden, ille Menœtiaden.

Sed neque Phlegræos Jovis, Enceladique tumultus

Intonet angusto pectore Callimachus: 40

Nec mea conveniunt duro præcordia versu

Cæsaris in Phrygios condere nomen avos.

NAVITA de ventis, de tauris narrat arator,

Enumerat miles vulnera, pastor oves.

Nos contra angusto versamus prælia lecto. 45

QUA pote quisque, in eâ conserat arte diem.

Olim

O B S E R V A T I O N E S.

V. 31. *Nilum, cum tractus in urbem*] Id est Nili simulacrum. Sculpebantur enim oppida expugnata, & flumina victarum gentium, currum triumphantis præcessura. V. Ovid. 1. de Arte.

V. 32. *debilis ibat aquis*] More poetarum fluvio tribuit, quod nonnisi homini convenire potest. Virg. 8. Æneid. *Euphrates ibat jam mollior undis*. id est superbiam missam fecerat. Horatius Od. 9. l. 2. *Mædonque flumen gentilis addi-*

cum victis, minores volvere rotas.

V. 38. *ille Menœtiaden*] Post hunc versiculum olim est cum suspicor aliqua deesse, non enim absolvitur sententia. Dil gens lector advertat.

V. 46. *Qua pote quisque*] Cicero Tuscul. 1. bene Græcorum proverbio dicitur: *QUAM QUISQUE NORIT ARTEM, IN HAC* se exerceat. & Horatius Epist. 14. l. 1. *QUAM* scit, *uterque libens censebo exerceat ARTEM*. vide adagium: *ne sutor ultra*

etc.

Laus in amore mori; laus altera, si datur uno
Posse frui. fruatur ô solus amore meo!
His saltem ut teneam jam finibus: aut, mihi si quis
Venerit alter amor, acrius ut moriar. 50
Si memini, solet illa leves culpae puellas,
Et totam ex Helenâ non probat Iliada.
Seu mihi sint tangenda novercae pocula Phædræ,
Pocula privigno non nocitura suo:
Seu mihi CIRCÆO pereundum est gramine, sive 55
Colchis Jolchiacis urat athena focus:
Una meos quoniam prædata est femina sensus,
Ex hac ducentur funera nostra domo.
Omnes humanos sanat medicina dolores,
SOLUS Amor morbi non amat artificem. 60
Tarda Philoctetæ sanavit crura Machaon,
Phœnicis Chiron lumina Phillyrides: •
Et Deus extinctum Cressis Epidaurius herbis
Restituit patriis Androgeona focus:
Mytus & Æmonia juvenis quâ cuspide vulnus 65
Senserat, hac ipsâ cuspide sensit opem.
Hoc si quis vitium poterit mihi demere, solus
Tantalex poterit tradere poma manu:
Dolia virgineis idem ille repleverit urnis,
Ne tenera assiduâ colla graventur aquâ: 70
Idem

OBSERVATIONES.

crepidam, ne faber ultra malleum. | Ovid. Amor. 1. Eleg. 3. *quæ me nuper*
v. 57. prædata est femina sensus] *PRÆDAT A puella est-*
B b
v. 79.

Idem Caucasæ solvet de rupe Promethei
 Brachia, & à medio pectore pellet avem.
 Non hîc herba valet, non hîc nocturna Cytæis:
 Non Perimedæa gramina cœcta manu.
 Quippe ubi nec causas, nec apertos cernimus
 ictus, 75

Unde tamen veniant tot mala, cæca via est.
 Non eget hic medicis, non lectis mollibus æger;
 Huic nullum cæli tempus, & aura nocet.
 Ambulat, & subitò mirantur funus amici.

Sic est incautum, quidquid habetur amor. 80
 Quandocumque igitur vitam mea fata reposcent,
 Et breve in exiguo marmore nomen ero:
 Mœcenâs nostræ spes invidiosa juventæ,
 Et vitæ, & morti gloria iusta meæ:
 Si te fortè meo ducet via proxima busto, 85
 Effeda cælatis siste Britannia jugis;
 Taliaque illacrymans mutæ jace verba favillæ:
 Huic misero fatum dura puella fuit.

ELE-

O B S E R V A T I O N E S.

v. 79. *mirantur funus*] Subitò
 exanimatum stupent. Hic semel
 monebo Propertii studiosum, plu-
 rima hujus generis apud hunc poë-
 tam reperiri, quæ à me in poste-
 rum prætermittentur.

v. 81. *vitam mea fata reposcent*]
 Ex disciplina sapientium; nam, ut
 ait Lucretius l. 3.

Vitaque mancuspio nulli datur, omni-

bus usu.

quamobrem credita oportet repeti,
 aut citius, aut sepius.

v. 84. *Et vitæ, & morti*] Dum
 enim vivo, te patrono gaudeo:
 postquam fato cessero, dicar tecum
 consuevisse, quod mihi gloriosum
 futurum est. Augustus Imperator
 in quâdam Epistolâ Horatium sic
 increpat: *Iratum me sibi scito, quid*
 non

ELEGIA II.

*Excusat levitatem suam, quod positis amoribus rursus
navet operam, Cynthia mirâ pulchritudine, ra-
risque dotibus id fieri autumans.*

Qui nihilum tibi dicebas jam posse nocere,
Hæstisti: cecidit spiritus ille tuus.

Vix unum potes infelix requiescere mensem,
Et turpis de te jam liber alter erit.

Liber eram, & vacuo meditabar vivere lecto, 5
At me complicitâ pace fefellit Amor.

Quærebam siccâ si posset piscis arenâ,
Nec solitus ponto vivere torvus aper:
Aut ego si possem studiis vigilare severis.

DIFFERTUR, numquam tollitur ullus amor. 10

Ac veluti primò taurus detrectat aratra,

Post venit assueto mollis ad arva iugo:

Sic primo juvenes trepidant in amore feroces,

Dehinc domiti post hæc æqua, & iniqua ferunt.

Turpia perpeffus vates est vincla Melampus, 15
Co-

OBSERVATIONES.

non in plerisque ejusmodi scriptis | prum, & editum eo animo, ne ul-
tecum potissimum loquaris. An ve- | terius pergeret, finemque amato-
reris ne apud posteros infame tibi sit, | riis carminibus faceret: sed postea
quid videaris familiaris nobis esse? | ipsum mutato consilio in eandem
ELEG. II. v. 1. *Qui nihilum*] Ex hoc | arenam descendisse.
fieri potest non infirma conjectura, | v. 7. *Quærebam*] Tentabam
priorem librum à Propertio scri- | *admirata.*

B. b. 2.

v. 27.

Cognitus Iphicli surripuisse boves:
 Quem non lucra, magis Pero formosa coëgit,
 Mox Amithaoniâ nupta futura domo.
 Nec me tam facies, quamvis sit candida, cepit;
 Lilia non dominâ sint magis alba meâ: 20
 Ut Mæotica nix minio si ceteret Ibero,
 Utque rosæ puro lacte natant folia:
 Nec de more comæ per lævia colla fluentes,
 Non oculi geminæ sidera nostra faces:
 Nec si qua Arabio lucet bombyce puella: 25
 (Non sum de nihilo blandus amator ego)
 Quantum quod posito formosè saltat Jaccho,
 Egit ut Evantes dux Ariadna choros:
 Et quantum Æolio cum tentat carmina plectro,
 Par Aganippææ ludere docta lyra: 30
 Et

O B S E R V A T I O N E S.

v. 27. *formosè saltat*] Magnum libidinis incitamentum saltatio, & quo nullum potentius ad castos etiam animos labefactandos. Hinc Horatius:

*Motus doceri gaudet Jonios
 Matura virgo, & fingitur artibus
 Jam nunc, & incestos amores
 De tenero meditatur ungui.*

& Juvenalis Sat. 6.

*Chironomon Ledam mali SAL-
 TANTE Bathylo*

*Thyscia vesica non imperas, Appu-
 la gannis*

Sicut in amplexu----

Ovidius quoque, licet magister nequitiarum, idem confiteri non dubitavit de remed. Amoris:

*Enervant animos cithara, cantus-
 que, lyraque,
 Et vox, & numeris brachia mo-
 ta suis..*

*Illic assidue ficti SALTANTUR
 amantes:*

*Quid caveas actor, quid jures,
 arte docet.*

Carmen liberum: *Cymbala cum cro-
 talis, pruriginis arma.* quod au-
 tem horum instrumentorum pul-
 su saltarent meretrices, testis est

Ve-

Et sua cum antiquæ committit scripta Corinnæ,
 Carminaque æquævis non putat esse suis.
 Num tibi nascenti primis, mea vita, diebus
 Aridus argutum sternuit omen Amor?
 Hæc tibi contulerunt cælestia munera Divi, 35
 Hæc tibi ne matrem fortè dedisse putes.
 Non non humani sunt partus talia dona,
 Ista decem menses non peperere bona.
 Gloria Romanis una es tu nata puellis,
 Romana accumbes prima puella Jovi, 40
 Nec

OBSERVATIONES.

vetus poëta:

*Copa Syrisca caput Graia redimissam
 mitella,
 Crispum sub crotalo docta movere
 latus.*

Igitur non immeritò Romanis turpe habitum saltare, ut refert Cornelius Nepos in Epaminondâ. V. Salust. Catilin. Ciceronem pro Murenâ. Græci verò molliores artem saltandi inter liberales numerabant. vide Lucianum Dialogo de hac materiâ. Hæc pluribus profectus sum, ut omnibus notum faciam, me horum poëtarum explicationem non ideo suscepisse, ut juventutem corrumperem, digitumque ad lupanar intenderem, at potius, ut ex eorum flagitiis aliquid bonæ frugis elicerem, quod juvare legentes posset, non perdere. Quis enim, amabè, è religionis veræ cultoribus, choreas probare aufit,

cum Echmici voluptatibus dediti, & quibus anima pro sale fuit, eas maximè damnent, nec dedecoris exportem judicent, qui hoc libidinis irritamine familiariter utatur?

V. 38. *decem menses*] Tempus, quo infans in utero matris moratur, mensium decem computabant veteres. Ab exemplis abstinéo, quia infinita. Consent aliqui hos menses fuisse Lunares, & breviores, quorum tamen sententiam evertit Ovidius l. i. Fastorum: cum enim causas enumeret, quibus permotus Romulus in anno suo decem menses posuit, hanc etiam adducit:

*Quod satis est, utero matris dum
 prodeat infans,*

Hoc anno statuit temporis esse satis.

quis autem dicat menses Romuli fuisse

Nec semper nobiscum humana cubilia vises.

Post Helenam hæc terris forma secunda redit.

Hac ego non mirer si flagret nostra juvenus;

Pulchrius hac fuerat Troja perire tibi.

Olim mirabar, quòd tanti ad Pergama belli 45

Europæ atque Asiæ causa puella fuit.

Nunc Pari tu sapiens, & tu Menelæe fuisti:

Tu, quia poscebas: tu, quia lentus eras.

Digna quidem facies, pro quâ vel obirer Achilles,

Vel Priamus. belli causa probanda fuit. 50

Si quis vult famâ tabulas antequam vetustas,

Hic dominam exemplo ponat in ante meam.

Sive illam Hesperis, sive illam ostendet Eois,

Uret & Eoos, uret & Hesperios.

Cur hæc in terris facies humana moratur? 55

Jupiter, ignoro pristina furta tua.

Fulva coma est, longæque manus, & maxima toro

Corpore; & incedit vel Jove digna soror:

Aut cum Dulichias Pallas spatietur ad aras,

Gor-

O B S E R V A T I O N E S.

fuisse Lunares? Nonnulli ajunt
mares nasci decimo mense, femi-
nas verò nono: sed peperam,
cum ex aliis auctoribus, tum ex
hoc Propertii loco, qui loquitur
de natai amicæ. Huic errori ad-
stipulati sunt Servius ad illud Ma-
ronis:

Matri longa decem tulerunt fastidia

mensis,

& Macrobius in Somn. Scipionis l.
1. c. 6. Sup. rest igitur ut dicamus
hanc scriptorum computationem
intelligi oportere de mense decimo
inchoato.

v. 58. *forse digna soror*] Quam
idcirco expulsâ Junone Jupiter uxo-
rem ducat.

ELEG.

Gorgonis anguiferæ pectus operta comis: 60
 Qualis & Ischomache Lapithæ genus heroinæ,
 Centauris medio grata rapina mero:
 Mercurio & sanctis tertur Boebeidos undis
 Virgineum Brimo composuisse larus.
 Cedite jam Divæ, quas pastor viderat olim 65
 Idæis tunicam ponere verticibus.
 Hinc utinam faciem nolite mutare vetustas,
 Et si Cumæ sæcula vatis aget!

ELEGIA III.

Amoris puellarum incommoda enumerat.

MULTA prius dominæ delicta queraris oportet,
 Sæpe roges aliquid, sæpe repulsus eas:
 Et sæpe immeritos corrumpas dentibus ungues,
 Et crepitum dubio suscitet ira pede:
 Nequidquam perfusa meis unguenta capillis;
 Ibat & expenso planta morata gradu.

Nam

OBSERVATIONES.

ELEG. III. v. 2. *sæpe repulsus*
 eas] Ire quandoque pertinet ad
 factum, ut supra Eleg. 1. *Gaudet*
laniatis IRE superbacomis: quan-
 doque ad contemptum, ut hic
 & l. 1. Eleg. 4. *Inferior duro judice*
supis EAT. Eleg. 9. *Iquofo, & tri-*
stes istos depone libellos. infra: *At-*
dum demissis supplex cervicibus
 IBAM.

v. 6. *exp. planta morata gradu*
 Delicate nimis, & muliebri qua-
 dam segnitie. Hue pertinet admo-
 nitio Tullii l. 1. de Officiis c. 36.
Curandum est autem ne aut tardita-
tibus utamur, in gressu mollioribus,
ut pomparum ferculis similes esse vi-
deamur &c. Pomparum *fercula* di-
 cebantur thesauri, quæ simulacra
 Deorum sustinebant.

B b 4

28.

Nam cui non ego sum fallaci præmia vati?

Quæ mea non decies somnia versat anus?

Hostis si quis erit nobis, amet ipse puellas;

Gaudeat in puero, si quis amicus erit. to
Tranquillo tutâ descendis flumine cymbâ,

Quid tibi tam parvi litoris unda nocet?

Alter sæpe uno mutat præcordia verbo,

Altera vix ipso sanguine mollis erit.

ELE-

O B S E R V A T I O N E S.

¶ 8. *Quæ mea non decies*] Inter
divinandi peritos non infimum lo-
cum obtinebant somniorum inter-
pretes. De his Martialis l. 7. Ep. 53.
Semper manè mihi de me mæra SO-

MNIÆ narvas,

Quæ moveant animum, sollici-
tentque meum.

Jam prior ad facem, sed & hæc
vindemia venit,

Exorat noctes dum mihi saga-
tuas.

idest, dum expiat quæ noctu vi-
disti. Hi tamen conjectores nihili
habiti à prudentioribus. Audi
Ennium Telamone:

Non habeo denique nauci Marsum
augurem,

Non vicanos aruspices, non de cir-
co Astrologos,

Non Isiacos conjectores, non inter-
pretes SOMNIUM:

Non enim sunt ii aut scientia, aut
arte divinei:

Sed superstitiosi vates, impuden-

tesque hariolei,

Aut inertes, aut insanes, aut qui-
bus egestas imperat:

Qui sibi semitam non sapiunt, al-
teri monstrant viam.

Quibus divitiis pollicentur, ab iis
drachmam ipsei petunt.

De his divitiis sibi deducant dra-
chmam, reddant cætera.

Habemus tamen in sacris litteris,
Josephum Jacobi filium, non aliâ
ratione, ad summam Ægypti præ-
fecturam pervenisse, quam inter-
pretatione somniorum Pharaonis.
At ille divino spiritu afflabatur:
secus est de istis, quorum famos
magistra est. V. Tibul. Eleg. 4. l. 3.

V. 12. *Quid tibi tam parvi*] Sim-
plicitatem puerilem comparat li-
tori leniter fluentis rivuli. Ac ter
Lactantius Firmianus in hos na-
turæ inimicos, Divin. Instit. l. 6.
c. 23. *Quid enim potest esse sanctum*
iis, qui ætatem imbecillam, &
præsidio indigentem, libidini sue

ELEGIA IV.

Puella infideli minatur ultionem.

HOC verum est, totâ te ferri, Cynthia, Româ,
 Et non ignotâ vivere nequitia?
 Hæc merui sperare? dabis mihi perfida pœnas,
 Et nobis Aquilo, Cynthia, ventus erit.
 Inveniam tamen è multis fallacibus unam, 5
 Quæ fieri nostro carmine nota velit:
 Nec mihi tam duris insultet moribus, & te
 Vellicet. heu serò flebis amata diù.
 Nunc est ira recens, nunc est discedere tempus;
 Si dolor abfuerit, crede, redibit amor. 10
 Non ita Carpathiæ variant Aquilonibus undæ,
 Nec dubio nubes vertitur atra Noto:
 Quàm facilè irati verbo mutantur amantes.
 Dum licet, injusto subtrahe colla iugo.

Nec

OBSERVATIONES.

populandam, fadendamque substra-
verint? Non potest hæc res proma-
gnitudine sceleris enarrari. Nihil
amplius istos appellare possum, quàm
impios & parricidas.

ELEG. IV. v. 1. *Ho: verum est*]
 Seneca Troad. Ch. 2.

VERUM EST, an timidos fabula
decipis?

v. 3. *sperare*] Expectare. Juven.
 Sat. 4. jam quartanam SPERAN-

TIBUS agris. hinc insperatò, præ-
ter expectationem.

v. 5. *Inveniam tamen*] Timorem
 incutit puellæ. ita Virg. 2. Ecloga:

INPENIES alium, si te hic fa-
sidis —

v. 10. *Si dolor abfuerit*] Imò ar-
 ctiore nodo astringetur: si quidem,
 ut est apud Terentium Andriâ:

Anantium iræ AMORIS integrâ-
sio est.

v. 15.

Nec tu non aliquid, sed primâ nocte, dolebis: 15

OMNE in amore malum, si patiare, leve est.

At tu per dominæ Junonis dulcia jura

Parce tuis animis, vita, nocere tibi.

Non solum, taurus ferit uncis cornibus hostem,

Verum etiam, instanti læsa repugnat ovis: 20

Nec tibi perjuro scindam de corpore vestes,

Nec mea præclusas, fregerit ira fores:

Nec tibi connexos, iratus carpere crines,

Nec duris, ausim, lædere pollicibus..

Rusticus hæc aliquis tam turpia prælia quærat, 25

Cujus non ederæ circumiere caput..

Scribam igitur, quod non ûquam tua debeat æras,

Cynthia forma potens, Cynthia verba levis..

Cre-

OBSERVATIONES.

v. 15. *Nec tu non aliquid*] *Lo-* Seneca Epist. 123. *Mecum enim de-*
quitur, secum ipse: certo scio te *hoc ipso loquor, quàm nihil sit gra-*
doliturum, o Properti, cum pri- *ve, quod leviter excipias: quàm*
mum veteres amores deserueris, *indignandum, nihil, ni, ipse indi-*
at dolor iste non ultra noctem pro- *gnando, adstruas.*
tenderetur. Ovid. de remed.

SED, tamen est, artis, strictissima
janua nostræ,

Et labor est unus tempora PRIMA
pati.

v. 16. *Omne in amore malum*] *Horatius Sat. 1. l. 2.*
Nec tantum in amore, sed in quo- *Servius iratus leges minuitur, &*
vis alio rerum genere. Horat. Ode *urnam &*
24. l. 1. *Canidia Albus, quibus est inimica,*
Durum, sed levius fit. PATIEN- *venenum:*
TIA. *Grande malum Turini, si quis se-*
Quidquid corrigere est nefas.. *judice corses..*

Crede mihi, quamvis contemnas murmura famæ,
Hic tibi pallori, Cynthia, versus erit. 30

ELEGIA V.

*Ad Cynbiam: ait se levibus de causis in rupta fidei
suspicionem induci.*

Non ita complebant Ephyreæ Laidos ædes,
Ad cuius jacuit Græcia tota fores:
Turba Menandreæ fuerat nec Thaidos olim
Tanta, in quâ populus lusit Erichronius:
Nec quæ deletas potuit componere Thebas, &
Phryne tam multis facta beata viris.
Quin etiam falsos fingis tibi sæpe propinquos,
Oscula nec desunt qui tibi jure ferant.

Me

OBSERVATIONES.

Us quo quisque valet suspectos ter-
reat, utque
Imperet hoc natura potens, sic col-
lige mecum.
Dente lupus, cornu taurus petis.
Unde, nisi intus
Monstratum? —
v. 30. hic tibi pallori] Legimus
Lycamben Archilochi versibus
Lycambentis ad suspendium ada-
marentis, en quod illi desponsam fi-
liam turpiter negasset, timeatur
igitur poetæ.
ELEG. V. v. 8. Oscula nec desunt
qui tibi jure ferant] Martianus Juris-

consultus l. 1. Digest. tit. 1. Non-
numquam JUS etiam pronecessitati-
ne dicimus, veluti est mihi JUS
cognitionis, vel affinitatis. Et Sve-
tonius ad rem nostram propius in
Claud. oc. 26. Perum illecebris A-
grippinæ Germanici fratris sui filie,
per JUS OSTIUM, & blanditiarum
occasione plectus in amorem, sub-
ornavit proximo Senatu, qui conse-
craret cogendum se ad ducendam eam
uxorem, quasi Republicæ maxime
interesset. Excipiebantur autem
consanguinei osculo. Juven. 6. Sa-
tyrâ:

Pau

Me juvenum facies pictæ, me nomina lædunt,

Me tener in cunis, & sine voce puer. 10

Me lædit, si multa tibi dedit oscula, mater:

Me soror, & cum quâ dormit amica simul.

Omnia me lædent, timidus sum; ignosce timori:

Et miser in tunicâ suspicor esse virum.

Felix Admeti conjux, & lectus Ulyssis, 15

Et quæcumque viri femina limen amat.

Templa Pudicitiaë quid opus statuuisse puellis,

Si cuivis nuptæ quidlibet esse licet?

Quæ manus obscenas depinxit prima tabellas,

Et posuit castâ turpia visa domo: 20

Illa

OBSERVATIONES.

*Pauca adeo Cereris vittas contin-
gere dignæ,*

*Quarum non timeas pater OSCU-
LA —*

Martialis Epig. 105. l. 11.

*Basia me capiunt blandas imitata
columbas,*

*Tu mihi das, avia qualia manè
soles.*

Hinc Biblis Ovidiana, cum fratrem
Caunum depereat:

*Nec peccare putat, quod sæpius
OSCULA jungat,*

*Quod sua fraterno circumdet bra-
chia collo:*

*Mendacique diu pietatis fallitur
umbra.*

V. 14. *in tunica suspicor esse virum]*

Eò usque zelotypiâ provehor, ut
vestes ipsas, quas induis, timeam

ne in se aliquid virile contineant.
Franciscus Petrarca poëta Floren-
tinus Umbri nostri vestigiis insi-
stens ita eccinit vernaculo idioma-
te (nel Son *Amor ch'encende* p. 1.)

*Trem'al più caldo, arde al più
freddo cielo,*

*Sempre pien di desire, e di sospet-
to;*

*Pur come donna in un vestire
schietto*

*Celi un uom viruo, o sotto un ple-
ciol velo.*

Similis infantia Eleg. 23. infra:

*Ipsæ meas solus, quod nil est, æmu-
lor umbras.*

V. 19. *Quæ manus obscenas]* Ma-
gnam vim habent ad pudicitiam
labefactandam apris coloribus pi-
cta flagitia. quod si ad ea confide-
ran-

Illa puellarum ingenuos corruptit ocellos,
 Nequitiaeque suae noluit esse rudes.
 Ah gemat in terris, istâ qui protulit arte.
 Jurgia sub tacitâ condita lætitiâ.
 Non istis olim variabant testâ figuris, 25
 Cum paries nullo crimine pictus erat.
 Sed non immeritò velavit aënea sanum,
 Et mala desertos occupat herba Deos.
 Quos igitur tibi custodes, quæ limina ponam,
 Quæ numquam supra pes inimicus eat? 30
 NAM nihil invita tristis custodia prodest:
 Quam peccare pudet, Cynthia, tuta sat est.

ELE-

OBSERVATIONES

randa oculus jam corruptus accesserit, impudentiæ habenas penitus laxat. Chærea Terentianus Eunuchus Act 3. Sc. 5.

— virgo in conclavi sedet

Suspectans TABULAM quamdam PICTAM: ibi inerat pictura hæc, Jovem

Quo facto Danae misisse ajunt quondam in gremium imbrem aureum.

Egomet quoque id spectata capi, & quia consimile luserat

Jam olim ille lulum, impendio magis animus gaudere mihi: Deum sese in hominem convertisse, & per alienas regulas

Venisse clanculum per impluvium fucum factum mulieri.

At quem Deum? qui templa celi

summa sonitu concussit.

Ego homuncio hoc non facerem? — Suetonius in Tiberio c. 43. Cubicula plurifariam disposita TABELLIS ac signis lascivissimarum PICTURARUM & figurarum adornavit, librisque Elephantidis instruxit: nec in opera edenda exemplar imperata schemæ desset.

V. 24. Jurgia Id est semina iurgiorum, hinc enim adulteria, stupra & supplicia hæc admittentibus proposita.

V. 29. Quos igitur tibi custodes, q. l. p.] Ita Cæsar l. 1. belli Gallici: Diomorigi CUSTODES POSUIT, ut quæ agat, quibuscum loquatur, scire posset:

V. 32. Quam peccare pudet] Ovidius Am. or. 3. Eleg. 4.

86

*Gaudet sublatam legem de maritandis ordinibus, &
se non ducturum uxorem Cynthia pollicetur.*

GAvisa est certè sublatam Cynthia legem,
Quâ quondam edictâ flemus. uterque diù,
Ne nos divideret. quamvis diducere amantes.
Non queat invitos. Jupiter ipse duos.
At magnus Cæsar. sed magnus Cæsar in armis. 5
Devictæ gentes. nil in amore valent.
Nam citiùs paterer caput hoc discedere collo,
Quàm possem nuptæ perdere amore faces,
Aut ego transirem tua limina clausa maritus.
Respicens udis. prodita luminibus. 10
Ah mea tum quales caneret tibi, Cynthia, somnos.
Tibia funestâ. tristior illa tubâ!

Un-

O B S E R V A T I O N E S.

*Si qua metu dempto casta est; ea
denique casta est:*

*Quæ, quia non liceat, non facit,
illa facit.*

* *Ut jam servaris bene corpus, adul-
tera mens est,*

*Nec custodiri, ni velis, illa po-
test.*

ELEG. VI. v. 5. *At magnus Cæsar]*
Objectio est.

v. 8. *perdere amore faces]* Sunt;
qui legant prodere. Ego ramen di-
versam lectionem sequor, & sic ex-

plico: quàm possem inanem sum-
ptum facere iis parandis, quæ pom-
pa nuptialis requirit, puta faci-
bus, coronis, convivio &c. Neve
quis hoc temerè dictum putet,
affero locum Juvenalis 6. Satyrâ:

*Si tibi legitimis pactam, junctam-
que tabellis*

*Non es amatus, ducendi nulla
videtur*

*Causa, nec est quare cenan, &
mustacea PERDAS.*

Labense officio crudis donanda —

Quo-

Unde mihi patriis gnatos præbere triumphis?
 Nullus de nostro sanguine miles erit.
 Quòd si Romanæ comitarent castra puellæ, 15
 Non mihi sat magnus Castoris iret equus.
 Hinc etenim tantum meruit mea gloria nomen,
 Gloria ad hibernos lata Borysthenidas.
 Tu mihi sola places; placeam tibi, Cynthia, solus:
 Hic erit & patrio sanguine pluris amor. 20
 Uxor me numquam, numquam me ducet amica.
 Semper amica mihi, semper & uxor eris.

ELEGIA VII.

*Dolet sibi à rivali amicam ereptam, atque in utrosque,
 propositis antiquorum exemplis, probra ingerit.*

ERipitur nobis jam pridem cara puella;
 Et tu me lacrymas fundere, amice, vetas?
 Nullæ sunt inimiciæ, nisi amoris, acerbæ.
 Ipsum me jugula, lenior hostis ero.

Pos-

OBSERVATIONES.

Quovis pignore contenderim, nihil magis idoneum produci possit ad hæc enucleanda.

v. 13. *Un' e mihi*] Significat se tenui censu esse, veluti diceret: unde mihi patrimonium, quo prolem educem honestè? unde prædia, quæ pertica tristis metata est? V. Eleg. 1. l. 4.

v. 19. *Tu mihi sola places*] Sum-

psit Ovidium 1. de Arte:

*Dum licet, & franis passim potes
 ire solutis,*

Elige, cui dicas: TU MIHI SOLA PLACES.

& Propertius fortasse à Tibullo, qui lib. 4. c. 13.

*TU MIHI SOLA PLACES, nec
 iam te præter in urbe*

Femosa est oculis illa puella meis
 ELEG

Possum ego in alterius positam spectare lacerto? 5
 Nec mea dicerur, quæ modò dicta mea est?
 His olim, ut fama est, vitiis ad prælia ventum est:
 His Trojana vides funera principiis.
 Aspera Centauros eadem dementia jussit
 Frangere in adversum pocula Pirithoum. 10
 Cur exempla petam Grajùm? tu criminis auctor,
 Nutritus duro, Romule, lacte lupæ.
 Tu rapere intactas docuisti impunè Sabinas:
 Per te nunc Romæ quidlibet audet Amor.
 Ille etiam abreptâ desertus conjuge Achilles 15
 Cessare in tectis pertulit arma sua.
 Viderat ille fugâ tractos in litore Achivos,
 Fervere & Hectoreâ Dorica castra face:
 Viderat informem mûltâ Patroclon arenâ
 Porrectum, & sparsas cæde jacere comas, 20

Om-

O B S E R V A T I O N E S.

ELEG. VII. v. 10. *Frangere in ad-*
versum pocula] Quoties rixarentur
 veteres inter cænandum, cyathis
 & ferculis rem gerebant, utpote
 armis ad manum. Hinc Horatius
 ad sodales:

Natis in usum lætitiæ scyphis
Pugnare Thracum est —

Juvenal. 5. Satyrâ de parasito cum
 servis altercante:

Inter vos quoties, libertorumque
ecchoitem

Pugna Saguntina servet commissâ
lagena.

Valerius Flaccus l. 1. Argonauti-
 con hanc ipsam pugnam Centau-
 rorum describens:

— cum signifero cratiere minan-
 tem

Non levior Pholum manus hac
 comescuit auro.

denique Propertius iterum Eleg. 6.
 l. 3.

Cum furibunda mero mensam pro-
pellis, & in me

Projicis irata cymbia plena ma-
nu.

v. 19. *mulca Patroclon arena*] No-
 rat

Omnia formosam propter Briseida passus.

Tantus in erepto sævit amore dolor!

At postquàm serâ captiva est reddita poenâ,

Fortem illum Æmonii Hectora traxit equis.

Inferior multò cum sim, vel Marte, vel armis, 25

Mirum si de me jure triumphat Amor?

Magni sæpe duces, magni, recidere tyranni,

Et Thebæ steterunt, atque Troja fuit.

OMNIA vertuntur, certe vertuntur amores.

Vinceris, aut vincis: hac in amore rota est. 30

Iste quod est, ego sæpe fui, sed forsit in horâ

Hoc ipso ejecto carior alter erit.

Munera quanta dedi, vel qualia carmina feci!

Illa tamen numquam ferrea dixit, amo.

Ergo jam multos nimirum temerarius annos, 35

Improba, qui tulerim teque, tuamque domum.

Equandone tibi liber sum visus? an usque

In nostrum jacies verba superba caput?

Penelope poterat bis denos salva per annos

Vivere, tam multis femina digna procis. 40

Conjugium falsâ poterat differre Minervâ,

Nocturno solvens texta diurna dolo:

Vi-

- O B S E R V A T I O N E S.

rat corporis proceritatem è spatio,
quod occupabat. Virg. de Cyclo-
pe: jacuitque per antrum immensum.
Ovidius de apro Calydonio à Me-
leagro interfecto, 8. Metamorph.

*Immanemque feram MULTA ubi
lure jacentem*

Mirantes spectant —
v. 39. *salva*] Integrâ castita-

te.

Cc

v. 55.

Visura & quamvis numquam speraret Ulysses;
 Illum expectando facta remansit anus.

Nec non exanimem amplectens Briseïs Achillé 45
 Candida vesanâ verberat ora manu.

Et dominum lavit moerens captiva cruentum,
 [Appositum fluvii in Simoënta vadis]

Fœdavitque comas, & tanti corpus Achillis,
 Maximaque in parvâ sustulit ossa manu. 50

Cum tibi nec Peleus aderat, nec cœrula mater,
 Scyria nec viduo Deidamia toro.

Tunc igitur veris gaudebat Græcia natis:
 Tunc etiam felix inter & arma pudor.

At tu non unâ potuisti nocte vacare 55
 Impia: non unum sola manere diem.

Quin etiam multo duxisti pocula luxu,
 Forsitan & de me verba fuere mala.

Hic etiam petitur, qui te prius ipse reliquit.
 Dii faciant isto capta fruare viro. 60

Hæc mihi vota tuam propter suscepta salutem,
 Cum capite hoc Srygiæ jam peterentur aquæ:

Et

O B S E R V A T I O N E S.

v. 55. *vacare*] Fœtari ab impu-
 ris amoribus.

v. 58. *Forsitan & de me*] Ex
 am antium consuetudine, qui om-
 nia timent. Ovidius Epist. Penelopes:
FORSITAN & narres, quàm sit
sibi rustica conjux,
Quæ tantum lanas non sinit esse

rudes.

Idem Epist. Medæ:

*FORSITAN & siulæ dum te ja-
 bare marite*
Quæris, & injussis auribus apta
loqui:

In faciem, moresque meos nova
crimina fingas.

v. 71.

Et lectum stantes circumstaremus amici.

Hic ubi tum (proh Dii) perfida, quisve fuit?
Quid si longinquos retineret miles ad Indos? 65

Aut mea si staret navis in Oceano?

SED vobis facile est verba & componere fraudes:

Hoc unum didicist femina semper opus.

Non sic incerto mutantur flamine Syrtes,

Nec folia hiberno tam tremefacta Noto, 70
Quàm citò femineâ non constat foedus in irâ,

Sive ea causa gravis, sive ea causa levis.

Nunc quoniam ista tibi placuit sententia, cedam.

Tela precor pueri promite acuta magis.

Figite certantes, atque hanc mihi solvite vitam; 75

Sanguis erit vobis maxima palma meus.

Sic igitur primâ moriere ætate, Properti?

Sed morere; interitu gaudeat illa tuo.

Exa-

OBSERVATIONES.

v. 71. *Quàm citò femineâ*] Quàm citò femina irata fidem pactam frangit.

v. 76. *Sanguis erit vobis*] Hoc ironicè intelligendum, ut illud Virgilio 4. *Æneid.*

Egregiam verò laudem, & spolia ampla refertis,

Tuque, puerque tuus —

v. 78. *Sed morere*] Dido apud Virg. citatum:

Dixit, & ex impressa toro, MORIEMUR inulsa?

SED MORIAMUR, ait —

v. 78. *interitu gaudeat illa tuo*] Theocritus eid. 3.

Κεῖσεθ' ἄν' ἔπεισέ, & τοὶ λυκοὶ δ' ἔμ' ἔδοιπν,
Ὡς μάλιστα γλυκύ τ' το πρὸ χροῖα γένοιτο.

Hic nunc exanimis collabor, & esca luporum;

Dulcius hoc omni creda tibi melle fœdum.

Attuli versionem Hugonis Grotii, qui sensum, non verba servavit.

Exagitet nostros manes, sectetur & umbras,
 Insultetque rogis, calcet & ossa mea. 80
 Quid? non Antigones tumulo Bœotius Æmolus
 Corruit ipse suo saucius ense latus?
 Et sua cum miseræ permiscuit ossa puellæ,
 Quâ sine Thebanam noluit ire domum?
 Sed non effugies: mecum moriaris oportet; 85
 Hoc eodem telo stillet uterque cruor,
 Quamvis ista mihi mors est inhonesta futura:
 Mors inhonesta quidem, tu morieretamen.
 Sidera sunt testes, & matutina pruina,
 Et furtim misero janua aperta mihi: 90
 Te nihil in vitâ nobis acceptius umquam.
 Nunc quoque eris, quamvis sis inimica mihi.
 Nec domina ulla meo ponet vestigia lecto.
 Solus ero, quoniam non licet esse ruum.
 Atque utinam, si fortè pios eduximus annos, 95
 Ille vir in medio fiat amore lapis!

ELE-

O B S E R V A T I O N E S.

v. 85. *Sed non effugies*] Virg. in Bucolicis: *Numquam hodie EFFUGIES*.

v. 87. *Quamvis ista mihi*] Apparet Propertium imitari Maronis studiosissimum fuisse, quod planum fit ex hoc Disticho, cuius ideam cognosces in his Virgilianis Æneid. 2.

— namque etsi nullum memorabile nomen

Femineæ in pœna est, nec habet victoriam laudem,

Extinxisse nefas TAMEN, et sumplisse merentis.

Laudabor pœnas —

v. 90. *janua*] Domestica scilicet, clam reclusa, ne mater sentiret.

ELEG.

ELEGIA VIII.

*Ut puellam ingratam ulciscatur, à canendis amoribus
ad Caesaris victorias narrandas divertere statuit.*

NON ob regna magis diris cecidere sub armis
Thebani mediâ non sine matre duces:
Quàm mihi si mediâ liceat pugnare puellâ,
Mortem ego non fugiam morte subire tuâ:
Sed tempus lustrare aliis Heliconâ choréis, 5
Et campum Æmonio jam dare tempus equo.
Jam libet & fortes memorare ad prælia turmas,
Et Romana mei dicere castra ducis.

Quòd

OBSERVATIONES.

ELEG. VIII. v. 1. *Non ob regna*] Si umquam aliâs grâtiâs debuit Josepho Scaligero litteratorum familia, hic verò maximè debet; ingenio enim, & industria suâ potissimî auctoris luxata membra concinnavit, & in sedem reposuit. Quis enim ferret monstrum illud Hexastichi, quod post hanc Elegiam proximè sequebatur? Et sunt adhuc, qui Sole meridiano cæcutire malint, aut inventis frugibus glandes comedere? ipsi viderint, me certè convivam non habebunt.

v. 2. *mediâ non sine matre*] Jocastam intelligit, quæ ab Oedipo filio per errorem compressa Ethoclem & Polynicen pepererat; qui postea mutuis vulneribus concide-

runt. V. Statium 11. Thebaidos. v. 5. *Sed tempus*] Q. d. Sed Titis deliravimus, æquum est aliquandò sapere.

Ibid. *aliis choréis*] Non Jonicis, & mollibus, ut hactenus consuevimus, at virilibus & militaribus. Exemplum sætis illustre dabit Seneca lib. de tranquillitate animi: Et Scipio, inquit, *triumphale illud & militare corpus movit ad nûmeros, non molliter se infringens, ut nunc mos est etiam incesu ipso. ultra muliebrem molliem fluentibus; sed ut illi antiqui viri solebant inter lûsum ac festa tempora virilem in modum tripudiare, non facturi detrimentum etiam si ab hostibus suis spectarentur.*

Quòd si deficient vires, audacia certè

Laus erit. *IN magnis & voluisse sat est.* 10

Ætas prima canat Veneres, extrema tumultus.

Bella canam, quandò scripta puella mea est.

Nunc volo subducto gravior procedere vultu:

Nunc aliam citharam me mea Musa docet.

Surge anima ex humili jã carmine: sumite vires 15

Pierides; magni nunc erit oris opus.

Jam negat Euphrates equites post terga tueri

Parthorum, & Crassos se tenuisse dolet.

India quin, Auguste, tuo dat colla triumpho,

Et domus intactæ re tremit Arabiæ. 20

Et si qua extremis tellus se subtrahit oris,

Sentiet illa tuas postmodò capta manus.

Hæc ego castra sequar vates: tua castra canendo

Magnus ero. servant hunc mihi fata diem.

Ut

OBSERVATIONES.

v. 10. *in magnis & voluisse sat est*] *quimur fugientem*, quia scilicet in-
Epitaphium Phaëtonis apud Ovi- felices Trojani adversis casibus agi-
dium 2. Metamorph. tati numquam cò se perventuros
existimabant.

*Hic situs est Phaëton currus auriga
paterni,*

*Quem si non tenuit, magnis tamen
excidit AUSIS.*

v. 13. *subducto vultu*] Fronte ru-
gosâ & caperatâ.

v. 21. *tellus se subtrahit*] Quia
longinqua, & ignota; uti de am-
plitudine Catullus dixit Carm. 63.

Quæcumque opulenta recessit Regia.
& Æneas apud Virgil. *Italiam se-*

v. 23. *tuæ castra canendo Magnus
ero*] Q. d. Tu ó Cæsar, & milites
tui materiam præbere carminibus
meis; ego ad hoc natus sum, ut pu-
gnantium res gestas celebrem po-
tius, quàm ipse caput periculis ob-
iectem. Sequebantur autem poe-
tæ magnos duces ad prælium. Au-
di Claudianum præfat. l. 3. de lau-
libus Stiliconis:

Ma-

Ut caput in magnis ubi non est tangere signis, 25
 Ponitur hinc imos ante corona pedes:
 Sic nos nunc inopes laudis conscendere carmen,
 Pauperibus sacris vilia thura damus.
 Nondum etiam Ascræos norunt mea carmina fontes,
 Sed modò Permessi flumine lavit Amor. 30
 Scribant de te alii, vel sis ignota, licebit.
 Laudet, qui sterili semina ponit humo.
 Omnia, crede mihi, tecum uno munera lecto
 Auferet extremi funeris atra dies.
 Et tua transibit contemnens ossa viator, 35
 Nec dicet, cinis hic docta puella fuit.

ELE-

OBSERVATIONES.

Major Scipiades, Italus qui solus facietis, & lepore scatet:
ab oris. Tum si CORONAS, fersa, unguen-
In proprium vertis. Pumice bella ta iusseris
caput, Ancillam ferre suam. Veneri aut
Non sine Pieriis exercitis artibus Cupidini,
arma: Tuus servus servus, Venerine eas
Semper eras. vatum maxima cura des, an viro.
daci. V. 31. Scribant de te alii.] Ser-
 & paulò post: monem ad Cynthiam convertit,
Hærebas doctus lateri, castrisque cui oblivionem & contemptum va-
solebas ticinatur.
Omniibus in medias. Ennius ire V. 33. tecum uno munera lecto]
tubas. Funereo, cui defuncti cadaver im-
 V. 25. Ut caput in magnis] Cur, positum cremabatur. Similem sen-
 & à quibus Deorum statuae coro- tentiam continet vetus Inscriptio
 narentur, docet Justus Lipsius l. 3; XXII. apud Reinesium classe xviii.
 Antiqu. Lectionum. Facit locus. Integram adscribam:
 Plauti Aſin. Act. 4. sc. 2. quæ tota

E L E G I A IX.

Vulgatam Cupidinis imaginem laudat, & ad se ipsum accommodat.

QUicumque ille fuit, puerum qui pinxit Amorem,
Nonne putas miras hunc habuisse manus?
Is primum vidit sine sensu vivere amantes,
Et levibus curis magna perire bona.

Id-

O B S E R V A T I O N E S.

D. M.

QVIBUS SIBI VULT QVAERIS TELLVS CONGESTA VIATOR:
OSSIBVS HIC VXOR MISCVIT OSSA MEIS.
NOBILIS EVFRONIA FACILIS FORMOSA PYELLA
DOCTA OPVLENTA PIA CASTA PV dica PROBA.
FORTVNAM MIRARE MEAM: VERVM EXITVS HIC EST
OMNIA MECVM VNO COMPOSVI TVMVLTO.
NUNC ET QVICQVAM VOTIS MELIORIBVS OPTA:
ABSVMIT TECVM SINGVLA SARCOPHAGVS.
HERMODORO PARAGMIO ET EVFRONIAE PARAGMIAE
LIB. CARISSIMIS HERMODORVS
PRAETORIVS NOMENCVLATOR POSVIT.

H. M. H. N. S.

ELEG. IX. v. 1. *puerum*] Quoniam ad pueriles ineptias paulatim adducit sectatores suos. Venuste Horatius Sat. 3. l. 2. v. 258.

Porrigit irato PUERO cum poma, recusat.

Sume caselle: negat. si non des, optat. AMATOR

Exclusus qui distat? agit ubi secum eat, an non,

Quo redituus erat non arcessitus,

& heres

Invisis foribus: Nec nunc, cum me vocet ultro,

Accedam? an potius mediter finire dolores?

Exclusus, revocat. redeam? non si obsecrat. —

v. 4. *Et levibus curis*] Hoc non

obscurè indicare voluerunt antiqui fabulatores Paridis figmento, qui arbiter electus de pulchritudine

crimen

Idem non frustra ventosas addidit alas, 5
 Fecit & humano corde volare Deum:
 Scilicet alternâ quoniam jactamur in undâ,
 Nostraque non ullis permanet aura locis.
 Et meritò hamatis manus est armata sagittis,
 Et pharetra ex humero Gnoſſia utroque ja-
 cet: 10
 Ante ferit quoniam, tuti quàm cernimus hostem,
 Nec

OBSERVATIONES.

riūm Dearum, Veneri leviffima,
 imò & noxia præmia promittenti
 temerè favit: contemptis opibus,
 & ſapientiâ, quæ Juno & Pallas
 pollicitæ fuerant. En tibi verſus
 aureos T. Lucretiū Carſi. l. 4. ubi has
 amatorias nugas elegantiffimè ir-
 ridet:

*Labitur interea res, & vadimonia
 ſunt:*

*Languens officia, atque agrosat fa-
 ma vacillans:*

*Unguenta, & pulchra in pedibus
 Sicyonia ridens:*

*Scilicet & grandes viridicam luce
 ſmaragdi*

*Auro includuntur, teriturque Tha-
 laſſina veſtis*

*Aſſidue, & Veneris ſudorem exer-
 ciſa potas:*

*Et bene parva patrum ſunt anado-
 mata, mitra &c.*

Sic etiam Dido amore capta om-
 nium obliſcitur, quæ aureâ pa-
 raverat ad novæ Carthaginiſ mun-
 nimentum;

*Non capta aſurgunt turres, non
 arma juveniunt*

*Exercet: portus ſue, aut propugna-
 cula bello*

*Tuta parat. pendens opera interru-
 pta, minaque*

*Murorum ingentes, aquaſque ma-
 china celo.*

v. 7. *alternâ quoniam jactamur i.*
 v.] Supra Eleg. 7.

*Omnia vertuntur, certè vertuntur
 amores:*

*Vinceris, aut vincis; hæc in amo-
 re vera eſt.*

Horatius citatus:

*— in amore hæc ſunt mala, bel-
 lum,*

*Pax rurſum. hæc ſi quis tempeſta-
 tis prope ritus*

*Mobilis, & ceca ſiniſtricia ſorte
 labores*

Reddere certa &c.

v. 8. *ex humero*] Ne obvia ſit af-
 fectibus, ut facilius incautos feriat.

v. 11. *Ante ferit*] Inſidiator eſt,
 ex occulto adoritur. Ovid. Amor.

Nec quisquam ex illo vulnere sanus abit .
 In me tela manent, manet & puerilis imago :
 Sed, certè pennas perdidit ille suas.
 Evolat, hei, nostro quoniam de pectore nus-
 quam, 15

Affiduusque meo sanguine bella gerit.
 Quid tibi jucundum siccis habitare medullis ?
 Si pudor est, aliò trajice tela tua.
 Intactos isto satius tentare veneno .

Non ego, sed tenuis vapulat umbra mea . 20
 Quam si perdidideris, quis erit qui talia cantet ?
 Hæc mea Musa levis, gloria magna tua est .
 Quæ caput, & digitos, & lumina nigra puellæ,
 Et canit ut soleant mollior ire pedes.

ELE-

O B S E R V A T I O N E S .

1. Eleg. 2.

Nam puto sentirem, si quo tentarer
AMORE.

An subis, & tacita callidus arte
noces?

V. 19. *tentare*] Ea enim tenta-
 mus, ad quæ rudem animam affe-
 rimus. Virgilius 1. Ecl.

Non insueta graves TENTABUNT
pabula —

V. 20. *vapulat umbra mea*] Im-
 potentis crudelitatis est in mor-
 tum sævire. Hinc illa permissio
 desperantis:

Exagitet nostros, manes, sectetur &
UMBRAS,

Insulsetque rogis, calceet & ossa
mea.

cui concinit Ovidius l. 4. ex Pont. Eleg. ultimâ:

Quid juvas extinctos ferrum demis-
tere in artus?

Non habet in nobis jam nova pla-
ga, locum.

Cæterum locutionem Propertianæ
 similem observo apud Livium l. 5.
 Hist. n. 18. editionis Gronov. *Ne*
jam non eundem, SED UMBRAM
nomenque P. Licinii relictum vide-
tis. vires corporis affectæ, sensus
oculorum atque aurium hebetes, me-
morialabat, vigor animi obtusus.

ELEG.

ELEGIA X.

An Cynthia judicio ait se acquiescere, cui pompam & ordinem sui funeris mandat.

NON tot Achæmeniis armantur Susa sagittis,
 Spicula quot nostro pectore fixit Amor.
 Hic me tam graciles vetuit contemnere Musas,
 Jussit & Ascræum sic habitare nemus,
 Non ut Pieriæ quercus mea verba sequantur, 5
 Aut possim Ismariâ ducere valle feras:
 Sed magis ut nostro stupefiat Cynthia versu:
 Tunc ego sim Inachio notior arte Lino;
 Non ego sum formæ tantum mirator honestæ,
 Nec si qua illustres femina jactat avos. 10

Mc

OBSERVATIONES.

ELEG. X. v. 10. *Nec si qua illustres*] Erant scilicet Romæ, qui tantummodò cum matronis rem habere vellent, feminas verò tenuioris fortunæ despectas haberent: quasi nobilitas acrioris libidini stimulos adderet. Horatius testis locuples hujus dementiae Sat. 2. l. 1.

Sunt qui nolint tetigisse, nisi illas,

Quarum subsuta calos regas insita veste.

Et portentum illud hominis Tiberius, auctore Cornelio Tacito l. 6. Annalium, sceleribus adeò indomitis exarserat, ut more regio pubem

ingenuam stupris pollueret; nec formam tantum & decora corpora, sed in his modestam pueritiam, in aliis *IMAGINES MAJORUM incitamentum cupidinis habebat*. Huic geminus est locus insignis Quintiliani Declamat. 3. pro milite, qui bello Cimbrico Tribunum C. Marri propinquum sibi tuipem vim inferre tentantem interfecerat: *Necque illa libido fuit saltem viriis usitata, quæ ad obscenos peneris impetus formæ cupidine incenditur, sed quidam perditus consumelia amor, ac summa fugitiorem voluptas intemperare honesta: hoc ipsum*, *quod*

pr i-

Me juvat in gremio doctæ legisse puellæ;
 Auribus & puris scripta probasse mea.
 Hæc ubi contigerint, populi confusa valeto
 Fabula; nam dominâ judice tutus ero.
 Quæ si fortè bonas ad pacem verterit aures, 15
 Possum inimicitias tunc ego terre Jovis.
 Quâdocûque igitur nostros mors claudet ocellos,
 Accipe quæ serves funeris acta mei.
 Nec mea tunc longâ spatietur imagine pompa,
 Nec

O B S E R V A T I O N E S.

primus ante signa procurrens, quod veneranos tyro praeceps, quod redit pulvere & cruore concretus, istud istud, quod tam vir est. Vulgaria sunt irritamenta cupidinis forma, atas: singularis res est fortis concubinus.

v. 11. in gremio d. l. p.] Hoc est fortasse, quod Horatius deridet l. 1. Sat. 10.

— *Demetri, seque Tigelli*

Discipularum inter jubeo plorare cathedras.

v. 12. *Auribus puris*] Cum enim Cynthia poetica facultate praeclaret, rectè judicare poterat de carminibus aliorum. *Aures purae* hoc loco usurpantur pro liquido & delectato ingenio.

v. 13. *populi confusa valeto Fabula*] Nihil moror, quid popellus imperitus, & levissima illiteratorum capita de me sentiant; tu mihi Cynthia theatrum & concio solita futura es. *Patria* Horatius cit.

— *Nam satis est equitem mihi plaudere: ut audax Contemptis diis explosa Arbuscula dixit.*

Men' moveat cimex Pantilius? aut crucier, quod

Vellites absentem Demetrius: aut quod ineptus

Fannius Hermogenis ladet conviva Tigelli?

Plotius, & Varius, Mæcenas; Virgiliusque,

Valgius, & PROBET hæc Octavius optimus, atque

Fuscus, & hæc utinam Piscorum laudet uterque.

Hæc pertinent illa vehementissima Ciceronis in Antonium Phi ip. 2. *Non placet M. Antonio Consularis meus: at placuit P. Servilio . . . . placuit Q. Lutatius Catulo . . . . placuit duobus Lucullis, M. Crasso, Q. Hortensio, C. Curioni, M. Lepido &c.*

Nec tuba sit fati vana querela mei: 20
 Nec mihi tunc fulcro sternatur lectus eburno,
 Nec sit in Attalico mors mea nixa toro.
 Desit odoriferis ordo mihi lancibus: adsint
 Plebeji parvæ funeris exsequiæ.
 Sat sit, magna mei sitres sint pompa libelli, 25
 Quos ego Persephonæ maxima dona feram.
 Tu verò nudum pectus lacerata sequare,
 Nec fueris nomen laissa vocare meum.
 Osculaque in gelidis pones suprema labellis,
 Cum dabitur Syrio munere plenus onyx. 30
 Deinde ubi suppositus cinerem me fecerit ardor,
 Accipiat manes parvula testa meos:

Et

OBSERVATIONES.

v. 20. *vana querela*] Cur *vana*?
 An quia poetarum immortale nomen,
 & idcirco eorum funera non lugenda?
 An quia defuncti manes lecto,
 & lamentationibus revocari non possent?
 Favet priori explicationi Epitaphium Ennii poeticae superbiæ plenum:

Nemo me lacrymis decoret, neque funera stent

Fax. cur? volito vivum per ora virum.

& Flaccus ad Mæcenatem Ode 20. l. 2.

Absint inani funere nenia,

Luctusque turpes, & querimonia:

Compesce clamorem, ac sepulchri

Mitte supervadimos honores.

Posteriorem adstruit ipse noster Eleg. 11. l. 4.

Desine Paule meum lacrymis urgere sepulcrum;

Panditur ad nullas janua nigra preces.

Sed altera illa propius veritatem accedit.

v. 21. *fulcro st. lectus eburno*] In quo scilicet potentiorum cadavera collocabantur. Sveronius Tranquillus in Julio c. 84. Intraque **LECTUS EBURNEUS**, auro ac purpura **STRATUS**: & ad caput tropæum cum veste, in qua fuerat occisus.

v. 24. *Plebeji parvæ f. c.*] V. Eleg. 5. l. 4. v. 69.

v. 25. *mea sint pompa libelli*] Con-

suete

Et sit in exiguo laurus superaddita busto,
 Quæ tegat extincti funeris, umbra locum.
 Et duo sint versus: QVI. NVNC JACET. HORRIDA. PVLVIS. 35.
 VNVS. HIC QVONDAM SERVVS. AMORIS. ERAT.
 Nec minùs hæc nostri notescet fama sepulcri,
 Quàm fuerant Phthii busta cruenta viri.
 Tu quoque, siquando venies ad fata, memento
 Hoc iter: ad lapides cana veni memores. 40.
 Interea cave sis nos aspernata sepultos;
 Non nihil ad verum conscia terra sapit.
 Atque utinam primis animam me ponere cunis
 Jussisset quævis de tribus una soror!
 Nam, quò tam dubiæ seruetur spiritus horæ? 45.
 Nestoris, est visus post tria sæcla, cinis.
 Si tam longævæ minuisset fata senectæ
 Gallicus, Iliacis, miles in aggeribus,
 Non ille Antilochi vidisset corpus humari,
 Diceret aut, O mors cur mihi sera venis? 50.
 Tu

O B S E R V A T I O N E S .

sule observationes nostras ad carm.
 1. Catulli v. 6. ubi pluribus hunc
 versum, explico.

v. 35. *horrida pulvis*]. Gelida,
 vel etiam sparsa. Persius 1. Sat.

*Scis comitem HORRIDULUM trisa
 donare, lacerna.*

i. e. algentem. Tibul. Eleg. 10.

l. 1. *venis. HORRIDA facta coma,*

i. e. dissipata.

v. 45. *dubiæ horæ*] Nescimus
 enim quâ manu, vel quâ viâ sit

aditura: ultima illa rerum linea.

Horat. Ode 13. l. 2.

--- *improvisa levi*

Vis rapuit, rapietque gentes.

v. 49. *Non ille Antilochi*] Vide

Juvenal. 10. Sat. ubi de senectutis
 damnis, & incommodis.

Ibid. *humati*] Lege meo pericu-

lo *humari*, quam lectionem præ-

ferunt, aliqui Codices. nisi enim

Lynceos oculos habeas, *humatum*
 cadaver videre non poteris.

Tu tamen amisso nonnumquàm flebis amico ;
 Fas est præteritos semper amare viros.
 Testis, qui niveum quondam percussit Adonim
 Venantem Idalio vertice, durus aper.
 Illis formosum lavisse paludibus, illuc 55
 Diceris effusâ tu Venus isse comâ.
 Sed frustra mutos revocabis, Cynthia, manes ;
 Nam mea quid poterunt ossa minuta loqui ?

ELEGIA XI.

Gaudio gestit, quòd amicâ potitus fuerit.

NON ita Dardanio gavisus Atrida triumpho est,
 Cum caderent magnæ Laomedontis opes :
 Nec sic errore exacto lætatus Ulysses,
 Cum retigit caræ litora Dulichiæ :
 Nec sic Electra, salvum cum aspexit Orestem, 5
 Cujus falsa tenens fleverat ossa soror :
 Nec sic incolumem Minôis Thesea vidit,
 De-

OBSERVATIONES.

v. 52. *Fas est præteritos*] At paucissimis seminarum id placet, quæ sæpe adhuc tepente mortui conjugis favillâ, novas nuptias adornant. Vide quàm falsa fuerit Elissæ Carthaginis regina, si inodò Maronis fabulam admittimus, quæ ita *Æneid.* 4.

Ille meos, primus qui me sibi iunxit, amores

Abstulit, ille habeat secum, servetque sepulcro.

Splendida sane verba, sed nullius ponderis. Lege historiam lepidissimam cujusdam Ephesinæ matronæ apud Petronium Arbitrum. Adietiam, si vacat & lubet, *Septimium Tertullianum* l. 1. ad uxorem, ubi secundas nuptias variis rationibus damnat.

ELEG.

Dædaleum lino cum duce rexit iter:
 Quanta ego præteritâ collegi gaudia nocte.
 Immortalis ero, si altera talis erit. 10
 At dum demissis supplex cervicibus ibam,
 Dicebar sicco vilior esse lacu.
 Nec mihi jam fastus opponere quærit iniquos,
 Nec mihi ploranti lenta sedere potest.
 Atque utinam non tam serò mihi nota fuisset. 15
 Conditio! emeritis nunc medicina datur.
 Ante pedes cæcis lucebat semita nobis:
 SCILICET *insano nemo in amore videt.*

Hoc

O B S E R V A T I O N E S.

ELEG. XI. v. 12. *sicco vilior esse lacu*] Sapit adagium, ut rectè admonuit Scaliger. Jeremias cap. 2. v. 13. *Duo enim mala fecit populus meus: Me dereliquerunt fontem aque vive, & foderunt sibi cisternas, cisternas dissipatas, que continere non valent aquas.* Nisi mavis intelligere vas vinarium amplum, quod veteres *lacum* appellabant. Tibullus Eleg. 3. l. 2.

Tu quoque devotos, Bacche, relinque
LACUS.

Eleg. 5. ejusdem libri:

Dolia dum, magni deficiuntque
LACUS.

Siccum autem fortasse dixerit, quasi exhaustum, vel non imbutum vino. Quemadmodum idem Tibullus Eleg. 6. l. 3.

— *quem vestrum pocula SICCA*

juvant?

v. 14. *lenta sedere potest*] Supinorum hominum est *sedere* in alterius periculo. Inde composita *deses*, *desidia* *desidere*. Suetonius Julio c. 4. *Vastante regiones proximas Mithridate, ne DESIDERE in discrimine sociorum videretur, ab Rhodo, quò pertenderas, transit in Asiam.* Tacitus quoque lib. Annal. 13. describit Neronem moriente Britannico reclinem, & nescio similem, utpote cujus iussu paratum venenum & propinatum esset.

v. 18. *nemo in amore videt*] Ex Andriâ Menandri:

Τὸδ' ἐγὼ σκοπεῖν ἄτακτον ὡς
 ἔοικε ὁπῆς ἀλόγως
 καὶ τοῖς καλῶς ἔχουσιν.

Ceterum Amor tenebras omnibus offundit, etiam illis, qui secundum
 bo-

Hoc sensi prodesse magis. contemnite amantes;

Sic hodiè veniet si qua negavit heri. 20

Pulsabant alii frustra, dominamque vocabant:

Mecum habuit positum lenta puella caput.

Hæc mihi devictis potior victoria Parthis,

Hæc spolia, hæc régès, hæc mihi currus erunt.

Magna ego dona tuâ figâ, Cytheræa, columnâ, 25

Taleque sub nostro munere carmen erit:

HAS. PONO. ANTE. TVAS. TIBI. DIVA. PROPERTIVS. ÆDES.

EXUVIAS. TOTA. NOCTE. RECEPTVS. AMANS.

Nunc ad te, mea lux, veniat mea litore navis

Servata, an mediis fidat onusta vadis, 30

(Quod, si fortè aliquâ nobis mutabere culpâ)

Vestibulum jaceam mortuus ante tuum.

ELE-

OBSERVATIONES.

bonam rationem, & decenter affectum.
sunt.

v. 23. *Hæc mihi devictis*] Non dubito, quin huc respexerit Claudianus Felcen. de nuptiis Honorii & Mariæ:

*Dices, ô quoties hæc mihi dulcius,
Quam flavos decies VINCERE
Sarmatas!*

Vide Ovid. Eleg. 12. l. 2. Amo-

v. 32. *Vestibulum jaceam m. a. t.* [Theocritus Idyllio 28. quod amator infelix inscribitur, vertente Daniele Heinsio:

— ille fores pandit, massumque
cadaver

VESTIBULO videt in medio —

Lege fabulam Anaxaretæ apud Nafonem cir. 14. Metamorph.

E L E G I A XII.

*Voluptates suas recenset, & amatoriam vitam
ceteris præfert.*

O Me felicem! nox ô mihi candida! & ô tu
Lectule deliciis facte beate meis!
Quàm multa appositâ narramus verba lucernâ!
Quantaque sublato lumine rixa fuit!
Nam modò nudatis mecum est luctata papillis, &
Interdum tunicâ duxit operta mórâ.
Illa meos somno lassos patefecit ocellos
Ore suo, & dixit, siccine lente jaces?
Quàm vario amplexu mutamus brachia! quantùm
Oscula sunt labris nostra morata tuis! 10
Non juvat in cæcò Venerem committere motu.
Si nescis, *OCULI sunt in amore duces.*

Ipse

O B S E R V A T I O N E S.

ELEG. XII. v. 2. *Lectule*] Apud
Lucianum in Cataplo lectus & lu-
cerna Megapenthis tyrannicertio-
rem faciunt Rhadamantû severis-
simum inferorum judicem de fla-
gitiis domini sui.

v. 8. *lenne*] Itali dicerent: *cori
sen'giaci dormiglione?*

v. 10. *Oscula sunt labris n. m. s.*] Poëta non inelegans apud Agel-
lium l. 19. c. 11.

*Tum si MORÆ quid pluscula
Fuisse in coisn OSCULI:*

Amoris igne percisa (animula).
Transset, & me linqueres.

v. 12. *Oculi sunt in amore duces*] Neminem ferè poëtarum, vel amœ-
niorum scriptorum invenias, qui
non hanc sententiam vel tractarit,
vel attigerit saltem. Ego circum-
cisus pluribus, paucula quædam
apponam minùs vulgata. Musæus
de amoribus Leâdri & Herûs v. 94.
ὀφθαλμοὺς δ' ὁδὸς ἔστω.

OCULUS autem via est.

Euripides Hippolyto: ὀφθαλμοὶ ὁδὸς

Ipsæ Paris nudâ fertur periisse Lacônâ ,

Cum Menelæo surgeret è thalamo .

Nudus & Endymion Phœbi cepisse sororem 15

Dicitur , & nudæ concubuisse Deæ .

Quòd si pertendens animo vestita cubaris ,

Scissâ veste meæ experire manus .

Quin etiam si me ulterius provexerit ira ,

Ostendes marri brachia læsa tuæ .

20

Nec-

OBSERVATIONES.

ἡ κατ' ὁμμάτων φαίνεται πόνος .
Amor , Amor , qui per OCULOS de-
siderium infillat . Aristoteles l. 9.
Ethic. ad Nicomachum : Μη γὰρ
ὑποφθίσκει τῇ ἰδίᾳ , οὐδέ τις ἐγγύς .
Nemo enim amore capitur , qui non
fuerit ante forma delectatus . Plu-
tarchus apud Stobæum serm. 64.
ἡ γὰρ ἄλκις , λείβη τ' παρὰ τοῦ ὄφθ.
Visus enim veluti ansa est ca-
piendi amoris . Propterea Za-
leucus Locrensiū legislator ocu-
los erui iusserat ei , qui conju-
gem alterius corrupisset , veluti
præcipua nequitiae instrumenta .
Vide Valer. Maximum l. 6. c. 5. Et
magnis laudibus effereendus Scipio
Africanus , qui virginem pulcherri-
mam , ad cuius aspectum concurre-
batur , ad se vetuit adduci , patri-
que ejus ac sponsæ restitui iussit . ver-
ba sunt Sex. Aurelij Victoris libro
de viris illustribus . Nec minor
Alexander Macedo , qui prælio ca-

pram uxorem Darii Persarum re-
gis tam sanctè apud se habuit , ut
ne aspicere quidam vellet . Agel-
sius l. 6. c. 8. ex Appione Græco . Q.
Curtius l. 4. c. 10. De eodem narrat
Plutarchus in vitarum compara-
tione , quòd cum vidisset mulieres
Persicas eximiâ formâ , celsisque
corporibus , ira jocatus fuerit : ἄς
οἷσιν μεγάλας ἀλγυδὰς ὁμμάτων
Περσίδες . Quàm ingentes OCULO-
RUM dolores sunt Persides ! Coro-
nidem imponat his omnibus locus
D. Jobi c. 31. *Pepigi fadus* , inquit,
cum OCULIS meis , ut ne cogitarem
quidem de virgine . Dictu mirum .
quasi nihil interesset viderne , an

v. 13. *pariisse*] Amavisse Ita Virg.

8. Eclogâ : *Ut vidi , ut PERI* .

v. 17. *pertendens*] Obstinata ;

libentius tamen legere *provexerit* .

deus , i. e. cupiditatem dissimulans ,

ut mos est feminarum .

Dd. 2

221.

Nec dum inclinata prohibent te ludere mammae;

Viderit hæc si quam jam peperisse pudet.

Dum nos fata sinunt, oculos fatiemus amore:

Nox tibi longa venit, nec reditura dies.

Atque utinam hærentes sic nos vincire catenâ 25

Velles, ut numquam solveret ulla dies!

Exemplo junctæ tibi sint in amore columbæ,

Masculus, & totum femina conjugium.

Errat, qui finem vesani quærit amoris.

VERUS Amor nullum novit habere modum. 30

Terra prius falso partu deludet arantes,

Et citius nigros Sol agitabit equos:

Flu-

OBSERVATIONES.

v. 21. *inclinata mammae*] Aniles & flaccidæ. Lucilius l. 4. Sat.

Nunc censet κακὰ πλοκαῖνας, κακὴ σφύρα illam

Non licitum esse merum, atque etiam inguina tangere MAMMIS.

Callicratidas Atheniensis pæderastes apud Lucianum in Amōibus inter cætera mulierum vitia hoc absque notâ non præterit: *καὶ ἐν τοῖς αὐτοῖς, γυναικώτεραι ἢ ἀνδράσιν, χυρὴς ἢ ἀμορφὸς τορπιπλοκαῖνας καλῶν, ἢ καὶ ἀειφύρα δειγμάτων.* Omnia autem quæ intra ipsam sunt, cognita facilliora, quam facies, usque ad turpiter propendentes istas *MAMILLAS*, quas semper circumfretunt obligatas, ac vinctas.

v. 22. *peperisse pudet*] Ob rugas uteri. V. Ovid. de Arte l. 3. sub calceum, Martialem Epigrammate 42. l. 3. Huic vitio providebant impia mulierculæ, fetus immaturos enecando. Quamobrem Juvenal. Sat. 6.

Sed jaces aurato vix ulla PUERPERA lecto.

v. 23. *totum femina conjugium*] Frigida lectio, & mihi valde suspecta. Existimo fuisse à manu Propertii notum, i. e. notæ fidei. Vide Plinium l. 10. c. 34. ubi pudicitiam columbarum commendat.

v. 31. *falso partu*] I. e. si critici semen gremio receperit, aliud frugis genus produceret. Quod tamen inter adjectum locum tneri nequit; si quidem non raro evenit, ut

Græ-

Fluminaque ad caput incipient revocare liquores,
Aridus & sicco gurgite piscis erit :

Quàm possim nostros aliò transferre calores. 35

Hujus ero vivus, mortuus hujus ero.

Quòd mihi si secum tales concedere noctes
Illa velit, vitæ longus & annus erit.

Si dabit hæc multas, fiam immortalis in illis.

Nocte unâ quivis vel Deus esse potest. 40

Qualem si cuncti vellent decurrere vitam,

Et pressi multo membra jacere mero :

Non ferrum crudele esset, neque bellica navis ,

Nec nostra Actiacum verreret ossa mare :

Nec toties propriis circū oppugnata triūphis, 45

Lassa foret crines solvere Roma suos.

Hæc certè meritò poterunt laudare minores.

Laserunt nullos pocula nostra Deos.

Tu

OBSERVATIONES.

*Grandia sepe quibus mandavimus
hordea sulcis,*

*Infelix lolium, & steriles dominen-
sur avenæ.*

Nisi dicamus tunc demum id pro-
digium futurum, quando ubique
terrarum evenerit.

v. 33. *ad caput*] Ad fontem. Ita
Horat. Ode 1. l. 1.

— *nunc ad aquæ lenæ* CAPUT
sacræ.

v. 36. *mortuus huius ero*] Supra
Eleg. 19. l. 1.

*Traicit & sati litora magnus
Amor.*

v. 38. *annus vitæ*] Absolutè pro
tempore, ut apud Tibullum Eleg.
4. l. 1.

*ANNUS in apricis maturas culli-
bas vuas.*

Quod mutuatus Ovidius ita ex-
pressit :

*Tempus ut extensis sumeas, facis,
vua racemis,*

*Nixque merum capiant grana, quod
insus habens.*

Dd ;

v. 49.

Tu modò, dum licet, hunc fructum ne desere vitæ.

Omnia, si dederis oscula pauca, dabis. 50

Ac veluti folia arentes liquere corollas,

Quæ passim calathis strata natare vides:

Sic nobis, qui nunc magnum spiramus amantes,

Forsitan includeet crastina fata dies.

E L E G I A XIII.

Rivalem prætorem devovet: Cynthia avaritiam, levitatem, fastidium, nimium formæ cultum exagitat: amantes miserrimos dicit: docet, quâ ratione irata puella flectantur.

PRætor ab Illyricis venit modò, Cynthia, terris,
Maxima præda tibi, maxima cura mihi.

Non potuit saxo vitam posuisse Cerauno:

Ah Neptune tibi qualia dona darem!

Nunc sine me plenâ sunt convivium mensæ: 5

Nunc

O B S E R V A T I O N E S.

v. 49. hunc fructum ne desere vitæ] Voluptatem opinor, sine quâ vitam sibi nullam putabant Epicuri de grege porci. Lucretius eleganter suo more l. 3.

Hoc etiam faciunt, ubi discubnere, tenentque

Pocula sæpe homines, & innumbrans ora coronis,

Ex animo ut dicant: brevis est hic FRUCTUS hominibus:

jam fuoris, neque post umquam revocare licebit.

v. 52. calathis] Calicibus. Virgilius Ecl. 3.

Vinariorum fundam CALATHIS Arvisia nectar.

v. 54. includet fata] Venustissime dictum, quasi mortis indagine circumsepti homines ultra præfinitam diem progredi non possint.

Nunc sine me totâ janua nocte patet.
 Quare, si capis, oblatas ne dolere menses;
 Et stolidum plæpo vellere carpe pecus.
 Deinde ubi consumpto restabit munere pauper,
 Dic alias iterum naviget Illyrias. 10
 Cynthia non sequitur fasces, nec curat honores:
 Semper amatorum ponderat illa sinus.
 At tu nunc nostro Venus ô succurre dolori,
 Rumpat ut assiduis membra libidinibus.
 Ergo muneribus quivis mercatur amorem? 15
 Jupiter! indignâ merce puella perit.
 Semper in Oceanum mittit me quærere gemmas,
 Et jubet ex ipsâ tollere dona Tyro.
 Atque utinam Romæ nemo esset dives, & ipse
 Gra-

OBSERVATIONES.

ELEG. XIII. v. 8. *stolidum pl. v. carpe pecus*] Bacchides Plautinæ hoc nomine appellant Nicobulum & Philoxenum senes domum suam adventantes Act. 4. sc. 2. Satis est mihi locum indicasse.
 v. 11. *Cynthia non sequitur fasces*] En tibi similem querelam suavissimis Andæreontis:
 Γέρων οὐδὲν αἰς ἑρπυλῆς,
 Ἐοὖν φέρων μύρον].
 Μόρον ἄρ' ἔρπον θάλασσαν.
 Νεβίλιαν φέροις σὺν ἀμωρῇ,
 Σαπφονίαν & νέμεις συνελευσάντων.
 v. 17. *Semper in Oceanum*] Avarum animal fœmina, & exuviis
 amantium gaudens. Eadem habet Juven. 6. Sat. sæpe laudatâ:
Interea calet, & regnat, postisque maritum
Pastores & ovem Camusinam, ulmosque Falernas.
Quantulum in hoc? pueros omnes, ergastula, rosa.
Quodque domi non est, & habes vicinus, ematur.
Menſe quidem brumæ cum iam mercator Jason
Clausus, & armatis obſtas caſa candida nautis,
Grandia tolluntur cryſtallina, maxima rursus
Myrrhina, deinde adamas &c.

Gramineâ posset dux habitare casâ! 20
 Numquam venales essent ad munus amicæ,
 Atque unâ fieret cana puella domo.
 Non quia septenas noctes sejuncta cubaris,
 Candida tam foedo brachia fusa viro:
 Non quia peccaris, testor te, sed quia vulgò 25
FORMOSIS levitas semper amica fuit.
 Barbarus excussis agitat vestigia lumbis,
 Et subito felix nunc mea regna tenet.
 Aspice quid donis Eriphyla invenit amaris,
 Arserit & quantis nupta Creusa malis. 30
 Nullane sedabit nostros injuria fletus?
 An dolor hic vitiis onescit abesse suis?
 Tot jam abiire dies, cum me nec cura theatri,
 Nec tetigit campi, nec mea Musa juvat.
 Ah pudeat certè, pudeat: nisi fortè, quod ajunt, 35

TUR-

O B S E R V A T I O N E S.

v. 20. *Gramineâ casa*] Ecespiti-
 bus extructâ.

v. 28. *mea regna*] Puellam, amo-
 res meos. Infra Eleg. 23.

*Ut REGNEM mistas inter conviva
 puellas.*

Tibullus Eleg. 10. l. 1.

*Tunc flebis, cum me vincitum puer
 aliter habebis,*

*Et geret in gremio REGNÂ super-
 ba tuo.*

v. 31. *Nullane sedabis*] Num-
 quam contemptus discam contem-
 nere?

v. 33. *abiire dies*] Catul. carm.
 60. *Sed ABIT DIES.*

v. 34. *campi*] Subaudi *Martii*,
 ubi juvenus Romana honestis
 exercitationibus operam dabat.
 Vegetius de re militari l. 1. c. 10.
 hujus campi situm describit: Ro-
 mani campum Martium Tiberi Gici-
 num delegerunt, in quo juvenes post
 exercitium armorum, sudorem, pul-
 veremque dilueret, ac lassitudinem
 cursusque laborem natando depoteret.

v. 36. *Turpis Amor surdis a.e.f.*]
 Verba monentium odio habet.

Ho-

TURPIS Amor surdis auribus esse solet.
 Cerne ducem, modò qui fremitu complevit inani
 Actia damnatis æquora militibus.
 Hunc infamis amor versis dare terga carinis
 Jussit, & externo quærere in orbe fugam. 40
 Cæsaris hæc virtus, & gloria Cæsaris hæc est;
 Illâ, quâ vicit, condidit arma manu.
 Sed quascumque tibi vestes, quoscumque smar-
 ragdos,
 Quosve dedit flavo lumine chrysolithos:
 Hæc videam rapidas in vanum ferre procellas. 45
 Quæ tibi terra velim, quæ tibi fiat aqua.
 Non semper placidus perjuros ridet amantes
 Jupiter, & surdâ negligit aure preces.
 Vidistin' toto sonitus percurrere cælo?
 Fulminaque æthereâ defluisse domo? 50

Non

OBSERVATIONES.

Horatius Epod. II.
*Ex quo expedire non amicorum
 queant
 Libera consilia,
 Non c. nummuli graves.*
 V. 38. *damnatis militibus*] Infra
 Eleg. 6. l. 4.
*Altera classis erat Teucro DAM-
 NATA Quirino.*
 V. 42. *condidit arma*] Etenim
 post Actiacam victoriam, terrâ
 marique pace partâ, Janum Qui-
 rini clausit. V. Horatium Ode 15.
 l. 4. Suetonium in Octavio c. 22.

Dionem Cassium l. 53. & 54.
 v. 45. *in vanum*] Subaudi *aera*,
 qui facile ab obviis corporibus rum-
 pitur. Hinc *vane larvæ*, *vana*
somnia. Horatius modò cit. Ode
 23. l. 3.
 — *An vitiis carentem*
Ludis imago
VANA, quæ porta fugiens eburna
Somnium ducit? —
 Egregiè verò Dantes Etruscus poë-
 ta (nel c. 6. dell' Inf.)
Noi passavam su per l'ombra, ch'
adorna
 La

Non hæc Pleiades faciunt, neque aquosus Orïon:

Nec sic de nihilo fulminis ira cadit.

Perjuras tunc ille solet punire puellas,

Deceptus quoniam flevit & ipse Deus.

Quarè ne tibi fit tanti Sidonia vestis, 55

Ut timeas, quoties nubilus Auster erit.

Mentiri noctem, promissis ducere amantem,

Hoc erit infectas sanguine habere manus.

Horum ego sum vates, quoties desertus amaras

Explevi noctes, fractus utroque toro. 60

Vel tu Tantaleâ movearis flumina sorte,

Ut liquor arenti fallat ab ore sitim:

Vel tu Sisyphios licet admirere labores,

Difficile ut toto monte volutet onus:

Durius in terris nihil est quod vivat amante, 65

Nec, modò si sapias, quod minùs esse velis.

Quem modò felicem invidiâ admirante ferebant,

Nunc decimo admittor vix ego quoque die.

Nunc facere è duro corpus juvat, impia, saxo,

Sumere & in nostras trita venena manus: 70

Nunc licet in triviis siccâ requiescere lunâ,

Aut

O B S E R V A T I O N E S.

*La greve pioggia, e poniamo le
piante*

*Sopra lor KANIT A', che par per-
sona.*

v. 58. *Hoc erit infectas*] Scelus est
homicidio non levius.

v. 60. *fractus utroque toro*] I.e. las-
sus utràque lecti sponda. Unicus
interpres Ovidius Amorum, 3.
Eleg. 14.

*Cui pressus prior est, interiorque
TORUS?*

v. 73.

Aut per rimosas mittere verba fores.
 Quod quamvis ita sit, dominam mutare cavebo;
 Tum flebit, cum mi senserit esse fidem.
 Assiduae multis odium peperere querelæ, 75
 Frangitur in tacito femina saepe viro.
 Si quid vidisti, semper vidisse negato:
 Aut si quid doluit fortè, dolere nega.
 Quin ego deminua curam, quòd saepe Cupido
 Huic malus esse solet, cui bonus ante fuit. 80
 Quid si jam canis ætas mea caneret annis,

Et

OBSERVATIONES.

v. 73. *dominam mutare*] Josephus Scaliger supponit *dominæ mutare*, quem tamen frustra esse, vel ex Pentametro liquet:

Tunc flebit, cum mi senserit esse fidem.

quòd scilicet dominam non mutaverim, licet ab eà indignis modis acceptus.

v. 75. *odium pepere querelæ*] Non abludit Horatius Epist. 17. l. 1. ubi Scævam docet artes, quibus amicicia principum comparatur:

Coram rege suo de paupertate TACCENSES,

Plus poscente ferens

v. 78. *dolere nega*] Ut Anna illa fortissima Poeti uxor, de qua Plinius Junior Epist. 16. l. 3. Praclarum illa ejusdem ferrum stringere, perfodere pettus, extrahere pugionem, porrigere marito, addere vocem immortalis ac penè divina n. POETE

NON DOLET.

v. 81. *Qui si jam canis*] Hæc videntur diversi argumenti à superioribus, ut pridem suboluit Scalligero. Nec tamen aliquid profeceris, si ab hoc versu novam Eleg. incipias: nec addo MSS. Codices opem suppeditare possunt, quibus non est cur tantoperè confidant eruditi homines, cum maximam partem barbaro sæculo ab imperitis librariis descripti fuerint. Lector in studiis melioribus occupatus aut dormitat, aut ridet, cum identidem ad has tricas impingit, quæ nostro tempore paginas implent: Ita Palatinus codex: hæc est scriptura vetustissimi libri Parisiensis Bibliotheca: MSS. liber amici mei N. noxæ melioris: A. Paticanus aversissimus; & alia hujusmodi sine modo. Nihil omnino interest ad doctorum conjecturas temerè iactare.

Et faceret scissas languida ruga genas?
 At non Tithoni spernens Aurora senectam,
 Desertum Eoâ passa jacere domo est.
 Illum sæpe suis decedens fovit in ulnis, 85
 Quàm prius abjunctos sedula lavit equos.
 Illum ad vicinos cum amplexa quiesceret Indos,
 Maturos iterum est quæsta redire dies.
 Illa Deos currum conscendens dixit iniquos,
 Invitum & terris præstitit officium. 90
 Cui majora senis Tithoni gaudia vivi,
 Quàm gravis amisso Memnone luctus erat.
 Cum sene non puduit talem dormire puellam,
 Et canæ toties oscula ferre comæ.
 At tu etiam juvenem odisti me perfida, cum sis 95
 Ipsa anus haud longâ curva futura die.
 Cum tibi nec frater, nec sit tibi filius ullus,
 Frater ego, & tibi sim filius unus ego.

Nunc

O B S E R V A T I O N E S.

textum recipiamus, an verò nugacissimorum hominum somnia sæpe inter se discrepantia mordicus amplectamur. Sed hæc pertransennam.

v. 82. *faceret scissas*] Pro *scinderet*. Memini me legisse in Testamento ludicro M. Grunnii Corocottæ Porcelli similem locutionem: I. 5. Belli Gallici: *Omnes vero se FRI-Magirus Cocus dixit, Transi puer, TANNI* vitro *INFICIUNT*, quod adfer mihi de culina cultum, ut caruleum efficias colorem, atque hoc hunc porcellum *FACIAM* *Microsmum*.

v. 97. *Cum tibi nec frater*] Ovidius Epist. Briseidos hunc locum videtur imitatus:

Tot sâmen amissis te compensavimus unum.

Tu dominus, tu vir, tu mihi FRATER eras.

v. 99. *infectos Britânos*] Cæsar l. 5. Belli Gallici: *Omnes vero se FRI-Magirus Cocus dixit, Transi puer, TANNI* vitro *INFICIUNT*, quod adfer mihi de culina cultum, ut caruleum efficias colorem, atque hoc hunc porcellum *FACIAM* *Microsmum*.

v. 103.

Nunc etiam infectos demens imitare Britannos,
 Ludis & externo tincta nitore caput. 100
 An si cæruleo quædam sua tempora fuco
 Tinxerit, idcirco cærulea forma bona est?
 Ut natura dedit, sic omnis recta figura.
 Turpis Romano Belgicus ore color.
 Illi sub terris fiant mala multa puellæ, 105
 Quæ mentita suas vertit inepta comas.
 De me, mi certè poteris formosa videri,
 Mi formosa satis, si modò sæpe venis.
 Ipse tuus semper tibi sit custodia lectus,
 Nec nimis ornatâ fronte sedere velis. 110
 Credam ego narranti (noli committere) famæ.
 ET terram rumor transilit, & maria.

ELE-

OBSERVATIONES.

V. 103. *Ut natura dedit*] V. Eleg.
 2. l. 1. & quæ ad illam observavi-
 mus.

V. 109. *tibi sit custodia lectus*] *Commendat Cynthiæ secessum intra domesticos parietes, de quo est doctum Alciati Emblema n. 115.*

Alma Venus, quam hanc facies?
quid denotat illa

Tessudo, molli quam pede Diva premis?

Me siccifinxit Phidias, sexumque referri

*Femineum nostra iussit ab effigie:
 Quodque manere domi, & tacitas
 decet esse puellas,*

Suppositis pedibus talia signa meis.
*Noster infra Eleg. 10. l. 3. Cassa do-
 mi persederat uxor.*

V. 111. *noli committere*] *Apra pa-
 renthesis, velut illa Horatii Sat.
 1. l. 2.*

*Qui me commoris (melius non can-
 gere, clamo)*

*Flebit, & insignis tota cantabitur
 urbe.*

ELEG.

Ad Cynthiam rus euntem.

Etsi me invito discedis, Cynthia, Romæ,
Lætor, quod sine me devia rura colis.
Nullus erit castis juvenis corruptor in agris,
Qui te blanditiis non sinat esse probam.

Nul-

O B S E R V A T I O N E S.

ELEG. XIV. v. 3. *castis juvenis corruptor in agris*] Rustici mores frugi & pudici, testante ipsomet Juvenale 6. Sat.

Magna tamen fama est cujusdam rure paterno

Vivensis. Vivat, Gal. iis, ut PTXIT.

IN AGRO,

Vivat Fidenis, & agello crede pater-

verno.
sed postea dubitat:

Quis tamen affirmet nihil actum in montibus, aut in

Speluncis? adeo? sensuerunt Jupiter & Mars?

Quam suspicionem auget Seneca Hippolyto. Ch. 2.

Quid deserta petis? tutior aviis.

Non est forma locis, ut nemore abditum,

Cum Tisam medium constituis diem,

Cinget turba licens Naxades improba,

Ipse solite claudere fontibus:

Et somnis facient insidias tuis.

Lascive nemorum Deæ,

Montivagique Penes.

Sed re verâ salaces homines fabularum ambagibus tegerant flagitia sua, ut Mars ille Romanæ gentis pater, qui Rheam Silviam constitupravit. Lepidè profectò ingeniosissimus poetarum 3. Metamorph. ex ore Junonis in verulam conversæ, & Semelen alloquentis:

— — — opo.

Jupiter ut sis, ait, metuo tamen omnia: mulæ

Nomine Divorum thalamos iniere pudicos: .

Nonne Tiberius in filiis quoque ac nemoribus passim Venereos locos commentus est, prostansque per antra & cavas rupes, exaurisq. saxus pube Paniscorum & Nympharum habitus? Suetonius in ejus vitâ c. 43.

v. 4. non sinat esse probam] Tibullus l. 4:

*Hic animum sensusque meos: abdu-
cta: relinquo;*

Arbitrio quamvis NON SITUS:
ES:

Nulla neque ante tuas orietur rixa fenestras, 5
 Nec tibi clamatae somnis amarus erit.
 Sola eris, & solos spectabis, Cynthia, montes,
 Et pecus, & fines pauperis agricolæ.
 Illic te nulli poterunt corrumpere ludi,
 Fanaque peccatis plurima causa ruis: 10
 Illic assidue tauros spectabis arantes,
 Et vitem doctâ ponere falcis comas.
 Atque ibi rara feres inculto thura sacello,
 Hædus ubi agrestes corruet ante focos.
 Protinus & nudâ choreas imitabere surâ, 15
 Omnia ab æterno sint modò rata viro.
 Ipse ego venabor: jam nunc me sacra Dianæ
 Suscipere, & Veneri ponere vota iuvat.
 Incipiam captare feras, & reddere pinu
 Cornua, & audaces ipse monere canes: 20
 Non

OBSERVATIONES.

ESSE meo.
 Ovidius de Sileno:
Nequitia est, quæ te NON SINIT
 ESSE senem.

v. 19. *pinu*] Prophyti. Catullus
 de comâ Beronices:

Quis ego pro facili caelesti reddita
caro.

Noster Eleg. 11. l. 1.

Alternæ facilis cedere lymphæ ma-
na.

Cæterum Dianæ pinum consecra-
 bant veteres. Horatius Ode 22.

l. 34

Montium custos, memorumque vir-
go,
Quæ laborantes ætæo puellas
Ter vocata audis, adimisque leto
Diva triformis:
Imminens vultu sua PINUS esto.
 Quamobrem venationem Dæ
 suspendebant ex arbore capita, &
 cornua ferarum occisarum. Virg.
 Ecl. 7.
Sævis capus hoc apris sibi, Delia,
parvus
Et ramosa Mycon vivacis COR-
NUA cerui.

v. 21.

Non tamen ut vastos ausim tentare leones,
 Aut celer agrestes cominus ire fues.
 Hæc igitur mihi sit lepores audacia molles
 Excipere, & stricto figere avem calamo:
 Quà formosa suo Clitumnus flumina lueo 25
 Integit, & niveos abluit unda boves.
 Tu quoties aliquid conabere, vita, memento
 Venturum paucis me tibi luciferis.
 Sic me nec solæ poterunt avertere silvæ,
 Nec vaga muscosis flumina fusa jugis: 30
 Quin ego in assiduâ mutem tua nomina linguâ:
 Absenti nemo non nocuisse velit.

E L E G I A XV.

*Apud amicam falso crimine accusatus, illi se purgat
 & accusatori malè precatur.*

Quid fles abductâ gravius Briseide? quid fles
 Anxia captivâ tristius Andromachâ?

Quid-

O B S E R V A T I O N E S.

v. 21. *Non tamen ut vastos*] Ve-
 nus apud Ovidium 10. Metam. ab
 iisdem persequendis cavere jubet
 Adonin suum:

Nuda genu, vestem ritum succincta
Diana,

Hortaturque canes: insæque ani-
malia præda

Aut pronos LEPORES, aut cel-
sum in CORNUA ceruam,

Aut agitat damas. à fortibus ab-
stinet apris,
Raptoremque lupos, armatosque un-
guibus urfos
Vitat, & armenti saturatos cæde
LEONES.

Te quoque, ut hos timeas (si quid
prodesse monendo

Possis) Adoni, monet —
ELEG. XV. v. 1. Quid fles] Hora-
 tius

Quid vemeâ de fraude Deos, vesana, fatigas?

Quid quereris nostram sic cecidisse fidem?

Non tam nocturnâ volueris funesta querelâ;

Attica Cecropiis obstrepit in foliis:

Nec tantum Niobe bis sex ad busta superba
Sol-

OBSERVATIONES.

tius Odo. 7. l. 3. QUID FIDES As-
rie?

v. 5. noct. volueris funesta querela]

Noctuum intelligit, quarum Athenis magna copia. Idcirco Lucianus ad Nigrinum scribens: ἡ μὲν ποσειδώνη φησὶ, ΓΛΑΥΚΑΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ. ὡς γελοῖον ὃ εἰ τις ἐκτὶ πεμίσξῃ γλαυκὰς, ὅτι παλαιὰ παρ' αὐτοῖς εἴσι. NOCTUAS ATHENAS, inquit proverbium: quasi ridiculum sit, si quis eò noctuas apportet, quoniam illis ibi abundant. Quapropter noctua Minervæ sacra, in cuius Dææ fide fuerunt Athenæ. Id autem genus volucrum stridulo, & nocturno cantu maximè importunum, & ab antiquis mali ominis habitum. Virgilius 12. Æneidos versu 863.

Alitis in parva subit collecta figuram,

Que quondam in bustis, aut culminibus desertis

NOCTE sedens, serum canis importuna per umbras.

Noster verò Eleg. 3. l. 4.

Sive in finitimo genuit flans NOCTUA tigno,

Sau voluit tangi parca lucerna

meto,

Ulla dies hornis cadem denuntias agnis,

Succinctique calens ad nova lucra popæ.

ad expiandum scilicet victimâ portentum. Si quis tamen lusciniâ intelligere malit, in quam versa Philomela Pandionis regis Athenarum filia, tueri poterit opinionem suam his Maronis versibus ex 4. Georgic.

Qualis populea mævens philomela sub umbra

Amisssas queritur fetus, quos dæmus arator

Observans nido implumes detraxit. at illa

FLET NOCTEM, ramoque sedens miserabile carmen

InTEGRAS, & massis lævè loca questibus implet.

v. 7. bis sex ad busta superba.]

Apparet legendum bis septem, tot enim fuisse liberos Niobes Ovidius tradit 6. Metamorph.

In quancumque domus adversi lumina parsem

Immensè spectantur opes, accedit eodem

Et

Di-

Sollicito lacrymans depluit à Sipylo.
 Me licet æratis astringant brachia nodis,
 Sint mea vel Danaës condita mēbra domo : 10
 In te ego & æratas rumpam, mea vita, catenas,
 Ferratam Danaës transiliamque domum.
 De te quodcumque ad furdas mihi dicitur aures,
 Tu modò ne dubita de gravitate meâ.
 Ossa tibi juro per matris, & ossa parentis, 15
 (Si fallo, cinis heu sit mihi uterque gravis)
 Me

O B S E R V A T I O N E S.

Digna Dea facies. huc natus adjice esse dicitur in monte SIPYLO. *Ejusque*
septem, hodie LACRIMÆ manere dicuntur.
Et totidem juvenes, & mox gene- & paulo post: Chloris Niobes &
rosque natusque. Amphionis filia, quæ ex septem su-
Quærite nunc, habeat quam nostra peraverat. Hanc habuit in conju-
SUPERBLA causam. gem Neleus Hippocoontis filius &c.
 Et mox idem poëta narrat, mares Præterea novâ & subtili ratione
 omnes ab Apolline, feminas verò Propertium explico: Niobe scilicet
 à Diana sagittis interfectas. Ho- ab interitu duodecim filiorum ad-
 merus tamen Iliados 24. uti ob- huc superbiâ intumescibat, cum
 servavit Natalis Comes l. 6. My- se post ingentem cladem parem La-
 thologiæ c. 19. sex filios, ac toti- tonæ jactaret, gemino partu su-
 dem filias eximiâ pulchritudine perflite.
 Niobæ tribuit: ex quo vulgatam v. 14. *de gravitate mea*] De con-
 Propertii lectionē rueri possumus. stantia, ut ex adverso *levitas* in-
 Huc etiam accedit, quod nonnulli constantiam significat.
 fabularum scriptores ajunt, Apo- v. 15. *Ossa tibi juro per matris*]
 linem uni ex numero septem juve- Hinc novam faciem præluceo Ve-
 num pepercisse, Dianam autem un- nusino poëtæ Ode 8. l. 2. quam
 ex numero puellarum. De hac scripsit in puellam perjuram. Lo-
 Hyginus fab. 9. & 10. ita: *Diana* cus obscurus est.
filias in regia sagittis interemis, *Expedit MATRIS CINERES* oper-
præter Chloridem. At: genetrix li- tos
beris orba fendo LAPIDEA facta FALLERE ----

Pro-

Me tibi ad extremas mansurum, vita, tenebras.

Ambos una fides auferet, una dies.

Quod si nec nomen, nec me tua forma teneret,

Possset servitium mite tenere tuum.

Septima jam plenæ deducitur orbita Lunæ,

Cum de me, & de te compita nulla tacent.

Interca nobis nonnumquam janua mollis,

Nonnumquam lecti copia facta tui.

Nec mihi muneribus nox ulla est emptæ beatæ.

Quid.

OBSERVATIONES.

Promissa matri sepulta non implere:
inquit vir doctus. At quæ se-
quuntur, hanc explicationem re-
spiciunt:

— & toto nocturnæ noctis

Signaculum celo, gelidaque divos
Morte carentes.

Quid enim promiserat Barine fide-
ribus, aut Diis immortalibus? nihil
profecto. Eorum potius testimo-
nio usa fuerat, ut amatores deci-
peret. Quamobrem permittit Ho-
ratiæ puellæ, ut per cineres ma-
tris falsum juret, si quidem hujus-
modi scelera ei benecederent, nec
uno turpior ungui fieret. Con-
firmat Propertius nostram expli-
cationem, cum subjicit: *Si fallo*,
i. e. si peiero. Ita Eleg. 7. l. 4.

FURD ego factorum nulli revocabile
carmen,

Tergeminusque canis sic mihi mol-
le sonet:

Mi servasse fidem. SI FALLO,

vipera nostris

Sibiles in tumulis, & super ossa
cubet.

Fallere igitur Flacco, peierare.
Hujusmodi juramentum veteribus
usitatum; quod colligo è M. An-
næo Seneca præfat. l. 3. controvers.
Placet, inquit, tibi rem jurejurando
transigi? jura, sed ego jursurandum
dabo. JURA PER PATRIS CI-
NERES, qui inconditi sunt.

v. 20. *servitium mite* Supra Eleg.
4. l. 1. ad Bassum:

Quid me non patris viæ quodcum-
que sequetur

Hoc magis assueto VIVERE SER-
PTIO?

Simo Terentianus Andriæ Act. 1.
Sc. 1. ad Sosiam libertum:

Ego postquam te emi à parvulo, ut
semper tibi

Apud me iusta & clemens fueris
SERVITUS

Scis —

Ec 2.

utro-

Quidquid eram, hoc animi gratia magna tui.
 Cum te tam multi peterent, tu me una petisti.
 Possum ego naturæ non meminisse tuæ?
 Tunc me vel tragicæ vexeris Erinnyes, & me
 Inferno damnes Æace iudicio: 30
 Atque inter Tityi volucres mea poena vagetur,
 Tumque ego Sisyphio saxa labore geram.
 Nec tu supplicibus me sis venerata tabellis;
 Ultima talis erit, quæ mea prima fides.
 Hoc mihi perpetuò jus est, quòd solus amator 35
 Nec citò desisto, nec temerè incipio.
 Ah quantum de me Panthi tibi pagina finxit,
 Tantum illi Pantho ne sit amica Venus:
 Sed tibi jam videor Dodonâ verior augur:
 Uxorem ille tuus pulcher amator habet. 40

Tot

O B S E R V A T I O N E S.

utrobique *servitium* & *servitus* pro dominatu accipiuntur.

v. 26. *Quidquid eram*] Horatius Ode 3. l. 4. Musæ gratias agens: *Quòd spiro, & placeo (s. placeo) TUUM EST.*

v. 31. *mea poena vagetur*] Pulchre dictum de vulture circumvolante.

v. 33. *supplicibus tabellis*] Humilibus epistolis, ut mihi quidem videtur. Hic autem *venerari*, precari est, ut Eleg. 4. l. 1. *adorare.*

v. 37. *Ah quantum*] Optimè coniunxit superioribus vir magni ju-

dicii Scaliger; causa enim cur Cynthia vehementer doleat, fuerant litteræ Panthi, quæ Propertii nomen de ruptâ fide apud ipsam detulerant.

v. 39. *Sed tibi jam videor*] *uipioris* epistolæ Panthi ultimo. renus Disticho, in quo poëta de se loquitur. Hoc nemo ante me animadvertit, quod quidem sciam. Incipit verò Panthus cum quadam irrisione. Italicè diceres: *Non sono io stato verace indovino?*

v. 40. *Ille tuus pulcher amator*] Propertius videlicet. ex quo liquet

Umi.

Tot noctes periere.. nihil pudet? aspice, cantat

Liber: tu nimium credula sola jaces.

Et nunc inter eos tu sermo es: te ille superbus

Dicit se invito saepe fuisse domi:

Dispeream, si quidquam aliud, quam gloria, de te 45

Quaritur. has laudes ille maritus habet.

Colcbida sic hospes quondam decepit Iason:

Ejecta est, semuit namque Creusa domum.

Sic à Dulichio juvene est elusa Calypso;

Vidit amatorem pandere vela suam. 50

Ab nimium faciles aurem prabere puella,

Discite deserta non temere esse bona.

Huic quoque, qui restat, jam pridem quaritur alter.

Experta in primo stulta cavere potes.

Nos

OBSERVATIONES.

Umbrum poetam liberali facie fuisse, quod suspicabamur ad Eleg. 1. l. 1. v. 3. *te ille* additur ad invdiam & contemptum. sic infra Eleg. 17.

ILLE TUUS pennas tam cisò verit Amor?

v. 44. *se invito*] Ut beneficium repudiet, ait suo injussu te ipsum domi expectasse. Supra Eleg. 1. l. 1.

Quis te coebat multos pallere colores?

v. 48. *Ejecta est*] Heinsius & Bynæus de sanitare hujus loci frustra dubitant: quodd enim Creusa ipso nuptiarum die conflagraverit, id non efficit, quin domum Iasonis

tenuerit, cum tenere nonnumquam sit attingere. Virg. 6. *Æneidos*:

Jamque propinquabam terra, & jam intra TENEBAM.

Quid, si tenemus & illa, quæ mox amissuri sumus? Quid si domus pro amante quandoque sumitur? Noster supra Eleg. 1. 3.

Atque una fieret cana puella DOMO.

idest unus amoribus consenesceret.

v. 53. *Huic quoque, qui restat*] Puta Prætori, de quo Eleg. 1. 3.

Ibid. quaritur alter] Subaudi:

successor.

Ec 3

v. 55.

Nos quocūque loco, nos omni tempore tecum, 55
Sive agrā pariter, sive valente, sumus.

E L E G I A XVI.

*Ad Demophoonem: Se multis amoribus capi, feminas
verò tenuis fortuna præcipue sectari: ubi matro-
narum superba fastidia, & morositatem
graphicè ob oculos ponit.*

SCis here mē multas pariter placuisse puellas,
Scis mihi, Demophoon, multa venire mala,
Nulla meis frustra lustrantur compita plantis.

O nimis exitio nata theatra meo!

Sive aliquis molli deducit candida gestu 5

Brachia, seu varios incinit ore modos:

Interea nostri quærunt sibi vulnus ocelli,

Candida non tecto pectore si qua seder:

Sive vagi crines puris in frontibus errant,

Indica quos medio vertice gemma tener. 10

Quæ si fortè aliquid vulcu mihi dura negarat,

Fri-

O B S E R V A T I O N E S.

v. 55. *Nos quocūque loco*] Hic
demum Propertius abjicit larvam
Panthi, & ex personā suā loquitur.
Hanc Elegiam esse paucorum ho-
minum non temerè dixerim.

ELEG. XVI. v. 9. *puris in fron-*
tibus] Serenis, & placidis. Ro-
tarius Ode 5. l. 2.

Dilecta, quantum non Phoebe su-
gar,

Non Chloris: albo sic humero ni-
scars,

Us PURA nocturno renidet
Luna mari —

v. 11. *valens*] Nutu, qui sermo
tacitus est: vel torvis oculis.

v. 14.

Frigida de totâ fronte cadebat aqua.

Quæris Demophoon cur sis tam mollis in omnes?

Quod quæris, quare non habet ullus amor?

Cur aliquis facris lauiat sua brachia sultris? 15

Et Phrygis infanos creditur ad numeros?

UNICUIQUE dedit vitium natura creatæ;

Mi fortuna aliquid semper amare dedit.

Me licet & Thamyrae cantoris fata sequantur,

Namquam ad formosas, inuide, cæcus ero. 20

Sed, tibi si exiles videor tenuatus in artus,

Falleris: haud umquam est culta labore Venus.

Percontare licet. sæpe est experta puella

Officium totâ nocte valere meum.

Jupiter Alcmena geminas requieverat artos, 25

Et cælum noctu bis sine rege fuit.

Nec

OBSERVATIONES.

v. 14. *Quod quæris*] I. e. tuô Amor. 2. Eleg. 10.

Demophoon causam quæris, cur ego in varios amores impellar: ego vicissim te interrogo, quare nulla ex humanis voluptatibus rationem habet, quare quæris? Omnes enim in id quod placet, impetu rapimur, non ratione.

v. 25. *Cur aliquis facris*] Vid. Eleg 7. l. 1. Tibulli.

v. 22. *haud umquam est culta labore Venus*] Hoc Ovidius de se proficitur:

Sæpe ego lascivum sumptis amplexibus noctis,

illis, & forti corpore manè fui.

v. 24. *Officium*] Lateris videlicet. Naso citatus 5. Amor. Eleg. 7.

As nuper bis flava Chio, per candida Pitho,

Ter illos OFFICIO variomata meo.

Vide Senecam patrem præfat. l. 4. Controv. Epir.

v. 25. *geminas requieverat artos*]

I. e. magnam & minorem Ursam stare iusserat, nec dici advenienti cedere, ut ipse diutius amoribus suis vacare posset, & ingentem illum Hæmalem generare. Infra

Ec 4.

Eleg.

Nec tamen idcirco languens ad fulmina venit.

NULLUS Amor vires eripit ipse suas.

Quid? cum è complexu Briseidos iret Achilles,

Num fugere minùs Theffala tela Phryges? 30

Quid? ferus Andromachæ lecto cum surgeret

Hector,

Bella Mycenæ non timuere rates?

Ille vel hic classes poterat, vel perdere muros.

Hic ego Pelides, hinc ferus Hector ego.

Aspice uti, cælo modò Sol, modò Luna ministret, 35

Sic etiam nobis una puella parum est.

Altera me cupidis teneat, foveatque lacertis:

Altera si quando non finit esse locum.

Aut si fortè irata meo sit facta ministro,

Ut sciat esse aliam, quæ velit esse mea. 40

Nam meliùs duo defendunt retinacula navem,

Tu-

OB S E R V A T I O N E S.

Eleg. 23. huiusce libri:

Quamvis ille suam lassus RE-

QUIESCIT avenam.

Sofias verò Plautinus Amphitru.

Act. 1. Sc. 1. hanc siderum signi-

ficam admiratur:

Credo ego hac noctu. Nocturnum

obdormisse ebrium,

Nam neque se. septemtriones. quo-

quam in calo commouent,

Neque soluna quoquam mutat, at-

que mi exorta est est semel.

Ne jugula, neque vesperugo, ne-

que vergilia occidunt.

Ita statim stant signa, neque nos
quoquam concedis die.

v. 40. *Ut sciat esse aliam*] De' ory-
piz incutiendas gratiâ, quâ mirum
in modum animi accenduntur.

v. 41. *duo retinacula*] Anchoras
intellige. Epictetus apud Joannem
Stobæum term. 109. *ὅτις πάλιν ἐν*
ῥαυτῇ ἀγκυρῇ, ὅτις πάλιν ἐν
ῥαυτῇ ἀγκυρῇ. Neque NAVIM una
solam ANCHORAM, neque vitam una
spe muniri oportet. Quæ mirificè
Propertium illustant.

Tutiùs & geminos anxia mater alit.
 Aut si es dura, nega: sin es non dura, venito,
 Quid juvat in nullo pondere verba loqui?
 Hic unus dolor est ex omnibus acer amanti, 45
 Speranti subito si qua venire negat.
 Quanta illum toto versant suspiria lecto,
 Cum recipi, quem non noverit illa, vetat?
 Et rursus puerum quærendo audita fatigat,
 Quem quæ scire timet, quærere plura jubet. 50
 Cui fuit indocto fugienda hæc femita vulgi,
 Ipsa petita lacu nunc mihi dulcis aqua est.
 Ingenuus quisquam alterius dat munera servo,
 Ut commissæ suæ verba ferat dominæ?
 Et quærit toties, quænam nunc porticus illam 55
 Integit? & campo quo movet illa pedes?

De-

OBSERVATIONES.

V. 43. *Aut si es dura, nega*] *juu-*
 1796 *amantis geminâ puellâ super-*
 bientis; Q. d. age, si quid agis.
 vel admitte, vel excludere: repul-
 sam tuam nihil moror, altera enim
 excipiet à te abeuntem: ne me sus-
 pensum diu teneas.

V. 48. *quem non noverit illa*] No-
 tum quidem, sed consultò igno-
 ratum.

V. 49. *puerum quærendo aud: fasi-*
 gat.] Sciscitatur sedulo ex internun-
 tio, si qua fortasse ex dominæ vul-
 tu, aut sermone perceperit. V.
 Eleg. 4. l. 3.

V. 51. *indocto*] Cum rudis adhuc
 & inexpertus eram, pulchrumque
 mihi videbatur sectari matronas:
 nunc verò jam doctus viles mulie-
 res nobilibus præfero.

V. 53. *Ingenuus quisquam &c.*]
 Hæc stomachoso vultu gestuque
 pronuntianda. Juvenalis Sat. 5. in
 Trebium parastum:

quis enim tam nudus, ut illum
Bis ferat, Etruscum puero si consi-
git aurum,
Vel nodus tantum, & signum de
paupere loro?

Similia illa indignationis plena,
 quam-

Deinde ubi pertuleris quos dicit fama labores.

Herculis, ut scribat, muneris ecquid habes?

Et modò pavonis caudæ flabella superbæ,

Et manibus durâ frigus habere pilâ, 60.

Et cupit irarum talos me poscere eburnos,

Quæque nitent Sacra vilia dona viâ.

Ah peream, si me ista movent dispendia: verùm.

Fallaci dominæ jam pudet esse jocum.

Cernere uti possis vultum custodis avari, 65.

Captus & immundâ sæpe latere casâ,

Quam carè semel in toto nox vertitur anno!

Ah. pereant, si quos janua clausa juvat.

Contra rejecto quæ libera vadit amictu,

Custodum & nullo sepra timore, placet. 70.

Cui sæpe immundo Sacra conteritur via socco,

Nec finit esse moram, si quis adire velit.

Differet hæc numquam, nec poscet garrula, quæ te.

Altri-

O B S E R V A T I O N E S.

quamquam in re dissimili, apud

Virg. 2. *Æneidos*:

Occideris ferro Priamus? Troja ar-
seris igni?

Dardanium tuius sudoris sanguine
litus?

& illa Horatii *Epod.* 12.

Inulius ut tu riseris Coopria:

Pulgata, sacrum liberi Cupidi-
nis?

V. 63. *si me ista movent dispendia*]

Phrasim hæc illustro. ad carmen

Catulli 12.

V. 65. *Cernere noi possis*] Cicero

atrocissimè 7. in Verrem ex ore Sc-

stili lictoris: *ut nunc iustus securis affe-*

ram mortem filio tuo, quid dabis?

ne diu crucietur, ne sepius feriat.

His respondet adagium tralicum:

pagare il boia, che si frusti. Leuius

Iuvenalis 3. Sat. ad gustum tamen

poetæ nostri:

quid das, ut Costum absquendo

saltem,

Ut te respiciat, clauso Pecten habeb-

let.

Astrictus pleret sæpe dedisse pater.
 Nec dicet: timeo, propera jam surgere quas, 75
 Infelix! hodiè vir mihi rure venit.
 Et quas Euphrates, & quas mihi misit Orontes
 Me capiant: nelim furta pudica tori.
 Liberras quoniam nulli jam restat amanti,
 Nullus liber erit, si quis amare volet. 80
 Tu loqueris, cum sis jam noto fabula libro,
 Et

OBSERVATIONES.

v. 74. *astrictus*] Siccus, & frugi.
 Persius Sat. 5.

— an siccis dedens obsequium
 Cognatis, an rem patriam rumore
 gnifiro

Limæ ad obscenum frangam?

v. 77. *& quas mihi misit Orontes*] De his advenis meretriculis, quæ Romanos mores corrumperant, queritur Umbricius apud Juvenalem loco citato:

Jam pridem Syrus in Tiberim desinxis ORONTES,

Et linguam, & morosa, & cum tibicine chordas

Obliquas, nec non gentilia tympana secum

Vexis, & ad Circum jussas prostare puellas.

Ite, quibus grata est picta lupa barbara mitra.

Quod autem ad Circum prostarent populari libidini expositæ, testatur & auctor carminis in Priapum.

Delicia populi toto notissima Circo

Quintia, vibratas docta movere nates:

Cymbala cum crotalis pruriginis arma Priapo

Ponte, & adducta tympana pulsa manu.

v. 78. *furta pudica tori*] I. e. pudici tori, seu matronalis. Locutio similis Eleg. 1 p. liq.

Librorumque natos, doctæ Minerva, sales.

pro librorum suorum. Eodem pacto Lucræti lib. 1.

Nam simul ac species pascuæ est verna diæ.

I. e. diæ vernæ, temporis verni.

v. 80. *Nullus liber erit, si quis amare volet*]

Eò dicit, quia viles ancillarum amores mancipiis digni videbantur, non ingenuis adolescentibus. Apertè verò colligit. Nullus amans liber est, igitur parum interest quam servitutem servas, stolatæne mulieris, an togatæ.

v. 81. *Tu loqueris*] Alia

Et tua sit toto Cynthia lecta foro?
 Cui non his verbis aspergat tempora surdo.
 Aut pudor ingenuus, aut reticendus amor?
 Quod si tam facilis spiraret Cynthia nobis, 85
 Non ego nequitiae dicerer esse caput:
 Nec sic per totam infamis traducerer urbem:
 Ureret & quamvis, nomine verba darem.
 Quare ne tibi sit mirum me quærere viles;
 Parcilius infamant: num tibi causa levis? 90
 ELE-

OBSERVATIONES.

ex personâ. objectantis. Q. d. tu
 isthæc iactas ô Properti, qui pau-
 lō ante Cynthia[m] usque ad infan-
 niam deperibas, Cynthia[m] illam,
 quæ matronali fastidio insignis est?

v. 83. *surdo*] In libris vulgatis
sudor. Emendavit Josephus Scali-
 ger hac sententiâ: quem licet sur-
 dum hæc verba non vellicent? Ita
 supra:

Me licet & Thamyra cantoris fata
sequantur,

Numquam ad formosas, invide,
cæcus ero.

v. 85. *tam*] Pleonasmus, ut sa-
 pe alibi.

v. 86. *nequitiae caput*] Auctor de-
 decoris illius, quod in aliis re-
 prehendo.

v. 88. *nomine*] Fictio scilicet, quia
Hestia Propertianæ amicæ nomen
 verum fuit.

v. 90. *num tibi causa levis*] Su-
 ba. di. videtur.

ELEGIA XVII.

Expostulat cum amicâ sibi rivalem præferente, jactatque constantiam suam in amore: denique ad amulum ipsum conversus, docet eum seminarum levitatem.

HOc erat in primis, quod me gaudere jubebas?
 Tam te formosam non pudet esse levem?
 Una aut altera nox nondum est in amore peracta,
 Et dicor lecto jam gravis esse tuo.
 Me modò laudabas, & carmina nostra legebas:
 Ille tuus pennas tam citò vertit Amor?
 Contendat mecum ingenio, contendat & arte,
 In primis unâ discat amare domo:
 Silibitum tibi erit, Lernæas pugnet ad hydras,
 Et tibi ab Hesperio mala dracone ferat: 10
 Terra venena libens, & naufragus ebibat undas,
 Et numquam pro te deneget esse miser:
 (Quos utinam in nobis, vita, experiare labores!)
 Jam tibi de timidis iste protervus erit,
 Qui nunc se in tumidū jactando venit honorē. 15
 Dissidium vobis proximus annus erit.
 Dura est, quæ multis simulatum ducit amorem,
 Et

OBSERVATIONES.

ELEG. XVII. v. 15. *se in tumidū jactando v. honorem*] Sic infra
 Eleg. II. l. 3. *Omphale in tantum formæ processu HONOREM.*
 v. 17. *simulatum ducit amorem*]

Et se plus uni si qua parare potest.

At me non ætas mutabit tota Sibyllæ,

Non labor Alcidx, non niger ille dies. 20
Tu mea compones, & dices: Ossa, Properti,

Hæc tua sunt; cheu, tu mihi certus eras.
Certus eras, cheu, quamvis non sanguine avito

Nobilis, & quamvis non ita dives eras.
Nil ego non patiar, numquã me injuria mutat. 25

Ferre ego formosam nullum onus esse puto.
Credo ego non paucos istâ periisse figurâ,

Credo ego, sed multos non habuisse fidem.
Parvo dilexit spatio Minoida Theseus,

Phyllida Demophoõ, hospes uterque malus. 30
Jam tibi Jasoniâ nota est Medea carinâ,

Et modò servato sola relicta viro.
Noli nobilibus, noli conferre beatis.

Vix venit, extremo qui legat ossa die.
Ii tibi nos erimus, sed tu potius, precor, ut me 35

Demissis plangas pectore nuda comis.
Unica nata meo pulcherrima cura dolori,

Ex-

OBSERVATIONES.

Concinnius esset, ut ego quidem existimo:

Dura est, qua multos simulato ducit amore.

dixit enim superius hoc eodem libro: *promissis ducere amantes*, idest lactare fallaci spe; sed nihil mutuo.

v. 33. *Noli nobilibus*] Cave ne confusas novitatem & inopiam meam imaginibus & divitiis aliorum: confer potius fidem.

v. 35. *Ii tibi nos erimus*] Qui ossa tua legamus, si fortè præmoniamur, quod Dii nolint.

v. 37. *Unica nata meo* p. c. 1.] Summa

pra

Excludit quoniam fors mea, sæpe venis.
 Ista meis fiet notissima forma libellis,
 Calve, tuâ veniâ: pace, Castille, tuâ.
 Miles depositis annosus secubat armis,
 Gradæque negant ducere aratra boves:
 Putris & in vacuâ requiescit navis arenâ,
 Et vetus in templo bellica parma vacat.
 At me ab amore tuo deducet nulla senectus,
 Sive ego Tithonus, sive ego Nestor ero.

Et

OBSERVATIONES.

pra Eleg. 16.

O nimis exitio *NATA* theatrum
MEO!

v. 41. Miles depositis.] Veterani,
 acceptâ missione, per otium vitæ
 reliquum exigebant. Innuvit Ho-
 ratius Sat. 1. l. 1.

Ille gravem duro terram qui ter-
 rit aratro,

Perfidus hic caupo, *MILES*, nam-
 taque, per omne

Audaces mare qui currunt, hac
 mente laborem

Sese ferre, senes ut in otia tua
 recedant,

Munt, cum sibi sint conge²a ci-
 baria —

Et seditiosi milites apud Lucanum
 5. Pharsaliæ v. 274.

— jam respice canos,

Invalidasque manus & inanes cer-
 ne lacertos.

Usus abie vitæ: bellis consumpsi-
 mus ævum.

Ad mortem dimitte senes. en im-
 proba vota &c.

Torum autem hunc locum venu-
 stissime imitatur Ovidius Eleg. 3. l.

4. Tristium;

In cava ducuntur quæstæ navalia
 puppes,

Ne temere in mediis dissolvan-
 tur aquis.

Ne cadas, & multas palmas in-
 honeste adaptas,

Languidus in pratis gramina car-
 pit equus.

MILES, ne emeritis non est satis
 utilis *ARMIS*,

PONIT ad antiquos, quæ tulit,
ARMA Laves.

Sic igitur tarda vires minueret
SENECTA,

Ne quoque donari jam rude, tem-
 pus erat.

v. 47.

Et si sæcla forent antiquis grata puellis,
 Essem ego, quod nunc tu; tempore vincere ego.
 Non tamen ista meos mutabunt sæcula mores.
 Unusquisque suâ noverit ire viâ. 50
 Nonne fuit satius duro servire tyranno?
 Et gemere in tauro, sæve Perille, tuo?
 Gorgonis & satius fuit obdurescere vultu?
 Caucasias etiam si pateremur aves?
 Sed tamen obscurâ teritur rubigine mucro 55
 Ferreus, & parvo sæpe liquore filix.
 At nullo de me teritur sublimine amor, qui
 Restat, & immeritâ sustinet aure minas.

UI-

O B S E R V A T I O N E S.

V. 47. *Et si sæcla forent*] Malè omnino hæc explicat Scaliger. Non enim alloquitur Cynthiam Propertius, ut placebat magno viro, sed potius rivalem suum; atque se nihili fieri ab amicâ ob iniquam temporum conditionem, quibus nulla fides insit levibus puellis: quod si essent aurea illa sæcula, quæ præscas illas Heroinas tulerunt, futurum se vori sui compotem, victo & depulso æmulo. *Sæcla puellis antiquis grata* nihil aliud sunt, quàm *antiqua sæcula, vetusti mores*. At Propert. loquitur *æquæ ætatis* ut sæpe aliàs. Ita explicandus versiculus Eleg. 7. l. 1.

— *ætatis tempora dura queri*.
 Hoc distichon cum sequenti non erat loco movendum.

V. 51. *Nonne fuit satius*] Virg. Eclog. 2.

NONNE FUIT SATIUS *tristes*
Amaryllidis iras,
Acque superba pati fastidia? non-
ne Menalcam,
Quamvis ille niger, quamvis tu
candidus esses?

V. 58. *Restat, & immeritâ sustinet aure minas*] Lucrerius lib. 1.

— *Nam si certam finem esse viderent*

Ætænarum homines, aliqua ratione
valerent

Religionibus, atque MINIS ob-
sistere vatium.

Nunc ratio nulla est RESTANDI,
nulla facultas:

Æternas quoniam panas in morte
timendum.

Ultrò contemptus rogat, & peccasse fatetur
 Læsus, & invitis ipse redit pedibus. 60
 Tu quoque, qui pleno fastus assumis amore,
 Credule, *NULLA diu femina pondus habet.*
 An quisquam in mediis persolvit vota procellis,
 Cum sæpe in portu fracta carina natet?
 Aut prius infecto deposcit præmia cursu, 65
 Septima quàm metam triverit ante rota?
MENDACES ludum flatus in amore secundi:
Si qua venit serò, magna ruina venit.
 Tu tamen interea, quamvis te diligat illa,
 In tacito cohibe gaudia clausa sinu. 70
 Nâque in amore suo semper sua maxima cuique,
 Nescio quo pacto, verba nocere solent.
 Quamvis te persæpe vocet, semel ire memento.
INVIDIAM quod habet, non solent esse diu.
 At vos, qui officia in multos revocatis amores, 75
 Quantum sic cruciat lumina vestra dolor?
 Vidistis pleno teneram candore puellam:

Vi-

OBSERVATIONES.

v. 59. *Ultrò contemptus rogat.*] Aquinati poëtæ lectionem Propertii familiarem fuisse non pauca demonstrant, quæ videtur Saryricus à nostri fontibus derivasse. Profectò geminus huic loco est ille 3. Sat.

— *libertas pauperis hæc est:*

Pulsatus ROGAT, & pugnis confisus adorat,

Ut liceat paucis cum densibus inde reverteri.

v. 75. *At vos.*] Id vult Propertius: Qui femine unius iussis obtemperat, miserrimus vivit; quasigitur lacrymas, quæ suspicia futura censes omnivo hominis, & in paucos amores distracti?

v. 77. *Vidistis pleno.*] Sulmonensis poeta idem argumentum copio-

F f

Vidistis fusco; ducit uterque color.
 Vidistis quamdam Argivâ prodire figurâ:
 Vidistis nostras; utraque forma rapit. 80
 Illaque plebeio, vel sit sandycis amictu:
 Hæc atque illa mali vulneris una via est.
 Cum fatis una tuis infomnia portet ocellis,
 Una sit & cuius femina multa mala.

E L E G I A XVIII.

*Ad Cynethiam: se illam in somnis naufragio proximam
 vidisse, cui se spondet usque fidissimum: atque
 amantem divinatione non indigere ad genus
 mortis sue prænoscendum.*

Vidi te in somnis fractâ, mea vita, carinâ
 Ionio lassas ducere rore manus:
 Et quæcumque in me fueras mentirâ, fateri;
 Nec jam humore graves tollere posse comas.
 Qualem purpureis agitaram fluctibus Hellen, &
 Anrea quam molli tergo vexit ovis.

Quam

O B S E R V A T I O N E S.

se tractat Amor. 2. Eleg. 4.

v. 78. *Vidistis fusco*] Plenus & fuscus candor opponuntur. Quod non temerè apud alios auctores invenias.

v. 83. *infomnia*] Vigiliæ. Teneant. Eunuchus Act. 2. Sc. 1.

Nam aut jam revertere; aut mox

noctu te adigent horsum IN-
 SOMNIA.

ELEG. XVIII. v. 1. *Vidi te in somnis*] Callidè admodum Propertius comminiscitur somnium, ut admonitu periculi deterreat Cynethiam à perjurio, & levitate. Porro hæc sunt venustissima, & maxime

Quàm pium, ne forte tuum mare nomen haberet,
 Atque tuâ labens navita fieret aqua!
 Quæ tum ego Neptuno, quæ tû cû Castore fratri,
 Quæque tibi excepi tum Dea Leucothoë! 10
 At tu vix primas extollens gurgite palmas,
 Sæpe meum nomen jam peritura vocas.
 Quòd si forte tuos vidisset Glaucus ocellos,
 Elles Ionii facta puella maris:
 Et tibi præ invidia Nereides increpitaient, 15
 Candida Nisæ, capula Cymothoë.

Sed

OBSERVATIONES.

ximè castigato stylo conscripta.

v. 8. *fieri*] Infortunii tui scilicet
 onemari.

v. 10. *excepi*] Voto segregavi,
 & in donaria sepofui, Virg. *Æneidos* 9.

*Vidiſti quo Turnus equo, quibus
 ibas in armis*

*Aureus? ipsum illum clypeum,
 criſtaſque rubentes*

EXCIPIAM forte, *nam nunc tua
 præmia, Niſe.*

v. 11. *primas palmas*] Summos
 digitorum articulos, Ita Catul.
 carm. 2. Cui *PRIMUM* digitorum da-
 re adpenti &c. At Valerius Flac-
 cus meus nulli poetarum secundus
 his coloribus Hellem poreuntem
 depingit 1. Argonautic.

*Ille quidem ſeſſis longe patre humi-
 da palmis*

*Vellera, ſed bipulas argenti pon-
 dere veſtes*

*Unda trahis, levigata manus la-
 buntur ab auro.*

*Quis tibi Phryxæ dolor, rapido
 cum concitus aſſu*

*Reſpiceres miſera clamantia vir-
 ginis ora,*

EXTREMASQUE MANUS, *ſpar-
 ſæque per aquora crines!*

Hæc Propertio miram lucem aſſe-
 runt, & ſanè videtur ab ipſo de-
 ducta, pulcherrimo quodam imi-
 tandi genere.

v. 12. *Sæpe meum nomen*] Nau-
 fragis in ore ſolent eſſe nomina eo-
 rum, quos amant. Hoc irata Dido
 comminatur *Æneæ* apud Virg. l. 4.

*Spero equidem in mediis (ſi quid
 pia nomina poſſunt)*

*Supplicia tranſurum ſcopulis, &
 NOMINE Dido*

Sæpe VOCATURUM —

Vide etiam, ſi lubet, Ovidium
 11. *Metamorph.*

Ff 2

v. 21.

Sed tibi subsidio delphinum currere vidi;
 Qui puto Arioniam vexerat ante Ilyram.
 Jamque ego conabar summo me mittere saxo,
 Cum mihi discussit talia visa metus. 20
 Nunc admirentur, quòd tam mihi pulchra puella
 Serviat, & totà dicar in urbe potens.
 Non si Cambyas redeant, & flumina Croesi,
 Dicat: de nostro surge poëta toro.
 Nam mea cum recitat, dicit se odisse beatos. 25
 Carmina tam sanctè nulla puella colit.
MULTUM in amore fides, multum constantia prædest.
Qui dare multa potest, multa & amare potest.
 Seu mare per longum mea cogitet ire puella,
 Hanc sequar, & fidos unaaget aura duos. 30
 Unum litus erit sopitis, unaque lecto
 Arbor, & ex unâ sæpe bibemus aquâ.
 Et tabula una duos poterit componere amantes,
 Prora cubile mihi, seu mihi puppis erit.
 Omnia perpetiar, sævus licet urgeat Eurys, 35
 Velaque in incertum frigidus Auster agat,
 Quicumque & venti miserum vexastis Ulysses,
 Et Danaum Euboico litore mille rates:

Et

O B S E R V A T I O N E S.

v. 21. *Nunc admirentur*] Sine re-
 sto casu, quemadmodum supra
 Eleg. 5.

Non ita complebant Ephyrea Lai-
dos ades.

v. 22. *potens*] Felix in amore.

v. 28. *multa & amare potest*] Si-
 gnificat divites raro fideles esse,
 subinde enim ad novas prædas ad-
 jiciunt animum.

Et qui movistis duo litora, cum rudis Argûs
Dux erat ignoto missa columba mari. 40

Illa meis tantum non unquam desit ocellis,
Incendat navem Jupiter ipse licet.

Certè iisdem nudi pariter jactabimur oris.

Me licet unda ferat, te modò terra regat.
Sed non Neptunus tanto crudelis amorì, 45

Neptunus fratri par in amore Jovi.

Testis Amymone, latices cum ferret in arvis
Compressa, & Lernæ pulsa tridente palus.

Jam Deus amplexu votum persolvit, at illi
Aurea divinas urna refudit aquas. 50

Crudelem & Boream rapta Orithyia negavit.

Hic Deus & terras, & maria alta domat.
Crede mihi, nobis miscet Scylla nec unquam

Alternante vorans vasta Charybdis aquâ.

Ipsaque sidera erunt nullis obscura tenebris: 55

Purus & Orion, purus & Hædus erit.

Quòd mihi si ponenda tuo sit corpore vita,
Exitus hic nobis non inhonestus erit.

At vos incertam morrales funeris horam

Quæritis, & quâ sit mors aditura viâ. 60

Quæ-

OBSERVATIONES.

v. 39. *duo litora*] Symplegadas, bant.
insulas ad ostium Pontisquæ olim,
ut quidem poëtæ fabulantur, ma-
gno impetu inter se concurrebant,
aditumque navibus interclude-
v. 49. *votum persolvit*] Deside-
rium suum implevit.
v. 56. *Orion & Hædus*] Pluvia
alioqui sidera.
Ff 3

71. 51.

Queritis & cælo Phœnicum inventa sereno,
 Quæ sit stella homini commoda, quæque mala :
 Seu pedibus Parthos sequimur, seu classe Bri-
 tannos,

Et maris & terræ caca pericla viæ.

Rursus & objectum fletis capini cesserunt, 65

Cum Mavors dubias miscet utrimque manus.

Præterea domibus flammam, domibusque ruinam,

Neu subeant labris pocula nigra tuis.

Solus amans novit, quando periturus, & à quâ

Morte, neq; hic Boreæ flabra, nec arma timet. 70

Jam licet & Stygiâ fedeat sub arundine remex,

Cernat & inferne tristia vela tatis:

Si

OBSERVATIONES.

v. 61. *Phœnicum inventa*] Scien-
 tiam astruam, quam verisimile
 est à Tyriis Phœniciæ populis in-
 ventam, ut eâ navigantes uteren-
 tur. Nam, ut ait Tibullus Eleg.
 3. l. 1.

*Prima ratem ventis credere docta
 Tyros.*

Plinius tamen l. 7. c. 57. aliis omni-
 no hanc gloriam tribuit, puta vel
 Atlanti Libyæ filio, vel Ægy-
 ptiis, vel Assyriis.

v. 67. *domibus flammam*] Su-
 baudi obæ: tam esse.

v. 68. *tuis*] Finitam personam
 pro indefinitâ usurpat. Ita supra
 Eleg. 17.

Cum satis una tuis infamia per-

tes ocellis.

Hæc verò scriptoribus optimis fre-
 quatissimum. Ciceronis exem-
 plum dabo ex oratione pro Quin-
 tio, ubi postquam Mævii mores
 persecutus est, dourum addit: *Quæ-
 re, quod socium TIBI eum velle
 adiungere, nihil erat, nisi ut in
 T. Apronia condiscipulis, qui pecu-
 nia fructus esset. I. e. nihil erat,
 quod aliquis cum socium sibi vel-
 let adiungere &c.*

v. 71. *Stygiâ fedeat sub arundine*]
 Id est sub calamis palustribus, qui
 Stygem obsident; Hæc enim veris-
 sima explicatio est illarum rationum,
 quas attulit Douza pater.

Si modò clamentis revocaverit aura puella ,
Concessum nullâ lege redibis iter.

ELEGIA XIX.

Jovi supplicat pro amicâ agrotante.

Jupiter affectæ tandem miserere puellæ:
Tam formosa tuum mortua crimen erit.
Venit enim tempus, quo torridus astat aër,
Incipit & sicco fervere terra. Cane.
Sed non tã ardoris culpa est, neque crimina cæli;
Quàm, toties sanctos non habuisse Deos.
Hoc perdit miseras, hoc perdidit ante puellas:
Quidquid jurarunt, ventus, & unda rapit.
Num sibi collatam doluit Venus? illa peraqûe
Præ

OBSERVATIONES.

v. 74. redibis iter] Infra Eleg.
7. l. 4.

Unum impetrassem te **REVOCAN-**
TE diem.

ELEG. XIX. v. 6. Quàm, amies
sanctos a. b. d.] Petiunt poenam aut
esse morbum gravissimum, quo
afflicteretur. Sanctos autem Deos
hære, est juramentum castè serva-
re. Agellius l. 7. c. 18. Jurandum
apud Romanos inviolatè, **SAN-**
CTE Equè **HABITUM**, servatumque.
Vide Ovidianas epistolas Accontii,
& Cydipes, ubi ad rem plurima.

v. 9. illa peraqûe] N. si hoc disti-
cho: loco non suo. postum face-

re, ignores necesse est quid sit *peraqûe*. Sed ira restitue, ac omnem
obscuritatem d'scutes:

An consuepta sibi Jovis templa
Tela sagæ

Palladis aut oculos anxia negare
bonos?

Num sibi collatam doluit Venus?
illa peraqûe

Præ se formosis invidiosa Dea
est.

Peraqûe, i. e. non secus ac Juno
& Pallas, ulciscitur formosæ
mulierum perulantiam. Non igitur
vitio vertendum Staligero, si
carmina elegantissimi poetæ ab-

Præ se formosis invidiosa Dea est. 10
 An contempta tibi Junonis templâ Pelasgæ?
 Palladis aut oculos ausa negare bonos?
 Semper formosæ non nostis parcere verbis.
 Hoc tibi lingua nocens, hoc tibi formâ dedit.
 Sed

O B S E R V A T I O N E S.

oscitantibus librariis pessimè accepta, in pristinam stationem, unde pulsa fuerant, revocavit; ignoscendum potius, quod pauca quædam effugerint ejus diligentiam. Vide infra observ. nostras ad Eleg. 23. v. 33.

v. 10. *invidiosa*] Non invida, sed aspera & acerba. Ovid. 15. Metamorph.

Tempus edax rerum, suæque INVIDIOSA vetustas

Omnia destruitis —

v. 11. *contempna*] Omissa & posthabita. Supra Eleg. 4. l. 1.

Nullas illa suis CONTEMNET fletibus aras.

i. e. ad omnes aras flebit. *Contempnus* Latinis idem est, quod nobis *Italica non curanza*. Hoc magis patebit ex M. Tulio 1. de officiis: *Equidem & Platonem existimo, si genus forense dicendi tractare voluisset, grævissime & copiosissime posuisset dicere: & Demosthenem, si illa quæ à Platone didicerat, tenuisset, & pronuntiare voluisset, ornatè, splendideque facere posuisse. Eodemque modo de Aristotele & Isocrate judica-*

quorum uterque suo studio delectatus. **CONTEMPSIT** alterum. Hæc postrema sic veritas licet; *Ne puto diverso è il mio parere intorno ad Aristotele, ed Isocrate, l'uno e l'altro de' quali innaghio della sua professione, non si curò di quell'altra.*

v. 12. *Palladis aut oculos*] Minerva enim glaucis oculis ab Homero passim describitur, quos minus probabant elegantie studiosi. Nigri autem in pætro. Id colligitur ex Horatio Ode 32. l. 2.

Et Lycum nigris OCULIS, nigraque

Crine decorum.

tum ex Anacreonte ubi de formâ Bathylli ad pictorem: *Μέλω ἔμμε γοργὸν ἔστω. OCULUS niger sit, & τρυχ.* Cynthia igitur potuit fortasse cæruleos Palladis oculos reprehendere, cum ipsa nigris conspicienda fuerit. Noster supra Eleg. 9.

caput, & digitos, & luminâ nigra plecta.

v. 13. *Semper non nostis*] Pronumquam novistis. vel tò semper otiosum est, ut alibi Propertio.

Sed tibi vexatae per multa pericula vitae, 15

Extremo veniet mollior hora die.

Io versa caput primos mugiverat annos:

Nunc Dea, quæ Nili flumina vacca bibit.

Ino etiam primâ terris ætate vagata est:

Hanc miser implorat navita Leucothoën. 20

Andromede monstribus fuerat devota marinis:

Hæc eadem Persei nobilis uxor erat.

Callisto Arcadios erraverat ursa per agros:

Hæc nocturna suo fidere vela regit.

Quod si fortè tibi properarint fata quietem, 25

Illa sepulturæ fata beata tuæ:

Narrabis Semelæ, quo sis formosa periclo,

Credet & illa suo docta puella malo.

Et tibi Mæonias inter Heroidas omnes

Primus erit, nullâ non tribuente, locus. 30

Nunc, utcumque potes, fato gere faucia morem;

Et DEUS, & durus vertitur ipse dies.

Hoc

OBSERVATIONES.

V. 16. *mollior hora*] Fellicior fortuna. Prædicit puellæ morituræ *Andromedæ*, allatis pluribus exemplis veterum Heroidum. Superior versiculus ita mihi videtur legendus:

Sed tibi vexatae per multa pericula, vita.

Notum est hoc nomine Propertium Cynthiæ suæ blandiri.

V. 31. *fato gere faucia morem*]

Fer modicè infortunium tuum. Seneca Oedipo choro 4.

FATIS agimur: cedite *FATIS*.

Non sollicita possunt curæ

Mutare rati flamina fusi.

V. 32. *vertitur ipse dies*] Rerum vices mutantur. Tibullus Eleg.

7. l. 2.

— *credula visam*

Spes fovet, & melius cras fore
semper ait.

Hoc tibi vel poterit conjux ignoscere Juno.
 Frangitur & Juno, si qua puella perit.
 Deficiunt magico torti sub carmine rhombi, 35
 Et jacet extincto laurus adusta foco.
 Et jam Luna negat toties descendere calo,
 Nigraque funestum condidit omen avis.
 Una ratis fati nostros portabit amores.
 Cæcula ad infernos velificata lacus. 40
 Si non unius, quæso miserere duorum;
 Vivam, si vivet: si cadet illa, cadam.
 Pro quibus optatis sacro me carmine damno:
 Scribam ego: PER. MAGNUM EST SALVA. PUELLA TOVEM.
 Ante tuosque pedes illa ipsa adoperta sedebit, 45
 Narrabitque sedens longa pericla sua.
 Hæc tua, Persephone, maneat clementia, nec tu
 Persephones conjux sævior esse velis.
 Sunt apud infernos tot millia formosarum:
 Pulchra sit in superis, si licet, una locis. 50
 Vobiscum Antiope, vobiscum candida Tyro,

Vo-

O B S E R V A T I O N E S.

v. 33. *Hoc tibi*] Sermonem ad Jovem convertit.

v. 47. *Hæc tua*] Si petita impetrayero, o Proserpina, eadem exspecta, quæ Jovi pollicitus sum. Illa enim credebatur animas è vinculis corporum solvere de profundo crine de vertice capitis. Virgilius 4. *Æneidos*:

Nondum illi flammæ Proserpinæ

vertice crimem

Absuleras, Stygiæque caput demoveras Arco.

cujus vestigiis nos olim insistentes ira lusimus:

Tu Dea Persephone fatalem sanguine crimem

Absineas. morita victima pulchra cadet.

Vobiscum Europe, nec proba Paphlagon:
 Et quot Troja tulit, vetus & quot Achaia formas,
 Et Thebæ, & Priami diruta regna senis.
 Et quæcumque erat in numero Romana puella 55
 Occidit. has omnes ignis avarus habet.
NEC forma æternum, nec cuiquam est fortuna perennis.
LONGIUS, aut propius mors sua quemque manet.
 Tu quoniam es, mea lux, magno demissa periclo,
 Munera Dianæ debita redde choros. 60
 Redde etiam excubias Divæ nunc, ante juvencae;
 Votivas noctes & mihi redde decem.

ELEGIA XX.

*Narrat se ab Amorum catervâ noctu comprehensum, et
 injectis compedibus ad Cymbiam deductum.*

Hæternâ, mea lux, cum potus nocte vagarer,
 Nec me servorum duceret ulla manus,
 Ob-

OBSERVATIONES.

v. 55. in numero] Subaudi formosarum.

v. 58. Longius, aut propius] Non est, cur properetis o nuptia inferorum Cynthis matrem insatæ, si quidem exactâ ætate demum ceciderit in vestram ditionem. Orpheus apud Ovid. 10. Metamorph. Eurydicem reprensâ Plutone: *Omnia debentur vobis: paulatimque morati,*

Serius, aut citius sedem properamus ad nuptias.

Tendimus hæc nuptias: hæc est domus ultima: vosque Humanæ generis longissima regna tenetis.

Hæc quoque omnia postea mature peregeris annos,

Juris eris vestri. promittite postea nuptias.

ELEG. XX. v. 2. Nec me servorum d. v.

Obvia nescio quor pueri mihi turba minuta
 Venerat. (hos vetuit me numerare timor)
 Quorum alii faculas, alii retinere sagittas, 5
 Pars etiam visa est vincla parare mihi.
 Sed nudi fuerant. quorum lascivior unus
 Arripite hunc, inquit; nam bene nostis eum.
 Hic erat: hunc mulier nobis irata locavit.
 Dixit, & in collo jam mihi nodus erat. 10
 Hic alter jubet in medium propellere, & alter;
 Intereat, qui nos non putat esse Deos.

Hæc

O B S E R V A T I O N E S.

d v. m.] Homines genio, & libidini dediti, maxime gaudent solitudine. Idem Palinurus apud Plautum Curc. Act. 1. sc. 1. reprehendit Phædromum adolescentem intempestâ nocte sine servis foras euntem.

Hæc quidem nec bellum est, nec memorabile,

Tunc tibi puer es laetus; laces cecidit.

v. 5. Quorum alii faculas] Plures fuisse Cupidines, præter Græcos poëtas testatur etiam Claudianus de nuptiis Honorii, & Mariæ:

Mille phætretrati ludant in margine fratres,

Ore pares, habitu similes, gens mollis Andrum.

Hos Nympha pariunt, illum Penus; aurea splum

Edidit —

Cæterum videtur Propertius Theocritum imitari voluisse, si modo

Theocriti est Idyllium, in quo parvuli Amores mittuntur à Venere ad aprum vest gandum, qui Adonin dente percusserat. Omitto Græca, quia multa.

Illi statim volucres

Percussantque silvam,

Et incidunt in illum:

Ligantque, vinciuntque.

COLLO dat hic catenas,

Capræ in trahatur:

At urges ille pone,

Et terga cedit arcem.

Aper gradus is tremente;

Ut Cyprum expavescent.

v. 9. Locavit] Subaudi fumierum, indignisque modis accipientem. Locabantur autem opera publica, ædificia, vestigia, funera, ludii, & alia multa generis ejusdem; qui verò hæc perficienda, expediendaque suscipiebat, is redemptor dicebatur. Hæc

Ode

Hæc te non meritum totas expectat in horas,
 Attu nescio quas quæris inepte fores.

Quæ cum Sidoniæ nocturna ligamina mitræ 15
 Solverit, atque oculos moverit illa graves;
 Assabunt tibi non Arabum de gramine odores,
 Sed quos ipse suis fecit Amor manibus.

Parcite jam fratres: jam certos spondet amores,
 Et jam ad mandatam venimus ecce domum. 20
 Atque ita me injecto duxerunt rursus amictu.

I nunc, & noctes discce manere domi.

Ma-

OBSERVATIONES.

Ode 1. l. 3.

— huc frequens

Cementa demissis redemptor

Cum famulis, dominusque terra

Fastidiosus —

Loquitur de molium fundamentis,
 In ipsum mare jactis.

v. 17. *suis fecit Amor manibus*]

Catullus carm. 13.

Unguentum dabo, quod mea puella

Donarunt Veneres, Cupidinesque.

v. 21. *me injecto duxerunt rursus*

amictu] Probo conjecturam viri

doctissimi Nicolaï Heinsii, mi inje-

cto duxerunt rursus amictu: I nunc

&c. Qui vulgatam lectionem am-

plectuntur, eos necesse est ita se-

quentem versiculum accipere, ut

Propertius se ipsum objurget, qui

scilicet noctu domo exierit, & in-

grassatores incidere. Omnino ta-

men ab Heinsio standum esse cen-

seo. Querat aliquis non sine cau-

sa, quid sit hoc loco *to injecto ami-*

ctu. Sciendum est, ganecones illos

veteres, quoties nocturno tempo-

re ad lustra, vel popinas ire placuis-

set, caput pallio, vel cucullo, vel

pileo tectum habuisse. Produco

auctores, & primum quidem Sve-

tonium Tranquillum in Nerone c.

26. Post crepusculum statim, arre-

propileo, vel galero, popinas inibat,

circumque vicus *VAGABATUR* tu-

dibundus. Cui proximè accedit Ju-

lius Capitolinus in Vero: *Fertur &*

nocte perpeti alea luisse, cum in Sy-

ria concepisset id vitium, atque in

tanum vitiorum Caiarum, & Ni-

ronianorum, & Vitellianorum fuisse

amulum, ut VAGARETUR NO-

CTE per tabernas ac lupanaria, ob-

jecto capite cucullione vulgari viato-

rio, & commisceretur cum arioni-

bus.

Mane erat, & volui si sola quiesceret illa,
 Visere: at in lecto Cynthia sola fuit.
 Obstupui. non illa mihi formosior unquam
 Visa, nec ostrina cum fuit in tunica.
 Ibat & hinc castæ narratum somnia Vestæ,
 Neu sibi, neve mihi quæ potitura forent.

Ta-

O B S E R V A T I O N E S.

bus, & commiseret rixas, dissimulans quis esset. Nora sunt similia flagitia prurientis Messalinæ, quæ sic insectatur Juven. 5. Sat.

Ausa Palatino segetem præferre cubili,

Somnia nocturnas meretrix angustæ cœculos.

& paulò post:

Sed nigrum flavo crinem abscondente galero,

Intravit calidus veteri cœnone lupanar.

Ingamus igitur, Propertium capite aperto fores meretricum quævisse, ne scilicet ab occurrentibus agnoscî posset: deinde à Cupidinum grege detectum, & inspectum diligenter: postremo agnitum, vinctum, & ad amicam deductum minutos illos satellites evasisse, qui tamen antequam abirent, injecto rursus amictu, i. e. capite iterum obvoluto, his verbis temulentum prosecuti sint:

I nunc, & noctes disce manere domi.

quasi dicens: Te quidem è com-

pedibus nostris liberum emittimus, at cave ne in posterum aliquid simile committas, ut nimirum amicam frigidam in lecto relinquas. *Manete domi*, est à latere puellæ nondiscedere. Supra Eleg. 1.

Ex hac ducentur funera nostra DOMO.

Et clarius Eleg. 17.

In primis una discat amare DOMO. Sanè isti nocturni grassatores capita redeuntium à cœna nonnumquam revelabant. Quod Catoni censorio notissimæ severitatis viro evenisse narrat Plinius l. 3. Epist. ad Aetil. Sever. *Arripe*, inquit, *officia antelucana*, in quæ incidere impune ne Catoni quidem licuit, quem tamen C. Casar isæ reprehendit, ut laudes. describis eos, quibus OBVIUS fueris, cum caput EBRII revertissem, erubuisse. deinde adjicit: *Puriores non ab illis Casonem*, sed *illos à Casone deprehensos*. Spero jam ab omnibus intellectum iri, quid sit amictum injicere hoc Propertii versu, qui sanè hactenus obscurissimus fuit.

Talis visa mihi fomno demissa recenti,
 (Hexquantum per se candida forma valet!) 30
 Quid tu maturinus, ait, speculator amicae,
 Me similem vestris moribus esse putas?
 Non ego tam facilis. sat erit mihi cognitus unus,
 Vel tu, vel si quis verior esse potest.
 Apparent non ulla toro vestigia presso, 35
 Signa voluptatis, nec jacuisse duos.
 Aspice ut in toto nullus mihi corpore surgat
 Spiritus, admissio notus adulterio.
 Dixit, & oppositi propellens suavia dextra,
 Proslit in laxa nixa pedem solea. 40
 Sic ego tam sancti custode recludor amoris.
 Ex illo felix nox mihi nulla fuit.

ELE-

OBSERVATIONES

V. 19. *fomno demissa recenti*] Scilicet
 tra Eleg. 19. magis DEMISSA
 periculo.

V. 32. *vestris moribus*] Idem co-
 rumpit.

V. 33. *notus adulterio*] V. Indi-
 cium verbi adulterium.

V. 39. *propellens suavia dextra*]

Horat. Epod. 7. ad Maccratem:
 MANUM pedis SULCUM opponit
 an.

V. 42. *Ex illo*] Tra Virg. 2. Aeneid.
 EX ILLO fure, ac reus subijctus
 refertur

Quarta —

*Apollinis porticum amica describit, ejusque fidem ait
se suspectam habere: quam tamen peccantem ex
communi consuetudine defendit.*

QUæris cur veniam tibi tardior? aurea Phœbi
Porticus à magno Cæsare aperta fuit.
Tota erat in species Poenis digesta columnis;
Inter quas Danaï femina turba senis.
Hic equidem Phœbo visus mihi pulchrior ipso.
Marmoreus tacitâ carmen hiare lyra.
Atque aram circum steterant armenta Myromis,
Quatuor artificis vivida signa boves.

Tum

O B S E R V A T I O N E S.

ELEG. XXI. v. 5. Hic equidem
Phæbo v. m. p. i.] Si tibi hic adver-
bium esse censeas, versiculum ita
commodè explicabis: In hac por-
ticu visus est mihi marmoreus qui-
dam, siue marmorea quedam effi-
gies, pulchrior ipso Phæbo &c. At
ne, quid tecum dissimulem, can-
dide lector, totum locum sic resti-
tuendum opinor:

Quæris cur veniam tibi tardior?

aurea Phæbi

Porticus à magno Cæsare aperta
fuit.

Tota erat in species Poenis digesta
columnis:

Inter quas Danaï femina turba
senis.

Tum medium Clario surgebat
marmore templum,

Es patria Phæbo carius Orty-
gia.

Auro Solis erat supra fastigia cur-
rus,

Et valvæ Libyci nobile densis
opis.

Altera dejectos Parnassi vertice
Gallos,

Altera marebat funera Tanta-
lidos.

Deinde inter matrem Deus ipse,
interque sororem

Pythius in longa carmina vesse
sonat.

Hic equidem Phæbo visus mihi
pulchrior ipso

Mara

Tum medium Clario surgebat marmore templum,
Et patriâ Phœbo carius Ortygiâ. 10

Auro Solis erat supra fastigia currus,
Et valvæ Libyci nobile dentis opus.

Altera dejectos Parnassi vertice Gallos,
Altera moerebat funera Tantalidos.

Deinde inter matrem Deus ipse, interque so-
rorem 15

Pythius in longâ carmina veste sonat.
Illic aspicias scopulis hæere sorores,

Et canere antiqui dulcia furta Jovis:
Ut Semele est combustus, ut est deperditus Io,

Denique ut ad Trojæ recta volarit avis. 20
Qui videt, is peccat: qui non & viderit ergo

Non cupiet: *FACTI crimina lumen habet.*
Quod

OBSERVATIONES.

Marmoreus tacita carmen hiare
lyra.

Aque aram circumfeterant ar-
menta Myronis

Quatuor artificis virida signa
boves.

Illic aspicias scopulis hæere so-
res. &c.

En tibi apta & disposita omnia.
Describit primò porticum, quâ
templum Apollinis circumseptum,
ejusque picturas: deinde ipsius
templi exteriorem faciem, vide-
licet valvas, & fastigium: postre-
mò aram & simulacrum Apol-

linis.

v. 13. *Altera*] Duo insignia Phœ-
bi facinora geminis valvis erant
insculpta: Brenni Gallorum ducis
temeritas repressa, & superbia
Niobes Tantalî filiz liberorum
cæde multata. v. Indicem nostrum
verbo *Brennus*, *Niobe*.

v. 16. *in longa veste*] Pallam in-
telligit ad talos usque demissam.
V. Tibul. *Æg.* 4. l. 3.

v. 22. *facti crimina lumen habet*] Huc pertinent, quæ observavi ad
illud *Eleg.* 12. supra: *Oculi sunt in*
amore duces.

Gg

v. 26.

Quod si nemo exstat, qui vicerit alitis arma,
 Communis culpæ cur reus unus agor?
 Unâ contentum pudeat me vivere amicâ? 25
 Hoc si crimen erit, crimen Amoris erit.
 Mî nemo obijciat, libeat tibi, Cynthia, mecum
 Roscids muscosis antra tenere jugis.
 Nec tu Virginibus reverentia moveris ora;
 Hic quoque nō nescit, quid sit amare, chorus: 30
 Si tamen Oeagri quædam compressa liguiâ
 Bistonis olim rupibus accubuit.
 Hic ubi me primâ statuent in parte choræ,
 Et medius rectâ cuspide Bacchus erit:
 Tum capiti sacros pariar pendere corymbos: 35
 Nam sine te nostrum non valet ingenium.
 Hoc utinam spatium loco, quodcumque vacabis,
 Cyn-

O B S E R V A T I O N E S.

v. 26. *crimen Amoris erit*] Non
 aliam ob causam antiqui mortales
 Venerem, & Cupidinem inter
 Deos collocaverunt, quàm ut li-
 berius genio indulgerent, & cupi-
 ditatibus impune fræna laxarent.
 Ita & Lyconides P. aurinus Aulu-
 Aët. 4. Sc. 10. confidit se excusatum
 iri apud Euelioem, cujus finem
 virginem vitiaverat:

*Dens mihi impulsor fuit, is me
 ad illam illexit.*

Sed reverâ non superis hortatori-
 bus flagitia patrantur, at potius
 suos omique Deos pro dira cupido.

v. 29. *reverentia moveris ora*] Ne

vultum rubore perfundas coram
 Camœnis, veluti minimè deceat
 puellam corruptam virginum cœ-
 tibus interesse: nam & Musæ no-
 verunt, ô Cynthia, quid sit Amor,
 & furtivi concubitus. Porro ita
 dixi. *Virginibus ora movere* v. Eleg.
 12 l. r. *presenti flore puellæ*; Ecq.
 20 eiusdem lib. *steterat Ascanio*
 &c. Id habet proprium poeta Um-
 ber, ut quàm longissimè rec-dat
 à vulgari consuetudine loquendi.

v. 34. *rectâ cuspide*] Hastâ, seu
 baccho pampinis involuto, quem
 thysum appellabant.

v. 37. *Hoc utinam spatium loco*] Ne

l. c.

Cynthia: sed tibi me credere turba vetat,
Cum videt accensis devotam currere tædis.

In nemus, & Trivæ lumina ferre Deæ. 40
Nam quid Prænestis dubias & Cynthia sortes?

Quid petis Eæi moenia Telegoni?

Curve in Herculeum deportant effeda Tibur?

Appia cur rôties te via ducit anum?

Scilicet umbrosis forder Pompeia columnis 45

Porticus aulais nobilis Attalicis:

Et creber platanis pariter surgentibus ordo,

Flumina sopito quæque Marone cadunt:

Et leviter Nymphis tota crepitantibus urbe,

Cum subito Triton ore recondit aquam. 50

Fal-

OBSERVATIONES.

I. e. utinam deambules in porticu Apollinis Palatini, cum tibi per domesticæ negotia prodire licebit.

v. 39. Cum videt accensis. &c.]

Causam scilicet religiosis amoribus suis præcedebat pœllata & dolosa puella.

v. 41. Prænestis dubias sortes] Ob id fortasse dubias vocat, quod eas Romani patriis auspiciis posthaberent. Favet Valerius Maximus apud quem l. 1. c. 1. sic lego: Lutatius, qui primam Punicum bellum confecerat, & Senonum prædibit, est SORTES, fortasse PRÆNESTINÆ adire. Auspiciis enim patriis, non alienigenis. Rempublicæ administrari oportere iudicabant.

v. 45. Scilicet] Quæ sequuntur usque ad versum 51. circumdatis intelligenda, cui enim forder merito poterant opera tam illustria, & magnifica?

v. 47. platanis pariter surgentibus] Apud Pompejanam porticum fuisse nemora variis arboribus confita innuit Martialis Epig. 14. l. 2.

Inde perie centum pendentia recta COLUMNIS,

Illinc POMPEII dona, NEMUSQUE duplex.

v. 48. Flumina sopito & Marone cadunt] E simulacro fluminis reclinati, ac dormientis.

v. 50. Triton] Marmorea Tritonis statua, cujus ex ore aqua si phos-

Falleris; ista tui furtum via monstrat amoris.

Non urbem, demens: lumina nostra fugis,
Quo fugis ah demens? nulla est fuga, tulicet usque

Ad Tanaim fugias, usque sequetur Amor.

Non, si Pegaseo vesteris in aëra dorso: 59

Nec, tibi si Persei moverit ala pedes;

Vel, si te sectæ moveant talaribus auræ,

Nil tibi Mercurii proderis alta via.

Instat semper Amor supra caput, instat amanti,

Et gravis ipse super libera colla sedet. 60

Excubat ille acer custos, & tollere numquam

Te patietur humo lumina capta semel.

Et jam si pecces, Deus exorabilis ille est,

Si modò præsentem viderit esse preces.

Nū jã, dura, paras Phrygias nunc ire per undas, 61

Et petere Hircani litora nota maris?

Spargereque alternâ communes cæde penates,

Et ferre ad patrios pramia dira Lares?

Nil agis, insidias in me componis inanes:

Tendis iners docta retia nota mihi. 70

Sed

OBSERVATIONES.

nibus expressa cadebat. *Nymphas* autem pro aquis ipsis usurpari, norunt illi, qui citati Martialis Epigrammata, & Pedonis Albinovani Elegiam in obitum Mœcenatis legerunt. A Pedone vocantur *canore*, quemadmodum hic à Propertio *crepitantes*.

v. 64. *præsentem preces*] Efficaces, validas. Eodem pacto dicimus, *medium præsentem, Dii præsentem* &c. v. 65. *Nunc jam, dura* &c.] Lepidissime irridet amicam, q. d. Mulieres cum longa itinera capessunt, non jam ad rem gerendam cum hostibus proficiscuntur, ut

Sed de me minor est famæ jactura pudicæ:

Tanta tibi miseræ, quanta mereris, erit.

Nuper enim de te nostras me lædit ad aures

Rumor, & in totâ non bonus urbe fuit.

Sed te non debes inimicæ credere linguae. 75

SEMPER formosis fabula poma fuit.

Non tua deprenso damnata est fama veneno.

Testis eris puras, Phoebe, videre manus.

Sin autem longo nox una, aut altera lux

Consûpta est, nō me crimina parva movent. 80

Ista senes licet accusent convivia duri,

Nos modò propositum, vita, teramus iter.

Illo-

OBSERVATIONES.

denique victrices, & manubii onustæ domum suam revertantur. Nihil tale de illis credere oportet, siquidem bello ineptæ procreatæ sunt. Quid igitur existimandum, quoties, ab Urbe discedunt? Eas nimirum oculos virorum, & amantium fugere, ut libidinem suum securius expleant.

v. 78. *Testis eris puras P. v. m.* Vide quæ observavi ad Eleg. 15. l. 1. v. 37.

v. 80. *crimina parva*] Ea hæresis infederat veterum animis, ut adulteria, stupra, & id genus flagitia vix indelicis haberent, nomine usuum cohonestantes. Petronius Sat. de scelestis nuptiis immaturæ virgunculæ: *LUSUMQUE pueritum libidinosam spectabam diligenter*

Et Martialis Epig. 2. l. 6. de lege Domitiani adversus adulteros lata:

*LUSUS erat sacra connubia salst-
vetada.*

Juvenalis ad calcem 7. Sat. *ne turpia* LUDANT. Nec alio trahendum, quod narrat Suetonius in Tiberio c. 45. *Feminarum quoque, & quidem illustrium, capitibus quantum solitus sit illudere, evidenter apparet Mallonia cujusdam exitu &c.*

Ib. d. movent] Negotium facessunt. Ita supra Eleg. 16. *Ah peream, si me ista MOVENT dispendia*

v. 81. *Ista senes*] Vide Catul. c. 5. v. 2.

Illorum antiquis onerentur legibus aures.

Hic locus est, in quo tibia docta sonas:

Quæ non iure vado Mæandri facta natasti, 83

Turpia cum faceret Palladis ora tumor.

Tyndaris externo patriam mutavit amore,

Et sine decreto viva reducta domum est.

Ipsa Venus quamvis corrupta libidine Maris,

Nec minis in cælo semper honesta fuit. 90

Quamvis Ida Parim pastorem dicat amasse,

At-

OBSERVATIONES.

v. 83. *onerentur legibus aures*] Ob-
ruantur ingentis antiquorum in-
stitutis, & præceptis. Acrior ver-
bo usus est Persius 1. Sat. in re non
profus dissimili:

*Sed quid opus teneras mordaci ra-
dere vero*

ATRICULAS? —

v. 87. *patriam mutavit*] Scripserit
fortasse Propertius patriam; con-
cinnius enim videtur patriam amo-
rem externo mutare, Menelaum
scilicet Paride. Fuit autem Helena
Spartana, & Menelaus Spartæ
rex.

v. 88. *sine decreto*] Interpretor
absque procerum Græcorum suf-
fragiis, coniuge tantum inscende-
nte, ne occideretur. Rem por-
rò, securi gesta est, narrat Dicty
Cretensis l. 5. de bello Troiano.
*Namque post captum Ilium. Aiax re-
cordatus eorum, quæ tantis tempe-
ratibus propter mulierem perpessus ex-*

*peritque essens, primus omnium in-
terfisci eam iusserat: jamque appro-
bantibus consilium Asiæ multis bo-
nis. Menelaus amorem conjugii etiam
nunc retinens, singulos ambiendo
orandoque ad postremum perfecerat,
ut intercessu Ulyssis, Helena incolu-
mis sibi tradideretur. Et quidem de-
cernere apud Iurisperitos est, cau-
sæ quædam aliquid statueret. I. l. ff.
de offic. adf. il. l. 9. Subi DECRE-
TUM ff. de offic. proconsulis, &
passim. Noluit igitur Menelaus
causam Helenæ per concilium pro-
cerum cognosci, sed ipse vi tyran-
nicâ, & ope fratris nixus eam à
crimine absolvit. Quamquam
enim Dictys affirmet preces inter-
positas, quis nescit principum pre-
ces nihil à iussis distare, Horat.
Sat. 3. l. 2.*

*— Casar, quæcogere posset,
Si peteres per amicitiam patris,
atque suam &c.*

Atque inter pecudes accubuisse Deam:
 Hoc & Hamadryadum spectavit turba sororum,
 Silenique senes, & pater ipse chori.
 Cum quibus Idæo legisti potnia sub antro 95
 Supposita excipiens, Nai, caduca manu.
 An quisquam in tanto stuprorum examine quærit
 Cur hæc tam dives? quis dedit? unde dedit?
 O nimium nostro felicem tempore Romam,
 Si contra mores una puella facit! 100
 Hæc eadem hæc ante illâ impunè & Lesbia fecit.
 Quæ sequitur, certè est invidiosa minùs.
 Qui quærit Tatios veteres, durosque Sabinos,
 Hic posuit nostrâ nuper in urbe pedem.
 Tu

OBSERVATIONES.

v. 92. *Atque inter pecudes*] Oeno-
 ne Ovidiana hoc ipsum fatetur:
Sape greges INTER requirimus
arbore lecti.

96. *Nai, caduca*] Ita emendavit vir omni laude major Josephus Scaliger, in cuius sententiam pedibus eo. Antea legebatur corru-
 ptissimè; *Naisa dona.*

v. 98. *unde dedit?*] Notissimus Ennii versiculus, quem mutuatur Juvenalis Sat. 14.

UNDE habeas. QUÆRIT nemo,
 sed oportet habere.

v. 102. *Quæ sequitur*] Nōvisce-
 leris auctores graviori censurâ di-
 gnos iudicat; illos verò, qui ad
 exempla peccant, mitius haben-

dos. Audi Bibliam Ovidianam 9.
 Metamorph.

Quid liceat nescimus adhuc, &
cuncta licere

Credimus, & SEQUITUR ma-
gnorum exempla Peorum.

v. 104. *posui n. n. in urbe pedem*]
 Peregrinus est, nec dum d' dicit
 Romanorum consuetudinem. Ovid.
 eir. 3. Amor. Eleg. 4.

Ruficus est nimium, quem Lædis
adultera coniux;
Et notos mores non satis GREIS
habet.

In qua Martigene non sunt sine
crimine nati

Romulus Iliades, Iliadesque Ro-
mas.

Tu prius & fluctus poteris siccare marinos, 105

Altraque mortali deligere astra manu :

Quàm facere ut nostræ nolint peccare puellæ.

Is mos Saturno regna tenente fuit.

Et cum Deucalionis aquæ fluxere per orbem,

Et post antiquas Deucalionis aquas, 110

Dic mihi quis potuit lectum servare pudicum?

Quæ Dea cum solo vivere sola Deo?

Uxorem quondam magni Minôis, ut ajunt,

Corruptorvi candida forma bovis.

Nec

O B S E R V A T I O N E S.

v. 106. *deligere astra manu*] Hoc vernaculo idiomate ita diceret: *spicare le stelle dal firmamento*. Figura enim ducitur à floribus, qui ungibus decerpuntur. Idem Ovidius Epist. Phædræ:

Est aliquid plenis pomaria carperet ramis,

Es tenui primam. DELIGERE ungue rosam.

v. 108. *Is mos Saturno*] Aurea sæcula sub imperio Saturni floruerunt, quibus nullæ fraudes, nulla scelera mentes hominum invaserant: colabatur passim justitia, vigeat pietas, honestas in pretio erat. Quamobrem Juvenalis debortatur Urfidium. Posthumum ab uxore ducendâ, cum veteris ætatis minima quæque vestigia insequentium temporum pravitas abolevisset, & jam adulteriorum libertas eo usque procederet, ut

qui tale facinus admitterent, *hilaris nitidique* vocarentur. Ita verò exorditur Sat. 6.

Credo pudicitiam SATURNO REGE morasam

In terris; visamque diu &c.

Naso autem, ut solitus, Præperitium imitatur ep. Phædræ, quam paulò ante attuli:

ISTA vetus pietas, ævo moritura futuro,

Rustica SATURNO REGNA TENENTE, fuit.

v. 109. *Et cum Deucalionis aquæ*] Post fuit præcedente versiculo colloca punctum, ut rectè monuit Douza P. Hic verò lege meo punctulo:

At cum Deucalionis aqua fluxere per orbem,

Et post antiquas Deucalionis aquas, Dic mihi quis potuit lectum servare pudicum?

Nec minùs ærato Danaë circumdata muro, 115
 Non potuit magno casta negare Jovi.
 Quòd si tu Grajas, seu sis imitata Latinas:
 Semper vive meo libera iudicio.

ELEGIA XXII.

*Queritur Cynthia scitubitum, dum sacris Isidis opera-
 retur, eamque hortatur ne bibendo pulchritudi-
 nem corrumpere velit.*

Tristitia jam redeunt iterum solennia nobis,
 Cynthia jam noctes est operata decem.
 Arque utinam Nilo pereat quæ sacra repente
 Misit matronis Inachis Aufoniis!
 Quæ Dea tam cupidos toties divisit amantes, 3
 Quæcumque illa fuit, semper amara fuit.
 Tu certè Jovis occultis in amoribus Io
 Sensisti, multas quid sit ire vias:
 Cum te iussit habere puellam cornua Juno,
 Et pecoris duro perdere verba sono. 10
 Ah quoties quernis læsisti frondibus ora:
 Mansisti stabulis abdita pasta tuis!
 An quoniam agrestem detraxit ab ore figuram
 Jupiter, idcirco facta superba Dea es?

An

OBSERVATIONES.

v. FIG. *negare*] Huic verbo con- [obscenam velant. Exempla ob-
 trarium *dare*, utraque autem rem [via legenti Martialis Epigrammata.

ELEG.

An tibi non satis est fuscis Ægyptus alumnis? 15;
 Cur tibi tam longa Roma petita viâ est?
 Quidve tibi prodest viduas, dormire puellas?
 Sed tibi, crede mihi, cornua rarius erunt.
 Aut nos è nostrâ te, sæva, fugabimus urbe:
 Cum Tiberi Nilo gratia nulla fuat. 20
 At tu, quæ nostro nimium placare dolori es,
 Noctibus his vacui refaciamus iter.
 Non audis, & verba finis mea ludere, cum jam
 Electant Icarii sidera, tarda boves.
 Lenta bibis: mediæ nequeunt te frangere po-
 Ætes. 25;

An:

OBSERVATIONES.

ELEG. XXII. v. 15. *fuscis alu-*
mnis] Utpote ad meridiem posi-
 tis, & Solis itineri subiectis. Con-
 tra Septemtrionales populi flavis
 capillis decori, vultusque candore
 præcellentes. Disertè Vitruvius l.
 6. Architect. c. 1. *Sub Septemtrio-*
nibus nutriuntur gentes immanibus
corporibus, candidis coloribus, di-
recto capillo & rufo, oculis cæcis,
sanguine multo, quoniam ab humo-
ris plenitate, calique refrigeratio-
nibus sunt conformati:] Qui autem
sunt proximi ad axem meridianum,
subiecti solis, cursui, brevioribus
corporibus, colore FUSCO, crispo
capillo, oculis nigri, cruribus in-
validis, sanguine exiguo, solis im-
perem perficiuntur. Martialis de pueri
 electione ad Flaccum Epig. 42. l. 4.

Sit nive candidior, namque in-
Mareotide FUSCA;

Pulchrior est, quando rarius, iste
color.

De huiusmodi, aut certe finiti-
 mis gentibus venuste Isidorus l. 19.

c. 23. *Mauros habet: terra nox corpo-*
rum & Etroni fragmentum:

Tinctus colore noctis.

Manu puer loquaci:

id est cithæædus Ægyptius.

v. 22. *refaciamus iter*] Parcant

verecundæ aures: innuit poetâ

obscenam equitationem; cui no-

vum curriculum instaurare parat

noctium aliquot abstinentiâ.

v. 25. *mediæ nequeunt se frangere*

noctes] Nepotuli, & delicati homi-

nes cenam in lucem producebant.

quod significat noster Eleg. 6. l. 4.

Sic:

An nondum est salos mittere laffa manus?
 Ah pereat quicumque meracas repperit uvas,
 Corruptique bonas nectare primus aquas.
 Icace Cecropiis meritò jugulate colonis,
 Pampineus nosti quam sit amarus odor. 30
 Tu quoque ò Eurytion vino Censuiste peristi,
 Nec non Ismario tu Polypheme mero.
VINO forma perit, vino corrumpitur atas:
 Vino saepe fauma nescit amica virum.
 Me miserum, ut multo nihil es mutata Lyao, 35
 Jam bibe; formosa es, nil tibi vina nocent.
 Cum tua praepondent demissae in pocula fetae,
 Et mea deducta carmina voce legis,

Lar-

OBSERVATIONES.

Sic NOCTEM patera, sic ducam
carmine, donec

Injicias radium in mea vina dies.
 languentem verò famera acido-
 rum esu denuò excitabant, teste
 Juven. 4. Sat. ubi de Montano Sc-
 natore:

— novaras ille

Luxuriam imperii vestrem, no-
elaeque Nymis

Jam MEDIAS, aliamque famem
cum patino Balerio

Arderet. nulli major facio usus
edepè

Tempestas mea: Circeis nata fo-
rons, an

Lucrinum ad faumam, corrupti-
nove edita fundo

Ostrea, callebas primo deprende-
re morsu.

v. 28. *bonas aquas*] Dixit: mul-

tò ante Pindarus Ode 1. Olymp.

ἄριστον πόσις ὕδωρ. OPTIMA quidem

est AQUA, quòd àrta sententiam

Thaleris Milesii ex aqua omnia op-

tum ducere. Sed existimq Pro-

pertii mentem aliam fuisse, lym-

phae scilicet porum, veluti uti-

liorem & magis salubrem, com-

mendandi.

v. 33. *Vino forma perit*] Ex ad-

verso de Phylide meretriculà ita

loqui ut Eleg. 8. l. 4.

Sobria græva parum, cum bibis,

omne decet.

Sed ibi latet nequitia.

v. 39.

Largius effuso madeat tibi mensa Falerno,
 Spumet & aurato mollius in calice, 40
 Nulla tamen lecto recipit se sola libenter;
 Est quiddam, quod vos querere cogat Amor.
SEMPER in absentes felicior astus amantes.
Elevat assiduos copia longa viros.

E L E G I A XXIII.

*Lynceum, quod Cynthia castitatem tentasses, primum
 objurgas. Deinde amatorem factum gaudet, do-
 ktorumque virorum exemplis confirmas.*

CUr quisquā faciem dominæ jam credat amori.
 Sic crepta mihi penè puella mea est.

Ex-

O B S E R V A T I O N E S.

v. 39. *Largius effuso*] Subaudi
quamvis, cui respondet *Nulla sa-*
men sequentis Hexametri.

Ibid. madeas tibi mensa F.] Li-
 bationem intelligo. Virgilius 1.
 Æneid.

Dixit, & in MENSA læticum
libavit honorem.

v. 40. *mollius*] Cave ne adver-
 bium comparativum existimes.
 Mollius Falernum interpretor,
 melle admixtum, sive mulsam,
 quod Romanis in deliciis erat.
 Martialis l. 13. Epig. 108.

Ætica nectarum curbastis mella
FALERNUM.

Misceri deces hoc à Ganymede

merum.

v. 44. *Elevat assiduos*] Longa
 enim consuetudo tædium, & con-
 temptum parit.

ELEG. XXIII. v. 1. *amori*]
 Bene Scaliger ex vetustis Codd.
 cum Beroaldus reposuisset *amico*.
amorem pro *amante* usurpatum li-
 quet ex alio Propertii loco Eleg.
 18. l. 3.

Forssan ille alio pectus AMORE
terris.

Ibi tamen de muliere loquitur.

v. 9. curam] Supra Eleg. 17.
Unica nata meo pulcherrima CU-
RÆ dolori.

Expertus dico: *NEMO est in amore fidelis.*

Formosam rarò non sibi quisque petit.

Polluit ille Deus cognatos, solvit amicos, 5

Et bene concordēs tristitia ad arma vocat:

Hospes in hospitium Menelao venit adulter.

Colchis & ignotum nonne secuta virum est?

Lynceu, tunc meam potuisti tangere curam?

Perfide, nonne tuæ tunc cecidere manus? 10

Quid si non constans illa, & tam certa fuisset,

Possset & in tanto vivere flagitio?

Tu mihi vel ferro pectus, vel perde veneno:

A dominâ tantum te modò tolle meâ.

Te socium vitæ, te corporis esse licebit, 15

Te dominum admitto rebus, amice, meis.

Lectò te solùm, lectò te deprecor uno:

Rivalem possum non ego ferre Jovem.

Ipsè meas solus, quod nil est, æmulo umbras,

Stultus, quòd stulto sæpe timore tremo. 20

Una tamen causa est, quâ crimina tanta remitto,

Errabant multo quòd tua verba mero.

Sed

OBSERVATIONES.

V. 18. *Rivalem possum n.e. f. 7.*] *xii*, ut ne *RIVALEM* quidem Neronem a quo *TULERIT* animo.
 V. 22. *Errabant multo q. 2. v. m.*] Subdoli quidam veteratores fictâ ebrietate delicta sua excusabant; quod tamen excusationis genus recusat Callicles Plautinus, senex emunctæ natî Trucul. Act. 4. Sc.
 V. 18. *Rivalem possum n.e. f. 7.*] *xii*, ut ne *RIVALEM* quidem Neronem a quo *TULERIT* animo.
 V. 22. *Errabant multo q. 2. v. m.*] Subdoli quidam veteratores fictâ ebrietate delicta sua excusabant; quod tamen excusationis genus recusat Callicles Plautinus, senex emunctæ natî Trucul. Act. 4. Sc.

Sed numquam vitæ me fallat ruga severæ.

OMNES jam norunt, quàm sit amare bonum.
 Lynceus ipse meos seros insanit amores. 25
 Solum te nostros lætor adire Deos.

Quid!

O B S E R V A T I O N E S .

3. Huic igitur ita supplicat Dinar-
 chus adulescens, qui ejus filia vir-
 ginitupram intulerat:

*assum Callicles. per tua ob-
 secro.*

*Gemma, ut tu istuc insipienter fa-
 ctum, sapienter seras.*

*Mihique ignoscas, quod animi im-
 pos. VITI vicio feterim.*

*Cujus precibus bellè occurrat Cal-
 licles.*

*Non places. Ità mimum culpam
 confers, quod nequis loqui.*

*Nam vinum si scubulari posset, se
 defenderet.*

*Non vinum hominibus moderari;
 sed vina homines solent,*

*Qui quidem probi sunt. Verum
 qui improbus est, siue subbibis,*

*Sive adeo caret temet, tamen
 ab ingenio est improbus.*

V. 23. Sed numquam vitæ &c.]

Apage te superciliosum caput.
 Quid mihi venditas Caroniana

verba? quid incedis obstipā cervi-
 ce? quære jam alios, quos in er-
 rorem inducas; ego te penitus co-
 gnovi.

De huiusmodi versipelli-
 bus, & nequitiâ alitè dissimu-
 lantibus, locus est pulcherrimus

apud Senecam Tragicum Hippol.

Act. 3. Sc. 3.

O. VII. A fallax? abditos sensus
 geris.

*Animisque pulchram turpibus fa-
 ciem induis.*

*Pudor impudentem celat, auda-
 cem quies,*

*Pietas nefandum: vera fallaces
 probant,*

Simulantque molles dura —

V. 24. Omnes jam norunt.] Non
 tantum homines luxuriam perdit,

verum etiam castissimi Philo-
 sophorum. Huc pertinent, quæ scri-
 bit Alexis Comicus apud Stobæum

serm. 61.

αἰτ' ἢ μὲν γινώσκεις ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἔργα.
 καὶ τιμὰς καὶ γὰρ καὶ πάλιν πολὺ.

ἢ δὲ αἰσθάνομαι τοῦ περὶ αὐτοῦ τοῦ
 ἀνθρώπου, ἢ δὲ αἰσθάνομαι τοῦ

τέλειος.
 ὅς ἐστι τὸ τῷ μετὰ τῷ θεῷ ἔμει.

Nimirum igitur maximus est di-
 vorum Amor,

Et longè omnium nobilissimus;
 Nullus enim usque adeo parcus est

Roma, neque moribus tam exquisi-
 sitis.

Qui non huic Deo partem aliquam
 tribuat.

V. 26. Solum.] Hoc equidem gau-
 deo.

Quid tua Socraticis tibi nunc sapientia libris
 Proderit? aut rerum dicere posse vias?
 Aut quid Lucreti tibi profunt carmina lecta?
 Nil juvat in magno vester amore senex. 30
 Tu satius Musis meliorem imitere Philetam,
 Et non inflati somnia Callimachi.
 Nam rursus licet Ætoli referas Acheloi
 Fluxerit ut magno factus amore liquor:
 Atque etiã ut Phrygio fallax Mæandria campo 35
 Errat, & ipsa suas decipit unda vias:
 Qualis & Adraſti fuerit vocalis Arion
 Tristitia ad Archemori funera victor equus:
 Non non Amphiarazæ tibi fata quadrigæ
 Profint, aut Capanei grata ruina Jovi, 40
 Desine Achilleo componere verba cothurno,
 Desine, & ad molles membra resolve choros.
 Incipe jam angusto versus componere torno,
 Inque tuos ignes dure poëta veni.
 Tu non Antimacho, non tutior ibis Homero: 45
 Despicit & magnos recta puella Deos.

Sed

O B S E R V A T I O N E S.

deo, temilitiæ nostræ nomen de- addo.

diffe: quamquam illud penitus docto, quod hic statione pellere tentaveris.

v. 29. *Lucræ*:] Hanc leſionem agnoscunt Adrianus Turnebus, & Joſephus Scaliger, quorum ſententiæ non inivus calculum

v. 46. *recta puella*] Superbiæ ar- que arrogantia plena, cuius iudicium ſolet eſſe facies erecta. Eli- phaz Themanites apud Jobum cap. 15. v. 26. ita de impio Deum flo- ci faciente. *Tenuis enim aulæ- ræ Deum manum ſuam, & conſe-*
Om-

Sed non ante gravi taurus succumbit aratro,
 Cornua quàm validis hæserit in laqueis.
 Nec tu tam duros per te patieris amores,
 Trux tamen à nobis ante domandus eris. 50
 Harum nulla solet rationem quærere mundi,
 Nec

O B S E R V A T I O N E S .

Omnipotentem roboratus est. Cuccur-
 ris adversus eum ERECTO collo. Et
 Cicero lib. 1. de Oratore, indoctos
 quosdam caussidicos infectatus:
Hæc igitur, & horum similia, jura
sue civitatis ignorantem, ERE-
CTUM, & celsum, alacri & prom-
pto ore huc atque illuc insuementem va-
gari magna cum caetera toto foro,
presidium clientibus, atque opem
amicis, & prope cunctis civibus lu-
com ingenii & con liti sui porri-
gentem atque tendentem, nonne in
primis flagitiosum putandum est?
 Nisi malimus Propertium explica-
 re de animi magnitudine; quò
 pertinent illa eiusdem Ciceronis ad
 Atticum Epist. 24. l. 2. novæ edi-
 tionis Grævianæ Amstæod. Nos
 tamen his miseris ERECTO animo,
 & minimè perturbato sumus. &
 Cornelii Nepotis in Themistocle:
Quæ contumelia non frogit eum, sed
EREXIT. Prior tamen interpre-
 ratio magis arridet. Id verò moris
 habet poeta Umber, ut pleraque
 verba per Aphæresin deminuat,
 quod ante me observavit Lipsius
 Var. Lectionum l. 3. c. 7.

V 48. Cornua quàm validis h. i. d.]

Hoc juvencorum primum & di-
 mentum. Simile quid videtur
 docere Virgilius 3. Georg. vers. 166.

Ac primum laxos omni de vimine
circlos

Cervici subnecte: dehinc ubi libera
colla

Servitio assuerine, ipsæ e torquis
bus aptos

Iunge pares, & coge gradum con-
ferre juvencos.

Cum autem Propertius cornibus
 obligandos esse dicat, secutus vi-
 detur eam arandi rationem, quam
 tantoperè improbat Columella l.
 2. de R. R. c. 2. his verbis: *Nam*
illud, quod in quibusdam provinciis
usurpatur, ut CORNIBUS illigetur
jugum; ferè repudiatum est ab omni-
bus, qui præcepta rusticis conscri-
pserunt, neque immerito: plus enim
queunt pecuies collo & pectore co-
nari, quam CORNIBUS. Bene id-
 circò Virgilius, qui juvencos collo
 jugum aliquandò laturos, ab hac
 pariter disciplinâ incipere jubet,
 ut collum vimineis torquibus im-
 peditum gerant.

V. 51. Harum nulla soles] Versus

luxati, ut attentius consideranti

RON

Nec cur fraternis Luna laboret equis:
 Nec si post Stygias aliquid restaverit undas,
 Nec si consilio fulmina missa tonent.
 Aspice me, cui parva domi fortuna relicta est, 55
 Nullus & antiquo Marte triumphus avi:
 Ut regnem mistas inter conviva puellas
 Hoc, ego quo tibi nunc elebor, ingenio.
 Me juvet hesternis positum languere corollis,
 Quem tetigit jactu certus ad ossa Deus: 60
 Actia Virgilium custodis litora Phœbi,
 Cæsaris & fortes dicere posse rates:
 Qui nunc Æneæ Trojani suscitât arma,
 Jactaque Lavinis moenia litoribus.
 Cedite Romani scriptores, cedite Graji; 65
 Nescio quid majus nascitur Iliade.

Tu

OBSERVATIONES.

non obscurum erit. Quò etenim
 referendum sit *non harum*, planè fac-
 tor ignorares miroque Scalige-
 rum, in cæteris Epidaurio serpente
 oculatiorẽ, hoc loco Phineum,
 vel Thamiram fuisse. Sic autem
 concinno:

*Nec tu tam duras per te patieris
 amores,*

*Trux tamen à nobis ante doman-
 dus eris.*

*Aspice me, cui parva domi for-
 tuna relicta est,*

*Nullus & antiquo Marte trium-
 phus avi:*

*Ut regnem mistas inter conviva
 puellas*

*Hoc, ego quo tibi nunc elebor,
 ingenio.*

*Harum nulla solet rationem que-
 rere mundi,*

*Nec cur fraternis Luna laboret
 equis:*

*Nec si post Stygias aliquid resta-
 verit undas,*

*Nec si consilio fulmina missa
 tonent.*

Me juvet hesternis &c.

v. 61. *Actia Virgilium*] Subau-
 di juvet.

Hh

7070.

Tu canis umbrosi subter pineta Galei
 Thyrsin, & attritis Daphnin arundinibus;
 Utque decem possint corrumpere mala puellam,
 Missus & impressis hædus ab uberibus. 70
 Felix, qui viles pomis mercaris amores,
 Huic licet ingrata Tityrus ipse canat.
 Felix, intactum Corydon qui teneat Alexin
 Agricola domini carpere delicias.

Quam-

OBSERVATIONES.

v. 70. *impressis*] Scaliger interpretatur ubera non multa, sed perperam, cum libri non habeant *impressis*, sed *impressis*. Melius igitur explicabis de agno lactante, qui uberibus os imprimat. Juven. Sat. 9

Tu tantum erucis IMPRIME dentem.

& noster Eleg. 16. l. 1.

Osculaque IMPRESSIS nixa dedi gradibus.

v. 71. *pomis mercaris amores*] Venus apud Lucianum in Deorum judicio sic Paridem alloquitur: *ἄντα δ' ἀνέλεαι, τίς γὰρ τοῦ πῦρος, τὴν τῆς μήνης ὀφείλεις.* Omnia enim licet tibi hæc, & AMOREM, & formam & nuptias POMO isto MERCARI.

v. 74. *Agricola domini*] Alexis ergo puer Mæcenatis, non Pollionis, ut nonnullis placuit. Poëta nimirum in fingendis personis, quarum involucre latent vera nomina amicorum, solent studia eorum & mores ob oculos ponere,

ut facile dignosci possit, de quo per ambages loquantur. Propertius itaque non abs re vocat Mæcenatem agricolam, quippe qui angusto clavo contentus intra domesticos hortos procul ab ambitione vitam exegerit. Testis Peto Albinovanus Eleg. in ejus obitum:

Majus erat paruisse, tamen nec velle triumphos:

Major res magnis abstinuisse fuit.

Maluit umbrosam quercum, Nymphasque canoras,

Paucaque pomos jugera culta soli.

Pieridas, Phœbumque colens in mollibus hortis,

Sederat argutus garrulus inter aves.

cui iam sententiæ favit Martialis Epig. 56 l. 8 his versibus:

Jugera perdidideras misere vicina Cremonæ,

Flebat & abductas Tityrus æger oves.

Risit Thuscus eques, pauperatamque malignam

Rep-

Quamvis ille suam lassus requiescat avenam, 75
 Laudatur faciles inter Hamadryadas.

Tu canis. Ascræi veteris præcepta poetæ,
 Quo seges in campo, quo viret uva iugo.
 Tale facis carmen doctâ testudine, quale

Cynthia impositis temperat articulis. 80
 Non tamen hæc ulli venient ingrata legenti,
 Sive in amore rudis, sive peritus erit.

Nec minor his animis, nec se minor, ore canorus.
 Anseris indocto carmine cessit olor.

Hæc quoque perfectæ ludebat Iasone Varro, 85
 Varro: Leucadiæ maxima flamma suæ.

Hæc quoque lascivi cantarunt scripta Catulli,
 Lesbia queis ipsâ notior est Helenâ.

Hæc etiam docti confessa est pagina Calvi,
 Cum caneret miseræ funera Quinctiliæ. 90

Et modò formosâ quàm multa Lycoride Gallus.
 Mortuus: internâ vulnera lavit aquâ!

Cynthia quin etiam versu laudata Propertî;
 Hos inter si me ponere fama volet.

SEX.

OBSERVATIONES.

Populi, & celeri iussu abire fuga: conscribendo. Tiberius Imperator initio principatus sui parem animi celsitatem ostendit: adversus enim convitiâ, malosque rumores, & famosa de se ac suis CARMINA firmus ac patiens, subinde iactabas, inciviliam libera linguam: mentemque liberâ esse debere. Sueton. Tiber. c. 28.

Tu licet: & nostrum, dixit,
 ALEXIN ames.

v. 83: nec se minor. Id est, eundem le præstitit. Virgilius in contemnendis æmulorum maledictis, quem in divino Æneidos opere

Hh 2:

ELEG.

SEX. AURELII
 PROPERTII
 ELEGIARUM
 LIBER III.

ELEGIA I.

*Elegiæ carminis facultate nominis immortalitatem
 sperat se consecuturum.*

CALLIMACHI manes, & Coi sacra Philetæ,
 Investrum, quæso, me finite ire nemus.
 Primus ego ingredior puro de fonte sacerdos.
 Italia per Grajos orgia ferre choros.
 Dicite quo pariter carmen tenuastis in antro, 5
 Quove pede ingressi, qua mæ bibistis aquam.
 Ah

OBSERVATIONES.

ELEG. I. v. 3. *puro de fonte*] Re- | Propertium diximus in Prologo-
 liquis intacto. Atqui falsum esse | menis; quæ vide.

v. 9.

Ah valeat, Phœbum quicumque moratur in armis.

Exactus tenui pumice versus eat,

Quo me fama levat terrâ sublimis, & à me

Nata coronatis Musa triumphat equis, 10

Et mecum in curru parvi vēstantur Amores,

Scriptorumque meas turba secuta rotas.

Quid frustra missis in me certatis habenis?

• Non datur ad Musas currere lata via.

Multi, Roma, tuas laudes annalibus addent, 15

Qui finem imperii Bactra futura canent:

Sed quod pace legas, opus hoc de monte sororum

Detulit intactâ pagina nostra viâ.

Mollia Pegasides vestro date ferta poetæ:

Non faciet capiti dura corona meo. 20

At mihi quod vivo detraxerit invida turba,

Post obitum duplici scenore reddet honos.

OMNIA post obitum fingit majora vetustas,

Ma-

OBSERVATIONES.

v. 9. terra sublimis] Pro subli-
mem. Ita supra Eleg. 3. l. 1.

Ut se felici prævecta Cerannia
remo.

Idest prævectam.

Terentius Andriâ Aët. 5. Sc. 2.

SUBLIMEM hunc intro rape,
quantum potes.

Idem Adelph. Aët. 5. Sc. 2.

SUBLIMEM medium arriperem —

v. 12. scriptorum] Poëtarum
Elegiacorum, vestigia nostra per-

sequentium.

v. 13. missis in me certatis habenis]
Metaphoram ducit ab equis, quos
ad cursum impellimus effusis in
cervice habenis. Hinc equi admissi.

Ovidius Epist. Penelopis:

Hic lacer admissos servavit Hæctor
equos.

v. 20. Non faciet] Inepta erit;
quemadmodum Tibullus El. 6. l. 2.

— & mihi FACTA iuba est.
apta scilicet.

Hh 3

v. 24.

Majus ab exequiis nomen in ora venit.

Nam quis equo pulsas ab igno nosceret arces? 25

Fluminaque Amonio cominus ille viro?

Idæum Simoënta Jovis cunabula parvi?

Hæctora per campos ter maculasse rotas?

Deiphobumque, Helenumque, & Polydaman-
tas in armis?

Qualemque Paria vix sua nosset humus. 30

Exiguo sermone fores nunc Ilion, & tu

Troja bis Octavi numine capta Dei

Nec

O B S E R V A T I O N E S.

v. 24. *Majus ab exequiis n. i. o. v.*] Noster infra Eleg. 7.
Sapienter Horatius Ode 24. l. 3.

Piræum indolentem odimus,
Sublatam ex oculis querimus in-
vidi.

v. 25. *equo pulsas ab igno*] Plinius
interpres esto l. 7. c. 57. EQUUM,
ait, qui nunc aries appellatur, in
muralibus machinis Epeum ad Tro-
jam invenisse dicunt.

v. 29. *Polydamantas*] Effert hu-
milio multitudine, quod singu-
lari offerendum fuit. Cæsar apud
Lucanum l. 1. *Pharſaliæ*; & no-
mina vana Carones. Martialis lib.
9. ad Crestum, *Epurior*:

Carlos, Camillos, Quincios, Nu-
mas, Ancos,
Et quidquid usquam legimus pilo-
forum

Loqueris, fortasse grandibus mi-
nax verbis.

Noster infra Eleg. 7.

-- *magno equalunt ista Camillos*
Judicia --

v. 31. *Exiguo sermone*] Si Troja
nunc oppugnaretur, tanti belli fa-
ma decresceret, ac fortasse mille
naves principum Græcorum, quas
plenis buccis Meleagenes inronat,
ad aliquot scapharum numerum
redigerentur; sed cum hæc omnia
maximè remora sint à nostro sa-
culo, ingeniorum vi momenti plu-
rimum acquirunt. Sallustius in
Catilin. haud procul ab initio qua-
dam huc pertinentia scribit: *A-*
theniensium res gesta, sicut ego existi-
mo, satis sumptu; magnificæque fue-
runt, verum aliquando minores sa-
men, quam tanta feruntur: sed,
quia provenire ibi magna scripto-
rum ingenia, per variarum orden-
liberensium facta proximis ce-
le-

Nec non ille tui casus memorator Homerus
 Posteritate suum crescere sensit opus.
 Meque inter seros laudabit Roma nepotes: 35
 Illum post cineres auguror esse diem.
 Ne mea contempto lapis indicet ossa sepulcræ
 Provisum est, Lycio vota probante Deo.
 Carminis interea nostri redeamus in orbem,
 Gaudeat ut solito tacta puella sono. 40
 Orpheæ detinuisse feras, & concita dicunt
 Flumina Threiciæ sustinuisse lyræ.
 Saxa Cithæronis Thebas agitata per artem
 Sponte suâ in muri membra coisse ferunt.
 Quin etiam, Polypheme, serâ Galatæa sub Ætnâ 45
 Ad tua rorantes carmina flexit equos.
 Miremur nobis & Baccho, & Apolline dextro,
 Turba puellarum si mea verba colit?

Quodd.

OBSERVATIONES.

Librantur. ita eorum, qui ea fecerunt, virtus tanta habetur, quantum verbis ea ponere extollere præclara ingenia.

V. 34. *posteritatem s. crescere sensit opus.* Sumptum videtur ab Horatio, qui Ode 30. l. 3:

— usque ago POSTERÆ

CRESCAM. laude recens —

Facere Juvenalis 7. Sat. de quodam lauto Poëticis deliciis animum applicante:

Ipsæ facit versus, atque uni cedis
 HOMERO,

Propter mille annos —
 Quali verò nihil aliud in Homericis carminibus dignum foret admiratione hominum, præter vetustatem.

V. 42. *sustinuisse*] Optimè repositum à Criticis, cum antea legeretur *detinuisse*, insuavi repetitione. Pari verbo usus est Albino-vanus Eleg. ad Liviam Augustam, ubi de Tiberiæ Drusi rogam extinguere meditante:

SUSTENTABAT aquas, cursusque inhibebas eorum.

H h 4.

v. 57.

Quòd nō Tænatiis domus est mihi fulta columnis,

Nec camera auratas inter eburna trabes; 50

Nec mea Phæacas æquant pomaria silvas;

Non operosa rigat Martius antra liquor:

At Musæ comites, & carmina cara legenti,

Et defessa choris Calliopæa meis.

Fortunata, mea si qua es celebrata libello:

Carmina erunt formæ tot monumenta tuæ:

Nam neque Pyramidum sumptus ad sidera ducti,

Nec Jovis Elëi cælum imitata domus:

Nec Mausolei dives fortuna sepulcri.

Mortis ab extremâ conditione vacant. 60

Aut illis flamma, aut imber subducet honores,

Annorum aut ictu pondera victa ruent.

At non ingenio quæsitum nomen ab ævo

Excidet. *INGENIO stat sine morte decus.*

ELE.

O B S E R V A T I O N E S.

v. 57. *Nam neque Pyramidum*] Germana leges apud citat. Horatium Ode 39. l. 3. Ovidium in Calce Metamorph.

v. 64. *ingenio stat sine morte decus*] Enimvero ubi Romanorum Imperatorum ædes magnificæ? ubi Neronis aurea domus? ubi Titi Amphitheatrum? vix pauca superest rudera, quæ ista fuisse aliquando sidera faciunt posteritati. At vivunt, & semper vivent scriptorum illustrium monumenta, quorum adminiculo res gestæ for-

tium vicorum ab interitu vindicantur. Præter igitur Minus l. 7. c. 30. ad Ciceronis manes: *Salve primus omnium parens patriæ appellatus, primus in toga triumphum, lingueque lauream meritis, & facundia Latinarumque litterarum parens: atque (ut diffator Cæsar habet quondam mors de te scripsit) omnium triumphorum lauream adeptæ majorem, quanto plus est INGENII Romani terminos in tantum protulisse, quam imperiū. Contra-* rium tamen longè sensit Severus.

Roc.

ELEGIA II

Narrat se inter dormiendum à Pbœbo, & Calliops reprehensum, quòd Heroici carminis fontes attigisset.

Vissus eram molli recubās Heliconis in umbrā,
Bellerophonæi quā fluit humor equi,
Reges, Alba, tuos, & regum facta tuorum
Tantum operis nervis hircere posse meis:

Par-

OBSERVATIONES.

Boethius de cons. Philosoph. l. 2. metro 2. Audi gloriæ inanis contemptorem:

Sed quid decora novissimus vocabula,

Nam scire consumptos datur?

Facis ergo profusus ignorabilis,

Nec fama notos efficit.

Quod si putasis longius vitam trahi

Mortalis aura nominis,

Cum sera vobis rapiat hoc etiam dies,

Tam vos secunda mors manet.

ELEG. II. v. 1. *Vissus eram hircere*

Terentius pariter Eun. Act. 3. Sc. 2.

Audire vocem VISA SUM modo militis.

Ibid. in umbra] Præter vulgaram significationem, nemo paulo eruditior nescit, *umbram* apud optimos Latinitatis auctores accipi pro ignaviâ, & otio. Quod ut notum fiat rudioribus, assero exempla. Ovid. Artis Amat. l. 3. vers. 541. de poetis loquens:

Nec nos ambitio, nec amor nos tangit habendi;

Contempto colitur lectus, & UMBRA foro.

& Amorum 3. Eleg. 18:

Nos, Mater, ignava Venoris cessamus in UMBRA.

Juvenalis quoque securus vestigia superiorum, ita de Historicis Sat.

7. v. 104. *Sed genus ignavum, quod cæso gaudet, & UMBRA.* nec aliò

respicit Columella, cum l. 1. de Re Ruff. c. 2. inquit: *Quidquid*

verò dabitur occasionis, ruri moretur; que non sit mora segnis, nec

UMBRATILEIS. Hinc, puto, *UMBRATILÆ* appellatæ scholæ de-

clamatorum, quòd nimirum id hominum genus fictis causis agen-

dis tempus tereret; nec umquam in forum, & publicam lucem egredi-

auderet. videndi Petronius Arbitr. initio Satyrici: Seneca Pater in proœmio Controv. l. 2. Plinius

Junior Epist. 2. l. 9. Juven. citatus vers. 172.

v. 4. *nervis*] Vinibus, & ora-

tio

Parvaque tam magnis admoram fontibus ora, 5
 Unde pater sitiens Ennius ante bibit,
 Et cecinit Curius fratres, & Horatia pila,
 Regiaque Æmiliâ vesta trophæa rare,
 Victorisque moram Fabii; pugnamque sinistram
 Cannensem, & versos ad pia vora Deos, 10
 Antibalemque Lares Romanâ sede fugantes,
 Anseris. & tutum voce fuisse Jovem:
 Cum me Castaliâ speculans ex arbore Phœbus:
 Sic ait auratâ nixus ad antra lyrâ:
 Quid tibi cum tali, demens, est flumine? quis te 15
 Carminis. heroi. tangere iussit opus?
 Non hîc ulla tibi speranda est fama, Properti:
 Mollia sunt parvis prata terenda rotis,
 Ut tuus in scamno jactetur sæpe libellus,
 Quem legat expectans sola puella virum. 20
 Cur.

O B S E R V A T I O N E S.

tionis contentione. Horat. A. P. vers. 26.

— *sectantem Levia. NERVI*

Deficiunt, animique —

v. 7. *Horatia pila*] Fratrum Horatorum, qui, Tullo rem Romanam gubernante, cum Albanis Curiatis pedem contulerunt. Livius l. 1. *Inter hæc senex juvenem amplexus, spolia CURIATORUM fixa eo loco, qui nunc PILA HORATIA appellatur, ostendans &c.*

v. 8. *Regiaque Æmilia*] Persei Macedonum regis, de quo Paulus

Æmilius magnâ gloriâ, nec minore animi moderatione triumphavit. vide Livium l. 45. Florum l. 2. c. 12. Aurel. Victorem de viris illust.

v. 20. *expectans virum*] Nequitii videlicet prurientis paginæ dormientem Venerem excitatura. Martialis Epig. 97. l. 12. ad Instanium Rufum:

*Musei pathicissimos. LIBELLOS;
 Qui certant Sybariticis libellis,
 Et tinctas sale pruriente chartas
 Instanti lego Ruse: sed PUELLA*

Sia

Cur tua præscriptos evecta est pagina gyros?

Non est ingenii cymba gravanda tui.

Alter remus aquas, alter tibi radat arenas:

Tutus eris; medio maxima turba mari est;

Dixerat, & pleetro sedē mihi monstrat eburno, 25

Quā nova muscoso semita facta solo est.

Hic erat affixis viridis spelunca lapillis,

Pendebantque cavis tympana pumicibus.

Ergo Musarum, & Sileni patris imago

Fictilis, & calami, Pan Tegeæ, tui. 30

Et Veneris dominæ volucres mea turba columbæ

Tingunt Gorgoneo Punica rostra lacu.

Diversæque novem sortitæ jura puellæ

Exer-

OBSERVATIONES.

Sic sectam tua &c.

Ejusdem ferē argumenti est Epigramma. i. 7. l. i. i. Tu igitur, o mi lector, qui bonis moribus consultum cupis, antequam ad molliora scripta evolvenda manum atque animum admoveas, pharmacum præsume, ut ille, qui ad boletos invitantur: omnia etenim munda mundis, at qui regio morbo laborant, nihil non pollutum aspicere solent.

v. 24. *turba*] Perturbatio, & procella: mens autem poetæ hujusmodi est: Tutius multo existimo prope litus navigare, quam profundo mari cymbam committere, ubi maxima vis tempestatum

insurgit. *Turbam* antiqui scriptores usurparum pro tumultu, non secus ac *turbas*, teste Nonio Marcello. Accius Trophæo: *Non vides quantam TURBAM, quantoque fluctus concites?* qui locus Propertium unice illustrat. Cicero Catione majore: *Tum in illud divinorum animorum concitium, casumque proficiscar, tumque ex hac TURBA & colluvione discedam.* Idem Epist. 6. l. 7. *Exponere etiam que admodum tunc, & quanta in TURBA, quantaque in confusione rerum omnium viveremus.*

v. 26. *nova semita*] Inquit se Romanorum primum Elegiæ conscribendæ operam dedisse. v. supra Eleg.

Exercent teneras in sua dona manus.
 Hæc ederas legit i thyrsos, hæc carmina nervis 35
 Aptat, & illa manu textit utrâque rosam.
 E quarum numero me contigit una Dearum:
 Ut reor à facie, Calliopæa fuit.
 Contentus niveis semper vestabere cynis,
 Nec te fortis equi ducet ad arma sonus. 40
 Nil tibi fit rauco prætoria classica cornu
 Flere, nec Aonium cingere Marte nemus:
 Aut quibus in campis Mariano prælia signo
 Stent, & Teutonicas Roma refringat opes:
 Barbarus aut Suevo perfusus sanguine Rhenus 45
 Saucia incoerenti corpora vectet aquâ.
 Quippe coronatos alienum ad limen amantes,
 Nocturnæque canes ebria signa fugæ.
 Ut per te clausas sciat excantare puellas,
 Qui volet austeros arte ferire viros. 50
 Talia Calliope, lymphisque à fonte petitis,
 Ora Phileteâ nostra rigavit aquâ.

ELE-

O B S E R V A T I O N E S.

Eleg. 1. vers. 5.

v. 42. *Aonium cingere Marte nemus.* Videtur à Virgilio derivatum, qui 9. Æneidos de silvâ equitatu cinctâ sic elegantissimè:

Obijciunt equites sese ad divortia nota

Hinc, atque hinc, omnemque adiutrum custode coronans.

v. 48. *canes* Quæ ad januam vi-

gilant, & minimo strepitu istæ confestim latratum tollunt. Horatius Epod. 5.

Senem (quod omnes rideant) adulterum

Latrant Suburrana CANES.

v. Tibul. Eleg. 7. l. 1. v. 32. Eleg. 4. l. 2. v. 34. Propertium iterum L. 4. Eleg. 5. v. 74.

ELEG.

ELEGIA III.

*Cæsare Indis bellum illaturo, ait se amoribus & otio
vacare velle; donec ætate ingravescente severio-
ribus studiis manum admovere deceat.*

A Rma Deus Cæsar dices meditatur ad Indos,
Et freta gemmiferi findere classe maris.
Magna viri merces, parat ultima terra triumphos:
Tigris, & Euphrates sub tua jura fluent.
Sera, sed Ausoniis veniet provincia virgis: 5
Assuescent Latio Partha trophæa Jovi.
Ite agite expertæ bello date linthea proræ,
Et solitum armigeri ducite munus equi.
Omnia fausta cano. Crassos, cladesque piate:
Ite, & Romanæ consulite historiæ. 10
Mars pater, & sacræ fatalia lumina Vestæ,
Ante meos obitus sit precor illa dies,
Quâ

OBSERVATIONES.

ELEG. III. v. 5. *Sera, sed Auso-
niis*] Ego ita explico: serò quidem
Parthorum imperium, à quibus
tor clades nobis inflictæ sunt, in
formam Romanæ provinciæ redi-
getur, sed aliquando tamen. Hanc
explicationem debemus Ovidiano
versiculo 1. de Arte:

*Capta vides. SERO Pergama, ca-
pta tamen.*

v. 9. *piate*.] Delete ignominiam

veterem, hostibus ad sepulcrum
Crassi jugularis.

v. 11. *fatalia lumina Vestæ*] Eò
dicit, quòd arcanum imperii pi-
gnus in æde Vestæ servaretur; Li-
vius luculenter ista conjungit l. 26.
*VESTÆ ædem peticam, & æternos
ignæ, & conditum in penetrali
FATALE imperii pignus.* Quale
autem fuerit, vestigat Lipsius Syn-
tagmate de Vestâ, & Vestalib. c. 9.

v. 14.

Quâ videam, spoliis onerato Cæsaris axe,
 Ad vulgi plausus sæpe resistere equos.
 Inque sinu caræ nixus spectare puellâ: 15
 Incipiam, & titulis oppida capta legam:
 Tela fugacis equi, & braccati militis arcus,
 Et subter captos arma sedere duces.
 Ipsa tuam prolem serva Venus: hoc sit in ævum,
 Cernis ab Æneâ quod superesse, caput. 20
 Præda sit hæc illis, quorum meruere labores:
 Me sat erit Sacrâ plaudere posse viâ.
 Pacis Amor Deus est, pacem veneramur amantes:
 Stant mihi cum dominâ prælia dura: meâ.
 Nec tamen inviso pectus mihi carpitur auro, 25
 Nec bibit è gemmâ divite nostra sitis:
 Nec mihi mille jugis Campania pinguis aratur,
 Nec miser æra peto clade, Corinthe, tuâ..
 O pri-

O B S E R V A T I O N E S .

v. 14. *sæpe resistere equos*] Hoc
 Hemistichium legere est apud Ovi-
 dium, Tristium l. 4. Eleg. 2. y. 54.
 v. 24. *stant*] Supra Eleg. 2.

Aut quibus in campis. Mariano
 PRÆLIA signo.

STENT —

v. 26. *bibit è gemma*] Intelli-
 gunt vulgò gemmata pocula, ego
 verò lapides pretiosos in poculum
 excavatos. Nam & iis bibebant
 luxuriosi veteres. Cicero testatur
 l. 6. in Verrem: *erat etiam vas vi-*
narium. EX una GEMMA pragan-

di, trulla excavata; cum manu-
bria aurea. Gratius quoque Faliscus
Cyneget. ubi luxuriæ damna re-
censet:

Hæc illa est; Pharios qua fregit
noxia, reges;

Dum servata CAPIS potant Ma-
reotica GEMMIS.

v. 28. *clade, Corinthe, tua*] Si-
 gna ex ære Corinthio, usque ad in-
 faniam olim perita docemur à Plin-
 io l. 34. c. 2. Quamobrem Velle-
 jus Paternulus l. 1. de hac effusissi-
 mâ cupiditate ita scribit: *Mam-*
mi:

O prima infelix fingenti terra Prometheo!

Ille parùm cauti pectoris egit opus: 30

Corpora disponens, mentem non vidit in arte.

Recta animi primùm debuit esse via.

Nunc maris in tantum ventis jactamur, & hostem

Quærimus, atque armis nectimus arma nova.

HAUD

OBSERVATIONES.

minus tam rudis fuit, uscapta CORINTHO, cum maximorum artificum perfectas manibus tabulas, ac statuas in Italiam portandas locaret, juberet prædici conducentibus, si eas perdidissent, novus eos redderetur. Non tamen puto dubites, Finici, quin magis pro republica fueris, maximo adhuc rudem CORINTHIORUM intellectum, quam in tantum ea intelligi; & quin hac prudentia illa imprudentia decori publico fueris convenientior.

v. 31. 'Corpora disponens'] Prometheus hominum plastas, corpora quidem eorum vulcu ad cælum erecto molitus est, animum verò ad vicia prorum pulchro domicilio inclusit. Hinc illa exclamatio Persii Sat. 2. O curvæ in terras animæ, & cælestium inanes! Hanc porro Umbri nostri querelam venuste imitatus est Torquatus Tassus (nell'Aminta Atto 3. Sc. 1.) his versiculis:

O Donna ingrata, o ore fiato, e
quattro

Ingratissimo fesso, e in Nuova

Negligente maestra, perche solo
Ale donne nel volto, e in quel di
fuori,

Ponessi quanto in loro è di gentile,
Di mansueto, e di cortese; e tutte
L'altre parti obliasse —

Nec prætermittendum omnino est, præcos homines causas vitiorum suorum, sive corporis essent, sive animi, ad Prometheum auctorem retulisse. Horatius iratus puellæ, iram suam excusat hæc potissimum fabellâ Ode 16. l. 1.

Fertur PROMETHEUS addere
principi

Linco coactus particulam undique
Defectam, & insani leonis

Vim stomacho apposuisse mastro.

Phædrus expositurus, cur tribades, & cinædi enoustra hominum passum occurrerent, non inscitum figmentum cōmimiscitur fab. 14. l. 1.

— PROMETHEOS auctor vulgi
fictilis,

Qui simul offendit ad fortunam,
frangitur,

Natura pariter, velle quæ colas
pudet,

Cam

HAUD ullas portabis opes *Acherontis* ad undas: 35

NUDUS ab infernâ, stulte, *vebere* rate.

Victor cum victis pariter miscebitur umbris:

Consule cum Mario capte Jugurtha sedes.

Lydus Dulichio non distat *Cloëlus* ab *Iro*.

OPTIMA mors, parca qua venit apta die. 40

Me juvat in primâ coluisse *Helicon* juventâ,

Musarumque choris implicuisse manus.

Me

OBSERVATIONES.

Cum separatim toto finxisset die,
Aptare mox ut posset corporibus
suis;

Ad canam est invisatus subito à
Libero:

Ubi irrigatus venas mado nectare,
Serò domum est reversus *tisban-*
ti pede.

Tum semisemno corde, & errore
ebrio,

Applicuit virginali generi mascu-
lo,

Et masculina membra applicuit
feminis.

Ecce nunc libido pravo fruitur gau-
dio.

In eam sententiam abit quoque
Juvenalis, qui *Satyrâ 14.* non-
nullos ait è turbâ juvenum repe-
riri, qui nobiliore argillâ consti-
tuti sint, ideoque pravis exemplis
non corrumpantur:

— unus & alter

Enstent hæc spernent juvenes, qui-
bis arte benigna

E meliore luto finxit præcordia
Titan.

Martialis denique in simulacrum
fictile gibberi lusus, hinc *jocum*
trahit l. 14. *Epig. 182.*

Ebrius hæc terris fecit, puto,
monstra PROMETHEUS,
Sannalio lusi & ipse luto.

v. 36. *Nudus ab inferna*] *Job* in
Scripturis ad opum suarum dire-
ptionem fortiter ferendam, hoc
adhibet munimentum: *NUDUS*
egressus sum de utero matris meæ, &
NUDUS reversar illuc.

v. 39. *Lydus Dulichio*] *V. Lucia-*
num in *Dia* ogis mortuorum.

v. 40. *Optima mors, parca*] *Mors*
illa felicissima censenda est, quæ
pauperibus contingit, eosque mi-
seriarum cumulo prorsus exonerat.
vel si mavis: felices illi, qui
mediâ ætate moriuntur, nec ad ul-
timam senectutem vitam produ-
cunt: mortes filiorum, excidia
patris, rem familiarem immatu-
tam

Me juvat & multo mentem vincere Lyæo,
 Et caput in vernâ semper habere rosâ.
 Atque ubi jâ Venerê gravis interceperit ætas, 43
 Sparserit intêgras alba senectâ comas:
 Tum mihi Naturæ libeat perdiscere mores,
 Quis Deus hanc mundi temperet arte domum:
 Quâ venit exoriens, quâ deficit, unde coactis
 Cornibus in plenum mênstrua Luna redit: 50
 Unde salo superant venti: quid flamine captet
 Eurûs, & in nubes unde perennis aqua:
 Sit ventura dies, mundi quæ subruat arces:
 Purpureus pluvias cur bibit arcus aquas:
 Aut cur Perrhæbitremuere cacumina Pindi, 55
 Solis & atratis luxerit orbis equis:
 Cur segnis versare boves, & plaustra Bootes:
 Pleiadum spisso cur coit igne chorus:
 Curve suos fines altum non exeat æquor,
 Plenus & in partes quatuor annus eat: 60
 Sub terris sint jura Deûm, & tormenta Gigantum:
 Tisiphones atro si turrit angue caput:

Aut

OBSERVATIONES.

tam fortasse visuri; sic autem par-
 ca dies erit modicum vivendi tem-
 pus, quo pacto apud Tibul. *longa*
dies vetustatem significat. Prior
 tamen explicatio magis placet.

V. 56. *atratis equis*] Sordidatis,
 & Cæsaris violentum interitum lu-
 gentibus.

V. 59. *altum æquor*] Globosum,
 actumidum, nec tamen effluens,
 quod scilicet communi centro te-
 neatur.

V. 60. *in partes quatuor*] Hanc
 tempestatum distributionem à Jo-
 ve factam tradit Ovidius 1. Meta-
 morphoseon, cum antea sub im-
 pe-

Aut Alcmeoniæ furæ, aut jejunia Phinci:

Num rota, num scopuli, num fides inter aquas:
Num tribus infernum custodit faucibus antrum;

Cerberus, & Tityo jugera pauca novem;
An ficta in miseras descendit fabula gentes,

Ectimor haud ultra, quàm rogus, esse potest.
Exitus hic vitæ superest mihi; Vos, quibus arma
Grata magis, Crassi signa referte domum. 70

E L E G I A IV.

Lygdamum servum obtestatur, ut sibi de tristitiâ puella ab se intermissa quàm verissima referat.

Dic mihi de nostrâ quæ sentis vera puellâ,
Sic tibi sint dominæ, Lygdame, lenta juga.
Dum me lætitiâ tumefactum fallis inani,
Hæc referens, quæ me credere velle putas.
Om-

O B S E R V A T I O N E S.

perio Saturni ver æternam fuisset. rex mentiebatur arcana cum Jove colloquia, leges laturus, quas ab universis observari volebat. Næ autem stupidissimi fuerunt antiqui mortales, quibus tam facile absurda signenta suaderi poruerint; at sanè posterior ætas magis emundæ naris homines tulit, potiusque impiegate, quàm superstitione peccantes. In his familiam ducunt Diagoras, Epicurus, Leucippus, Lucretius, Plinius, cum sectatoribus innumeris.

ELEG.

Omnis enim debet sine vano nuntius esse, 5
 Majoremque timens servus habere fidem.
 Nunc mihi si quatenus, ab origine dicere primâ
 Incipe: suspensis auribus ista bibam.
 Siccine eam incompris vidisti flere capillis?
 Illius ex oculis multa cadebat aqua? 10
 Nec speculum strato vidisti, Lygdame, lecto?
 Ornabat niveas nullane gemma manus?
 Ac moestam teneris vestem pendere lacertis?
 Scriniaque ad lecti clausa jacere pedes?
 Tristis erat domus? & tristes sua pensa ministræ 15
 Carpebant? medio nebat & ipsa loco?

Par-

OBSERVATIONES.

ELEG. IV. v. 10. *aqua*] Uthic
 aquam pro lacrymis, ita Eleg. 16.
 l. 2. pro sudore usurpavit:

*Brigida: de tota fronte cadebat
 AQUA.*

v. 13: *vestem pendere lacertis*] So-
 lutam scilicet armillis aureis, qui-
 bus. delicatæ mulieres ornare ac
 circumdare brachia consueverant.
 Quod non obscure innuere vide-
 tur Tibullus: Eleg. 10: l. 1. ubi de
 puellâ maritum fallente:

Ista hæc persuadet facies, atroque

LACERTOS.

*Vincias, & Tyrio prodeas apta
 sinu.*

Nec tantum feminæ apud Roma-
 nos, verum etiam viri Sabino-
 rum iis utebantur, quod ex Livio
 discimus Hist. 1. *Additur fabula,*

quod vulgò Sabini aureas armillas
 magni ponderis brachio laevo, gem-
 masque magna specie annulos ha-
 buerint; popigisse eam. (Tarpeiam)
 quod in sinistris manibus haberent.
 Igitur amica Propertii, ut sum-
 mum animi moerorem ostendat,
 munditias omnes negligit, nec
 scrinia recludit, unde pretiosa quæ-
 que depromebantur.

v. 16. *medio nebat & ipsa loco*]
 Talem describit Livius Lucretiam
 Collatini uxorem repertam à ma-
 zito, & Sexto Tarquinio. Eius
 verba sunt l. 1: circa finem: *per-
 gunt inde Collasiam, ubi Lucretiam
 hanc quæquam ne regias nurus, quas
 in convivio luxurque cum aequalibus
 viderant sumpserantes; sed nocte*
 Ii 2: bran-

Humidaque impressâ siccabat lumina lanâ?

Rettulit & querulo jurgia nostra sono?

Hec te teste mihi promissa est, Lygdame, merces?

Est pœna seruo rumpere teste fidem.

20

Hle potest nullo miseram me relinquere facto?

Equalem nullâ dicere habere domo?

Gaudet me vacuo solam tabescere lecto?

Si placet, insultet, Lygdame, morte mea.

Non me moribus illa, sed verbis improba vicis:

25

Stamineâ rhombi ducitur ille rotâ.

Illum

O B S E R V A T I O N E S.

brantes ancillas in medio adium sedentem inveniunt. Ita Syrus famulus apud Terentium Heautontimoroumenos Antiphilam pudicam virginem invenit *parentem telam* studiosè. Utque mulieres frugi pensis invigilabant, ita lascivientes, atque ignavæ, calathos, & lanam abjiciebant. Horatius Ode 12. l. 3.

*Tibi qualum Cythereæ puer ales,
Tibi telas, operoseque Minerva
Studium aufert, Neobulâ, Lipa-
rei nidor. Habri.*

quod procul dubio è Sappho derivavit, cujus versiculi proferuntur ab Hephæstione:

Γλυκίαι μήτηρ ἔτοι διαιμαται κρη-
νον τ' ἰσον,

Πίστη δαμύσια παυδάς, βραδύνει
δι κρηδίζει.

*Dulcis mater, non possum exere
selam*

*Amore victa pueri per acrem Pen-
nerem.*

v. 19. *Hec te teste*] μιμησις
puellæ, usque ad-versum:

Quæ tibi si veris animis &c.

v. 21. *facto*] Factum-pro crimine-
boni scriptores dixerunt. Viig. 21.

Æneid: ex personâ Pyrrhi:

— *illi mea tristitia FACTA,*

*Degeneremque Neoptolemmum nar-
rare. memento.*

Tibullus Eleg. 5. l. 3:

*Neq. cor sollicitam FACTA nescen-
da meum.*

v. 22. *equalem nulla domo*] Amicam, cui parem invenire nusquam speret. Simonides nūrtificè ad mentem Propertii:

Τὴν δ' ἐν θαλάσῃ ἐν φρεσὶ
— γ' ἴδῃ νόον.

Τὴν μὲν γὰρ τε καὶ γέγονεν
ἡμέτερον,

E-

Illum turgentis rana portenta rubeta ,
 Et lecta exsecutis anguibus ossa trabunt :
 Et strigis inventa per busta jacentia pluma ,
 Cinctaque funesto lanca vitta viro . 30
 Si non vana canunt mea somnia , Lygdame , testor :
 Pana erit ante meos sera , sed ampla pedes .
 Putris & in vacuo texitur aranea lecto :
 Noctibus illorum dormiet ipsa Venus .
 Quæ tibi si veris animis est quæsta puella , 35
 Hæc eadem rursus , Lygdame , curre viâ :
 Et mea cum multis lacrymis mandata reporta :
 Iram , non fraudes esse in amore meo .

Me

OBSERVATIONES.

Ἐπαινέσει μὴ ξείνῳ ἐν δόμοις
 ἰδόν .

Οὐκ ἔστιν ἄλλη τῆςδε λατῶν γυνή
 Ἐν ταύτῃ ἀνθρώποις , ὅς τι λελ-
 λῶν .

Nunc animus ad illam verte ;
 que nata est mari .

Modò læta totum gaudet , ac ridet
 diem ,

Uo hospes illam laudet intuens
 domi ,

Nullamque juret feminam usquam
 gentium

Bonis honestisque hanc priorem mo-
 ribus . &c.

vertit Georgius Buchananus .

v. 26. *Stamineæ rhombi d. i. r.*]
 Non abit Lucanus , qui 6. Phar-
 salicæ v. 458. ita de infandis artibus
 Thesalæ veneficæ :

— quos non concordia misti .

Alligat ulla tori , blandaque po-
 tentia formæ ,

Traxerunt torti magica vertigine
 fili .

v. 27. *rana portenta rubetæ*] φιλτρον
 intelligit . vide Plinium l. 32. c. 5.
 ubi latè hanc materiam persequi-
 tur .

v. 29. *strigis*] Omnino adeun-
 dus Ovidius l. 6. Fastorum , hæc
 avium ingenium , & perniciofa
 effecta noscere cupienti . Quæ ta-
 men omnia pueris terrendis apertis-
 sima .

v. 33. *texitur aranea*] In locis lon-
 go situ obsoletis araneæ suum opus
 moliantur . Sapit autem adagium ,
 quod nos Itali dicimus : pigliar la
 m. m. f. a .

Me quoque confimili impositum torquerier igni
 Jurabo, & bis sex integer esse dies. 40
 Quòd mihi si tanto felix concordia bello
 Exstiterit, per me, Lygdame, liber eris.

E L E G I A V.

Poeticiusdam adolescentis naufragium deplorat: simul avaritiam hominum, & navigandi morem execratur.

ERgo sollicitæ tu causa, pecunia, vitæ es;
 Per te immaturum mortis adimus iter.
 Tu vitiis hominum crudelia pabula præbes:
 Semina curarum de capite orta tuo.
 Tu Poetum ad Pharios tendentem lintea portus;
 Obruis infano terque quaterque mari.
 Nam dum te sequitur, primo miser excidit ævo,
 Et nova longinquis piscibus esca natat.
 Flens tamen extremis dedit hæc mādāta querelis,
 Cum

O B S E R V A T I O N E S.

ELEG. V. v. 4. *de capite*] De fonte, atque origine, Virgilius 11. *Æneidos* ex ore Drancis cum Turno jurgantis:
 — O Latio CAPUT horum, & causa malorum.
 Græcis pariter usitatum est ἀσπί-
 λων ἀπ' ἄλλου, hac ipsa significa-
 tione.

v. 8. *longinquis piscibus*] Ovidius

in Ibin, plura violentæ mortis ge-
 nera enumerans, hoc intactum
 non prætermittit:

*Sive per immensas jactabor nau-
 fragus undas,*

Nos traque LONGINQUUS viscera PISCIS EDET.

v. 9. *manduca*] Vota, & preces.
 Naso citat. 2. *Metamorph.*

*Inter utrumque tene. Fortunæ sibi
 sera*

Cum moribunda niger clauderet ora liquor: 10
 Dii maris, Ægæi quos sunt penes æquora ponti,
 Et quæcumque meum degravat unda caput:
 Quid rapitis miseros primæ lanuginis annos?
 Attulimus longas in freta vestra manus:
 Ah miser! Alcyonum scopulis affigar acuris: 15
 In me cæruleo fuscina sumpta Deo est.
 At saltem Italiæ regionibus advehat æstus!
 Hoc de me sat erit, si modò matris erit.
 Subtrahit hæc fantem tortâ vertigine fluctus:
 Ultima quæ Poeto voxque, diesque fuit. 20
 Poete

OBSERVATIONES.

vera MANDO.

V. 12. *Et quæcumque*] Simili omnino offe-
 cu Eleg. ult. l. 4.

ET QUÆCUMQUE MEOS im-
 plicas UNDA pedes.

V. 14. *longas manus*] *Perjurio non debilitatas*, inquit Scaliger, & ad suam opinionem tuendam trahit vel invito quosdam Horatii versus ex Ode 8. l. 2. ad Juliam Barinensem. *Integras pauli ante, moxque mutilatas: siccum collisione*, ait Douza pater. Quorum neutri sub-
 scribere possum, nam utraque explicatio longius petita videtur, quam manus ipsæ longæ fuerint. Ego, si licet à talium, tantorumque virorum sententiis diffidere, hanc existimo fuisse mentem Propertii: Parcite Dii maris, non enim sacrificia vestra neglexi, antequam

funem de litore solverem, immò pelagus intravi supplicibus palmis, & ad vos protensus. Non dubito quin cordatioribus hæc interpretatio nostra, veluti multò simplicior, artitura sit. Suffragatur Ovidius, qui Epist. Ariadnæ prope finem describit nobis miserabilem supplicis gestum:

*Has tibi, plangenda lugubria pe-
 ctora lasso,*

Infelix tendo trans FRETALONGA MANUS.

Quid? si habuit ante oculos ver-
 sam Propertii, dum hæc paginis committeret? audis enim & *freta*, & *longa*, & *manus*, & pares numeros. Utinam in cæteris quoque ita feliciter divinare mihi concessum foret?

Poete quid ætatem numeras? quid cara natanti

Mater in ore tibi est? non habet unda Deos.

Nam tibi nocturnis ad faxa ligata procellis

Omnia detrito vincula fune cadunt.

Et mater non iusta piæ dare debita terræ, 25

Nec pote cognatos inter humare rogos.

Sed tua nunc volucres astant super ossa marinæ:

Nunc tibi pro tumulo Carpathium omne mare.

Infelix Aquilo, raptæ timor Orithyæ,

Quæ spolia ex illo tanta fuere tibi? 30

Aut quidnam fracta gaudes Neptune carina?

Portabat sanctos alveus ille viros.

O centum æquoreæ Nereo genitore puellæ,

Et tu materno tacta dolore Thetis,

Vos decuit lasso supponere brachia mento; 35

Non poterat vestras ille gravare manus.

Red-

O B S E R V A T I O N E S.

v. 22. *Non habet unda Deos*] Videtur quæ observavimus ad Eleg. 8. l. i. v. 41.

v. 34. *materno tacta dolore*] Quæ scilicet misereri debueras, cum & ipsa noveris quid sit filium amittere. Innuir Achillis mortem, quem Thetis ex Peleo suscepserat. Simile verò πένθος apud Maronem Æneidos 9.

— *perculsa mente dederunt*

Dardanida lacrymas: ante omnes pulcher Julius,

Aque animum patria strinxit: pie-

tatis imago.

& magis ad rem nostram l. 10. ubi Æneas adolescentem Lausum occisurus:

Ingemuit miserans graviter, dextramque tetendit:

Et mentem patriæ subiit pietatis imago.

Pio enim Heroi venit in mentem Ascanii filii.

v. 35. *supponere brachia mento*] Ovidiana Sappho è Leucadio promontorio corpus missura, ut obstinatum amorem animo expelleret.

Reddite corpus humo, positâque in gurgite vitæ
Poetum sponte tuâ vilis arena tegas.

Ut quoties Poeti transibit nauta sepulcrum,
Dicat: & audaci tu timor esse potes. 40

Ite rates curvæ, & leti quoque texite causas.

Ista per humanas mors venit acta manus.

Terra parum fuerat, fatis adjecimus undas:

Fortunæ miseras auximus arte vias.

Anchora te teneat, quem non tenere penates? 45

Quid meritum dicas, cui sua terra parum est?

Natura insidians pontum substravit avaris.

Ut tibi succedat, vix semel esse potest.

• Ventorū est quodcumque paras. *HAUD* nulla carina
Consenuit: fallis portus & ipse fidem. 50

Sunt

OBSERVATIONES.

ret, simili affectu ventos, & Cupidinem precatur:

*Quidquid eris, melius quam nunc
eris. Aura subito.*

*Et mea non magnum corpora pondus
habens.*

*Tu quoque, mollis Amor, penas
SUPPONE cadenti,*

*Ne in Lencadia mortua crimen
aque.*

v. 46. *Quid meritum dicas*] Magna profecto audacia, ut rupto natura fudere terrestre animal homo, ventorum & maris obiectus ira, se fluctibus audeas credere, semperque, ritum volucrum, longinqui litoris pe-

reginus ignotum pererret orbem? verba sunt Columellæ præfat. ad P. Silvinum.

v. 47. *insidians pontum substravit*] Maris tranquillitate homines allecti navigare cœperunt, at illos paulò post inventi sui poenituit. Lucretius l. 5. describens antiquissima mundi tempora:

*Nec poterat quemquam placidi
pellaciz ponti*

*Subdola jellidere in fraudem
ridentibus undis.*

ad quem locum vide Lambini commentarium. Quamobrem apud Virgiliū leges; *aura vela vocans*:

Sunt Agamemnonias testantia litora curas,
 Quæ notat Argyni pœna natantis aquâ.
 Hoc juvene amisso classem non solvit Ærides;
 Pro quâ mactata est Iphigeniâ morâ.
 Saxa triumphales fregere Capharea puppes, 55
 Naufraga cum vasto Græcia tracta salo est.
 Paulatim sociûm jacturam flevit Ulysses,
 In mare cui soli non valere doli.
 Hunc parvo ferri vidit nox improba ligno:
 Pœtus ut occideret, tot coiere mala. 60
 Non tulit huic pectus stridorem audire procellæ,
 Et duro teneras lædere fune manus:
 Sed thyiæ thalamo, aut Oryciæ terebinthi
 Effulto plumâ versicolore caput.
 Huic fluctus vivo radicibus abstulit ungues, 65
 Et miser invitam traxit hiatus aquam.
 Quod si contentus patrio bove verteret agros,
 Verbaque duxisset pondus habere mea:
 Viveret ante suos dulcis conviva penates,
 Pauper, at in terrâ, nil ubi flere potest. 70

At

O B S E R V A T I O N E S.

*cans, lenis crepitans vocat Austrem
 in altum, & pleraque hujusmodi
 verba insidiarum.*

v. 52. notat] Infamat. Pulchrè
 Sannazarius amœnissimi vir inge-

*nium in Eclogis piscatoriis:
 PISCAMUS scopulos infames morte
 Lyconis.*

v. 59. Hunc] Ulyssēm, quem
 comparat Pœto.

v. 65. vivo] Lege meo periculo
vivos. Ita Horatius de Lucilio
 Sat. 10. l. 1.

Sæpe caput scaberet, PIPPOS & ro-
deret UNGUES.

v. 70. nil ubi flere potest] Ubi li-
 cebat

At tu, sæve Aquilo, numquam mea vela videbis;
Ante fores dominæ condar oportet iners.

ELEGIA VI.

*Sit amorem sine rixis insuavem esse: paucis deinde
rivalem suum insectatur.*

Dulcis ad hesternas fuerat mihi rixa lucernas,
Vocis & insanæ tot maledicta tuæ:
Cum furibunda mero mensam propellis, & in me
Projicis insanâ cymbia plena manu.
Tu verò nostros audax invade capillos, 5
Et mea formosis unguibus ora nota:
Tu minitare oculos subjectâ exurere flammâ,
Fac mea rescisso pectora nuda sinu:

Ni-

OBSERVATIONES.

cebat illi securo, atque otioso de-
gere. Posest, pro potuit, more poë-
tarum. Porro naufragi flere so-
lent, i. e. stendo cupere propinquo-
rum & amicorum carissimos; &
honorem sepulcri desiderare. Gra-
phicè Ovidius l. 11. Metamorph.

*Non tenes hic lacrymas: stupet
hic: vocat ille beator,*

*Funera quos maneant: hic votis
numen adorat,*

*Brachiaque ad celum, quod non
videt, irrita tendens*

*Poscit opem: subanti illi fratres-
que parentis que:*

Hinc cum pignoris domus, et

quod cuique relictum est.

*Alcyone Ceyx movet, Ceycis in
ore*

Nulla nisi Alcyone est —

& libro Tristium 1. Eleg. 2.

*Est aliquid fætoris suo, ferroque
cadentium*

*In solida moriens ponere corpus
humo:*

*Et mandare suis aliqua, et spe-
rare sepulcrum,*

*Et non æquoreis piscibus esse ci-
bum.*

ELEG. VI. v. 7. oculos subjecta
exurere flammâ] Cum oculi pars
nobilissima corporis, præ cæteris
mem-

Nimirum veri dantur mihi signa caloris,
NAM sine amore gravi femina nulla dolet. 10
 Quæ mulier ravidâ jactat convitia linguâ,
 Et Veneris magnæ volvitur ante pedes:
 Custodum gregibus circum seu stipat euntem,
 Seu sequitur medias, Mænas ut acta, vias,
 Seu timidam crebro dementia somnia terrent, 15
 Seu miseram in tabulâ picta puella mover:
 His

O B S E R V A T I O N E S.

membris cari habeantur, magna profectò vis amoris in illo apparet, qui rem tanti pretii flammæ objicere paratus sit, ut puellæ animum rectè habeat exploratum. Memini me legisse apud Theocritum Idyllio 11. magnifica hæc Polyphemi verba Galatæam depercuntis:

Καὶ ὁμῶς δ' ὑπὸ τοῦ ἐν
 ψυχῇ ἀνέχομαι,
 Καὶ τὸν ἐν' ὀφθαλμοῖς, τῷ μοι
 γλυκερώτερον ἔστι.

*Es perferre possum, ut etiam anima mea à te comburatur,
 Et unicus ille OCULUS, quo mihi nihil dulcius est.*

V. 12. *volvitur ante pedes*] Advolvi supplicum erat. Noster infra Eleg. 15.

Nunc, ὦ Bacche, tuis immiles
 ADVOLVIMUR aris.

Genibus autem pedibusque potissimum advolvebantur, quæ deprecandi ratio Q. Haterio Senatori exitialis penè fuit. Vide Corn. Ta-

citum Annalium 1. Hinc lucem capiunt illa Eleg. 4. supra, quæ minus rectè considerantibus subobscura videri poterant.

Pana eris ante meos sera, sed ampla PEDES.

idest Propertius ipse veteris amoris transfuga, humilior jam factus ad pedes dominæ accedet, veniam rogaturus. Malè igitur Scioppius Verisimilium 3. cap. 20. mutabat, *ante ejus. Panam* pro illo, qui supplicio affectus est, ita dixit, ut alibi *scelus* pro *scelesto*; *dolorem* pro *dolente*; *amorem* pro *amante*; & si qua sunt alia generis ejusdem.

V. 13. *Custodum gregibus*] Pydagogos amanti præficit, veluti consueverant patres liberis prætextatis. Ex horum numero, quibus poetam suum commédaverat Cynthia, fuit Bassus ille, de quo noster Eleg. 4. l. 1.

Nec sibi me posthac commiste: Cynthia, nec te

Que-

Hic ego tormentis animi sum verus aruspex;

Nam didici certas sæpe in amore notas.

NON est certa fides, quam non injuria versat.

Hostibus eveniat lenta puella meis. 20

Ut morso æquales videant mea vulnera collo,

Me doceat livor mecum habuisse meam.

Aut in amore dolere volo, aut audire dolentem:

Sive meas lacrymas, sive videre tuas.

Testa superciliis si quando verba remittis, 25

Aut tua cum digitis scripta silenda notas.

Odi ego, quos numquã pungunt suspiria, somnos.

Semper in iratam pallidus esse velim.

Dulcior ignis erat Paridi, cum Graja per arma

Tyndaridi poterat gaudia ferre suæ. 30

Dum

OBSERVATIONES.

Quæret. eris tantis criminibus illa tur infestas morsuunculas præ se
uremor. ferre. Hinc jocum petivit Cicero

Ipse vicissim puellam cuidam Lyn- 7. in Verrem: *Scilicet est metuen-*
ceo mandaverat custodiendam, dum, ne ad exitum defensionis tuæ
cujus perfidiam criminatur Eleg. *vetus illa Antoniana dicendi ratio,*
23. l. 2. *atque auctoritas proferatur ne exci-*

Cur quisquam faciem domitæ jam tetur. *Vertes, ne denudetur à pectore,*
credat amori. ne cicatrices populus Romanus aspi-

Quo pacto autem Propertius dixit *ciat, ex mulierum MORSU vesti-*
gregibus custodum, hoc Juvenalis i. *gia libidinis atque nequitie.*

Sat. GREGIUS comitum. v. 22. *doceat livor* Indicat caro

v. 21. *In morso æquales &c.* Igni- sublivida. Tibul. Eleg. 7. l. 1.

vi milites illi, qui cicatrices adver- Tum succos herbasque dedi, quæis

so corpore ostendere nequeunt; LIVOR abiret;

cum gitur amantium sit militia Quem facis impresso nutua dense

quædam, & ipsis gloriosum vide-

venit.

Dum vincunt Danaï, dum restat barbarus Hector,
 Ille Helenæ in gremio maxima bella gerit.
 Aut tecum, aut pro te mihi cum rivalibus arma
 Semper erunt: in te pax mihi nulla placet.
 Gaude quòd nulla est æquè formosa: doleres, 35
 Si qua foret: nunc sis jure superba licet.
 At tibi, qui nostro nexisti reria lecto,
 Sit focer æternum, nec sine matre domus.
 Cui nunc si qua data est furandæ copia noctis,
 Offensa illa mihi, non tibi amica dedit. 40

E L E G I A. VII.

Alios, aliis magis aptos esse: sibi verò Mæcenatis moderationem exemplo esse, ne grandia nimis, nisi ea duce, aggrediatur.

Mœcenas eques Etrusco de sanguine Regum,
 Intra fortunam qui cupis esse tuam:
 Quid.

O B S E R V A T I O N E S.

v. 35. *Gaude, quòd nulla est æ.f.]* Pulchritudinem tuam tibi gratulare, cujus præsidio mixta impune convitiari potes; quòd si deteriore formâ esses, non fuisset tot iniuriarum patiens, teque pœnituisse maledictorum.

v. 38. *Sit focer æternum &c.]* Quorum duritie impeditus, libidini tuæ morem gerere nequeas.

ELEG. VII. v. 2. *Intra fortunam*

tuam] Ovidius à Propertio Trist. l. 3. Eleg. 4.

Crede mihi, bene quæ lacrimis, bene vixit, & INTRA

FORTUNAM. debet quisque mori nere SUAM.

Nec audiendus vir doctus, qui utrobique legit INFRA, & ad lectionem suam tuendam affert verficulum Senecæ Medea Act. 3.

FORTUNAM semper omnis INFRA me.

Quid me scribendi tam vastum mittis in æquor?

Non sunt apta meæ grandia vela rari.

TURPE est, quod nequeas, capsti committere pondus: 5

Et pressum inflexo mox dare terga genu.

OMNIA non pariter rerum sunt omnibus apta,

Fama nec ex æquo ducitur ulla iugo.

Gloria Lysippo est animosa effingere signa,

Exactis Calamis se mihi jactat equis. 10

In Veneris tabulâ summam sibi ponit Apelles,

Parrhasius partâ vindicat arte locum.

Argumenta magis sunt Mentoris-addita formæ,

At^q

OBSERVATIONES.

me fecit.

Contraria enim sunt, fortunam stare infra hominis animum, & hominem stare infra fortunam. Primum illud pertinet ad virtutem, alterum vitio vertitur. At insanabile novandi *nauis* Criticorum oculis loliginem offundit.

v. 3. *scribendi æquor*] Antiquis tabella cerata, in qua graphioli acie litteræ sculpebantur, æquor dicta est. Italicè verteretur: *il piano del foglio*. Aufonius Epig. 138. ad notarium velocissimè excipiantem:

Tibi nec aures ambigunt,

Nec occupatur pagina,

Et mox parçè dextera

Volat per ÆQUOR certans.

Prudentius quoque Christianus poëta 9. Hymno *πρὸς τὸν πᾶν* de supplicio Cassiani martyris:

Inde alii stimulos, & æquina ferrea vibrant,

Qua parte arasis cera sulcis scribitur:

Et qua secti apices abolentur, & ÆQUORIS hirti

Rursus nesciens innovatur area.

Potuit igitur Propertius huc mentem adhibere, cum de poëmaris Heroici amplitudine *μυσταφονδε* loqueretur.

v. 8. *Fama nec ex æquod. v. iugo*]

Non eadem est omnium ad gloriam via: non omnes omnia possumus; quod sequentibus exemplis confirmat. *Iugum* hoc loco est ferarum libræ transversum, à quo lances dependent.

v. 13. *Argumenta magis*] Id est, Mentoris præcipua laus in historiis optimè celandis posita est. vel clausa-

At Myos exiguum flecitur acanthus iter.
 Phidiacus signo se Jupiter ornat eburno, 15
 Praxitelem proprius vindicat arte lapis.
 Est, quibus Eleæ concurrit palma quadrigæ,
 Est, quibus in celeres gloria nata pedes.
 Hic satus ad pacem, hic campestribus utilis armis.
NATURÆ sequitur semina quisque sua. 20
 At tua, Mœcenas, vitæ præcepta recepi,
 Cogor & exemplis te superare tuis.
 Cum tibi Romano dominas in honore secures,
 Et liceat medio ponere jura foro:
 Vel tibi Medorum pugnaces ire per hostes, 25
 Atque onerare tuam fixa per arma domum:
 Et tibi ad effectum vires det Cæsar, & omni
 Tempore tam faciles insinuentur opes:
 Parcis, & in tenues humilem te colligis umbras,
 Ve-

O B S E R V A T I O N E S.

clariùs in statuis Mentoreis historiarum nobilitas vincit formæ dignitatem.

v. 17. *Est quibus Eleæ c. p. q.]* Hellenismus, in quo verbum singulare jungitur nomini pluralis numeri. Plato in Minoë, citatus à Jacobo Gretsero Soc. Jesu cap. 1. Græcæ Syntaxeos n. 8 τῶν δὲ ὁρῶντων ἐν αὐτοῖς ἐν βιβλίῳ, ἢ ἔστιν οἱ τινες ἀπὸ χοῦντος συμποσίου ἢ κῆρτες. Cum enim multi sint homines & Græci, & Barbari, non sunt, qui à symposiis

abstineant præter Cretes. Quamquam postea neget ipse Gretserus, hoc Latinis scriptoribus licere. Sed obstat auctoritas Propertii, qui professus, si libro Scaligeri fides habenda est, ita scripsit.

v. 19. *campestribus armis]* Exercitationibus campi Martii. Horat. A. P.

Ludere qui nescit, CAMPESTRIBUS abstinet ARMIS.

Vulgati codd. habent *castris*.

v. 29. *in tenues umbras]* Hortos intelligit, quibus mirum in modum

Velorum plenos subtrahis ipse sinus. 30
 Crede mihi, magnos æquabunt ista Camillos
 Judicia, & venies tu quoque in ora virum:
 Cæsaris & famæ vestigia juncta tenebis.
 Mœcenatis erunt vera trophæa fides.
 Non ego veliferâ tumidum mare findo carinâ: 35
 Totâ sub exiguo flumine nostra mora est.
 Non flebo in cineres arcem sedisse paternos
 Cadmi, nec semper prælia clade pari:
 Nec referam Scæas, & Pergama Apollinis arces,
 Et Danaüm decimo vere redisse rates, 40
 Mœnia cum Grajo Neptunia pressit aratro
 Victor Palladiæ ligneus artis equus.
 Inter Callimachi sat erit placuisse libellos,
 Et cecinisse modis, pure poëta, tuis.
 Hæc pueri curent, curent hæc scripta puellæ, 45
 Meque Deum clament, & mihi sacra ferant.

Te

OBSERVATIONES.

dum delectabatur Mœcenas. Vel tranquillam vitam, & à gerendis curulibus magistratibus alienam. Vide observ. nostras ad Eleg. 23. l. 2. v. 74. Eleg. 2. hujus libri v. 1.

v. 34. *fides*] Ita Eleg. 1. l. 2. vocat eundem:

Es sumpta, & posita pace, FIDELI caput.

v. 36. *sub exiguo flumine*] Quia carina infima pars navis, ideo sa-

burâ onerata sub flumine mergitur.

v. 38. *semper prælia clade pari*] Omnes quippe duces, qui ad Thebanam expeditionem profecti fuerant, præter unicum Adrastum, deinceps occiderunt, donec Ethiole ac Polynice fratribus per multa vulnera interfectis, Creon regno potiretur. Hinc proverbium *καδμεια νίκη*. Cadmea, seu Thebana victoria.

K k

v. 50.

Te duce vel Jovis arma canam, cæloque minantē
 Cæum, & Phlegæis Oromedonta jugis :
 Celsaque Romanis decerpta Palatia tauris
 Ordiam, & cæso mœnia firma Remo : 50
 Eductosque pares silvestri ex ubere reges ;
 Crescet & ingenium sub tua iussa meum.
 Prosequar & currus utroque ab litore ovantes,
 Parthorum astutæ tela remissa fugæ :
 Castraque Pelusî Romano subruta ferro, 55
 Antonique graves in sua fata manus.
 Mollis tu coeptæ fautor cape lora juventæ,
 Dexteræque immixtis da mihi signa rotis.
 Hoc mihi, Mæcenæ, laudis concedis ; & à te est,
 Quòd ferar in partes ipse fuisse tuas. 60
 ELE.

O B S E R V A T I O N E S.

v. 50. *mœnia firma*] Sublato videlicet consorte potestatis.

v. 52. *Crescet & ingenium*] Augustonius latius hoc explicavit, scribens ad Theodosium Augustum. *Scribere me Augustus jubet : & mea carmina poscit*

Penè regans : blanda vis later imperio.

Non habeo INGENIUM ; Caesar sed JUSSIT ; habebo.

Cur me posse negem, posse quod ille putat ?

Invalidas vires ipse excitas, & iuvas idem

Qui jubet. obsequium sufficit esse meum.

v. 58. *da mihi signa*] Petit à Mæcenate, ut se castiget, si quando lasciviæ juvenili nimis indulserit : ducit verò metaphoram ab iis, qui in Circo quadrigâ currebant, & sæpe à spectatoribus rogâ iactatâ revocabantur. Ovidius Amor. 3. Eleg. 2.

Favimus ignavo. sed enim revocare Quiritas,

Et DATE iactatis undique SIGNA Regis.

ELEGIA VIII.

Puellam edoceat, quo cultu suum ipsa natalem celebret.

Mirabar quidnam misissent manè Camoenæ
Ante meum stantes sole rubente torum.
Natalis nostræ signum misere puellæ,

Et manibus faustos ter crepuere sonos.

Transeat hic sine nube dies, stent aëre venti. 5

Ponat & in sicco molliter unda minas.

Aspiciam nullos hodiernâ luce dolentes,

Et Niobes lacrymas supprimat ipse lapis.

Alcyonum positis requiescant ora querelis,

Inerepet absumptum nec sua mater Ityn. 10

Tuque, ô cara, mihi felicibus edita pennis,

Surge, & poscentes iusta precare Deos.

Ac primùm purâ somnum tibi discute lymphâ,

Et

OBSERVATIONES.

ELEG. VIII. v. 6. *Ponat & in sicco*] Non dubito quin à Lucretio desumpserit, cujus ex libro 5. versus hi leguntur :

Sed temerè incassum mare, fluctibus sæpe coortis

Savibat, leviterque MINAS PONEBAT inanes.

ponere dictum invenio activâ, & neutrá significatione de ventis deumefcentibus Horatius Ode 3. l. 1.

— seu *rabiem Noti,*

Quo non arbiter Alria

Major, tollere, seu PONERE vult freta.

Virg. 7. *Æneid.*

Cum venti POSUERE.

v. 11. *felicibus edita pennis*] Bon's avibus, faustis omnibus. Ita Val. Flaccus 1. *Argonautic.* de Idmone vate:

Seu plenum certis interrogos aera PENNIS.

v. 12. *poscentes*] Debita petentes religionis officia.

v. 13. *somnum tibi discute lymphâ*

Kk 2

Et nitidas presso pollice finge comas.
 Dein quâ primum oculos cepisti veste Propertî, 15
 Indue, nec vacuum flore relinque caput.
 Et pete, quâ polles, ut sit tibi forma perennis,
 Inque meum semper stent tua regna caput.
 Indè coronatas ubi thure piaveris aras,
 Luxerit & totâ flamma secunda domo: 20
 Sit mensæ ratio, noxque inter pocula curret,
 Et crocino nares murrheus ungat onyx.
 Tibia nocturnis succumbat rauca choræis,
 Et

O B S E R V A T I O N E S.

pha] Simili genere locutionis utitur Lucianus in Amoribus: τὸ ἐπὶ τῶν ὀμμάτων ἐστὶ λαρὸν ὕπνιον ἀποψύχον. ὕδατι λαρῶν. *postquam residentem in oculis SOMNUM reliquum AQUA simplici abstergit.*

v. 14. *nitidas comas*] Unguento delibutas. Horat. Epist. ad Tibullum:

Me pinguem & NITIDUM bene curata cute viscs.

hinc *nisida palastra* poetis dicitur, quodd athlete ceromate ungerentur, ad facilius evadendos adversarii nexus.

v. 20. *flamma secunda*] Faustum putabant superstitioni veteres, ubi apex ignis altissime ferebatur. Virg. l. 4. Georg. vers. 385.

Ter FLAMMA ad summum teti subiecta reluxit,

Omne quo firmans animum se incipit ipsa.

v. 22. *murrheus ungas onyx*] Nonnemurra diversa materia est ab onyche: curigitur Propertius confundit: ob macularum similitudinem, puto. vel onychem pro vase usurpavit, in eo etenim lapide vascula cavabantur. Horat. Od. 12. l. 4.

Nardi parvus ONYX.

v. 23. *succumbat rauca choræis*] Exilis tibie sonitus obruatur peccatus strepitu saltantium. Valerius Flaccus citat. lib. 1. Argonauticon:

Vox tamen Alcimedes planctus superemines omnes,

Femineis tantum illa furens ululatus obstat,

Obruis Idaem quantum tuba Marsia baxum.

v. 24.

Et sint nequitiae libera verba tuæ.
 Dulciaque ingratos adimant convivia somnos: 25
 Publica vicinæ perstrepat ara viæ.
 Sit fors & nobis talorum interprete jactu,
 Quem gravibus pennis verberet ille puer.
 Cum fuerit multis exacta trientibus hora,
 Noctis & instituet sacra ministra Venus: 30
 Annua solvamus thalamo solennia nostro,
 Natalisque tui sic peragamus iter.

ELEGIA IX.

Exemplis mulierum, quæ viris imperarint, se femineo amoris mancipatum tuetur: opportunè Cleopatra superbiam, & infelicem successum apud Ælium describens.

Quid mirare, meam si versat femina vitam,
 Et trahit addictum sub sua jura virum?
 Cri-

OBSERVATIONES.

V. 24. *nequitiae libera verba*] Fe-
 scennino sermone uti non pudeat
 in sacris natalitiis, ebrietas enim
 verborum licentiam excusabit.

V. 29. *trientibus*] Poculis. Per-
 sius 3. Sat.

— *calidumque TRIENTEM*
Excusis è manibus —

ELEG. IX. v. 1. *si versat femina*
vitam] Amantes in rotâ Cupidi-
 dis, ut Plautinis verbis utar, mi-

serè distrahuntur, & ab unius mur-
 ierculæ nutu serviliter pendent.
 Hinc verè atque eleganter Tibullus
 Eleg. 5. l. 1.

Namque agor, ut per plana citius
sola verberare turben,
Quem celer assuevit versat ab
arte puer.

nec abludit Davus Horatianus Sat.
 7. l. 2.

Tu mihi quæ imperitas, aliis ser-
vis

Kk 3

Criminaque ignavi capitis mihi turpia fingis,
 Quòd nequeam fracto rumpere vincla iugo?
 Venturam melius præfagit navita mortem: 5
 Vulneribus didicit miles habere metum.
 Ista ego præteritâ jactavi verba juventâ;
 Tu nunc exemplo disce timere meo.
 Colchis flagrantem adamantina sub iuga tauros
 Egit, & armigerâ prælia sevit humo: 10
 Custodisque feros clausit serpentis hiatus,
 Iret ut Æsonias aurea lana domos.
 Ausa ferox ab equo quondam oppugnare sagittis
 Mæotis Danaùm Penthesilea rates:
 Aurea cui postquam nudavit cassida frontem, 15
 Vicit victorem candida forma virum.

Om-

O B S E R V A T I O N E S .

*vis miser, atque
 Duceris, ut nervis alienis mobi-
 le lignum*

id est, nihil arbitrato tuo facis,
 at omnia libidinum imperio.

v. 3. *Criminaque ignavi capitis*]
 Dixerat superius Eleg. 12. l. 1.

*Quid MIHI desidia non cessas FIN-
 GERE CRIMEN?*

v. 5. *Venturam melius*] I. e. qui
 numquam amavit, ignorat amo-
 ristyrannidem: veluti qui num-
 quam rarem pelago commisit, exi-
 stimat marinos fluctus rem ludi-
 cram esse, nec adeò pertimescen-
 dam: qui verò urbanis deliciis est
 inanutritus, pugnas & prælia, tam-

quam somnia & aniles fabellas;
 audire solet. Amator contra,
 miles, & nauta, sua quisque peri-
 cula seridè pendunt; malo enim
 proprio timere d' dicerunt.

v. 15. *aurea cui postquam*] Achil-
 les, postquam Penthesileam regi-
 nam Amazonum, singulari certa-
 mine secum congressam, humi se-
 mianimem fudisset, galeæ vincu-
 lis dissolutis, morientis vultum
 aspiciens, & femine pulchritudi-
 ne captus, doluit eam interfecisse;
 ob id à Thersite Græcorum
 ignavissimo convitiis laceffitus.
 vide Quinti Calabri Paralipomenon
 ad Iliada Homeri lib. 1.

v. 20.

Omphale in tantum formæ processit honorem,
 Lydia Gygæo tincta puella lacu :
 Ut qui pæato statuisset in orbe columnas,
 Tam durâ traheret mollia pensa manu . 20
 Persarum statuit Babylona Semiramis urbem,
 Ut solidum cocto tolleret aggere opus:
 Et duo in adversum misit per mœnia currus,
 Ne possent tacto stringere ab axe latus :
 Duxit & Euphratē mediū, quā condidit arces, 25
 Jussit & imperio surgere Bactra caput.
 Nā quid ego heroas, quid raptē in crimina Divos?
 Jupiter infamat seque, suamque domum.
 Quid? modò quæ nostris opprobria vexerit armis,
 Et famulos inter femina trita suos, 30
 Conjugis obscœni pretium Romana poposcit
 Mœnia, & addictos in sua regna patres.
 No-

OBSERVATIONES.

v. 20. *dura manu*] Bellè Ovidius
 in epistolâ Deianiræ:

Ab quoties digisis dura torques fla-
mina DURIS.

Prævalida fusos comminare
MANUS.

Podo Albinovanus in obitum Mœ-
 cen.

Te propter multos percussis LYDIA
nodes:

Te propter DURA flamina ru-
pia MANU.

v. 25. *duxit & Euphratē*] Pro-
 priè dictam de fluminè . hinc

aqueductus.

v. 30. *trita*] *Tero* verbum extre-
 mæ nequitæ, cujus exempla pete
 ex Martiali, nam hujusmodi locis
 nimium in hære, pudoris nostri
 non est.

v. 31. *Romana poposcit mania*]
 Rumor erat inter Augusti milites,
 M. Antonium, si ei Asiaca pu-
 gna prosperè cessisset, Cleopatraræ
 Romam dono daturum, & maie-
 statem Imperiū in Ægyptum trans-
 faturum fuisse. Adtundus. Dio-
 Cassius lib. 50.

Kk 4.

v. 37.

Noxia Alexandrina dolis aptissima tellus;

Et toties nostro Memphi cruenta malo,
Tres ubi Pompeio detraxit arena triumphos. 35

Tollet nulla dies hanc tibi, Roma, notam.
Issent Phlegæo melius tibi funera campo,
Vel tua si focero colla daturus eras.

Scilicet incesti meretrix regina Canopi,

Una Philippeo sanguine inusta nota, 40
Ausa Jovi nostro latrantem opponere Anubin,

Et Tiberim Nili cogere ferre minas:
Romanamque tubam crepitanti pellere sistro;
Baridos & contis rostra Liburna sequi:
Fœdaque Tarpeio conopea tendere saxo, 45

Jura

O B S E R V A T I O N E S.

v. 37. *issent funera*.] Ducebatur enim funus potentium virorum longâ pompâ, majorum imaginibus ordine præcedentibus.

v. 41. *Ausa Jovi nostra*.] Benignus est Virgilium, qui 8. *Æneidos* ita Cleopatram dementiam, atque *Ægyptias* religiones irridet:

Omnigenumque Deum monstra, & LATRATOR ANUBIS

Contra Neptunum, & Venerem, contraque Mineruam

Tela tenet:

v. 43. *crepitanti sistro*.] Virgilius ibid. paulo ante:

Regina in mediis patrio vocat agmina SISTRO

v. 44. *rostra Liburna*.] Naves Augusti Liburnicas, mediocri magnitudine, agiles, & ad invadendum hostem expeditas, numero *quadringentas*, ut scimus ex Floro l. 4. c. 11. Horatius Epod. 2. *Mœcenatem ad hoc prælium abeuntem sic affatur*:

Ibis LIBURNIS inter alta navium,

Anice, propugnacula.

Et Ode 37. l. 1. de Cleopatra, quæ mortem sibi conscivit, ut in triumphum duceretur:

Sevis LIBURNIS scilicet invadens

Privata deduci superbo

Non humilis mulier triumpho.

v. 46.

Jura dare statuas inter & arma Marī.
 Quid nunc Tarquinii fractas juvat esse secures,
 Nomine quem simili vita superba vocat,
 Si mulier patienda fuit? cape Roma triumphum,
 Et longam Augusto salva precare diem. 50
 Fugisti tamen in timidi vaga flumina Nili:
 Accepere tuæ Romula vincla manus.
 Brachia spectavi sacris admorsa colubris,
 Et trahere occultum membra foporis iter.
 Non hæc, Roma, fuit tanto tibi cive verenda, 55
 Di-

OBSERVATIONES.

v. 46 *statuas inter & arma*] Optime Rycquius hæc interpretatur de trophæis, quæ simulacrum armati hominis representabant.

v. 50. *longam Augusto diem*] Huc pertinet acclamatio populi ad principem: *De nostris annis tibi Jupiter augent annos.* Flavius Vopiscus in Tacito: *Acclamatum est a populo, Felicissime. Tacite Auguste, Diis se ferens, & reliqua, quæ dici solent ex more.*

v. 53 *Brachia spectavi*] Cave intelligas Cleopatram ipsam, cui Augustus etiam psyllos admovit, qui venenum ac virus exsugeret: quod perisse morsu aspidis putabatur; idque ut intactam triumpho servaret, auctore Svetonio. Sed omnia frustra, etenim illa, vi veneni prævalente, moriens ignominiam

evasisit. Intellige igitur simulacrum.

Ibid. *sacris colubris*] Aspidibus, quas Ægyptii colebant, crepituque digitorum adescam ex cavis vocabant, us postea cicures factæ cum pueris innoxie versarentur. Vide Ælianus l. 17. de animalibus c. 5. Isidem Ægyptiorum Deā ob hoc Valerius Flaccus aspide coronatam describit 4. Argonautic. v. 416.

— *hæc procul Io*

Spectat ab arce Phævi, jam Divis addita, jamque ASPIDE cincta comas, & ovante si persona sistro.

v. 54. *foporis*] Torporis ex veneni frigore nascentis. Florus citatus, ubi Cleopatæ mortem describit: *admoissimæ ad venas serpentibus, quasi SOMNO soluta.*

v. 56.

Dixit & assiduo lingua sepulta mero.
 Septem urbs alta jugis, toto quæ præsidet orbi,
 Femineas, timuit, territa Marte, minas.
 Annibalis, spolia, & victi monumenta Syphacis,
 Et Pyrrhi ad nostros gloria fracta pedes. 60
 Currius expletis, statuit monumenta lacunis:
 At Decius, misso, prælia rupit equo.
 Coclitis abscissos, testatur semita pontes,
 Et cui cognomen corvus habere dedit.
 Hæc Dii condiderunt, hæc Dii quoque mœnia
 servant: 65

Vix timeat salvo, Cæsare Roma Jovem.
 Nunc ubi Scipiadae classes? ubi signa Camilli?
 Aut modò Pompei Bosphora capta manu?
 Leucadius versas, acies, memorabit Apollo.
 Tantum operis, belli, sustulit una dies. 70
 At tu sive petes portus, seu navita linques,
 Cæsaris, in toto, sis, memor Ionio.

ELEG.

OBSERVATIONES.

V. 56. *assiduo lingua sepulta mero*] dos ad illud:
 M. Antonius, qui comestator, & *lascivus urbem somno, PIRRO*
 violentus fuisse traditur. Cæc- *que sepultam:*
 rum phrasis optimis auctoribus in *Et ibi Ludovicum de La Cerda.*
 usu est. vide Virgilium 2, *Ænei-*

ELEG.

ELEGIA X.

Militantem Posthumum duritia crimine accusat, quod Gallam uxorem, castitate Penelopen ipsam provocantem, relinquere potuisset.

POSTHUME plorantem potuisti linquere Gallam?
 Miles & Augusti fortia signa sequi?
 Tantine ulla fuit spoliati gloria Parthi,
 Ne faceres Gallâ multa rogante tua?
 Si fas est, omnes pariter pereatis avari, 5
 Et quisquis fido prætulit arma toro.
 Tu tamen injectâ tectus vesane lacernâ
 Potabis galeâ fessus Araxis aquam.
 Illa quidem intrerea famâ tabescet inani,
 Hæc tua ne virrus fiat amara tibi: 10
 Neve tuâ Medæ lætentur cæde sagittæ,
 Ferreus aurato neu cataphractus equo:
 Neve aliquid de te flendum referatur in urnâ:
 Sic redeunt, illis qui cecidere locis.
 Ter quater in castâ felix, ô Posthume, Gallâ! 15
 Moribus his aliâ conjuge dignus eras.

Quid

OBSERVATIONES.

ELEG. X. v. 12. *aurato equo*] exterius deaurata fuisse, præcipuè Malè Douza Filius reponit *arato*, apud Persas elegantiz studiosissimos. Sed jam admonui, murandi scilicet equi cataphractorum ferreis laminis vestirentur; nihil enim tra progredi non possit.

Quid faciet nullo munita puella timore,
 Cum sit luxuriæ Roma magistra tuæ?
 Sed securus eas; Gallam non munera vincent;
 Duritiæque tuæ non erit illa memor. 20
 Nam quocumque die sanum te fata remittent,
 Pendebit collo Galla pudica tuo.
 Posthumus alter erit mirandâ conjuge Ulysses.
 Non illi longæ tôt nocuere moræ:
 Castra decem annorum, & Ciconum mons, Is-
 mara, Calpe, 25
 Exustæque tuæ mox, Polypheme, genæ:
 Et Circæ fraudes, lotosque, herbæque tenaces,
 Scyllaque, & alternas scissa Charybdis aquas:
 Lampeties Ithacis verubus mugisse juvencos:
 (Paverat hos Phœbo filia Lamperie) 30
 Et thalamum Æææ flentis fugisse puellæ,
 Torque hiemis noctes, torque nataſſe dies:
 Nigrantesque domos animarum intrasse silentum,
 Sirenum furdo remige adisse lacus:

Et

OBSERVATIONES.

V. 18. *Cum sit luxurie Roma ma-*
gistra tue] Non est, cur Josephus
 Scaliger dubitet de sanitate huius
 loci; sententia enim clarissima est.
Cum Roma urbs nequitiarum exem-
pla suppediet puella tue. *ro tue* ita
 intelligendum est, ut illud Hora-

tii Ode 15. l. 1.

Non hoc pollicitus TUÆ.

Sed ista Propertio familiarissima
 sunt, nec viri doctissimis nego-
 tium creare deberent.

V. 23. *alter Ulysses*] Maximianus
 Erruscus, quem Cornelium Gal-
 lum plurimi existimavere, ita in
 quadam Elegiâ:

Efficior demens ALTER ULYS-
SES ego.

ELEG.

Et veteres arcus leto renovasse procorum, 35
 Errorisque sui sic statuisse modum.
 Nec frustra, quia casta domi perfederat uxor.
 Vincit Penelopes Lælia Gallæ fidem.

ELEGIA XI.

*Comparat puellarum sui temporis avaritiam, luxum,
 & levitatem, cum Indarum nuptiarum fide, ve-
 terumque amantium simplicitate: auri cu-
 pidinem multis exitio fuisse, ipsique
 Romæ fore, testatur.*

Queritis unde avidis nox sit pretiosa puellis,
 Et Venere exhaustæ damna querantur opes?
 Certa quidem tantis causa, & manifesta ruinis:
 Luxuriæ nimium libera facta via est.

Inda cavis aurum mittit formica metallis, 5
 Et

OBSERVATIONES.

ELEG. XI. v. 5. *Inda formica*] *furantur æstivo fervore, conditis pro-*
 Hujus historiam, sive fabulam, *pter vaporem in cuniculos formicis:*
 tradit Plinius Hist. Nat. l. 11. c. 31. *qua tamen odore sollicitata providant,*
 cuius verba, quia necessaria viden- *crebroque lacerant, quamvis præve-*
 tur ad Propertium intelligendum, *locibus camelis fugiente. Tanta per-*
 visum est subijcere: *INDICÆ FORMICÆ* *nicitas, feritasque est cum amore*
auri. Quod autem ait Plinius, cor-
nicæ cornua, Erythris in ade Hercu-
culis fixa, miraculo fuerit. *aurum* *læ temp'o, arbitror factum, quod*
ex cavernis egerunt terræ, in regione *Hercules inopinatis lucris, & re-*
Septentrionalium Indorum, qui *clusis thesauris præesse crederetur.*
Darda vocantur. Ipsi color felinum, *Horat. Sat. 6. l. 2.*
magnitudo Egypti laporum. Er-
rum hoc ab iis tempore hiberno, Indi *O si unquam argenti fors qua mihi*
 mon-

Et venit è rubro concha Erycina salo:
 Et Tyros ostrinos præbet Cadmea colores,
 Cinnamon & multi pastor odoris Arabs.
 Hæc etiam clausas expugnant arma pudicas,
 Quæque terunt fistus Icarioni tuos. 10
 Marrona incedit census induta nepotum,
 Et spolia opprobrii nostra per ora trahit.
 Nulla est poscendi, nulla est reverentia dandi.
 Aut, si qua est, pretio tollitur ipsa mora.
 Fe-

O B S E R V A T I O N E S.

*monstres, ut illi,
 Phæauro invento, qui mercenarius agrum
 Illum ipsum mercatus aravit, di-
 ves amico*

HERCULE —

à quo Persius perpetuus ejus imitator, Sat. 2.

— o si

Sub rastro crepes argenti mihi seria, dextro

HERCULE! —

qui tamen sententiæ adversatur Phædus fab. 11. l. 4. quem lege.

Ibid. *cavis metallis*] Cava metalli pro fodinis auri usurpavit, quo pacto Virgilius 10. *Æneid.* vers. 174. dixit:

Infusa inexhaustis chalybum generosa **METALLIS.**

& Lucanus 4. *Pharaliæ* vers. 304. de lapidinis:

Tunc exhausta super multo sudore juvenens

Extrahitur, duris silium lassata.
METALLIS.

v.6. *concha Erycina*] Quia Venus culta in Eryce Siciliæ monte dicitur è conchâ prodidisse. nihil vulgatus.

v.8. *cinnamon*] De cinnamo lege Minium l. 12. c. 19. hoc autem in deliciis habebant sumptuosæ mulieres, uti apparet ex Petronio, qui alicubi. *Rosa CINNAMUM.* *veretur.* id est, præcinnamo vice-
 seit. Verus poeta in Catalectis: *Sinus expansa profere CINNAMA.*

v. 11. *sensus india nepotum*] Mirum est, quod scribit Pinius de luxu Romanorum sui temporis in ornandis feminis l. 12. c. 18. *Verum Arabiæ etiamnum felicius mare est: ex illo namque margaritas mittit. Minimaque computatio ne millies centena millia festerium annis omnibus India, & Seres, peninsulæque illa imperio nostro adi-*

MMME.

Felix Eois lex funeris una maritis,
 Quos Aurora suis rubra colorat equis.
 Namque ubi mortifero jacta est fax ultima lecto,
 Uxorum fufis stat pia turba comis:
 Et certamen habent leti, quæ viva sequatur
 Conjugium. pudor est, non licuisse mori. 20
 Ardent viâtrices. & flammæ pectora præbent,
 Imponuntque suis ora perusta viris.
 Hic genus infidum nuptarum, hinc nulla puella
 Nec fida Evadne, nec pia Penelope.
 Felix agrestum quondam pacata juvenus, 25
 Divitiæ quorum messis, & arbor erant.
 Illis pompa fuit decussa Cydonia ramo,
 Et dare puniceis plena canistra rubis:
 Nunc violas tondere manu, nunc mista referre
 Lilia virgineos lucida per calathos: 30
 Et portare suis vestitas frondibus uvas,
 Aut variam plumæ versicoloris avem.
 His tum blanditiis furtiva per antra puellæ
 Oscula filvicolis empta dedere viris.

Hi-

OBSERVATIONES.

munus. Tansò nobis delicia, & femine constants. Quæ summa penè incredibilis videtur.

v. 15. *una*] Singularis, quæ apud reliquas gentes in usu non est.

v. 27. *pompa*] Munerum pompam intelligit, de quâ Tibullus apertè Eleg. 1. l. 3.

Es vaga nunc certa discurrenti undique POMPA

Perque vias urbis munera, perque domos.

v. 30. *lilia lucida*] Rose nocturno madentia.

v. 32. *variâ avem*] Fortassis picam garrulam. Petronius Sat. 20.

Hiuulei pellis totos operibat amantes, 35
 Altaque nativo creverat herba toro.
 Pinus& incumbens latas circumdabat umbras,
 Nec fuerat nudas poena videre Deas.
 Corniger Idæi vacuum pastoris in aulam
 Dux aries saturas ipse reduxit oves. 40
 Diiq; Deæque omnes, quibus est tutela per agros,
 Præbebant versis verba secunda focis:
 Et leporem quicumque venis venaberis hospes,
 Et si fortè meo tramite quæris avem.
 Et me Pana tibi comitem de rupe vocato, 45
 Sive petas calamo præmia, sive cane.
 At nunc desertis cessant sacraria lucis:
AURUM omnes viētā jam pietate colunt.
AUREA nunc verè sunt sacula; plurimus auro
 Venit bonos, auro conciliatur amor. 50
Auro pulsa fides, auro venalia jura,
Aurum lex sequitur, mox sine lege pudor.
 Torrida sacrilegum testantur lumina Brennum,
 Dum petit intonsi Pythia regna Dei.
 At mons laurigero concussus vertice duras 55
 Gallica Parnassi sparsit in arma nives.
 Te

O B S E R V A T I O N E S.

ca *PARIA* intrantes salutabas.

v. 43. Et leporem] μίμνῃς Parnes, rusticum hominem alloquentis.

v. 48. aurum colunt] D. Paulus Epist. ad Colossenses c. 3. vocat avaritiam *simulacrorum sequitatem*.

Te scelus accepto Thracis Polymestoris auro
Nutrit in hospitio non Polydore pio.

Tu quoque ut auratos gereres Eriphyla lacertos,
Dilapsis nusquam est Amphiaræus equis. 60
Proloquar, atque utinam patriæ sim verus aruspex!
Frangitur ipsa suis Roma superba bonis.

Certa loquor, sed nulla fides; neque enim Ilia
quondam

Verax Pergameis Mænas habenda malis.
Sola Paria Phrygiæ fatum componere, sola 65
Fallacem patriæ serpere dixit equum.
Ille furor patriæ fuit utilis, ille parenti.
Experta est veros irrita lingua Deos.

ELEGIA XII

Laudat morem Lacanarum virginum, Gymnasticen simul cum viris publicè exercentium, idque Romæ pariter non licere conqueritur.

Multa tuæ, Sparte, miramur jura palæstræ,
Sed mage virginei tot bona gymnasii:
Quòd non infames exercet corpore ludos
Inter luctantes nuda puella viros:

Cum

OBSERVATIONES.

v. 63. *neque enim Ilia*] Vide adagium, serò sapiunt Phryges. | tatem suam intulerint Lacedæmonii, explicat Cicero 2. Tusculanâ:
ELEG. XII. v. 4. *Inter luctantes*] Itaque illi, qui Græciæ formam Republicæ huic morem cur in civi- | rum publicarum dederunt, corpora
L I ju-

Cum pila veloci fallit per brachia jactu, 3
 Increpat & versi clavis adunca trochi:
 Pulverulentaque ad extremas stat femina metas;
 Et patitur duro vulnere pancratio:
 Nunc ligat ad cestum gaudentia brachia loris,
 Missile nunc disci pondus in orbe rotat: 10
 Gyrum pulsat equis, niveum latus ense revincit,
 Vir-

O B S E R V A T I O N E S.

juvenum firmari labore voluerunt;
 quod SPARTIATÆ etiam in femi-
 nas transfulerunt: quæ cæteris in
 urbibus, molliſſimo cultu, parie-
 sum umbris occultantur. illi autem
 voluerunt nihil horum simile eſſe
 apud LACÆNAS VIRGINES: qui-
 bus magis PALÆSTRÆ, Eurotas
 ſol, pulvis, labor, militia in ſtu-
 dio eſt, quàm fertilitas barbara.
 Hoc verò magis mirere, ſi cogites
 quantâ religione, apud reliquos
 Græcorum, ſemine domi ſerva-
 rentur: non enim virorum con-
 viviiſ interveniebant, & in ædium
 parte intimâ ſedebant, quod nemi-
 nem accedere fas erat, niſi arctiſ-
 ſimâ cognatione conjunctum. Id-
 circò Thais Terentiana Thraſoni
 Pamphilam virginem ad menſam
 depoſcenti vehementer abnuit:
 minimè gentium. in convivium il-
 lam? vide Corn. Nepotem in præ-
 fatione vitærum.

v. 5. Cum pila] Hæc duo luſuum
 genera copulavit pariter Ovidius
 Triftium L. 3. E. eg. 12.

Nunc PILA, nunc celerè verti-
 tur orbe TROCHUS:

v. 10. Miſſile nunc diſci] Lege
 Ovidium 10. Metamorph. fab.
 Hyacinthi.

v. 8. pancratio] Qui ſint pancra-
 tiſtæ, docemur ab Ariſtotele Rhet-
 tor. l. 1. c. 3. his verbis: Ο ὃ δυν-
 αμιεν & βρονέλην πικτοῦς & κιν-
 ῶν & χυ, & πέρην, & δρυμνός.
 & ὃ δυνάμει & κατέχει, & αὐλαμνός.
 & ὃ δυνάμει τῇ πληγῇ, & ἀληκτικός.
 & δ' αὐποτότοις τέτοις, & παγκρα-
 τικτικός. Nam qui poteſt crura pro-
 jicere quodammodo, & movere ve-
 lociter & longè, cuiſor eſt. Qui
 verò ſtringere & tenere, latitator.
 At qui poſtere plaga, pugil. Qui
 autem utriſque hiſ, PANCRA-
 TIſTICUS. Agitur pancratium
 ex luſtâ, & pugilatu miſtum erat,
 magnæque corporis vires require-
 bat. Eius auctor Clitomachus qui-
 dam, Olympiade CXII. ut re-
 fert Pauſanias in Eliacis poſteriori-
 bus.

v. 11. Gyrum] Intelligo ἱππεί-
 δε-

Virgineumque cavo protegit ære caput.
 Et modò Taygeti crines aspersa pruina,
 Sectatur patrios per iuga longa canes.
 Qualis Amazonidum nudatis bellicæ mammis 15
 Thermodoonteis turba lavatur aquis.
 Qualis & Euroræ Pollux & Castor arenis,
 Hic victor pugnis, ille futurus equis.
 Inter quos Helene nudis capere arma papillis
 Fertur, nec fratres erubuisse Deos. 20
 Lex igitur Spartana vetat secedere amantes,
 Et licet in triviis ad latus esse suæ.
 Nec timor, aut ulla est clausæ tutela puellæ,
 Nec gravis austeri poenæ cavenda viri.
 Nullo præmisso, de rebus tute loquaris 25
 Ipse tuis: longæ nulla repulsa moræ.
 Non Tyriæ vestes errantia lumina fallunt,
 Est

OBSERVATIONES.

Deorum, sive Circum.

v. 12. *protegis ære caput*] Veluti pugnæ præudens. Non omittendus locus Platonis l. 7. de Legibus, unicè huc pettimens: *Pueros vero*, inquit, *antequam prodire in ballium possint, armis equisque oportet in Deorum pæmptis ornatos, modò tardiores, modò velociores in chorea, & isinere, ad Deos, Deorumque filios supplicationes fundere. Ludi porro, atque præludis, si rerum aliquarum gratia nullarum certe nisi harum sunt adhibenda.* &c.

v. 14. *patrios canes*] Inter canes

venaticos laudatissimi olim Spartani. His Virgilius in Georgicis *velocissimos* præcipuè tribuit: Seneca in Hippolyto. *prædæ aviditatem*. v. utrumque.

v. 25. *Nullo præmisso*] Absque puero salutigerulo, vel ancillâ, cui des litteras ad puellam ferendas.

v. 26. *longa nulla repulsa moræ*] Licet sermonem longius producere, nemine impediante.

v. 27. *Tyriæ vestes*] Mendas com-

Ll 2.

po-

Est neque adoratae cura molesta domi.
 At nostra ingenti vadit circumdata turbâ,
 Nec digitum angustâ est inferuisse viâ. 30
 Nec quæ sint facies, nec quæ sint verba rogandi
 Invenias. cæcum versat amator iter.
 Quodd si jura fores, pugnasque imitata Laconum,
 Carior hoc esses tu mihi, Roma, bono.

E L E G I A XII.

*Monet amicam zolotypam, ut Lycinnam famulam tor-
 quere desinat, proposito exemplo Dirces, quæ
 vexata Antiopes penam à tauro discepta
 Fori persolvit.*

Sic ego non ultos jam norim in amore tumultus,
 Nec veniat sine te nox vigilanda mihi:
 Ua mihi prætextæ pudor exvelatus amictu,
 Et data libertas noscere amoris iter,
 Ula:

O B S E R V A T I O N E S.

poris abscondere solet amictus or-
 natio. Plurima in hanc senten-
 tiam dabit Horatius Sat. 2. l. 1.
 Ovidius de Remed. Amoris.

v. 28. *adorata*] Veluti occultum
 sacrum suspiciendæ. Utitur hoc
 verbo Arbitr ex personâ Polyxeni
 ad Circe: *Invenies religiosum, si
 te ADORARI permiseris.*

ELEG. XIII. v. 4. *noscere amoris*
 Dr.] Puto Propertium respexisse ad

Heaculis bivium, quod per Pythia-
 goræ litteram veteres philosophi
 significabant. Similis est omnino
 locus Persii Sat. 5.

*Cum primùm pavida cæcos mihi
 purpura cecisset,
 Nullaque succinctis Laribus donata
 pependis.*

*Cum blandi comites, totaque im-
 pune Suburra*

*Permisisse sparsisse oculos jam can-
 didus.*

Illa rudes animos per noctes conscia primas 5
 Imbuit, heu nullis capta Lycinna datis.
 Tertius haud multò minus est cum ducitur annus,
 Vix memini nobis verba coisse decem.
 Cuncta tuus sepelivit amor, nec femina post te
 Ulla dedit collo dulcia vincula meo. 10
 Testis erit Dirce tam vero crimine fava
 Nycteos Antiopen accubuisse Lyco.
 Ah quoties pulchros traxit regina capillos,
 Molliaque immites fixit in ora manus!
 Ah quoties famulam pensis oneravit iniquis, 15
 Et caput in durâ ponere iussit humo!
 Sæpe illam immundis passa est habitare tenebris;
 Vilem jejuna sæpe negavit aquam.
 Jupiter Antiopæ nusquam succurris habenti
 Tot mala? corrumpit dura catena manus. 20

Si.

OBSERVATIONES.

didus umbo:

Cumque ITER ambiguum est, &
 vltæ nescius error

Doducis trepidæ ramosa in com-
 plexa mentes.

antequam etenim pretextam exue-
 rent ingenui pueri, custodiz præ-
 dagogi subiecti erant.

v. 6. *nullis capta Lycinna datis*]

Quæ sui scilicet copiam gratis fa-
 ciebat.

v. 9. *sepelivit*] Animo depulit,
 oblivioni mandavit. Ita loquitur
 Plautus Cistell. Act. I. Sc. 1.

Indidem unde oritur, facito, ut
 facias stultitiam SEPELIRE-
 LEM.

& Mostel. Act. 5. Sc. 2.

Ubi somnum SEPELIT omnem
 atque edormivi crapulam.

v. 15. *penis oneravit iniquis*] Vi-
 de quæ observamus ad Eleg. 7. l. 4.
 vers. 37.

v. 18. *vilem aquam*] Ubique pro-
 stantem ad usum communem co-
 muniū animantium. Hinc acerba
 illa conquestio Latonæ apud Ovi-
 dium 6. Metamorph. cui à partu
 L I 3 si-

Si Deus es, tibi turpe tuam servire puellam.
 Invocet Antiope quem nisi vincita Jovem?
 Sola tamen, quacumque aderant in corpore vires,
 Regales manicas rupit utraq; manu.
 Inde Cithæronis rimido pede currit in arces. 25
 Nox erat, & sparso triste cubile gelu.
 Sæpe vago Asopi sonitu permora fluentis,
 Credebat dominæ ponere venire pedes.
 Et durum Zethum, & lacrymis Amphionæ mollem
 Experta est stabulis mater abacta suis. 30
 Ac veluti magnos cum ponunt æquora motus,
 Eurus in adversos definit ire Notos,
 Litore si tacito, sonitus rarefcit arenæ:
 Sic cadit inflexo lapsa puella genu.
 Sera tamen pietas, matis est cognitus error. 35
 Digne Jovis natos qui tucare senex,
 Tu reddis pueris matrem, puerique trahendam
 Vin-

O B S E R V A T I O N E S.

litienti, haustum paludis erudeles
 suffici negaverant:

*Quid prohibebis AQUAS? usus
 communis aquarum est.*

*Nec Solem proprium natura, nec
 æra fœtis,*

*Nec venies undas: ad publica mun-
 nera veni.*

Horatius quoque pauperatatem cu-
 jusdam oppidi describens, ait:

— *venis PULSISSE rivos
 hic AQUA*

v. 26. *cubile*]. Solum tectæ. Ci-
 cero Tuscul. 5. *Amæchæris diemni*
salutem. Mibi amittus est Scythi-
cum regnum, calceamentum solonium
callum, (VILLENORUM) pulcrum
tum fames: &c.

v. 36. *Digne Jovis natos q. s. f.]*
 Convertit sermonem ad bubul-
 cum, qui Zethum, & Amphio-
 na, materni avi iussu expositos,
 nutritur, & educaverat. Ita Scio-
 liger. v. Indicoem *N. Antiope.*

ELEG.

Vincentur Dirce sub truci ora bovis.
 Antiope cognosce Jovem; tibi gloria Dirce
 Ducitur, in multis mortem habitura locis. 40
 Præta cruentantur Zethi, victorque canebat
 Præta Amphion rupe, Aracynthe, tuâ.
 At tu non meritam parcas vexare Lycinnam.
 Nescit vestra ruens ira referre pedem.
 Fabula nulla tuas de nobis concitet aures. 45
 Te solam & lignis funeris ustus amem.

ELEGIA XIV.

*Tibur, quò amicum vocaverat, noſtu iturus, ait aman-
 tes ab inſidiis tuos eſſe: cæterum mortis periculo
 funeris honorem opponis; ubi ſepeliſi ve-
 lit, ſignificans.*

NOx media, & dominæ mihi venit epistola
 nostræ:

Tibure me miſſâ jussit adesse morâ,
 Candida quæ geminas ostendunt culmina turres,
 Et cadit in patulos lymphæ Aniena lacus.
 Quid faciam? obductis committam mœne tene-
 bris,

Ut timeam audaces in mea membra manus?
 At si hæc distulero nostro mandata timore,
 Nocturno fletus sævior hosſe mihi.
 Peccatum semel, & totum sum pulsus in annum;
 In me mansuetas non habet illæ manus. 10

Nec tamen est quisquā, sacros qui lædat amantes:

Scyronis mediā sic licet ire viā.

Quisquis amator erit, Scythieis licet ambulet oris,

Nemo adeò ut noceat, barbarus esse volet.

Luna ministrat iter, demonstrant astra fœtebras, 15

Ipse Amor accensas percutit ante faces.

Sæva canum rabies morsus avertit hiantes.

Huic generi quovis tempore tuta via est.

Sanguine tam parvo, quis enim spargatur amantis.

Improbis? exclusis fit comes ipsa Venus. 20

Quòd si certa meos sequerentur funera casus,

Talis mors pretio vel sit emenda mihi.

Afferet huc unguenta mihi, fertisque sepulcrum

Ornabit custos ad mea busta sedens.

Dii

O B S E R V A T I O N E S.

ELEG. XIV. v. 11. *sacros qui lædat amantes*] Imitatur Tibullum, qui Eleg. 2. l. 1. circa idem argumentum versatus, ita cecinit:

*Quisquis AMORE tenetur, eas tu-
susque SACERQUE*

Qualibet —

v. 19. *Sanguine tam parvo*] Cæde ignavi hominis, quales plerumque Veneris pulli solent esse. Apert ille generosus apud Phœdram fab. 29. l. 1. in asellum convitiantem:

— *facilis vindicta est mihi,*

*Sed inquinari nolo ignavo SAN-
GUINE.*

nisi potius explicemus, de venis amantium exsuctis, in quibus vix

aliquot sanguinis guttæ reliquæ sint. Hinc nequiter Plautus Curcul. Act. 4. Sc. 2.

— *mittite isthanc foras,
Que mihi misero AMANTI ebi-
bis SANGUINE.*

Hirundines enim sunt meretrices, neque contentæ *missura*, nisi plena *curris*. Quòd respexit Juvenalis 1. Sat. ubi de illis, qui verulatum testamta officiosis nobilibus merebantur:

*Accipiat sanè mercedem SAN-
GUINIS* —

Sc Chrysis Petroniana: *numquam
finies huac ignem, nisi SANGUI-
NE extinxeris.* Adde Propertium

ip-

Dii faciant, mea ne terrâ locet ossa frequenti, 25

Quâ facis assiduo tramite vulgus iter!

Post mortem tumuli sic infamantur amantum.

Me tegat arboreâ devia terrâ comâ,

Aut humet ignotæ cumulus vallatus arenæ.

Non juvat in mediâ nomen habere viâ. 30

ELEGIA XVI

*Ad morbum amoris tollendum, Bacchi opem implorat;
cui vinetum, & carmen de gestis ejus vovet.*

NUnc, ô Bacche, tuis humiles advolvimur aris;
Da mihi pacato vela secunda pater.

Tu

OBSERVATIONES.

ipsum, qui videtur non absimili-
ter locutus Eleg. 9. l. 2.

*Assiduisque meo SANGUINE bel-
la geris.*

Ex quibus omnibus colligimus,
turpe futurum grassatori noctur-
no, si amantem occiderit, qui vix
cultrum lateri infixu tingere potis
est. In hanc porro sententiam ele-
ganter Martialis Epig. 23. l. 1.

*Quid nunc sæva fugis placidi le-
pus ora leonis?*

*Frangere TAM PARVAS non
diligere feras.*

*Servantur magnis isti cervicibus
ungues,*

*Nec gaudet tenui SANGUINE
tansa sitis.*

v. 23. *Afferet huc unguenta*] Non
tantum in funeribus aromata in-
cendebant veteres, sed etiam tu-
mulos pretiosis liquoribus inter-
dum ungebant, quod planum fit
ex Prudentio, Hymno in exequiis
defunctorum:

*Nos sacra fovebimus ossa
Violis, & fronde frequenti;
Tintulæque, & frigida saxa
Liquido spargemus odore.*

Hoc ante me animadvertit nup-
tus interpres Albinovani Theo-
dorus Gorallus, quem honoris
causâ nomino, ad ejus Eleg. de
morte Mæcenatis.

v. 25. *locus*] Hinc loculi, seu san-
dapila.

EL EG.

Tu potes insanæ Veneris compescere fastus,
 Curarumque tuo sit medicina mero..
 Per te junguntur, per te solvuntur amantes: 5
 Tu vitium ex animo dilue, Bacche, meo.
 Te quoque enim non esse rudem testatur in aëtris
 Lyncibus in cælum vecta Ariadna tuis..
 Hoc mihi, quod veteres custodit in ossibus ignes,
 Funera sanabunt, vel tua vina, malum. 10
 Semper enim vacuos nox sobria torquet amantes,
 Spesque timorque animū vexat utroque modo.
 Quod si, Bacche, tuis per fervida tempora donis
 Arcessitus erit somnus in ossa mea:
 Ipse seram vites, pangamque ex ordine colles, 15
 Quos carpant nullæ, me vigilante, feræ..
 Dum-

O B S E R V A T I O N E S.

ELEG. XV. v. 14. *Arcessitus eris
 somnus*] Græci ex lege convivii tria
 pocula siccabant: primum voca-
 bant sanitatis, alterum amoris,
 postremum somni, uti apparet ex
 sequentibus Eubuli versiculis:

Τρῖς ἡ μὲν οὖν κερτῆρας ἐγχεσθαι
 τῷ

Τοῖς ἐν φρονέει, τὸν μὲν ὑγίαινε
 ἔμ

Ὁ γὰρ ὅταν σπίνῃσι, ἡ δὲ δαίμων
 ἔρωτος ἡδῶς τε, τὸς πλείον δ'
 ὕπνου ..

Οἰκιστοὶ οἱ τοιοῦτοι πεκλημένοι
 Οἰκῶντες βελούτοι —

Quam terna tantum temperati po-
 culis

*Catis jubebo: Sanitatis gratia
 Primum hauriatur, alterum ubi
 lectaminis,*

*Et Amoris ergo; deinde SOMNI
 tertium*

*Ubi istud ebibere, quis pectus sa-
 piū,*

Domum redibunt —

v. 16. *Quos carpant nullæ*] Vites
 novellæ moribus belluarum ob-
 noxiæ sunt. Id liquet ex præcepto
 Virgilii Georgic. 2. v. 371.

*Texendæ sepes etiam, & pecus
 omne tenendum est;*

*Præcipue dum frons tenera; im-
 prudensque laborum:*

*Cui super indignas hiemes, So-
 lem-*

Dummodò purpureo spument mihi dolia musto,
 Et nova pressantes inquinet uva pedes.
 Quod superest vitæ, per te, & tua cornua vivam,
 Virtutisque tuæ, Bacche, pœtra ferar. 20
 Dicam ego maternos Aetnæo fulmine partus:
 Indica Nysæis arma fugata choris:
 Vesanumque novâ nequidquâ in vite Lycurgū:
 Pentheos in triplices funera grata greges:
 Curvaq; Tyrrhenos delphinū corpora nautas 25
 In vada pampinæ defluisse tate.
 Et tibi per mediam beneolenti flumine Naxon,
 Unde tuum potant Naxia turba merum,
 Can-

OBSERVATIONES.

*lemque potentem,
 Silvestres uri assidue, capreaque
 sequaces
 Illudine: pascuntur oves, arida-
 que juventa.
 Frigora nec tantum cana concreta
 pruina,
 Aut gravis incumbens scopulis
 arenibus ætas,
 Quantum illi nocuere greges, do-
 rique venenum
 Denis, & admerso signata in stir-
 pe cicatrin.
 Non aliam ob causam Baccho ca-
 per omnibus aris
 Cadunt —*

v. 19. *tua cornua*] Bacchus pin-
 gebatur cornuatus, quin & ebrii
 tumere cornua dicebantur, id est

curarum omnium & dolorum obli-
 visci, novâ quasi felicitatis imagi-
 nerumentes. Horatius Ode 21. l.
 3. ad amphoram vini:

*Tu spem reducis mentibus anxii,
 Viresque; & addis CORNUA pau-
 peri.*

Ovidius pariter in Artibus:

*Tunc veniunt risus, tunc pauper
 CORNUA sumis:*

*Tunc dolor, & curæ, rugaque fron-
 tis abis.*

v. 27. *bene denis flumine*] Prodi-
 gioso mari torrente insignem. Cæ-
 terum odor vini gratissimus nari-
 bus tricongiorum, & anicularum
 delitantium. Plautus Cœcul. A&
 1. Sc. 2. inducit huiusmodi veru-
 lam bibacissimam ita gesticentem:

Flos

Candida laxatis onerato colla corymbis,
 Cinget Bassaricas Lydia mitra comas. 30
 Lævis odorato cervix manabit olivo,
 Et series nudos veste fluente pedes.
 Mollia Dircæ pulsabunt tympana Thebæ:
 Capripedes calamo Panes hiantes canent.
 Vertice turrigero juxta Dea magna Cybelle 35
 Tundet ad Idæos cymbala rauca choros.
 Ante fores templi crater antistitis auro
 Libatum fundens in tua sacra metum.
 Hæc ego non humili referā memoranda cœthurno,
 Quia-

O B S E R V A T I O N E S.

- Flos veteris vini meis naribus obiectus est.*
Ejus amos cupidam me huc prolucit per tenebras.
Ubi ubi est, prope me est. evax habeo. Salve anime mi, Liberi lepos. ut veteris vetusticupida sum!
Nam omnium unguentum ODOR præ tuo nauteæ est.
cui adijunge Phædrum fab. 1. l. 3.
Anus jacere vidit epotam amphoram,
Adhuc Falerna face, & uesta nobili
ODOREM quæ jucundum latè spargeret:
Hanc postquam totis avida traxit naribus &c.
Quæ autem vinorum genera minus magisve odorata sint, docet
- Plinius l. 14. c. 9.
 v. 29. *laxatis corymbis*] A capitis vertice in cervicem defluentibus, quod signum ebrietatis ultimæ. Dio Chrysostomus Orat. 4. *ἡσθῶντος τινος ἐς σφαιρωδὲ ἐύλυτον κεφάλυν & πρὸ τῆς τρυχίλης.*
Coronis quibusdam marcidis coronatus caput circa COLLUM. Nec ablu- dit Tibullus Eleg. 8. l. 1. ubi de Genio:
Et capite, & COLLO mollia ferias gerat.
 v. 30. *Bassaricas comas*] v. Indicem.
 v. 32. *veste fluente*] Pallam intelligit, quæ Deorum propria vestis. Tib. citat. Eleg. 4. l. 3. Apollinem describens:
Ima videbatur talis illudere pal- la.

ELEG.

Qualis Pindarico spiritus ore tonat. 40
 Tu modò servitio vacuum me siste superbo,
 Atque hoc sollicitum vince sopore caput.

ELEGIA XVI.

Adolescentis Marcelli mortem deflet, quem, contra receptam opinionem, ait in aquis Baianis submersum: deinde neminem supremam necessitatis immunem canit.

Plausus ab umbroso quàm ludit Pontus Averno;
 Fumida Bajarum stagna tepentis aquæ:
 Quàm jacet & Trojæ tubicen Misenus arenâ,
 Et sonat Herculeo strueta labore via:
 Hic ubi mortales dextrâ cum quæreret urbes, &
 Cym-

OBSERVATIONES.

ELEG. XVI. v. 5. *mortales urbes*] *pida* quodam tempore *florētissima* Elegantissimum Epitheton, quod fuerunt, nunc *prostrata*, & *diruta* inconstantiam, brevitatemque rerum humanarum ob oculos ponit. *ante oculos jacens. capi oportet mem-* Necesso est enim non tantum urbium conditores perire, sed & urbes ipsas: longissimo tempore *cum sic cogitare: Hec, nos homin-* sensim omnia devorante. Audi *culi indignamur, si quis nostrum in-* Servium Sulpitium Epist. Conso- *teritio, aut occisus est, quorum vita* latoriâ ad Ciceronem, de morte *brevior esse debet, cum uno loco tot* Tulliolæ conquerentem: *oppidorum cadavera projecta jaceant.* Ex *Hinc puto Sannazarium travisse,* *quæ cecinit Eleg. 9. l. 2. de ruinis* *Cumarum:* *Et querimur, cisò si nostra data* *tempora vita* *Diffugiant? URBES MORIS vio-* *lenta rapit.* *Novissimè vero Torquatus Tassus* *ab*

Cymbala Thebano concrepuere Deo :
 At nunc invisæ magno cum crimine Bajæ ,
 Quis Deus in vestrà constitit hostis aquâ ?
 His pressus Strygias vultum demisit in undas ,
 Errat & in vestro spiritus ille lacu . 10
 Quid genus , aut virtus , aut optima profuit illi
 Mater , & amplexum Cæsaris esse focos ?
 Aut modò tam pleno fluitantia vela theatro ,
 Et per maternas omnia gesta manus ?
 Occidit , & misero steterat vigesimus annus . 15
 Tot bona tam parvo clausit in orbe dies .
 In nunc , tolle animos , & tecum finge triumphos ,
Stan-

O B S E R V A T I O N E S .

ab utroque (c. 15.)

*Giace l'alta Cartago , e appena i
segni*

Dell'alta sue ruine il lido serba .

MUOJONO le Città , MUOJONO i

Regni ,

*Copre i fasti , e le pompe arona ,
ed erba :*

*E l'uom d'esser mortal par che si
sdegni ;*

*© nostra mente cupida , e super-
ba !*

Ibid. dextra cum quæreret] Ar-
morum . vi reciperet in potestatem .
Ufus est hac locutione . Silius Itali-
cus l. 2. in excidio Saguntino :

*In media fœtis urbe regus : por-
tantque , trabuntque .*

Longas pacis opes , QUÆ SIT AQVE

premia DEXTRIS .

v. 9. vultum demisit] Italicè dice-
res : cadde boccone .

v. 11. virtus] De virtute adole-
scentis Marcelli vide Plutarchum ,
Corn. Tacitum l. 1. Annalium ,
Svetonium in Augusto c. 63. Vel-
leium l. 2. Senecam in Consolatio-
ne ad Marciam , Dionem Cassium
l. 53. Virgilium in calce l. 6. *Æneid*
dos , & ibi Scævium .

v. 12. amplexum Cæsaris esse focos]
Infertum fuisse per adoptionem
Augustæ familiæ : Adoptabantur
autem liberi ante Laræ domesti-
cos .

v. 14. per maternas manus] Gra-
tiâ Octaviæ matris , Cæsaris foro-
ris .

Stantiaque in plausum tota theatra juvent,
 Attalicas supera vestes, atque omnia magnis
 Gemmae sint ludis: ignibus ista dabis. 20
 Sed tamen huc omnes, huc primus & ultimus ordo.
 Est malæ, sed cunctis ista terenda via est.
 Exoranda canis tria sunt latrantia colla:
 Scandenda est torvi publica cymba senis.
 Ille licet ferro cautus se condat, & ære, 25
 Mors tamen inclusum prætrahit indè caput.
 Nirea non facies, non vis exemit Achillem,
 Croesum aut, Pactoli quas parit humor, opes.
 [Hic

O B S E R V A T I O N E S.

v. 18. *Stantiaque in plausum*] In-
 gradientibus theatrum viris prin-
 cipibus, optimeque de Republica
 meritis, populus universus assurge-
 bat, stansque manuum crepitu
 plaudebat. Quam honoris signifi-
 cationem sibi unj vindicare voluit
 Augustus, ut refert Suetonius in
 ejus vitæ c. 96. his verbis: *neposibus*
 suis prætoratis adhuc assurrectum
 ab universis in THEATRO, & a
 STANTIBUS PL AUSUM, gravif-
 simè quesitus est. Inter quos nepotes
 verisimile videtur & Marcellum
 fuisse.

v. 21. *primus & ultimus ordo*] Senatus, Eques, Plebs, in quos or-
 dines populus Romanus distribu-
 tus.

v. 23. *Exoranda canis*] Finxerunt
 enim poëtae, Cerberum Infero-

rum excubito rem, advenientes
 umbras dentibus appetere. Noster
 Eleg. 11 l. 4.

Cerberus & nullas hodie patas im-
 probas umbras.
 idcirco ejus iras mitigavit Æneas
 objectâ offâ.

v. 24. *publica cymba*] Vulgaris,
 in quam omnes temere confluunt,
 nullo dignitatis discrimine. Eodem
 pacto vocat l. 4. meretricem publi-
 cam:

Quæ modò per viles inspecta est
 PUBLICA noctes.

& Juvenalis pariter Sat. 7. *vatem*
 egregium dicit, cui non sit *PUBLI-*
 CA vena.

v. 26. *prætrahit indè caput*] Simi i
 lepore jocatur Martialis in senem
 lascivum, tinctâ comâ canitiem
 dissimulatam, Epig. 43. l. 3.

Non

[Hic olim ignaros luctus populavit Achivōs,
 Atridæ magno cum stetit alter amor] 30
 At tibi, nauta, pias hominum qui trajicis umbras,
 Huc animæ portent corpus inane tuæ:
 Quà Siculæ victor telluris Claudius, & quā
 Cæsar ab humanâ cessit in astra viâ.

ELE-

O B S E R V A T I O N E S.

Non omnes fallis. scis te Proserpina carum:

Personam CAPITI detrahes illa tuo.

v. 29. *Hic olim ignaros*] Bene admonuit Scaliger, distichon istud esse alterius loci, & fortasse respondendum Eleg. 7. l. 2. ubi sermo est de Achille Græcis irato, ob ruptum Briseidos.

v. 31. *pias hominum q. s. u.*] Id est, piorum hominum.

v. 32. *animæ tuæ*] Ventī, quorum adminiculo cymba Charontis ferebatur. Notum hoc ex Virgilio l. 6. *Æneid.* vers. 302.

Ipse ratem conto subigis, velisque ministras.

& ex nostro, qui suprà l. 2. Charontis rati vela tribuit:

Jam licet & Strygia sedeat sub arm-

dine remex,

Cernat & inferna trîstia vela ratis.

& rursus:

Una ratis fasi nostros portabit amores

Carula ad infernos velificata lacus.

Animas autem ventos vocari, non est novum. Accius vetus Tragicus apud Nonium, in Myrmidonibus: *Classes trahere in salum, & vela ventorum ANIMÆ immis-tere.* Lucretius l. 5. *Aurarumque leves ANIMÆ.* Virgilius *Eclogâ 6. Semina terrarumque, ANIMÆque, marisque.* Idem 8. *Æneid. Quantum ignes, ANIMÆque valens.* Horatius *Ode 12. l. 4. Impellunt ANIMÆ linsea Thræcia.*

ELEG.

ELEGIA XVII.

*Virorum libidinem longè à muliebri superari, veterum
historiarum exemplis testatur.*

Objicitur toties à te mihi nostra libido:
 Crede mihi, vobis imperat illa magis.
 Vos ubi contempti rupistis fræna pudoris,
 Nescitis capræ mentis habere modum.
 Flamma per incensas citiùs sedetur aristas, 5
 Fluminaque ad fontis sint reditura caput:
 Et placidum Syrtes portum, & bona litora nautis
 Præbeat hospitio sæva Malæa suo:
 Quàm possit vestros quisquâ reprehendere cursus,
 Et rapidæ stimulos frangere nequitia. 10
 Testis Cretæi fastus quæ passa juvenci,
 Induit abiernæ cornua falsa bovis.
 Testis Thessalico flagrans Salmônis Enipeo,
 Quæ voluit liquido tota subire Deo.
 Crimen & illa fuit patriâ succensa senectâ, 15
 Arboris in frondes condita Myrrha novæ.
 Nam

OBSERVATIONES.

ELEG. XVII. v. 4. *capra mentis*]
 Hinc nos Itali hominem insanum
 dicimus: *mentecatto*.

v. 10. *stimulos*] Urticas vocat Ju-
 venalis Sat. 11.

Erutamentum Veneris languentis,

& *acres*

Divitis urtica —

v. 11. *Testis Cretæi*] Fabulam

istam, totumque argumentum la-
 tius tractat Ovidius l. 1. de Arte
 Amandi.

M m

ELEG.

Nam quid Medæ referam, quo tempore matris
Iram natorum cæde piavit amor?

Quidve Clytæmnestræ, propter quā tota Mycenis
Infamis stupro stat Pelopea domus? 20

Tuque ô Minquâ venundata Scylla figurâ,

Tondens purpuræ regnâ paterna comâ,

Hanc igitur dotem virgo desponderat hosti.

Nise, tuas portas fraude reclusit Amor.

At vos innuptæ felicius urite tædas, 25

Pendet Cretæâ tracta puella rate.

Non tamen immeritò Minos sedet arbiter Orci:

Victor erat quamvis, æquus in hoste fuit.

E L E G I A XVIII.

*Puellam ab amante relictam comiter ad se invitat, ad-
vique amoris mutua fœdera, & sanctiones
proponit.*

CRedis eum jam posse tuæ meminisse figuræ;

Vidisti à lecto quem dare vela tuo?

Durus qui lucro potuit mutare puellam.

Tantisne in lacrymis Africa tota fuit?

Attu stulta Deos, tu fingis inania verba: 5

Forſitan ille alio pectus amore terit.

Est

O B S E R V A T I O N E S.

ELEG. XVIII. v. 3. *Attu stulta* | nullius omnino ponderis futura
Deos] Confidis juramentis, quæ sunt.

Est tibi forma potens, sunt castæ Palladis artes,
Splendidaque à docto fama refulget avo.

Fortunata domus, modò sit tibi fidus amicus.

Fidus ero; in nostros curre puella toros. 10

Nox mihi prima venit; primæ data tempora noctis.

Longius in primo Luna morare toro.

Tu quoque, qui æstivos spatiosius exigis ignes,

Phoebe moraturæ contrahere lucis. iter.

Fœdera sunt ponenda priùs, signandaque jura, 15

Et scribenda mihi lex in amore novo,

Quàm multæ ante meis cedant sermonibus hore,

Dulcia quàm nobis concitet arma Venus.

Hæc Amor ipse suo constringit pignora signo.

Testis fidereæ torta corona Deæ. 20

Namque ubi non certo vincitur foedere lectus,

Non habet ultores. nox vigilanda. Deos:

Et quibus imposuit, solvit mox vincla libido.

Contineant nobis omnia prima fidem.

Ergo qui pactas in foedera ruperit aras, 25

Pollueritque novo sacra marita toro:

Illi sint, quicumque solent in amore, dolores,

Et caput argutæ præbeat historiæ:

Nec

OBSERVATIONES.

V. 14. *moraturæ contrahæ lucis iter*]. *fixas*, ut apud Tibullum *Eleg.* 1.
Interiore diem gyro trahæ, ut *soles* l. 3.
in hieme. | *Indices ut nomen litteræ D ACT*

in. hieme .

v. 25. Ergo qui pactas] Intellige

Indicet ut: nomen littera PACTA
meum.

M.m 2.

v. 30r

Nec flenti dominæ patefiant nocte fenestræ?
Semper amet, fructu semper amoris egens. 30

E L E G I A   X I X .

*Athenas iturus, ut ibi studiorum varietate obstinatum
amorem animo expellat; patria, amicis, Cyn-
thia denique valedicit.*

Magnū iter ad doctas proficisci cogor Athenas,
Ut me longa gravi solvat amore via.

CRESCIT enim assidue spectando cura puella:

Ipsæ alimenta sibi maxima præbet amor.

Omnia sunt tentata mihi, quacumque fugari

Possit, at ex omni me premit ipse Deus.

Vix tamen aut semel admittit, cum sæpe negavit:

Seu venit, extremo dormit amicta toro.

Unum erit auxilium mutatis, Cynthia, terris

Quantum oculis, animo tã procul ibit amor. 10.

Nunc agite, ô focii, propellite in æquora navem,

Re-

O B S E R V A T I O N E S .

v. 30. *fructu semper amoris egens*] parem locum observavi Eleg. 10.

Quod tamen acerbissimum esse no-

vimus: vel ex ipso Anacreonte:

Κλειώτεροι δὲ πάντες

Ἀποτυγχάνει φιλότης.

Durissimum verò est,

Amare, nec potiri.

ELEG. XIX. v. 8. *amicta*] Ita

legit Scaliger, cui lubens assen-

tior, si quidem apud Tibullum

l. 1.

Et cum furtivo juvenem lassave-
rit usu,

Tecum interposita languida veste
cubet.

Quod autem hic ait Propertius

extremo toro, Horatius Epod. 3. ita
variavit: *EXTREMA* & in sponda-

v. 11.

Remorumque pares ducite sorte vices;
 Jungiteque extremo felicia linthea malo.
 Jam liquidum nautis aura secundat iter.
 Romanæ turres, & vos valeatis amici, 15
 Qualiscumque mihi tuque puella vale.
 Ergo ego nūc rudis Adriaci vehar æquoris hospes,
 Cogar & undisonos nunc prece adire Deos.
 Deinde per Ionium vectus cum fessa Lechæo
 Sedarit placidâ vela phaselus aquâ: 20
 Quod superest sufferte pedes, properate laborem,
 Isthmos quâ terris atcer utrimque mare.
 Indè ubi Piræi capient me litora portus,
 Scandam ego Thesææ brachia longa viæ.
 Illic vel studiis animum emendare Platonis 25
 Incipiam, aut hortis docte Epicure tuis:
 Persequar aut studium linguæ, Demosthenis arma,

Li-

OBSERVATIONES.

V. 17. *æquoris hospes*] Supra Eleg. 20. l. 1.

Sive ubicumque vage fluminis
 HOSPITIO.

V. 27. *Demosthenis arma*] Imbellium hominum telum est eloquentia, quamobrem Turnus apud Virgilium 11. *Æneid.* Drancem intra parietes curiæ ferocius loquentem, at prælio ineptum, subdarnat:

— in tibi *Mavors*

Ventoſa in lingua, pedibusque fragacibus istis

Semper eris ? —

Porro ita locutus M. Tullius Orat. pro Quintio: *Quid agimus, Hortensii? quid de hac condicione dicimus? possumus aliquando depositis ARMIS, sine periculo fortunarum de re pecuniaria discipulare? An quorum verò æmulator Symnachus Epist. 9. l. 7. Nam, ut in vestitu hominum, ceteroque vite cultu, loco ac temporis apta summur: ita ingeniorum varietas in familiaribus scriptis negligentiam quandam debet imitari, in forensibus verò capere ARMA facundie.*

M m 3 4.28

Librorumque tuos docte Menandre sales:
 Aut certè tabulæ capient mea lumina pictæ,
 Sive ebore exactæ, seu magis ære manus: 30
 Aut spatia annorum, aut lōga intervalla profundi
 Lenibunt tacito vulnera nostra sinu.
 Seu moriar fato, non turpi fractus amore,
 Atque erit illa mihi mortis honesta dies.
 ELE-

O B S E R V A T I O N E S.

v. 28. *Librorumque tuos*] Idest, Propertio.
Librorum tuorum.

v. 30. *manus*] Picturæ nobilissimorum artificum, figmenta, sculpturæ, atque id genus alia, *manus* nomine quandoque significantur. Petronius Arbiter: *Zenaidos M.A. Vixi vidi nondum vetustatis injuria victas*. Et apud Julium Pollucem legimus passim, *Χειρ Α' ποικίλη, χειρ Πολυκλείτου*, ut observat Erhardus. *Manum* etiam pro *chirographo* usurpavit Ovidius quadam Eleg. ad uxorem:

Agnovi caramque MANUM, gemmasque fideles.

v. 32. *sinu*] Malletem *scm*, idest obligatione, nec puto aliter scriptum à

v. 33. *Seu moriar fato*] Sive moriar, fato moriar, nō amoris impatientiā. Fato mo. i. putabantur, qui naturæ cedebant, nullā compulsi violentiā. Aded Virgiliana Dido, quæ sibi necem conciverat:

— nec FATO, merita nec morte peribat,
Sed misera ante d' em, subitoque accensa furore.

Quam sententiam expendit Agellius l. 13. c. 1. His adde Plinium l. 1. Epist. 12. eadem distinctione utentem: *Est enim luctuosissimum genus MORTIS, quæ non ex natura, nec FATALIS videtur.*

ELEGIA XX.

Ad Tullum : *Romam , & Latium ceteris urbibus ,
ac regionibus longè præstare .*

FRigida tam multos placuit tibi Cyzicus annos,
Tulle , Propontiacâ quâ fluit Isthmos aquâ :
Dyndimus , & sacræ fabricata inventa Cybellæ ,
Raptorisq; tulit quæ via Ditis equos .
Site fortè juvant Helles Athamantidos urbes ,
Et desiderio , Tulle , movere meo ;
Tulicet aspicias cælum omne Atlanta gerentem ,
Se-

OBSERVATIONES.

ELEG. XX. v. 1. *Frigida*] Explicationem locorum , & fabularum , de quibus in hac Elegiâ mentio fit , dabit luculenter noster Index , quem consulere non pigeat . Vide etiam si quæ Scaliger , & Passerarius huc eruditè contulerunt : ego pauca quædam attingam .

Ibid. *Frigida Cyzicus*] An quia vergens ad polum Borealem ? an quia *Cyzici fons Cupidinis vocatur* ; ex quo potantes amorem deponere *Mutianus* credit , refertente Plinio l. 3 r. c. 2 .

v. 4. *Raptorisq; tulit*] Constantinensis tradiderunt Mythologi , quibus accedit Cicero Act. 6. in Verrem , raptam à Plutone Proserpinam apud Ennam Scilicet oppidum . cur igitur Propertius Hel-

lespontiacâ regione id actum innuit ? Placet solutio ista , si dicamus , eam quidem abreptam è Tinnacriâ , sed latam super mare usque ad Cyzicenam regionem ; ibique terræ hiatu receptam , venerationem sui numinis incolis reliquisse . Huic sententiæ ad stipulatur Orpheus in Argonauticis , citatus à Natali Comite l. 3. c. 16 .

v. 5. *Site fortè juvant*] Distichon istud ita explicandum : Si tu , ô Tulle , dum provinciam Bithyniam administras , nostram absentiam ægrè ferre potes , cum tamen , ex aliâ parte , amœnitate regionis detinearis , tecum ipse velim cogites , nullum esse terrarum situm Romæ , ac Latii præferendum , imò ne comparandum quidem .

M m. 4.

v. 9..

Sectaque Perseâ Phœreidos ora manu!
 Geryonæ stabula, & luctantum in pulvere signa
 Hereulis Antæique, Hesperidumque choros; 10
 Tuque tuo Colchon propellas remige Phasim,
 Peliacæque trabis totum iter ipse legas:
 Quà rudis Argoâ natat inter saxa columbâ
 In faciem proræ pinus adaucta novæ:
 Et si quadrigæ visenda est ora Caystri, 15
 Et quâ septenas temperat unda vias:
 Omnia Romanæ cedent miracula terræ;
 Natura hîc posuit, quidquid ubique fuit:
 Armis apta magis tellus, quàm commoda noxæ,
 Famam, Roma, tuæ non pudet historia. 20
 Nam.

O B S E R V A T I O N E S.

v. 9. *signa Herculis, Antæique*] An huic fabulæ convenient verba Pomponii Melæ, quæ leguntur cap. 10. l. 3. ubi de Mauritanix oris, judicandum relinquo felicioribus ingeniis. Hæc autem sunt: Hic ANTÆUS regnasse fertur, & SIGNUM quoque fabulæ clærum prorsus ostenditur collis modicus resupinus, ho minis imagine jacentis, illius, ut in colæ ferunt, tumulus &c.

v. 17. *Omnia Romanæ*] Martialis de Spectaculis:

OMNIS Casareo CEDAT labor
Amphitheatro.

v. 19. *noxæ*] Damno inferendo. Romani etenim gentes bello dominas non debabant, nisi forè sapias rebellantes, at in provinciæ for-

mam redigebant, & civitate donabant. Claudianus de maximâ urbium.

Hæc est, in gremium victos, quæ sola recepit,

Humanumque genus communi nomine fovit,

Matris, non dominæ, ritum: civisque vocavit,

Quos domuit, nexuque pio longinquæ revinxit.

Nec prætereundus locus insignis Cornelii Taciti, quamvis longus, qui superiores Claudiani versus mirè illustrabit. Is est libro Annalium 10. ubi Claudius Cæsar de Edeis in civitatem recipiendis ita Senatui alloquitur: *Majores mei, quorum antiquissimus Clausus*
oritur

Nam quantum ferro, tantum pietate potentes
Stamus: victrices temperat ira manus.

Hic Anio Tiburne fluis, Clitumnus ab Umbræ
Tramite, & æternum Martius humor opus:
Albanusque lacus socii Nemorensis ab undâ, 25
Potaque Pollucis nympha salubris equo.

At

OBSERVATIONES.

Origine Sabina, simul in civitatem Romanam, & in familias Patritiorum ascitus est, hortantur uti paribus consiliis rempublicam capeffam, transferendo hæc, quod usquam egregium fuerit. Neque enim ignoro Julios Alor. Cornucanis Camerio, Porcios Tuscolo, & ne vetera scrutemur, Eturia, Lucaniaque, & omni talis in Senatum accitos: postremo ipsam ad Alpes permotam, non modo singuli viritum, sed terræ gentesque in nomen nostrum coalescerent. Tum solida domi quies, & alversus externa florumus, cum Transpadani in civitatem recepti, cum specie devictarum per orbem terræ legionum, aditiis provincialium validissimis, fesso imperio subveniunt. Num penitet Balbos ex Hispania, nec minus insignes viros ex Gallia Narbonensi transivisse?

V.22. temperat ira manus] Censebat Lipsius legendum illa, idest pietas; at nihil mutandum, ut sententia hæc sit: Populus Romanus, quantumvis iratus, tamen abstinet manus victrices à vastatione urbium, & mortalium excidio.

V.26. Potaque Pollucis] Quia templum Castoris & Pollucis, à Tiberio & Druso Augusti privignis, p. opt. Juturnæ stagna ædificatum fuerat. Ovidius Fastorum 1.

Hæc sunt Edeis templa dicata Deis.

Fratribus illa Deis fratres de gente Deorum

Cirea Juturnæ composuere lacus. V. Sveton. Tiber. c.20. Antequam tamen id templum de manibus hostilibus ædificaretur, fuerant ibi simulacra Dioscurorum; quod, ut cæteros omittam, Minutius Felix in Octavio suo non obscure significat. *Testes, inquit, EQUESTRIUM fratrum in lacu, sicut ostenderant, statum consecratæ, qui anhelis, spiritibus EQUIS atque fumantibus, de Perse victoriam eadem die, quæ fecerant, retulerunt.* Placet his adjungere verba Flori ex cap. 12. l.2. quæ rem plenius enarrant: *Sed multo prius gaudium victoriæ populus Romanus, quam epistolis victoris perceperat. quippe eodem die, quo victus Perses in Macedonia, Romæ cognitum est. Dna*

ju-

At non squamoso labuntur ventre cerasæ,
 Itala portentis nec furit unda novis.
 Non hîc Andromedæ resonant pro matre catenæ,
 Nec tremis Ausonias Phœbe fugate dapes. 30
 Nec cuiquam absentes arserunt in caput ignes,
 Exitium nato matre parante suo.
 Penthea non sævæ venantur in arbore Bacchæ,
 Nec solvit Danaas subdita cerva rates:
 Cornua nec valuit curvare in pellice Juno, 35
 Aut faciem turpi dedecorare bove:
 Arboreasque cruces Scinis, & non hospita Graiis
 Saxa, & curvatas in sua fata trabes.
 Hæc tibi, Tulle, parens, hæc est pulcherrima sedes:
 Hîc tibi pro dignâ gente petendus honos. 40
 Hîc tibi ad eloquium cives, hîc ampla nepotum
 Spes, & venturæ conjugis aptus amor.

ELE--

O B S E R V A T I O N E S.

juvenes candidis EQUIS apud Ju-
turna lacum pulverem & cruorem
abluabant. hi nunciavere. Castorem
& POLLUCEM fuisse creditum vul-
go, quod gemini fuissent: interfuisse
bellò, quod sanguine maderent:
à Macedonia venire, quod adhuc
anhelarent. Tribuit autem Pro-
petius Polluci, quod Castoris

proprium est: Pollux enim τῦ-
 κης, Castor verò ἰκπόδαμος.
 Quamquam non dissimulaveim,
 ambos equum incendere solitos.
 cuius rei, præter nummos veteres;
 testem locuplètem habemus
 Pausaniam in rebus Messenicis.
 v. 40. *petendus honos*] Intelligit
 petitionem Consulatus.

ELEG.

*Tabellarum, quibus arcana Erotica ipse, atque amica
semper commiserant, jacturam dolet.*

ERgo tam doctæ nobis periere tabellæ,
Scripta quibus pariter tot periere bona.
Has quondam nostris manibus detriverat usus,
Qui non signatas jussit habere fidem.
Illæ jam sine me norant placare puellas, 5
Et quædam sine me verba diserra loqui.
Non illas fixum caras effecerat aurum;
Vulgari buxo sordida cera fuit.
Qualescumque mihi semper mansere fideles,
Semper & effectus promeruerè bonos. 10
Forsitàn hæc illis fuerant mandata tabellis:
Iraſcor, quoniam es, lente, moratus beri.
An tibi nescio quæ visa est formosior? an tu
Non bona de nobis crimina ficta jadis?
Aut dixit, venias bodie, cessabimus una: 15
Hospitium totâ nocte parabit amor;
Et quæcumque dolens reperit non stulta puella,
Garrula cum blandis ducitur hora dolis.
Me miserum! his aliquis rationem scribit avari,
Et ponit duras inter ephemeridas. 20

Quas

OBSERVATIONES.

ELEG. XXI. v. 12. *Iraſcor*] *pauſa*] v. 20. *duras inter ephemeridas*] *synes* ex personâ puellæ scribentis. Latine diceret *duritia*, in quibus vide-

Quas si quis mihi rettulerit, donabitur auro.

Quis pro divitiis ligna retenta velit?

I puer, & citus hæc aliquâ propone columnâ,
Et dominum Esquilii scribe habitare tuum.

E L E G I A XXII.

*Ut Cynthia fastum compescat, laudes, quibus illam
ornaverat, ait amoris nimii commenta fuisse:*

*receptui canit, eidemque malam senectutem
imprecatur.*

Falsa est ista tuæ, mulier, fiducia formæ,
Olim oculis nimium facta superba meis.

No-

O B S E R V A T I O N E S.

videlicet rationes unius diei scribuntur. *Duras* vocat, quia, cumlegerentur, servi frequentissimè vapulabant, ob rem domini malè administratam. *Pedo Albino-vanus* apud Senecam Epist. 122. *Audis, inquit, circa horam tertiam noctis flagellorum sonos; quero quid faciat?* dicitur **RATIONES** accipere. *Juvenalis* 6. Sat. de muliere iratâ:

*Et cædens longi relegit transversa
DIURNI,*

*Et cedit, donec lassis cedentibus,
exi,*

*Intonat horrendum, jam cogniti-
one peracta.*

V. 23. *aliqua propone columnâ*]

Res amissæ olim etiam præconis voce requirebantur. Eleganter produco testem Petronium Arbitrum. Intrat, inquit, stabulum præco cum servo publico, aliaque senè modica frequentia, facemque fumosam magis quàm lucidam quasi, hæc proclamavit: Puer in balneo paulò antè aberravit, annorum circa XVI. crispus, mollis, formosus, nomine Giton. si quis eum red- dere, aut commonstrare voluerit, accipiet nummos mille.

ELEG. XXII. v. 1. *fiducia formæ*] Insolescunt mulieres, cum se amarifaciunt. Hinc *Circe* *Petroniana*. *Non timeo, ne quis inveniat: cui minùs placeam.* *Helena* quoque

Ovi-

Noster amor tales tribuit tibi, Cynthia, laudes:

Versibus insignem te pudet esse meis.

Mistam te variâ laudavi sæpe figurâ, 5

Ut quod non esses, esse putaret amor.

Et color est toties roseo collatus Eoo,

Cum tibi quæsitus candor in ore foret.

Quod mihi non patrii poterant avertere amici,

Eluerë aut vasto Thessala saga mari. 10

Hæc ego non ferro, non igne coactus, & ipsâ

Naufragus Ægæâ verba fatebar aquâ;

Correptus sævo Veneris torrebar aheno:

Vinctus eram versas in mea terga manus.

Ecce coronatæ portum tetigere carinæ, 15

Trajectæ Syrtes, anchora jacta mihi est.

Nunc demum vasto fessi resipiscimus æstu,

Vulnera & ad sanum nunc coiere mea.

Mens bona, si qua Dea es, tua me in sacraria cõdo-

Exciderunt furdo tot mea vota Jovi. 20

Ri-

OBSERVATIONES.

Ovidiana:

— non quid FIDUCIA desis, *

Aus mea sis facies non bene nota mihi.

v. 10. Eluere aut vasto] Mare credebatur expiationibus aptissimum, & ideo Catullus Gellium incestum redarguens, ita scelera ejus augere conatur:

Quia facis is, patrum qui non finis esse marium?

Ecquid scis, quantum suscipias sceleris?

Suscipis, o Gelli, quantum non ultima Thyrs,

Non genitor Nympharum AB- LUAT Oceanus.

v. 13. Veneris torrebar aheno] Aheno Veneris jugo, de quo sic Horatius Ode 33. l. 1.

Sic visum Veneri, cui placet im- parat

Bor-

Rifus eram positus inter convivia mensis,
 Et de me poterat quilibet esse loquax.
 Quinque tibi potui servire fideliter annos.
 Ungue meam morso sæpe querere fidem.
 Nil moveor lacrymis: ista sum captus ab arte: 25
 Semper ab insidiis Cynthia flere soles.
 Elebo ego discedens, sed fletum injuria vincit.
 Tu bene conveniens non finis esse jugum.
 Limina jam nostris valeant lacrymantia verbis,
 Nec tamen irata janua fracta manu. 30.
 At te celatis ætas gravis urgeat annis,
 Et veniat formæ ruga sinistra tuæ.

Vel.

O B S E R V A T I O N E S.

Formas, atque animas, sub juga v. 1271.

ÆHENEÆ

Sæpe mittere cum joco.

torere hic est *urendo cruciare*. Ovid. alicubi: *teneros urunt juga prima juvencos*. Noster Eleg. 3. l. 4. *Dic mihi num teneros uris lorica laceratos?* & citatus Horat. in Epistolis vocat *urentem calceum*, qui pede minor est, nimisque angustia ipsum coarctat.

v. 26. *ab insidiis*] Cum insidias in me composuisti, tum verò soles dolorem simulare, tunc impotentem zelotypiam præferre, ut scilicet suspicionem criminis à te avertas, & in amantem fabam cudas. Unicus interpret muliebris hujus versutis Juvenalis Sat. 6.

Tum gravis illa viro, tunc orbe tigride peior,

Cum simulat gemitus occulsi conscia facti.

Aut odit pueros, aut ficta pellice plorat,

Uberibus semper lacrymis, semperque parasis.

In statione sua, atque expectantibus illam,

Quo jubeas manare modo. Tu credis amorem,

Tu tibi tunc curruca places, fletumque labellis

Absorbes, quæ scripta, aut quas visure sabellas,

Si tibi zelotypæ retegantur scrinia machæ!

u. 33.

Vellere tam cupies albos à stirpe capillos,
 Ah speculo rugas increpitante tibi.
 Exclusa inque vicem fastus patiare superbos, 35
 Et quæ fecisti facta queraris anus.
 Has tibi fatales cecinit mea pagina diras.
 Eventum formæ disce timere tuæ.

SEX.

OBSERVATIONES.

v. 33. *Vellere tam cupies*] Versi- | *Tollere TUNC cura est ALBOS A*
 culus à Tibullo mutuatus, qui | *STIRPE CAPILLOS.*
 Eleg. 9. l. 1.

SEX. AURELII
 PROPERTII
 ELEGIARUM
 LIBER IV.

ELEGIA I.

Fingit se, dum originem, atque incrementa rerum Romanarum persequi velles, admonitum à quodam Babilonio Astrorum perito, ut intra gyros ingenii sui consistens, abjectis Heroicis Elegos tantum luderet.

Hoc quodcumque vides, hospes, quàm maxima Roma est,
 Ante Phrygem Æneam collis & herba fuit.
 Atque ubi navali stant sacra Palatia Phœbo,
 Evan-

OBSERVATIONES.

ELEG. I. v. 3. *navali Phœbo*] Aut, Deorum templa vetustate digestus, toto penè terrarum orbe patrata instaurans, novaque de mactaribus hostilibus ædificans. Videntur

Evandri profugæ procubuerunt boves.
 Fictilibus crevere Deis hæc aurea templa. 5
 Non fuit opprobrio facta sine arce casa.
 Tarpejusque pater nudâ de rupe sonabat,
 Et Tiberis nostris advena bubus erat.
 Quo gradibus domus ista Remi se sustulit olim,
 Unus erat fratrum maxima regna focus. 10
 Curia, prætextoque nunc nitet alta senatu,
 Pel-

OBSERVATIONES.

di Sveton. in ejus vitâ c. 30. Maro in calce 8. *Æneid.* Apollinem verò prætertæteros coluit, cujus opem victoriam Asiaticam consecutum existimabat, eique Palatinam ædem dedicavit. *Navalis* autem *Phæbus* appellatus, quod bellum adversus Antonium & Cleopatram classibus præcipuè gestum esset. Noster apertissimè infra *Eleg. 6.*

Assius hinc traxis PHOEBUS monumenta, quod ejus

Una decem vicis missa sagittæ rates.

v. 8. *Tiberis nostris advena bubus*

Licet proximè præterfluens, ad id exiguis finibus continebatur prætorum Quiritium ditio. Simile quid habet Claudianus de sene Veronensi, qui numquam ex agello suo fuerat egressus:

Proxima cui nigris Isona remota Indis,

Senectumque potas litæ rubra lacum.

v. 10. *maxima regna focus*] Qui tamen ad suscitandam invidiam idoneus foret. Optimè Lucanus 4. *Pharlatæ:*

FRATERNÔ primi maduerunt sanguine mari,

Nec præcium tanti tellus pontusque furoris

Tunc erat: exiguum dominos commisit asylum.

Regna, pro qualibet possessione dixerunt antiqui scriptores. Virgilius *Eclogâ 1.*

En unquam patrios longæ post tempore fines,

Pauperis & inguri congestum cespitem culmen,

Post aliquot mea REGNA videns mirabor aristas?

& Aufonius elegantissimè *Idyllio 1.*

Salve hereditum majorum REGNA meorum,

Quod proavus, quod avus, quod pater excoluit.

v. 11. *prætexto Senatu*] Alia erat
 N n puc-

Pellitos habuit rustica corda patres.
 Buccina cogebat priscos ad verba Quirites.
 Centum illi in prato sæpe senatus erat.
 Nec sinuosa cavo pendebant vela theatro. 15
 Pulpita solennes non oluere crocos,
 Nulli cura fuit externos querere Divos,
 Cum tremere patrio pendula iuba sacro:
 Annuaque accenso celebrare Palilia sæno,
 Qualia nunc curto lustra novantur equo. 20
 Vesta coronaris pauper gaudebat asellis:
 Ducebant matris vilia sacra boves.
 Parva saginati lustrabant compita porci,
 Pastor & ad calamos exta litabat ovis.
 Verbera pellitus serosa movebat arator, 25
 Unde

O B S E R V A T I O N E S.

puerilis prætexta, quam grandiores exuebant: alia Senatorum, & factum invalescente imperio, & res exuebant: alia Senatorum, & universa Græcorum superstitio Consulum propria; ut puto, à Romam deducta est. Isis quoque ac Serapidis sacra ex Ægypto advecta: nec defuerunt, qui Sab-
 batum Judæorum violare nefas duce-
 rent. Vido Horatium Sat. 9. l. 1. Persium Sat. 3. æt. 154. Hujus-
 modi plebeculam omnia creden-
 tem naso suspendit Plinius l. 2. c. 7. EXTERNIS sanctantur sacris, ac
 digitis Deos gerant, & monstra
 quoque colunt.

v. 17. externos querere Divos] Id
 postea cautum lege 12. tabularum.
 Separatim nemo habebat Deos, neve
 novos: sed ne advenas, nisi publice
 adscitos, privatim colunt. Quod

v. 20. curto lustra novantur equo]
 De hoc ritu consule Scatigeri no-
 tas, frustra enim à nobis expectas,
 quæ jam alii præstiterunt.

Unde licens Fabius sacra Lupercus habet.
Nec rudis infestis miles radiabat in armis;

Miscebant uistâ prælia nuda fude.

Prima galeritus posuit prætoria Lucmo;

Magna que pars Tatiorum erat inter oves. 30

Hinc

OBSERVATIONES.

v. 26. *Fabius Lupercus*] Cur Fabiorum cognomine insignes Luperci fuit, pluribus explicat Quidius Fastorum 2. versu 365. & sequentibus.

v. 29. *galeritus Lucmo*] Animum inducere non possum, ut existimem ejusdem hominis hic mentionem fieri, cujus Elegiâ sequenti: *Tempore quo sociis venit Lucomedius armis*,

*Aque Sabina ferâ contudit arma
Tati.*

nimis enim inter se diffant *Lucmo*, & *Lucomedius*, ut observavit etiam Turnebus. Hoc igitur accipiendum censeo de Tarquinio Prisco quinto Romanorum rege, qui, antequam à Tarquiniiis oppidò Etruriæ Romam cum uxore migrasset, *Lucmo* vocabatur, auctore Livio l. 1. Historiarum. Juvat opinionem meam, quod Propertio dicitur *galeritus*; & puro, poetam respexisse ad historiam, quam de illo scribit idem Livius his verbis: *Ad Janiculum forse prætoria quoque primum ab ipso ventum erat: Ibici carpento sedenti cum uxore, aquila suspensis demissa leniter alis PILEUM aufert: super-*

que carpentum cum magnovelangore volitans, rursus velut ministerio divinitus missa, capiti apertè reponit. inde sublimis abiit. Accepisse id augurium lata dicitur Tanaquil, perversa, ut vulgò Etrusci, caelestium prodigiorum mulier. Excelsa & alta sperare complexa virum jubet: eam alitem ea regione celi & ejus Dei nunciam venisse: circa summam cubitum hominis aspiciam fecisse: levasse humani superpositum capiti decus, ut divinitus eadem redderes. Huic adde Lucium Florum l. 1. c. 5. qui & ipse adstipularur nostræ sententiæ: *Neque pace Tarquinius, quam bello promptior; duodecim namque Thuscia populos frequentibus armis: subegit. Inde Fasces, Trabæ, Curules, Annuli, Phalææ, Paludamenta, Prætecta: inde quod aureo curru quatuor equis triumphatur: Togæ picæ, tuniceque palmata: omnia denique decora, & in quia, quibus imperiî dignitas eminet. igitur verisimillimum est; infra Eleg. 4. Tatii Sabinorum regis ætate, Tarquinio multò super-*

N. n. 2.

rio-

Hinc Tities, Ramnesque viri, Luceresque coloni;
 Quatuor hinc albos Romulus egit equos.
 Quippe suburbanæ parvâ minus urbe Bovillæ,
 Et, qui nunc nulli, maxima turba Gabi:
 Et stetit Alba potens, albæ suis omine nata, 35
 Hæc, ubi Fidenas longè erat ire, viâ.
 Nil patrium, nisi nomen, habet Romanus alumnus.
 Sanguinis altricem nunc pudet esse lupam.
 Huc melitis profugos misisti Troja penates.
 O quali vecta est Dardana puppis ave! 40
 Jam

O B S E R V A T I O N E S.

nioris, prætoriam memorare, illo versiculo :

Ignas castrorum, & Tatia prætoriam turmam.

poëtis etenim licet quandoque uti Anachronismo, & inventa posteriorum temporum ad priora retrahere, ut Virgilius, qui *Æneid.* 6. ex ore Palinuri *Æneam* deprecantis dixit: *portusque requirere Pelinus*; cum tamen *Velia* oppidum *Lucanæ* tempore *Servii Tullii*, sexcentis ferè annis post adventum *Æneæ* in *Italiam*, conditum fuerit. Sed quid aliorum scriptorum exempla quærimus? Ipse *Propertius* hac eadem Elegiâ sic ait:

Quatuor hinc albos Romulus egit equos.

En adversus *Flori* testimonium triumphandi morem curru quadrijugo *Romulo* attribuit. Idem

citata Eleg. 4. *Tarpejam* virginem ita loquentem inducit:

Te toga picta decet, non quem sine matris honore.

Nutris inhumana dura papilla lupa.

cum tamen *Florus* togæ pictæ auctorem *Tarquiniu* faciat. Hæc habui, quæ de *Lucumone* differerem: ea tamen viros eruditos mortari non debent, quominus proferant certiora, si invenerint.

v. 32. *albos equos*] Quod invidiosum postea *M. Furio Camillo*, & exiliit causa fuit. Audi *Livium* l. 5. *Maximè conspectus ipse est curru. EQUIS ALBIS juncto urbem invectus*: parumque id non civile modo, sed humanum etiam visum. *Jovis Solisque equis equiparari dictatorem in religionem etiam trahebant*: triumphusque ob eam unam maximè

tem

Jam bene spondebant tunc omina, quod nihil illa

Læserat abiegni venter apertus equi,

Cum pater in nati tremulus cervice pependit,

Et verita est humeros urere flamma pios.

Tunc animi venere Decî, Brutique secures, 45

Vexit & ipsa sui Cæsaris arma Venus.

Arma resurgentis portans victricia Trojæ,

Felix terra tuos cepit, Jule, Deos.

Si modò Avernalis tremulæ cortina Sibyllæ

Dixit Aventino rura pianda Remo: 50

Aut si Pergamæ serò rata carmina vatis

Longævum ad Priami vera fuere caput:

Verrite equum Danai, malè vincitis. Ilia tellus

Vivet, & huic cineri Jupiter arma dabit.

Optima nutricum nostris lupa Martia rebus, 55

Qualia creverunt moenia lacte tuo!

Moe-

OBSERVATIONES.

rem clarior, quam gravior fuit. Plutarchus in vitâ Camilli ait id singulare fuisse: *ὁ δὲ τὸν τῶν τοῦ αἰῶνος ἡγεμόνα, ὃς ποτέ περ, ὃς δὲ ὄρετο. nullo exemplo vel priorum, vel insequentium Imperatorum.* Enimverò hic necesse est aut P. operitium, aut Plutarchum mendacii postulare.

V. 44. *venita est humeros*] Non dubito, quin a Virgilio sumptum sit, cujus illa sunt 2. *Æneid.*

Descendo, ac ducente Deo flammam inter, & hostes

Expedior: dant tela locum, flammæque recedunt.

V. 54. *huic cineri Jupiter arma dabis*] Et hoc de Maronis penu, apud quem regina Dido indignabunda sic vovet:

Tam vos o Tyrii stirpem, & genus omne suum

Exercete oîis: CÎNERIque hæc mitti e nostro

Munera: nullus amor populis, nec fœdera: sunt.

Exoriare aliquis nostris ex ossibus ipsæ,

Na 3

Qui

Mœnia namque pio conor disponere versu.

Hei mihi, quod nostro est parvus in ore sonus!
Sed ramen exiguo quodcumque è pectore rivi
Fluxerit, hoc patriæ serviat omne meæ. 60

Ennius hirsutâ cingat sua dicta coronâ,

Mî folia ex ederâ porrigere Bacche ruâ:
Ut nostris rumefacta superbiat Umbria libris,
Umbria Romani patria Callimachi.

Scandentes si quis cernet de vallibus arces, 65
Ingenio muros æstimet ille meo.

Roma fave, tibi surgit opus. date candida cives
Omina, & inceptis dextera cantet avis.

Sacra, diesque canam, & cognomina prisca locorû.

Has meus ad metas fudet oportet equus. 70
Dicam, Troja cades, & Troica Roma resurges:
Et maris, & terræ longa sepulcra canam.

Quò

OBSERVATIONES.

Qui facit Dardanios, ferroque se-
quare colonos.

v. 72. *maris & terræ longa sepul-*
cra] Innuat navigationem Æneæ
diurnam, & Junonis odiis exer-
citam: tamdiu enim Troja concla-
mata videri potuit, quamdiu ille
salo jactatus ab Italiæ finibus ar-
cebatur; cum verò pedem in lito-
re posuit, copiasque Etruscorum
fudit, tum demum I iacæ reliquæ
in novam spem è sepulcro prodie-
runt.

v. 73. *Quò ruis imprudens*] Huc

usque Propertius ex personâ suâ
locutus est; nunc inducit Gen-
ethliacum sibi respondentem. Ani-
madvertendum hic, optimè servar-
tam H^o *Dei* hominis divina-
toris, qui ut artem suam commen-
det, primam celebres Mathema-
ticos inter majores enumerat: de-
inde recenset duplicem prædictio-
um suarum eventum: postremo
scientiam oraculorum, extispicium,
auguria, necyomantiam conte-
mnit: unam siderum rationem reli-
quis vaticiniis aptat. Cum
au-

Quò ruis imprudens vage dicere facta Properti?
 Non sunt à dextrâ condita fila colo.
 Averfis Charifin cantas: averfus Apollo: 75
 Pofcis ab invitâ verba pigenda lyrâ.
 Certa feram certis auctoris. haud ego vates
 Nefcius æratâ signa movere pilâ.
 Me creat Architæ soboles Babylonius Horos,
 Horos, & à proavo ducta Conone domus. 80
 Dii mihi sunt testes, non degeneraffe propinquis,
 Inque meis libris nil prius effe fide.
 Nunc pretium fecere Deos, & fallitur auro
 Jupiter, obliquæ signa iterata rotæ.

Dixi

O B S E R V A T I O N E S.

autem ad Propertium venit, hi-
 storiam vitæ præteritæ attingit, an-
 tequam de futuris aliquid loqua-
 tur. Hæc inobservata prætermitt-
 ere, religiosum esse duxi.

v. 76. *ab invita lyra*] Barbitos
 enim Heroici carminis pondus fer-
 re: non potest. Pariter festivissi-
 mus Anacreon:

Θέλω λέγειν Ατρείδας,

Θέλω δὲ Κείμων ᾄδειν.

Αβάρβιτος δὲ χορδαῖς.

Ἐρωτὰ μουῶν ἔχει.

Cantem libens Atreidas,

Cantem libensque Caimum.

Sed barbiti mihi unum.

Nervi sonant amorem.

v. 79: *Architæ soboles*] Non rea-
 pte filius, ac sectator in Astrolo-
 gicis. Eo pacto Ennium patrem

appellavit Eleg 2. l. 3.

Unde pater ficiens Ennius ante bi-
bis.

idest, antesignanus poetarum Ro-
 manorum. Huc pertinent ea, quæ
 observavimus ad Catulli carmen
 1. v. 6.

v. 82. *nil prius*] Nil potius. Ho-
 ratius Ode 10. l. 4.

Et qui nunc color est puniceæ flore
PRIOR rosæ.

v. 83. *fallitur auro Jupiter*] Si
 quid obscurum in Propertio est,
 hoc certè dixerim primas caliginis
 obtinere. Critici tamen silentio
 prætereunt, & ad alia pergentes, in
 quibus eruditionem suam osten-
 tent, lectorem in scopulo relin-
 quunt. Nos ita explicamus: Ma-
 thematici, ut libentiùs à divitibus

N n 4

au--

Dixi ego cum geminos produceret Arria natos, 83
(Illa dabat natis arma vetante Deo)

Non posse ad patrios sua pila referre penates :

Nempe meam firmant nunc duo busta fidem :

Quippe Lupercus equi dum faucibus protegit ora ,

Heu ! sibi prolapsus non bene cavit equo . 90

Gallus at in castris dum credita signa tueretur ,

Concidit ante aquilæ rostra cruenta suæ .

Fatales pueri duo funera matris avaræ ,

Vera , sed invito contigit ista fides .

Idem ego cum Cinaræ traheret Lucina dolores, 93

Et facerent uteri pondera lenta moram :

Junoni votum facite impetrabile , dixi .

Illam parit . libris est data palma meis .

Hoc

OBSERVATIONES.

audiantur, eorumque loculos probe emungant, simulant Jovem felicissimum planetarum dominum esse genituræ: horoscopus pro arbitrio mutant, & ita consulunt rationibus suis. Easdem augurum technas fuisse, docemur ab Accio, quem citat Agellius l.

14. c. 1.

Nihil, inquit, credo auguribus, qui aures verbis divitant

Alienas, suas ut AURO locupletent domos.

Fallere, pro simulare dixit Virgilius 1. Æneid. versu 637.

Tu faciem illius noctem non amplius unam.

FALLE dolo —

Quæ phrasæ è mediâ Græciâ petitiæ.

v. 84. *oblique signa iterata rose*]

Subaudi *falluntur*. Zodiaci autem signa vocat iterata, quod sex ad Austrum, sex ad Boream veigant.

v. 92. *ante aquila r. c. f.*] Quæ fuerit forma Romanæ Aquilæ, disputat Lipsius Dial. 6. l. 4. de militia Romanâ.

v. 98. *libris est data palma*] Ovidius 2. de arte amandi :

Letus amans donet viridi mea carmina PALMA.

Hoc neque arenosum Libyci Jovis explicat antrū,

Aut sibi commissos fibra locuta Deos: 100

Aut si quis moras cornicis senserit alas,

Umbra neq; hæc magicis mortua prodit aquis.

Aspicienda via est cæli, versusque per astra

Trames, & à zonis quinque petenda fides.

Felicesque Jovis stellæ, Martisque rapacis, 105

Et grave Saturni sidus in omne caput.

Quid moveant Pisces, animosæque signa Leonis;

Lotus & Hesperia quid Capricornus aqua.

Exemplū grave erit Calchas, nāque Aulide solvit

Ille bene hærentes ad pia saxa rates. 110

Idem Agamemnoniæ ferrum cervice puellæ

Tinxit, & Atrides vela cruenta dedit.

Nec rediere tamen Danai. tu diruta fletum

Supprime, & Euboicos respice Troja sinus.

Nauplius ultores sub noctem porrigit ignes, 115

Et natat exuviis Græcia pressa tuis.

Victor Oilide rape nunc, & dilige vatem,

Quam verat avelli veste Minerva suâ.

Hactenus historiæ. nunc ad tua devehor astra:

Incipe tu lacrymis æquus adesse novis. 120

Um-

OBSERVATIONES.

V. 109. *Exemplum grave*] Ut augurii fidem elevet, Calchantis falsum vaticinium ostendit. Hactenus one utitur Horatius Ode 11. l. 4.

— *EXEMPLUM GRAVE præbet alas*
Pegasus, terrenum equitem gravatus
Bellerophonem.

V. 121.

Umbria te notis antiqua: penatibus edit.
 Mentior? an patriæ tangitur ora tuæ?
 Quà nebulosa cavo rorat Mevania campo,
 Et sacer æstivis intepet imber aquis,
 Scandentisque arcis confurgit vertice murus, 125
 Murus ab ingenio notior ille tuo.
 Ossaque legisti non illâ ætate legenda.
 Patris, & in tenues cogeris ipse Lares.
 Nam tua cum multi versarent rura juvenci,
 Abstulit excultas, pertica tristis opes.. 130
 Mox ubi bulla rudi demissa est aurea collo,
 Matris & ante Deos libera sumpra toga:
 Tum tibi pauca suo de carmine dictat Apollo,
 Et vetat infano verba tonare foro..
 At tu finge Elegos fallax opus (hæc tua castra) 135
 Scribat ut exemplo cætera turba tuo..
 Militiam Veneris blandis patiere sub armis,
 Et Veneris pueris utilis hostis eris..
 Nam tibi victritæ quas cumque labore parasti,
 Eludet palmas una puella tuas.. 140

Et.

O B S E R V A T I O N E S.

- v. 121. *Umbria te notis &c.*] carent: *eh non mi apposi?*
 Idem astruit Plinius l. 3. c. 14. *UMBRIORUM* gens *ANTIQUISSIMA*] v. 123. *Mevania*] De patriâ
Italia existimatur, ut quos ombrios] Propertii satis dictum in Prolego-
à Græcis putens dictos, quod inun-] menis..
statione terrarum imbribus super-] v. 139. *Eludet palmas.*] Parom-
fuisse.] nino huic loco est ille Ovidianus.
 v. 122. *Mentior?*] Itali sic expli-] Epist. Dejaniræ ad Herculem.
 ] *Et nunc, tolle animos, & fortia*
 ] *gesta.*

Et bene cum fixum mento discusseris uncum,
 Nil erit hoc; rostro te premet ansa suo.
 Illius arbitrio noctem, lucemque videbis,
 Gutta quoque ex oculis non nisi iussa cadet.
 Nec mille excubiæ, nec te signata juvabunt
 Limina. persuasæ fallere rima sat est.
 Nunc tua vel mediis puppis luctetur in undis,
 Vel licet armatis hostis inermis eas,
 Vel tremefacta cavo tellus diducat hiatus;
 Octipedis Cancrî terga sinistra time.

ELEGIA II.

*Vertumnus antiquissimus Thuscorum Deus, falsis alio-
 rum opinionibus refutatis, veram sui nominis
 originem ipse prodit.*

Quid mirare meas tot in uno corpore formas?
 Accipe Vertumni signa paterna Dei.
 Thuscusego, & Thuscis orior, nec pœnitet inter
 Prælia Volinos deferuisse focos.

Nec

OBSERVATIONES.

*gesta recense,
 Quod tu non esses jure, vir illa
 fuit.
 Qua tantò minor es, quantò te,
 maxime rerum,
 Quàm quos viciisti, vincere ma-
 jus erat.
 Illi procedit rerum mensura tua-*

*rum.
 Cede bonis: heres laudis amica
 tue.*

ELEG. II. v. 4. *Vol' nos deseruif-
 se focos]* Admonet Passeratius, Vol-
 sinienfis belli cum Romanis men-
 tionem fieri apud Livium l. 5. & 9.
 sed historias illas minime ad rem
 per-

Nec me turba juvat, nec templo lætor eburno: 5
 Romanum satis est posse videre forum.
 Hac quondam Tiberinus iter faciebat, & ajunt
 Remorum auditos per vada pulsa sonos.
 At postquam ille fuistantum concessit alumnis,
 Vertumnus verso dicor ab amne Deus. 10
 Seu quia vertentis fructum percepimus anni,
 Vertumni rursus credidit esse sacrum.
 Prima mihi variat liventibus uva racemis,
 Et coma lactenti spicea fruge tumet.
 Hic dulces cerasos, hic autumnalia pruna 15
 Cernis, & æstivo mora rubere die.
 Insitor hic solvit pomosâ vota coronâ,
 Cum pyrus invito stipite mala tulit.
 Mendax fama nocet. alius mihi nominis index.
 De se narranti tu modò crede Deo. 20

Op-

O B S E R V A T I O N E S.

pertinere arbitror, argumento
 versiculi, qui legitur prope finem
 Elegiæ:

*Stipes acernus eram properanti sal-
 ce dolatus,*

*Ante Numam grata pauper in ur-
 be Deus.*

Bella etenim à Livio memorata in-
 feriori longè tempore incidunt.
 Quid igitur dicendum superest?
 Apparet Vertumnum à Thuscis ad
 Latinos migrasse ante Romam
 conditam, cui coniecturæ suffra-
 gatur Ovidius 14. Metamorph. ubi

refert Pomonam Latii Nympham
 formâ præstantem amatam à Ver-
 tumno, regnante Proca Romuli
 & Remi proavo. Latini autem
 cum Etruscis conflixere jam inde
 ab adventu Æneæ, ut habemus
 ex Livio citato l. 1. nec semel Etru-
 sci succubuerunt.

v. 12. *credidit*] Subaudi *fama*;
 nam infra: *Mendax fama nocet.*

v. 16 *æstivo die*] Ita Minutius
 Felix Octavio: *Nam id temporis post
 ÆSTIVAM DIEM in temperiem se-
 met autumnitas dirigebat.*

v. 31.

Opportuna mea est cunctis natura figuris:

In quamcumque voles verte, decorus ero.

Indue me Cois, siam non dura puella:

Atque virum sumptâ quis neget esse togâ?

Da falcem, & torto frontē mihi cōprime fœno, 25

Jurabis nostrâ gramina secta manu.

Arma tuli quondam, & (memini) laudabar in illis:

Corbis ac imposito pondere messor eram.

Sobrius ad lites, at cum est imposita corona,

Clamabis capiti vina subisse meo. 30

Cinge caput mitrâ, speciem furabor Iacchi:

Furabor Phœbi, si modò plectra dabis.

Cassibus impositis venor: sed arundine sumptâ

Faunus plumoso sum Deus aucupio.

Est etiam aurigæ species Vertumnus, & ejus, 35

Trajicit altertro qui leve pondus equo.

Suppetat, hoc pisces calamo prædabor, & ibo

Mundus demissis institor in tunicis.

Pa-

OBSERVATIONES.

v. 31. *Cinge caput mitrâ*] Nihilò
dissimiles blanditiæ Sapphūs ad
Phaonem, Ovidii stylo expressæ:

*Sume fidem & pharetram; fies
manifestus Apollo.*

*Accedant capiti cornua; Bacchus
eris.*

v. 33. *arundine sumpta*] Sagittâ
venatoriâ, quam *calamum* voca-
vit. 2. Eleg. 14.

Hæc igitur mihi sis leporea anda-

est molles

*Excipere, & stristo figure avum
calamo.*

Ibid. plumoso aucupio] Hinc licet
colligere, non solum feras versico-
loris plumæ formidine adactas in
retia, sed etiam aviculas. Vel sim-
plicius *plumosum aucupium*, ab ipsis
volucrum *plumis* appellare potuit
Propertius.

v. 37. *Suppetat*] Id est. Dummo-
dò

Pastorem ad baculum possum curare, vel idem
 Sirpiculis medio pulvere ferre rosam. 40
 Nam quid ego adjiciam, de quo mihi maxima fama est,

Hortorum in manibus dona probata meis?
 Cæruleus cucumis, tumidoque cucurbita ventre
 Me notat, & junco brassica vineta levi.
 Nec flos ullus hiat pratis, quin ille decenter 45
 Impositus fronti langueat ante meæ.

At mihi, quod formas unus vertebat in omnes,
 Nomen ab eventu patria lingua dedit.

At tu, Roma, meis tribuisti præmia Thuscis,
 Unde hodie vicus nomina Thuscus habet. 50

Tempore quo fociis venit Lucomedius armis,
 Atque Sabina feri contudit arma Tatî:

Vidi ego labentes acies, & tela caduca,
 Atque hostes turpi terga dedisse fugæ.

Sed facias Divum sator, ut Romana per ævum 55
 Transeat ante meos turba rogata pedes..

Sex superant versus te, qui ad vadimonia curris,
 Non moror. hæc spatii ultima creta meis.

Seipes acernus eram properanti falce dolatus,
 Ante Numam gratâ pauper in urbe Deus.. 60

At

O B S E R V A T I O N E S.

dò copia sit.

v. 51. *Lucomedius*] De hoc vide
 Dionysium Halicarnas. l. 2. Antiquit.

v. 59. *properanti falce dolatus*] Priapus in carmine libero:
Non me Praxiteles, Scopasve fecit,

Nec

At tibi Mamuri formæ cælator ahenæ
 Tellus artifices ne terat Osca manus,
 Qui me tam dociles potuisti fundere in usus.
 Unum opus est, operinon datur unus honos.

ELEGIA III.

*Arethusa puella marito Lycota militanti missiciam
 suam, desiderium, solitudinem, fidem, indu-
 striam, vota pro ejus reditu concepta elo-
 gantissime ostendit: pugna in veniorem
 detestatur, rogatque conjugem,
 ut gentilis tori fœdera in-
 corrupta conservet.*

HEC Arethusa suo mittit mandata Lycotæ,
 Cum toties absis, si potes esse meus.
 Si qua tamen tibi lecturo pars oblita deerit,
 Hæc erit è lacrymis facta litura meis.
 Aut si qua incerto faller te littera tractu,
 Signa meæ dextræ jam morientis erunt.
 Te modò viderunt iteratos Bactra per ortus,
 Te modò munito Seticus hostis equo,
 Hi-

OBSERVATIONES.

Nec sum Phidiæ manu poli-

At lignum rude villicus DOL-

Et dixit miles in Phœbus esto.

ELEG. III. v. 7. iteratos per or-
 tus] Subaudi Lunc; ita ut bime-
 nis fuerit Lycotæ commoratio:
 Phœbus. Qui aliter explicant,
 ludos faciunt.

Hibernique Getæ, pictoque Britannia curru,
 Ustus & Eoâ discolor Indus aquâ. 10
 Hæcne marita fides, & pactæ jam mihi noctes,
 Cum rudis urgenti brachia victa dedi?
 Quæ mihi deductæ fax omen prætulit, illa
 Traxit ab everso lumina nigra rogo;
 Et Stygio fum sparsa lacu, nec recta capillis 15
 Vittæ data est. nupsit non comitante Deo.
 Omnibus heu portis pendent mea noxia vota:
 Textitur hæc castris quarta lacerna tuis.
 Occidat, immeritâ qui carpsit ab arbore vallum,
 Et struxit querulas rauca per ossa tubas: 20
 Dignior obliquo funem qui torqueat Ocno,
 Æternusque tuam pascat, a selle, famem.

Dixit.

O B S E R V A T I O N E S.

v. 12. *rudis*] Novæ nuptæ character, quæ nondum virum experta est. Ovidius in Fastis:

— *Venerique juvencam*

Matrurnæ, operum conjugiiqve
RUDEM.

v. 17. *noxia vota*] Idest *obnoxia*; jam enim supra monuimus ex Papias, Propertio id moris esse, ut verba decurreret.

v. 20. *rauca per ossa tubas*] Artemidorus lib. 1. οὐρανὸν καὶ (ὁ ἀπὸ τοῦ) ἐξ ὧν, ὁ χαλκός. Compositæ autem enim *TUBÆ* ex *OSSE* & *ære*.

v. 21. *funem qui torqueat Ocno*] Pausanias in Phocidis luculenter explicat, quid hoc rei sit; Μετὰ δὲ

αὐτὸς αὖτις ἐστὶ κρητὺν; ὅτι γενομένη δ' Ὀκίοντι λέγει τὸ ἀνθρώπων; πεποιந்து μὲν πλέκει σχοινίον, παρέστρεψε δὲ διὰ τὴν ὄψιν ἐπιστρίψατο τὸ μετακρητὺν αὐτὸ τὸ σχοινίον. τῶν τε δὲ Ὀκίοντι φιλεργονοοῖσι ἀνθρώπων, γυναικὲς δ' ἐχθρὸν παρὰ τὸν, ὁ ἑωσὶ συνδέξασθαι ἐργαζομένης, ὁ πολὺ αὖ ὕψος ἐπὶ σκηνῇ ἀνέλωτο. Quæ verba ita vertit Rømulus Amasæus: Secundum illos vir quidam sedet: inscriptio indicat OCTUM esse: textis è junco restim: adest ASEILLA totum id quod ille jam textuerit pertinaciter abrodens. Hunc Octum ajunt gnatum & industrium totum.

Dic mihi, num teneros urit lorica lacertos?

Num gravis imbelles atterit hasta manus?

Hæc noceant potius, quàm dētibus ulla puella 25

Det mihi plorandas per tua colla notas.

Diceris & macie vultum tenuasse: sed opto

E desiderio sit color iste meo.

At mihi cum noctes induxit vesper amaras,

Si qua relicta jacent, osculor arma tua. 30

Tum queror in toto non fidere pallia lecto,

Lucis & auctores non dare carmen aves.

Noctibus hibernis castrensia pensa laboro,

Et Tyria in gladios vellera secta suos.

Et.

OBSERVATIONES.

minem fuisse, qui uxorem sumptuosam & prodigam habuerit; quicquid ille opere faciendoper summum laborem queritasset, profundere solita esset. Et paulò post narrat, apud Jones ejusmodi proverbium fuisse, ut quoties viderent gnavum hominem, & industrium, qui tamen labore suo nihil, aut parum proficeret, dicerent illico: Vir ille Ocni funiculum torquet. Vide Alciatum Emblemate 91. & ibi Commentarium Claudii Minois: gitur funem Ocni torquere, nihil aliud est, quàm irritum laborem sumere, aquam cribro haurire &c.

v. 30. *osculor arma tua*] Aman-
tos omnibus ius delectari solent. o-

carum capitis memoriam reficere possunt. Hinc Ovidiana Hero:

Quid referam, quoties dem vestibus OSCULA, quas tu

Helle sponsiaca ponis iunxus aquæ?

v. 31. *non fidere pallia lecto*] Idem Ovidius Amor. 1. Eleg. 2.

Esse quid hoc dicam, quòd tam mihi dura videntur

Strata, neque IN LECTO PALLIA nostra SEDENT?

v. 34. *in gladios vellera secta suos*]

Vice interpretis fungatur L. Apulejus l. 8. Metamorph. ubi Corybantium vestes describit: *Quidam, inquit, tunicas albas in motum lanciolarum, quoquo versum fluente purpure, depictas cingulo subligant. Porro lanciolas, sive lanceolas*

pa-

Et disco, quâ parte fluat vincendus Araxes, 35
 Quot sine aquâ Parthus millia currat eques.
 Cogor & è tabulâ pictos ediscere mundos,
 Qualis & hæc docti sit, positura Dei:
 Quæ tellus sit lenta gelu, quæ putris ab æstu,
 Ventus in Italiam qui bene vela ferat. 40
 Affidet una soror, curis & pallida nutrix
 Pejerat hiberni temporis esse moras.
 Felix Hippolyte nudâ tulit arma papillâ,
 Et rexit galeâ barbara molle caput.
 Romanis utinam patuissent castra puellis!
 Essem militiæ sarcina fida tuæ.
 Nec me tardarent Scythiæ juga, cum pater altas
 Africus in glaciem frigore necit aquas.

OM-

O B S E R V A T I O N E S.

parum à gladiis distare existima-
 verim.

v. 35. *Et disco*] Censeo collo-
 candum distichon istud post id,
 quod proximè insequitur: ita enim
 ordo videtur postulare.

v. 36. *sine aqua*] Ad hunc locum
 omnino consulendæ notæ Jos. Sca-
 ligeri.

v. 37. *è tabula pictos ediscere mun-*
dos] Id est Geographiæ studere, situs
 regionum cognoscere. Florus præ-
 fat. Historiæ Romanæ: *Faciam*
quod solent, qui terrarum situs PIN-
GUNT, in brevi quasi TABELLÆ
totam ejus imaginem amplecter

v. 38. *docti sit positura Dei*] Hoc

ait, puto, è Stoicorum delirio,
 qui mundum ipsum rationis parti-
 cipem, & magnum aliquod Nu-
 men esse opinabantur. Seneca
 Epist. 94. *Totum hoc, quæ contine-*
mur, & unum est, & DEUS est,
& socii ejus, & membra sumus.
 Cui conciauit Manilius l. 1. *Astro-*
nomicon:

Quæ patet MUNDUM divinorum
mine veri,

Atque ipsum esse DEUM —

v. 47. *pater Africus*] Non ita fa-
 cile est expedire, cur ventus frigo-
 ra faciens à Propertio pater dicatur.
 præ quidem Lucretius de Zephyro

OMNIS amor magnus, sed aperto in conjuge major;
 Hanc Venus, ut vivat, ventilat ipsa facem. 50
 Nam mihi, quò Poenis tibi purpura fulgeat ostris,
 Crystallusque tuas ornet aquosa manus,
 Omnia surda tacent; rarisque assueta Calendis
 Vix aperit clausos una puella, Lares.
 Glaucidos & catulæ vox est mihi grata querétis. 55
 Illa tui partem vindicat una tori.

Flo-

OBSERVATIONES.

Et referata viget genitabilis aura Favoni.

tempor enim humor admittus rerum gignendarum causa est. Incidit tamen in Claudiani locum l. 2. de raptu Proserpine, qui difficultatem fortasse valeat enodare. Is hujusmodi est, ubi Henna Zephyrum compellat:

— PATER o gratissime veris,
 Qui nec lascivo regnas per præta volatu.

Quis prohibet à nostro Africum hiem is patrem appellari, eodem pacto, quo Claudiano Zephyrus pater veris nominatur? Adde, quòd omnes Dii patris nomine insignes fuerunt, ut iunxit Lactantius Instit. Divin. l. 4. c. 3. sequentibus verbis: Itaque & Jupiter à precantibus PATER vocatur, & Saturnus, & Janus, & Liber, & ceteri deinceps; quòd Lucilius in Beorum consilio irrides. venti autem inter Deos numerabantur, utpote quibus vicina ceter. Vir-

gilius Æneidos 3. versu 118.

Sic fatus, merito aris maculavit honores,

Taurum Neptuno, taurum sibi, pulcher Apollo,

Nigram hiem pecudem, Zephyris felicitibus albam.

videtur ibi Ludovicum de la Cerda, qui variis Græcorum scriptorum testimoniis hunc morem illustrat. v. 52. Crystallusque tuas] Hoc accipio de capulo ensis crystallino.

Sanè veteres elegantiam affectabant in gladiis ornandis. Testis Plinius l. 33. c. 12. Et quid hæc assineæ colligere, cum capuli militum ebore etiam fastidito, cælesur argenteo? Crystallo autem summa dignitas fuit, ut scimus ex eodem Plinio l. 37. c. 2. Vel intellige speculum, quo milites molliores utebantur. Id notum ex Juvenali Sat. 2. v. 99.

Ille tenet speculum pathici gestamen Othonis,

A Toris Aurunci spoliis: quo se ille

OO 2

Flore facella tego, verbenis compita velo,
 Et crepat ad veteres herba Sabina focos.
 Sive in finitimo gemuit stans noctua tigno,
 Seu voluit tangi parca lucerna mero: 60
 Illa dies hornis cædem denuntiat agnis,
 Succinctique calent ad nova lucra popæ.
 Ne, precor, ascensis tanti sit gloria Bactris,
 Raptaque odorato carbasa lina duci,
 Plumbea cû tortæ sparguntur pondera fundæ, 65
 Subdolan & versis increpat arcus equis.
 Sed tua sic domitis Parthæ telluris alumnis
 Pura triumphantes hasta sequatur equos:
 Incorrupta mei conserva fœdera lecti;
 Hâc ego te solâ lege rediisse velim. 70
 Armaque cum tulero portæ votiva Capenæ,
 Subscribam: SALVO. GRATA. PVELLA. VIRO.
 ELE-

O B S E R V A T I O N E S.

ille videbat
 ARMATUM, cum jam tolli ve-
 xilla juberet:
 Res memoranda novis annalibus,
 atque recenti
 Historia, speculum civilis sacri-
 na belli.
 v. 58. herba Sabina] Naturam
 hujus herbæ ita considerat citatus
 Plinius l. 24. c. 11. HERBA SABI-
 NA, krasby appellata à Græcis,

duorum generum est: altera tama-
 rici similis folio, altera cupresso.
 Quare quidam Creticam cupressum
 dixerunt. A multis in suffragio pro-
 thure assumitur &c. De hac Virgi-
 lius in Culice v. 402-

HERBAQUE thuris opes priscis
 imitata SABINA.

v. 64. carbasa lina] Id est carba-
 sea. sic Eleg. 2. l. 3. rostra colum-
 barum punicea dixit, pro punicea.

ELEGIA IV.

*Tarpeia Vestalis virginis historiam narrat, qua Tatius
Sabinorum regis amore correpta, ut ejus conjugio
potiretur, arcem Capitolinam festis Palili-
bus indefensam pacta est illi tradere;
quâ occupatâ Tatius jussit pro-
ditricem occidi.*

TArpejum nemus, & Tarpejæ turpe sepulcrum.
Fabor, & antiqui limina capta Jovis.
Lucus erat felix, ederoso conditus antro,
Multa ubi nativis obstrepit arbor aquis;
Silvani ramosa domus, quò dulcis ab æstu
Fistula poturas ire jubebat oves.
Hunc Tatius fontem vallo præcingit acerno,
Fidaque suggestâ castra coronat humo.
Quid tum Roma fuit, tubicen vicina Curetis
Cum quateret lento murmure saxa Jovis? 10
Atque ubi nunc terris dicuntur jura subactis,
Stabant Romano pila Sabina foro.
Muruserant montes, ubi nunc est curia septa,
Bellicus ex illo fonte bibebat equus.
Hinc Tarpeja Deæ fontem libavit, at illi 15
Ur-

OBSERVATIONES.

ELEG. IV. v. 15. Deæ fontem li- | po-issimus fuit in expiationibus; ea
bavit] Sacris Vestalibus operatura | enim persuasio veterum animis in-
hauit aquam è fonte. Usus aquæ | federat, criminum sordes ablutio-
ne

Urgebat medium fœtalis urna caput.
 Et satis una malæ potuit mors esse puellæ,
 Quæ voluit flammâ fallere, Vesta, tuas?
 Vidit arenosis Tatium proludere campis,
 Pictaque per flavas arma levare jubas. 20
 Obstupuit regis facie, & regalibus armis;
 Interque oblitâ excidit urna manus.
 Sæpe illa immeritæ causata est omina Lunæ,
 Et sibi tingendas dixit in amne comas:
 Sæpe tulit blandis argentea lilia Nymphis, 25
 Romula ne faciem læderet hasta Tarî:
 Dumque subit primo Capitolia nubila fumo,
 Rettulit hirsutis brachia secta rubis.
 Et sua Tarpeja residens ita flevit ab arce.
 Vulnera, vicino non patiendâ Jovi: 30.

Ignes

O B S E R V A T I O N E S.

ne dererget. Hinc apud Tibullum Eleg. i. l. 2. legimus:

*Et manibus puris sumite FONTIS
 aquam.*

Sacro scilicet Ambarvali perficiendo; & apud Persium Sat. 2. *noctem flumine purgas*, idest, *con-*
cubium. qui mos Turcarum populo etiamnum sollemnis.

v. 19. *proludere*] Exerceri ad pugnam. Virgilius l. 12. de tauro irascente: *sparsa ad pugnam PROLUDIT ARENA*.

v. 23. *causata est omina Lunæ*] Varias causas comminiscabatur,

quibus in Capitolium serius ascenderet, puta, Lunæ pallorem, maculas, vel etiam defectum. Simili portento meures anilicum Alexandri terribis refert Curtius l. 4. c. 10 *Immeritam* verò *Lunam* vocat Propertius; quod nullum horum symptomatum ei contigisset. Quod autem sequitur *decomis in amne tingendis*, traho ad mali ominis expiationem.

v. 27. *primo C nubila fumo*] Vespertinâ caligine increbescente. Virgilius pariter Eclogâ 1.

Et jam summa: procul villarum cul-

Ignes castrorum, & Tatiæ prætoris turmæ,
 Et formosa oculis arma Sabina meis,
 O utinam ad vestros sedeam captiva penates,
 Dum captiva mei conspicer esse Tati!
 Romani montes, & montibus addita Roma, 35
 Et valeat probra Vesta pudenda meo.
 Ille equus, ille meos in castra reponet amores,
 Cui Tatius dextras collocat ipse iubas.
 Quid mirum in patrios Scyllam sævisse capillos?
 Candidaque in sævos inguina versa canes? 40
 Prodita quid mirum fraterni cornua monstri,
 Cum paruit lecto stamine torta via?
 Quantum ego sum Ausoniis crimen factura puellis
 Improba virgineo lecta ministra foco!
 Pallados extinctos si quis mirabitur ignes, 45
 Ignoscat: lacrymis spargitur ara meis.
 Cras, ut rumor ait, totâ pugnabitur urbe:
 Tu cave spinosi roseida terga jugi.
 Lubrica tota via est, & perfida; quippe tacentes
 Fallaci celat limite semper aquas. 50

OBSERVATIONES.

culmina FUMANT.

Loquitur enim de noctis adventu.

V. 31. *Ignes castrorum &c.*] Huc animam advertit Torquatus Tassus Italorum Epicorum princeps, locumque ita expressit. (C. 6.)
Poi rimiranda il campo ella dicea,

O belle a gli occhi miei sende Latine &c.

V. 43. *crimen factura*] Infamiz notam incursura. Supra Eleg. 19. l. 2.

Tam formosa tibi mortua CRIMEN eris.

Oo 4

v. 56.

Ô utinam magicæ nossem cantamina Musæ!

Hæc quoque formoso lingua tulisset opem:
Te toga picta decet, non quem sine matris honore

Nutrit inhumanæ dura papilla lupæ.

Sic hospes, pariamne tuâ regina sub aulâ, 55

Dos tibi non humilis prodita Roma venit.

Sin minùs, at raptæ ne sint impune Sabinæ,

Me rape, & alternâ lege repende vices.

Committas acies ego possum solvere nuptæ

Vos medium pallâ foedus inite meâ. 60

Adde Hymenæe modos: tubicen fera murmura
conde.

Credite, vestra meus molliet arma torus.

Et jam quarta canit venturam buccina lucem,

Ipsaque in Oceanum sidera lapsa cadunt.

Experiar somnum, de te mihi somnia quæram. 65

Fac venias oculis umbra benigna meis.

Dixit, & incerto permittit brachia somno,

Nescia se furiis accubuisse novis.

Nam

O B S E R V A T I O N E S.

v. 56. *Dos tibi non humilis*] Pedro Albinovanus Elegiâ de obitu Mæcenatis, Propertii vestigia secutus videtur. Ejus versiculi sunt:

Hic modo miles eras, ne pisset femina ROMAM

DOTALEM supri corporis habere sui.

v. 70. *medium palla sedus inite*]

Quod factum postea à Sabinis mulieribus narrat Livius l. 1. Cum etenim novæ intera soceros & generos discordiæ surrexissent, illæ crinibus passis, scissaque veste, victo matris muliebri pavore, anse se inter tela volantia inferre, extransverso impetu facta, dirimere infer-

Nam Vesta Iliacæ felix tutela favillæ

Culpam alit, & plures condit in ossa faces. 70

Illa ruit, qualis celerem prope Thermodoonta

Strymonis abscisso ferrur a petra sinu.

Urbi festus erat, dixere Palilia patres:

Hic primus coepit moenibus esse dies.

Annua pastorum convivium, lusus in urbe, 75

Cum pagana madent fercula deliciis,

Cumque super rivos foeni flammantis acervos

Trajit immundas ebria turba dapes,

Romulus excubias decrevit in otia solvi,

Atque intermissa castra silere tubâ. 80

Hoc Tarpeja suam tempus rata, convenit hostem,

Pacta ligat, pactis ipsa futura comes.

Mons erat ascensu dubius, festoque remissus.

Nec mora; vocales occupat ense canes.

Omnia præbebant somnos, sed Jupiter unus 85

Decrevit pœnis invigilare tuis.

Prodiderat portæque fidem, patriamque jacentē :

Nu-

OBSERVATIONES.

v. 74. *Hic primus capis*] Ovidius causas Palilium factorum vestigans, natalem Romæ urbis venissimam esse ait 4. Fastorum:

Hoc tamen est vero propius: cum condita Roma est

Transferrî jussor in nova vœta lares.

Murantesque domum totis agere

stibus ignem,
Et cessatura supposuisse casæ.
Per flammam salvasse pecus, salvasse colonos:

Quod sit natali nunc quoque, Roma, tuo

v. 76. *pagana madent fercula deliciis*] Vide Tibul. Eleg. 3. l. 2. vers. 87.

Nubendique petit, quem velit ipsa, diem.
At Tarius (neque enim sceleri dedit hostis honorē)

Nube ait, & regni scande cubile mei. 90
Dixit, & ingestis comitum superobruit armis.

Hæc, virgo, officiis dos erat apta tuis.

A duce Tarpejo mons est cognomen adeptus.

O vigil, injustæ præmia fortis habes.

E L E G I A V.

*Veneficam devovet, quæ puellam suam artibus
meretriciis instruxerat.*

Terra tuum spinis obducatur, lena, sepulcrum,
Et tua, quod non vis, sentiat umbra litim;
Nec

O B S E R V A T I O N E S.

v. 89. *neque enim sceleri &c.*] Principibus viris jucundæ prodictiones, invisi proditores. Livius de hac eadem virgine ita scribit: *Accepi OBPRUTAM ARMIS necare: seu ut vi capta posius arx videretur, seu prodendi exempli causa, ne qui usquam fidum proditori esset.*

v. 94. *O vigil, injuste p. f. h.*] Sententia est: O Sp. Tarpei arcis Capitolinæ custos & præfeste, injuria id es consecutus, ut collis ex te nomina traheret, conscius enim prodicionis fuisti, Hoc ait poeta, quia plerumque nomina eorum, qui contra patriam conjurassent,

aut aliud turpe facinus ausi essent, supprimebantur, ne ad gentiles in posterum pervenirent. Ita gentis Manliæ decreto tantum est, ne quis post M. Manlii seditionem ejus nomine vocaretur: Senatus quoque Romanus edicto prohibuit, ne cui ex Antoniorum familia Marcus nomen esset, ob occisum Ciceronem optimum civem à M. Antonio Triumviro. Auctores Livius L. 6. Plutarchus in Tulio.

ELEG. V. v. 2. *quod non vis*] Hæc vetulæ vinolæ, ultra obitum ebrietatem producere cupientis; talis anus Plautina Curcul. Act. 1. Sc. 2. cujus hæc sunt ad merum blan-

Nec sedeant cineri manes, & Cerberus ultor
 Turpia j. iuno terreat ossa sono;
 Docta vel Hippolytum Veneri mollire negantē, 5
 Concordique toro pessima semper avis.
 Penelopen quoque, neglecto rumore mariti,
 Nubere lascivo cogeret Antinoo.
 Illa velit, poterit magnes non ducere ferrum,
 Et volucris nidis esse noverca suis. 10
 Quippe & Collinas ad fossam moverit herbas,
 Stan-

O B S E R V A T I O N E S.

blanditiæ:

— *salve anime mi*

*Liberi lepos, ut veteris vestigi-
 pida sum!*

*Nam omnium unguentum odor
 præ tuo nautea est.*

*Tu mihi stricke, tu cinnamomum,
 tu rosa,*

*Tu crocinum, & casia es, tu hdel-
 lium. nam ubi*

*Tu profusus, ibi ego me peruesim
 SEPULTAM.*

Ceteri optassent ossa sua condiri
 aromatibus, & inspergi floribus;
 hæc autem femina multibibâ ma-
 vult poculis irrigari.

v3. *sedeant cineri manes*] Puta-
 bant veteres, manes hominum illo-
 rum, quibus non essent ritè iusta
 persoluta, procul à tumulo dis-
 currere, nec usquam interquie-
 scere: idè Virgilius ex persona
 Æneæ, Polydori funus instau-
 rantis, ait animamque sepulcro con-

dimissis,

v. 11. *ad fossam moverit herbas*]
 Quid sit fossa magica, luculentè
 explicat Horatius Epod. 5. sequen-
 tibus versiculis:

Abacta nulla Peja conscientia

Ligonibus duris humum

Exhaustabas ingemens laboribus;

Qui posset INFOSSUS puer

Longo die bis terre mutata lapis

Inemori spectaculo.

*Cum prominere ore, quantum ex-
 sistant aqua*

Suspensa mento corpora.

M. minit etiam Ovidius 7. Meta-
 morph. ubi de Medæ Æsoni ju-
 ventutem restituere parante:

*Multifidasque faces in FOSSA san-
 guinis atra*

*Tingit: & infectas geminis ac-
 cendis in aris.*

Denique Valerius Flaccus l. 1. Ar-
 gonauticon *serobis* nomine appe-
 at:

In

Stantia currenti diluerentur aqua.
 Audax cantatæ leges imponere Lunæ,
 Et sua nocturno fallere terga lupo.
 Posset & intentos astu cæcare maritos. 15
 Cornicum immeritas eruit ungue genas;
 Consuluitque striges nostro de sanguine, & in me
 Hippomanes fetæ semina legit equæ.
 Exornabat opus verbis, ceu blanda perurat,
 Saxosamque terat fedula culpa viam: 20

Si

O B S E R V A T I O N E S.

In scribibus cruor, & larynx Phlegmonis operi

Stagnas honos —

v. 12. *Stantia currenti*] Terræ planities lacus repente fieret; tot enim *currenti* non indicat flumen, sed improvisam eluvionem. Apulejus 1. Metamorph. Saga, inquit, & divina, potens cælum deponere, terram suspendere, fontes durare, MONTES DILUERE, manes sublimare, Deos infirmare, sidera extinguere.

v. 14. *fallere terga lupo*] Cujus rei fidem elevat Plinius l. 8. c. 22. Vide Joannem Bodinum Dæmonom. l. 2. c. 6. Martinum Antonium Delirium l. 2. Disquisit. Magicaum quæst. 16.

v. 16. *Cornicum genas eruit*] Berroaldus & Passeritius adagium hoc loco comminiscuntur, nulla prorsus necessitate id exigente, cum sit sermo de re magicâ; & quod fat-

pe accidit, dum argutiæ student, veritatem perdere non verentur. Genas pro capitibus Propertius posuit *ovisdoxixus*, innuitque cornicum capita veneficio adhibita; quod confirmo ex Ovidio citat. 7. Metamorph.

— quibus insuper addit

Ora, CAPUT que novem CORNICIS sæcula passe.

His, & mille aliis postquam sine nomine rebus

Propositu innoxii mortari barbaram munus &c.

v. 17. *Consuluitque striges*] Consulere pertinet ad vaticinia. Sueton. Octav. c. 93. In Liberi patris luco barbaræ peremonia DE ILIO CONSULENTI idem affirmatum est a sacerdotibus. Et propius ad rem nostram Paulus J. C. l. 5. Sentent. tit. 21. Si servi DE domini salute CONSULUERINT, summopli- cio, id est Cruci, afficiuntur.

Si te Eoa, Dorixanium, juvat aurea ripa,
 Et quæ sub Tyriâ concha superbit aquâ:
 Euripylique placet Coæ textura Minervæ,
 Sectaque ab Attalicis putria signa toris:
 Seu quæ palmiferæ mittunt venalia Thebæ, 25
 Murrheaque in Parthis pocula cocta focis:
 Sperne fidem, provolve Deos, mendacia vincant;
 Frange & damnosæ jura pudicitiae.
 Et simulare virum pretium facit. utere causis:
 Ma-

OBSERVATIONES.

V. 23. *Coæ textura Minervæ*] Coi-

laificii. Tibul. Eleg. 1. l. 2.
Aque aliqua assidue textrix ope-
rata MINERVAM.

V. 24. *Sectaque ab Attalicis*] Ideo
 maximi pretii, quia de Attali tri-
 clinio. His etenim simulacris ca-
 riosis, & fatiscentibus, antiqui-
 tas tamen, & vetus possessor gra-
 tiam conciliabat. Nec statuis ran-
 tum, sed & vasibus, pocu-
 lis, gemmis eadem fuit æstima-
 tio. Affero exempla; Horat. Sat.
 3. l. 2. Damasippum decoctorem
 ita loquentem inducit:

— olim nam querere amabam,
 Quo raser ille pedes lavisset Sisy-
 phus ære.

En, Corinthiorum se studiosum
 fuisse testatur, eaque vasa diligen-
 ter acquisivisse, quibus Sisyphus
 antiquissimus Corinthi rex dome-
 sticè usus esset. Juvenalis Sat. 6.
 ubi de mulierum immensâ cupi-

ditate:

Grandia tolluntur crystallina,
maxima rursus

Murrhina, deinde adamas notis-
simus, & Beronices

In digito factus pretiosior: hunc
dedit olim

Barbarus incestæ, dedit hunc
Agrippa sorori.

ubi velim observes, adamantem,
 licet per se pretiosum, in digito
 Beronices pretiosorem factum.
 Martialis Epigramma 6. l. 8: to-
 rum huc pertinet, quod satis fuerit
 indicasse; Ibi acutè dictum invenies
 versiculo 3.

Argenti furiosa sui cum stemmata
narrat.

idest nobilem scyphorum suorum
 originem. His adde Statium in
 Hercule Epitrapezio Nonii Vin-
 dicis, Cicronem Actione 6. in
 Verrem.

V. 29. *utere causis*] Excusationes
 ad-

Major dilatâ nocte recurret amor . 30
 Si tibi fortè comas vexaverit utilis ira ,
 Postmodò mercatâ pace premendus erit .
 Denique ubi amplexu Venerè promiseris empto ,
 Fac simules puros Ifidis esse dies ,
 Ingerat Apriles Jole tibi : rundat Amycle 35
 Natalem Maijs Idibus esse ruum .
 Supplex ille sedet , positâ tu scribe cathêdrâ
 Quidlibet . has artes si paver ille , tenes .
 Semper habe morsus circa tua colla recentes ,
 Litibus alternis quos putet esse datos . 40
 Non te Medæ delectent probra sequacis :
 Nempe tulit factus ausa rogare prior :
 Sed potius mundi Thais pretiosa Menandri ,
 Cum ferit astutos comica moecha Getas .
 In mores te verte viri . si cantica jactat , 45
 I comes , & voces ebria junge tuas .

Ja-

O B S E R V A T I O N E S .

adhibe. Virg. 9. Æneidos :

— CAUSAS nequidquam. nectis
 inanes .

Cæterum lege Ovidium Amorum
 l. 1. Eleg. 8. quam ex Propertio ,
 more pueri dictata excipientis , de-
 rivavit. vide & Lucianum in Dia-
 logis Meretriciis .

v. 35. Ingerat Apriles] Quid hoc
 rei sit , explicat Index noster ver-
 bo Apriles .

v. 37. Supplex ille sedet] Subaudi

ante fores :

v. 38. tenes] Italicè: hai nella re-
 te il merlotto .

v. 45. Si cantica jactat] Solent
 enim amatorculi passim cantitare ,
 vocisque dulcedine se puellis com-
 mendare . Martialis in Cotilum
 Epig. 63. l. 3.

Bellus homo est , flexos qui dige-
 ris ordine crines :

Balsama qui semper , cinnama
 semper olet :

CAN-

Janitor ad dantes vigilet : si pulset inanis ,
 Surdus in obductam somniet usque seram .
 Nec tibi displiceat miles non factus amori ,
 Nauta nec , attritâ si ferat æra manu : 50
 Aut quorum titulus per barbara colla pependit ,
 Cælati medio cum saliere foro .

Au-

OBSERVATIONES.

CANTICA qui Nili , qui Gadi-
 tana susurrat :

*Qui movet in varias brachia vol-
 sa modos .*

v. 49. *Nec tibi displiceat miles*]

Quæstus meretricius omnino simili-
 lis est spurcissimo illi vesticæ ,
 quod Vespasianus è latro collige-
 bat , de quo Suetonius in eius vi-
 tæ c. 13. Elegantissimè autem Pe-
 tronius Arbiter de mulieribus , vi-
 lissimam quemque hominem , ve-
 lut idatâ operâ , ad Veneris luctum
 sceligentibus . *Quædam* , inquit ,
*femine sordibus calens ; nec libidi-
 nem concitant , nisi aut servus vide-
 rint , aut flatores alius cunctos . Ha-
 renatima aliquas necondis , anaper-
 fusus pulvere mulio , aut histrio sce-
 me æstivatione traductus .*

v. 52. *Cælati*] Apage Scaligerum
 cum suâ interpretatione , quid enim
 cretæ aut gypso cum cælaturis ?
 Nec felicius vir quidam doctus ,
 qui emendat *eroti* , confectâ no-
 vandi audaciâ , cui semper ad ver-
 labor . Explotio igitur de servis fu-
 gitivis , quibus in potestatem do-

mini reversis foeda signata imprime-
 bantur , ut similia molientibus
 exemplum essent . Horum *vulnus*
inscriptos vocat Plinius l. 18. c. 3.
 Rem verò graphicè ob oculos po-
 nunt Valeñus Maximus , & Petronius
 Arbiter citatus . Prior l. 6.
 Memorab. c. 8. *Serens ab eo vincu-
 lorum puma coercitus , inexpressibilique*
litterarum nota per summam oris
commellam inussus . Posterior :
Implevit Enmolpus frontes utriusque
*ingerentibus literis , & notum fugi-
 tivorum epigramma per totam fa-
 ciem liberali manu duxit* . Hæc in-
 scriptio fiebat ferro caudenti , ut
 Priscianus l. 7.

*Signare oportet frontem calida for-
 cipe .*

Inscribere , signare , calare verba
 sunt proisus affinia . At , inquires ,
 cui bono vanales prostabant huius-
 modi furciferi ? Responso in prom-
 ptu est : *relegabantur in ergastu-
 la* , ubi compedibus astricti fossu-
 ram exercebant ; quod supplicium
 Horatius Davo minatur Sat. 7. l. 2.

-acce-

Aurum spectato, non quæ manus afferat aurum.

Versibus auditis, quid nisi verba feres?

Qui versus, Coæ dederit nec munera vestis, 55

Ipsius tibi sit surda sine arte lyra.

Dum vernat sanguis, dum rugis integer annus,

Uttere, ne quis eat liber amore dies.

Vidi ego odorati victura rosaria Pœsti

Sub matutino cocta jacere Noto. 60

His animum nostræ dum versat Acanthis amicæ,

* * * * *

Sed cape torquata, Venus ô regina, columbæ

Ob meritum ante tuos guttura secta focos.

Vidi ego rugoso tussim concrescere collo, 65

Sputaque per dentes ire cruenta cavos;

Atque animâ in tegetes putré expirare paternas

Horruit argenti tegula curta foco.

Exc.

OBSERVATIONES.

accedes opera agro nona Sabino.

v. 62. Legitur hic vulgò spurius
versiculus:

Per tenuis ossa sunt numerata cutes.

Qui quàm indignus Propertio sit,
nemo non paulò elegantior vider.

v. 63. *torquata columbæ*] Quia
scilicet columbarum colla diversos
colores præferunt Soli objecta,
non secus ac si gemmeo monili cin-
gerentur. Describit Lucretius l. 2.

*Pluma COLUMBARUM quo pacto
in Sole videtur,*

Quæ sita cervicis circum, collum-

que coronat.

*Namque aliàs sit usi claro sit ru-
bra pyropo:*

*Interdum quodam sensu sis, nisi
videatur.*

*Inter caruleum virides miscere
smaragdos.*

Vorum autem suscipit Propertius,
ut marcida & effeta vetula, nullo
funeris honore, vilissimo, & inju-
riis prætereuntium obnoxio sepul-
cro condatur.

v. 68. *argenti foco*] Qualis pau-
periorum esse solet. Contra Tibu-

Exequiæ fuerint rari furtiva capilli

Vincula, & immundo pallida mitra situ. 70
Et canis in nostros nimium experrecta dolores,

Cum fallenda meo pollice claustra forent.
Sit tumulus lenæ curto vetus amphora collo:

Urgeat hunc supra vis, caprifice, tua.
Quisquis amas, scabris hoc bustū cædito saxis, 75
Mistaque cum saxis adjice verba mala.

ELE-

OBSERVATIONES.

bullus:

Dum meus exiguo luceat igne FORTIS.

v. 69. rari furtiva capilli vincula] Comæ adscitæ, quas idem furtivas poetæ vocat, quod eas morientibus adolescentulis abscederent pessimæ veneficæ, calvo postea capiti adaptantes, & calamistro torquentes. Testis Lucan. 6. Pharsaliæ versu 562.

Illæ genæ florem primæva corpore vulsis,

Illæ comæ lævæ morienti abscedis ephabo.

Quamquam non negaverim, ad alios etiam usus adhibitos à sagis defunctorum capillos. Facetè Horatius Sat. 8. l. 1.

Canidiæ dentes, alium Sagæ

caliendæ

Excidere, atque herbas, atque incantata laceris

Vincula, cum magno risuque jocoque videres.

v. 71. Et canis] Consueverunt veteres, animalia, quibus aliquis dum viveret mirè delectaretur, circa defuncti rogam trucidare. Hoc elicio ex Plinio juniore Epist.

2. l. 4. *Habebat, inquit, puer mammulos multos & vinētos, & solutos habebat CANES majores minoresq; habebat luscitias, plittacos, merulas: omnes Regulus circa rogam trucidavit. nec dolor erat ille, sed ostensio doloris.* Cupit ergo Propertius, molestissimam catellam simul cum anu improbiſſimâ uno atque eodem igne absumi.

*Sacrum, & solennes epulas instituit pro Aëtiacâ vi-
 Etoriaâ, quam Augustus Caesar de Antonio, &
 Cleopatrâ retulerat; eamque Phœbi au-
 spiciis totam attribuit.*

SAcra facit vates. sint ora faventia sacris,
 Et cadat ante meos ista juvenca focos.
 Cera Phileteis certet Romana corymbis,
 Et Cyrenæas urna ministret aquas.
 Costû molle date, & blandi mihi thuris honores,
 Terque focum circa laneus orbis eat.

Spar-

O B S E R V A T I O N E S.

ELEG. VI. v. 3. blandi thuris.] Huius enim odoris jucundo fuffitu mulceri putabant nares Deorum, ita ut coherantibus omnia vel injuſta conceduri eſſent. Quam ta- men impiorum fiduciam falſè per- ſtringit Perſius Sat. 2. Si quis eum adire velit, operæ pretium fa- ciet.

v. 6. laneus orbis.] Joſephus Sca- liger fatetur ignorare, quid per *orbem laneum* Propertius intelligat. Rarum hoc in tanto viro, & pro- digii penè ſimile. Ego duplicem explicationem in medium aſſero; lectoris erit judicare, utra propiùs ad veritatem accedat. Primam ſup- peditat Virgilius in Pharmaceu- triâ, ubi ſic lego verſu 64.

*Effere aquam, & molli cinge hæc
 altaria viſta.*

Jam omnibus notum eſt, focum in altari fuiſſe. Quod autem *viſta mollis* laneam ſignificet, clarum ſit Theocritum legenti, & qui- dem in Pharmaceutriâ, cujus infe- quentem verſiculum imitatus eſt Maro *τὸ φεῖον τὰν καλῶν ποικίλων
 ἰσὺς αἰσῶν. Atque hæc purpureæ
 rego pocula vellere LANÆ.* De- inde mollities potiffimum eſt è la- næ characteribus; hinc Catullus de Nupt. Pelei:

*Lava colum MOLLI LANÆ re-
 ſinebat amiſſam.*

& paulò poſt: *candentis mollia
 LANÆ Vellera.* Juvenalis quoque Sat. 8. *Euganea quantumvis mollior
 agna;*

Spargite me lymphis, carmenque recentibus aris
Tibia Mygdonius libet eburna Cadis.

Ite procul fraudes: alio sint aëre noxæ.

Pura novum vati laurea mollit iter. 10

Musa, Palatini referamus Apollinis ædem;

Res est, Calliope, digna favore tuo.

Cæsaris in nomen ducuntur carmina; Cæsar

Dum canitur, quæso Jupiter ipse vaces.

Est Phœbi fugiens Athamania ad litora portus, 19

Quà sinus Ionix murmura condit aquæ,

Ætia Julæ pelagus monumenta carinæ,

Nautarum votis non operosa via.

Hue

OBSERVATIONES.

agna; quia scilicet ovis lanigera. Alteram eruo ex Festo Pompejo, Var. onz. l. 6. de L. L. Suetonii Tranquilli fragmento de re vestiaria, qui omnes ajunt in usu fuisse sacra facientibus genus quoddam pilei lanati, metæ simili ordine, cui nomen *intulus*, à tuendo capite fortasse. Orbem igitur *intenum* potuit Propertius usurpare, pro sacerdote tutulato focum ter ambiente. Lanceam coronam infra Eleg. 9. sacerdoti feminæ ab eodem poeta tributam invento:

— *salibus alma sacerdos*

Punica canas flamine vincita o-
mar.

Atque ejusdem videtur Tibullus meminisse Eleg. 5. l. 1. cum ait:

Ipse ego velatus filo, tunicaque soluta

Vota novem Trivia nocte silenti dedi.

v. 10. *Pura novum*] Id est, aggredior opus hactenus intentatum. Ita l. 3. El. 1.

Primus ego ingredior PURO de fonte —

v. 18. *Nautarum votis non operosa via*] Sententia est. Aded tranquille ibi pelagus jacet, ut nautæ necesse non habeant plurima vota suscipere, pro itineris felicitate. Ita Catullus c. 4. de phæstio:

Neque ulla POT. A litoralibus Dīs Sibi esse facta, cum venires à mare Nequissima hanc ad usque limpidum lacum.

Huc mundi coiere manus. sterit æquore moles
 Pineæ, nec remis æqua favebat avis. 20
 Altera classis erat Teucro damnata Quirino,
 Pilaque femineâ turpiter acta manu.
 Hinc Augusta raris plenis Jovis omine velis,
 Signaque jam patriæ vincere docta suæ.
 Tandê acies geminos Nereus lunarat in arcus, 25
 Armorum & radius picta tremebat aqua:
 Cum Phœbus linquens stantem se vindice Delon,
 (Nam tulit iratos mobilis una Notos)
 Astitit Augusti puppem super, & nova flamma
 Luxit in obliquam ter sinuata facem. 30
 Non ille attulerat crines in colla solutos,
 Aut testudineæ carmen inerme lyræ:

Sed:

O B S E R V A T I O N E S.

v. 19. *mundi manus.*] Exercitus
 toto orbe collecti.

v. 20. *moles pineæ*] Hoc dicit pro-
 pter naves Antonii, quas immensæ
 magnitudinis fuisse testatur Flo-
 rus l. 4. c. 11. *Turribus*, inquit,
atque tabularis allevas.c. castello-
rum & urbium specie, non sine ge-
mitu maris, & labore ventorum fe-
rebantur; que quidem ipsa MOLES
exitio fuit.

v. 21. *Teucro damnata Quirino*] *Romanorum gladiis, & catenis*
destinata æquæ, ac victimæ sacrifi-
cio. Virgilius 4. Æneid.

Nondum illi flavam Proserpina
vertice crinem.

Absulerat, Stygiæque caput Dæ-
MNAPERAT Orco.

Quirinum autem, sive Romu-
 lum, appellatum à patribus Octa-
 vianum Cæsarem, jam per vulga-
 ta res est.

v. 23. *plenis Jovis omine velis.*] *Ætæris, & ventorum favore clem-*
enter promovente. Catul. citat.
codem carm. 4.

— *sive utrumque JUPITER*
Simul secundus incidisset in pe-
dem.

loquitur de pede velorum. Porro
 Antonius adverso cælo & pelago
 usus est, quod colligo ex verbis
 Apollinis ad Cæsarem infra:

Nec

Sed quali aspexit Pelopejū Agamemnona vultu,
 Egessitque avidis Dorica castra rogis:
 Aut qualis flexos solvit Pythona per orbes 35
 Serpentem, imbelles quem timuere lyræ.
 Mox ait, ô longâ mundi servator ab Albâ
 Auguste, Hectoreis cognite major avis:
 Vince mari, jam terratua est: tibi militat arcus,
 Et faver ex humeris hoc onus omne meis. 40
 Solve metu patriam, quæ te nunc vindice freta
 Imposuit proræ publica vota tuæ.
 Quam nisi defendes, murorum Romulus augur
 Ire Palatinas non bene vidit aves.
 Et nimium remis audent, pro turpe, Latinis, 45
 Principe te, fluctus regia vela pati.
 Nec te, quod classis centenis remiget alis,
 Terreat; invito labitur illa mari.
 Quoddque vehūt proræ Centaurica saxa minantes,
 Ti-

OBSERVATIONES.

Nec te, quod classis centenis remi-
 get alis,

Terreat; invito labitur illa mari.

V. 49. Quoddque vehūts] Quodd hic
 ponitur pro licet. Supra Eleg. 1.
 l. 3.

QUOD non Temariis domus est mi-
 hi falsa columnis,

Nec camera auratas inder ebur-
 na trabes:

Nec mea Phæacas æquans poma-
 ria silvas:

Non operosarigat Martius antre
 liquor,

At Musæ comites &c.

Et in carmine libero eodem pacto
 usurpatur:

QUOD sim ligneus, ut vides,
 Priapus,

Et falx lignea, ligneusque penis,
 Prendam te camen &c.

Adde Ovidium 7. Metamorph.

Pace Doe, QUOD sit roseo specta-
 bilis ore,

PP 3

QUOD

Tigna cava, & pictos experire metus. 54
FRANGIT, & attollit vires in milite causa:

Qua nisi iusta subest, excutit arma pudor.
Tempus adest, committe rates; ego reponis auctor
Ducam laurigerâ Julia rostra manu.

Di-

O B S E R V A T I O N E S.

QUOD teneat lucis, teneat consi-
nia noctis,

Nestareis QUOD alatur aquis,
ego Procrin amabam,

Pectore Procris erat, Procris mi-
hi semper in ore.

Ibid. Centaurica saxa] Indicat
insignia navium Antonianarum
Centauros fuisse, qui magni pon-
deris lapides in obvios emissuri vi-
derentur. Lege Ovidium 12. Me-
tamorph. ubi pugnam Centauro-
rum cum Lapithis uberrimè descri-
bit. invenies monstra illa limini-
bus portarum, aris, quercubus
stirpe divulsis, rupium fragmini-
bus in adversarios utentia. De hu-
iusmodi navi accipio Maronem 5.
Æneidos, versu 121.

Sergesiusque, domus tenet à quo
Sergia nomen,

CENTAURO invahitur magna —

v. 50. Tigna cava, & pictos me-
tus] Qd. nihil continent horrendæ
istæ imagines præter speciem, &
vanum terrorem. *Picti* metus sunt
puerorum torricula, & locutio sa-
pit adagium. Egregiè Lucilius
apud Laetantium de falsâ religio-
ne c. 22.

Ut pueri infantes credunt signa v-
omnia athena

Vire, & esse homines. & sic
isti omnia ficta

Vera. putant: credunt signis cor-
in esse athenis.

Pergula PICTORUM, veri nihil,
omnia ficta.

v. 51. Frangit, & attollit vires]

Ad hanc sententiam pertinet pul-
cherimus Ciceronis locus Orat. 2.
in Catilinam, ubi hortatur Qui-
rites ad ejus exercitum opprimen-
dum. is alis est: Sed si omnis his
rebus omnibus, quibus nos supedita-
mus, eget ille, Senatu, Equibus
Romanis, populo, urbe, avario,
vectigalibus, cuncta Italia, pro-
vinciis omnibus, exteris nationibus:
si, inquam, his rebus omnis, ipsas
CAUSAS, quæ inter se confidunt,
contendere velimus: ex eo ipso,
quàm valde illi jaceant intelligere
possumus: ex hac enim parte pudor
pugnat, illinc perulantia: hinc pu-
dicitia, illinc superbia: hinc fides,
illinc fraudatio: hinc pietas, illinc
seelus: hinc constantia, illinc fur-
ror: hinc honestas, illinc turpita-
do: hinc continentia, illinc libido:

de-

Dixerat, & pharetræ pondus consumit in arcu: 55
 Proxima post arcus Cæsaris hastæ fuit.
 Vincit Roma fide Phœbi: dat femina pœnas;
 Sceptra per Ionias fracta vehuntur aquas.
 At pater Idalio miratus Cæsar ab astro,
 Sum Deus, & nostri sanguinis ista fides. 60
 Prosequitur cantu Triton, omnesque marinæ
 Plauserunt circa libera signa Deæ.
 Illa petit Nilum cymbâ male nixa fugaci,
 Hoc unum, iussu non moritura die.
 Dii melius, quantus mulier foret una triûphus, 65
 Ductus erat per quas ante Jugurtha vias?
 Actius hinc traxit Phœbus monumenta, quod ejus
 Una, decem vicit missa sagitta rates.

Bel-

OBSERVATIONES.

denique equitas, temperantia, fortitudo, prudentia, virtutes omnes certant cum iniquitate, cum luxuria, cum ignavia, cum temeritate, cum vitis omnibus: postremo copia cum egestate, bona ratio cum perdita, mens sana cum amentia, bona denique spes cum omnium rerum desperatione confligit.

V. 57. *fides Phœbi*] Parrocinio Apollinis. Caullus c. 34.

Diana suus in FIDE

Puelle, & pueri integri.

V. 58. *Sceptra per Ionias*] Huc pertinet, quod scribit Florus cit. c. 11. l. 4. *Nec ulla re magis hostilium copiarum apparuit magnitudo,*

quam post victoriam. Quippe immensa classis naufragio bellis facta, tota mari ferebatur: Arabumque, & Sabæorum, & mille adiarum gentium Asiæ spolia, purpuram, aurumque in ripam assidue mota ventis maria revolvebant.

V. 65. *quantus mulier foret una triûphus*] Propertius Augusto cupiens adulari, ait providentiæ Deorum factum, ut Cleopatra victoris catenas evasisset, aspidebus ad venas amoris: turpe in tantæ principi, ac simul populo Romano futurum fuisse, duci mulierem in triumphum, per eandem vias, quas Jugurtha Numidiæ rex

Pp 4.

ca-

Bella satis cecini, citharam jam poscit Apollo
Victor, & ad placidos exiit arma choros. 70

Candida nunc molli subeant convivia lucco,

Blanditaque fluant per mea colla rose:

Vinaque fundantur præhis elisa Falernis,

Terque lavet nostras spica Cilissa comas:

INGENIUM potis irritat Musa poetis.

75

Bacche soles Phoebo fertilis esse tuo.

Ille paludosos memoret servire Sicambros,

Cepheam hic Meroën, fuscaque regna canat:

Hic referat fero confessum foedere Parthum:

Reddat signa Remi, mox dabit ipse sua. 80

Sive aliquid pharetris Augustus pareet Eois,

Differat in pueros ista trophæa fues.

Gau-

O B S E R V A T I O N E S.

captivus calcaverat.

v. 77. *paludosos Sicambros*.] Ut
ferè omnis Germania priscis tem-
poribus, teste Pomponio Mela
l. 3. c. 3.

v. 82. *Differat in pueros i. e. f.*] *Mixto lepore dictum*. Decet enim
patres gloriæ filiorum prospicere,
& quodammodo vires suas tempe-
rare, ne ipsi totum victoriarum
cumulum exhauriant, nihil interim
præclari facinoris sanguini suo re-
servantes. Quamobrem legimus
Alexandrum, auditis Philippi pa-
tris victoriis, ex imopectore suspiria
solitum ducere, atque his verbis

impatientis animi fervorem osten-
dere: Quid jam Alexandro supe-
rest agendum, cum omnia Philip-
pus illi præcipiat? Egregiè Plinius
Trajani Paneg. c. 38: de Nervæ mi-
tissimi principis in filium pietate:
*Hæstæus ille: parcius fortasse, quàm
decuris optimum principem, sed non
parcius, quàm optimum patrem; qui
optimum adoptaturus, hoc quoque pa-
rentis indulgentissimi fecit, quòd de-
libasse quædam, seu potius demon-
strasse contentus, largam ac prope
intactam benefaciendi materiam filio
reservavit.*

ELEG.

Gaude Crasse, nigras si quid sapis inter arenas,
Ire per Euphraten ad tua busta licet.

Sic noctem paterâ, sic ducam carmine, donec 85
Iniciat radios in mea vina dies.

ELEGIA VII.

*Sit sibi dormienti Cynthia jam demortua imaginem
apparuisse, conquestamque, quòdejus funus negli-
genter curasset, & quòd parùm pius erga defun-
ctæ memoriam videretur: variis denique mandatis
relictis, sub solis adventum, ad Elysios, unde pe-
dem tulerat, revertisse.*

Sunt aliquid manes: letum non omnia finit,
Luridaque evictos effugit umbra rogos.
Cynthia namque meo visa est incumbere fulcro,
Marmor ad extremæ nuper humata viæ:

Cum

OBSERVATIONES.

ELEG. VII. v. 3. *visa est incum-
bere fulcro*] Idem ferme narrat Ale-
xander ab Alexandro Dierum Ge-
nialium l. 2. c. 9. accidisse familiari
suo, gravioris ingenii, & præstan-
tis doctrinæ viro, cum ecequias
amici celebrasset, & mox fatiga-
tus cubitum se recepisset. Ejus ver-
ba non pigebit afferre, quòd mi-
rè ad Propertium faciunt: Cumque
solus degeret, & adhuc vigilans fo-
ret, fers repente amici nuper defun-

*cti imaginem summo pallore & ma-
cie, ac eo ferme habitu oris, quali
illum cum egrotaret, dimiserat, ad
se accessisse: quem cum fuisset insui-
tus, & præ timore nec animo nec
mente satis constaret, quisnam esset,
interrogavit. Illa autem eam nihil
respondisset, exusis, ut videbatur,
vestibus, in eodem quo ipse jacebat
lectulo, se collocavit, ac prope ac-
cessit, quasi eam amplexibus peti-
rurus foret. Lege reliqua.*

v. 11.

Cum mihi ab exequiis somnus penderet amaris, 5
 Et quereretur lecti frigida regna mei.
 Eosdem habuit secum, quibus est elata, capillos,
 Eosdem oculos. lateri vestis adusta fuit.
 Et solitum digito beryllon adederat ignis,
 Summaque Lethæus triverat ora liquor: 10
 Spirantesque animos, & vocem misit. at illi
 Pollicibus fragiles increpuere manus.
 Perfide, nec cuiquam melior sperande puellæ,
 In te etiam vires somnus habere potest?
 Jamne tibi exciderunt vigilacis furta Subutræ, 15
 Et mea nocturnis trita fenestra dolis?
 Per quam demisso quoties tibi fune pependi

Al-

O B S E R V A T I O N E S.

V. 11. *vocem misit*] Clamorem sustulit. Argumentum Amphitruonis Plaurinæ:

Denec cum sonitu VOCE MISSA ex-athere.

Adulterum se Jupiter confessus est. Juvenalis 13. Sat. versu 113.

—— *audis*

Jupiter hæc, nec labra moves, cum MITTERE VOCEM

Deberas vel marmoreus, vel athenæus?

V. 12. *Pollicibus fragiles increpuere manus*] Hic erat *gestus componens* se ad dicendum, ut allatis Petronii testimoniis rectè docuit Scaliger. Huc fortasse pertinent verba D. Hieronymi Epist. ad

Rusticum. Monachum, ubi de Grunnio quodam loquitur: *Testudines incedebat ad eloquendum gradum, & per intervalla quædam vix pauca verba carpebat, ut cum pueros singulire, non proloqui.* Et tamen cum mensa posita, librorum exposuisset struem, adducto supercilio, contractis naribus, ac fronte rugata, duobus DIGITULIS CONCREPABAT, hoc signo ad audientiam provocans.

V. 17. *demisso fune*] Vestigiis Maronis insistit, qui 2. Æneidos:

—— *cavo se robore promans.*

Tisandrus, Sthenelusque duces, & dirus Ulysses.

DEMISSUM lapsi per FUREM —

U. 21.

Alternâ veniens in tua colla manu?

Sæpe Venus trivio commissa, & pectore misto

Fecerunt tepidas pallia nostra vias. 20

Nec crepuit fixâ me propter arundine custos,

Læsit & objectum tegula curta caput.

Fœderis heu taciti! cujus fallacia verba

Non audituri diripuerunt Noti.

At mihi non oculos quisquam inclinavit eun-

tes. 25

Unum impetrassem te revocante diem.

Denique quis nostro curvum te funere vidit?

Atram

OBSERVATIONES.

v. 21. *Nec crepuit fixa*] Probo-
quidem Scaïgeri lectionem *fixa*,
sed ejusdem explicationi auscultare
non possum, cum planè aliena sit
à mente Propertii. Vult ille vir
doctus intelligi vulneratum janito-
rem ex insidiis ab amante. Quid
est, quæso, ex insidiis ostiarium
ferire? num spiculis arundineis
januam potere, quæ cratibus ligni
transmissis imprudentem servu-
lum configant? Meræ nugæ; un-
de enim tanta vis lacertis mollium
amatorculorum? Recta igitur in-
terpretatio fuerit, si fixam ostio
virgam intelligamus, cujus motu
custodes ostiarii importunos aditu
prohibere solebant. *Nec autem cre-*
puit, sibi lum quassæ arundinis de-
notat. Petronius Arbiter hunc
morem tangit alicubi, veluti ob-

servavit Janus Donza P. ad Tibul-
lum: *ARUNDINEM*, inquit, *ab*
ostio rapuit: iterumque nihil respon-
dentem mulcavit. ac nisi primo ictu
ARUNDO quassata verberantis im-
petum minnisset, forsitan etiam bra-
chia mea, capusque fregisset. Ra-
puitne ab ostio? cur, nisi quia
fixa?

v. 22. *tegula curta*] Quibus inju-
riis miseri adolescentes obnoxii.
Pyrrhus quoque post ingentes cla-
des à Romanis acceptas in Græciam
regressus, dum Argos oppugnans, ictu
TEGULÆ prostratus est. Auctor
Sext. Aurel. Victor.

v. 26. *Impetrassem*] Optativum
est, ut infra *ut illud fessisset*.

v. 27. *curvum*] In cadaver amice
procumbentem.

Atram quis lacrymis incaluisse togam?
 Si piguit portas ultra procedere, at illud
 Jussisses, lectum lentius ire meum. 30
 Cur ventos non ipse rogis, ingrata, petisti?
 Cur nardo flammæ non oluere meæ?
 Hoc etiam grave erat, nullâ mercede hyacinthos
 Injicere, & fracto busta piare cado?
 Quæ modò per viles inspecta est publica noctes, 35
 Hæc

O B S E R V A T I O N E S.

v. 29. *portas ultra*] Nam extra urbem cremabantur defunctorum corpora, id jubente Lege 12. tabul. Quamobrem Tiberius, Tacito referente 1. Annal. fictæ moderationi studens, *populum edicto monuit, ne, ut quondam nimis studiis funus Divi Julii turbassent; ita Augustum in foropotiùs, quam in campo Martis sede destinata cremari vellent.*

v. 31. *Cur ventos*] Attulit Scalliger insignem Homeri locum ex Iliad. 23. sed suo more Latinum facere neglexit. Dabo ego, interprete Eobano Hefsto:

Postquam omnem non posse pyram comprehendere flammæ

Senferas Æeides, præcul astans voce vocabas

Horriserum Boream, Zephyrumque immane sonantem.

Sacra vorans, auroque effundens vina precatur,

Inspirens animas igni, flammæ-

que cierent.

Valdè igitur ineptit Beroaldus, qui ait ventos idèò vocatos, ut ardentem rogam extinguere, quo nihil deterius contra pietatem admitti potuisset.

v. 34. *fractò busta piare cado*] Reliquias è rogo detractas vino irrigare. vide Tibullum Eleg. 2. l. 3. Vel rogam ipsum ardentem restinguere. Ad quem ritum nonnulli trahunt hos Catulli versiculos è carm. 27.

inger mi calices amariore,
Ut lex Posthumia jubet magistra.
 Cur amariore? quòd videlicet iis rogas esset restinguendus. Et propterea bibax illa Posthumia malebat optimum vinum intra pectoris sui penetrale recondere, quàm inani officio perdere.

v. 35. *inspecta est publica*] *Inspici* meretricum erat, quæ venales prostabant, vel etiam sub imperio lenonis conductitiæ. Acrèter

P.

Hæc nunc auratâ cyclade signat humum :
 Et graviora rependit iniquis pensa quasillis,
 Garrula de facie si qua locuta meâ est.
 Nostraq; quòd Petaletulit ad monumēta corollas,
 Codicis immundi vincula sentit anus. 40
 Cæditur & Lalage tortis fuspensa capillis,
 Per nomen quoniam est ausa rogare meum.
Lygdamus uratur, candescat lamina verna:
 (Sensi ego, cum infidiis pallida vina bibi.)
Aut Nomas arcanas tollat versuta salivas. 45
Ducet damnatas ignea testa manus.

Te

OBSERVATIONES.

P. Vinitius apud Senecam Rhetorem, Controversia 2. in virginem à piratis captam, & mox reversam sacerdotium petentem: *Nuda in liore stetit ad fastidium emptoris: omnes partes corporis & INSPECTÆ, & contrectatæ sunt.*

v. 36. *aurata cyclade signat humum*] Pulverem vestit bymante matronali.

v. 37. *iniquis pensa quasillis*] Dominae olim ancillis quasiliis (erat id vilissimum genus mancipiorum) opus tanificii diurnum æquâ lance dispendabant: quod exacto die absolutum repetebant, ad eandem trutinam revocantes. At si fortasse infelices mulierculæ aliquid peccassent, multò graviora pensa exhibere cogeantur, iis quæ recepissent. Hanc autem additio-

nem factam existimo de ancillarum peculio.

v. 43. *Lygdamus uratur*] Verba sunt novæ amicæ, in servos crudelissime debacchantis. Par est illud Juvenal. 6. Sat. *Pone crucem servo.*

v. 44. (*Sensi ego*)] Parenthesis ex ore Cynthiæ: Ego, inquit, licet corpore disjuncta, sævientem pellicem audivi, cum epuli feralis vinum occurrere biberem.

v. 45. *Nomas*] Afra venefica, quam consuevit Lygdamus de meo capite. Nomades Numidiæ populi, teste Plinio l. 5. c. 3.

v. 46. *Ducet*] Sensim liquefaciet. Ad hoc supplicii genus videtur Propertius animum adhibuisse, cum ita Eleg. 13. l. 2. *μῆτερ' ὀπί-
κωδῃ :*

Men-

Te patiente meæ confavit imaginis aurum,
 Ardenti è nostro dotem habitura rogo.
 Nontamen infector, quamvis mereare, Properti,
 Longa mea in libris regna fuere tuis. 50
 Juro ego fatorum nulli revocabile carmen,
 Tergeminusque canis sic mihi molle sonet :
 Me

O B S E R V A T I O N E S.

Mentiri noctem, promissis DUCERE
amantem,

Hoc erit infectas sanguine habere manus.

v. 51. nulli revocabile carmen]

Nescio quid in mentem venerit
 Heinsio legitimam & verissimam
 lectionem oblinere, spuriam hanc
 substituendo: nulli revocabile flam-
 men. Debit sane vir doctus me-
 minisse, Catullum, Tibullum,
 Ovidium ita prorsus locutos, cum
 sermo esset de fato & Parcis. Prior
 carm. 63. versu 330.

Ha tum clarifona pellentes velle-
ra voce,

Talia divino fuderunt CARMINE
FATA.

Alter Eleg. 8. l. 1.

Hunc CECINERE diem Parca
FATALIA nentes.

Stamina, non ulli dissolvenda
Deo.

Ultimus. denique Tristium. 5.
 Eleg. 3.

An domina FATI quidquid CE-
CINERE sorores,

Omne sub arbitrio definit esse
Dei?

ubique fit cantus mentio. Adde
 quod scriptoribus optimis, Livio
 cumprimis, carmen est formula
 quædam legis, pœnam delinquen-
 tibus prænuntians. Is. ita lib. 1.
 Historiarum: *Lex horrendi CAR-*
MINIS hæc eras: DUUMVIRI.
PERDUELLIONEM JUDICENT,
&c. Idem l. 10. *Jurare cogebatur*
quodam CARMINE in execratio-
nem capitis, & stirpis composita.
 Nunc intelliges, cur poëtæ canere
 pro minari sæpe usurpent. Tibul-
 lus Eleg. 7. lib. 1.

Es CANIT eventus, quos Deus
magna monet.

Parcis, quam custodis Amor,
violare puellam,

Ne pigeas magna post didicisse
malo.

Atigeris, labentur oper &c.

Propertius. verò Eleg. 22. l. 3.

Hæc tibi FATALES CECINIT
meæ pagina diras.

Eventum forma discet timere me.

Time igitur, mi lector, quoties
 Critici acutiores ea, quæ noctu
 somniant, mane tibi obtrudere
 conantur.

Me servasse fidem. si fallo, vipera nostris
 Sibilet in tumulis, & super ossa cubet.
 Nam gemina est sedes turpē sortita per amnem, 55
 Turbaque diversā remigat omnis aquā.
 Una Clytāmnestræ stuprum vehit, altera Cressa
 Portat mentitæ lignea monstra bovis.
 Ecce coronato pars altera vecta phasello,
 Mulcet ubi Elysias aura beata rosas: 60
 Quā numerosa fides, quāque æra rotūda Cybelles,
 Mitratisque sonant Lydia plectra choris,
 Andromedeque, & Hypermnestre sine fraude
 maritæ,
 Narrant historię corpora nota suæ.
 Hæc sua maternis queritur vivere catenis 65
 Brachia, nec meritas frigida saxa manus.
 Narrat Hypermnestre magnum ausas esse sorores:
 In scelus hoc animum non valuisse suum.
 Sic

OBSERVATIONES.

v. 53. *Si fallo*] Si pejero. supra
 Eleg. 15. l. 2.

Ossa sibi JURO per matris, & ossa
perennis,

(*SI FALLO, cinis hoc sibi mihi*
mergæque gravio)

infra Eleg. 11.

Ipsa loquor pro me. SI FALLO,
pæna sororum,

Infolia hamæocæ argens urnæ meos.

v. 55. *sortita*] *Παῖς* *γεννητὴς*, id est,
 quam umbra fortunatur.

v. 58. *monstra lignea monstra bo-*
vis] *Παῖς* *φαῖς* *ἐν* *ῥοτῶν* *ταυ-*
ρῶν *concubitu infamem.*

v. 61. *Quā numerosa fides*] Quā
 plures chordæ musicæ.

v. 64. *historia corpora nota suæ*] *Sum-*
mam gestorum suorum. Ego
minimā licentiā legerem: Nar-
rant historia corpora nota suæ, id
est pulchritudinem corporum suo-
rum historiis pervulgatam. Sed
non ausim; metuo mimeæ censu-
râ

Sic mortis lacrymis vitæ sanamus amores.

Celo ego perfidiæ crimina multa tuæ. 70
Sed tibi nunc mandata damus, si fortè moveris.

Si te non totum Chloridos herba tenet.
Nutrix in tremulis ne quid desideret annis

Parthenie. patuit, nec tibi avara fuit.
Deliciæque meæ Latris, cui nomen ab usu est, 75

Ne speculum dominæ porrigat illa novæ.
Et quoscumque meo fecisti nomine versus,

Ure mihi: laudes define habere meas.
Pelle ederā tumulo, mihi quæ pugnante corymbo
Mollia contortis alligat ossa comis. 80

Ramosis Anio quā pomifer incubat arvis,
Et numquam Herculeo numine pallet ebur:
Hoc carmen mediā dignum me scribe columnā,
Sed breve, quod currens vector ab urbe legat:

HIC.

O B S E R V A T I O N E S.

ra notari, quā sæpe alios castigo.

v. 72. *Chloridos herba*] Incantamenta, quibuste Chloris in amorem sui pellicit. Supra Eleg 4. l. 3.

Non me moribus illa, sed HERBIS improba vicis.

v. 75. *Latris, cui nomen ab usu est*] V. Indicem nostrum suo loco.

v. 82. *Et numquam Herculeo &c.*] Optime Beroaldus meo iudicio: Quia, inquit, aer Tibursinus creditur rebus præstare candorem, & confirmat Martialis versibus:

Tibur in Herculeum migravit su-

sca Lycoris,

Omnia dum fieri candida credit ibi.

Quibus adjungas licet Epigramma 13. l. 7.

Dum Tibursinis albescere solibus audit

Antiqui densis fusca Lycoris EBUR,

Venit in HERCULEOS colles. quid Tiburis alti

Aura valet parvo tempore nigra redit.

Non erat ebur scilicet Lycoris.

v. 87.

HIC. TIBURTINA. IACET. AVREA. CYNTHIA. TERRA. 85
ACCESSIT. RIPAE. LAVS. ANIENE. TVAE.

Nec tu sperne piis venientia somnia portis;
Cum pia venerunt somnia, pondus habent.
Nocte vagæ ferimur: nox clausas liberat umbras,
Errat & abjectâ Cerberus ipse ferâ. 90

Luce jubent leges Lethæa ad stagna reverti.
Nos vehimur, vectum naura recenset onus.
Nunc te possideant aliæ, mox sola tenebo.

Mecum eris, & mistis ossibus ossa teram.
Hæc postquam querulâ mecû sub voce peregit, 95
Inter complexus excidit umbra meos.

ELE-

OBSERVATIONES.

v. 87. *piis venientia somnia portis*] Quod nonnulli garriunt de geminis somni portis apud Maronem, minus placet. Piæ portæ Proportio sunt illæ, per quas iustorum umbris ad Elysios aditus patet. Omnino legendus Valerius Flaccus 1. Argonauticon in calce, ubi latè illas describit.

v. 88. *pia somnia*] Hæc Persius 2. Sat. vocat *pituita purgatissima*.

v. 91. *Luce jubens leges*] Adventante Aurorâ nocturni lemures diffugiunt, quasi proximi Solis radios perferre nequeant. Ex hac opinione Virgilius *Æneid.* 5. inducit umbram Anchisæ à filio discedentem his verbis:

Et me secus equis Oriens afflavit anhelis.

Dixerat, & tennes fugit, cœcū sumus, in antra.

E L E G I A VIII.

*Cynthia vocantibus negotiis Lanuvium profectâ, ubi
Draco ille fatalis, narrat se cum duabus meretrici-
culis voluptati operam dare constituisse, at subito
domina adventu deprensos omnes probè vapulasse:
tandem se certis legibus acceptis in gratiam redisse.*

Disce quid Esquilias hâc nocte fugarit aquosas,
Cum vicina novis turba cucurrit agris.
Lanuvium annosi vetus est tutela Draconis,
Hic,

O B S E R V A T I O N E S.

ELEG. VIII. v. 1. *Disce quid Esquilias*] Pessimè olim indocti homines Elegiam hanc lepidissimam in duo frustra dissectuerunt: quorum alteri principium esset ab illis: *Phyllis Aventinæ &c.* non advertentes hic mentionem fieri de habitatoribus Esquilinis, nocturnæ rixæ strepitu excitatis, cujus causam se narraturum lectori promittit, nec ante narrat, quàm & Cynthiae profectiōem Lanuvium versus, & obiter Draconis historiam absolverit. Infra tandem versu 59. postquàm jocosæ Tragediæ summam exsecutus est, subdit.

*Lumina sopitos turbant elata Qui-
rites,*

*Omnis & insana semita nocte
sonat.*

Ut nemini jam dubium esse possit,

posteriora illa cum superioribus continuari oportere.

v. 3. *vetus est tutela*] Non quòd Lanuvini Draconem ruerentur, sed magis quòd Draco Lanuvinos. Auctor obscœni carminis:

Est TUTELA Rhodos beata Solis.

Ibid. *Draconis*] Ælianus dissertissimè rem totam explicat lib. 11. de Animal. c. 16. Eius autem Græca verba cum Scaligero allata videam, reliquum est mihi, ut versionem Conradi Gesneri diligenter transcribam, præcipuè in gratiam illorum, qui Græcè nesciunt. *Cæterum*, inquit Ælianus, *in Lavinio sacer est lucus, magnus & opacius, iuxtaque ipsum ades Jovinis Argolidis. In eodem loco latibulum est amplum ac profundum, DRACONIS cubile. In lucum quotannis VIRGINES certis diebus ingrediuntur.*

Hic, ubi Tartaræ non perit hora moræ.
 Quà facer abripitur cæco descensus hiatu, 5
 Quà penetrat virgo (tale iter omne cave)
 Jejuni serpentis honos, cum pabula poscit
 Annua, & ex imâ sibila torquet humo.

Ta-

OBSERVATIONES.

tur, quæ maxam gestant manibus, let, sed in quibusdam: Cum læ-
 oculos fasciis devinctæ. Eas recta-
 ad latibulum divinus quidam spiri-
 tus deducit. Progradiantur illæ sen-
 sim, ac pedetentim sine offensione,
 ac si detectis oculis viderent. Quod
 SI VIRGINES FUERINT, cibos
 tamquam puros, & Deo gratæ ani-
 manti convenientes, admittit DRA-
 CO: sin minus, non attingit, cor-
 ruptas esse intelligens, & divinans.
 formicæ verò hanc relictam ab illo
 maxam minuatim confractam, ut le-
 vius ferant, è luco exportant, ex-
 purgandi gratia loci. Hoc cum fit,
 ab indigenis animadvertitur, & quæ
 ingressæ fuerint judicantur, exami-
 nanturque; & cuius pudicitiam esse
 violatam constitierit, pœna legibus
 constituta plectitur. Neminem ve-
 rò movere debet, ab Æliano Dra-
 conem istum in Lavinii luco collo-
 cari, quem Propertius Lanuvium
 autumat; si quidem Lavinium &
 Lanuvium verbo discrepant, re-
 unum & idem sunt oppidum, ut
 rectè cit. Scaliger contra nonnullos,
 qui aliter sentiunt. Sanè in CODD.
 Valerii Maximi l. i. c. 6. legitur:
 Cum Lavinii sacrificium facere vel-

let, sed in quibusdam: Cum læ-
 nuvi; fortasse quòd una urbs du-
 plici nomine gauderet, nec libra-
 ri magnum delictum committere
 arbitrantur hac mutatione. Om-
 nia omnium adversariorum ar-
 gumenta infringit locus Æliani,
 quem turpiter memoriâ lapsum ju-
 dicare animus reformidat.

v. 4. Hic, ubi] δεικτικὸς Etenim
 Lavinium, seu Lanuvium i. e. se-
 rè millibus passuum Româ dista-
 bat. Virgil. Eclogâ 3. Aut HIC
 ad veteres sagos. Ceterum versum
 depravavit Beroaldus, cum in au-
 tiquis libris ita sit conceptus:

Hic, ubi tam raræ non perit ho-
 ra moræ.

Lectio Propertio dignissima, quem
 scimus frequentissimè uti adverbio
 tam. At autem poëta Draconem
 ibi perpetuò commorari, nec um-
 quam vel minimum horæ spatium
 abesse. Rara mora, est domici-
 lium illustre, celebris habitatio.
 Idem Eleg. 17. l. 1.

Quamvis dura, tamen RARA
 puella fuit.

v. 6. tale iter omne cave] Excla-
 matio frugentis præ horrore, cuius-
 modi

Qq 2

Talia demissæ pallent ad sacra puellæ,
 Cum tenera anguineo creditur ore manus. 10
 Ille sibi admotas à virgine corripit escas.
 Virginis in palmis ipsa canistra tremunt.
 Si fuerint castæ, redeunt in colla parentum,
 Clamantque agricolæ, fertilis annus erit.
 Huc mea detonsis avecta est Cynthia mannis; 15
 Causa fuit Juno, sed mage causa Venus.
 Appia dic quæso quantum te teste triumphum
 Egerit, effusis per tua faxa rotis,
 Turpis in arcanâ sonuit cum rixa tabernâ:
 Si sine me, famæ non sine labe meæ. 20
 Spectaculum ipsa sedens primo remone pendit
 Ausa per impuros fræna movere locos.

Stri-

O B S E R V A T I O N E S.

medi plures apud Maronem, veluti Georg. 3.

Dii meliora piis, erroremque hostibus illum.

Æneid 3. Dii TALEM terris averte pestem.

v. 9. *pallens*] Quæ sibi conscia sunt secreti rupti; vel simplicius, quia timidæ, ut mulieres omnes.

v. 10. *anguinea*] Catullus de Nupt. Pelei ac Thetidos:

Eumenides, quibus ANGUINEO redimisa capillo

Frons expirantis præportat pectoris iras.

v. 11. *escas*] Mazam, de quâ Ælianus. Fuit autem placenta ex

farinâ, oleo, & aquâ, teste Svidâ.

v. 13. *Si fuerint castæ*] Deest alterum divisionis membrum: & si pollutæ reperiantur, cervicem securi supponunt, vel quippiam simile.

v. 16. *Causa fuit Juno, sed mage causa Venus*] Cynthia quidem Lanuvium profecta est ad visendum templum Sospitæ Junonis: at hæc potissima causa non fuit, cur tantum itineris capesseret; amoribus enim suis magis inferviebat, quàm religioni.

v. 21. *primo remone*] Scamno equis proximo, ubi sedent aurigæ. Phædrus fab. 6. l. 3.

Sed

Striga, nam capto volsi carpenta nepotis,
Atque armillatos colla Molossa canes.
Qui dabit immunda venalia fata sagina, 25.
Vincet ubi erasas barba pudenda genas.
 Cum fieret nostro toties injuria lecto,
 Mutato volui castra movere toro.
 Phyllis Aventinæ quædam est vicina Dianæ,
 Sobria grata parum; cum bibit, omne decet. 30
 Altera Tarpejos est inter Teia lucos,
 Candida, sed potæ non satis unus erit.
 His ego constitui noctem lenire vocatis,
 Et

OBSERVATIONES.

Sed istum timeo, sella qui PRI-
MA SEDENS

Jugum flagello temperas lento
meum.

Et lora franis continet spumant-
sibus.

v. 23. *Striga*] Verba Cynthiæ
 ad rhedarium. De his consule Sca-
 ligerum. Vult autem puella equos
 interquiescere, ut postea majori
 celeritate assequantur luxuriosi, &
 delicatuli decoctoris carpenta. Nos
 Galli Cispini dicimus *alto*, *alto*.

v. 25. *venalia fata sagina*] Qui
 ob victum queritandum lanistæ se
 tradet. Gladiatores autem epulis
 largioribus distendebantur, ad
 corporis vires augendas. Inde Ta-
 citus in libris Historiarum: Singu-
 lis ibi militibus Vitellius paratos ci-
 bes, tamquam gladiatorum *SAGI-*

NAM, dividebas. Et Mamilius
 planè in Propertii sententiam l. 4.
 Astronom.

Nunc caput in mortem PENDUNT,
& fumus arena.

v. 26. *Vincet ubi erasas*] Cum,
 ætatis flore dilabente, novaculæ
 diligentiam eludet pilus quotidie
 succrescens. Huc mirifice pertinet
 locus Persii, muliebri id hominum
 genus vellicantis 4. Sat.

Quinque palastræ licet hæc plan-
taria vellans,
Elixæque nates labefactens forci-
pe adunca,
Non tamen ista filix ullo mansue-
scit aratro.

v. 33. *vocatis*] Ad cenam invi-
 tatis. Catul. c. 47.

Quarum in triviis VOCATIO-
NES.

Et Venere ignotâ furta novare mea.
 Unus erat tribus in secretâ lectulus herbâ. 35
 Quæris concubitus? inter utramque fui.

Lyg-

O B S E R V A T I O N E S.

v. 35. *tribus in secretâ lectulus herbâ*] Scaliger hic nescio quod adagium somniat, sed re verâ torus discubitorius fuit, in horti angulo compositus. Constat enim, Equilias industriâ Mæcenatis pomariis, & amœnis nemoribus confitas: cum antea squalletent sepulcretis. Porro convivia sub arborum umbris celebrari solita innuit Propertius ipse El. g. 6. huius libri:
Candida nunc mihi subeant convivia luco.

& Horat. Ode 11. l. 2.

Gurnon sub alsa vel platano, vel hac

*Pinnu jacentes sic temerè, & rosa
 Canos odorati capillos,*

*Dum licet, Assyriaque naribus
 Potamus uncti? —*

Adde quod numerus trinus legitimus erat implendo toro, ut videtur apud auctores, qui de triclino scripserunt: quamobrem idem Horatius Sat. 4. l. 1. sordibus tribuere videtur, plures uno in lectulo consipare:

*Sæpe trilus lectis videas cenare
 quatuor.*

clarius verò Tullius in Pisonem: *nil il inquit apud hunc lausum, nihil elegans. . . . . Græci quini stipati in lectulis, sæpe plures.* Si quis

velit intelligere torum ipsum ex herbâ constructum, habet quod tueatur opinionem suam, calculum videlicet Maronis ac Tibulli. Prior Æneid. 5. ita:

Proximus ut viridante toro consecderat HERPÆ.

Alter Eleg. 5. l. 2.

*At sibi quisque dapes, & festas
 exstruet aliè*

*Cespisibus mensas, cespisibusque
 torum.*

His Apulejum adjungere poterit l. 5. Miles. fabellarum: *Psyche teneris, & herbo s locis, in ipso toro roscidi graminis suave recubans.* Quin Propertium inveniet sibi facem præluxisse Eleg. 11. l. 3. hoc versiculo:

*Altaque nativo creverat HERBA
 toro.*

v. 36. *Quæris concubitus?*] Hæc quoque Veneris bella in pratis, & silvis non rarò exercita. Petronius testis: *In hoc gramine pariter compositi mille osculis lusimus, querentes voluptatem robustam.* Nec aliovorsum tendunt querelæ Narcissi 3. Metamorph.

Ecquis, io, silve crudelius, inquit, amavit?

Sciis enim, & multis latebra opportuna fuistis.

v. 37.

Lygdamus ad cyathos, vitrique æstiva supellex,
 Et Methymnæi Graja saliva meri.
 Nilotes tibicen erat, crotalistris Philis,
 Et facilis spargi munda sine arte rosa. 40
 Nanus & ipse suos breviter contractus in aris
 Jactabat truncas ad cava buxa manus.
 Sed neque suppletis constabat flamma lucernis,
 Decidit inque suos mensa supina pedes.
 Me quoq; per talos Venerē quærente secundos, 45
 Semper damnosī subsiluerē canes.
 Cantabant furdo, nudabant pectora cæco.
 Lanuvii ad portas heu mihi solus eram:
 Cum

OBSERVATIONES.

v. 37. *Lygdamus ad cyathos*] Pin-
 cerna, cujus erat merum postu-
 lantibus miscere. Ita Horatius
 Ode 29. l. 1.

Puer quis ex aula capillis

Ad CYATHUM statuetur unctis?
 Juvenalis Sat. 13. v. 43.

Nec puer Iliacus, formosa nec
Herculis uxor

AD CYATHOS —

Svetonius in Julio c. 49. Sed C.
 Memmius etiam AD CYATHUM &
 vinum Nicomedi stesisse objecit, cum
 reliquis exoletis.

v. 38. *Graja saliva meri*] Salivam
 pro sapore usurpat, quemadmo-
 dum Persius 6. Sat.

Nec tennem solers turdorum nosse
SALIVAM.

v. 45. *per talos*] Tali adhibiti à
 pororibus frequenter. Inde Au-
 ctor Copæ:

Pone merum, & TALOS: pereas
qui crastina curat.

Eorum jactu sympsiarches crea-
 tus, ut liquet ex Horatio Ode 4. l. 1.

Nec regna vini sortiēre TALIS.
 Qua propter egimus apud Plau-
 tum Curcul. *jacta basilicum*, idest
 Venerem, cujus adminiculo con-
 vivii præfectura obtinetur.

v. 48. *Lanuvii ad portas*] Mente
 scerebar Lanuvium, ubi amores
 mei. Ita Gallus Virgilianus animo
 sequitur Lycoridem, Antonii ca-
 stra securam:

*Nunc insanus Amor duri me Mar-
 tis in armis,*

Qq 4

Te-

Cum subito rāuci sonuerunt cardine postes,
 Et levia ad primos murmura facta lares. 50
 Nec mora, cum totas resupinat Cynthia valvas,
 Non operosa comis, sed furibunda decens.
 Pocula mī digitos inter tēcidere remissos,
 Palluerantque ipso labra soluta mero.
 Fulminat illa oculis, & quantum femina sævit. 55
 Spectaculum captā nec minus urbe fuit.
 Phyllidos iratos in vultum conjicit unguēs:
 Territa vicinas Teia clamat aquas.

Lu-

O B S E R V A T I O N E S.

*Tela inter media, atque adversos
 desinet hostes.*

Quod Tibullus fatetur sibi usuve-
 nisse Eleg. 6. l. 1.

*Sæpe aliam tenui, sed jam cum
 gaudia adirem,
 Admonuit domina, deseruisque
 Venus.*

Lucretius l. 4. attingit rationem,
 quare id fiat:

*Nam si abest, quod ames: præ-
 sto simulacra tamen sunt
 Illius, & nomen dulce obversatur
 ad aures.*

Valdè ridiculus est Rhodiginus, qui
 Propertium ad obscenitatem tra-
 here conatur; fingamus enim à
 poëtis quandoque muliebria portas
 vocari, quid agendum postea de
 Lanuvio? His tamen erroribus
 campum aperuit inepta hujus Ele-
 siæ divisio.

V. 53. *Pocula mi digitos*] Subito
 pavore consternati hominis mira
 descriptio. Arbitror Persium hinc
 mutuatum esse, quæ habet, Sat. 3.
 hujusmodi:

*Sed tremor inter vina subis, ca-
 lidumque trientem*

*Excussis è manibus: dentes crepu-
 re reiecti,*

*Uncta cadunt laxis tunc pulmen-
 taria LÆRIS.*

Simul confer, germana sunt. Quam-
 vis iste de Apoplexiâ loquatur.

V. 58. *Teia clamat aquas*] Locus
 obscurus, ut ingenuè fatear, quem
 tamen tripliei ratione explicare
 contendam. *Clamas aquas*, i. e.
 Nymphas & numina fontium in-
 vocat, ut à se furorem Cynthiae
 sævientis avertant. Vel rivulum
 obstare conqueritur, quo prohibi-
 ta nequeat jam ulterius retrocede-

re.

Lumina sopitos turbant elata Quirites,
 Omnis & insanâ semita nocte sonat. 60
 Illas direptisque comis, tunicisque solutis,
 Excipit obscuræ prima taberna viæ.
 Cynthia in exuviis gaudet, victrixque recurrit,
 Et mea perversâ fauciat ora manu:
 Imponitque notam collo, morfuique cruentat, 65
 Præcipuèque oculos, qui meruere, ferit.
 Atque ubi jam nostris lassavit brachia plagis,
 Lygdamus ad plutei fulcra sinistra jacens
 Exiit, geniumque meum prostratus adorat.
 Lygdame nil potui, tecum ego captus eram. 70
 Supplicibus palmis tum demum ad foedera veni,
 Cum vix tangendos præbuit illa pedes.

At-

OBSERVATIONES.

re. Supra enim poëta *Esquilias* aquosas appellavit. Vel, quod verissimum arbitror, ut inquilinos regionis ad sibi ferendas suppetias undique cogat, aquis opus esse fingit ad subitum incendium restinguendum. Ut in hanc sententiam pedibus eam, facit locus Apuleii 4. lib. *Metamorph.* ubi Lamachii latronis exitium describit: Sed dum scilicet omnium bipedum nequissimus *Chryseros* vigilans & singula rerum sensiens, lenem gradum & obnixum silentium tolerans, paulatim adrepit: grandique clavo manu ducis nostri repensè nisi fortiss-

mo ad ostii tabulam affigit, & extabili nexu patibulum relinquens, gurgustiolii sui sectum ascendit: atque inde contentissima voce *CLAMITANS* rogansque *VICINOS*, & unumquemque proprio nomine ciens, & salutis communis admonens, diffamat *INCENDIO* repentino domum suam possideri.

V. 69. *Exiit*] Ad servilia verbera nudatur.

Ibid. *geniumque meum prostratus adorat*] Orat me per genium, meum, ut sibi opem feram in casu novissimo.

Atque ait: Admissæ si vis me ignoscere culpæ,
Accipe, quæ nostræ formula legis erit.

Tu neque Pompejâ spatiabere cultus in umbrâ, 75
Nec cum lascivum sternet arena forum.

Colla cave inflectas ad summum obliqua theatrû,
Aut lectica tuæ sudet aperta moræ.

Lygdamus in primis omnis mihi causa querelæ
Vaneat, & pedibus vincula bina trahat. 80

Indixit leges. respondi ego, legibus utar.

Riserat imperio facta superba dato.

Dein quemcumque locû externæ tetigere puellæ,
Suffocat, & purâ limina tergit aquâ.

Imperat & totas iterum mutare lacernas, 85

Terque meum tetigit sulphuris igne caput.

Atque ita mutato per singula pallia lecto.

Respondi; & toto solvimus arma toro.

ELE-

O B S E R V A T I O N E S.

v. 78. *lectica tuæ sudet aperta moræ*] *Lecticam accipit pro servis lecticiariis, qui fatigantur, dum amatori* ris manum dabantur, puta ut durius haberentur, ne umquam lecticiariis, qui fatigantur, dum amatori fierent, ne ad urbis pomerium accederent, ut opus facerent alloquitur: nam interea ipsi stare in ergastulo: quæ abundè tractant coguntur magno cum labore. Hos Jurisconsulti Digest. l. 18. tit. 7. De loquendi modos Propertio familiares nemo ignorat. *v. 88. Respondi*] Iterum promisi,

v. 80. *Vaneat, & pedibus vincula bina trahas*] Servi nequam pessimis futurum, conditionibus non raro in empto-

ELEG.

ELEGIA IX.

Narrat, Herculem Caco latrone interempto, ut exortam fratrem expleret, arcanum quoddam seminarum sacrum, quæ ipsi haustum aqua negaverant, violasse, aramque maximam ibidem fundasse.

Amphitryoniades quâ tempestate juvencos
 Egerat à stabulis, ô Erithea, tuis,
 Venit ad invictos pecorosa Palatia montes,
 Et statuit fessos fessus & ipse boves,
 Quà Velabra suo stagnabant flumine, quaque
 Nauta per urbanas velificabat aquas.
 Sed non infido manserunt hospite Caco
 Incolumes; furto polluit ille Jovem.
 Incola Cacus erat, metuendo raptor ab antro,
 Per tria partitos qui dabat ora sonos. 10
 Hic, ne certa forent manifestæ signa rapinæ,
 Aversos caudâ traxit in antra boves.
 Nec sine teste Deo; furem sonuere juvenci,
 Furis & implacidas diruit ira fores.
 Mænalio jaeuit pulsus tria tempora ramo 15
 Cacus, & Alcides sic ait, Ite boves,
 Herculis ite boves, nostræ labor ultime clavæ,
 Bis mihi quæsitæ, bis mea præda boves:
 Arvaque mugitu sancite boaria longo.
 Nobile erit Romæ pascua nostra forum. 20
 Di-

Dixerat, & sicco torret sitis ora palato,
 Terraque non ullas foeta ministrat aquas.
 Sed procul inclusas audit ridere puellas.

Lucus ab umbroso fecerat orbe nemus,
 Femineæ loca clausa Deæ, fontesque piandos, 25
 Impunè & nullis sacra resecta viris.

Devia puniceæ velabant limina vittæ:

Putris odorato luxerat igne casa.

Populus & longis ornabat frondibus ædem,

Multaque cantantes umbra tegebat aves. 30

Huc ruit in siccam congesto pulvere barbam,

Et jacet ante fores verba minora Deo:

Vos precor ô luci sacro quæ luditis antro,

Pandite defessis hospita fana viris.

Fontis egens erro, circoque sonantia lymphis, 35

Et cava suscepto flumine palma sat est.

Audistisne aliquem, tergo qui sustulit orbem?

Ille

O B S E R V A T I O N E S.

ELIEG. IX. v. 25. *Femineæ loca clausa Deæ*] Bonam Deam tantâ superstitione mulieres colebant, ut imagines masculini sexus velamine operirent, non modò viros universos à templi limine arcerent. Clodius ramen libidine incensus psalteriæ habitu sumpto ad Pompeiam Cæsaris uxorem constuprandam illuc penetravit. Facetè Juvénalis 6. Sat.

— sed omnes
Novimus Mauri atque Indi, quæ psalteria penam
Majorem, quam sine duo Cæsaris Anticatores,
Illuc, testiculi sibi conscius andæ fugis mus,
Intulerit: ubi velari pictura jubetur,
Quæcumque alterius sexus imitator figuram est.

v. 38.

Ille ego sum. Alcidem terra recepta vocat.
Quis facta Herculeæ non audit fortia clavæ?

Et numquam ad natas irrita tela feras? 40
Atque uni Stygias hominum luxisse tenêbras?
* * * * *

Quòd si Junoni sacrum faceretis amaræ,
Non clausisset aquas ipsa noverca suas.
Sin aliquam vultusque meus, setæque leonis 45
Terrent, & Libyco sole perusta coma:

Idem ego Sidoniâ feci servilia pallâ
Officia, & Lydâ pensa diurna colo:
Mollis & hirsutum cepit mihi fascia pectus,
Et manibus duris apta puella fui. 50

Talibus Alcides. at talibus alma sacerdos
Puniceo canas stamine vincta comas:
Parce oculis hospes, lucoque abscede verendo:
Cede agedum, & tutâ limina linque fugâ.
Interdicta viris metuendâ lege piatur, 55
Quæ se summotâ vindicat ara casâ.

Ma-

OBSERVATIONES.

v. 38. *terra recepta*] A latronibus, & monstis in pacem libertatemque vindicata. Sallust. Catilin. *Postquam L. Sulla, armis RECEPTA* Republica, bonis initiis malos eventus habuit. Cicero de Senect. *Tarentum verò qua vigilantia, quo consilio RECEPIT!*

v. 41. *uni Stygias*] Falsum hoc, nam & Orpheus, & Theseus in-

feros adierunt; nisi fortè Alcides ante omnes.

v. 50. *apta puella*] Vide quæ de voce *aptus* observamus ad carm. 28. Catul.

v. 53. *Parce oculis*] Tibul. Eleg. 2. l. 1. *Parcite luminibus.*

v. 56. *summotâ*] Malè mutat Heinſius:

Quæ se se admotâ vindicat arâ serâ.
Sum-

Magnò Tiresias aspexit Pallada vates,
 Fortia dum positâ Gorgone membra lavat.
 Dii tibi dent alios fontes, hæc lympa puellis
 Avia secreti liminis una fuit. 60
 Sic anus. ille humeris postes concussit opacos,
 Nec tulit iratam janua clausa sitim.
 At postquam exhausto jam flumine vicerat æstum,
 Ponit vix siccis tristia jura labris:
 Angulus hic mundi nūc me mea fata trahentē 65
 Accipit, hæc fesso vix mihi terra patet.
 Maxima quæ gregibus devota est ara repertis,
 Ara per has, inquit, maxima facta manus,
 Hæc nullis umquam pateat veneranda puellis,
 Herculis eximii ne sit inulta sitis. 70
 Sancte pater salve, cui jam favet aspera Juno:
 Sancte velis libro dexter inesse meo.

Hunc

O B S E R V A T I O N E S.

Summota casa, est à viâ publicâ
 procul sita. Supra:

*Devia puniceæ velabans limina
 vittæ.*

v. 57. *Magnò Tiresias aspexit Pal-
 lada*] Divina Lipsii conjectura,
 cum antea legeretur *magnam*, tri-
 gide admodum, & imperfecto sen-
 su. Callimachus Εἰς λῦτρα τῆς
 παλᾶδος nos dubitare non finit
 de veritate hujus lectionis, cum ab
 illo Propertius fabulam derivave-
 rit. Sunt autem verba Callimachi:

Ὅσα τῶν ἀθώων, ὅσα μὴ θεός

αὐτὸς ἔλγται,
 Ἀθήνη, μισθὸν τῷ τοι ἰδοῖν με-
 γάλῳ.

*Quicumque aliquem immortalium
 viderit, quando ipse Deus noluerit,
 eundem videat magna mercede.*

v. 62. *sitim*] Herculem sitientem.

v. 67. *gregibus devota est ara re-
 pertis*] Quam parenti voti, si gre-
 ges reperissem.

v. 71. *Sancte pater*] Sanctus pro-
 pria Herculis denominatio. Phæ-
 drus fab. 4. l. 6.

Quidam immobilasset verrem cum

SANC

Hunc quoniā manibus purgatum sanxerat orbē,
Sic sanctum Tatii composuere Cures.

ELEGIA X.

*Cur Jupiter Feretrius nominatus, & qui Romani
Imperatores, occisis hostium ducibus, optima spolia
repperaverint.*

Nunc Jovis incipiam causas aperire Feretrī,
Armaque de ducibus trina recepta tribus.
Magnum iter ascendo, sed dat mihi gloria vires.
NON juvat ex facili lecta corona iugo.

Imbuis exemplum primæ tu Romule palmæ 5.

Hujus, & exuviis plenus ab hoste redis,
Tempore quo portas Ceninum Acrona perentem
Victor in eversum cuspide fundis equum.

Acron Hercules Ceninā ductor ab arce,
Roma, tuis quondam finibus horror erat. 10

Hic spolia ex humeris ausus sperare Quirini,
Ipse dedit, sed non sanguine sicca suo.

Hunc videt ante cavas vibrantem spicula turres
Romulus, & votis occupat ante ratis.

Jupiter, hæc hodiè tibi victima corruet Acron. 15
Voverat, & spolium corruiit ille Jovi.

Ur-

OBSERVATIONES.

SANCTO HERCULI.
ad quem locum Rigaltius affert
antiquam inscriptionē hujusmodi:

HERCVLI. SANCTO. SAC.
P. POMPONIVS. NOETVS.
VOTVM. SOLVIT.
ELEG.

Urbis virtutisque parens sic vincere suevit,
 Qui tulit aprico frigida castra lare.
 Idem eques & frænis, idem fuit aptus aratris,
 Et galea hirsutâ compta lupina jubâ. 20
 Picta nec inducto fulgebat parma pyropo;
 Præbebant cæsi baltea lenta boves.
 Cossus at insequitur Vejentis cæde Tolumnî,
 Vincere cum Vejos posse laboris erat.
 Nec dū ultra Tiberim belli sonus;ultima præda 25
 Nomentum, & captæ jugera pauca Coræ.
 Et Veii veteres, & Volscūm regna fuistis,
 Et vestro posita est aurea sella foro.
 Nunc intra muros pastoris buccina lenti
 Cantat, & in vestris ossibus arva metunt. 30
 Fortè super portæ dux Veïus adstitit arcem,
 Colloquiumque suâ fretus ab urbe dedit.
 Dumque aries murum cornu pulsabat ahenō,
 Vineaque inductum longa tegebat opus,
 Cof-

O B S E R V A T I O N E S.

ELEG. X. v. 18. *aprico lare*] In-
 dicat, Romulum Penates Deo
 non in Larario habuisse, at sub
 dio coluisse.

v. 29 *lenti*] Feriati, seu ab ope-
 re cessantis. Virg Eclogâ 1.

— tu Tityre LENTUS in umbra.

v. 34. *Vineaque inductum*] Hoc
 genus machinæ graphicè describit
 Vegetius l. 4. c. 15. *Vincas*, inquit,
 dixerunt veteres, quas nunc barba-

ro militarique vocabulo *Causias* vo-
 cant. E lignis levioribus machina
 colligatur, alta pedibus octo, lata
 septem, longa sedecim. Huius te-
 tum duplici munitione, tabulatis
 cratibusque contextitur: latera quo-
 que vimine sepiuntur, ne saxorum
 telorumque impetu penetrentur. Ex-
 trinsecus autem, ne immisso concre-
 mentur incendio, crudis ac recenti-
 bus coriis, vel centonibus operitur.

Cum

Cossus ait: Forti melius concurrere campo. 35
 Nec mora fit, plano sistit uterque gradu.
 Dii Latias juvere manus; defecta Tolumni
 Cervix Romanos sanguine lavit equos.
 Claudius à Rheno trajectos arcuit hostes
 Belligerans. vasti parma relata ducis 40
 Viridomari. genus hic Rheno jactabat ab ipso,
 Nobilis erectis fundere gesta rotis.
 Illi virgatis jaculantis ab agmine braccis,
 Torquis ab incisâ decedit unca gulâ.
 Nunc spolia in tēplo tria condita; causa Feretrî, 45
 Omne quod certo dux ferit ense ducem.
 Seu quia victa suis humeris hæc arma ferebant,
 Hinc Feretrî dicta est ara superba Jovis.

ELE.

OBSERVATIONES.

Cum plures factæ fuerint, jūguntur in ordinem, sub quibus subsidentes tui ad subruenda murorum penetrant fundamenta. Igitur vinea longa Propertio, sunt plures hujuscemodi machinæ in ordinem iunctæ.

v. 42. *gesta*] *Missilia Gallis usitatissima. Digni sunt, qui ad hunc locum legantur Virgilii versus 8. Æneidos:*

Galli per dumos aderant, arcemque tenebant

Defensi tenebris, & dono noctis opaca.

Aurea casaries ollis, atque aurea vestis:

VIRGATIS *lucens sagulis: tum lactea colla*

Auro innestantur: duo quisque Alpina coruscant

GES *amano, scutis protecti corpora longis.*

Reges autem è quadrigâ pugnavisse, nemo est, qui nesciat.

E L E G I A   X I .

Cornelia Romana matrona, Paulo censori nupta, umbram loquentem inducit. Ea primum solatur maritum, ne lugeat, quòd Orcus non fletatur precibus, & quòd ipsa egregiam de se famam reliquerit, natalium, conjugii, morumque dignitate percelebris: deinde prolem Paulo commendat: postremò liberos, & filiam suarum partium sigillatim commonet.

Desine Paule meum lacrymis urgere sepulcrū;
 Panditur ad nullas janua nigra preces.
 Cum semel infernas intrarunt funera leges,
 Non exorato stant adamante viæ.
 Te licet orantem fusæ Deus audiat aulæ, 5
 Nempe tuas lacrymas litora surda bibent.
 Vota movent superos; ubi portitor æra recepit,
 Ob-

O B S E R V A T I O N E S .

ELEG. XI. v. 1. *Desine*] Verbum solenne consolantibus. Horatius, Ibid. *lacrymis iugare sepulcrum*] Cum veteres levem terram optarent ossibus defunctorum, admonet Paulum Cornelia, ne uberissimo fetu gravare velit uxorum tumulum; quæ verissima est interpretatio. Omni *humorum* generi suum pondus inest, præcipue verò lacrymis. idcirco Ovid. Epist. Ariadnæ:
Es tunicas lacrymis, sicut ab imbre, graves.

Ode 9. l. 2. *DESINE* mollium tandem querelarum. Sibylla ad Palinurum 6. *Æncidos*:
DESINE fata Deum flecti sperare precando,
Sed cape dicta memor duri solatia casus.
 Tibullus variavit Eleg. 9. l. 1.
Desistas lacrymare puer, non fletitur illa.

Obferat umbrosos lurida porta rogos.
 Sic mœstæ cecinere tubæ, cum subdita nostrum
 Detraheret lecto fax inimica caput. 10
 Quid mihi conjugium Pauli, quid currus avorum
 Profuit? aut famæ pignora tanta meæ?
 Num minùs immites habui Cornelia Parcas?
 En sum quod digitis quinque levatur onus.
 Damnatæ noctes, & vos vada lenta paludes, 15
 Et quæcumque meos implicat unda pedes,
 Immatura licet, tamen huc non noxia veni.
 Det pater hîc umbræ mollia jura meæ.

Aut

OBSERVATIONES.

v. 8. *rogos*] Libentiùs legerem Turni 12. *Æneid.*
locos, ut videtur sententia postulare.

v. 9. *Sic mæsta*] Ita visi sunt cecinisse rubicines, quasi Plutonis præcones.

v. 14. *quod digitis quinque levatur onus*] Non audiendus Meursius, qui ait, feminarum funus inter manus latum hac potissimum de causâ, quod nollent viri muliebrem seculum ne quidem in morte sibi superiorem esse. Geræ maximæ; nam & virorum illustrium cineres hoc ritu gestatos novimus, puta Germanici ab Agrippina, ut Corn. Tacitus initio 3. Annalium posteris tradidit: & Septimii Severi à Cos. Herodiano auctore cap. 1. l. 4.

v. 17. *non noxia*] Crediderim à Virgilio desumptum, qui ex ore

— vos o mihi Manes

Esse boni, quoniam Superis avversa voluntas.

Sancta ad vos anima, atque ipsius inscia culpa

Descendam, magnorum hand unquam indignus avorum.

v. 18. *Det pater*] Plutonem intelligit regem inferorum. Valerius Flaccus 1. Argon. versu 827.

Cardine sub nostro, rebusque abscissa supernis

Tartarei selet aula PATRIS —

Juris autem Plutonicis disertè meminit Papinius 8. Thebaid. in oratione Amphiarai. Plures versus adscribam, quia mirè faciunt ad illustrandum Propertium:

*Si licet, & sanctis hic ora resol-
 vere fas est*

R r 2

Ma-

Aut si quis positâ judex sedet Æacus urnâ;

In mea sortitâ judicet ossa pilâ.

20

Affideant fratres: juxta Minoia fella, &

Eumenidum intento turba severa foro.

Sisyphæ mole vaces, taceant Ixionis orbes,

Fallax Tantalco corripiare liquor.

Cerberus & nullas hodiè petat improbus umbras,

25

Et jaceat tacitâ lapsa catena serâ.

Epila

O B S E R V A T I O N E S.

Manibus, O cunctis finitor maxime rerum,

At mihi, qui quondam causas, elementaque noram,

*Es sator: oro, minas, stimula-
taque corda remulce,*

*Neve ira dignare hominem, &
tua JURA timentem.*

Ubi velim advertas, à doctissimo augure Plutonium vocari rerum satorum, quod existimarent antiqui sapientes, infinitum illud Chaos, unde mundus emerferat juxta ipsorum opinionem, latere adhuc in Tartari fundamentis, & priore absorptâ materiâ novas rerum formas posse producere. Hinc sequitur apud Valerium loco citato:

Ingenti jacet ore Chaos, quod ponderare festam

Materiem, lapsamque queat consumere mundum.

Claudianus pariter l. 2. in Rufi-

num, Rhadamantum ita loquentem inducit:

— *agitate flagellis*

Trans Styga, trans Erebum. vascuo mandate Barastho

*Infra Titanum tenebras, infra-
que recessus*

Tartareos, nostrumque Chaos, quâ noctis opacæ

Fundamenta latent —

v. 19. *Si quis*] Absolutè, pro quo, ut sæpe aliàs.

v. 20. *Sortita pila*] Nomina judicum pilulis inscribi solebant, atque in urnam conjecta deinceps extrahi; sic autem sorte ducti sententiam ferebant. Vide Asconium Pedianum in orationem Cic. pro Milone.

v. 21. *fratres*] Minos, & Rhadamantus.

v. 22. *foro*] Claudianus cit. *Stygique negotia solvit dira FORI.*

v. 29.

Ipsa loquor pro me. si fallo, poena sororum
 Infelix humeros urgeat urna meos.
 Si cui fama fuit per avita trophæa decori,
 Africa Numantinos regna loquuntur avos. 30
 Altera maternos exæquat turba Libones,
 Et domus est titulis utraque fulta suis.
 Mox ubi jam facibus cessit prætexta maritis,
 Vinxit & acceptas altera vitta comas:
 Jungor, Paule, tuo sic discessura cubili. 35
 In lapide hoc uni nupta fuisse legar.
 Testor majorum cinerestibi, Roma, colendos;
 Sub quorum titulis Africa tanta jaces:
 Et Persen proavi simulantem pectus Achillis,
 Quique tuas proavus fregit, Achille, domos. 40

Me

OBSERVATIONES.

v. 29. *per avita trophæa*] Similis est locutio illa Eleg. 7. l. 3.

Aque onerare tuam fixa PER arma domum.

v. 31. *Altera maternos*] Ovidius 13. Metamorph. ubi de Ulyssis genere, hoc Distichon expressit:

*Est quoque per MATREM Cylle-
nius addita nobis*

*ALTERA nobilitas: Deus est in
UTROQUE parente.*

v. 39. *Et Persen proavi*] Freinshe-
mius ad Curtium l. 4. c. 6. monet,
hunc versiculum ita legendum:

*Et Persen proavo simulantem pe-
ctus Achille.*

Quæ lectio valdè placet, sunt

enim exempla majorum acres ad
virtutem stimuli. Egregiè, ut o-
mnia, Maro Æneidos 12.

*Tu facito mox, cum matris ado-
leveris ætas,*

*Sis memor, atque animo repetem-
tem exempla tuorum*

*Es pater Æneas, & avunculus
excites Hector.*

v. 40. *proavus*] Publius Scipio
Æmilianus, Pauli Macedonici fi-
lius, à Scipione Africano adopta-
tus, qui, teste Aurelio Victore,
*visum Persen tam pertinaciter per-
secutus est, ut media nocte in castra
redierit.* Constat igitur, Æmi-
liam gentem Cornelie familie ope
R 1 3

ado-

Me neque censuræ legem moluisse, nec ullâ
 Labe meâ vestros erubuisse focos.
 Non erat exuviis tantis Cornelia damnum:
 Quin & erat magnæ pars imitanda domus.
 Nec mea mutata ætas sine crimine tota est. 49
 Viximus insignes inter utramque facem.
 Mî natura dedit leges à sanguine ductas,
 Nec possim melior iudicis esse metu.
 Quælibet austeras de me ferat urna tabellas,
 Turpior assensu non erit ulla meo: 50
 Vel tu, quæ tardam movisti fune Cybellen,
 Claudia turritæ rara ministra Deæ:
 Vel cui commissos cum Vesta reposceret ignes,
 Exhibuit vivos carbasus alba focos.
 Nec te dulce caput mater Scribonia læsi. 55
 In me mutatum quid, nisi fata, velis?
 Maternis laudor lacrymis, urbisque querelis,
 Desileta & gemitu Cæsaris ossa mea.

Ille

O B S E R V A T I O N E S.

adoptionis infantem fuisse.

v. 50. *Turpior assensu*] Castissim'
 quibuslibet feminis assidere pos-
 sum, absque illarum pudore. Su-
 pra Eleg. 19. l. 2. ad Cynthiam:
Et tibi Maenias inter Heroidas
omnes

*Primus erit, nulla non tribuen-
 te, locus.*

v. 54. *Exhibuit viros*] Historiam
 prolixe narrat Dionysius Halicar-

nassæus l. 2. brevius Valerius Maxi-
 mus l. 1. c. 1. his verbis: *Maxime*
verò virginis Emilia discipulam,
extincto igne, tuam ab omni repre-
hensione Vestæ numen præstitit; quâ
adorante, cum CARBASUM, quam
optimam habebat, seculo imposuif-
set, subito ignis emicuit.

v. 56. *In me mutatum*] Fortunis
 meis plurimum defuit, pudicitia
 nihil. Euripides Alceste: Σέφει
 μὲν

Ille sua natâ dignam vixisse sororem

Increpat, & lacrymas vidimus ire Deo. 60
Et tamen emerui generosos vestis honores,
Nec mea de sterili facta rapina domo.

Te Lepide, & te Paule meum post fata levamen
(Condita sunt vestro lumina nostra sinu)

Vidimus, & fratrem sellam geminasse curulem: 65
Consule quo facto, tempore rapta soror.

Et bene habet. numquam mater lugubria sumpsi.
Venit in exequias tota caterva meas.

Nunc tibi commendo communia pignora natos;
Hæc cura & cineri spirat inusta meo. 70

Fungere maternis vicibus pater: illa meorum
Omnis erit collo turbâ ferenda tuo.

Of-

OBSERVATIONES.

ἄλλ' ἢ αἱ μάλλον, ἐστὺν ἡ δ' ἴσως:
Non quidem castior, sed fortasse
felicior.

v. 59. Ille sua nata] Distat Augustus me dignam fuisse, quam ipse filiam sortitus esset, Julæque suæ sororem germanam.

v. 62. rapina] Πάρισις, hoc est: nec rapta sum de domo sterili. Festus Pompejus: RAPI simulatur virgo ex gremio matris: aut, si ea non est, ex proxima necessitudine, cum ad virum trahitur, quod videlicet ea res feliciter Romulo cessit. Adeundus Livius lib. 1. de rapto Sabularum. Catullus hunc

morem attigit c. 60. Hymenæum alloquens. Qui RAPIS teneram ad virum Virginem.

v. 63. Te Lepide, & te Paule] Nomina filiorum, quos ex Paulo censore Cornelia peperit.

v. 64. sinu] Veste in sinum collectâ.

v. 66. tempore] Opportunè, tempestivè. Cicero Act. 4. in Verrem n. 89. Satis putabas se ad comitia TEMPORE venturum. Idem ad familiares l. 7. Epist. 18. Ego anim renovabo commendationem, sed TEMPORE.

v. 80.

Oscula cum dederis tua flentibus, adjice matris;
 Tota domus coëpit nunc onus esse tuum.
 Et si quid doliturus eris sine testibus illis, 75
 Cum venient, siccis oscula falle genis.
 Sat tibi sint noctes, quas de me, Paule, fatiges:
 Somniaque in faciem credita sæpe meam.
 Atque ubi secretò nostra ad simulacra loquëris,
 Ut responsuræ singula verba jace. 80
 Seu tamen adversum mutarit janua lectum,
 Sederit & nostro cauta noverca toro:
 Conjugium, pueri, laudate, & ferre paternum.
 Capta dabit vestris moribus illa manus.
 Nec matrem laudate nimis: collata priori 85
 Vertet in offensas libera verba suas.
 Seu memor ille meâ contentus manserit umbrâ,
 Et tanti cineres duxerit esse meos:
 Discite venturam jam nunc sentire senectam,
 Cœlibis ad curas nec vacet ulla via. 90

Quòd

O B S E R V A T I O N E S.

V. 80. *singula verba jace*] Noster Eleg. 1. l. 2.

Taliaque illacrymans mutæ FACE
 VERBA faville.

V. 81. *Seu tamen adversum*] Omnino videndus Justus Lipsius Electorum 1.2. cap. 17. Domum ingre-
 diente novâ nuptâ, lectus in atrio
 sternebaturè regione januæ, su-
 per quo sedentes matres familias
 operam lanificio navabant; at re-

pucliatâ, vel mortuâ conjuge, si
 maritus aliam duxisset, lectus ipse
 mutabatur.

V. 90. *nec vacet ulla via*] Nul-
 lum officium prætermittite, quod
 pietati vestræ in parentem cœli-
 bem convenire videatur. *Piam* pro
 modo & ratione usurpavit etiam
 Terentius Eunuchus Act. 2. Sc. 2.

*Hoc novum est aucupium: ego adeo
 hanc primus inveni PLAD*

v. 95.

Quod mihi detractū est, vestros accedat ad annos;
 Prole meā Paulum sic juvat esse senem.
 Filia tu specimen censuræ nacta paternæ,
 Fac teneas unum nos imitata virum;
 Et serie fulcite genus. mihi cymba volenti 95
 Solvitur, aucturis tot mea fata malis.
 Hæc est feminei merces extrema triumphī,
 Laudat ubi emeritum libera fama rogam.
 Causa perorata est. fientes me surgite testes,
 Dum pretium vitæ grata rependit humus, 100
 Mo-

O B S E R V A T I O N E S.

v. 95. *mihi cymba volenti solvitur*] Lubens Charontis ratem ingredior, omni turbā meorum superstiti, nec experta senectutis tædia Penes Franciscum Petrarcham Etruscorū poetarū elegantissimū, ita Mors hortatu. Lauram singulari formā & castitate puellam:

*Se del consiglio mio punto si fidi,
 Che sforzar posso, egl'è pure il
 migliore*

*Fuggir vecchiezza, e suoi molti
 fastidi.*

v. 96. *aucturis tot mea fata malis*] Quippe si longius vitam produxissem, fortasse mariti, filiorum, cognatorum obitus, vel infortunia cernerem mihi contigisset, adeoque miserror tædem ad Orci stagna migrassem. Facit Juvenalis insignis locus 10. Sat. versu 240.

Ut vigeant sensus animi, ducen-

da tamen sunt
Funera gnatorum, rogus aspiciendus amate
Conjugis, & fratris, plenæque
fororibus urnæ.
Hæc data pana diu viventibus,
ut renovata
Semper clade domus, multis in
luctibus, inque
Perpetuo maiore, & nulla veste
senescant.

v. 98. *libera fama*] Nec metu, nec adulatione deterrita. Corn. Tacitus 1. Annalium: *Tiberii, Caiique & Claudii ac Neronis res florentibus ipsis ob metum falsæ, postquam occiderunt recentibus odiis compositæ sunt.*

v. 99. *surgite*] Sedentes enim flebant, ut docemus ad Eleg. 7. l. 2. Tibulli versu 15.

v. 100. *grata rependit humus*] Plinius

634 PROPERTII LIBER IV.

Moribus & cælum patuit . sim digna merendo ,
Cujus honoratis ossa vehantur equis .

OBSERVATIONES.

Alis hanc terræ benignitatem sum-
mis laudibus extollit l. 2. c. 63. No-
vissimè, inquit, complexa gremio
jam à reliqua natura abdicatos, tum
maximè, nē mater, operiens: nul-
lo magis sacramento, quàm quo nos
quoque sacros facit, etiam monumen-
ta ac titulos gerens, nomenque pro-
rogans nostrum, & memoriam ex-
tendens contra brevitatem ævi.

v. 101. *Moribus & cælum patuit*]
Ridicula Ethnicorum superstitio
hominem è quatuor partibus con-
stare putavit, videlicet Carne,
Spiritu, Manibus, Umbrâ, &
harum unicuique post mortem cer-
tum domicilium esse. Vide Cice-
ronem in somnio Scipionis, & in
eum Macrobii Commentarium.

v. 102. *Cujus honoratis ossa vehan-
tur equis.*] Matronalis funeris pom-
pam intellige, non dissimilem
triumpho; quod Josepho Scalige-
ro placuisse video, & confirmant
superiora:

*Hæc est femineæ merces: extrema
triumphi.*

Ad hunc ritum quoquo modo illu-
strandum faciunt ea, quæ narrat
Svetonius de Claudio c. 11. *Avie
Livie divinos honores, & Circensē
pompa currum elephantorum Augu-
stæ similem decernendum curavit.
parentibus inferias publicas, & hoc
ampliùs, patrē Circenses annuos na-
tali die, matrē carpentum, quo per
Circum duceretur, & cognomen Au-
gustæ ab avia recusatum.* Malè igitur
quidam legunt aquis, vel avis-

F I N I S.

Μόνα τῷ Θεῷ τιμὴ ἔδδοξα.

Pre-

Prætermiffa , & fuis locis inferenda .

AD CATULL.

CARM. X. v. 22. *Fractum qui veteris pedem grabasi &c.*] Simile illud Apuleii lib. 1. Afini aurei: *GRABATULUS* alioqui breviculus, & uno PEDE mutilus ac putris, impetus tanti violentia profternitur.

CARM. XLII. v. 16. *ruborem* *Ferreo canis exprimamus ore*] *Isaacus* Vossius nimis aberrat à sententiæ simplicitate, dum ita explicat: *Forfan id ita accipiendum, ac si dixisset fiduculis exprimamus.* Notum enim canem vel catellum esse vinculi genus. Os canis Catullo idem est, quod Græcis *κυνάρης*, sive impudens & perfrictæ frontis; ducta metaphorâ ab eo genere animalium, quæ passim & in quadriviis coeunt. *Ruborem* igitur exprimere *ferreo canis ore*, est inverecundam feminam, si non ad reddenda pugillaria, saltem ad aliquam faciei mutationem, convitiis & clamoribus adigere. Dixerat verò supra:

Ridentem CATULIORE Gallicani.

AD TIBULL.

ELEG. III. l. 1. v. 90. *Sed videar celo missus adesse tibi*] Minutius Felix eo D'alogo, quem Octavium inscripsit: *In hodiernum*, ait, *inopinatè visos, CÆLO MISSOS: ignobiles & ignotos, terræ filios vocamus.* Ipse Tibullus lib. 4. *carm. 13.*

Nunc licet à CÆLO MITTATUR amica Tibullo, Mitteretur frustra &c.

ELEG. III. l. 2. v. 7. *Agricolaque modo*] e. ritu & consuetudine agresti. Eodem pacto Plautus Amphitruone Act. 1. Sc. 1.

Nos nostras MORE nostro, & MODO instruximus legiones.

Terentius pariter Andriæ Act. 1. Sc. 1.

Prope adest, cum alieno MORE vivendum est mihi:

Sine, nunc meo me vivere interq̃a MODO.

Horatius denique, ut jam docti viri observarunt, Ode 2. l. 4.

— *apis Marinae*

MORE MODOQUE &c.

ELEG. IV. l. 2. v. 2. *Libertas illa pater*] Cicero pro Quintio edit. Caroli Stephani n. 6. ubi de Sex. Nævii moribus loquitur: *cum ei natura nihil melius quàm vocem dedisset, PATER nihil præter LIBERTATEM reliquisset, vocem in qua sum contulit, libertate usus est, quo impuniùs dicax esses.*

ELEG. V. l. 2. v. 91. *natusque parenti oscula compressis auribus eripies*] Apuleius l. 6. *Metamorph.* *Jupiter PRENSA Cupidinis buccula, manuque ad os suum relata, consuaviat.*

CARM. I. l. 4. v. 77. *Non amor, & secunda Atlantis arva Calypsus*] *post inertes.* Augest suspitionem

So-

Solinus cap. 3. Polyhistoris. *Quamvis*, inquit, *Trogus auctor affirmet, in Ægypto septenos uno uero simul gigni. Quod ibi minus mirum, cum fatifero potu Nilus, non tantum terrarum, sed & hominum FECUNDET ARVA.*

AD PROPERT.

ELEG. IV. l. 1. v. 24. *Es quicumque sacer, qualis ubique, lapis.*] Octavius Minutii Felicis ridiculam hanc superstitionem ita carpit: Non boni viri est, Marce frater, hominem domi forisque lateri suo inhaerentem, sic in hac imperitia vulgaris cæcitate deferere, ut tam luculento die in LAPIDES eum patiari impingere

effigias sanè, & unctos, & con-natos.

ELEG. XVI. l. 2. v. 81. *Tu loqueris?*] Petron. Satyr. *Asilla complotis nati-bus, Scelerate, inquit, etiam LOQUERIS?*

ELEG. IV. l. 4. v. 46. *lacrymis spargitur ara meis*] Non dubito, quin Propertius ante oculos habuerit, cum hæc scriberet, orationem M. Tullii pro Fonteio, in cuius calce hæc leguntur quàm simillima: *Nolite pati iudices aras Deorum im-mortalium Vestæque matris, quoti-dianis virginis lamentationibus de-vestro iudicio commoveri. Prospici-te, ne IGNIS ille æternus nocturnis Fonteje laboribus vigiliisque serua-tus, sacerdotis Vestæ LACRIMIS EXTINGTUS esse dicatur.*

Cum à Typographo admonitus essem, pagellas aliquot vacuas futuras, visum est mihi, me ad illas explendas breve hoc poetici studii nostri specimen adjungerem; quod si non omnino injucundum fuisse intellexero, fortasse alia nonnulla, quæ in scriptis delitescunt, lectoribus meis olim permittere audebo.

Rusticæ, tranquillæque vitæ desiderium.

E L E G I A.

SI Fortuna mihi, vultu blandita sereno,
Deferat arbitrii vela regenda sui;
Non ego divitiis optem superare beatos,
Libera non Indi sceptrâ tenere maris:
Invidiam fugisse velim, curisque solutus
Vertere privato jugera pauca bove:
Et modò pastorum calamos æquare canendo,
Et modò gramineo flectere membra toro.
Aspiciam presso surgentes vomere glebas,
Cum properat durum fortis arator opus.
Nostraque sit scetam segetem tondere voluptas,
Qualibet æstivum nube tegente diem.
Et religem sectos agresti more maniplos.
Hæc fuerat priscis gloria Consulibus.
Illic non pudeat, desit si fortè minister,
Condita sordenti promere vina cado.
Illic, dum puro niteat mihi mensa salino,
Fictilibus canem dulce libenter olus.
Ante focum sedeam turbâ vallatus amicâ,
Frigus, & hibernas fallere doctus aquas.

Vil-

Villica lanificos deducat pollice fusos ;
 Sopitæque fluant mollia pensa manu .
 Tunc placeat largo crateras vertere Baccho
 Omnibus , & regem ducere sorte meri .
 Felices , quibus ista licent , quos ambitus urbis
 Non capit , aut multo limina tria pede .
 Hos nec sollicitos auri malefusa cupido ,
 Nec tumidum falsis fluctibus æquor habet .
 Ignorant cædes , ignorant Martia castra ,
 Quæque sonant rauco vendita verba foro .
 Hi commune trahunt Diis immortalibus ævum ;
 Si tamen Admeri pavit Apollo greges :
 Et soror occultos nemorum Dictynna recessus
 Incolit , errantes usque secuta feras .
 Tu quoque , flava Ceres , parci tutela coloni ;
 Temporaque incinctus vite Bimater ades .
 Capripedes adsunt Fauni , Satyrique bicornes ;
 Et Nymphæ Arcadio grata rapina Deo .
 Quique solet molles hortis defendere fures
 Turgidus , & sævâ non inodò falce minax .
 Terminus accedit dubii finitor agelli ,
 Factaque de querno stipite magna Pales .
 Dicitur & volucer villas habitare Cupido ,
 Mutet ubi pennas , & sua tela novet .
 Dire puer , nigro quid fœda mapalia fumo ;
 Quid miseri agricolæ juncea testa subis ?
 Hic labor insanas depellit pectore curas ,
 Otia nec blandis artibus apta vides .
 Hic tenuis victus , hinc usti solibus artus ,
 Hic riget æstivo pulvere densa coma .
 Nil agis . auratas aliò converte sagittas ,
 Cordaque deliciis pervia quære tuis .

Mit.

Mille patent aditus , ubi cultu forma paratur ,
 Torquet ubi lautos femina compra viros :
 Et laxant animos epulæ , rebusque secundis
 Discurrit mediâ candidus urbe jocus .
 Me sine securis tranquillum vivere silvis .
 En vetus innatâ vix cute vulnus hiat .
 Ah memini, cum plaga recens , rudibusque medullis
 Ignotus nitido venit ab ore furor ,
 Pertulerim quantos insomnis nocte dolores ,
 Quotque pererratæ sint mihi luce viæ .
 Mitiùs inclusos urebant æra Perilli ,
 Sæviti montani mitior ira lupi ,
 Quàm tua tartareo cuspis medicata veneno ,
 Et solitæ mœsto crescere ab imbre faces .
 Ad laqueos magis cautus ero . quæ retia fugit ,
 Eminus insidias provida sentit avis .
 Sit mihi , Pegasides , vestros haurire liquores ,
 Et de Pierio carpere fœta iugo .
 Nec terrent dumera , & inhospita lustra ferarum ;
 Præruptumque favor Numinis æquat iter .
 O utinam talem detur deducere vitam ,
 Et moveant faciles vota modesta Deos !
 Interea Spes alma sedet , creditque futurum ;
 Exploransque oculis , crastina fata manet .

INDEX LOCUTIONUM FERÈ OMNIUM,

Quæ in contextu Catulli, Tibulli, &
Propertii reperiuntur.

Adiecta sunt, ubi oportuit, explanationes

Grammaticæ, Historicæ, Geographicæ,
ac Mythologicæ.

O P U S

A JO. A N T O N I O V U L P I O

J.U.D. summâ industriâ, & labore concinnatum,
maximoque horum poëtarum studiosis
usui futurum.

Littera C. Catullum, T. Tibullum, P. Propertium denotat.

Ad Catullum prior numerus carmen, secundus versiculum;

*Ad reliquos duos primus librum, alter Elegiam,
tertius versum indicat.*

INDEX IN CATUL.

A

A Mortis limine restituere. C. 67, 4.
 à parva virgine, i. e. jam inde ab annis puellaribus. C. 65, 26.
 à pulvere abstrahere, i. e. à sepulchris cineribus dimovere. P. 1, 19, 22.
 à te est, i. e. sua opera sit. P. 3, 7, 59.
 ABZVO, i. e. aus rabie. P. 3, 1, 63.
 ab arte, pro arte. T. 1, 5, 4, 1, 10, 65. 2, 1, 56.
 ab axe, pro axo. P. 3, 9, 24.
 ab equo oppugare. P. 3, 9, 13.
 ab insidiis flere. P. 3, 22, 26. v. observ.
 ab origine prima dicere. P. 3, 4, 7.
 ab unguibus reglutina, dictum jocose in furem. C. 25, 9.
 abiectus molliter, i. e. compositus, perrexit. P. 1, 14, 1.
 ab ectis tunicis pervigilare. in obscenis. C. 85, 2.
ABIEGNUS Equus Trojanus. P. 3, 1, 25.
 abiegni equi apertus venter. P. 4, 1, 42.
 abiegnè bovis cornua induit Palsiphae. P. 3, 17, 12. v. Palsiphae.
 abiegnè palmæ, i. e. remi ex abiete. C. 63, 7.
 abire gradu, i. e. de loco cedere, quod proprium gladiatorum erat. P. 1, 13, 8. sic legis C. Scioppius verisimilium loq. c. 5. alii adire. v. observ.
 abit dies. C. 60, passim.
 abruptum coniugium. C. 67, 84.
 abscedere. P. 4, 9, 53.
 abstergere labella omnibus articulis. C. 96, 8.
 absumere lumina in fletu. C. 63, 242.
 abuti numine Divum ad fallendos homines. C. 75, 4.
 Acanthis nomen lenæ. P. 4, 5, 61.
 acanthus flectit iter exiguum, dictum de celatura. P. 3, 7, 14.
 Acca Galli soror. P. 1, 21, 6.
 accedat ad annos vestros, quod mihi detractum est. P. 4, 11, 91.
 accensis tædis currere in nemus, i. e. Cereri sacrum facere. P. 2, 21, 39.
 acceptum esse alicui. P. 2, 7, 91.

acceptum, pro tradito. C. 88, 9.
 accingere se magnis rebus. T. 4, 1, 180.
 accipere fidem. P. 1, 4, 16.
 accipere, pro ligare. P. 4, 11, 34.
 accumbere. in obscenis. T. 1, 10, 75. P. 2, 21, 32. 2, 21, 92. 3, 13, 12.
 accusare, pro reprehendere. P. 2, 21, 81.
 acerba cinis. C. 67, 90.
 acerba queri. P. 1, 8, 22.
Acervus. acervum componere, T. 1, 1, 91. acervi stipulæ solennes, in festis Palilibus. T. 2, 5, 89. v. Palilia.
Achæmeniz sagittæ, i. e. Persica, ab Achæmenide tribu, à qua reges Persarum. P. 2, 10, 1.
Achaia, Peloponnesi regio inter Elidem, & Sicyonem, ex qua denominantur Achæi, sive Achivi. Item Græcia commune nomen. vetus Achaia. P. 2, 19, 53.
Achelous, Ætolia fluvius, quem Homerus Iliad. Q. versu 197. & Iliad. v. versu 615. fluminum regem appellat: poetarum fabulis maxime illustris. P. 2, 23, 33.
Acheron, Epiri fluvius, à lacu Thesprotia Acherusia profuens, cuius aqua gustui amarissima, sicuti & Coccyi. Qua loca cum vidisset Homerus, grandis in suum de inferis poema, ut ait Pausanias in Arcadicis. P. 3, 3, 35.
ACHILLES, Pelei filius ex Thetide, cuius gesta Homeri carminibus celebratissima. C. 63, 334. P. 2, 1, 57. 2, 2, 49. 2, 7, 15. 2, 16, 29.
 Achilles exanimis. P. 2, 7, 45.
 Achilles Persæi regis proavus. P. 4, 11, 39.
 Achilles violentus. P. 3, 16, 27.
 Achilleus corhurnus, i. e. Tragedia de Achille. P. 2, 23, 41.
 Achivi fuga in litore tracti. P. 2, 7, 17.
 Achivos populavit Achilles. P. 3, 16, 29.
 acies signis adversis concurrentes. T. 4, 1, 99.
 Acme. C. 45.
 acrius mori, i. e. honestiori morte, & qua sordem vitæ debeat. P. 2, 2, 50.
 Acron Ceninus rex, abbreviatus à Roma. 2 2 mulo.

TIBUL. & PROPERT.

mulo e. Historiam habes apud Livium
l. 1. P. 4, 10, 7.
ACTIA zquora; *ab Actio Epiri pro-*
monorio sic appellata. P. 2, 13, 38.
Actia litosa. P. 2, 23, 61.
Actia monumenta carinz Julæ. P. 4,
 6, 17.
Actia rostra *navium. Cleopatra apud*
Actium viſa. P. 2, 1, 34.
Actiacum mare. P. 2, 12, 44.
Actius Phœbus. P. 4, 6, 67. v. Phœbus.
acuta filice testis abraderet 3 mos Gallo-
rum Cybeles sacerdotum. Judai quoque
in circumcissione lapideo cultello uter-
bantur, ut videre est Exodi 4, 25. C.
62, 5.
AD, *pro apud. C. 67, 69.*
ad aves dicere. P. 1, 18, 30.
ad calamos extra ovīs litare. P. 4, 1, 24.
ad cælum vocare versu lepidō, i. e.
laudare. C. 6, 17.
ad formosas numquam cæcus ero. P.
2, 16, 20.
ad Indos vicinos. P. 2, 13, 87.
ad latus esse suæ. P. 3, 12, 22.
ad latus volare. T. 2, 6, 4.
ad lecticam homines. C. 10, 16.
ad lucernas. P. 3, 6, 1.
ad primos lares, i. e. in vestibulo domus.
P. 4, 8, 50.
ad se dīcedere, i. e. domum suam se re-
cipere. C. 63, 277.
ad suos amores vīsum me duxerat.
C. 10, 1.
ad surdas aures dicere. P. 2, 15, 13.
ad verum sapere. P. 2, 10, 42.
adamas non exoratus. P. 4, 11, 4.
adamantina iuga. P. 3, 9, 9.
addere aquam flammæ. i. e. incendium
respingere. T. 2, 4, 42.
addere merum, i. e. pocillari. T. 1, 2, 1.
3, 6, 62.
addictum trahere sub sua jura. P. 3,
9, 2.
adedere. P. 4, 7, 9.
adest, pro est. T. 1, 4, 73. 1, 6, 11.
ADIRE. *in obscuris. C. 8, 16. P. 1, 3, 12.*
2, 16, 72.
adire Deos, i. e. Deorum sacris initiari.
P. 2, 23, 26.

adire gaudia. in obscuris. T. 1, 6, 3.
aditum ferre, i. e. aliquò progredi. C.
60, 26.
adiuro te, caputque tuum. C. 65, 40.
sic Virg. 3. Æneid. testor utrumque
caput. & l. 9. Per caput hoc iuro, per
quod pater ante solebat. Javen. Sat.
6. nondum Græcis jurare paratis
Per caput alterius.
ADMETUS, *Thessalia rex ab Apolli-*
ne adamatus. T. 2, 3, 11.
Admeti coniux, Alceſtis nomine, qua
pro salute viri mortem subivit. Ad-
metus etenim gravi morbo laborans,
oraculum Apollinis consuluit, quo re-
medio uteretur ad salutem reparan-
dam. Responsum tulit, non alia ra-
tione se sanatum iri, quàm si quispiã
inveniretur, qui pro rege occumbere
vellet. Nemo inventus est præter uxo-
rem. v. Euripidē in Alceſtide. P. 2,
5, 15.
Admeti juvenez. T. 3, 4, 67.
admittere ac negare, in re amoris
oppoſuntur. P. 3, 19, 7.
Adonis, *Cynira filius ex Myrrha, Vene-*
ris amoribus illustris, ab apro interfe-
ctus, & in florem mutatus. vidend.
Ovid. 10. Metamorph. niveus. P. 2,
10, 53.
Adoneus, *pro Adonis. C. 29, 9.*
adoperta. T. 1, 10, 44. P. 2, 19, 43.
adoro, *pro oro. P. 1, 4, 27. Ita Ovid. in*
epistola Ariadnes: Non te per me-
ritum, quoniam male cessit, adoro.
Adrastus, *Dux Argivorum in Theban*
expeditione, qui solus, extincta ma-
nna sociorum, in patriam reversus est.
P. 2, 23, 37. v. agmina septem.
ADRIÆ mare. P. 1, 6, 1.
Adriæ taberna Durrachium. C. 36, 15.
 v. Durrachium.
Adriacum æquor, *quod nunc: Golfo*
di Venezia; sinus est angustus Medi-
terranei maris, inter Italiam & Illy-
ricum. Nomen autem accepit ab A-
dria, urbe quondam clara. P. 3, 19, 17.
Adriaticum minax. C. 4, 6.
adſulitans, i. e. subſiliens. C. 17, 3.
advenize fausto cum fidere. C. 63, 329.
 adver-

INDEX IN CATUL.

adversum sedere. C. 51, 3.
adverso amore. P. 1, 14, 15. v. amor.
advigilare alicui. T. 2, 5, 93.
ADULTER hospes Paris. P. 2, 23, 7.
v. Paris.
adulterio semen secundum. C. 110, 4.
adulterium facere. C. 66, 36.
adulterio admissio surgit spiritus.
graveolentia ne, an frequens pulmonū
agitatio, qua rem Veneris consequi so-
let? P. 2, 20, 38.
Æacus, Jovis & Æginæ filius, unus ē
tribus iudicibus inferorum. P. 2, 15, 30.
¶ 11, 19.
Ææa puella Circe, quod scilicet fuerit
Ææa Colchorum regis vel filia, vel
soror; in hoc enim dissentimus mytho-
graphi. P. 3, 10, 31.
Ææus Telegonus, Ulyssis & Circeæ fi-
lius, Tusculi conditor, qui postea per
imprudensiam patrem occidisse fertur.
P. 2, 21, 42.
Ææzi fines, i. e. Colchis regio, quam te-
nuit Ææa Solis filius, Medea pater.
C. 63, 3.
ÆGÆUM salum, vulgè: l'Arcipela-
go, post illa maris Ædeteranei, qua
à Cræta insula Septemtrionem versus
diffusa, extimas Asia minoris oras à
dextro latere alluit, à sinistro verò Pe-
loponnesi Orientalem frontem, Hella-
dam, Thessaliam, & Macedoniam;
 tandemque angustis Hellepontis ter-
minatur. In eo Cyclades insula. P. 1,
4, 2.
Ægæus pontus. P. 3, 5, 11.
Ægæa aqua. P. 3, 22, 12.
Ægæa undæ. T. 1, 3, 1.
Ægæus pater Thesei, Neptuni filius. C.
63, 213. Ibi ejus mortem descriptam
habet.
ægrotus carnifex. C. 94, 12.
Ægyptus, Africa ad Orientem regio,
sacris & profanis scriptoribus juxta
celebrata: Nilus fluminis eruptionibus
mirè fertilis, & antiquissima sapien-
tia fama ipsi Græcia præferenda. P. 2,
1, 31. v. Nilus.
Ægypti alumni fisci. P. 2, 22, 15.
Æmilia ratia, i. e. Pauli & Æmilii, qui

de Persæ Macedonia rege & triumphavit. P. 3, 2, 8.
Æmilius. C. 94.
Æmon Boeotius, qui essetiam Theba-
nam Antigonem deperibat. Cum au-
tem interfecta fuisset iussu Croneus,
quod fratres contra edictum sepelisset
ipse ad ejus tumulum sibi necem con-
scribit. P. 2, 7, 81.
Æmonia cuspis, i. e. Achillea. P. 2, 1,
65. v. infra, Æmonius vir.
Æmonii Achillis equi. P. 2, 7, 24.
Æmonium hospitium, i. e. Jasonium.
P. 1, 15, 2.
Æmonius eq. uus. P. 2, 8, 6. v. Pegafus.
Æmonius vir, Orpheusne, an Achilles?
uterque enim cithara sciens; alteri
verò Thracia, alteri Thessalia patria
fuit: qua regiones amba cognomento
Æmonia clara sunt, ob montem Æ-
mum utrobique existentem. P. 3, 1, 26.
ÆNEAS, Veneris & Anchisæ filius,
Virgilii versibus adeò illustris, ut in-
dicari non egeat. P. 3, 3, 20.
Æneas Amoris frater. T. 2, 5, 39. Deus
indiges. T. 2, 5, 46. Phryx. P. 4, 1, 2.
Trojanus. P. 2, 23, 63.
Æneæ pietas. T. 2, 5, 19.
Æolii venti, ab Æolo rege sic dicti. T.
4, 1, 58.
Æoliam plectrum, i. e. numeri Sapphus
illustris poetria, qua in insula Lesbos,
quam Æoles tenuerunt, natales ha-
bit. Horat. c. 2. ad. 13. Æoliis fidibus
querentem Sappho puellis de po-
pularibus. P. 2, 2, 29.
ÆQUOR suos fines non exit. P. 3, 3,
59.
æquora indomire. T. 2, 5, 80.
æquora Pont. T. 3, 4, 85.
æquora magnos motus concipiunt.
P. 3, 13, 31.
æquor scribendi vastum. P. 3, 7, 3. v.
ibi observo.
æquis adsis novis lacrymis, i. e. ne ira-
scaris, neve mihi succenseas, si tibi ve-
tera infortunata memorabo. Dictum
Astrologi. P. 4, 1, 120.
æquis in hoste. P. 3, 17, 28.
æqua & iniqua ferre. P. 2, 2, 14.

TIBUL. & PROPERT.

aer torridus aëuat. P. 2, 19, 3.
 aer vagus e'terris nititur surgere. T. 4, 1, 121.
 AER. Aëre cavo caput protegere. P. 3, 12, 12.
 aëre rereti tenues tinnitus ciere. C. 63, 262.
 aëre, vel ebore exactæ manus. P. 3, 19, 30. v. manus.
 aëra Ifidis. T. 1, 3, 24. v. Ifis.
 aëra repulsa in Luna deliquio. T. 1, 9, 22.
 aëra rotunda Cybelles. P. 4, 7, 61. v. Cybele.
 aëra recipere. P. 4, 11, 7.
 aratus mutus. P. 2, 27, 115.
 arati nodi. P. 2, 15, 9.
 aratz carenz. P. 2, 15, 11.
 Aëlonides. P. 1, 11, 7. v. Jason.
 Aëloniz domus, i.e. Jolchos in Thessalia. P. 3, 9, 12.
 AëTUS hiulcat agros. C. 67, 62.
 aëtum vincere flumine exhausto. P. 1, 5, 63.
 aëtivum in orbem fertur Sol, cum à Capricorni Tropico ad Tropicum Canceri revertitur. T. 4, 1, 160.
 aëtivo die, pro æstate. P. 4, 2, 16.
 aëtus, pro maris tempestate. P. 3, 5, 17.
 aëtus febrilis. T. 3, 5, 27.
 aëtus amoris vastus. P. 3, 22, 17.
 aëtus felicior, i.e. amor jucundior. P. 2, 22, 43.
 AëTAS gravis, pro senectute. P. 3, 22, 31.
 Venerem intercipit. P. 3, 3, 45.
 aëtas prima, pro juventute. P. 2, 7, 17.
 2, 19, 29.
 aëtas prima, & extrema. P. 2, 8, 11.
 aëtas primi temporis floret. T. 1, 9, 47.
 aëtas iners subrepet. T. 1, 1, 85.
 aëtas vetus frangit. T. 4, 1, 111.
 aëtas vino corrumpitur. P. 2, 22, 31.
 aëtatis dura tempora, i.e. famula mores corrupti. P. 1, 7, 8.
 aëtatem carpere alicubi, i.e. vivere, degere. C. 67, 35.
 aëtatem mutare, i.e. mores versare accedente senectute. P. 4, 11, 45.
 aëtatem numerare. P. 3, 5, 21.
 aëtas, pro tempore, vel hora. C. 63, 237.
 AëTHER albus. C. 62, 40.

aëther igneus. T. 4, 1, 22.
 aëtherea domus. P. 2, 13, 50.
 aëtherius pulvis. C. 60, 206. v. observ.
 aëternus Homerus. T. 4, 1, 181. v. Homerus.
 aëternus pascat, i.e. aeternum. P. 4, 3, 22.
 Aërna, Sicilia mons: ignivomus, Catane urbi superimmanens; hodie: Mongibello. P. 3, 1, 45.
 Aëtna flamma. T. 4, 1, 197.
 Aëtnum fulmen. P. 3, 15, 21.
 aëvo primo excidere, i.e. morte immatura occumbere. P. 3, 5, 7. sic Terentius Andria: herus meus uxore excidit. afficere muneribus. C. 65, 92.
 affectus, pro egro. P. 2, 19, 1.
 AFRICA, terrarum orbis pars tertia, Meridiei obnoxia, immensis folitudinibus deserta, serpentibus & monstris secunda: angusto Gaditano freto (hodie: lo stretto di Gibilterra) ab Europa dividitur. T. 2, 6, 40.
 Afra regna. P. 4, 11, 30.
 Africa fuitne tantis in lacrymis? P. 3, 18, 4.
 Africa tanta. P. 4, 11, 38.
 Africus, ventus ab Oceaflu brumali spirans. P. 4, 3, 48. cur dicatur pater, v. observ.
 AGAMEMNON Pelopeius à Pelope avo. idem Atrides ab Atreo genitore, & Tantalides à Tansalo proavo. Mycenis imperavit, Dux Grecorum electus in Trojana expeditione. Tandem occisus ab uxore Clytemnestra. P. 4, 6, 38.
 Agamemnonia puella, Iphigenia. P. 4, 1, 111. v. Ovid. 12. Met.
 Agamemnoniz curæ. P. 3, 5, 51.
 Aganippe, fons Ithiconis in Bœtia. C. 60, 30.
 Aganippæ lyra. P. 2, 2, 30.
 AGER. Agri casti. P. 2, 14, 3.
 agri novi Esquiliarum. P. 4, 8, 2.
 agros ad imperium sulcare, i.e. agros facere in erectulo. T. 2, 3, 47.
 agros bove vertere. P. 3, 5, 67.
 agricola dominus. P. 2, 23, 74.
 agricola sariacus aratro. T. 2, 1, 51.
 AGERE

INDEX IN CATUL.

AGERE à trivis. T.1, 6, 20.
 agere ante. T.1, 1, 69.
 agere natalem diem. T.4, 8, 2, 4, 9, 3.
 agere sub iuga. P.3, 9, 10.
 agi. T.1, 5, 3.
 agger coctus, i.e. *laserisius*. P.3, 9, 22.
 agmen quadratū. T.4, 1, 101. v. *obseru*.
 agmina septem, *que ad oppugnandas*
Thebas septem sub ducibus profecta
sunt: videlicet Adrasto, Polynice,
Tydeo, Amphiarao, Hippomedonta,
Capaneo, Parthenopora. P.1, 7, 17.
 agnus candidus ovīs nīvēz. T.2, 5, 38.
 agnus sacer. T.2, 1, 15.
 agni horni, i.e. *novelli*, & *hujus anni*.
 P.4, 3, 61.
 ah dolor! P.1, 20, 32.
 Ahenum. aheno Veneris torreti, i.e.
compedibus ahenois. P.3, 22, 23.
 ahena Vertumni forma. P.4, 2, 61.
 ahena focis urere. P.2, 1, 56.
 ait fuisse navium celerissimus. C.4, 2.
ALA pedes movens. P.2, 21, 56.
 ale clausus, i.e. *remorum ordinis.* P.4, 6,
 47.
 ales Amor. P.2, 21, 23. v. Amor.
 alire cum bona. C.60, 20.
 alites oscitantes. C.25, 5.
 alitibus matutinis obstreperere. P.1, 16,
 46.
 alarum vallis, *metaph. pro angulis axil-*
larum. C.63, 6.
ALBA LONGA, oppidum veteris La-
 tii ab Ascanio conditum, perpetua
 regum serie memorabile. *Hic postea*
Tullus Hostilius tertius Romanorum
rex funditus evertis, civibus Romano
traductis. T.2, 5, 52. v. *Livium* l.1.
 Alba Longa Augusti origo. P.4, 6, 37.
 Alba candida Lare antiquo. T.1, 8,
 58. omne albæ suis nata. P.4, 1, 35.
 Albanus lacus in Albano nemore, de
 quo videndus *Livius* l.5. P.3, 20, 25.
 Albana via *Messale sumptus vestita.*
 T.1, 8, 58.
 Albani reges. P.3, 2, 3.
 Albana vates, i.e. *Sibylla Tiburtina,*
que lucum, & fontem sacrum Tiburo
habebat, de suo nomine appellatum. T.
 2, 5, 69.

ALBUS æther. C.62, 40.
 albus, an ater homo. C.91, 2.
 alba parthenice. C.60, 124. v. *parthe-*
nice.
 alba senectū. P.3, 3, 46.
 alba carbaso vivos focos exhibere, &
inter miracula. P.4, 11, 54.
ALCIDES, isæ dictus Hercules *ἄλκιος*
τῆς ἀλκῆς, i.e. *à robore*. Nominis
 originem respexit *Propertius*, cum ait:
 Alcidem terra recepta vocat. *colu-*
mnas in orbe pacato statuit. P.3, 9,
 19. *Hyiam amisit.* P.1, 20. *Olympum*
ascensurus. T.4, 1, 12. v. *Hercules*.
 Alcinoüs, rex *Phæacum*, siue *Corycye-*
sum, *cujus pomaria moro fructuum*
proventu ad prodigium secunda. Apud
 hunc *Ulysses* longi erroris terminum
 statuit. Alcinoi munera. P.2, 24,
 24. v. *Phæacia tellus*.
 Alcmaon, *Amphiarai vatis filius, qui*
jubente patre matrem Eriphylen invec-
fecit: ob id in insaniam actus. Alc-
 mæoniz furiz. P.3, 3, 63. v. *Eri-*
phyla.
 Alcyones, aves maritimæ in scopulis
 degentes: quibus nidificantibus incu-
 bantibusque nulla tempestas exoritur.
 Id contingit septem diebus ante, toti-
 demque post brumam. Hi verò dies al-
 cyonides vocantur, teste *Plinio* l.10. c.
 32. Fabulam de Alcyone *Ceycis* uxore
 habes apud *Ovidium* 11. *Metamorph.*
 P.3, 5, 15. 3, 8, 9.
 Alcyonas alloqui. P.2, 17, 2.
 Alexandrina tellus, i.e. *Alexandria*
urbis Aegypti, ab Alexandro Magna
condita in litore, quod interno mari
obluitur. P.3, 9, 33.
 Alexis, puer *Pollionis*, vel, no alii ma-
 lunt, *Mæcenasis: quem Virgilius fer-*
re dilexisset, intactus. P.2, 23, 73.
 aliquid dolere. P.2, 4, 15.
 aliquid de te in urna referatur. P.3,
 10, 13.
 aliquid legare. C.65, 57.
ALIUS, alis, pro alius. C.65, 28.
 alid, pro aliud. *æp. 170. 6.* C.29, 86.
 alio sint aere noxæ. *vesta sacerdotis*
præstanti. P.4, 6, 9.

TIBUL. & PROPERT.

alia atque alia dies. C. 67, 152.
 aliam citharam docere. P. 2, 8, 14.
 alii alius magis apti. P. 3, 7.
 alios aliosque versus componere. T. 4, 1, 17.

alia te nunc possideant. P. 4, 7, 93.
 alias Illyrias naviget. *Sarcasmus in prætorum, qui bona foris quesita domi prodegerat.* P. 2, 13, 10.

alio mentes, alio aures dividere. C. 61, 14.

alienum alieni non esse. P. 1, 8, 18.

alienum esse. P. 1, 15, 32.

Allius cognomen Manlii, ut placet *Josepho Scaligero.* C. 67, 41.

alma Sacerdos. P. 4, 9, 55.

alnus supernata securi. C. 17, 19.

Alpes, iuga montium altissima, a Ligustico mari ad Colapis usque fontes prope Pannoniam producta: Italiam a Gallia, Vindelicia, Norico, & Pannonia submovetia. Harum pars est Apenninus, qui per Italiam ipsam, veluti spina humani corporis, medius extenditur. C. 11, 9. gelidæ. T. 4, 1, 109.

Alphenus, foris Jurisconsultus ille, cuius Digestorum libros quadraginta veteres laudant. C. 30.

Alphesiboea, Phægei filia, monili aureo a marito Alcmonone donata: Quod cum ille postea vi repeteret, ab uxoris fratribus Themeno, & Axione interceptus est. Puella vero id egro ferens, ut coniugem ulcisceretur, fratres occidit. P. 1, 15, 15.

alter aer necat vires alterius, i.e. calor & frigus invicem temperantur. T. 4, 1, 69.

alter in alterius sinu mutua fientes. P. 1, 5, 30.

alterius verbis vetare. T. 2, 7, 18.

alterna in unda iactari. P. 2, 9, 7.

alterna manu per furem venire. P. 4, 7, 18.

alterna manu premere, id quod vulgo dicitur: dare un' uanta, e una punta.

P. 1, 9, 24.

alveus pro carina. P. 3, 5, 32.

Amalthea vates, eadem quæ Cumæa. T. 2, 5, 67.

amaracus, alio nomine *sampsuchum*, herbe genus, de quo Plinius l. 21. c. 11. C. 60, 7.

amaranthis lilia contexere. T. 3, 4, 33.

amara dona. P. 2, 13, 29.

amaras noctes expiere. P. 2, 13, 59.

amarities dulcis. C. 67, 18.

AMARE, ac bene velle non idem. C. 71, 8. v. *obfero*.

amare perditæ. C. 101, 3.

amare una domo. P. 2, 17, 8.

amans tota nocte receptus. P. 2, 11, 28.

amantes sacri. P. 3, 14, 11. venerantur pacem. P. 3, 3, 3. vivunt durissimè.

P. 2, 13, 65. vivunt sine sensu. P. 2, 9, 3.

amantes divisi. P. 1, 10, 15.

amantes vacui, i.e. *relikti*. P. 3, 15, 11.

amantes victi pretio. T. 2, 4, 39.

amantium ira meretricis utilis. P. 4, 5, 31.

amantium perjuria ridet Jupiter. T. 3, 6, 49.

amantium sanguis parvus. P. 3, 14, 19.

amantes componere. P. 2, 18, 33. divellere. T. 4, 6, 7.

amantes invitos diducere non queas ipse Jupiter. P. 2, 6, 4.

amantes omnes præcurrere. P. 1, 13, 25.

amator neglectus. P. 1, 7, 13.

amatorum sinus ponderare. P. 2, 13, 12. v. *Amor*.

Amastris Pontica, oppidum Paphlagoniæ, olim Sefamum: Cybore moneti affinis. C. 4, 13.

Amathus, oppidum Cypri, Veneri sacrum. C. 35, 14.

Amathusia duplex, i.e. *Venus dextera, & sinistra*. C. 36, 14.

Amazones, belligeræ feminarum populus, prope Thermodontem Scythiæ Asiaticæ fluvium. P. 4, 3, 43.

Amazonidum turba. P. 3, 12, 15.

Ambarvale sacrum, ira dictum ab arvis ambiendis. T. 2, 1. v. *ibi obfero*.

ambrosia dulcius. C. 96, 2.

AMICTA dormit extremo toro. P. 3, 19, 8.

amictu evitare tela. C. 113, 7.

amictu iniecto ducere. P. 2, 20, 21.

amictu sandycis esse, i.e. *vilem sandycem*.

INDEX IN CATULI

ee sicutam induere. P. 2, 17, 81. v.
sandyx.
AMICUS, *surpe aliquando nomen. P. 2,*
10, 51.
amicum esse nova querendo, i.e. mu-
sationis studiosum esse. P. 1, 13, 12.
amiculus, diminutivum ab amico. C.
30, 2.
amica è cælo missa. T. 4, 13, 23.
amica vino nescit virum, i.e. ebrietate
prohibente nequis amatorem cognosce-
re. P. 2, 22, 34.
amicæ ad munus venales. P. 2, 13, 21.
amicitia perfecta. C. 97, 6.
amicitiæ missæ, i.e. disruptæ. C. 93, 4.
amicitiæ pestis. C. 76, 6.
Amirhaonia domus. P. 2, 2, 18. v. Me-
lampus.
Amirhaonius Melampus. T. 4, 2, 121.
v. Melampus.
amnis cæruleus, pro aqua marina. T. 3,
4, 18.
amnis erehat in pelagus, quod time-
mas. T. 4, 4, 8.
amnes Orci vasti. T. 3, 3, 37.
AMOR Baccho interdum cessit. T. 3,
 6, 4. Deus celebris. T. 2, 1, 83. Deus
 certus in iaculando. P. 2, 23, 60. Deus
 infamis. T. 2, 4, 38. Deus pacis. P. 3,
 3, 23.
 Amor premit caput pedibus imposi-
 tis. P. 1, 1, 4.
 Amor verberat gravibus pennis. P. 3,
 8, 28.
 Amor acer custos. T. 4, 3, 4. P. 2, 21, 61.
 Amor constringit pignora suo signo.
 P. 3, 18, 19.
 Amor instat supra caput. P. 2, 21, 59.
 Amor lacrymis gaudet. P. 1, 12, 16.
 Amor alas faciles præbens. P. 1, 9, 23.
 Amor aridus sternuit. C. 45, 9. P. 2, 2,
 34.
 Amor carmina lavit flumine Per-
 messi. P. 2, 8, 30.
 Amor de me triumphat. P. 2, 7, 26.
 Amor discit verba rustica. T. 2, 3, 4.
 Amor hospitium nocte paravit. P. 3,
 21, 16.
 Amor ipse suis manibus odores facit.
 P. 2, 20, 18.

Amor placidus leniter afflat. T. 2, 2,
 80.
 Amor Romæ quidlibet audet. P. 2, 7,
 14.
 Amor turpis surdis auribus solet es-
 se. P. 2, 13, 36.
 Amor quandoque undas attingit. P. 1,
 17, 27.
 Amoris alæ strepitantes. T. 2, 2, 18.
 Amoris castra. T. 2, 6, 16.
 Amoris, & Liberi duplex ardor. P. 1,
 3, 14.
 Amoris Imperium. T. 3, 4, 65.
 Amoris tela, sagittæ. T. 2, 5, 113.
 Amores in curru vestantur. P. 2, 7, 29.
 v. Cupido.
 amor edax. C. 89, 6. flexanimus. C.
 63, 230. furor. P. 1, 2, 7. 1, 4, 11. Im-
 medicabilis. P. 2, 1, 60. mansuetus.
 P. 1, 9, 12.
 amor auro conciliatur. P. 3, 11, 50. co-
 gnatos polluit. P. 2, 2, 5. *divitiis*
prostat. P. 1, 14. laudes fallas tribuit.
P. 3, 22, 3. mille vias fallendi mini-
strat. T. 4, 6, 12. modum ignorat.
P. 2, 12, 30. putat esse, quod non
est. P. 3, 22, 6. reficit, i.e. paritur. P.
2, 17, 8. rixæ mala verba ministrat.
T. 1, 11, 57. sibi alimenta præbet. P.
3, 19, 4. solvit amicos. P. 2, 23, 5.
 amor coniugalis. T. 2, 2, P. 4, 349.
 amor extremus. P. 1, 11, 6.
 amor honestus. T. 4, 7.
 amor infamis. P. 2, 13, 39.
 amor longinquus, i.e. *diuturnus, lon-*
gus, pertinax. P. 1, 5, 27.
 amor perditus, & miser. C. 89, 2.
 amor primus. P. 1, 10, 1.
 amor reticendus. P. 2, 16, 84.
 amor sanctus. P. 2, 20, 41.
 amor tardus. P. 1, 1, 17. venit sæpe ma-
 gno fenore. P. 1, 7, 26.
 amor tutus. P. 1, 1, 32.
 amoris inimicitia solæ acerbæ. P. 2,
 7, 1.
 amoris iter. P. 3, 13, 4. mala & peni-
 cula. T. 2, 1, 73, & *infra. militiæ.*
 P. 1, 6, 30. rota. P. 2, 7, 30. vitium.
 P. 2, 1, 67. vulnera. P. 4, 4, 30.
 amoti alienius subrepere. T. 4, 3, 25.
 amoti

TIBUL. & PROPERT.

amoris cessare, i. e. amando vitam des-
sidentem agere. P. 1, 6, 21.
amorem audare. T. 4, 7, 2. mercari
muneribus. P. 2, 13, 25. mercari po-
mis. P. 2, 23, 71. vendere. T. 1, 4, 68.
amores miseri. T. 1, 10, 1.
amores vulgares, i. e. vagi & infabiles.
P. 1, 13, 11.
amores vertuntur. P. 2, 7, 29.
amores insanire; *Hekkenismus*. P. 2, 23,
25. ut apud Virg. *Aeneid.* 1. fallere
faciem: apud Horat. *epist.* 1. 1. 1. coro-
nari Olympiæ: apud Persium desiquet.
Sap. 1. pallere Eupolidem.
amores scribere, i. e. amatoria. P. 2, 1, 1.
amores certos spondere. P. 2, 20, 19.
amores veteres desideria renovare.
C. 93, 3. venerari. T. 2, 4, 47.
amores agitare. P. 1, 7, 5. amplexu nu-
trire. P. 1, 12, 5. cantu solvere. T. 1,
2, 60. jungere. C. 77, 3. T. 1, 1, 83. len-
tire. P. 1, 15, 19. solvere. P. 1, 4, 15.
¶ amor, pro amare, vel amica. ere-
ptus. P. 2, 7, 22. & passim.
amores eadem ferè sententia. P. 4, 4,
37.
amores admittere, i. e. amantem reci-
pero. P. 1, 16, 19.
amores absentes suspirare. T. 4, 3, 11.
Amphiarus, Oiclis filius vaticinio il-
lustris, unus è septem ducibus, qui ad
Thebas obsidendas profecti sunt: subito
hiatu terre vivus in curru ad inferos
delapsus. P. 3, 11, 60. & *Papin. Senat.*
7. *Thebaid.* v. Eriphyla.
Amphiaræa quadriga. P. 2, 23, 35.
Amphion Antiopæ filius. P. 3, 13, 29.
v. Antiope.
Amphionæ litz moenia, i. e. Theba-
na, quæ Amphion citharædus fertus
pulsatyla construxisset. P. 1, 9, 10.
Amphitrite, uxor Neptuni, sic dicta
ab αμφι, & τρις, quid terram
circumterat. Pro mari. C. 63, 11. *Ovid.*
1. *Metam.* nec brachia longo Mar-
gine terrarum potrexerat Amphi-
trite.
Amphitryoniades dicitur Hercules ab
Amphitryone vitrica, sive matris Al-
cmenæ marito. P. 4, 9, 2. *saliparens*.

C. 67, 112. v. *Aleides*, *Hercules*.
amphora verus curto collo, *sepulchri-
vilius feminarum*. P. 4, 5, 73.
amplificæ. C. 53, 265.
amplius horam. C. 94, 3.
Amycle nomen anacis. P. 4, 5, 35.
Amymone una Danaidum, quæ cum
quotidie aquatum ires ad Lernam pa-
tudem, Neptuni vim passa esset. Ne au-
tem abiret indonata, Deus sitilem
illi urnam in auream conbertis, per-
cussisque rupibus tridente, subitum
fontem iussit erumpere, quem puellæ
nomine appellavit. De hac vide lepi-
dum *Luciani Dialogum*. P. 2, 18, 47.
anchora teneri. P. 3, 5, 45.
anchoram jacere. P. 3, 22, 16.
ancillam puellæ foro detinere. T. 1, 5,
52.
Ancon, seu Ancona oppidum Piceni li-
toralis, quondam Veneris sacrum: *Grec-
orum colonia*. C. 56, 13.
Ancus Martius, quartus Romanorum
rex, qui urbem ætiosæ auxit, & pu-
blici carceribus munivit. Anci, &
Romuli bona gens. C. 34, 23.
Androgeos, filius Minos regis Creten-
sium, quem ab Atheniensibus occisam
ea ratione ultus est pavor, ut interse-
ctores bella cinctos non prius obsidione
solveris, quam septem iuvenes odo-
ratissimos, totidemque puellas quotan-
nis Minos se missuros jurarent. P.
2, 1, 64.
Androgeonæ cadet. C. 63, 77.
Andromacha uxor Hectoris fortissimi
Trojanorum. P. 2, 16, 31. captiva. P.
2, 25, 2.
Andromede, Cephæ regis *Æthiopum*,
ex Cassio filia: quæ Nereides, alli-
gatam scopulo, ceto devorandam obie-
cerant, ut matris ejus petulantiam
ulciscerentur, quæ non verita fuerat
nasq. formam silarum pulchritudini
anteferre. Hanc postea Perseus libera-
vit, & uxorem duxit. P. 2, 19, 21. 47,
63. Cephæa. P. 1, 3, 4.
Andromedæ catenæ. P. 3, 20, 29.
ANGUIS. anguis iræ iter detinere
T. 1, 9, 10.

angui-

INDEX IN CATUL.

anguibus *irinite furie*. P. 3, 3, 62.
 anguineus capillus Eumenidum. C.
 63, 193.
 anguinea Cerberi caterva. T. 3, 4, 87.
 anguineum Draconis os. P. 4, 8, 10.
 angulus mundi. P. 4, 9, 65.
 angustis habenis equum compescere.
 T. 1, 4, 71.
 aniles fabellæ. T. 1, 3, 85.
 anilitas. C. 60, 162.
 ANIMA. animam deponere verbis
 optatis. P. 1, 13, 17.
 animam expirare. P. 4, 5, 67.
 animam ponere primis cunis. P. 2, 10,
 43.
 animam precari. T. 3, 2, 15.
 animam reddere. F. 1, 6, 26.
 animam tradere, i. e. *se suaque omnia*
committere. C. 30, 7.
 animæ querentes sua fata circumvo-
 litant. T. 1, 6, 15.
 animæ silentes *apud inferos*. P. 3, 10, 33.
 animalia nulla *sub zona torrida*. T. 4, 1,
 165.
 ANIMUS non valet in hoc scelus. P.
 4, 7, 68.
 animi delicia. C. 69, 25.
 animi vagus. C. 62, 4.
 animi via recta. P. 3, 3, 32.
 animo effluere, i. e. *memoria excidere*.
 C. 64, 18. P. 1, 20, 2.
 animo egens, i. e. *demens*. C. 62, 31.
 animo gaudere. T. 1, 7, 87.
 animo percurrere. P. 2, 12, 17.
 animos committere, i. e. *ad certamen*
parare. C. 61, 16.
 animos tollere. P. 3, 16, 17.
 animosa signa, i. e. *fortium virorum*
simulacra. P. 3, 7, 9.
 animosa signa Leonis *cepsest*. P. 4, 1,
 107.
 Anio, Latii fluvius prope oppidum Tib-
 ur, hodie il Teverone. Horatio
 præceptus dicitur, quod è jugis mon-
 tium *exumpens, in subiectam planitiem*
magno impetu defluat. pomifer. P. 4,
 7, 81. Tiburnus. P. 3, 20, 23.
 Aniena lympa. P. 3, 14, 4.
 Aniena unda. P. 1, 20, 8.
 Annibal Charybdisque *dux, Amil-*

caris filius: cladibus Romanorum il-
lustis. Annibalis spolia. P. 3, 9, 59.
 3, 2, 17.
 ANNUIERE *faventium Doorum erat*.
 T. 2, 2, 9, 25, 125. 4, 5, 20. 4, 6, 13.
 annuere aure facili. P. 1, 1, 31.
 annuere omnia omnibus; *iocose dictum*
de vetula, cui capus nutat. C. 60, 163.
 annuere veraci capite. T. 4, 1, 134.
 ANNUS *olim Calendis Martiis inci-*
piebat. T. 3, 1, 2.
 annus fertilis. T. 4, 1, 123. it in qua-
 tuor partes. P. 3, 3, 60. novus pomū
 educat. T. 1, 1, 19. per tempora ver-
 titur. T. 4, 1, 170.
 annus eat sacer felixque. T. 2, 5, 82.
 annus frigidus. T. 4, 8, 4.
 annus nubilus. T. 2, 5, 76.
 annus, *pro tempore*. T. 1, 4, 15.
 annus rugis integer, i. e. *etate florens*.
 P. 4, 5, 57.
 annus vita longus. P. 2, 12, 38.
 annus proximus vobis dissidium erit.
 P. 2, 17, 16.
 anni celati. P. 3, 22, 31. primæ lanu-
 ginis. P. 3, 5, 13. tremuli. P. 4, 7, 73.
 annos cum aliquo contribuere. T. 1, 7,
 70.
 annos dissimulare. T. 1, 9, 44.
 annos exuere, i. e. *repuerascere, ad ju-*
ventutem regredi. T. 1, 4, 31.
 annosus Draco. P. 3, 8, 3.
 annua pabula poscit Draco Lanuvi-
 nus. P. 4, 8, 7. v. Draco Lanur.
 annua ferta tumulto dare. T. 2, 4, 48.
 annua solenniaolvere. P. 3, 8, 31.
 annua terra, i. e. *segetes quotannis deton-*
sa. T. 2, 1, 48.
 Annales pleni ruris, i. e. *morologii, cras-*
sa Minerva structi. C. 36, 19. Volusia-
 ni. C. 36, 92, 7. v. Volusius.
 ansa arcta pedes compressos colligan-
 t. T. 1, 9, 14.
 aniz rostrum. P. 4, 1, 142.
 Anseris poetæ, qui *vixit suo Maronis,*
indoctum carmen. P. 2, 23, 84.
 anseris voce rurus Jupiter. P. 3, 2, 12.
nota historia ex Livio.
 Anxus Libycus Gigas, terre filius, quō
 potest fabulati sunt, quoties hunc pro-

TIBUL. & PROPERT.

cubuisse, d' tactu matris novis viribus invalluisse. Cum quo luctatus Heracles, ne ad solitum auxilium cadendo confugeret, inter brachia suspensum elisis faucibus interemis. v. Lucanum l. 4. P. 3, 20, 10.
ANTE. ante ferit, quàm cernimus. P. 2, 9, 11.
ante occupare. P. 4, 10, 14.
ante particula superabundans. P. 4, 2, 46.
ante plagas concumbere. T. 3, 3, 16.
anteire secures parui. P. 1, 6, 19.
Αντιγόνη τοῦ Φαίδοις Padz. T. 3, 1, 145. v. Padzi.
Antigone, filia Oedipi Thebarum regis. R. 2, 7, 81.
Antilochus, Nestoris filius, bello Trojano ab Hectorē interfectus. P. 2, 10, 47.
Antimachus, poeta, qui Thebanam historiam ab ipsi initus perpetua serie deduxit. P. 2, 23, 15. tumidus. C. 92, 10.
Antinous, unus procorum Penelopes. P. 4, 5, 8.
Antiope. Nyctei Thebarum regis filia, quę compressu Jovis gravida, ut paucis iram effugeret, nupti Epopei, cuius indomum se receperat. Nycteus injuria motus, cum jam esset moriturus, Lyco fratri suo regnum reliquit, mandavitque ut Epopeum interficeret. Hic postquam iussa implovisset, Antiope apud uxorem Dirce durissime in oculis habuit. Ea verò miseriis modis affecta, clam dominam casenis distraxit, ad filios Amphionem & Zethum, quos ex Jove susceperat, celeriter venit: quę materis conculcibus auditis, facto impetu Lycum obrutanc, Dirceque sauro ferocissimo alligatam in frustra discerpunt. P. 3, 13.
Antiope Nycteis. P. 1, 4, 5.
Antiope, fort. iße Amazonum regina, quā Thebes dilexit. P. 2, 19, 51.
Antiphatres Leptigonum rex in Sicilia, Ἀντίφατρις τοῦ Λεπτιγίου Hom. Odyss. 2. T. 4, 1, 19.
antiqui funeris descriptio. T. 3, 2, P. 2, 10. v. finus.
antistes. P. 3, 15, 37.
antistes ex amicis. C. 9, 20.

Antonius Tramevir, amoribus Cleopatre famosus. P. 2, 13, 37. 37, 56. 37, 56.
coniux obsecrans. P. 3, 9, 31.
antrum Caci latronis. P. 4, 9, 9. v. Cacus.
antrum luci sacrum. P. 4, 9, 33.
ant. a furtiva. P. 3, 11, 33.
Anubis Ægyptiorum Deus, quem nonnulli auctores eundem ac Mercurium existimaverunt. Ingebat capite canino. v. Plutarch. de Iside & Osiride. P. 3, 9, 41.
anus aurca. T. 1, 7, 64.
anus pudoris custos. T. 1, 3, 84. venefica. P. 2, 3, 8.
AONIA lyra Musarum, sic dicta ab Anubis antiquis Ægyptie populis, ubi Helicon. P. 1, 2, 28.
Aonium nemus. P. 3, 2, 42.
Aonii specus. C. 55, 28.
Apeliota ventus flans ab oriente equinoctiali, quem Latini Subsolanum vocant. C. 26, 3.
Apelles Cous pictor celeberrimus, cuius laudes vide apud Plin. l. 35 c. 10. P. 32, 7, 11.
Apelles tabulæ. P. 1, 2, 22.
aper Adonidis percussor. P. 2, 10, 54.
nemorivagus. C. 62, 72.
Apidanus, Therapsi fluvius, herbosus. P. 1, 3, 6.
apis alveo flores ingerit. T. 2, 1, 49.
apiscæ, pro adipisci. C. 63, 145.
APOLLO Jovis & Latone filius, Diana gemellus, medicinę inventor, citharę & sagittis illustris. P. 2, 1, 3, 7, 39.
Apollo amanti non tardus. P. 1, 3, 43.
auctor carminis. T. 2, 1, 3. immonis. T. 2, 3, 12.
medicus. T. 2, 3, 14.
Apollo auctor temporis committendi rates. P. 1, 6, 5.
Apollio avertis. P. 4, 1, 75.
Apollinis oraculum. T. 2, 3, 27.
Apollinis Palatini ædes. P. 4, 6, 11.
Apolline dextra. P. 1, 1, 47. v. Phœbus.
Appia via, ab Appio ceco, qui eam stravit, denominata. P. 2, 21, 44. 44, 37.
applicare co. lum. C. 9, 8.
Aprites ingerere; ex meretrice distiplina: cum scilicet pessima scorta veniunt.

INDEX IN CATUL.

neris festum, vel *Floralia* venisse can-
sabantur, quorum occasione amatorum
oculos probe emungerent. P. 4, 5, 35.
apua pisciculi genus. C. 92, 7.
apud me, i. e. ubi habito. C. 13, 1, 67, 33.
AQUA ex oculis cadens. P. 3, 4, 10.
aqua frigida de fronte cadens, i. e. su-
dor gelidus. P. 2, 16, 12.
aqua ignava, i. e. stagnans. T. 3, 3, 38.
aqua lacu petita; *metaph. pro re vili*,
qua ubique profas. P. 2, 16, 52.
aqua perennis in nubes. P. 3, 3, 52.
aqua picta radiis armorum. P. 4, 6, 26.
aqua pura, i. e. *lustralis*. P. 4, 8, 84.
aquam flammæ addere, i. e. incendium
refringere. T. 2, 4, 42.
aquam galea potare. P. 3, 10, 3.
aquam galea sibi portare. T. 2, 6, 8.
aquam uxor viro comparat. T. 1, 11,
42.
aqua vestire corpora. P. 3, 2, 46.
aquæ magicæ. P. 4, 1, 102.
aquæ nativæ. P. 4, 4, 4.
aquæ Nili captivæ in triumpho Augu-
sti. P. 2, 1, 32.
aquæ tacentes, i. e. occultæ, vel sine mur-
mure stagnantes. P. 4, 4, 50.
aquæ urbanæ apud Velabrum. P. 4, 9, 6.
v. Velabrum.
aquas frigore necesse in glaciem. P. 4,
3, 48.
Aquilæ Romana rostra. P. 4, 1, 92.
AQUILO ventus à cardine Septem-
trionali spirans, idem qui Boreas. P. 3,
5, 71. infelix. id. ibid. vers. 29.
Aquila & nobis ventus erit. adagiū,
quo significabatur murum contemptu
eorum, à quibus contemnebantur; non
secus ac si dicerent: tu me deseris, ego
quoque castra movebo. P. 2, 4, 4.
Aquilonia proles Zethes, & Calais.
P. 1, 20, 25. v. Zethes.
Aquini mali poeta. C. 14, 18.
Aquitania, olim Gallia comata regio,
sitâ inter Oceanum à latere Occidenta-
li: Garumnam flumen à Boreali, &
Oriente: Pyrenæos denique montes à
Meridie, quibus ab Hispania separa-
tur. hodie: Guascogna. Aquitanæ
gentis victor Messala. T. 1, 8, 3, 2, 1,

33. v. Messala.
ARA jejuna. C. 67, 79.
ara maxima Herculis. hanc sibi Her-
culem ipsum statuisse auctor est Ovid.
in Fastis, Propertiana opinioni adhi-
pulus: verum Livius l. 1. & Virgi-
lius *Æneid.* 8. à Potitii & Pinarii
poscam, & culcam tradant. P. 4, 9, 63.
ara publica viæ vicinæ. P. 3, 8, 26.
ara sparsa lacrymis. P. 4, 3, 46.
ara superba Jovis Feretrii. P. 4, 10, 48.
v. Feretrius Jupiter.
ara viris interdicta. P. 4, 9, 55.
arz coronatz. P. 3, 8, 19.
arz in fœdera pactæ. P. 3, 18, 25.
artis advolvi. P. 3, 15, 1.
aras cumulare. T. 2, 5, 6.
aræ nullas fletibus contemnere. i. e.
ad omnes aras flere. P. 1, 4, 23.
aras rumpere pactas in fœdera. P. 3,
18, 25.
ARA B6 dives. T. 4, 2, 18. pastor. P. 3,
11, 8. tener. T. 2, 2, 4.
Arabes Eoi. T. 3, 2, 24. moles. C. 1, 1, 5.
Arabum gramen odoratum. P. 2, 20,
17.
Arabum terra dives. T. 2, 2, 4.
Arabia, extrema regio Asia prope Afri-
cam, thuris & aromatum præventu
beatissima. Dividitur in Petream,
Desertam, & Felicem. Arabiz in-
tractæ domus. P. 2, 8, 20.
Arabio bombyce lucere. P. 2, 2, 25.
Arabium limen. i. e. à marmore Ara-
bio. P. 1, 14, 19.
Aracynthus, mons præruptus Bæotie.
P. 3, 13, 42.
ARANEÆ sanum velavit. P. 2, 5, 27.
opus facit in deserto nomine. C.
67, 50.
araneæ textur in lecto vacuo. P. 3, 4,
33.
araneorum sacculus plenus. C. 13, 8.
araneosus litus. C. 25, 3.
Arar, Narbonensis Gallie fluvius; hodie
incolis: la Saone; à Rhodano in ma-
re mediterraneum vestitus. T. 1, 8, 11.
arator pellitus. P. 4, 1, 25.
ARATRUM habile. T. 1, 10, 7.
aratro succumbere. P. 2, 23, 47.

TIBUL. & PROPERT.

aratum sectari. T.2, 3, 7.
 aratro pressio tellus consurgit. T.4, 1, 162.
 aratra Lydia. P.1, 6, 32.
 Araxes Parthorum fluvius, *scriptoribus celebratissimus*. T.4, 1, 144. P.3, 10, 8. 4, 3, 35.
 arbitrio alieno lucem & noctem videre. P.4, 1, 133.
 arbitrio suo non esse. T.4, 8, 8.
 ARBOR aquis obstreperens. P.4, 4, 4.
 arbor Myrrhæ. P.3, 17, 18.
 arbor tecto erit, *i.e. tecti vicem prestabit*. P.2, 18, 31.
 arborum amores. P.1, 18, 19.
 arborea coma. P.3, 14, 23.
 arbutus. P.1, 2, 11.
 ARCADIA regio Peloponnesi, à mari undique summta: Memalo, Parthenio, Lyceo, Erimantho clarissimis montibus assurgens: cuius incolæ se antiquissimos mortalium, Lunaque priores fabulabantur. Huus sumina Erimanthus, & Alpheus. Oppida olim clara, Mantinea, Tegea, Scymphalum, Parthasie, cum cæteris pluribus. Arcadiz rupes. P.1, 1, 14.
 Arcadii agri. P.2, 19, 23.
 Arcadius Deus, *i.e. Pan*. P.1, 18, 20. v. Pan.
 Archemorus, *idem qui Palamon*, ad cuius sumulum Isthmiaci Iudi celebrabantur. Vidend. Papin. l. 6. Thebaid. ubi latè de his. Archemori funera. P.2, 23, 38.
 Architas Tarentinus, Platonis familiaris, mechanicis artibus excellentissimus. Huius columbam ligneam libramenti suspensam, & aura spiritus inclusam volentem laudat Gellius lib. 10. c. 12. P.4, 1, 79.
 ARCUS Parthorum subdolos. P.4, 3, 66.
 arcu certo concutit amor. P.1, 7, 15.
 arcu indolito se exercere. T.2, 1, 59.
 arcus Iridis purpureus. P.3, 3, 54. imbrifer. T.1, 4, 38.
 ARDENS unda. T.4, 1, 143.
 ardor in alternis vocibus. P.1, 10, 10.
 ardor, *pro re amata*. P.1, 20, 6.

ardor suppositus cinerem facit. P.2, 10, 31.
 ardor tuus te aget. P.1, 13, 28.
 ardorem dissimulare. T.4, 12, 6.
 ardoris juvenilis poeta magnus. P.1, 7, 24.
 area messes terit. T.1, 5, 22.
 Arectei campi, *si Josepho Scaligero credere non piget, denominantur ab Arc oppido terræ Senaar, cuius mentio Genesios c. 10. vulgata lectio ibi habet: Arach. T.4, 1, 143.*
 ARENA forum laticum sternit. P.4, 8, 76.
 arena Libyssa. C.7, 3.
 arena parva funus teget. P.1, 17, 8.
 arena, *pro litore*. P.3, 9, 35.
 arena vilis. P.3, 5, 38.
 arenæ cumulus vallatus. P.3, 14, 29.
 arena regi. P.1, 6, 28.
 arens avena. T.2, 1, 53.
 Arethusa puellæ nomen suppositissimum. P.4, 3.
 Argantus Mysiæ mons. P.1, 20, 33.
 argento contextus, *i.e. argenteis vestibus indutus*. T.1, 1, 71.
 argentea lilia. P.4, 4, 25.
 ARGIVA figura, *pro Græco ornatu*. P.2, 17, 79.
 Argivæ pudicitiz fama. P.1, 15, 22.
 Argivi ab Argis Græcæ urbe. C.67, 87. P.1, 19, 14.
 Argo navis, à qua dicti Argonautes. Hanc è roborebus Dodonæi nemoris, Jasoni Pelie iussu Colchos proficiscenti, Juno & Pallas construxerunt: quæ postea emenso itinere, summaque antemurarii parte inter Symplegades clissa, sideribus adscripta est. Huius historiam, sive fabulam, habes apud Apollonium Rhodium libris 4. Valerium Flaccum libris 8. Hyginum, & alios. C.63. P.1, 20, 17. effecta sidus celestæ. P.3, 20, 13. rudis navigandi. P.2, 18, 39.
 Argoa columba, tutela navis Argus, quæ prius in Dodonæo nemore consulens responsa dederat. v. Argo, & Chaoniz columbæ. P.3, 20, 13.
 argumēta, *pro historia sculpta*. P.3, 7, 13.
 Argus

INDEX IN CATUL.

Argus pastor, *Amyntoris filius*, centoculus. Hinc *Juno vaccam* lo custodiendam commiserat. *Qui cum impositam sibi munus diligenter impleret, fistula Mercuri lapsus in soporom, ab eodem obruncatus est. Etus tamen oculos Juno in caudam Pavonis transfudit.* v. *Ovid. 1. Metamorph. P. 1, 3, 20.*
arguta blanditia. *P. 1, 16, 16.*
arguta solea. *C. 67, 72.*
argutatio lecti. *in obsecanis. C. 6, 11.*
Argynus Agamemnonis puer aqua submersus. *P. 3, 5, 52.*
ARIADNA *Minos regis Crete, ac Pasiphaes filia, quæ Thesentum Labyrinthi erroribus implicatum, ejus amore capta, dati filii admiculo liberavit. Ab hoc postea, spe nuptiarum, paterna domo abducta, in litoribus Naxi per somnum relicta est. Quam Bacchus ibi conspectam cum adamasset, uxorem duxit, coronamque ab ejus temporibus detractam inter sidera collocavit.* v. *Ovid. Epist. Heroid. 7. Metamorph. Arsis Amas. 1. 1. versu 529. Fastorum 3. versu 459. C. 63.*
Ariadna Gnossia, & Gnossio Crete urbe. *T. 3, 6, 39. P. 1, 32.*
Ariadna vesta in cælum Bacchi lyricibus. *P. 3, 15, 3.*
Ariadna choros evantes egit. *P. 2, 2, 28.*
Ariadne corona oritur 8. *Idus Martias C. 65, 60.*
arida pumex. *C. 1, 2.*
aries corniger dux ovium. *P. 3, 11, 40.*
aries cornu atheno murum pulsat. *P. 4, 10, 33.*
Arion Lesbos, *cithare peritissimus, qui cum e patria in Siciliam navigaret, circumventus a navitis ejus peculio inhiantibus, rogavit ut eatenis gladio parcerent, quoad exequias cithare sibi precineret. Cum autem petitiom obtinisset, in equor sumpta cithara profusus: statumque, Delphino dorsum suppone, in columis ad litus evasit. Arionia lyra à Delphino vecta.* *P. 2, 18, 18.*
Arion vocalis *Adraffi equus; quod*

scilicet humana voce præditus esset. *P. 2, 23, 37.*
aristæ incensæ. *P. 3, 17, 5.*
ARMA Achillis cæstantia. *P. 2, 7, 16.*
arma Indica choris Bacchi fugata. *P. 3, 1, 22.*
arma picta. *P. 4, 20.*
arma sociæ. *P. 3, 2, 51.*
arma strepitantia cælo audita. *T. 2, 5, 73.*
arma subter duces sedentia. *P. 3, 1, 18.*
arma trina recepta de tribus ducibus. *P. 4, 10, 2.* v. *Ferretius Jupiter.*
armæ victæ. *P. 4, 10, 47.*
armis arma nectere. *P. 3, 3, 34.*
armis Romanorum opprobria vexit *Cleopatra.* *P. 3, 9, 29.* v. *Cleopatra.*
arma cadunt miranti. *T. 4, 2, 4.*
arma *Æneæ* suscitare, i. e. *historiam vel poemata de gestis Æneæ* contexere. *P. 2, 23, 63.*
arma esse alicui cum rivalibus. *P. 3, 6, 33.*
arma exuere ad choros placidos. *P. 4, 6, 70.*
arma ferre. *P. 4, 2, 27. 3, 3, 43.*
armæ meditari. *P. 3, 3, 1.*
arma relicta osculari. *P. 3, 3, 30.*
arma velle. *T. 1, 4, 45.*
arma votiva portæ ferre. *P. 4, 3, 71.*
armis ingentis obnervare. *P. 4, 9, 1.*
arma dulcia. *in obscenis.* *P. 3, 18, 18.*
arma solvere toro. *in obscenis.* *P. 3, 8, 88.*
arma sumere manu admota. *in obscenis.* *P. 1, 3, 16.*
Armenia late patens regio ad Orientem: fluvius Euphrate ac Tigri à Mesopotamia & Cappadocia disclusa. Dividitur autem in majorem, & minorem. Armeniæ tigres, fortè ob proximitatem Hircanæ silvæ, ubi, teste Plinio, fere ille frequentissimè. *T. 3, 6, 15. P. 3, 9, 19.*
Armenii odorati. *T. 1, 5, 36.*
armillari canes. *P. 4, 8, 24.*
Arria mater Galli. *P. 4, 1, 85.*
Artius. *C. 83.*
ARS parva, i. e. *invensum proprium.* *P. 3, 7, 12.*

arte

TIBUL. & PROPERT.

arte auximus vias miseris fortunæ.

P. 3, 5, 44.

arte ferire. P. 3, 2, 50.

arte sua premi. T. 1, 7, 10.

artes alicujus pavere. P. 4, 5, 38.

artifex formæ. P. 1, 2, 8.

artifex morbi. P. 2, 1, 60.

Arfinoe regina Ægypti, mater Heronice: quam incolæ Cn oridis nomine divinus honoribus venerabatur. C. 65, 54.

arsurus lectus, i. e. funebribus. T. 1, 1, 75.

Artacie unda, scilicet Arsacie fluvii per Læfriganum regionem decurrentis, ut Homerus auctor est. T. 1, 1, 60.

articuli, pro digitis. C. 96. 8. P. 2, 2, 380.

articulis omnibus abitergere. C. ibid.

ARUA benevolentia. T. 1, 2, 17.

arua boaria. P. 4, 9, 10. v. boaria arua.

arua ramosa. P. 4, 7, 81.

arua in o sibus metere. P. 4, 10, 30.

arua subigere. T. 2, 3, 8.

arundo fixa. P. 4, 7, 21. v. observ.

arundo venatoria. P. 3, 2, 33.

arundinum fistulæ impar & decrescens ordo. T. 2, 5, 38.

Arupini populi, ab oppido Arupio in Liburnia sive, ut notat Joseph Scaliger ex itinere Antonini. T. 4, 1, 110.

ARUSPEX animi verus. P. 1, 6, 17.

aruspex verus patriæ. P. 3, 22, 61.

aruspicina Phœbia subiecta. T. 2, 5, 13.

aruspicium Perlicum. C. 88, 2.

ARX portæ. P. 4, 10, 31.

arx Tarpeia, i. e. Capitolium. P. 4, 4, 29.

arces de vallibus scandentes. P. 4, 1, 65.

arces pulsæ abiegnō equo, i. e. Pergama. P. 3, 1, 25.

Ascanius Æneæ filius conditor Albæ Longæ. T. 2, 5, 52. v. Alba.

Ascanius fluvius Bithyniæ crudelis Minyis. P. 1, 20, 4. indomitus. P. 1, 22, 16.

ascendere Bactra. P. 4, 3, 63.

ascendere magnum iter. P. 4, 10, 3.

Ascria oppidū ad radices Heliconis, quod considerunt Ephialtes & Otus, referente Pausania in Boeoticiis. Ascrii fontes. P. 2, 8, 29.

Ascrius poeta, Hesiodus, cujus carmi-

na imitatus est Virgilius in Georgicis.

Ascrii poetæ præcepta. P. 2, 2, 77.

Ascrum nemus habitare. P. 2, 10, 4.

asellus Oeni funem vorans. P. 4, 3, 22.

v. Ocnus.

aselli Vestis coronati. P. 4, 1, 21.

Asia orbis terrarum pars ad Orientem: cuius fines à Septentrione mare Scythicum & ab Oriente Euxini à Meridie Rubrum: ab Occidente denique finis Arabicus, & Isthmus, qui eam ab Africa disternit: inde mare Carpathium, Egeum, Propontis, Pontus Euxinus, palus Mæotis, Tanais & Obius flumina. Aliæ divitiæ veteres. P. 1, 6, 14.

Asinius Marrucinus far. C. 12.

Asopus Bæotie fluvius, Thebas præterfluens, & Cytheronis radices alluens, ut refert Strabo l. 3. Geograph. Diodorus Pausanias in Corinthiacis, quem vide. P. 3, 13, 27.

asper, pro severo. T. 1, 5, 1.

aspera verba in Deos dicere. T. 4, 34.

asperse lacrymæ. P. 1, 12, 16.

aspice me. P. 2, 23, 55.

aspice quid invenit & c. P. 2, 1, 29.

aspectu meo nulla herosina turpiore erit. P. 4, 11, 50.

assidere. T. 1, 3, 34. P. 4, 3, 41. 4, 11, 27.

assidui viri, i. e. lateris amice semper habentes. P. 2, 22, 44.

assiduas preces non ferre, i. e. rogando flecti. P. 1, 8, 28.

assignare agros. T. 2, 5, 41.

assis unius altimare. C. 5, 3.

assuescent Jovi Latio trophæa Parthæ.

P. 3, 3, 6.

ASSYRIA regio ad Orientem ultra Armeniam: terrarum imperio, quod primum penes ejus reges fuit, notissima.

Assyria dives. T. 3, 2, 24.

Assyrii fines. C. 65, 12.

Assyrius odor. C. 67, 144.

Assyrios odores cineri dedere. T. 1, 3, 7.

astare super. P. 4, 6, 29.

ASTRA manu deligere. αἰθῆρες.

P. 2, 21, 106.

astrix

INDEX IN CATUL. TIBUL. & PROPERT.

astra salebras demonstrant. P. 3, 14, 15.
Astrologia. P. 2, 18, à vers. 61.
Astrologus. P. 4, 1, à vers. 77.
 ATER. atro viscere, i. e. jecinore nigricanti. T. 1, 3, 75.
 atra toga lacrymis incalens. P. 4, 7, 28.
 atratus, i. e. veste funerea indutus. P. 3, 3, 56.
 Athamans litora, in *Æolia regione proxima Epuro*. P. 4, 6, 15.
 Athamantis Helle. P. 3, 20, 5. v. Helle.
 Athamantidos undæ, i. e. *Hellepontus*. P. 1, 20, 19. v. *Hellepontus*.
 Athenæ, civitas Græciæ princeps, litterarum studio nobilis: *Ætica regionis caput*. Est autem *Ætica regio media inter Corinthiacam, & Boeotiam*. P. 1, 6, 13, 3, 19, 1.
 Athos, *Macedonia mons, hodie: Monte Santo*. C. 65, 46.
 Atlas, *Mauritania mons, cujus humeris cælum impostum poeta fabulati sunt*. Ab eo denominatur *Oceanus Atlanticus, qui Gaditanum fretum egressi statim occurrunt*. Atlas cælum gerens. P. 3, 20, 7.
 atque, pro tamen. P. 3, 19, 34.
 Atrax, *Æolia fluvius*. C. 92, 5.
 Atraciz oræ, sic dicta ab *Atracibus Æolia populis, de quibus Plin. l. 4. c. 2. P. 1, 8, 25*.
 Attrida Agamemnon. P. 2, 11, 1. v. Agamemnon.
 Attrides. P. 3, 5, 53. 3, 16, 30. 4, 1, 112. v. Agam.
 Attralix aula, i. e. *Phrygia, ab Attalo Pergami rege*. P. 2, 21, 46.
 Attalix vestes. P. 3, 16, 19.
 Attalicus torus, i. e. *fragulis Phrygiis opertus*. P. 2, 10, 22.
 attenuare umbram arboris. C. 63, 41.
 Attica volucris funesta, i. e. *noctua avis mali augurii: vel potius bustina, in quam versa Philomela, Pandionis Athenarum regis filia*. v. *Ovid. 6. Metamorph. P. 2, 15, 6*.
 Attius petitor. C. 44, 11. v. petitor.
 attingere gaudia. in obscenis. P. 3, 19, 9.
 attonita mens. T. 1, 10, 47.

attractis pedibus. C. 15, 18.
 Atur, *Novempopulania fluvius ex Pyrenais montibus descendens: Oceano Tarrabellico excipitur*. Ita feri *Josephus Scaliger contra vulgata lectionem*. Atax. T. 1, 8, 4.
 Arys. C. 62, passim. v. *argumentum Galliambica*.
 auctor criminis. P. 2, 7, 11.
 AUCTUS felicibus rediis, i. e. qui optima duxit uxorem. C. 63, 25.
 auctu novo Hymenæo. C. 65, 11.
 auctæ auræ nullis sensibus. C. 63, 165.
 auctet ope bona te Jupiter. C. 66, 2.
 aucupium plumosum, alio nomine formido. erat autem contextus plumarum versicolorum ad terrendas aves, feræque, ut in retia adigerentur. v. *Virgil. 3. Georg. & 12. Æneid. P. 4, 2, 34*.
 aucupia omne genus. C. 111, 3.
 audacia puerorum grata turpibus amatoribus. T. 1, 4, 73.
 audax imponere. P. 4, 5, 13.
 audit, pro *audivit*. P. 4, 9, 39.
 audire aurea versa. T. 3, 3, 28.
 audita quærere, i. e. *sciscitari ab alio, qua illo audiveris*. P. 2, 16, 49.
 avchi aliquod. P. 4, 8, 15.
 avellæque puellam à veste Minervæ. P. 4, 1, 118.
 avena perlucens. T. 3, 4, 71.
 Aventina Diana, cujus templum scilicet in colle *Aventino*. P. 4, 8, 29. v. *Diana*.
 Avernus umbrosus, *Campania lacus, unde ad inferos descensum esse poeta commentus sunt*. P. 3, 16, 1.
 Avernalis cortina Sibyllæ. Hac nimirum *Cumis, non longe ab Averno lacu responsa dabat*. v. *Virg. 6. Æneid. P. 4, 2, 49*.
 avertere amorem ab animo. P. 3, 22, 9.
 avertere non poterunt, quia &c. P. 2, 14, 29.
 Ausilena. C. 97. 107. 108.
 Ausilenus puer. C. 97.
 augurari, pro *censere, existimare*. T. 2, 11. P. 3, 1, 36.
 augur Phœbo deditus. T. 2, 11, 11.
 augu-

INDEX IN CATUL.

angusta moenia, i.e. angurio fabricata. C. 63, 20. v. obstru.

Angustus, C. Octavii ex Arria filius, unus ex Triumviris, ad quos res Romana devoluta erat: tandemque M. Antonii apud Alitium visitor navalis classis, & exinde orbis princeps. P. 2, 8, 19. 3, 9, 50. 3, 10, 7. 4, 6, 29. ab Alba longa. P. 4, 6, 37. deflevit Cornelii ossa. P. 4, 11, 58. v. Caesar.

angusta ratis. P. 4, 6, 23.

avis lymphæ. P. 4, 5, 50.

AVIS Promethei pectus rodens. P. 4, 5, 6. v. Prometheus.

avis varia plumæ versicoloris. P. 3, 11, 32.

avis dextera. P. 4, 1, 68.

avis fati provida. T. 2, 5, 12.

avis natalis. T. 2, 2, 21.

avis nigra condidit omen funestum. P. 2, 19, 38.

avis non aqua remis favebat. P. 4, 6, 20.

avis cantus eventus præcinit. T. 1, 9, 4.

aves lucis auctores, i.e. Galli Gallinæci diluculo concine res. P. 3, 32.

aves traxit affiduz. T. 1, 3, 76.

aves caussati. T. 1, 3, 17.

avium guttur tenne. T. 1, 3, 60.

avitas sedes venere. T. 2, 4, 53.

Aulis, portus insula Euboea, ubi Graecorum Duses in Troiam conjuraverunt. Hinc Argememnon classem solvere non potuit, antequam Iphigeneiam filiam Dianæ immolaret. P. 4, 1, 109.

AURA beata mulcet rosas Elysiæ. P. 4, 7, 60.

aura inimica. P. 1, 8, 12.

aura minas increpat. P. 1, 17, 6.

aura nomen refert ab extremis fontibus. P. 1, 20, 50.

aura nullis locis permanens. P. 2, 9, 8.

aura puellæ clamantis. P. 2, 18, 73.

aura secundar iter. P. 3, 19, 14.

auræ talaribus sectæ. P. 2, 21, 57.

Aurelius. C. 15, 21.

Aurelius, & Furius Catulli comites. C. 11, 1. 15. v. Furius.

aurigæ species Vertumnus. P. 4, 2, 35. v. Vertumnus.

AURIS. aure intenta precibus se præbere. T. 4, 1, 133.

aures bonæ. P. 2, 10, 15.

aures legibus antiquis onustæ. P. 2, 21, 83.

aures omnibus requierant. C. 3, 7.

aures puræ. P. 2, 10, 12.

aures tintinant. C. 5, 11.

aures monitis advertere. P. 1, 1, 37.

auribus suis gravem esse. P. 1, 12, 14.

auribus bibere. P. 3, 4, 8.

auribus comprehensis osculari. T. 2, 5, 92.

Aurora. P. 2, 13, 83.

AURUM dives. T. 3, 3, 11.

aurum imaginis, i.e. aurea imago. P. 4, 7, 47.

aurum tabellis fixum. P. 3, 21, 5.

auri cultus, & damna. P. 3, 11, 2 v. 48.

auri divitis pondus. T. 1, 10, 31.

auro multa mala subsunt. T. 1, 10, 18.

auro carior. T. 1, 9, 31. carius. C. 104, 3.

auro contextus, i.e. auris vestibus amictus. T. 1, 1, 71.

auro donari. P. 3, 21, 21.

auro crater, i.e. aureus. P. 3, 15, 37. auro currit erat, eodem sensu. P. 2, 21, 11. ita Virg. in Bucol. vivoque sedilia saxo.

auro formam possuere. T. 1, 10, 17.

auro lacertos vincere. T. 1, 10, 69.

auro pectus carpitur. P. 3, 3, 25.

aurea anus, i.e. comoda, benigna. T. 1, 7, 74.

aurea Cynthia. P. 4, 7, 85.

aurea lana, i.e. vellus Phrygiæ. P. 3, 9, 12.

aurea ovis. P. 2, 18, 6.

aurea palma. T. 1, 10, 82. v. obstru.

aurea sella, i.e. solium regium. P. 4, 10, 28.

aurea urna. P. 2, 18, 49.

aurea uva, i.e. aureo colore. T. 2, 1, 45.

aurea munera. T. 1, 4, 56.

aurea templa. P. 4, 1, 5.

aurata pellis. C. 63, 5.

aurata Phœbi lyra. P. 3, 2, 14.

aurata carentæ. P. 2, 1, 33.

auratæ trabes. T. 3, 3, 16. P. 3, 3, 10.

auratæ

TIBUL. & PROPERT.

aurum vestium via. T. 1, 6, 36.
 auratus equus cataphracti. P. 3, 10, 12.
 auratus lacertos gerere, *i.e.* *auris armillis ornatos*. P. 3, 11, 59.
 aureolum malum. C. 2, 12.
 aureoli pedes. C. 60, 167.
 Auruncleia, *Julia cognomen*. C. 60, 87.
 AUSONIA, *sic dicta Italia ab Ausone, Ulyssis & Calypso filio*. Ausonia dapes. P. 3, 20, 30.
 Ausoniz matronz. P. 2, 22, 4.
 Ausoniz puellz. P. 4, 43.
 Ausoniz virg, *i.e.* *Romana sceptris, vel fasces Consulares*. P. 3, 30, 5.
 auspicio vano credulus. P. 1, 3, 28.
 Auster, *ventus à Meridie spirans, idem qui Notus*. frigidus. P. 2, 18, 36. hi-bernus. T. 1, 2, 43. nubilius. P. 2, 13, 26.
 austerz suffragiorz tabellz. P. 4, 14, 49.
 ausus sperare spolia ex humeris Qui-rini. P. 4, 10, 21.
 ausus alicujus contrarium non esse. *i.e.* *connuere*. P. 1, 5, 9.
 Autumno mala rubent. T. 3, 4, 34.
 axis spoliis oneratus. P. 3, 3, 13.

B

Babylon Perfarum urbs, quondam totius Chaldaee caput, à Semiramide condita: cujus mania inaeq-ua orbis miracula recensentur. P. 3, 9, 21.
 Bacchus, Jovis & Semeles Thebana filius, quem ab utero matris fulmine ista intempestivè excisum Jupiter in-suis foveat: unde iterum renascens bi-mater est appellatus. Primus de Indis triumphavit, primusque, ut Graeci quidem veluer, vitem plantavit, vinique usum docuit. Huius honori festi Bacchanalia, sive Dionysia instaura. *Varia Bacchi nomina congerit Ovidius in libro 1. 4. Metamorph.* T. 1, 8, 39. P. 2, 21, 34. 3, 15.
 Bacchus &gyptiis Osiris dictus. T. 1, 8, æterna juventute. T. 1, 4, 33. cornutus. T. 2, 1, 3. P. 3, 15, 19. edera coro-natus. T. 3, 6, 2. intonfus. T. 1, 4, 34.
 Phœbo suo fertilis. P. 4, 676. poeta-

rum fautor. T. 1, 4, 44. proles Semeles. T. 3, 1, 15. uirz confitor. T. 2, 3, 35.
 Bacchus colit arua. T. 4, 1, 164. v. Jacchus, Liber.
 Bacchi, & vini laudes. T. 3, 6, d. versu 23. P. 3, 15.
 Bacchi rustica proles Priapus. T. 1, 4, 7. v. Priapus.
 Baccho dextro. P. 3, 1, 47.
 Bacchus, pro vino. T. 4, 1, 57. generosus, *i.e.* *optimi fundi, nec lymphæ di-lutus*. T. 3, 6, 5. Maroneus. T. 4, 2, 57.
 Bacchæ Penthea venantur. P. 3, 20, 33. v. Pentheus.
 Baetra, Perfarum oppidum. P. 4, 3, 7. can-puit imperio Semiramidis. P. 3, 9, 26.
 finis imperii Romani. P. 3, 1, 16.
 Baetra ascendere. P. 4, 3, 53.
 BAJÆ, urbs Campani ævantisima, ubi aqua calida ad voluptatem, & ad morbos abigendos. P. 1, 11, 1.
 Bajæ corruptæ. P. 1, 11, 27. invisa. P. 3, 26, 7.
 Bajarum aqua tepida. P. 3, 15, 2.
 Bajæ, pro thermis quibuscumq; per An-toninensem. Bajarum maxima. T. 3, 5, 3.
 balba verba cū pueris dicere. T. 2, 5, 94.
 Balbus. C. 56, 3.
 balnearii fures. C. 33, 2.
 balthæa, cingula à corio ballata, quibus milites utebantur. Ientia. P. 4, 10, 22.
 barathrum abruptum. C. 57, 108.
 BARBA opaca. C. 37, 19.
 barba pudenda vincit genas erasas, *i.e.* *novacula diligentiam eludit pilus quotidianis succrescens*. P. 4, 8, 26.
 baiba sicca pulvere congesto. P. 4, 9, 31.
 barba tetigit amplexus. T. 4, 9, 22.
 barbz nitore. T. 1, 4, 4.
 barbara tibia. C. 53, 264.
 barbarus, *i.e.* *inelegans*. P. 2, 13, 27.
 Baris, cymba Ægyptia. P. 3, 9, 44.
 basia basiare. C. 70.
 basiationes. C. 7, 1.
 Bassarice Bacchi comæ, *i.e.* *disso-lutæ*. *τῆς βαρρυκαρίας, i.e.* *ad vulpe, cu-jus pellibus amicta incedebant Bacchi sacrificula: vel à meretrice, quod plu-rimum*

INDEX IN CATUL.

rimum erant mulieres illa: vel domique
ad quodam calceamenti genere;
hac enim tria significat vox βαρβα-
ρ. P. 3, 15, 30.
Bassius. P. 1, 4. forse legendum Battus,
us sit ille de quo Ovidius Tristium l. 4
eleg. 10. Battus quoq; clarus Jambo.
Barti sepulcrum in regione Cyrenaica;
suis enim Battus princeps Cyrenorum.
C. 7, 6.
Battiades Callimachus, ita dictus,
quod Cyrenensis fuerit. Battiadæ car-
mina, i. e. Jambrici versus à Callima-
cho scripti. C. 64, 16. 113, 2.
BEATUS quater. T. 1, 11, 63.
beati, pro divites. P. 2, 17, 33, 2, 18, 15.
beatior, pro locupletior. C. 10, 17.
beata dona, i. e. opulenta. C. 67, 14.
Belgicus color turpis ore Romano.
P. 2, 13, 134.
Dellerophonæ equi humor, Fons
Hippocrenes pulsu pedis Pegasei fa-
ctus: Pegase autem inventus Delleroph-
on Chimæram interfecit. P. 3, 2, 2.
BELLUM, pro rixa. P. 3, 4, 41.
beti sonus necdum ultra Tiborim.
P. 4, 10, 25.
bello expertæ pæne passiva significa-
tione. P. 3, 3, 7.
bella pugnatæ mihi sunt. C. 37, 3.
bella in gremio gerere, obsecrum est.
P. 3, 6, 32.
bellicus equus. P. 4, 4, 14.
belligerana. P. 4, 10, 40.
Bellona Martis pedisequa. Bellonæ fu-
tor, quo sacerdotes ejus Dea correpti
futura prædicabant. v. Lactantium l. 1.
Divin. Instit. c. 2. T. 1, 7, 51. Horatius
de illo Sat. 3. l. 2. Hunc circumtrouit
gaudens Bellona truentis.
bella puella. T. 3, 4, 52.
Benacus lacus prope Veronam, hodie:
Lago di Garda. C. 4, 24.
BEN ac beatè esse. C. 14, 102, 3, 15.
bene concordes. P. 2, 23, 6.
bene & placide quiescas. T. 2, 4, 49.
bene habet, i. e. o factum bene. P. 4, 12,
67.
bene, pro fortiter. T. 1, 5, 1.
bene quiescat sub humo. T. 2, 7, 12.

bene dicere aliquem ad pocula, id
quod nobis est: far de' brindisi alla
salute di chi che sia. T. 2, 1, 31.
bene nosse. P. 2, 20, 8.
bene velle ac amare non idem. C. 71, 80
v. observ.
benefacta. C. 75, 1. P. 1, 1, 16. 2, 1, 24.
benigne facere. C. 72, 3.
benigne, i. e. largè, liberaliter. C. 66, 3.
Beronices coma. C. 65, ubi vide argu-
mentum.
Beroniceus vertex. C. 65, 8.
beryllus gemma Indica, smaragdo simi-
lis, auctore Plin. l. 37. c. 5. digito so-
litus. P. 4, 7, 9.
bera languidior. C. 66, 21. v. observ.
bibere ex una aqua. P. 2, 18, 32.
bipenni lacertos suos cadebant fa-
cerdotes Bellonæ. T. 1, 7, 13.
Bistonix rupes, ita dicta à Bistonibus
Thracia populis. P. 2, 21, 32.
Bithynia, provincia contraria Galatiæ,
atque Asia minori: olim à Ponto dis-
creta, deinde una & eadem. C. 10, 7.
Bithyni campi. C. 31, 5.
BLANDUS. blanda culpa percutit.
P. 4, 5, 19.
blanda fides, i. e. fidei Deorum vasfro
obsessio. T. 3, 6, 46.
blandum thas. T. 3, 3, 2. P. 4, 6, 5.
blandos vultus offerre. T. 1, 7, 1.
blanda Veneris arma. P. 4, 1, 177.
blanditiz, blandisciarum vis. P. 1, 9, 30,
& infra.
blanditiis nullis tutum credere. P. 1,
15, 42.
blanditias componere voce tremula.
T. 1, 5, 49.
blanditias dicere. T. 1, 1, 86.
blanditias vendere. T. 1, 10, 77.
blanditiis empta oscula. P. 3, 1, 133.
blanditiis probum esse non sine.
P. 2, 1, 14.
Roaria arua, forum Roma sic appella-
tum à bovis Herculis ex Hispania
illuc advehtis. Pompejus tamen Festus
ita dictum censet, quod ibi venderen-
tus boves. P. 4, 9, 19.
Bocebis Thessalia lacus. Bocebeidos an-
dæ sanctæ. P. 2, 2, 63.

bom-

TIBUL. & PROPERT.

bombi raucifoni. C.63, 263. *Perfusi, 1. Sat. seu potius Nero Caesar a Persio derisus*: Torva Mimalloñeic implerunt cornua bombis.

BONUS pro pulchro. C.6, 15, 15, 10, 87, 1, 87, 3, 107, 1. T.2, 4, 45, 5. P.2, 13, 102, 2, 19, 12.

bona, pro miti. T.2, 7, 26.

bonum facinus. C.55, 27.

bonum, pro utili. P.2, 23, 24.

bonz, pro faciles. P.2, 15, 5, 2.

bona pascua. T.4, 3, 1.

bona propria membrorum. P.1, 2, 6.

bona scripta tabellis. P.3, 21, 2.

bona verba dicere, in re sacra. T.2, 2, 1.

Bona Dea, cui Romana femina in opere sacrificabant, exclusis maribus. *Lactantio est Fauna soror Fauni regis Italorum*: Tertulliano Penelope: aliis Ceres, aliis Maja. **Bonz** Dez sacra maribus non aduenda. T.1, 7, 22. Dea feminea. P.4, 9, 25. v. Juvenal. Sat. 6.

Bonaenensis Rufa. C.59, 1.

Bootes, celsesse sidus ad Septentrionem, *Ursi vicinum*. C.65, 67. P.3, 3, 57.

Boreas. P.2, 18, 5, 1. v. Aquilo.

Borez flabra. P.2, 18, 70.

Borythenidz, populi circa Borythenem fluvium Scythia Europea. hiberni. P.2, 6, 18.

BOS Memphisitis, certis insignibus clarus, *Apis dictus ab Aegyptiis: quo deficiente similem alium luctu magno querebant. De hoc vide Plin. l.8. c.46*. T.1, 8, 28.

bovis torvi forma candida. P.2, 21, 114.

boves grandævi. P.2, 17, 42.

boves cæsi præbebant balthea. P.4, 10, 22.

boves capite coronato. T.2, 1, 8.

boves fata præmonuerunt, in prodigiis. T.2, 5, 78.

boves Herculis. P.4, 9.

boves macra vilia sacra ducebant. P.4, 1, 22.

boves steriles ad arandum. T.2, 3, 8.

boves, & plaustra versare. P.3, 3, 57.

boves jungere. T.1, 1, 60.

boves quatuor ahenez Myronis. P.2, 21, 28. v. Myron.

Bosphora, sunt duo angusta freta, alterum Thracicum ad ingressu Ponti Euxini: alterum Cimmericum ad ostium paludis Mæotidis. frequentius Bosphori dicuntur. capta manu Pompeii, cum scilicet Mithridatis copias fudit. P.3, 9, 68.

Bovillz suburbanz, vicus prope Romam. P.4, 1, 33.

BRACCÆ vestimenti genus, Persis, Medis, Armeniis, Getis, & nonnullis Gallorum usitatissimum: ideoque pars Gallia braccata dicta pars verò togata, qua Romani amictus consuetudinem servabat. braccz virgatz barbari militis. P.4, 10, 43.

braccati milites Persæ. P.3, 3, 17.

BRACHIA catenis liventia. P.4, 7, 75.

brachia Cleopatrz colubris admorsa. P.3, 9, 53.

brachia collo pendentia. T.3, 6, 45.

brachia læsa. P.2, 12, 20.

brachia loris gaudentia ad cestum ligare, mos antiquorum pugilum. P.3, 12, 9. v. cestus.

brachia mento naufragi supponere.

P.3, 5, 35.

brachia plagis lassare. P.4, 8, 67.

brachia sacris cultris laniare, quod erat sacerdotum Bellona. P.2, 16, 15.

brachia somno incerto permittere. P.4, 1, 67.

brachia tendere multa cum fide, i.e. supplicare alicui, Deorum fidem obsequando. T.3, 4, 64.

brachia vario amplexu murare. in obscenis. P.2, 12, 9.

brachia victa urgenti dare, dictum de nova nupta. P.4, 3, 12.

brachiolum teres. C.60, 181.

brachia, dictum de arbore, analogice. C.63, 105.

brassica vincita levi junco. P.4, 2, 44. Brennus, Gallorum Dux, qui Delphicum Apollinis templum spoliare aggressus, terramotu, variisque prodigiis absterisus est. Hunc alii tradunt igne obsecratum à Phæbo, alii prælio victum.

INDEX IN CATUL.

vulneratumque, hausto venens, sponte occubuisse. v. Pausaniam in Phocidis. P. 3, 11, 53.
 breve, pro paulo ante, ut censet Joseph. Scaliger. C. 60, 187.
 Brimo, eadem qua Proserpina. Mercurii vim passa. P. 2, 2, 64.
 Briseis, uxor Lyræssorum regis: deinde viro interfecto, patriaque subversa in Achillis postestatem redacta. Eam cum Agamemnon rapuisset, Achilles iratus tandem pugnare desistit adversus Troianos, donec sibi restitueretur, magnis insuper donis adiectis. P. 2, 7, 45. 2, 16, 29. abducta. P. 2, 15, 1. formosa. P. 2, 7, 21.
 BRITANNIA, magna insula Septentrionalis contra Galliam sita: iugum Romanorum passa primum sub C. Cesare, deinde penis sub Claudio. Britannia curru picto. P. 4, 3, 9. ultima. C. 29, 4.
 Britanniz. C. 29, 21. 45, 21.
 Britannus Romano Marte invictus tempore Tibulli. T. 4, 1, 150.
 B. itanni infecti, i. e. sapone flavo comas tincti. P. 2, 1, 3, 99. ultimi, & horribiles. C. 11, 1, 12.
 Britannos classe sequi. P. 2, 18, 63.
 Britanna esseda, vehiculi genus. P. 2, 1, 86.
 Brixia, Gallia Cisalpina oppidum clarissimum. Veronæ mater. C. 66, 32.
 brumæ tempora duplicentur. P. 1, 8, 9.
 Brutus, duo fuere huius cognominis viri fortissimi: alter L. Brutus, qui urbe Tarquinius expulsi, primusque Consul fuit: alter, jam senescente Republica, M. Brutus unus conspiratorum, qui Cæsarem occiderunt. Ambo libertatis vindices, at dispari fortuna.
 Bruti secures. P. 4, 1, 45.
 buccina, propriæ cornu bubulum, quod sæculis rudioribus vicem tubæ præstabat. P. 4, 1, 13.
 buccina pastoris cantat. P. 4, 10, 29.
 buccina quarta castrorum canit lucem venturam. P. 4, 4, 63.
 bullam auream rudi collo demittere, puerorum ingeniorum erat prætextam

exuentium. P. 4, 1, 137.
 BUSTUM contemptum. P. 1, 19, 22.
 bustum cedere saxi. P. 4, 5, 75.
 busta Crassi. P. 4, 5, 84. v. Crassus.
 busta jacentia, i. e. humilia. P. 3, 1, 29.
 busta Niobes bis sex. P. 2, 15, 7. v. observ.
 busta piare cado effracto. P. 4, 7, 14. v. observ.
 buxum cavum, pro ribia. P. 4, 5, 42.
 buxus vulgaris. P. 3, 2, 6.

C

Cacata charta. C. 36, 1.
 cacinini plangor. C. 63, 273.
 cacumina Pindi trementia. P. 3, 3, 55. v. Pindus.
 Cacus, Vulcani filius, famosus lacte in Aventino nemore: ob surreptas boves ab Hercule clava confectus. v. Virg. Æneid. Ovid. l. 1. Fastorum. Liv. l. 1. P. 4, 9.
 CADERE, pro fidem frangere. T. 4, 10, 2.
 cadere pro vano, i. e. flocci fieri. P. 1, 10, 24.
 cadere sub armis. P. 2, 8, 1.
 cadant, pro accedant. T. 4, 1, 191. 1, 7, 91. v. vota.
 Cadi Mygdonii: Phrygia urbs eo nomine, ut placet Josepho Scalig. P. 4, 6, 8.
 Cadmus, Agenoris regis Tyrionum filius, qui missus à patre ad querendam sororem Europa, sessus in Bæotia confedit, atque ibi Thebas condidit. In serpente postea cum uxore mutatus. v. Ovid. 3, 4. Metamorph. Cadmæ mater Agave, qua Bacchiferis operata, dum aprum venari parat, Pentheum filium sororum ope discerpit. Hoc accidit Pentheo, quod novam Liberi religionem spreverat. T. 3, 6, 24.
 Cadmæ Thebæ. P. 1, 7, 1. Cadini atque Thebæ. P. 3, 7, 38.
 cadus Chiuss, i. e. vinum Chium servans. T. 2, 1, 28.
 cado vincula solvere. T. 2, 1, 28.
 cæcus, cæcum iter veritare. mesaph. P. 3, 12, 32.
 cæci loci inferorum. P. 1, 19, 8.

ccca-

TIBUL. & PROPERT.

cecore astu. P. 4, 5, 15.
 CECILIUS poeta, *quis de matre Deorum*
poema conscripsit. C. 35.
 CECILIUS quidam alius. C. 66, 9.
 cedere. in obscuris. C. 56, 7.
 cedēs Polixenia. C. 63, 364. v. Polixe-
 na.
 cēdem agnis dies ominosa denuntiat.
 P. 4, 3, 61.
 cēlati servi, *pro stigmate iniusti.* P. 4, 5,
 52.
 cēlara iuga, *i.e. currus affabrē sculpti.*
 P. 2, 1, 86.
 CĒLUM pendens. T. 4, 1, 23. paruit
 moribus. P. 4, 11, 101.
 cēlum equinoctiale. C. 46, 2.
 cēli janua. C. 57, 115.
 cēli tempus, *i.e. ætheris temperies.* P.
 2, 1, 78.
 cēlum voris implere. T. 3, 3, 1.
 cēlo clauduntur omnia. T. 4, 1, 23.
 cēlo missus. T. 1, 3, 90.
 cēlestis, *pro Deo.* T. 2, 4, 35.
 cēlestes, *pro Divis.* T. 1, 10, 5, 4, 1, 14.
 cēlestes heri. C. 67, 76.
 cēlestum fidem comprecari. G. 63,
 191.
 cēlices agricolæ. T. 2, 1, 36.
 CĒRULA forma, *i.e. coma cēruleo co-*
lore imbuta. P. 2, 13, 102.
 cērula mater Achillis, *i.e. Thetis Dea*
maris. P. 2, 7, 51.
 cērula ratis Charontis, *i.e. mucida.*
 P. 2, 19, 40. *Virg. 6. Æneid.* Cēruleam
 advertit puppim,
 cēruleus fucus. P. 2, 13, 101.
 CĒSAR Julius. C. 57, 91. focer Pom-
 peii. P. 3, 9, 38. Cæsaris monumen-
 ta. C. 11, 10. Cæsaris apothecosis. P. 3,
 16, 34.
 CĒSAR Augustus. P. 2, 1, 25. 3, 7, 27.
 4, 1, 46, 4, 6, 13, 4, 11, 58. Deus. P. 3, 3, 1.
 magnus. P. 2, 21, 2. magnus in armis.
 P. 2, 6, 5.
 Cæsaris enses. P. 1, 21, 7.
 Cæsaris rates fortes. P. 2, 23, 61.
 Cæsaris virtus, & gloria. P. 2, 13, 41.
 Cæsaris focos amplecti, *i.e. familia*
Augusta inferi. v. Augustus. P. 3, 16,
 124.

Cælij, mali poeta. C. 14, 18.
 Cæus, unus ex Gigantibus, qui Jovē
 arma intulerunt. P. 3, 7, 48.
 Caius trisyllabum. C. 10, 30.
 Caius Cinna. C. 10, 30. v. Cinna.
 Calais, & Zethes, alati Boreæ filii ex
 Orithyia: fuerunt è numero Argonau-
 tarum, Harpyiasque à Phines mensis
 pepulerunt. P. 1, 20, 26. v. Zethes.
 Calamis, nobilissimus statuarius, cuius
 præcipua gloria in equis effingendis.
 De hoc vide Plin. l. 34. c. 8. P. 3, 7, 10.
 CALAMUS venatorius. P. 3, 11, 46.
 calamo pisces prædari. P. 4, 2, 37.
 calamo stricto avem figere. P. 2, 14, 24.
 calami Panos. P. 3, 2, 30. v. Pan.
 calathi, *pro scyphis.* calathis strata fo-
 lia natant. P. 2, 12, 52.
 calathisci virgati, *i.e. quasilli viminei.*
 C. 53, 319.
 Calchas, notus divinator in castris Gra-
 corum adversus Trojam. Fuit illi ge-
 nus à Melampode. P. 4, 1, 109.
 Calendæ Martiæ. T. 3, 11, 4, 2, 1.
 Calendæ raræ. P. 4, 3, 53.
 calix auratus. P. 2, 22, 40. cosonatus.
 T. 2, 5, 98.
 calices amariore, *i.e. vino vetustiore*
spumantes. C. 27, 2.
 CALLIMACHUS angusto pectore.
 P. 2, 1, 40. non inflatus. P. 2, 23, 32.
 Callimachi libelli. P. 3, 7, 43.
 Callimachi manes. P. 3, 1, 1.
 Callimachus Romanus, *Propertius.*
 P. 4, 1, 64.
 Calliope, Musarum antesignana, qua
 idcirco ab Horatio Regina dicitur.
 Nomen accepit καὶ τῆς καλλῆς ὀνόμας,
 ab optima voce. P. 2, 1, 3. 3, 25. 4, 6,
 12. vitiata ab oëagro, ex quo peperit
 Orpheum, & Cymothoia. P. 2, 21, 31.
 Calliopea, eadem qua Calliope. P. 12,
 2, 28. 3, 1, 54. 3, 2, 38.
 Callisto Lycaonia, *i.e. Lycaonis filia,*
una comitum Diana, qua à Jove per-
dolum confusata, ira Junonis in ur-
sam mutata est. Hanc postea Jupiter
miseratione tactus inter cælestia sidera
collocavit. Lucret in cardine septem-
brionali, & vocatur Helice. v. Ovid.
 b 4 2. Mc-

INDEX IN CATUL

2. *Metamorph.* C.65, 66.
Callisto ursa. P.2, 19, 23.
calor febrilis. T.4, 11, 2.
calores, i. e. *amores* aliò transferre.
 P.2, 12, 35.
calere ad nova *lucta*, dictum de *villimariis*. P.4, 3, 62.
Calpe, mons in finibus *Hispania*, una *columnarum Herculis*. P.3, 10, 25.
Calvus Licinius, Orator, & Poeta, monumentis veterum illustris. C. 14, 50, 53, 93. P.2, 17, 40, 2, 23, 89.
Calypso, filia *Oceani*, ut refert *Hesiodus* in *Theogonia*, apud quem *Ulysses* diu moratus est; ut ex *Homero* cognoscimus. P.1, 15, 90, 2, 15, 49.
Calypso Atlantis, i. e. *Atlantis* filia juxta *Tibullum*, qui videtur aliam opinionem secutus. T.4, 1, 77.
Cambyles *Cyri Persarum regis filius*, & successor. P.2, 18, 23.
Camerius. C. 55.
camera eburna. P.3, 1, 50.
Camillus Furius, *Vesorum* everfor, qui ob *invidiam* à patria expulsus, cum audisset eam à *Senonibus* captam, improviso reversus hostes prostravit, & *Capitolium* in *libertatem* asseruit. v. *Livium* l.5. *Camilli* signa. P.3, 9, 77.
Camilli magni, *multitudo* numero. P.3, 7, 31.
Camœnz Musa, T.4, 1, 24, 4, 1, 192. P.3, 8, 1.
Campania, *Italia* provincia prope mare *Tyrrhenum*: hodiè *Terra di lavoro*. pinguis. P.3, 3, 27.
Campania terra. T.1, 10, 33.
CAMPUS Martius, locus *Roma*, prope *Tiberim*, ubi nobilis *juvenis* hostis *exercitationibus* operam dabat. v. *Horatium* ode 8. l. 1. *Campi cura*. P.2, 13, 34. *Campestribus* armis utilis, i. e. *Campi Martij*. P.3, 7, 19.
campus minor. C.55, 3. v. *observo*.
campum equo dare. P.2, 8, 6.
campo concurrere. P.4, 10, 35. *Isalis*: venire à *battaglia* *campale*.
Cancer, *Zodiaci* signum *solstitiale*. *Ostipes*. P.4, 1, 150.
CANDOR falsus. P.1, 2, 19. *fuscus*,

i. e. *sempiternus*. P.2, 17, 78. *plenus*. P.2, 17, 77. *quæsitus*, i. e. *arte paratus*. P.3, 22, 8.
candorem præferre. T.3, 4, 29.
candidi Soles, i. e. *sancti dies*. C.8, 3.
candida fata. T.3, 6, 30.
candidior & candidior. T.1, 8, 64.
candidius nive hiberna. C.79, 2.
candescere canis. T.1, 11, 42.
canephora *virgo*. P.4, 3, 6.
CANERE *ingratæ puellæ*. P.2, 23, 72.
canere inter libellos. P.3, 7, 43.
canere inter opus. T.2, 7, 8.
canere, pro *vascinari*. T.1, 7, 56. 1, 8, 1.
canimus frustra. T.1, 6, 31. v. *canus*, *carmen*.
CANIS *custos liminis*. T.2, 4, 32.
canis experrecta in dolores alienus. P.4, 5, 71.
canis instabat. T.1, 7, 32.
canes armillati colla Molossa. P.4, 8, 24.
canes ebria signa fugæ nocturnæ. P.3, 2, 48.
canes Lacones. P.3, 12, 14.
canes vocales. P.4, 4, 84.
canes monere. P.2, 14, 20.
Canis tergeminus, i. e. *Cerberus* *terno capite horrendus*. P.4, 7, 52.
Canes Hecates. T.1, 2, 52. *Virg.* 6. *Æneid.* *vixque Canes ululare per umbram*.
Canes Scyllæi. T.4, 1, 72. v. *Scylla*.
Canis Astrum, sive *Scirius*. T.1, 1, 49. 1, 4, 36. 4, 1, 11. *æstivus*. T.3, 5, 2. *siccus*. P.2, 19, 4.
Canis æstivi sicca tempora. T.1, 4, 6.
Canes damnosus, pessimus calorū jactus, is a dictus. P.4, 8, 46.
canistra tremunt in palmis virginis. P.4, 8, 12.
canistra myrto vincta gerere, in sacris. T.1, 11, 27.
Cannensis pugna, in qua Romani à *Carthaginiensibus* *surpissima* *clade* *affecti*, apud *Cannas* *ignobile* *Apulia* *oppidum*. v. *Liv.* l.22. P.3, 2, 10.
Canopus, oppidum cujusdam insula Niliaca, meretricijs artibus famosum. P.3, 9, 39.

Cano-

TIBUL. & PROP. T.

Canopia litora. C.6, 58.

CANTUS. *cantus magici vires.* T. 1, 6, 19.

canus felices. T. 3, 4, 40.

cantus salutariferi. T. 4, 4, 10.

cantamina Musæ magicæ. P. 4, 4, 51.

cantata Luna. P. 4, 5, 13.

cantica jactare. P. 4, 5, 45.

CANIUS. cana senectâ caput inficit. T. 1, 9, 32.

cani capilli nigros ledunt. T. 3, 5, 15.

canitiem pulvere fœdare, *signum vehementissimi doloris.* C. 6, 3, 224.

caneret, *prima longa, secunda brevi, pro cauderet.* P. 2, 1, 81.

Capaneus, *unus è septem ducibus, qui ad Thebas obfidendas profecti sunt. Hic religionum omnium contempтор, dum in superis, & Jovem ipsum convitia gessat, subito fulmine ictus est. Capanei ruina Jovi grata.* P. 2, 2, 40. v. *agmina septem. Statium l. 10. Thebaidos.*

Capena porta Romana. P. 4, 3, 71.

caper, *pro axillarum gravcolentia. metaph.* C. 58, 6.

capella cornipes. C. 19, 16.

capella delicata. C. 20, 10.

CAPERE, *pro allicere.* T. 1, 4, 3. *ibid. versu 73.* 3, 6, 45. P. 1, 1, 2, 12, 15. 2, 2, 19. 2, 16, 78.

capere, *pro circumdare.* P. 4, 9, 49.

captus, *pro depressus.* P. 2, 16, 66.

capra, *pro allicita.* P. 3, 1, 6.

caprorum lacrymæ supplices. P. 1, 16, 4.

captare carpenta, *i. e. affequi velle rhodam præcurrentem.* P. 4, 8, 2, 3.

captiva, *pro captivam.* P. 4, 4, 34.

captivum federe ad alienos penates. P. 4, 4, 33.

Capthæa saxa, *promontorium Eubææ insula, in quod vitrix Græcorum clas- sis miserè impiegit.* P. 3, 5, 35. v. *Nau- plius.*

CAPILLUS ornatus. P. 1, 2, 1.

capilli rari vincula furtiva, *exsequia aniles fuerint.* P. 4, 5, 69. v. *observ.*

capilli Genii unguento stillantes. T. 1, 8, 51. v. *Genius.*

capilli horrentes. T. 2, 3, 2, 3.

capilli scissi. T. 1, 11, 53.

capilli Sole nsti. T. 1, 10, 15.

capilli sparsi ad frontem errantes. P. 2, 1, 7.

capilli umbrarumusti. T. 1, 11, 37.

capillos albos à stirpe tollere, *velle- re.* T. 1, 9, 45. P. 3, 22, 33.

capillos arte colere. T. 1, 7, 45. 1, 9, 9.

capillos invadere. P. 3, 5, 5.

capillos lapsos formare. P. 1, 3, 2, 3.

capillos trahere. P. 3, 1, 3, 1, 3.

capillis ductari. T. 1, 7, 77.

capillis suspensis cædebantur servi. P. 4, 7, 41. v. *coma, crinis.*

Capitolia nubila primo fumo, *i. e. no- lhis caligine increbescence minus con- spicua.* P. 4, 4, 27.

Capricornus, *Zodiaci signum brumale. lorus aqua Hesperia.* P. 4, 1, 108.

caprificus, *i. e. ficus silvestris, nunquã maturescens, cujus tanta vis est, ut marmora findat, quamvis durissima.* P. 4, 5, 74. v. *Plin. l. 15, c. 79.*

capula fibrorum. C. 67, 16.

CAPUT hoc. P. 2, 7, 52. 2, 6, 7.

caput aium manibus non certis. P. 1, 3, 8.

caput pluma effultum. P. 3, 5, 64.

caput unctius. C. 10, 11.

capiti tumultus obiectus, *i. e. pericu- lum vite imminens.* P. 2, 18, 65.

capite & collo fersa gerere. T. 1, 8, 52.

caput componere, *i. e. concumbere.* T. 1, 5, 8.

caput flore vacuum relinquere. P. 3, 8, 16.

caput habere in rosa verna. *i. e. cinge- re roseis corollis.* P. 3, 3, 44.

caput in humo ponere, *i. e. humi jace- re.* P. 3, 1, 16.

caput nitidum tarda arte comere. T. 1, 9, 16.

caput ponere cum aliquo in obscenis. P. 2, 11, 22.

caput premere pedibus impositis. P. 1, 1, 4.

caput sopore vincere. P. 3, 15, 42.

caput tingere externo nitore. P. 2, 1, 3, 100.

capita vi jacere, *gestus fanaticorum facit.*

INDEX IN CATUL

sacerdatum Cybeles. C.62, 23.
 caput ab Aenea superstitis. P.3,3, 20.
 caput fidele. P.2,1, 36.
 caput signorum, i.e. vertex statuarum.
 P.2,8, 25.
 caput, pro causa, atque origine. P.3,
 5, 4.
 caput fluminum, i.e. fons. P.2,12,33.
 caput fontis. P.3,17,6.
 caput historiarum præbere, i.e. argumentum
 historia fieri. P.3,18,29.
 carbasus alba. P.4,11,54.
 carbasus liua, i.e. byssina. P.4,3, 64.
 carbatinæ crepidæ, rustici calcementi
 genus, ut primus explicauit Angelus
 Politianus Miscellan.cens. 1.c.2. C.
 95,4.
 CARDO. cardine racito fores vertice
 re. T.1,7, 12.
 cardine verso. T.1,2, 10.
 cardines raciti. P.1,16,26.
 carina fracta in portu. P.2,17, 64.
 carinæ coronatæ. P.3,22,15.
 CARMEN grave. P.1,9,9. inermis,
 P.4,6,32. nuptiale. C.60,61.
 carminis nomen alienunde it. P.1,7,10.
 carminis obsequium. P.1,8,40.
 carminis in orbem redire. P.3,1,39.
 carmine, pro carmini. P.2,2,3, 8.
 carmen aris libare. P.4,6,7.
 carmen columna scribere. P.4,7,83.
 carmen facere. P.2,2,3, 79.
 carmen factorum jurare. P.4,7, 51.
 carmen hiare racita lira, dictum de
 simulacro Apollinis. P.2,21,6.
 carmen renuare. P.3,1,5.
 carmina Cassandra sero rata. P.4,1,51.
 carmina ducere in nomen alienius. P.
 4,6,13.
 carmina facere. P.2,7,33.
 carmina neryis apare, i.e. cithara ac-
 commodare. P.3,2, 35.
 carmina sonare. P.2,21, 16.
 carmina subiicere, i.e. distare. P.1, 7,
 20.
 carmina tentare. P.2,2,29.
 carmina versu deducere, constat enim
 carmen ex versibus. P.1,16, 41.
 carminum magicorum vis. T.1,2, 44.
 carminibus, & herbis deuocere. T.1,
 9,17.

Carnuti, populi Gallie Lugdunensis. Na-
 vi, T.1,8, 12.
 Carpathium mare, dictum ab insula
 Carpatho & circa Rhodum & Cyprum
 se diffundens. P.3,5,28.
 Carpathiæ unia. P.2,4,11.
 Carthago, urbs Africa litoralis, quæ
 à Didone condita fertur. Emulam
 fuisse Romanæ potentia, tandemque
 à Scipione deletam, vel pueris natam
 est. Carthaginis animi. P.2,1,23.
 CARUS. cara, quantum nec filia
 matri. T.3,4,51.
 cara, quamvis perfida. T.3,6, 56.
 carior, & carius auro. C.104,3. T.1,
 9,31.
 carior me ipso. C.67, 159.
 carior oculis. C.101,2.
 carere nox vertitur. P.2,16, 67.
 Carystos, oppidum Euboeæ, marmori-
 bus nobile. T.3,3,14.
 casa sine arte facta. P.4,1,6.
 casa immunda latere. P.2,16, 66.
 casas ex virgis struere, ludus puuili.
 T.2,1,24 sic Horatius S.3,12. Edifi-
 care casas, plotellio adungere
 mures: Ludere par impar, equita-
 re in arundine longa.
 casta, frutex peregrinus, cuius naturam
 consideras Plin.1.12.c.19. T.1,3, 61.
 Cassandra vates, Priami filia. P.4,1,
 117. non credita. P.3,11,64.
 casses imponere. P.4,2, 33.
 casses tendere, pro insidiari. T.1,7,55.
 cassida, pro cassis. P.3,9, 15.
 Cassiope, mater Andromedes, postea
 celeste fidus. P.1,17,3. v. Andromede.
 Castalia arbor, à fovea Castalis. P.3,
 2, 13.
 Castalia umbra. T.3,1, 16.
 Castor, filius Iovis & Leda, Clytemne-
 stra gemellus. P.1,2, 15. equum do-
 mitor. P.3,12, 17.
 Castoris equus Cyllarus. P.2,6, 16.
 Castor & Pollux gemelli. C.4, 27. 67,
 65. P.2,18,9. v. Pollux.
 CASTRA decem annorum apud Tro-
 jam. P.3,10, 25.
 castra silentia ruba intermissa. P.4,
 4, 80.

castra

TIBUL. & PROPERT.

castra puellie Romanis non patebāt.

P. 4, 3, 45.

castra cōmitare. P. 2, 6, 15.

castra coronare humo suggesta. P. 4, 80.

castra ponere. T. 1, 1, 70.

castra rogis egerere. P. 4, 6, 34.

castra sequi. T. 2, 6, 1.

castra movere toro mutato. *adagium*. P. 4, 8, 28.

CASTUS. casta domo gaudere. T. 3, 4, 60.

casta placent superis. T. 2, 1, 13.

CASUS. casum consortem evadere. P. 1, 21, 1.

casu alicujus lātari, i. e. alienis infortunis gaudere. P. 1, 13, 1.

casus alios periculorum. C. 23, 11.

catagraphi Thyni. C. 25, 7. v. *observo*.

cataphractus ferreus. P. 3, 10, 11.

catasta barbara, in qua servi venales profabant. T. 2, 6, 42.

CATENA manus corrumpit. P. 3, 13, 20.

carena teneri. *metaph.* T. 4, 5, 15.

carena marcinæ Andromedes, quas videlicet ob matris superbiam gerebat. P. 4, 7, 65.

cathedra posita scribebant feminae. P. 4, 5, 37.

Cato Grammaticus. C. 56.

Catullus. P. 2, 17, 40. Iulcius. P. 2, 23, 87. doctus. T. 3, 6, 41.

carulus Gallicanus. C. 42, 9. v. *observo*.

Caucasus Scythia mons. P. 1, 14, 6. Caucasus rupes. P. 2, 1, 77.

Caucasiz aves, i. e. aquila Promethei petrus rodens. P. 2, 17, 54. v. Prometheus.

cauda boves avertos trahere. P. 4, 9, 12.

caverem a cavo, vis, terra coniugationis, ut apud Virg. litora fervere late a servo, vis. Tib. 1, 4, 67.

cave omne tale iter. P. 4, 8, 6.

caurus ventus, idem qui Corus, ab casu solstitiali spirans. T. 1, 5, 35.

CAUSA frangit, & extollit vires in milite. P. 4, 6, 51.

causa perorata est. P. 4, 11, 98.

causam aliquam praeferre. T. 4, 6, 54.

causae iusti amoris. T. 1, 4, 70.

causas aperire. P. 4, 10, 1.

causari. T. 1, 3, 17. P. 4, 23.

cautes obnoxia ventis. T. 2, 4, 9.

cautum esse ad laqueos. T. 1, 10, 46.

CAVUS Mevania campus. P. 4, 1, 123. v. Mevania.

cavo hiatum diducere. P. 4, 1, 149.

cava manu pretium flagitare. T. 2, 4, 14.

cavi pumices. P. 3, 2, 28.

cava metalla. P. 3, 11, 5. v. metalla.

cava tigna. P. 4, 6, 50.

Caystri quadriga, i. e. quatuor urbes nobilissima, ut placet Josepho Scaligero, Ephesus, Smyrna, Colophon, Miletus: quarum princeps est Ephesus ad Caystrum sita. P. 3, 20, 15.

Cecropia, civitas Attica, sic dicta a Cecrope rege. C. 63, 79.

Cectopia folia. P. 2, 15, 6.

Cecropii coloni. P. 2, 22, 19.

cedere, pro decedere. P. 1, 3, 1.

cedere in astra ab humana via. P. 3, 16, 34.

cedat, pro concedat. P. 1, 9, 28.

cede agendum. P. 4, 9, 54.

Cepheia Andromede, i. e. filia Cephei regis Aethiopum. P. 1, 3, 3.

Cephea Meroe, insula Niliaca, sita sub Cancris Tropico. P. 4, 6, 78.

celebrare, pro frequenter. T. 1, 3, 33. P. 1, 16, 3.

celebrare aliquem multo sermone, i. e. assidue cum aliquo versari, sapiens congrederi, colloqui diutius. T. 1, 7, 17.

Celsiberia terra, citerioris Hispaniae provincia. C. 39, 17. cuniculosa. C. 37, 18.

Celiber. C. 39, 17.

cenam de rogo rapere. C. 59, 3.

Cenina arx. P. 4, 10, 9. v. Acron.

censores lex. P. 4, 11, 41.

Centauroi, ab Ixione geniti ex nube. P. 2, 2, 52. 2, 7, 9. v. Ixion.

Centauroica saxa probris imposita. P. 4, 6, 49. v. *observo*.

centum Romuli patres. P. 4, 1, 14.

centum aequoreae puellae, i. e. Nymphae Nereides, Oceanitides. P. 3, 5, 33.

cera sordida, i. e. tabella frigida. P. 3, 21, 6. cera

INDEX IN CATUL.

cera Romana, i.e. *Romani poetæ cærea*
imago. P. 4, 6, 3.
 cærali. P. 4, 2, 15.
 Ceraunia, montes Epiri, nautis infesti.
 P. 1, 8, 19. 2, 13, 3.
 cerasz squamoso ventre. P. 3, 20, 27.
 Cerberus, Typhonis & Echidna filius,
 ut Hesiodus tradit in Theogonia. Hunc
 Pluto præfecit janua inferorum. Tri-
 ceptis autem fuit, colloque serpensibus
 erinito. T. 1, 3, 71. 1, 11, 36. 3, 4, 87. P.
 4, 7, 90. trifaux. P. 3, 3, 66. ultor. P. 4,
 5, 3.
 Cerberus nullas umbras petat. P. 4,
 11, 25.
 Ceres, filia Saturni ex Opi, legum &
 frug. m. inventrix. Sacra hujus præ-
 cipua silentii religione colebantur. T.
 1, 1, 21. 2, 5, 60. ibid. versu 34. spicis
 redimita. T. 2, 1, 4. colit arua. T. 4,
 1, 164.
 Cerinthus, formosus juvenis, Sulpitia
 amator. T. 1, 4, passim.
 Cerinchi natalis. T. 2, 2.
 certamen vini mite. T. 3, 6, 11.
 CERTUS, pro fidei. P. 2, 17, 22.
 certa, eodem sensu. P. 2, 23, 11. 1, 19, 24.
 certos amores spondere. P. 2, 20, 19.
 certos amores subducere. P. 1, 8, 45.
 certa certis auctoribus ferre. P. 4, 1, 77.
 cerva silvicultrix. C. 62, 73.
 cervi, sunt rami ad vallum muniendum
 in terram alve depacti, cervinis cor-
 nibus non dissimiles. T. 4, 5, 84.
 cervix desecta. P. 4, 10, 37.
 cervix olivo manans. P. 3, 15, 31.
 cervix torosa. C. 62, 83.
 cestus, chirotheca è pelle bubula, plum-
 bo infuso gravis, qua pugiles olim ma-
 nus & brachia vinciebant. P. 3, 12, 9. v.
 Virgilium 5. Aeneid. & Valerium Flac-
 cum 4. Argonaut. ubi pugnam Amyci
 & Pollucis describit.
 Chalybes, populi Theophrastena regionis,
 ultra Cappadociam: fabrilis opere quan-
 dam insignes. C. 65, 48.
 Chaonias columbz, que in arboribus
 nemoris Dodonæ reddebant oracula: à
 Chaonibus Græcia populis ita dictæ.
 P. 1, 9, 5.

Charifan averfis cantare, i.e. *Grævis*
invitis. Est autem Ablativus à Græ-
 co Dativo derivatus. P. 4, 1, 75.
 Charon, portitor inferorum. De quo vi-
 de Maronem 5. Aeneid. T. 1, 11, 36.
 CHARTA anus. C. 67, 46.
 chartæ fastigia. T. 3, 1, 11.
 chartæ regiz, i.e. *maiores.* C. 22, 6.
 chartis facta intexere. T. 4, 1, 5.
 chartistibus omne ævum explicare
 C. 1, 6. v. observo.
 Charybdis vorago seterrima in freto
 Siculo, Peloro promontorio adhaerens:
 respicit Scyllam ex altera parte sibi
 oppositam. C. 63, 155. T. 4, 1, 73. aquas
 alternas scissâ. P. 3, 10, 28. vorans
 aqua numquam alternaante. P. 2, 18,
 54.
 Chimæra, monstrum horribile natum ex
 Typhone & Echidna, juxta Hesiodum
 in Theogonia. Hæc servat fuisse caput
 leonis, capra corpus, draconis candam.
 Sagittis Bellerophonis tandè incensis
 flammam ore volvens. T. 3, 4, 86.
 China Brixiz specula. C. 66, 32.
 Chiron, Saturni filius ex Philyra: su-
 perioribus corporis partibus humanam
 speciem, inferioribus equinam præse-
 ferens. Natus est antequam Centaurus,
 quod Saturnus Philyra poturi cupiens
 in equum se mutaverit. Hic medicas
 artes apprime calluit, & Achillem
 Trojanorum perniciem sub disciplina
 diutius habuit. Phyllyrides. P. 2, 1, 62.
 Chius cadus, i.e. vinum continens ex
 insula Chio. T. 2, 1, 28.
 Chloris, amica Properiæ à Cynthia su-
 neribus. P. 4, 7, 72.
 Chloris Arsinoc. C. 55, 54. v. Arsinoc
 Chœsper, Mediz fluvius in Tigrim
 decurrens. lymphæ regia. T. 4, 1, 141.
 chommoda, vitiosa pronuntiatio. C.
 83, 1.
 CHOREA. choreæ prima pars. P. 2,
 21, 33.
 choreas imitari nuda sura. P. 2, 14, 15.
 choreis lustrare. P. 2, 8, 5.
 chorus siderum. T. 2, 1, 88.
 chori mitratæ Cybelles. P. 4, 7, 62.
 choris manus implicare. P. 3, 3, 42.
 chry-

TIBUL. & PROPERT.

chrysolithus gemma *Asiatica, colore aureo perlucens.* **chrysolithi flavum lumen.** P.2,13, 44.
Cicero. C.49. v. M.Tullius.
Cicones Thraciz populi. T.4,2,54.
Ciconum mons. P.3,10, 25.
Cilicia, Syria contermina regio, longissimo traſu inter Taurum, & Cilicium mare porrecta. Cilices. T.1,1, 69. intonſi. T.1,8,16.
Ciliſſa ſpica, nardus eſt aliis, Joſepho Scaligero crocus, cujus rationes videtiſ. P.4,6, 74.
Cimbri, ferociſſimi Germania populi, corpore Giganteo: quos C. Marius debellavit. P.2,1,24.
Cimmeriz arces, a Cimmeriis Scythiz Aſiatica populis. T.4,1,54.
Cimmerii lacus, pro inferniſ. T.3,5, 24.
Cimothoe Norcidum una. cęrula. P.2, 18, 16.
cinędior, i.e. procacior. C.10, 24.
Cinara puella. P.4,1,95.
CINIS murus. T.2,7, 16.
cinis vento direptus. T.1,7, 60.
cinis Neſtoris poſt ſcila viſus eſt. P.2,10,46. v. Neſtor.
cinis acerba, i.e. immatura. C.67, 90.
cinerem alloqui. C.98, 4.
cineres cognati. C.67,98.
cineres majorum. P.4, 11, 37.
cinerarius. C.50, 138.
Cinna, poeta Smyrna auſtor. C.10, 30, 92. 110.
cinnamum odoris multi. P.3,11,8.
circare, pro circumire. T.1,3,77. P.4,9, 35.
circumcuſans. C.67, 133.
circumſiliens. C.3, 9.
circumriguum pratium. P.1,20, 37.
CIRCE, Solis filia, magicis artibus inſtructiſſima, qua ſcior Ulyſſi in porcos mutavit. T.2,4,55. P.3,10, 27.
Circes pocula. T.4, 1, 61.
Circęum gramen. P.2,1, 55.
Cirene, oppidum Pentapolisana regionis prope Syſim. Cirencez aquę. metaph. pro vena poetica Callimachi Cireneſiſ. P.4,6, 4.

Citæis nocturna, i. e. Medea, ſic diſta a Ciſſa Colchidiz oppido. ſumitur autem pro quavis venefica. P.2,1,73.
Citræna carmina. P.1,1, 24.
citato pede. C.62, 2.
cives agit diſcordia. P.1,22, 5.
clam ſibi Deum vocare. T.2,1,84.
clamata meretrix. P.2,14, 6.
clarificę voces. C.53,125.
clarifona vox. C.63,320.
Clarius Phœbus, a Claro inſula ſic appellatus, ubi præcipue colebatur. P.2, 21, 9.
claffica prætoria. P.3,2,41.
claffica pulſa. T.1,1,4.
CLASSIS centenis alis remigat. P.4, 6, 47.
claffem ſolvere. P.3,5,53.
claffe ſreta ſindere. P.3,5,2.
claffes perdere. P.2,16, 33.
claffica bella, i.e. nauarchia. P.2,1,28.
clava Herculeæ. P.4,9,39.
Claudia, Appij Cęci filia, Virgo Veſtalis: qua ob nimiam cultus elegantiam accuſi crimine falſo accuſata, miro Numiniſ judicio probavit omnibus pudicitiam ſuam. Cum enim imago matris Doorum, adverſo Tiberi, Romam veheretur, & navis repente ſteſſiſſet, nec ullis viribus de loco moveri poſſet, conſulti Sibyllini libri a caſtiſſima deorum femina pertractam iri reſponderunt. Tum Claudia Dea ſupplicavit, ut ſi ſe pudicam noſſet, ſequeretur caſſas manus: deinde xena impoſita nullo negotio moviſ ratem, & ſimulacris adduxiſ. miniſtra Deę turriz. P.4, 11, 52.
Claudius Marcellus Siciliz victor. P.3,16, 33.
Claudius Marcellus tertia opima tulit è Viridomaro. P.4,10,39.
clavis ineſt foribus. T.1,7,40.
clavim janua ſenſit. T.2,4, 31.
clavis adunca trochē. P.3,12,6. v. trochus.
clauſtra pollice fallere. P.4,5, 72.
clemens flamen. C.63, 272.
Cleopatra, Egypti regina, qua M. Antonij Triumvirę amoribus dedita, inſe-

INDEX IN CATUL.

felicitate navale praelium cum Augusto apud Aethiura commissis. Cum autem res proclinata esset, ne viva in triumphum duceretur, aspide, uberibus admocta, sponte sua occubuit. Ejus tamen simulacrum Augustus ante se ferri iussit. P. 3, 9. v. 29. 4. 6.
Clitumnus, Umbriae lacus, apud quem pascua boum largissima. P. 2, 14. 25. ab Umbro tramite fluit. P. 3, 20. 23.
Clytemnestra, Jovis & Leda filia, uno & eodem ovo cum Castore genita. Hac Agamemnoni matrimonio locata, tempore Trojani belli mariti absentiâ occasionem adulterii rata, sui copiam Agistho fecit; cuius opera denique redeuntem virum obruncavit. Ipsa tamen Orestis filij gladiâ interfecta est. P. 3, 17. 19. Clytemnestra stuprum, pro ipsa Clytemnestra.
Cnidos, insula Carpathij maris, Veneri sacra, arundinosa. C. 36. 13.
COA vestis bombycina, ex insula Co qua meretrices plurimum utebantur. hinc illud Horatii: Cois pene videre est Ur nudam. T. 2, 4, 29. 2, 6, 35. P. 1, 2, 2. 4, 2, 23. 4, 3, 55.
Coz Minervæ textura. P. 4, 5. 23.
Coz togæ. P. 2, 1. 5.
Cocles Horatius pontem abscidit. P. 3, 9. 63. v. Liv. l. 2.
Coelius Veronensis. C. 58. 97.
coelebs. P. 4, 11. 90.
coelebs lectus. C. 67. 6.
codicis immundi vincula, i. e. sippiis, ad quod ancilla vinciebantur. P. 47. 40.
cogere ad verba, i. e. ad concionem vocare. P. 4, 1. 13.
cogitare ire. P. 2, 18. 29.
cognati cineres. C. 67. 98.
cognati rogi. P. 3, 5. 26.
cognomen adipisci. P. 4, 49. 3.
cognoscere, pro videre. T. 3, 5. 23.
cognoscere, pro sentire opem. P. 3, 13. 39.
cognitum habere. C. 66. 31.
cognitissima. C. 4. 14.
coire in membra muri. P. 3, 1. 44.
coire spisso igne. P. 3, 3. 58.
coierunt bina vada imperio Xerxis. P. 2, 1. 22. v. Xerxes.

Colchi, oppidum Colchidis Asiae prævinciæ ad Pontum Euxinum, ubi regnavit Eeta rex. C. 63. 35.
Colchis Medea. P. 2, 1, 56. 2, 15. 47. 2, 23. 8. 3, 9. 9. v. Medea.
COLERE se alius. T. 4, 2. 22.
colendi iura mollia. T. 1, 9. 67.
cultus pauper. T. 3, 3. 31.
cultu, mercato perdere decus namque. P. 1, 2. 5.
Collegium Quindecim virorum, ad Sibyllinos versus interpretandos. T. 2, 5.
colles ex ordine pangere, i. e. ordinibus visuum, & arborum pulchre distinguere. P. 3, 15. 15.
Collinz herbæ, i. e. ad Collinam Romæ portam germinantes. P. 4, 5. 11.
collocare in collo. C. 10. 23.
collocare puellulam in lecto maritali. C. 60. 188.
colloquium dare. P. 4, 10. 32.
COLLUM, collo dare vincula dulcia. P. 3, 13. 10.
collo notam imponere. P. 4, 8. 65.
collo se implicare. T. 1, 4. 50.
collum applicare. C. 9. 8.
collo arma gerere. T. 2, 6. 2. v. abseru.
collo pendere. P. 3, 10. 22.
collo turbâ aetorum ferro. P. 4, 11. 72.
colla gravantur aqua. P. 2, 1. 70.
colla catenæ subiicere. T. 4, 1. 118.
colla iugo subtrahere. P. 2, 4. 14.
colla obliqua infestare ad summum theatrum. P. 4, 8. 77.
Colonia, oppidum non procul à Veronæ. C. 17. pons Colonie ligneus. C. 16.
COLORE informis. T. 4, 4. 6. ingenius, i. e. non quasiis arte. P. 1, 4. 13.
coloris defluxus. T. 3, 1. 18.
colorem mutare. P. 1, 6. 6. 1, 12. 17.
colores selecti. T. 2, 6. 39.
colubri sacri. P. 3, 9. 5. 3. v. abseru.
COLUMBA Palæstinis sancta. T. 1, 8. 18.
columba torquata, i. e. collo versicolori. P. 4, 5. 63.
columbæ in amoris iunctæ. P. 2, 12. 27.
columbæ Veneris volucres. P. 3, 2. 31.
columba dux navis Argus. P. 2, 18. 40. v. Argoa columba.

colum-

TIBUL. & PROPERT.

columbz Chsoniz. P. 1, 9, 5. v. Chao-
niz columbz.
COLUMNA, *pro columna*. T. 2, 6, 26.
co umna carmen scribere. P. 4, 7, 83.
columna dona figere. P. 2, 11, 25.
columnz umbrosz. P. 2, 21, 45.
columnis sabella praegebantur, qua
missum aliquid respuerent. P. 3, 21, 23.
colus Parcarum. C. 63, 311. dextra. P. 4,
1, 74.
COMA effusa, *in funeribus*. P. 2, 10, 56.
coma insignis corona. T. 1, 3, 66.
coma Nisi purpurea. T. 1, 4, 37. P. 3, 17,
22.
coma sole perusta. P. 4, 9, 46.
coma ventis facta horrida. T. 1, 10, 14.
comz oratus dissolvere. T. 1, 11, 6.
comam mutare. T. 1, 9, 43.
comz accipimur a vitia. P. 4, 11, 34.
comz ce le sparz. P. 2, 7, 20.
comz flavz, *i. e. stricte*. T. 2, 1, 48.
comz fluentes per colla. P. 2, 2, 23.
comz Genii nardo fluentes. T. 2, 2, 7.
comz humore graves. P. 2, 18, 4.
comz integra, *i. e. juveniles, unicolores*.
P. 3, 3, 46.
comas croco ter lavare. P. 4, 6, 74.
comas diripere. P. 4, 8, 61.
comas fingere pollice pressio. P. 3, 8, 14.
comas in amne tingere. P. 4, 4, 24.
comas pulvere foedare. P. 2, 7, 49.
comas resolvere, *in sacris fidis*. T. 1,
3, 31.
comas sepe mutatas disponere. T. 1,
9, 10.
comas tenues denso dente pectere.
T. 1, 10, 68.
comas vertere, *i. e. facie insere*. P. 2,
13, 106.
comas vexare. P. 4, 5, 31.
comis non operosa. P. 4, 8, 52.
coma arborum loquens. C. 4, 12.
comis contortis edera ligat ossa
mollia. P. 4, 7, 80.
comz ignis aurez. C. 63, 99. Splendi-
dz. C. 60, 78.
comz, *pro pilis membrana*. T. 3, 1, 10.
coma spica fruge lactenti. P. 4, 2, 14.
comata Gallia, *i. e. Transalpina; est
omn alia togata, seu Cisalpina*. C.
29, 2.

comata silva. C. 4, 11.
comburi amore. P. 2, 21, 19.
comere se alieni. T. 4, 6, 3.
comes invicti juvenis, *i. e. Hylas Hor-
culis armiger*. P. 1, 20, 33. v. Hylas.
comites fulci. T. 2, 6, 37.
comitare. P. 2, 6, 15.
comes bellu mala signa. T. 2, 5, 71.
comica moecha Thais. P. 4, 5, 44.
Cominius. C. 105.
cominus ire. P. 2, 14, 22. alieni. P. 3, 1,
26.
comisset, *pro comedisset*. C. 29, 15.
commedere suavia. C. 76, 8.
commincta lupa, *in obscuris*. C. 96, 10.
committere alieni. P. 1, 4, 19.
commissas aciesolvere. P. 4, 4, 59.
commoda nox, *i. e. idonea pava*. P. 3,
20, 19.
commodd, *adverb.* C. 10, 26.
compar *pro coniuge*. C. 67, 126.
compendia repetere terris ignotis. T.
1, 3, 39.
compita nulla tacent de re, & de
me. P. 2, 15, 22.
compita lustrare. P. 2, 16, 3. saginatis
porcis. P. 4, 1, 23.
compita verbenis velare. P. 4, 3, 57.
complebant, *sine rebo casu*. P. 2, 5, 1.
subaudi amantes.
complexus diducere. P. 1, 13, 19.
COMPONERE, *pro coniungere*. T. 4,
6, 9. *pro comere, decorum efficere*. T.
4, 2, 8.
componere, quod deletum est. P. 2,
3, 5.
componi, *pro sepeliri*. T. 3, 2, 26.
composita in litore, *i. e. porrecta*. T.
1, 11, 14.
comprimere. *in obscuris*. P. 2, 21, 32.
conari aliquid. P. 2, 14, 27.
concepum ferre, *pro concipere*. T. 3, 40,
90.
CONCHA Erycina, *qua Venus vesta
Fuit autem templum Veneris in Eryce
Sicilia monte*. P. 3, 11, 6.
concha litoris Erythraei. T. 3, 3, 17.
concha lucida è rubro mari. T. 2, 4, 30.
concha superbiens sub aqua Tyria,
i. e. murex. P. 4, 5, 22.

INDEX IN CATUL:

conchyli purpura. C.63, 49.
 conciliari, *pro coniungi*. C.57, 130.
 concubinus, *i.e. puer meritorius, pasticus*. C.60, 137.
CONDERE arma. P.2, 13, 42. fera
 murmura. P.4, 61.
 condere nomen alicuius in avos, *i.e.*
fastis mandare. P.2, 1, 42.
 condere, *pro supprimere*. P.4, 4, 61.
 condere se in sacraia bonz inentis.
 P.3, 22, 19.
 condi ante fores dominz. P.3, 5, 72.
 condita mellis, *i.e. horreo reposita*. T.1,
 1, 38.
 condita pectoris evolvere. C.65, 74.
 conditio, *pro ratio*. P.2, 11, 16.
 conditor humilis. T.4, 1, 4.
 condolet caput. T.1, 7, 42.
 confectus dolore. C.64, 1. *etate*. C.67,
 119.
 conferre nutus loquaces. T.1, 2, 21.
 confusus amari. T.1, 10, 45.
 confusus areis plenis. T.2, 1, 21.
 confusa remis cymba. P.1, 11, 9.
 conflare imaginem auream, *i.e. igne*
solvere. P.4, 7, 47.
 conformata securi quercus. C.19, 3.
 congerere divitias. T.1, 1, 1.
 conigera pinus. C.63, 106.
 coniungere amores. C.63, 368.
CONIUX apertus, *i.e. manifestus, lo-*
gitimus, non furtivus. P.4, 3, 49.
 coniux lignea, *i.e. arida, exsucca*. C.
 26, 6.
 coniux Persephones *Pluto*. P.2, 19, 46.
 coniux *Ulyssis* miranda. P.3, 10, 23. v.
 Penelope.
 coniuges non post unanimi. C.65, 80.
 coniugium ferum, *i.e. molestum*. T.3, 4,
 74.
 coniugium, *pro coniuge*. P.3, 11, 20.
 coniugium vita arque anima dulcius.
 C.67, 16.
 connexos crines carpere. P.2, 4, 23.
 connubia desponsa. C.61, 26.
Conon, insignis *Mathematicus*. C.65, 7.
 P.4, 1, 80.
 conopeum, *velum ad arcendes culices*.
 P.3, 9, 45.
 conquire amantes. P.1, 2, 23.

confanguinea, *pro sorore*. C.63, 118.
 consecrere domum. C.66, 24.
 conscia terra. P.2, 13, 42.
 conscioli. C.66, 42.
 conscribillare, *i.e. quasi graphis lace-*
rare. C.25, 11.
 consitus mentem caligine. C.63, 208.
 Consul uterque pari fato cecidit, *i.*
e. Hirtius & Pansa. T.3, 5, 18. v. *Ti-*
bulli vitam, Prolegom. c.5.
 Consule vias signabantur. T.2, 1, 27.
 consultare. T.1, 4, 78.
 conspicio, *aris*. P.4, 4, 34.
 conspiciendum stare. T.2, 5, 42.
 consumpti, *pro consumpisti*. P.1, 3, 37.
 contemptus utilis in amore. P.2, 11, 19.
 contendere alicui. P.1, 7, 3.
 contentus amica una. P.2, 21, 25.
 contentus umbra defunctz coniugis.
 P.4, 11, 87.
 contentam viro solo vivere. C.68, 1.
 contexere, *dissum de carmine*. P.2, 1, 33.
 continere, *i.e. perpetua ferre*. C.37, 6.
 contingere, *pro vulnus inferre*. P.1, 1, 20.
 contingens, *pro contigus*. P.1, 22, 9.
 contingi lumine. C.63, 404.
 contra diligere, *i.e. invicem amare*.
 C.75, 23.
 contra mores facere, *i.e. contrari ad-*
versari. P.2, 21, 100.
 contra Solem oculos attollere. P.1, 15,
 37.
 contundere arma. P.4, 2, 52.
 conturbare basia. C.5, 11.
 convenire ex aquo. T.3, 6, 19.
 conveniunt condere. *Hellesimus*. P.2,
 1, 42.
 convicia facere. P.1, 6, 75. iactare. P.3,
 6, 11.
CONVIVIUM. T.3, 6.
 conviv a sunt. P.2, 13, 50.
 convivia ludo subeunt. P.4, 6, 71.
 convivia formos adimunt. P.3, 8, 25.
 convivia Baccho docere. T.1, 10, 61.
 convivia trahere. T.2, 6, 29.
 conviva inter puellas regnans. P.2,
 23, 57.
COPIA facta lecti. in obscenis. P.2,
 15, 24.
 copia longa, *i.e. postposito diuturno*. P.2,
 22, 44. copia

TIBUL. & PROPERT.

capia videndi rara. T. 1, 9, 69.
 copiam dare, *id est* permittere. C. 53, 362.
 coquuntur Austro flores. P. 4, 5, 60.
 Cora, oppidum veteris Latii. CORN pan-
 ca jugera. P. 4, 12, 26.
 Corbis. P. 4, 1, 28.
 corde micante tubam audire. T. 1, 11,
 12.
 Corinna poetria, qua cum Pindaro cer-
 tans de gloria carminis, victoriam
 adeptus est: suae virtute, an iudicium
 vitio, id verò incertum. antiqua. P.
 2, 2, 31.
 Corinthia ara, ex incendio Corinthi,
 quam L. Mummius evertit. P. 3, 3,
 28.
 Cornelius Nepos Chronicorum scri-
 ptor. C. 1, 99.
 Cornelius quidam alius. C. 66, 35.
 Cornelia Scribonia filia, Pauli Censo-
 ris uxor. P. 4, 11. digna quae fuisset
 filia Caesaris, & soror Iuliae. *ibid.*
vers. 59.
 cornicis alae motu. in augurio. P. 4, 1,
 101.
 cornicem genas eruere. P. 4, 5, 16. v.
obseru.
 Cornificius. C. 38.
 CORNU corpora ficciora. C. 23, 12.
 cornua Bacchi. P. 3, 15, 19.
 cornua tibi erunt. P. 2, 22, 18.
 cornua pinu reddere. P. 2, 14, 19. v. *ob-*
seru.
 cornua ventis jactare. C. 63, 111.
 cornu, musicum instrumentum. C. 63,
 263. raucum. P. 3, 2, 41.
 cornibus coactis Luna redit in ple-
 num. P. 3, 3, 50.
 cornu ahenum arietis. P. 4, 10, 33.
 cornua libri, *id est* umbilicorum extremita-
 tes. T. 3, 1, 13.
 cornipes capella. C. 19, 16.
 Cornutus. T. 2, 3, 1.
 COROLLA. corollae hesternae. P. 2,
 23, 59.
 corollae turpes ad fores meretricum.
 P. 1, 16, 7.
 corollas de fronte solvere. P. 1, 3, 21.
 corollas ferre ad monumenta. P. 4, 7,
 30.

CORONA lecta ex iugo sacilli. P. 4,
 10, 4.
 corona pomosa. P. 4, 2, 17.
 corona posita ante pedes signorum.
 P. 2, 8, 26.
 corona spicae ante fores templi Ce-
 reris suspendebatur. T. 1, 1, 22.
 coronam torta Dea fidebat. P. 3, 18, 20.
 v. Ariadnae corona.
 coronam imponere. P. 4, 2, 29.
 coronae in capite Gentii. T. 2, 2, 6.
 coronatus phaeus. P. 4, 7, 59.
 coronati amantes ad limen alienum.
 P. 3, 2, 47.
 coronatis equis Musa triumphat. P. 3,
 1, 10.
 CORPUS inano, pro cadaver. P. 3, 16,
 32.
 corpus peritum. P. 2, 4, 21.
 corpus tanti Achillis. P. 2, 7, 49.
 corporis socius. P. 2, 3, 15.
 corpus è saxo jacere. P. 2, 13, 69. ferro
 petere. T. 1, 10, 21. flammæ commit-
 tere. T. 4, 1, 196.
 corpora ficciora cornu. C. 23, 12.
 corpora historiæ suae narrare, summam
 scilicet gestorum suorum. P. 4, 7, 64. v.
 historia.
 corticibus nomen amicæ scribere.
 P. 1, 18, 22.
 corvus. C. 105, 5. P. 3, 9, 64.
 Corydon pastoris nomen. P. 2, 23, 73.
 corymbus edere. P. 4, 7, 79.
 corymbi sacri. P. 2, 21, 35.
 corymbis laxatis colla onerare. P. 3,
 15, 29.
 Collus, talis secunda opima, occiso To-
 lumio Larso rege Vejentino, eaque
 dicavis Jovi Feretrio. P. 4, 10, 23.
 costum molle, frutex peregrinus, un-
 guentis aptissimus: cum etiam cultus
 Deorum. P. 4, 6, 5.
 cothurno non humili refere, *id est* e.
 grandi stylo, & ad Tragicum acciden-
 te. P. 3, 15, 39.
 Cranon zrilona, urbs Magnesia. C. 63,
 288.
 cras erit melius. T. 2, 7, 2.
 Crassus Triumvir cum Pompeio & Ce-
 sare, opulentissimus: à Parthis apud
 C. Car.

INDEX IN CATUL.

Parras Mesopotamia urbem, amisso exercitu, turpiter cefus. P. 3, 6, 83.
Crassi. P. 3, 39. apud Euphratem fusi. P. 2, 8, 18.
crater auro, pro aureus. P. 3, 15, 37.
creat, pro creavis. P. 4, 1, 79.
creatrix patria. C. 62, 50.
crearum unumquodque. P. 2, 16, 17.
crebro prospicit, ac refugit. T. 1, 7, 34.
CREDERE *alicui de aliquo.* T. 1, 2, 55.
credere durum est. T. 1, 7, 7.
credere se ling. & inimicis. P. 2, 21, 75.
ere. ere toro ignoto. T. 4, 10, 6.
credam famam narranti. P. 2, 13, 111.
credidit, sine recto casu. P. 4, 2, 12.
crepidæ carbatinæ. C. 95, 4. v. carbatinæ.
crepitus pedis, i.e. suppleto. P. 2, 3, 4.
creta ultima spatii. P. 4, 2, 58.
CRETA, *insula Græco litore vicina, centum quondam urbium fama clara: longo tractu extenditur inter Ortum, & Occasum. Fines habet à Septentrionibus mare Creticum, quod Ægeæ terminatur: à Meridie Libycum: ab Ortum & arpathium: ab Occasu Jonium.* C. 53, 82.
Cresat Phœbe dona gratissima. v. T. 4, 1, 19. v. *obsero.*
Cressa bos mentita. P. 4, 7, 57. v. *Pasiphae.*
Cressæ herbæ. puta Diſſamnum, quod frequens in Ida Creta monte. P. 2, 1, 63.
Cretæ ratis, i.e. Minois Cretensium regis. P. 3, 17, 26.
Cretæus juvencus. P. 3, 17, 11. v. *Pasiphae.*
Cretum cufios, i.e. Talus areus Gigas, qui singulis diebus totam Cretam circumcumbit. vide Apollonium Rhodium in Argonauticis. C. 55, 23.
crevi, pro decrevi. C. 53, 150.
Creusa, filia Creontis regis Corinthiorum, qua Jafoni matrimonio conjuncta, ipſo nuptiarum die, donis exitiis Medea incensa est cum domo. P. 2, 13, 30. 2, 15, 18.
CRIMEN amoris. P. 1, 11, 30. 2, 21, 16.
crimen, pro infamia. P. 2, 19, 2.
crimen alicui facere, i.e. probro afficere. P. 4, 4, 43.

crimen alicui fingere, i.e. falsò accusare. P. 1, 12, 1.
crimen esse. P. 3, 17, 15.
crimen habere. T. 1, 7, 47.
crimina cæli. P. 2, 19, 5.
crimina turpia fingere alicui. P. 3, 9, 3.
CRINIS. *crinos cervicæ fluentes.* T. 3, 4, 27. *externi, i.e. empti.* P. 1, 15, 5. *in colla soluti.* P. 4, 6, 31. *myrrha uncti.* P. 1, 2, 3. *pruina aspersi.* P. 3, 12, 13.
crines quandoque in funeribus donum defuncti manibus abſcindebantur. P. 1, 17, 19.
crines vagi errant in frontibus puris. P. 2, 16, 9.
crines diſponere. T. 1, 10, 57.
croci solennes in pulpitis, i.e. aqua crocea opo ſſularum in ſcenam expreſſa. P. 4, 1, 16.
crocina Cupidinis tunica. C. 67, 134.
crocinum unguentum. P. 3, 8, 22.
Crœſus, Lydorum rex opulentiffimus, à Cyro Perſarum rege prælio victus. P. 3, 39. 3, 16, 28.
Crœli flumina, i.e. Pæſſolus arenis areis illuſtris. P. 2, 18, 23.
Crœſum divitiis ſuperare. C. 112, 3.
crœtaliftia, qua crœcalis modulabatur. P. 4, 8, 39.
crudelia ſomnia. T. 3, 4, 95.
crur uterque ſtillet eodem telo. P. 2, 7, 86.
cruentantur præra. P. 3, 13, 41.
CRURA *ſonantia compede.* T. 1, 8, 42. *ferro.* T. 2, 7, 80.
crura vulnere tarda. P. 2, 1, 61.
crura inepta ponticuli. C. 17, 2.
crystallos aquoſa manus ornat, i.e. gladius capulo cryſtallino. P. 4, 3, 52.
CUBARE *super oſſa.* P. 4, 7, 54.
cubile nequidquam tacitum. C. 67, 21.
cubile orbum, i.e. viduum. C. 65, 21.
cubile terræ. P. 3, 13, 26.
cubile regni ſcandere. P. 4, 4, 90.
cubili jungi, pro nubere. P. 4, 11, 35.
cubili verſare. P. 1, 14, 21.
cubilia humana viſere. P. 2, 2, 41.
cubilia perambulare. C. 29, 8.
cubitum in toro ſigere. P. 1, 3, 34.

CUCUR

TIBUL. & PROPERT.

cucumis oeruleus. P. 4, 2, 43.
 cucurbita ventre tumido. *P. ibid.*
 cui sua terra parum est. P. 3, 5, 46.
 cui furdo pudor non aspergat tempo-
 ra? P. 2, 15, 83.
 culpa, & scelus differunt. C. 89, 10.
 culpa sedula viam laxosum terens,
dictum de illo, qui aliquod scelus diffi-
cile persuadere conatur. P. 4, 5, 20.
 culpam alere. P. 4, 4, 70.
 culum lingere. C. 94, 12, 95, 4. olfacere.
 C. 94, 2.
 CUM bibit, omne decet. P. 4, 8, 30.
 cum bona alite. C. 60, 19.
 cum xtas florida ver jucundum age-
 ret. C. 67, 16.
 cum, parvicula addita ad contemptum
iudicandum. C. 11, 17, 78, 2, 95, 3.
 cum, pro ex quo. P. 2, 15, 22, 3, 13, 7.
 cum, pro licet. P. 1, 1, 8.
 cum, pro si quidem. C. 67, 32. T. 2, 5, 110.
 Cumæa vates, Italica Sibylla, qua Cu-
 mis Campania urbe responsa dabat
 consulentiibus. P. 2, 2, 68.
 Cumana tora, ad argillacea vasa effin-
 genda, quam dicitur invenisse Ana-
 charis Scythæ. Cumis autem erant
 fœlina præstantissima. T. 2, 6, 30. Hora-
 tius in A. P. Amphora cepit Institui,
 currente ROTA cur urceus exit?
 cuniculi capillus, i. e. pilus. C. 25, 1.
 cuniculosa Celtiberia. C. 37, 18.
 cunus mulæ meientis. C. 94, 8.
 CUPIDO Veneris filius, quem antiqui
 poeta alatum, cæcum, sagittiferum, &
 tradiderunt; his videlicet perniciofa
 ojus effecta significantes. Plurimum au-
 tem Cupidinum mentio fit apud au-
 ctiores, quorum ideoque alios fuisse pa-
 rentes necesse est. T. 2, 6, 15. 2, 5,
 107.
 Cupido bonus, & malus vicissim. P. 2,
 13, 80.
 Cupido in tunica crocina. C. 67, 34.
 Cupido inter agros, & armenta na-
 tus. T. 2, 1, 67.
 Cupidinis imago. P. 2, 9.
 Cupidines, Veneresque. C. 3, 1, 13, 12.
 CURA fuit patriæ, i. e. cordi patriam
 habuit. Hypallage. P. 1, 6, 22.

cura iniusta cineri. P. 4, 11, 70.
 cura nata dolori meo. P. 2, 17, 37.
 cura puella spectando crescit. P. 3,
 19, 3.
 cura, pro amica. P. 2, 23, 9.
 cura secunda. P. 2, 1, 26.
 cura sub pectore mutatur. P. 1, 15, 31.
 cura togæ, i. e. mulierum vilium, & li-
 bertinarum, qua togata incedebant,
 at contra matrona solata. T. 4, 20, 3.
 curam exhibere. T. 2, 1, 61.
 curam deminuere. P. 2, 13, 79.
 curæ durum genus. T. 3, 6, 7.
 curas agitare. T. 3, 4, 59.
 curas recentes sanare. P. 1, 10, 17.
 curis mori. T. 2, 7, 33.
 curis pallefcere. P. 1, 1, 37.
 curare pastorem ad baculum, i. e. vi-
 cem pastoris, & armentarii gerere. P.
 4, 2, 39.
 Cures Tatii, Sabinorum civitas, ab
 regnavit Tatius rex. P. 4, 9, 74. v. Ta-
 tius.
 Curetes dicti Sabini, à Curibus præci-
 puo regionis oppido. P. 4, 4, 9.
 curia. P. 4, 1, 11. septa. P. 1, 4, 13.
 Curii, seu Curiatii fratres Albani, quæ
 tres cum tribus Horatiis Romanis pu-
 gnare. Hi ab uno adversario super-
 bitate fugam callidis simulante disun-
 ti occiderunt. v. Liv. 1. P. 3, 2, 7.
 CURRERE ad Musas. P. 3, 1, 14.
 currere ad yadiæonia. P. 4, 2, 57.
 currere in toros alienius. P. 3, 13, 10.
 currere sine aqua, i. e. per solitudines
 aridas fervido cæli tempore iter facere.
 P. 4, 3, 36.
 cursare. T. 1, 11, 16.
 cursus Lunæ menstruus. C. 34, 17.
 cursu infecto, i. e. nondum absolutus. P.
 2, 17, 65.
 cursu mare imbuiere. C. 63, 11.
 cursus reprehendere, i. e. sequi, &
 sistere. P. 3, 17, 9.
 CURRUS triumphantium eburneus.
 T. 1, 8, 8.
 currus avorum, i. e. triumpho aviti. P. 4,
 11, 11.
 currus ovantes ab utroque litore. P. 3,
 7, 53.

INDEX IN CATUL:

Curus Britannorum picti. P. 4, 3, 9.
curtus duo in adversum ibant per
 moenia *Babylonis*. P. 3, 9, 23.
curtus, pro navi. C. 63, 9.
Curcius Equus Romanus, qui profundis-
 simam voraginem patris foro improvi-
 de enatam, equo insidens ornatusque,
 corpore opplevit. Redire ejus fortitu-
 dini equestre simulacrum erectum est.
 v. *Liv.* l. 7. *Val. Maxim.* l. 5, c. 6. P. 3, 9,
 61.
Curulis sella propria eras nobiliorum
 magistratum, à curia sic appellata,
 C. 52, 2. P. 4, 11, 65.
curvus in sinere. P. 4, 7, 27.
curvus calamus, i. e. *Sibia*. C. 62, 22.
cuspis testa *Bacchi*, pro *thyrs*. P. 2, 21,
 34.
culpide fundere in equum eversum.
 P. 4, 10, 8.
CUSTOS arams. P. 2, 16, 65.
custos Cretum. C. 55, 23. v. *Cretum*.
 custos.
custodia, seu janitoris arando. P. 4, 7, 21.
 v. *obsero*.
custodem ad busta sedere. P. 3, 14, 24.
custodes ponere. P. 2, 5, 29.
custodia matris. P. 1, 11, 21.
custodia nihil prodest invitz. P. 2, 5,
 31.
custodiam ponere. T. 1, 2, 5.
custodire ignes in ossibus. P. 3, 15, 9.
CYBELE, Celi ac Terra filia, Saturni
 uxor, mater Deorum. Eadem dicta
Rhea, *Opis*, *Berecynthia*. Celebratur
 maxime in *Phrygia*, ejusque sacerdo-
 tes virilia sibi amputabant. magna
 Dea. C. 62, 91. P. 3, 15, 35.
Cybellæ fabricata inventa. P. 3, 20, 3.
Cybellæ ara rotunda. P. 4, 7, 61.
Cybellen tardam fune movit *Clau-
 dia*. P. 4, 11, 51. v. *Elaudia*.
Cyclades insula in *Ægeæ* mari, ita
 dicta, quod circa *Delum* sita sint; or-
 bem enim *Græci* κύκλον dicunt. C. 4, 7.
cyclas aurata, i. e. palla feminea aure
 inexta. P. 4, 7, 36.
cynis vectari. P. 3, 2, 39.
Cydnus, *Cilicia* fluvius aqua limpidissi-
 ma. T. 1, 8, 13.

cydoniæ ramo decussa. P. 3, 11, 27.
Cylleneum Phœnecum, oppi dum *Arca-
 dia* prope montem *Cyllenæ*. C. 67, 109.
CYMBÆ Charontis publica. P. 3, 15,
 24.
cymbam solvere. P. 4, 11, 95.
cymba fugaci male nixa *Cleopatra*.
 P. 4, 6, 63.
cymba ingenii. P. 3, 2, 22.
cymbala concrepant. P. 3, 16, 6. recre-
 pant. C. 62, 29.
cymbala rauca tundere. P. 3, 15, 36.
cymbia, genus poculi ad cymba simili-
 tudinem. cymbia in aliquem proci-
 tere. P. 3, 6, 4.
CINTHIA. P. 1, 1, 1, 3, 1, 4, 6, 26, 1, 8.
 1, 10, 19, 1, 12, 1, 12, 1, 15, 1, 17, 1, 18,
 5, 1, 19, 2, 2, 2, 4, 2, 6, 2, 10, 2, 1, 3, 2, 14,
 2, 16, 8, 2, 21, 27, 2, 22, 3, 19, 9, 3, 22, 3,
 4, 7, 4, 8. ita, i. e. aratis dotibus ornata.
 P. 1, 8, 42.
Cynthius, ita dictus *Apollo* à *Cynoe*
Deli monte. T. 3, 4, 50. P. 2, 23, 80.
Cyprus, insula novissima ultra *Carpa-
 thium* mare ad *Orientem*. *Venus* *Cy-
 priæ*. T. 3, 3, 34.
Cyrenæ, regio *Africæ* quinque urbibus
 insignis. Hæ fuerunt *Berenice*, *Asineæ*,
Ptolemææ, *Apolloniæ*, & *Cyrene ipsa*.
Asperpiceræ; quid sit *Asperpicium*,
 explicat *Plin.* l. 19, c. 3. C. 74.
Cyrus, *Persarum* rex potentissimus. T. 4,
 1, 142.
Cytheræa, ita dicta *Venus* ab insula
Cythera, ubi summis honoribus culta.
 T. 4, 7, 3. P. 2, 11, 25.
Cytheron, *Bæotiæ* mons, *Thebis* immi-
 nens. *Cytheron* arces. P. 3, 13, 25.
 fax. P. 3, 1, 43.
Cythorus, *Paphlagoniæ* mons. buxifer.
 C. 4, 13. *Cythorium* jugum. C. 4, 11.
Cyzicus, *Mileforum* oppidum ad *Helle-
 pontum*. frigida. P. 3, 20, 1.

D

Dedaleum iter, i. e. *Creta* *Laby-
 rinthus* constructus à *Dædale* *A-
 theniensi* ad *Minotaurum* occultan-
 dum. P. 2, 11, 8.

DA-

TIBUL. & PROP. T.

DAMNARE se ca'mine, i. e. carmen
promittere. P. 2, 19, 41.
dam-ara, p. o. devotus. P. 6, 21.
damn tri'mites, i. e. victores gladio sa-
ci, veluti v. prima. P. 2, 13, 38.
damnare noctes inferorum. P. 4, 11, 15.
damno renari. P. 1, 4, 25.
DANAE. Acrisii regis Argivorum filia,
cuius pudicitia pater metuens, can-
tibus munitissima custodia sepsit. At
Jupiter in pluviam autem mutatus,
patris diligentiam irritum fecit: puel-
lamque confupravit. P. 2, 21, 115.
natus Perseus. P. 2, 21, 115.
Danae domus. P. 2, 15, 12.
Danai, ita dicti Graeci ad Danaos Aeg-
pti fratres, qui Argos regnavit. P. 3, 6,
31-41, 113; male vicerunt Trojam
evertendo. P. 4, 15, 3.
Danaum, & Danae rates. P. 3, 7, 40,
3, 9, 14, 3, 20, 34; mille. P. 2, 18, 39.
Dauaus, rex Argivorum, Aegypti fra-
ter s qui cum quinquaginta filiis ha-
beret, pariterque germanos quinquag-
inta filios, eas patrnelibus nuptum
dedit. Cum autem a genere se occisi-
sri ex oraculo accepisset, puellis impe-
ravir, ut singula arrepto gladio ma-
ritum suum prima nocte jugularent.
Quod cum reliqua omnes explefent,
sola Hypermetre facinus abominata,
Lyncum sponsum occultis fraudis ad-
monuit, & ad fugam instruxit. At
hoc postea Danaus occisus est. Danai-
senis turba. P. 2, 21, 4.
Danaides Danai filiae, quae ut parnas lue-
rent commiffi facinoris, apud inferos in
caeva dolia perennem aquam infundere
coactae sunt: ita ut assiduus labor nihil
proficeret, subitus effluente, quidquid
supra infunderetur. Danai proles, quae
Veneris numina legit. T. 1, 3, 79; so-
rores Danaides. P. 4, 7, 74, 11, 24.
Danaidum parna. P. 2, 1, 60.
Daphni passer arundinibus attraxis.
P. 2, 23, 68.
DAPS pro grege. T. 1, 5, 28.
dapes festi. T. 2, 1, 81.
dapes immundas lupar foenum trahi-
ciebant festis Palatiis. P. 4, 7, 78.

dapes sanguineas edere. T. 1, 6, 13.
 DARDANUS, *Jovis & Electra filius*,
Troja conditor. Dardanius trium-
 phus *Agamemnonis*. P. 2, 11, 1.
 Dardana praeda. P. 1, 19, 14.
 Dardana puppis *Enca*. P. 4, 1, 40.
 DARE cantus. T. 3, 40.
 dare carmen, pro canere. P. 4, 3, 32. *fr*
Virg. 7. *Aeneid.* longa canoros Dant
 per colla modos.
 dare dextera signa rotis immixtis. P.
 3, 7, 8. *gestus erat juvenum* *Quirin-*
us, *Ovid.* *Amor.* 3. *Eleg.* 2. Et dare
 iactasti und que signa togis.
 dare, in obsequium. C. 107, 4.
 dare lintea. P. 3, 3, 7.
 dare mollia iura. P. 4, 11, 18.
 dare morsus. P. 4, 5, 40.
 dare omnia. P. 4, 1, 67.
 dare, pro concedere. P. 2, 1, 17.
 dare, pro damnum inferre. P. 2, 19, 14.
 dare spolia. P. 4, 10, 11.
 dare vela fecunda. *metaph.* P. 3, 15, 2.
 data liberras noscere amoris iter.
Hellenismus. P. 3, 13, 4.
 data, pro domo. P. 3, 13, 5.
 Dauias, *s. e. hirsutus, in quam versa* *Pro-*
gre. Denominatur autem à Daulide
 Pœocidis urbe, in quam Tereus mari-
 tus ejus imperium exercuit. C. 64, 14.
 DE dic convivias facere hominum lu-
 xuriosorum erat. C. 47, 6. *Isa Horat.*
Sat. 8. L. 2. dictus hec illic De me-
 dio potare die.
 de me, *s. e. quantum ad me attinet*. P. 3,
 13, 107. 2, 17. 7. 2, 21, 71. 3, 5, 18.
 de meliore nota. C. 57, 28.
 de nihilo o amator non sum. P. 2, 2, 26.
 de nihilo nascitur maxima historia.
 P. 2, 1, 16.
 de nihilo non cadit ira fulminis. P. 3,
 13, 52.
 de nostro sanguine. P. 2, 6, 14.
 de quo mihi maxima fama est. P. 4, 2,
 41.
 de se narrare. P. 4, 2, 20.
 de te. P. 2, 21, 73.
 de te quodcumque, *i. e. quacumque ad*
te pertinet. P. 2, 15, 13.
 de timidus esse. P. 2, 17, 14.

INDEX IN CATUL.

de tribus una soror, i.e. *quavis Parcarum*. P.2,10,44.
 de via mulier. C.25,5.
 debere oculos. C.81,1.
 debuit, pro *debeuerat*. P.3,3,32.
 debita focis reddere. T.4,4,22.
 decedere Divis. C.63,268.
 DECEM menses ad partum numerabantur, quod videlicet sub initium decimi mensis infans prodiret. P.2,2,38.
 decem noctes absque concubitu in sacris *Isidis*. P.2,22,2.
 decem verba, pro paucis. P.3,13,8.
 decimo quoque die vix admitti. P.2,13,68.
 decimo vere Danaū rates redierunt. P.3,7,40.
 decidere toto pectore. T.3,1,20.
 decipit vias ipse suas *Mæander* fluvius. P.2,23,36. v. *Mæander*.
 deceptis puellis pro decipiendo puellas. P.1,13,5.
 Decius, qui Latino bello, cum aciem Romanam inclinam vidisset, Diis manibus pro patria se devovit; deinde in confertissimos hostium cuneos immisso equo procurrens vi, et numero adversariorum oppressus interiiit. Exinde Romanam exercitus superior fuit. Huius filius imitatus patris exemplū bello Etrusco idem facinus patravit; item nepos bello contra *Pyrrhum*, ut ex *Cicerone* cognoscere licet. P.3,9,62.
 Decii animi. P.4,1,45.
 declinare lumina. C.63,91.
 declinare oculos. P.2,1,11.
 decoctor *Formianus*. C.41,443,5. v. *Mamurra*.
 decor furtim subsequitur. T.4,2,8.
 DECUS innuptarum, i.e. electissima virgines. C.63,78.
 decus olei, i.e. luctatorum, qui oleo inungebantur, fortissimus. C.62,64.
 decus sine morte. P.3,1,64.
 decus esse multis artibus. P.1,4,13.
 deditus in adultera. C.60,102.
 DEDUCERE ab amore. P.2,17,45.
 deducere per urbem, i.e. comitari honoris argumentum. T.1,4,80.

deducere brachia molli gestu. P.2,16,5.
 deducitur *Lunæ* orbita. P.2,19,21.
 deducta nupta a domo patris ad lares mariti. T.3,4,31. P.4,3,13.
 deducta voce, i.e. submissa. P.2,22,38.
 defendere, pro arcere. P.1,16,9.
 deficiente manu aliquem tenere; *goffus moriensis*. T.1,1,74.
 defuit, pro defecit. P.1,1,34.
 defixus in ora vacua. P.1,9,17.
 defluere ex animo vacuo. P.1,20,2.
 degravare. P.3,5,12.
 Deidamia, filia *Lycomedis* regis *Scyrrum*; apud quam latens *Achilles* veste muliebri, seffis *Bacchanalibus* eam confupravit, *Pyrrhumque* ex concubitu suscepit, qui *Neoptolemus* est appellatus. P.2,7,52.
 Deiphobus, *Priami* filius, qui a morbo *Paridis* *Helena* coniugio patris est. Hanc nocte illa *Troja* fatali *Graci* ruptum in thalamo miseris modis affecerunt, ut ipse conqueritur apud *Virg.* *Æneid.* P.3,1,29.
 Delia *Diana*. T.4,3,5. v. *Diana*.
 Delia oliva, apud quam *Latina Phœbum* & *Dianam* peperit. C.34,7.
 Delia *Tibulli* amica. T.1,1,57.1,2,15-1,3,9-1,5,21.1,7,5.
 DELICIE animi. C.67,26.
 deliciz domini. P.2,23,74.
 deliciz lapidis pelluciduli. C.68,4.
 deliciz, pro cibis lautioribus. P.4,4,76.
 delicias dare in obscenis. C.24,4.
 delicias dicere aut facere in obscenis. C.73,2. v. facere.
 delicatior *hædo* renellulo. C.17,15.
 delicta dominæ queri. P.2,3,1.
 DELOS, insula *Maris Ægei*, una Cycladum, immo media: *Apollinis* & *Diana* natalibus clarissima. Hanc fabulati sunt poeta mobilem prius fuisse, donec ab alumno *Apolline* stabilitur. T.2,3,27.
 Delos *Phœbo* vindice sterit. P.4,6,27.
 Delius *Apollo*. T.3,4,79.
 Delii alites nivei. T.3,6,8.
 Delphi, oppidum *Phocidis* in *Parnass* montis, ubi *Apollinis* oraculum erat.

TIBUL. & PROPERT.

terrarum orbe quondam celebratum.
 C.63, 388.
 Delphica Pytho, sacerdos qua Delphica
oracula patescentibus promebat. T. 2,
 3, 27.
 delphin. P.2, 18, 17.
 delphinum corpora curva. P.3, 15, 25.
 demisso capite se vocare. *in obscuris.*
 C.86, 8.
 demissis comis plangere, *in funeribus.* P.2, 17, 36.
 Demophoon Theſei filius, ob cuius desiderium Phyllis Thraſſa ex arbore sic
suspendit. P.2, 16, 12, 2, 17, 30. v. Ovid.
in epistolis.
 Demosthenes Atticus orator, nominis
multo notissimi. Demosthenis arma
 linguz studium. P.3, 19, 17.
 DENS urina lbera defricatus. C.57,
 20.
 dentem imprimere. T.1, 7, 14.
 dente notas in collo figere. T.1, 9, 38.
 dentes acuere in praelia, *dictum de*
apros. T.4, 3, 3.
 dentes sesquipedales. C.94, 5.
 dentibus notas dare per colla. P.4, 3,
 25.
 dente fixo fores referare, *i. e. inserta*
clavi. T.1, 2, 12.
 deperdere. T.1, 4, 25.
 deperditus. P.2, 21, 19.
 depluit lacrymans. P.2, 15, 8.
 Deponere animam. P.1, 13, 17. gaudia.
 P.1, 8, 29. morbum. C.75, 25.
 deponere in sinum. T.4, 7, 4.
 depolivit, *pro deposuit.* *αρχαϊκῶς.* C.
 34, 8.
 deprendere, *custodis officium.* T.4, 6, 11.
 descendere. *in obscuris.* C.109, 2.
 descendere flumine tranquillo, *i. e.*
cursum fluminis molliter sequi. P. 2,
 3, 11.
 descendens abripitur cæco hiatu. P. 4,
 8, 5.
 DESIDERIUM meum. C.2, 5.
 desiderium maciem parit. P.1, 3, 28.
 desiderium superest. T.4, 1, 189.
 desiderio amores veteres renovare.
 C.93, 3.
 delicta crimen. P.1, 12, 1.

despuere, *in re magica.* T.1, 2, 54. v. no.
 tas.
 despuere in sinus, *gestus indignantis.*
 T.1, 5, 54.
 destinatus, *pro obstinatus.* C.8, 19.
 deterrita non est, quia flectet. T.1, 3,
 13.
 detexere. T.2, 3, 15.
 detrahere famæ alicuius. P.3, 1, 21.
 detrahere vincula de pede, *i. e. soleas de-*
mere. T.1, 6, 30.
 Deucalion Pyrrha maritus, qui orbe
universo imbribus submerso, solus cum
uxore commune naufragium evasis.
Hic Themidis oraculo admonitus, ja-
ctis post tergum lapidibus genus huma-
num reparavit. Deucalionis aquæ.
 P.2, 21, 109.
 devia terra. P.3, 14, 28.
 devia limina. P.4, 9, 27.
 devia rura. P.2, 14, 2.
 devocare. C.65, 6. T.1, 2, 46.
 devovere rem & domum alicuius. T.
 1, 10, 72.
 devorum esse. T.1, 6, 5.
 DEUS mundum arte temperat. P. 3,
 3, 48. non lædit amantes. T.4, 4, 15.
 vetat esse dolos occultos. T.1, 10,
 24.
 Deus me obnuit. P.1, 12, 9.
 Deus nullus stamina Parcarum dis-
 solvit. T.1, 8, 2.
 Deus vertat munera in cinerem &
 aquas. T.1, 10, 12.
 Deus doctus. P.4, 3, 38.
 Deus hostis. P.3, 16, 8.
 Deus non bene advocatus. C.40, 3.
 Deus non meus, *i. e. adversus.* T.3, 3, 28.
 Deus testis. P.4, 9, 13.
 Deus ultor poët caput est. T.1, 9, 76.
 Deus agricola. T.1, 1, 20. 1, 5, 27.
 Deus ligneus. T.1, 11, 20.
 Deus pauper. P.4, 2, 60.
 Deus silvester. T.2, 5, 30.
 Deus Epidaurius, *Æsculapius, qui*
Epidauri colebatur sub specie serpen-
tis. P.2, 1, 63.
 Deus, *absolucè pro Amore.* T.1, 9, 7.
 1, 9, 56. cessator, *i. e. desistit.* P.3, 4, 26.
 exorabilis. P.2, 21, 63. premit ex o-
 mni

INDEX IN CATUL.

mni parte. P. 3, 9, 5. terrar, & maria
 alta domat. P. 2, 18, 5. vertitur. P. 2,
 19, 3. i. v. o. f. a. r. h. u. m. a. n. o. r. d. e. P. 2, 9, 5.
 Deus intonſus. *Apollo*. P. 3, 11, 5. 4.
 Deus Ocreus, *Hercules*, quod in *Ocea-*
monio combuſtus mortales exuvias po-
ſuerit. P. 3, 1, 32. v. Alcides, *Hercules*.
 Deus natalis. T. 4, 5, 19.
 Deus cęptuleus. *Neptunus*. P. 3, 5, 16.
 Deus aulæ fulcz. *Pluto*. P. 3, 11, 5.
 Deus Tanarius. P. 1, 13, 22. v. *Emipeus*.
 Deus Vertumnus à verſo amne. P. 4,
 2, 10. v. *Vertumnus*.
 Deus tardipes, ignis, ſeu *Vulcanus*, quem
claudicantem fingunt. C. 36, 7.
 Deus Cęſar. P. 3, 3, 1.
 Deus quivis poteſt eſſe una nocte. .
obſcurnum eſt. P. 2, 12, 40.
 Dea *Iſis* amara. P. 2, 22, 6. v. *Iſis*.
 Dea laudanda, i. e. *Ceres*, cui laudes,
hymnoſq; ſacerdotes docebant. T. 1, 5, 8.
 Dea Oenone, *Nympha dulciſſa Paridi*.
 P. 2, 21, 92.
 Dea turrita *Cybele*. P. 4, 11, 52.
 Deo, i. e. *Cęſari*, lacrymas ire vidimus.
 P. 4, 11, 60.
 Deo liquido tota ſubire voſuit *Sal-*
monis. P. 3, 17, 14. v. *Emipeus*, *Sal-*
monis.
 Dez feminez ſacra. P. 4, 9, 25. v. *Bona*
Dea.
 Dez fontem libare. P. 4, 4, 15.
 Deam aliquem clamare. P. 3, 7, 46.
 Deum ſalutare. C. 19, 5.
 Deo prohibente. T. 1, 3, 22. renuente.
 T. 1, 5, 20. verante. P. 4, 1, 86.
 Dei Troja ardentes. T. 2, 5, 22.
 Dei communes, i. e. quos uſerque jura-
 vit. P. 1, 11, 16.
 Dei deſerti, i. e. *Deorum ſimulacra in-*
culta. P. 2, 5, 28.
 Dei errantes. T. 2, 5, 42.
 Dei fata evolventes. P. 1, 7, 16.
 Dei fiſtiles. P. 4, 1, 5.
 Dei ornati. T. 2, 1, 54.
 Dei tertia regna ſortitl, i. e. *inferni*.
 T. 3, 5, 22.
 Dei veri. P. 3, 11, 68.
 Dei verſi ad pia vota. P. 3, 2, 10.
 Dei ultores. P. 3, 18, 22.

Dez marinæ. P. 3, 6, 62.
 Deorum pia tu. ba. T. 4, 4, 23.
 Deum cura. T. 3, 4, 33.
 Deum jura ſub terris. P. 3, 3, 6.
 Deum proles, apud inferos. T. 4, 1, 68.
 Deum ſimulacra lacrymas ſuderunt.
 T. 2, 5, 71.
 Deos conſulere. T. 1, 3, 10. è cęlo de-
 ripere. T. 1, 11, 60. fatigare de aliquo.
 P. 2, 15, 3. fingere. P. 3, 18, 5. iniquos
 dicere. P. 2, 13, 89.
 Deos nullus eſſe queri. P. 1, 6, 8.
 Deos obliſos monere. P. 1, 15, 25.
 Deos pretium facere, i. e. *vaſcinia*,
corrumpere accepta pecunia. P. 4, 1, 83.
 Deos provolvere, i. e. *pejorare*. P. 4, 5, 27.
 Deos undiſonos prece adire. P. 3, 19,
 18.
 Deas nudas videre pœna non erat
antiſquis temporibus. P. 3, 11, 38.
 Dii, dolentis interiectione. P. 1, 18, 27.
 Dii ſuſcipiant. P. 2, 7, 60.
 Dii litorales. C. 4, 22.
 Dii magici. T. 1, 2, 62.
 Dii mala multa dent. C. 14, 6, 28, 14.
 Dii maris. P. 3, 5, 11.
 Dii meliora ferant. T. 3, 4, 1.
 Dii melius. P. 4, 6, 65.
 Dii mihi ſunt teſtes. P. 4, 1, 81.
 Dii moenia Romana condiderunt.
 P. 3, 9, 65.
 Dii potas tuentur. T. 2, 1, 117.
 Diis invitis. C. 75, 12.
 Divus domitus. C. 67, 118.
 Diva ſuperba, *Viſtoria*. T. 2, 5, 43.
 Divi crudeles. T. 1, 4, 31.
 Divi vera monent. T. 3, 4, 5.
 Divum ſator Jupiter. P. 4, 2, 55.
 Divos externos querere. P. 4, 1, 17.
 dextra ſcribens moriens. P. 4, 3, 6.
 dexterum libro alterius inſeſſe. P. 4, 9,
 72.
 Dia, inſula maris *Ægæi*, alio nomine
Naxos, Baccho ſacra. C. 53, 52.
 DIANA Jovis & Latone filia, uno par-
 tu edita cum *Apolline*. Hanc nuptia-
 rum expertem, & venatricem ſabu-
 laſa tradit antiquitas. Diana Aven-
 tina, quod ſcilicet Roma colebatur in
 colle *Aventino*. P. 4, 8, 22.

Diana

TIBUL. & PROPERT.

Dianz laudes. C. 34.
 Dianz lex casta. T. 4, 3, 19.
 Dianz choros reddere. P. 2, 19, 60.
 Dianz sacra suscipere. P. 2, 14, 17.
 DICERE blanditias. T. 1, 1, 86.
 dicere gaudia sub tacita veste. i. e. lo-
 qui turpia in concubitu. P. 1, 4, 14. v.
 obferu.
 dicere, pro loqui. C. 95, 5.
 dicere, pro vaticinari. P. 1, 9, 6.
 dicere poenas, pro comminari. T. 1, 7, 61.
 dic mihi quæ vera sentis. P. 3, 4, 1.
 dicebam, verbum insultantis misero,
 cui ob perviciaciam infortunium inci-
 derat. P. 1, 9, 1.
 dicta ventis credita, i. e. irrita. C. 64,
 17.
 dixerit, pro testis fueris. P. 1, 20, 4.
 DIES amore liber. P. 4, 5, 58.
 dies durus vertitur. P. 2, 19, 32.
 dies dux anni, i. e. Cal. Januaria. T. 4,
 1, 103.
 dies extremus, i. e. testis. P. 2, 17, 34.
 dies ille niger, i. e. mortis. P. 2, 17, 20.
 dies inicit radios in vina. P. 4, 6, 86.
 dies non segnis it, temeatque. T. 1, 4,
 24.
 dies craftina. P. 2, 12, 54.
 dies ominosa denunciat cædem agnis.
 P. 4, 3, 61.
 dies longa, i. e. vetustas. T. 1, 4, 13.
 dies non reditura post obitum. P. 2, 12,
 24.
 dies, quæ mundum subruet. P. 3, 3, 53.
 diei sacra præcellens. T. 2, 1, 4. v.
 5.
 diem contere. P. 2, 1, 46.
 diem facili amore ducere. P. 1, 14, 10.
 diem unum visa impetrare. P. 4, 7, 26.
 Dictynna, i. e. Diana à rebus ve-
 natoriis, nam δῖκτυον, rete est apud
 Græcos. T. 1, 4, 21.
 differre, pro vulgare. P. 1, 4, 22.
 differre trophæa in aliquem. P. 4, 6, 82.
 digesta in species, i. e. in picturas. P. 2,
 21, 3.
 DIGITUS. digiti ad sonum vocare.
 T. 1, 2, 32.
 digitum angusta via inferere non
 est. P. 3, 12, 10.

digiti cum voce locuti. dictum de ci-
 tharado. T. 3, 4, 47.
 digiti eburni. P. 2, 1, 9.
 diluere vitium ex animo. P. 3, 15, 6.
 Dirce, Thebarum regina. P. 3, 13, v. An-
 tiope.
 DIR. & diras fatales canere. P. 3, 22, 37
 diras precari. T. 2, 7, 35.
 dira sibi precari. T. 2, 5, 115.
 dira fratrum Thebanorum arma. P.
 2, 8, 1.
 dira stipendia. C. 53, 173. v. Andro-
 geos.
 diripiendum ferre, pro diripere. T. 3,
 6, 28.
 Dis Pluro dictus, quid humana omnia
 in sinum accipias. T. 3, 5, 33. Ditis a-
 qua pallida. T. 3, 1, 28. Ditis equi ra-
 ptores, quibus Proserpinam abduxit.
 P. 3, 20, 4.
 discere timere eventum formæ tuæ, i. e.
 metue, quod pulchritudini tuæ con-
 gere potest, immo aliquando etiam
 debet. P. 3, 22, 38.
 disci pondus missile in orbe rotare.
 P. 3, 12, 10.
 discordiam duobus esse, i. e. semina-
 diffidis duobus inter se præbere. P. 1, 2,
 17.
 discors, pro dissimilis. C. 53, 375.
 discruciat. C. 65, 76.
 discupere. C. 103, 2.
 disertus leporum. Hollenismus, ut ille
 apud Horat. cum famulis operum
 solutus. C. 12, 9.
 dispensia me non movent. P. 2, 16, 63.
 dispercam, juramenti genus. C. 90, 2.
 P. 2, 15, 45.
 displicere. T. 4, 13, 6.
 dissidium. C. 65, 22. T. 1, 5, 1.
 dissidium vobis proximus annus erit.
 P. 2, 17, 16.
 dissidium dare. P. 1, 11, 28.
 dissolvendum dare, pro dissolvere.
 T. 1, 8, 40.
 distendere horrea spiciis. T. 2, 5, 84. sic
 Virg. dulci distendunt noctare cel-
 las.
 DIVES, pro fertili. C. 111, 1.
 dives fortuna. P. 3, 1, 52.

dives

INDEX IN CATUL.

dives aurum. T.1,11,7.
dites animos facere. T.3,6,13.
divitias congerere. T.1,1,1.
diverſæ fenestæ, *i.e. adverſæ*, juxta poſita. P.1,3,31.
divulſi juvenis membra jactabant *Saxii & Menades, Bacchi currum inſequentes*. C.63,257.
docta puella. P.1,7,11.
Dodona, *regio Epiri, in qua ſilva quercubus ſacris*. Dodona verior augur. P.2,15,39. v. Chaonię columbę.
dolatus falce properanti. P.4,2,59.
dolia Danaidum cava. T.1,3,80. P.2,1,79. v. Danaides.
dolia muſto ſpumantia. P.3,15,17.
dolia & lacus deſciant, *dum vilis eſt vini annona*. T.2,5,86.
DOLOR acer ex omnibus. P.2,16,45.
dolor admonet annos anteaſtos. T.4,1,190.
dolor amoris neſcit abeſſe virtiſ ſuis, *i.e. ipſe dat operam ne diſcedat*. P.2,13,32.
dolor argutus, *i.e. querulus*. P.1,18,26.
dolor corda frangit. T.3,2,6.
dolor lumina cruciat. P.2,17,76.
dolor meus tibi debet aſpera multa. P.1,18,13.
dolori ſervire. P.1,7,7.
dolori ſuccumbere. P.2,13,13.
dolorem eſſe. P.1,14,18.1,22,6.
dolorem ſepelire. P.1,17,17.
dolore tangi. P.3,5,34.
dolores impune proferre. P.1,18,3. *i.e. queri ſine periculo*.
dolere aliquem. P.1,16,24. 4,11,75.
dolofus *Ulyſſes*. P.3,5,58. v. Ulyſſes.
domator, *pro domitor*. T.4,1,117.
domitor terrarum & marium Amor. P.2,18,52.
domitus ſomno. T.1,10,27.
dominum aliquem admittere rebus ſuis. P.2,23,15.
dominam mutare cavet. P.2,13,73.
DOMUS celum imitata. P.3,1,58.
domus præſerat hoſtiles exuvias. T.1,1,54.
domi eſſe. P.2,15,44.
domum tenere. P.2,15,48.

domus Nympharum humida. P.1,20,34.
domus, *pro familia*. C.67,22. P.4,1,80. 4,11,32.
domum conſcelerare. C.66,24.
DONARE. cui dono? *pro cui donem?* C.1,1.
Donum. dona beata. C.67,14.
dona columna figere. P.2,11,35. ſepulcro ferre. T.2,7,13.
dona parare per cędem & facinus. T.2,4,21.
dona via Sacra emebantur. P.2,16,62. v. *obſerv*.
donis amor vincitur. T.1,5,24.
donis corrumpere. T.1,10,53.
Doræ choreæ, *ſaltatio quadam ſic dicta à Doribus Gręcia populis*. C.63,287.
Dorica caſtra, *i.e. Graja*. P.2,7,18. 4,6,34.
Doris, *Nerei uxor, mater Nympharum*. Doride natæ. P.1,17,25.
Dorixanum, *puella nomen Comicum, ut Glycerium, Gymnaſium, Planuſium, Philocomafium*. P.4,5,21.
dormire cum ſene. P.2,13,93.
dormire ſimul. P.2,5,12.
dos non humilis Roma prodita. P.4,4,56.
dotem habere ex rogo ardenti. P.4,7,48.
Draco Lanuvinus. P.4,8. v. *obſerv*.
Dryades *Nympha ſilvarum*. Aufoniæ. P.1,20,12. puellæ. P.1,20,45.
Dryas *Græcus dæivus, pro Dryadibus*. P.1,20,12.
DUCERE, *pro allicere*. P.2,17,78.
ducere funus. P.2,1,58.
ducere in re nuptiali. P.2,6,21.
ducere, *pro cedere*. T.1,3,43.
ducere, *pro liquefacere*. P.4,7,46.
ducebant ſervi dominum. P.2,20,2. v. *deducere*.
duci rhombo magico. P.3,4,26.
DULCE caput. P.4,11,55.
dulcis amarities. C.67,18.
dulcem in aure alicujus ſonare. P.1,12,6.
dulcia regna negat ſine me. P.1,8,32.
Duli-

TIBUL. & PROPERT.

Dulichium, *insula maris Jonii*. Dulichiz arc. P.2,2,59. Dulichiz litor. P.2,11,4.
 Dulichius juvenis, *i.e. Ulysses*. P.2,2,59.
 dum fata sinunt. T.1,1,83. P.2,12,23.
 Durrachium oppidum *Illyrici*, Adriz taberna, *i.e.emporium*. C.35,15.
 DURUS. durum terræ opus urgere. T.1,10,8.
 dura coronâ, *i. e. bifuta*. P.3,1,20.
 dura, *pro constans*. P.2,16,43.
 duro ferro vincita præcordia. T.1,1,77.
 durum est credere. T.1,7,7.
 duri, *pro hispidi, & inurbani*. T.3,4,92.
 duri lumbi, *i. e. effecti*. C.16,11.
 duræ mentes, *i. e. severa, ab amore aliena*. P.1,14,18.
 dura tempora. P.1,22,4.
 durare querelis, *i. e. patienter querentem audire*. P.1,6,11.
 durari in nivem & glaciem. T.4,1,157.
 duritia, *pro crudelitate*. P.3,10,20.
 DUX *Arabum, sive Indorum, odoratus*. P.4,3,64.
 dux bonæ Veneris, *Hymenæus*. C.60,44.
 dux ducem ferit. P.4,10,46.
 dux & comes, *relativa*. T.3,6,10.
 dux Vejus, *i. e. Tolumnius occisus à Cornelio Cossò*. P.4,10,31.
 ductor ab arce Cenina. P.4,10,9. v. Acron.
 duces evincti. T.1,8,6.
 duxerit, *pro ducet*. P.1,15,30.
 duxti, *pro duxisti*. P.1,3,27.
 Dyndimus, *mons ad Hellepontum, Cyzico imminens, Cybela sacer*. P.3,20,3.
 Dyndimena domina. C.62,13.
 Dyndimi domina, *pro poemate de matre Deorum à Cæcilio scripto*. C.35,14.

E

E Gemma bibere. P.3,3,26.
 E lacrymis alicujus sentire. vulgo: accorgeris dal pianto. P.1,21,6.
 eadem via currere. *metaph. i.e. artibus isdem uti, quas semel profectus novissimus*. P.3,4,36.

EBRIUS. ecrii ocelli, *i. e. molliter in angulos distorti*. C.45,11.
 ebria signa fugæ nocturnæ. P.3,2,48.
 ebria verba. T.3,6,36.
 ebria vestigia. P.1,3,9.
 EBUR. *apud Ansenens* numquam palter Herculeo numine. P.4,7,82. v. observe.
 eburna camera. P.3,1,50.
 eburnum plectrum. P.3,2,25.
 eburneum templum. P.4,2,5.
 eburni digiti. P.2,1,9.
 ecquandone. P.2,7,37.
 EDER A Baccho sacra. T.3,6,2. P.4,1,62.
 ederam tumulto pellere. P.4,7,79.
 edera caput circumeuntes. P.2,4,26.
 edera sponte sua melius veniunt. P.1,2,10.
 ederas in thyrsos legere. P.3,2,35.
 edersolum antrum. P.4,4,3.
 edere corpus super equum. T.4,1,115.
 edicta lex. P.2,6,2.
 Edonis, *i.e. femina Ræchi sacris operata, sic dicta ab Edomis Thraciæ populi bibacissimis*. P.1,3,55.
 educare uvam. C.19,14. v. pomum. T.1,1,19. *strem*. C.61,46.
 effectu bono frui. P.1,10,28.
 effectus bonos promereri. P.3,21,10.
 effecti ad regum. P.1,15,21. 4,7,7.
 effusus comis flere, *in re funebri*. T.1,3,8.
 egelidi tepores. C.46,1.
 egens animo, *i.e. demens*. C.62,31.
 Egnatius. C.37,19. 39.
 egregium narras parentem; *ironicè*. C.66,29.
 ejicere, *pro repudiare*. P.2,15,48.
 electissima pessimi poetæ scripta. C.36,6.
 Electra, *Orestis soror, quam frater omnibus consilijs suis participem habuit*. P.2,11,5.
 Elegos fingere. P.4,1,135.
 elevare, *pro pretium minuire, vili pendere*. P.1,8,12. 2,22,44. 2,23,58. C.24,9.
 ELIS, *Poloponnesi regio, Sicyoni & Achaja contermina; hippodromo, seu cursu*

INDEX IN CATUL.

cursu equorum maxime nobilis. opes equis paravit. P. 1, 8, 16.
Eleus carcer, unde mittebantur equi. T. 1, 4, 28.
Elea quadriga. P. 3, 7, 17.
Elez ore. P. 1, 8, 26.
eludere palmas alicujus, i. e. victorem vincere. P. 4, 1, 140.
Elysi campi, locus apud inferos amantissimus, ubi morte obita credebantur justorum umbra spatari. v. Virg. 6. Aeneid. T. 1, 3, 58. 3, 5, 23.
Elysi rose. P. 4, 7, 67.
Emathia, Macedonia regio; quam Cassius, & Lucanus de bello civili pro Thessalia usurpant. C. 63, 324.
emeritis datur medicina, i. e. intermissum remedium paratur veteranis militibus, vel gladiatoribus rude donatis: quod cironibus praesentissimum fuisse. P. 2, 11, 16.
empta quovis modo, i. e. ancilla vilior. P. 1, 9, 4.
empti amplexus. P. 4, 5, 33.
empta oscula. P. 3, 11, 34.
emulsa palus apud Pheniceum Cylleum. C. 67, 110. v. observ.
Encladus, unus ex Gigantibus, qui Jovi bellum intulerunt: ob id Aetnae montis superimposito sub sartarum detrusus. P. 2, 1, 39.
Endymion, Laetius adolescens, quem Luna fertur adamasse. P. 2, 12, 15.
Enipeus, Thessaliae fluvius, cui Tyro Salmonei filia inter aquas concubuit. P. 3, 17, 13. Amonius, quia Thessalia dicta Amonia. P. 1, 3, 21.
Ennius poeta vetusissimus, Rudis Calabriae oppido natus, Annales Romanorum rerum scripsit. Scipioni Africano adeo carus, ut ab ejus latere per quam rare discederet. Eius opera injuria temporum intercidere, praeter pauca quadam fragmenta ab antiquis Grammaticis collecta. P. 4, 1, 61. patet. P. 3, 2, 6.
Ensis. ense latus revincire. P. 3, 12, 11. ense occupare, pro interficere. P. 4, 4, 84.
enses ducere, i. e. cedere. T. 1, 3, 48.

EOUS roseus, i. e. Aurora. P. 3, 22, 7.
Eoa aqua, i. e. mare ad Orientem. T. 4, 2, 20. P. 4, 3, 10.
Eoa domus. P. 2, 13, 84.
Eoa ripa aurea. P. 4, 5, 21.
Eoa unda. C. 11, 3.
Eoum gelu, i. e. pruina matutina. P. 1, 16, 24.
Eoum mare rubrum. T. 2, 2, 16.
Eoi mariti. P. 3, 11, 15.
Eoi populi. P. 2, 2, 53.
Eoz pharetræ. P. 4, 6, 87.
Eois lapillis pectus variare. i. e. gemmis Indici maris. P. 1, 15, 7.
ephemerides. P. 3, 21, 20. v. observ.
Epicurus Philosophus Atticus, qui boni summam in voluptate posuit. Docuit etiam nullam esse Deorum providentiam, sed omnia fortuito atomorum concursu creari; Item animas una cum corporibus interire, multaq; alia ridicula, & absurda, quae M. Tullius exagitat in libris de natura Deorum. Eius tamen disciplinam secuti sunt plerique viri eruditissimi, puta M. Tullius Cicero, qui eam elegantissimis versibus expressit: Virgilius, Horatius & c. doctus. P. 3, 19, 25.
Epidaurius Deus, i. e. Asclepius Phœbi filius ex Coronide, medicinae scientificissimus: qui cum artis adminiculo defunctorum animas in corpora revocaret, Jovis indignantis fulmine ictus est. Deinde precibus Apollinis inter superos relaxatus, Epidauri Achaiae urbe templum religiosissimum habuit. Fingebatur barbatus, cum baculo, Gallo, Canis, & Serpente: immo ipse cultus aliquando sub specie anguis. P. 2, 1, 63. v. Ovid. 15. Metamorph.
epistolium lacrymis conscriptum. C. 67, 2.
eques Mæcenas. P. 3, 7, 1. v. Mæcenas.
EQUUS ad metas sudans. P. 4, 1, 70.
equus cataphracti auratus. P. 3, 10, 12. v. observ.
equus munus, cataphractum generis. P. 4, 3, 8.
equus Trojanus, cuius notissima historia, sive fabula. v. Virg. 2. Aeneid.

TIBUL. & PROPERT.

Quintum Calabrum in Paralipomenis ad Homerum: Tryphiodorum de excidio Ilii: Distum Cretensem, Daresem Porygium. P. 3, 11, 25-4, 1, 53. fallax Trojæ serpens. P. 3, 11, 66. ligneus artis Palladiæ. P. 3, 7, 42.
 equo iubeas dextras collocare. P. 4, 4, 38.
 equo alterno leve pondus trajicere, i.e. desultorem agere, plures equos deinceps, ubi opus fuerit, ascendendo. P. 4, 2, 36.
 equi Amphiarai dilapsi. P. 3, 11, 60. v. Amphiaras.
 equi armigeri. P. 3, 3, 8.
 equi Auroræ. P. 3, 11, 16.
 equi ad plausus resistentes. P. 3, 3, 14.
 equi honorati ossa matronarum vehabant. P. 4, 11, 104. v. observ.
 equi Lunæ. T. 2, 4, 28. P. 1, 10, 8.
 equi noctis. T. 2, 1, 37.
 equi Parthorum fugaces. P. 3, 3, 17. versi. P. 4, 3, 66.
 equi Solis quatuor, Pyrois, Eous, Alcyon, & Phlegon. attati. P. 3, 3, 56. prodigio pallentes. T. 2, 5, 76.
 equi triumphantes. P. 4, 3, 68.
 equorum disciplina. T. 4, 1, 91.
 equos abiunctos lavare. P. 2, 1, 35.
 equos lavit sanguine cervix defecta. P. 4, 10, 39.
 equis gyrum pullare. P. 3, 12, 11. v. observ.
 equi exacti, i.e. equorum statua affabre facta. P. 3, 7, 10.
 eram solus ad portas Lanuvii, i.e. ferebar mente Lanuvium, quod Cynthia mea profecta erat. P. 4, 8, 48. v. observ.
 Eretinus ager, ab Erete Latii oppido apud Trebulam. Virg. 7. *Æneid.* Eretimanus omnis. T. 4, 2, 4.
 Erichtonius populus, i.e. Atheniensis ab Erechto rege ita dictus. P. 2, 5, 4.
 Eridanus Venetus, idem qui Padus; rex fluviorum Italia. Hic à radicibus Vesuli montis exortus parvis scilicet primum fontibus colligit, & aliquantisper exilis ac macer mox aliis amnibus ita augetur, atque alitur, ut se per septem ad postremum ostia ef-

fundat. Pomponius Mala l. 2. c. 4. P. 1, 12, 4.
 Erigone, Icarj filia, qua patrem à parentibus occisum, & insepultum relictum, monstrante Hymera cane, invenit, ac simulavit: ob id cum eodem cane inter sidera collocata. Est autem unum signorum Zodiaci statim post Leonem. T. 4, 1, 11.
 Erinayes, furia inferorum ita dicta, quasi ab Erinys, discordia. tragicæ. P. 2, 15, 29.
 Eriphyla, Talai filia, uxor Amphiarai. Hac iudex dissonum electa inter virum, & patrum Adrastum, cum hic vellet Amphiarai secum ducere ad bellum Thebanum, ille vero pertinaciter negaret: à patre moniti aures corrupta, contra virum sententiam tulit. Amphiaras indignatus mandavit filio Alceoni, ut quandocumque audisset patris mortem illico matrem interficeret. Parvis Alceon paternis iussis, ob id postea furis omnibus exagitatus. P. 2, 1, 39. 3, 11, 59. erit, pro sit. T. 2, 4, 43.
 Erithea, insula Hispano litori proxima, alio nomine Gades, ubi Geryon triqueper imperasse fertur. Hinc Hercules, occiso Geryone, boves pulcherrimas in Italiam abegit. P. 4, 2, 2.
 ERROR Herculis pro ipso Hercule. P. 1, 20, 15.
 errore exacto, i.e. emenso itinere. P. 2, 11, 3.
 errores Ulyssis. T. 4, 1, a. vers. 52.
 erroribus urbes tercentas explere. T. 1, 4, 63. v. observ.
 errabunda vestigia. C. 63, 113.
 errata fateri. P. 1, 9, 33.
 eronem iterum sub ligna vocare. T. 2, 6, 6.
 erubescere aliquem. P. 3, 12, 20.
 erudituli. C. 57, 7.
 Erycina Venus, ita vocata ab Eryce, Sicilia monte, ubi templum habuit. C. 63, 72.
 Erythrum litus, i.e. rubrum mare. T. 3, 3, 17.
 esca piscibus. P. 3, 5, 8.

efosæ

INDEX IN CATUL.

ascas sibi admetos corripere. P. 4, 8, 11
 Elquiliz aquosæ, regio urbis Roma ab
Esquilino collo appellata. P. 4, 8, 1.
 Elquilis habitabat Propertius. 3, 21,
 24.
 ESSE alicui carmina. P. 2, 2, 32.
 esse alicui quodcumque ille velit. P. 1,
 13, 36.
 esse aliquid. C. 1, 4.
 esse cum aliquo, vel aliqua, i. e. con-
 cumbere. T. 4, 7, 15.
 esse in amore. T. 1, 10, 39.
 esse in fide, i. e. in tutela. C. 3, 4, 1.
 esse in tunica ostrina. P. 2, 20, 26.
 esse inter utramque. *obscurum est*. P. 4,
 8, 36.
 esse, pro habitare. C. 67, 28. T. 1, 3, 81.
 2, 3, 30. 2, 3, 39. T. 4, 9, 2. P. 1, 8, 27.
 esse, pro manere. P. 2, 17, 74.
 esse, pro vivere. T. 3, 5, 32.
 esse ego, quod nunc tu. P. 3, 17, 48.
 est, pro sunt. *Hellenismus*. P. 3, 7, 17.
 esseda Britanna, vehiculi genus. P. 2, 1,
 86.
 esseda deportant. P. 2, 21, 45.
 esuritionum pater. C. 21, 1.
 et merito; formula sibi ipsi culpam ex-
 probrantis, iussuque supplicio se affici
 faciens. P. 1, 17, 1.
 etiam atque etiam, C. 62, 61.
 ETRURIA, Italia regio, Gallia togata
 affinis, sub monte Apennino sita; hodie
 Toscana. Etrusca gens antiqua.
 P. 2, 1, 29. Etrusca pulvis. P. 1, 22, 6.
 Etruscus obesus. C. 39, 10.
 Etrusco de sanguine regum, i. e. de
 sanguine regum Etruscorum. P. 3, 7, 1.
 Etrusci aggeres. P. 1, 21, 2. montes. P.
 1, 21, 10. fontes. T. 3, 5, 21.
 EVA, i. e. Baccha. C. 63, 61.
 Evadne Capanei coniux, qua in re-
 gium defuncti mariti se coniecit. P. 1,
 15, 21. fida. P. 3, 11, 24.
 Evander Arcas, qui cum Carmenta
 matre fradica profugus in Italiam
 appellus; condiditque Pallanteum op-
 pidum, ubi postea Palatina arces. v.
 Livium l. 1. Virg. 8. *Æneid*. Ovid. in
Fastis. Evandri boves profugæ. P. 4,
 1, 4.

Evantes chori; Baccharum tripudia.
 P. 2, 2, 28.
 Euboea, insula Boeotici litori proxima,
 angustæ Euripo tantum interfluente;
 cujus in porta Anlide Græcorum du-
 ces adversus Trojam contraxere. Ho-
 did: Negroponte. Euboici sinu,
 prope Caphareum promontorium, ubi
 classis Græcorum naufragium fecit.
 P. 4, 1, 114. Euboicum litus, i. e. An-
 lis. P. 2, 18, 38.
 evahi gyros præscriptos. P. 3, 2, 21.
 evenero, verbum ex augurali discipli-
 na, T. 1, 8, 5.
 eveniet, ex eadem disciplina. T. 1, 6, 21.
 eventura precor, ex eadem. T. 2, 1, 25.
 Evenus Æolia fluvius. Eveni filia
 Marpesia Ida uxor, ab Apolline ada-
 mata. P. 1, 2, 18.
 Eumenides, furia inferorum. C. 63, 193.
 Eumenidum turba severa. P. 4, 11, 22.
 evoc, vox bacchantium. C. 63, 255.
 Euphrates, Persidis fluvius, Tigri per-
 missus: qui olim Romanorum impe-
 rium à Parthis determinabat. P. 2, 8,
 17. 2, 16, 77. 3, 3, 4. 3, 9, 25. 4, 6, 84.
 Eurypylus, Evamnis filius, de quo Pau-
 sanias l. 7. Eurypylus Coz Minervæ
 textura. P. 4, 5, 23.
 Eurytion Centaurus, qui Pirithoi uxo-
 rem Ischomachen, chriestate infligan-
 te, ipso nuptiali convivio, rapere au-
 sus fuit: unde pugna ingens exorta
 inter Lapithas & Centauros, quam
 luculenter descriptam habes apud Ovi-
 dium l. 12. *Metamorph.* P. 2, 22, 31.
 Europa, filia Agenoris Tyriorum regis,
 a Jove tauri speciem induto per Ma-
 ris fluctus in Cretam usque deventa:
 ex qua Jupiter Minos suscepit, ejus-
 que nomine tertiam orbis partem ap-
 pellavit. v. Ovid. 2. & 3. *Metamorph.*
 P. 2, 19, 52.
 Europa, orbis terrarum pars, inter ce-
 teras cultissima: fines habet ab Orien-
 te Tanaim fluvium, quo ab Asia dis-
 jungitur, Pontum Euxinum, Propen-
 tidem, Ægaum: à Meridie Jonium,
 Tyrrhenum, Siculum maria: ab Oc-
 cidente Atlanticum & Cantabricam
 Occa-

TIBUL. & PROPERT.

Oceanum : à Septentrionibus denique
mare Amalchium, Scythicum, Cimmerium. Europæ atque Asiæ bellum, i.e. Trojanum gestum inter duas potentissimas olim gentes, Græcam & Europæam, & Phrygiæ Asiaticam. P. 2, 2, 46.
Euroras, Peloponnesi fluvius, apud Lacedæmonem. P. 3, 12, 17. Eurotæ flumina. C. 6, 3, 89.
Eurus, ventus ab Oriente spirans, idem ac Subsolanus. P. 2, 18, 35. 3, 3, 52. 3, 13, 32.
EX æquò convenit. T. 3, 6, 19.
ex animò dicere. C. 106, 4.
ex Helena, i.e. ab Helenam. P. 2, 1, 52.
ex tua libidine, i.e. ex desiderio atque arbitrio tuo. C. 17, 5.
exactis sideribus, i.e. novè mane. P. 1, 3, 38.
examen stuprorum. metaph. ab apum examinis. P. 2, 21, 97.
excantare puellas clausas, i.e. dū ducere, quasi magicis artibus. P. 3, 2, 49.
excidere, pro animo & memoria labi. P. 4, 7, 15.
excruare omni modo. C. 96, 12.
excruare se. C. 75, 10.
excubiæ in orâ solutæ. P. 4, 4, 79.
excubiæ supplicis. P. 1, 16, 14.
excubiâs ipsi reddere. P. 2, 19, 61.
excutere verba fortia, i.e. superbum animum deprimere. T. 2, 6, 12.
exemplum grave. P. 4, 1, 109.
exemplum simius amoris. T. 1, 7, 92.
exequiæ amaræ. P. 4, 7, 5.
exequiæ parvæ. P. 2, 10, 24.
exercere amorem alicujus in obscenis. C. 70, 3.
exercere juventam. C. 50, 235.
eximius Hercules. P. 4, 9, 70.
exiocari. C. 21, 5.
exitium parare. P. 3, 30, 32.
exitus vitæ. P. 3, 3, 69. non inhonestus. P. 2, 18, 58.
exorandus est Cerberus. P. 3, 16, 23.
expatrare, verbum obscenum, ut apud Persium : patranti fractus oculo. C. 29, 17.
expallere magis auri fulgore. C. 63, 100.

expectare in totas horas. P. 2, 20, 13.
experio altivum. C. 21, 6. si vera est le-
tio Scaligeri.
experta fulta in primo. P. 2, 15, 54.
experta levitia passiva signific. P. 1, 3, 18.
experti lacus passiva signific. P. 1, 10, 14.
excreare. T. 1, 7, 36.
exspuere tussim. C. 44, 7.
existat, pro est. P. 2, 1, 23.
extra felicia. T. 2, 1, 25.
exta lubrica notis signata. T. 2, 5, 14.
exta nuncia sortis venturæ. T. 3, 4, 5.
externare. C. 63, 71. 63, 105.
externo amore patriam mutare. P. 2, 21, 87.
externæ puellæ. P. 4, 8, 83.
extremus dies, mortifer. P. 2, 19, 16.
extremi funeris atra dies. P. 2, 8, 34.
extrema ætas. P. 4, 8, 11.
exturbata radicibus quæscit. C. 63, 108.
exuelatus, pro exultus. P. 3, 13, 3.
exui ad verbera servorum eras. P. 4, 8, 69.
EXUVIÆ ante ædes Veneris. P. 2, 11, 28.
exuviz virginæ, i.e. spoliū ereptæ virginittatis. C. 65, 14.
extrivis majorum damnum esse. P. 4, 11, 43.
extrivis plenus. P. 4, 10, 6.

F

Fabius Maximus, qui electus Imperator adversus Annibalem, hosti cupienti nunquam pugna potestatem fecit, cum tandemque, ut ait Ennius, restituit rem Romanam. Fabii victoris mora. P. 3, 2, 9.
FABULA dat novum orbem erroribus Ulyssis. T. 4, 1, 80.
fabula ficta in vanum jocum. T. 3, 4, 68.
fabula in gentes miseras descendit. P. 3, 3, 67.
fabula nulla de nobis conciter aures tuas. P. 3, 13, 45.
fabula pœna formosarum, quod scilicet

INDEX IN CATUL

est per ora hominum traducantur. P. 2, 21, 76.
fabula mala, i.e. rumor sinister. C. 68, 5.
fabula vulgi valet. i.e. nil moror, quid populus de me pariat. P. 2, 10, 14.
fabulam esse. T. 2, 3, 31.
fabulam esse noto libro. P. 2, 16, 81.
fabulam fieri. T. 1, 4, 93.
Fabullus. C. 12, 15, 13, 28, 47, 3.
FACERE. fac similes. P. 4, 5, 34.
facere adulterium. C. 66, 36.
facere, aut dicere delicias. C. 73, 2.
facere delicias. & libidines. C. 45, 24.
facere in obscenis. C. 107, 2.
facere, pro convenire. P. 3, 1, 20. pro efficiere. P. 2, 13, 51.
faciam quodcumque voles. T. 4, 13, 21.
factus, pro apto. P. 4, 5, 49. T. 2, 6, 10.
factum, pro delicto. P. 3, 4, 23.
facta superba oculis meis. P. 3, 22, 2.
facti crimina lumen habet. P. 2, 21, 22.
facta nefanda cor sollicitant. T. 3, 5, 12.
facta queri quæ fecimus, i.e. paniter. P. 3, 22, 36.
FACIES nullis gemmis obnoxia. P. 1, 2, 21.
facies usta Sole. T. 1, 10, 15.
faciem turpi bove dedecorare. P. 3, 20, 36. v. Io.
faciem dominæ amico credere. P. 2, 23, 1.
faciem novam referre dempta pelle. T. 1, 9, 46.
faciem quarere longa desidia, i.e. tardis artibus formam parare. P. 1, 15, 6.
facie alicujus obstupere. P. 4, 4, 21.
faciem pugna componere. T. 4, 1, 100.
FACILIS amor. T. 1, 3, 57.
facilem copiam esse. P. 1, 9, 15.
facilem spirare. P. 2, 16, 85.
facilem spondere. T. 2, 7, 10.
facile lutum, i.e. parabile. T. 1, 1, 34.
facili manu serere. T. 1, 1, 10.
facinus bonum. C. 65, 27.
facinus malum. T. 2, 4, 25.
facinus facere. C. 80, 6, 107, 4.
fagineus scyphus. T. 1, 11, 8.
falcifer Priapus. T. 1, 1, 24, 1, 4, 8.
FALERNUS ager in Campania, cuius vina celebratissima. cura Pacchi.

T. 1, 10, 34.
Falernum fumosum veteris Consulis.
 T. 2, 1, 27.
Falerno mensa madida. P. 2, 22, 39.
Falerna vina. T. 3, 5, 5.
Falerna præla. P. 4, 6, 73.
fallacia Lunæ deductæ. P. 1, 1, 19.
fallax opus Elegi, i.e. aptum puellis decipiendis. P. 4, 1, 135.
FALLERE, pro mentiri. P. 2, 15, 16, 4.
 11, 27. pro prodere. P. 4, 4, 18.
fallere oscula fassis genis, i.e. camdiu lacrymas retinere, donec osculatus fueris. P. 4, 11, 76.
fallere composita pace. P. 2, 2, 6.
fallere terga sua lupo nocturno, in re magica. P. 4, 5, 14.
falsa Minerva coniugium distulit Penelope. P. 2, 7, 41. v. Penelope.
falsæ mortuorum palmæ, i.e. manus evanidæ. P. 1, 19, 9.
falsò, i.e. injuria. T. 3, 3, 20.
falsipatens Amphitryoniades, i.e. Hercules, qui cum Jove genitus esset, falsò putabatur filius Amphitryonis. C. 67, 112.
FAMA anus. C. 76, 10.
fama damnata. P. 2, 21, 77.
fama decori est. P. 4, 11, 29.
fama libera laudat rogam emeritū; defunctus enim amplius non timetur, ideoque laudes veræ consentur. P. 4, 11, 98.
fama perspecta. P. 1, 11, 17.
fama splendida resurget ab avo docto. P. 3, 18, 8.
fama sublimis terra levat. P. 3, 1, 9.
fama susurrat. C. 79, 5.
famæ murmura contemnere. P. 2, 4, 29.
famæ non sine labe. P. 4, 8, 20.
famæ pignora. P. 4, 11, 12.
famæ pudicæ jactura. P. 2, 21, 71.
famæ lux parcere. P. 1, 16, 11.
famam non pudet historiæ Romanæ. P. 3, 20, 20.
fama inani tabescere. P. 3, 10, 9.
famem despiciere. T. 1, 1, 92.
fana hospita. P. 4, 9, 34.
fana causa plurima peccatis miscetur. P. 2, 14, 10.

TIBUL. & PROPERT.

farre, & sale somnia placare. T. 3, 4.
 10.
 falces sequi, i.e. nobilium familiarita-
 tem affectare. P. 2, 13, 11.
 fascia pectus cepit. P. 4, 9, 49.
 fascinare. C. 7, 12.
 fastidia puellarum. T. 1, 9, 73.
 FASTUS. fastus alicujus repetere; i.
 e. memorare. P. 1, 18, 5.
 fastus assumere. P. 2, 17, 61.
 fastus ferre. P. 4, 5, 42.
 fastus opponere. P. 2, 11, 13.
 fastus Penelopeos terere, i. e. Penelope
 vestigiis insistere, ejusque supercilio-
 sam pudicitiam imitari. P. 3, 11, 10.
 fastus superbos invicem pati, dictum
 de vetula. P. 3, 22, 35.
 FATUM esse alicui, t. e. mortis cau-
 sam. P. 2, 1, 88.
 fœci litora. P. 1, 19, 12.
 fœto morem gerere. P. 2, 19, 31.
 fœto mori. P. 3, 19, 33.
 fœta malis augentur. P. 4, 11, 96.
 fœta mollia. P. 1, 7, 4.
 fœta, pro infortuniis. P. 2, 16, 19.
 fœta rogo extremo debita. P. 1, 19, 2.
 fœta vitam reposcunt. P. 2, 1, 81.
 fœtorum carmen nulli revocabile. P.
 4, 7, 51. v. observ.
 fœtis addecimus undas. P. 3, 5, 43.
 fœta reponere, i. e. mortuum sepulcro
 componere. P. 1, 17, 11.
 fœta venalia dare saginæ gladiatoria.
 P. 4, 8, 25. v. observ.
 fœtales annos explere. T. 1, 3, 53.
 fœtalia Parcarum stamina. T. 1, 8, 1.
 fœvilla muta. P. 2, 1, 87.
 fœvilla nigra superteget ossa candi-
 da. T. 3, 2, 10.
 fœvilla prima venturi mali. P. 1, 9, 18.
 Faunus, filius Piciani quidam regis Ita-
 lorum. Fauni autem plerique fuerunt,
 silvas & jœga incolentes, & plebe Num-
 minum. P. 4, 2, 34.
 fautor mollis. P. 3, 7, 57.
 fœvus purus, in sacris antiquorum. T. 1,
 11, 24.
 FAX inimica defuncti caput lecto de-
 trahit. P. 4, 11, 10.
 fax nuptæ omen præferens. P. 4, 3, 13.

fax ultima jacta lecto mortifero. P. 3,
 11, 17.
 facem quaterere. P. 1, 3, 10.
 faces apud fœres meretricum exclusi
 amanti argumenta. P. 1, 16, 8.
 faces maritæ. P. 4, 11, 33.
 faces splendidas quatiunt comas. C.
 60, 78.
 faces ante percutere. P. 3, 14, 16.
 faces perdere amore nuptæ. P. 2, 6, 8.
 v. observ.
 faces plures in ossa condere. P. 4, 4,
 70.
 faces subdere. P. 1, 13, 26.
 faculæ. P. 2, 20, 5.
 febriculolum scortum. C. 6, 4. v. ob-
 serv.
 fecere, sine recto casti. P. 4, 1, 83.
 secundos annos renovat Sol. T. 4, 1,
 114.
 FELIX in casta coniuge. P. 3, 10, 15.
 felix ter, & quater. T. 3, 3, 26.
 felix lucus. P. 4, 4, 3.
 felix terra. P. 4, 1, 48.
 felicem alicui esse, i. e. propitium. P. 1,
 13, 35.
 felicem remanere una puella. P. 1, 10,
 29.
 FEMINA frangitur in viro tacito;
 P. 2, 13, 76.
 femina genus crudele. T. 3, 4, 61.
 femina pulverulenta in Gymnasio La-
 conico. P. 3, 12, 7.
 femina, pro femina. P. 2, 21, 4.
 seminarum libido. P. 3, 17.
 femineus furor. P. 4, 8, 55.
 femineus triumphus. P. 4, 11, 97.
 femellæ, diminutivum à feminæ. C.
 55, 7.
 femur femori conferere. in obscenis.
 T. 1, 9, 26.
 femur supponere. in obscenis. C. 68, 20.
 fenestra trita dolis nocturnis. P. 4, 7,
 16.
 fenestræ diversæ, i. e. adversæ. P. 1, 3, 31.
 fenestræ dominæ nocte patefiunt. P. 3,
 18, 29.
 Feretrius Jupiter, ita dictus, quod in
 ejus templum ferrentur arma, qua
 Romani duces hostium ducibus occisis
 d. pro-

INDEX IN CATUL.

propria manu detraherent. Cuiusmodi trina relata sunt, a Romulo scilicet, Cornelio Cossio, & Marcello: de Atrana, Tulliano, ac Viridomaro.
P. 4, 10.

FERÆ nati, i.e. *monstra denud exortientia.* P. 4, 9, 40.

feras cantu ducere. P. 2, 10, 5.

feras detinere. P. 3, 1, 41.

ferus, *pro Leone.* C. 62, 85. *Ita Virg. 7. Æneid. de cervo:* Pectebatque ferum, puroque in fonte lavabat.

ferum esse alicui. T. 2, 5, 103.

feri victus *priscorum hominum.* T. 2, 1, 43.

ferire, *pro fallere.* P. 4, 5, 44.

FERRÆ arma humeris. P. 4, 10, 47.

ferre frigida casta late apico, i.e. *sub dio.* P. 1, 10, 18.

ferre jugum. C. 67, 118.

ferre oscula, i.e. *osculari.* P. 1, 20, 28.

ferre verba commissa. P. 2, 16, 54.

ferrebant, *sine recta casu.* P. 2, 13, 67.

ferrugo Ibera, *coloris genus.* C. 63, 227.

ferrugine picta cælum pectere. T. 1, 4, 37.

FERRUM cervice tingere. P. 4, 1, 111

ferro & ære se condere. P. 3, 16, 25.

ferro & chalybe durior. P. 1, 16, 30.

ferreus, *pro crudeli.* T. 1, 1, 67. 1, 11, 2, 3, 2, 2. P. 2, 7, 34. *pro duro & inurbano.* T. 2, 3, 2.

ferrea mulz solea. C. 17, 26.

ferreum canis os, *dictum de homine impudenti.* C. 42, 17.

ferrea sacula. T. 2, 6, 17.

ferrea vincula cani demere, *vulgè:* le-
vare il collare al cane. T. 4, 3, 14.

ferrata domus Danaes. P. 2, 15, 12. v. Danae.

fertilis annus erit. *acclamatio rustico-
rum.* P. 2, 8, 14.

fertiles hora. T. 4, 1, 51.

Fescennina locutio, i.e. *verba procacia & obscena, quibus nova nupta aures imbuti mos erat, ne forte ad insuetum opus rudes accederent.* C. 60, 127.

fessa corpora, i.e. *agrarum.* T. 4, 4, 19. 4, 11, 2.

fetus dare, *pro parere.* T. 2, 5, 91.

fibra Deorum conscia. T. 1, 2, 3. nun-

cia. T. 2, 1, 26. locuta Dea sibi com-
missos. P. 4, 1, 100.

fistilia pura, i.e. *argillacea vasa, nobis emblematicis aspera.* T. 1, 1, 32.

fistilis urna medium caput urgebat.
P. 4, 4, 16.

FIDENÆ, oppidum veteris Latii, cuius incolæ Romanis bellū sēpe intulerunt.
P. 4, 1, 36.

FIDES Deæ. C. 10, 11.

fides caduca. P. 2, 15, 4.

fides marita. P. 1, 3, 11.

fidos, *pro refimatio.* P. 4, 6, 60.

fides, *pro cautela.* C. 3, 4, 1. P. 4, 6, 57.

fides, *pro veritate.* P. 4, 1, 82. 4, 1, 104.

fides auro pellicur. P. 2, 11, 51.

fides in ore ciamat, i.e. *obsecratio fidelium Deorum atque hominum in ore vestitur.* P. 1, 18, 18.

fides invito contigit, i.e. *Astrægen nolens vera infortunia prædixit.* P. 4, 1, 94.

fides veræ trophæa Mœcenatis. P. 1, 34.

fidem accipere. P. 1, 4, 16.

fidem celestium comprecari. C. 63, 191.

fidem firmare. P. 4, 1, 88.

fidem habere, *pro constantem esse.* P. 2, 17, 28. *pro firmare.* P. 2, 21, 4. *pro verum dicere.* P. 3, 4, 6.

fidem querere. T. 3, 4, 4.

fidem rumpere. P. 3, 4, 20.

fidem tenere. T. 1, 11, 17. P. 1, 18, 4.

fide cum multa brachia tendere. T. 3, 4, 64. v. brachia.

fidelem manere. P. 3, 21, 8.

fides numerosa, i.e. *multa cithara.* P. 4, 7, 61.

FIERI alicuius. C. 72, 2.

fieri beatum, i.e. *locupletari.* P. 2, 5, 6.

fieri sentio. C. 84, 2.

fiant illa mala multa. P. 2, 13, 105.

fit, *pro sacrificatur.* T. 4, 6, 14. *scilicet Virgilius 3. Eclogæ, Cum faciam vitula pro frugibus.*

figere, *figere certantes.* P. 2, 7, 75.

fixum esse in latere; *quod eras deducens per viam.* T. 1, 6, 26.

FIGURA, *pro forma & vultu.* C. 63, 230.

TIBUL. & PROPERT.

220. P. 1, 2, 7, 17, 27, 3, 18, 1.
 figuram agrestem ab ore detrahere. P. 2, 23, 13.
 figuræ leves, i. e. forma viles. P. 1, 4, 9.
 figuras vertere tantu, & herbis. T. 4, 1, 83.
 figuris tecta variare. P. 2, 5, 29.
 filum. filo velari, in re sacra. T. 1, 5, 15.
 fila condita à colo dextra. P. 4, 1, 74.
 fingere de aliquo. P. 2, 15, 37.
 fingere sibi propinquos. ex arte metreticia. P. 2, 5, 7.
 fingere sibi vitam felicem. T. 1, 5, 19.
 FINIS femineo genere. P. 1, 16, 21.
 finem statuer. T. 4, 1, 204.
 fines pauperis agricolæ. P. 2, 14, 8.
 finibus teneri; id quod nobis est: con-
 teneri dentro de termini. P. 2, 1, 49.
 firmum non esse in aliqua re, i. e. ali-
 quid pati non posse. T. 3, 2, 5.
 fiscella. T. 2, 3, 15.
 fistula oves ire jubet ad fontem. P. 4, 4, 8.
 fistula vorum pastoris in arbore sus-
 pensâ. T. 2, 5, 29.
 fiabella candæ pavonis. P. 2, 16, 59.
 flagellum in vite. C. 61, 57.
 flagrare aliqua. P. 2, 2, 43. aliquo. P. 3, 17, 13.
 flagrare aliquam; e neutro alyvum, ut illud Virgilianum: Corydon ardebat Alexin. P. 1, 13, 23.
 flagrare in alicujus culpa, i. e. irasci, vel mali audire. C. 63, 139. Horat. Sat. 4. l. 1. flagret rumore malo cum hic, atque ille.
 FLAMMA non constât lucernis sup-
 pletis. enter mala omina. P. 4, 2, 43.
 flamma secunda, i. e. propitia. P. 3, 8, 20.
 flamma ter sinuata in facem obli-
 quam. P. 4, 6, 30.
 flamma verita est urere humeros
 pios. P. 4, 1, 44.
 flamma vesana, i. e. amor immodicus. C. 97, 7.
 flammam ore volvere. T. 3, 4, 86.
 flammam sedare. P. 3, 17, 5.
 flamma subiecta oculos exurere. P. 3, 6, 7.

flammæ regales olentes nardo. P. 4, 7, 32.
 flammæ urunt altaria. T. 4, 6, 17.
 flammæ sacras transire. in fissis Pa-
 lilibus. T. 2, 5, 90. v. fax, ignis.
 flammæ cervæ vestigia. C. 63, 337.
 flammeum, votum, quo caput sponsæ obnubebatur. C. 60, 8.
 flarus secundi in amore. P. 2, 17, 67.
 flatus uvidulus. C. 65, 63.
 flava coniugii vincula. T. 2, 2, 18.
 Flavius. C. 6, 1.
 FLERE alicui. P. 1, 12, 15. 1, 20, 16.
 flere, pro flebili carmine narrare. T. 1, 9, 10. P. 3, 7, 37. 3, 2, 42.
 fleri ante togum ardentem. T. 2, 4, 46.
 fletus, pro fleuimus. P. 2, 6, 2.
 fletum suppressere. P. 4, 1, 114.
 flexanimus amor. C. 63, 330.
 flexerunt sedibus artus. C. 63, 303.
 FLOS hiat pratis. P. 4, 2, 45.
 flos Hyacinthinus. C. 60, 93.
 floris descriptio. C. 61, 44.
 flos juvenum. C. 97, 2.
 flos juventutis viridissimus. C. 17, 14.
 flos virginis. C. 61, 51. 63, 398.
 flosculus Juventiorum. C. 24, 1.
 floræ ferra. T. 1, 18, 1, 2, 14.
 FLUCTUS purpurei. P. 2, 18, 5.
 fluctus salis. C. 63, 68.
 fluctus patiuntur vela. P. 4, 6, 46.
 fluctus marinos siccare. P. 2, 21, 105.
 fluctuare curarum undis. C. 63, 62.
 fluent sub tua jura Tigris, & Eu-
 phrates. P. 3, 3, 4.
 fluentis formæ litus. C. 63, 52.
 FLUMEN cava palma suscipere. P. 4, 9, 36. exhaustire, dictum de si-
 siense. P. 4, 9, 53.
 fluminis iter vertere. T. 1, 2, 44.
 fluminis via puræ, i. e. perspicua, liqui-
 da. T. 1, 10, 36.
 flumine medio aquam quærere. ada-
 gium. P. 1, 9, 16.
 flumina concita sustinere. P. 3, 1, 42.
 flumina Inferorum nigra. P. 1, 3, 68.
 flumina legere, i. e. propter flumina iter

INDEX IN CATUL:

iter facere. P. 1, 20, 7. *ſic Virgil. 8. Ecl. 2. ſive oram Illyrici legis æquor. 118.*
flumina revocabunt liquores ad caput. P. 2, 12, 33.
FOCUS igne luceat. T. 1, 1, 6.
foculus pauperum algens. P. 4, 5, 68.
foculus Veſta virginis. P. 4, 44.
foculus unus maxima fratrum regna. P. 4, 1, 10.
foci everſi. P. 2, 1, 29. *inſidi.* T. 4, 5, 12.
magici. P. 1, 1, 20. *penetrales.* C. 67, 102. *vivi.* P. 4, 11, 64.
foci labe nepotum erubescunt. P. 4, 11, 42.
FOEDUS non conſtat in ira. P. 2, 7, 71.
foederis heu taciti ! exclamatio eſt. P. 4, 7, 23.
foedera per Divos dare. T. 1, 10, 2.
foedera ponere. P. 3, 18, 15.
foeni flammanſis acervi rari. in feſtis Palilibus. P. 4, 4, 77.
foeno torto frontem comprimere. P. 4, 2, 25.
foenus duplex. P. 3, 1, 22.
foetore magno venit amor tardus. P. 1, 7, 26.
folia coronas arentes linquunt. P. 2, 12, 51.
folia Noto hiſerno tremefacta. P. 2, 7, 70.
FONS ſepoſitus. P. 1, 20, 24.
fontis egens. P. 4, 9, 35.
fontes Aſcræi. P. 2, 8, 29.
fontes piandi. P. 4, 9, 25.
fontibus ora admovere. P. 3, 2, 5.
FORIS raſilis. C. 60, 168. *v. obſerv.*
fores Inferorum æratæ. P. 1, 3, 72.
fores perfractæ. T. 1, 11, 54.
fores tacitæ. P. 1, 18, 24.
fores tardæ. P. 1, 10, 16.
foribus affixa. T. 1, 7, 67.
foribus ſolum cognita. P. 1, 18, 24.
fores præcluſas frangere. P. 2, 4, 22.
foret ! optatum. T. 1, 11, 11.
FORMA candida. P. 3, 9, 16. *honeſta.* P. 2, 10, 9. *potens.* P. 3, 18, 7.
forma ſecunda poſt Helenam. P. 2, 2, 42.

forma æternum nulli eſt. P. 2, 19, 57.
magicis artibus nihil uritur. T. 1, 9, 24. *per ſe multum valet.* P. 2, 20, 30.
formæ artiſtex. P. 1, 2, 8.
formæ falſa fiducia. P. 3, 22, 1.
formæ non datur mora, i. e. cuſi labia ſur. T. 1, 4, 32.
formam dare. T. 2, 4, 35.
formam vendere. T. 1, 10, 51.
forma pollicere. P. 3, 8, 17.
formæ, pro formoſa. P. 2, 19, 53.
formapotens Cynthia. P. 2, 4, 28.
Formoſa vetus Campania oppidum. Formianus decoctor Mamurra. C. 41, 443, 5. *Formiana Mamuræ macula.* C. 57, 4. *Formianus Mamuræ ſaltus.* C. 111, 1. *v. Mamurra.*
formica Inda. P. 3, 11, 5. *v. obſerv.*
FORMOSA oculis meis. T. 4, 13, 4. P. 4, 4, 32.
formoſi temporis ætas. P. 1, 4, 7.
formoſum eſſe, quid ſit. C. 85.
formoſam eſſe multo periculo. P. 2, 19, 27.
formoſam ferre nullum onus. P. 2, 17, 26.
formoſa Lycoride, i. e. cum eſſet Lycoris formoſa ſ genus loquendi Propertio familiare. P. 2, 23, 91.
formoſi, ſubandi pueri. T. 1, 4, 3. 1, 10, 6. *ſic apud Petron. Arbitrum: facta eſt mentio de uſu formoſorum.*
formoſi pedes. P. 1, 18, 12.
formoſi ungues. P. 3, 6, 6.
formoſæ undæ. P. 1, 20, 41.
formoſa flumina. P. 2, 14, 25.
formoſæ ſaltare. P. 2, 2, 27.
formoſius ſurgit arbutus in ſolis antris. P. 1, 2, 11.
formula legis. P. 4, 8, 74.
Fors levis orbe rotæ verſatur. T. 1, 5, 34.
forſit, pro fortaſſe. P. 2, 7, 31.
FORTIS equi ſonus. P. 3, 2, 40.
forti campo concurrere. P. 4, 10, 35.
fortia Palladis membra. P. 4, 9, 58.
fortia ſigna, i. e. vexilla. P. 3, 10, 2.

fortia

TIBUL. & PROPERT.

fortia verba, i.e. *severa*, & *superbia* ple-
na. T.2,6, 12.

fortius, *pro largius*. T.3,6,62.

FORTUNA adversa. T.4,1,183.

fortuna parva domi relicta. P.2,23,55.

fortuna procellæ placata. P.1,17,7.

fortuna multo periculo rapit. P.1,
15,3.

fortuna occurrit imprudenti. P.1,
20,3.

fortunæ fluctibus mersari. C.67,13.

fortunæ lex. T.3,3,22.

fortunæ lascivum, *pro Amphitrasto*.
P.4,8,76.

forum insanum. P.4,1,134.

forum intantum. P.4,11,22.

fossa Ligur. C.17,19.

fossa magica. P.4,5,11.

fossam castris præducere. T.4,5,83.

fovere. *in obscuro*. T.1,7,6.

fovere in ulnis. P.2,13,85.

fovere membra frigida molli fimo.
T.1,9,30.

frena movere. P.4,8,22.

frenos mordere. T.1,3,42.

frenato pisce vesta Thetis. T.1,6,10.

FRANGERE commoda. C.67,21.

frangere pocula *in aliquem adversum*.
P.2,7,10.

frangere, *pro vincere*. P.4,11,40.

frangi, *pro miscere*. T.1,9,71. P.2,19,
34.

fractus amore turpi. P.3,19,33.

fractus utroque toro. P.2,13,67. v. *observo*.

FRATER, *nequius acceptione*. T.3,1,
23. P.2,13,98.

fratres patruuli. C.108,4.

fratres pileati, *Cæsar & Pollux*. C.37,
2. v. *observo*.

fraternæ militiæ, i.e. *Polymiciæ*, atque
Etheolæ. P.1,7,2.

fraternum sodalitium. C.97,4.

fraudes, & verba componere. P.2,7,
67.

fremitu inani complere. P.2,13,37.

freta hiberna T.4,1,19. impotentia.
C.4,19. ventris parentia. T.1,10,9.

fretus ab urbe. P.4,10,32.

FRIGUS. frigore, *pro hieme*. T.1,9,39.
frigora producere, i.e. *hibernum tem-*

pus agere. T.1,4,50.

frigeram unda. C.60,30.

frigiduli singultus. C.63,137.

frondatores. C.63,41.

fronde composita litus tegere. P.1,
20,22.

FRONS ingrata. P.1,10,23.

frons Oliridis corymbis redimita.
T.1,3,45. v. *Oliris*.

frontes puræ. P.2,16,9.

frontes aciei æquatæ. T.4,1,102.

frontes libri geminæ. T.3,1,13.

frons tabernæ. C.37,10.

frons tamule celebris. T.3,2,28.

fructus vitæ voluptas. P.2,12,49.

fructu amoris egere. P.3,18,30.

fruges ab agris vicinis cantu tradu-
cere; *quod ne feret, Loge XII. tabu-*
larum cantum erat. T.1,9,19.

frustrari. T.2,5,15.

suat, *pro fuerit*. *αρχαῖος*. T.1,1,87.
P.2,22,20.

fusco splendente genas ornare. T.1,9,
11.

Fusscius senex recodus. C.34,50. v.
observo.

FUGA nocturna. P.3,2,48.

fuga tuta. P.4,9,54.

fugare de mente. C.67,25.

fugit me ratio, i.e. *oblatus fueram*. C.
10,29.

fugitiva ancilla descriptio. P.3,13, d
v. 23.

fui, quod est iste. P.2,7,31.

fuit Troja. P.2,7,28.

fuisse, *pro vixisse*. T.3,5,32.

fulcire genus feræ. P.4,11,95.

fulcro incumbere. P.4,7,3.
fulgeret, *pro fulgeat*, *secunda brevi*. *αρχαῖος*. C.65,94.

FULMEN. infimnis ira de nihilo
non cadit. P.2,13,52.

fulmina æthera domo desiliunt.
P.2,13,50.

fulmina tonant consulto. P.2,23,54.

fulminare oculis. P.1,8,55.

fulserit, *pro fulgeat*, *optativum*. T.3,
6,8.

fumida Bajæum signa. P.3,16,2. v.
Bajæ.

d 3 fumo.

INDEX IN CATUL.

fimosum Falernum. T.2, 1, 27.
 fumus, *pro vespertina caligine*. P.4, 4, 27.
 funda torta. P.4, 3, 65.
 funda tangere loca signata. T.4, 1, 97.
 fundere metallum ad statuum effingendam. P.4, 2, 63.
 fundere, *pro dissipare, in re bellica*. T. 1, 8, 30.
 fundus Catulli. C.44.
 FUNIS. funem solvere. P.1, 8, 11.
 funem torquere. P.4, 3, 21.
 fune demisso pen. ere. P.4, 7, 17.
 FUNUS amore carens. P.1, 19, 3.
 finus plebejum. P.2, 10, 24.
 funeris antiqui descriptio. T.3, 2. P.2, 10, 4, 7.
 funeris extincti locus. P.2, 10, 34.
 funeris acta servare. P.2, 10, 18.
 funeris hora incerta. P.2, 18, 59.
 funere, *pro funeri*. P.1, 17, 59.
 funera calus secuta. P.3, 14, 21.
 funera intrant leges infernas. P. 4, 11, 3.
 funera ne-funera. C.63, 83. v. *observ.*
 funera nostra ex hac domo ducentur. P.2, 1, 58.
 funera Penthei grata in triplices greges; *i. e. matrem, duasque maternas, Baccharum duces*. P.3, 15, 24. v. Pentheus.
 funera Italix. P.1, 22, 4.
 furcillis ejicere. C.102, 2.
 Furius Catulli comes. C.11. 16. 23. 26.
 FUROR demens erat inter utrosq; P.1, 13, 20.
 furorem esse, *i. e. causam furendi praebere*. P.1, 18, 15.
 furtis novis accubare. P.4, 4, 68.
 furibunda decens. P.4, 8, 52.
 FURTUM amoris. P.2, 21, 51.
 furta dulcia in obscenis. P.2, 21, 18. dulcissima. T.4, 5, 7.
 furta novare, *i. e. concubitus furtivos*. P.4, 8, 34.
 furta pudica tori, *i. e. lecti maritalis*. P.2, 16, 78.
 furtivi lecti foderia. T.1, 5, 7.
 furtivæ amantium preces ad limina. P.1, 16, 20.

furtiva munuscula. C.67, 149.
 futari speciem alicujus. P.4, 2, 31.
 fures balnearii. C.33, 1.
 fusa candida brachia fœdo viro. *Hel. lenismus*. P.2, 13, 24.
 fusa comæ, *in re funerea*. P.3, 11, 18.
 fuscina Neptuni. P.3, 5, 16.
 fuscus somni amictus. T.3, 4, 55.
 fusca Æthiopum regna. P.4, 6, 78.
 fusus opus versat pollice apposito. T. 2, 1, 64.
 fusus Parcarum. C.63, 114.

G

G Abii, Latii veteris oppidum via Prænestina, qui nunc nulli, maxima olim turba. P.4, 1, 14.
 Galatea Nereidam una, quam Cyclops Polyphemus deperivit. P.1, 8, 18. 3, 1, 45. v. Ovidium 13. Metamorph. Lucianum in *Dialogis marinorum Deorum*.
 galca caput regere. P.4, 3, 44.
 galca sibi aquam portare. T.2, 6, 8.
 Galeus, Calabria fluvius, prope Tarentum. Galei pineta. P.2, 23, 67.
 Galla uxor Posthumi. P.3, 10.
 Gallæ, sacerdotes Cybeles evirati. C.63, 12.
 GALLIA, Europa regio nobilissima, antiquis omnis uno nomine Comata dicta, divisæque in Belgicam, Celticam, & Aquitanicam. Terminos habuit ab Oriente Rhenum amnem & partem Alpium: à Meridie Pyrenæi montes, & Mare Mediterraneum: ab Occidente Oceanum proprio nomine appellatum: à Septentrionibus Britannicæ. Fuit & alia Gallia, quæ Togata & Cisalpina dicta, hodie Lombardiam. T.4, 1, 139. Comata. C.29, 3.
 Galliambicum carmen. C.62.
 Gallix. C.29, 21.
 Galli Parnassi vertice dejecti. P.2, 21, 13. v. Brennus.
 Gallica Rrenni arma. P.3, 11, 56.
 Gallicus miles, *pro temerario*. P.2, 10, 48.
 Gallicanus catulus. C.42, 9.
 Gallus incestus. C.77.

Gallus

TIBUL. & PROPERT.

Gallus Cornelius celebris poeta, cui Virgilius 10. Eclogam inscripsit. Lycordem pulcherrimam feminam amavit, de qua etiam plura dicitur literis mandasse, qua penitus intercederunt. Cum autem venisset in suspitionem coniurationis, in castris iussu Augusti occisus est. Fuere, ut bene advertit Passeratius, plures Cornelii Galli, quarum gesta simul mixta non raro confusionem pariunt. P. 2, 23, 91.

Gallus, frater Luperii. P. 1, 5, 1, 10, 1, 13, 1, 20, 1, 21, 4, 1, 9, 1.

ganire. C. 82, 4.

Ganymedes pulcherrimus puer, Trois filius, quem Jupiter in Ida monte venantem speculatus, Aquila speciem praeferebat in caelum sustulit, ut sibi dissumbenti ministraret potum. Non etenim audiendi sunt illi, qui ad turpem libidinem raptum exiunt, ut Lucianus in Dialogo. Videndi Homerus l. 20. Iliados, Virgilius 5. Aeneidos, Ovidius l. 10. Metamorph. P. 2, 21, 20.

Garuma magnus Gallia fluvius. T. 1, 8, 11.

GAUDERE in exuviis. P. 4, 8, 63.

gaudere in puero. in obscenis. P. 2, 3, 10.

gaudere in se. C. 22, 17.

gaudere in tacito sinu, i. e. occultis amoribus frui. T. 4, 13, 8.

gaudia, pro re Veneris. T. 2, 1, 12, 2, 3, 44. P. 1, 4, 14, 1, 3, 24.

gaudia impia. C. 67, 123.

gaudia spondent mihi cessuros reges. P. 1, 14, 13.

gaudia colligere in obscenis. P. 2, 11, 9.

gaudia falsa imitari difficile. T. 3, 6, 33.

gaudia ferre. in obscenis. P. 3, 6, 30.

gaudia gaudere. C. 60, 119.

gaudia in tacito sinu cohibere. P. 2, 17, 70.

gaudia Veneris turbare. T. 4, 3, 18.

gaudia vitæ cum aliquo sociare. T. 3, 3, 7.

gelidæ zonæ. T. 4, 1, 154.

Gellius. C. 73, 78, 79, 86, 87, 88, 89, 113.

gemat in terris, i. e. apud inferos tor-

quetur. P. 2, 5, 23.

Gemellus Caltoris. C. 4, 27, v. Pollux. geminz mortis confinia, i. e. fretum Siculum inter Scyllam & Charybdis. T. 4, 1, 70.

geminis turibus alit mater, quam antea. P. 2, 16, 42.

geminas arctos requievit, i. e. ursum majorem & minorem cephæa sidem stare iusserat. Dictum de Jove cum Alcmena cubante. P. 2, 16, 25.

GEMMA dives. P. 3, 3, 26.

gemma ornat manus. P. 3, 4, 12.

gemma tenet crines medio vertice. P. 2, 16, 10.

gemmæ rubri æquoris. P. 1, 14, 12.

gemmarum quidquid. T. 2, 2, 15.

gemmis, & auro fidem vendere. T. 1, 10, 32.

gemmea omnia sint magnis ludis. P. 3, 16, 20.

genæ percussæ. T. 1, 11, 37. subtrusæ. T. 1, 11, 55.

genas ornare fūco splendente. T. 1, 9, 11.

GENIUS, Deus qui cum unoquoque homine oriri credebatur, ejusque vitam gubernare. Neque hominibus tantum, sed etiam arboribus, & locis Genios præfere putaverunt. T. 2, 25, 4, 5, 8. Genii descriptio. T. 1, 8, 49.

Genium alicujus adorare. P. 4, 8, 69.

geniale pulvinar, i. e. nuptiale. C. 63, 47.

gens, pro familia & stirpe. C. 78, 2. P. 3, 20, 40.

gentilis, i. e. ejusdem familia. C. 67, 123.

genus amantium. P. 3, 14, 19.

genus jactare ab aliquo. P. 4, 10, 41.

genu inflexo dare terga. P. 3, 7, 6.

genibus tellurem perrepere. suppl. canticum erat. T. 1, 5, 41.

Geryon tricornis, Hispania rex, ab Hercule interemptus. Geryonæ stabula. P. 3, 23, 9.

gela fundere rotis erectis. i. e. d. curru jaculari missilia hujus nominis. P. 4, 10, 42.

gesta omnia per manus maternas. P. 3, 16, 14.

INDEX IN CATULI:

Getz, populi Thracia ad Pontum Euxinum. T. 1, 147. altu. i. P. 4, 5, 44. hiberni. P. 4, 39.

Gigantes, Terra filij, à sanguine pudendorum Celi à Saturno abscissorum. Hos tanti roboris fuisse fabulati sunt poeta, ut convulsos montes in Deos iacularentur. At cum superis victoria cessisset, variis supplicis moris affecti sunt. Multos in Tartarum Jupiter destruxit: Encelado Ætnam imposuit: Typhæum Sicilia gravavit: genus denique infandum omnino deleuit. Gigantomachia. P. 2, 1, 19, 3, 7, 47. Gigantum tormenta. P. 3, 3, 61.

Gigantea ora, i. e. Bajarum, & Cumarum tractus, odorem sulphuris referens, quod ibi Gigantes fulminum cuspidem inflissa vulnera abluerint. Vide Naxalem Camisem l. 6. Mythologia. c. 22. P. 1, 20, 9.

gingivæ. C. 94, 6.

glabri cingedi. C. 60, 142.

glandis alimentum. T. 2, 3, 41.

glarea. T. 1, 8, 59.

Glaucis catella. P. 4, 3, 55.

Glaucus, ex Anthedone Bæotia urbes, nandi simul & piscandi peritus, hic dum capros quondam pisces in litore recenseres, unus ex iis herba quadam gustata in mare denuo profiliuit, ac deinceps alij quoque. Ipse verò miratus prodigium, idem expertus est; quod cum fecisset, naturam immortalem induit, Deorumque marinorum concilio adscriptus est. v. Ovid. l. 4. Metamorph. P. 2, 18, 13.

GLORIA cuique sua est. T. 1, 4, 77.

gloria dat vires. P. 4, 10, 3.

gloria de re queritur. P. 2, 15, 45.

gloria ista norit canitiem meam. P. 1, 8, 46.

gloria mea hinc nomen meruit. P. 2, 6, 17.

gloria nata in celeres pedes. P. 3, 7, 18.

gloria, pro iactantia. T. 1, 5, 2.

gloria vulgi. T. 4, 13, 7.

gloriam alicui nasci. P. 2, 2, 39.

glubere. in obscenis. C. 58, 5.

gnatos patriis triumphis præbere.

P. 3, 6, 13.

Gnosfos, oppidum Creta prædictum. Gnosia Ariadna. P. 1, 3, 2. T. 3, 6, 39. v. Ariadna.

Gnosia itora. C. 63, 171.

Gnosia phæetra. P. 2, 9, 10.

Golgi, oppidum Cypri. C. 36, 14, 6, 3, 96.

Gorgon Palladis, i. e. agis, in qua capus Medusa æneferum affabre sculptum. Medusa etenim Phorci filia, una ex Gorgonibus fuit, qua cum placuisset Neptuno, in templo Palladis ejus vim passa est. Pallas ob templi violati contumeliam irata, Medusa capillos in terribissimos angues mutavit, ipsique vim pessimam indidit, ut quicumque in eam oculos dirigerent, prætinus lapideferent. At Persens armis Deorum instructus, monstrum obtruncavit: ex cuius capitis errore Pegasus alatus equus emerfit. P. 4, 9, 58.

Gorgonis comæ anguiferæ in Palladis pectore. P. 2, 2, 50.

Gorgonis vultu obdurescere. P. 2, 17, 53.

Gorgoneus lacus, i. e. Hippocrenes, quem ferunt erupisse à jugis Parnassi montis, Pegasus calce percussus. P. 3, 2, 32.

Gortyne, urbs Creta insula. Gortynia recta, i. e. regia Minois. C. 63, 75.

gradus osculo impressi. P. 1, 16, 42.

GRÆCIA, Europa regio, litterarum gloria celebratissima. Continuit Macedoniam, Thessaliam, Phocidem, Bæotiam, Atticam, Isthmum Corinthiacum, & Peloponnesum. Ejus termini ab Oriente Mare Ægeum; à Meridie Creticum; ab Occasu Joniæ à Septentrionibus Iuga Scardica, & Strymon fluvius. Græcia, pro Græcia. P. 2, 5, 2.

Græcia gaudebat veris natis. P. 2, 7, 53.

Græcia naufragæ. P. 3, 5, 56. v. Capharea saxa.

Græcia pressa exuviis Trojanis nata. P. 4, 1, 116.

Graja salivæ meri Methymnæ; à Methymna Lesbii oppido, cuius ager vitibus fertilis. P. 4, 8, 38. v. obsvæ.

Graja

TIBUL. & PROPERT.

Graze impudica. P.2,21,117.
 Graii chori. P.3,1,4.
 Graii scriptores. P.2,23,65.
 Graium exempla. P.2,7,11.
 Gramina cocta. P.2,1,74.
 grandia poma. T.1,1,10.
GRATIA magna animi tui. P.2,15,26.
 gratia magna Jovi. T.1,4,19.
 gratia nulla fuerit Nilo cum Tiberi. P.2,22,20.
 gratiam reddere. T.2,1,36.
 gratum animo propriè. C.104,2.
 gratum & acceptum accidere. C.93,1.
 gravedo frigida. C.44,3.
GRAVIS gravem esse. *pro nocere*. P.2,15,16.
 graviora pensa repêdere iniquis quafillis. P.4,7,37. *v. observ.*
 graviores procedere, *i.e. erecto supercilio*. P.2,8,13.
 gravitas, *pro constantia & fide*. P.2,15,14.
 greges Herculis reperti. P.4,9,67. *v. Cacus*.
 greges indomiti. T.2,4,57.
 gula incila. P.4,10,44.
 gurta nonnisi iusta cadet ex oculis. P.4,1,144.
Gygeus lacus, *ita dictus à Gyge Lydorum rege*. P.3,9,18.
 Gylippus, *Lacedæmoniorum dux, qui adversus Athenienses pro Syracusis fortissimè dimicavit*. T.4,1,202.
 gymnasia. C.62,60.
 gymnasium virginum apud Spartā, *in quo puella nuda cum viris luctabantur*. P.3,12,2.
 Gyndes fluvius, *qui Dabas Ariasque determinat*. T.4,1,142. *Cyti demenia. ibid. v. observ.*
 gyplati mancipiorum pedes. T.2,6,41.
 gyrum equis pulsare. P.3,12,11.

¶

H Aspiratio importunè ab Arrio usurpata. C.83.
 habenas in aliquem mittere, *i.e. cur-*

sus effusissima potestatem facere. P.3,1,13.
 habenis moderator sedet. T.4,1,116.
HABE tibi quidquid hoc libelli est. C.1,8.
 habere certamen. P.3,12,19.
 habere diem inter festus. T.4,5,2.
 habere mortem. P.3,13,40.
 habere tot mala. P.3,13,19.
 habenda, *pro habita*. P.3,11,64.
HÆC atque illa dies, atque alia, atque alia. C.67,152.
 hæc audacia mihi sit. P.2,14,23.
 hæc mea Musa levis. P.2,9,22.
 hæc merui sperare? P.2,4,3.
 hæc prius fuerit. C.4,25.
 hæc tua castra. P.4,1,155.
HÆDUS ab uberibus missus. P.2,23,70.
 hædus corruet ante focos agrestes. P.2,14,14.
 hædo tenellulo delicatior. C.17,15.
 Hædus celeste fidus, *maximè pluvium*. P.2,18,56.
 herere, *pro impingere*. P.2,2,2.
 hères Pelopis tertius, *i.e. Agamemnon*. C.63,342.
Hamadryades Dæ, *i.e. Nympha nemonum, quas arborum Genios fuisse poetæ præci tradiderunt. Vide Ansony Edyllium de aratibus animalium*. C.60,23. P.2,21,93,2,23,76.
 Hamadryasin, *Græci datus, pro Hamadryadibus*. P.1,20,32.
 hamos cibus abdit. T.2,7,6.
 hanc, *additum ad contemptum*. P.2,7,75.
 Harpocrates, *silentij Deus, apud Egyptios cultus*. C.73,4,99,4.
HASTA Cæsaris. P.4,6,56.
 hasta gravis atterit manus imbelles. P.4,3,24.
 haste gravis imperus. T.4,1,96.
 hasta faciem ledere. P.4,4,26.
 hasta pura donabantur viri fortes. P.4,3,68.
 haud longa die. P.2,13,96.
 have atque vale, *in exequijs*. C.93,10.
 Hebe, *à Latinis Juventas appellata, concepta fuit à Junone, ut quidem senectutem*

INDEX IN CATUL.

mnarunt poete, non ex virili semine, sed esu lautarum agrestium. Cum autem, propter pulchritudinem, ad cyathum superis ministraret, accidit nos repente lapsa nectar effunderet, muliebrique conviviis omnibus palam ostenderet. Indignatus Jupiter ob eventus turpitudinem, Ganymedem in ejus locum suffecit: ea vero Herculi uxor data est. C. 67, 116. P. 1, 13, 23.

HEBRUS, rapidissimus Thracia fluvius. T. 4, 1, 147.

HECATE, Noctis filia, regina inferorum, quam eandem esse cum Luna, & Proserpina plerique auctores existimaverunt. Dista fuit etiam Brimo ab Apollonio Rindio. T. 1, 2, 52. v. Brimo.

HECTOR, Priami ex Hecuba filius, Andromacha maritus, Trojanorum fortissimus. Qui cum annis decem acerrime patriam obsessam defendisset, ab Achille tandem, cum quo singulari certamine congressus fuerat, in ultione occisi Patrocli interemptus est. Ejus eadaver ter circum Troja moenia raptatum Priamus ingentibus donis ab hostili manu redemit, sepulcroque majorem composuit. Hector barbarus. P. 3, 6, 31. ferus. P. 2, 16, 31. curru Achillis discerptus. P. 3, 1, 28.

Hector ille fortis. P. 2, 7, 24.

HECTOREA fax, qua naves Gracorum propere incensa fuissent, nisi Ajax Telamonius repulisset. P. 2, 7, 18.

HECTOREIS avis major cognitus Augustus. P. 4, 6, 38.

HELENA, Jovis & Leda filia, Pollucis gemella, qua propter insignem corporis formam bis rapta est: semel à Theseo, dum adhuc virguncula esset, rursus à Paride Priami filio, postquam nupsisset Menelao Sparta regi. Eam vero Trojam abductam omnis Gracia conjurata, duce Agamemnone, decennali bello repetiit. P. 2, 1, 52. 2, 2, 42. 2, 23, 88. viva reducta domum est. P. 2, 21, 88.

Helene. P. 3, 12, 19.

Helenez raptus. C. 67, 87.

Helenus, Priami ex Heoba filius, va-

cicinio illafris, qui ab interitu fratris Helioris Andromacham duxit uxore, & Bushrosi parvam Trojam condidit. Vide Virgil. 3. Æneid. P. 1, 1, 29.

Helicon, Ævozia mons, dicatus Ælasi. P. 2, 8, 5. 3, 3, 41.

Heliconis umbra mollis. P. 5, 2, 10.

HELLE, Athamantis Thebarum regis, & Nepheles filia. Hac insidias noverca Inus aufugiens, una cum Phryxo fratre arietem aurei velleris ascendit: à quo per Ægeum vecta, cum pervenisset ad angustias fressi, quod est ante Propontidem, imprudens lapsa est in aquor, cui postea de puella naufragio nomen impostum, Hellepontus. P. 2, 18, 5.

Helles Athamantidos urbes. P. 3, 20, 5.

Hellepontia ora. C. 18, 3.

Hellepontus. C. 63, 354 v. sup. Hellehelteborum. C. 96, 14.

HERBA Caucafi, & cruore Promethæi nata, dividens amantes. P. 1, 12, 10.

herba mala occupat Deos desertos. P. 2, 5, 28.

herba, pro læsto discubitorio. P. 4, 8, 35.

herba, pro veneficio. P. 4, 7, 72.

herba Sabina crepat ad focos veteres. P. 4, 3, 58.

herba supplicat Jovi pluvio. T. 1, 8, 26.

herba roto nativo crescens. P. 3, 11, 36.

herbæ fallaces messem eludunt. T. 2, 1, 19.

herbæ male. T. 1, 2, 51.

herbæ tenaces, i. e. ad retinendum valida. P. 3, 10, 27.

herbarum quidquid. T. 2, 4, 56.

herbas ad fossam movere. in re magica. P. 4, 5, 11.

herbas sepulcris querere. mendicitatis extrema signum. T. 1, 6, 17.

herbis vincere, i. e. magicis medicaminibus. P. 3, 4, 25.

HERCULES, Jovis filius ex Alcmena Thebana uxore Amphicrionis. Ad hunc generandum rex Deorum tres noctes continuavit, hominum scilicet calamitatibus præclarum vindicem largiturus. Cum autem odiis Junonis exagitaretur, adhuc infans in curvis

TIBUL. & PROPERT.

vagrans dant angues à neverca immis-
fos noira fortitudine strangulavit. De-
inde adaltes plurima monstra Eury-
schei regis imperio sibi obiecta perdo-
mit. Mox toto pend orbe peragrato,
Tyrannisque omnibus interfectis, via-
rum suarum terminum statuit Aby-
lam & Calpen altissimos montes, al-
torum in Africa, alterum in Hispa-
nia sinibus, qui propterea Herculis co-
lumna sunt appellati: & fretum,
quod eos interjacet, Herculeum pari-
ter dictum est. Tandem in Oeta
monte Thessalia, cum patri sacrum
faceret, accepta veste veneno imbuta
(quam sibi uxor Dejanira, Centauri
Nessi dolo decepta, imprudens miserat)
actus in furorem, pyram construxit,
eaque conscensa volens desagravis, at-
que ita Deorum concilio adscriptus est.
Herculis amor, pro ipso Hercule. P.
1, 13, 23.
Herculis cum Anteo lucta. P. 3, 20, 10.
v. Antzus.
Herculis labores perferre. P. 2, 16, 57.
Herculei, pro Herculis. d'pyxinws. C.
55, 13.
Herculi uni hominum Stygiæ tenebræ
luxerunt. P. 4, 9, 41.
Herculeæ litora, prope Misenum pro-
montorium. P. 1, 11, 2.
Herculeo labore fructa via, prope
Bajas. P. 3, 16, 4.
Herculeum numen. P. 4, 7, 82.
Herculeus Acron, i.e. ex familia Her-
culis. P. 4, 10, 9.
here, pro heri. P. 2, 16, 1.
heri cælestes. C. 67, 75.
herifugæ famuli. C. 62, 51.
Hermiona Spartana, Helena filia ex
Menelao, de qua dissenso fuit inter
Pyrrhum, & Orestem. P. 1, 4, 6.
heroas manus in arma ducere. i.e. car-
men Heroicum scribere. P. 2, 1, 18.
heroides Mœoniæ, i.e. Lydia, vel de
quibus mentionem fecit Homerus. Mœo-
nides. P. 2, 19, 29.
heroinæ formosæ. P. 1, 19, 13.
Herophilo, Sibylla Erythræa. T. 2, 5, 78.
heroum carmen. P. 3, 2, 16,

heroum vires infringit Venus. P. 1,
14, 17.
Hesiodus. P. 2, 21, 77. v. Alcerus poeta.
Hesperides, Hesperii Atlantei fratris
filia: quarum nomina fuere Egle,
Arethusa, Hesperethusa. Has ferunt
habuisse hortos pomis aureis feraces,
quos Draco semper vigil custodiret.
At Hercules Dracone occiso, mala de-
cepfit, & ad Eurythionem attulit.
Hesperidum chori. P. 3, 20, 10.
Hesperius Draco. P. 2, 17, 10.
Hesperii populi, i.e. occidentales. P. 2, 2, 53.
hefterno filo collum circumdare.
mos nuptialis. C. 63, 363. v. observ.
HIA RE. hians Panum calamus. P. 3,
15, 34.
hiant flores. P. 4, 2, 45.
hiantes canum morsus. P. 1, 13, 14, 17.
hiatus oris aquam trahit. P. 3, 5, 66.
hiatum tellus cavo diducit, i.e. vera-
ginam aperit. P. 4, 1, 149.
hiatus claudere. P. 3, 9, 11.
hibernus Aufster. T. 1, 1, 43.
hibernæ noctes. P. 3, 3, 33.
hibernas minas negligere. T. 2, 6, 23.
hic erat; vox indicantis aliquem. P. 2,
20, 9.
hic quoque, pro ego quoque, sed gestu
adjuvanda est pronuntiatio. T. 2, 6, 7.
hiems vere se remittit. T. 3, 5, 4.
Hilæus ramus, i.e. Hilas Centauri. P. 1,
1, 13.
hinnulei pellis. P. 3, 11, 35.
hinsidæ; vitiosa pronuntiatio. C. 83, 2.
Hionii fluctus; vitiosa pronunc. C. 83, 12.
Hippodamia, filia Oenomei regis Pisa-
rum, quam prociis petentibus ea lege
pater respondebat, si se quadriga cur-
su præcessent: sin autem, interitum
edicebat. At Pelops, corrupto Myrtilo
regis auriga, certamen ingressus
est: vixque currus à carceribus erup-
erant, cum è compoſito laxatis axibus
Myrtilus dominum effudit, qui, co-
gnita fraude, aurigam in proximum
mare præcipitem deturbavit: quod ab
illo Myrronem est appellatum. Hippo-
damia verò Pelopi nuptum data est.
P. 1, 2, 20.

Hip-

INDEX IN CATULI

Hippodamiae vetus regnum, i. e. Pisa
in Achaia. P. 1, 8, 35.

Hippolyte Amaxon, de qua Theseus
Hippolytum suscepit. P. 4, 3, 43.

Hippolytus, Thesei filius ex Hippolyte,
castissimus propositi iuvenis, ac mirum
in modum venationis deditus. Cuius
amore cum Phedra noverca exarsisset,
atque ab eo apius rejecta esset: furore
percita privignum apud Theseum crimine
tentata adulterij apud Theseum insi-
mulavit. Qui nimis credulus urbe
natum expulsi, profugusque caput dira
exsecratione devovit. Ille vero cum
prope Corinthiacum litus quadriga
vectus iter faceret, ab equis marini
monstri subito incursum confectus mor-
ferè disceptus est. v. Ovid. Epist. Pha-
dra. l. 15. Metamorph. Seneca Trage-
diam huius nominis. Phædra privi-
gnus. P. 2, 1, 54.

Hippolytum negantem Veneri mol-
lire. P. 4, 5, 55.

Hippomanes ab equz inguine distil-
lans. T. 2, 4, 58. equz ferè semina.
P. 4, 5, 18. v. Virgil. 3. Georgicon.

Hircani, populi ultra Armeniam, sibi
ad mare Caspium. C. 11, 5.

Hircanum mare, alio nomine Caspiu,
quod veteres falsò crediderunt sinum
esse Sythici Oceani: nunc vero com-
pertum est ad instar magni lacus un-
dique terrarum ambitu includi. P. 2,
21, 66.

Hircus munus memorabile veterum
tragæcorum. T. 2, 1, 57. v. Horatium in
A. P. & interpretes.

Hircus alarum sacer, i. e. exsecrandus
axillarum puer. C. 70, 1.

Hirsuta corona cingere sua dicta;
quod proprium Epicorum poetarum.
P. 4, 1, 51.

Hiscere. P. 3, 2, 40.

Hispania, notissima Europæ regio, ad
Occidentem sita. Eius terminus ab Or-
tu mare Balearicum: à Meridie fre-
tum Gaditanum: ab Occidente Ocea-
nus Atlanticus: à Septentrionibus
Oceanus Cantabricus, & Pyrenæus mon-
tes, quæ Gallia separatur. Divi-

sa fuit olim in Bericam, Lusitaniam
& Tarracensem. terris satis audax.
T. 4, 1, 139.

historia arguta. P. 3, 18, 22.

historia maxima de nihilo nascitur.
P. 2, 1, 16.

historiam fieri. P. 2, 15, 24.

hiulcat agros æstus. C. 67, 52.

hoc erat, quod gaudere me jubebas
P. 2, 17, 1.

hoc mihi jus est. P. 2, 15, 35.

hoc unum. P. 4, 6, 64.

hodierna luce. P. 3, 9, 7.

Homerus, poetarum princeps, in quem
celebre dictum: Septem urbes cet-
tant de stirpe insignis Homeri;
Smyrna, Rhodos, Colophon, Sa-
lamin, Ios, Argos, Athenæ. Ejus
opera Ilias, & Odyssea, Hymni etiam
aliquot, Epigrammata, & Batrach-
omyomachia. primus. P. 1, 7, 3. 1, 9, 11.
2, 1, 21. 2, 23, 45. 3, 1, 33.

Homero non alter propior. T. 4, 1, 184.

HOMO albus an ater. C. 91, 2.

homines ad lecticam. C. 10, 16.

homines recti, i. e. lecticarij. C. 10, 20.

homines Divis componere iniquum.
C. 67, 141.

hominum genus in curas natum. T. 3,
4, 9.

honestæ dies mortis. P. 3, 19, 34.

honorati equi ossa matronarum vehen-
bant. P. 4, 11, 104. v. observ.

honorem sceleris dare. P. 4, 4, 89.

honores subducere. P. 3, 1, 61.

HORA garrula ducitur dolis blan-
dis. P. 3, 21, 18.

hora mollior venit. P. 2, 19, 16.

hora mortis dubia. P. 2, 10, 45.

hora non immemor si tibi venerit.
P. 1, 6, 35.

hora non perit moræ Tartareæ. T. 4, 8,
4. v. observ.

hora sequens quid ferat. T. 3, 4, 46.

horam pecuniæ exigere. P. 3, 8, 29.

horæ cedunt sermonibus. P. 3, 18, 17.

Horatia pila. P. 3, 27. v. Curiatii fra-
tres.

horni agni. P. 4, 3, 61. v. agni horni.

Horos Babylonius, illustris Mathema-
ticus.

TIBUL. & PROPERT.

flens. P. 4, 1, 79.
horrea deficientia ad messes. T. 4, 1, 185.
horrida verba, i. e. severa, & Catonia-na. T. 1, 5, 6.
horror tremulus oritur à fletibus, i. e. febricula quadam interscus, lacrymis spiritibus absumentibus. P. 1, 5, 15.
horruit, dictum de domo pauperis. P. 4, 5, 68.
Horrensius. C. 92, 3.
HORTUS bibit aquas irriguas. T. 2, 1, 44.
horri Epicuri, in quibus degebat Philosophus ille frugi, ac tenui censu. P. 3, 19, 26. v. Epicurus.
horri pomoli. T. 1, 1, 23.
horrorum Deus, Priapus. C. 18. 19. 20.
horrorum dona probata in manibus Vertumni. P. 4, 2, 42.
horum ego sum vates, i. e. consultus, peritus. P. 2, 1, 3, 59.
HOSPES xquoris. P. 3, 19, 17.
hospes malus. P. 2, 17, 30.
hospita terra. T. 2, 5, 42.
hospitalis Jupiter. P. 4, 9, 8.
hospitium fluminis vagum. P. 1, 20, 20.
hospitium litoris. P. 3, 17, 8.
hospitium Polymnestoris impium. P. 3, 11, 58. v. Polymnestor.
hospitium, pro hospite. P. 1, 15, 20.
hostia pulle. T. 1, 2, 62.
MOSTIS lenior. P. 2, 7, 4.
hostis nocturnus. P. 3, 14, 8.
hostem incernem ite agnatis. P. 4, 1, 148.
hostem votis occupare. P. 4, 10, 14.
hostem esse alicui non tacitis vocibus. P. 1, 4, 18.
hostem convenire. P. 4, 4, 81.
hostes trajecti. P. 4, 10, 30.
hostibus eveniat. P. 3, 6, 20.
humero lacertos supponere. T. 1, 9, 33.
humeros urgere. P. 4, 11, 28.
humeris postes concutere. T. 4, 5, 61.
humida oscula dare pugnâibus linguis. in obscenis. T. 1, 9, 37.
humilem se colligere in tenues unbras. P. 3, 7, 29.
humorem tollere, i. e. abstergere. T. 3, 2, 21.

HUMUS colores summittit. P. 1, 2, 9.
humus grata rependit pretium vitæ. P. 4, 11, 100.
humum autata cyclade signare, i. e. symmate pulverem verrere, ut mos est marcorum. P. 4, 7, 76. v. cyclias.
humum ferro sollicitare. T. 1, 8, 30.
humum teneram alicui picari. T. 2, 7, 12.
humo corpus reddere. P. 3, 5, 37.
humo lumina tollere, i. e. faciem erigere. P. 2, 21, 62.
humari ad matris extremæ viæ, i. e. prope marginem viae situm esse, apud lapidem, quo miliaria signabantur. P. 4, 7, 4.
hyacinthos busto injicere. P. 4, 7, 35.
hyacinthinus flos. C. 60, 93.
hydra Lernæa, serpens mira magnitudinis ad Lernam paludem in Argivæ regione: cuius plura capita semel re-cisa iterum erichantur. Hoc animadvertens Hercules, igne adhibito mon-strum toterrimum confecit. P. 2, 17, 9.
Hydrochous, i. e. Aquarius, unum & duodecim Zodiaci signis. C. 65, 94.
Hylas Thiodamanteus, puer formosus, Herculis delictum: qui cum ex Argo navi æquatam prodysset, à Nymphis Naiadibus raptus est, atque ab amatore frustra quaesitus. P. 1, 20, 6.
Hymen, sive Hymeneus, Bacchi & Veneris filius, vel, ut alij volunt, Urania: Deus nuptiarum præses. C. 60, 61.
Hymeneus modos addit. P. 4, 4, 61.
Hypanis, Scythia fluvius. P. 1, 12, 4.
Hyperborei sic dicti quasi ultra Boream positi sint, ut Sarmata, Scythæ, ac reliqui omnes ultimum Europæ marginem ad Oceanum incolentes. C. 112, 6.
Hypernestre, una Danaïdum, quæ cum reliqua sorores iussu patris vires prima nocte jugulassent, Lyncenon sponsum sola servavit. P. 4, 7, 63.
Hyppilyce, filia Theantis regis Lemniarum. Ea, cum ceteræ mulieres, hor-tatu Veneris, masculos omnes interse-cerent, nocturna Bacchi orgia simulans, patrem cista inclusum eduxit arde, navique imposuit ad aliud litus tran-

INDEX IN CATUL.

transferendum. Paulò post Argonautis hospitio exceptis, Jason concubuit. vid. Statium. Thebaid. Val. Flaccum 2. Argon. Ovid. Epist. Heroid. X. 1, 15, 18.

Hypithilla. C. 32.

I

I Nunc; formula exprobrantis. P. 2, 20, 22, 3, 16, 17.

I quæso; verba irridensis. P. 1, 9, 13.

Jacchus, cognomen Bacchi, florentis. C. 63, 257.

Jacchi speciem furari. P. 4, 2, 31.

Jacchum ponere, i. e. vinum. P. 2, 2, 27.

jacere verba. P. 1, 87-49, 32.

jacere verba simulacris, ut responsuris. P. 4, 11, 80.

jacere verba superba in caput alicujus. P. 2, 7, 38.

JACERE, i. e. privatam vitam agere, nullis honoribus fungi. P. 1, 6, 25.

jacere ad fures meretricis. P. 2, 5, 20.

jacere ante clausam domum. T. 2, 4, 22.

jacere noctes viduas. C. 6, 6.

jacēs. verbum prateritum ad sepulcrum. P. 1, 7, 24. Ovidius de morte Iphigeniæ: Infelix avium gloria nempe jaces.

jacens, pro sopito. T. 2, 1, 75. P. 4, 4, 87. jacere caput, fusa coma, gestus vacum, qui Phœbi furore agitabatur. T. 2, 5, 66.

jacere illustres avos. P. 2, 10, 10.

jacere manus ad cava buxæ; i. e. sibis spiritum digitis moderari. P. 4, 8, 42.

jacui ad ossa tangere. P. 2, 23, 60.

JAM juvenis, i. e. qui paulò ante juvenis fuerat. T. 1, 4, 29.

jam modò non. T. 1, 1, 47.

jam, pro modò. T. 1, 2, 47.

jam, pro paulò post. T. 1, 10, 2.

jam, pro tandem. P. 1, 15, 25.

jambos vibrare. C. 36, 5.

janitor sedebat ante fores. T. 1, 1, 56.

janitor vigilat ad danres. P. 4, 5, 47.

JANUA celi. C. 67, 115.

janua fracta manu irata. P. 3, 22, 30.

janua inferorum nigra. P. 4, 11, 2.

janua lectum mutabat, quando vir aliam uxorem dacebat. P. 4, 11, 81.

janua mollis. P. 2, 15, 23.

janua quævis. P. 1, 16.

januam furtim aperire. P. 2, 7, 90.

Japidia, regio Alpibus proxima, Isthm contermina. T. 4, 1, 108.

Jalis, i. e. Atalanta Jafis filia, præla venatrix, quam dilexiss Mination, seu Melanion. P. 1, 1, 10.

Jalon, filius Æsonis & Alcimedæ, qui jussu Pelia patris, cum Graja juvenstitis flore Argo navim ingressus, ab vellus aureum rependendum olcos profectus est. Cum autem illuc pervenisset, auxiliis Medea regia virginis, qua ipsum deperibat, brevis ignivomus domais, Draconemque vigilam spavit. Quibus actis vellus clanculum surreptum, & Medeam secum abduxit; quam postea domi repudiavit, ducta in ejus locum Crensa. Jalon hospes. P. 2, 15, 47. v. Medea.

Jasonia carina. P. 2, 17, 31. v. Argo.

Jalon, poema Varronis Atacini. P. 2, 3, 85.

Iberia. v. Hispania. Ibera ferrugo. C. 63, 227.

Iberum minium. P. 2, 2, 21.

Iberum, pro Ibero. C. 9, 6.

Icariotis, i. e. Penelope filia Icarii. P. 3, 11, 10.

Icarus Bacchi hospes apud Indos, qui ab eo in premium pietatis, vini usum edoctus est. T. 4, 1, 9. Jugularis à Cecropiis colonis, ob eundem usum producti, quod crederetur vinum demensiam inducere. P. 2, 22, 29. v. Erigone.

Icarii boves, i. e. Bootis plaustrum, Septemtrionale sidus; Icarus enim postquam ab Atticiis pastribus interfectus esset, Jovis miseratione inter sidera collocatus fuit, Bootis nomine. P. 2, 22, 24.

icere tellis caput. C. 113, 4.

ictus aperti. P. 2, 1, 75.

id, quod verbosus dicitur, & fatuus. C. 95, 2.

IDA, celeberrimus Phrygiæ mons. P. 2, 21, 31. Idal

TIBUL. & PROPERT.

Idm chori, i.e. Cybelej, quod Cybele in
Ida monte colebatur. P. 3, 15, 36.
Idm vertices. P. 2, 2, 66.
Idm antrum. P. 2, 21, 95.
Idm pastor Paris. P. 3, 11, 40. v. Paris.
Idalium, oppidum Cypri Veneri sacrum.
C. 3, 12, 50, 17.
Idalius, Cypri mons frondosus. C. 63,
96. Idalius vertex. P. 2, 10, 54.
Idalium Cęsaris astrum, i.e. dictum à
Venere, qua principi familia Julia,
propter nepotem Julum. Vidend. Ovid.
in calce lib. 15. Metamorph. P. 4, 6, 59.
Idas, Phæbi rivalis. P. 1, 2, 17. v. Eveni
filia.
idem omnes fallimur. C. 22, 18.
Idunus serpens Lanuvinus. P. 4, 8, 6.
v. Draco Lanuvinus.
Iduna ara. C. 57, 79.
Idunum caput. P. 3, 9, 3.
IGNIS aris abditus. T. 4, 1, 134.
ignis odoratus. P. 4, 9, 28.
ignis regi avarus. P. 2, 19, 56.
ignis, pro Afro. C. 61, 19.
igni vero tangi, i.e. amore non ludicro.
P. 1, 9, 17.
ignes absentes ardent in caput. ma-
gicum est, ut illud matris Meleagri,
quod vide apud Ovid. 8. Metamorph.
P. 3, 20, 31.
ignes castrorum. P. 4, 4, 31.
ignes sacrilegos templis admove. P.
3, 5, 11. sed v. observ. ubi aliam le-
ctionem tuor.
ignes simulati, i.e. amor fictus. P. 1, 11, 7.
ignes argutare, i.e. amorem solito blan-
dius profiteri. P. 1, 6, 7.
ignibus regi omnia dabis. P. 3, 16, 20.
igne testis ducet manus damnatas.
puna servorum. P. 4, 7, 46.
ignorare, pro causas nescire; indicat
verò contemptum. P. 2, 2, 56.
ignotos per ignes vestigia ferre. P. 1,
5. Horat. Carm. 2. ed. 1. incedis per
ignes suppositos cineri dolofo.
ii tibi nos erimus. P. 2, 17, 35.
Ilia Numisoris filia, Vesta sacerdos, qua
à Marte compressa Romulum & Re-
mum peperit. T. 2, 5, 54.
ilia rumpere, in obscuro. C. 22, 20, 79, 71.

Ilias, Homeri poema. P. 2, 1, 52.
Iliade nescio quid majus nascitur. P.
2, 23, 56.
Iliadas longas condere, i.e. narratio-
nes, historias. P. 2, 1, 14.
ILIUM, Troja arx, ab Ho. regis sic ap-
pellata. T. 2, 5, 22.
Ilion. P. 3, 1, 31.
Ilia tellus, i.e. Troja. P. 4, 1, 53.
Ilia Menas, i.e. Cassandra Phæbi numi-
ne afflata. P. 3, 11, 63. v. Menades.
Iliaca favilla. P. 4, 4, 69.
Iliaci aggeres. P. 2, 10, 48.
Iliaci muri. C. 67, 86. v. Troja.
ILLE ego. T. 1, 5, 9. 1, 7, 31. 3, 4, 72. P. 4,
9, 38.
ille maritus, ad contemptum. P. 2, 15, 46.
ille puer, pro Amore. P. 3, 8, 28.
ille pulcher amator, et παῖς. P. 2,
15, 40.
ille tuus Amor. P. 2, 17, 6.
illa, pro ego; dictum ex persona mulie-
ris. T. 4, 10, 5.
illud adjuvaro, i. e. illud quoque mihi
præstare velim. C. 32, 4.
illud saltem iussisses. P. 4, 7, 30.
illi flamma uritur. Hellenismus. C. 60,
177.
illi, pro illius. ἀρχαῖος. P. 4, 10, 43.
illa tempestare, & tempore. C. 63, 73.
illa multa tam jocosa. C. 8, 6.
illa pondera, pro sepulchris. C. 62, 5.
Illyria, regio Italia adversa, ad fini-
strum litus maris Adriatici, gelida.
P. 1, 8, 2.
Illyrias alias naviget. P. 2, 13, 10.
Illyrica terræ. P. 2, 13, 1.
IMAGO, pro umbra. P. 1, 19, 11.
imagines blandæ. P. 1, 20, 42.
imagines nocturnæ, i.e. somnia. T. 3, 4,
56.
imagines præcæ, i.e. majorum simula-
cra. P. 1, 5, 24.
imaginofus morbus. C. 41, 7. v. observ.
imbelles Parnassi lyx Pythonem ser-
pentem timere. P. 4, 6, 36.
imber Oceanus. C. 61, 7. i.e. Propertius
l. 2. dixit rorem Jonium.
imber tristis. C. 67, 56.
imbres nullos postulat Aegyptus pro-
pter Nilum. T. 1, 8, 25. im-

INDEX IN CATUL.

imbueret exemplum primæ palmæ .
 P.4,10,5.
 imitare, *pro imitatis*. P.2,13, 99.
 imitari falsæ gaudia. T.3,6, 33.
 immatura mortis. P.4,11,17.
 immaturum iter mortis adire. P.3,
 5, 2.
 imminxerit in gremium sui nati,
*i. e. magni uxorem, seu nuntium suam
 confupraverit*. C.66, 30.
 immortalis ero. P.2,11,10. *fiam*. P.2,
 12, 39.
 impedit, *pro cingere*. T.1,7, 74.
 impensius uror. C.71, 5.
 imperator unice, *dictum εἰς ὅλον κόσμον*.
 C.14,7,29, 54, 7.
 imperium accipere. P.1,5, 34.
 imperium dare, *pro iubere*. P.4,8,82.
 impetum facere. C.62,89.
 impia gaudia. C.67, 123.
 implacidae fores. P.4,9,14.
 implicabitur in tuum complexum .
 C.60, 108.
 impositis articulis carmen tempera-
 re. *dictum de citharado*. P.2,23,80.
 impotentia freta, *i. e. iracunda, procel-
 lesa*. C.4,18.
 impotens ne sis. *i. e. noli nimis cupere*.
 C.8,9.
 impuri loci, *i. e. via immunda*. P.4,8,22.
 impressa ubera. P.2,23, 70.
 inula oricilla, *i. e. ima pars auricula,
 quæ confas ex mollissima carne*. C.
 25, 2.
 innum accubare. C.60, 171.
 IN ævum esse, *i. e. semper manere*. P.3,
 3, 19.
 in amore nihil valent devictæ gen-
 tes. P.2,6,6.
 in arbitrium mittere, *i. e. imperio tra-
 dere, sub jugum cogere*. T.3,6, 14.
 in arbore, *i. e. in silva*. P.3,20, 33.
 in corona, *i. e. in concione frequenti*. C.
 53, 1.
 in crimina raptare, *i. e. accusare*. P.3,
 9, 27.
 in dies & horas. C.38, 3.
 in hominem quemcumque me longa
 ætas receperit. *dictum de metempsy-
 chosi Pythagoræorum*. T.4,1,211.

in honorem formæ procedere. P.3,9,
 17.
 in hora, *i. e. intra hora spatium*. P.2,7,
 31.
 in lapide legar uni nupta fuisse. P.4,
 11, 36.
 in liquida nat tibi linter aqua. *Ad-
 gium, quo significabant felicem adeſſe
 occasionem, ideoque arripiendam*. T.1,
 7, 38.
 in magnis & voluisse sat est. P.2,8,10.
 in melius convertere. P.1,17, 9.
 in modum dicere, *i. e. canere*. C.60, 38.
 in numero esse. P.2,19, 55.
 in novissimo casu. C.59, 9.
 in Oceano gemmas quærere. P.2,13,
 17.
 in ora vulgi pervenire. C.40,5. P.2,
 1, 2.
 in ore summo inertare. T.4,1,203.
 in ossa somnus arcessitus. P.3,15,14.
 in partes alienus esse. P.3,7,60.
 in quo genere me torruerit Venus.
 C.67, 52.
 in somnis videre. P.2,18, 1.
 in te catenas rumpam, *i. e. ut ad te
 perveniam*. P.2,13, 11.
 in tenues Lares cogi. P.4,7, 128.
 in restatas tabulas nomen inferre. C.
 67, 122.
 in triviis requiescere. P.2,13, 71.
 in tunica suspicor virum esse. P.2, 5,
 14.
 in vita. P.2, 7, 91.
 Inachus, *Achaia fluvius in Argiva
 regione*. Inachiz Heroinz, *i. e. Ar-
 giva*. P.1,13, 31.
 Inachis Io, *i. e. filia Inacti*. P.1,3,20.
 u. Io.
 Inachis Isis, *eadem qua Io*. P.2, 22, 4.
 u. Isis.
 Inachus Linus, *poeta Phœbi filius*. P.
 2, 10, 8.
 inambulatio lecti, *in obſcanis*. C.6, 11.
 inania verba fingere. P.3,18, 5.
 inanis, *pro munusculum vacuū*. P.4,5, 97.
 inaniter adiurare. C.65, 41.
 inaurati currus triumphantium. P.1,
 16, 3.
 incana sæcula, *i. e. fera tempora*. C.
 92, 6.
 incani

TIBUL. & PROPERT.

incani crines, i.e. canitie undique per-
sufi. C. 63, 346.
 incedere conspiciendum. T. 2, 6, 34.
 incessus Junone dignus. P. 2, 2, 58.
 incendia mentis, pro magno dolore. C.
 63, 226.
INCIDERE, pro consingere. P. 1, 1, 33, 35.
 incidere varii sermones. C. 10, 5.
 inciderit si quid durius. P. 1, 15, 28.
 incidisset mala provincia. C. 10, 19.
 incipi veste nigra. in funerib. T. 3, 2, 18.
 incipere diligere. C. 80, 2.
 incipiam spectare. P. 3, 3, 16.
 incitare quod pruriat. C. 16, 9.
 inclinare oculos defuncti. P. 4, 7, 25.
 includere fata, i.e. mortis diem prafini-
 re. P. 2, 12, 54.
 incolae Itoni Pallas. C. 63, 228. v. Itonū.
 incolumem manere. P. 4, 9, 8.
 increpare, pro dolere. P. 3, 8, 10-4, 11, 60.
 incubat arvis fluvius. P. 4, 7, 81.
 indagare colles cingere. T. 4, 3, 8.
 index nominis. P. 4, 2, 19.
 index sub imaginibus majorum, i.e. ti-
 tulus. T. 4, 1, 30.
INDIA, late patens regio ad Orientem :
 fructuum, animalium, metallorum,
 gemmarumque proveniunt beatissima.
 P. 2, 8, 19.
 India Baccho victa. P. 3, 15, 22. torri-
 da. T. 2, 6, 37. tosta. C. 45, 6.
 Indus discolor uestus aqua Eoa. P. 4, 3,
 10. niger. T. 4, 2, 20.
 Indi dices. P. 3, 3, 1. extremi. C. 11, 2.
 longinqui. P. 2, 7, 65.
 Indus dens, i.e. ebur Indici elephantis,
 C. 63, 48.
 Inda formica effodiens aurum. P. 3,
 11, 5. v. observ.
 Indz conchz. P. 1, 8, 39.
 Indica gemma. P. 2, 16, 16.
 indiges Deus Aeneas. T. 2, 5, 48. v. observ.
 indomitus furor. C. 50, 11.
 indomiti furores. C. 63, 14.
 induci ad aliquid, vel in aliquid. T. 1,
 7, 1.
 induc qua veste cepisti oculos meos.
 Hellenismus. P. 3, 8, 15.
 ineptire. C. 8, 1.
 infamare. P. 3, 9, 28. 3, 14, 27.

inf. sta lintra, i.e. velas in sta. C. 63, 228.
 inferiz. C. 98.
 inferiorem ire ad iudice. i. e. de causa
 cadere. P. 1, 4, 10.
INFERNA Ixionis rota, ad quam al-
 ligatus est ille miser, ob tentatam Ju-
 nonis pudicitiam. P. 1, 9, 20. v. Ixion.
 inferna ratis. P. 3, 3, 36.
 infernz ratis vela tristia. P. 2, 18, 72.
 inferno udicio damnare. P. 2, 15, 30.
 inferni lacus. T. 2, 7, 22.
 inferorum panna. T. 1, 3, 4 v. 67. P. 3, 3, 4
 v. 61. 4, 11, 4 v. 23.
 infernas catervas ciere. T. 1, 2, 47.
 infesto amori tradere. C. 96, 11.
 infestus, πῶς ὄρνυται. C. 113, 4.
 inficetiz. C. 37, 19.
 inficeto rure inficetior. C. 22, 14.
 infirmo quaticientes corpora motu. di-
 ctum de vetulis. C. 63, 305.
 informis color. T. 4, 4, 6.
 informem notam ducet timor in ore.
 P. 1, 5, 16.
 informem porrigi arena multa. P. 2,
 7, 19.
INGENIUM nostrum sine te non
 valet. P. 2, 21, 36.
 ingeniū sub tua iussa crescit. P. 3, 7, 52
 ingenium facit puella ipsa. P. 2, 1, 4.
 ingenium irritare. P. 4, 6, 75.
 ingenio meo muros astimet, i.e. pro-
 pter ingenium meum. P. 4, 1, 66. Ita
 Catullus c. 67. Nam tū Helenz rapta
 primores Argivorum Ceperat ad sese
 Troia ciere viros, i.e. ob raptū Helenā.
 ingenio servire. P. 1, 7, 7.
 ingenuus color. P. 1, 4, 13. v. color.
 ingrata fronte negare. P. 1, 10, 23.
 ingrati animi vitium. C. 72.
 ingredior ferre. P. 3, 1, 3.
 inguina Scyllz in canes versa. P. 4, 4,
 40. v. Scylla.
 inguinibus nudis currere. T. 1, 6, 19.
 inhibere mentem a probro. C. 89, 4.
 iniecta terra rumulari. C. 63, 153.
 iniectis manibus flere, i.e. inter ample-
 xus. P. 1, 13, 16.
 initia sacrorum Cybeles. C. 62, 9.
 iniuria curas parit. P. 1, 18, 25.
 iniuria lecto facta. P. 4, 8, 27.

c iniqu

INDEX IN CATUL.

iniuria versat fidem. P. 3, 6, 19.
inniti dextro humero. *gēssus aquam hauriensis*. P. 1, 20, 44.
innixa plantam in limine. C. 67, 71.
Ino, Cadmi & Harmonia filia, uxor Asiamantis, qua cum ab insaniēte marito profugeret, scopulo ascensu in mare se fecit cum parvulo filio Melicerta. Hanc postea naus Leucothoem dixerunt, filiumque, Palamonem; Deosque maris factos existimant. P. 2, 19, 19.
inoffensum pedem referre. T. 1, 3, 62.
inopes conscendere laudis carmen, i.e. sine viribus ad Epicum poema condendum, quod gesta continet virorum fortium. Laus autem ab optimis scriptoribus pro actis illustribus usurpatur. v. Indicem suo loco. P. 2, 8, 27. est autem Hellenismus.
insidiæ volucres. P. 1, 20, 30.
insidias componere. T. 1, 7, 14. P. 2, 21, 69.
insidiis, pro furtim. P. 4, 7, 44.
insignis coma. T. 1, 3, 66.
insignem vivere. P. 4, 11, 46.
insignia fanis suspensa. T. 2, 4, 23.
insistere rebus magnis. T. 4, 1, 36.
insitor. P. 4, 2, 17.
insolenter, i.e. prater morem. C. 25, 12.
insomnia. T. 3, 11.
insperanti nobis. ἀπεχθάνοις. C. 104, 5.
inspici per noctes viles meretricum erat. P. 4, 7, 35.
INSTARE alicui. T. 1, 7, 32.
instare supra caput. P. 2, 21, 59.
instanti repugnare. P. 2, 4, 20.
instatit querere. C. 65, 50.
insitor mundus. P. 4, 2, 37.
instituere, pro statuere. C. 107, 2.
instruſtio tu vade postea. T. 1, 4.
insulsa. C. 10, 33.
insultissimus. C. 17, 22.
insultare alicuius morti. P. 3, 4, 24.
insultare rogis. P. 2, 7, 80.
intacta via deferre. P. 3, 1, 18.
integellum. C. 15, 4.
integer esse, pro integrum esse. P. 3, 4, 40.
integer, pro castus. Prop. ibid.
INTER sceros nepotes. P. 3, 1, 35.

inter utramque faciem, i.e. marisalem, & funebrem. P. 4, 11, 46.
intereat; formula male precandi. P. 2, 20, 12.
interposita veste cubare. T. 1, 10, 56.
interrupto gurgite pontum nudare. T. 4, 1, 75.
intestina perurere. *metaph.* C. 76, 3.
intonare. P. 2, 1, 40.
intonſi avi. T. 2, 1, 34.
intra fortunam suam esse cupere, i.e. sorte sua consentum vivere. sed tō cupere magnam vim habet. P. 3, 7, 2.
invidere, pro demere, tollere. C. 63, 170.
INVIDIA admirante. P. 2, 13, 67.
invidia differri, i.e. publice odiosum esse. P. 1, 16, 48.
invidiz esse. P. 1, 12, 9.
invidiosa est Venus prae se formosis. P. 2, 19, 10.
invidiosa mihi, i.e. minore odio digna. P. 2, 21, 102.
invigilare poenis alienius. P. 4, 4, 86.
invito gurgite iter facere. P. 1, 17, 14.
invito mari labitur classis. P. 4, 6, 48.
invitis luminibus sietum ducere. P. 1, 15, 40.
IO, Inachi fluminis filia, quam Jupiter a se vitiatam, ne Junoni supram innotesceret, in vaccam conversis. Iuno vero cognita fraude, Argo centocolum custodiendam commisit, eoque mox astu Mercurii sublato, oestro miscellam miscebat, usque in Aegyptum persecuta. Quae cum pervenisset, Jovis miseratiane humanam formam recepit, acque Isis nomine incolis adorari cepit. P. 2, 21, 19. v. Ovid. 1. Metamorph.
Io cornuta. P. 2, 22, 9.
Io versa caput. P. 2, 19, 17. v. Isis.
io, vox Lasanum. T. 1, 1, 28. *dolesium*. T. 2, 4, 6.
io triumphae. T. 2, 5, 122.
jocum esse. C. 42, 3. P. 2, 16, 64.
Jolches, Thessalia oppidum, Jasonis patria. Jolchiaci foci. P. 2, 1, 56.
Jole, nomen ancilla. P. 4, 5, 35.
Jonia, regio Asiae minoris, in qua Graecorum Colonia. mollis ob corruptos mores.

TIBUL. & PROPERT.

res indigenarum. P. 1, 6, 31.
JONI JM mare, quod inter Siciliam,
Italiam, & Graciam lati diffusum.
est. P. 3, 9, 72, 3, 19, 19.
Jonii maris puella, i.e. *Nympha*. P. 2,
 18, 14.
Jonius ros. P. 2, 18, 2.
Jonia aqua. P. 4, 6, 16.
Jonii fluctus. C. 3, 11.
Iphiclus, *Phylaci filius, cuius boves à*
Melampode surrepti. P. 2, 2, 16. v. *Me-*
lampus.
Iphigenia, *Agamemnonis filia, quam*
pater immolare decreverat, ut Gra-
ecorum classis Aulidis portu detenta,
iter ad Troiam facile obtineret. At
Diana periculum virginis miserata,
cervam cultro suppofuit, ipsamque
Iphigeniam per aera usque in Tauri-
cam regionem oculis perduxit, ut ibi
templi sui sacerdos effret. P. 3, 5, 54. v.
Ovid. 12. Metamorph. Eleg. 2. lib. 3. de
Ponto.
 ipsa loquor pro me. P. 4, 11, 27.
IRA crepitum fuscitat dubio pede.
 P. 2, 3, 4.
 ira feminarum nescit pedem referre.
 P. 3, 1, 44.
 ira femina. P. 2, 7, 71.
 ira temperat manus victrices. P. 3, 20,
 22.
 irasci molliter. P. 1, 5, 8.
 irata facta. P. 2, 16, 39. casu recto singul.
IRE alicui funera. P. 3, 9, 37.
 ire debilem. P. 2, 1, 32.
 ire è complexu. P. 2, 16, 29.
 ire liberum amictu rejecto. P. 2, 16, 69.
 ire in adversum. P. 3, 13, 32.
 ire in tunicis demissis, quod erat deli-
 catorum hominum. P. 4, 2, 33.
 ire per hostes. P. 3, 7, 25.
 ire per triumphos. T. 4, 1, 176.
 ire precipitem per caput, & pedes.
 C. 17, 9.
 ire superbum. P. 2, 1, 8.
 ire viro, i.e. nubere, domum mariti de-
 duci. P. 1, 15, 8.
 Iris aquas pluvias bibit. P. 3, 3, 54.
 Iridis arcus imbrifer aquam admit-
 tit. T. 1, 4, 38.

irredivivus pons. C. 17, 3. v. *obferu*.
 irrisor. P. 1, 9, 1.
 irrita ferre. C. 30, 10. T. 3, 4, 96, 3, 6, 50.
 irrita lingua, i.e. non credita. P. 3, 11, 67.
 irrita turba, i.e. eventu fraudata. T. 2,
 3, 22.
 irritata venit, pro *irritatur*. phras. *Pro-*
pertio familiaris. P. 1, 10, 25. v. *venire*.
 irrumare, pro *nihili facere*. C. 28, 10,
 37, 8.
 irrumator, pro *supino, & oscitanti*. C.
 10, 12.
 Irus Dulichius, hominum pauperrimus,
 unus ex proci Penelope. P. 3, 3, 39.
Ucomache, uxor Perisbei, quam cum
Eurytion Centauros ipso nuptiarum
die abducere tentasset, orta est celebris
illa pugna inter Laphias & Centau-
ros, de qua Ovid. 12. Metamorph. La-
pithæ genus Heroinz. P. 2, 2, 61.
Isis, Dea *Aegypti, cuius sacra magna*
superfitione Romani colebant. T. 1, 3,
 23.
 Isis nunc Diva, ante juvenca. P. 2, 19,
 61. v. 10.
Isidis sacra. P. 2, 22.
 Isidis puri dies, quos videlicet puella
secubitu ducebant. P. 4, 5, 34.
Ismara, mons & oppidum Thracia. P. 3,
 10, 25.
Ismaria vallis. P. 2, 10, 6.
Ismarium merum. P. 2, 22, 32.
 iste, additum ad contemptum. C. 80, 30.
 P. 1, 9, 13. 1, 9, 32. 1, 13, 10.
 iste protervus. P. 2, 17, 14.
Isthmos aqua Propontia fluens. i.e.
Thracia Cheronefus. P. 3, 20, 2.
Isthmos Corinthiacus, inter Jonium &
Ægeum maria, qui Peloponnesum,
alioqui futuram insulam, continenti
adiungit. mare utrimque arcet. P. 3,
 19, 22.
Isthmos quidam Creticus, ut placet Jo-
 sepho Scaligero. C. 63, 178.
ITA me Dii an. ent. C. 94, 1.
 ita me juvent celtites. C. 60, 196.
 ita me juverint Divi. C. 65, 18.
 ita placeam. C. 66, 9.
 ita sim felix. P. 1, 7, 3.
Italia, regio aliarum omnium pulcherri-

INDEX IN CATUL.

ma, & quondam gentium domina :
inter mare superum & Inferum longo
tractu procurrans. Eius termini ab Oc-
casu, & Septentrionibus Alpes, & ma-
re Adriaticum : ab Ortu Jonium : à
Meridie Tyrrhenum, seu Thuscum. Ita-
liae funera . P. 1, 22, 4. Italiae regio-
nes . P. 3, 5, 17.
Itala unda . P. 3, 20, 28.
ITER ex animo sublaturum, i.e. profici-
scendi cogitatio mēte discussa. T. 4, 9, 1.
iter liquidum, i.e. marisimum . P. 3,
19, 14.
iter nullā lege concessum. P. 2, 18, 74.
iter tenebricosum. C. 3, 11.
iter ingredi . T. 1, 3, 19.
iter lino duce regere . P. 2, 11, 8.
iter natalis diei peragere. P. 3, 8, 32.
iter novum vati mollire . metaph. P.
4, 6, 10.
iter proficisci . P. 3, 19, 1.
iter propositum terere . P. 2, 21, 82.
Ithace, parva insula maris Jonii, U-
lissi patria . T. 4, 1, 48.
Ithacus Ulysses . P. 1, 15, 9.
Ithacis verubus . P. 3, 10, 29.
Irys, Terei Thracum regis filius ex
Pregne, quem, in ultionem stupra-
tae sororis Philomela, mater patri
epulandum apposuit . absumptus.
P. 3, 8, 10. Irylus absumptus. C.
64, 14.
iubas dextras equo collocare . P. 4,
4, 38.
iucundo risit odore domus. C. 63, 284.
iudicare in ossa pila fortita . P. 4,
11, 20. v. observ.
iudicio liberum vivere . P. 2, 21, 118.
iudiciā, pro animi sapientia. P. 3, 7, 32.
iudicis metu bonum esse . P. 4, 11, 48.
iugare. dictum de connubio . C. 63, 21.
iugera iusta . C. 112, 1.
iugera novem pauca Tityo . P. 3, 3, 66.
v. Tityus .
JUGUM non bene conveniens. P. 3,
22, 28.
iugum ferre . C. 67, 118.
iuga, pro servitio . P. 3, 4, 2.
iugum montis. iugi terga capere . P.
4, 4, 48.

juga muscola . P. 2, 14, 30. 2, 21, 28.
Jugurtha, rex Numidia captus à Ma-
rio . P. 3, 3, 28. ductus in triumphum
per viam Sacram . P. 4, 6, 66.
JULIUS Caesar, qui primus Roman-
orum perpetuam Dictaturam sibi a-
surpavit, & Reipublica libertatem op-
pressa, donec a pluribus conjuratis in
foro trucidaretur . Ab ejus inseritū
Augustus filius adoptivus rerum poti-
tus, defunctum patrem in Divorum
numerus relatum finxit, eique divi-
nos honores decrevit . P. 4, 6, 59. v.
Caesar.
Julia Caesaris Augusti filia . P. 4, 11, 59.
Julia Manlii Torquati uxor. C. 60.
Julia carina, i.e. Augustae . P. 4, 6, 17.
Julia rostra, eadem signific. P. 4, 6, 54.
Julus, Aeneas filius ex Creusa, qui Albam
longā condidit. P. 4, 1, 48. v. Ascanius.
jungere amores. C. 77, 3. T. 1, 1, 83.
jungere Venerem. T. 4, 13, 2.
jungere boves. T. 1, 1, 60.
JUNO, Saturni filia ex Opi, soror &
conjux Jovis, Numinum regina. P. 2,
2, 58. 2, 19, 33. 4, 1, 97.
Juno A pollinis noverca. T. 2, 3, 24. Dea
casta . T. 4, 6, 14. Herculi amara. P. 4,
9, 43. maxima calicolum . C. 67.
138. praeses nupiarum . T. 3, 3, 33.
Juno ab Ixione tentata . T. 3, 3, 73. v.
Ixion.
Juno aspera favet Herculi jam Divo .
P. 4, 9, 71.
Juno colebatur à Lanuvinis . P. 4, 8, 16.
Juno curvavit cornua in pellice. P. 3,
20, 35.
Juno iussit Io habere cornua. P. 2, 22, 90.
Juno Lucina. C. 34, 13. T. 3, 4, 1.
Juno natalis. T. 4, 6, 1.
Juno Pelasga, quod scilicet Graecis fa-
varet. P. 2, 19, 11.
Junonis feminariae dominæ iura dul-
cia. P. 2, 4, 17.
JUPITER, Saturni filius ex Opi, qui
patrem regno expulit, atque infinito
stuprorum examine Decorum conci-
lium auxit. Huic poeta orbis arbi-
trium, & fulminis potentiam tri-
buerunt . T. 2, 5, 10.

TIBUL. & PROPERT.

Jupiter avis *factus ob Ganymedem*. P. 2, 21, 20.

Jupiter pater. T. 1, 3, 5, 1, 3, 4, 19.

Jupiter omnivolus. C. 6, 7, 140.

Jupiter surdus. P. 3, 2, 20.

Jupiter arma dedit cineri Trojano. P. 4, 1, 54.

Jupiter deceptus fleuit. P. 2, 1, 3, 54.

Jupiter se, suamque domum infamat. P. 3, 9, 28.

Jupiter *hospitalis*. P. 4, 9, 3.

Jupiter Latius. P. 3, 3, 6.

Jupiter Feretrius. P. 4, 10. v. Feretrius Jupiter.

Jupiter astutus. C. 7, 5.

Jupiter pluvius. T. 1, 8, 26.

Jupiter secundus. C. 4, 20.

Jupiter auro fallitur. P. 4, 1, 3, 3. v. *observ.*

Jupiter! exclamatio: *admirantis, vel optantis*. C. 1, 7, 65, 30. P. 2, 1, 3, 16.

Jovis arma. P. 3, 7, 47.

Jovis cunabula. P. 3, 1, 27.

Jovis currus. T. 4, 1, 131.

Jovis decretum de amantium juramentis. T. 1, 4, 19.

Jovis & Ius occulti amores. P. 2, 22, 7.

Jovis furta dulcia. P. 2, 2, 18.

Jovis omine plena vela. P. 4, 6, 23.

Jovis tegnum. T. 1, 3, 49.

Jovis inimicitias ferre posse. P. 2, 10, 16.

Jovis antiqui limina capta, i.e. *vetus Capitolium*. P. 4, 4, 2.

Jovis arx *Capitolina*. T. 2, 5, 26.

Jovis Eiei domus, i.e. *Olympici*. P. 3, 1, 58.

Jovis saxa, i.e. *Capitolium*. P. 4, 4, 10.

Jovis stellæ felices. P. 4, 1, 105.

Jovis æstivos oraculum, in *Libya desertis*. C. 7, 5.

Jovi accumbere, i.e. *cum Jove cenare, vel, si mavis, concumbere*. P. 2, 2, 40.

Jovi par Neptunus in amore. P. 2, 18, 46.

Jovi spoliū ille corrui. P. 4, 10, 16.

Jovem furto poluere. P. 4, 9, 8.

Jovem invocare. P. 3, 1, 3, 22.

Jovem rivalem ferre non posse. P. 2, 23, 18.

Jovem verbis amare cogere. P. 1, 1, 3, 32.

Jovem vix timeat Roma salvo Cæsare. P. 3, 9, 66.

Jove digna *puella*. P. 1, 13, 29.

JURA dicere terris subactis. P. 4, 4, 11.

jura mollia dare. P. 4, 11, 18.

jura petere casto cubili. C. 6, 5, 83.

jura pudicitie frangere. P. 4, 5, 28.

jura signare. P. 3, 18, 15.

jura tristia ponere. P. 4, 9, 64.

jura auro venalia. P. 3, 11, 51.

jure aliquo sacrari. C. 99, 3.

JURARE Junonis numina. T. 4, 1, 3, 15.

jurare per Junonem, aut Venerem, *feminarum erat*. T. 3, 6, 48.

jurare per crines Minervæ. T. 1, 4, 22. per sagittas Dianæ. T. 1, 4, 21. per Genium *alicujus*. T. 4, 5, 8. per ossa patris & matris. P. 2, 15, 15. per oculos suos. T. 3, 6, 47. P. 1, 15, 34. per oculos alterius. T. 4, 5, 8.

juratum *alicubi* manere. P. 1, 8, 27.

juravi stultè. T. 4, 1, 3, 18.

jurgia condita sub tacita scititia. P. 2, 5, 24.

jussu die mori. P. 4, 6, 64.

justa jugera. C. 112, 1.

justa debita, i.e. *exequia*. P. 3, 5, 25.

justifica mens Deorum. C. 63, 402.

justos pedes reperire, i.e. *numeros aptos ad versum*. T. 2, 5, 112.

juvat dicere, quo pereas in amore. P. 1, 9, 34.

juventa ista cadit ante focos. P. 4, 6, 2.

juvenci furem sonuere. P. 4, 9, 13.

juvencos à stabulis agere. P. 4, 9, 1.

JUVENIS corruptor. P. 2, 14, 3.

juvenum facies pecta, in domibus *metreticum*. P. 2, 5, 9.

juventa cepta. P. 3, 7, 57.

juventa præterita. P. 3, 9, 7.

juventa prima. P. 3, 3, 41.

juventam exercere. C. 60, 235. *pertinet ad rem Veneris*.

juventus agrestium pacata. P. 3, 1, 25.

Juventius, *puer nobilis & formosus*. C. 24, 48, 80, 96.

IXION, *Phlegya filius, qui à Jove mensa Deorum adhibitus, Junoni suprum*

INDEX IN CATULI

inferre tentavit. Quod cum Jupiter ab uxore rescivisset, nubem in formam Iunonis effinxit, atque Ixioni objecit. Ille nescius fraudis, veram Iunonem ratus, cum simulacro concubuit, ex quo congressu Centauros genuit. Cum autem palam de viola a regina Deorum gloriareretur, a Jove ulture in Tartarum detrusus est, ubique rota alligatus, qua sine intermissione noctes et dies volveretur. T. 1, 3, 73.

Ixionis rota. P. 3, 34.

Ixionis orbes taccant. P. 4, 11, 23.

Ixionides Pirithous. P. 2, 1, 38. v. Pirithous.

L

L abefactare; *metaph. pro concutere blandiss.* C. 63, 3.

labella, pro balneolis. C. 55, 4.

labi aqua. P. 2, 18, 8.

labi, pro peccare. P. 1, 11, 15.

labentur opes. T. 1, 7, 59.

LABOR seminum, *lanificium. T. 2, 2, 63.*

labor otia petagit, i.e. cogit. T. 4, 1, 18, 2.

labor altissimae clavis Herculeae. P. 4, 9, 17.

laboris erat Vexos posse vincere. P. 4, 10, 24.

laborem frustra sumere. C. 113, 5.

labra mero soluta, i.e. cyathis divulsae. P. 4, 8, 54.

labyrinthi flexus. C. 63, 114.

lac lupi durum. P. 2, 7, 12.

lacte lupi mœnia Romana creverunt. P. 4, 1, 56.

lacteoiz puelliz. C. 55, 17.

Lacuna Helena, i.e. Spartana. P. 2, 12, 13. v. Sparre, Helena.

lacerna, vestis militaris. P. 3, 10, 7. 4, 3, 18.

lacernas rotas mutare; in expiationibus. P. 4, 8, 85.

lucerto alterius niti. P. 1, 16, 33.

lucerto subiecto tentare. in obscuris. P. 2, 16, 37.

Laconum iura & pugna. P. 3, 18, 33.

v. Sparre.

LACRYMÆ aliquas memores in funeribus. T. 3, 2, 25.

lacrymaz asperse. P. 1, 12, 16. cunctos. P. 4, 11, 60. invite. P. 1, 16, 32.

lacrymaz Simonides, i. e. Simonidis poeta, cuius carmina ad nesciam falsas. C. 38, 2.

lacrymis mollem aut durum esse. P. 3, 13, 29.

lacrymas bibunt furda litorea. P. 4, 11, 6.

lacrymas movere. T. 1, 11, 63.

lacrymas suppressere. P. 3, 8, 8.

lacrymis mortis vitæ amores sanare. P. 4, 7, 69.

lacrymis oculos fricare. T. 2, 7, 25.

lacrymis sepulcrum urgere. P. 4, 114, 8.

lacrymare deflitas. T. 1, 9, 71.

lacunas explere. P. 3, 9, 61. v. Curtius.

lacus Senecae limpidus. C. 4, 24. v. Benacus.

lacu sicco vilior. P. 2, 11, 12.

lacus devoti. obla vinaria intelligit. T. 2, 3, 36.

lacus inferni. P. 2, 18, 40.

Ladas, cursor nobilis. C. 55, 25.

Lælia Galla. P. 3, 17, 38.

Lætrigones. T. 4, 1, 59. v. Antriphates.

LATEMUR inter nos. P. 1, 19, 25.

lætitia commissa, i.e. deserta. P. 1, 10, 12.

lætitiam esse. C. 82, 2.

lætitiam, pro Veneris gaudio videtur posuisse Propertius Eleg. 15. l. 1. v. 14.

Eleg. 5. l. 1. v. 24.

lætitia inani fallere. P. 3, 4, 3.

lætrum incendia spoliare. T. 2, 4, 41.

læva parte dependens lyra. T. 3, 4, 38.

lævi ore fulgere. T. 1, 9, 31.

Læis Ephyræ, i.e. Corinthiaca, mœritrix nobilis. P. 2, 5, 1.

Lalage ancilla. P. 4, 7, 41.

lamina candescat verax, i. e. ad veritatem torquendam. P. 4, 7, 43.

lampadas ex oculis accendere. T. 4, 2, 6.

Lamperie Solis filia, cuius boves Ulyssis socii comedebant. v. Homerus l. 12.

Delphica. P. 3, 10, 20.

Lam-

TIBUL. & PROPERT.

Lampas facus, urbs minoris Asia ad Hellespontum, in Priapi susela. C. 18, 2.
v. Priapus.

LANA impressa lumina siccare. P. 3, 17.

lanca vitta cincta viro funestior in re magica. P. 3, 30.

lancus orbis, pro insula sacerdotum. P. 4, 6.

lancha mors. C. 63, 315.

lancum lanunculum. metaph. pro molli. C. 25, 10.

lances odoriferæ ordine dispositæ, quæ cum defuncto cremabantur. P. 2, 10, 23. de hoc more consule Virgilium 6. *Æneid.* in funere Miseni, Stasium Papiniam in libris Salvatorum, passim.

lancinare. C. 29, 18.

LANGUERE deliquit. P. 2, 23, 59.

languere, i. e. morbo affectum esse. T. 3, 4, 22, 35, 28. 4, 4, 13. 2, 7, 31.

languent flores. P. 4, 2, 45.

languens ad fulmina venit. P. 2, 16, 27.

languescunt lumina morte. C. 63, 188.

languida ruga. P. 2, 13, 82.

languidus, in re Veneris. P. 1, 3, 38.

Lanuvium, urbs Latii, quæ multis eadem cum Lavinio creditur. P. 4, 8.

Lanuvinus ater, atque dentatus. C. 39, 12.

Laodamia, Acasti filia, uxor Proestilai, qui primus Græcorum ad Trojam cecidit. C. 67, 74.

Laomedon, Troja rex, Hii filius, Priami pater. Laomedontis opes. P. 2, 11, 2.

LAPIS externus. T. 2, 6, 25.

lapis infelix ossa urgat. T. 1, 4, 54.

lapis ossa indicat. P. 3, 1, 37.

lapis sacer ubique. P. 1, 4, 24.

lapis super ossa, i. e. cippus sepulchralis. T. 1, 3, 54.

lapis terminalis. T. 1, 3, 44.

lapis ultimus, i. e. cippus sepulchralis, vel dies extrema vita, ultimo calculo signanda. P. 1, 17, 18.

lapis est ferrumque, i. e. crudelissimus. T. 1, 11, 50.

lapis fiat in amore medio. P. 2, 7, 96.

Lapidis pelluciduli delicia. C. 63, 4.

lapide candido diem notare. C. 67, 148.

lapides memores. P. 2, 10, 40.

lapidum pluviz. T. 2, 5, 72.

lapilli litorum nativi. P. 1, 2, 13.

lapilli speluncæ affixi. P. 3, 2, 27.

LARES, umbra mortuorum, quæ in unaquaque familia privata religione colebantur. v. Plantum prologo *Andriæ*. Existimant alii, Lares fuisse demones, qui demibus, civitatibus, et singulis etiam hominibus præsidere crederentur. Sunt qui eos recenscant inter Deos agrestes. Ovidius denique l. 2. *Fastorum* tradit Nympharum Laræ à Mercurio comprehensam geminos Lares peperisse. Lar antiquus. T. 1, 3, 34-1, 8, 38.

Lares ab Ænea incendio Troiano crepti. T. 2, 5, 20.

Lares antiqui. T. 2, 1, 60.

Lares Dii. T. 1, 1, 26.

Lares è prisco stipite. T. 1, 11, 17.

Lares patrii. T. 1, 11, 15. P. 2, 21, 68.

Lares Romani. P. 3, 2, 11.

Lares clausos aperire, i. e. sacellum, in quo Lares conditi. P. 4, 3, 54.

lares sub titulum mittere, i. e. obligare. T. 2, 4, 54.

Larissa, Thessalia oppidum, ab Achille quondam captum. Larissa mœnia. C. 63, 36.

Larius lacus, bodii Lago di Como. Larium litus. C. 35, 4.

laſerpiciſerz Cyrenæ. C. 7, 4. v. Cyrenæ.

laſulz. C. 62, 35.

lata via non datur. P. 3, 1, 14.

lato limite campum partiacere. C. 67, 67.

latere post fores. T. 1, 10, 44.

Latium, Italia regio, in qua Romæ urbem princeps. Latæ Cæſſi manus. P. 4, 1, 37. v. Cæſſus.

Larinis remis regia Cleopatra vela conjuncta. P. 4, 6, 45.

Latmus, Peloponnesi mons, in cujus rupibus Endymion fertur Læa concubuisse. Latmia saxa. C. 63, 5.

Larona, Cei filia, quæ à Jove comprehensa, c 4 April-

INDEX IN CATUL.

*Apollinem & Dianam unico partu
edidit.* T. 2, 3, 23, 3, 472. Latonia Lu-
na. T. 3, 4, 29.
*Larris nomen famula. λάρης enim La-
riae servus. deliciae meae.* P. 4, 7, 75.
LATUS componere alicui. *in obsecra-
tis.* P. 2, 2, 54.
latus nudum dare in re gladiatoria.
T. 1, 4, 46. v. *obsequi.*
latus stringere. P. 3, 9, 24.
*latus veru praefigebant Bellonae sacer-
dotes.* T. 1, 7, 55.
latera exsurra. C. 6, 13.
latusculum lancum. C. 25, 10.
lavi puri. in re sacra. T. 1, 3, 25.
*Lavinium, oppidum Latii, ab Aenea
conditum, & nomine Lavinia uxoris
insignitum. Lavinii murus.* T. 2, 5, 51.
Lavina litorea. P. 2, 2, 3, 64.
Laurentum, oppidum antiqui Latii.
Laurentes agri. T. 2, 5, 41. *Laurens
castrum.* T. 2, 5, 51.
LAURUS adusta jacet foco extin-
cto. *inter mala omina.* P. 2, 19, 36.
laurus agrestis. T. 2, 5, 121.
laurus bona signa dedit. T. 2, 5, 83.
laurus busto superaddita. P. 2, 10, 33.
laurus victrices gerere. T. 1, 8, 7.
laurea crepitans. T. 2, 5, 81.
laurea pura. P. 4, 6, 10.
LAUS & *consecratio phaeelli.* C. 4.
laus, pro rebus gestis. C. 63, 102. P. 2, 6,
29. *laudis carmen, i. e. Epicum poe-
ma, quo gesta Heroum celebrantur.* P.
2, 2, 27.
laudatio funebris. P. 4, 11, 57.
laudes dubiae. T. 4, 1, 106.
laudes Romuli. P. 4, 10, 4 v. 17.
laudes annalibus addere. P. 3, 1, 15.
laudes canere. T. 1, 10, 47.
laudes dicere Iulii. T. 1, 3, 32.
laudibus referre. P. 1, 4, 6.
laxa toga amatoresculorum. T. 1, 9, 70.
Lechzum, portus Corintheiorum. P. 3, 19,
19.
LECTUS arctus, *qui scilicet roga im-
ponebatur cum defuncti corpore.* T. 1, 2,
75.
lectus coelebs. C. 67, 6.
lectus custodia tibi sit. P. 2, 13, 109.

lectus fodere non certo vincam. P. 2,
18, 21.
lectus funebris. P. 4, 7, 30, 4, 11, 10. *fulcro
eburno.* P. 2, 10, 21.
lectus maritalis januz adversus. P. 4,
11, 81.
lectus mortifer. P. 3, 11, 77.
*lectus per singula pallia mutatus. is
expiationibus.* P. 4, 8, 87.
*lectulus deliciis beatus factus. in ob-
secanis.* P. 2, 12, 2.
lecti argutatio. C. 6, 10.
lecti fudora incorrupta servare. P. 4,
3, 69.
lecti inambulatio. C. 6, 114.
lecti pes candidus. C. 60, 115.
lecti regna frigida. P. 4, 7, 6.
*lectica ludet, i. e. servi lecticarum fasti-
gentur.* P. 4, 8, 78.
lectum circumstare. P. 2, 7, 63.
lectum pudicum servare. P. 2, 21, 111.
*lectum subducere, i. e. nocturnum, concubiu-
m surripere.* T. 4, 13, 1.
lecto aliterius gravem esse. P. 2, 17, 4.
*lecto angusto praelia versare. in obsecra-
tis.* P. 2, 1, 45.
lecto rivalem deprecari. P. 2, 23, 17.
*Leda, Tyndari filia, eximia pulchritu-
dinis, quam Jupiter in cygnum con-
versus viitavit. Ex eo vero concubitu
gemina eva peperit: quorum uno Pel-
lux & Helena, ex altero Castor & Cly-
temnestra prodierunt.* P. 1, 13, 29.
*Leda partus, i. e. Helena & Clytemnes-
tra.* P. 1, 13, 30.
legere in gremio puellae. P. 2, 10, 12.
legi toto foro. P. 2, 6, 82.
lena desectatio. P. 4, 5.
Lenus pater, cognomen Bacchi. T. 3,
6, 38.
lenens spiritum agere. T. 1, 9, 57.
leniter & leviter. C. 83, 8.
LENTA puella, *i. e. frigida in amando.*
P. 3, 6, 20.
lentum amare, i. e. lente, frigide. P. 1,
6, 12.
lentum esse, pro morari. P. 2, 2, 48.
lentum esse alicui. T. 2, 7, 18.
lentum ploranti sedere. P. 2, 11, 14.
*lento pectore mala alienius ferre. i. e. in
suspecta.*

TIBUL. & PROPERT.

- susque habere quid alteri fiat.* T. 4, 11, 6.
- LEO** celsus. C. 45, 7.
- Leonis** setz. P. 4, 9, 45.
- leones cientes.** T. 1, 4, 13, vass. P. 2, 14, 21.
- Leo celsus fidus.** C. 65, 65. Leonis animosa signa. P. 4, 1, 107.
- Lepidus, Cornelii filius.** P. 4, 11, 62.
- leporum venari.** P. 3, 11, 43.
- lepores excipere.** P. 2, 14, 24.
- Lernæ palus in Argiva regione.** P. 2, 18, 48.
- Lernæ ad hydras pugnare.** P. 2, 17, 9. v. Hydra.
- LESBIA** Casulli amica. C. 5, 1, 7, 2, 51, 58, 71, 74, 78, 82, 85, 90, 104. P. 2, 21, 101. notior ipsa Helena. P. 2, 23, 88.
- Lesbos, insula maris Ægæi.** Lesbia viana. P. 1, 14, 2.
- LETHES, fluvius inferorum, cuius aqua epota oblivionem inducit.** Lethæa ratis. T. 3, 3, 10, 3, 5, 24. Lethæa aquæ. T. 1, 3, 80.
- Lethæus gurgis.** C. 64, 5.
- Lethæus liquor.** P. 4, 7, 10.
- LETUM non finit omnia.** P. 4, 7, 1.
- leti causas texere.** P. 3, 5, 41.
- leti certamen.** P. 3, 11, 19.
- leti mille viz.** T. 1, 3, 50.
- lento mala finire.** T. 2, 7, 1. v. mors.
- levamen post fata.** P. 4, 11, 63.
- levare arma per iubas equi.** P. 4, 4, 20.
- Leucadia Varronis Atacini amica.** P. 2, 23, 86.
- Leucas, Epiri promontorium, apud quod celebris illa pugna inter Augustum & Antonium de summa rerum.** Leucadius Apollo. P. 3, 9, 69.
- Leucippides dux Phœbe, ac Thelays.** P. 1, 1, 1. Leucippi filia, quas Ida ac Lynceus fratribus à patre desponsas Castor & Pollux ruperunt. P. 1, 2, 15.
- Lencothoe maris Dea.** P. 2, 18, 10, 2, 19, 20. v. Ino.
- LEVI dextra ludere.** T. 2, 4, 45.
- levium umbrarum discursus.** T. 4, 1, 68.
- levibus curis magna bona pereunt.** P. 2, 9, 4.
- levitatis formosus vulgò amica.** P. 2, 13, 26.
- levitatis dura.** P. 1, 15, 1. ipsa Casullus Galli. imb. truculenta pelagi, & Horatius Carm. 4. acura belli dixerunt.
- LEX aurum sequitur.** P. 3, 11, 52.
- lex de maritandis ordinibus ab Augusto lata.** P. 2, 6.
- lex funeris apud Indos.** P. 3, 11, 15.
- lex Spartana de virginibus Gymnasticen exercensibus.** P. 3, 12, 21.
- legem scribere.** P. 3, 18, 16.
- lege alterius amorem colere.** T. 2, 4, 52.
- lege alterna vices rependere.** P. 4, 4, 58.
- lege hac te velim redire.** P. 4, 3, 70.
- leges à sanguine ductæ.** P. 4, 11, 47.
- leges indicere.** P. 4, 8, 81.
- leges infernæ.** P. 4, 7, 91, 4, 11, 3.
- Liber, nomen viri.** C. 83, 5.
- Liber, cognomen Bacchi.** C. 63, 386. canididus. T. 3, 6, 1.
- LIBER mollis.** P. 2, 1, 2. turpis. P. 2, 2, 4.
- librorum tuos sales, pro librorum tuorum sales.** P. 3, 19, 28.
- libris Astrologici palmam dare.** P. 4, 1, 98.
- libellus in scamno iactatus.** P. 3, 2, 19.
- libelli descriptio.** T. 3, 1, 2 v. 9.
- libelli tristes, i. e. gravia & seria continent.** P. 1, 9, 13.
- LIBER nullus amans.** P. 2, 16, 80.
- liber vacuo pectore.** P. 1, 15, 30.
- libera verba.** P. 1, 9, 2. pro obscenis. P. 3, 8, 24.
- libera verba in offensas suas vertere.** P. 4, 11, 86.
- liberalitas sinistra.** C. 29, 16.
- libertas illa paterna.** T. 2, 4, 2.
- libido imponit, & solvit vincula.** P. 3, 18, 23.
- libidinibus assiduis membra rumpe-
re. in obscenis.** P. 2, 13, 14.
- Libo parthicus.** C. 54, 3.
- Libones materni proavi Cornelia.** P. 4, 11, 31.
- libra.** T. 4, 1, 41.
- librarium scriptoria.** C. 14, 17.
- libum in sacris genialibus.** T. 2, 2, 8.
- liba mellea.** T. 1, 8, 59.

INDEX IN CATUL.

Liburnia, *Allyrica proxima regio*. Liburnia rostra, *i.e. naves Liburnorum rostratae*. P. 3, 9, 44.
LIBYA, *regio Africa inculta, & montorum ferax*. Libycus dens, *i.e. ebur Libyci elephantum*. P. 2, 21, 12.
 Libyci Jovis, *sen Hammonis*, antrum arenosum. P. 4, 7, 99.
 Libyco Sole perusta coma. P. 4, 9, 45.
 Libyssa arena. C. 7, 3.
 Libyssini montes. C. 59, 6.
 licet, *verbum positum ad contemptum indicandum*. P. 1, 8, 29.
 licebit, *eadem sensu*. P. 2, 8, 31.
 licia telis annectere. T. 1, 7, 85.
 Licinius Calvus. C. 50. v. Calvus.
 Liger Carnatorum fluvius. T. 1, 8, 12.
 v. Carnuti.
LIGNA foco ingerere. T. 2, 7, 22.
 ligna retenta velit, *pro velit retinere*. P. 3, 21, 22.
 lignis funeris uestus. P. 3, 13, 46.
 lignea coniux. C. 23, 6.
 lignea monstra bovis montis. P. 4, 7, 58. v. Pasiphae.
 lilia argentea. P. 4, 4, 25.
 lilia lucida. P. 3, 11, 30.
LIMEN ponere, *i.e. ostium ad custodiā*. P. 2, 5, 29.
 limen viri amare. P. 2, 5, 16.
 limina clausa transire. P. 2, 6, 9.
 limina signata, *i.e. oclusa*. P. 4, 7, 146.
 limina tepida, *i.e. multo pede trita*. sic Virg. *Aeneid.* 1. opere omnis semita fervet. *Augustus apud Suetonium*. forum aleatorum calcemus. at contra *Perfius Sat.* 1. vide sis ne majorum tibi forte Limina frigescat. C. 62, 65.
 limina tergere aqua pura. P. 4, 8, 84.
 limina verbis lacrymantia. P. 3, 22, 29.
 limes fallax. P. 4, 4, 50.
LINGUA bonorum inimica. C. 105, 3.
 lingua opem ferens *carmine magico*. P. 4, 4, 52.
 lingua sepulta mero assiduo. P. 3, 9, 56.
 linguam exsecrare. C. 105, 4.
 lingua favere. *in re sacra*. T. 2, 2, 2.
 linguz Cerberi tres. T. 3, 4, 88.
 lino tegebantur sacris lisis operati. T. 1, 3, 30.

linthea malo extremo jungere. P. 3, 19, 13.
 Linus Inachus *Apollinis filius, poeta illustris*. P. 2, 10, 2. v. Inachus Linus.
LIQUOR facilis ad trahendam. P. 1, 20, 47.
 liquor fallit sitim ab ore. P. 2, 13, 62.
 liquor maris niger. P. 3, 5, 10.
 liquor *Tumidi fallax*. P. 4, 11, 24.
 liquorem digito trahere. T. 1, 7, 19.
 liquore incepto unda non perlabitur. *hoc accidit in regionibus Borealisibus, poloque maxime propinquis*. T. 4, 1, 156.
 liquore manus perfundere *ad ossa defuncti lavanda, vel ungenda*. T. 3, 2, 15.
 liquida mense videre. C. 62, 46.
 lites amatoriz. P. 4, 5, 40.
 littera pasta, *i.e. fixa*. T. 3, 1, 12.
 litura lacrymis facta. P. 4, 3, 4.
LITUS albicans. C. 62, 87. fluentissimum. C. 63, 52.
 litus rubrum, *i.e. Erythraeum*. T. 4, 2, 19.
 litora nautis bona. P. 3, 17, 7.
 litora surda bibunt lacrymas. P. 4, 11, 5.
 litorales Dii. C. 4, 22.
 livor cupidus malorum. P. 1, 8, 29. v. *lividia*.
 livor ex morfunentis amatoris. T. 1, 7, 13. P. 3, 6, 22.
 locare aliquem vexandum. P. 2, 20, 9.
LOCUS, *pro opportunitate*. P. 2, 21, 34.
 locus restat in extremo amore. P. 1, 11, 6.
 locum vindicare. P. 3, 7, 12.
 loco aliquo spatium. P. 2, 21, 37.
 loco dicere, *i.e. tempestive loqui*. P. 1, 36, 38. *Horat. Carm.* 4. ad. 12. Dulce est desipere in loco.
 loci superi. P. 2, 19, 50.
 loca silvis redimita. C. 62, 3.
 locorum prisca cognorantia. P. 4, 7, 69.
LONGA Phoebi coma. P. 2, 21, 16.
 longam diem precari. P. 3, 9, 50.
 longa mora verba ducere. P. 1, 10, 6. *Virg. 4. Aeneid.* Incipit effari, mediaque in voce resistit.
 longa virginitate esse, *i.e. diuturna*. C. 67, 116.
 longa intervalla profundi. P. 3, 19, 31.
 lon-

TIBUL. & PROPERT.

longa oscula. T. 1, 9, 25.
 longæ noctes *amanti* soli. P. 1, 12, 13.
 longas manus afferre in freta. P. 3, 5.
 14. *u. observ.*
 longo die. C. 79, 4. P. 2, 13, 96.
 longinquum bellum. C. 63, 34.
 longius aut propius. P. 2, 19, 58.
 longus homo, *pro stupido & nihili*. C. 66, 47.
 LOQUI, *pro superbi jactare*. T. 1, 5, 1.
 loqui, *pro restari*. P. 4, 11, 30.
 loqui secerō ad simulacrum alienius.
 P. 4, 11, 79.
 loqui superba. P. 1, 10, 22.
 loquacem esse *de aliquo*. P. 3, 22, 22.
 Iora juventut capere. P. 3, 7, 57.
 lorica lacertos urit. P. 4, 31, 31.
 lotus, herba cuius succum Circe sociis
 Ulyssis propinavit. T. 4, 1, 55. Circeja.
 P. 3, 10, 27.
 Luceres coloni, una ex tribus equitum
 centuriis, quas Romulus legi. P. 4, 1,
 31.
 lucerna apposita verba narrare. P. 2,
 12, 3.
 Lucina Juno, eadem ac Diana. C. 34,
 13. T. 3, 4, 13.
 Lucina trahit dolores, i. e. moratur
 solvere puerperam. P. 4, 1, 95.
 Lucifer, stella Solis ortum prænuncians.
 T. 1, 3, 94.
 luciferis paucis, i. e. intra paucos dies.
 P. 2, 14, 28.
 Lucmo galeritus posuit prima præto-
 ria. P. 4, 1, 29. *u. observ.*
 Lucomedius Romuli auxiliator. P. 4,
 2, 52.
 lucris vii. T. 1, 10, 7. & infra.
 Micro puellam mutare. P. 3, 18, 3.
 lucellum. C. 28, 6.
 Lucretius Carus elegantissimus poeta,
 qui Philosophiam Epicuri versibus ex-
 plicavit. Lucreti carmina. P. 2, 23, 29
 si tamen certa lectio est.
 Lucrinus lacus Campania. Lucrina
 aqua. P. 1, 11, 10.
 luctari erepto amictu. in obscenit. P.
 2, 1, 13.
 luctantes papillæ, i. e. strophium repel-
 lentes. C. 63, 65.

LUCUS antro conditus. P. 4, 4, 3.
 lucus secerat nemus. P. 4, 9, 24.
 lucus verendus. P. 4, 9, 53.
 luci fugam præcinnuerunt. T. 2, 3, 74.
u. observ.
 luci sacri. T. 3, 3, 15.
 LUDERE, in obscenit. C. 60, 211. T. 2,
 1, 87. P. 2, 12, 21. ludere in aliqua.
 P. 2, 5, 4.
 ludi corrumunt. P. 2, 14, 9.
 ludos non infames corpore exercere.
 P. 3, 12, 3.
 ludiz undæ, i. e. saltatrices. C. 31, 13.
 ludit Pantus. P. 3, 16, 1.
 lugubria sumere. P. 4, 11, 67.
 lumbi duri, i. e. ad Venerem inepti. C. 16,
 11.
 LUMEN, pro flamma. P. 1, 13, 34.
 lumina elata sopitos turbant. P. 4, 8,
 59.
 lumina ferre multa nocte. i. e. cererum
 lucere. T. 1, 10, 42.
 lumina nigra trahere à rogo everso.
 P. 4, 3, 14.
 LUMINA, pro oculis. lumina capta.
 P. 2, 21, 62. nigra. P. 2, 9, 23. sopore vi-
 sta. T. 1, 2, 2. turpia lacrymis de-
 ctis. P. 1, 18, 16.
 lumina alicujus fugere. P. 2, 21, 52.
 lumina condere. in funeribus. P. 4, 11,
 64.
 lumina fastus deicere. P. 1, 1, 3.
 lumina gemitu torquere. P. 1, 21, 3.
 lumina sicca domum referte de fu-
 nere. T. 1, 1, 80.
 lumina rument sctu. T. 1, 9, 72. &
 Oculi.
 Luna Latonia, eadem qua Diana. T. 3,
 4, 29.
 Luna deficiens. P. 3, 3, 49. cælo descen-
 dens. in po. magica. P. 2, 19, 37. fenc-
 stras percurrere. P. 1, 3, 31. rubens.
 P. 1, 10, 8.
 Luna cælo ministrat. P. 2, 16, 36.
 Luna laborat fraternis equis. i. e. des-
 cit, umbra telluris inter se, fratrem-
 que Solem interposita. P. 2, 23, 52.
 Luna ministrat iter. P. 3, 14, 13.
 Luna moratur noctem. P. 3, 18, 12.
 Luna, ut urbem complexit, veras
 equit

INDEX IN CATUL.

equis recurrit. T. 2, 4, 18.
 Lunæ cantatæ leges imponere. P. 4, 5,
 13.
 Lunæ lumen nothum, i. e. *mutatum*
à Sole. C. 34, 15.
 Lunæ omina. P. 4, 23.
 Lunam è curru deducere. T. 1, 9, 21.
 Luna sicca, i. e. *per interlunia.* P. 2, 13,
 71.
 lunare acies in arcus geminos. P. 4, 6,
 25.
 LUPA Martia rebus Romanis opti-
 ma nutrix. P. 4, 55.
 lupa Romuli nutrix. P. 4, 4, 54.
 lupa sanguinis Romani alitrix. P. 4,
 1, 38.
 lupa comminista, *pro meretrice.* C. 96,
 10.
 lupo nocturno sua terga fallere. *in re*
magica. P. 4, 5, 14.
 lupina galea compta hirsuta iuba. P.
 4, 10, 20.
 Luperus Arrie filius. P. 4, 1, 89.
 Luperus Fabius licens. *de his v. Ovid.*
in Fastis. P. 4, 1, 26.
 iustia curte equo novare. Censores
 quinto quoque anno iustrabant popu-
 lum, tunc verò immolabantur hostia
 cauda recisa, qua Caviæ diceban-
 tur. Auctor Pompeius Festus. P. 4, 1,
 20.
 iustrare fruges & agros. T. 2, 1, 2. iu-
 strare pastorem. T. 1, 1, 15.
 iustrare sulphure. T. 1, 5, 11.
 iustro, i. e. *ganeo, sorsator.* C. 12, 7.
 iustus, *in obsequio.* P. 1, 10, 9.
 LUTEA membrana libellum invol-
 vent. T. 3, 1, 2.
 lutea Osridis palla. T. 1, 8, 44.
 luteæ violæ. C. 19, 12.
 luteum papaver. C. 19, 12, 60, 195.
 luteus soccus Hymenæi. C. 60, 10.
 luto corpora tingit amor. i. e. *luteo*
pallore. T. 1, 9, 52.
 lutum facile, i. e. *argilla vilis, vel qua*
facile manus ducitur, & rota fingitur.
 T. 1, 1, 34.
 LUX mea. vox blanditiarum, poetis
 nostris frequens.
 lux alyca, i. e. *diebus sanctis.* T. 3, 3, 25.

lux nota candidiore. C. 704, 6.
 lucis auctores aves, i. e. *galli gallinacii,*
qui diem advententem cantu excipi-
unt. P. 4, 3, 32.
 lucis iter contrahere. *dictum de Sole.*
 P. 3, 18, 14.
 lucem venturam buccina canit. P. 4,
 4, 63.
 luce revertuntur umbræ ad stagna
 Lethæa. P. 3, 7, 91.
 luxti, *pro luxuri.* C. 65, 28.
 luxuria misera. P. 1, 2, 32.
 luxuriæ via nimium libera. P. 3, 11, 4.
 luxuria fluere. T. 2, 6, 33.
 luxuriæ visuperatio. P. 3, 11.
 Lyæus, cognomen Bacchi. *pro vino.* P. 2,
 22, 35. 33, 34. 3. annosus. T. 3, 2, 19.
 Lycaonia Callisto. C. 65, 66. v. Calli-
 sto.
 Lycinna famula. P. 3, 13, 6.
 Lycius Deus Apollo, qui Patara urbe
 Lyciæ colebatur. P. 3, 1, 38.
 Lycoris Cornelii Galli amica. P. 2, 2, 3,
 91.
 Lycotas Arethuse coniux. P. 4, 3.
 Lycurgus Thracum rex, qui multa per
 temulentiam contra leges admisti vi-
 dens, vises omnes iussit aboleri. Ob id
 à Baccho ultore in furorem actus, dum
 vitem succidere sibi videtur, crura sua
 amputavit. P. 3, 15, 23.
 Lycus Thebarum rex, maritus Dirces.
 P. 3, 13, 12. v. Antiope.
 LYDIA, regio minoris Asia, olim dicta
 Mœonia. Lydia Corybantium plectra.
 P. 4, 7, 62.
 Lydia mitra. P. 3, 15, 30.
 Lydia regna. T. 4, 1, 200.
 Lydia puella Omphale. P. 3, 9, 18. v.
 Omphale.
 Lydia colus. P. 4, 9, 48.
 Lydius amnis aurifer, i. e. *Pactolus.* T.
 3, 3, 39. 4. Ovid. 11. *Metamorph.*
 Lygdami Neera amatoris Epitaphium.
 T. 3, 2, 30.
 Lygdamus famulus. P. 3, 4, 7, 43.
 Lygdamus ad cyathos, i. e. *servus pa-*
ciator. P. 4, 8, 37.
 LYMPHA Aniena cadens in patulos
 lacus. P. 3, 14, 4. v. Anio.

lym-

TIBUL & PROPET.

Lympha merum temperare. T. 3, 6, 58.
lymphæ sacræ. T. 3, 5, 3.
lymphæ vini perniciës. C. 27, 5.
lymphata mens. C. 63, 254.
lynxes Bacchi. P. 3, 15, 8.
Lyncæus. P. 2, 23.
LYRA garrula. T. 3, 4, 38.
lyra invita. P. 4, 1, 76.
lyra Phœbi testudinea. T. 4, 2, 22.
lyræ carmen percuere. P. 2, 1, 9.
lyram plectro modulari. T. 3, 7, 39.
lyræ imbelles. P. 4, 6, 35.
Lysippus, nobilis statuarus, cui soli *Alexandrum* ære fingere concessum fuit. P. 3, 7, 9.

M

Macer, poeta Tibulli, & Ovidij familiaris, qui Troianum bellum usque ad iram Achillis, & opus de serpenteibus, herbisque conscripsit. T. 2, 6.
Machaon, celebris medicus in castris Græcorum, tempore Traiani belli. P. 2, 1, 61.
macies occupat artus. T. 4, 4, 5.
macie vultum tenuare. P. 4, 3, 27.
madere mero. T. 2, 1, 29, 2, 8.
Mæander Phrygia fluvius, cursu maxime obliquo & errabundo. Mæandri vadum. P. 2, 21, 85.
Mæandria unda fallax. P. 2, 23, 35.
Mænades Bacchi sacrificula. ita dicta à Græco verbo *μαίνωμαι* insanio. Mænas æta. P. 3, 6, 14.
Mænades ederigeræ. C. 62, 23.
Mænalius ramus, i. e. Alcidis clava & Manalo Arcadia monte. P. 4, 9, 15.
Mæotis palus, ultimus recessus Mediterræni maris, cuius aditus Bosphorus Cimmericus. Ea brumali tempestate ita duratur, ut plaustra sustinere possit. Mæotica nix. P. 2, 2, 21. Mæotis Penthesilea. P. 3, 9, 14. v. Penthesilea.
mêrere alicui. T. 3, 2, 14.
mêrens aqua Rhœni. P. 3, 2, 46. v. Rhœnus.
magis & magis notescere. C. 57, 48.
magis magis increbescunt. C. 63, 27 &

magis, pro *potius*. C. 67, 30. P. 2, 10, 7.
magister gregis. T. 2, 1, 35.
magistrum celebrare, i. e. *magistri domum* vensicare. T. 1, 4, 75.
magisteria vana. T. 4, 3, 84.
magnes ferrum ducit. P. 4, 5, 9.
MAGNUS. Magni ambulatorio, i. e. porticus Pompeja. C. 55, 6. v. Pompejus.
magni oris opus est. P. 2, 8, 16.
magna mater, poema Cæcilij. C. 35, 18. v. Cybele.
magnum esse alicui. T. 4, 13, 16.
magnum spirare. P. 2, 12, 53.
magnum quid audere. P. 1, 7, 57.
magno aspicere. vulgò, a caro costo. P. 4, 9, 57.
magno cum crimine invisus. P. 3, 16, 7.
magno cum pretio atque malo. C. 75, 2.
magno malo discere. vulgò, imparare a iuc spefe. T. 1, 7, 58.
magnò stare, i. e. plurimi constare. P. 3, 16, 30.
magna loqui, i. e. gloriosa effutire. T. 2, 6, 11.
magnificè magna loqui. ibid.
magnificum quidquam dicere. T. 1, 5, 5.
MAGUS, ex matris filiiq; concubitu apud Persas nascitur. C. 88, 3.
magicus nodus. T. 1, 9, 5.
magicus stridor. T. 1, 2, 47.
magicum carmen. T. 1, 5, 11.
magicum ministerium. T. 1, 2, 42.
magici cantus vires. T. 1, 9, 4. v. 19.
magica Mula cantamina. P. 4, 45, 1.
magici Dii. T. 1, 2, 62.
Magyni populi, quos unde expiscatus sit Tibullus, ignorat Scaliger & facile tamen est suspicari e Scythiarum genere fuisse propter præcedentia: Quinque Hebrus, Tanaisque Geras rigat, atque Magynos. Tanais enim Scythia fluvius. T. 4, 1, 147.
Majæ idus. P. 4, 5, 36.
mala Hesperidum. P. 2, 17, 10. v. Hesperides.
mala decem ad puellam corrumpendam, quod est apud Theocritum. P. 2, 23, 69. **mala**

INDEX IN CATUL.

mala rubent Autumno. T. 3, 4, 34.
Malca, *promontorium Lacania in Peloponneso, navigantibus periculosum*. P. 3, 17, 8.
Malia *lympa in Thermopylis oeteis. i. e. stagnum sulphureum hoc nomine*. C. 57, 54. v. Thermopylae.
MALUS, *malum amoris*. P. 3, 15, 10.
mala fabula, *i. e. fama turpis*. C. 63, 5.
mala mens, *i. e. malus Damon, sinister Genius*. C. 15, 14, 40, 1.
mala puella, *i. e. parva proditrix*. P. 4, 17. v. Tarpeja.
malum dare. T. 2, 5, 108.
malum parere. T. 4, 11, 20.
malum interiectio indignantis. C. 29, 22.
mala manu vellere. T. 3, 5, 20.
malo suo doceri. P. 2, 10, 28.
mala cognita profunt. P. 1, 7, 14.
mala sint capiti meo. T. 1, 2, 11.
mala ultima, *i. e. extrema, gravissima*. P. 1, 5, 4.
mala de limitibus pellere. T. 2, 1, 18.
mala dicere. C. 32, 1.
mala somnia mittere. T. 2, 7, 19.
malè mas, *pro impudico*. C. 16, 13.
malè sobrius. T. 1, 11, 51.
malè esse. C. 3, 13, 14, 10, 38.
malè habere aliquem, *i. e. vexare*. T. 1, 4, 76.
maledicta puella dulcia. P. 3, 6, 2.
maledicta hæc aliis cadant. T. 1, 7, 91.
maledicta ingerere. T. 2, 5, 101.
malignè esse. C. 10, 18.
malignum votum. C. 66, 5.
mammæ Amazonidum nudatæ. P. 3, 12, 15. v. Amazones.
mammæ inclinatæ, quales in vetulis. P. 2, 12, 21.
Mamurius cglator, *qui signum Vertumni anentum effinxit, idemq; Saliorum ancilia fabricatus est*. P. 4, 2, 61.
Mamurra, *praefectus fabrorum C. Julii Caesaris: qui ejusdem liberalitate Formis multa bona possedit; at, si Catullo credimus, lustris & popinis omnia persumdedit*. C. 29, 57. v. mentula.
mandata domus, casu recte singulari. P. 2, 20, 20.
mandata differre. P. 3, 14, 7. mittere.

P. 4, 3, 1. **reporrare**. P. 3, 4, 37.
manere additum. P. 2, 22, 12. **conten-**
tum. P. 4, 11, 87.
manere, pro expedire. T. 1, 7, 4, 1, 150.
 P. 2, 19, 45.
MANES sunt aliquid. P. 4, 7, 1.
manes neglecti. T. 2, 7, 19.
manes cineri sedere putabant Ethnici.
 P. 4, 5, 3.
manes exagitare. P. 2, 7, 79.
manes frustra revocare. P. 2, 10, 57.
manes praefari. T. 3, 2, 15.
manes sepulcris elicere. T. 1, 2, 45.
manes tristes vereri, *i. e. mortem timere*. P. 1, 19, 1.
manicæ regales, i. e. vincula jussu regio-
nicæ. P. 3, 13, 24.
Manlius Torquatus. C. 60, 67.
manni detonsi. P. 4, 8, 15.
mansueta litora. P. 1, 17, 28.
mansurus ad extremas tenebras, i. e.
ad ultimum visa diem. P. 2, 15, 17.
mantica sua cuique tergo est. metaph.
i. e. nemo videt vitia sua. C. 22, 21.
MANUS attigit ossa. P. 1, 9, 29.
manus creditur ore anguineo. P. 4, 8.
 10.
manus infecta. P. 1, 3, 13.
manus naucz attrita. P. 4, 5, 50.
manus Phæbi laurigera. P. 4, 6, 54.
manus velana. P. 2, 7, 46.
manui alternæ lympa cedens. P. 1,
 11, 12.
manum seorsum habere. C. 20, 17.
manu cæcas vias explorare. T. 2, 1, 78.
manu deficiente. T. 1, 1, 74.
manu sinistra uti, pro furari. C. 12, 1.
 v. observ.
manu, pro manui. P. 1, 11, 12, 2, 1, 68.
manus caducæ. P. 2, 23, 10.
manus cavæ. T. 2, 3, 14. P. 1, 3, 24.
manus graves in sua fata. P. 3, 7, 56.
manus infectæ sanguine. P. 2, 13, 58.
manus infusetæ operi. T. 1, 4, 42.
manus pumilionis trunca. P. 4, 3, 42.
manus fragiles pollicibus increpue-
re. gestus componentium se ad dicen-
dum. P. 4, 7, 12.
manus longæ pulchritudinem augent.
 P. 2, 2, 57.

manus

TIBUL. & PROPERT.

manus abstinere. T. 1, 3, 4.
 manus argilla terit. P. 4, 2, 62.
 manus arcerere. T. 1, 4, 42.
 manus audaces in sua membra time-
 re. P. 3, 14, 6.
 manus dare moribus captas, i. e. obse-
 qui probis. P. 4, 11, 84.
 manus exercere in aliquid. P. 3, 2, 34.
 manus faciles arte premere. dictum de
 fidicina. P. 2, 1, 10.
 manus in ora figere. P. 3, 13, 14.
 manus lassas mari ducere. P. 2, 18, 2.
 manus mansuetas non habere in ali-
 quem. P. 3, 14, 10.
 manus meas experire. P. 2, 12, 18.
 manus teneras fune ledere. P. 3, 5, 62.
 manus tollere. *gestus admirantis*. C.
 53, 4.
 manibus saxus. T. 1, 11, 65.
 manibus comas fingere. T. 1, 5, 50. ca-
 pillos componere. P. 1, 15, 5.
 manibus purgatum orbem sanxit Al-
 cides. P. 4, 9, 63.
 manibus ter crepuere sonos faustos.
 P. 3, 8, 4.
 manus heroum, i. e. caterva. P. 1, 20, 21.
 manus, *pro signis*, vel *tabulis pictis*. P.
 3, 19, 30.
 manumisso. P. 3, 4, 42.
 Marathus, formosus puer. T. 1, 4, 81.
 Marathi amores. T. 1, 9.
 Marcellus filius Octaviae sororis Augusti,
 adolescens magna spei: qui dum An-
 tonii Musa medici iussu obtemperans,
 aquas Bajarum petiisset, immatura
 morte occubuit. Opinantur nonnulli ope-
 ra Livia sublatu fuisse, Neronum suu-
 rum gratia consulenti. P. 3, 16.
 Marcus Tullius Cicero, Romana fa-
 cundia non minus, quam patria pater:
 qui post multa, eaq; praclara in Rem-
 publicam merita, a satellitibus An-
 tonij fado occisus est. C. 49.
 MARE gemmiferum, i. e. Indicum.
 P. 3, 3, 2.
 mare nomen habens ab aliquo. P. 2,
 18, 7.
 mare orane pro tumulo. P. 3, 5, 28.
 mare carina findere. P. 3, 7, 35.
 maria, *pro piscinis*. C. 112, 2.

MARITA. C. 66, 6.
 maritz sine fraude, i. e. innoxia conin-
 ges. P. 4, 7, 63.
 maritz faces. P. 4, 11, 33.
 maritos intentos astu cecare. P. 4, 5, 15.
 Marius, *de gregario milite septies Consul,*
insensus nobilitati 3 qui cum delasam
 Sylla provinciam Sulpicia lege ten-
 tasset, decreto Senatus urbe expulsus
 est: quamvis illustrem operam patria
 navasset, Cimbris repressis, & capto
 Jugurtha. Rediens deinde ferocior, in
 adversarios crudelissima strage grassa-
 tus est. A Sylla tandem ultore oppres-
 sus interiit. P. 3, 3, 38. Marii arma &
 statuz. P. 3, 9, 46. Marii benefacta.
 P. 2, 1, 24. Marianu signum. P. 3, 2, 43
 marmora pelagi. C. 62, 88.
 marmorea domus, *pro urna sepulcrali*.
 T. 3, 2, 22.
 marmorea Phoebe effigies. P. 2, 21, 6.
 marmoreum solum. T. 3, 3, 16.
 marmoreum tectum. T. 3, 3, 3.
 Maron, Peloponnesi fluvius, non longe ab
 Alphee. Marone sopito cadentia
 flumina. i. e. simulacro Maronis dor-
 mientis. P. 2, 21, 48.
 Maroneus Bacchus, i. e. vinum *de Ma-*
ronica Ciconum urbe. T. 4, 1, 57.
 Marpessia vates, Herophile, isa dista
 a Marpesso Troadis vice. Joseph. Sca-
 lig. T. 2, 5, 67.
 MARS bellorum Deus, Jovis & Juna-
 nis filius: quem alij fabulantur ex
 odore floris a matre conceptum. Ejus
 auriga Bellona, equi Pavor & Terror.
 Multos habuit filios *de furtivis congres-*
sibus, at precipuos Romulum, & Re-
 mum. inde Romana gentis pater ap-
 pellatus. T. 4, 2.
 Mars Iliz stuprator. T. 2, 5, 53.
 Mars pater. P. 3, 3, 11.
 Mars Romanus. T. 3, 1, 1.
 Mars Veneris corruptor. P. 2, 21, 89.
 Martis rapaces stellae. P. 4, 1, 105.
 Mars, *pro exercitu*, pugna, sede. Mars
 duplex. i. e. exercitus divisus. T. 4, 1,
 103. junctus, i. e. conjunctus. T. ibid.
 Mars antiquus, i. e. pugna majorum. C.
 P. 2, 23, 56.

Marte

INDEX IN CATUL.

Marte cingere nemus. P. 3, 2, 42.
 Martia castra. T. 1, 1, 70.
 Marcia lymphæ, olim *Anceps diæa*,
 ab Anco Marsio rege. postea à Q. Mar-
 tino p.atore in urbem inuenta, & instau-
 rata. T. 3, 6, 58. Martius humor opus
 æternû. P. 3, 20, 24. Martius liquor.
 P. 3, 1, 52.
 masculus & femina totum coniugiû.
 P. 2, 12, 28.
 mater natanti est in ore. P. 3, 5, 21.
 matris Dei, i. e. *Lares materna domus*.
 P. 4, 1, 132.
 maternus dolor. P. 3, 5, 34.
 matrona induta census nepotum. .
 P. 3, 11, 11.
 matronalia festa *Calendis Martiis* ce-
 lebrabantur. T. 3, 1, 42.
 matura dies. T. 4, 1, 206.
 maturi dies iterû redeunt. P. 2, 13, 88.
 Mausoleum sepulcrum, i. e. *Mausoli*
Caria regis, quod *Artemisia defuncti*
caningis nomini immoedico sumptu con-
 struxit. Inter orbis miracula numera-
 tum est. P. 3, 1, 59.
 maxima flamma, pro amico impense
 dilecto. P. 2, 23, 86.
 maxima toto corpore. P. 2, 2, 57.
 maxima verba, i. e. *gloriosa*. P. 2, 17,
 71.
 maximam palmam esse. P. 2, 7, 76.
 Medea, *Besa regis Colchorum filia*, ve-
 neficiis potens: qua Jasonis amore suc-
 censa, medicamina illi suppeditavit,
 quibus tauros igniuomos pacaret, vi-
 gilique dracone sepato, Phryxi vellus
 aureum domum reportaret. Ipsa verò
 juvenem secuta, & patris ultionem
 sumpsit. Absyrum fratrem in frustra
 dispersit, ut miserando spectaculo ge-
 nitoris insequens iter panderetur.
 Cum autem paulo post à Jasone libel-
 lum repudiû recepisset, communes filios
 jugulavit, donec venenatis novam
 nuptam Crensam cum tota domo com-
 bustis. Quibus actis, curru à Draco-
 nibus vecto per æra Athenas usque
 volavit, ibique nupsit Ageo: sed cum
 insidias Theseo machinaretur, inde
 pariter expulsâ est. De interitu ejus

parum constat. T. 1, 2, 51. 2, 4, 55. P. 2,
 17, 32.
 Medea sequax. P. 4, 5, 42.
 Medea piavit iram cæde natorum. .
 P. 3, 17, 17.
 Media, regio Asia, prope Caspias por-
 tas, cujus caput olim Ecbatana. Mc-
 di. C. 65, 45. Medorum hostes pu-
 gnaces, i. e. *Medi Romanis hostes*. P.
 3, 7, 25. Medæ sagittæ. P. 3, 10, 11.
 medicando dolorem auferre. T. 3, 6, 30.
 medicas manus applicare. T. 4, 4, 4.
 medicina. P. 2, 1, 59.
 medicina in verbis. P. 1, 10, 18.
 meditari cantus. T. 3, 4, 71.
 MEDIUS vir. in obscuris. C. 79, 6.
 medium fluvium per urbem ducere.
 P. 3, 9, 25.
 medio foro saliebant servi venales,
 ut se probarent emptoribus. P. 4, 5, 52.
 medio mero. P. 2, 2, 62.
 medix noctes te non frangunt, i. e. ubi
 tra noctis dimidium cenam trahis. P.
 2, 22, 25.
 medulla interior. C. 35, 15.
 medullis magis carum esse. T. 3, 1, 25.
 medullis pueri arcû sentire. P. 1, 9, 22.
 medullula anferis mollior. C. 25, 2.
 meientis mulæ cunnus. C. 94, 8.
 Mela, fluvius Cenomannia, Brixiam
 præterfluens. C. 66, 33.
 Melampus vates, de quo ut intelligen-
 mus qua scripsit Propertius, res pau-
 lo altius repetenda est. Cum Iphiclus
 partem bonorum, qua ad Tyronem Sal-
 mones filiam spectabant, rapuisset, Ne-
 leus Tyronis filius, ut maternas inju-
 rias ulcisceretur, Pero filiam suam
 præstanti virginem formâ se daturum
 uxorem pollicitus est ei, qui armatus
 Iphicli abigere ausus esset. Id pleriq;
 factu difficile videbatur, erans enim
 validissimis custodes bonum: sed Bias A-
 mythaonis filius, puella amore succen-
 sus, Melampodi fratri negotium im-
 posuit. Hic fraternis jussibus obsecutus
 provincias suscepit, at, cum opus
 perficere censeret, repente à bubulcib;
 captus, & ad Iphiclum perductus est.
 Ille jussit virum carcere inclusum di-
 ligere.

TIBUL. & PROPERT.

lienter afforari: sed cum astu quodam evasisset Melampus: Iphiclum sterilem docuit, quo pacto prolem suscipere posset; ob cuius rei meritum, libertate, ac simul petitis bubus domatus est. Quos cum fratri exhibuisset, Bias puellam Pero duxit uxorem. P.2,2,15.

Melampus Amythmonius. T.4,1, 121.

Meletez chartz, i.e. Homeri apud Melesem Jonia amnem gemiti, unde appellatus Melesigenes. T.4,1, 201.

melior nulli sperandus. P.4,7, 13.

melior, pro pulchrior. C.94,4.

melius cras erit. T.2,7,2.

mellitus passer. C.3, 6.

mellitus puer. C.96, 1.

melliti oculi. C.38,7.

MEMBRA occultū iter soporis trahentia. P.3,9, 54.

membra projecta. P.1,22, 7.

membra semimortua, i.e. sopita, languentia. C.50, 15.

membra sine viro, i.e. evirata. C.62,6.

membra vilita, seu pudenda, Corybantēs sibi amputabant. T.1,4, 64.

membra levare toro. T.1,1, 40.

membra resolvere ad choros. P.2, 23, 42.

membra muri. P.3,1,44.

membrana directā plumbo. C.22, 8.

Memnius, prator Bithynia. C.28,9,47,2.

Memnon, Aurora filius, qui cum Achille singulari certamine congressus, ab eo interfectus est. P.2, 13, 92. *Ethiops.* C.65, 52.

Memnoniz domus, i.e. Orientis regna, Aurora proxima. P.1,6,4.

memores noctes ducere. P.1,11,5.

Memphis, Egypti caput: hodie il gran Cairo. Memphis cruenta malo Romanorum. P.3,9, 34.

Menander, nova Comedia apud Græcos elegantissimus scriptor. mundus. P.4, 5, 43.

Menandre, pro Menander. P.3, 19, 28. *ita Martialis in Spectac.* Quod nocturna tibi, Leandre, pepercerit unda.

Menelaus Atrei filius, frater Agamem-

nonis, ob cuius uxorem Helenam à Paride raptam ingens illud bellum ad Troiam coortum est. P.2,2,47, 2,23,7.

Menelaus thalamus. P.2,12,14.

Menius Rufz coniux. C.59, 2.

Menoetiades, i.e. Patroclus Menestj filius. P.2,1,38. v. *Patroclus.*

MENS animi. C.4, 4.

Mens bona, si qua Dea es. P.3,22,19.

mens excidit. C.65, 25.

mens feminea mutabilis. T.3,4,63.

mens onus reponit. C.31, 8.

mentem alicujus convertere. P.1,1,21.

mentem amore revincire. C.60, 33.

mente mala esse. T.2,5,104.

MENSA è cespite. T.2,5, 100.

mensa secura, i.e. à curis vacua. T.3, 6, 31.

mensa in suos pedes cecidit supina. malum omen. P.4,8,44.

mensam propellere. P.3,6, 3.

mensa posita. P.3,22, 21.

menstruus Lunæ cursus. C.34, 17.

menstrua Luna. P.3,3,50.

menstrua thura. T.1,3, 34.

mentior formula divinatoris, præteritos eventus alicui narratis. P.4,1,122.

mento uncum discutere. P.4,1, 142.

Mentor, cglator infemius, cujus emblemata patinis, crateribus, & id genus vasibus affigebantur unde illud iuvénariz sine Mentore mensz. P.3,7,13.

Mentoreo opere vina bibere, i.e. scypho Mentoris manā sculpto. P.1,14,2.

Mentula, pro Mamurra nequam homine. C.29,14,102,1,111,112.

Mentula moechatur. C.91, 3.

mentula crux sine arte. C.20,18.

mercari amores mulieribus. P.2, 13, 15. *omis.* P.2,23, 71.

mercata pax. P.4,5, 32.

mercedem promittere. P.3,4, 19.

merces Panchæ, i.e. Arabica. T.3,2, 23. v. *Panchaja.*

Mercurius, Jovis & Maja filius, caducifer, nuncius Deorum. P.2,2,63.

Mercurii via alta. P.2,21, 58.

merendo dignum esse. P.4,11,103.

merere, & peccare opponitur. T.2, 415.

INDEX IN CATUL.

merens, *pro infanti*. T. 3, 6, 55.
meretricia artes. P. 4, 5, & v. 27.
meri amores. C. 13, 9.
meridiarii in obscenis. C. 32, 3.
Meroe, maxima insula Nili, sita sub
Canceri Tropico. Cephæa, à Cephæo
Andromeda patre, qui ibi imperavit.
 P. 4, 6, 78.
merlari fortunæ fluctibus. C. 67, 13.
MERUM lacte mistum, *in sacris nu-*
minum inferorum. T. 3, 5, 34.
merum securum, i. e. quod pellit curas.
 T. 2, 1, 46.
merum addere, i. e. pocillari. T. 1, 2, 1.
 3, 6, 62.
merum in lacrymas verterat dolor.
 T. 1, 6, 2.
merum libatum fundere in sacra. P.
 3, 15, 38.
mero castra pingere in mensa. T. 1,
 11, 32.
mero sit medicina curarum. P. 3, 15, 4.
mero furibunda. P. 3, 6, 3.
mero lucernam tangebant veteres,
ut vividior flamma surgeret. P. 4, 3, 60.
mero somnum parere alicui. T. 1, 7,
 27.
meracæ uvæ. P. 2, 22, 27.
messis, & arbor priscorum hominum
divitiæ. P. 3, 11, 26.
messes oblatas ne desere. P. 2, 13, 7.
messes suas urere. T. 1, 5, 54.
Messala, gentis Aquitanica victor, Ti-
bulli patronus. T. 1, 1, 53. 1, 3, 1, 5, 31.
 2, 1, 31. 2, 5, 123. 4, 1.
Messalæ natalis. T. 1, 8. 4, 8. 4, 9.
Messalinus, filius Messalæ. T. 2, 5, 27.
 2, 5, 119.
Methymnæum merum à Methymna
Lesbi urbe. P. 4, 8, 38.
merus visû discitur, i. e. somnia. P. 2,
 18, 20.
metu solvere. P. 4, 6, 47.
metus experiri. P. 4, 6, 50.
Mevania, Umbria oppidum, patria
Propertij, nebulosa. P. 4, 7, 123.
MEUS, *pro amante*. T. 4, 7, 8.
mea, pro amica. T. 2, 7, 34. E. 1, 6, 9, 2, 7,
 6, & alibi.
mea gaudia, in re Veneris. T. 4, 7, 5.

mea lux, vox blanditiarum. T. 4, 12, 1.
 P. 2, 20, 1. 2, 19, 59.
mea vita, vox blanditiarum. P. 2, 2, 33.
 2, 15, 11. 2, 18, 1.
mei pars ego, dictum ex ore eunuchi. C.
 62, 69.
mica parva cælestes pacavit. T. 4, 1,
 14.
mica salis, pro forma quodam lepore.
 C. 85, 4.
MILES annosus. P. 2, 17, 47.
miles bonus, i. e. strenuus. T. 1, 1, 89.
miles non factus amori. P. 4, 5, 49.
militem retineri ad Indos. P. 2, 7, 65.
militem fida sarcina. P. 4, 3, 46.
militem pars. P. 1, 21, 4.
militem subire. P. 1, 5, 30.
militem lentæ. T. 1, 3, 82.
MILLE boves. T. 3, 3, 12.
mille excubiz. P. 4, 1, 145.
mille juga boum. T. 2, 6, 26.
mille viz leti. T. 1, 3, 50.
mille jugis arare. P. 3, 3, 27.
millia multa. C. 60, 210. 65, 79. P. 1,
 12, 3.
millia quanta curarum tibi dabit!
 P. 1, 5, 10.
mimice incedere. C. 42, 8.
Mimnermus Colophonius, amatorius
poeta. P. 1, 9, 11.
Minalion, Atalantæ amator, quem
consent eundem cum Meleagro fuisse.
 P. 1, 1, 9.
minas aure immerita sustinere. P. 2,
 17, 58.
minas ponere. P. 1, 10, 26.
minitare exurere, concedentis est. P. 3,
 6, 7.
Minerva, eadem qua Pallas, Dea li-
terarum & artium: quam poeta fabu-
lari sunt à capite Jovis armatasam pro-
diisse. T. 1, 4, 22. P. 4, 3, 118.
Minerva Coa, pro Coa lanificio. P. 4, 50
 23.
Minervam operari, i. e. lanificium exer-
cere. T. 2, 1, 65.
minium Iberum. P. 2, 2, 21.
minio rubenti suffusus agricola. T. 2,
 1, 55.
minister, in sacris. P. 3, 8, 30.

mi-

TIBUL. & PROPERT.

Ministra foci virginis, i. e. *virgo Vestalis*. P. 4, 444.
ministra, *pro ancilla*. P. 3, 15.
minores, *pro nepotes*. P. 2, 12, 47.
MINOS, *Jovis & Europa filius, rex Cretae potentissimus, qui Rempublicam iustissimis legibus manavit & ob id iudex inferorum constitutus. sedet arbiter*. Orci. P. 3, 17, 27.
Minoa figura, i. e. *Minois venustas*. P. 3, 17, 21.
Minoja sella. P. 4, 17, 21.
Minois uxor **Paliphae**. P. 2, 21, 113. v. **Paliphae**.
Minois **Ariadna**. C. 63, 60. T. 3, 6, 41. P. 2, 11, 7. 2, 17, 29. v. **Ariadna**.
Minotaurus, *monstrum ex saurina & humana specie mistum, quod peperit Paliphae ex nefando tanti concubitu. Hoc Labyrinthi ambagibus inclusum Theseus clava confecit*. C. 63, 79. v. **Androgeos**, **Paliphae**.
minuere fata senectutis. P. 2, 10, 47.
Minyis, *cognomen Argonautarum*. P. 1, 20, 4.
Minyas, *Graecus Dativus*. C. 63, 287. v. *obscuro*.
MIRA nox, i. e. *concubitus*. C. 67, 145.
miras manus habere. P. 2, 9, 2.
mirare, *pro mirari*. P. 3, 9, 1. 4, 2, 1.
mirari se. T. 2, 5, 43.
mirifice loqui. C. 83, 3.
miscere, *pro pocillari*. T. 2, 4, 60.
Misenus **Trois** tubicen, i. e. *Aenea Troiasi*. P. 3, 16, 3. v. *Virg. 6. v. Encidos*.
Misena litora, i. e. *Misenum promontorium Campaniae, ita dictum à Miseno tubicine*. P. 1, 11, 4.
misexiter. C. 62, 49.
miserum esse *pro aliquo*. P. 2, 17, 12.
miscere alieni. P. 2, 18, 53.
MITRA **Lydia**. P. 3, 15, 30.
mitra situ immundo pallida. P. 4, 5, 70.
mitra subrilis. C. 63, 63.
mitra caput cingere. P. 4, 2, 31.
mitrati chori. P. 4, 7, 62.
MITTERE vocem. P. 4, 7, 11.
mittit querere. P. 2, 13, 17.

mittere sperare, i. e. *desperare*. C. 63, 376.
missi, *syncope pro missi*. C. 14, 14.
missus equus, *pro concitato*. P. 3, 9, 62.
missa mora. P. 3, 14, 2.
maemosynon, i. e. *munusculum ad memoriam amici refrigerandam*. C. 12, 13.
mobilis **Delos** tulit **Notos** iratos. P. 4, 6, 28. v. **Delos**.
MODUS hic vitæ mihi conteritur. P. 1, 7, 9.
modum caput mentis non habere. i. e. *immodicè insanire*. P. 3, 17, 4.
modum erroris statuere. P. 3, 10, 36.
modo agricolæ. T. 2, 3, 7.
Mœcenas, *Eques Romanus, è sanguine regum Etruscorum, litteratorum patronus, animi moderatione insignis*. P. 2, 1, 3, 7.
mœchi semitarii. C. 37, 16.
mœnia **Divæ**, i. e. *Athena Palladis auspicio condita*. C. 63, 212.
mœnia iacta. P. 2, 23, 64.
mola fassa, *qua super caput victima cumulabatur. ab ea dictum immolare*. T. 1, 5, 14.
moles pinæ aequore sterit. P. 4, 6, 19.
moles mare claudentes. T. 2, 6, 27.
MOLLIS liber. P. 2, 1, 2.
mollēm esse in omnes mulieres. P. 2, 16, 13.
mollem componere versum. P. 1, 7, 19.
molle sonare. P. 4, 7, 52.
mollire legem censuræ dictum de *marona censoris uxore*. P. 4, 11, 41.
molliter composita in litore. P. 1, 11, 14.
Molorchus, *Herulis hospes*. **Molorchæa** tecta. T. 4, 1, 13.
Molossi canes, i. e. *Epirotæ, à Molossis quondam Epiri populis*. P. 4, 2, 24.
monimenta **Curtii**. P. 3, 9, 61. v. **Curtius**.
MONS ascensu dubius. P. 4, 4, 83.
mon: **maximus** in oris. C. 65, 43.
mons sotorum, i. e. *Parnassus*. P. 3, 1, 17.
monris medullæ. C. 67, 111.
montes **hydris**, i. e. *Parnassus geminus vertex, ubi Python serpens Apollinis selis confectus est*. C. 63, 300.

f 2 mon-

INDEX IN CATUL.

montes murus erant. P. 4, 4, 13.
 montes *Roma* invicti. P. 4, 9, 3.
 monstri fraternal cornua prodita, i. e.
Minotaurus, *Ariadna* sororis fraude,
à Theseo mactatus. P. 4, 4, 47.
 monstri pectus. C. 63, 138.
 monstri marinis devota Andromede.
 de. P. 2, 19, 21.
 monumenta hinc traxit, quod &c.
 P. 4, 6, 67.
 Mopsopium mel, i. e. *Atticum*, à *Mopsopo* rege. T. 1, 8, 54.
 MORA Græcorum in Aulide. P. 3, 5, 54.
 mora pretio tollitur. P. 3, 11, 14.
 moram ducere. P. 2, 12, 6.
 moram esse non sinit. P. 2, 16, 72.
 moram facere. P. 1, 12, 2. 4, 1, 96.
 moram quætere in amore. P. 1, 13, 6.
 moræ in amore externe longæ. P. 1, 3, 44.
 moræ temporis hiberni. P. 4, 3, 42.
 moras trivio pervigilare. P. 1, 15, 49.
 morari, pro *assimilare*. P. 1, 19, 2.
 mora rubentia. P. 4, 2, 16.
 MORBUS, pro *animi vitio*. C. 32, 7.
morbis *Cynthia*. P. 2, 19.
morbis *Sulpisia*. T. 4, 4.
 morbo favere, i. e. *nolle sanari*. T. 2, 5, 110.
 morbum deponere. C. 75, 25.
 morbos evincere. T. 4, 11, 3.
 morbos, i. e. *vitiis obstiti*. C. 57, 6.
 MORES naturæ. P. 3, 3, 47.
 mores, pro *legibus*. P. 2, 21, 100.
 mores convertere. P. 1, 15, 23.
 mores dominæ pervincere. P. 1, 17, 15.
 moribus duris insultare. P. 2, 4, 7.
 MORS caput tenebris adoperta. T. 1, 1, 84. inevitabilis. P. 3, 16. à v. 21.
 rapax. T. 1, 3, 65.
 mors acta per manus humanas. P. 3, 5, 42.
 mors emenda pretio. P. 3, 14, 22.
 mors inhonesta. P. 2, 7, 87.
 mors nixa in toro Attalico, i. e. *defuncti cadaver*. P. 2, 10, 22.
 mors manet quemque. P. 2, 19, 58.
 mors claudit oculos. P. 2, 10, 17.

mors protrahit caput ære inclusum. P. 3, 16, 26.
 mors tacito pede venit. T. 1, 11, 34. venit. T. 1, 3, 65. 2, 4, 43.
 mors fraternal mihi hoc studium abscondit. C. 67, 19.
 mortis extrema conditio. P. 3, 1, 60.
 mortis manus avidæ. T. 1, 3, 4.
 morte, pro *morti*. P. 3, 4, 24.
 mortem properare. T. 4, 1, 206.
 mortem subire. P. 2, 8, 4.
 mori in amore. P. 2, 1, 47.
 mori, quandoque obsecrum. P. 1, 10, 5.
 mortuum ante vestibulum jacere. P. 2, 11, 32.
 mortali manu. P. 2, 21, 105.
 mortales urbes. P. 3, 16, 5.
 mortiferi succi. T. 3, 5, 9.
 morsu lanca. C. 63, 316.
 morsu cruentare. P. 4, 8, 65.
 morsus in collo. P. 3, 6, 21. 4, 5, 39.
 MOVERE, pro *moliri*. P. 4, 1, 107.
 movere, pro *moveris*. P. 3, 20, 6.
 movere membra nescia ad certos modos. T. 1, 8, 38.
 movearis flumina. *isa legis Scaliger*. P. 2, 13, 61.
 mota, pro *affecta*. P. 1, 15, 9.
 mucro rubigine teritur. P. 2, 17, 55.
 mugitus longus. P. 4, 9, 19.
 mugitu carmina rumpere. T. 2, 3, 20.
 MULIER, ad *consequendum*. P. 3, 22, 1.
 mulier de via. C. 25, 5.
 mulier multivola. C. 67, 128.
 mulier triumphus vilis. P. 4, 6, 65.
 MULTUS homo, i. e. *sui plenus*. C. 109, 1.
 multum *alicui* de ipso permittere. T. 4, 10, 1.
 multo timore. T. 1, 7, 65.
 multo usu conjungi, i. e. *multa necessitudine*. C. 89, 7.
 multa nocte. T. 1, 10, 42.
 multa loqui *alicui*. P. 1, 15, 22.
 multa mala, i. e. *multi amores*. P. 2, 16, 2.
 multa millia. C. 60, 210. v. millia.
 multis in locis mortem habere. *loquitur de Dirce à sauro discerpta*. P. 3, 13, 40.
 multis

TIBUL. & PROPERT.

multis millibus. C.67, 45.
 multis modis noctem evigilare. T.1,
 9, 64.
 multivola mulier. C.67, 128.
 mulus. mule, *consummationis verbum*.
 C.32, 3.
 mulx meientis cunus. C.94, 8.
 MUNDUS æthercus. T.3, 4, 17.
 mundi angulus. P.4, 9, 65.
 mundi arces. P.3, 3, 53.
 mundi creatio. T.4, 1, d. v. 18.
 mundi domus. P.3, 3, 48.
 mundi manus, *i.e. exercitus toto orbe col-*
lecti. P.4, 6, 19.
 mundi pars altera Sole interiecto, *i.e.*
Antichthonum æna nostra respondens,
quas inter torrida constituta est. T.4,
 2, 151.
 mundi ratio. P.2, 2, 3, 51.
 mundi servator Augustus. P.4, 6, 37.
 MUNUS dare in exequias. T.2, 4, 44.
 munus equi ducunt. P.3, 3, 8.
 munere isto, *i.e. ob munus istud*. C.14, 2.
 munera beata. P.2, 15, 25.
 munera fiant aqua & terra. P.2, 13, 46.
 munera omnia uno lecto (*rogali*) au-
 ferentur. P.2, 8, 34.
 munera det amator canus. T.1, 9, 29.
 munera conferre. P.2, 2, 35. consumme-
 re. P.2, 13, 9.
 munera debita reddere. P.2, 19, 60.
 muneribus afficere. C.65, 92.
 muneribus vinci. P.1, 16, 36.
 murrheus onyx. P.3, 8, 22. v. *observ.*
 murrhea pocula cocta in focis Par-
 this. P.4, 5, 26.
 murus confurgit vertice scandentis
 arcis. P.4, 1, 125.
 muros perdere. P.2, 16, 33.
 musca, *pro molesto homine*. C.113, 4.
 muscosus lapis. C.67, 57.
 muscosum solum. P.3, 2, 26.
 muscosa iuga. P.2, 14, 30. 2, 21, 28.
 Musa novem, *filia Jovis & Mnemosyne-*
nes, numina poetarum. Harum no-
 mina fuerunt, Clio, Euterpe, Thalia,
 Melpomene, Terpsichore, Erato, Po-
 lyhymnia, Urania, Calliope. His di-
 cati erant montes Helicon, l'arnassus,
 Pindus. P.2, 22, 17. 3, 2, 29.

Musa à me nata. P.3, 1, 10.
 Musæ graciles, *i.e. Elegiacæ*. P.2, 10, 3.
 Musarum chorus. P.3, 3, 42.
 Musas non audire. T.1, 4, 61.
 musta pinguis. T.1, 1, 8.
 mutamus, *pro mutavimus*. P.2, 12, 9.
 mutari aliqua culpa. P.2, 11, 31.
 mutatus in umbram. T.3, 2, 9.
 mutatis tectis, *pro mutando terras*. P.3,
 19, 4.
 Mutina, *oppidum Gallia Cisalpina, in*
quo Antonius D. Brutum obsedit. P.2,
 1, 27.
 mutos manes revocare. P.2, 10, 57.
 mutuuum ignem de aliquo fovere. T.4,
 5, 6.
 mutua flere. P.1, 5, 30.
 mutua respondere. P.1, 16, 26.
 Mycenæ, *urbs Peloponnesi in Argivæ*
regione, ubi regnavit Agamemnon.
 P.3, 17, 19.
 Mycenæ rates. P.2, 16, 32.
 Myos, *calator minutissimarum figura-*
rum. P.3, 7, 14.
 Myron, *constator aris peritissimus, cuius*
potissima laus in juvenis effingendis.
 P.2, 21, 7.
 Myrrha, *Cynira filia, qua patris imple*
amore capta, ipso decepto, voti sui finis
obtinuit. Cum autem scelus innotuisset
genitori, profuga regiones varia-
rias pererravit, donec instante partu
in cognominem arborem mutata est.
 V. Ovid. 10. *Metamorph.* succensa
 patria senecta. P.3, 17, 16.
 myrrha Orontea. P.1, 2, 3. v. Orontea.
 MYRTUS Asia, *i.e. Asiatica*. C.60.
 22. ita Virg. 7. *Æneidos*: Asia lon-
 ge pulsa palus.
 myrto caput vincire. *in sacris*. T.1,
 11, 28.
 myrtea coma, *i.e. colorem myrti præ-*
ferens. T.3, 4, 28.
 myrtea ferta. T.1, 3, 66.
 Mysia, *regio minori Asia ad Hellepon-*
tum. Mysorum scopuli. P.1, 20, 20.
 Mysus juvenis Telephus, *qui cuspidem*
Achillis vulneratus, idu geminatus fan-
nasatem accepit. P.2, 1, 65.
 mystica victima porcus. T.1, 11, 26.
 f 3 my-

INDEX IN CATUL.

mystica vizis. T.3,6,1.

N

N Ajaces, *nympho fluminum*. Nais
OEnone, *nympho Phrygia, quam*
Paris dilexit. P.2,21,9. V. Ovid. E-
pist. Heroid.
Najada Bacchus amat. d. e. vinum
gaudet aqua misceri. T.3,6,57.
nancisci specimen censuræ paternæ.
P.4,11,93.
nanus breviter contractus in suos ar-
tus. P.4,8,41.
nardus in funeribus. P.4,7,32.
nardum Syrium. T.3,6,63.
nare, *distum de undis*. C.63,275.
nares ungere. P.3,8,22.
narrat, *pro ait*. T.1,6,6.
narramus, *pro narrovimus*. P.2,12,3.
Naso. C.109.
nasus non nimius, i.e. finus. C.43,
1, turpiculus. C.41,3.
nasorum pestis. C.68,9.
natare, *de navibus dictum*. C.63,2.
natare, *pro hinc inde natare*. T.4,1,
44.
natat, *pro natavit*. P.3,20,13.
natans trabs. C.4,3.
natura, *pro ingenio*. P.2,15,26.
naturæ mores. P.3,3,47.
NATUS in armis. T.4,1,170.
nata urbs, *pro condita*. P.4,1,35.
natum, *dictum de arc*. C.10,15.
nati communia pignora. P.4,11,69.
natos producere, i.e. *militatum ab-*
euntes filios extra portas comitari.
P.4,1,85.
natu clarissimus. C.63,324.
natalis dies. P.3,8,45,36.
natalis Cerinthi. T.2,2,4,5.
natalis Messalæ. T.1,8, candidior &
semper candidior. ibid. vers. 54.
naufragus arena tectus. P.3,5,38.
naufraga maris unda, *quasi navis fra-*
ga. T.2,4,10.
naufragum undas exhibere. P.2,17,11.
navigatio damnata. P.3,5, à vers. 41.
1, 17.
NAVIS bellica. P.2,12,43.

navis putris. P.2,17,43.
navem in æquora propellere. P.3,19,
11.
navem incendere. P.2,18,42.
navalis pugna. T.2,5,22. v. classis.
Nauplius, pater Palamedis, qui ut fi-
lium à Græcis proditum ulcisceretur,
lumen d' scopulo redenti classis propo-
suit, apud Caphareum Euboræ pro-
montorium. Illi verò portum esse ra-
ti, ubi fax appareret, citissimè cuc-
su delati naves omnes miserè frege-
runt. P.4,1,115. v. Capharea saxa.
nauta recenset onus vectum. P.4,7,
92.
nauta umbras hominum trajiciens.
P.3,16,31.
nautæ citati. P.1,8,23.
Naxos, insula maris Ægæi, una Cy-
cladum, Baccho sacra. benecolam
flumine. P.3,15,27. v. Dia.
Naxia turba. P.3,15,28.
ne quis malus invidet. C.5,12.
ne tibi sit, *pro ne possis, vel ne velis*.
P.1,20,13.
Nexa Lydamis amica. T.3,1,3,2,3,3,
3,4,5,7,3,6,29.
NEC citò deflito, nec temerè inci-
pio. P.2,15,36.
nec me deficiet rogitare, i.e. *nec ego*
deflito. P.1,8,23. Hellenismus, ut
& alia innumera apud Propertium.
nec puella nolebat. C.8,7.
nec se minor. P.2,2,3,83.
nec sine teste Deo. P.4,9,13.
nec tibi sit, *pro nec possis*. T.4,3,3.
nectare aquas bonas corrumpere, i.e.
vino. P.2,22,28.
nefanda loqui. T.2,5,116.
nefanda mea. T.1,6,6.
nefandum coniugium. C.88,7.
nefas. insensibile. C.67,89.
ne-funera. C.63,83.
NEGARE castum erat. P.4,5,5.
negare, *dictum de amica*. P.2,16,43-
2,21,116.
negare nihil posse. P.1,9,22.
negare per Deos omnes. T.1,2,38.
negat negare. C.4,6.
negaro vidisse, quod vidisti. P.2,18,
77.

Ne-

TIBUL. & PROPERT.

Nemesis, ultionis Dea, alio nomine
Rhamnusia. C. 50, 20.

Nemesis, Tibulli amica. T. 2, 3, 33. 2, 4, 59. 2, 5, 111. 2, 6, 33. 2, 7, 9.

ne-mcus puer. i. e. non amplius meus, alieni juris factus. Ita legit Passeratius. C. 21, 11.

nemo in amore videt. P. 2, 11, 18.

nemo non velit nocere absenti. P. 2, 14, 32.

Nemorensis lacus Albani socius in Latio veteri. P. 3, 20, 25.

NEMUS intendit silvas vertice, i. e. arborum cacumina extollit. P. 1, 14, 5.

nemus Tarpejum. P. 4, 4, 1.

nemora fera. C. 62, 89.

nemora in domibus. T. 3, 3, 15.

memorivagus aper. C. 62, 72.

NEPTUNUS, Saturni filius ex Opi, cui maris regnum sorte delatum est. Hic uxorem duxit Amphitriten Oceani filiam, ex qua Thetis suscepit. P. 2, 13, 4. 2, 18, 9. 2, 18, 45.

Neptunus uterque, i. e. aqua fluvialis, & marina. C. 31, 3.

Neptunia Troja moenia, i. e. Neptuni & Apollini manu fabricata. P. 3, 7, 41. Neptunia vincla urbis Dardaniz. C. 63, 363.

Neptunius incola rupis Etnae, i. e. Polyphemus Cyclops Neptuni filius. T. 4, 1, 56. v. Polyphemus.

nepos serus. C. 67, 120.

nepos volusus, i. e. homo luxuriosus, & glaber. P. 4, 8, 23.

neque nequisset. C. 4, 3.

NEQUITIA extrema. P. 1, 6, 26.

nequitia caput. P. 2, 16, 86.

nequitia stimulos fraugere. P. 3, 17, 10.

nequitia verba libera. P. 3, 8, 24.

nequitiam admittere. P. 1, 15, 38.

nequitia non ignota vivere. P. 2, 4, 2.

nere futura. T. 3, 3, 36.

nere medio loco. P. 3, 4, 16.

NEREUS, Oceani ac Thetys filius, Nympharum pater. P. 3, 5, 33. 4, 6, 25.

Nereus, pro mari. T. 4, 1, 58.

Nereides, maris nympha, filia Nerei. P. 2, 18, 15.

Nereis, Thetis, ab avunculo Nereus. T. 1, 6, 9.

Nereides feri vultus. C. 63, 15.

nervi, pro cithara. P. 3, 2, 35.

nervi, pro viribus. P. 3, 2, 4.

nervolius illud, quo viri sumus. C. 66, 27.

nescire, nescio quas forea. P. 2, 20, 14.

nescio quid. C. 2, 6, 6, 4.

nescio quo pacto. P. 2, 17, 72.

nescio quot. P. 2, 20, 3.

nescis quod facinus facias. C. 80, 6.

nescit utrum sit, an non sit. *dictum de homine stupido*. C. 17, 22.

Nestor, Nelei Poliorum regis filius, longissima trecentorum annorum aetate memorabilis. In castris Gracorum ad Troiam senex militavit, consilio polens magis, quam viribus. T. 4, 1, 49. P. 2, 10, 46. 2, 17, 46. v. Antilochus.

neunt, pro nunc. per epenthesein. T. 3, 3, 36.

Nicæa, Galatia urbs. *æstuosa*. C. 46, 5.

NIGRA palus Orci. T. 3, 3, 37.

nigram horam denunciare. i. e. morrem indicare. T. 3, 5, 5.

nigræ arenæ, sepulcrum Crassi. P. 4, 6, 83. v. Crassus.

nigræ pecudes Diti immolabantur. T. 3, 5, 33.

nigri equi *noctis*. P. 2, 12, 32.

nigrantes domos animarum silentium Ulysses intravit. P. 3, 10, 33. v. Ulysses.

nihil minus esse velis, quam & c. P. 2, 13, 66.

nihil sentire de aliquo. T. 1, 2, 58.

NIL agis. P. 2, 21, 69.

nil non patiar. P. 2, 17, 25.

nil potui. P. 4, 8, 70.

nil tibi sit, i. e. ne moreris, ne cares. P. 3, 2, 41.

nil ubi flere potest, i. e. ubi minus periculi est. P. 3, 1, 70. v. observo.

NILUS, Egypti maximus fluvius, idemque scriptoribus celebratissimus. Per septem ostia in mare Mediterraneum se exonerat. Adco autem late parantur, ut insulas plurimas continet.

INDEX IN CATUL.

- neat. *Ejus fontes ab antiquis genorati, nunc vero coniectura compertis. Putant enim in desertis Africa ortum ducere, at non subitò Nilum vocitari, sed variis nominibus gaudere. Bis in anno exuberantibus aquis margines transcendit, Ægyptumque imbris carantem frugibus ditat.* T. 4, 1, 141. P. 2, 1, 31. 2, 22, 27. 3, 9, 42.
- Nilus** aqua æstiva fertilis, T. 1, 8, 22. colorat æquora. C. 11, 7. septem geminus. *ibid.* repens. P. 2, 22, 3.
- Nili** caput abditum, T. 1, 8, 73.
- Nili** flumina. P. 2, 19, 18.
- Nilus**, *pro Ægypto*. timidus. P. 3, 9, 51.
- Nilum** petivit Cleopatra. P. 4, 6, 63.
- Nilotes** tubicen, *pro Ægyptius*, P. 4, 8, 39.
- Niobe**, Taneali filia, uxor Amphionis Thebarum regis, qua ob numerosam septem filiorum, septemque filiarum prolem in modico superbiens, ausa est Latona divinos cultus negare, ejusque natos Apollinem & Dianam parvi pendere. Quod Latona indignè ferens, rogavit filios, uti maternas injurias fortiter ulciscerentur. Apollo verè & soror sagittis armati, materiam omnem impij fastus, filios nimirum, è medio sustulerunt. Ad quorum continua funera Niobe doloris violentia in saxum obtrivis. *v. Ovid. 6. Metamorph.* ubi hac fabulà elegantissime tractas. *liberba.* P. 2, 15, 7. *v. Tatalidos funera.*
- Niobes** lapis. P. 3, 8, 8. *v. Sipylos.*
- Nireus**, pulcherrimus Græcorum omnium, qui ad Trojanum bellum profecti sunt. P. 3, 16, 27.
- Nilæ**, una Nereidum. P. 2, 18, 16.
- Nisus**, rex Megarensium, purpureo capillo insignis, in quo ea vis erat, ut respondit oraculum, qua ipsius regnum incolume servare posset, donec hæssisset capiti. At cum Minos Cretensium rex, ejus urbem obsidisset, Scylla filia, hostis amore incensa, capillum patris abscidit, & ad Minocem perxulit. Quo factò Minos potitus est oppido, non tamen proditricem voluit excipere: qua desperatione ista in mare
- se precipitem dedit. Cum autem flammam subisset, repensè aris emerget Ceiris nimbe: pater verò in Hali ætæum mutatus eam insedari cepit. v. Virgilium in Civi. Ovid. 8. Metam.* P. 3, 17, 24.
- Nisi** coma purpurea. T. 1, 4, 57. P. 3, 17, 22.
- nitor** barbæ. T. 1, 4, 4.
- NIX**. nives insolite. P. 1, 8, 8.
- nives* Parnassi duræ. P. 3, 11, 5.
- nive* amicta loca. C. 62, 70.
- nives* convocare orbe æstivo. T. 1, 2, 50.
- nixus* ad antra. P. 3, 2, 14.
- nixus* in sinu. P. 3, 3, 15.
- nixa* pedem solca. P. 2, 20, 40.
- nobilis* fundere. P. 4, 10, 42.
- nobilis*, *pro nota infamia.* P. 1, 16, 10.
- nobis* imperanti. *syntaxis archaica.* C. 104, 5.
- noctua* gemit in tigno finitimo, *fœsifrum angurium.* P. 4, 3, 59.
- nodus* erat in collo. P. 2, 30, 10.
- nodus* magicus. T. 1, 9, 5.
- nolle* sanum esse. *in re amatoria.* T. 4, 6, 14.
- Nomas** versuta, *i. e. saga è Numadum genere.* P. 4, 7, 45.
- NOMEN** ab eventu. P. 4, 2, 48.
- nomen** breve in exiguo marmore. P. 2, 1, 82.
- nomen** infidum femina. T. 3, 4, 64.
- nomen** ingenio quæsum. P. 3, 1, 63.
- nomen**, *pro fama.* P. 2, 1, 21. *pro stirpe.* C. 60, 214. *pro nobilitate.* P. 2, 15, 19.
- nomen** Romæ fatale terris regendis, T. 2, 3, 59.
- nomen** in ora venit, P. 3, 1, 24.
- nomen** alienas mutare in assidua lingua. P. 2, 14, 31. *v. vocare.* P. 2, 18, 12.
- nomen** extremo pulvere clamare, *i. e. supremum vale dicere, perusto defuncti cadavere.* P. 1, 17, 23.
- nomen** habere. P. 1, 4, 8. **nomen** habere in media via, *dictum de sepulto.* P. 3, 14, 30.
- nomen** in æstis inscribere. P. 4, 1, 38.
- nomen** querere. *mos eorum qui noctu grassabantur.* T. 1, 2, 35.
- nomen** vocare. *in funeribus.* P. 2, 10, 28.

TIBUL & PROPERT.

domine non dispice. P. 1, 205.
 nominat aliquis referre. T. 3, 67.
 nominat vocare, i. e. nomen impune.
 P. 3, 44.
 nomine dicere. C. 66, 45.
 Nomenum, uti utitur Latin. P. 3, 20.
 26.
 NON bene factum. C. 66, 13.
 non bona crimina. P. 3, 25, 24.
 non desunt pendere. P. 1, 265.
 non effugies. P. 2, 7, 85.
 non ego, sed umbra mea vapulat. P.
 2, 9, 20.
 non finit. C. 61, 13. P. 2, 9, 5.
 non fugiam, i. e. non desinam. P. 2,
 1, 4.
 non infra speciem, i. e. apud firmis.
 P. 1, 20, 5.
 non ita dives. P. 2, 7, 24.
 non moveat me parva crimina. P. 2,
 21, 10.
 non non. C. 64, 15. P. 2, 2, 37. 2, 23, 35.
 non nescit. P. 2, 21, 30.
 non possum celari quid sec. *ignatum*
nihil esse tepit. T. 1, 9, 1.
 non satis magnus iacet mihi equus
 Castoris. P. 2, 6, 16.
 non satis unius erit *diris mentibus*, i. e.
abscissa. P. 4, 8, 32.
 non sicca sanguine. P. 4, 10, 22.
 non sine labe fiant. P. 4, 8, 20.
 non sine me. T. 1, 8, 9.
 non sine multis verberibus. T. 1, 3, 6.
 non sine mutanti platano. C. 63, 290.
 non sum ego qui doctum. P. 1, 12, 11.
 non tanti esse. T. 2, 7, 38.
 non temere, i. e. *confidit.* P. 2, 85, 52.
 non tibi sic abdox, i. e. *non impune* *fer-*
ret. C. 14, 16.
 non tuler hinc pedus, i. e. *non sustinuit.*
 P. 3, 5, 64.
 nonnulli erit Amor, i. e. *aliquis pro-*
figit. P. 1, 10, 20.
 Nonius Struon. C. 52.
 nota pila, i. e. *sane tuleris libidine.*
 C. 37, 2.
 notum post messem, notumque post
 hiemem. C. 62, 1.
 notus libedo, i. e. *notum.* P. 3, 77, 1.
 notus soboci, *pro notis desideratus*, 20

placet Sceligere. P. 2, 22, 28.
 notis aliquum, *pro rationem aliquas*
habere. C. 70, 1.
 notis, *pro discere.* P. 1, 9, 24.
 notisime. C. 60, 223.
 NOTA, *pro infamia.* P. 3, 9, 60.
 notam collo impone. P. 4, 8, 55.
 notam habere, i. e. *propter officii.* P. 1,
 18, 8.
 notam tollere, *et infamiam alique.*
 P. 3, 9, 36.
 notis certe in amore. P. 3, 6, 11.
 notis docere in orbe melle. T. 1, 7, 20.
 notis compositis abdere verba. T. 1, 2,
 22.
 notare cura rubis. T. 4, 3, 10.
 notare digitis scripta alenda. P. 3, 6, 26.
 notare, *pro castigare.* T. 4, 13, 24.
 notare, *pro insigni calce notari.* P. 4,
 2, 94.
 notescet fama. P. 1, 10, 37.
 nota sepulcra, i. e. *dimissio.* C. 67, 976.
 NOTUS, *venna mentumalis.* T. 1, 3, 35.
 P. 3, 13, 32. dubios. P. 2, 4, 2. habet-
 men. P. 2, 7, 70. manibus. P. 4, 5, 60.
 Noti non audientis dissipant verba.
 fideris. P. 4, 7, 24.
 Noti tepidi. T. 3, 4, 36. n. Ausser.
 novem puella diversa iura locutæ.
 P. 3, 2, 33. n. Masie.
 novena Hercules iuno. P. 4, 9, 44. n.
 Hercules, juno.
 novena ecco sedens. P. 4, 11, 12.
 Novum coctum, *Gallie Celsigine op-*
pidum, Pluvii Januina pennis, apud
quod Larini lacus. C. 35, 3.
 NOX inter fiderem. T. 2, 1, 43.
 nox totas lavit. T. 3, 4, 18.
 Nox candida. P. 2, 22, 1. felix. P. 2, 20,
 42. *improba, i. e. caecura, prociua.*
 P. 3, 5, 57. infans. P. 4, 8, 60.
 nox inter pocula currit. P. 3, 8, 22.
 nox semel venturæ in toto anno. P. 2,
 16, 67.
 nox sobria toquet amantes vacuos.
 P. 3, 25, 11.
 noctis tinea, i. e. *abscissa.* P. 4, 8, 30.
 noctem longo hinc consuevit. P. 2,
 21, 79.
 noctem patet docere. P. 2, 6, 85.

INDEX IN CATUL

noctem *uacuum* lenire. P. 4, 8, 33.
 nocte extrema. T. 3, 4, 2.
 nocte vagæ umbræ feruntur. P. 4, 7, 89.
 noctes amare. P. 4, 3, 29, 2, 13, 59.
 noctes non viduz. C. 6, 6.
 noctes vorivz. T. 1, 3, 29.
 noctes decem ludi favebantur. P. 2, 19, 62.
 noctes de aliquo fatigare. P. 4, 11, 77.
 noctes discere manere domi. P. 2, 20, 22.
 noctifer, i. e. *Hesperus* nocti pravius. C. 61, 7.
 nocturnum sidus Callisto. P. 2, 19, 24.
 nocturnæ *lufonia* querelæ. P. 2, 15, 5.
 Nox longa post mortem. P. 2, 12, 24.
 nox una perpetua. C. 5, 6.
 Nox *Tartari* profunda. T. 1, 3, 67.
 noctes inferorum damnatæ. P. 4, 11, 15.
 nox, pro oblivione. C. 67, 44.
 NOX, pro concubitu. P. 1, 3, 37. NOX preti-
 ma. P. 3, 12, 11. NOX pretiosa, i. e. *Po-
 nus* pretio emptæ. P. 3, 11, 1.
 Noctem, i. e. concubitu, consumere.
 T. 1, 10, 63. emere. P. 2, 15, 25. menti-
 ri. P. 2, 13, 57. promittere. T. 2, 7, 31.
 furari. P. 3, 6, 39.
 nocte dilata major amor recurrit. P.
 4, 5, 30.
 noctes eodem sensu. P. 1, 16, 9. 2, 12, 37.
 pactæ uxori. P. 4, 3, 11.
 noxia, pro obnoxia. P. 4, 3, 17.
 nubere Deo non comitante, i. e. *absen-
 te* *Thymæno*. P. 4, 3, 16.
 nupta deducebatur dextra patris in
 domum *ponfi*. C. 67, 43.
 nuptæ cuius quidlibet esse licet. P. 2, 5, 18.
 nuptia *Pelei ac Thetidis*. C. 63.
 nuptiale carmen. C. 60, 61.
 nubes diripienda ferant vota. T. 3, 6, 29.
 nubes vertice contingere. T. 1, 2, 15.
 nubila cælo pellere. T. 1, 2, 49.
 nulis cortice comam tingere. T. 1, 9, 44.
 nuces in nuptiis spargi solita. C. 60, 128.
 v. *observo*.

NUDA papilla *Amazonis* arma fere-
 bant. P. 4, 3, 43.
 nuda pectora facere sicut rescisso. P.
 3, 6, 8.
 nudi iactabimur oris iisdem. P. 2, 18, 43.
 nudi *Lesbæ* *fluvium* *transamus*. T. 3, 3, 10.
 nugas meas esse aliquid putabas. C.
 1, 4.
 NULLUS. nulla carina consenuit.
 P. 3, 5, 49.
 nulla est fuga, i. e. *vana*. P. 2, 21, 53.
 nulla fama ducitur ex æquo jugo, i. e.
cautibus diversa est ad gloriam via.
 P. 3, 7, 8.
 nulla neque, pro ulla neque. P. 2, 14, 5.
 nulla via vacet ad curas, i. e. *omni of-
 ficio curate*. P. 4, 11, 90.
 nulla mercede, i. e. *nullo sumptu*. P. 4, 7, 33.
 nulla non tribuente. P. 2, 19, 30.
 nulla, pro *non*. *απχαινω*. C. 8, 14, 17, 20.
 nullæ, pro nulli. *απχαινω*. P. 1, 20, 35.
 nullo limine carus eris. P. 1, 4, 22.
 nullo præmisso de rebus suis loqui,
 i. e. *absque* *lenone* *puellam* *suam* *allo-
 qui*. P. 3, 12, 25.
 nullum esse toro corpore, i. e. *pro ma-
 cie* *vix* *offibus* *habere*. P. 1, 5, 22.
 Numa Pompilius, Rex Romanorum se-
 cundus, qui ferocem populum variis
 religionibus temperavit. P. 4, 2, 60.
 Numantia, cisterioris *Hispania* oppidum
 à *Scipione* deletum. Numantini avi.
 P. 4, 11, 30.
 numero modo hoc, modo illoc. i. e.
vario genere versum. C. 50, 5.
 numerum subducere. C. 60, 208.
 Numicius, *Latii fluvius*, apud quem
Aeneas colebatur *Jovis indigeris* no-
 mine. T. 2, 5, 45.
 numine Divum aburi ad fallendos
 homines. C. 75, 4.
 numina lymphæ *Thuscæ*. T. 3, 5, 29. v.
Thulca *lympa*.
 nunc ad tua devehor astra. P. 4, 1, 119.
 nuncius debet esse sine vano. i. e. *abs-
 que mendacio*. P. 3, 4, 5.

num-

TIBUL. & PROPERT.

nunquam dixit, A.M.O. P.2,7,34.
 nuper posuit pedem in urbe. i.e. igno-
 ras civitatis mores. P.2,21,104.
 nusquam est, pro evanuit. P.3,11,60.
 nutritum tenuis, i.e. mammarum tenuis.
 C.63,18.
 nutrit, pro nutritus. P.44,54.
 nurus amantis. T.1,9,1.
 nurus loquaces conferre. T.1,2,21.
 Nycteus Antiopes pater. Nycteus An-
 tiopae. ut apud Horat. Canidia Al-
 buti, apud Virgil. Deiphobe Glauci.
 P.3,13,12, v. Antiopae.
 Nymphæ, Dea nemorum, fluminum,
 montium, pelagi, florum &c. quas vo-
 cabant Dryades, Hamadryades, Naja-
 des, Oreades, Nereides, Napaas. P.1,20.
 Nymphæ tota urbe crepitantes. P.2,
 21,49. i.e. fontes.
 Nymphis lilia ferre. P.4,4,25.
 Nympha, pro puella. T.3,1,21.
 Nympha salubris, i.e. Juturna fons in
 Latia, qui dicitur à juvando, teste Var-
 rone. P.3,20,26.
 Nysa, Indiæ oppidum, conditum à
 Baccho. Fuere & novem alia Nysa
 huic Deo sacra, sed minis celebres.
 Nysæi chori. P.3,15,22.
 Nyctigenæ Sileni. C.63,25 2. v. Silenus.

O

Fastum male! C.3,16.
 o me felicem, o nox mihi can-
 dida! P.2,12,10.
 o mihi nuncii beati. C.9,5.
 o mors, cur mihi sera venis? P.2,10,
 48.
 Oaxion, pro Orion, more Græcorum. Est
 autem Orion sidus Australe, triginta
 obo stellis clarum. Orionis fabulam
 vide apud Ovidium l.5. Fast. C.65,94.
 ob meritum. P.4,5,64.
 obdurare. C.8,13.
 obdurescere valru Gorgonis. P.2,17,
 53. v. Gorgon.
 oblicere alicui. P.2,21,27.
 oblicere libidinem. P.3,17,1.
 oblinere lacrymis. P.4,3,3-
 obliquæ rotæ signa iterata. v. Zodia-

cus. P.4,1,84.
 oblitus amor, passiva significatione. P.1,
 19,6.
 obnoxia mens turpi facto. T.3,4,15.
 obruere terque quaterque. P.3,5,6.
 obscurna Troja, i.e. malis avibus condi-
 ta. C.67,99.
 obscurna carmina. P.1,16,10.
 obscurnæ tabellæ. P.3,4,19.
 obsequii magna vis. T.1,4,10.
 occupati in re fura. C.15,8.
 OCEANUS, mare quod terram veluti
 magnam insulam undequaque ambis.
 P.2,7,66. orbem poaro continet.
 T.4,1,148.
 Oceanus Santicus, ita dictus à San-
 tonicis Aquitania populis, quos ad-
 lit. T.1,8,10.
 Oceanum mare. C.112,6.
 oceanus imber. C.61,7.
 Oceanus Deus, Cali & Vestæ filius, ma-
 risus Thetys. avus Thetidos. C.63,
 30. genitor Nympharum. C.86,6.
 Ocaus, ignavissimus homo, qui supino
 animo, & velut aliud agens spartum
 torquebat, non animadvertens laborem
 suum ab asello consumi. obliquus. P.4,
 3,21. v. obsequio.
 octava hora apud Romanos qua. C.79,3.
 v. obsequio.
 ostipedis Cancræ terga sinistra. P.4,16,
 150. v. Cancer.
 OCULI duces in amore. P.2,12,12.
 oculi euntes, i.e. morientes. P.4,7,25.
 oculi labentes. P.1,10,7.
 oculi loquaces. T.2,7,25.
 oculi melliti. C.48,1.
 oculi sidera, & faces. P.2,2,24.
 oculi somnum poscentes. P.2,1,11.
 oculi quærunt sibi vulnus. P.2,16,7.
 oculis fixum hædere. P.1,3,19.
 oculis insomnia portare. P.2,17,83.
 oculis meis formosâ. T.4,13,4. P.4,49,
 32.
 oculis parce, i.e. ne aspicias. P.4,9,53.
 oculis venit umbra benigna. distans
 de somnio. P.4,4,66.
 oculos alicui capere. P.3,3,15.
 oculos amore satiare. P.2,12,23.
 oculos appetere, i.e. ungibus invadere.
 T.1,7,76. ocu-

INDEX IN CATUL.

oculos compositos patefacere. P. 1, 3,
33.
oculos debere. C. 81, 1.
oculos effodere. C. 105, 9.
oculos exurere. P. 3, 6, 7.
oculos ferire. P. 4, 8, 66.
oculos graves movere. P. 2, 20, 16.
oculos non relinquere, i.e. *florus cam-*
sam esse, is a ut oculi absumantur; vel
arbitrariam huc illuc inspiciendi nega-
re. P. 1, 5, 11.
oculos puellarum corrumpere. P. 2, 5,
21.
oculos suaviari. C. 9, 9.
oculis carius. C. 81, 4. 101, 2.
oculis capere. P. 1, 1, 1.
oculis fulminare. P. 4, 8, 55.
ocellus peninsularum Sirmio. C. 31,
2. v. Sirmio.
ocelle, i.e. *delicium, amores.* C. 50, 19.
ocelli ebrii. C. 45, 11.
ocelli quarunt sibi vulnus. P. 2, 16, 7.
ocellos vacuos seducere. P. 1, 9, 27.
odium parere. P. 2, 13, 75.
odium Vatinianum, i.e. *quo Catullus*
oderat Vatinium. C. 14, 3.
odores usui, *pro aromaticis odoriferis.*
T. 2, 2, 3.
odores tibi affabunt. P. 2, 20, 17.
Oeagrus, *pater Orphi, qui Calliopem*
visitavit. P. 2, 21, 31. v. Orpheus.
Oeta, *mons Thessalia, ubi Hercules con-*
flagravit. Oetæ iuga. P. 1, 13, 24. Oe-
tæ Thermopylæ. C. 67, 54. v. Ther-
mopylæ.
offensa, *pro iuxta.* P. 3, 6, 40.
OFFICIUM; quandoque *in obscenis.* P.
2, 16, 24.
officium propositum. P. 1, 20, 40.
officium invitum præstare. P. 2, 13, 90.
officia revocare in amores multos. P.
2, 17, 75.
Oilides Ajax, i.e. *filius Oistei, qui ob rap-*
sam Cassandra a templo Minervæ,
dum ab excidio Troja in patriam re-
diret, fulmine ictus pænas violato nu-
mini persolvit. v. Virg. 1. *Æneid.* P.
4, 1, 117.
olea vinciri. *in sacris.* T. 2, 1, 16.
olera oila legit. *adagium.* C. 91, 4. v.

observ.
olim, *adverbium futuri temporis.* T. 3, 5,
23.
olim, *pro iamdudum.* P. 3, 22, 2.
oliva Delia, *prope quam Latona effudit*
Apollinem, & Dianam. C. 34, 7.
olivum odoratum, i.e. *unguentum.* P. 3,
15, 31.
olivum Syrium, i.e. *Opobalsamum Pa-*
lastinum. C. 6, 8.
olor ore canorus, *pro Virgilia.* P. 2, 23,
84.
Olympus, *Thessalia mons, cui Gigantes*
Osam imposuerunt, iter cali tentantes.
P. 2, 1, 19. *cælo vicinus.* T. 4, 1, 32.
Olympus, *pro calo. æternus.* T. 4, 2, 13.
omentum. C. 88, 6.
OMEN. *omine certo dux ducem ferit.*
P. 4, 10, 46.
omine cum bono. C. 60, 166.
omina prima contineant fidem. P. 3,
28, 24.
omina bene spondentia. P. 4, 1, 41.
omina candida. P. 4, 1, 67.
omina noctis. T. 3, 4, 9.
OMNIS. omnes cæchinii. C. 13, 5.
omnia dabis. P. 2, 12, 50.
omnia facere, i.e. *nullum lapidem non*
movere. C. 74, 8.
omnia fanda, nefanda. C. 63, 401.
omnia fausta cano. P. 3, 3, 9.
omnia monstra facere. *in obscenis.* C.
101, 4.
omnia nota lacrymis meis. P. 1, 6, 24.
omnia omniibus annuere. C. 60, 163.
omnia plena lacrymis. T. 1, 9, 54.
omnia rerum, *pro res omnes.* P. 3, 7, 7.
omnia sentire. T. 4, 5, 19.
omnia sint tuta à viro externo. P. 2,
14, 16.
omnia sunt tentata mihi. P. 3, 19, 5.
omnia surda tacent. P. 4, 3, 53.
omnia tempora fellè madent. T. 2, 4,
12.
omnia tuta. C. 30, 8.
omnia vertuntur. P. 2, 7, 29.
omnivulus Jupiter. C. 67, 140.
Omphale, *Lydonum regis filia, cuius a-*
more captus Hercules, eidem leonis
pellice concessa, inter pedissequas lanifi-
cium.

TIBUL. & PROPERT.

etiam exercuit. P. 3, 9, 17.
ONERARE domum per arma fixa. P. 3, 7, 26.
ONUS difficile monte volutare. P. 2, 13, 64.
onus inæquatum. T. 4, 1, 43.
onus, quod quinque digitis levatur.
i.e. cinis in urna sepulchrali conditus.
 P. 4, 11, 14.
onyx, genus pretiosi marmoris, ex quo
vasa ad unguenta servanda. C. 65, 82.
onyx murtheus. P. 3, 8, 22.
onyx Syrio munere plenus. *in funari-*
bus. P. 2, 10, 30.
opaca barba. C. 37, 19.
OPERA tua. C. 3, 17.
Operari Deo, *i.e. rem sacram agere.* T.
 2, 1, 9, 2, 5, 95.
operari malis. T. 2, 6, 18.
operari sacris. P. 2, 22, 2.
operosa antra. P. 3, 1, 52.
operiebantur vota solventes. P. 2, 19, 43.
operire, aut **aperire** domum. C. 65, 40.
opes cadentes. P. 2, 11, 2.
opes insinuantur. P. 3, 7, 28.
opes restringere, *i.e. copias hostium fun-*
dere. P. 3, 2, 44.
opes Venere exhaustæ. P. 3, 11, 2.
opima spolia erant, quæ dux Romanorum
hostium duci detraxisset. P. 4, 10.
v. Feretrius Jupiter.
Opis Idææ cursum sequi, *i.e. Berecyn-*
thia. T. 1, 4, 62. *v. Cybele.*
oppida victa curus triumphantis
præcedebant. T. 2, 5, 120.
opportunum esse cunctis figuris. P. 4,
 2, 21.
opposita sera. T. 1, 9, 80.
oppositum pignori. C. 26, 4.
opprobria Romuli, Remique. C. 28,
 15.
opprobrio esse. P. 4, 1, 6.
optatim non habuisse manus. T. 1, 7,
 80.
optata maritis. C. 63, 328.
optima nutrimentum. P. 4, 1, 55.
optimus furum balneariorum. C. 33, 1.
OPUS belli. P. 1, 9, 70.
opus grave cesset vomere suspensio.
 T. 2, 1, 6.

opus pace legendum. P. 3, 1, 17.
opus parum cauti pectoris. P. 3, 3, 30.
opus rare artis. T. 3, 4, 37.
opus remittere. T. 1, 3, 88. *verbis ex-*
ornare. P. 4, 5, 19.
operi manus insuerit. T. 1, 4, 42.
operi uni unus honos non datur. P. 4,
 2, 64.
operum varias vices disponere. *in ob-*
scanis. T. 1, 10, 64.
ora Hellepontia. C. 18, 3.
ora patriæ ruz tangitur. P. 4, 1, 122.
oraculum Jovis æstuosi. C. 7, 5. *v. Jupi-*
ter.
oracula. T. 3, 4, 77.
oratio plena veneni, & pestilentia. *C.*
44, 12.
ORBIS æstivus. T. 1, 2, 50.
orbis terrarum. T. 3, 3, 30.
orbis uterque. T. 4, 1, 177.
orbis urnæ parvus. P. 3, 16, 16.
orbium cubile. C. 65, 21.
Orcus, *idem qui Pluto.* luridus, di-
ves in aqua ignava. T. 3, 3, 38. *v. Plu-*
to.
Grci arbiter Minos. P. 3, 17, 27. *v. Mi-*
nos.
ordo lancibus, *pro ordo lancium.* P. 2,
 10, 23.
ordo primus & ultimus, *i.e. a senatu*
usque ad plebem. P. 3, 16, 28.
ordo sulcorum. T. 4, 1, 135.
Orestes, *Agamemnonis filius ex Clytem-*
nestra, qui patrem ab ad altera matre
occisum, cæde ipsius matris pie simul
& impie ultus est. Ob id furis exagi-
tatus. P. 2, 1, 5.
orgia cavis cistis celebrare. C. 63, 259.
orgia Italæ, *i.e. sacra Latini carminis.*
 P. 3, 1, 4.
Oricum, Macedonia oppidum. Oricia
 terebinthus. P. 3, 5, 63.
Orion, caelestis sidus. P. 2, 18, 56. *aquosus.*
 P. 2, 13, 51. *v. Oarion.*
Orithyia, filia Pandionis Athenarum re-
 gis, quam Boreas ventus, a patre sibi
 negatam, vi rapuit. P. 2, 18, 51. 3, 5, 29.
Orithyia Pandionis genus Zethus, &
 Calais. P. 1, 20, 31.
Oromedon, unus ex Gigantibus, quæ
 Jovis

INDEX IN CATUL:

Jovi bellum insulerunt. P. 3, 7, 48.
Orontes, Syria fluvius, natus inter Li-
 banum, & Anti Libanum, juxta Ho-
 liopolin. P. 2, 16, 77.
Orontea myrrha. P. 1, 2, 3.
Orpheus, Oeagri & Calli filius, natio-
 ne Thrax: quem ferunt ea cantus dul-
 cedine fuisse, ut vocem lyra coniun-
 gens, feras, arbores, & saxa per-
 traheret. Hic ad inferos profectus est,
 quò Eurydicen uxorem istius serpentis
 interfectam à Plutone repereret; voti-
 que campos factus ea lege, ne conju-
 gem sequentem respiceret, donec supe-
 ram regionem attingeret, amoris im-
 patientia oblitus respexit, atque ige-
 num amisit. Exinde osor feminarum,
 calibem vitam egit, tandemque à
 Bacchantibus disceptus est. P. 3, 1, 41.
Orphea lyra. P. 1, 3, 42.
Ortalus. C. 64.
ortus candens. T. 4, 1, 65.
Ortygia, Phæbi patria, eadem qua De-
 los. P. 2, 21, 10. v. Delos.
OS non siccum, dicitur de homine supi-
 ni animi, cui opponitur, quem emun-
 sta naris appellamus. C. 43, 3.
ora in Deos solvere. T. 3, 5, 14.
ore, pro ori. P. 4, 8, 10.
ora moribunda. P. 3, 5, 10.
ora manu verberare. P. 2, 7, 46. mani-
 bus notare. P. 1, 6, 16.
ora reverentia movere. P. 2, 21, 29.
ora viris mortuis imponere. P. 3, 11, 22.
osca tellus, i.e. argilla Campana. *Osca*
enim Campania populi. P. 4, 2, 52.
oscitantes alites. C. 25, 5.
OSCUA empti. P. 3, 11, 34.
oscula labris morata. P. 2, 12, 10.
oscula matris, & sororis, amanti & e-
 loxyia causa. P. 2, 5, 11.
oscula sibi debita. P. 1, 6, 17.
oscula supina. P. 1, 20, 28.
oscula sua, & matris dat filiis pater
 viduus. P. 4, 11, 73.
oscula eripere comprehens auriculis.
 T. 2, 5, 92.
oscula fallere siccis genis, dictum do-
 bone. P. 4, 11, 75.
oscula ferre comæ canæ. P. 2, 13, 94.

oscula jure ferre, qualia sunt consan-
 guineorum. P. 2, 5, 8.
oscula nixa gradibus dare. P. 1, 16, 42.
oscula rapere. T. 1, 4, 67.
oscula rostro decerpere, dictum de co-
 lumbis. C. 67, 127.
oscula suprema ponere in labellis
 gelidis. P. 2, 10, 29.
osculari arma relicta. P. 4, 3, 30.
osculatio nixa seges. C. 48, 6. v. basia.
Osiris, Ægyptiorum Deus, idem qui
 Bacchus. Ejus invensa & laudes. T. 1,
 8. à vers. 27.
Ossa, Thessalia mons, à Gigantibus O-
 lympo impositus. P. 2, 1, 19.
OSSA comis edere ligata. P. 4, 7, 80.
ossa deserta gemitu Cæsaris. P. 4, 11,
 58.
ossa dispersa. P. 1, 21, 9.
ossa extinctis anguibus lecta, in re ma-
 gica. P. 3, 4, 23.
ossa immatura. T. 2, 7, 11.
ossa matronarum ab equis honoratis
 vesta. P. 4, 11, 104.
ossa minuta, i.e. ossa. P. 2, 10, 58. nulla,
 i.e. igne consumpta. P. 1, 17, 12.
ossa nullo solo contexta. P. 1, 22, 8.
ossa nostra mare verrit. P. 2, 12, 44.
ossa transibit viator contemnens. P. 2,
 8, 35.
ossa turpia jejuno sono tectet Cerbe-
 rus. P. 4, 5, 4.
ossa falsa tenere. P. 2, 11, 5.
ossa matris, & parentis jurare. P. 2, 15,
 15.
ossa ossibus permiscere. P. 2, 7, 83. to-
 rere. P. 4, 7, 94.
ossa quædere a lupis relicta, mendici-
 tatis ultima signum. T. 1, 6, 18.
Ossa calcare, P. 2, 7, 80. componere. P.
 2, 17, 21. legere. T. 1, 3, 6. 3, 2, 18. P. 2,
 17, 34. 4, 1, 127. rugo devocare, in re
 magica, T. 1, 2, 46. rosa ponere. P. 1,
 17, 22. terra frequenter locare. P. 3,
 14, 25. tollere manu, pro colligere. P.
 2, 7, 50. vino & lacte spargere. T. 3,
 2, 20.
OSTRA Pœna. P. 4, 3, 51.
ostrinus torus. P. 1, 14, 20.
ostrina tunica. P. 2, 20, 26.

ostrini

TIBUL. & PROPERT.

ostrii colores. P. 3, 11, 7.
ostreosior, i.e. *ostreis feracior*. C. 18, 4.
Otho. C. 54, 1.
otia degere. C. 67, 104 peragere. T. 4, 1, 182.
ovis lucida. T. 2, 1, 62.
ovem niveam Tyrio marice tingere, i.e. *lanam*. T. 2, 4, 28.

P

PAbula vitii praeberere. P. 3, 5, 3.
pasta ligare. P. 4, 4, 82.
Pactolus, *Lydia fluvius*, aureis arenis maximè illustris. Pactoli humor. P. 3, 16, 28. liquor. P. 1, 6, 32. liquores. P. 1, 14, 11.
Padæi, *Scytharū populi αἰὲρ ποικίλος*. T. 4, 1, 145.
Pæana canere, i.e. *hymnum in honorem Apollinis*. P. 3, 13, 42.
Pagasa, oppidum Theffalia. Pagasæ navalia. P. 1, 20, 17.
pagana fercula deliciis madentia, i.e. *lautis epulis*. P. 4, 4, 76.
pagina confessa est. P. 2, 23, 89.
pagina evecta gyros præscriptos. P. 3, 2, 21.
Palatia, *Larij collis ita dictus ab Evandro Arcade Pallantis pronepose*. T. 2, 5, 25.
Palatia decerpra Romanis tauris. P. 3, 7, 49. pecorosa. P. 4, 9, 3. sacra Phæbo navali. P. 4, 1, 3.
Palatinæ aves Romulo visæ. i.e. *duodecim vultures, quibus fratrem Remum antevis, qui sex tantum viderat in Aventino colle*. P. 4, 6, 44.
palatum siccum. P. 4, 9, 21.
PALES, *pastorum Deus*. T. 1, 1, 16.
Pales lignea facta falce agresti. T. 2, 5, 28.
Palilia festa. T. 2, 5, 87. 4, 4, 73. Palilia fœno accenso celebrare. P. 4, 1, 19.
palimpsestum, i.e. *charta delicticia*. C. 22, 5.
palis vitem adiungere. T. 1, 8, 33.
PALLA *Junonis purpura*, & perlucida. T. 4, 6, 13.
palla Sidonia. P. 4, 9, 47.

palla talis illudens. T. 3, 4, 35.
palla media foras inire, i.e. *femine intercedente*. P. 4, 4, 50.
PALLAS, *eadem qua Minerva*. C. 63, 8. v. Minerva.
Pallas spatiatur ad aras Dulichias. P. 2, 2, 59.
Pallas Tiresiam obcecavit, quid ipsa lavantem forte fortuna aspexisset. P. 4, 9, 57. Aliam causam cecitatis Tiresia habes apud Ovid. 3. *Metamorph.*
Palladis artes castæ. P. 3, 18, 7.
Palladis ignes, *eadem qui Vestales*; *Palladium etenim in ade Vestæ asservabatur*. P. 4, 4, 45.
Palladis oculi glauci. P. 2, 19, 12.
PALLERE colores multos. *Hellenismus*. P. 1, 15, 39.
pallida curis nutrix. P. 4, 3, 41.
pallida mortuorum turba. T. 1, 11, 38.
pallidum esse in iratam. P. 3, 6, 28.
pallida vina bibere. *mortuorum erat, quibus epulum ferale apparabatur*. P. 4, 7, 44.
pallidior statua inaurata. C. 80, 4.
pallidulus pes defuncti. C. 64, 6.
pallor, *amoris præsentissimum signum*. P. 1, 9, 17.
pallori esse. P. 3, 4, 30.
pallia lecti. P. 4, 8, 87. fecerunt vias tepidas. *meretricium est*. P. 4, 7, 20.
pallia in roto lecto non sidunt. P. 4, 3, 31.
PALMA AUREA. T. 1, 10, 82.
palmas victrices labore parare. P. 4, 2, 140.
palmarū supplices. P. 4, 8, 71.
palmas primas extollere gurgite. P. 2, 18, 11.
palmis demissus humen haurire. P. 1, 20, 43.
palmulæ, *pro remis*. C. 4, 4.
palus emulsa. C. 67, 110.
paludes inferorum. P. 4, 11, 25.
paludibus lavare. P. 2, 20, 55.
pampinea raris. P. 3, 15, 26.
pampineus odor. P. 2, 22, 30.
PAN, *filius Mercurii, dux Nympharū, bicornis, capriges, cui sacri Arcadiani mos*

INDEX IN CATUL.

montes. P. 3, 21, 45.
 Pan Tegeus, i. e. Arcadius, à Tegea
 oppido Arcadia. P. 3, 2, 30.
 Pan lacte madens. T. 2, 5, 27.
 Panes plures fuerunt. capripedes. P. 3,
 15, 34.
 Panchaja, regio Arabia felicia. dives.
 T. 3, 2, 23.
 pancisatium, genus luffa. P. 3, 12, 8.
 Pannonia, regio transalpina, sed Al-
 pibus proxima. Pannonius fallax. T.
 4, 1, 109.
 Panthus. P. 2, 15, 37.
 papaver luteum. C. 19, 12, 60, 195.
 papavera purpurea. P. 1, 20, 38.
 PAPILLA Amazonum nuda. P. 4, 3, 43.
 papilla dura lupæ inhumanæ. P. 4, 4,
 54.
 papillæ luctantes, i. e. tumore fustiam
 repellentes. C. 63, 65.
 papillis nudatis luctari. in obscenis. P.
 2, 12, 5.
 papillis nudis arma capiebant Laca-
 næ mulieres. P. 3, 12, 19.
 parare menfam. T. 1, 5, 34.
 parare prolem. T. 1, 11, 39.
 parare se plus uni. in obscenis. P. 2,
 17, 18.
 paratir habes. subaudi animū. C. 17, 2.
 parca dies. P. 3, 3, 40.
 PARCÆ, Nolus, & Herebi filie, pene
 quas fatorum seriem volvi antiqui pu-
 tarunt. Ha tres fuerunt, nimirum
 Cloto, Lachesis, Atropos, nentes vi-
 tam, casusque mortalium omnium.
 C. 63, 306. T. 1, 8, 1, 4, 5, 3.
 Parca sorores tristes. T. 3, 3, 35.
 Parcas immites habere. P. 4, 11, 13.
 parce solutis crinibus, i. e. crines ne
 solvas. T. 1, 1, 81.
 parcite luminibus. i. e. me aspicipe. T. 1,
 2, 33.
 parcus infamare. P. 2, 16, 89.
 parentis facta augere. T. 1, 8, 55. v. pa-
 ter.
 paries crimine pictus, i. e. figuris ob-
 scenis. P. 2, 5, 26.
 PARIS, Priami Troja regis ex Hecuba
 filius, quem cum uero mater gesta-
 ret, visa est sibi faciem parere, qua pa-

triam in cineres versaret. Ob id so-
 mnium terribis Priamus, iussit in-
 fansem, uti primis matris est, filvis
 exponi, si forte vim fieri potuisset elu-
 dere. Ille verò à pastoribus educatus,
 forma, viribus, mentis acumine in-
 des gliscibat, arbiterque rusticis liti-
 bus definiendis non raro adhibebatur.
 Idcirco Mercurius in ejus conspectum
 tres Deas de pubertudine certantes
 adduxit, Junonem, Palladem & Ve-
 narem: quarum prima, si sententiam
 pro se tulisset, opus & regna promisit:
 alicera sapientiam: tertia formosissi-
 mam Gracia seminam, Helenam
 uxorem Menelai. Ille de propositis
 premiis ultimum placuit & pro Vene-
 re judicavit. Quibus actis construc-
 ta classe Spartam navigavit, He-
 lenamque hospitam clam coniuge
 abduxit. Ad quam repetendam Gra-
 cia omnis excisa est, Achilles præci-
 pue, qui tandem à Paride fraudulen-
 ter istius in salo (nam cetera invulne-
 rabilis erat) mortem oppetiit. C. 67,
 103. P. 2, 2, 47-2, 12, 13. 3, 6, 29. pæ-
 stor. P. 2, 21, 91.
 Paris qualicumque. P. 3, 1, 20.
 Paris Phrygiæ fatum composuit. P. 3,
 11, 65.
 parma bellica. P. 2, 17, 44. picta. P. 4,
 10, 21.
 parnam referre. P. 4, 10, 40.
 Parnassus, Phocidis mons, duobus cacu-
 minibus insurgens, Musis dicatus. C.
 63, 386.
 Parnassus concussus. P. 3, 21, 56.
 Parnassi vertex. P. 3, 21, 13.
 Parrhasius Ephesus, pictor celebris, de
 quo vide Plin. l. 35. c. 10. P. 3, 7, 12.
 pars imitanda magnæ domus. P. 4, 11,
 44.
 pars quotacumque. T. 2, 7, 36.
 partes exultæ sub zona torrida. T. 4, 1,
 165.
 parthenice alba, floris genus. C. 50, 194.
 Parthenice, Cynibia nutrita. P. 4, 7, 74.
 Parthenius, Arcadia mons. Parthenia
 antra. P. 1, 1, 11.
 PARTHI, populi Persidis, quorum regem
 sita

TIBUL. & PROPERT.

- Asa inter suum Persicum, & mare*
Hircanum. Hi à Romanis saepe tenati,
numquam domiti fuerunt: quinimmo
plurimas, easque surpissimas clades
isidam intulerunt. P.2, 11, 23. sagitti-
feri. C. 11, 6.
Parthus eques. P.4, 3, 36.
Parthus sero foedere confessus. P.4,
 6, 79.
Parthi spoliati gloria. P.3, 10, 3.
Parthorum astuta fuga. P.3, 7, 54.
Parthorum equites. P.2, 8, 18.
Parthos pedibus sequi. P.2, 18, 63.
Parthæ telluris alumni. P.4, 3, 67.
Partha trophæa. P.3, 3, 6.
Parthi foci coquebant murrhea po-
 cula. P.4, 5, 26.
partus Bacchi maternus. P.3, 15, 21.
perva signa dare. P.1, 18, 13.
parvo contentum vivere. T.1, 1, 47.
pascere herbosa loca. T.2, 5, 25.
pascere jugera multa ovc. *Hypallage.*
 T.2, 6, 24.
pascua *Herculis, forum bearii.* P.4, 9,
 20.
Pasiphæ, Solis filia, uxor Minos regis
Cretensium, qua eo usque stultitia de-
venit, ut efflamm taurum deperiret.
Cum autem infandi concubitus mero
desiderio teneretur, Dadalum artificem
consuluit, quo pacto taurum ad se pel-
licere posset. Ille verò vaccam lignea
formavit, eaque reginam inclusit, de-
inde machinam tauro obiciens, im-
prudicissima femina vota complere cog-
git: unde postea natus Minotaurus.
u. Ovidium l. 1. Artis Amatoria. P.3,
17, 11. juvenco capta. P.2, 21, 113.
non proba. P.2, 19, 52.
Passithea, una Charitum, Samni uxor.
 C.62, 43.
passer Lesbiz. C.2. passeris obitus.
 C.3.
passim amarunt veteres. T.2, 3, 41.
pastor ad baculum. P.4, 2, 39.
pastor Baccho madidus. T.2, 5, 87.
pastorum annua convivia in festis Pa-
 tilibus. P.4, 4, 75.
patente porta. in *obscuris.* C.15, 18.
pater, pro facilem esse. P.4, 7, 74.
- PATER** adoptivus *Augusti, Julius Cæ-*
sar. P.4, 6, 59.
pater alitricus, i.e. parens. P.2, 16, 74.
pater efuritionum. C.21, 1.
pater functus maternis vicibus. P.4,
 11, 71.
pater pendit in cervice nati, i.e.
Anchises in collo Æneæ. P.4, 1, 43.
patres, pro Senatoribus. P.3, 9, 32. 4, 1,
 12.
patriis focis restituere. P.2, 1, 64.
PATI. paterer caput hoc collo disce-
 dere. P.2, 6, 7.
patientia ingenii. T.3, 2, 5.
patientior, pro durior. P.1, 6, 29.
patria sepulta. P.1, 22, 3.
patriæ servire. P.4, 1, 60.
patrio sacro tremula turba pendeat.
 P.4, 2, 18.
Patrima Virgo, i.e. Minerva literato-
 rum patrona, ita dicta, quod à patris
 capite orta fueris, absque congressu se-
 mineo. C.1, 9.
Patroclus, Menæti filius, Achilli ca-
 rissimus, qui dum amici armis indu-
 tus ejus personam simularet, ab He-
 ctore occisus est. P.2, 7, 19.
paulatim sub juga collum dare. T.1,
 4, 12.
Paulus censor, Cornelie maritus. P.4,
 31.
Paulus Cornelie filius. P.4, 11, 63.
pavonis cauda superba. P.2, 16, 59.
PAX spicam tenet. T.1, 11, 67.
Pacis laudes. T.1, 21, 45. & infra.
pacem sumere, ac ponere. P.2, 1, 35.
pace mercata premere aliquem. ex
lega meretricia. P.4, 5, 32.
pace tua. T.2, 5, 105. P.2, 17, 40.
pacificare. C.67, 76.
peccare, in re amoris. T.4, 14, 1. P.2,
 13, 25. 2, 21, 107. 3, 14, 9.
PECTUS angustum. *metaph.* P.2, 1,
 40.
pectus miscere. in *obscuris.* P.4, 7, 19.
pectus nudum lacerare. in *funeribus.*
 P.2, 12, 27.
pectus proavi simulare. P.4, 11, 39.
pectus terere alio amore. P.3, 18, 6.
pectore crimen inest. T.3, 4, 84.
 & pecto-

INDEX IN CATUL.

pestore aquam pellere, i.e. *natur.*
 T. 1, 4, 72.
 peſtora ceco nudare. *sapientia adagium.*
 P. 4, 8, 47.
 pecus stolidum pleno vellere carpe-
 re. *metaph.* P. 2, 13, 8.
 pecus tardum, i.e. *armentum.* T. 4, 1,
 209.
 pecoris hostis leo. C. 62, 77.
 peccorosa Palatia. P. 4, 9, 3. v. Palatia.
 pecunia detestatio. P. 3, 5.
 pedirum leve & subtile. in *obſtantiis.*
 C. 54, 3.
 Pegalus, equus alatus, qui è sanguine
Medusæ in terram defluente natus est.
Hic apud Musas diu commoratus, ut
hospitij gratiam referret discedens,
pulſu pedis Hippocremem fontem elicit.
Ejus ope fretus Bellerophon Chimeram
interfecit. Pegaleus volatus. C. 55,
 24. Pegaseo dorſo in acra vectari.
 P. 2, 21, 55.
 Pegafides Musa. P. 3, 1, 19.
πῆγῆς, Latine fons, scatebra, unde dictus.
 Pegafus. P. 1, 20, 33.
 pejerare. P. 4, 3, 42.
 pelagus, *Asia monumenta carina Ju-*
ſſæ. P. 4, 6, 17. v. Actium.
 Pelcus, *Eaci filius, Thetidos maritus,*
frater Telamonis, Achilles pater, u-
nus ex duobus qui navim Argo com-
ſcenderunt. P. 2, 7, 51. *Eumoni*us, i.e.
Thessalus. T. 1, 6, 9.
 Pelei ac Thetidos nuptiæ. C. 63.
 Pelides Achilles. P. 2, 16, 34. v. Achil-
 les.
 Pelius, *Thessalia mons, quem Oſſa im-*
poſuerunt Gigantes, Jovi bellum in-
ferentes. C. 63, 278. iter cæli. P. 2, 1,
 20.
 Peliacus vertex. C. 63, 1.
 Peliaca frabs, i.e. *navis Argo, ex ar-*
boribus Pelij conftructa. Peliacæ tra-
 bis iter legere. P. 3, 20, 12.
 pellere humum pedibus, i.e. *ſaltare.*
 C. 60, 14.
 pellit vada remis. C. 63, 38.
 pellis aurata, i.e. *ovellus arietis Phryxæ.*
 C. 63, 5.
 pelliti patres corda iuſtica, i.e. *anci-*

qui Senatores Romuli erant, pellibus Hi-
midæ. P. 4, 1, 12.
 pellucens rivus. C. 67, 57.
 pellucidulus lapis. C. 62, 4.
 PELOPS, *Tantalus filius ex Taygete, e-*
quem impuberem pater Diis ad convi-
vinum vocatis epulandū appoſuit. Cum
verò jam comæſa humeri parte, Jovi
ſubſuſſiſſet ſcelus, continuo rex Deo-
rum puerum juſſit reviviſcere, & par-
tem, qua defecerat, addito ebore ſup-
plevis. Hic poſtea Hippodamiam Oe-
nomai filiam coniungere habuit, atque
ab eo nomen accepit Peloponneſus. P. 1,
 342. Pelopis humerus
 eburnus. T. 1, 4, 58. v. Hippoda-
 mia.
 Pelopea domus tota ſuppro infamis,
 propter violatam Atrei uxorem à
 Thyſte, Helenam à Paride raptam,
 Clytemneſtram, Egypſi amoribus pol-
 latam. P. 3, 17, 20.
 Pelopejus Agamemnon, i.e. *ſilius A-*
trei à Pelope geniti. P. 4, 6, 33.
 Peluſium, *Egypti oppidum.* Peluſii ca-
 ſtra ſubruta ferro Romano. P. 3, 7,
 55.
 Penates, *Dij domorum, & urbium. pe-*
nates Umbræ not. P. 4, 1, 121. pe-
 nates communes alterna cæde
 ſpargere. P. 2, 21, 67.
 pendens ſub ala extrema ſecluditur.
 P. 1, 20, 29. v. *obſerv.*
 pependit ſedens primo remone. *geſſus*
auriga. P. 4, 8, 21.
 Penelope, *Leucæ filia, Ulyſſis uxor,*
qua marito viginti annorum ſpatio
abſente, prociſ conſtanter eluſit. Fin-
gebat enim ſe illis copiam ſui ſaltu-
ram, cum telam inceptam abſolviſſet
quod ne conſingeret, noctu retebat,
que per diem tecta fuerant. v. *Ovid.*
in epiſt. Heroid. P. 2, 7, 39, 3, 10, 33,
 45, 7, 112. P. 3, 11, 24.
 Penelopeus Telemachus. C. 60, 229.
 Pentos, *Thessalia fluvius.* C. 63, 285.
 penetrales foci, i.e. *Lares familiares.*
 C. 67, 102.
 penite, *pro penis. ἀφ' αἰνῶν.* C. 60,
 178.
 peni-

TIBUL. & PROPERT.

penitus crudelior. P. 1, 16, 17.
 pennis felicibus *in lucem editus*, i. e.
bonis avibus natus. P. 3, 8, 11.
 PENSE carpere. P. 3, 15. trahere.
 P. 3, 9, 20.
 pensa castrensia laborare, i. e. *lancinam
 exere militarem*. P. 4, 3, 83.
 pensa diurna facere. P. 4, 9, 48.
 pensa graviora rependere iniquis
 qualillis. P. 4, 7, 37. v. *observ.*
 pensis affixa puella. T. 1, 3, 87.
 pensis iniquis famulam onerare. P. 3,
 13, 5.
 penus manum lanificam imponere.
 T. 2, 1, 10.
 Penthesilea, *Amazonum regina, Tro-
 ianorum auxiliaria, ab Achille occi-
 sa*. Mæotis, i. e. *Scythica*. P. 3, 6, 14.
 Pentheus Thebanus, qui sacra Bacchi
 irridens, à matre, duabusque mase-
 veris apum venari putantibus misere
 discerpens est. P. 3, 6, 24, 3, 15, 24, 3, 20,
 33. v. Agave.
 PER artem agitare saxa. P. 3, 1, 43.
 per causam aliquid agere. i. e. *consilio
 suo exterior aliquid præsens*. T. 1,
 7, 26.
 per has manus, i. e. *ope barum manuum*.
 P. 4, 9, 68.
 per locum atque vinum. C. 50, 6.
 per oculos suos jurare & c. T. 3, 6, 47.
 v. jurare.
 per ora, i. e. *ante conspectum*. P. 3, 11, 12.
 per se pati, i. e. *propriis viribus*. P. 2, 23,
 49.
 per te, i. e. *spera tua*. P. 2, 7, 14.
 perzque. P. 2, 19, 9.
 peragere aliquid sub voce querula.
 P. 4, 7, 95.
 perambulare cubilia in obscenis. C.
 29, 8.
 perdeperere in obscenis. C. 73, 3.
 perdere pectus ferro, & veneno. P. 2,
 23, 13.
 perditus in quadam. P. 1, 13, 7.
 perditè amare. C. 45, 3.
 peregrina muncera. P. 1, 2, 4.
 perfidia, pro mendacio. C. 63, 322.
 Pergama, i. e. *muri Troiani*. P. 2, 1, 21.
 2, 2, 45. manu Apollinis constructa.

P. 3, 7, 39.
 Pergamea mala. P. 3, 11, 64.
 Pergamea vates, i. e. *Cassandra Priami
 filia*. P. 4, 1, 51.
 perhospita. T. 4, 1, 143.
 periculo demitti. P. 2, 19, 59.
 pericula via maritima, ac terrestis.
 P. 2, 18, 64.
 pericula geminare. T. 1, 6, 21.
 Perillus faber, qui Phalaridi Agrigen-
 si tyranno taurum aneum formavit,
 quo inclusi rei torquerentur igne suppo-
 sito. Ob id à rege damnatus, uti pri-
 mus omnium suum opus imbueret. P.
 2, 17, 52.
 Perimedeæ manus, i. e. *Perimedæ U-
 lyssis socii, quem Circo und cum alijs
 in feram convertis*. P. 2, 1, 74.
 perire, pro deperire, sive amare. P. 2, 12,
 13, 2, 17, 27. C. 45, 5.
 percam, si me ista movent dispendia,
 P. 2, 16, 63.
 percant silvæ. T. 4, 3, 6.
 peritum facere. P. 1, 9, 7.
 periuri amantes. P. 2, 13, 47.
 periuria verbis revocare. P. 1, 15, 25.
 permenso lucis tempore defungi. T.
 3, 3, 9.
 Permessus, Boetia fluvius, Musis sacer.
 P. 2, 8, 30.
 perneciter. C. 61, 8.
 Pero, Nerei filia. P. 2, 2, 17. v. Melampus.
 Pertheus Pindus. P. 3, 3, 55. v. Pindus.
 perferedere. P. 3, 10, 37.
 Persephone, regina inferorum, eadem
 quæ Proserpina. T. 3, 55, P. 2, 19, 45.
 Persephonæ dona ferre. P. 2, 10, 26.
 persequi pœnis. T. 1, 9, 28.
 Perseus, pro Perses rege Macedonum, de
 quo L. Æmilius Paulus triumphavit.
 P. 4, 11, 39.
 Perseus, Jovis & Danaë filius, qui pen-
 nibus pennas gestans, Andromeden à
 ceto, cui obiecta fuerat, liberavit,
 uxoremque duxit. v. Andromede,
 Medusa. C. 55, 25.
 Persei ala. P. 2, 21, 56.
 Persei uxor. P. 2, 19, 22.
 Persea manus. P. 3, 20, 8.
 Persis, regio Asia, terrarum quondam
 2

INDEX IN CATUL.

imperio nobilis. Persarum religio
impia. C. 88, 4. Persicum arulpi-
cium. C. 88, 2.
perspecta amicitia. C. 97, 6.
perspecta fama. P. 1, 11, 17.
persuasus fallere, i. e. certus decipere.
P. 4, 1, 146.
peritica tristis abstulit opes exultas.
P. 4, 1, 130.
pertundere tunicam, & pallium. in
obscuris. C. 32, 11.
perversa manu ora lauciare. P. 4, 8, 64.
pervigilare. T. 3, 6, 54.
pervigilare abiectis stricis, in obscu-
ris. C. 86, 2.
pervincere aliquid. C. 75, 15.
pervincere mores dominæ. P. 1, 17, 15.
perurere intestina. metaph. C. 76, 3.
Perusia, Thustia oppidum, in quo L.
Antonius ab Augusto obsessus, extre-
ma fame coactus tandem se dedit.
Perusina funera. P. 1, 22, 3.
PES Etatis celer, & habilis. 1, 9, 48.
pes grabati. C. 10, 22.
pes in porta offensus. triste omem. T. 1,
3, 20.
pes inimicus. P. 2, 5, 30.
pes ipse redit ad limina. T. 2, 6, 24.
pes mensæ. P. 4, 8, 44.
pes, pro extrema veli parte. C. 4, 21.
pes, pro metro. P. 3, 1, 6.
pedem hmine inferre. P. 1, 18, 12.
pedem ponere nullo sono. T. 1, 2, 20.
pedem referre. T. 1, 2, 48.
pedem sede alienius ponere. T. 3, 4, 24.
pedes aureoli. C. 65, 167.
pedes lecti. C. 60, 115. P. 3, 4, 14.
pedes molliter euntes. P. 2, 9, 24.
pedes errantes male ferre. h. e. sicubare
ob ebrietasem. T. 1, 1, 30.
pedes movere, i. e. ambulare. P. 2, 15, 56.
pedes tangentes supplicis præbere. P. 4,
8, 72.
pedes veste fluente ferire. P. 3, 15, 32.
pedibus invitis redire. P. 2, 17, 60.
pedibus iter prætereare. T. 2, 1, 77.
pedibus rotas carpere. P. 1, 6, 33.
pessimæ puellæ. vox blandisiarum. C.
55, 10.
pessis nasorum. C. 68, 2.

Petale anus. P. 4, 7, 39.
petere honorem in comitijs. P. 3, 20, 42.
petitor magistratus. C. 44, 11.
petitum. C. 67, 39.
petulantia linguz. P. 1, 16, 17.
Phæacia, i. e. Corcyra, ubi regnavit Al-
cinous. T. 1, 3, 3. terminus errorum
Ulyssis. T. 4, 1, 78. v. Alcinous.
Phæacæ silvæ, i. e. pomaria secundissima.
P. 3, 1, 51.
Phædra, Minos & Pasiphaæ filia, The-
sei uxor, qua Hippolyti privigni a-
dentissimo amore capta, nihil coram
prætermisit, qua ad casti juvenis pro-
positum labefactandum profutura exi-
stimaret. Sed cum omnia irrita ex-
perta esset, adolescentem apud mari-
tum accusavit, quod sibi vim inferro
sensasset: Quibus auditis iratus The-
seus filium domo, & urbe relegavit a-
noverca. P. 2, 1, 53. v. Hippolytus.
Phæthron, Solis & Clymenis filius, quæ
juvenili desiderio accensus regendi po-
tens currus, agræ a patre impetravit,
ut id sibi uno tantum die liceret.
Sed cum aurigandi minus peritus es-
set, locorumque inscitia teneretur, isi-
nere aberravit, currumque ad insigne-
ra deduxit. Quo facto terra caloris
impatiens apud Jovem quæstus est, quæ
missa fulmine temerarium puerum Ju-
go excussit, & in Padum præcipitavit.
Ejus autem forores invento cadavere
eò usque fratrem desierunt, donec in
populos ele. triferas verterentur. flam-
matus. C. 63, 291. v. Ovid. 2. Meta-
morph.
phæreia ex utroque humero jacens.
P. 2, 9, 10.
phæreæ potius in arcus consume-
re. P. 4, 6, 55.
Phares, olim Egypti magna insula,
postea continenti adiuncta, ubi turris
illa navigantibus facem prælucent.
Ptolemæa. P. 2, 1, 30.
Pharia Isidis turba, i. e. Egyptia. T.
1, 3, 32.
Phasiæ portus. P. 3, 5, 5.
Pharsalos, Thessalia oppidum. C. 63, 17.
phasellus. P. 3, 19, 20. phaselli laus, &
82.

TIBUL. & PROPERT.

consecratio. C.4.
Phasis, Colchorum fluvius. C.63,3.P.1, 20,18.3,10,11.
Pheneum Cyllenium. C.67,109. v. Cyllenium Pheneum.
Phidias, *Atheniensis sculptor nobilissimus.* Phidiaci Jovis eburneum signum. P.3,7,15.
Philæ, aspera insula apud Syenem: cincta duobus amnibus, qui Nilo mutantur. crotalitra Philis, i.e. de Philis. P.4,8,39.
ΦΙΛΗΤΕΙΑ. C.22.
Phileta Cous, poeta Elegiacus, quem Propertius imitatus est. P.3,1,1. Musis melior. P.2,2,3,1.
Philetea aqua, i.e. vena carminis Philetei. P.3,2,5,2.
Phileti corymbi. P.4,6,3.
Philippus languis, i.e. genus Philippi regis Macedonum. P.3,9,40.
Philippi, Macedonum oppidum, apud quod partes Cassi, & Bruti penitus ab Augusto disiecta. civilia busta. P.2,1,27.
Philoctetes, Herculis armiger, cui moriens Alcides sagittas suas habendas tradidit. P.2,1,61.
Phillyrides Chirō. P.2,1,62.v. Chirō.
Phineus, Agenoris filius, qui cum vaticinio pradiatus esset, Deorum fata mortalibus liberè revelabat: idcirco à Jove oculis orbatus, immixtis Harpyiis, quæ comedentis ex ore cibos eriperent. Cum verò Argonauta ad litus Bithynum appulissent, ubi miser habitabat, Zethus & Calais terribilissima monstrabillius epulis abegerunt, ipsique videndi copia rursus facta est. v. Valerium Flaccum 4. Argonaut. Phinci Jejunia. P.3,3,63.
Phlegra, vallis Thesalia, ubi Gigantes in Deos arma ceperunt. Phlegrea iuga. P.3,7,48. Phlegrei tumultus. P.2,1,39.
Phlegreus campus, i.e. Pharsalia, ubi Pompejanus exercitus Caesaris copiis fusus est. P.3,9,37.
Phœbe Leucippi filia, à Castore rapta. P.1,2,15.
PHOEBUS filius Jovis, & Latonæ,

idem qui Apollo. T.3,4,72. 2,5.P.3,2,13.
Phœbus æterna juventute. T.1,4,3. futorum præscius. T.2,5,11. intonsus. T.1,4,34. 2,5,125.3,4,27.4,4,2. lauro redimimus. T.3,4,23. medicus. T.4,4. pastor. T.3,4,67. vates non fallax. T.3,4,49.
Phœbus Actii custos. P.2,2,3,61.
Phœbus navalis, ob victoriam scilicet, quæ auspiciis Apollinis resulis Augustus de Antonio & Cleopatra. P.4,1,3.
Phœbus donat sua carmina. P.1,2,27.
Phœbi boves. P.3,10,30.
Phœbi porticus aurea. P.2,21,1.
Phœbi soror Diana. T.2,3,18. P.2,12,15.
Phœbi speciem furati. P.4,2,32.
Phœbo vicinus. T.4,1,146.
Phœbum in armis morari. P.3,1,7.
Phœbus, pro Sole. T.4,1,146.
Phœbus ab ortu propiciat. T.3,4,21. æstivos ignes spatiosius exigit. P.3,18,13. fugatus mensa Thyestis. P.3,20,30. testis eorum, quæ videt. P.2,21,78.
Phœnicum inventum Astrologia. P.2,18,61.
Phœnix, Græcus dux in Trojana expeditione, qui lippitudine laborans à Chirone sanatus est. P.2,1,62.
Pholoe puella. T.1,9,73.
Phorcis, i.e. Medusa Phorci filia. Phorcidis ora secta manu Persea. P.3,20,8. v. Gorgon.
PHRYGIA, regio Asia minoris, dividitur in majorem, & minorem, sive Troadem. Phrygius campus. P.2,2,3,35.
Phrygius iudex. v. Paris. C.50.18.
Phrygius maritus Hippodamiz, i.e. Pelops, quod scilicet Dardani consanguineus esset; Electra etenim Dardani mater, soror fuit Taygetes matris Pelops. P.1,2,20.
Phrygius tibiz sonus. T.2,1,86.
Phrygis infanti numeri, i.e. Corybantis. P.2,16,16.
Phryges. P.2,16,30.
Phrygii Cæsaris avi. P.2,1,42.
Phrygii modi. T.1,4,64.

g 3 Phry.

INDEX IN CATUL.

Phrygiæ columina. C.62, 71.
 Phrygiæ columna. T. 3, 3, 13.
 Phrygiæ undæ. P. 2, 21, 65.
 Phryne, *Thebana meretrix*. P. 2, 5, 6.
 Phryne lena. T. 2, 7, 27.
 Phthia, *Doridis oppidum, Thessalia conserminum, Achilles patria*. Phehiæ progenies, i. e. *reger Macedonum ab Achille descendens*. C. 65, 44.
 Phthii viri busta cruenta, i. e. *Achillis sepulcrum*. P. 2, 10, 38.
 Phthiorica Tempe. C. 63, 35. v. Tempe.
 Phylacides heros. v. Proclesilaus. P. 1, 19, 7.
 Phyllis, *regina Thracum, qua cum Demophoonem Thesi filium hospitio suscepisset, ab ejus discessu amoris impatientiam ferre non valens, ex arbore se suspēdit*. P. 2, 17, 30. v. *Ovid. epist. Heroid.*
 Phyllis meretrix. P. 4, 8, 29.
 Phycia studium. P. 3, 3, 4 v. 47.
 piare clades, & Crassos, i. e. *Crassi decus delere, qui à Parthis sedē cum exercitu fufus est*. P. 3, 3, 9.
 piari metuenda lege. P. 4, 9, 55.
 PICTA aquæ radiis arborum. P. 4, 6, 26.
 picta parma. P. 4, 10, 21.
 picta puella. P. 3, 6, 16.
 picta toga. P. 4, 4, 53.
 picta litora. P. 1, 2, 13.
 picti curtus *Brisannorum*. P. 4, 3, 9.
 picti metus. P. 4, 6, 50.
 pictos mundos ē tabula ediscere. P. 4, 3, 17.
 picturæ lascivæ. P. 2, 3, 19.
 PIERUS, *Theffalia mons, Musis sacer*.
 Pieriæ quercus. P. 2, 10, 5. Pierii lacus. T. 3, 1, 16.
 Pierides *Muse*. T. 3, 1, 5, 4, 2, 21. doctæ sorores. T. 3, 4, 45. Pierii honores. T. 4, 1, 193.
 PIETAS victa. P. 3, 11, 48.
 pietate potentes *Romani*. P. 3, 20, 21.
 pius poeta, *pro docto*. C. 16, 5.
 pia terra, i. e. *cinis pius*. P. 3, 5, 25.
 pia somnia pondus habent. P. 4, 7, 88.
 pia spectaculæ, *qua pater edit ob villæ riam filij*. T. 2, 5, 123.

pia hominum umbræ, i. e. *pietatis beneficium*. P. 3, 16, 31.
 pios annos educere. P. 2, 7, 95.
 pignus habere alterius timorem. T. 4, 13, 18.
 pignora famæ. P. 4, 11, 12.
 pignora sua cedere. T. 4, 13, 17.
 PILA *crystallina ad manus frigerat* das. P. 2, 16, 60.
 pila ærata, i. e. *scaberrima, qua utuntur Mathematici*. P. 4, 1, 78.
 pila fallit veloci jactu per brachia. P. 3, 12, 5.
 pila iudicis. P. 4, 11, 25.
 pila nona, i. e. *libraria taberna*. C. 37, 2.
 pileati fratres, i. e. *Castor & Pollux*. C. 37, 2. v. *obseru*.
 pili facere. C. 10, 13, 17, 17.
 pilum lentum. T. 4, 5, 9. pila refertur ad patrios penates. P. 4, 1, 87. turpiter acta manu feminea. P. 4, 6, 22.
 Pimplæus, *Bæotia mons, Musis dicatus*. C. 102, 1.
 Pindus, *Epiri mons in regione Perræborum, sacer Musis*. Perræbus. P. 3, 55.
 Pindarus *Thebanus, Lyricorum poetarum princeps*. Pindarico spiritus orationat. P. 3, 15, 40.
 pinguis musta. T. 1, 1, 8.
 PINUS adacta in faciem novæ proræ. P. 3, 20, 14.
 pinus conigera. C. 63, 106.
 pinus *Fauno sacra*. P. 1, 18, 20.
 pinus incumbens circumdat umbras. P. 3, 11, 37.
 pinæ tædæ. C. 60, 15.
 pinæ textæ. C. 63, 10.
 pipilare, *distum de passere*. C. 3, 10.
 Piræus, *Athenarum portus*. C. 63, 74. P. 3, 19, 25.
 Pirithous, *Ixionis filius, Theseo dilectissimus*. v. Ixion, Iscomache.
 Pisaurum, *Umbria oppidum*. Pisauri sedes moribunda. C. 80, 3.
 Pisces cælestis sidus. P. 4, 1, 107.
 pisces longinquæ. P. 3, 5, 8.
 Piso prætor. C. 28, 47, 2.
 pistrino atque asino tradi. C. 94, 10.
 pituita nasi. C. 23, 17.

plæ-

TIBUL. & PROPERT.

placata aderit, *pro eris*. P.1,4, 23.
 placere. T.1,4, 4.
 placido vultu videre. T.2,4,59.
 plagis brachia lassare. P.4,3, 67.
 plangere aliquem. T.1, 8, 28. P.2, 17, 36.
 plangor cachinni. C.63, 273.
 plano gradu sistere. P.4, 10, 36.
 plantra morata gradu expenso. *mos amasculorum, puellis suis se probare cupientium*. P.2,3, 6.
 platanorum ordo creber. P.2, 21, 47.
 Plato, *Atheniensis philosophus, Academicorum princeps*. Platonis studiis animum emendare. P.3, 19, 25.
 plaustro rotam supponere. T.2, 1, 42.
 plestrum eburneum. T.3,4, 39. P.3, 2, 25.
 Pleiades, *Atlantis Mauritania regis septem filia, quarum nomina fuerunt: Alcyone, Merope, Electra, Celano, Taygete, Sterope, Maja*. Em Jupiter in stellas mutavit, atque in tauri capite collocavit. P.2,3, 51. Plejadum chorus. P.3, 3, 58.
 plena manu januam percutere, *i. e. numeribus referta*. T.1,6, 32.
 pleno amore, *i. e. fausto*. P.2, 17, 61.
 plena flumina trahere. P.1, 20, 44.
 ploremum vetus, *genus arca*. C.94, 6.
 plumbo directa membrana. C.22, 8.
 plumbea pondera funde rotarum. P.4, 3, 65.
 plumipedes. C.53, 27.
 plus oculis suis amare. C.3, 5, 14, 1.
 plutei fulcrum. P.4, 8, 68.
 Pluto, *Saturni filius ex Opi, cui regna inferorum sorte obtinuerunt*. Hic Proserpinam Cereris filiam, dum flores legeret in Sicilia, per vim rapuit, uxoremque duxit infernus. T.4, 1, 67.
 pluviz tristes. T.1, 1, 46.
 POCULA, *pro venenis*. P.2, 1, 53. nigra. P.2, 18, 68.
 pocula sicca. T.3, 6, 18.
 pocula cadunt inter digitos remissos, *gestus paventis, et deprenti*. P.4, 8, 53. *v. observ.*
 pocula ducere, *i. e. fortillare*. P.2, 7, 57. *sic illud Horatii de odoribus: Illuc*

plurima naribus duces thura: & *Ovidij Trist. 4.* Tempus erat nec me peregrinum ducere cslum. *i. e. spirando strabere*.
 pocula sobria bibere. T.1, 7, 28.
 pocula cum felle bibere. T.1, 6, 14.
 podagra. C.70, 6.
 podagra fœdum corpus. T.1, 10, 73.
 POENA fera. T.10, 10, 4. fera, sed ampla. P.3, 4, 32.
 poena sororum Danaïdum. P.4, 11, 27. *v. Danaus*.
 poena vageatur. P.2, 15, 31.
 poenæ esse. P.3, 4, 20.
 poenas dicere, *i. e. interminari, sancire, edito prohibere*. T.1, 7, 61.
 poena, *pro condicione hosti damnosæ*. P.2, 7, 23.
 Poeni, *Africa populi, iidem cum Carthaginensibus*. Poena ostræ, *i. e. Tyria, à colonis Tyriis, qui cum Didone in Africam profecti sunt*. P.4, 3, 51. Poenæ columnæ, *i. e. Numidica*. P.2, 21, 3.
 Poëstum, *Campania oppidum*. Poësti odorati rosaria. P.4, 5, 59.
 POETA durus, *i. e. Harnicus*. P.2, 23, 44.
 poeta Phœbi sacerdos. T.2, 5, 1.
 poeta virtus Philætas. P.3, 7, 44.
 poeta virtutis Bacchi. P.3, 15, 20.
 poetæ Deum cura. T.3, 4, 43.
 poetarum laus. T.1, 4, 57. & infra.
 Pœrus. P.3, 5.
 Polixena, *Priami & Hecuba filia, quam Achilles umbra sepulcro suo matris iussit*. Polixenia cœdes. C. 63, 364.
 pollice chordas impellere. T.2, 5, 3.
 pollice claustra fallere. P.4, 5, 72.
 pollicibus duris ledere. P.2, 4, 24.
 Pollux, *Castoris frater, Jovis & Leda filius, ex eadem ovo, quo Helena, su lucem edidit. Hunc pugilatu maxime validum fuisse perhibent, atque Amycum Bebryciorum regem cœsum certamine interemisse. v. Valer. Flaccum 4. Argon. P.1, 2, 16. gemellus Castoris. C.4, 27. pugil. P.3, 12, 17.*
 Pollucis equus. P.3, 20, 26.
 Pollux & Castor, *ignes navigantibus felices*. C.67, 65.

INDEX IN CATULI

Polydamas, Trojanorum princeps. Polydamantes. P. 3, 1, 29.
Polydorus, Priami filius, quem pater multis cum opibus ad Polymnestorem Thraciam regem, instante Troica obsidione, misit, ut si forte Graecis victoria favisset, regis tamen sanguinis reliquias sibi persterneret. At Polymnestor thesauris inhians, clam juvenem jugulavit, corpusque in litore defodit, donec ab Hecuba praeconante inveniretur. v. Verg. 3. *Aeneid.* P. 3, 11, 58.
Polymnestor, Thracum rex, qui post occisum Polydorum, ab Hecuba juvenis matre oculus orbatum est. v. Ovid. 13. *Metamorph.* P. 3, 11, 57.
Polyphemus Cyclops, Neptuni filius, a Polypheme Cyclops, amator Galatæe. ad eum sitis cum appulisset Ulixes, post conspectum siccorum eodem, immmane monstrum ex metu ingesto soporatus, deinde torrido velle obcecavit. v. Homer. 9. *Odysseæ.* Virg. 3. *Aeneid.* Ovid. 13. *Metamorph.* P. 2, 22, 32. 3, 1, 45. Polyphemi genz exusta. P. 3, 10, 26.
POMA grandia. T. 1, 1, 10.
poma modò nata. T. 3, 5, 20.
poma nulla curæ debita, i. e. *silvestria*. P. 1, 20, 35.
poma caduca legere. P. 2, 21, 95.
poma furtiva cavis manibus dare. P. 1, 3, 23. v. *observo*.
pomis viles amores mercari. P. 2, 23, 71.
pomus confusa. T. 2, 1, 43.
pomaria. P. 1, 1, 51.
pomosa corona. P. 4, 2, 17.
pomoti horti. T. 1, 1, 25.
POMPA funebris longis matronarum imaginibus spatiabatur. P. 2, 10, 19.
pompa funeris libelli tres. P. 2, 10, 25.
pompa munerum, *sestis* matronalibus. T. 3, 1, 4.
pompa nuptialis. P. 3, 11, 27.
Pompejus Magnus, isa dictus ob rerum gestarum excellentiam. Hic piratas maria infestantes intra quadragesimum diem subiugavit: *Mithridatem*

Ponti regem compulsi ad venenum 22
 victorias plurimas *resulit de Albanis, Colchis, Heniochis, Partinis, Arabibus, Judæis. Tandem Cæsaris honoribus invidens, & malè ferens patrem sibi crescere, Pharsalicam pugnam suscepit, in qua victus est. Cum autem ad Ptolemæum Ægyptis regem, quem magnis beneficijs juverat, confugisset, ejus iussu ab Achilla satellite obtruncatus est. Pompejus consul. C. 110, 1: apud Memphim jugulatus. P. 3, 9, 35.*
Pompeii manu capta Bosphora. P. 3, 9, 58.
Pompeja porticus. P. 2, 21, 45.
Pompeja umbra, i. e. porticus, in qua matrona ambulabant. P. 4, 8, 75.
pondus capiti committere. P. 3, 7, 5.
pondus habere. *metaph.* P. 4, 7, 88.
pondus habere, *pro constantem esse.* P. 2, 17, 62.
pone venire. P. 3, 13, 28.
PONERE amorem. P. 1, 9, 8.
ponere in exemplo. P. 2, 2, 52.
ponere inter, i. e. *annumerare, accensere.* P. 2, 23, 94.
ponere jura medio foro. P. 3, 7, 24.
positus, *pro discumbens.* P. 2, 23, 59.
positus, *pro dormiens.* P. 1, 3, 15.
posita in lacerto alterius. P. 2, 7, 5.
positum caput mecum habuit. P. 2, 11, 22.
posito amore. P. 1, 17, 18.
positæ pruinæ, i. e. *humus sparsa.* P. 1, 1, 7.
positura, *pro dispositione, ac ordine.* P. 4, 3, 38. *Lucret.* 1. Tandè deveniunt in tales disposituras.
Ponticus poeta. P. 1, 7.
PONTUS ære confinditur, i. e. *rostris navium arasis.* T. 4, 1, 174.
pontus in orbem curvum confluit. T. 4, 1, 20.
pontum remis carpere. P. 1, 6, 33.
ponto gigni. T. 3, 4, 85.
Pontica præda. C. 29, 19.
Ponticus sinus, i. e. *mare Euxinum.* C. 4, 9.
popæ succincto, i. e. *victimarij sunicis calle.* P. 4, 3, 52.

popu-

TIBUL. & PROPERT.

populare, *verbum activum*. P. 3, 16, 29.
 Populus arbor. populus ædem ornat.
 bat. P. 4, 9, 29.
 populi cornz formosæ. T. 1, 4, 26.
 Porcius. C. 47, 1.
 porcus hostia mystica. T. 1, 11, 26.
 porci fagnari compita lustrabant. P.
 4, 1, 23.
 porrigentur, *syncope pro porrigentur*. C.
 92, 7.
 porrecto sene, i.e. defuncto, & seretro
 imposito. C. 66, 6.
 porta lurida obsecrat rogos umbro-
 sos. P. 4, 11, 8.
 portæ fidem prodere. P. 4, 4, 37.
 portas fraude recludere. P. 3, 17, 24.
 portenta nova, i.e. insolita. P. 3, 22,
 28.
 porticu matrona ambulabat. P. 2, 16,
 55. 4, 8, 75.
 portitor Charon æra recipit. P. 4, 11, 7.
 PORTUS ipse fidem fallit. P. 3, 5, 50.
 portus Phœbi fugiens, i.e. Solis radiis
 inaccessus. P. 4, 5, 15.
 portum tangere. P. 3, 22, 15.
 portu claudi. P. 1, 8, 24.
 poscere verba à lyra. P. 4, 1, 76.
 possidere aliquem. P. 4, 7, 93.
 post cineres. P. 3, 1, 36.
 post obitum omnia majora. P. 3, 1, 23.
 posse sancto caput rondere gestus sup-
 plicantis. T. 1, 5, 42.
 postes frangere. T. 1, 1, 87.
 posteritate opus crescit. P. 3, 1, 34.
 Posthumius. C. 66, 35.
 Posthumia convivij magistra. C. 27, 3.
 Posthumus Gallæ maritus. P. 3, 10.
 postilla, adverbium futuri temporis.
 C. 83, 9.
 pote, pro potest. C. 75, 16. P. 2, 1, 46.
 potens in amore. C. 97, 8. P. 2, 18, 22.
 potiorcm esse, i.e. præferri. T. 1, 5, 33.
 4, 1, 200.
 præ invidia increpitare. P. 2, 18, 15.
 præcinere. T. 1, 5, 12.
 præco. C. 103.
 præcordia ferro vincta. T. 1, 1, 77.
 prædæ cupiditas. T. 2, 6, 4 v. 17.
 prædator. T. 2, 6, 23.
 præfantes. C. 63, 378.

prægestire. C. 63, 145.
 PRÆLIA clade pari. P. 3, 7, 38.
 prælia miscere. P. 3, 1, 28.
 prælia rumpere. P. 3, 9, 62.
 prælia ferere humo armigera. *attin-*
git fabulam Jasonis. P. 3, 9, 10.
 prælia stant. P. 3, 2, 44. 3, 3, 24.
 prælia turpia querere. P. 2, 4, 25.
 PRÆMIA laudis. C. 63, 102.
 præmia, pro præda. T. 2, 5, 119. P. 1, 14, 16.
 præmia dira ferre ad Lares patrios,
 i.e. manubias hostiles. P. 2, 21, 58.
 præmia esse vati fallaci, i.e. spoliari ab
 barolo. P. 2, 3, 7.
 præmia petere, i.e. prædari. T. 1, 2, 28.
 P. 3, 11, 46.
 Præneste, Latij veteris oppidum. Præ-
 nestis dubiæ sortes, qua in templo
 Fortuna servabantur. P. 1, 21, 41.
 præpendent læta. P. 2, 22, 37.
 præportat pectoris iras. C. 63, 194.
 prælagire mortem. P. 3, 9, 5.
 præscribere carmina. T. 4, 1, 179.
 præsentî flere puellæ. P. 1, 12, 15.
 præfates preces, i.e. valida. P. 2, 21,
 64.
 præsternere aristas. C. 63, 350.
 præsto esse. T. 1, 6, 25.
 prætexta puellarum. P. 4, 11, 33. *puero-*
rum. P. 3, 13, 3.
 prætextatus. C. 60, 182.
 prætor Property rivalis. P. 2, 13.
 prætoria. P. 4, 1, 29. 4, 3, 1.
 prætoria classica. P. 3, 2, 41.
 prætrepidans, i.e. admodum festinus. C.
 45, 7.
 prævecta, pro prævestam. sed omnino
 videndus est locus. P. 1, 8, 19. simile
 illud Persii Sat. 3. Stemmata quod
 Thusco ramum millefimo ducis, pro
 millefimo. est autem prævecta vo-
 candi casus.
 prætum ultimum, i.e. extremus præti
 marginis. C. 11, 22.
 præta rotis terere. P. 3, 2, 18.
 Praxiteles Cnidius, nobilissimus statuen-
 rius. Praxitelem lapis propius arte
 vindicat. P. 3, 7, 16.
 prece Deos adire. P. 3, 19, 18.
 precibus alterius uti. T. 1, 5, 18.

pre-

INDEX IN CATUL.

premere amorē facili. *in obscuris*. P. 1, 13, 22.
 pressa membra multo mero. P. 2, 12, 42.
 pretium vitæ. P. 4, 17, 100.
 pretium grande plena manu referre. T. 1, 10, 52.
 Priamus, Laomedontis filius, Troja Imperator, qui post captam urbem, filiosq; a Græcis interfectos, ipse tenens aras Neoptolemi ense obruncatus interijt. v. Virg. J. 2. Æneid. P. 2, 2, 50. Priami caput longævum. P. 4, 1, 52. Priami regna diruta. P. 2, 19, 54.
 Priapus, hortorum Deus, Bacchi & Veneris filius, mutonis magnitudine infans. v. Lamproluc. C. 18. 19. 20. T. 1, 4.
 Priapus ruber horti custos. T. 1, 1, 24.
 Priapus ille verpus, dictum de homine salaci. C. 47, 4.
 primitu. C. 19, 11.
 primus digitus, i.e. extrema pars digiti. C. 2, 3.
 primo remone pendere. P. 4, 8, 21.
 prior meretrix rogare non debet. P. 4, 5, 42.
 priorum ætas. T. 3, 4, 25.
 prisco parentum more. C. 98, 7.
 prisca tempora referre. T. 3, 5, 26.
 priyignus Phædræ Hippolytus. P. 2, 1, 54.
 privigna Cæsaris Cornelia. P. 4, 11, 59.
 prius, pro potius. P. 4, 1, 82.
 priusquam ante. P. 2, 17, 65.
 pro amore continuo, i.e. ut continuus amor possit. P. 1, 20, 1.
 pro nostra amicitia. P. 1, 22, 2.
 pro pietate mea. C. 75, 26.
 probare scripta sua puris auribus. P. 2, 10, 12.
 procedere, i.e. superbè incedere. P. 1, 2, 1.
 procedere ultra portas. *in pompa funeris*. P. 4, 7, 29.
 processerat quæere. P. 1, 20, 23.
 procellæ æridor. P. 3, 5, 61.
 procellæ in vanum ferant. P. 2, 13, 45.
 proci Penelope ab Ulyssæ interfecti. P. 3, 10, 35. v. Penelope, Ulysses.
 proci tam multi. P. 2, 7, 40.
 procumbere ad pedes. *gestum supplicum*. T. 1, 10, 30.

procurare, i.e. expiari. C. 44, 15. T. 1, 50 13.
 prodigia, quæ mortem Cæsaris consecuta sunt. T. 2, 5, 4 v. 71.
 prodigia mergere lub æquoribus. T. 2, 5, 80.
 prodita limina, i.e. deserta. P. 2, 6, 10.
 proferre, pro invenire. T. 1, 11, 4. P. 2, 5, 23.
 prognatz. C. 63, 3.
 proh Dii! P. 2, 7, 64.
 projicere suum corpus. C. 63, 82, 63, 366.
 prolapsum leviter trahere. P. 1, 20, 47.
 prolem ministrare. T. 2, 2, 21.
 proludere campis arenosis. P. 4, 4, 19.
 Prometheus, Japeti filius, qui ob ignē à cælo ferula surreptum, feminasque luto constructas, à Jove Caucasus rupibus alligatus fuit, ubi Jecur semper renascens aquilæ rostro pascedum præberet. C. 63, 294. P. 2, 1, 71. 3, 3, 29.
 Promethea juga, i.e. Caucasus. P. 1, 12, 10.
 PROMITTERE, pro bene ominari. T. 3, 4, 79.
 promissi, i.e. promissisti. C. 107, 3.
 promissæ, i.e. promississe. C. 107, 5.
 promissæ procellis linquere. C. 63, 59.
 promissis ducere. P. 2, 13, 57.
 prona manu Falernum fundere. T. 3, 6, 6.
 propellere in medium. P. 2, 22, 11.
 propinquis non degenerare. P. 4, 1, 81.
 proponere aliqua columna. P. 3, 21, 23.
 proposito favere. T. 3, 6, 9.
 Propontis, i.e. vestibulum Ponti Euxini, pars illa Mediserræci maris, quæ inter Hellespontum & Bosporum Thracium extenditur. C. 4, 9.
 Proponticiæ aqua. P. 3, 20, 2.
 prore Augusti publica vota imposita. P. 4, 6, 42.
 prore dant lintea. P. 3, 3, 7.
 prore minantes vehunt saxa Centaurica. P. 4, 6, 49.
 proripi properas vias. T. 1, 7, 78.
 prospectum petere. C. 63, 241.
 prostituere se toto corpore. C. 107, 3.
 prostratus. P. 4, 8, 69.

pro-

TIBUL. & PROPERT.

proteſo, de. *proinus*. C. 5, 6, 7
 Proteſilaus, *Iphicli filius*, *Phylaci nepos*, *Laodamia conjux*, qui bello Trojano primus omnium Gracorum pedem in litore poſuit, primuſque ab Hectoris occiſus eſt. Proteſilaea domus. C. 6, 7, 74
 provitum eſt, pro cautum eſt. P. 3, 1, 38.
 prudens, pro ſciens, & data opera. T. 1, 7, 29
 pruina maturina. P. 2, 7, 89.
 pruina autumnalia. P. 3, 2, 15.
 Proicimus, nomen *Aegyptiorum Regum*. Prolempſa Pharus. P. 2, 1, 30. v. Pharos.
 puber. C. 62, 53.
 publica meretrix. P. 4, 7, 35.
 PUDERE. pudet peperiffe. in obſcenis. P. 2, 12, 22.
 pudicas clauſas armis manerem ex-pugnare. P. 3, 11, 9.
 pudicitia forma ſatis ampla. P. 1, 2, 24.
 pudicitia, meretricis dānoſa. P. 4, 5, 28.
 Pudicitia templa. P. 2, 5, 17.
 pudor amiſtu peccatoris exvelatus. P. 3, 13, 35
 pudor arma excutit. P. 4, 6, 52.
 pudor felix & iſter arma. P. 2, 7, 54.
 pudor ſine lege aurum ſequitur. P. 3, 11, 52.
 pudor virgineta. T. 1, 4, 74.
 pudoris ſigna rumpere. P. 3, 17, 3.
 PUELLA cana facta una domo. P. 2, 13, 22.
 puella domi adorata. P. 3, 12, 28.
 puella non dura, i.e. ſociſ. P. 4, 2, 23.
 puella non ſtulta. P. 3, 21, 17.
 puella per Jovem ſalva. P. 2, 19, 42.
 puella pernix, i.e. *Atalanta Schenelſia*, currendi maxime perita, quam Hippomenes jaſſis tribus pomis aureis extra viam, pedum celeritate praverſis. Dum etenim illa, ut eſt mulierum aviditas, pomis colligendis animum adverteſ, victoriam amiſiſt. C. 2, 11.
 puella velox, i.e. *Atalanta Jaſſi filia*, venatrix. P. 1, 1, 15. v. Jaſſis.
 puella viridiſſimo flore. C. 17, 14.

puella domat juvenes. P. 1, 9, 6.
 puella petit indigna mercede, i.e. depa-rit, ſive amat, ut notas magnus Li-ppius. P. 2, 13, 16.
 puella fuit quondam Hercules. P. 4, 8, 50.
 puella ad aram Herculis maximam non accedebant. P. 4, 9, 69.
 puella barbara. P. 2, 16, 77.
 puellæ demiſſæ ad ſacta Draconis La-novini, pallent. P. 4, 8, 9. v. obſervo
 puellæ faciles aurem præbere. P. 2, 15, 51.
 puellæ vagæ. P. 1, 5, 7.
 PUER Amor oculis hæret. P. 1, 19, 5.
 curis hominum qui gaudia miſcet. C. 63, 95.
 puer bimulus. C. 17, 12.
 puer eſt trivius. T. 1, 3, 12.
 puer in canis ſine voce. P. 2, 5, 10.
 puer pincerna. C. 27, 10. T. 3, 6, 5.
 puer, pro famulo. P. 2, 16, 49. 3, 21, 23.
 pueri Auguſti, i.e. Tiberii, & Druſus Nerone adoptivi. P. 4, 6, 82.
 pueri boni, & mali, i.e. pulchri, & deformes. C. 15, 10.
 pueri fatales, Gallus & Lupercus. P. 4, 1, 93.
 pueri integri, i.e. aſate integra. C. 34, 2.
 puerorum amores turpes. T. 1, 4, 1. 10, P. 1, 20, 2, 3, 10.
 puerorum turba tenera. T. 1, 4, 69.
 pueriliter. P. 1, 20, 39.
 puerperium ſalum. C. 66, 48.
 pugillaria. C. 42, 5.
 pugnare triſti puellæ. P. 1, 10, 21.
 pugnare media puella. P. 2, 8, 3.
 pugnabitur tota urbe. P. 4, 4, 47.
 pugnantes linguæ in obſcenis. T. 1, 9, 37.
 pulcherrima cura. P. 2, 17, 37.
 pulcherrima femina deſcriptio. P. 2, 20.
 pulchre eſſe. C. 23, 5.
 pulchrius tibi fuerat. P. 2, 244.
 palpira. P. 4, 1, 16.
 pulvinar geniale, i.e. nuptiale. C. 63, 47.
 PULVIS amore vacans. P. 1, 19, 6.
 pulvis compaſſalis. P. 4, 2, 40.
 pulvis congeſtus in barbaram ſiccā. P. 4,

INDEX IN CATUL.

P. 4, 9, 37.
 pulvis dona irrita bibat. C. 65, 85.
 pulvis aetherius. C. 63, 206. v. *obseru.*
 pulvis Errusca. P. 3, 22, 6.
 pulvis horrida. P. 3, 10, 35.
 pumex arida, ad libras lavigandos. C. 1,
 2. T. 3, 1, 10.
 pumex tenuis. P. 3, 1, 8.
 pumices cavi. P. 3, 2, 28.
 PUNICEUS color. T. 2, 6, 40.
 puniceum stamen, sacerdosum infula.
 P. 4, 9, 52.
 punicei rubi. P. 3, 11, 28.
 punicez virtz. P. 4, 9, 27.
 punica rostra columbarum, i. e. *punica*.
 P. 3, 2, 32.
 puppis lustratur in undis. P. 4, 1, 147.
 puppim deducere, i. e. *navalibus dimo-*
vere. P. 1, 6, 15.
 puppes *Gracorum triumphales.* P. 3, 5,
 55.
 pupula, i. e. *acies oculi.* C. 62, 56.
 pupulus. C. 56, 5.
 purgare. *in resacra.* T. 2, 1, 17.
 purpura ostris Poenis fulgens. P. 4, 3,
 51.
 PURUS, pro *sereno.* P. 2, 18, 16.
 pura hasta, cui *scilicet ferrum praefixum*
non erat. P. 4, 3, 58.
 purum celum. T. 4, 1, 10.
 puro de fonte, i. e. *reliquis intacto.* P. 3,
 1, 8.
 purz manus, i. e. *nullo scalere imbuta.*
 P. 2, 21, 78.
 puris manibus fontis aquam sumere.
in sacris. T. 2, 13, 14.
 puriter. C. 39, 14. 75, 19.
 pustula. T. 2, 3, 10.
 purare, pro *purgare.* T. 1, 7, 86.
 putrida pectora. C. 63, 3, 47.
 putris ab æstu tellus. P. 4, 3, 39.
 putris casa. P. 4, 9, 28.
 Pylos, *Messeniorum oppidum*, Nestoris
 partia. T. 4, 1, 48.
 Pylix famæ terna sacula, i. e. *aras Ne-*
storis. T. 4, 1, 112. v. *Nestor.*
 Pyramides, regum *Ægyptiorum sum-*
ptuosa sepulcra. Pyramidum sum-
 ptus ad sidera ducti. P. 3, 1, 57.
 Pyrene Tarbella, locus *Aquitanie pro-*

pe montes Pyrenæos. T. 1, 3, 9.
 pyropus patmæ inductus. P. 4, 10, 21.
 Pyrrhus, rex *Epirotarum*, qui cum *Ro-*
mæis primo prosperè, deinde infeli-
citer pugnavit. Tandem a Cuius &
Fabris in Italiam relinquare coactus
est; cumque in Græciam revertisset,
dum Argos obideret, segula iussu oca-
cubuit. Pyrrhi gloria fracta ad pe-
 des Romanorum. P. 3, 9, 60.
 pyrus invito stipite mala fert. P. 4, 2,
 18.
 PYTHON serpens ab Apolline in-
 terfectus. P. 4, 6, 35.
 Pythius Deus, *Apollo, ita dictus ab oc-*
ciso Python. P. 2, 21, 16.
 Pythia Phœbi regna, i. e. *Delpoi in*
Parnasso. P. 3, 11, 54.
 Pytho Delphica, i. e. *sacerdos templi*
Delphici, ubi oraculum Apollinis in
eo orbe notissimum. T. 2, 3, 27.

Q

QUADRATUM agmen. T. 4, 1, 101.
v. obseru.
 quadrigæ noctis nigæ. T. 3, 47
 17.
 quadrupes aspera, i. e. *fera bellua.* T. 4,
 1, 129.
 quæ terra, quæ aqua. P. 2, 13, 45.
 qua via sit mors aditura. P. 2, 18, 60.
 quæcumque aderant in corpore vires.
 P. 3, 13, 23.
 QUERERE fugam in orbe exten-
 no. P. 2, 13, 40.
 querere, pro *desiderare.* T. 2, 3, 26.
 querere, quæ scire timemus. P. 2, 16,
 50.
 querere quid aliquis possit. P. 1, 5, 31.
 querere venas ferri sub terra. C. 65, 49.
 querere Venerem per talos secun-
 dos. P. 4, 8, 45. v. *Venus.*
 querere urbes dextra, i. e. *expugnare.*
vulgo far conquista di Cirrà. P. 3,
 16, 5.
 queritur alter huic, qui restat. P. 2, 15,
 53.
 querendo fatigare. P. 2, 16, 49.
 quæsitæ, pro *labore parta.* P. 4, 9, 18.
 qua-

TIBUL. & PROPERT.

quali ave vecta est puppis Dardana !
P. 4, 1, 40.
qualiscumque mihi puella. P. 3, 19,
16.
quodis, & quantus minetur. T. 3, 6,
23.
qualibet *pro quacumque ratione*. C. 75,
14, 40, 6.
quàm multa vulnera. P. 2, 23, 97.
quàm prius, *pro priusquam*. P. 2, 13,
86.
quamvis ira sit. P. 2, 13, 73.
quamvis, *pro quam*. C. 12, 5.
quamvis speraret numquam visura
Ulysses. *Hellenismus pro visuram*.
v. *præfecta*. P. 2, 7, 43.
quando, *pro siquidem*. P. 2, 8, 12.
quantis malis arserit. P. 2, 13, 30.
QUANTUM est auri & smaragdi.
T. 1, 1, 57.
quantum est hominum beatorum.
C. 9, 10. venustiorum. C. 3, 2.
quantum oculis, tam procul animo.
P. 3, 19, 10.
quantam poterat. C. 83, 4.
quantum suscipiat sceleris. C. 86, 4.
qualillo pressum scortum. T. 4,
10, 3.
qualillis iniquis pensa graviora re-
pendere. P. 4, 7, 37. v. *observ*.
quatuor albos equos agere, *i. e. curiam*
phare. P. 4, 1, 32.
QUERCUS verba secutur. P. 2, 10, 5.
quercus mella dabant. T. 1, 3, 45.
querna glande famem pellere. T. 2, 1,
38.
quernis frondibus ora lacerare. P. 2, 22,
17.
QUERI veris animis. P. 3, 4, 35.
querelæ blandire. T. 1, 4, 65.
querelæ adhibere. T. 3, 4, 75.
querelæ alicui conficere. T. 1, 9, 53.
querelæ ponere. P. 3, 8, 9.
quorenti verba fugiunt. P. 1, 5, 17.
qui *Hesperus vespere dicitur, Phosphorus*
mane appellatur. C. 61, 40.
qui sis, aut ubi, nosse non poteris. P. 1,
5, 18.
qui, *pro ut*. C. 66, 20.
quibus palma concurrat, *i. e. qui ad*

palmam concurrunt. *Hypallage*. P. 3, 1,
7, 17.
QUID fiet Amori? T. 2, 6, 1.
quid rerum geritis? C. 28, 4.
quid tantum morui? P. 1, 18, 9.
quid tibi cum flumine tali? P. 3, 2,
15.
quid tibi vis? P. 1, 5, 3.
quiddam est, quod vos querere cogit
Amor. *is obscurus*. P. 2, 22, 42.
quidni? C. 78, 1, 87, 1.
quidquid eram. P. 2, 15, 26.
quidquid est cacinnotorum. C. 31, 144
puellarum. C. 37, 4.
quidquid gemmarum. T. 2, 2, 15.
quidquid habetur amor, *i. e. quidquid*
tandem illud est, quod amor vocatur.
P. 2, 18, 2.
quidquid hoc libelli est. C. 1, 8.
QUIES pessima. T. 3, 4, 2. dura trami-
te inculto. P. 1, 18, 27.
quietem properare, *i. e. mortem festi-*
nare. P. 2, 19, 25.
quietem spirare. P. 1, 3, 7.
quietem trahere. P. 1, 14, 9.
quiescas, *i. e. noli molestus esse*. T. 4, 8, 5.
Quintia. C. 85.
Quintilia Calvi amica. C. 93. P. 2, 23,
90.
Quintius Veronensis. C. 81. 97.
quippe. P. 2, 1, 75-3, 247-4, 1, 33-4, 4, 49-
4, 5, 11.
Quirinus, *cognomen Romuli*. P. 4, 10, 11.
Teucer. P. 4, 6, 21.
Quirites prisca. P. 4, 1, 13. v. *Roma*,
Romulus.
quis te curavit tantus Deus? C. 65,
31.
quisquam mortalis. C. 63, 168.
quisquis adest faveat. *formula presan-*
ctum in re sacra. T. 2, 1, 1.
quò ruis dicere facta? P. 4, 1, 73.
quod aiant. P. 2, 13, 35.
quòd, *pro quamvis*. P. 3, 149-4, 6, 49.
quodcumque mali est. T. 4, 4, 7.
quodcumque rivi fluxerit e pectore
P. 4, 1, 59.
quodcumque vacabit. P. 2, 21, 37.
quocumque modo alicuius est. P. 1, 8,
34.

quom.

INDEX IN CATUL.

quondam, *adverbium temporis futuri*.
T. 3, 1, 23.
quovis pigrore contendere. C. 44, 4.

R

R Acemi liventes, i.e. *maturificen-*
tes. P. 4, 2, 13.
radiare in armis. P. 4, 1, 27.
radicitus. C. 63, 288. P. 3, 5, 65.
ramuli. C. 60, 22.
rauz rubetæ portenta. in *re magica*. P.
3, 4, 27.
raper, *pro allicere*. P. 2, 17, 87.
RAPERE virginem ad vinum. C. 60,
3.
rapax mors. T. 1, 3, 65.
rapina Centaurorum Ischomache. P.
2, 2, 62. V. *observu*.
rapina Parcarum. P. 4, 11, 62.
raptus Helenæ. C. 67, 87.
raphanifimi supplicium. C. 15, 19.
rata, *pro raris datibus ornata*. P. 1, 8, 42.
1, 17, 16. 4, 11, 52.
ratisio foris. C. 60, 168.
ratio me fugit, i.e. *oblitus fueram*. C. 10,
29.
rationem avari scribere, i.e. *supputa-*
re. P. 3, 21, 19.
RATIS. rate trahi. P. 3, 17, 26.
raream applicare. P. 1, 20, 20.
ratem remo pellere. T. 1, 4, 40.
rates finibus euntes. P. 1, 14, 4.
rates Græcorum hærentes ad pia sa-
xa. P. 4, 1, 110.
rates provecz i.e. *d. navalibus deducta*.
P. 1, 8, 16.
rates committere. P. 4, 6, 53.
raucus querela. P. 1, 16, 39.
rauci postes. P. 4, 8, 49.
Ravidus. C. 40.
reboare. C. 62, 21.
recessit regia. *emphaticè ad innuendam*
magnitudinem. C. 63, 43.
recipere, *pro liberare*. P. 4, 9, 38.
recipere præcepta. P. 3, 7, 21.
recepto, *pro recepto. d. p. x. i. n. o. s.* C. 44,
19.
recondere, *pro referre*. P. 2, 21, 50.
recrepant cymbala. C. 62, 29.

RECTA animi via. P. 3, 3, 32.
recta figura, i.e. *facies formosa*. P. 2, 1, 10
103.
recta puella. *superbam explicare licet*,
quod erecto vultu incedat. P. 2, 2, 32
46.
reddere, *pro dare*. C. 73, 24.
redditus, *pro datus*. C. 63, 217.
reddim, *pro dare*. C. 63, 354.
redire ab hoste plenum cævis. P. 4,
10, 6.
redire in colla parentum. P. 4, 8, 13.
reditum ferre, i.e. *radire*. C. 62, 79.
reditum retulisset. C. 65, 35.
referre se alicui, i.e. *aliquem in gratiam*
recipere. P. 1, 18, 11.
reficiamus iter. in *obscuris*. P. 2, 22, 22.
REGES pares educti ex ubere silve-
stri, i.e. *Romulus & Remus*. P. 3, 7, 51.
regum colla catenis auratis cucum-
data. P. 2, 1, 33.
regum munera. T. 3, 3, 24.
regum opes despiciere. T. 1, 9, 34.
regiz chartæ. C. 22, 6. V. *observu*.
regina meretrix Cleopatra. P. 3, 9, 39.
regnum tenere, *pro excellere*. T. 2, 6, 41.
regna alterius tenere. P. 2, 1, 28.
regna mea longa fuere in libris tuis.
P. 4, 7, 50.
regna paterna rondens Scylla. P. 3, 17,
22. V. *Nisus*.
regna superba gerere. T. 1, 10, 80.
relegare causas ornandi alicui. T. 4, 6,
5.
relevare. P. 3, 14, 22.
religare funem, *pro salvare*. C. 63, 174.
religio Perlarum impia. C. 28, 4.
remansit expectando. P. 2, 7, 44.
remittere crimina. P. 2, 23, 21.
remittere opus. T. 1, 3, 88.
remittere, *pro deferre*. P. 4, 4, 83.
remissi digiti, i.e. *laxati*. P. 4, 8, 53.
REMIGARE alis centenis. P. 4, 6, 47.
remigare aqua diversa. P. 4, 7, 56.
remige fluvium propellere. P. 3, 20, 11.
remo arenas radere. P. 3, 2, 23.
remo felici prævehi. P. 1, 8, 19.
remorum pares vices forte ducere. P.
3, 19, 12.
remis confusa cymba. P. 1, 11, 9.

RE

TIBUL. & PROPERT.

REMIUS, Romuli frater, filius Martis
ex Ilia sacerdote Vespali, qui ob muros
Romanos in contemptum fraterni edi-
diti saltem transiens, iussu ejusdem Ro-
muli occisus est. P.2,1,23. 3,7,50.

Remus Aventinus, ita dictus, quod in
Aventino colle auguranti sex vultu-
res obiecti sint. P.4,1,50.

Remus Romuli confors. T.2,5,24.

Remi domus, i.e. Palatium. P.4,1,9.

Remi signa, i.e. Romana. P.4,6,80. v.
Romulus.

renovantur luctus. T.2,7,23.

reperit munus, i. e. exquisitum. C.
14,8.

repulsa, pro interdicto. P.3,12,26.

repulsum ire. P.2,3,2.

requieverat arctos Japiter. Hellenis-
mus. P.2,16,25.

requiescere avenam suā. Hellenismus.
P.2,23,75.

requierant omnibus aures. C.8,3,7.

reum magna pars erat inter oves. P.
4,1,30.

rerum viz. P.2,2,3,28.

resipiscere. P.3,20,17.

respectare amorem alienus. C.11,21.

respondere, pro iterum spondere. P.4,8,
88.

responsa iterare. P.1,20,49.

restare pauperem. P.2,13,9.

restat, pro obstitit. P.3,6,31.2,17,58.

restituere à mortis limine. C.67,4.

resupinare valvas. P.4,8,51.

retia humeris ferre. T.1,4,44.

retia nota rendere. P.2,21,70.

retia lecto nectere. P.3,6,37.

retinacula navis. P.2,16,41.

retinere lacertis. T.1,1,61.

retinare. C.62,82.

**reverentia nulla poscendi, aut dan-
di**. P.3,11,13.

reverentia ora. P.2,21,29.

revincire mentem amore. C.60,33.

reum agi. P.2,21,24.

revocare defunctum. P.4,7,26.

revocatur parcere. Craca phrasis. P.1,
16,11.

Rhamnes, seu Rhamnenses, equites à
Romulo sic appellati. P.4,1,31.

Rhamnusia, eadem qua Nemesis, Illa
Oceani & Noctis, Dea ulciscens. Virgo.
C.63,194.65,70.67,77.

Rhenus, clarissimus Germania fluvius.
barbarus. P.3,2,45. Gallicus; nam
olim confusi erant fines Galliarum, ac
Germania. C.11,11.

Rhenus avus Viridomari. P.4,10,39.

Rhesus, Thracum Rex, Troianorum
auxiliarius, qui ad Pergamam venerat
cum hoc oraculo, se urbemque invi-
dam fore, si equi ipsius ederent herbam
intra urbem, & aquam Xanthi bibe-
rent. Sed cum, sero adveniens, portas
clausas reperisset, ante urbem castra
posuit. Huius rei certiores facti Gra-
ecorum duces, Diomedem atque Ulyss-
sem miserunt, qui Rheso per somnum
occiso, equos inde auerterent. Rhesi
nivez citaeque bigae. C.55,26.

Rhodanus, fluvius rapidissimus Narbo-
nensis provincia. T.1,8,11.

Rhodos, insula Cilicij maris, omnium
finisimarum pulcherrima, & Apolli-
nis Colosso quondam celebratissima.
nobilis. C.4,8.

rhombi rota flammica. in re magica.
P.3,4,26.

rhombi torti sub carmine magico.
P.2,19,35.

Rhoeteum litus, provincia Treasidis. C.
64,7.

ridere ore catuli Gallicani. C.42,9.

ridere, pro fallere. T.1,10,54.

risum esse. P.3,22,21.

risum ore mendaci componere. T.3,
6,35.

ripae laes accessit. P.4,7,86.

Riphaei Scythia montes. P.1,6,3.

rimosae fores. P.2,13,72.

RIXA dulcis. P.3,6,1.

rixa lumine sublato. in obscuris. P.2,
12,4.

rix a oritur ante fenestras amica. P.2,
14,5.

rix a turpis. P.4,8,19.

rix a vecors. C.40,4.

rix nocturnae potorum. P.1,16,5.

rixas inserere. T.1,1,88.

rogare per nomen alienum. P.4,7,42.
rogata

INDEX IN CATUL.

rogata venit, pro rogatur. P. 1, 5, 32.
 rogata facere. P. 3, 10, 4.
 ROGUS emeritus. P. 4, 12, 98.
 rogi everfus. P. 4, 3, 14.
 rogi avidi. P. 4, 6, 34.
 rogi umbrosi. P. 4, 11, 8.
 rogi insultare. P. 2, 7, 80.
 ROMA, urbs Latij, terrarum orbis
 perno clarissima. P. 1, 8, 31, 1, 12, 2, 2, 13,
 19, 2, 14, 2, 2, 16, 3, 1, 15, 3, 2, 44, 3,
 12, 34, 4, 2, 49, 4, 4, 9.
 Roma maxima. P. 4, 1, 7. montibus ad-
 dita. P. 4, 4, 35. septem jugis alta. P.
 3, 9, 7. superba. P. 3, 11, 62. tellus
 armis apta. P. 3, 20, 19. triumphis
 propriis oppugnata. P. 2, 12, 46.
 Troica. P. 4, 1, 71. urbs aeterna. T. 2,
 5, 23.
 Roma luxuriae magistra. P. 3, 10, 18.
 Roma suis bonis ipsa frangitur. P. 3,
 11, 62.
 Romae imperium. T. 2, 5, 59. & infra.
 Romanus alumnus. P. 4, 1, 37.
 Romanus Mars. T. 3, 1, 1.
 Romana cera, i. e. imago cerrea poeta
 Romani. P. 4, 6, 3.
 Romana discordia. P. 1, 22, 5.
 Romana sedes. P. 3, 2, 11.
 Romana tuba. P. 3, 9, 43.
 Romana turba togata. P. 4, 2, 55.
 Romanum forum. P. 4, 2, 6, 4, 4, 12.
 Romanæ historiæ consulere. P. 3, 3, 10.
 Romanæ terræ omnia cedunt mira-
 cula. P. 3, 20, 17.
 Romani montes. P. 4, 4, 35.
 Romani scriptores. P. 2, 2, 3, 65.
 Romanæ puellæ. P. 2, 2, 39, 2, 6, 15, 4, 3,
 45.
 Romanae turres. P. 3, 19, 15.
 Romana castra. P. 2, 8, 8.
 Romana ingenia. P. 1, 7, 22.
 Romana moenia. P. 3, 9, 31.
 Romanis mœnibus primus dies fe-
 stus Palidia. P. 4, 7, 4.
 ROMULUS, Martis filius ex Ilia sa-
 cerdote Vestalis, uno partu editus cum
 Remo, expositus iussu Amulij, à lupa
 nutritus, & apud pastorem Faustulum
 educatus. Qui grandior natu factus,
 Amulium patrum visa, & regno pri-

vavit, asilumque constituit, quo con-
 veniret multitudo proprijs regionibus
 expulsa. Itaque in dies crescente po-
 pulo, nova urbis exordia jecit, Re-
 mumque fratrem, quod muros humi-
 les ausus fuisset transgredere, è medio
 sustulit. Cum verò nova genti à fin-
 timis urbibus coniuncta negarentur,
 ipse Consualia festa indixit, ad qua
 confluentes Sabinae mulieres, dato si-
 gno, iussu à militibus rapi. Ob id à
 Sabinis bello tentatus, primò rem-
 cum iis male gessit, deinde, Jovi Sta-
 teri voto ade, aciem restituit. Inter-
 cedentibus verò mulieribus raptis, pax
 inter generos & soceros denique coaluit.
 Tunc Romulus sedus percussit, & Sa-
 binos in urbem recepit. Centum Sena-
 tores legit, quos patres appellavit: tres
 equitum centurias instituit: populum
 in triginta curias distribuit. Denique
 cum ad Capra paludem exercitum la-
 straret, subito ab oculis circumstantiū
 ereptus est. Julius verò Proculus, or-
 tam inter patres plebemque dissen-
 sionem sedare cupiens, affirmavit sibi vi-
 sum Romulum augustinum, ad
 Deos abeuntem. Quo somnio credito,
 divinis honoribus coli capis, addito no-
 mine Quirini. T. 2, 5, 23. P. 4, 1, 32.
 Romulus Acronem Ceninorum regem
 abstruncavit, & optima spolia Jovi Fe-
 retrio rebus. P. 4, 10, v. Feretrio Jupo.
 Romulus augur murorum; conven-
 rat enim inter ipsum, & fratrem Ro-
 mum, ut is nova urbi nomon impone-
 ret, cui grandius augurium obvenisset.
 Itaque Romulus Palatinum collem ad
 speculandum occupavit, Remus A-
 ventinum. Romulo duodecim vultures
 obiecti, Remo sex eandem modo. Ob
 id à Romulo nova urbi Roma appella-
 ta. P. 4, 6, 43.
 Romulus lacte lupa nutritus. P. 2, 7,
 12.
 Romulus mulierum raptor. P. 2, 7, 11.
 Romulus sine matris honore à lupa
 nutritus. P. 4, 4, 53.
 Romuli, & Anci bona gens. C. 34, 22.
 Romula hasta. P. 4, 4, 26.

Ro-

TIBUL. & PROPERT.

Romula vincia. P. 3, 9, 52.
 Romulus, *pro quo vii imperatore*. C. 29.
 rorantes equi *Galatea*. P. 3, 1, 46.
 ROSA munda spargi facilis. P. 4, 8, 40.
 rosæ folia lacte natantia. P. 2, 2, 22.
 rosam ferre sirpiculis. P. 4, 2, 40.
 rosam texere. P. 3, 2, 36.
 rosæ circum tumulus defunctorum. P. 1, 17, 22.
 rosæ bladiæ fluât per colla. P. 4, 6, 72.
 rosæ Elysiæ. P. 4, 7, 60.
 rosæ odoratz. T. 1, 3, 52.
 rosaria sub Noto cocta. P. 4, 5, 60.
 rosei equi Auroræ. T. 1, 3, 94.
 roscida terga iugi spinoli. P. 4, 4, 48.
 rostra navium bellica. T. 2, 6, 22.
 ROTA fortunæ. T. 1, 6, 34.
 rota Ixionis. T. 1, 3, 74. v. Ixion.
 rota Luciferi diem provocat. T. 1, 10, 62.
 rotæ immisissæ, *i.e. citata*. P. 3, 7, 58.
 rotæ per saxa effusæ. P. 4, 8, 18.
 rubi hamati, *i.e. uinci*. T. 4, 3, 10.
 rubi punicei. P. 3, 11, 28.
 rubis brachia secta. P. 4, 4, 28.
 rubigo obscura. P. 2, 17, 55.
 rubor manat ore. C. 64, 24.
 rubræ auroræ equi. P. 3, 11, 16.
 rubra æquora. P. 1, 14, 12.
 rubra supercilia tollere. C. 66, 46.
 RUDIS, & peritus *relativa*. P. 2, 23, 82.
 rudis, *pro ignaro*. P. 1, 9, 8. 2, 5, 22.
 rudis nuptiarum. P. 4, 3, 12.
 rudis hospes æquoris. P. 3, 19, 17.
 rudem amoris non esse. P. 3, 15, 7.
 rudes animos imbueret. P. 3, 13, 5.
 ruere annorum ictu. P. 3, 1, 62.
 Rufus. C. 68, 76.
 Rufa Bononiensis. C. 59, 1.
 Rufulus. ibid.
 ruga scissas genas facit. P. 2, 13, 82.
 ruga sinistra veniat formæ tuæ. P. 3, 22, 32.
 ruga vitæ severæ. P. 2, 23, 23.
 ruina serò veniens magna. P. 2, 17, 68.
 RUMOR, *pro fama*. P. 2, 13, 112.
 rumor ait. T. 4, 14, 1.
 rumor malus. P. 1, 13, 13. non bonus.
 P. 2, 21, 74.
 rumorem esse de tãto nomine, *i.e. fa-*

bulam vulgi fieri. P. 1, 5, 26.
 rumorem negligere. *i.e. famã nihil mo-*
rari. P. 4, 3, 7.
 rumpantur iniqui. P. 1, 8, 27.
 RUS molestum. T. 4, 8, 1.
 ruris Dii. T. 2, 1, 37.
 ruris pleni Annales. C. 36, 19.
 ruge inficere inficior. C. 22, 14.
 rure venit vir. *verba adultera ad mor-*
chum. P. 2, 16, 76.
 rura, & villæ. T. 2, 3, 1.
 rura iuvenis versare. P. 4, 1, 129.
 rura pianda Remo, *i.e. cade Remi*. P. 4, 1, 50.
 rusticus oblitus musto. T. 2, 5, 85.
 russa gingiva. C. 39, 19.
 Rutuli, *antiquissima Latii gens*. T. 2, 5, 49.

S

SABINI, *Italia populi, Latio con-*
termini, qui sub rege Tito Tatius pri-
mum cum Romanis consisterunt, &
postea non raro. Sabinus. C. 39, 10.
 Sabina herba. P. 4, 3, 58. v. *obseru*.
 Sabini duri. P. 2, 21, 103.
 Sabinæ intactæ. P. 2, 7, 13. pudicæ. P. 2, 21, 117.
 Sabinæ raptæ. P. 2, 7, 13. 44, 57. v. Ro-
 mulus.
 Sabina arma. P. 4, 4, 31. Tatii. P. 4, 2, 52.
 Sabina pila stabant foro Romano. P. 4, 4, 12.
 Sacæ populi proximi *Scythiis*. C. 11, 6.
 sacculus aranearum plenus. C. 13, 8.
 sacellum incultum. P. 2, 14, 13.
 sacella flore tegere. P. 4, 3, 57.
 SACER descensus. P. 4, 8, 55.
 sacer hircus alarum, *i.e. execrandus*
axillarum putor. C. 70, 1.
 sacer libellus, *i.e. detestabilis*. C. 14, 12.
 sacra via *Roma*. P. 2, 1, 34. 2, 16, 62. Sa-
 cra via plaudere, *ea enim in Capito-*
lium triumphantes ducebat. P. 3, 3, 22.
 sacri amantes. T. 1, 2, 27.
 sacerdos alma. P. 4, 9, 51.

INDEX IN CATUL.

sacerdos Bellonæ. T. 1, 7, 49. v. Bellonæ furor.
 sacerdos Musarum. P. 3, 1, 3.
 sacrum Ambrosiæ. T. 2, 1.
 sacrum Vertumni. P. 4, 2, 12.
 sacrum facere. P. 4, 9, 43. consummare. T. 4, 2, 23.
 sacra Cereris nulli virorum temeranda. T. 3, 5, 7.
 sacra sancta. C. 62, 24.
 sacra viris nullis resecta. P. 4, 9, 26.
 sacra, diæque cano. P. 4, 1, 69.
 sacra facere. P. 4, 6, 1.
 sacra ferre alicui. P. 2, 7, 46.
 sacra instituire. P. 3, 8, 10.
 sacra marita novo toro pollueret. P. 3, 18, 26.
 sacris pauperibus dare thura vilia. P. 2, 8, 28.
 sacra, pro manibus defunctorum. P. 1, 1, 20. 3, 1, 1.
 sacraria cessant lucis desertis. P. 3, 11, 47.
 sacratis liminibus oscula dare. T. 1, 5, 44.
 sacrilegæ manus. T. 2, 4, 26.
 sacrilegos ignes templis admove. T. 3, 5, 17. v. observ.
 SÆCULUM. sæcli in cōmoda. C. 14, 23. sæcli luxuria vivere. P. 1, 16, 12.
 sæcula aurea. P. 3, 11, 49.
 sæcula varis Cumer. P. 2, 2, 68.
 sævus, & indomitus. C. 100, 2.
 sævit, quantum femina. P. 4, 8, 55.
 sævitiam contendere. P. 1, 1, 10.
 saga Thesfala. P. 3, 22, 10.
 saga descriptio. T. 1, 2. à vers. 42. P. 4, 5. à vers. 9.
 sagina gladiatoria immunda. P. 4, 8, 25.
 sagittæ hamatæ, i.e. unca. P. 2, 9, 9.
 sagittis oppugnare. P. 3, 9, 13.
 SAL saliens. T. 3, 4, 10. falsa mola devenerari somnia. T. 1, 5, 14. v. mola falsa.
 sal tremulus, i.e. mare crispum. C. 63, 128.
 sales Menandri, i.e. joci, distertia.
 salsum, pro sacro. C. 12, 1.
 salicippium, vox composita à cippo saliendo. C. 5, 35.

salillo purior. C. 23, 19.
 Salisubuli, i.e. Salii Martis sacerdotes, qui duodecim ancilia lavis fratres per urbem discurrebant. C. 17, 6.
 saliva Grajæ meri Methymuzi. P. 2, 38. v. observ.
 saliva spurca. C. 75, 8, 96, 10.
 salivæ arcanæ. in re magica. P. 4, 7, 45.
 Salmonis, i.e. Tyro Salmonis filia. P. 1, 13, 21. 3, 17, 13. v. Tyro.
 saltus Formianus. C. 111, 1. v. Mamurra.
 salum iniustum. P. 1, 15, 12.
 salum rubrum. P. 3, 11, 6.
 salo trahi naufragum. P. 3, 5, 56.
 salute larga donare. T. 3, 1, 21.
 saluum aspicere. P. 2, 11, 5.
 salva, pro casta. P. 2, 7, 39.
 salvo grata puella viso voti soluti formula. P. 4, 3, 72.
 Samos, insula Asiatico litori objacens, inter Rhodum, & Chium, in qua siglina nobiles. Samiz testis. T. 2, 6, 29.
 sanare curas. P. 1, 10, 17.
 sanum ex vulnere abire. P. 2, 9, 12.
 sancire. P. 4, 9, 19.
 SANCTUS Amar. T. 2, 1, 81.
 sanctus pater Hercules. P. 4, 9, 11.
 sanctum componere. P. 4, 9, 74.
 sanctum esse alicui. T. 2, 5, 45. alicui. T. 2, 7, 13.
 sancti, pro nullo perjuris maculati. P. 3, 5, 32.
 sanctos Deos non habere, i.e. pejerare. P. 2, 19, 6.
 sanctè colere. P. 2, 18, 26.
 sandyx, coloris fastidii genus. P. 2, 17, 81.
 SANGUIS, pro sobole. T. 1, 7, 72. P. 4, 6, 60. patrius. P. 2, 6, 20.
 sanguis vernans. P. 4, 5, 57.
 sanguinis experts, Deus ille, cui victimæ non litabatur. C. 65, 91.
 sanguinis vincula, i.e. cognationis. P. 1, 15, 16.
 sanguine alicujus bella gerere. P. 2, 9, 16.
 sanguine avito nobilis. P. 2, 17, 23.
 sanguine lavare. P. 4, 10, 33.
 sanguine, pro sanguine. P. 3, 9, 40.
 sanguine vix molles finis femina. P. 2, 13, 14. san-

TIBUL. & PROPERT.

sanguinolenta. T.2,7,22.
 sapores salutiferi. T.4,4,9.
 sapores uva jucundi. T.1,8,35.
 Sappho Lesbica, nobilis poetria. Sapphi-
 ca Musa. C.35,16.
 SAT erit mihi cognitus unns. P.2,20,
 33.
 satis parata est. in obsequiis. P.1,9,25.
 satis, pro nimium. T.2,7,35.
 satis una mors non est puella prodistri-
 ci. P.4,4,17. sic Moras. levis una mors
 est Virginum culpæ.
 SATURNUS, Cali ac Vesta filius, qui
 pudendis patris falce abscissus, regnum
 in superos ipse occupauit; à filio Jove
 postea expulsus. Hunc ferunt in Italia
 regnasse, atque sub ejus imperio aurea
 sæcula floruisse. Saturnus rex. T.1,3,
 35. à Jove regno pulsus. T.2,5,9.
 Saturni regna. P.2,21,108.
 Saturni fidus in omne caput græue. P.
 4,1,105.
 Saturnia Juno. T.3,3,33. v. Juno.
 Saturnalia celebrabatur Roma Decem-
 bri mense, magna populi libertate. de
 his vide Lippium. Saturnalia dierum
 optimus. C.14,15. Saturni sacra
 dies. T.1,3,18. u. obseru.
 fatus ad pacem. P.3,7,19.
 Sætyri Bacchi comites. C.63,252.
 faucibus equi ora protegere. P.4,1,89.
 fauciare ora manu peruersa. P.4,8,
 64.
 SAXUM. saxo se mittere. P.2,18,19.
 saxa frigida Andromedæ. P.4,7,46. v.
 Andromedæ.
 saxa scabra. P.4,5,75.
 saxa eduntur aqua. T.1,4,14.
 scabra rubigo, pro obliuione. C.67,
 451.
 scabra saxa. P.4,5,75.
 Scæa Troja arx. P.3,7,39.
 Scamander, Phrygia fluvius. C.63,353.
 scamnum. P.3,2,19.
 SCELJUS Polymæchoris, pro ipso Po-
 lyæmæchoræ. P.3,11,57.
 sceleri hostis non dedit honorem. P.
 4,4,89.
 scelerare Penates. C.63,400.
 scelerata sedes. T.1,3,67.

sceptra Cleopatra vehuntur fracta per
 aquas Iunias. P.4,5,58.
 Scinias, latro in Africa, qui hospites
 curuatis arborum capitibus, & in-
 ter se junctis hinc indelagabat, mox-
 que rescissis uinculis misere discor-
 pebat. Hunc Theodos claua conse-
 cis. Scinias arboreæ cruce. P.3,
 20,37.
 Scipiones plures fuerunt in Romana
 Republica, omnes gestorum, & vir-
 tutum gloria nobiles. Fuit enim
 Scipio Næficus, tanta probitatis à so-
 natu judicatus, ut ei seruandam da-
 retur simulacrum maris Deorum,
 donec illi templum adificaretur. De-
 inde Scipio Africanus, qui An-
 nibalem prælio fudit, & uictis Car-
 thaginienfibus leges imposuit: ipse
 quæque rara continentia, ac pruden-
 tia vir. Frater hujus fuit Scipio
 Asiaticus, improspere quamquam
 ualitudine, tamen patria utilis vi-
 ro Antiocho Syria regi. Postremo
 successit P. Scipio Emilianus, Pau-
 li Macedonici filius, à Scipione A-
 fricano adoptatus, qui Carthaginem
 deleuit, & Numantiam in Hispania
 uicit: ob id Numantinus appel-
 latus. P.4,11,30.
 Scipiadæ classes. P.3,9,67.
 Scipionibus scribere. C.37,10.
 scombris dare tunicas. dictum de po-
 matibus impositis. C.92,8.
 scortum febriculolum. C.6,4. v. obser-
 scortum quasillo pressum, i.e. ancilla
 quasillaria pensis domino insudans, seu
 si mavis, lenonis. T.4,10,3.
 scortillum. C.10,3.
 scopulis affigi. P.3,5,15.
 SCRIBERE in uento, ænequa. C.69,4.
 scribere quod ætas non deleat. P.4,9,
 27.
 scripta curare. P.3,7,45.
 scripta scriptis committere, i.e. scri-
 bendo cætere. P.2,2,31.
 Scribonia Cornelie mater, ab Augu-
 sto repudiata. P.4,11,55.
 scriinia librariorum. C.14,17.
 scriinia mundi muliebris. P.3,4,14.
 h a SCYL-

INDEX IN CATUL.

SCYLLA. *Due Scylla fuerunt, de quibus poeta mentionem faciunt: altera Nestora filia, qua ob proditum patrem in avem Coirim mutata est: altera Phaece genitore, qua Glauci amoribus dedita, invidiam Circes sibi conciliavit. Cum autem in quodam fonte lavari consuevisset, eum Circe medicamine infecit; quem ingressa Scylla fraudis nescia, sensit sui corporis inferiorem partem in serpentes & canum capita converti. Iactro impatiens prodigii in mare se precipitem dedit. Unde fabulati sunt, saltam scopulum illum, navigantibus infestum, qui est contra Charybdin. Scylla sedit in capillos parvos. P. 4, 4, 39. Scylla venundata Minoja figura. P. 3, 17, 21. Vide, Nilus. & Ovid. 8. Metamorph. Scylla canibus succincta. T. 3, 4, 89. v. Ovid. 14. Metamorph.*
Scylla, scopulus contra Charybdin, Italico litori adhaerens, nautis periculosus. C. 5, 9, 7. 63, 156. P. 2, 18, 53. 3, 10, 28. Scylla impetus. T. 4, 1, 71.
Scyron, laqueo Aetionis, à Theseo interfectus. Scyronis media via ire. P. 3, 14, 12.
Scyronis faxa Graiis inhospita. P. 3, 20, 37.
Scyros, insula maris Aegaei, ubi regnavit Lycomedes, in cuius aula Achilles lausit. C. 63, 35.
Scythia, regio ad paludem Maotidem; dividitur in Europaeam, & Asiaticam. Scythiae iuga. T. 4, 3, 47.
Scythiae tellus barbara. T. 3, 4, 91. Scythiae orae. P. 3, 14, 13.
se mihi iactat. P. 3, 7, 10.
se se adhortari. C. 62, 85.
secreti liminis lympa. P. 4, 9, 60.
secta, pro comitatu. C. 62, 15.
secubare armis depositis. P. 2, 17, 41.
secubare toro puro. T. 1, 3, 26.
secum esse mulum hominem, i.e. sibi videri aliquid egregium. C. 109, 1.
secum queri. P. 1, 3, 43.
secū suā habere. in obscenis. P. 3, 6, 22.
secures dominz in honore Romano, i.e. Consulatus princeps Romanorum

magistratum P. 3, 7, 23.
securi dies eunt, i.e. absque sollicitudine. T. 3, 4, 54.
sed more. P. 2, 7, 78.
sedare fletus. P. 2, 13, 31.
SEDERE ante fores lisdīs. T. 1, 3, 30.
sedere, dolensium eras. T. 2, 7, 15. v. ob-serv. P. 1, 15, 12.
sedere fronte non nimis ornata. P. 2, 13, 110.
sedere moderatorem habenis. T. 4, 1, 116.
sedere pectore non recto. P. 2, 16, 8.
sedere, pro deprimi. T. 4, 1, 42.
sedere, pro ruerē. P. 3, 7, 37.
sedere super colla libera. P. 2, 21, 60.
sedere supplicem. T. 2, 7, 15. P. 4, 5, 37.
sedere, pro expectare. T. 4, 4, 20.
sedebant vota solventes. P. 2, 19, 43.
sedes, pro cymba. P. 4, 7, 55.
sedes pulcherrima. P. 3, 20, 39.
SEGES Arabum odorata. T. 4, 2, 18.
seges messēm eludit. T. 2, 1, 19.
seges tonderetur partus. Hellenismus. T. 4, 1, 173.
seges osculationis. C. 48, 6.
segetes frugem praebent. T. 4, 1, 163.
segnis versare. P. 3, 3, 57.
Seirius, caelestis sidus. T. 1, 8, 21.
sejunctum cubare. P. 2, 13, 23.
sella curulis. C. 52, 2.
sellam curulem geminare, i.e. curulis magistratibus fungi. P. 4, 11, 65.
Semele, Cadmi filia, eximia pulchritudinis puella; cuius amoribus vacillantem Iovem Juno indignē ferens, anus figuram induit, illamque allocuta ei ultimi exitii causa fuit. Persuasis enim, ut amantem ad se reversentem cogeret jurare per Stygiam paludem, nihil se ipsi roganti negaturum: tum peteret concubisum, qualem Junoni Deorum regina praestare ille consuevisset. Cum verō Semele fraudulentis monitis parvisset, Jupiter, quamquam invitatus, tamen vi juramenti adactus, somnifera & fulmina secum adduxit, quibus maritum corpus inter amplexus conflagravit. Tum ille infantem Bacchum ex utero

mc-

TIBUL. & PROPERT.

*ingratis matris extractum insuit
femori, donec maturi dies partui ve-
nirent.* T. 3, 4, 45. P. 2, 19, 27. 2, 21,
19.

semihiente labello. C. 60, 220.

semilauta crura. C. 54, 2.

semimortua membra. C. 50, 15.

SEMINA curarum. P. 3, 5, 4.

semina nulla fide persolvere. T. 2, 3,

34.

semina ponere humo sterili. P. 2, 8,

32.

semina suz naturæ sequi. P. 3, 7, 20.

Semiramis, *Nini Assyriorum regis u-
xor. qua cum à marito unius tantum
diei regnum impetrasset, maritum
ipsum iussu occidi, asque ita diur-
num imperium diuturnum sibi facis.
Babylonem urbem vastissimam, cujus
mania inter vetera orbis miracula
referuntur, brevi temporis interval-
lo exstruxit. Fortitudine militari, &
effigina libidine simul insignis fuit.*
P. 3, 9, 21.

SEMITA lucet cæco ante pedes. P. 2,

11, 17.

semita sonat. P. 4, 8, 60.

semita vulgi. *metaph.* P. 2, 16, 51.

semitarii mœchi. C. 37, 16.

senatus antiquus in prato. P. 4, 1, 14.

senatus prætextus. P. 4, 1, 11.

SENEX, *pro ann. ἀρχαῖος*, T. 1, 7, 88.

senex, *pro anni.* C. 60, 158.

senem esse juvat prole, *i. e. ob prolem.*
P. 4, 11, 92.

senes duri, *i. e. severi, superciliosi.* P. 2,
21, 81. veteres. T. 1, 9, 50. *is a Horat.*

& rugis vetus frontem senectus
exaret.

senet, *pro senescit.* C. 4, 26.

senecta in sinu tuo caderet. T. 3, 3, 8.

senecta Nestoris. T. 4, 1, 50.

senecta rugosa. T. 3, 5, 25.

senecta fata. T. 1, 4, 27.

senectam patris venturam sentire. P.
4, 11, 89.

senecta vinci. T. 1, 7, 83.

senis pedibus fata canere, *i. e. Menaxe-
tro versu.* T. 2, 5, 16.

SENTIRE manus alicujus. P. 2, 8, 22.

sentire quid ira Dei valeat. T. 3, 6, 26.

sententia ista tibi placuit. P. 2, 7, 73.

sentus alicuius relinquere. T. 4, 8, 8.

sentus omnes nondum deperditus. P.

1, 3, 11.

sentus prædari. P. 2, 1, 57.

septa custodibus *semina.* P. 2, 16, 70.

SEPTEM aquæ Nili, *i. e. ostia.* P. 2, 1,
32. v. Nilus.

septem Romæ montes, *i. e. Tarpeus
seu Capitolinus, Palatinus, Quirina-
lis, Aventinus, Cælius, Viminalis,
Esquilinus.* T. 2, 5, 57.

septenas vias unda Nili temperat. P.
3, 20, 16.

septima Lunæ orbita, *i. e. septimus
mensis.* P. 2, 15, 21.

septima rota metam terebat, *i. e. septi-
mus rota cursus.* P. 2, 17, 66.

Septimius. C. 45.

Septimillus, *diminutivum à Septimio.*
C. 45, 13.

SEPULCRUM contemptum. P. 3, 1,
37.

sepulcrum lacrymis urgere. P. 4, 11, 1.

sertis ornare. P. 3, 14, 23. spinis ob-
ducere. P. 4, 5, 1. transire. P. 3, 5, 39.

sepulcra longa maris, & terræ. P. 4, 1,
72.

sepulcra. C. 59, 2.

sepulcræ fata beata. P. 2, 19, 26.

sepelire dolorem. P. 1, 17, 17.

sepelire, *pro delere, pellere ex animo.*
P. 3, 13, 9.

SEQUI medias vias. P. 3, 6, 14.

sequi pecuniam. P. 3, 5, 7.

sequi somnos. T. 1, 1, 44.

sequens hora. T. 3, 4, 46.

Serapis, *Egyptiorum Deus.* C. 10, 26.

sera opposita. T. 1, 9, 80.

sera tacita. P. 4, 11, 27.

seram abiicere. P. 4, 7, 90.

serere curas. C. 63, 72.

serere vites teneras. T. 1, 1, 9.

seria verba. T. 3, 6, 52.

Serica, *regio Asia ad Orientem, hodie
Catago. Sericus hostis equo muni-
to.* P. 4, 3, 8. v. cataphractus. Serica,
*vestes à Seribus textæ ex arborû fron-
dibus.* P. 1, 14, 22.

b 3

serie

INDEX IN CATUL.

serie genus fulcire. P. 4, 11, 95.
 sermo, *pro fama*. P. 3, 1, 21.
 sermonem esse, *i. e. fabulam*. P. 2, 15,
 43.
 serpens aurei velleris custos. P. 3, 9, 11.
 v. Jason, Medea.
 serpens niger apud inferos. T. 1, 3, 7.
 serpentis renovatio. T. 1, 4, 31.
 SERTA de focis *Deorum* deripere.)
 T. 1, 5, 40.
 ferta lacrymis mædæfacta. T. 2, 7, 14.
 ferta postî dare. T. 1, 2, 14.
 ferta demissæ in pocula. *signum extre-*
ma ebrietatis. P. 2, 22, 37.
 fertis comas implicare. T. 3, 6, 64.
 fertis vincere. T. 2, 5, 97.
 feruent huic mihi fara diem. P. 2, 8,
 24.
 Servius pater Sulpitiz. T. 4, 10, 4.
 serum, *pro virili semine*. C. 79, 8.
 sêro viam facere per nexus. *i. e. casum*
cogere. T. 2, 3, 16.
 serus nepos. C. 67, 120.
 serum venire. T. 1, 8, 62. *sic Virg. 8. Æ-*
neid. Nec minùs Æneas se matuti-
 nus agebat.
 SERVUS amoris unius. P. 2, 13, 36.
 servi quandoque vgnabant matris condi-
 tionibus. P. 4, 8, 80.
 servilia officia facere. P. 4, 9, 47.
 servire, *in re amoris*. T. 4, 5, 10.
 servitium mite. P. 2, 15, 20.
 servitium novum alicui canere. T. 4,
 5, 4.
 servitium translatum. P. 1, 12, 18.
 sesquipediales dentes. C. 74, 5.
 Setaba sudaria, *i. e. ex lino Setabo, quod*
optimum in Hispania crescit ad flu-
viu[m] Tarraconem. Muretus. C. 12,
 14.
 severi, *pro sobrii*. T. 3, 6, 21.
 Sextius orator ineptus. C. 44.
 SI luxerit, *i. e. ubi primum dies advene-*
rit. C. 14, 17.
 si aliquid restet post umbras Stygias.
 P. 2, 23, 53.
 si me ulterius provexerit ira. P. 2, 12,
 19.
 si placet. P. 3, 4, 24. si placet Dionæ.
 C. 56, 6.

si pudor est. P. 2, 9, 18.
 si qua, *pro certa persona*. T. 3, 6, 25. P. 2,
 2, 25. 2, 10, 10. *si quis, eodem sensu*. P.
 4, 1, 101. 4, 11, 19.
 si quid carius est oculis. C. 81, 2.
 si sapis. T. 4, 2, 2. P. 2, 13, 7.
 si tibi Dii favent. C. 13, 2.
 si usus veniat. C. 95, 3.
 sibi non bene cavere. P. 4, 1, 90.
 sibi petere. P. 2, 23, 4.
 sibi sumere. T. 2, 5, 107.
 sibila torquet serpens ex ima humo.
 P. 4, 8, 8.
 SIBYLLA Cumæa dedit sortes Æneæ.
 T. 2, 5, 19. v. *Virg. 6. Æneid.* tremu-
 la. P. 4, 1, 49.
 Sibyllæ tota ætas. Ferunt enim illam
 ab Apolline confusam, petiisse, im-
 premium erepte virginis, vitam
 tot annos complectentem, quot arene
 granula pugillo comprehendere posset &
 petisumque obtinuisse. P. 2, 17, 19.
 Sibyllini versus, a Romanis in magno
 pretio habiti. hexametri. T. 2, 5, 16.
 v. Amalthea, Herophile.
 Sicambri, Germaniæ populis paludosi.
 P. 4, 6, 77.
 sicco lacu villior. *adagium*. P. 2, 11, 12.
 ficcis mediis habitat Amor. P. 2, 9,
 17.
 ficcis ocellis. P. 1, 17, 11.
 Sicilia, insula notissima, angusto fretu
 ab Italia disjuncta: tante fertilitatis,
 ut quondam horreum Romanorum sit
 appellata. Ejus forma triquetra est,
 singulisque angulis præmontoria singu-
 la porrigit: Pelorum, quæ Italianæ;
 Pachynum, quæ Græciæ; Lilibum,
 quæ respicit Africam. Insurgit Æ-
 na & Eryx montibus. Urbes ejus in-
 signes Messana, Syracusæ, Catina,
 Panhormum, & c. Sicula tellus. P. 3,
 16, 33.
 Siculæ fuge classica bella. *i. e. bellum*
navale apud Siciliam inter M. Agrip-
pam, & Sextum Pompejum Cn. filiu[m],
qui solutis ergastulis maria percurrer-
bat, sequo Neptunum vocitabas; in
quo prælio Agrippa superior fuit, Se-
xus vero in Asiam fugiens, ab An-
 10-

TIBUL. & PROPERT.

donianis militibus occisus est. P. 4, 1, 28.
 Sicanum saxum, i.e. antra *Ætnæ*, ubi Cyclopes fabrilem operam Vulcanus præstare putabantur. P. 1, 16, 29.
 sicula pendens, diminutivum à *sicula* gladii genere prohibito. huc obscenum est. C. 66, 21.
 SIDON, *Phœnicis oppidum*, Tyro conterminum, unde purpura laudatissima. Sidonia mitra. P. 2, 20, 15.
 Sidonia palla. P. 4, 9, 47.
 Sidonia vestis. P. 2, 13, 55.
 Sidonius murex. T. 3, 3, 18.
 SIDUS. fidere duro vivere. P. 1, 6, 36.
 sidera lapsa in Oceanum cadunt sub solis adventum. P. 4, 4, 64.
 sidera prona, i.e. occidua. P. 1, 16, 83.
 sidera sunt testes. P. 2, 7, 89.
 siderum certæ vices. T. 1, 4, 16.
 sidera de cælo ducere. T. 1, 2, 43. in re magica.
 sidera & amnes carminibus ducere. in re magica. P. 1, 1, 23.
 sidera plantis contingere. P. 1, 8, 43. sic Horat. sublimi feriam sidera vertice.
 SIGNUM mittere. P. 3, 8, 3.
 signa luctatium in pulvere. P. 3, 20, 9.
 signis veracibus compertum est. T. 4, 1, 120.
 signa, pro vexillis. signa Crassi. P. 3, 3, 70. v. Crassius. signa credita tueri. P. 4, 1, 91. signa libera, i.e. victorica. P. 4, 6, 62.
 signa Remi. P. 4, 6, 80.
 signa, pro statuis. signa paterna Dei Vertumni. P. 4, 2, 2.
 signa putria secta ab Atralicis toris; ideo maximi pretii, quia reliquia vultustatis. P. 4, 5, 24. v. observo.
 signa vivida. P. 2, 21, 8.
 signa, pro sideribus. signa lucida. T. 1, 4, 16.
 signa movere pila ærata, i.e. globo anco, qualis fuit vitænti illo Archimedis. P. 4, 1, 78.
 signare tabellas. P. 3, 21, 4.
 signata loca, i.e. scopus, in quem collimatur. T. 4, 1, 97. Virg. *Æneid.* 5. li-

mul ultima signant.
 silentia largiri. T. 4, 1, 30.
 SILENUS, Bacchi nutricius, ebrius, a sello vestis. Sileni patris imago & chilis. P. 3, 2, 29.
 Sileni plures fuerunt. Nyfigenæ. C. 63, 25. senes. P. 2, 21, 94.
 Silenorum pater. P. ibid.
 Silo. C. 100.
 silex in corde. T. 1, 1, 78.
 silex jungitur arte apta. T. 1, 8, 60.
 silex liquore teritur. P. 2, 17, 56.
 SILVA comata. C. 4, 11.
 silvæ satæ. P. 1, 14, 5.
 silvæ resonant, Cynthia. P. 1, 18, 31.
 silvas depasci. T. 4, 1, 129.
 silvis loca redimita. C. 62, 3.
 silvicultrix cerva. C. 62, 72.
 Silvanus, Deus agrestis, de quo Virg. *Georg.* & teneram ab radice ferens Silvane cupressum. Silvani ramosa domus. P. 4, 4, 5.
 Simois, fluvius Troadis. P. 2, 7, 48. Idæus. P. 3, 1, 27.
 Simonides, poeta Lyricus à Cea insula, cujus carmina ad mæstissimam excitandam plurimum valebant. Simonideæ lacrymæ. C. 38, 8.
 simulacrum alloqui. P. 4, 11, 79.
 sine decreto, i.e. absque pena. P. 2, 21, 88.
 sine matris honore. P. 4, 4, 53.
 sine testibus dolere. P. 4, 11, 75.
 singultus frigiduli. C. 63, 131.
 finis verba ludere, i.e. frustrari loquentem. P. 2, 22, 23.
 sinistra liberalitas. C. 29, 16.
 sinistra manu uti, pro furari. C. 12, 1. v. observo.
 sinistræ, pro furibus & prædonibus. C. 47, 1.
 sint ora faventia sacris. P. 4, 6, 1.
 SINUS. sinus conferere. in obscenis. T. 1, 9, 36. sinus fugere. P. 1, 8, 38.
 sinus vestis. sinu abscisso, i.e. mamma usque, si de Amazone volumus explicare; vel si de Baccha, nuptiis vestibus, quod erat furentium. P. 4, 4, 72.
 sinu lumina condere. P. 4, 11, 64.
 sinus tenues vestis. C. 62, 1, 2, 2.

INDEX IN CATUL.

sinus Pacis pomis perfluēs. T.1,11,68.
 sinus rescindere. P.3,6,8.
 sinus velorum. T.1,3,38.
 sinus velorum plenos subtrahere. *metaph.* P.3,7,30.
 sinus maris. sinus condit aquæ mur-
 mura. P.4,6,16.
 Siphax, *Mauritanie rex*, à Cornelio
 Scipione superatus. Siphacis victi
 monumenta. P.3,9,59.
 Sipylus, *Lydie mons*, quo fabulati sunt
 poete delatum à ventis Niobes simulacrum,
 gustis uberrimis semper defluēs.
 sollicitus, i.e. lacrymosus. P.2,15,8.
 Sirenes, monstra maris Tyrrheni, supe-
 riore corporis parte virginum speciem
 referentia, inferiore avium. Has A-
 cheloi fluminis filias ex Terpsichore
 antiqui mythologi tradiderunt: voce
 verò ita dulci præditas, ut quoscunque
 præternavigantes cantu sopirent, postea
 necarent. Quod rescians Ulysses, so-
 ciorum aures cera obtulerat, ipse ad
 malum arboris alligatus, atque ita
 incolumis transiit. Harum nomina
 fuerunt Parthenope, Ligea, Leucosia,
 vel ut alij voluerunt, Aglaope, Pisinoe,
 Telchiopa. Sirenum lacus. P.3,10,34.
 litorea. T.4,1,69. v. Ulysses.
 Sirtio, peninsula lacus Bonaci. penin-
 sularum ocellus. C.31,1.
 sirpiculi, i.e. cophini viminei. P.4,2,40.
 sis aspernata, pro asperneris. P.2,10,
 41.
 sis quodcumque voles. P.1,15,32.
 sis, pro si vis. ἀρχαῖκός. C.60,96.
 sistere vacuum servitio, i.e. manumit-
 tere. P.3,15,41.
 sistrum creptans. P.3,9,43.
 SISTRYPHUS, Æoli filius, Corinthiorum
 rex, mortalium suo tempore viven-
 tium astutissimus: qui cum indicasset
 Asopo Æginam ejus filiam, quam
 Jupiter ad stuprum raperat, damna-
 tus est apud inferos, ut saxum ad mon-
 tis verticem voluceret, quod iterum
 cadens novi semper laboris misero ma-
 teriam præberet. Sisyphi labores. P.
 2,13,65.
 Sisyphi moles. P.4,11,23.

Sisyphi scopuli. P.3,3,64.
 Sisyphio labore saxa gerere. P.2,15,
 32.
 sit mensæ ratio, i.e. cenam curemus. P.
 3,8,21.
 sit fors nobis, i.e. sortiamur. P.3,8,27.
 sit timuisse oculis meis. T.1,7,24.
 SITIS bibit. P.3,3,26.
 sitis Herculeæ. P.4,9, à v. 21.
 sitis Herculis, pro Hercule ipso. P.4,9,
 62.
 sitis irata. P. ibid.
 situs araneosus. C.25,3.
 situs arma occupat pacis tempore. T.1,
 11,50.
 situ in æterno jacere. P.1,7,18.
 five id non pote, five porce. C.75,16.
 smaragdi quantum est. T.1,1,51.
 smaragdi. P.2,13,43. virides. T.2,4,27.
 Smyrna Cinna poema. C.92.
 SOBRIUS ad litres. P.4,2,28. ●
 sobria lymphæ. T.2,1,46.
 sobria meretrix parum grata. P.4,8,
 30.
 sobria pocula bibere. T.1,7,27.
 foccus immundus. P.2,16,71.
 foccus luteus Hymenæi. C.60,10.
 focer æternum tibi sit. genus Dira-
 rum. P.3,6,38.
 focii populi Romani. P.1,5,20.
 Socrates, Atheniensis philosophus, qui
 relicto studio rerum naturalium, ad il-
 lam sapientiæ partem, quæ de moribus
 tractat, totum se consulit. Magister
 Platonis fuit, cujus in Dialogis per-
 sepe loquens introducit. Ab Anaxo
 accusatus, quod de Dijs malè sentiret,
 ad bibendam cicutam compulsus est.
 Socratici libri. P.2,23,27.
 Socratio. C.47,1.
 sodalium fraterum. C.57,4.
 sodes, pro si audes. ἀρχαῖκός. C.100,1.
 SOL oris aurci. C.62,39. undis caput
 effert. T.4,1,124.
 Solis currus. P.2,21,11. equi. T.2,5,62.
 2,6,38. v. equi Solis.
 Solis vegeti sonipedes. C.62,41.
 Solis genus Circe. T.4,1,62. v. Circe.
 Solis pascua violata a socijs Ulyssis. T.
 4,1,76.

Solis

TIBUL. & PROPERT.

Solis viz. T.2,4,17.
 Sol celo ministrat. P.2,16,35.
 Sol admodum inficit Indos. T.2,6,38.
 Sol artus graciles exurit. T.2,3,9.
 Sol defectus lumine. T.2,5,75.
 Solis nitor flammeus. C.65,3.
 Solis orbis. P.3,3,56.
 Sole rubente. P.3,8,2.
 Soles candidi, i.e. dies. C.8,3.
 solatia ferre. P.1,5,27.
 solea arguta. C.67,72. laxa. P.2,20,40.
 solea multz ferrea. C.17,26.
 solenne sacrum. T.4,2,23.
 solennia *Isidis, amantibus tristia, propter seculum, quo Dea colebatur.* P.2,22,1.
 solere *absolusè possum.* C.41,7.
 solere, in *obscanis.* C.110,1.
 solidum opus tollere, i.e. erigere. P.3,9,22.
 sollicita domus. T.3,4,20.
 SOLVERE crines. P.2,12,46.
 solvere serpentem per flexos orbes, i.e. interficere. P.4,6,35.
 fulvere vitam alicui. P.2,7,75.
 solvere zonam virginem. C.66,28.
 u. zonam solvere.
 solvi in otia. P.4,4,79.
 soluto pede, i.e. *prosa oratione.* T.4,1,36.
 SOLUM cantu findere. T.1,2,45.
 solum caprum. T.1,1,70.
 sola plana. T.1,5,3.
 sola terræ. C.62,7.
 solus. solum se lecto recipere. P.2,22,41.
 sola puellarum. T.4,2,15.
 SOMNIUM. T.3,4.
 somnia Callimachi. P.2,23,32. v. Cal-
 limachus.
 somnia credita in faciem alicujus. P.4,11,38.
 somnia dementia. P.3,6,15.
 somnia pede incerto. T.2,1,90.
 somnia piis portis venientia. P.4,7,87. v. *Virg. sub calcem 6. Æneid.*
 somnia sæva. T.1,5,13. crudelia. T.3,4,95.
 somnia vana canunt. P.3,4,31.
 somnia narratum ire Vestæ: *priscæ*

superstisio. P.2,20,27.
 somnia sibi querere *de aliquo.* P.4,4,65.
 somnia versare decies. *in re magica.* P.2,3,8.
 Somniorum vanitas. T.3,4,7.
 somniare in obductam sciam, *janitoris erat.* P.4,5,48.
 SOMNUS Deus utilis agræ menti. T.3,4,19. Somni alæ furvæ. T.2,1,89. Somno ingrato munera largiri. P.1,3,25.
 somnus amarus. P.2,14,6.
 somnus habet vires in aliquem. P.4,7,14.
 somnus in tepido limine. P.1,16,22.
 somnus pectore defluxit. T.3,4,81.
 somnus pendens. P.4,7,5.
 somnus per tempora arcessitus in of-
 fa. P.3,15,14.
 somnus premit oculos labentes. P.1,10,7.
 somnum capiunt sine Cerere. C.62,36.
 somnum experiri. P.4,4,65.
 somnum lympa sibi discutere, i. e. *oculos manè lavare.* P.3,8,13.
 somnum petere. T.1,11,9.
 somnum stamine fallere. P.1,3,41.
 somno demissa recenti. P.2,20,29.
 somno lassos oculos patefacere. P.2,12,7.
 somnos canere, i. e. *cantu conciliare.* P.2,6,11.
 somnos omnia præbebant. P.4,4,35.
 somnos sequi. T.1,1,44.
 sonipedes vegeti, i. e. *equi alacres.* C.62,41.
 fontica caussa. T.1,9,51. v. *obseru.*
 SONUS Cerberi jejunos. P.4,5,4.
 sonus pecudis durus. P.2,22,10.
 sono tangi. P.3,1,40.
 sonos partitos dabat Cacus per tria-
 ora. P.4,9,10. v. Cacus.
 sonos voces reddere similes chordis. T.3,4,70.
 sonare carmina. P.2,21,15.
 sonantia lympis. P.4,9,35.
 sonitus arenæ rarefcit litore tacito. P.3,13,33.
 sonitus fluvii vagus. P.3,13,27.
 soni-

INDEX IN CATUL

sonitum facere. P. 1, 20, 48.
 Sonitus toto cœlo percurrentes. P. 2, 13, 49.
 Sopor alis impulit. P. 1, 3, 45.
 Sopor, pro veterano, ac stupore. P. 3, 9, 54.
 Sordet, pro vilefest. P. 2, 21, 45.
 Sordida lingua. T. 3, 6, 46.
 SOROR, & mater Phœbi, i.e. Latona, & Diana. P. 2, 21, 15.
 soror Phœbi casta. T. 2, 5, 126.
 soror Phaërontis flet, i.e. populus electo sudans. C. 63, 29. v. Phaëron.
 soror, turpi significatione. T. 1, 10, 59. 3, 1, 26. v. frater.
 SORS injusta. P. 4, 4, 94.
 forte ducere. P. 3, 39, 18.
 fortes. T. 1, 9, 3. sacræ. T. 1, 3, 11, 25, 69.
 fortes Prænestinæ. P. 2, 21, 41.
 fortes à Phœbo reguntur. T. 2, 5, 13.
 spargere flores sine arce. P. 4, 8, 40.
 spargere aram lacrymis. P. 4, 4, 46.
 spargi lymphis. in re sacra. P. 4, 6, 7.
 Sparta, oppidum Peloponnesi, Laconica regionis caput, cuius incolæ fortissimi, & militaribus exercitationibus maxime instructi. Spartanz palæstra multa iura. P. 3, 12, 1.
 spatari. P. 2, 21, 37-48, 75.
 spatium parvo, i.e. brevè tempore. P. 2, 17, 29.
 species, pro picturis. P. 2, 21, 3.
 spectaclum. P. 4, 8, 21-48, 56.
 spectacula dare turbæ. T. 2, 5, 123.
 spectare incipere. P. 3, 3, 16.
 speculari ex arbore. P. 3, 2, 13.
 speculator amicus matutinus. P. 2, 20, 31.
 speculum lecto jacens. P. 3, 4, 11.
 speculum rugas increpirat. P. 3, 22, 34.
 speculum dominæ porrigere. P. 4, 7, 76.
 SPES credula. T. 2, 7, 2.
 spes invidiosa, i.e. invidiam suscitans. P. 2, 1, 83.
 spes abnuir. T. 4, 1, 25.
 spei utilitates. T. 2, 7, à v. 3.
 spica Cilissæ, quam alii nardum, Josephus verò Scaliger crocum esse censendit. P. 4, 6, 74.
 spicae fecta. T. 1, 11, 22.

Spinofæ curz. C. 63, 72.
 SPIRITUS, pro anima. P. 3, 15, 10. spiritus horæ dubiæ servatur. 2, 10, 45.
 spiritus, pro suspirio. P. 1, 16, 32.
 spiritus nullus in toto corpore surgit. P. 2, 20, 37. v. adulterium.
 spiritus ille cecidit, i.e. seipsum ille detinuit. P. 2, 2, 2.
 spiritus levis, i.e. amator flexilis. P. 1, 9, 32.
 spirantes animos mittere, i.e. stare. P. 4, 7, 11.
 spolia ex aliquo. P. 3, 5, 30-4, 10, 11.
 spolia in templo condita. P. 4, 10, 45.
 spolia opprobrii. P. 3, 11, 12.
 spumet mollius vinum in calice. P. 2, 22, 40.
 spurca saliva. C. 76, 8, 96, 16.
 spurcata. C. 125, 2.
 spura cruenta per cavos dentes eunt. P. 4, 5, 66.
 stabulis abigi. P. 3, 13, 30-4, 9, 2.
 stadium. C. 52, 60.
 stagna Lethæa. P. 4, 7, 91.
 stamen puniceum, insula sacerdotum. P. 4, 9, 52.
 stamen purpureum. P. 1, 3, 41.
 stamina ducere. T. 1, 3, 86. 1, 7, 84.
 stamina Parcarum fatalia. T. 1, 8, 2.
 STARE ad meras extremas. P. 3, 12, 7.
 stare infamem stupro. P. 3, 17, 20.
 stare potentem. P. 3, 20, 22.
 stat decus ingenio. P. 3, 1, 64.
 stat viz adamante non exorato. P. 4, 11, 4.
 stent tua regna in caput meum. P. 3, 8, 18.
 stantia currenti aqua diluuntur per vim magicam. P. 4, 5, 12.
 statua inaurata pallidior. C. 80, 4.
 sturnas inter & ardea, i.e. inter tropæa. P. 3, 9, 46.
 statuere, pro collocare. P. 2, 21, 33.
 statuere, pro sistere. P. 4, 9, 4.
 STELLA comoda. P. 2, 18, 62.
 stella mala. P. 2, 18, 62.
 stellæ quinque, i.e. Planètes, inter quas à veteribus Sol, & Luna nentiquam consuebantur. P. 4, 1, 104.
 stellas testes adhibere. P. 3, 18, 20. v. fidus. sic.

TIBUL. & PROPERT.

sterile semen. C. 56, 26.
sterilis domus. P. 4, 11, 62.
sternere lectum. P. 2, 10, 21.
stratus lectus. P. 3, 11.
sternuere, *inter bona omnia*. C. 45, 9.
sternuere omen argutum. P. 2, 2, 34.
stimulo boves increpare. T. 1, 1, 18.
stipare gregibus custodum. P. 3, 6, 13.
stipendia dira. C. 63, 173.
stipes acernus. P. 4, 2, 59.
stirpe jungier, *i.e. liberos producere*.
C. 60, 68.
stola matronalis. T. 1, 7, 74.
stragula picta. T. 1, 1, 65.
straminea casa. P. 2, 13, 20.
streptantes alæ. T. 2, 2, 17.
stridor magicus. T. 1, 2, 47.
strigare, *dicitur de equis, cum inter-*
quiescunt. P. 4, 8, 23.
strix, avis mali omnis. T. 1, 6, 16.
strigis plumæ. *in re magica*. P. 3, 4, 29.
striges consulere de sanguine alicu-
jus. *in re magica*. P. 4, 5, 17.
strophium teres. C. 63, 65.
Struma Nonius. C. 5, 2.
Strymon, *Thraciæ fluvius*. Strymonis,
i.e. Amazon, ut placet Joseph. Scalig.
vel Baccha. P. 4, 4, 72.
studium formæ. T. 1, 9, 43.
studium linguz, *i.e. eloquentiæ*. P. 3, 19,
27.
studiis severis vigilare. P. 2, 2, 9.
stultè confusus amari. T. 1, 10, 45.
stulti dies prætereunt. T. 1, 4, 30.
stupesceri versu. P. 2, 10, 7.
stupor, *pro homine insulsißimo*. C. 17, 21.
stuprorum magnum examen. *metaph.*
ab apum examinibus. P. 2, 21, 97.
Stymphalum, oppidum Arcadiæ: &
Stymphalus, Arcadiæ lacus. Stym-
phalia monstra, *i.e. aves teterrimæ,*
quæ humanis carnibus vescabantur, ab
Hercule sagittis confixæ. C. 67, 113.
STYX, palus Inferorum. Stygio lacu
spargi. P. 4, 3, 15.
Stygia sub arundine remigam sede-
re, *i.e. in cymba Charontis remigare,*
cuius iter per paludes arundinosas. P.
2, 18, 71.
Stygiz aquæ puppis. T. 1, 11, 36.

Stygiz aquæ. P. 2, 7, 62.
Stygiz tenebræ. P. 4, 9, 47.
Stygias in undas vultum demittere.
P. 3, 16, 9.
SUAVIA commeiare. C. 76, 8.
suavia propellere dextra opposita. P.
2, 20, 39.
suaviolum ambrosia dulcius. C. 96, 2.
helleboro tristius. C. 96, 14. v. oscu-
la, basia.
SUB canem ætivum, *i.e. mense Julio*.
T. 3, 5, 2.
sub lumina solis, *i.e. mane adventante*.
C. 63, 271.
sub noctem. P. 4, 1, 115.
sub ora bovis aliquem trahendum
vincire. P. 3, 13, 38.
sub, *pro post*. P. 2, 1, 26.
sub terris, *i.e. apud inferos*. P. 2, 13, 105.
sub titulis Scipionum Africa jacet. P.
4, 11, 38.
subdere faces. P. 1, 13, 26.
subdita fax. *in re funerea*. P. 4, 11, 9.
subdita cerva loco Iphigeniæ. P. 3, 20, 34.
v. Iphigenia.
subdolos Parthorum arcus. P. 4, 3, 66.
subductus versus, *i.e. elatus*. P. 2, 3, 13.
subiectus Ameri. P. 1, 10, 27.
subire acris. P. 1, 9, 26.
subire labores. T. 1, 4, 43.
subitò felix, *i.e. ex improviso*. P. 2, 13,
28.
sublevare se ex sua parte. C. 17, 18.
sublimen, *pro inferiori limine, ut pla-*
cet Joseph. Scaligero. P. 2, 17, 57.
submisso sono loqui. T. 3, 1, 22.
subrepere alicui, *i.e. insinuare se in gra-*
tiam. C. 76, 3.
subrepere in artus imos. C. 75, 21.
subscribere veteris numeribus. P. 4, 3,
72.
subsellium rei. C. 39, 2.
subsidiu currere. P. 2, 18, 17.
subsilire, *dictum de talis lusu*. P. 4,
8, 45.
substernere brachia collo. C. 63, 332.
substernere se. *in obscenis*. C. 63, 399.
substernere pontum. P. 3, 5, 47.
subtremen. T. 4, 7, 122.
subtemina. C. 63, 327. & passim.
sub.

INDEX IN CATUL.

subtexere carmina. T. 4, 1, 212.
 Suburra, *vicus urbis Romæ, ubi profa-*
bant meretrices. Suburræ vigilas
 furta. P. 4, 7, 15.
 succedere, *pro bene evenire.* P. 1, 13, 27.
 3, 5, 48.
 succi cari, *i.e. colores pretiosi.* T. 4, 2, 16.
 succi mortiferi. T. 3, 5, 9.
 succrescat ptoles. T. 1, 8, 55.
 succumbere, *in obsequiis.* C. 108, 3. fur-
 tim. T. 1, 9, 35.
 sudes tarda. T. 4, 5, 89.
 sudem gerere. T. 1, 11, 65.
 sude ulla prælia nuda miscere. P. 4,
 1, 28.
 SUDOR lassus. C. 67, 61.
 sudanti cortice, *i.e. resnam diffillante.*
 C. 63, 106.
 sudarium Serabum. C. 27, 7, 12, 14. v.
 Seraba sudaria.
 sues agrestes, *i.e. apri.* P. 2, 14, 22.
 Suevi, *Germaniæ populi ad Rbenum.*
 Suevus sanguis. P. 3, 2, 45.
 Suffenus. C. 14, 19, 22.
 suffigi in summa cruce. C. 95, 4.
 suffocare *secunda brevi, i.e. igne expiare.*
 P. 4, 8, 84.
 suggesta humo castra coronare. P. 4,
 4, 8.
 fulcis credere semina. T. 2, 7, 3.
 sulcos sato non habere. T. 2, 3, 42.
 Sulla litterator. C. 14, 9.
 sulphuris igne caput tangere. *in ex-*
piationibus. P. 4, 8, 86.
 sulphure lustrare. T. 1, 5, 11.
 SULTIPITIA *matrona, Servij filia, u-*
xor Cerinthis. T. 4, 2, 43. 44. 45. 4, 5.
 4, 7, 48. 4, 9, 4, 10.
 Sulpitiz valetudo. T. 4, 4, 11.
 sumite vires, Pierides. P. 2, 8, 15.
 summam sibi ponit Apelles in Ve-
 neris tabula, *i.e. opus omnium absolu-*
issimum recur Apelles Venerem suam.
 P. 3, 7, 11.
 summa ora liquor triverat. P. 4, 7, 10.
 sunt Musæ. P. 1, 8, 42.
 superare, *pro superesc.* T. 3, 2, 17. 4, 1,
 28. P. 4, 2, 57.
 supercilia rubra. C. 66, 45.
 superciliis recta verba remittere.

P. 3, 6, 25.
 superfluens. C. 29, 7.
 superi, *non inferi, votis moveantur.*
 P. 4, 11, 7.
 supernata alnus, *i.e. fissa in medium*
perne suille. C. 17, 19.
 supinis digitis fila formare. *gestu non-*
sis. C. 63, 312.
 SUPPLEX. supplicem ad jura venire.
 P. 1, 9, 3.
 supplicem ire cervice demissa. P. 2,
 11, 11.
 supplicem sedere. P. 4, 5, 37.
 supplices ad pedes procumbant. P. 4,
 8, 72.
 supplicia. *dictum de malis poeris.* C. 14,
 20.
 supposita manu poma caduca exci-
 pere. P. 2, 21, 95.
 suppositis manibus oculi excidant.
juramenti genus. P. 1, 15, 36.
 suprema cum venerit hora. T. 1, 1, 75.
 SORDUS, *pro mure.* P. 4, 5, 56. furda,
pro mure. P. 1, 7, 18. 4, 3, 53. furda sine
 arte lyra. P. 4, 5, 56.
 surdo cantare. *adagium.* P. 4, 8, 47.
 surda aut preces negligere. P. 2, 13,
 48.
 surdi remiges Ulyssis. P. 3, 10, 34. v. Si-
 renes.
 surge anima ex humili carmine. P. 2,
 8, 15.
 Susa, *urbs Mediæ, regia vetus Persarum.*
 P. 2, 10, 1.
 suscitare vulturium à capite. C. 67,
 124.
 suspensus attribus. P. 3, 4, 8.
 suspensus palmis. P. 1, 20, 27.
 SUSPIRIA somnos pungunt. P. 3, 6,
 27. toro lecto versant. P. 2, 16, 47.
 suspiria ducere motu raro. P. 1, 3, 27.
 suspiria repetere. T. 3, 6, 61.
 suspirat amores absentes. T. 1, 7, 41.
 suspirans in hospite. C. 63, 93.
 susurri blandi. P. 1, 11, 13.
 SUUS. sua, *pro amica.* T. 2, 5, 103. P. 3,
 12, 22. & alibi.
 sua, *pro uxore.* T. 1, 4, 75.
 suum esse, *i.e. sui iuris.* T. 4, 6, 16.
 suam esse cogere. P. 1, 3, 30.

sua

TIBUL & PROPERT.

sua fira trahere. P. 4, 9, 65.
 suis animis sibi nocere. P. 2, 14, 18.
Symphogades insula in Ponto, quas olim
concurriffe antequam fabulatores lictoris
mandarent, atque inter eos Argi no-
vum summum antoniarum parum.
relinquiss. P. 3, 20, 13.
 SYRIA, regio *Asiae clarissima, Cilicij*
contermina, Mesopotamij, Arabij
Petrop. C. 8, 7.
 Syriz. C. 45, 22.
 Syrius rex, i. e. *Opobalsamus Palasti-*
mus. T. 3, 4, 28.
 Syrius murus, eodem sensu. P. 2, 10,
 32.
 Syrium mendum. T. 3, 6, 63.
 Syrium olivum, eodem sensu. C. 5, 2.
 Syrus Palastinus, *fuit enim antiqui-*
us Palastina Syri perz. T. 1, 2, 18. et
Scaliger pro Syro, legis fuit.
 SYRTES, *vade navigantibus infesse,*
Africam litora praxima: quarum una
major appellata. Syrtis. C. 6, 156.
 horrenda. T. 3, 4, 32.
 Syrtis. P. 3, 17, 7.
 Syrtis flumine incerno mutante. P. 2,
 7, 69.
 Syrtis trahere. P. 3, 22, 16.

T

TABELLÆ pictæ ad anim Midis.
 T. 1, 3, 28.
 tabellæ scripturæ. P. 3, 21.
 tabellæ suffragiorum. P. 4, 11, 49.
 tabellæ supplices, i. e. *epistulæ.* P. 2, 13,
 33.
 tabellas occultas fiam ferre. *ex lenonia*
disciplina. T. 3, 7, 27.
 tabellis signatis aliquod mandare. T.
 4, 7, 7.
 tabulæ pictæ capiant lumina. P. 3, 19,
 29.
 tabulas veritas antecire fiam pingem-
 di. P. 2, 2, 51.
 tabere, *pro amorem concipere.* P. 3, 15,
 20.
 tabescunt lumina fletu. C. 9, 55.
 taberna arcana. P. 4, 8, 19.
 taberna obsecrare. *viz.* P. 4, 62.

tacito labello voce suspendere. C. 8, 104.
 tacito fiam gaudere. in obscuro. T. 4, 13, 8.
 tacito fiam vulnera lenire. P. 3, 19, 32.
 tæda pinca. C. 60, 15.
 tædas felicitis vivere, i. e. *modicis avi-*
bus vivere. P. 3, 17, 24.
 tædis instare. in re magica. T. 1, 2, 61.
 tædia vict. T. 3, 22.
 Tædæus, *Lacuniæ nomen, & promon-*
torium, marmoreis ferax; unde ad in-
feros descensum esse antiqui posue-
rant. T. 3, 3, 14.
 Tædæus columæ. P. 3, 1, 49.
 Tædæus Deus, i. e. *Ensus fluvius Pe-*
loponnesi. cur autem vocet eum Propert-
ius ætæonem, vide Muretum in
hunc locum, qui verè feraxius est. P.
 1, 13, 22.
 Tagus, *Lætanij fluvius, æneis antici-*
illustri. antici. C. 29, 20.
 talaria Mercurii. P. 2, 28, 57.
 tali eburni. P. 2, 16, 61.
 tali secundi. P. 4, 8, 45.
 talorum interprete iacta. P. 3, 2, 27.
 tales mittere, i. e. *facere.* P. 2, 22, 26.
 tam matia. T. 2, 7, 7.
 tam, *pericula Propertio frequens, & su-*
perabundans.
 tamen, *pro sed.* P. 2, 1, 76.
 Tarnis, *Scythiæ fluvius in paludem*
Mæandrum erumpens, niximus termi-
nis inter Asiæ, & Europam. T. 4, 2,
 147. P. 2, 21, 54.
 TANGERE non est, i. e. *tangi non po-*
test. P. 2, 2, 25. *ita Horat. Sat. 5. l. 1.*
Manfieri oppidulo, quod verbi di-
cere non est; atque apud Scripto-
res communis.
 tangere, *pro libero.* P. 2, 1, 53.
 tangere, *pro stridere.* P. 3, 2, 16.
 tangere, *pro violare.* P. 2, 23, 9.
 TANTALUS, *Jovis filius ex nymphæ*
Pisæ, qui ob filium Pelopem ingula-
tum, & Dijs in convivium appositum,
vel, ut alij existimaverunt, ob ære-
na Deorum revelata, hinc supplicio
apud inferos damnatus est, ut videli-
cet arboris impendentis poma capere
 vel

INDEX IN CATUL.

nec recedentia, fontique inbiaret, qui
 labra sitiens falleret. Tantalus sitis
 inter aquas. P. 3, 3, 64.
 Tantalus poena. T. 1, 3, 77.
 Tantalus, pro Tantalio. P. 4, 11, 24.
 Tantalica manus. P. 2, 1, 68.
 Tantalica fors. P. 2, 1, 61.
 Tantalidos funera, i.e. Niobes Tantalii
 filia, cuius prolem Apollo & Diana
 sagittis confecerunt. P. 2, 21, 14.
 TANTUM impiorum, i.e. inelegan-
 tium poetarum. C. 14, 7.
 tantum maris. P. 3, 3, 33.
 tantillum. C. 96, 6.
 tanti ducere. P. 4, 2, 80.
 tanti esse. P. 1, 6, 23. 2, 1, 55. 3, 10, 3.
 4, 3, 63.
 tanti non esse. T. 2, 3, 38. 2, 7, 24.
 tanti videri. P. 1, 8, 3.
 tanta mala. T. 3, 4, 82.
 tantumdem sentiens, quàm si nulla
 sit. C. 17, 20.
 Tappo. C. 101, 4.
 Tarbella Pyrene. T. 1, 8, 9. v. Pyrene.
 tardet, pro tardat. αργαῖος, C. 50, 81.
 tardior alicui venire. P. 2, 21, 1.
 tardipes Deus, i.e. Vulcanus claudi-
 cans, qui sumitur pro igne. C. 36, 7.
 TARPEJUM saxum, i.e. Capitolium,
 ita dictum à L. Tarpejo arcis prae-
 fecto. P. 3, 9, 45.
 Tarpeii luci. P. 4, 8, 31.
 Tarpejus pater, i.e. Jupiter Capitoli-
 nus. P. 4, 1, 7.
 Tarpejus dux. P. 4, 9, 3.
 Tarpeja virgo Vestalis, quae dum bel-
 lum esset inter Romanos & Sabinos, ad
 aquam hauriendam causa factorum
 descendens, Titi Tatii Sabinorum
 regis amore correpta est. Cui pepigit
 se arcem indefensam tradituram, mo-
 do qua milites ejus lava gestabant, si-
 le prodictrici daturum promitteret.
 Quo impetrato, se suis Palilibus ho-
 stes in Capitolium admisit: verum
 Tatius miseram clypeis obrui iussit;
 hos etenim quoque in sinistris habe-
 bant, prater aureas armillas. P. 4, 9.
 Tarpeja pudicitia. P. 1, 16, 2.
 Tarquinii plures fuerunt: primum

Tarquinus Priscus quintus Roma-
 norum rex, post multa praecara ge-
 sta, opera liberorum Anci Martii
 è medio sublati: deinde Tarquinus
 Superbus tyrannide iniquus, & fi-
 lius ejus Sextus Tarquinus, qui
 Lucretiam Collatinæ uxorem castis-
 simam feminam violavit. Id autem
 facinus Junium Brutum excitavit
 ad reges expellendos, & magistra-
 tum Consulare creandum. V. Li-
 vium l. 1. Tarquinii secures fractae.
 P. 3, 9, 47.
 Tartarus, locus inferorum profundis-
 mus. Tartarea mora. P. 4, 8, 4.
 TATIUS, antiquissimus Sabinorum rex,
 qui cum Romulo decertavit, ac po-
 stea fœdus composuit. P. 4, 1, 30. 4, 2,
 52. 4, 4, 7.
 Tatii veteres. P. 2, 21, 103.
 Tatii Cures. P. 4, 9, 74. v. Cures.
 Tattia turma. P. 4, 4, 31.
 TAURUS aratra detrectat. P. 2, 2, 11.
 taurus gloria pecoris. T. 4, 1, 209.
 taurus hæret cornua in laqueis. rudi-
 mentum hoc est juvencorum, prin-
 quam aratro junguntur. Vide Virg. 3.
 Georg. P. 2, 2, 48.
 tauri cornua uca. P. 2, 4, 19.
 tauri Regis Aëta flagrant. P. 3, 9, 9.
 v. Medea, Jason.
 tauros servitium docere. T. 2, 1, 42.
 taurinus sanguis. C. 65, 34.
 Taurus, Cilicia mons altissimus, longe-
 que terrarum fractu extensus. C. 63,
 105, frigidus. T. 1, 8, 16.
 Tauri vertex ætherius. T. ibid.
 Taygetus Læconia mons. Taygeti prai-
 na. P. 3, 12, 13.
 regeres paternæ. P. 4, 5, 67.
 regula curta. P. 4, 5, 68. lædit caput
 obiectum. P. 4, 7, 52.
 Teja meretrix. P. 4, 8, 31.
 tela sonat latere appallio. T. 2, 1, 66.
 telæ conductæ. T. 1, 7, 85.
 Telegonus Ægeus, Ulysses & Circes fi-
 lius, qui per imprudentiam patrem
 occidit. v. Circe. Telegoni mœnia,
 i.e. Tusculum à Telegone conditum,
 hodie, Frascati. P. 2, 21, 42.

Tele-

TIBUL. & PROPERT.

Telemachus, *Ulyssis filius ex Penelope.*
 Penelopeus. C.60, 229.
 TELLUS in aera immensum descendi. T.4, 1, 19.
 tellus in aere circumfuso consistit. T.4, 1, 152.
 tellus in vias patefacta. T.1, 3, 36.
 tellus iusta. P.1, 19, 16.
 tellus tremefacta hiatum cavo deducit. P.4, 1, 149.
 tellus Aegyptia nullo imbres postulat propter Nilum. T.1, 8, 25.
 tellus apud polos densa umbra absconditur. T.4, 1, 155.
 tellus extremis maris undis inclusa. T.4, 1, 53.
 tellus extremis oris se subtrahens. P.2, 8, 21.
 tellus lenta gelu. P.4, 3, 39. v. terra.
 TELUM. tela zrata. T.1, 11, 25.
 tela caduca. P.4, 2, 13.
 tela remissa. P.3, 7, 54.
 tela alio trajicere. P.2, 9, 18.
 aemerè incipere. P.2, 15, 36.
 gemerè suscipere. C.67, 78.
 semerarius, i.e. sine consilio. P.2, 7, 35.
 temeraria somnia. T.3, 4, 7.
 temperatae zonae. T.4, 1, 166.
 templa Deum, pro caeli regionibus. C.65, 63.
 templa statuere. P.2, 5, 17.
 templis procumbere. gestus supplicantis. T.1, 5, 43.
 tempus suum rata, i.e. arrepto tempore. P.4, 4, 81.
 tempore, pro tempestive. P.4, 11, 66.
 tempore vinci. P.2, 17, 48. v. observu.
 Tempe Phthiotica, locus amantissimus Thessaliae. C.53, 35. v. Phthia.
 TEMPUS, pro parte capitis. tremulū. C.69, 161.
 tempora Baccho perfusa. T.1, 2, 3.
 tempora vino fervida. P.3, 15, 13.
 tempora Caci tria. P.4, 9, 15. v. Cacus.
 tempora aspergere, i.e. sudorem excisare. P.2, 16, 83.
 tempora mero fundere. T.1, 8, 50.
 tendere, dictum de vasis regione. P.1, 6, 31. ita Casullus: quacumque opu-

lenta recessit regia.
 tenta. in obscuris. C.79, 6.
 TENEBRAE. tenebris, pro nocte. T.1, 7, 65. 2, 1, 76.
 tenebris immundis habitare. P.3, 13, 17.
 tenebris obductis se committere, i.e. noctu iter carpere. P.3, 14, 5.
 tenebricosum iter. C.3, 11.
 tener, pro minus apto ad rem Veneris. P.2, 5, 10.
 tener vaccula, i.e. vitulus. ἀπὸ τοῦ τένε. C.20, 14.
 TENERE, pro amplexari. C.71, 2. T.1, 5, 3. 1, 7, 41. 2, 7, 34. P.2, 14, 37.
 tenere, pro callere. T.1, 2, 5. 1, 4, 1, 82.
 tenere, pro capere habere. P.4, 5, 38. 2, 8, 18.
 tenere, pro incolere. P.2, 21, 28.
 tenere, pro meminisse. P.3, 4, 7.
 tenere, pro possidere. T.1, 1, 2. 3, 5, 22. P.4, 7, 93.
 tentare nova limina. T.1, 2, 17.
 tenuatus in artus exiles. P.2, 16, 21.
 tenuis, pro gracili. C.87, 1.
 tergeminum Cerberi caput. T.3, 4, 38. v. Cerberus.
 tergo sustulit orbem Alcides. P.4, 9, 37.
 terga tauri cava, i.e. tympanum. C.52, 10.
 ternis per orbem secula decurrere. T.4, 1, 50.
 TERRA benigna, i.e. fertilis. T.1, 3, 62. 3, 3, 6.
 terra falso partu arantes deludens, i.e. fruges diversas ad feminibus parietis. ἀδύατος. P.2, 12, 31.
 terra herbas gerit. T.2, 4, 56.
 terra liquores erumpit. T.4, 5, 86.
 terra ministrat aquas. P.4, 9, 22.
 terra sit super ossa levis. formula bene precantis defunctis. T.2, 4, 50. terra non ullo pondere sit. idem est. P.1, 17, 24.
 terra lubrica, i.e. argilla. T.2, 6, 30. infelix Prometheo ingenti. P.3, 3, 29.
 terra Osca, i.e. Campana ab Ofici Campana populis. P.4, 2, 62.
 terra obsessa colono Tyrio, i.e. Africae.

INDEX IN CATUL.

ea. T. 4, 1, 40.
 terra Thessalia. T. 2, 4, 56. v. Thessalia.
 terræ sola. C. 62, 7.
 terræ via. T. 2, 6, 3.
 terræ inexpertæ semina committere.
 T. 1, 8, 31.
 terra regi. P. 2, 18, 44.
 terræ uberes. P. 1, 22, 10.
 terrarum orbis. T. 3, 3, 30.
 terris latis audax Hispania. T. 4, 2, 34.
 v. Hispania.
 terris redire. P. 2, 2, 42.
 tertii, *pro scripsi*. C. 65, 30.
 tertius annus ducitur. P. 3, 13, 7.
 testa, *genus vasii vinarii*. paterna. T.
 1, 11, 48.
 testa, *pro urna sepulchrali fidei*. manes
 accipiat. P. 2, 10, 32.
 TESTARI aliquem, *pro decessari*; ut
 sentit Lipsius. P. 2, 13, 25.
 testor, *pro vaticinor*. P. 3, 4, 31.
 testis amori. P. 1, 10, 1.
 teste, *pro testi*. P. 3, 4, 20.
 testes flentes. P. 4, 11, 99.
 testudo, *pro lyra*. P. 2, 23, 79.
 testudinea Phœbi lyra. T. 3, 4, 37. P. 4,
 6, 32.
 tetulit, *pro tulit*. ἀρραχὼς. C. 62, 47.
 tetulisset reditum, *pro redisset*. C. 62,
 47. 69, 35.
 Teucer Quirinus, *i.e. Troiano è sanguine*. P. 4, 6, 22.
 Teuthras, *pro Cumano*, ut placet Josepho Scaligero. P. 1, 11, 11.
 Teutones, *Germania populi*. Teutonice
 opes. P. 3, 2, 44.
 textra navis pinea. C. 63, 10.
 texta solvere. P. 2, 7, 42.
 textilia varia. P. 1, 14, 22.
 Thais, meretrix *Africa*. Menandrea,
 quod scilicet in comædiis Menandri
 eius persona sepius ageretur. P. 2, 5, 3.
 pretiola, *quod noctem caro venderet*.
 P. 4, 5, 43.
 Thalassius, *Deus nuptiarum apud Latinos*,
 ut Hymenæus apud Græcos. Vocis
 originem habes ex Livio l. 1. ubi de
 rapto Sabinarum. C. 60, 134.
 Thallus puer cinēdus. C. 25.
 Thamyras cantor, *Philonis, & Ar-*

*giopæ Nymphæ filius, qui cum ausus
 esset se Musis præferre suavisque car-*
minis, visum oculorum amisit. P. 2,
 16, 19.
 Theatrum. theatri cura. P. 2, 13, 33.
 theatra in plausum stantia. P. 3, 16, 18.
 theatra nata exitio meo. P. 2, 16, 4.
 THEBÆ, *oppidum Boeotiæ clarissimum,*
à Cadmo Agenoris filio primum ex-
structum: deinde ab Amphione mani-
bis ornatum, postremo ab Alexandro
Magno, præter unicam Pindari poetæ
domum, sola æquatum. P. 2, 19, 54.
 Thebæ Amphionis lyra extructæ. P.
 3, 1, 43. Cadmææ. P. 1, 7, 1. Diracæ,
 à Dirce regina. P. 3, 15, 33. veteres. P.
 2, 1, 21.
 Thebæ deletæ. P. 2, 5, 5.
 Thebæ steterunt. P. 2, 7, 28.
 Thebanus Deus, *i.e. Bacchus*. P. 3, 16, 6.
 v. Bacchus, Semele.
 Thebana Amonis domus. P. 2, 7, 84.
 v. Amon.
 Thebani duces mediæ matre Jovis
 cecidere, *i.e. Ethæolæ & Polynece,*
de quibus lege Stasii Thebaidem. P. 2,
 8, 2.
 Thebæ Egyptiæ, *disse Thecacampylæ à*
centum portis. palmiferæ. P. 4, 5, 25.
 Thelaira Leucippi filia, à Polluce ra-
 pta. P. 1, 2, 16.
 Themis, *fasorum Dea*. C. 67, 153.
 thermæ Etruscæ. T. 3, 5, 7.
 Thermoodon, *Strychiæ Asiaticæ fluvius,*
apud quem Amazonum populus. P. 3,
 12, 16. celer. P. 4, 4, 71.
 Thermopylæ, *angustia quædam OEtæ-*
montis, prærupto dorso Græciam di-
videntis, veluti Apollonius Italianus:
ubi Leonidas Lacædæmonius cum ter-
centis fortissimis viris exercitum Per-
sarum innumerablem diu contudit,
ac suffinit, donec ab inferno viribus ho-
stibus obrutus, gloriose pro patria ca-
deret. Ibi fontes aquarum calidi, Her-
culi sacri. Thermopylæ Octææ. C. 67,
 54.
 THESEUS, *Ægei filius ex Æthra,*
qui Herculei animi magnitudinem
imitatus, pleraque monstra, & faci-
nores

TIBUL. & PROPERT.

homines domuit ; Scriniputa , Scyronem , Procurem , Periphetem , Menotaurum in Creta labyrintho. Hic primus Atheniensem rempublicam fundavit , murisque patriam urbem munivit. Pirithoum familiariter dilexit , cuius auxilio fretus , ad inferos profectus est , us inde Proserpinam abduceret. At Cerbero inhibente meditatum opus perficere non potuit . Feminarum amator maximus , & defector fuit ; utpote qui Helenam nondum viri potentem rapuerit : Ariadnam à Creta li-
sore avelsa in scapulis Naxi per somnum reliquerit , Phadra in sororis locum substituta : Hippolytem occiderit , multaque alia id genus patraverit . Tandem apud Syrios exceptus insidiis , fœdè obtruncatus est. C.63. P.2, 1, 37. 2, 11, 7. 2, 17, 29.

Thelea catina. P.1, 3, 1. v. Ariadna.

Thelez linguz perjuria. T. 3, 6, 40.

Thelez viz longa brachia , i.e. muri Athenarum. P. 3, 19, 24.

Thelpiz, oppidum inter Ætiam , & Bœotiam. Thelpia rupes. C.60, 27.

Thesproti regnum vocat Propertius locum illum , ubi Cumæ veteres fuerunt ; Thesprotus enim nomen fecit Thesprotia regioni Epiri , unde profecti Ambraciota Abantes in eam Italia regionem devenerunt , sedesque posuerunt. Jof. Scalig. P.1, 11, 3.

THESSALIA, Græcia regio , inter Heladem & Macedoniam posita , scientia magica fama illustris. C.63, 26. P.1, 5, 6. Thessala terra. T.2, 4, 16.

Thessala saga. P.3, 22, 10.

Thessalis umbra , i.e. Proteflai. P.1, 19, 10.

Thessala tela , i.e. Achilles. P.2, 16, 30.

Thetis, Neptuni filia ex Amphitrite , uxor Pelei , mater Acinillis. P.3, 5, 34. Neptunine. C.63, 28. Nereis ab avunculo Nereo. T.1, 6, 10.

Thetys, Oceani conjux ; quandoque pro mari sumitur. Thetys ultima. C. 86, 5.

thiafuf , i.e. choruf. C.62, 28.

thiafuf Satyrorum. C.63, 25, 9.

Thracia, regio post Macedoniam , Septemtrionem versus , horrida. C.4, 8.

Threicia lyra Orphei. P.3, 1, 42. v. Orpheus.

THUS, thuris acerui. T.4, 6, 1.

thuris honores. T.1, 8, 53. P.4, 6, 50.

thure aras piare. P.3, 8, 19.

thura blanda. T.3, 3, 2. P.4, 6, 5.

thura menftrua. T.1, 3, 34.

thura pia. T.2, 2, 3.

thura vilia. P.2, 8, 28.

THUSCUS Vertumnus. P.4, 2, 3.

Thufci concives Vertumni. P.4, 2, 49. v. Vertumnus.

Thufci aruspices. T.3, 4, 6.

Thufcz lynchz. T.3, 5, 29.

Thufcis oria. P.4, 2, 3. v. Etruria.

Thyades evantes , i.e. Bacchi sacrificula. C.63, 387.

thyia genus arboris , ex qua opera maximi pretii. V. Plinium l.13, cap.16.

thyiaz thalamus. P.3, 5, 63.

Thynicarographi , i.e. homines à Thynia regione stragulis intexti. C.25, 7.

Thyniafin , Græcus dativus , pro Thyniacis. P.1, 20, 34.

Thyonianus, cognomen Bacchi. pro vino. C.27, 7.

thyrfi , bacilli edera , & pampinis involuti , qui à Bacchantibus gestabantur. C.63, 256. P.3, 2, 35.

Thyrfis pastor. P.2, 2, 68.

Tiberis , Latii fluvius prope Romam , qui ante Albulam vocabatur , donec à Tiberino rege submerso nomen accepit. T.2, 5, 69. P.2, 22, 20. 3, 9, 42. 4, 1, 8.

Tiberis multum concessit alumnis suis , recedendo scilicet. P.4, 2, 9. Tiberim ultra. P.4, 10, 25.

Tiberinus, pro Tiberi. P.4, 2, 7.

Tiberina unda. P.1, 14, 1.

tibi gloria Dirce ducitur. P.3, 13, 39.

TIBIA barbara. C.63, 264.

tibia Cadis Mygdoniis , i.e. à Cadis Mygdonia urbe , ut explicat Jofeph. Scalig. P.4, 6, 8.

tibia nuptialis. P.2, 6, 12.

i tibia

INDEX IN CATUL.

tibia projecta in Mæandrum à Palla-
 de, quòd ora ejus deformia face-
 ret. P.2,21,85.
 tibia rauca succumbat choreis, i.e.
 exilis tibia sonus obruat strepitu
 saltantium. P.3,8,23.
 tibiçen Nilotes. P.4,8,39.
 tibicen Phryx. C.62,22.
 Tibullus Amoris consultus. T.1,4, v.
 79.
 Tiballi Epitaphium. T.1,3,55.
 Tibur, oppidum Latii. P.3,14,2. Hercu-
 leum. P.2,21,43.
 Tibura. C.39,10.
 Tiburtina terra. P.4,7,85.
 Tigris fluvius oritur in Armenia ma-
 jore, atque in Euphratem velocissimo
 sinere defluit. V. Plinium l.6. c.17.
 P.3,34.
 tigres Armeniz. T.3,6,15. P.1,9,19.
 v. Armeniz tigres.
 TIMOR ex amore. P.1,11.
 timor ducit notam infermem in
 ore. P.1,5,16.
 timor ultra rogiu. P.3,3,68.
 timore munitus. P.3,10,17.
 timorem esse audaci. P.1,5,40.
 timores vanos efficere. T.3,4,13.
 tinnula vox. C.60,13.
 tintinans aures. C.51,11.
 Tiresias vates Thabæus, qui ob con-
 fessam foris lavansem Palladem, u-
 su oculorum privatus est. Aliam hu-
 jus calamitatis causam affert Ovi-
 dius l.3. Metam. quem vide. P.4,9,
 57.
 Tiphphone, una de tribus furiis. P.3,3,
 62. Tiphphones caput furiis atro an-
 gue. ibid.
 Tiphphone angues impexa pro cini-
 bus. T.1,3,69.
 Titan, pro Sole. T.4,1,51. 4,1,114. OR-
 us superagit. T.4,1,158.
 Titanes, terra filii, qui Jovi bellum in-
 sulerunt, & ab eo fulminibus profligati
 atque interempti sunt. P.2,1,19. v.
 Gigantes.
 Tithonus, Laomedontis filius, propter e-
 legantiâ corporis ab Aurora in ca-
 lum sublatu, eique conjugio junctus.

Hunc ferunt ad id senii pervenisse, ut
 amore infantulorum cunis ageretur;
 tandemque in cicadam conversum. P.
 2,17,46.
 Tithoni senectâ. P.2,1,33.
 Titius, i.e. Titienses, centuria equitum
 Romanorum isa ducta à Tito Tatius
 Sabinorum rege. P.4,1,31.
 Titius. T.1,4,67.
 TITULUS sub nomine. T.4,1,33.
 titulus per colla pendens, erat serve-
 rum venalium. P.4,5,51.
 titulis fulra domus. P.4,1,32.
 titulis legere capta oppida. P.3,3,16.
 Tityrus pastor. P.2,2,3,72.
 Tityus Gigas, qui ob tentatam Latana
 pudicitiam, sagittis Apollinis ad in-
 feros detrusus est: ubi secum duobus
 vulturibus depascendum prabere coge-
 retur, toties renascens, quoties ab-
 sumptum esset. T.1,3,75.
 Tityi volucres. P.2,15,31.
 Tityo pauca novem jugera, ob corporis
 nempe magnitudinem. P.3,3,66.
 TOGA laxa, i.e. discincta, & ad molli-
 tiem composita. T.1,7,46. 1,9,70.
 toga picta. P.4,4,53.
 toga virilis. P.4,2,24.
 toga effluit sinu effuso. T.1,7,46.
 togam liberam sumere. P.4,1,132.
 rollere se gradibus. P.4,1,9.
 tollere à domina mea. T.2,3,14.
 Tolumnius Vejentium rex, occisus à
 Cornelio Coss. P.4,10,23. v. Feretius
 Jupiter.
 Tamyris, regina Scytharum, & Massa-
 getarum, qua à Cyri molitibus unico
 filio orbata, exercitum composuit, in-
 que Persas misit, tanto successu, ut
 ducenta millia hostium occuberint,
 ipsoque Cyrus in acie perierit. Cujus
 caput ad reginam delatum, e us jussu
 in utero plenum humano sanguine
 coniectum est, cum hac insuper expro-
 bratione: Satia te sanguine, quem
 sisti. T.4,1,144.
 tonabat olim Jupiter de nuda rupe.
 P.4,1,7.
 tondere os, i.e. caput, ac genas. C.60,
 139.

tor-

TIBUL. & PROPERT.

torno angusto versus componere. *me-*
saph. P.2,23,43.
 torosa cervix *leonis. C.62,83.*
 torquis unca. *P.4,10,14.*
 Torquatus Manlius. *C.60,67.*
 Torquatus parvulus. *C.60,216.*
 torquata columba. *P.4,5,63.*
 torquerier. *P.3,4,39.*
 torrida zona. *T.4,1,159.*
 torta fluctus vertigo. *P.3,5,19.*
 TORUS è cespite. *T.2,5,100.*
 torus herbæ nativus. *P.3,11,36. ita*
Virg. 5. Æneid. viridante toro con-
federat herbæ.
 torus mollit arma. *P.4,4,62.*
 tori partem vindicare. *P.4,3,56.*
 toro membra levare. *T.1,1,40.*
 toro puro secubare. *T.1,3,26.*
 toro sedere. *P.4,11,82. v. fractus utro-*
que toro. v. lectus.
 torum esse in aliquem. *T.3,6,19.*
 tot dies abiēre. *P.2,13,33.*
 tot millia formosarum. *P.2,19,47.*
 tot noctes periere. *P.2,15,41.*
 tormoda, *i.e. omne genus rerum. C.112,*
4.
 TŌTUS. tota caterva in exequias
 venit. *P.4,11,68.*
 totum esse alienus. *T.4,4,19.*
 totum esse alicui. *T.4,6,3.*
 totum nāsum fieri. *C.13,4.*
 tota Roma ferri, *i.e. vulgari, traduci.*
P.2,4,1.
 toxica bibere. *P.1,5,6.*
 TRABS, in obsecans. *C.28,10.*
 trabs natans, *pro navigio. C.4,3.*
 trabes auratæ. *P.3,1,50. T.3,3,16.*
 trabes curvatæ in fata. *P.3,20,38. v.*
Scinis.
 tracta de niveo vellere. *T.1,7,86.*
 tractus litteræ incertus. *P.4,3,5.*
 tradere animam. *C.30,7. i.e. se suaque*
omnia committere.
 traducere vitæ inerti. *T.1,1,5.*
 traduci per totam urbem, *i.e. fama*
differrī. P.2,16,87.
 trahere, *pro allicere. P.1,2,19.*
 trames per astra versus, *i.e. Zodiacus*
obliquus. P.4,1,103.
 transire ante pedes. *P.4,2,56.*

transiet, *pro transibit. T.1,4,23.*
 Transpadanus Catullus, *i.e. ultra Po-*
dum fluvium. C.39,13.
 TREMERE aliquem. *P.2,8,20. 3,20,*
30.
 tremere stulto timore. *P.2,23,20.*
 tremebat aqua picta radiis armorum.
P.4,6,36.
 tremebunda, *i.e. fracta voce. C.52,11.*
 trepidare, *pro subsultare, vel jugum*
excutere. P.2,2,13.
 trepidans, *pro festinans. C.62,43.*
 trepidæ res. *T.2,3,21.*
 tria colla Cerberi latrantia. *P.3,16,23.*
 tria suavia reperire. *C.73,4.*
 tribus chartis omne ævum explicare.
C.1,6. v. observo.
 tridens Neptuni. *P.2,18,48.*
 triens peculi genus. *P.3,8,29.*
 trilinguis Cerberus. *T.3,4,88.*
 Trinacria diæ Sicilia ob formam Tri-
 quetram. *v. Sicilia. Trinacria rie-*
pes, i.e. Æna Sicilia mons. C.67,
53.
 tripudia. *C.62,26.*
 TRISTIS imber. *C.67,56.*
 tristem esse alicui. *T.4,4,18.*
 tristi fronte imperitare. *T.2,6,15.*
 tristia facta. *T.1,9,28.*
 Triton filius Neptuni, *è numero mari-*
norum Deorum. P.4,6,61.
 Triton ore subito aquam recondens,
i.e. simulacrum Tritonis. P.2,21,50.
 Triton, amnis proximus Syrtibus, apud
 quem Pallas primum visa. Tritonis
 hera, *i.e. Pallas. C.63,391.*
 tritus, in obsecans. *P.3,9,30.*
 trita, *pro usitata. P.1,16,38.*
 Trivia, eadem ac Diana, *ita diæ,*
quod in trivii coleretur. C.34,15. T.
1,5,16.
 Trivia, *pro Luna. C.65,5.*
 Triviz Deæ lumina ferre. *P.2,21,40.*
 TRIUMPHUS avi. *P.2,23,56.*
 triumphus feminei extrema merces
æ.
P.4,11,97.
 triumpho colla dare. *P.2,8,19.*
 triumphum agere. *P.4,8,17.*
 triumphum capere. *P.3,9,49.*
 triumphos secum fingere. *P.3,16,17.*
 i a trium-

INDEX IN CATUL.

triumphalis laurus. T. 2, 5, 5.
 trochus, orbis quidam ferreus clavicu-
 lis infixis, qui circumactus tinnium
 edebat. P. 3, 12, 6.
 TROJA, vetus Phrygia urbs, à Troe
 rege sic appellata, Græcorum dolis
 post decennale bellum deleta. P. 2, 2.
 44. 2, 19, 5. 4, 1, 114. Troja tellus.
 C. 64, 7.
 Troja bis capta Herculis numino, i. e.
 semel ab ipso Alcide sub Laomedonte:
 iterum sub Priamo, propter sagittas
 Herculeas, quas attulit Philoctetes,
 sine quibus capi non poterat. P. 3, 1, 32.
 Troja fuit. P. 2, 7, 28.
 Troja obsecra, i. e. malo augurio con-
 dita. C. 67, 99.
 Troja penates profugos Romam mi-
 sit. P. 4, 1, 19.
 Troja sepulcrum Europæ, atque
 Asiæ. C. 67, 89.
 Troja virum, & virtutum omnium
 acerba cinis, i. e. sub cuius manibus
 Herum progenies omnino videtur ce-
 cidisse. C. 67, 90.
 Trojæ testâ. P. 2, 21, 20.
 Trojæ resurgens arma victricia. P.
 4, 1, 47.
 Trojana funera. P. 2, 7, 8.
 Troica moenia. C. 63, 347.
 Troica sacra. T. 2, 5, 40.
 trophæa avita. P. 4, 11, 29.
 trophæa regis. P. 3, 2, 8.
 truculenta pelagi. C. 62, 16.
 trusare. in obsænis. C. 56, 6.
 tu moriere tamen. P. 2, 7, 38.
 TUA, absoluit pro uxore. T. 1, 10, 85.
 P. 3, 10, 18.
 tua, pro amica. P. 1, 9, 22. v. mea, sua.
 tua vita, blandissimum vox. C. 67, 85.
 tua opera. C. 3, 17.
 TUBA fati querela. P. 2, 10, 20,
 tuba funesta. P. 2, 6, 12.
 tubam intermittere. P. 4, 4, 80.
 tubæ cælo audita. T. 2, 5, 73.
 tubæ mœstæ, in funere. P. 4, 11, 9.
 tubas querulas struere per ossa rau-
 ca, i. e. ex offe. P. 4, 3, 20.
 rubicunde de f. 3. murmura. P. 4, 4, 61.
 tubicen lento inarmure saxa quatit.

P. 4, 4, 9.
 Tullus. P. 1, 1, 9. 1, 6. 1, 14. 1, 22, 3, 20.
 TUMERE in obsænis. T. 1, 9, 36.
 tumefactus. P. 3, 4, 3.
 tumefactum superbiere. P. 4, 1, 63.
 tumor custodum. P. 2, 16, 70.
 tumor turpia facit ora. dictum de ti-
 bicine. P. 2, 21, 86.
 tumulto currere. P. 2, 7, 82.
 tumulto-ferre dare. T. 2, 4, 48.
 tumultus in amore. P. 3, 1, 3, 1.
 tumultus canere, i. e. bella. P. 2, 8, 11.
 tunc verò. P. 2, 1, 14.
 tuodere, pro verbis inculcare. P. 4, 5, 35.
 TUNICA media. C. 66, 22.
 tunicam, & pallium perundere. in
 obsænis. C. 32, 11.
 tunicam ponere, i. e. nudari. P. 2, 2, 56.
 tunicæ demissæ. P. 4, 2, 38.
 tunicas dare scombris. C. 92, 8.
 tunicas solvere. P. 4, 8, 61.
 tunicas solvere, in resacta. T. 1, 5, 15.
 turba minuta. P. 2, 20, 3.
 turba novella. T. 2, 2, 22.
 turbam esse alicui in locis solis. T. 4,
 13, 12.
 turben verbere actus. T. 1, 5, 3.
 turmæ fortes ad prælia. P. 2, 8, 7.
 Turus Rutulorum rex, qui obpulsum
 sibi Laviniæ certamen habuit cum
 Aenea rivali, à quo interfectus est.
 barbarus. T. 2, 5, 50.
 turpis amnis Acheron. P. 4, 7, 55.
 turpia visa, i. e. imagines ad libidine
 excitantes. P. 2, 5, 20.
 turpiter arma cadunt. T. 4, 2, 4.
 turres cavæ. P. 4, 10, 13.
 turres geminæ Tiburtino culminibus
 candidis. P. 3, 14, 3.
 Tusculum, Latii oppidum à Telegæno
 conditum. Tuscula tellus. T. 1, 8, 57.
 Tusculana via opus Mæstæ. T.
 ibid.
 tussis collo rugosa conresceas. P. 4,
 5, 67.
 tussim expirare. C. 44, 7.
 turela Diaconis est Lauvium, i. e.
 custoditur à Diacone. P. 4, 8, 3.
 turela per agros, i. e. agrorum custodia.
 P. 3, 12, 21.

tutus

TIBUL. & PROPERT.

tutus credere, i.e. non sollicitus committere. P. 1, 20, 52. hic enim, ut notat Joseph. Scalig. quemadmodum in tota Elegia, poeta. *ἄλλοι ζῆτε*.

tutura ire. P. 2, 23, 45.

tympa. P. 3, 2, 28.

tympa mollia pulsare. P. 3, 15, 33.

Tyndarus, Lede maritus, vitricus Helenę, Castoris, & Pollucis. Tyndaris Helena. P. 2, 21, 87. 3, 6, 30.

Tyndaridę optati, i.e. sidera Castoris, & Pollucis, naufragantibus fausta. P. 1, 17, 16.

typanum, pro tympano. C. 62, 8.

Tyro, Salmoni filia, quę amore Enipei fluvij succensa, cum ipso in aquis concubuit. candida. P. 2, 19, 51. v. Salmonis.

TYROS, Phœnice oppidum, prius infida, postea verò Alexandri Magni oppugnationibus continenti adiunctum. Ab eo profecti coloni Carthaginem in Africa condiderunt. Ejus autem purpura scriptoribus præfata celebratissima. T. 2, 6, 40. 4, 2, 16. Cadmæa, quod ibi regnavit Agenor Cadmi pater. P. 3, 11, 7.

Tyros turribus vastum maris æquor prospectari. T. 1, 8, 20.

Tyro ex ipsa dona tollere. P. 2, 13, 18.

Tyria aqua. P. 4, 5, 22.

Tyrius colonus. T. 4, 1, 140.

Tyrii intexti. C. 63, 308. sic apud Virg. Georgicon 3. intexti Britanni, v. Thyrii catagaphi.

Tyrii primi omnium navigarunt. T. 1, 8, 20.

Tyrius murex. T. 2, 4, 28.

Tyrius torus. T. 1, 1, 63.

Tyria palla. T. 4, 2, 11.

Tyrio sinu apta. T. 1, 10, 70.

Tyrium subtemen. T. 4, 1, 122.

Tyria vestes. T. 1, 8, 47. allunt amantium lumina. P. 3, 12, 27.

Tyria vellera. P. 4, 3, 34.

Tyrrhenum mare, pars illa Mediterranei, quę Italian alluit prope Siciliam. Hoc Latini dixerunt Insuperum, & Thuscum. Tyrrhena arena. P. 1, 8, 11.

Tyrrheni nautę in Delphinis versi, quod Bæthum sub specie pueri latentem, ac Naxum petere cupientem, duobis adorti essent. v. Ovid. 3. Metamorph. P. 3, 15, 25.

V

VACCÆ JO. P. 2, 19, 18. v. JO. vaccula, pro vitulo. *αρχαῖος*.

C. 20, 14.

VACARE, pro viro carere. P. 2, 7, 55.

vacuo lecto tabescere. P. 3, 4, 23.

vacuo lecto vivere, i.e. calibem, castamque vitam agere. P. 2, 2, 5.

vacui, pro pudici. P. 2, 22, 21.

VADA FLUVIA. P. 2, 7, 48.

vada iniqua. P. 1, 17, 10.

vada lenta inferorum. P. 4, 11, 15.

vada remis pulsa. C. 63, 58. P. 4, 2, 8.

vadis onusta fidit navis. P. 2, 11, 30.

vadimoniam. P. 4, 2, 57.

væ te. C. 57, 91.

vagus animi. C. 62, 4.

vage, pro vagus. P. 4, 1, 75.

vagæ puellæ, i.e. instabiles. P. 1, 5, 70.

VALEAT, i.e. procul abeat. P. 3, 1, 7.

valeat Venus, & puellæ. T. 2, 6, 9.

valeatis amici, tuq; puella. P. 3, 19, 15.

valeant fruges, i.e. nil moror fruges. T. 2, 3, 39.

valens, & æger relativa. P. 2, 15, 56.

Valerius Corvus, ita dictus, quod ei contra ingentis magnitudinis Gallum Senonem pugnanti, corvus in vertice galeę insederit, & inter pugnandum ora, oculosque hostis verberaverit. P. 3, 9, 64.

Valgius, poeta Epicus, cuius opera, præter pauculos versus, penitus interierunt. T. 4, 1, 181.

vallisalarum. metaph. C. 68, 6.

valles insidiis claudere. T. 1, 4, 44.

vallum ducere. T. 4, 5, 85.

vallum ab arbore carpere. P. 4, 3, 19.

vallu acerno præcingere. P. 4, 7.

valuas resupinare. P. 4, 8, 51.

vanum, pro mendacio. P. 3, 4, 5.

vappa, pro nihili homine. C. 28, 5.

variare, neutra significatione. P. 2, 4, 11. 4, 2, 13. I 3. va-

INDEX IN CATUL

Varia figura mistus. P. 3, 22, 50
varios modos ore incinere. P. 2, 16, 6.
Varro Atacinus, poeta Epicus, qui Ar-
gonautica ex Apollonio Rhodio con-
scripsit. P. 2, 23, 85.
Varrus. C. 10, 22, 7.
vasto mari eluere in re magica. P. 3,
 22, 10.
Vatinius vir nequam. C. 52, 3.
Vatinius odium, i.e. quo Catullus
oderat Vatinium. C. 14, 3.
Vatiniaga crimina. C. 53, 2.
ubera imprefsa. P. 2, 23, 70.
ubera lactis. T. 1, 3, 46.
ubera lacte adulata. C. 20, 11.
ubertim. G. 45, 17.
udis luminibus respicere. P. 2, 6, 10.
vectors rixa. C. 40, 4.
VEHERE vehi penais per aera. T. 4,
 1, 210.
vehi per inania. T. 4, 1, 33.
vexerit, pro vexit. P. 3, 9, 29.
vectari in aera dorso Pegasei. P. 2, 21,
 55. v. Pegasi.
vector, pro viatore. P. 4, 7, 84.
Vicii, oppidum Etruriae, a M. Furio Ca-
millo disiectum. P. 4, 10, 24.
Velabrum, vicus Roma prope Aven-
sinum. T. 2, 5, 33.
Velabra stagnabant sup flumine. P. 4,
 9, 5.
velle in obstinere. C. 8, 9. T. 1, 4, 49.
velle, pro amare. T. 4, 5, 10, 4, 11, 4.
vellera bis madefacta, i.e. di spum. T.
 4, 2, 16.
vellera in gladios secta, i.e. chlamys,
vestis, sine lineis distincta, gladio-
rum similitudine. P. 4, 3, 34.
vellicare aliquem metaph. P. 2, 4, 8.
VELUM, vela grandia rati parvz
incepta. P. 3, 7, 4.
vela Lechzo fessa. P. 3, 19, 19. v. Le-
 chzum.
vela cruenta dedit Atrides. P. 4, 1,
 112.
vela ducere. P. 1, 6, 2. in incertum a-
 gere. P. 2, 18, 36. pandere. P. 2, 23, 50.
 solvere. P. 1, 17, 26.
vela dare a lecto. metaph. P. 3, 18, 2.
vela permittere, i.e. possessionem facere.

T. 1, 10, 25.
vela secunda dare, i.e. facere. P. 3, 25,
 2.
velifera carina. P. 3, 7, 35.
velificare. P. 4, 9, 6.
velificari. P. 2, 19, 40.
vela sinuosa theatro fluitantia. P. 30,
 16, 13. pendentia. P. 4, 1, 55.
VENARI animo studioso. C. 113, 1.
venandi studium. T. 4, 3, 23.
venatio. T. 4, 3.
venator Adonis. P. 2, 10, 54.
venalia mittere. P. 4, 5, 25.
vendere se muneribus peregrinis. P.
 1, 2, 4.
vendere formam. T. 1, 10, 51.
VENENUM depensum. P. 2, 21, 77.
veneni quidquid. T. 2, 4, 55.
veneno tentare. P. 2, 9, 19.
venena labris subeuntia. P. 2, 18, 68.
venena tetra. T. 3, 5, 10. P. 2, 17, 11.
venena trita in manus sumere. P. 2,
 13, 70.
veneni plena oratio. metaph. C. 44, 12.
venenum vitæ. metaph. C. 76, 5.
venena, i.e. mali poeta. C. 14, 19.
venenari, i.e. supplicem se gerere. P. 2,
 13, 38.
veneranda, pro pulchra. T. 1, 8, 56. v. ob-
 serve. T. 4, 2, 30.
veniam pudentem petere. C. 15, 2.
venia tua. P. 2, 17, 40.
VENIRE ad fata, i.e. mori. P. 2, 10, 39.
ad fidera. P. 4, 8, 71.
venire contra, i.e. obviam fieri. P. 1, 11,
 25.
venire in honorem tumidum. P. 2, 17,
 15.
venire in suos ignes, i.e. accedere ad
suos amores. P. 2, 23, 44.
venire mollem ad arua. distum de ja-
 venco. P. 2, 2, 12.
venite. distum de amica. P. 2, 11, 20. 2.
 13, 108. 2, 16, 43. 3, 19, 8.
venit epistola. P. 3, 14, 1.
venturus paucis luciferis. P. 2, 24, 28.
ventitare. C. 8, 4.
venire in ora, i.e. fama traduci. P. 2, 1,
 2. 3, 7, 24. 3, 7, 32.
venire, pro effe. T. 1, 1, 64. 1, 9, 15. 4, 2,
 12.

TIBUL & PROPERT.

22. P. 1, 15, 40. 18, 14. 2, 17, 38. 2, 23, 81. 3, 11, 49. 3, 13, 2. 4, 4, 56. & alibi.
venire, *pro accidere*. P. 2, 16, 2.
venire, *dictum de nascentibus plantis*.
P. 2, 10. *ita Virg. 1. Georg. Hic segetes, illic veniunt felicius uvæ.*
venter mendax. C. 65, 48.
VENTUS, & ignis eripiant opes. T. 2, 4, 40.
ventus & unda rapit quidquid jurarunt. P. 2, 19, 8.
ventus, qui bene vela ferr in Italiam. P. 4, 3, 40.
vontum opponere, *i.e. levissima quæque pignori dare*. P. 1, 6, 17.
ventro quolibet ire. P. 1, 8, 4.
venti carbasci. T. 3, 2, 21. *v. observ.*
venti flamina tenuerunt. T. 4, 1, 125.
venti per mare vecti ab Ulyse. T. 4, 1, 58. *v. Flysses.*
venti salo superant. P. 3, 3, 51.
venti subsidentes. P. 1, 8, 15.
ventos rogis petere. P. 4, 7, 31.
ventosæ aîx Cupidinis. P. 2, 9, 5.
ventilare facem. P. 4, 3, 50.
VENUS, *Amorum Dea, quæ nata feratur ex genitalium Cæli partium, amore, quas amputavit Saturnus, & in mare projecit Idcirco à pelagi spuma Aphrodite appellata est. Conceptam verò ajunt in concha, & prope Cythera insulam emeruisse, vêtam deinde in Cyprum. Hæc postea insigni pulchritudine, multorum Deorum animos movit, præcipuè Martis, qui eam licet nuptam Vulcano felicisare non desistit, donec ambo rese impliciti risus Numinum exponerentur, ita parnas irato marito persolventes. Huic sacri fuerunt passeres, & columbæ, animalia sacralissima. P. 2, 10, 56.*
Venus bona. C. 60, 202.
Venus domina. P. 3, 2, 31. regina. P. 4, 5, 63.
Venus concha vêtta. T. 3, 3, 34. è mari nata. T. 1, 2, 40. è sanguine. T. 1, 2, 39. Martis adultera. T. 4, 2, 3. Martis libidine corrupta. P. 2, 21, 89. nocturnorû sacrorû ministra. P. 3, 8, 30.
Venus aspera, & difficilis. T. 1, 12, 20.

ultrix. T. 1, 9, 28. tristis. P. 1, 14, 16.
Venus afflat amores. T. 2, 4, 57. dolet sibi conferri mulierem. P. 2, 19, 9. ex Olympo spectat. T. 1, 7, 89. exercet amaras noctes in amantem. P. 1, 1, 33. fit comes exclusus. P. 3, 14, 20. fortes adiuvat. T. 1, 2, 16. opat opes. T. 2, 6, 33. ventilat facem coniugalem, ut vivat. P. 4, 3, 50.
Venus causa fuit discessus. P. 4, 8, 16.
Venus mittitur frustra, & deficiet. T. 4, 1, 34.
Venus ne sit illi amica. P. 2, 15, 38.
Venus non te negligit. *venustus est, & uxor est.* C. 60, 198.
Venus vexit arma sui Cæsaris. P. 4, 1, 46.
Venus Apellea. P. 3, 7, 11.
Veneris ahenum, *i.e. compedes*. P. 3, 22, 13. *v. observ.* atz. T. 4, 1, 23. bella. T. 1, 11, 53. furta. T. 1, 2, 34. militia. P. 4, 1, 37. periuria. T. 1, 4, 17. prælia. P. 3, 3, 24. pueri, *i.e. Amores*. P. 4, 1, 138.
Veneris proles Cæsar. P. 3, 5, 19.
Veneris ante pedes volvi. *supplicum gestus*. P. 3, 5, 12.
Veneris saltus compescere. P. 3, 15, 3.
Veneris præcepta ferre. T. 1, 4, 79.
Veneris vinculis colla subdere. T. 1, 4, 48.
Veneri sacra columba. P. 4, 5, 63.
Veneri mollire. P. 4, 5, 5.
Veneri ponere vota, *i.e. cessare à votis Veneris. suspicor sament legendum; Veneris.* P. 2, 14, 13.
Veneri servire. T. 4, 5, 13. aperte. T. 2, 3, 29.
Veneres, Cupidineque. C. 3, 1, 13, 12.
veneres omnes omnibus surripuit. C. 85, 6.
venus, *pro libidine. venus auspicatissima.* C. 45, 26. dormiens. *in obscenis.* P. 3, 4, 34. furtiva. T. 1, 9, 57. ignota. P. 4, 8, 34. mutua. T. 1, 7, 14.
venus concitat arma dulcia. *in obscenis.* P. 5, 18, 18.
venus opes exhaurit. P. 3, 11, 2.
venus deseruit. T. 1, 6, 4.
venerec committere in cæco motu.

INDEX IN CATUL.

P. 2, 12, 13. labore colere. *in obscuris.*
P. 2, 16, 22. iungere. **T. 1, 10, 76.** 4, 13, 2.
 promittere. **P. 4, 5, 33.** tractare. **T. 1,**
1, 87. trivio committere. *in obscuris.*
P. 4, 7, 19. vendere. **T. 1, 4, 53.**
Veneres canere. **P. 2, 8, 11.**
venus, feliciſſimus talorum jactus. **P. 4,**
8, 45.
ver ætatis. **C. 67, 15.**
ver purpureum. **T. 3, 1, 14.**
Verannius. **C. 9, 12, 16, 28.**
Veranniolus. **C. 12, 17, 47, 3.**
verbenz. *in re sacra.* **P. 4, 3, 57.**
VERBERE torto tergum secare. *po-*
na servorum. **T. 1, 10, 22.**
verbera servilia. **T. 1, 7, 43.**
verbera seriosa movere. *Lupercorum*
eras. **P. 4, 1, 25.**
verbera torta. **T. 1, 7, 52.**
VERBUM non facere, *ie. mutire*
quidem. **C. 73, 6.**
verbo murari. **P. 2, 4, 13.**
verbo violare numina. **T. 1, 5, 37.**
verba foro tonantia. **P. 4, 1, 134.**
verba mala mista cum saxis. **P. 4, 5,**
76.
verba mero errantia. **P. 2, 23, 22.** libe-
ra. **T. 1, 10, 26.**
verba minora Deo. **P. 4, 9, 32.**
verba pigenda. **P. 4, 1, 76.**
verba pondus habentia. **P. 3, 5, 68.**
verba Veneris, ac Minervæ suffragio
 probata. **P. 1, 2, 30.**
verba coierunt nobis vix decem. **P. 3,**
13, 8.
verba cadunt Zephyro, *ie. irrita ven-*
to rapiuntur. **P. 1, 16, 33.**
verba mala de me fuerunt. **P. 2, 7, 58.**
verba alicujus colere. **P. 3, 1, 48.**
verba certo pede cantare. **T. 2, 1, 52.**
verba componere. **P. 2, 23, 41.**
verba dare nomine amicis supposito. **P.**
2, 16, 88.
verba fateri. **P. 3, 22, 21.**
verba ferre. **P. 4, 5, 54.**
verba fortia singultu cadentia. **P. 1, 5,**
14.
verba jacere. **P. 2, 1, 87.** iactare. **P. 3, 9, 7.**
verba loqui in nullo pondere. *ie. in-*
certa, perplaxa. **P. 2, 16, 44.**

verba mittere per fores rimosas. **P. 2,**
13, 72.
verba perdere sono pecudis. **P. 2, 22,**
10.
verba pudenda dicere ad limen ira-
 tz. **T. 2, 1, 74.**
verba secunda præbere. **P. 3, 11, 42.**
verbis eripere & c. *ie. e. facundia effice-*
re, ut res aliter atque est videatur. **T.**
1, 10, 35.
verbis non parcere, *ie. e. loquacem, &*
gloriosum esse. **P. 2, 19, 13.**
verbalevis Cynthia. **P. 2, 4, 28.**
verna garrulus. **T. 1, 3, 26.**
vernarum turba. **T. 2, 1, 23.**
Verona, oppidum Gallie Cisalpinæ, Cæ-
sulli & Plinii senioris patria. **C. 35, 3,**
67, 27. Brixia filia. **C. 66, 34.**
verrere. versi foci. **P. 3, 11, 42.**
verfare animum alicujus. **P. 4, 5, 6.**
verfare toto lecto. **P. 2, 16, 47.**
vorsantem turbine leti. **C. 63, 149.**
VERSUS durus. **P. 2, 1, 41.** æternus. **T.**
4, 1, 34. exactus tenui pumice. **P. 3,**
1, 8.
versu, pro versui. **P. 2, 1, 41.**
versu pio mœnia disponere. **P. 4, 1, 57.**
versus facere alicujus nomine, *ie. in*
gratiam. **P. 4, 7, 77.**
versibus alicujus insignem esse. **P. 3,**
22, 4.
VERTERE aures ad pacē. **P. 2, 10, 15.**
vertere in auriculas, *neutra signifi-*
catione. **P. 1, 16, 28.**
vertere in melius. **T. 3, 4, 95.**
vertere se in alicujus mores. **P. 4, 5, 45.**
verti in ossa. **T. 3, 2, 26.**
vertentis anni fructum percipere. **P.**
4, 2, 11.
verso cardine sonar janua. **T. 1, 2, 10.**
versix carinz. **P. 2, 13, 39.**
vertex Parnassi lauriger. **P. 3, 11, 55.**
vertex turritiger Cybelle. **P. 3, 15, 35.**
Vertumnus, antiquissimus Thuscorum
Deus, cuius cultus, Thuscis everſis,
ad Romanos translatus. **T. 4, 2, 13.** **P.**
4, 2.
veru latus præfigere. **T. 1, 7, 55.**
verum. vera gemunt. **C. 65, 18.**
verior, pro fidelior. **P. 2, 20, 34.**

vesci

TIBUL & PROPERT.

vesci laurus sacras. T.2,5,63. v. obstr.
vesper noctes inducit. P.4,3,29.
VESTA. *Duo fuerunt Vestæ, quarum
prima censebatur una & eadem cum
terra, secunda verò una & eadem cum
igne. Hanc potissimum Romani mi-
nisterio virginum coluerunt, de quibus
vide Justum Lipsium peculiari synag-
mate. Vesta casta. P.2,20,27.*
Vestæ faville Iliacæ turela felix. P.4,
4,69.
Vestæ pauper in rudimentis Romana
urbis. P.4,1,21.
Vestæ pudenda probre Tarpeja. P.4,4,
36. v. Tarpea.
Vestæ reposcit ignes commissos. P.4,
11,53.
Vestæ sacræ lumina fatalia. P.3,3,
11.
Vestales flammæ. P.4,4,18.
Vestales foci. T.2,5,54.
VESTIGIA, *pro pedibus. C.63,162. P.2,
13,27.1,3,9.*
vestigia rixæ nocturnæ. in obscenis. C.
65,13.
vestigia pressio toro apparentia. P.2,
20,35.
vestigia ebria trahere. P.1,3,9.
vestigia externa sicut in lecto. T.1,10,
57.
vestigia juncta famæ alterius temete.
P.3,7,33.
vestigia lumbis excussis agitare. in
obscenis. P.2,13,27.
vestigia parva culpe dare. i.e. paulu-
lum a vitia severitate deficere. P.1,5,
25.
vestigia ponere. T.4,1,13. lecto. P.2,7,
93.
VESTIS Coa. T.2,4,29.
vestis lacertis pendens. P.3,4,13.
vestis pura, in sacris. T.1,11,27.2,1,
13.
vestis pura, quæ post puerilem pretextâ
a grandioribus nasci inducebatur. C.67,
15.
vestis honores generosi, quibus effere-
bantur defunctæ matronæ, quarum
filij curules magistratus gessissent. P.4,
11,62.

vestem è membris perseindere. T.1,
11,61. P.2,12,18.
vestem sepositam induere. T.2,5,7.
vestes Coæ tenues. T.2,6,35.
vestes de corpore seindere. P.2,4,21.
vestes & amictus mutare. T.1,9,13.
vestitum cubato. P.2,12,17.
vestra levitia, i.e. formosiorum. C.96,6.
vestri mores, i.e. virilis. Distum ex ore
femina. P.2,20,32.
veterum stolidum. C.17,24.
Vetrius. C.54,3,95.
vetus parma vacat in templo. P.2,17,
44.
veteres senes. T.1,9,50.
veteres facii. P.4,10,27. v. Veii.
vetustas faciem mutat. P.2,2,67.
VIA cæca, i.e. occulta. P.2,1,76.
via non operosa votis nautarum. P.
4,6,18.
via non tempestiva. T.4,8,5.
via perisda, i.e. occulto periculo fallax.
P.4,4,49.
via Sacra. P.2,16,62. v. Sacra via.
via trita pede humano. T.4,13,10.
via ducit. P.2,1,85.2,21,44.
via longa dorerit pedes invalidos. T.
1,10,15. puellas mutat. P.1,12,11.
solvit amore. P.3,19,2.
via mortis mala, sed cunctis terenda.
P.3,15,22.
via sonat. P.3,16,4.
via torta lecto stamine patuit, i.e.
Labyrinthi errores Ariadnæ filo The-
seus superavit. P.4,4,42.
viam celi aspicere, i.e. Astrorum scien-
tiæ studere. P.4,1,173.
viam efficere. T.1,6,28.
viam vorare. metaph. C.35,7.
via sua ire, i.e. more proprio vivere. P.2,
17,50.
vix lymphæ indociles, i.e. sine arte. P.
1,2,12.
vias multas inire. P.2,22,8.
Vibennii nequam homines. C.33.
VICES. vicem curare alicujus rei, i.e.
eventum, fortunam. C.63,69.
vices miseræ. P.1,13,10.
vices inverlas annus duxerit. P.1,19,
30.

vices

INDEX IN CATUL.

vices lege alterna rependere. P. 4, 47.
 58.
 vicinia cæli. T. 4, 1, 158.
 victima cornua inaurata. T. 4, 1, 15.
 victimam alteri corrumpere. P. 4, 10, 15.
 victor. C. 79, 7.
 Victoria super puppes volitat. T. 2, 5, 47.
 vicus Thulcius *Roma*. P. 4, 2, 50.
VIDERE. vidi ego. P. 1, 13, 14-45, 65.
 viderit. P. 2, 12, 22.
 videor venire flammæum. C. 60, 122.
 visus eram recubans. P. 3, 2, 1.
 viduæ puellæ dormiunt. P. 2, 22, 17.
 vigesimus annus misero stererat. P. 3, 16, 15.
 vigil, *pro excubitor*. P. 4, 4, 94.
 vigilax. P. 4, 7, 15.
 vigilare alio nomine, *i. e. alim causa insonnem noctem ducere*. P. 1, 9, 28.
 vilis, vilem aquam jejuna negare. P. 3, 13, 18.
 villem esse alicui. P. 1, 8, 2.
 villa membra, *pro pendendis*. T. 1, 4, 67.
 villicæ. C. 60, 135.
 villosa vestis. T. 1, 9, 68.
 vimen junceum. C. 19, 2. junçi. T. 2, 13, 15.
 vince mari, jam terrâ tua est. P. 4, 6, 39.
VINCIRE mentem Lyxo. P. 3, 3, 43.
 vinctus manus in terga. P. 3, 22, 4.
 vinctus totu collo. P. 1, 13, 15.
 vinctum ad aras considere. T. 4, 13, 23.
 vinctum habere. T. 1, 10, 79.
 vinctum retinere. T. 1, 1, 55.
 vincto pede canere. T. 4, 1, 36. *i. e. versus conscribere*.
 vincula bina pedibus trahere. P. 4, 8, 80.
 vincula cadunt fune detricto. P. 3, 5, 24.
 vincula, & verbera *servorum*. T. 2, 3, 48.
 vincula pedum. T. 1, 7, 44.
 vincula parare. P. 2, 20, 6.
 vincula remittere. T. 2, 4, 4.
 vindicat se ara cæli summota. P. 4, 9, 56.
 vindice aliquis fretus. P. 4, 5, 47.
 vinea longa regebat opus inductum.

genus machina militaris. P. 4, 10, 34.
v. observ.
VINUM. vini damna. P. 2, 22, à vers. 27. vires. T. 1, 8, à vers. 37.
 vino curas depellere. T. 1, 6, 1.
 vino festum diem celebrare. T. 2, 1, 29.
 vino petire. P. 2, 22, 31.
 vina jocosa. T. 3, 6, 20. prælis elisa. P. 4, 6, 73.
 vina caput subeunt. P. 4, 2, 30.
 vina colere. T. 3, 6, 20.
 violæ luteæ. C. 19, 12.
 violas tondere. P. 3, 11, 29.
 vipera sibilat in tumultis. P. 4, 7, 53.
VIR funestus, *i. e. viri statua in usus venefica confecta; vel, si majoris, cadaver mortui*. P. 3, 4, 30.
 vir mediæ in obscuro. C. 79, 6.
 virum expectare in obscuro. P. 3, 2, 20.
 virum simulare, *meretricium est*. P. 4, 5, 29.
 virum annu tenere. P. 4, 11, 94.
 viri austeri. P. 3, 2, 50.
 viri præteriti, *i. e. viri funesti*. P. 2, 10, 52.
 viri filvicolæ. P. 3, 11, 34.
 viros emerere in obscuro. T. 1, 10, 50.
 Viridomarus, *Germanorum dux, à Claudio Marcello interfectus*. P. 4, 10, 41.
 vires ad effectum dare. P. 3, 7, 27.
 virgati calathifci. C. 63, 319.
 virgatz braccæ. P. 4, 10, 43.
 Virgiliz, *caelestia sidera*. tardæ. P. 1, 8, 10.
 Virgilius Maro *Mantuanus*, *poetarum princeps*. Virgilii laudes. P. 2, 23, à vers. 61.
VIRGO honor jejuni serpentis. P. 4, 8, 6. *v. observ.*
 virgo marito deducta. T. 3, 4, 31.
 virgo Parricæ. C. 1, 9. v. Parricæ virgo.
 Virgo, *caelestis sidus*. C. 65, 65. v. Erigone.
 virgines Muzæ. P. 2, 21, 29.
 virginum *Vesalium* palla. P. 4, 4, 60.
 virginea Scyllæ figura *pube tenus*. T. 3, 4, 89. v. Scylla.
 virginei calathi. P. 3, 11, 30.
 virgineæ *Danaïdum* urnæ. P. 2, 1, 69. v. Dæ-

TIBUL. & PROPERT.

v. Danais.
 Virro. C. 70.
 virtus amara ne fiat cave. P. 3, 10, 10.
 visum, pro imagine. T. 3, 4, 3. P. 2, 5,
 20. 2, 18, 20.
 VITIS mystica. T. 3, 6, 1. vidua. C. 61,
 54.
 vitis comas falce ponit. P. 2, 14, 12.
 vitem uvis fraudate. T. 3, 5, 19.
 vites serere. P. 3, 15, 15. T. 1, 1, 9.
 vitium unicuique à natura datum. P.
 2, 16, 17.
 vitri supellex æstiva. P. 4, 8, 37.
 VITTA erat pudicarum mulierum. T. 1,
 7, 73.
 vitta nuptialis diversa à virginea. P. 4,
 11, 34.
 vitta recta nuptiarum erat. P. 4, 3, 15.
 vitta punicæ. P. 4, 9, 27.
 vitula cæsa juvencos lustrabat. T. 1,
 1, 27.
 VIVERE ante suos penates. P. 3, 5, 69.
 vivere in flagitio. P. 2, 7, 12.
 vivere nullo consilio. P. 1, 1, 6.
 vivere solum cum alio. P. 2, 21, 112.
 vivere, dictum de flamma. P. 4, 3, 50. de
 floribus. P. 4, 5, 59.
 vivamus, formula cohortantis ad hila-
 ritatem. C. 5, 1.
 vivite felices. T. 3, 5, 31.
 vivi fontes. P. 1, 18, 27.
 vivi foci. P. 4, 11, 54.
 VITA figuram mutata, dictum de Py-
 thagoræa metempsychosi. T. 4, 1, 207.
 vita, pro hominibus. T. 2, 1, 37.
 vita sollicita. P. 3, 5, 1.
 vita superba Tarquinii. P. 3, 9, 48. v.
 Tarquinius.
 vita, vox blanditiarum. C. 101, 1, 106,
 1. & alibi. P. 1, 2, 1. 18, 22. 2, 4, 18.
 2, 14, 27. 2, 15, 17. 2, 21, 82. & passim.
 vitæ longæ sæcula peragere. T. 4, 1,
 113.
 vitæ præcepta. P. 3, 7, 21.
 vitæ quodcumque sequetur. P. 1, 4, 3.
 vitæ socius. P. 2, 23, 15.
 vitæ gratissimum esse. P. 1, 2, 31.
 vitam alicujus versare. P. 3, 9, 1.
 vitam decurrere. P. 2, 12, 41.
 vitam in gurgite ponere. P. 3, 5, 37.

vitam ponere. P. 2, 13, 3. corpore ali-
 cujus. P. 2, 18, 57.
 vitam vivere. P. 1, 4, 4.
 ullæ, absolute pro feminis. P. 1, 8, 21.
 ulmus maritus. C. 61, 59.
 ultima cura, i. e. gravissima. P. 1, 3, 46.
 ultima Thetys. C. 86, 5.
 ultima ex origine. C. 4, 15.
 ultores ignes Nauplius Græcis por-
 rexit. P. 4, 1, 115. v. Nauplius.
 ultro rogare. P. 2, 17, 59.
 ULYSSES Ithacensis, Laertis filius ex
 Anticlea, prudentissimus Græcorum
 omnium, qui ad bellum Trojanum
 profecti sunt. Achillem inter puellas
 Lycomedis latentem agnovit, atque
 inde eduxit. Hortatus est Agamemno-
 nem, ut filiam Iphigeniam immolaret,
 ne diutius classis Aulide moraretur.
 Rhæsum Trojanorum auxilium,
 adjutus à Diomede, jugulavit, ac sa-
 tales equos abduxit. Palladium, cu-
 jus opem Troja steterat, è mediis hosti-
 bus eripere non dubitavit, & ad suos
 deferre. Cum verò de armis defun-
 cti Achillis orta esset contentio, ipse
 omnium suffragio Ajaci competi-
 tori prælatus est. Absoluto bello,
 decem annos erravit, ac Palla-
 dis auxilio ab innumeris evasit pe-
 riculis. Si quidem Polyphemum Cy-
 clopem humanis vescentem carnibus
 unico privavit oculo: Circes pocula,
 quibus homines mutabantur in feras,
 attingere noluit: Læstrigonomas scopu-
 los incoluntis præterit: Sirenum in-
 sidias obductis cera auribus elusit.
 Tandem ad Alcinoium Phæacum re-
 gem venit, cujus hospitio usus est.
 Ultimo regressus in patriam, habitu
 mendici domum intravit, ubi, Eu-
 maio consiliis favente, procos, qui
 pudicitiam uxoris tentabant, sagittis
 interemit. Tradunt nonnulli eum oc-
 cisum à Telegono, quem ex Circe su-
 sceperat, sed scilicet filio incognitum.
 T. 4, 1, a vers. 49. P. 2, 7, 43. 2, 15,
 3. 3, 5, 57. 2, 18, 37.
 Ulyssis lectus pudicus. P. 2, 5, 15. v.
 Penelope.

Uly-

INDEX IN CATUL.

Ulysses alter. P. 3, 10, 23.
 umbilici librorum. C. 22, 7.
UMBRA benigna oculis venit. *distū*
de somnis. P. 4, 4, 66.
 umbra hortorum *Mucronatis*. P. 3, 7,
 29.
 umbræ nemorum teneræ. P. 1, 18, 21.
 umbras sectari. P. 2, 7, 79.
 umbras suas æmulari. *distū de celo*
typo. P. 2, 23, 19.
 umbræ, pro manibus mortuorum. um-
 bra excidit inter complexus. P. 4, 7,
 96.
 umbra lurida fugit rogos evictos. P.
 4, 7, 2.
 umbra mortua. P. 4, 1, 102.
 umbra mortuæ coniugis manere con-
 tentum. P. 4, 11, 87.
 umbra tua sitim sentiat. *distū fac-
 te in versum vinctam*. P. 4, 5, 2.
 umbræ nocte vagæ feruntur. P. 4, 7, 89.
 umbræ victæ. P. 3, 3, 37.
 umbras lacte aspergere. T. 2, 2, 48.
 umbracula è veste tendere. T. 2, 5, 97.
UMBRIA, Italiæ regio, Etruriæ vici-
 na, Propertij patria. P. 1, 22, 9, 4, 1, 63.
 antiqua. P. 4, 1, 122. fertilis. P. 1, 22,
 10.
 Umber porcus. C. 39, 10.
 Umbes lacus. P. 4, 1, 124. at *Sociippius*
legis: imber sacer.
 unco discusso anfra te premet. *ada-*
gium est. P. 4, 1, 147.
 unctum, in opulentum. C. 29, 4.
 uncta patrimonia. C. 29, 23.
 unctius caput. C. 10, 13.
UNDA parvifloris. P. 2, 3, 12.
 unda sitim deferens. T. 1, 3, 78.
 unda boves ablata. P. 2, 14, 26.
 unda Deos non habet. P. 3, 5, 22.
 unda inferna pedes implicat. P. 4, 22,
 15.
 unda pedes tingit. P. 1, 20, 8.
 unda ponat minas in litore. P. 3, 8, 6.
 unda rares provechas aufert. P. 1, 8, 26.
 undam pellere manu lenta, in mora-
 re. T. 3, 5, 30.
 unda ferri. P. 2, 18, 44.
 undæ felices rubri maris. T. 2, 2, 15.
 undæ formosæ, i. e. *figuæ dæ* arguæ ima-

ginem reddentes. P. 1, 20, 41.
 unde genus. P. 1, 22, 1.
 unde tulistis pedem. C. 14, 22.
 unde unde, i. e. *alicunde*. C. 66, 27.
UNGUENTUM. unguenta in re su-
 meret. P. 3, 14, 23.
 unguenta capillis perfusa. P. 2, 3, 5.
 unguentis experta coma. C. 65, 77.
 unguentatus. C. 60, 142.
UNGUIS. ungue morso queri. P. 3,
 22, 24.
 ungui tenero flores decerpere. P. 1, 20,
 39.
 ungues fluctus radicibus auferuntur.
 P. 3, 5, 65.
 ungues dentibus corrumpere. P. 2, 3, 3.
 ungues docta manu artificis rescere.
 T. 1, 9, 12.
 ungues in vulsum conijcere. P. 4, 8, 57.
 unguibus ora nosare. P. 3, 5, 6.
UNUS. unus, atque unicus. C. 72, 6.
 unus Italorum. C. 12, 5.
 unus lectulus tribus. P. 4, 8, 35. v. ob-
 serv.
 unus, pro aliquis. C. 22, 10.
 unius assis æstimare. C. 5, 3.
 uno verbo præcordia mutant pueri.
 P. 2, 3, 13.
 uni nuptæ. P. 4, 11, 35.
 una, aut altera nox. P. 2, 17, 3.
 una *Cycladum* Delos mobilis fuit. P. 4,
 6, 28.
 una femina multa mala. P. 2, 17, 84.
 una fides, una dies. P. 2, 15, 18.
 una puella parum est. P. 2, 16, 36.
 una ratis fari. P. 2, 19, 39.
 una vices multarum exigit. P. 1, 13,
 10.
 una cessare, i. e. *simul cessari*. P. 3, 21, 15.
 unice imperata. C. 29, 54, 7.
 unica gratia, i. e. *rara*. P. 2, 2, 29.
 unigena, pro gemello. C. 63, 100, 65, 53.
 volentes, pro cupientes. T. 2, 3, 45.
Volsi, populi antiqui Latii, qui sepe
 cum Romanis conflixerunt. *Volsicum* co-
 gna. P. 4, 10, 27.
 Volsinii, oppidum Etruriæ. Volsini fo-
 ci. P. 4, 2, 4.
 vossus nepos. P. 4, 8, 23. v. nepos.
 volucris funesta, *psilomela*, vel *noctua*.
 P. 2,

TIBUL. & PROPERT.

P.2,15,5. v. Attica volucris.
 volucris noverca suis nidis. P.4,5,10.
 volucres marinæ affant super ossa. P.
 3,5,27.
 volvi de prono sinu. P.1,3,26.
 voluisse satis. T.4,1,7. P.2,8,10.
 volumen è veste Coa, i.e. liber in quo
 vestis coa laudatur. P.2,1,6.
 voluptas meminisse. P.1,10,3. contra
 Virgilium in *Æneid.* 2. animus memi-
 nisse horret, iustique refugit.
 voluptatis signa in obscenis. P.2,20,36
 Volusius, malus poeta. Volusii anna-
 les. C.36. 92,7.
 vomer & bidens pace nitent. T.1,11,
 49.
 vomer suspensus. T.2,1,6.
 vorare. in obscenis. C.79,6.
 vorare viam. C.15,7.
 VOTUM malignum. C.66,5.
 voti compos. T.1,11,23.
 votū amplexu persolvere. P.2,18,49.
 votum impetrabile facere. P.4,1,97.
 vota litore cadentia. P.1,17,4. portis
 pendencia. P.4,3,17. publica. P.4,
 6,42. rata. P.4,10,14. tacita. T.4,5,
 17. temeraria. T.3,6,27. timida. T.
 3,3,33. votis contraria. T.3,4,83.
 vota cadunt, i.e. optata eveniunt. T.2,
 2,17. ita supra: Hæc aliis maledicta
 cadant.
 vota exciderūt Jovi furdo. P.3,22,30.
 vota dare. T.1,5,16.
 vota excipere, pro suscipere. P.2,18,10.
 v. observa.
 vota facere vix numeranda. T.4,4,12.
 vota ferre manibus occultis. P.1,16,
 44.
 vota persolvere. P.2,17,63.
 vota probare. P.3,7,38.
 vota solvere. P.4,2,17.
 vota suscipere. P.2,7,61.
 votis diem revocare. T.1,9,82.
 votis irritum velle. T.2,5,102.
 votis numina sollicitare. T.3,4,53.
 votis vocare. P.1,10,4.
 votivæ noctes. T.1,3,29.
 vorivas noctes reddere. P.2,19,62.
 VOX rima cava trajecta. P.1,16,27.
 vox tinnula. C.60,13.

voce peragere. T.1,2,13.
 voce vocare. T.2,1,83.
 voces cantu insectare. T.1,8,37.
 voces iungere. P.4,5,46.
 voces molestas compescere. P.1,5,10.
 vocula, diminutivum à vox. P.1,16,27.
 vocales boves in prodigiis. T.2,5,78.
 vocales chordæ. T.2,5,3.
 vocalis Ariqn. P.2,23,37. v. Arion.
 vocare ad arma. P.2,23,6.
 vocare ad calura, i.e. laudibus extollo-
 re. C.6,17.
 vocationes, i.e. invitationes. C.47,7.
 Urania, una Musarum, quæ celestibus
 præstat. C.60,2.
 URBS magna Roma. T.1,8,61.
 Urbis, virtutisque parens Romulus. P.
 4,10,17.
 Urbe nihil dulcius. T.4,8,3.
 urbes dextra quærere. P.3,16,5. v.
 quærere.
 Urbanus, pro Romanus. C.39,10.
 Urbana Casaris macula. C.57,4.
 urere aliquid defuncto. P.4,7,78.
 urere audacius, i.e. securus torque-
 re. T.4,1,19.
 uri, parva servorum. P.4,7,43.
 Uxib., oppidum Veneri sacrum; sed in
 qua regione fuerit, dubitant interpre-
 tes. apertis. C.36,12.
 URNA excidit inter manus obliuas.
 P.44,22.
 urna infelix Danaïdum. P.4,11,28. v.
 Danaus.
 urna ministrat aquas. P.4,6,4.
 urna suffragiorum. P.4,11,49.
 urna posita sedet iudex. P.4,11,19.
 urnula colligebantur lacrymæ, & condi-
 tis ossibus conculcabantur. T.3,2,25.
 ustor semirasus. C.59,5.
 ustulare. C.36,8.
 usus deterit tabellas. P.3,21,3.
 usu furtivo lassare. in obscenis. T.1,
 10,55.
 usus dociles. P.4,2,53.
 UT, pro ubi. C.11,3. 17,10,50,3.
 ut abiit sonitus labellis. C.52,74.
 ut reor à facie. P.3,2,38.
 ut rumor ait. P.4,4,47.
 uteri lenta pondera. P.4,1,96.

uti.

INDEX IN CATUL.

uti. utere dum ætas floret. T. 1, 9, 48.
 utere dum licet. T. 1, 7, 37.
 utilis hostis eris Veneris pueris; de
 quo scilicet manabitis referant. P. 4,
 1, 138.
 utraque manu manicas rumpere. P. 3,
 13, 24.
 UVA aurea, i.e. flavi coloris. T. 2, 1, 45.
 uva expressa incultis pedibus. T. 1, 8,
 36.
 uva jugo virens. P. 2, 23, 78.
 uva mitis, i.e. matura. C. 61, 55.
 uva inquinat pedes pressantes. P. 3, 15,
 18.
 uva variat liventibus racemis. P. 4, 2,
 13.
 UVZ repertor, i.e. vini exprimendi. P.
 2, 22, 27.
 uvæ succos condere. vulgò imbottare
 il vino. T. 1, 11, 47.
 uvam Deo libare. T. 1, 11, 21.
 uvæ crescentes. T. 3, 5, 19. frondibus
 vestitæ. P. 3, 11, 31. meracæ. P. 2, 22,
 27. nigerrimæ. C. 17, 16.
 uvas in lintribus servare. T. 1, 5, 23.
 uvidulus status. C. 65, 63.
 vulgus diversum. T. 4, 1, 45.
 vulturius. C. 105, 4. pro heredi-petæ ca-
 ptatore. C. 67, 124.
 vultus. vultu aliquid negare. P. 2, 16,
 11.
 vultus famæ componere. T. 4, 7, 9.
 vulnus. vulneris mali via. P. 2, 17, 82.
 vulnera ad sanum coiere. P. 3, 22, 18.
 vulnera lavit aqua inferna. P. 2, 23, 92.
 UXOR comparat aquam calidam
 fesso marito. T. 1, 11, 42.
 uxor me numquam ducet. P. 2, 6, 21.
 uxoris fidi amores. T. 2, 2, 11.
 uxorum pia turba. P. 3, 11, 18.

X

XERXES, Persarum rex potentissimus,
 cui decies centena millia hominum
 in exercitu fuerunt. Hic per medium
 Athon naues immisit, mare velis co-
 pernis; Bizanti quoque, ac Helle-
 sponti vada pontibus conjunxit. A
 Themistocle tandem Atheniensium
 duce parva manu fusus, & in Asiam
 redire coactus est. Xerxis imperio bi-
 na vada coejerunt. P. 2, 1, 22.

Z

ZELOTYPIA. P. 2, 5.
 ZEPHYRUS, ventus ab occidente spi-
 rans, idem qui Favonius. Zephyrus
 nocturnus. P. 1, 16, 34.
 Zephyrus mare horrificat, i.e. crispas.
 C. 63, 270.
 Zephyri aura nemus possidet. P. 1,
 18, 2.
 Zephyritis, i.e. Flora uxor Zephyri. C.
 61, 57.
 Zethes, & Calais, Boreæ filij ex Ori-
 thyia, juvenes alati, à numero Argo-
 nautarum, qui Harpyias à mensis Phœ-
 nei sagaverunt. proles Aquilonia.
 P. 1, 20, 26.
 Zethus, Ansiopa filius. P. 3, 13, 29. &
 Antiope.
 Zodiacus, sive signifer, cæli circulus obli-
 quus, via Solis, & Planetarum. T. 4,
 1, 103.
 zonam virgineam solvere, i.e. puella
 stuprum inferre. C. 2, 13, 66, 28.
 zonula solvant sinus. C. 60, 53.
 zonæ mundi quinqve. T. 4, 1, 4. & 353.

F I N I S.

Excet-

Excerpta è Bibliotheca Latina Jo. Albèrti
Fabricii V. C. impressa Hamburgi,
An. 1708. 8. Sumptu Beniamini
Schilleri. è C. 5. l. 1. p. 50.

C. VALERIUS CATULLUS.

Catulliatas. 1. *Carmina*. 2. *reperita à Francisco quodam Veronensi*. 3. *Divisio in libros*. 4. *Editiones una cum Tibullo & Propertio sine notis*. 5. *cum notis*. 6. *Editiones Catulli separatim illustrati*. 7. *Alia scripta Catullo lucem afferentia*. 8. *Malè ad Catullum referuntur Ciris & pervigilium Veneris*. 9. *Catulli carmina deperdita*. 10.

I. **C** VALERIUS CATULLUS (a) natus Anno V.C.DCLXVIII. claro genere in peninsula Sirmione lacus Benaci in agro Veronensi, Poeta lepidus, & prisca suavitate venustus, at salibus admistis passim, quod merito fugias, obscœnis. Hinc, veluti à nequitis, *docti* nomen tulisse Barthio visus lib. 52. c. 16. *Advers.*

(a) Quintum pro *Cais* vocant nonnulli Catulli Codices, & Plinii XXXVII. 6. atque cum his Josephus Scaliger. Sed *Caium* cum Apuleio in Apologia & S. Hieronymo in Chron. Is. Vossius. Alius certe *Q. Catullus* fuit, cujus integrum nomen *Q. Lucatius Catullus*, mimographus, de quo videndus Scholiaſtes ad Juvenal. VIII. 185. ad verba: *clamoſum ageres ut phasma Catulli*. & ad XIII. 109. Q. Catulli Epigramma è Callimachi Epig. XLIII. suaviter expressum refert Gellius XIX. 9. quod incipit: *Anſugie mi animus, credo, ut ſolet, ad Theſtimum*. Omitto Cinnam Catullum Stoicum, quem audivit M. Antoninus Imperator teste Capitolino in Marci vita, c. 1. Nam & illius verum nomen Catulus erat, ut conſtat ex M. Antonini lib. 1. ſect. 13.

vers. Sapphonis non infelix imitator : Obiit Romæ , cum jam Julii Cæsaris magna esset in Rep. auctoritas , (b) circa annum U. C. DCCV. quo bellum civile Pompejo ac Reip. funestum cœpit anno ante natum CHRI-
STUM XLIX.

II. Exstat ejus *Liber Epigrammatum* , *variorumque Poema-
tum* diverso carminis genere scriptorum , dicatus Cor-
nelio Nepotii In hoc libro occurrunt etiam num. LXII.
LXIII. LXV. Epithalamia quædam perquam amœna
& seculare carmen , (c) atque nonnulla è Sapphone (d)
versâ ac (e) Callimacho. Tum Elegia quæ fratris Troa-
de Bithyniæ defuncti mortem (f) molliissimo affectu lu-
get. Denique Galliambi (g) in Atyn ,

III. Catulli quæ habemus , in Gallia primum reperta fuis-
se , idque cum ipsum , qui publicavit , Epigrammate
scripto esse testatum , notat Josephus Scaliger . *At enim*

qui

(b) Quod Catullus Cæsarem quoque supervixisset , contendit Josephus Scaliger ad Eusebii num. MDCCCCLX. assentiente Is. Casaubono ad Svertonii Cæsarem cap. 73. sed vide quæso , quæ contra illam sententiam disputat Is. Vossius ad Catullum p. 35. 72. 81. seq. & 317. Petrus item Bælius in Lexico. Quod verò Martialis IV. 14. scripsit ,

Sic forsân tener ausus est Catullus

Magno mittere passerem Maroni ,

hoc non ita potest intelligi , ac si revera ad Virgilium carmina sua vel carmen de passere miseret Catullus , nam aliqui non dixisset Martialis , *sic forsân* : sed quod Martialis sua voluerit Epigrammata cum Catullianis , & Siliis , ad quem scribit , comparare cum Marone ; licet accurate loquendo non jam ita claruerit Virgilius cum Catullus scriberet , ut ad eum misisset carmina sua credi possit . Sed quantacunque etiam deinde fuit Virgilii fama , non dubitasset forte Catullus si tum vixisset , passerem suum illi jocoseque mittere . Ita Martialis quoque Epigrammata sua ait se offerre Silio .

(c) Carmen XXXV. p. 80. edit. Is. Vossii , quamquam seculare esse carmen negat Jo. Tassinus libro de ludis secularibus cap. 16.

(d) p. 112. carmen LII. confer Longinum Jac. Tollit p. 76.

(e) Coma Beronices. p. 253. est carmen LXVII.

(f) Carmine LXIX. ad Manlium , p. 278. edit. Is. Vossii.

(g) Carmine LXIV.

qui Epigramma conscripsit, Baptista Guarinus Veronensis est, uti patet in veteri editione Catulli quæ apud me est, ubi legitur Hexastichum Guarini Veronensis Oratoris clarissimi in libellum Valerii Catulli, ejus Conciuis:

Ad patriam venio longis de finibus exsul,

Causa mei reditus compatriota fuit.

Scilicet a calamis tribuit cui Francia nomen,

Quique notat turbæ prætereuntis iter.

Quo licet ingenio vestrum celebrate Catullum,

Quoius sub modio clausa papyrus erat.

Neque vero ille versus: Scilicet a calamis tribuit cui Francia nomen, aliam interpretationem recipit, quam a Francisco quodam repertum alicubi, & forte in horreo codicem Catulli. Hæc Laurentius Pignorius, Epist. XVI.

IV. Catulli Poemata in libros tres dividi, lyricorum unum, alterum elegiarum & tertium Epigrammatum scribit Petrus Crinitus in Poetæ vita, hæc enim distinctio apparet in editione Veneta 1487. fol. cum commentariis Antonii Parthenii Lascii Veronensis. Verum in M. S. antiquis codicibus, quemadmodum in eximio illo membræneo quem in Bibliotheca Gudiana inspexi, neutiquam reperitur, atque recte in reliquis fere omnibus editionibus omissa est, etiam in Veneta anno 1493. fol. apud Simonem Bevilacqua Papiensem, in qua Tibullus primo loco cum commentariis Bernardini Veronensis, Catullus deinde cum Parthenii, & denique Propertius cum Phil. Beroaldi exhibetur. Repetita editio cum commentariis Palladii Fufci Patavini, Alex. Guarini Ferrariensis, & emendationibus Hieron. Avantii, in Catullum. Venet. 1500. fol.

V. Sæpius deinde hi amorum triumviri Catullus, Tibullus, Propertius conjunctim prodierunt, sine notis quidem Venetiis apud Aldum, 1502. 8. & 1515. 8.

Paris. 1529. 8.

Basil. 1530. 8. 1569. 8.

Antwerpiz 1560. 12. e recensione *G. Canteri* ap. *Plantia*.
& c.

Lugd. Batav. 1588. 12.

Lugd. 1559. 8. 1594. 12. & apud *Gryph.* 1546. 1551.
1573. cum *Galli* fragmentis. 12.

Basil. 1592. 8.

Hanoviz 1608. cum *Corn. Galli* poematis, & indice o-
mnium verborum, quem concinnavit *Horatius Tusca-*
nella Florentinus.

Amsterod. 1619. 1630. 1664. 1670. 1686. forma mi-
nore.

Parisiis e typographia Regia, typis majoribus, fol.

Cum variis Lect. Cantabrig. 1702. 4. eximia editio.

VI. Cum notis *M. Antonii Mureti*. Lugd. 1559. 8. Venetiis
1558. & 1562. 8.

Cum Commentario erudito *Josephi Scaligeri*. Parisiis
1577. 8. apud Patissonium.

Heidelb. ap. *Comelin.* 1600. 8.

Cum notis *Mureti* & *Scaligeri*. Antw. 1582. 8.

Cum præcidaneis *Jani Douſæ* pro *Catullo* & coniecta-
neis *Jani Douſæ filii* in *Catull.* *Tibull.* *Propert.* & *Pa-*
tris paralipomenis in *Propertium*. Lugd. Batav. 1588.
1592. 12.

Cum notis variorum, Paris. 1604. fol. curante *Fed. Morel-*
lo, qua in editione exstant notæ integræ ad *Catullum*,
quidem *Antonii Parthenii*, *Palladii Fulci*, *Achillis Sta-*
tii, *Mureti*, *Douſæ Filii* *Josephi Scaligeri*, & *Theodori*
Marcilii, *Roberti* item *Titii prælectiones* in carmen
LXV. & *Francisci Robortelli* ac *Constantini Landi*,
Complani Comititis, in *Epithalamium Juliz & Manlii*
(LXII.) Florentis quoque *Christiani Metaphrasis* Græc.

ca Carminis LXIII. cum notis . Præterea ad Tibullum Bernardini Cylleni Veronensis, Achillis Statii, Mureti, Scaligeri, & Douſæ Fil. Denique in *Propertium* Philippi Beroaldi, Mureti, Douſæ Patris, Filiique, & Joſephi Scaligeri, tum Jo. Annii in *Propert.* IV. 2. Subiiciuntur quoque Douſæ præcidanea & ſuccidanea in Catull. Tibull. *Propert.* & Hieronymi Avantii Veronensis in Catullum emendationes.

Cum eximio Jo. *Paſſeraſii* commentario , Paris. 1608. fol.

Cum Jani *Gebhardi* notis. Hanoviz. 1618. 8.

Cum notis Jani Gebhardi & Joannis Livineii, Francofurti 1621. 8. addito Jani *Meleagri* Spicilegio & indice Tuscanellæ .

Cum interpretatione Gallica proſaria *Michaelis de Marolles.* Pariſiis 1653. 8. 3. Vol.

Cum ſelectis *Variorum* commentariis, curante Simone *Abbeſſo Gebbema.* Trajecti 1659. 8. ſubjunctis Elegiis quæ Cornelio Gallo tribuuntur .

In uſum Delphini, opera *Philippi Sylvi*, Paris. 1685. 4. In qua editione Sylvius exiguum operæ pretium fecit, unde paſſim exagitur ab acutiſſimo Broukhuſio ad *Propertium*. Vide etiam ſis illuſtrem Ez. Spanhemium ad Callimachum p. 424. & Nic. Diſpontini præſationem exquisitis ad Phædrum collectaneis præmiſſam. In hac editione, ut in aliis ad Delphini uſum editis ſcriptoribus omnibus, obſcœna & laſciva ad calcem reſecta ſunt, conſilio non improbando, niſi hac ratione plures etiam ad ea legenda allicerentur, quorum forte oculos eadem Scriptoris corpori ſuo loco inſerta citius latuiſſent. Nam πολλοὶ κακοί, πολλοὶ ἀργοί, pauci ſolidam eruditionem conſectati integros legunt auctores: multi contra qui eos obiter evolvunt, miſſis utilibus, inſtar καὶ δάρον

irruunt eis τῶν κοπιῶν, cujus gustu tenentur, quamque gaudent & gratulantur sibi ab editoribus congestam veluti in cumulum. Angli quidem quoties editiones in usum Delphini curarunt recudi, loca illa suis quæque locis restituerunt, etsi vicissim indices omnium vocabulorum minus plenos passim ab illis exhiberi dolet Tho. Crenius V. C. part. III. animadvers. p. 6.

Cum notis integris Scaligeri, Mureti, Achillis Statii, Rob. Titii, Hieron. Avantii, Jani Douſæ patris & filii, Theodorique Marcelli, & selectis *Passeratii aliorumque* notis, ex recensione Jo. Georgii Gravii. Trajecti ad Rhenum. 1680. 8.

VII. *Catullus seorsim editus* cum *M. Mureti* notis apud Aldum Pauli F. 8. 1558. non adeo emendatè, ut notavit Tho. Crenius parte X. animadvers. p. 61. Secuti deinde separatis voluminibus Tibullus & Propertius.

Cum Commentario *Achillis Statii* Lusitani, Ven. 1566. 8.

Cum eruditissimo *Is. Vossii* commentario Londini 1684. 4. quæ editio reliquis quidem hætenus præstat. Usus Vossius est præter alios Codices omnium vetustissimo Mediolanensi, quem laudat passim, & reliquis uti antiquiorem ita emendatiorem quoque esse prædicat. p. 215. Utinam vero politissimi vir ingenii cui nuper Propertium debere cœpimus ac mox debebimus Tibullum, similiter etiam Catullum ingenio atque doctrina sua illustrandum sibi sumat, ita enim nihil erit amplius, quod ad vetustissimi Poetæ lucem studiosi poterunt deliderare.

Codicem Catulli, Tibulli & Propertii, sylvarumque Statii ab Antonio Sinibaldo Florentiz an. 1484. descriptum Neapoli in Bibliotheca Olivetanorum, vidit Bernardus de Montfaucon, ut refert ipse in Diario Italico. p. 305.

VIII.

VIII. *Rob. Titii* prælectiones ad Catulli Galliambum sive Carmen LXIV. Bononiæ 1599. 4. cum alijs quibusdam ejus viri scriptis prodierunt, & in Grævii editione Catulli leguntur, atque in Parisina an. 1624. fol. p. 216. Catulli Epithalamium Græca Metaphrasi poetica donatum à *Q. Septimio Florente Christiano*. Paris. 1587. 4. apud Morell. & in editione Parisiensi Catulli, Tibulli, & Propertii, an. 1604. fol. 197. seq.

Catulli Phaselus cum annotationibus doctorum virorum per *Sixtum Octavianum*. Eboraci 1579. 8. & Lugd. 1593. 12. Idem Catulli carmen cum Andreæ Senflefpii commentario & parodiis amplius quinquaginta, & Græca Josephi Scaligeri Metaphrasi, e Bibliotheca Nicolai Henelii. Lipsiæ 1642. 8.

Amores Catulli ex poematis ipsius petito argumento Gallica prosa ingeniose descripsit, coniecturisque suis explicuit *Joannes Capellanus* Paris. 1680. & Amst. 1699. 12. duobus voluminibus, atque inter ejus opera Paris. 1700. 12. Gallum secutus Germanus & in libro cui titulus: *Joachim. Meyers uon Perlenberg Durchlauchtigste Romerin Lesbia & c.* Lipsi. 1690. 8.

IX. Præterrem omnino *Cirin* Catullo tribuit Eglianus, ut dicam infra in Virgilio, quem Catulli non raro imitatore probat Leonhardus Friso l. 3. de poemate. Neque verius alii *Carmen de Vere*, sive *Pervigiliam Veneris* ad Catullum tanquam auctorem retulerunt, quorum sententiam confutat Lipsius libro I. Electorum cap. V.

X. Dubitandum vero minime est, opus Catulli ad nos læcerum pervenisse. Longe enim plura scripsisse testes sunt veteres Grammatici, qui de ejus poematis ea producunt, quæ hodie non exstant. Itaque apud Virgilium lib. V. per mille coloribus arcum, ibi Servius: De Iride arcum in genere masculino dixit Virgilius. Catullus & alii in femini-

k 3 no,

no, referentés ad originem. *Atqui tale nihil hodie in Catullianis. Præterea ejus opus videtur in genera carminum distinctum fuisse, Hendecasyllabos, Heroica, Lyrica, Elegiaca. Itaque Charisius citat Catullum in Hendecasyllabis, quod sane non fecisset, nisi ita distributum fuisset volumen. Rursus apud Virgilium legimus. Et quote carmine dicam Retica? -- ibi Servius refert, Virgilium cum sciret Reticum vinum summopere laudari à Catone, contra autem vituperari à Catullo, ne se in eam dissensionem interponeret, hoc modo locutum. Atqui in hodiernis Catullianis nulla nota ejus rei exstat. Denique Nonius ex Priapeo Catulli adducit: de meo ligurire libido est. Quare admodum mutilum opus Catullianum ad nos pervenisse minimè dubium. Quid præterea dicam, quæ citat ex Catullo Maurus Terentianus, quæ nusquam comparent? Hæc de carminibus Catulli perditis Josephus Scaliger, quibus inepte quidam Phasma & Laureolum è Juvenale ac Terulliano adiungunt. Vide Sam. Petitem ad Leges Atticas p. 285. seq. & Pamelium ad Tertullianum. C. XIV. contra Valentinianos.*

Ex eadem l. i. cap. XIV. p. 251.

De Tibullo. 6. Ejus editiones. 7. De Propertio.

8. Ejus editiones. 9. infra p. 256.

VL ALBIUS TIBULLUS (*) Eques Romanus miræ suavitatis tersæque elegantiae Poeta, qui triginta minimum annis

---

(*) Huic inscripsit Horatius libri I. Odam 33. & libri I. Epist. 4. De ætate Tibulli consulendus Ianus. Doussa in schædiastare succidendo, ad Tibullum, quod suæ editioni subiunxit Clariss. Broukhüs.

annis Ovidio antecessit, non multo post Virgilium tempore ereptus è vivis.

Exstant ejus *Elegiarum libri IV.* In quibus *Panegyricus ad Messalam*, qui est in limine libri ultimi, Heroico carmine decurrit. Librum quartum excepto jam dicto in Messalam Panegyrico Barthius LIX. 16. suspicatur esse non Tibulli, sed *Salpicia* ejusque mariti *Caleni* Salpiciæ etiam tribuit doctissimus Broukhufius. (QUAM TAMEN OPINIONEM FALSAM ESSE DOCEO EGO JO. ANTONIUS VULPIUS AD CARM. II. LIB. IV. TIBULLI.)

Amores Delia suæ (sive Plania libertinæ) vel Nemesis, vel Nezzæ denique ubique spirat hic poeta, unde Antonius Possevinus ad ejus lectionem accessurus, flexis genibus orabat Deum, ne suavitate versuum ipsius ad libidinem moveretur, ut refert Menagius in Anti-Bailletto T. 2.

P. 333.

Charissus e Tibullo duobus locis affert hemistichion: *implitque femur femini*, quod in elegiis quas habemus non legitur, etsi simile quid lib. I. IX. 26. occurrit. Forte existit in Epistolis ejus brevibus amatorijs, quas auctor vitæ ejus commemorat.

VII. Szpissime Tibullus una cum Catullo ac Propertio editus & à variis hominibus eruditis illustratus est, uti supra cap. V. dixi, neque habeo in præsentî, quas editionibus ibidem laudatis adiungam, præter usurpatas novissimo editori principem editionem Venetam 1475. & alteram quæ Regii Lepidi prodiit 1481. tertiamque Brixensem 1481. Denique hanc ipsam perquam emendatam nitidamque, quæ novissime lucem vidit cum commentario *Jani Broukhufii* paulò post defuncti, Poetæ non minus quam Critici & interpretis poetarum felicissimi, Amstelod. apud H. westen. 1707. 4. explicatus

bus Cod. M. S. castigata, additis, præter variaz. lect. libellum, notis Nic. Heinsii & indice omnium vocabulorum.

VIII. **SEXTUS AURELIUS PROPERTIUS** (a) Ueber, non minorem laudem scriptis elegis apud Latinos consecutus, quam apud Græcos Callimachus, Confq; Philetas, quos æmulatum esse se ipse prædicat; uti Propertium à quo genus ducebat Passienus Paulus, cujus elegos (sed pridem deperditos) opus tertium, molle, jucundum, & plane in Propertii domo scriptum laudat Plinius lib. 9. Epist. 22. ad Severum. Floruit post Tibullum eodem quo Ovidius tempore, ante Ovidium cœdalem suum defunctus, ut hic testatur lib. IV. Tristium Eleg. 9.

Successor fuit hic (Tibullus) tibi, Galle: Propertius illi.

Quartus ab his serie temporis ipse fui.

Exstant Propertii quoque libri (b) *quatuor Elegiarum*, lascivi passim, quibus (c) cœlebs ipse Cynthia sive Hostia

nu-

(a) In M. S. Beroaldus & post eum alii offenderunt Propertii nomini additum æternum cognomen *Nauta*, pro quo *Natta* malit Lipsius lib. III. Var. Lect. cap. 23. Sed uti Martialis cognus, Plautus *Asinius* quibusdam librariis audit (vide Barthii lib. VI. c. 1. Advers.) ita etiam Propertius *nauta* dictus est ex male lecto versu 24. Elegiz 19. libri II. *quamvis navita dives eras*, pro quo Scaliger & ante eum Beroaldus, & apud Alex. ab Alexand. lib. 2. dierum genial. c. 1. Sannazarius docuere legendum *non ita dives eras. Umbrum se testatur ipse Propertius IV. 1. 64. Umbria Romani patria Callimachii*. Fallitur enim Blondus, qui de alio quodam loqui Propertium existimavit. At num Mevania, an vero Asium vel Ameria Propertium protulerit, vide Scalig. ad IV. 1. Thaddæi Donnoiz J. C. Hispellensis divinationem, editam Fulginiz 1629. 4. Rufini Bini Assisiatis dissertatio qua Propertium Assiensem fuisse adversus Mevanates disputavit, memoratur à Labbeo Bibl. nov. M. S. p. 63.

(b) Apud Martialem in Apophoretis Epig. 189. Codd. M. S. exhibent tituli loco Propertii *Monobiblon*, quem libro 1. Scaliger, Lipsius lib. 1. c. 16. Var. lect. contendit competere lib. 4. ut de tribus prioribus accipiat hoc Propertii II. 10. 25. *Sas sit magna tui si tres sint Pampa libelli, Quos ego Persephona maxima dona feram.*

(c) Vide Broukhusium ad II. 6.

nuptæ blanditur , ceterum Tibullianis non concedentes lepore & elegantia eruditione vero illos etiam antevertentes . Loca quæ è Propertio affert Fulgentius in *dividiis* , *dividiis mentis conficit omnis amor* & in *cântillare* , *cântillata geris vadimonia* , in libris quos habemus incassum quæres .

IX. Jovianus Pontanus apud Alexandrum de Alexandro lib. 2. Genial. dierum c. 2. refert Propertii elegias se adolescentulo primum in lucem prodixisse , cum antea inscitia temporum incomptæ forent , & incognitæ , opusq; obliteratum , & longissimo ævo absumptum corrosis & labentibus litteris in cella vinaria sub dolis inventum apparuisse , & cum libelli vetustate verbis & nominibus absumptis longo situ & senio , quod in diuturna obscuritate latuerat , veram lectionem asssequi nequirent , effectum ut mendosi inde codices prodirent , paulatimque discuti errores & corrigi cæptos , nec tamen effici quisse ut posteris omnino integri inoffensique darentur . Editus fuit Propertius primum An. 1474. deinde Venetiis An. 1475. quam editionem nihilo inferiorem M. S. laudat Broukhufius . Inde Regii Lepidi An. 1481. quam pro principe editione perperam habebat Vossius pater in Aristarcho . Tum ab Antonio Volsco sed coniecturis suis nimium passim tribuente anno 1488 Evolvi quoq; eximiam Propertii editionem vulgatam Parisiis 1499. 4. apud Mich. Tolosam . Alias editiones in Catullo supra videbis ac Tibullo , quibus Propertium jungi solere etiam pueris est notissimum . Itaque hoc loco tantum addam eum separatim exstare excusum è recognitione *Gul. Canteri* in officina Plantiniana an. 1591. & luculentis commentariis illustratum à *Joanne Passerat* Paris. 1608. fol. Novam vero eximiam hujus Poetæ editionem e M. S. emendatam diligenter , & animadversionibus

cru.

erit, atque ingeniosis illustratam publico nuper de-
 dit, qui omnes ejus Veneres imbibit elegantissimus Jo-
 hannes Broukhufius Amstel. 1702. 4. ex officina Henr. wetste-
 nii, subjuncto indice omnium vocabulorum. Nic. Hein-
 sii notæ in Propertium quæ vulgandæ promittuntur p-
 362. nondum lucem viderunt,

NOI

NOI REFORMATORI

Dello Studio di Padova.

HAvendo veduto per la Fede di Revisione , & Approbatione del *P. Fr. Vincenzo Maria Mazzolemi Inquisitore*, nel Libro intitolato : *C. Valerius Catullus , Albius Tibullus E. R. Sextus Aurelius Propertius ex recensione Jo. Antonii Vulpii Bergomensis J. U. D.* non v'esser cos' alcuna contro la Santa Fede Cattolica , & parimente per Attestato del Segretario Nostro ; niente contro Principi , & buoni costumi , concedemo Licenza à *Gioseppe Corona* Stampatore , che possi esser stampato , osservando gl' ordini in materia di Stampe , & presentando le solite copie alle Publiche Librerie di Venetia , & di Padova.

Dat. 16. Genaro 1709.

(Carlo Ruzini Cav. Proc. Ref.

(

(Alvise Pisani Cav. Ref.

92

